

ПЕРЕГОПНИЦЬКЕ
ЄВАНГЕЛІЄ

1556-1561

*10-річчю незалежності України
та
440-річчю від часу створення
Пересопницького Євангелія
п р и с в я ч у є т ь с я*

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
Інститут української мови
Український мовно-інформаційний фонд

ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ
ЄВАНГЕЛІЄ
1556-1561

Дослідження. Транслітерований текст.
Словопоказчик

Київ 2001

Пересопницьке Євангеліє – визначна пам'ятка української мови та книжкового мистецтва XVI ст. загальнослов'янського значення – уперше публікується в повному обсязі. Це – один з перших перекладів українською мовою капонічного євангельського тексту.

Видання супроводжується науковими дослідженнями про рукопис та повним словопоказчиком з вичерпною граматичною характеристикою кожної словоформи та її локалізацією в тексті.

Видання підготувала *І. П. Чепіга* за участю *Л. А. Гнатенко*

Науковий редактор

В. В. Німчук, чл.-кор. НАН України, д-р філол. наук

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

*О. С. Опищенко (голова), Л. А. Дубровіна (заступник голови),
Г. В. Боряк, Н. М. Зубкова, В. В. Німчук, М. М. Пещак,
Р. Процик, В. М. Русанівський, В. А. Широков*

Рецензенти

*В. Л. Карпова, канд. філол. наук,
А. В. Майборода, канд. філол. наук*

*Видано за сприяння Фонду Катедр Українознавства (ФКУ).
Програма українознавчих досліджень, фундатором якої є ФКУ,
фінанується за рахунок благодійних пожертв
українських громад США і Канади*

- © Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут української мови, Український мовно-інформаційний фонд, 2001
- © О. С. Опищенко, вступне слово, 2001
- © І. П. Чепіга, Л. А. Гнатенко, транслітерованій текст, 2001
- © І. П. Чепіга, Л. А. Гнатенко, Л. А. Дубровіна, дослідження, 2001
- © І. П. Чепіга, бібліографія праць, 2001
- © І. П. Чепіга, словопоказчик, 2001

ISBN 966-02-2138-X

ЗМІСТ

<i>Онищенко О. С.</i> Слово про Пересопницьке Євангеліє	7
---------------------------------------------------------------	---

ДОСЛІДЖЕННЯ

<i>Чепіга І. П.</i> Пересопницьке Євангеліє – унікальна пам'ятка української мови	13
<i>Гнатенко Л. А.</i> Письмо Пересопницького Євангелія та графіко-орфографічні особливості пам'ятки	55
<i>Дубровіна Л. А., Гнатенко Л. А.</i> Археографічний та кодикологічний опис Пересопницького Євангелія	74
Бібліографія праць про Пересопницьке Євангеліє (уклала <i>І. П. Чепіга</i>)	105

ТРАНСЛІТЕРОВАННИЙ ТЕКСТ

Принципи транслітерації тексту	115
Наука читання	121
Євангеліє від Матвія	133
Євангеліє від Марка	199
Євангеліє від Луки	241
Євангеліє від Йоана	311
Післямова	363
Місяцеслов	365
Колофонний запис писця	392
Примітки	395

СЛОВОПОКАЖЧИК

Вступні зауваження	407
Список умовних скорочень	409
Словопоказчик	411
Список ілюстрацій	699



Слово про Пересопницьке Євангеліє

Видатна пам'ятка української писемної культури Пересопницьке Євангеліє (1556–1561) – перший відомий переклад канонічного євангельського тексту українською літературно-писемною мовою, національна святиня нашої незалежної держави: Президенти України під час інавгурації присягають народові не лише на Конституції, а й на Пересопницькому Євангелії, яке символізує історичні корені української духовності.

Фоліант вагою понад 9 кг, писаний на Волині, складається з 482 пергаментних аркушів вишуканого уставу XVI ст., ілюстрованих мініатюрами. Рукописна книга декорована заставками, ініціалами, кішцівками, що виконані талановитими українськими майстрами, які зробили спробу органічно поєднати українське народне мистецтво з притаманною йому природною орнаментикою із основоположними принципами мистецтва італійського Ренесансу.

Роботу над рукописом було розпочато 15 серпня 1556 р. у Дворецькому монастирі князів Заславських при церкві Святої Трійці (нині – с. Дворець Ізяславського р-ну Хмельницької обл.). Цього року було написане Євангеліє від Матвія та перша половина тексту Євангелія від Марка. Далі роботу було припинено і відновлено лише 1561 р. в Пересопницькому монастирі при церкві Різдва Богородиці (тепер – с. Пересопниця Рівненської області). Тут було дописане Євангеліє від Марка (з арк. 155 зв.), завершено Євангелія від Луки та Йоана, Післямову до пам'ятки і Місяцеслов (увесь процес завершився 29 серпня 1561 р.).

Традиційно вважається, що над створенням Євангелія працювали архімаандрит Пересопницького монастиря Григорій та писець Михайло Василювич, син протопопа Сяноцького. Невідомим залишається ім'я видатного українського ілюмінатора, який написав чотири чудових мініатюри євангелістів та декорував перші сторінки Євангеліїв з використанням рослинних орнаментів, характерних для українського книжкового декору.

Фундували створення рукопису відомі волинські меценати княгиня Настасія Юріївна Жеславська-Гольшанська (Заславська-Ольшанська) та князі Черторизькі.

Подальша доля Пересопницького Євангелія подекуди й досі загадкова. Відомо лише, що в 1701 р. український гетьман Іван Мазепа передав його Переяславському кафедральному собору. Зберігалося воно у Переяславській семінарії, а після переведення семінарії до Полтави перебувало у цьому місті до Великої Вітчизняної війни. У 1948 р. фоліант з фондів музею-заповідника “Києво-Печерська лавра” було передано до відділу рукописів Бібліотеки Академії наук УРСР (нині – Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського), де він зберігається й донині.

Пам’ятка містить унікальний матеріал для вивчення не лише історії української мови, а й відображає внесок українських подвижників у справу збереження і розвитку своєї культурної та релігійної самобутності. Створений у період релігійної полеміки православ’я з католицизмом, переклад церковно-слов’янського тексту Євангелія українською мовою в національній мистецькій традиції був покликаний відстоювати власну релігію та мову, а отже, свою національну самобутність, мав стати взірцем для подальших перекладів конфесійних текстів на основі глибокого знання всієї християнської традиції трактування канонічних текстів.

Слава відкриття рукопису в 30-х роках ХІХ ст. у Переяславській семінарській бібліотеці належить філологу-славісту О. Бодяньському, який писав про цей рукопис як про надзвичайний скарб, де “мова південноруська чиста, як зорі небесні”. Побутування рукопису в Переяславі пов’язане з іменами Т. Шевченка та М. Максимовича. М. Максимович доводив, що мова Пересопницького Євангелія є взірцем книжної української літературної мови ХVІ ст. Протягом ХІХ–ХХ ст. рукопис вивчали П. Білецький-Носенко, П. Житецький, Д. Думитрашко, М. Драгоманов, О. Грузинський, В. Перетц, І. Огієнко, Г. Павлуцький, С. Маслов, П. Площ, Я. Запаско, Я. Янів, В. Німчук, І. Чепіга та інші дослідники мови, літератури, мистецтва, взагалі української культури.

Пересопницьке Євангеліє стало одним з основних джерел для “Словника історичної мови” (понад 10 тис. слів), що був підготовлений Комісією історичного словника української мови ВУАН під керівництвом Є.К. Тимченка й виданий у двох зошитах (літери А–Ж) у 1930, 1932 рр. На жаль, через реорганізацію Академії в 1933 р. цю справу було припинено.

Спроба видати Пересопницьке Євангеліє була здійснена наприкінці 70-х років Інститутом української мови АН УРСР та Бібліотекою на базі видавництва “Наукова думка”. Транслітерований текст, коментарі і примітки підготувала І. Чепіга під керівництвом В. Німчука. Тоді ж фахівцями видавництва “Мистецтво” (Київ) та “Искусство” (Москва) за сприяння Бібліотеки було зроблено кольорові слайди рукопису для факсимільної частини, проте економічні умови в республіці не дозволили на той час здійснити видання.

Із здобуттям Україною незалежності, подальшим розвитком національної науки і культури, змінами технічних можливостей публікації текстів (залу-

чення комп'ютерних технологій) стало можливим створення факсиміле як традиційно поліграфічними засобами, так і на компакт-дисках.

Час наклав свій відбиток на стан збереженості рукопису: після активного використання втрачено первісну оправу, пошкоджено аркуші, обсипаються золоті фарби мініатюр. Тому разом з академічними історико-кодикологічними і мовознавчими дослідженнями рукопису та публікацією тексту пам'ятки у транслітерованому вигляді Редакційна колегія має на меті підготувати факсимільне відтворення тексту. Воно не тільки наблизить пам'ятку до читача, а й страхуватиме збереженість оригіналу, який уже гостро потребує реставрації.

Публікація рукопису Пересопницького Євангелія – одного із символів української духовності – є ознакою вірності нашого народу славним традиціям своїх предків на благо майбутнього України.

О. С. Онищенко, академік НАН України



ДОСЛІДЖЕННЯ



І. П. Ченіза

Пересопницьке Євангеліє – унікальна пам'ятка української мови

Провідною тенденцією розвитку української літературної мови XVI–XVII ст. був процес утвердження її на народнорозмовній основі. У першій половині XVI ст. у конфесійних текстах переважала ще словенороська (словеноукраїнська) – церковнослов'янська, тобто старослов'янська, – мова, що протягом віків зазнавала впливу українських редакторів. Незважаючи на тісну взаємодію староукраїнської літературної і церковнослов'янської мов, відмінності між ними збільшувалися, церковнослов'янська мова ставала дедалі менш зрозумілою для людей, спеціально не підготовлених. У зв'язку з цим демократично настроєні українські книжники доходили висновку про необхідність перекладу культових творів зрозумілою для народу мовою. Уже з кінця XV – першої половини XVI ст. відомі спроби перекладу ряду старозавітних книг¹, дійшла до нас також Четья 1489 р.² з досить помітними на-

¹ *Евсеев И. Е.* Книга пророка Даниила в переводе жидовствующих // Чтения в императ. об-ве истории и древностей рос. – 1902. – Кн. 3. – С. 127–164. Тут і текст перекладу; *Перетц В. Н.* Книга Руфь в западнорусском переводе. – Киев, 1908. – 47 с.; *Перетц В. М.* До історії перекладу Біблії в Західній Русі. Книга Естери в перекладі кінця XV віку // Філол. зб. пам'яті К. Михальчука. – К., 1915. – С. 23–45; *Перетц В. Н.* К истории литературного движения на Украине в XV в.: Опыт перевода “Измарагда” // Исслед. и материалы по истории старинной украинской литературы XVI–XVIII веков. – Л., 1929. – Вып. 3. – С. 1–19; *Яворский Ю. А.* Ветхозаветные библейские сказания в карпаторусской церковно-учительной обработке конца XVII века // Наук. зб. товариства “Просвіта” в Ужгороді за 1927 рок. – 1927. – Роч. 5. – С. 125–204. Тут і уривки текстів; Старинный южнорусский перевод Песни песней с послесловиями о любви // Основа. – 1861. – Дек. – С. 33–64.

² *Карпинский М.* Западно-русская Четья 1489 г. // Русский филологический вестник. – Варшава, 1882. – Т. 21. – № 1. – С. 59–109; *Перетц В. Н.* К изучению “Четьи” 1489 г. // Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVI–XVIII вв. – Л., 1928. – Вып. 2. – С. 1–107; *Симонова К. С.* Українська мова в конфесійному письменстві XV ст. (на матеріалі “Четьї” 1489 р.) // Жанри і стилі в історії української літературної мови. – К., 1989. – С. 56–79; *Гринчишин Д.* Четья 1489 року – видатна конфесійна пам'ятка української мови // ЗНТШ. – 1995. – Т. 229 – С. 251–271.

роднорозмовними рисами. У XV – першій половині XVI ст. з'являється ряд спроб надати новозавітним книгам українського мовного колориту³.

У цей період уже існували переклади культових текстів мовами інших слов'янських народів. Так, поява церковних книг чеською мовою пов'язана з гуситським рухом. Списки окремих перекладних частин Біблії чеською мовою з'явилися на початку XV ст., у 80-х роках XV ст. чехи вже мали повну друковану Біблію рідною мовою⁴.

У 1517–1519 рр. відомий білоруський учений-просвітител, громадський і культурний діяч, уродженець Полоцька Франциск (Георгій) Скорина видрукував у Празі 22 старозавітні книги в перекладі руською мовою під загальною назвою “Біблія руська”⁵. Переїхавши до Вільни, Ф. Скорина продовжував друкарську справу. І хоч його віленські видання вийшли не в перекладі руською мовою, все ж у них відчутний значний білоруський живомовний елемент, є чимало глос на полях тексту⁶. Основним джерелом, яким користувався Ф. Скорина, здійснюючи переклад Біблії, була чеська Біблія 1506 р., видана у Венеції⁷. Скорининські видання мали велике значення в справі перекладу культових книг мовами східнослов'янських народів.

³ *Соболевский А. И.* Очерки по истории русского языка. Ч. 1. Галицко-Волыньское наречие в XII–XV веках. – Киев, 1884. – 156 с.; *Крыжановский Г.* Рукописные евангелия киевских книгохранилищ. – Киев, 1889. – 372 с.; *Крыжановский Г.* Рукописные евангелия Волынского епархиального древнехранилища: Ист.-диалектол. очерки // *Волын. ист.-археол. сб.* – 1896. – Вып. 1. – С. 1–75; *Крыжановский Г.* Каменец-Стромиловское евангелие 1411 года и волыньское наречие в XIV–XV вв. – Житомир, 1886. – 19 с.; *Добржанский Ф. Н.* Описание рукописей Виленской публичной библиотеки. – Вильна, 1882. – 533 с.; *Карский Е. Ф.* Два памятника старого западнорусского наречия // *Журн. М-ва нар. просвещения.* – 1893. – Авг. – С. 406–430; *Карпинский М.* Южнорусский Апостол XV в. // *Рус. филолог. вестн.* – 1888. – № 12. – С. 68–73; *Требін О.* Матеріали до історії української мови з рукописів XV віку Київських бібліотек // *Зап. Укр. наук. т-ва в Києві.* – 1910. – Т. 7. – С. 1–16; *Владимиров П. В.* Обзор южнорусских и западнорусских памятников письменности от XI до XVII ст. // *Чтения в ист. о-ве Нестора летописца.* – 1880. – Кн. 4. – С. 101–142.

⁴ *Головацкий Я. Ф.* Несколько слов о Библии Скорины и о рукописной Библии из XVI столетия, обретающейся в библиотеке монастыря св. Онуфрия во Львове // *Науковий збірник Галицко-Русской Матицы.* – 1865. – № 4. – С. 225–226; *Будилович А. С.* Общеславянский язык в ряду других общих языков древней и новой Европы: В 2 т. – Варшава, 1892. – Т. 2. – С. 189; *Мьельнікаў А. С. Ф.* Скарына і чеськае кнігадрукаванне // 450 год беларускага кнігадрукавання. – Мінск, 1968. – С. 179–193.

⁵ *Владимиров П. В.* Доктор Франциск Скорина. Его переводы, печатные издания и язык. – Спб., 1888. – С. 100–172; *Флоровский А. В.* Чешская Библия в истории русской культуры и письменности // *Sb. filol.* – Прага, 1940/46. – Sv. 12. – С. 153–258. Див. ще: *Коришунаў А. Ф.* Творчая спадчына Францыска Скарыны // *Франциск Скарына. Творы. Прадмовы, сказанні, пасляслоўі, акафісты, пасхалія.* – Мінск, 1990. – С. 5–14.

⁶ *Журдэйскі А. І.* Мова друкаваных выданняў Ф. Скарыны // 450 год беларускага кнігадрукавання. – С. 277–304; *Анічэнка І. Ф.* Беларуска-украінскія пісьмова-моўныя сувязі. – Мінск, 1969. – С. 103.

⁷ *Владимиров П. В.* Доктор Франциск Скорина. – С. 127–130; *Флоровский А. В.* Указан. соч. – С. 222–224.

Ідея перекладу конфесійних текстів староукраїнською писемно-літературною мовою підтримувалася й реформаторським рухом, який у XVI ст. через Польщу дійшов до України. Взагалі ідея перекладу біблійних творів народними мовами була найвизначнішою ідеєю Середньовіччя, а самі переклади стали найсильнішою ідеологічною зброєю проти католицизму⁸.

У XVI ст. більша частина українських земель перебувала під владою Речі Посполитої. Соціальне поневолення українського народу супроводжувалося тут пригніченням національним та культурно-релігійним. Католицизм на українських землях був ідеологією панства і королівської влади, а православ'я стало релігією пригноблених мас. Боротьба між цими двома релігіями фактично була основною формою ідеологічної боротьби в Україні в XVI і XVII ст. В епоху, коли духовне життя було повністю підпорядковане теології, всякі соціальні рухи одночасно кваліфікувалися як відступ від панівного віровчення, як ересь по відношенню до нього⁹. Ось чому справа перекладів культових текстів українською мовою тісно пов'язана з тогочасним суспільно-політичним рухом в Україні, зокрема з необхідністю ведення релігійної полеміки, в процесі якої слід було посилалися на авторитетні джерела, що були б зрозумілі кожному.

Наступ книжної української мови на церковнослов'янську в конфесійному стилі відбувався поступово й дуже обережно: перекладачі побоювалися конфесійно небезпечних перекручень у процесі перекладу. Тим сміливішою видається діяльність пересопницьких книжників, які здійснили переклад канонічного євангельського тексту книжною українською мовою, залишивши нащадкам унікальну рукописну пам'ятку.

Середина і друга половина XVI ст. залишили нам чимало перекладених українською мовою культових книг. З-поміж них найвизначнішою пам'яткою щодо мови і художнього оформлення є Пересопницьке Євангеліє (1556–1561)¹⁰. Крім того, відомі ще такі перекладні євангельські тексти: Волинське Євангеліє 1571 р.¹¹, Новий Заповіт, перекладений 1581 р. з польського тексту Валентином Негалевським у с. Хорошові на Волині¹², уривок Літківського Євангелія у

⁸ *Огієнко Іван*. Українська літературна мова XVI ст. і український Крехівський Апостол. – Варшава, 1930. – С. 19–32.

⁹ *Нічик В. М.* До питання про схоластичність філософських курсів у Києво-Могилянській академії // Від Вишньовського до Сковороди. – К., 1972. – С. 61.

¹⁰ Зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (м. Київ), шифр: 1.15512. Див ще: *Житецкий П. И.* Описание Пересопницкой рукописи XVI в. с приложением текста Евангелия от Луки, выдержек из других евангелистов и 4-х страниц снимков. – Киев, 1876. – 79+4 с.

¹¹ *Трипольский Н. И.* Волынское рукописное Евангелие XVI века // Волын. ист.-археол. сб. — 1900. — Вып. 2. — С. 1–114. Тут і великі уривки тексту пам'ятки.

¹² Зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (м. Київ), шифр: п. 421 (1636). Див. ще: *Назаревский А. А.* Язык Евангелия 1581 года в переводе В. Негалевского. — Киев, 1911. — 137 с.

старослов'янському тексті, знайденому в с. Літках (тепер Броварського р-ну Київської обл.)¹³, а також переклад деяких книг Старого Заповіту, відомий як український біблійний кодекс 1596 р. Луки з Тернополя¹⁴, рукопис перекладу книг Старого Заповіту, виконаний 1575–1577 рр. Дмитром із Зінькова (на Поділлі)¹⁵, Крехівський Апостол, перекладений у 60-х роках XVI ст. і знайдений у с. Крехові (на Львівщині)¹⁶, Нягівські повчання¹⁷, Псалтир XVI ст.¹⁸ тощо. Крім того, від XVI ст. дійшло кілька десятків учительних Євангелій (рукописних і друкованих), написаних українською літературно-писемною мовою XVI–XVII ст.¹⁹

Особливо поширеними були переклади Нового Заповіту, які використовувалися й у богослужінні, про що свідчить, наприклад, текст Пересопницького Євангелія, розбитий не тільки на глави, але й на зачала.

* * *

Місце створення Пересопницького Євангелія – Волинь. На це є вказівки в самому рукопису: *“Доконана єсть пръшаа часть наоуки читана презь рокь сѣго єм(г)ліа. В дво(р)ци манастыри жєслав'ско(м). При цѣкви сѣа и живоначалныа тр(о)ца”* (3)²⁰. Цю цитату різні дослідники тлумачать по-різному. Так, П. Г. Житецький не помітив надрядкового *р* у слові *дво(р)ци*, прочитав його як *дѣоци* і переклав, як “дівочий”²¹. А. Сендульський, описуючи місто

¹³ *Грузинский А. С.* Из истории перевода Евангелия в Южной России в XVI веке. Летковское Евангелие // Чтения в ист. о-ве Нестора летописца. — 1911. — Кн. 22, вып. 1/2. — С. 42–79; 1912. — Кн. 22, вып. 3. — С. 81–124; Кн. 23, вып. 1. — С. 1–48. Уривок у перекладі староукраїнською мовою являє собою частину Євангелія від Луки (гл. 1, стихи 58–80; гл. 2–8; гл. 9, стихи 1–27) та частину глави 9 Євангелія від Марка (стихи 1–10).

¹⁴ *Головацький Я. Ф.* Указан. соч. — С. 233. Я. Головацький вказує, що рукопис за його часів зберігався у бібліотеці Варшавського університету.

¹⁵ Зберігається у Відділі рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН України, шифр ВМ/1290. Див. ще: *Головацький Я. Ф.* Указан. соч. — С. 225–226.

¹⁶ Зберігається у Відділі рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН України, шифр ВМ/1291. Див. ще: *Огієнко Іван.* Зазнач. праця.

¹⁷ *Петров А.* Отзвук реформации в русском Закарпатье XVI в. // Материалы для истории Угорской Руси. — Прага, 1923. — Т. 8. — С. 1–226; *Дэже Л.* Язык Няговских поучений // Очерки по истории закарпатских говоров. — Будапешт, 1967. — С. 123–243; *Дэже Л.* Украинская лексика серед. XVI века: Няговские поучения: (словарь и анализ). — Дебрецен, 1985. — 525 с.

¹⁸ *Востоков А. Х.* Описание русских и словенских рукописей Румянцевского музея. — Спб., 1842. — С. 472–474; *Соболевский А. И.* Заметки о малоизвестных памятниках юго-западного письма XVI–XVII вв. // Чтения в ист. о-ве Нестора летописца. — 1885. — Кн. 9. — С. 3–24; *Карский Е. Ф.* Западнорусские переводы Псалтыри в XV–XVIII веках. — Варшава, 1896. — XIII, 444 с.

¹⁹ *Тиховский Ю. И.* Малорусские и западнорусские учительные Евангелия XVI–XVII вв. и их место среди южно-русских и западно-русских переводов Священного Писания // Тр. XII археол. съезда в Харькове 1902 г. — М., 1905. — Т. 3. — С. 355.

²⁰ Тут і далі, посилаючись на текст пам'ятки, у кінці цитати в дужках зазначаємо номер аркуша.

²¹ *Житецький П. И.* Описание Пересопницкой рукописи. — С. 11.

Заслав, відзначив, що Пересопницьке Євангеліє перекладене частково при Пересопницькому, а частково в “діво́чому монасти́рі Жеславському”²². В. В. Стасов у роботі про орнаментальне оформлення рукописів старої і нової доби подав знімки з Пересопницького Євангелія і в супроводжувачому тексті до однієї з таблиць зауважив, що книгу переписано в монастирі св. Трійці в Жеславі²³. О. С. Грузинський вважав дво(р)ци топонімом²⁴. На доказ своєї думки він наводив акт, яким Дворецькому монастиреві з церквою св. Трійці надавалися певні володіння, серед них було й село Дворець: “Я, Януш Кузминич Жеславский, весполок з єи милостью кнегиней, маткою моею, кнегиней Настасею Юрьевною Гальшанского, што ж отец мой небожчик князь Козма Иванович Жеславский мѣл надати монастиру нашому дворецкому ку церкви святой Тройцѣ имѣние свое отчизное, село Дворець, с ставом и з млыном того села”²⁵.

Село Дворець було і є на території сучасного Ізяславського району Хмельницької області (на південний захід від Ізяслава). Можливо, Дворецький монастир відомий і як жіночий монастир у самому Заславлі (Ізяславі)²⁶. Ігуменею під ім'ям Параскеви була в ньому дружина князя Заславського (Жеславського) Кузьми Івановича Анастасія Юріївна, що походила з роду Ольшанських (Гольшанських)²⁷, коштом якої, як свідчить переписувач в одному із своїх записів, і було перекладене та написане Пересопницьке Євангеліє: “Накладомъ, бл҃говер'ной, и хр(с)толюбивои, кнѣнѣ Козминой Ивановича Жесла(в)скои, кнѣнѣ Параскевгїи възван'ной Настасѣ Юревы Голша(н)ско(г)[о]” (481 зв.).

Закінчено переклад і переписування тексту у Пересопниці²⁸: “За помо́чу божою єсть сѣврѣшена четвѣртаа книга нового закона при цѣркви рождества бѣародичина [!] монастира прѣвосоп'никого [!]”²⁹ (442 зв.).

²² Сендильский А. Город Заслав // Волын. епархиал. ведомости. – 1875. – № 20. – С. 797.

²³ Стасов В. В. Славянский и восточный орнамент по рукописям древнего и нового времени / Собрал и исследовал Владимир Стасов. – СПб., 1884–1887. – С. 16–17.

²⁴ Грузинский А. С. Пересопницкое Евангелие как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в. – Киев, 1911. – С. 1–2.

²⁵ Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографическою комиссиею. – СПб., 1863. – Т. 1. 1361–1568. – С. 140.

²⁶ Зверинский В. В. Материалы для историко-топографического исследования о православных монастырях в Российской империи с библиографическим указателем. – СПб., 1897. – С. 66.

²⁷ Там само.

²⁸ Пересопниця – село Рівненського р-ну Рівненської обл. на березі р. Стубли (басейн Прип'яті). У XVI ст. було власністю князів Черторизьких, які заснували тут Пречистенський монастир.

²⁹ Явна помилка. Пор. архиман'дритомъ пересопницким' (481 зв.), архиман'дрита пересопницкого (482).

Пам'ятку було відкрито в 30-х роках ХІХ ст. видатним українським та російським філологом-славістом і педагогом Осипом Бодянським. З 1837 по 1842 р. О. Бодянський перебував у закордонному науковому відрядженні. Ще з дороги на закордон він повідомляє свого вчителя і колегу по Московському університету й Московському товариству історії й старожитностей російських М. П. Погодіна в листі від листопада 1837 р. з Києва про те, що в одному забутому куточку України відкрив він два харатійні Євангелія ХVІ ст., одне з яких його особливо зацікавило, і він висловив думку про значення своєї знахідки: "Найважливіше, що повинне порадувати не тільки Вас, але й усіх інших слов'янофілів, що, нарешті, вирішує остаточно і, здається, назавжди позитивно питання: якою мовою було перекладене Святе Письмо Кирилом та Мефодієм?.. У післямові сказано, що те Євангеліє *выложено из языка блъгарского на мову рускую*. Отже, ось вам слова перекладача, якою слов'янською мовою найперше хвалили наші прадіди Бога"³⁰. Під мовою рускою, зауважує О. Бодянський, перекладач розумів мову південноруську, малоруську, тобто українську. Ось другий пункт важливого значення пам'ятки, адже поки що невідомо було, щоб Святе Письмо, зокрема Євангеліє, було перекладене цією мовою. Нарешті, по-третє, вчений звертає увагу на те, що Євангеліє чудово оформлене, вражають, зокрема, прекрасні чотири мініатюри – зображення євангелістів, що важливо для вивчення історії оформлення української рукописної книги в ХVІ ст. О. Бодянський згадав також, що пам'ятка раніше перебувала в досить примітному в Україні храмі, збудованому свого часу Іваном Мазепою. Справді, на нижньому полі аркушів 2–7 Пересопницького Євангелія є такий запис: "*Сіє Єв(г)ліє прислано и дано є(ст) ѿ ясневел'можного егѡ м(л)сти п. пана Іоанна Мазепы, войскъ его цр(с)кого пресвѣтлого величества Запорозки(х) обонхъ сторонъ Днѣпра гетмана, и славного чина Стго ап(ст)ла Андреа кавалера, до пре(с)тла Переяславского еп(с)пскогѡ; который ѿ его жъ ктиторской мл(с)ти созданъ, ѿновленъ, и драгоцѣнными ѡтвари црковными оукрашенъ, при преосіѣ(н)но(м) еп(с)пѣ Захаріѣ Корниловичѣ. Року „аѡа, априла зѣ дна“*".

На цих же аркушах розгонистим скорописом зазначено латинською мовою: "Із книг бібліотеки малоруської Переяславської семінарії".

Очевидно, подарованим Євангелієм активно користувалися при богослужінні в Переяславському кафедральному соборі. Коли ж українська церква остаточно підпала під відання російського Синоду і на переяславську кафедру почали призначатися єпископи росіяни, Євангеліє як непотрібне для кафедри, було передане до бібліотеки Переяславської семінарії. Дослідники вважають, що це могло трапитись не раніше 1799 р., коли переяславський єпископ став називатися малоросійським.

³⁰ Письма к М. Погодину из славянских земель (1835–1861). Вып. 1. Письма О. М. Бодянского. – М., 1879. – С. 1–2.

У цьому ж листі О. Бодянський дав стислий опис пам'ятки: розміри, характер письма, звернув увагу на наявність сумаріїв на початку кожної глави і глос, хоч і не називає їх цими термінами, наводить кілька уривків тексту. У кінці вчений просить у М. Погодіна поради і допомоги придбати пам'ятку для Московського університету або для Московського товариства історії та старожитностей російських, називаючи її “драгоценністю”.

Другого листа до М. Погодіна О. Бодянський писав уже з Праги, його датовано 20 грудня (1 січня) 1837–1838 р. У ньому вчений повторює зміст першого листа, крім того, звертає особливу увагу на мову пам'ятки, підкреслюючи, що “мова південноруська чиста, як зорі небесні”.

Нарешті 12 (24) квітня 1838 р. датовано шостий лист О. Бодянського до М. Погодіна, в якому він розкриває секрет, що знайшов пам'ятку у Переяславській семінарській бібліотеці (Переяславську семінарію О. Бодянський свого часу закінчував). З цього листа довідуємося, що на основі тих виписок, які вдалося зробити в Переяславі, він склав опис пам'ятки і надіслав його міністрові народної освіти у вигляді повідомлення через “Журнал Министерства народного просвещения”.

У травневому номері “Журнала Министерства народного просвещения” справді видрукуване повідомлення О. Бодянського, в якому вчений подає такий зовнішній опис знайденого Євангелія: “...розміром понад 1/2 аршина, оправлене в дошки, оббиті малиновим оксамитом, з яких уціліла лише перша; писане прекрасним великим уставом, дуже добрим чорнилом, усіх аркушів у ньому 482”³¹. Тут же дається більш розгорнута, ніж у листах до М. Погодіна, характеристика мови рукопису: “... мова цього Євангелія південноруська, переважно русинська, якою говорять у колишній Червеній (Червленій), нині Галицькій Русі, з невеликою домішкою церковнокнижних слів, від яких важко було відступити, перекладаючи із спорідненого наріччя, вважаючи, що вони більше відповідають важливості самого предмета, більш виразні і ніби вже освячені, з дотриманням скрізь закінчення минулого часу на -ль, допоміжного дієслова єсмь, у деяких місцях (особливо в Матвії) булгарського юса великого замість відомої голосної (в малоруській і великоруській, але не в булгарській, де ця буква відбиває носовий звук, що дорівнює польським а, є)”³².

Опублікованим повідомленням О. Бодянський сподівався привернути увагу міністра до знайденого рукопису з метою придбання його, як це писав

³¹ Бодянский И. М. Донесение г. Министру народного просвещения магистра Московского университета из Праги от 25 марта ст. ст. 1838 г. // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1838. – Кн. 5. – С. 393. Про історію оправи пам'ятки див. відповідний розділ у статті Л. Дубровіної та Л. Гнатенко “Археографічний та кодикологічний опис Пересопницького Євангелія”, вміщений у цьому виданні.

³² Бодянский И. М. Указан. соч. – С. 395.

учений у листах до М. Погодіна. Однак, на наше щастя, справа не зрушила з місця, і рукопис залишився в Україні.

У 40-х роках XIX ст. знайдений О. Бодянським рукопис зберігався ще в Переяславі. Принаймні коли в 1845–1846 рр. за дорученням Київської Археографічної комісії в Переяславі перебував Т. Г. Шевченко й оглядав тамтешні старожитності, його увагу привернули два Євангелія, написані на пергаменті. У своїх нотатках як член Археографічної комісії поет зазначає, що Євангеліє 1556–1561 рр. “... вишуканіше й розкішніше від іншого, написане малоросійським наріччям 1556 р. з написом на краях перших аркушів...” (наводиться напис про передачу книги Іваном Мазепою Переяславському кафедральному соборові). І зауваження: “Це Євангеліє детально описане п. Бодянським в «Журнале Министерства народного просвещения» № 5, 1838 р., м. травень”³³.

Згадка про пересопницький рукопис за часу зберігання його в Переяславі є в М. Максимовича. Він не згоден з О. Бодянським у тому місці, де той характеризує мову пам’ятки як русинську, галицьку. М. Максимович слушно вважає, що мову Пересопницького Євангелія не можна назвати галицькою, волинською чи київською. Це – писемна книжна українська мова XVI ст.³⁴ Як про пам’ятку української мови говорить про Пересопницьке Євангеліє український мовознавець і письменник П. Білецький-Носенко у статті “О языцѣ малоросійскомъ”, уміщеній перед текстом “Малоросійского словаря”³⁵.

З переведенням Переяславської семінарії до Полтави в 60-х роках XIX ст. туди разом з бібліотекою потрапила й наша пам’ятка, де нею зацікавилось більше вчених і любителів старовини. Першим там звернув увагу на рукопис полтавський протоієрей і любитель старожитностей М. Думитрашко. Йому належить більш-менш детальний зовнішній опис пам’ятки, опублікований 1874 р. в “Полтавских епархиальных ведомостях”³⁶.

Важливі відомості про долю рукопису в 70-х роках XIX ст. подав М. Драгоманов. На початку 70-х років XIX ст. над рукописом почав працювати молодий учений-мовознавець Павло Житецький і зацікавив ним організаторів III Археологічного з’їзду, який збирався 1874 р. у Києві. Ці обставини сприяли тому, що полтавське духовенство зрозуміло, яким скарбом є Пересопницьке Євангеліє, і ще 1873 р. показало його тодішньому міністрові народної освіти і обер-прокуророві Синоду графу Д. Толстому, котрий був у Полтаві проїздом. Граф Толстой – один із провідників шовіністичної політики царського само-

³³ Шевченко Т. Повне зібрання творів: У 6 т. – К., 1964. – Т. 6. – С. 305–306.

³⁴ Максимович М. А. Воспоминание о городах Пересопнице и Дубровице и о князьях, ими владевших // Киевлянин. – 1840. – Кн. 1. – С. 232–244.

³⁵ Білецький-Носенко П. П. Словник української мови // Підгот. до вид. В. В. Німчука. – К., 1966. – С. 22.

³⁶ Думитрашко Н. Замечательная рукопись Полтавской семинарии Пересопническое евангелие. – Полтава, 1874. – 28 с.

державства, спрямованої на посилення національного гноблення українського та інших народів Росії (готувався сумнозвісний Емський указ 1876 р.), сприйняв український рукопис XVI ст. як докір своїй політиці і розпорядився, щоб полтавський архієрей подарував унікальну пам'ятку української культури йому, хоча вона була власністю бібліотеки духовної семінарії, аби нею менше цікавився науковий світ. Організатори Археологічного з'їзду і виставки, що планувалася під час роботи з'їзду, звернулися до самого графа Толстого з проханням позичити рукопис на час роботи з'їзду, але дістали відмову, мотивовану тим, що рукопис, мовляв, передано цареві “на височайшее воззрение”. Подальшої долі рукопису М. Драгоманов не знав³⁷. З інших джерел відомо, що рукопис було подаровано великому князю Петрові Георгійовичу, принцу Ольденбургському 1873 р., який скоро помер, і 1887 р. книга повернулася до Полтави. До Великої Вітчизняної війни Пересопницьке Євангеліє зберігалось в Полтавському історико-краєзнавчому музеї³⁸. Після визволення України з-під фашистської окупації книга опинилася в Києві, вона потрапила до фондів музею-заповідника Києво-Печерської лаври. Там її виявив проф. С. І. Маслов, його зусиллями пам'ятку було передано на зберігання до Центральної наукової бібліотеки АН України³⁹.

Багато уваги Пересопницькому Євангелію приділив П. Житецький, який розглядав рукопис у колі інших перекладних конфесійних текстів XVI ст. як невід'ємну частину писемної культури народу, вважав його таким же повноправним джерелом вивчення літературної мови свого періоду, як і оригінальні тексти. 1874 р. вчений підготував реферат про Пересопницьке Євангеліє і прочитав його на III Археологічному з'їзді. Пізніше він опублікував його, додавши повний текст Євангелія від Луки та уривки з інших євангелістів⁴⁰. Цей текст потім використовували більшість дослідників історії української мови. Згодом О. С. Грузинський відзначив ряд недоглядів у публікації П. Г. Житецького: пропуски тексту (в одному місці пропущене ціле зачало – одинадцять, яке є описом другої родословної Христа), перекручення окремих місць тексту, описки⁴¹. П. Г. Житецький описав історичні обставини, в яких виникла пам'ятка, підняв питання про її джерела, наголосивши на тому, що самі творці писали про переклад “изъ азыка бльгарского

³⁷ Драгоманов М. П. Литературно-политические заметки // Драгоманов М. П. Собрание политических сочинений. – Париж, 1906. – Т. 2. – С. 579.

³⁸ На арк. 1 рукопису є штамп музею Полтавщини. Див. також: *Перетц В. Н.* Отчёт об экскурсии Семинария русской филологии в Полтаву и Екатеринослав, 1–9 июня 1910 г. // Унив. изв. – Киев, 1911. Февраль. – С. 10–15.

³⁹ *Шубинський Й. В.* Рукопис у дерев'яній скриньці // Друг читача. – 1966. – 9 серп.

⁴⁰ *Житецький П. И.* Описание Пересопницкой рукописи.

⁴¹ *Грузинский А. С.* Палеографические и критические заметки о Пересопницком Евангелии // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1912. – Ч. 39, июнь. – С. 322–325.

на мовоу роускоюю”, зробив спробу визначити автора перекладу. Значне місце в рефераті П. Житецького відведене характеристиці графіки рукопису, відзначено при цьому риси південнослов'янського впливу, коротко охарактеризовано палеографічні та фонетичні риси пам'ятки, підкреслено значення її для вивчення історії української мови.

Згодом пам'яткою зацікавилися учасники семінарія В. М. Перетца⁴². Предметом їхньої уваги були палеографічні особливості рукопису в зв'язку з розв'язанням питання автохтонності пам'ятки і вивчення її джерел.

У 20-і роки ХХ ст. Пересопницьке Євангеліє стало предметом пильної уваги співробітників Інституту української наукової мови. Пам'ятку було включено до складу джерел історичного словника української мови, який готувався в інституті. Розписувався як текст, опублікований свого часу П. Житецьким, так і текст рукопису⁴³. На жаль, світ побачив лише перший том цього словника (літери А–Ж).

У післявоєнний час проблемами, пов'язаними з Пересопницьким Євангелієм, цікавився П. П. Плющ⁴⁴. Проте завдання, що стоять перед дослідниками української мови у зв'язку з Пересопницьким Євангелієм, неможливо розв'язати без видання тексту пам'ятки.

Увагу вчених привернуло також оздоблення рукопису, зокрема його орнамент. Вивченням орнаментики Пересопницького Євангелія спеціально займалися О. Грузинський та Г. Павлуцький⁴⁵. Суть висновків їхніх досліджень зводиться до того, що орнамент пересопницького рукопису є типовим зразком італійського орнаменту епохи Ренесансу (архітектурні мотиви, химерний стиль, перевага рослинних зразків). У 90-х роках ХІХ ст. було відкрито рукопис Апостола 1554 р. Загорівського монастиря на Волині (Загорівський Апостол), який має художнє оформлення, схоже з Пересопницьким Євангелієм. Титульний аркуш Загорівського Апостола оздоблений такою ж заставкою і рамкою, як і титул Пересопницького Євангелія, навіть розміри їх збігаються.

⁴² Грузинский А. С. Пересопнишкоє Евангеліє; Грузинский А. С. Палеографические и критические заметки; Сокращенное изложение сообщения И. Каманина, провозглашенное 22 ноября 1910 г. “Дошло ли до нас в подлиннике Пересопнишкоє Евангеліє?” // Чтение в ист. о-ве Нестора летописца. – 1919. – Кн. 22, вып. 3. – С. 83–85.

⁴³ Історичний словник українського язика. – Т. 1. А–Ж. Зредагував проф. Є. Тимченко. – К.–Х., 1930. – С. ХІІ–ХІІІ. [Список джерел].

⁴⁴ Плющ П. П. Із спостережень над мовою Пересопницького Євангелія // Вісник Київського ун-ту. Серія філології та журналістики. – 1965. – № 17. – С. 27–34; Плющ П. П. Пересопницьке євангеліє як пам'ятка української культури // З історії української та інших слов'янських мов. – К., 1965. – С. 142–156.

⁴⁵ Грузинский А. С. Пересопнишкоє Евангеліє. Див. також повідомлення про те, що 17 жовтня 1910 р. відбулося засідання історичного товариства Нестора літописця, де з доповіддю про орнамент Пересопницького Євангелія виступив Г. Г. Павлуцький (Києвлянин. – 1910. – 20 окт.). А також: Павлуцький Г. Орнамент Пересопнишкої рукописи // Искусство. – 1911. – № 2. – С. 83–92.

Цей факт наводить на думку, що в середині XVI ст. на Волині існував скрипторій і спеціальна майстерня оздоблення рукописної книги⁴⁶. Обидві пам'ятки створено в гуртку українських книжників, які, однак, були добре обізнані з західною культурою. П. Г. Житецький, якого цікавила насамперед мова пам'ятки і який про орнамент говорив лише побіжно, зауважив свого часу, що в малюнках Пересопницького Євангелія представлена переважно місцева флора⁴⁷.

В останні десятиліття декор пересопницького рукопису досліджує відомий знавець художнього оформлення старої книги – рукописної і друкованої – Я. П. Запаско. Не заперечуючи впливу ідей італійського Відродження на художнє оформлення рукописних книг першої половини і середини XVI ст. в Україні, зокрема на землях Волині і Галичини, дослідник переконливо доводить самобутній характер художнього оформлення рукописів з цих територій. Він розглядає орнамент Пересопницького Євангелія на широкому тлі розвитку художньої орнаментики тодішньої України, зіставляє його з оздобленням інших рукописних книг (Загорівського Апостола, Службника XVI ст., Євангелія з Хишевичів, Холмського Євангелія XII ст. та ін.), а також знаходить багато спільного між орнаментом нашого рукопису та декоративним різьбленням львівських житлових і культових споруд другої половини XVI ст. Я. П. Запаско зробив висновок, що орнаментика Пересопницького Євангелія, безперечно, пов'язана певним чином з мистецтвом Відродження, проте має яскраво виражений характер українського твору, в якому великою мірою відбиті вітчизняні мотиви. Дослідник відзначає також зв'язок українських друків Івана Федорова, зокрема його острозьких видань, з орнаментикою Пересопницького Євангелія. Цей факт наводить на думку, чи не знав Іван Федоров пересопницького рукопису⁴⁸.

Щодо автора художнього оформлення Пересопницького Євангелія, то Я. П. Запаско дотримується такої думки: художніх оформлювачів було два. Переписувач Михайло Василювич виконав усе оформлення, крім чотирьох мініатюр – зображень чотирьох євангелістів, кожному з яких відведено окрему сторінку рукопису. Мініатюри, на думку дослідника, виконувала людина іншого мистецького складу, яка дотримувалася інших художніх принципів⁴⁹.

Над текстом рукопису Пересопницького Євангелія працювало щонайменше дві особи: Михайло Василювич із Сянока та чернець Григорій, архіандрит Пересопницький. Проте лишається спірним питання про те, хто з

⁴⁶ *Бугославский Г. К.* Воляньские рукописные Евангелия и апостолы // Тр. IX археол. съезда в Вильне 1893 г. – М. – Т. 2. – Табл. 24. – С. 307; *Грузинский А. С.* Палеографические и критические заметки. – С. 329–335.

⁴⁷ *Житецкий П. И.* Описание Пересопницкой рукописи. – С. 24.

⁴⁸ *Запаско Я. П.* Мистецтво книги на Україні в XVI–XVIII ст. – Львів, 1971. – С. 63; *Запаско Я. П.* Українська рукописна книга. – Львів, 1995. – С. 85–89, 354–363.

⁴⁹ *Запаско Я.* Перлина книжкового мистецтва // Пам'ятки України. – 1986, № 3. – С. 24–25.

них яку роботу виконував. Після кожного Євангелія переписувач чи редактор давав своєрідний підсумок, у якому вказував, скільки глав, зачал і стихів міститься в закінченому Євангелії та чією рукою виписана книга: “Роукою многогреш'наго раба вл(д)це хр(с)тоу именемь михайла василієвича, Протопопы саноцко(г)[о]...” (123 зв.); “...роукою многогреш'наго раба михайла...” (198 зв.); “...презь писара михайла василієвича. зь санока...” (335); “...роукою михайла василієвича протопопы саноцко(г)[о]...” (442 зв.). Відомості про переписувача Михайла є й у запису в кінці рукопису: “Я тыжь многогрешныи, слоуга, або рабь бжїи Михаило Василієвич сїь протопопы саноцкого. того тыжь и оучень... Похотель єсми... за помочоу бжїєю и исписаль” (482–482 зв.). Отже, переписувачем був Михайло Василієвич із Сянока⁵⁰. Мабуть, він справді був сином сяноцького протопопа, як про це сам написав у кінці рукопису. На думку М. Думитрашка та П. Житецького, в приписках після Євангелій від Матвія та Йоана переписувач пропустив слово “син”⁵¹.

У запису в кінці рукопису йдеться про ще одну особу: “Тыи книги чтыры єв(г)листоуе соу(т) оустроєны кро(т)кымь смирен'нымь и бголюбивымь єрмо-нахо(м) Григорые(м) архиман'дритомь пересопницким” (481 зв.). В іншому місці: “Тое все радоу, пил'ностю и прилежаніємь (підкреслення наші. – І. Ч.) выш'ше речен'ного монаха григорїа, архиман'дрита пересопницкого, поставлен'но є(ст)” (482). На основі цих зауважень П. Житецький зробив висновок, що Григорію належала роль керівника при виконанні копіткої перекладацької праці, а перекладав і переписував Михайло. Думку П. Житецького підтримував також польський учений Я. Янів, що займався дослідженням джерел пам'ятки⁵², а також І. Огієнко, який, крім того, відзначив ряд лемкізмів у мові Пересопницького Євангелія і припускав, що архімандрит Григорій міг, як і Михайло, походити із Лемківщини⁵³.

О. С. Грузинський вважав, що переклад здійснив архімандрит Григорій, а Михайло був переписувачем⁵⁴. Про Григорія свідчиться лише в запису в кінці рукопису. Дієслово *устрояти* П. Беринда пояснює так: *оустроаю – споражую, приготавлиаю, настраию, направляю, ѡновляю, привертаю*⁵⁵. І. Срез-

⁵⁰ Сянок – місто на Лемківщині, тепер у Республіці Польща, в Жешувському воєводстві, на р. Сян (притока Вісли).

⁵¹ Думитрашко Н. Указан. соч. – С. 16; Житецкий П. И. Описание Пересопницкой рукописи. – С. 1-2.

⁵² Janów J. Żwódła Ewangelji Peresopnickiej // Slavia. – 1927. – Roč. 5, z. 3. – S. 470–499.

⁵³ Огієнко І. Пересопницька Євангелія 1556–1561 рр. // Путь правды. – 1930. – № 1. – С. 12-32.

⁵⁴ Грузинский А. С. Пересопницкое Евангелие. – С. 24.

⁵⁵ Лексикон словенороський Памви Беринди / Підгот. тексту і вступ. ст. В. В. Німчука. – К., 1961. – С. 141.

невський серед інших значень цього слова наводить такі: “подготовить, научить, учредить”⁵⁶.

Безперечно, Григорієві належала ініціатива й організація перекладу. Михайло навіть не одразу схилився до думки про його необхідність. Сам він про це пише таке: *“Был' бо мои разоумь в тыа дѣи моутень яко воды в рекоу приходящій из' горь. И яко плъныи былины ѿ вѣтровь колеблемы. для троски сего мимо идоучого света”*(482). Переписував текст Михайло, як сам він свідчить про це, і, можливо, ще один писець. Якщо припустити, що переклад здійснив Пересопницький архімандрит Григорій, а оформив уже остаточний варіант Михайло Василієвич, то нашому спискові повинен був передувати рукопис перекладу; наявні в тексті пам'ятки помилки, пропуски, дописування, повтори можуть бути підтвердженням цієї думки. Михайло в такому разі був не просто переписувачем, а, очевидно, виступав і частковим редактором тексту. На користь авторської участі Михайла у цій праці говорить і великий запис, складений ним і вміщений у кінці рукопису. Про те, що над текстом працювала не одна особа, свідчить і той факт, що при словах неслов'янського походження, а також при церковнослов'янських і навіть українських лексемах подаються переклади-пояснення кількома українськими словами, до того ж різнодіалектними⁵⁷. В останні роки з'явилася думка про те, що над текстом Пересопницького Євангелія працювало не двоє, а більше людей⁵⁸. Остаточо розв'язати питання авторства перекладу пам'ятки великою мірою міг би допомогти скрупульозний аналіз комплексу мовних ознак рукопису, які, безперечно, відбивають рідну говірку як перекладача, так і редактора.

* * *

Для вивчення мови певної епохи чи закономірностей розвитку лінгвістичних процесів перекладні конфесійні тексти дають матеріал такого значення, який не може бути почерпнутий з пам'яток оригінальних. З одного боку, ці тексти являють собою пам'ятки, абсолютно однакові за змістом, ті самі думки в них передано в однаковій послідовності. З іншого боку, перекладалися й переписувалися такі тексти різними людьми, що походили з різних територій, по-різному володіли літературною мовою, відбивали різні мовні тенденції й смаки й різні літературні манери, належали до різних писарських шкіл тощо. Таким чином, перекладні конфесійні тексти є ніби результатом заданого епохою змагання, що показує різні варіанти вирішення

⁵⁶ Срезневский И. И. Материалы для словаря древнерусского языка по письменным памятникам. – СПб., 1903. – Т. 3. – Ст. 1287.

⁵⁷ Німчук В. В. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською. – К., 1980. – С. 46.

⁵⁸ Докладніше про людей, які брали участь у створенні пам'ятки, див. у статті Л. Дубровіної та Л. Гнатенко.

тих самих завдань⁵⁹. Слід також враховувати і той факт, з якого оригіналу здійснювався переклад, – зі старослов'янського, старопольського, старочеського і т. п. Визначення тексту джерела перекладу – не проста справа. Якщо в науці відомо, що В. Негалевський переклав Новий Заповіт з польського соцініанського тексту М. Чеховича 1577 р.⁶⁰, то про джерело Пересопницького Євангелія й досі не можемо говорити точно.

Найбільше уваги цій проблемі приділив О. С. Грузинський⁶¹. Він вивчав окремо євангельський текст і тексти передмов і дійшов справедливого висновку, що останні треба розглядати як самостійні пам'ятки перекладної літератури українською мовою. Якщо, перекладаючи євангельський текст, можна було користуватися чеськими чи польськими зразками, то передмови Феофілакта Болгарського не могло бути в католицьких Бібліях, це пам'ятка лише православної традиції, отже, потрібно було перекладати лише зі старослов'янського оригіналу. Учений слушно розглядає передмову Феофілакта Болгарського як продукт самостійної діяльності перекладача. Що ж до євангельського тексту, то О. С. Грузинському так і не пощастило визначити ні церковнослов'янського, ні чеського джерела. Церковнослов'янське джерело він розшукував за Г. Воскресенським, класифікація якого ґрунтується лише на московських рукописах. В Україні могли існувати й інші редакції цих текстів, що не потрапили в поле зору Г. Воскресенського. Чеським джерелом, на думку Грузинського, міг бути «*Nowy Zakon*» 1545 р. Проте докази його не переконливі. Ряд місць пересопницького рукопису не пояснюються у Грузинського ніякими джерелами. У запису в кінці рукопису переписувач двічі стверджував, що книга перекладена «*изъ языка блъгар'скаго на мовоу роускоюу*» (481 зв., 482). Отже, безперечно, переклад зроблено з церковнослов'янського тексту. Проте досить відчутне і західнослов'янське джерело, про нього свідчить той факт, що текст розбито на глави, а також наявність сумаріїв у тексті – короткого викладу змісту кожної глави, вміщеного на її початку. Багато дослідників дотримувалося думки, що, крім церковнослов'янського, джерелом Пересопницького Євангелія був якийсь чеський текст⁶². У 20-х роках ХХ ст.

⁵⁹ *Иссерлин Е. М.* Лексика русского литературного языка второй половины XVII в. по материалам переводных и других памятников «среднего стиля»: Автореф. дис. ... д-ра филолог. наук. – Л., 1961. – С. 8–9.

⁶⁰ *Назаревский А. А.* Язык Евангелия 1581 года. – С. 18–29.

⁶¹ *Грузинский А. С.* Палеографические и критические заметки // Журн. М-ва нар. просвещения. – 1912. – Ч. 38, апр. – С. 320–335; *Перетц В. Н.* Отчёт об экскурсии Семинария. – С. 10, 13.

⁶² *Житецкий П. И.* Описание Пересопницкой рукописи. – С. 2; *Владимиров П. В.* Доктор Франциск Скорина. – С. 235–237; *Будилович А.* Указан. соч. – С. 206; *Петров М. І.* Київська Академія: (З нагоди минулого 300-ліття її існування) // Зап. іст.-філол. відділу УАН. – 1919. – Кн. 1. – С. 3; *Возняк М.* Історія української літератури. – Т. 2: Віки XVI–XVIII. – Львів, 1921. – Ч. 1. – С. 11.

було висловлено ще одну гіпотезу щодо джерел пам'ятки. Польський лінгвіст Ян Янів, не заперечуючи можливості чеського впливу, зауважує, що в XVI ст. більш поширеними в Україні були вже польські рукописи перекладів, зроблені також на взірць чеських. Дослідник зіставляє текст Пересопницького Євангелія з двома польськими перекладами Нового Заповіту і робить висновок, що логічніше було б припустити, крім церковнослов'янського, польське, а не чеське джерело для пересопницьких перекладачів⁶³.

З відомих українських перекладних конфесійних текстів Пересопницьке Євангеліє сумарії фіксує вперше. Переписувач пояснює наявність їх завданням полеміки з католиками: *“Розоумѣй же и ѡ то(м) брате, иже тыи писмена дробныи. въ ѡчерѣта(х) положеныи, где то взываѣтса глава. // Не безъ причины соу(т) написаны. Але абы еси зналь, иже єдина глава, замыкаѣтъ в' собѣ кол'ко зачалъ. и што єсть, в неѣ написано. Ты(ж) дла людѣй законуу рим'ского, сире(ч), латинанъ. иже в нихъ не взываю(т)са зачала. єдно капи-тоулы. А по нашемоу языкоу главы. боуде ли ѡнь тебе ѡ што просити. абы еси ємоу немедло, сиречь, бо(р)зо нашедъши оуказаль”* (443–443 зв.). Таким чином, Пересопницьке Євангеліє перекладене, безперечно, із церковнослов'янського оригіналу, а за взірць перекладу правив якийсь західнослов'янський текст. Крім того, церковнослов'янських текстів могло бути кілька. Освічені кола в XVI ст. уже не сприймали церковнослов'янські тексти Біблії як раз назавжди дані. Наприклад, білоруський перекладач В. Тяпинський у своїй роботі користувався апракосами церковнослов'янських текстів Євангелія, московським друкованим виданням другої половини XVI ст. і польським текстом⁶⁴.

Глоси, наявні в Крехівському Апостолі, свідчать про те, що перекладач користувався різними старослов'янськими канонічними текстами, Апостолом, надрукованим Ф. Скориною, грецьким і польським текстами. Праця перекладача, отже, була великою творчою роботою над словом, пов'язаною із знанням кількох мов. А скрупкульозний аналіз мови перекладної пам'ятки може допомогти у розв'язанні проблеми джерела, з якого здійснено переклад.

* * *

Рукопис Пересопницького Євангелія являє собою том in folio, оправлений у дубові дошки, обтягнуті зеленим оксамитом, уже досить потертим. Написано текст на пергаменті доброї якості, хоч не однакової товщини.

Уперше серйозну увагу на графіку рукопису звернув П. Г. Житецький, який охарактеризував письмо Пересопницького Євангелія як уставне із заок-

⁶³ Janów J. Op. cit. – S. 470–499.

⁶⁴ Жураўскі А. І. Тыпы і асаблівасці глос у “Евангеллі” В. Цяпінскаго // Працы Інстытута мовазнаўства АН БССР. – 1960. – Вып. 7. – С. 219.

руглено-роздільними літерами, що відрізняє цю пам'ятку від інших, у яких букви пишуться більш стисло. Щодо накреслення окремих літер, то вчений відзначає дивовижне поєднання дуже давньої манери письма (літера *ч* у формі чаші, у *ф* коло займає всю ширину рядка, *у* у формі *оу*, пізніше *ѳ* зустрічається лише в кінці рядка за браком місця) з новішою, наприклад, послідовне вживання лігатури *ѳ*, у літери *х* обидві лінії виведено за межі рядка, а точка їх перетину вище середини, новіше накреслення йотованих, літер *з* та *ы* тощо. Особливу увагу дослідник звертає на юси. Його спостереження зводяться до того, що юс великий (*ж*) наявний лише в першій половині рукопису – в Євангеліях від Матвія і Марка, а далі заступається літерою *оу*. Юс малий (*▲*) зустрічається в найрізноманітніших накресленнях і скрізь вживається для вираження йотованого *а*.

Відомо, що на графіці Пересопницького Євангелія дуже відчутний так званий другий південнослов'янський вплив. П. Г. Житецький розрізняє риси болгарські і сербські у письмі рукопису⁶⁵.

На початку ХХ ст. палеографічними особливостями пам'ятки зацікавився О. С. Грузинський. На його думку, письмо пересопницького рукопису абсолютно оригінальне. Воно не належить до уставного, водночас почерк пам'ятки не схожий на жоден з існуючих типів почерків, відомих в напівуставному письмі східних слов'ян. Особливий інтерес ученого викликало так зване «дробне» письмо, яке він характеризує як зовсім неприпустиме для скоропису і дуже індивідуальне для півустанову. О. С. Грузинський вважав, що на цьому письмі відбився вплив накреслень якихось друкованих літер, а загалом в основі почерку пересопницького рукопису лежить своєрідний півустанов молдавського типу ХVІ ст.⁶⁶ Він першим помітив зміну почерку в тексті, починаючи з арк. 155 зв., зокрема на літерах *з* і *ж*. Крім того, вчений зауважує, що почерк другої частини відзначається більшою стислістю і висотою. Загальне враження таке, що весь текст написано однією рукою, проте в різний час. Ця думка, гадає вчений, знайшла своє підтвердження у двох датах рукопису: 1556–1561. О. С. Грузинський відзначає парадність і красу почерку Пересопницького Євангелія, велику винахідливість писаря у зображенні літер. Накреслення деяких букв (*л*, *д*, *л*, *з*, *р*, *є*, *м* тощо) основного почерку пояснюється впливом друкованих видань (скорининського шрифту – краківського і венеціанського). Учений розшукав і інші рукописні тексти ХVІ ст. за походженням з Волині, письмо яких дуже подібне до письма Пересопницького Євангелія⁶⁷.

⁶⁵ Житецкий П. И. Описание Пересопницкой рукописи. – С. 5.

⁶⁶ Грузинский А. С. Пересопницкое Евангелие. – С. 46; Грузинский А. С. Палеографические и критические заметки. – Ч. 38, апр. – С. 320–335; Ч. 39, июнь. – С. 322–341.

⁶⁷ Грузинский А. С. Палеографические и критические заметки. – Ч. 38, апр. – С. 324–327.

Основний текст пам'ятки виписано великим уставним письмом, висота літер 7 мм, ширина 5–11 мм (11 мм ширини сягають літери *ж, м, ѡ, ш, щ*), товщина вертикальних ліній 1,5–1,75 мм. Письмо надзвичайно чисте і акуратне. На кожній сторінці 20 рядків основного тексту. Крім того, у рукопису є й так зване “дробне письмо”, яким виписано сумарії, глоси, зроблено приписки, окреслені орнаментованими рамками після кожного з Євангелій, та два записи в кінці рукопису. Один з них міститься одразу за припискою переписувача після Євангелія від Йоана – “Сказаніє ѡ главахъ и зачалє(х), ѡ поча(т)коу, и коньцехъ, чтомьмь єв(г)ліамь. оутрѣнимь. и литор'гійнимь”; другий – в самому кінці рукопису. Деякі літери “дробного” письма мають таке ж накреслення, як і в основному тексті (*а, з, м, п, оу, ц, ч*), окремі букви за накресленням наближаються до скорописних (*с, ю, њ, ѣ*), ще інші літери дуже схожі до тих, що характеризують перші стародруки (*в, ж, к, р, х, ш*).

Текст виписано темно-коричневим та коричневим чорнилом, яке добре збереглося. Крім того, в рукопису багато кіноварі (червоної фарби), якою виконано такі записи: нумерація глав та зачал, на бічних полях рукопису зауваження про те, коли які місця тексту потрібно читати, початкові літери зачал і сумаріїв, різні зауваження на полях, крім пропусків тексту та глос, так звані великі крапки, значки в тексті і відповідно на полях при пропусках тексту і дописуваннях. Багато кіноварі також у покажчикові євангельських читань та Місяцеслові⁶⁸.

За складом тексту пересопницький рукопис являє собою тетраєвангеліє (четвероєвангеліє), у ньому текст чотирьох євангелістів розміщено послідовно один за одним: Матвія, Марка, Луки, Йоана. Пересопницьке Євангеліє було призначене для церковного користування, про що свідчить поділ тексту на зачала, наявність вказів на полях рукопису та вказівок у тексті про закінчення окремих читань.

Система розділових знаків рукопису досить складна. Найпоширенішим розділовим знаком є крапка. Звичайна проста крапка, написана чорним чорнилом, заступає й інші відповідно до сучасних розділові знаки: кому, двокрапку, знаки питання й оклику. Кома також зустрічається в тексті, проте вона менш уживана, ніж крапка. Є ще чорна крапка чотирикутна ромбовидної форми (◆), вона відділяє більші відрізки тексту, які мають певну смислову самостійність. Обидві чорні крапки зустрічаються також у сполученні зі скісною лінією (./, ◆/). Крім того, в рукопису є ще розділовий знак, який П. Житецький називає списом (◆–), він часто стоїть у сполученні з крапкою і, можливо, відіграє роль художнього оформлення тексту. Найчастіше його

⁶⁸ Детальний археографічний та кодикологічний опис рукопису див. у статті Л. А. Дубровіної та Л. А. Гнатенко “Археографічний та кодикологічний опис Пересопницького Євангелія”, вміщений у цьому виданні. Письмо та правописні особливості пам'ятки охарактеризовано у статті Л. А. Гнатенко, яка теж міститься у цьому виданні.

місце в кінці зачал, глав або окремих читань. Є ще червона крапка – кругла і чотирикутна. П. Житецький і М. Думитрашко вважали, що вона стоїть на межі стихів⁶⁹. Насправді це не відповідає дійсності. У главі першій Євангелія від Матвія, наприклад, яка складається з 25 стихів, усього три червоні крапки, у главі третій – дві.

* * *

Пересопницький рукопис привертає увагу вчених насамперед своєю українською мовою.

Аналізуючи фонетичний склад мови Пересопницького Євангелія, варто зважити не лише на пануючу традицію етимологічного написання, а й на наявність у правопису пам'ятки багатьох явищ, пов'язаних з другим південнослов'янським впливом, який виявився насамперед у графіці рукопису. Так, наприклад, звук *у* в основному позначається графічно *ou*, у кінці рядка за браком місця часом зустрічається лігатура *ѡ*. Проте за середньоболгарською традицією звук *уч* часто позначається юсом великим: *сѡботы* (2 зв.), *замѡтажщихъ* (29), *бѡдж(т)* (30 зв.) і т.п. Середньоболгарська графіка відбита також у накресленні юсів та літери *ѡ* (а не по-старому *ѡ*), у відсутності йотованого *ѡ*, замість якого на початку складу чи після голосної маємо довгоязичне широкє *ѡ*, у наявності *o* подвійного та з крапкою посередині в словах *око*, *очи*.

Рукопис рясніє надрядковими знаками. Знаки наголосу (оксії та варії) не позначають фактичних наголосів. Над одним словом може стояти два і більше таких знаків. У рукопису послідовно вжито знак дасії – придиху, схожий на сучасний апостроф. Він наявний над усіма голосними літерами, які починають слово, і часто над поствокальними голосними: *твоѡго* (35 зв.), *соблаж'наѡшь* (74 зв.), *ѡдиногѡ*, *ѡлѡбо* (80). У східнослов'янських рукописах знаки придиху були лише даниною етимологічному правописному принципу, традиції, що йшла від грецької орфографічної системи, хоча при суцільній системі письма (*scriptura continua*) вони могли бути використані як допоміжний засіб при розбиванні тексту на слова. Знаки придиху ввійшли і в друкарську практику східних слов'ян, передбачені вони були й граматичними працями⁷⁰.

Досить поширеним надрядковим знаком у Пересопницькому Євангелії є кендема – подвійна варія – надрядковий знак грецького походження, наявність якого у нашому рукопису пояснюється сербським впливом. У сербських рукописах це був просодичний знак⁷¹, тоді як у східнослов'янській рукопис-

⁶⁹ Думитрашко М. Указан. соч. – С. 6; Житецкий П. И. Описание Пересопницкой рукописи. – С. 25.

⁷⁰ Смотрицкий М. Грамматика / Підгот. факс. вид. та дослідження пам'ятки В. В. Німчука. – К., 1979. – Розд.: "Ѡ просодїи".

⁷¹ Неделькович О. Знаки ударения в средневековых сербских рукописях (XII–XIV вв.) // Источники и историография славянского средневековья. – М., 1967. – С. 101–134.

ній практиці він залишився периферійним щодо вживання⁷². У Пересопницькому Євангелії кендема засвідчується в окремих випадках над **ы** у значенні **ыи**: *радовѣ єв(г)ліа* (2), *боудоучи сами зліи* (58), *без'вод'нѣ мѣста* (59), *тѣ рѣчи* (206), *шнѣ то моужеве* (241 зв.). Частіше кендема заступала **й**, тобто відбивала наслідок стягнення: *ночѣ чотыр'деса(т)* (27 зв.), *не вѣде(ш)* (32 зв.), *не кож'дѣ* (40 зв., 218), *народе... прелюбодеинѣ* (72 зв.), *квасоу фарисѣска* (73 зв.), *дръжав'нѣ ѳеѳѳиле* (204 зв.), *м'ножество людѣ* (205), *з'лѣ члкъ* (238) тощо. Засвідчуються випадки, коли слово написано з кендемою при наявності відповідної літери: *сѣи* (17 зв.), *тѣй* (50), *зліи* (58, 82, 94), *изыде(т)* (59), *тѣи то дѣнове* (102 зв.) і т. ін. Кендема ставилася також над іжицею за грецькою традицією: *до євѣн'тоу* (25), *Моѳси* (41 зв., 83, 176, 311), *на Моѳсеовѣ* (97), *Моѳсеовы(х)* (177), *Сѣмиѳ(н)* (215 зв.) і т. д. Досить часто кендему вжито над односкладовими словами: займенниками, у тому числі й енклітиками (*тѣ* – 27, 28, 130; *мѣ* – 162, 168, 189; *вѣ* – 36, 153 зв., 177; *тѣ* – 32 зв., 131), односкладовими словами з утраченими зредукованими (*гдѣ* – 23 зв., 24 зв., 139, 276 зв.; *длѣ* – 41 зв., 299, 300 зв.; *двѣ* – 80, 106 зв.; *з'дѣ* – 146 зв.), над часткою *бѣ* (27 зв., 274, 294 зв.). Найчастіше кендема фіксується над кінцевим відкритим складом багатоскладових слів на місці варії, зокрема над інфінітивними формами дієслів (*радоватѣ* – 205 зв., *з'натѣ, наз'ватѣ* – 210, *бавитѣ, оучинитѣ* – 210 зв., *датѣ* – 211, *ловитѣ* – 228, *позычатѣ* – 236 зв., *прѣйтѣ* – 241 зв., *штиратѣ, шмыватѣ* – 243 зв. тощо), в імперативі на кінцевому складі (*чтѣ* – 51 зв.), в іменниках над кінцевим складом, який закінчується на **-ы**, зокрема в родовому відмінку однини іменників основ на **-а**: *ѳ Роуфѣ* (21 зв.), *женѣ твоєѣ* (23), *мъздѣ своєа* (49), *длѣ Иродиядѣ* (150 зв.), *ѳ молитвѣ* (321 зв.), *зѣ... троскѣ* (321 зв.), *тои годинѣ* (358 зв.), *до славы своєи* (332 зв.); в називному – знахідному відмінках множини іменників з основою на приголосний та на **-а**: *принесли... дарѣ* (24 зв.), *прелюбѣ не дѣлан* (32 зв., 83, 84), *трѣгати колосѣ* (55), *тайнѣ* (60 зв.), *народѣ* (63), *книж'никѣ* (90 зв.), *акрыдѣ* (129 зв.), *сестрѣ его... с нами соу(т)* (146 зв.), *покор'мѣ* (153 зв.), *воеводѣ* (18 зв.), *робот'никѣ* (260 зв.), *грехѣ* (266, 380 зв.), *оукроухѣ* (365) і т. д. Можливо, це вплив традиції ставити кендему над довгими голосними. Пор. ще наявність цього знака над **ѣ** та **и** < **ѣ**: *обѣ* (28 зв.), *оузрѣвши* (133), *оузрѣль* (160 зв.), *оузрѣла* (190), *оузрѣте* (282), *позрѣте* (316) тощо; над **ы** у префіксах: *вѣпльнило* (23), *вѣхожали* (26), *вѣстерѣгайтєса* (35), *вѣмовите* (324) і т. ін. Над словом *три* і його формами іноді засвідчується надрядковий знак, що є потрійною варією.

Важко визначити функцію ще одного надрядкового знака, засвідчуваного пересопницьким рукописом, – камори, конфігурація якої нагадує дужечку з опущеними донизу кінцями. Її вжито над односкладовими сло-

⁷² Колесов В. В. Надстрочные знаки "силы" в русской орфографической традиции // Восточнославянские языки: Источники для их изучения. – М., 1973. – С. 228–256.

вами, зокрема над часткою і сполучником *бо* (18, 24, 26, 28 зв. і т. д.); над займенниками *кто* і *што* (31 зв., 55., 85, 89 і т. д.); над енклітиком *ма* (52, 74 зв., 82, 152 зв. і т. д.); у багатоскладових словах над останнім відкритим складом незалежно від наголошуваності: *п'шеницѣ* (27), *ростворилиса, на поустыню* (27 зв.), *двѣма господинома* (37), *лода* (43 зв.), *тиса чи* (73 зв.), *до мора* (91), *има* (205 зв.) тощо; над початковим складом багатоскладових слів незалежно від наголосу: *дидра(г)моу* (77 зв.), *болшии* (383) і т. ін. У білоруських рукописах цього періоду камора пов'язана з наявністю сонорного у тому складі, над яким її вжито⁷³. У Пересопницькому Євангелії, як бачимо, така закономірність відсутня.

Надзвичайно поширеним надрядковим знаком у пам'ятці є паєрок, який вживається не завжди згідно з етимологічними вимогами, тобто не завжди на місці колишніх зредукованих голосних *ъ* та *ѣ*, наприклад: *п'шеницоу, с'вою* (27), *з'наменїа* (101), *з'наю* (115 зв., 383), *зем'лѣ* (227, 371 зв.) тощо.

Найвиразнішою орфографічною особливістю Пересопницького Євангелія, пов'язаного із впливом південнослов'янського письма, є написання *ь* у кінці слів, незалежно від характеру кінцевого приголосного: *лежалѣ* (133 зв.), *онѣ* (134), *свѣтъ* (159) і т. ін. Як і в південнослов'янських текстах, виписаних згідно з вимогами середньоболгарського правопису, літера *ъ* у кінці слів пишеться лише в прийменниках з кінцевим приголосним: *къ ісѣви* (113 зв.), *съ страхо(м)* (122 зв.), *въ в'сеи* (210), *въ т'мѣ* (211 зв.), *съ мною* (328 зв.), *къ братїамъ* (436 зв.) тощо. У середині слова *ъ* фіксується у префіксах *въ-*, *въз-*, *съ-*: *възлюблен'ный* (27 зв., 220 зв.), *събрав'ши* (23 зв.), *сътвори* (209), *въз(д)асть* (35 зв.), *въстанїє* (215) тощо, а іноді і в середині слів: *тъгды* (111 зв., 118 зв., 160 зв.), *дѣч'ко* (145 зв.), *вълосы* (237), *къкошь* (283), *въла* (321). Пор. ще такі випадки: *възеро* (249 зв.), *въброу(с)* (305 зв.), *въдѣна* (325 зв.), які можна поділити на слова так: *въ [ω]зеро, въ [ω]броу(с), въ [ω]дѣна*.

І все ж основні особливості української фонологічної системи яскраво виступають у тексті пам'ятки.

Рукопис відбиває наявність української народнорозмовної фонемі переднього ряду і високого підняття, що виникла внаслідок збігу двох давньоруських фонем: *ы* та *і*. Сплутування традиційного написання *ы* та *и* є свідченням цього факту: *на моры* (43, 139), *на мори* (365 зв.), *сестри* – наз. відм. мн. (59), *тисячи* (73), *тиса чоув* (157), *тиса чами* (287), *тыи которы(и) бы били в' зем'ли* (315), *били... оуслышали* (344 зв.), *в' поуст'ини* (376 зв.), *з' рибами* (440). Після задньоязикових *г*, *к*, *х* переважає традиційне написання – з *ы*: *великий* (68, 188, 195 зв. і т. д.), *погыбаємъ* (142), *погыбель* (39 зв.), *книгы*

⁷³ Булыка А. М. Развіццѣ арфаграфычнай сістэмы старабеларускай мовы. – Мінск, 1970. – С. 165.

(481 зв.) тощо, проте фіксуються й написання з *ѣ*: *книги* (19, 21 зв., 221 зв., 223), *велики(м)* (266, 302 зв.), *роуки* (82 зв.), *погиноула* (320), *погиноуло* (365).

Етимологічний *ѣ* у Пересопницькому Євангелії переважно позначається традиційним *ѣ*: *хотѣль* (65 зв.), *слѣпыи* (69 зв.), *бѣда* (79), *вѣрєнь* (106), *бѣсы* (138), *до мѣста* (212) і т. д. Досить часто для позначення рефлексу давнього *ѣ* простежується літера *ε*, що пояснюється, очевидно, насамперед традицією писати *ε* на місці етимологічного *ѣ*, хоча не виключено, що така традиція підтримувалася поширеною в деяких українських говорах практикою вимовляти давній *ѣ* у ненаголошеній позиції як *ε*. В абсолютній більшості випадків *ε* замість давнього *ѣ* в нашому рукопису виступає в ненаголошеній позиції: *девици* (66), *лєнивыи* (107), *выстєрегєнтєса* (156 зв.), *повѣтекали* (188 зв.), *роздєлиль* (288 зв.), *ωслєпиль* (404 зв.). У ділових документах, писаних у той період і на тій же території, що і Пересопницьке Євангеліє, написання *ε* на місці етимологічного *ѣ* переважає⁷⁴. Засвідчується також літера *и* (*ы*) для позначення рефлексу давнього *ѣ*: *или* – форма мин. часу множини від дієслова *ѣсти* (67, 72), *посли* (156), *всѣ рычи* (182 зв.), *исть* (185), *смотрили* (195, 196), *очи... засмотрилєса* (223 зв.), *ликарю* (224), *ижь* (274 зв.), *личбою* (356), *хотили* (375 зв.), *свитаню* (376 зв.). Ці приклади відбивають, очевидно, тогочасну вимову етимологічного *ѣ* людьми, котрі створили пам'ятку. У наш час на території написання пам'ятки панує рефлекс *і* на місці давнього *ѣ*, хоча в окремих волинських говорах, зокрема на північний схід від Рівного, відомі також *ε*-рефлекси його⁷⁵.

Етимологічні *о*, *е* у новому закритому складі у переважній більшості випадків у нашій пам'ятці за традицією зберігаються. Проте фіксується велика кількість випадків, коли в цій позиції засвідчуються літери *у*, *ю* на місці етимологічних *о*, *е*: *влосоувь* (26), *братоув* (29 зв.), *юй* (33), *до оученикоувь* (45 зв.), *слоувь* (51 зв.), *на доброуй земли* (60 зв.), *дивоувь* (65), *кроу(м) жєнь* (67), *кошоувь* (67, 150 зв., 157), *о ню(м)* (76), *по лѣвоуй сторонѣ* (77 зв., 107 зв., 108 зв.), *оплюль єго* (92 зв.), *с'тоуй* (120), *ботоувь* (130), *покор'моувь* (153), *тєсячоувь* (157), *на боудуцоу(м)* (158), *в' поульночи* (183), *покоюй* (183 зв.), *постоу(и)тє* (194 зв.), *наплъню(н)* (205 зв.), *в' крас'ноумь одѣанїи* (312 зв.), *злєдѣювь* (328 зв.), *по сѣуй сторонѣ*, *по тоуй сторонѣ* (431 зв.), *фоун'тоувь* (434 зв.) тощо. У сучасній мовознавчій літературі немає усталеної думки про те, який звук передавався літерами *у*, *ю* в такій позиції. Можливо, ними

⁷⁴ Шило Г. Ф. Деякі фонетичні явища галицько-волинського діалекту за пам'ятками XVI–XVII ст. // Наукові записки Дрогобицького педінституту ім. І. Франка. – Дрогобич, 1962. – С. 51.

⁷⁵ Приступа П. І. Рефлекси давнього ненаголошеного *ѣ* на території західних говорів української мови // Дослідження і матеріали з української мови. – К. – 1961. – Т. 4. – С. 147–149 і карта. Див. ще: Атлас української мови. – Т. 2. Волинь, Наддністрянщина, Закарпаття і суміжні землі. – К., 1988. – Карта 30. Далі: АУМ.

позначалися дифтонгічні голосні різної якості, адже думка про те, що давні *o*, *e* в новозакритому складі пройшли стадію дифтонгізації в усіх говорах української мови, видається найаргументованішою⁷⁶.

Літери *y*, *ю* на місці етимологічних *o*, *e* у новозакритому складі широко фіксуються також у волинських і галицьких ділових документах XVI ст.⁷⁷ У сучасних говорах на території створення Пересопницького Євангелія (від Ізяслава до Пересопниці) панує рефлекс *i* (< *o*), в районі, що оточує Пересопницю, зустрічаються рефлекси *y*, *и*, *ї* (< *o*)⁷⁸.

Пам'ятка відбиває також перехід секундарного *o* в *i* (*и*, *ь*) у префіксах *зо-*, *изо-*, *обо-*, *розо-*, *со-*, де це явище відбувається за аналогією до префіксів з *o* етимологічним (*до-*, *по-*, *про-*): *зыш'ли* (22 зв.), *изышо(л)* (41), *изыйде(т)* (59), *розыш'лиса* (94), *ѡишоль* (121), *ѡбыздрѣв'шиса* (196 зв.), *ѡбыбрали* (264), *ѡбыбрала* (265 зв.), *ѡбыбравши* (317), *ѡбыймоу(т)* (307 зв.), *ѡбыймаеть* (341 зв.) тощо.

Пересопницьке Євангеліє досить часто засвідчує таку важливу рису українського вокалізму, як лабіалізація *e* після шиплячих та *ѡ* перед спонковіку твердим приголосним: *ящор'чина* (26), *лежачого* (45), *жона* (83, 83 зв., 85 зв. і т. д.), *рекоучого* (89 зв.), *ночоваль* (90 зв.), *ящоричее* (100), *чотырьдеса(т)* (130), *очищонь* (132 зв.), *чотыри* (156), *ин'шого* (177 зв.), *ѡхожовала* (215), *наивыш'шого* (221), *погы(б)шою* (287 зв.), *жо(р)новый* (295), *боу(д)щомь* (302), *выхожова(л)* (317), *владычого* (322), *шостаа* (353 зв.), *родичовь* (386), *высвед'човаль* (401 зв., 402) тощо. Перехід *e* в *o* в даній позиції документується незалежно від наголосу. Наведені приклади свідчать також про диспалаталізовану вимову шиплячих, після яких стояв лабіалізований звук. Ствердіння шиплячих засвідчується також написанням після них літери *ы*: *пригожый* (317 зв.), *лжывыи* (331), *ѡвечый* (389) та ін.

У пам'ятці відбито українські рефлекси давньоруських *гь*, *лъ*, *гь*, *ль* між приголосними: *блистающееса* (256), *блистающиса* (297), *блистающих'са* (330), *кривавымь* (317), *криница* (353).

Текст Пересопницького Євангелія широко ілюструє усунення явища зіяння, тобто збігу голосних у середині слова, через розвиток інтervoкального *j*. Це тим показовіше, що, з іншого боку, як наслідок другого південнослов'янського впливу у пам'ятці наявні випадки випадіння *j* між двома голосними у словах типу *знаменїа* (58 зв.), *покаанїа* (129 зв.), *роуганїа* (138), *своа* (67), *смѣати* (234 зв.), *черезь сѣанїа* (135 зв.) тощо. Як діалектна особ-

⁷⁶ Жовтобрюх М. А., Русанівський В. М., Склярєнко В. Г. Історія української мови. Фонетика. – К., 1979. – С. 275–276.

⁷⁷ Шило Г. Ф. Знач. праця. – С. 51.

⁷⁸ Приступа П. І. Рефлекси давнього ненаголошеного *o* в нових закритих складах на території західних говорів української мови // Дослідження і матеріали з української мови. – К., 1962. – Т. 5. – С. 135–142 і карта. Див. ще: АУМ. – Т. 2. – Карти 51, 52, 54.

ливість праслов'янської мови явище зіяння успадкувалося окремими слов'янськими мовами, зокрема старослов'янською⁷⁹. Випадіння інтервокального *j* з подальшим стягненням голосних або без нього відоме й окремим українським говорам, зокрема лемківським⁸⁰. Проте українська мова взагалі характеризується загальною тенденцією до усунення явища зіяння як у середині слова, так і в міжслівній позиції. У пересопницькому рукопису поряд із традиційною передачею на письмі слів *диаволь*, *Иродиада*, *Иоуда* тощо переважають написання, що відбивають народнорозмовну вимову їх: *дияволь* (371 зв.), *диявола* (68 зв.), *дияволомь* (41 зв.), *дияконь* (449), *иродиядина дъщерь* (65 зв.), *иродиядиноув* (175 зв.), *дла иродияды* (65 зв.), *родияды* (148 зв.), *ω иродиядѣ* (220), *июдинь* (221) *июдиноу* (406) тощо.

У пам'ятці фіксується голосний *a* на місці етимологічного *o*, зокрема у словах, що відбивають часокількісне чергування спільнослов'янського періоду: *выганати* (137, 138, 308), *выганаю* (57, 268, 282), *выганає(т)* (48, 57, 138), *ламаль* (156), *помагаль* (198).

Українська фонологічна система відбита в такому явищі, як перехід давньоруських зредукованих звуків *ĭ* та *ŭ* у сильній позиції в *i* та *y* на відміну від фонологічної системи російської мови, де ці звуки в такій позиції перейшли в *e* та *o*. Це зокрема стосується прикметникових наголошених закінчень: *зльи* (58, 58 зв., 72 зв. і т.д.), *сѣи* (131, 180 зв., 207 зв. тощо), *старьи* (231 зв.), *простьи* (338), *живый* (368), а також слів типу *скры(и)* (64), *ѡкрыє(т)са* (50 зв.), *винопійца* (243) тощо.

Пам'ятка засвідчує властиву для української фонологічної системи редукцію давнього ненаголошеного *i* на початку слова: *Єр(с)лима* (68 зв., 87, 90, 201 зв. і т. д.), *Єр(с)лими* (100 зв.), *Єрихона* (169, 264), *по Єрихоноу* (303), *єроусалимлановь* (374), *Лариѡна* (450), *єр'монахом* (481 зв.). Боротьба етимологічного й фонетичного правописів виявляється в паралельному написанні тих самих слів – з початковим ненаголошеним *i* і без нього: *из'гоубили* (117 зв.) – *з'гоубила* (288 зв.); *из'борище* (239 зв.) – *на з'борища(х)* (50), *на зборище(х)* (65, 312 зв.) і т. д.; *и(з)готовили* (110 зв.), *из'готовити* (206) – *з'готовимо* (110 зв., 184 зв.), *з'готовали* (185), *з'готовиль* (215, 277 зв., 411) тощо. З 319 слововживань у різних формах дієслова *мати* (<*имати*) 105 разів фіксується початковий ненаголошений *i*, а в 214 слововживаннях засвідчується його редукція: *маю* (84, 149, 240 і т. д.), *має(ш)* (371, 477) тощо.

Кілька прикладів відбивають розвинений секундарний приставний *i* на початку слова перед сонорним *r*, якщо після нього був редукований у слабкій позиції: *ани ир'жа* (37), але *р'жа* (36 зв.); у прийменнику *к* (<*къ*): *икъ дѣянїю* (135), *икъ женѣ* (244 зв.), *ик нимь* (326); у слові *ішов* (<*шѣдль*): *ишо(л)* (67 зв.,

⁷⁹ Мейе А. Общеславянский язык. – М., 1951. – С. 33–36; Ван-Вейк Н. История старославянского языка. – М., 1957. – С. 125.

⁸⁰ Верхратський І. Г. Про говір галицьких лемків. – Львів, 1902. – С. 5–6, 53–54.

114 зв. і т. д.). Загальна норма української мови відбита у злитті колишніх давньоруських применників *съ* та *изъ* в одному применникові. Цьому сприятло виникнення новорозвиненого приставного *і* у применнику *съ* та асиміляційні зміни *сі з*: *оуз(д)рѣль... двоу братоувь... изъ Зеведео(м)* (29 зв.), *пришли в' до(м)... изъ Иаковомъ и съ Іван'номъ* (131 зв.), *взаль из лихвою* (305 зв.), *пришли есте изъ ороужіємъ и дрекольми* (322), *єв(г)ліа из приписками дробного писанія* (482).

Пересопницьким рукописом засвідчується властиве для української мови чергування *у з* *ў* (графічно *в*) на початку слова: *в'весь* (139, 388, 398 зв. і т. д.) – *оувесь* (172); *в'чиниль* – *оучиниль* (357 зв.); *зав'трешній днь* – *зауотра* (38); *ар'хїереє вradiли* (401) – *оурadiли абы его забили* (399) і т. ін.

Характерна риса українського консонантизму – спрощення в групах приголосних після занепаду зредукованих – також відбита в мові Пересопницького Євангелія. Так, поряд з по-традиційному написаними словами *праз(д)никъ* (191 зв., 326, 348 зв. і т.д.), *рос'поустный* (33) пам'ятка широко фіксує написання із спрощенням тризвукових сполучень: *власьный* (389), *мѣсце* (97 зв., 223, 283), *праз'никъ* (117 зв., 183, 216 і т. д.), *праз'ника* (216, 317 зв., 375), *празьничный* (357 зв., 372 зв.), *в'по(л)праз'ника* (373), *оусланоую* (185, 318) тощо.

Жива українська вимова відбита також у тих словах, де між звуками *з* та *р* з'являються вставні *д* і *т*: *оуз(д)рѣти* (24 зв., 30, 36 і т.д.), *здражоваті* (101 зв.), *зоз(д)рѣеть* (141 зв.).

Про живомовні елементи в мові пам'ятки свідчить наявність епентетичного *л* після губних перед наступним *ј*: *домовлати* (54), *оуздоровлати* (137, 253), *оуздоровлайте* (261) тощо.

Широко представлене в Пересопницькому Євангелії властиве українській консонантній системі явище асиміляції приголосних звуків, пов'язане із занепадом зредукованих. Наслідком регресивної асиміляції є заміна глухого приголосного на дзвінкий у позиції перед дзвінким приголосним: *проз'би* (36), *прозбами* (325); заміна свистячих приголосних на шиплячі: *ж'жирають* (178 зв.), *нѣ ши(м)* (309, 400), *ні жа ш'то* (383) тощо. Особливо часто фіксується асиміляція у применниках та префіксах: *бес' при(т)чѣ* (63), *ис клатвою* (66), *роspнетє* (100), *з'дрѣмалиса, з'гасаю(т)* (105), *з'бираю* (107), *ис коусто(ди)єю* (121 зв.), *з ни(м)* (146), *з'нихъ* (155 зв.), *ис коренемъ* (172 зв.), *ис' цркви* (179), *ж' ш'колы* (250 зв.); *исъ (со)бою* (252), *ис соутажцею* (278 зв.), *зготовай* (296), *з' дороги* (353), *з' глины* (384 зв.), *з' вами* (411 зв., 414), *зростити* (414 зв.) тощо.

Явище дисиміляції приголосних виразно засвідчене у словах *хто* (<къто), *що* (<чьто). Щодо займенника *хто*, то в рукопису переважає традиційна форма його, хоч трапляється й *хьто* (158 зв., 159 і т. д.). Крім того, форма *хьто* послідовно вживається у складі заперечного займенника *них'то* (*нѣхьто*)

(352 зв., 368 і т.д.). Займенник *що* фіксується переважно у формі проміжної стадії *ш'то, што*. Ця форма була панівною у мові більшості українських пам'яток XVI ст.⁸¹ Зрідка трапляється форма *что* (45, 46) і *що* (35, 77, 81 зв., 304). Вимова *што* стала літературною нормою у російській та білоруській мовах, в українській мові вона збереглася в лемківських та деяких бойківських говорах⁸².

* * *

На морфологічному рівні в мові пам'ятки засвідчено велику кількість варіантів. З одного боку, широко вживаються старі флексії, успадковані українською мовою з мови киеворуської, або їх старослов'янські відповідники, з другого боку – фіксуються новіші закінчення, властиві народнорозмовній практиці.

Пересопницьке Євангеліє відбиває багато своєрідного в еволюції іменника. Старі форми є даниною книжній традиції або старослов'янському оригіналові. Новіші форми вже широко вживалися в мові ділової писемності, куди вільніше проникали народнорозмовні варіанти, а з середини XVI ст. запанували і в перекладних текстах. Так, у наз. відм. одн. іменники жін. р. на *-ѣ*, основа яких закінчується на *-ц*, переважно зберігають стару форму з непалатальним приголосним: *десница* (35), *девица* (47, 115 зв.), *птица* (60), проте таке живомовне слово, як *криница* вживається з палатальним *ц* (353). Пор. ще *овца* (50) і *ов'ца* (56). Іменник *магдалина* фіксується в старій формі (*мрїа магдалини и марїа иосифова смотрили где его положили* – 196) і в новій, з явною кількісною перевагою новішої форми: *і была тоу мрїа магдалина* (121), *приш'ла мрїа магдалина* (122).

Іменники серед. р. типу *зілля* в наз. відм. одн. поряд із старим закінченням *-є* (*-иє, -ьє*) фіксують новіше: *-я / -а*: *боудована* (179 зв.), *засмоучена* (140 зв.), *листа* (182), *роп'тана* (372 зв.), *тр'на* (139 зв.). Окремі слова засвідчуються в тексті в паралельних формах: *од'янїє* (75 зв., 122) і *од'ѣна* (256 зв.); *написанїє* (95) і *написана* (176); *скрег'танїє* (104 зв.) і *скрег'тана* (95 зв.) тощо.

У род. відм. одн. варіативністю флексій відзначаються іменники м'якої групи жін. р. Закінчення *-и* фіксується в усіх іменниках, основа яких закінчується на голосний: *братїи* (108 зв., 314 зв.), *вер'віи* (347 зв.), *над'їи* (151, 169 зв.). Іменники з основою на *-ц*, м'який приголосний та шиплячий переважно приймають флексію *-ѣ*: *жит'ницѣ* (275), *лодѣ* (142, 142 зв.), *постелѣ* (360), *доушѣ* (264, 286). Деякі іменники жін. р. з основою на м'який приголосний та шиплячий в род. відм. одн. засвідчуються то з флексією *-ѣ*, то з

⁸¹ Керницький І. М. Система словозміни в українській мові: На матеріалах пам'яток XVI ст. – К., 1967. – С. 132.

⁸² Жовтоброх М. А., Русанівський В. М., Склярєнко В. Г. Знач. праця. – С. 215–216.

-и. *ЗЕМЛѢ* (24 зв., 60 і т. д. – усього 21), *ЗЕМЛИ* (31, 54 зв. і т. д. – всього 6), *при(т)чѢ* (63, 182), *при(т)чи* (103, 140, 141 зв.). Поплутання закінчень *-Ѣ* та *-и* може свідчити про те, що *Ѣ* вимовлялося як *і*.

Іменники жін. р. колишніх *Ѣ*-основ у род. відм. одн. послідовно приймають закінчення *-и*: *боязѣни* (157 зв.), *жалосѣти* (166 зв.), *кости* (334), *молодости* (84–84 зв.), *моудрости* (416), *радости* (64, 106 зв.). Лише спорадично зустрічаються випадки з кінцевим *-ї*: *винѣности* (324 зв., 325 зв.), *тросѣти* (56 зв.). Навряд чи вони свідчать на користь того, що перекладач або переписувач вимовляв кінцеве *-и* як *-ї*. Правда, в деяких пам'ятках XVI ст., переважно галицького походження, часто засвідчується в таких формах поплутання *-и* з *-ы*, що дає підставу стверджувати про вимову там кінцевого *-и* як сучасного українського *и*⁸³. У кожному разі це закінчення довго фіксувалося пам'ятками української мови⁸⁴. Мабуть, підтримувалося воно й розмовною практикою, адже в багатьох говорах української мови форма род. відм. цих іменників і дотепер має закінчення *-и*⁸⁵. До 1932 р. воно було нормою й літературної української мови⁸⁶, а сучасним правописом допускається в текстах художнього стилю.

Від іменників колишніх *-и*-основ род. відм. одн. засвідчується і з старішим закінченням *-е* (*цѣрквѣ* – 55 зв., 100 зв.), і з *-и* (*кѣрѣви* – 118, *цѣркви* – 179 зв., *обоуви* – 27, 49).

У пересопницькому рукопису досить виразно представлено процес змішування в род. відм. одн. закінчень іменників колишніх різних основ чол. р., що відбивався в пам'ятках доби Київської Русі і не завершився й понині. Група назв на означення збірності, які в сучасній українській літературній мові послідовно закінчуються на *-у*, *-ю* в род. відм. одн., у Пересопницькому Євангелії виступають то з *-у*, *-ю* на кінці, то з давнім *-я*, *-я*: *виноградоу* (86), *винограда* (85 зв., 86); *народа* (65 зв., 91 зв.), *народоу* (29, 180); *людоу* (214 зв., 252, 350). Процес боротьби старих і нових тенденцій відчувається в закінченнях цього відмінка і в іменниках-ойконімах: *каперѣнаоума* (74 зв., 133) – *каперѣнаоумоу* (41 зв.–42); *назарета* (90, 130, 214) – *назаретоу* (216, 217); явищ природи: *вѣтроу* (142, 365 зв.) – *вѣтра* (242), *громоу* (137 зв.), *дождѣда* (34 зв.).

Незначна кількість іменників чол. р. колишніх основ на приголосний, можливо, не без впливу старослов'янського тексту зберігають у род. відм.

⁸³ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 86.

⁸⁴ Беззенко С. П. Історична морфологія української мови. – Ужгород, 1960. – С. 54.

⁸⁵ Верхратський І. Г. Говір батюків. – Львів, 1912. – С. 46; Верхратський І. Г. Про говір галицьких лемків. – С. –121–122; Панькевич І. А. Українські говори Підкарпатської Русі і суміжних областей. – Прага, 1938. – С. 227; Кобилянський Б. В. Гуцульський говір і його відношення до говору Покуття // Український діалектологічний збірник. – К. – 1928. – Кн. 1. – С. 48; Брахнов В. М. Характерні риси говірок трьох населених пунктів на Бориспільщині Київської області // Діалектол. бюл. – 1951. – Вип. 3. – С. 30; Ващенко В. С. Полтавські говори. – Х., 1957. – С. 106–107.

⁸⁶ Найголовніші правила українського правопису. – К., 1921. – С. 9.

одн. старе закінчення *-є*: до *днешнього дїне* (54 зв.), *не имає(т) в собѣ корене* (61 зв.), *с полоудне* (279 зв.), однак паралельно в цих іменниках фіксується й новіше закінчення *-я*: *дїна* (47, 97, 123), *корена* (183 зв.). Архаїчна флексія в род. відм. одн. цих іменників засвідчується й у сучасних південно-західних говорах⁸⁷.

Старе закінчення *-є* поряд з новим *-и* виступає в род. відм. одн. в іменниках серед. р. з основою на *-с*, *-н*, *-т*: *козьлате* (290 зв.), *отрочате* (25 зв.), *ис пл(є)мене* (375 зв.); *имени* (50, 101 зв.), *кнажати* (283), *отрочати* (24), *сїмени* (41, 246).

У дав. відм. одн. іменників жін. р. м'якої групи зберігаються старі традиційні закінчення, засвідчено лише один випадок впливу твердої групи: *к лодѣ* (366). Іменники чол. р. в дав. відм. одн. фіксують флексії *-у*, *-ю* й *-ови*, *-єви* приблизно однаковою мірою. Аналіз пам'яток XVI ст. свідчить про те, що вживання закінчень *-у*, *-ю* чи *-ови*, *-єви* залежало від жанрової приналежності пам'ятки та її територіального походження. Так, у пам'ятках ділового письменства переважали закінчення *-у*, *-ю*, що зумовлено авторитетом правопису державних канцелярій⁸⁸. У пам'ятках релігійного характеру, що походять з Галичини й Волині, однаково поширені були флексії *-у*, *-ю* й *-ови*, *-єви*⁸⁹. У мові Пересопницького Євангелія обидва типи закінчень вживаються незалежно від категорії живих чи неживих істот: *авраамови* (209, 381), *авраамоу* (26 зв., 211), *вѣтрови* (248 зв.), *вѣт'роу* (142), *иродови* (66, 148, 148 зв.), *кь иродоу* (24 зв.), *мирови* (378, 384 зв., 413), *мироу* (31), *огневи* (226), *огню* (32), *петрови* (74 зв., 78, 112 зв.), *петроу* (145 зв.), *сїви* (89 зв., 93 зв., 278), *сїоу* (217 зв., 273 зв., 353), *оуглови* (175, 310), *оуглоу* (93) і т. д. Щодо вимови кінцевого *-и* в закінченнях *-ови*, *-єви*, то І. М. Керницький схильний вважати, що воно вимовлялося в XVI ст. як сучасне українське *и*, підтверджуючи свою думку фактами поплутання закінчень *-ови*, *-єви* з *-овы*, *-євы*⁹⁰. У нашій пам'ятці двічі зафіксовано флексію *-овѣ*: *архієреовѣ* (426), *квтовѣ* (58 зв.). Відсутність варіантів з *-овы*, *-євы* і наявність *-овѣ* може свідчити про те, що переписувач Пересопницького Євангелія вимовляв ці закінчення з кінцевим *-і*.

В оруд. відм. одн. іменників чол. р. відбито тенденцію до поширення флексій іменників твердої групи на іменники м'якої групи: *архієреомь*

⁸⁷ Паныкевич І. А. Знач. праця. – С. 199; Бандрівський Д. Г. Говірки Підбузького району Львівської обл. – К., 1960. – С. 53; Бандрівський Д. Г. Дякі морфологічні особливості говірок Турківського р-ну Львівської обл. // Дослідження і матеріали з української мови. – К., 1960. – Т. 2. – С. 36.

⁸⁸ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 44; Венсвцева Л. В. До характеристики морфологічних особливостей мови молдавських грамот XV ст. // Вісн. Харк. ун-ту, серія філол. – 1965. – № 7, вип. 1. – С. 103.

⁸⁹ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 44; Назаревський А. А. Указан. соч. – С. 81.

⁹⁰ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 44–45.

(398 зв., 399, 425 зв.), *зеведеω(м)* (29 зв.), *моусеωмь* (159 зв.); *господарω(м)* (136), *товаришω(м)* (82).

Іменники серед. р. типу *зілля* в оруд. відм. одн. фіксуються то з традиційним закінченням *-ієм* (*каменієм* – 92 зв., 100 зв., *одѣянїєм* – 434 зв., *объяденїєм* – 316 зв.), то з новішою флексією *-ям* (*на(д) имѣна(м)* – 277, *пре(д) обличамь* – 348 зв., *одѣна(м)* – 53, 435 зв., *по(д) замышлена(м)* – 178, *предъ свитанамь* – 332).

Деяку варіативність форм відбито також у місц. відм. одн. іменників жін. р. М'який варіант іменників з основою на *-а* приймає в місц. відм. одн. традиційне закінчення *-и*: *по вечери* (319), *на земли* (36, 36 зв.), *в неволи* (380 зв.) і т. д. Проте, якщо основа іменників цієї групи закінчується на *ц*, то можливе закінчення як *-и*, так і *-ѣ*: *ω грешницѣ* (288 зв.), *на мыг'ници* (45 зв.), *в' тем'ници* (66, 108), *на оулицѣ* (285 зв.). Форми з кінцевим *-ѣ* найімовірніше пояснюються впливом іменників твердого варіанту. У Крехівському Апостолі, наприклад, є навіть виправлення закінчення *-и* на *ѣ*⁹¹.

Своє первісне закінчення *-и* зберігають у місц. відм. одн. іменники колишніх основ на *-ї* та на *-й*: *по волости* (68), *в' моудрости* (206, 217), *на постели* (154 зв., 229), *въ крови* (99 зв.). Лише поодинокі випадки засвідчують флексію *-ѣ* у цій формі: *на кровѣ* (298). Усі зафіксовані випадки поплутання закінчення *-и* з *-і* та *-ѣ* у місц. відм. одн. іменників жін. р. можуть бути свідченням того, що кінцеве *и* вимовлялося як *і*.

Велика варіативність відмінкових закінчень іменників засвідчена у множині. Так, у називному відмінку іменники чол. р. зберігають усі традиційні флексії *-и*, *-ове*, *-еве*: *вол'ци* (40), *к'ниж'ници* (98, 99), *работ'ници* (92 зв., 309); *вѣтрове* (44), *господареве* (306 зв.), *мыгареве* (92), *свѣдькове* (334 зв.). Новіші флексії (*-ы*, *-и* < *-ь*), перенесені із знахідного відмінка множини, вживаються також досить часто: *воини* (114, 118 зв.), *вълосы* (273), *з'накы* (314), *маловѣри* (38, 44, 73), *народи* (82 зв., 251), *оучин'кы* (351, 363), *хлѣбы* (27 зв.). Серед іменників із суфіксом *-ин* в однині в наз. відм. мн. переважає форма на *-е*: *галилеяне* (279, 357 зв.), *люде* (58, 73 зв.). Іменники з м'якою основою виступають у наз. відм. множини з флексією *-ѣ*, перенесеною із знах. відмінка множини основ на *-јѣ*: *жен'цѣ* (63 зв.), *непріатељѣ* (306, 307 зв.) або *-и* (*-і* < *-ѣ*): *пріатели* (209 зв.).

Варіативність відмінкових форм іменників у род. відм. мн. свідчить на користь тенденції введення народнорозмовних елементів. Так, наприклад, іменник жін. р. *тысяча* в род. відм. мн. засвідчується у формі *тиса чоув* (157) – форма, витворена під впливом іменників чол. р., *тиса чій* (67, 73) – утворилася під впливом іменників колишніх *-ї*-основ, *тысячъ* (150 зв.), яка стала літературною нормою.

⁹¹ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 92.

Старі форми род. відм. з нульовою флексією в іменниках чол. р. -*ѡ*-основ засвідчуються зрідка: *до гра(д)* (49 зв.), *ѡ грѣ(х)* (23), *ѡ к'нижникъ* (152). Більш поширене в цій формі є новіше закінчення -*овь*, що за походженням є флексією род. відм. мн. іменників -*ѣ*-основ: *братовь* (95 зв., 167 зв.), *вѣтровь* (103, 182), *враговь* (211), *градовь* (66 зв., 151 зв.), *греко(в)* (375) і т. д. Фонетичний варіант цієї флексії -*оувь* відбиває рефлексію *α*. *ботоувь* (130), *братоувь* (29 зв.), *влосоувь* (26), *покор'моувь* (153), *тала(н)тоувь* (106), *оуче-никоувь* (45 зв.), *фоун'тоувь* (434 зв.).

Велику кількість варіантів засвідчують у род. відм. мн. іменники колишніх -*јѡ*- та -*ѣ*-основ: -*евь*, -*овь* (-*оувь*, -*ювь*), -*ей*, -*ий* (-*ій*, -*ый*): *гвоз'дей* (437 зв.), *господарей* (171), *грошій* (150, 288), *грошей* (244), *злодѣювь* (328), *лѣкарев* (144 зв.), *людій* (35 зв., 73), *людей* (50, 93 зв.), *м(с)цы(ѣ)* (224, 356 зв.), *са(д)доу-кеевь* (311), *фарисей* (32), *фарисеовь* (58 зв., 232), *фарисеоувь* (175 зв.). У деяких південно-західних говорах іменники колишніх -*ѣ*-основ у род. відм. мн. дотепер зберігають форму на -*ий*⁹².

Варіанти закінчень іменників жін. р. з м'якою основою в дав. та місц. відм. мн. свідчать про перевагу новішого закінчення -*ямь*, -*яхь* (*з'лостамь* – 220, *на высокоста(х)* – 171, 213, *в повѣста(х)* – 380 зв., *в темността(х)* – 272 зв.). Збережена в кількох випадках традиційна флексія -*емь* (*болеzněмь* – 180, *къ д'веремь* – 132, 196, *повѣстемь* – 206), можливо, підтримувалася народнорозмовною практикою, вона відома й деяким сучасним південно-західним говорам⁹³. У давальному, а також місцевому відмінках множини іменники чол. р. і в більшості випадків іменники серед. р. зберігають старі традиційні закінчення, рефлексії яких живуть і в сучасних українських говорах⁹⁴.

У пам'ятці відбито закономірне закінчення оруд. відм. мн. іменників -*ѣ*-основ -*ьми* (*д'верьми* – 389, *печал'ми* – 316 зв.) і тенденцію, властиву українським пам'яткам XVI ст. до заміни флексії -*ьми* на -*ями*: *дверами* (389 зв.), *немоцями* (29 зв.). Відомий і зворотний процес, коли іменники -*јѡ*-основ під впливом іменників -*ѣ*-основ приймали в оруд. відм. мн. закінчення -*ьми* паралельно зі своїм закономірним -*ями*: *тиса ч'ми* (286 зв.), але *тиса чами* (287).

Іменники чол. р. в оруд. відм. мн. фіксуються частіше в традиційній формі: *на(д) доухы* (48 зв., 147), *из' книжники* (194), *межи народы* (315 зв.), *со*

⁹² Панькевич І. А. Знач. праця. – С. 228; *Верхратський І. Г.* Про говір галицьких лемків. – С. 121–122; *Верхратський І. Г.* Говір батюків. – С. 45; *Бевзенко С. П.* Знач. праця. – С. 83.

⁹³ *Верхратський І. Г.* Говір батюків. – С. 46.

⁹⁴ *Верхратський І. Г.* Про говір галицьких лемків. – С. 119; *Верхратський І. Г.* Говір батюків. – С. 42–44; *Панькевич І. А.* Знач. праця. – С. 191, 192, 205–207; *Бандрівський Д. Г.* Деякі морфологічні особливості говірок Турківського р-ну. – С. 6–7; *Кобилянський Б. В.* Знач. праця. – С. 51–52; *Лисенко П. С.* Деякі особливості говірок Олишківського р-ну Чернігівської обл. // *Діалектол. бюл.* – 1954. – Вип. 4. – С. 32; *Матвієв І. Г.* Поширення деяких морфологічних явищ у середньонаддніпрянських говорах // *Середньонаддніпрянські говори.* – К., 1960. – С. 159–160; *Шило Г. Ф.* Південно-західні говори УРСР на північ від Дністра. – Львів, 1952. – С. 123–129.

оученикы (45 зв., 110 зв.). Однак відчувається тенденція до поширення нового закінчення *-ами, -ями. богами* (392 зв.), *въинами* (351), *вълосами* (129 зв., 393 зв., 400), *голосами* (324 зв.), *злочин'цями* (320 зв.), *лан'цюухами* (142 зв.), *лов'цями* (130 зв.), *оучениками* (136 зв., 387 зв., 399).

Пам'ятка засвідчує окремі форми двоїни іменників, більшість яких існують і в сучасній українській літературній мові та її говорах⁹⁵. Від іменників жін. р. це – форма наз.-знах. відм. у поєднанні з числівником *двѣ: двѣ нозѣ* (79, 164), *двѣ рыбѣ* (66 зв., 67), *двѣ роуцѣ* (79, 163 зв.), *д'вѣ соуку'ни* (219), *двѣ тисачи* (143 зв.). Від іменників чол. р. засвідчені форми дав.-оруд. двоїни: *двѣма господинома* (37), *колѣнома* (85), *съ дв(х)манадеса(т)ма оученикома* (110 зв.)⁹⁶. Форми наз.-знах. дв. від іменників чол. р. зустрічаються дуже рідко: *два брата* (29), *два гроша* (78), *два сѣны* (91 зв., 288 зв.), *пaтeрo хлѣба* (67, 150 зв.). Серед іменників серед. р. послідовно форму наз.-знах. двоїни зберігають іменники *око* і *ухо: очи* (47 зв., 61 зв.), *обѣ оцѣ* (79 зв., 164), *оуши* (50 зв., 53 зв.); в оруд. відм.: *очима* (61, 93), *оушима* (61).

Наявні приклади двоїни пояснюються, з одного боку, живучістю цих форм у народнорозмовній практиці, а з іншого – силою літературно-книжної писемної традиції. Однак той факт, що навіть у сполученні з числівниками *два, оба* замість двоїни вживається множина (*два грошѣ* – 264 зв., *два моужѣ* – 256 зв., *обѣ половины* – 28 зв., 29, *два чѣлки* – 44, 299), є доказом втрати категорії двоїни в мові пам'яток XVI ст.

Аналіз числівників, наявних у Пересопницькому Євангелії, свідчить про те, що ця категорія слів утверджувалась у культовому письменстві, орієнтуючись на народнорозмовні форми. Числівник *одинь* вживається переважно з початковим *ѣ*, можливо, під впливом старослов'янського оригіналу. Правда, пам'ятки XVI ст., що походять з Галичини та Прикарпаття, також фіксують числівник *один* переважно з початковим *ѣ*⁹⁷, така форма характерна й для сучасних південно-західних говорів⁹⁸. Зрідка засвідчуються й форми з по-

⁹⁵ Мельничук О. С. Південноподільська говірка с. Писарівки (Кодимський район Одеської області) // Діалектол. бюл. – К. – 1950. – Вип. 2. – С. 65; Бова (Ковальчук) Л. П. Говірки південної Житомирщини і їх відношення до полтавсько-київського діалекту // Полтавсько-київський діалект. – К., 1954. – С. 110; Гладкий П. Говірка села Блиставиці Гостомельського р-ну на Київщині // Український діалектологічний збірник. – К., 1928. – Кн. 1. – С. 127; Ващенко В. Полтавські говори. – С. 263–264; Панькевич І. А. Зазнач. праця. – С. 218; Верхратський І. Г. Про говір галицьких лемків. – С. 124–125.

⁹⁶ Пор. в сучасних закарпатських говорах: *зубама, язикама* (Панькевич І. А. Зазнач. праця. – С. 194, 207, 208, 220 і т. д.); у гуцульському говорі: *грош'ема, кл'уч'ема* (Кобилянський Б. В. Зазнач. праця. – С. 52); у південноподільських говірках: *мишима, грошима* (Мельничук О. С. Зазнач. праця. – С. 65); у полтавських говорах: *грошима, дверима* (Ващенко В. С. Зазнач. праця. – С. 144, 146).

⁹⁷ Керницький І. М. Зазнач. праця. – С. 153.

⁹⁸ Шило Г. Ф. Південно-західні говори. – С. 144; Приступа П. І. Говірки Брюховицького р-ну Львівської обл. – К., 1957. – С. 46.

чатковим *о: одинь* (244, 272), *зь одини(м)* (79 зв.). У числівнику *два* в род. відм. зафіксовано стару іменникову форму (*двоу* – 92, 118), проте переважає форма новіша: *ѡ дво(х) лѣтъ* (25), *дво(х)... свѣ(д)ковъ* (80). В оруд. відм. поряд з новішою зрідка виступає форма *двѣма* (37, 197), яка була досить поширеною в пам'ятках XVI ст.⁹⁹ і живе в сучасних говірках західної Волині¹⁰⁰.

У складних числівників ще відчувається відокремленість обох частин. Поряд з прикладами, коли відмінюється лише друга частина складного числівника (*ѡ дванадесати лѣтъ* – 251, *одинадесатемъ* – 330, *из' дванадеса(т)ми* – 185), засвідчено випадки, коли відмінюються обидві частини (*изъ двѣманадеса(т)ма* – 139 зв., *пятидесати* – 383 зв.). Фіксуються випадки, коли частини складного числівника навіть розбиваються іншими словами (*єдини(ж) на деса(т)* – 123). На означення числа “дев'ять десятків” у пам'ятці вживається числівник *дева(т)деса(т)*, який, мабуть, був живим у говірці перекладачів, він і тепер живий у наддністрянських і карпатських говорах¹⁰¹.

Збірні числівники фіксуються лише в наз. та знах. відм.: *двоє* (214, 253), *троє хлѣба* (466 зв.), *патеро хлѣба* (67, 150), *семеро хлѣбовъ* (156, 157). Форми непрямих відмінків не засвідчуються.

Варіанти традиційних і народнорозмовних форм фіксовані серед порядкових числівників. Порядковий числівник, що відповідає кількісному *один*, виступає в традиційній формі (*пръвий* – 48 зв., 88, *пер'вого* – 435), а також у новішій: *пръшій* (92), *єдинъ з' першихъ* (255), *на(и)пръшаа* (177 зв.). Порядковий числівник *в'торый* (95 зв.), *втораа* (177 зв.) майже витіснено було формою *дроугый* (*дроугого пакъ дна* – 257, 264 зв., *даль... дроугомоу два* – 106). Крім того, лексема *дроугый* ще виступає із семантикою “інший”: *дроугьи... поведали* (148), *дроугыхъ позабивали* (174 зв.). Порядкові числівники, утворені від складних кількісних, мали тенденцію до відмінювання лише другої частини: *в годиноу одинадесатуоу* (86), *о одинадесатой годинѣ* (86 зв.).

Серед займенників певний інтерес викликають енклітичні форми. Текст Пересопницького Євангелія свідчить про втрату енклітичних форм у літературно-писемній мові XVI ст. Пам'ятка засвідчує їх лише в дав. та знах. відм. одн. від особових займ. *я, ти: ми* (24, 43), *мі* (114), *ти* (45, 110). Проте кількісно переважають повні форми *мнѣ* (24, 27), *тобѣ* (24 зв., 28), *тебѣ* (35 зв., 74). Найуживанішим був енклітик *ми*, поширений і в сучасних західноукраїнських говорах¹⁰². Пам'ятка зрідка фіксує старі форми знах. відм. одн. особових займенників 3-ї ос. чол. і серед. р.: *и асоудать и* (58 зв., 269 зв.), у приймен-

⁹⁹ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 159–160.

¹⁰⁰ Шило Г. Ф. Південно-західні говори. – С. 144.

¹⁰¹ Там само.

¹⁰² Верхратський І. Г. Говір батюків. – С. 49; Верхратський І. Г. Про говір галицьких лемків. – С. 126; Шило Г. Ф. Південно-західні говори. – С. 136; Панькевич І. А. Знач. праця. – С. 253; АУМ. – Т. 2, карта № 207–208.

никовій конструкції: *на нь* (27 зв., 130, 137). У 3-й особі особових займенників жін. р., в знах. відм. одн. переважає новіша форма *на неи* (280 зв., 377 зв.), проте ще засвідчується й стара: *на ню* (46 зв., 144 зв.), яка досить популярна і в говорах української мови, як західних, так і східних¹⁰³.

Питально-відносні займенники *хто, що* (< *кѣто, чѣто*) відбивають в Пересопницькому Євангелії перехідний етап розвитку форм цих займенників. Займенник *хто* виступає переважно в старішій формі: *кто, кѣто*, новіша форма *х'то* зустрічається зрідка (158 зв., 159 зв. і т. д., всього 8 разів). Крім того, форма *х(ь)то* фіксується в другій частині заперечного займенника *них'то* (352 зв., 368 зв.), *нѣх'то* (293 зв.). Займенник *що* виступає у формі проміжної стадії *ш'то, што*, як і в більшості українських пам'яток XVI ст.¹⁰⁴ Зрідка засвідчується *що* (35, 81 зв., 304).

Означальний займенник *кожний* представлено у формі *кож'ды(и)* (40 зв., 57, 58) і *каждый* (32, 111). Звукосполучення *жд* зберігається послідовно, як і в сучасних наддністрянських та південноволинських говорах¹⁰⁵.

Багатий матеріал для вивчення історії української мови дають за свідчені в пам'ятці дієслівні форми. У 2-й ос. одн. дієслова теп. і простого майб. часів фіксуються переважно в новішій формі – із закінченням *-шь*: *берешь* (305), *видишь* (145, 179 зв.), *выймешь* (39), *выпустишь* (430 зв.). Старіша східнослов'янська флексія *-ши* зустрічається значно рідше (*не д'баєши* – 142, 175 зв., *идеши* – 53, *въллюбиши* – 96 зв.). Щодо 3-ї ос. одн. дієслів теп. і простого майб. часів, то наша пам'ятка не може дати повної картини про вимову кінцевого *-т*, оскільки в кінці слів після приголосних послідовно пишеться *ь*. Однак пам'ятка засвідчує багато випадків відсутності *-т* в 3-й ос. одн.: *вѣе* (278 зв.), *живе* (396), *запое* (116, 183), *може* (85), *не може* (392), *йде* (441 зв.), *найде* (64), *не найде* (59), *не помагає* (118), *рече* (107 зв.), *сїсає* (194), *сѣбирає* (283), *оупаде* (93 зв.), *ч'те* (102, 180 зв.). Відповідно до сучасного літературного “немає” в Пересопницькому Євангелії вживається вираз *не есть: не є(ст) имь потреби ѿити* (66 зв.), *бол'шого с тыхь... не є(ст) жа(д)ного* (242 зв.). Словосполучення *не є* (*не есть*) у значенні “немає” побутує і в сучасних карпатських говорах¹⁰⁶.

У 1-й ос. мн. дієслова теп. і простого майб. часів засвідчують флексії *-мь, -мо, -мы*. Панівною є флексія *-мо*: *беремо* (328), *вѣдаємо* (175 зв., 310 зв.), *знаємо* (368 зв., 374), *коупимо* (150), *мовимо* (350), *моусимо* (226), *потребуємо* (324), *просимо* (168), *свѣ(д)чимо* (350), *оучинимо* (118, 123), *хочемо* (58 зв.,

¹⁰³ Булаховський Л. А. З історичних коментаріїв до української літературної мови // Вибр. праці: В 5 т. – К., 1977. – Т. 2. – С. 309.

¹⁰⁴ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 132.

¹⁰⁵ Шило Г. Ф. Південно-західні говори. – С. 143.

¹⁰⁶ Панькевич І. А. Знач. праця – С. 320; *Верхратський І. Г.* Про говір галицьких лемків. – С. 139.

304 зв., 402 зв.). Порівняно незначна кількість прикладів з флексією *-мь* могла бути даниною книжній традиції або, як уважають деякі дослідники, наявність такого варіанту залежала від ритміко-інтонаційних особливостей тексту¹⁰⁷: *иного ѡждиаемь* (241 зв.), *прав'доу пов'ѣдає(м)* (261 зв.), *пойде(м)* (439). Крім того, таке закінчення могло підтримуватися й розмовною практикою, адже в сучасних українських говорах воно досить поширене як на східній, так і на західній території України¹⁰⁸. Спорадично вживані форми з флексією *-мы* (*имамы* – 66 зв., 381 зв., *хочемы* – 168) пояснюються впливом книжної мови.

У 3-й ос. мн. дієслова теп. і простого майб. часу, основа яких закінчується на задньоязиковий приголосний, не змінюють цього приголосного: *не мо-гоу(т)* (51, 135), *рекоу(т)* (30 зв., 40 зв.), *стерегоу(т)* (269), *потекоуть* (375) *не премогу(т)* (74). Це явище знають і окремі сучасні волинські та закарпатські говори¹⁰⁹, хоча територія поширення його дедалі звужується.

У пам'ятці широко відбиті аналітичні форми майбутнього часу, зокрема утворені від інфінітива дієслів недоконаного виду і допоміжного дієслова *быти*: *не боудоу исти* (318 зв.), *не боудоу называти* (416), *боудешь видѣти* (237 зв.), *боуде(т) вѣрити* (197 зв.), *чинити боудемо* (218 зв.), *бити боудете* (100), *боудоу(т) давати* (93). Пам'ятка фіксує також кілька випадків аналітичної форми майб. часу, утвореної поєднанням дієслова *быти* в особовій формі і дієприкметника відмінюваного дієслова на *-ль*: *а боудоу пиль* (186), *што боудоу вечераль* (296), *не будеши могль шафаровати* (291), *не боудоу(т) могли ѡповѣсти* (314.). В окремих українських говорах такі форми існують і в наш час, хоча вживаються зрідка, поряд із літературно-нормативними¹¹⁰.

Для вираження минулої дії в Пересопницькому Євангелії використовується переважно перфект. З простих форм минулого часу засвідчується незначна кількість прикладів вживання аориста, що, очевидно, можна пояснити впливом старослов'янського оригіналу. Пам'ятки XVI ст., у тому числі й конфесійні, у більшості випадків у формі 1-ї та 2-ї ос. обох чисел зберігають дієслово-зв'язку в перфектних конструкціях, незалежно від вказівки на особу, яка творить дію. Однак фіксуються приклади, коли при наявності особового займенника, що вказує на особу – творця дії, дієслово-зв'язка опус-

¹⁰⁷ Борковський В. И., Кузнецов П. С. Историческая грамматика русского языка. – М., 1965. – С. 274; Русанівський В. М. Структура українського дієслова. – К., 1971. – С. 110.

¹⁰⁸ Верхратський І. Г. Говір батюків. – С. 55; Мельничук О. С. Зазнач. праця. – С. 63; Дзензелевський І. А. Украинские говоры нижнего Поднестровья : Автореф. дис. ... канд. филол. наук. – Одесса, 1952. – С. 11.

¹⁰⁹ Панькевич І. А. Зазнач. праця. – С. 301–302; Шило Г. Ф. Південно-західні говори. – С. 152.

¹¹⁰ Шило Г. Ф. Південно-західні говори. – С. 161; Приступа П. І. Говірки Брюховицького р-ну Львівської обл. – С. 56; Верхратський І. Г. Говір батюків. – С. 99.

кається: *я ихъ не оуздоровиль* (405), *я васъ любиль* (410), *я васъ поллюбиль* (415 зв.), *я ва(с) выбраль* (416).

У 3-й ос. обох чисел зв'язка, за незначними винятками, відсутня: *онь...* *в'сталь* (45 зв.), *и помиловаль бѣ людїи* (241), *помыслиль самъ в' собѣ* (244), *жена слезами омыла* (244 зв.), *ні єдинь з' ни(х) не загиноуль* (422 зв.), *вльны са вливали* (142), *всѣ роптали* (303 зв.), *свои єго не прияли* (342), *многы...* *оувѣрили* (374 зв.).

Пам'ятка фіксує чимало так званих злитих форм минулого часу аналітичного типу. Дієслово-зв'язка в цих випадках виступає в скороченому вигляді і зливається з дієприкметником чи з іншим словом у реченні, стає, за словами І. М. Керницького, немовби рухомою особовою флексією. Такі форми виступають у 1-й та 2-й ос. обох чисел: *реклѣмь ва(м)* (102 зв.), *вѣдальсь иже ж'ноу* (107), *которому єсь ты свѣд'чиль* (351 зв.), *с'поманулис'мо* (121 зв.), *абыс(ь)мо чинили оучин'кы* (367), *чи не читалисте* (82 зв.), *насытилѣстєса* (367), *не вы стє мене выбрали* (416). Такі злиті форми минулого часу фіксуються пам'ятками XVI ст. з різних територій¹¹¹, у наш час вони широко відомі південно-західним українським говорами¹¹².

Парадигма імператива широко включає аналітичні форми в 3-й ос. обох чисел з часткою *нехай*, що стали нормою й для нової української літературної мови: *нехай буде(т) слово* (33 зв.), *нехай оумреть* (69), *нехай са... запри* (75), *нехай буде(т) ва(м) слоуга* (88), *нехай буде слоугою* (98), *нехай розоумѣ, неха(и)... оутекаю(т), нехай са не врѣтає(т)* (102), *нехай пропа(т) буде(т)* (118).

Широко представлені в Пересопницькому Євангелії дієприкметники. Одні з них є старослов'янськими формами, інші свідчать про входження до мови конфесійних текстів народнорозмовних варіантів. Так, досить вживаними є старослов'янські форми активних дієприкметників теп. часу на *-щій* у членній і нечленній формах: *ал'чоуща* (108), *ал'чоущій* (30 зв.), *болящаа* (29 зв.), *бѣснооущій* (132), *вѣз'г'лашающї(м)* (53 зв.), *гласаща(г)[о]* (129 зв.), *гладяющїи* (39), *делающоу* (35) і т.п. Активні дієприкметники мин. ч. на *-(в)ший* часто входять до складу книжного звороту з давальним самостійним, який, як правило, несе в собі часову семантику: *вечероу же бы(в)шоу сѣль сѣ... оученикома своима* (110 зв.), *вшо(д)шоу же ємоу до капер'наоумоу пристоупиль к немоу сот'никъ* (41 зв.–42), *и прише(д)ши(м) и(м) к народо(м) пристоупиль к не(моу) члѣкъ* (76 зв.). Більшість же активних дієприкметників мин. часу на *-(в)ший* утворювала дієприкметникові звороти: *идѣте к ов'ца(м), погыб'шимъ домоу ійлева* (49), *и прославили бѣа, дав'шаго власть таковоюу члѣко(м)*

¹¹¹ Керницький І. М. Знач. праця. – С. 202–203, 208–209, 214–216.

¹¹² Верхратський І. Г. Говір батюків. – С. 67; Верхратський І. Г. Про говір галицьких лемків. – С. 140–142; Панькевич І. А. Знач. праця. – С. 313–318; Шило Г. Ф. Південно-західні говори. – С. 163; Кобиланський Б. В. Знач. праця. – С. 61–62; АУМ. – Т. 2, карта № 245.

(45 зв.), *и рекль і̄с ко прише(д)ши(м) на него ар'хієреомь* (322). Усі ці дієприкметники не стали надбанням української національної мови.

У мові Пересопницького Євангелія досить широко представлені звороти з пасивними дієприкметниками на *-но*, *-то* в ролі присудка в односкладних безособових реченнях: *так єсть написано* (186, 222, 222 зв.), *є(ст) имь повѣдено* (213 зв.), *боуде(т)... ѿпущено* (273 зв.), *не было нѣкого положено* (329 зв.), *роуч'ничокь, которы(м) было головоу его стаг'нено* (435 зв.). Присудкові форми на *-но*, *-то* виступають часто і без дієслова-зв'язки: *тѡго положено въ главоу оуглови* (175), *дано ємоу книги* (223), *ѿ вѣко(в) не слыхано* (388), *и павидѣно ємоу* (247 зв.), *а чи не написано в' законѣ вашемь* (329 зв.).

Досить частими в мові Пересопницького Євангелія є дієприслівники теп. часу на *-чи* та мин. часу на *-ши*, *-вши*: *видѣвши* (194 зв., 300 зв.), *вышедши* (290 зв.), *в'ложив'ши* (226), *вѣдаючи* (92, 175 зв., 246 зв.), *дав'ши* (72, 174), *даючи* (428), *заповедаючи* (295), *зв'язав'ши* (191), *з'миловав'шиса* (132 зв.) і т. д.

* * *

Синтаксична структура мови Пересопницького Євангелія виразно українська. Свого часу П. Г. Житецький проаналізував синтаксис Пересопницького Євангелія, Нового Заповіту в перекладі В. Негалевського і деяких учительних Євангелій XVII ст., зіставив його із синтаксисом Остромирового Євангелія і показав, що конструкції з короткими дієприкметниками в Остромировому Євангелії передаються в мові пересопницького рукопису повними дієприкметниками або підрядними реченнями¹¹³.

Звернемо увагу ще на деякі синтаксичні конструкції у плані їх зв'язку з попереднім періодом мовного розвитку і новими тенденціями, що знайшли своє втілення потім в українській національній літературній мові. Так, синтаксична сполука *к(ъ) + дав. відм.* помітно поступається місцем конструкції *до + род. відм.* Щодо семантики це можуть бути сполуки на означення місця, приміщення чи іншого об'єкта, всередину якого спрямована дія: *іѡан'нь в'саже(н) єс'ть до тем'ницѣ* (28 зв.), *пришоль до цѣркве* (376 зв.), *иди до домоу твоего* (134). Досить поширеним були сполуки на позначення поселень, територій і т. п., всередину яких спрямована дія: *прише(д)шимь и(м) до капер'наоума* (77 зв.), *шли до околич'ны(х) сель и мѣсть* (150), *вер'ноулиса до ієр(с)лима* (216 зв.). Відомі також конструкції *до + род. відм.* на означення особи, до якої спрямована дія: *соу(т) послани до тебе* (100 зв.), *мовиль до ни(х)* (138), *до кого бых'мо мѣли поити* (371). Засвідчуються також сполуки зі значенням стану, до якого потрапляє суб'єкт, чи середовища, до якого проникає дія: *оувр'язѣте его до те(м)ностей* (94 зв.), *оувр'язеноу быти до ѡгна* (164), *присталь до и(х) рады* (329). Зі сполукою *до + род. відм.* у Пересоп-

¹¹³ Житецький П. И. О переводах евангелия на малорусский язык // Изв. Отд. рус. яз. и словесности императ. Академии Наук. – 1905. – Т. 10. – С. 1–65.

ницькому Євангелії конкурувала конструкція *к(ъ) + дав. відм.: ни(х)то бо не може(т) прийти ко мнѣ* (368 зв.). Така конкуренція особливо відчутна у реченнях, де повинно бути дві конструкції *до + дав.* У таких випадках, як правило, один раз вживається сполука *к(ъ) + дав.* і один раз *до + род.:* *Вшо(д)шоу же ємоу до капернаоумоу. пристоупиль к немуо сот'никъ* (42), *Петрь па(к) в'став'ши побѣгль ко гробоу. и прихиливьшиса до него оуз'дрѣль простираля самыи положеныи* (331), *и приближилиса к' селоу до которого ш'ли.* У таких випадках старіша конструкція найчастіше вживалася на позначення поселень, територій тощо, до яких чи всередину яких спрямована дія, сполуки з іншою семантикою перекладаються конструкцією *до + род.*

Пересопницький рукопис засвідчує також варіативність конструкцій із значенням причини або підстави при дієсловах на позначення сміху, глузування, кепкування, лайки, зловтіхи тощо. Старіша безприменникова конструкція типу *роугалиса ємоу* (119 зв.), *нас'мѣвалиса ємоу* (323 зв.) конкурувала з новішою, що складається з применника *з(із) + род. відм. імені* і стала панівною в українській літературній мові: *они са с'мѣяли з него* (146), *с'мѣялиса з ни(х)* (152), *насмѣвалиса з него* (292 зв.), *изъ ины(х) са насмѣваю(т)* (292 зв.).

Пересопницьке Євангеліє засвідчує конструкції, які згодом стали нормою української національної літературної мови, зокрема сполука з применником *після + род. відм.* з темпоральним значенням, тобто на означення явищ, дій, після яких щось відбувається (*и бор'зо послаи того в'стоупиль в лодю – 156*), яка співіснувала із сполукою давнішою, що виявилась і дотепер досить стійкою в мові, *по + місц. відм.* (*по двохъ паки днѣхъ – 183*), конструкція з применником *о + місц. відм.* на означення годин: *вышоль о шестой и деватой годинѣ* (86). Усі інші сполуки *о + місц. відм.* на означення часу уже застарілі.

Безприменникова конструкція родового часу засвідчується з тими ж іменниками, що й у сучасній українській літературній мові: *днѣ, година, рокъ* тощо: *кож(д)ого рокоу* (216), *дроугого... дне* (343 зв.), *той години* (358 зв.).

Виявляється тенденція до розвитку старої давньоруської конструкції *за + знах. відм.*, що вказує на те, ким вважають, сприймають, визнають той чи інший предмет чи особу: *єи пояль за женоу* (148), *прото жъ єсми и за него(д)ного положили абых' пришлоль к' тобѣ* (239 зв.).

* * *

Якщо фонетичні й граматичні елементи рідної мови перекладача чи переписувача відбивалися в мові пам'ятки незалежно від їх волі, то на лексичному рівні робота перекладача виражалася в цілеспрямованому процесі заміни лексики оригіналу, з якого здійснювався переклад, староукраїнською лексикою. Адаптація староукраїнської лексики в перекладних текстах конфесійного стилю відбувалася різними шляхами. Вона могла вводитися до

тексту перекладної пам'ятки без будь-яких застережень, як, наприклад, у Євангелії в перекладі В. Негалевського, в українському уривкові Літківського Євангелія тощо. В інших випадках перекладачі застосовували комбінований метод: заміна малозрозумілих чи застарілих слів відбувалася і без застережень, і за допомогою глос. Такими є Пересопницьке та Волинське Євангелія, Крехівський Апостол, численні учительні Євангелія. У Пересопницькому Євангелії, наприклад, слово *рама* двічі пояснюється лексемою *плечу* формі глоси (287 зв., 404 зв.), один раз слово *плечивжите* у тексті без застереження: *в'складоують на плечи* (97 зв.). Лексема *палець* у Пересопницькому Євангелії фіксується п'ять разів, з них один раз як глоса до старослов'янського *пърсть: писалъ перьстомъ на земли пал'цемъ* (377); чотири рази вживається без застереження. У тексті Острозької Біблії в цих місцях засвідчено старослов'янську лексику: *вложи пръсты своа в оуши его*¹¹⁴, *вложоу пръста моего* (55) і т. д. Та сама лексема в тому ж самому тексті може змінюватись на живомовну, а в іншому місці залишатися без змін. Наприклад, нормативними для конфесійного типу письменства були лексеми *мрѣжа*, *ѡчѣство*, *поуть*; слова *сѣть*, *ѡчиз'на*, *дорога* є їх українськими народнорозмовними відповідниками. Пор.: *въ ѡчизноу свою* (146 зв.), *въ ѡчиз'нѣ своєи* (224), але *въ ѡчѣствѣ твоємъ* (224); *запоущоу сѣть* (227), *завръсте мрѣжоу* (227); *при дорозѣ* (246 зв.) *при поути* (246) і под.

Найвиразніше процес уведення староукраїнської лексики до перекладних текстів простежується на глосах. У Пересопницькому Євангелії глоси відповідним чином виділені – вони обрамлені прямокутниками і виписані так званім «дробним» письмом. Кілька глос винесено на поле. У Волинському Євангелії, яке вважається списком Пересопницького, їх значно менше, і не завжди вони збігаються з глосами Пересопницького Євангелія¹¹⁵.

Залежно від походження пояснювальних слів глоси перекладних євангельських текстів можна поділити на кілька груп: пояснення неслов'янських слів, глоси до слів церковнослов'янського походження, глоси до слів спільнослов'янських і українських¹¹⁶.

Певна група неслов'янських слів у більшості випадків залишалася неперекладеною в біблійних текстах від початку слов'янської писемності. У

¹¹⁴ Біблія сырѣ(ч) книги ветхаго и новаго завѣта по языку словенску. – Острог, 1581. – Арк. 21. Далі: *ОБ*.

¹¹⁵ Зіставлення глос Волинського і Пересопницького Євангеліїв підтверджує думку про те, що Волинське Євангеліє є не копією Пересопницького, а його списком. У Волинському Євангелії є ряд глос, яких немає в Пересопницькому, а деякі глоси Пересопницького Євангелія відсутні у Волинському (*Німчук В. В.* Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською. – К., 1980. – С. 48-49).

¹¹⁶ *Німчук В. В.* Староукраїнська лексикографія. – С. 41-47; *Ченіза І. П.* Глоси Пересопницького Євангелія і питання нормування староукраїнської літературної мови // Питання східнослов'янської лексикографії XI-XVII ст. – К., 1979. – С. 64-69.

Пересопницькому Євангелію ці слова іноді за традицією теж залишаються без уваги, але в більшості випадків пояснюються: *х'лаמידоу плащємь* (118), *коустодію сторожоу* (121 зв.), *в сан'даліа в черевики* (147), *с'пекоулатора ката* (149), *з' пигана з роуты* (270 зв.), *финиковыхъ пал'мовыхъ* (401–401 зв.), *сто литрь або фоун'тоувь* (434 зв.), *миромь дорогою мастию* (393 зв.) і т. д. Велика група неслов'янських слів у різних староукраїнських перекладних пам'ятках перекладається різними лексемами. Напр.: *дидра(г)моу грецки слово дидрагма, а по-нашомуу два гроша* (ПЄ, 78), *да(ни)* (ЄН, 19 зв.)¹¹⁷; *гемонови владареви* (ПЄ, 116), *старосте* (ЄН, 32 зв.); *пре(д) игемономь предь владаремь* (ПЄ, 117), *перед старостою* (ЄН, 33); *нар'да пистикіа многоцѣнны з нар'дowego корена* (183 зв.), *спикана(р)довое велми дорогое* (ЄН, 51 зв.); *ієреомь сцѣн'никомь* (ПЄ, 232 зв.), *ѡферовником* (ЄН, 62 зв.); *легеонь сирѣчь т'ма* (ПЄ, 249 зв.), *войско* (ЄН, 66); *единь ѡ ар'хисинагога ѡ оучителя людоу жидовско(го)* (ПЄ, 252); *некотory(и) ѡ передне(и)шого з' згромажен(н)я* (ЄН, 66 зв.); *в пер'фи(р) и в' вис'сонь в шарлать, а в дорогое ѡдѣна* (ПЄ, 293 зв.), *в пу(р)пуру, и в бисе(р)* (ЄН, 76 зв.); *на слоугоу ар'хієреѡwego владычого або митрополитowego* (ПЄ, 322), *архієпископового* (ЄВ, 40), *слугу передне(и)шо(г)фо] ѡфери(в)ника* (ЄН, 83); *ароматы и миро пахочіи рѣчи и масти* (ПЄ, 329 зв.); *во(н)ныхъ рече(и)* (ЄН, 85 зв.); *лен'тионь полотно л'наное* (ПЄ, 406 зв.); *простирало* (ЄН, 103); *епен'дито(м) ѡпоясальса соукнуомь нещитымь ѡгор'ноул'са* (ПЄ, 439 зв.), *перепаса(л)са сукнею* (ЄН, 111). У цьому випадку проявляються як синонімічні можливості мови, якою здійснювався переклад, так і різне розуміння перекладачами тих понять і реалій, які пов'язані з природним середовищем, суспільним ладом, побутом, відбитим у євангельських текстах. Іноді в глосі дається кілька варіантів перекладу, власне, кілька синонімів, в інших перекладних текстах наявний тільки один з них. Напр.: *деса(т) мнась або ї гривень або ї ко(п) або ї зло(т)(х)* (ПЄ, 404 зв.), *преторь домь радецкий, або ратуоушь* (192 зв.), *скорьпію скоролоупоу, або медведька* (267).

Деякі неслов'янські слова в одних текстах перекладаються, в інших залишаються неперекладеними. Напр., у Пересопницькому Євангелію є глоси до слів *статирь, ѡсан'на, пасха, фарисеи, хс, литостратонь*, у Євангелію в перекладі В. Негалевського вони залишилися без перекладу.

Підсумовуючи сказане про лексику неслов'янського походження в перекладних пам'ятках конфесійного змісту, можна зробити висновок, що староукраїнська мова XVI ст. мала в своєму розпорядженні лексичні засоби для вираження понять, що традиційно позначалися в слов'янських перекладах

¹¹⁷ При посиланні застосовуємо такі скорочення : *ЄВ* – Трипольский Н. П. Волыньское рукописное Евангелие XVI в. // Волынский историко-археологический сборник. – Житомир, 1900. – Вып. 2; *ЄН* – Євангеліє, 1581 р., в пер. В. Негалевського. Рукопис; *ПЄ* – Пересопницьке Євангеліє.

грецькими або навіть гебрійськими (східними) словами. Одні перекладачі використовували їх ширше, інші – меншою мірою. Перекладачі Пересопницького Євангелія намагалися максимально наблизити старослов'янський текст до українського слухача.

Найбільшу групу лексики, яка перекладалася в конфесійних текстах, становлять старослов'янські слова. Частина цих слів у ряді євангельських текстів перекладається або пояснюється однаково. Напр.: *смоква(м) фикґамь* (ПЄ, 171 зв.), *смоквамь фикгам* (ЄВ, 36), *фикгамь* (ЄН, 48); *чресла ваши або бєдра* (ПЄ, 276), *чресла або бєдра* (ЄВ, 38), *бєдра ваши* (ЄН, 72); *пристав'ника або шафара* (ПЄ, 291), *приставника або шафара* (ЄВ, 39), *шафара* (ЄН, 75 зв.); *хищ'ници драп'жци* (ПЄ, 300), *хищници драпєжци* (ЄВ, 39), *драпєжньє* (ЄН, 78); *бракъ весѣла* (ПЄ, 345), *на бракъ або на весиліє* (ЄВ, 38), *весе(л)є* (ЄН, 89) і под. Більшість же старослов'янської лексики у різних перекладних євангельських текстах перекладалася по-різному. Ті самі місця у різних перекладачів неоднаково реалізуються. Напр.: *по в'сѣхъ оукраина(х)* (ПЄ, 241), *по вси(м) пограничу* (ЄН, 64), пор.: *и по всеи странѣ* (ОБ, 31); *тростиноу ли котораа то ѿ вѣтра колѣбле(т)са* (ПЄ, 242), *черетини, которая ся ѿ ветру колыше(т)* (ЄН, 64 зв.), пор.: *трость ли вѣтро(м) колѣблема* (ОБ, 31 зв.); *и бар'зо оускочило стадо възєро и потоноуло* (ПЄ, 249 зв.), *и порвалося спру(д)ка ѿное стадо у возєро и потопилося* (ЄН, 66), пор.: *и устремиса стадо по брегу въ єзеро и істопє* (ОБ, 32); *и зобрали ѡпосли ш'то было ѡстало ѡкроуховъ дванадєсать кошовъ* (ПЄ, 255), *и зобраша останкы окроу(х) дванадєса(т) кошовъ* (ЄЛ, 45), *и зобраль ся збыто(к) уломко(в) ихъ, которые имъ збывали кошовъ двана(д)ца(т)* (ЄН, 67), пор.: *и взаша избывшаа им' оукрухы, коша дванадєсате* (ОБ, 33); *и дивовалиса в'сѣ* (ПЄ, 258), *и здумелися вси* (ЄН, 68), пор.: *вѣм' же чудащемьса о всѣхъ* (ОБ, 33) і т. д.

У деяких перекладних текстах старослов'янські слова залишено, очевидно, зі стилістичною метою, щоб зберегти високий стиль писемно-літературного жанру. Однак перекладач відчував, що для широкого слухача вони можуть бути незрозумілими, і тому пояснює їх за допомогою глос. Напр.: *б'дѣти не спати* (ПЄ, 112 зв.), пор.: *чути* (ЄН, 31 зв.); *сѣ ороужіємъ и дрекол'ми, з' мечѣ и рогатина(ми)* (ПЄ, 113), пор.: *з ме(ч)ми и з ки(и)ми* (ЄН, 31 зв.); *по(д)оустили народы направили* (ПЄ, 192), пор.: *наустили натравілі* (ЄВ, 37), *намовили лю(д)* (ЄН, 54); *зра(д)ца июда* (ПЄ, 188), пор.: *то(и) которы(и) єго выдаль* (ЄН, 52 зв.); *ѡнь помавашє им навѣщ'кы даваль* (ПЄ, 206 зв.), пор.: *презь знаки указава(л)* (ЄН, 56 зв.); *оучрѣж'деніє великое калацью* (ПЄ, 230 зв.), пор.: *великую учту* (ЄН, 62); *лицемѣр'ниче ѡ глоупыи чѣтче* (ПЄ, 237 зв.), пор.: *ѡблуднику* (ЄН, 63 зв.); *жи(т)ницоу мою клоуню або стодолу* (ПЄ, 274–274 зв.), пор.: *гумна мои* (ЄН, 71 зв.); *сѣ соупер'никомъ або ис соутажцею* (ПЄ, 278 зв.), пор.: *с противнико(м)* (ЄН, 72 зв.); *на ягодициноу на дикоую фикгоу* (ПЄ, 303 зв.), пор.: *на сикомо(р)* (ЄН, 79); *ѡбыбрали або*

одежоу зволокли (ПЄ, 264), пор.: злупивши (ЄН, 69); омыл'ньи и(х) повѣсти або лжывьи (ПЄ, 331), пор.: блазе(н)ские слова ихъ (ЄН, 86) і под. В усіх цих випадках в Пересопницькому Євангелії народнорозмовний варіант уводиться в текст за допомогою глос, у Євангелії В. Негалевського даються переклади цих місць, деякі варіанти перекладу є і в Волинському Євангелії. Отже, до старослов'янського по(д)оустили в українських текстах засвідчено такі варіанти: направили, натравілі, намовили, до старослов'янського жи(т)ницоу – клоуню, стодолоу, гоумна і т. д. Усі слова, якими перекладалася старослов'янська лексика, були стилістично нейтральними синонімами до нормативних для цього типу письменства слів. Були випадки, коли староукраїнські народнорозмовні слова використовувалися перекладачами в основному тексті, в а глосу виносилася слово, що традиційно вживалося в культових творах: трудоваго прокаженого (ПЄ, 183 зв.), и пагорокъ и хол'мь (218), жол'нѣре воинни (219), оучинилъ болото з' слины брениѣ або грѣзь (384 зв.) і т. д. Перекладач ніби не наважувався залишати без пояснення ненормативне для даного літературно-писемного жанру слово і підпірав його глосом – усталеним для даного стилю письменства словом-нормою. Показовим у цьому плані є текст Крехівського Апостола. У ньому українську лексику введено в текст, у глосах же виступають переважно старослов'янські лексичні елементи. Лише окремі глоси є українськими словами, які заступають або пояснюють українські ж слова, закреслені в тексті. Це – наслідок редагування перекладеного тексту¹¹⁸.

У результаті зіставлення однакових місць у кількох перекладних текстах можна виявити синонімічні ряди лексики, за допомогою якої передавалося те ж саме поняття. Так, алабастръ мвра могло перекладатися алабастръ масти і масти скланицоу; не браните – не забороняйте і не гаму(й)те; по(д) одръ – подъ постѣлю і по(д) ложе і т. д. Внаслідок роботи кількох перекладачів конфесійних текстів у їх мові засвідчуються такі синоніми: велить, розказує(т); заг'лоушити, задусити, подавити; заплата, мзда, нагорода; надѣтсѣя, сподеваєтсѣя, чаєтъ; немоц'ньи, тьи што ся зле маю(т); ннѣ, теперь; оузьдрѣль, обачиль; палиця, пруть; позычати, в'заємь давати; помимо шоль, проминуль; притча, подобенство; предатель, зра(д)ца; роптали, шемрали і т. д.

У тих перекладних текстах, де наявні глоси, особливий інтерес викликають українські глоси до українських же слів. Вони свідчать про пошуки наддіалектного слова, вироблення загальноукраїнської лексичної норми на письмі. Напр.: стрѣхоу дахъ (ПЄ, 133), поустисѣ скочъ (222 зв.), черезъ з'божа черезъ пашь'ню (232), ворогы... або неприѣтелѣ (235 зв.), ани мош'ны або тор'бы (253), господоу... або по(д)вора (259), грабежовъ або лоупѣз'ства

¹¹⁸ Німчук В. В. Староукраїнська лексикографія. – С. 48–49.

(270 зв.), *в стоуд'ню або в колодазь* (283 зв.), *основоу або фюудоменть* (286 зв.), *до села або до мѣстечка* (331), *колодазь стоу(д)на або криница* (353), *вѣдро... або глекъ, або збань* (356).

Творча нормативна робота перекладача виразно проявляється у тих випадках, коли одна глоса ніби доповнює чи уточнює іншу. Утворюється, таким чином, ряд синонімів. Це можуть бути слова з різних мов (грецької, старослов'янської, чеської, польської, української та ін.) або слова-синоніми однієї мови. Так, наприклад, у Пересопницькому Євангелії грецьке слово *алекторь* ужите в тексті рукопису двічі і пояснене один раз спільнослов'янським *коурь*, поширеним у більшості старослов'янських перекладів, особливо старшого періоду¹¹⁹: *алекторь възгласи(т) коурь не запоє* (ПЄ, 112), а другий раз словами *когоуть і пѣвень: не възгласить алекторь не запоеть когоуть або пѣвень* (410 зв.). Слово *коурь*, крім того, вжите один раз в основному тексті і пояснене народнорозмовним *пѣвень: коурь запѣ(л) або пѣвень* (328). В основному тексті вжито також старослов'янське *патель* і пояснене спільнослов'янським *коурь: пател' възгласиль коурь запѣль* (116).

У словнику П. Беринди так пояснено старослов'янське *пѣтель*: чеськи и руски *когутъ*, волинськи *пѣвень*, литовськи, *петухъ* (Бер. Лекс., 1627, 104). Слово *когут* засвідчує також словник Л. Зизанія: *пѣте(л), когу(т), пѣве(н), петухъ* (Зиз. Лекс., 1596, 67). Закріпилася думка, що слово *когут* прийшло до нас, як і до польської мови, з мови чеської, поширилося в літературній польській мові та в сусідніх українських землях і побутувало поряд з українським *пѣвень*¹²⁰. Маємо, отже, цілий ряд слів на позначення того самого поняття: *алекторь – коурь – пател' – пѣвень – когоуть*. Найуживанішими в старослов'янських текстах були *пател'*, *коурь* або узвичаєне грецьке *алекторь*. Пересопницькі перекладачі уводять ще народнорозмовні слова *пѣвень* і *когоуть*. Можна думати, що вони, як і П. Беринда, розрізняли ці назви щодо територіального поширення, розуміючи, що слово *когут* відоме не на всій території України, а тому самостійно його у глосі не залишають, а підкріплюють загальновідомим *пѣвень*. Таким чином, у коло писемного вживання, більше того, до тексту конфесійного жанру втягуються слова, досі відомі лише в місцевих говірках.

Проникнення живомовної лексики в конфесійний стиль, не кажучи вже про живомовну фонетику й граматику, сприяло тому, що церковнослов'янську мову було зламано, народнорозмовна стихія запанувала в усьому українському письменстві. Тому від середини XVI ст. можна говорити про різностильову українську літературно-писемну мову. І хоча в майбутньому екстралінгвіс-

¹¹⁹ Львов А. С. Очерки по лексике памятников старославянской письменности. – М., 1966. – С. 150–153.

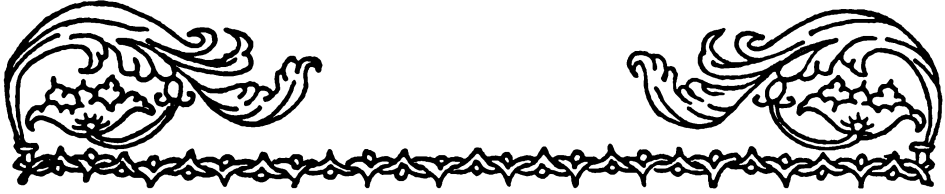
¹²⁰ Дзендзелівський Й. О. Українсько-західнослов'янські лексичні паралелі. – К., 1969. – С. 77.

тичні чинники завадили остаточній перемозі народнорозмовної мови в конфесійному письменстві, в усіх інших писемних стилях вона панувала¹²¹.

Отже, творці Пересопницького Євангелія залишили нащадкам унікальну рукописну книгу, пам'ятку мови та культури, яка не втратила цінності до сьогодні. Вона є свідченням того, що переклади конфесійних текстів – це невід'ємна частина писемної культури народу. В історії України ця традиція йде від Пересопницького Євангелія. Перекладацька діяльність українських книжників продовжувала, таким чином, кирило-мефодіївські традиції щодо розбудови національної церкви і оцінюється як подвижницька праця українських патріотів, котрі майже за століття до початку національно-визвольної війни 1648–1654 рр. виявили прагнення українського народу до відродження своєї мови і своєї духовної культури.

¹²¹ *Ченіза І. П.* Взаємодія української і церковнослов'янської мов XVI століття (на матеріалах перекладів Євангелія) // ЗНТШ. – 1995. – Т. 229. – С. 286–287.





Л. А. Гнатенко

Письмо Пересопницького Євангелія та графіко-орфографічні особливості пам'ятки

Письмо Пересопницького Євангелія викопане на найвищому рівні писарського мистецтва, в його орнаментованій графіці чітко простежуються традиції волинської книжкової школи.

Згідно із записами в манускрипті, текст Євангелія писав Михайло Василієвич¹, син сяноцького протопопа, а керував роботою, можливо, й здійснив переклад пам'ятки, як зазначено на арк. 482, *“изъ языка блъгар'скаго на мовоу роускоую”* (староукраїнську літературно-писемну) архімандрит Пересопницького монастиря Григорій².

Проведене дослідження письма Пересопницького Євангелія та графіко-орфографічних особливостей пам'ятки, а також кодикологічний та палеографічний аналізи записів показали, що писав пам'ятку, крім Михайла Василієвича, ще один писець, ім'я якого залишилося невідомим. Безпосередньо брав участь у створенні Євангелія і архімандрит Григорій³.

Пересопницьке Євангеліє написано двома типами письма – уставом та півуставом з елементами скоропису. Текст пам'ятки умовно поділяється на дві частини, оскільки з арк. 155 зв. відбувається зміна в системі письма текстів, писаних уставом, на що першим звернув увагу О. Грузинський⁴.

Уставом великим та вишуканим викопано основний текст пам'ятки, а також покажчики читань на полях аркушів. Цей тип письма – так званий новий український устав. Письмо чітке й акуратне, в ньому поєднана давня манера письма з новішою⁵, в декорі відчувається південнослов'янський вплив⁶.

¹ У статті ономастичні назви подаються за оригіналом.

² Див. записи на арк. 123 зв., 198 зв., 335, 442 зв., 481 зв.–482 зв.

³ Див.: Гнатенко Л.А. Хто писав Пересопницьке Євангеліє 1556–1561 рр.? // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : Міжвід. наук. зб.– К., 2001.– Вип. 3. – С. 447–457.

⁴ Грузинский А.С. Пересопническое евангелие как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в. // Искусство.– К., 1910.– № 1.– С. 45.

⁵ Житецкий П. Описание Пересопнической рукописи XVI в. с приложением текста Евангелия от Луки, выдержек из других евангелистов и 4-х страниц снимков.– К., 1876.– С. 4.

⁶ Ченіга І.П. Національна святиня // Київ. старовина.– 1992. – № 4.– С. 9.

Над основним текстом пам'ятки, писаним першим типом письма – уставом, працювало два писці: Михайло Василієвич із Сянока та невідомий писець.

Михайло Василієвич почав писати пам'ятку в Дворецькому монастирі князів Жеславських (Заславських) при церкві Святої Трійці 15 серпня 1556 р. Тут він написав першу частину рукопису, від початку до арк. 155 зв. (приблизно до середини Євангелія від Марка). Далі роботу було припинено, а продовжено в Пересопницькому монастирі при церкві Різдва Богородиці, де й завершено 29 серпня 1561 р.⁷

У Пересопницькому монастирі над уставним текстом другої частини пам'ятки працювало вже два писці. З арк. 155 зв. пам'ятку продовжив писати інший писець. Ним виконано тексти на арк. 155 зв.–202 зв., 204–259 зв., 341–399 зв.⁸ Михайло Василієвич написав тексти на арк. 260–339 зв., 399 зв.–442 зв., 444–481 зв.

У почерках обох писців літери великі, чітко виписані, широкі букви ритмічно чергуються з вузькими, яскраво виражене контрастне співвідношення між потовщеними головними літерами і дуже тонкими, майже волосяними додатковими штрихами, що надає їм особливого декоративного ефекту. Графічній виразності й естетичній привабливості письма сприяє й те, що знайдено помірний інтервал між рядками відносно висоти літер, а вся площа тексту має форму строго вивіреного прямокутника. Такі високі мистецькі якості письма Пересопницького Євангелія дали право сказати О. Грузинському, що рукопис не має собі рівних серед відомих йому рукописів і палеографічних альбомів: за красою, витонченістю і довершеністю малюнок письма не поступається орнаменту⁹.

Чіткі зміни системи письма та почерку відбулися з арк. 155 зв. З цього аркуша змінюється і висота літер – з 6 мм на 7 мм. Це особливо помітно при порівняльному вивченні форм таких букв, як Є, Ж, З, О, Р, С, Ω та ін.¹⁰ Характер почерку в другій частині рукопису виділяється більшою стислістю і висотою. Букви писані вільно й розмашисто вгору і вниз. Почерк кутастий, готично-загострений¹¹.

Повністю змінилася сама система письма внаслідок іншого повороту кисті руки і письмового приладдя. Цього висповку свого часу дійшов О. Грузинський, провівши порівняльне дослідження накреслень букв. Нова система тримання пера, зауважував дослідник, відбилась майже на всіх буквах основ-

⁷ Інформацію про монастирі див. у статті І. Чепіги “Пересопницьке Євангеліє – унікальна пам'ятка української мови”, поданій до цього видання.

⁸ Текст на арк. 243 зв.–259 зв., 341–399 зв. виконаний іншим пером та чорнилом трохи інакшого кольору.

⁹ Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие.– С. 44.

¹⁰ Там же.– С. 45–46.

¹¹ Грузинский А.С. Палеографические и критические заметки о Пересопницком евангелии.– Спб., 1912.– С. 7.

ного почерку¹², при цьому він не стверджував, що в другій частині пам'ятки брав участь ще один писець¹³.

Хоча почерки другої частини відрізняються від першої, загалом уся пам'ятка виконана в манері волинської школи письма.

У накресленні букв почерків двох писців другої частини Пересопницького Євангелія, як показало дослідження, наявні певні відмінності.

Почерк Михайла Василювича в другій частині більш вишуканий, ніж почерк другого писця, деякі букви виведені витіювато, характерним є таке написання літер: 1) Є широка – двох накреслень: Є широка загострена донизу, нижня частина опущена під рядок, завершується волосинкою з перетинкою; Є широка кругла, писана в рядку. Перша графема вживається тільки на арк. 260–265 зв. у позиції на початку слова. 2) О – двох накреслень: О широка та о вузька. О широка переважно пишеться тоді, коли над нею стоїть діакритичний знак, в інших позиціях – о вузька. 3) Ѡ – з високою середньою частиною. 4) А – накресленням схожа до юса великого. Таке написання зрідка трапляється і в першій частині пам'ятки, наприклад, арк. 102: *пръсами крьмаши*^М. 5) З – двох накреслень: З кругла, стоїть в рядку; З загострена, з маленькою гострою голівкою, нижня частина опущена під рядок. Два варіанти використовуються паралельно, тільки на арк. 399 зв.–442 зв. вживається перше накреслення. 6) М – двох накреслень: М з середньою частиною, опущеною під рядок; М художньо виписана в рядку, паралельно з першим накресленням на арк. 260–262 зв., 399 зв.–442 зв. 7) Р – двох накреслень: Р з круглою голівкою, писана вся в рядку; Р з витягнутою голівкою, нижня частина опущена під рядок. Тільки перший варіант написання Р використаний на арк. 260–265 зв., з арк. 266 починає використовуватися другий варіант, а перший поступово майже зникає до арк. 339 зв., на наступних аркушах, писаних Михайлом, використовується перше накреслення, друге наявне лише зрідка. 8) Х – двох накреслень: Х маленька, в рядочку; Х середнього розміру, нижня частина опущена під рядок. Тільки перший варіант використовується на арк. 260–268 зв., 399 зв.–442 зв., з арк. 269 починає вживатися другий варіант накреслення, який домінує аж до арк. 339 зв. 9) Ч – з маленькою голівкою. 10) Щ – з прямою нижньою частиною.

У накресленнях букв Є широкої, Р, У, Ф, Ц, Щ нижні частини закінчуються дуже тонкими, майже волосяними розчерками пера, повернутими праворуч, у другого писця вони переважно відсутні.

Почерк другого писця менш витончений та більш розгонистий, йому притаманні такі написання букв: 1) Є широка – двох накреслень: Є широка загострена донизу, нижня частина опущена під рядок; Є широка кругла,

¹² Там же.– С. 9.

¹³ Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие.– С. 47; Грузинский А.С. Палеографические и критические заметки.– С. 7.

трохи опущена під рядок. Тільки перша графема вжита на арк. 155 зв.–175, іноді зустрічається на цих аркушах і друга графема, але в написаннях, де вже стоїть перша графема. Вживання двох графем спостерігається на арк. 175–219 зв., 341–399 зв. Тільки друга графема пишеться на арк. 220–259 зв. 2) О – двох накреслень: О широка та о вузька. О широка пишеться, коли над нею стоїть діакритичний знак, в інших позиціях – о вузька. На арк. 155 зв.–175, 204–216 зв. вживається тільки о вузька. 3) Ѡ – з низькою середньою частиною. 4) Δ – звичайного накреслення. 5) З – двох накреслень: З кругла, часто нижня частина опущена під рядок; З загострена, з маленькою круглою голівкою, нижня частина опущена під рядок. 6) М – з середньою частиною, опущеною під рядок. 7) Р – з витягнутою голівкою, нижня частина опущена під рядок. 8) Х – середнього розміру, нижня частина опущена під рядок. 9) Ч – з голівкою середніх розмірів. 10) Щ – із загостреною нижньою частиною.

Графіко-орфографічні особливості основного тексту Пересопницького Євангелія, писаного уставом, відбивають узус староукраїнської конфесійної писемності середини XVI ст.¹⁴ і є спільними для обох писців.

У графіці використані такі букви: на позначення голосних звуків – А, Є (широка), є (вузька), І, И, О (широка), о (вузька), ОУ, Ѡ, Ъ, Ы, Ь, Ъ, Ю, Іа, Ж, А, V; на позначення приголосних звуків – Б, В, Г, Д, Ж, S, З, К, Л, М, Н, П, Р, С, Т, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ, Ъ, Ψ, θ, V.

Далі розглянемо узусні особливості основного тексту пам'ятки.

У системі голосних звуків, на відміну від приголосних, використовуються дублетні букви при передачі одного звука.

Звук А позначається буквою А на початку слів, після твердих приголосних, шиплячих та Ц: *авраамъ* 21, *радовати* 205 зв., *вѣдали* 226; *почаль* 167 зв., *шдер'жати* 363, *оуслыша*¹⁷ 28 зв.; *ѡца* 43 зв., *виопійца* 53 зв., *црца* 269.

Буква Δ послідовно вживається за давньоукраїнською традицією після

¹⁴ Див. праці: *Москаленко А.А., Терлецька В.М.* Український правопис (Бібліографія, матеріали на допомогу науковій та учбовій роботі).– О., 1971.– С. 57–64; *Ченіга І.П.* Деякі графіко-орфографічні особливості другого південнослов'янського впливу в Пересопницькому євангелії // Пам'ятки писемності східнослов'янськими мовами XI – XVIII ст.– К., 1995.– Вип. 2: Матеріали наукової конференції пам'яті Лідії Петрівни Жуковської.– С. 245–248; *Гнатенко Л.А.* Відбиття другого південнослов'янського впливу в правописному узусі українських пам'яток XVI ст. // Тези доп. наук.-практ. конф. "Писемні пам'ятки східнослов'янськими мовами XI–XVIII ст."– Київ–Слов'янськ, травень, 1993.– К. : Слов'янськ, 1993.– С. 77–81; *Гнатенко Л.А.* Графіко-орфографічні особливості староукраїнського узусу в правописі голосних конфесійних рукописних пам'яток останньої чверті XIV – першої чверті XVII ст. // Рукописна та книжкова спадщина України.– К., 1996.– Вип. 3.– С. 39–57; *Гнатенко Л.А.* Староукраїнський правопис останньої чверті XIV – першої чверті XVII ст. у зв'язку з проблемою другого південнослов'янського графіко-орфографічного впливу (Букви на позначення голосних звуків) : Автореф. дис. ... канд. філол. наук. – К., 1997; *Гнатенко Л.А.* Середньоболгарські орфограми як засіб ідентифікації часу написання староукраїнських конфесійних пам'яток // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В.І. Вернадського.– К., 2000.– Вип. 3. – С. 266–277.

м'яких приголосних, проте зрідка в цій позиції трапляється і **я**: *цѣа* 21 зв., *помышлажши^х* 124 зв., *кназю* 202 / *в'зав'ши* 264 зв.¹⁵

Йотація звука **А** позначається буквою **я** за давньоукраїнською традицією послідовно на початку слів: *ядоша* 72, *яв'ленія* 211 зв., *ясно* 337 зв. Букви **А**, **я** пишуться після голосних, іноді паралельно, проте значно переважають написання з **А** за південнослов'янською традицією: *ма^тѡса* 3 – *ма^тѡса* 2, *многыа* 26 зв., *стоачи* 205, *живыа* 375; *бојал'са* 65 зв., *бојалиса* 172, *појав'ши* 431.

У пам'ятці відбилося нове правило, вироблене староукраїнською писемною практикою, – писати **я** на початку слів, а **А** після голосних та приголосних.

У позиції після голосних поширені середньоболгарські написання без йотації через **А** (вони домінують над **А** або вживаються паралельно): *бжѣа хотенія* 15 зв., *пѣа* – *пѣа* 53 зв., *сѣ^лліа* 2, 167 зв., *знаменія* 179 зв., 315 зв., *ѡчищенія* 336 зв.

Наявне в пам'ятці як правописна норма і південнослов'янське правило вживання **-АА** в займенниках, прикметниках, дієсловах у середині та в кінці слів, хоча для староукраїнської писемності ці форми були книжними: *в'са болацаа* 29 зв., *богатацаа* 209, *мир'наа* 339.

Іноді в Євангелії наявне написання **ІА** на місці **я**, яке здебільшого фіксується в словах неслов'янського походження: *діакони* 126, *діавола* 221 зв., *исаїа* 466.

Звук **Е** після приголосних передається за традицією через **є** вузьку: *речен'ноє* 63, *пер'выи* 176, *цесарєви* 430 зв.

Йотація звука **Е** позначається через **Є** широку на початку слів та після голосних, що є свідченням використання середньоболгарської орфограми, часом у цих позиціях пишеться і **є** вузька: *Єдинь* 159 зв., *Єлисаветь* 206 зв., *сѣ^ллистѣ* 339; *мен'шеЄ* 63, *бл'говѣщеніЄ* 208, *ѡпущеніЄ* 218 / *его* 206 зв., *веселіє* 205 зв.

Середньопередній звук **И** передається буквами **Ы** та **И** після приголосних (переважно між приголосними та в кінці слів), які було прийнято за давньоукраїнською традицією писати за етимологією, хоча трапляються написання і проти етимології, переважно після глухих та шиплячих: *соуд'ный* 54, *смиреныа* 209, *чистыми* 414 зв.; *ап'лми* 337 зв., *зем'ли* 337, *мир'наа* 339.

Після глухих **Г**, **К**, **Х** переважно пишеться буква **Ы**: *грехы* 129 зв., *оучійкы* 233 зв., *ворогы* 312 зв. Написання проти етимології букви **И** на місці **Ы** також засвідчуються в пам'ятці: *правед'ники* 46, *загипоуть* 231 зв., *дол'ж'ники* 244.

Буква **И** після шиплячих та **Ц** наявна постійно, коли за нею йде приголосна або в кінці рядка: *ѡ лживы^х* 16, *кричачи* 226, *написавши^х* 18 зв.,

¹⁵ Далі, при ілюстраціях, кінець рядків позначається похилою рисою, а написання з відхиленням від узусу подаються через тире.

молаших'са 205, оученици 30, слоужѣб'ници 254 зв. Зрідка наявні не етимологічні написання букви Ы на місці И після шиплячих і одинично після Ц, які в староукраїнських конфесійних пам'ятках стали вживатися з кінця XV ст.: жыт'ницоу 62 зв., продаюшь^М 105 зв., м^СцыИ шесть 224 зв., лежечый 435 зв.

Після приголосних у кінці рядків за давньоукраїнським правописом пишеться І (і) (в давніх пам'ятках її використовували, якщо не вистачало місця в кінці рядка для букви И): рекоучі/ 116 зв., прі/вазаноЄ 170, прі/йти 365 зв.

Іноді можна зустріти букву І перед голосними та Й, не закріплену в цих позиціях у правописі пам'ятки, вжиту за середньоболгарською орфографією: бжїихъ 28, иньшій 86, ар'хиєрей – ар'хиєреѡва 190.

Буква V наявна в пам'ятці спорадично: в'чревѣ кѡтовѣ 58 зв., смивонь 214 зв., мовсїй 312, лѡ^Тр' 469 зв. У ранніх давньоукраїнських пам'ятках вона зрідка використовувалася для передачі звука і, а з XIV ст. почала вживатися на позначення середньопереднього звука И в іншомовних словах, переважно грецьких.

Звук і передається буквами І (і) та И: буква І (і) вживається, як і в давньоукраїнських пам'ятках, на початку власних назв іншомовного походження (в словах грецького походження грецьке εі передавалося через І¹⁶), в інших випадках писалася буква И: їс 82 зв., їѡр'данської 218, їудейскихъ 229; избавленїЄ 88 зв., иде^Т 205 зв., изыасниль 338.

Буква І (і) пишеться перед голосними та Й послідовно за правописною нормою середньоболгарських текстів, ця норма в XVI ст. була закріплена узусом: блг'оволенїЄ 54 зв., з'наменїа 156 зв., вьп'лощенїи 337; хоча зрідка можна зустріти і И, напр.: м'носии 205 зв.

Буква Ѣ вживається після приголосних майже послідовно на місці етимологічного Ѣ у наголошених складах: хотѣль 210, оувѣрив'ши 246 зв., кнасѣ 325 зв.

Йотація звука і передається буквою И з діакритичним знаком. На початку слів послідовно наявна буква И зі спіритусом: їм' 18, їхъ 155 зв., їмь 206 зв. На початку слів та після голосних у середині слів над И пишеться спіритус із варією: ты^Х который илї 67, который боудоу^Т 180 зв.–181, заповѣди мой 413. Такі написання послідовно використовуються саме в другій частині пам'ятки. А коли буква И стоїть у кінці слів, над нею ставиться варія: боудоуть пръвїй послѣдній, а послѣдній первїй 167 зв.

Звук О передається за давньоукраїнською традицією: букви Ѡ або О широка вживаються на початку слів та складів, а о вузька – після приголос-

¹⁶ Оуїенко І. Новочасний церковнослов'янський правопис: Історичний нарис з палеографії та палеотипії (З семінару церковнослов'янської мови Православного Богословського Відділу Варшавського університету).– Варшава, 1926.– С. 11.

них. На початку слів у першій частині пам'ятки пишеться буква О широка, але часто зустрічається і Ѡ: *Од'ѡанїа* 102, *Очищонь* – за *очище*^НЄ 132 зв.; у другій частині пам'ятки використовується виключно буква Ѡ: *ѡкоупоуючи* 159, *ѡставлена* 298 зв., *ѡб'новле*^НА 479 зв.

Після голосних пишеться буква Ѡ (у першій частині пам'ятки спорадично вживана і О широка: *ал'ѡеОвь* 48 зв., *ан'дреОвь* 131 зв.), особливо в словах грецького походження або запозичених за грецьким посередництвом: *оу виолешомѣ* 25, *фарисеовѣ* 297, *лешнь* 381.

Особливістю правопису пам'ятки, яку з часом спостерігаємо і в стародруках останньої чверті XVI ст., є послідовне використання букви О широкої (як і Є широкої) після приголосних, коли над нею стоїть у середині слів оксія та в кінці слів – варія (в односкладових словах пишеться кендема: *оубО* 17 зв., *по, до* 194), в інших позиціях – о вузька: *в корот'кости* 17 зв., *миогоЄ* 25, *которого* 357 зв. Іноді трапляються написання з Ѡ, напр.: *роствоу* 207, *твг'ды* 208.

Перед виносними буквами вживаються Ѡ та О широка: *прѠркѡ*^М 25, *потѡ*^М 152, *фарисеѡ*^М 376; *ирО*^Д 25 зв., *до*^М 301 зв., *ѡ соубО*^Т 476 зв.

Написання з Ѡ наявне в лігатурі Ѡ у словах, які починаються з префікса ОТ-, і в прийменнику ОТ (трапляються і написання через ѠТ): *ѡдай* 34, *ѡиш'лі* 175, *ѡповідѣли* 427 зв., *ѡ людїй* 91 зв.

При збігові двох О спостерігається тенденція до вживання різних букв – О та Ѡ: *О ѡкаанї* 14 зв., *ѡ ѡкаанї* 200, *ѡ Ѡслати* 335.

У правопису пам'ятки використовується і буква О “очна”, яка має різні графемні вираження. Здавна в давньоукраїнських писемних пам'ятках наявна О “очна” з крапкою всередині. Така графема використовується в рукописах протягом вживання уставу та півуставу. Особливо часто пишеться О “очна” в слові око. У досліджуваній пам'ятці вона вживається з однією крапкою всередині (в слові *око* в формах однини): *Ѡко* 32 зв., *ѠкѠмь* 127, *въ Ѡкоу* 237 зв., *въ Ѡцѣ твѠемь* 38 зв.; та з двома крапками всередині (в формах двоїни лексеми *око*): *Ѡбѣ Ѡцѣ* 79 зв., *Ѡчи* 113, *Ѡчима* 234 зв. Коли мова йде про два предмети, вживаються дві букви О широкі, в які вписано по одній крапці. Такі написання більш поширені в другій частині пам'ятки: *ѠѠчи* 187 зв., *ѠѠчей* 47 зв., *ѠѠчима* 405.

У пам'ятці використовуються Ъ, Ь для позначення звуків О, Є з сильних редукованих, що є відбиттям другого південнослов'янського графіко-орфографічного впливу. Написання Ъ на місці О засвідчуються в префіксах та в середині слів: *сьшествїЄ* 5 зв., *въплощенїи* 337, *див'валиса* 144, *въз'дѣх'поувьши* 156 зв.; Ь на місці Є фіксується в середині слів: *члѣцьскыи* 45, *сїєеницьскѠмоу* 205, *прѠѠрчьскыа* 271 зв.

Під дією другого південнослов'янського графіко-орфографічного впливу в правописі староукраїнських конфесійних пам'яток з XV ст. поширю-

ються написання РЪ, ЛЪ, РЬ, ЛЬ на місці давньоукраїнських ЪР, ЪЛ, ЪР, ЪЛ, які в пам'ятках XIII – XIV ст. послідовно передавалися через ОР, ОЛ, ЕР, ЕЛ.

У Пересопницькому Євангелії ОР, ОЛ передаються через РЪ, ЛЪ, ЕР – через РЪ, передача ЕЛ через ЛЬ не зафіксована: *вытрьгоуючи* 62 зв., *трьговцомь* 172, *трьжище*^х 312; *бльше* 39, *стльпь* 174, *вльны* 366; *на врьхоу* 31, *трьпѣти* 158, *одръжалъ* 336 зв.

Звук У передається через диграф ОУ на початку слів, після голосних та твердих приголосних: *оусты* 15 зв., *оучительми* 216 зв., *оуздоривиль* 405; *іоудоу* 21, *іоудейского* 204 зв., *наукуы* 336; *доушоу* 51, *братоу* 237 зв., *каждоу* 432.

Буква Ѣ пишеться переважно в кінці рядків і має давнє накреслення: *въ яамѣ* 69 зв., *слоугѣ* 290, *бѣдоучи* 371 зв.

Йотований У за давньоукраїнською традицією передається буквою Ю на початку слів, після голосних та м'яких приголосних: *юноша* 84, *юношоу* 196 зв., *южь* 206 зв.; *цѣломждрїю* 16 зв., *ѡповѣдаючи* 206, *наполненоуоу* 422 зв.; *о глїюци*^х 14, *оучителю* 256 зв., *мовлю* 420 зв.

При передачі звука У та його йотації в пам'ятці фіксується буква Ж, що є виявом другого південнослов'янського впливу. Вона поширена лише в першій частині пам'ятки і передає звук У між приголосними та в кінці слів, У йотований – після голосних, проте традиційні написання значно переважають: *голжби* 16 зв., *въспоманжли* 18, *женж* 33 зв.; *ѡбѣщаважше* 16 зв., *братїж* 21, *тобож* 53; у другій частині пам'ятки вона трапляється зрідка.

Зникнення букви Ж у другій частині пам'ятки першим відзначив П. Житецький, вивчаючи систему графіки¹⁷. На це звертає увагу і сучасний дослідник пам'ятки І. Чепіга¹⁸.

Вилучення з правопису пам'ятки букви Ж є виявленням розуміння староукраїнськими книжниками штучності використання цієї букви, яка не має фонетичного значення.

Звук йот, який займає проміжне становище між голосними та приголосними, передається буквою Й (тобто И з діакритичним знаком).

Буква Й вживається в давньоукраїнській орфографії ще з кінця XIII ст., вона не мала такого накреслення, як сучасна. Писарі використовували букву И, а для того, щоб показати, що вона позначає йот, над нею ставили спіритус із варією (˘), причому спіритус міг бути різної конфігурації (˘, ˘', ˘˘ і т.д.), приблизно з XVI ст. над И пишеться переважно тільки спіритус, який ми вживаємо й тепер.

У Пересопницькому Євангелії йот чітко передається переважно в середині слів, менше в кінці, через букву И зі спіритусом, писаним зліва направо з хвостиком угору, схожий на сучасне накреслення: *истин'нѣйши*^х 18 зв.,

¹⁷ Житецький П. Указ. соч. – С. 24.

¹⁸ Чепіга І.П. Пересопницьке євангеліє як джерело вивчення історичної фонетики української мови // Проблеми сучасної ареалогії.– К., 1994.– С. 82.

Букви Ф і θ передають звук Ф. Поширенішим є вживання букви Ф, проте часто наявні й написання з θ: *іѡсафат*¹ 21 зв., *филипа* 234, *фарисеистѣ* 14 – *ѡарисеѡве* 136 зв. У давніх пам'ятках (XI – XIII ст.) вони були закріплені за конкретною групою іншомовних слів, переважно грецьких, у залежності від того, з яким звуком (ф або θ) ці слова вимовлялися в мові-джерелі, але з часом така практика була втрачена.

Буква ꙗ (ксі) в значенні КС вживається в іншомовних, переважно грецьких, словах: *до алезандрый* 126, *въ алезандрїи* 446, *алезандрійского* 452 зв.

Буква S стала знову використовуватися тільки під південнослов'янським впливом (у середньоболгарських текстах букви S і z вживалися на позначення звука ДЗ або рідко З). У Пересопницькому Євангелії, як і в староукраїнських пам'ятках, наявна функціональна ідентичність літер З і S на позначення звука З: *пѣнесе* 32 зв., *свѣзды* 181 зв., *скрѡстѣ* 229 зв.; *на дорозѣ* 87, *розоумѣте* 247 зв., *помазовала* 400.

Буква Ѩ (псі) позначає звукосполучення ПС винятково в іншомовних словах, переважно грецьких. Такі написання зафіксовані тільки в Євангелії від Луки, з паралельним вживанням ПС: *въ ѡаломстѣи* 312 зв. – *в' псалмѣхъ* 334.

Написання Щ (Ш) на місці Ч були характерними тільки для окремих груп слів давньоукраїнської мови, які за традицією перейшли до староукраїнських пам'яток. У Пересопницькому Євангелії написання Щ замість Ч (із праслов'янських *tj, *kt перед голосним переднього ряду), підтримувані південнослов'янським впливом, спостерігаються, напр., в іменниках із *kt: *дѣщерїи* 209 зв., *дѣщера* 215 зв. – *дочѣка* 338 зв.

Букви Ъ і Ь як буквені знаки (вони втратили своє звукове значення ще в XI ст.) послідовно вживаються в Євангелії. У пам'ятці за середньоболгарською орфографією Ъ пишеться на місці звучного голосного в приєднанні та префіксі, Ь – у кінці слова; за давньоукраїнською орфографічною традицією поміж двома приголосними ставиться Ъ: *въ* 179 зв., 205, *не сънизитиса* 3, *въстав'ши* 132; *дот'кнуольса* 76, *спочатькоу* 204 зв., *радовальса* 383 зв.; *мовиль* 76, *архисреи* 217 зв., *соуть* 433. Проте в пам'ятці на місці Ъ, Ь при сполученні приголосних у будь-якій позиції в слові, крім кінця слова, перевага надається вживанню паєрка: *в'се* 167, *ѡречен'нымъ* 285, *взапаматал'* 337.

У Пересопницькому Євангелії використаний орфографічний прийом скорочення слів, який передається такими засобами: титлами, скороченням слів через пропуск голосних букв, простим скороченням слів із винесенням букви над рядок та лігатурами.

Титли в пам'ятці вживані різних форм. Титла, яка має форму горизонтальної лінії, перекресленої посередині і загнутої з двох боків, ставиться над буквами-цифрами та над священними словами, скороченими через пропуск голосних букв: *їс* 41, *бжю* 175 зв., *сѣго* 447 зв. Вона традиційно стоїть і над такими словами, як: *дїи* 155 зв., *члче* 323, *нїѣ* 410.

Титли-букви використовуються при частковому скороченні слів, коли буква виноситься над рядок і зверху покривається титлою, яка має форму дуги. У Пересопницькому Євангелії традиційно використані слово-титла $\overline{\text{С}}$, он-титла $\overline{\text{О}}$, глагол-титла $\overline{\text{Г}}$: *цр $\overline{\text{С}}$ тво* 297, *тр $\overline{\text{О}}$ ца* 5 зв., *жидовьско $\overline{\text{О}}$* /329. Виносяться з покриттям й інші букви, що є вже більш пізнім узусним утворенням (крім букв, які було прийнято не покривати титлою): *гла $\overline{\text{В}}$* 3 зв., *про $\overline{\text{К}}$* 448, *проповеда $\overline{\text{Л}}$* 129 зв., *ко $\overline{\text{П}}$* 130, *коне $\overline{\text{Л}}$* 228, *на ве $\overline{\text{Т}}$ р'ни* 3 зв., *ма $\overline{\text{В}}$* 124 та ін.

Послідовно використовується орфографічне правило для вживання добро-титли $\overline{\text{Д}}$. Ця буква-титла поширилася під впливом сербських пам'яток, а не за грецьким зразком. Вона була введена до сербської орфографії Костянтином Костенецьким без покриття. У правопису Пересопницького Євангелія буква $\overline{\text{Д}}$ використовується зі збільшеною перекладинкою і квадратною голівкою в двох видах скорочень: 1) коли слово скорочується опущенням голосних літер, уживається добро-титла, тобто, як свого часу з цього приводу зауважував І. Огієнко¹⁹, буква $\overline{\text{Д}}$ вживається не як виписна: *ср $\overline{\text{Д}}$ ци* 32 зв., *д $\overline{\text{В}}$ ь* 232 зв., *пра $\overline{\text{З}}$ іникомь в $\overline{\text{Л}}$ ч $\overline{\text{И}}$ и $\overline{\text{М}}$* 444; 2) коли слово скорочується тільки за допомогою винесення букви $\overline{\text{Д}}$, яка ставиться над попередньою буквою: *виногра $\overline{\text{Д}}$* 174, *напере $\overline{\text{Д}}$* 312 зв., *боу $\overline{\text{Д}}$ те* 421.

За староукраїнською писемною практикою в досліджуваній пам'ятці титлою також не покриваються букви Ж, З, М, Р, Т, Х: *ро $\overline{\text{Ж}}$ х $\overline{\text{В}}$ ымы* 21, *оу $\overline{\text{З}}$ др $\overline{\text{Л}}$ и* 143 зв., *пріате $\overline{\text{Л}}$ е $\overline{\text{М}}$* 430 зв., *де $\overline{\text{Р}}$ жати* 416 зв., *постанови $\overline{\text{Т}}$* 104 зв., *моуд'ры $\overline{\text{Х}}$* 105. Надрядкові Ж, Т, Х пишуться без ніжок, а З, М, Р мають скорописне накреслення (Р – лежить на боці) і переважно вживаються в кінці рядків, речень, зачал, за винятком першої частини пам'ятки, в якій вони пишуться і в середині слів.

Поширене в Євангелії і винесення двох приголосних, в яких другою є буква Т, яка накресленням схожа до арабської цифри 7 і слугує титлоподібним покриттям для попередньої приголосної: *да $\overline{\text{С}}$* 16, *соу $\overline{\text{С}}$ т $\overline{\text{В}}$* 155 зв., *па $\overline{\text{К}}$* 155 зв., *о $\overline{\text{П}}$* 468 зв.

Виносяться також і деякі голосні букви: в середині рядків, це – буква О або дві ОО з покриттям титлою – *тр $\overline{\text{О}}$ ца* 5 зв., *пр $\overline{\text{О}}$ ркомь* 117 і *пр $\overline{\text{О}}$ ркомь* 211, *пр $\overline{\text{О}}$ рчици* 198 зв. і *пр $\overline{\text{О}}$ рци* 63 зв., *пр $\overline{\text{О}}$ ркь* 343; у кінці рядків, під впливом сербської орфографії, виноситься $\overline{\text{В}}$, але без покриття – *сп $\overline{\text{С}}$ тл $\overline{\text{В}}$* /20 зв., *сп $\overline{\text{Б}}$ /ш'но* 303 зв., *ми $\overline{\text{Б}}$* /385, 403. Виносяться і буква И при передачі йота, переважно в кінці рядків, менше в кінці слів, без покриття титлою: *в' та $\overline{\text{И}}$ т $\overline{\text{Б}}$* 35, *на $\overline{\text{И}}$ /пръшаа* 177 зв., *велікы $\overline{\text{И}}$ патоць* 433.

Виносяться над рядок і склади – в окремих випадках у середині слів і часто в кінці рядків: *спло $\overline{\text{Д}}$ иль* 21, *оуп $\overline{\text{О}}$ до/бим $\overline{\text{О}}$* 281 зв., *стар'ши $\overline{\text{М}}$ и* 122 зв., *оуби $\overline{\text{Т}}$ и*/148, *єдино $\overline{\text{М}}$ в* 105 зв. Титлою покриваються тільки склади з приголосною, яку було прийнято писати з покриттям.

¹⁹ Огієнко І. Новочасний церковнослов'янський правопис.– С. 10.

Поширеним способом скорочення є лігатури.

Лігатури **Ѡ** (Ѡ+Т), **Ѣ** (Ѣ+Т) використовуються: **Ѡ** – у применниках і префіксах, а також на початку слів – *Ѡ* 55 зв., *Ѡповѣдѣли* 155 зв., *Ѡць* 34 зв.; **Ѣ** – *Ѡтрочище*^X 13, *Ѣще* 157, *Ѣборища* 273 зв. Лігатура **Ѥ** (Ѡ+У) переважно наявна в кінці рядків: *мирѤ* 31, *ѢмѤ* 385, *свѣтѤ* 426 зв., трапляється і написання лігатури з **Ѡ** замість **Ѡ** (Ѡ + У), переважно в Євангелії від Йоана – *Ѡмрѣли* 395, *ѢмѤ* 400.

Коли виносяться приголосні, які стоять після голосного **А** перед **У**, то в цих випадках із двох голосних утворюється лігатура, навіть коли голосні належать до різних слів, – переважно **У** пишеться тільки з верхньою частиною, такого ж накреслення, як і **У**. Такі лігатури найчастіше використані в покажчиках читань та в Місяцеслові: **АУ** – в *главѣ* 52, *чацу* 135, *на утрѣ* 5, *на вѣтрѣ* 445. Поширені в цих текстах і лігатури **ЛУ** та **ЛѠ**: в *луцѣ* 13, *лу*^K 335 зв., *Ѡ лѠ*^K 445; *на лѠтрѣ* 5, *на лѠтрѣ* 446 зв., *на лѠ*^T 469.

Зустрічаються й інші лігатури, напр.: **Ѣ** (ѢВ) – *ѠѢоривши* 24 зв.; **Ѣ** (ѢИ) – *допоустѢ*^T 27.

У діакритичній системі Пересопницького Євангелія, крім розглянутих вище вживань паєрка та титл, використовуються знаки придиху (спіритуси), словесного наголосу (варія, оксія, камора) та кількості (кендема)²⁰.

Знаки придиху, які звично називаються спіритусами, – псіла (‘ – тонкий придих) та дасія (‘ – густий придих).

Псіла ставиться над голосними на початку слів та складів, а також над сполучниками і применниками: *а Ѣ* 194 зв., *Ѡпи* 54 зв., *своѣмь* 38 зв., *лариѠна* 450. У цих позиціях вона також позначає йотацію голосних звуків: *Ѡ* 179 зв., *Ѣго* 63, *Ѡмы маѣють* 259 зв., *дрѠугоѢ* 387. Псіла пишеться і при передачі звука і над буквою **І** тільки на початку слів, в інших позиціях у слові вживаються подвійна оксія чи кендема (див. далі): *Ѡсифови* 22 зв., *о Ѡнѣ* 124, *Ѡрода* 204 зв.

Дасією (з хвостиком, піднятим догори) передається переважно тільки йот: *найменѣшимь* 31 зв., *приѣдоу* 179 зв., *сѣѣ члѣкый* 404. Лише в першій частині пам’ятки дасія пишеться при позначенні звука **У** йотованого над **Ж** у позиції в середині слова: *бѣсноуѣщѣ*^M*са* 13, *бѣсѣдоуѣщѣоу* 15 зв., *замѣтаѣщѣихь* 29, та над **ОУ** на арк. 15 зв.–23 зв.: *Ѡѣдѣи* 18, *Ѡѣдоу* 21, *Ѡѣдѣиский* 23 зв.

У пам’ятці послідовно наявні діакритичні знаки словесного наголосу та кількості, які вжиті штучно під впливом середньоболгарської орфографії

²⁰ Діакритична система пам’ятки була частково представлена І. Чепігою на науковій конференції 1995 р. (*Чепіга І.П.* Деякі графіко-орфографічні особливості.– С. 246–248), а також в роботі М. Кея, безпосередньо в передачі *Ѡта* та *І Ѡтованого* (*Key Matthew. New wine in old bottles: A non-Traditional Liturgical Language in Traditional Orthography // Die Welt der Slaven.– 1997.– [Bd.] 42.– S. 291–305.*

(саме рукописи Євфиміївської редакції характеризуються строгим вживанням чотирьох надрядкових знаків: ´, ` , ˘ , ^). Вони не позначають в пам'ятці фактичних наголосів²¹. На це звернув увагу ще І. Огієнко, аналізуючи роботу П. Житецького про Пересопницьке Євангеліє, в якій Житецький вважав, що проставлення наголосів у пам'ятці болгарське²². Проте, зауважував І. Огієнко, тут треба говорити не про наголос, а лише про зазначки²³.

Оксія ставиться на голосному першого складу, а варія на кінцевому голосному: *пО́гоубити́* 51, *за́кричав'ши́* 192, на *мѣс'цѣ́* 365. Іноді оксія ставиться над голосним у кінці слова, коли наступне за ним односкладове слово закінчується голосною, напр., *сѣ бО́* 452 зв.

Камора ставиться переважно над односкладовими словами з наголошенням О, а також часто над А, Ж, А: *оубО́* 16 зв., *бО́* 28 зв., *штО́* 133 зв., *ктО́* 247; *да́ б* зв., *нж́* 15 зв., *та́* 28, *ма́* 368. Постійно вжита камора в новому односкладовому слові *мигѣ́* 24, 233. В інших позиціях вона більш поширена в першій третині першої частини пам'ятки: *раждаѣ́* 24, *отроча́* 25 зв., *соудоу́* 32.

Кендема послідовно вживається над Ї в односкладових словах і часто в кінці слів: *би́* 19, *ми́* 46, *ви́* 376; *сьблаз'ни́* 79, *валѣ́* 186, *тогда́* 397. Іноді в односкладових словах вона наявна над А: *та́*, 33, *дла́* 41 зв. Кендема пишеться над клітиками *бѣ́*, *се́*: *бѣ́* 15 зв., *се́* 23 та в нових односкладових словах (і похідних) *два́*, *три́*, *зло́* та ін.: *двѣ́* 17, *двѣ́* 5, *три́* 7 зв., *триста́* 400 зв., *злѣ́* 33 зв., *злѣдѣ́* 400 зв., а також над "звучним" Ъ: *тъ́* 17 зв., 125 зв., *сѣ́* 19.

Кендема також ставиться над буквою V: *моу́си* 15 зв., *до егѣ́* 24 зв., *ѣ҃ри* 342 зв. Вона пишеться і над буквою І в середині слів перед голосними та в кінці рядків у другій частині пам'ятки – спорадично до тексту Євангелія від Луки, а далі до кінця пам'ятки вже послідовно.

Знак ісо (поєднання спіритуса з оксією) послідовно використаний тільки над заголовними голосними буквами на початку сумаріїв та зачал: *їноуо́* 62, *ї сталоса́* 306, *ї їс́* 376 зв. Він також вживається в слові *очи́*, при подвоєнні ОО: *ѡчи́* 404 зв., *ѡчима́* 405.

У Пересопницькому Євангелії виявлено передачу графічними засобами української вимови йотації звука і – поєднанням над буквою И двох діакритичних знаків – спіритуса з варією: *тои́ рѣ́* 82 зв., *оши́ їли́* 156, *роуки своѣ́* 260.

У правопису двох писців є й відхилення від узусу. Простежимо ці відмінності у використанні графіко-орфографічних узусних та окремих правописних рис кожним із писців, ураховуючи й умовний поділ пам'ятки на дві частини, межею яких є арк. 155 зв.

При передачі звука А після шиплячих Михайло Василієвич лише в першій частині пам'ятки широко вживає букву А: *при́* 14 зв., *отроча́* –

²¹ Ченіза І.П. Пересопницьке євангеліє.– С. 83.

²² Житецький П. Указ. соч. – С. 5.

²³ Огієнко І. Українська літературна мова XVI ст. і український Крехівський апостол 1560-х рр.: Літературно-лінгвістична монографія.– Варшава, 1930.– С. 223.

отрочате 25 зв., ваша 83, троучали 115. Тут відбита південнослов'янська орфограма, яку українські пам'ятки знають з XV ст. З цим впливом, можливо, пов'язуються і написання букви **Д** після **Ц**: *сѣДмица* 3, *немоцами* 29 зв., *двадцѣТма* 286 зв. Її вживання можна було б пояснити впливом живомовної м'якості **Ц**, проте в текстах другої частини пам'ятки, писаних Михайлом Василієвичем та другим писцем, вона не поширена. Не притаманні другому писцю і написання з **Д** після шиплячих.

У передачі йотованого звука **Е** на початку слів та після голосних спостерігається цікава особливість, пов'язана безпосередньо з графікою писців та їхнім свідомим уживанням графемних варіантів букви в орфографічних позиціях. Так, Михайло Василієвич у першій частині пам'ятки вживає в обох позиціях **Є** широку круглої форми і пише її в рядку. У другій частині він вживає **Є** широку двох накреслень: **Є** широку круглої форми, яка стоїть у рядку, та **Є** широку, загострену до низу, нижня частина графеми опущена під рядок, завершується волосинкою з перетинкою. У вживанні цих двох графем спостерігається така особливість: **Є** загострена пишеться на початку слів, а після голосних – **Є** кругла на арк. 260–265 зв.; **Є** кругла пишеться як на початку слів, так і після голосних на арк. 266–339 зв., 399 зв.–442 зв., 444–481 зв. Другий писець також використовує дві графеми: тільки **Є** загострена пишеться на початку слів та після голосних на арк. 155 зв.–175; **Є** загострена пишеться на початку слів, а **Є** кругла після голосних на арк. 175 зв.–219 зв., 341–399 зв.; тільки **Є** кругла пишеться на початку слів та після голосних на арк. 220–259 зв.

При передачі звука **О** буквою **О** широкою Михайло Василієвич у першій частині пам'ятки використовує дві графеми: **О** велику круглу, посередині з перетинками – на початку слів (тільки в цій частині: *Околичныѣ* 150), після голосних та перед виносними буквами; **О** невелику витягнуту – після приголосних, у середині та в кінці слів, коли над нею стоїть оксія чи варія. У другій частині пам'ятки друга графема не вживається писцями, її місце зайняла перша графема, оскільки вона втратила своє становище на початку слів та після голосних, залишившись тільки в почерку Михайла Василієвича перед виносними буквами. Виняток становить графіка другого писця на арк. 155 зв.–175, 204–216 зв., на яких пишеться тільки **о** вузька.

Перед виносними буквами, переважно в орфографії Михайла Василієвича, в першій частині пам'ятки вживається буква **Ѡ**, хоча трапляється і **О** широка: *перѣ свѣтѠ* 132, *пріахѠ* 17, *ирѠ* 25 зв.; у другій частині пам'ятки писцем перевага надається використанню **О** широкої: *ієрар'хѠ* 478 зв. Другий писець рукопису переважно використовує в цій позиції букву **Ѡ**: *нарѠ* 155 зв., *Ѡ* 377 зв.

Вживання за давньою традицією сполучення **ѠТ** поряд із **Ѡ** більш поширені в правопису Михайла Василієвича в першій частині пам'ятки до

арк. 78 зв., але зрідка зустрічаються і далі в написаннях обох писців: *отрочатє* 25 зв., *отроча* 162 зв., *отворєнии* 346.

У графіці другого писця поряд з О “очною” зустрічається і О подвійна. Ця графема складена з двох половинок букви О широкої (накресленням схожа до Ω), всередині ставиться одна чи дві крапки залежно від того, скільки предметів вона позначає. Вона вжита переважно тільки на арк. 155 зв.–175, при написанні слова *око* і похідних: *окомь*, *око* 164, а також у формах двоїни цього іменника: *двѣ оцѣ* 164, *очи* 157 зв., *очима* 175.

У передачі звука У та його йотації цікавим є вживання букви Ж.

Проведений комп'ютерний аналіз графемного складу пам'ятки показав, що букву Ж широко використовує писець Михайло Василієвич у першій частині пам'ятки тільки на арк. 2–64 зв., наступний приклад наявний лише на арк. 102: *крѣмжши*^М, а далі, до арк. 155 зв., ця графема зустрічається спорадично: *посылаж* 129. У другій частині пам'ятки буква Ж трапилася в графіці обох писців лише близько 30-ти разів: *сж*^б 158 зв., 225 зв., 231, 233 зв., 240 зв., *всеж дшѣж твоєж*, *всеж крѣпстіж твоєж* 177 зв., *нж* 274, 445 зв., 453, 475, *сж* 287, *сѣжа*, *великжа* 341, *блгровѣствжше*, *исцѣлажше* 465. Ці одиничні вживання букви Ж у другій частині пам'ятки можна кваліфікувати тільки як вплив болгарського протографа. Про це свідчать не тільки написання Ж на місці ОУ, Ю, а також і середньоболгарська орфограма – при збігові двох великих юсів (ЖЖ) другий юс великий замінювати юсом малим (ЖА): *сѣжа*, *великжа* 341, *въ гор'нжа* 472 зв. (три випадки трапилися і в першій частині пам'ятки: *в сѣжа* 3, *въ сѣжа и великжа* 3 зв.).

Пересопницьке Євангеліє писано саме в той період, коли на українських землях (із середини XVI ст.) у провідних скрипторіях намагалися уніфікувати графемний різнобій. Найперше це позначалося на системі передачі голосних звуків. У передачі приголосних не було такого графемного розгалуження, і тому в правописі писців немає суттєвих відмінностей.

У системі скорочень слів писці дотримуються узусних уживань. Проте в першій частині пам'ятки, писаній Михайлом Василієвичем, на відміну від другої частини, скорочення слів за допомогою винесення букв над рядок значно поширеніші, наприклад, виносні букви З, М, Р скорописного накреслення в середині слів: *пра^зникω^М* 3 зв., *из'г^онихω^М* 40 зв., *к^отрое* 140 зв.

У першій частині пам'ятки при скороченні священних слів через пропуск голосних букв Михайло Василієвич використовує титлу, накресленням схожу до добро-титли, яка пишеться з круглою голівкою і більш поширена на арк. 2–22 зв.: *сѣ^ѣо* 2, *дх^ѣ* 22 зв., *хв^ѣ* 129. Графічно ця титла відрізняється від добро-титли та Д виносної, які пишуться з квадратною голівкою.

У діакритичній системі пам'ятки спостережені тільки деякі відмінності у вживанні писцями окремих знаків.

Спіритус накресленням, ідентичним до камори, пише в другій частині пам'ятки невідомий писець на арк. 155 зв.–156 зв. (з яких він починав

працювати над текстом Євангелія), але вже з арк. 157 він чітко вживає спіритус такого ж накреслення, як і Михайло Василієвич.

Варія ставиться на кінцевому голосному більш послідовно першим писцем, ніж другим.

Подвійна оксія та кендема пишуться над буквою І в середині слів перед голосними та в кінці рядків: у першій частині пам'ятки подвійна оксія послідовно використовується Михайлом Василієвичем: *сказанію* 19, *дѣянїа* 102, *видѣлі/* 61; у другій частині пам'ятки подвійна оксія та кендема змішано вживаються невідомим писцем з арк. 155 зв. та до початку тексту Євангелія від Луки: *знаменїи – з'наменїа* 156 зв.; кендема послідовно вживається обома писцями лише з Євангелія від Луки: *людїи* 241, *марїа* 393 зв., *оуз'дОроваючі/* 253 зв.

Спіритус із варією різних накреслень ставиться над буквою И при передачі йотації звука і. У першій частині пам'ятки спіритус покривається варією, яка переважно має форму довгої загнутої риски і за накресленням майже схожа з покриттям над виносними буквами: *бесѣдоуе^Т бытїи^И хвѣ* 18, *злОдѣи^И по^Дкоповаю^Т* 36 зв., *ты^Х котории^И йлі* 67. У другій частині пам'ятки в графіці обох писців варія має форму довгої прямої риски: *они^И йли* 156, *ты^И то всѣ рѣчи* 217, *роуки свої^И* 260. Таке позначення йотації послідовно використовується саме в другій частині пам'ятки.

Спорадично спіритус із варією наявний над займенником я. У першій частині пам'ятки Михайло Василієвич до арк. 55 вживає поряд зі спіритусом написання з варією у формі довгої загнутої риски: *я^И* 26 зв., 27, 55. Далі в пам'ятці писці використовують варію, яка має форму довгої прямої риски: *я^И* 107, 168 зв., 405. Проте такі написання фіксуються не послідовно, переважають майже паралельні вживання тільки зі спіритусом чи з варією, напр.: *я^И* 32 та *я^И* 342.

Знак ісо, крім послідовного вживання над заголовними голосними буквами на початку сумаріїв та зачал, Михайло Василієвич ставить в середині речення над початковим неприкритим голосним переважно на арк. 2–19: *єв^Иліа*, *їаки^Х* 2, *й всѣмь* 3 зв., *оўчитела* 16.

Камора, поряд із прийнятим уживанням над односкладовими словами з наголошеним О, а також над іншими буквами, більш широко вживана Михайлом Василієвичем в інших лексемах у першій третині першої частини пам'ятки: *землѣ* 25 зв., *Одѣнѣ* 26, *из' водѣ* 27.

Далі перейдемо до розгляду півуставних текстів.

Півуставом з елементами скоропису писані в Пересопницькому Євангелії тексти в рамках-заставках, сумарії²⁴, глоси²⁵ та Післямова. Півуставом зроблено й редакторську правку тексту та записи. Півуставні накреслення пам'ятки характерні для півуставу, яким користувалися староукраїнські книжники в середині XVI ст.

²⁴ Сумарій – короткий виклад змісту наступної глави.

²⁵ Глоси – українські лексичні відповідники до слів оригіналу.

Проведений порівняльний палеографічний та графіко-орфографічний аналіз півуставних текстів із уставними показав, що над півуставними текстами працювало двоє писців, а однотипність манери письма, притаманної кожному з них, зберігається від початку й до кінця пам'ятки. Проте в рукопису немає відомостей про те, хто писав ці тексти. Вважалося, що всі вони, як і основний текст пам'ятки, писані Михайлом Василієвичем.

Палеографічний аналіз записів 1556–1561 рр. також показав, що вони писані тими ж двома почерками, що й півуставні тексти. Ці записи писані від імені писця Михайла, проте він зробив тільки три з них, це підтвердив і кодикологічний та текстологічний їх розгляд.

У роботі над пам'яткою брав участь також архімандрит Григорій, імовірно другий почерк є саме його. Підтвердження цьому міститься в кінцевому колофонному записові Михайла Василієвича, в якому сказано, що Григорієм “книгы чтыры єв^Глистоє соу^Г оустроєны” (арк. 481 зв.), а також, що він “имель любовь, и прилежаніє къ бж^Ствн^Омоу писанію” (арк. 481 зв.), “смирєн'ныи архиман'дрить Григоріє, имель пил'ность и любовь к писанію сєи книги” (арк. 482).

Дослідження півуставних текстів пам'ятки та записів дали можливість визначити ці тексти за почерками.

Так, Михайло Василієвич написав тексти в рамках-заставках на арк. 20 зв., 128 зв., 203 зв., 340 зв., Післямову на арк. 443–443 зв., а також записи на арк. 3, 476 зв., 481 зв.–482 зв. Почерк твердий, накреслення літер каліграфічне, відбиває характерні ознаки, притаманні для графіки уставних текстів, писаних Михайлом у першій та другій частинах пам'ятки. Проілюструємо це прикладом із запису, оскільки саме завдяки аналізу записів вдалося визначити тексти, писані Михайлом. У запису на арк. 3 є одна графіко-орфографічна особливість, яка характерна переважно для першої частини пам'ятки – при скороченні священних слів вжита титла, яка накресленням схожа на добро-титлу: *сѣго*. Графіка колофонного кінцевого запису на арк. 481 зв.–482 зв. відбиває особливості тексту другої половини Євангелія від Йоана – витіювате написання букв М, П, букви Р, ОУ пишуться, не опускаючись під рядок, та ін.

Архімандрит Григорій написав сумарії, глоси, провів редакторську правку тексту (він на бічних полях побіжно подавав додаткові вкази та зробив записи в кінці кожного Євангелія на арк. 123 зв., 198 зв., 335, 442 зв. Вони писані одним почерком, накреслення букв нечіткі й тремтячі. Хоча записи зроблено від імені Михайла Василієвича, вони йому не належать. Про це свідчить почерк записів, відмінний від почерку запису на арк. 3 та колофонного запису, писаних каліграфічними літерами Михайлом Василієвичем у кінці книги, а також розбіжності в тексті записів щодо статусу писця, які навряд чи міг допустити сам писець: “роукою многогреш'наго раба ...

именемъ михайла василиевича, Протопопы саноцко^Г” (арк. 123 зв.); “роукою многогрешнаго раба михайла” (арк. 198 зв.); “презь писара михайла василієвича. зъ санока” (арк. 335); “роукою михайла василієвича протопопы саноцко^Г” (арк. 442 зв.). У кінцевому колофонному запису Михайло Василієвич називає себе “многгрешныи, слоуга, або рабъ бжїи Михаило Василієвичъ сїѣ Протопопы Саноцкого” (арк. 482) і каже, що він “того тыжь, и оучень”. У запису на арк. 442 зв. переключено назву монастиря: “монастыра прьвосопникого”, а в колофонному запису правильно передано церковний чин Григорія: “архимандритомъ Пересопнискимъ”, “архимандрита Пересопникого^Г” (арк. 481 зв., 482).

Графіко-орфографічний аналіз півуставних текстів пам'ятки та записів виявив відмінності в правописі Михайла Василієвича та архимандрита Григорія.

Тексти в рамках-заставках, Післямова та записи, писані Михайлом Василієвичем, характеризуються узусними особливостями, притаманними основному тексту Євангелія.

Тексти сумаріїв, писаних архимандритом Григорієм, мають суттєві відмінності від узусних уживань основного тексту пам'ятки, які переважно відбилися в правописі голосних. Не послідовно вживаються дублетні букви на позначення певного звука, використовуються орфограми як конфесійного, так і ділового письменства.

Так, у передачі звука А після м'яких приголосних (поряд із буквою А, як було прийнято в конфесійних пам'ятках), часто зустрічається вживання букви ѡ за узусом ділових пам'яток, в яких ця орфограма почала закріплюватися з середини XVI ст.²⁶: *пѣназѣ* 89, *ко справшамъ* 170, *примовлає*^Г 279. При передачі йотації звука А після голосних наявне паралельне вживання букв А, ѡ: А – південнослов'янська орфограма, вживана в конфесійних текстах: *пока* 48 зв., *своа* 52, *братїа* 136.; ѡ – давньоукраїнська орфограма, використана в актовій писемності: *многыа* 78 зв., *грѣшнаа* 239, *посмѣанъ* 324.

При передачі йотації звука Е на початку слів та після голосних відсутня послідовність у використанні Є широкої та є вузької: *є*^Г*листа* 174, *поведає*^Г 26, *карає*^Г 266; *его* 23, *поведаєть* 23 зв., *каменіємъ* 387. Часто в цих позиціях, а також після приголосних при передачі звука Е зустрічається буква є, як у правопису ділових пам'яток²⁷: *поведає*^Г 30, *въеханїє* 399, *третаа* 30. Букву є вживає архимандрит Григорій і при редагуванні тексту, наприклад, вставляючи ѿ на місце пропущеної є вузької: *ѡ євреи* 17 зв. (писець Михайло Василієвич на цьому ж аркуші пише: *ѡ єрейска*), а також вписуючи на полі пропущену глосу: *еллины* 375.

²⁶ Гнатенко Л.А. Передача голосних звуків у староукраїнських ділових пам'ятках останньої чверті XIV – першої чверті XVII ст. // Східні слов'яни. Мова. Історія. Культура. За матеріалами пам'яток писемності XI – XVIII ст. : 36. присвячений 90-річчю акад. Б.О. Рыбакова.– К., 1999.– Вип. 3.– С. 154.

²⁷ Там само. – С. 155.

При передачі звука І в позиції перед голосними та Й за актовим узусом поширене вживання букви И поряд з і: *илиино* 75, *ночии* 221 зв., *пиан'ства* 313; *м'їрю* 23 зв., *сотворенїи* 283, *възнесенїи* 417 зв.

При передачі звука У широко вживана буква Ѹ, як і в діловій писемності (в основному тексті пам'ятки вона переважно пишеться в кінці рядків): *Ѹздоровиль* 44 зв., *Ѹчителєи* 308 – *оучителєвє* 371 зв., *боудѸть* 179, *гоРчичномѸ* 279. Не зафіксовано жодного випадку вживання букви Ж, яка в діловій писемності теж не використовувалася (якби сумарії писав Михайло Василюєвич, то, ймовірно, в першій частині пам'ятки цю букву було б ужито, як в основному тексті).

У записах, що, на нашу думку, належать архімандритові Григорію, на відміну від записів Михайла Василюєвича, спостерігаються ті ж правописні особливості, що і в сумаріях. Наприклад, уживання за узусом ділових пам'яток букви ѿ після приголосних: *для читаня* 442 зв.; є – у будь-якій позиції в слові: *лета* 335, *василієвича* 335, *по боЖємь* 442 зв.; И – перед голосними: *василієвича* 123 зв., *єГлии* 442 зв. та ін.

Отже, проведене дослідження письма Пересопницького Євангелія та графіко-орфографічних особливостей рукопису свідчить, що над текстом пам'ятки працювали архімандрит Пересопницького монастиря Григорій, писець Михайло Василюєвич із Сянока та ще один писець, ім'я якого залишилося невідомим.

Правопис основного уставного тексту Пересопницького Євангелія, писаного Михайлом Василюєвичем та невідомим писцем, а також півуставних текстів, писаних Михайлом, відбиваючи узусні особливості староукраїнських конфесійних пам'яток, є поєднанням давньоукраїнських, південнослов'янських та новітніх староукраїнських орфографічних норм. У першій частині пам'ятки більш уживані елементи правопису болгарського, кодифікованого патріархом Євфимієм Тирновським.

В орфографії півуставних текстів, писаних архімандритом Пересопницького монастиря Григорієм, уживаються, часто паралельно, орфограми як конфесійного, так і ділового письменства.





Л. А. Дубровіна, Л. А. Гнатенко

Археографічний та кодикологічний опис Пересопницького Євангелія

Пересопницьке Євангеліє – унікальна пам'ятка української мови та водночас усієї рукописно-книжної культури нашої держави, об'єкт особливої уваги палеографів, археографів та кодикологів, які вивчають історію рукописної книги, розвиток книжкової техніки, письма та мистецтва середньовіччя. Велике джерелознавче значення Євангелія пояснюється тим, що в умовах усталеної православної традицією анонімності при переписуванні релігійних кодексів це одна з небагатьох атрибутованих рукописних книг XVI ст. Наявність відомостей про місце написання рукопису (Волинь, Дворецький монастир князів Жеславських та Пересопницький монастир); його створювачів (архімандрита Пересопницького монастиря Григорія та писця Михайла Василієвича з Сянока); точні дати створення (15 серпня 1556 – 29 серпня 1561 рр.); імена жертводавців і покровителів (волинських князів: Парасковії, настоятельниці Дворецького монастиря, до прийняття постригу княгині Настасії Юріївни Жеславської-Гольшанської (Заславської-Ольшанської) та її зятя й дочки – князів Івана Федоровича та Євдокії Чергоризьких) – дозволяють вважати цей рукопис еталонним для визначення волинської рукописної школи XVI ст.¹ Атрибутованість Пересопницького Євангелія є важливим підґрунтям для встановлення походження анонімних рукописних книг цього періоду й вивчення рукописно-книжної культури того часу, зокрема, матеріалу та графіки письма й шрифту, оздоблення, системи рубрикації і структурування тексту, принципів формування блоку та організації сторінки, мистецтва книги тощо. Тому детальний археографічний та кодикологічний аналіз Євангелія не лише дає змогу уточнити відомості записів, скласти цілісне уявлення про походження цієї рукописної книги,

¹ Детальніше про історію створення Євангелія та дані про монастирі див. у статті *І. Чепіги* "Пересопницьке Євангеліє – унікальна пам'ятка української мови", поданий до цього видання, а також у записях рукопису на арк. 3, 123 зв., 198 зв., 335, 442 зв., 481 зв.–482 зв., які представлені в кінці опису.

але і є методичним інструментарієм для вивчення історії книги в Україні в цілому.

Структура запропонованого нами археографічного та кодикологічного опису Пересопницького Євангелія пояснюється деякими особливостями цієї пам'ятки, які мають важливе значення для української мови та культури. Важливість графіко-орфографічного аналізу письма визначила його виокремлення в спеціальну статтю².

Археографічний та кодикологічний опис Пересопницького Євангелія складається із зовнішнього кодикологічного опису; характеристики мови перекладу; відомостей про створювачів кодексу; структури та змісту тексту, а також історії кодексу, що включає записи та всі інші ознаки побутування книги, зокрема шифри та помітки. Додається література з питань опису рукописної книги.

Пересопницьке Євангеліє зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (м. Київ) під шифром: ф. I, № 15512. Це значна за обсягом книга на 482 пергаментних аркушах, в оправі, вагою 9 кг 300 г.

Зовнішній опис рукописної книги є спеціальним методом джерелознавчого аналізу, який використовується кодикологією та археографією для встановлення походження рукописної книги, її змісту та історії побутування.

Кількість аркушів і матеріал письма. Книга складається з 482 пергаментних аркушів розміром 380 x 240 мм, пронумерованих олівцем у правому нижньому куті (імовірно, в 1948 р.). Чисті арк. 1–1 зв., 19 зв., 20 (з пізнішим записом), 128, 203 та 340.

Пергамент двох видів: 1) на арк. 22–74 – білий тонкий, високої якості; 2) на інших арк. рукопису – жовтуватий цупкий.

Організація сторінки. Поле тексту: 255 x 145 мм (арк. 1–15), 280 x 145 (арк. 15 зв.–19), 275–278 x 145 мм (арк. 21 зв.–127, 129 зв.–203 зв., 204 зв.–339 зв., 341 зв.–442 зв.), 275 x 145 мм (арк. 443–481 зв.).

На всіх сторінках текст розміщений на 20 рядках. Показчики читань – на полях. Сумарії та глоси вписані в текст і обведені рамкою.

Письмо. Пересопницьке Євангеліє писане різними типами письма – уставом та півуставом з елементами скоропису, притаманними для волинської книжкової писарської школи³. Для шрифту характерними є графічна виразність, декоративність і пропорційність, з використанням чітко виписаних літер розміром: для першої частини рукопису 6 x 6–8 мм, для другої – 7 x 7–9 мм; з витриманими відступами між рядками: для першої частини 7–8 мм, для другої – 8 мм.

² Див. статтю Л. Гнатенко "Письмо Пересопницького Євангелія та графіко-орфографічні особливості пам'ятки", яка публікується в цьому виданні.

³ Там само.

На думку О. Грузинського, рукопис не має собі рівних за красою, витонченістю і довершеністю орнаменту письма⁴.

Чорнило. Тексти пам'ятки писані чорнилом різних кольорів: темно-коричневим чорнилом на арк. 1–4 зв.; інтенсивно темно-коричневим чорнилом різних відтінків на арк. 5–481 зв. (з арк. 155 зв. – майже чорним). Сумарії та глоси писано темно-коричневим чорнилом. Передмова до Науки читання, заголовки Євангеліїв, тексти в рамках-заставках, номер першої глави та зачала на початку кожного Євангелія писано золотом по кіноварному ґрунті. Показчики читань на полях зроблено кіновар'ю, арк. 1–243, 261 зв., 335–339 зв., 341–343, 380 зв.–482, та суриком, арк. 236, 243–259 зв., 260–263, 342 зв.–380, 412. Сигнатури зшитків писано інтенсивно темно-коричневим та темно-коричневим чорнилом. Редакторські правки середини XVI ст. зроблені темно-коричневим чорнилом, правки пізнішого часу – коричневим чорнилом.

Блок книги. Складається з 63 зшитків, переважно по вісім аркушів, але зустрічаються й зшитки з різною кількістю аркушів⁵. Сигнатури відповідають часу створення рукопису, розміщені традиційно в нижньому правому куті. Для кожного Євангелія починається нова сигнатура, виконана різними почерками, що відповідають почеркам рукопису.

I сигнатура: арк. 1–127 (від початку рукопису та до кінця Передмови Євангелія від Марка). Зшитків 17: I⁷, II⁸, III⁵, IV⁸–IX⁸, X⁶, XI⁸–XII⁸, XIII⁶–XIV⁶, XV⁸–XVII⁸. У першому зшитку арк. 1 є форзацом, останній аркуш зрізано. Зшиток 17-й завершується арк. 126. На арк. 127 розміщено кінець Передмови до Євангелія від Марка, внизу аркуша писцем проставлено номер сигнатури зшитка 18-го. Проте цей аркуш є складовою частиною першого зшитка Євангелія від Марка, на останньому аркуші якого писцем проставлено помер сигнатури *ā*. Сигнатура викопана одним почерком. Вона знаходиться на останньому аркуші зшитків I, IV; на першому аркуші зшитка III; на першому й останньому аркушах зшитків II, V–XVII.

II сигнатура: арк. 128–203 (від початку тексту Євангелія від Луки). Зшитків 11: I⁵, II⁶, III⁸–X⁸, XI². Про перший зшиток див. вище, в поясненнях до останнього зшитка I сигнатури. Зшиток XI складений з одного суцільного аркуша, на ньому розміщені кінець Передмови до Євангелія від Луки та мініатюра апостола

⁴ Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в. // Искусство.– К., 1910.– № 1.– С. 44.

⁵ Деякі дослідники з цього приводу міркували, що нібито різну кількість аркушів можна пояснити тим, що аркуші зрізувалися, коли писець робив помилки (напр., Думитрашко Н. Замечательная рукопись Полтавской семинарии – Пересопницкое евангелие.– Полтава, 1874.– С. 4–5). Але, на нашу думку, давніми книжниками не дуже зверталася увага на різну кількість аркушів у зошитах, коли матеріалом письма слугував пергамент.

Луки. Сигнатура двох почерків: на зшитках I–IV – тим же почерком, що і сигнатура Євангелія від Матвія; іншим – на V–X (з арк. 154). Вона знаходиться на останньому аркуші зшитка I, на першому аркуші зшитків II–X, відсутня на XI.

III сигнатура: арк. 204–339 (від початку тексту Євангелія від Луки та до кінця Передмови Євангелія від Йоана). Зшитків 17 по вісім арк. Сигнатура трьох почерків, кіновар'ю зроблена на зшитку IV: на II–IV – тим же почерком, що і текст Євангелія від Луки на цих аркушах; на V–IX (з арк. 236) – тим же почерком, що і сигнатура зшитків V–X Євангелія від Марка; на зшитках X–XVII (з арк. 276) – тим же почерком, що і сигнатура Євангелія від Матвія. Вона знаходиться на останньому аркуші зшитка I, на першому аркуші зшитків II, III, V–XVII, на першому й останньому аркушах зшитка IV.

IV сигнатура: арк. 340–482 (від початку тексту Євангелія від Йоана та до кінця пам'ятки). Зшитків 18: I⁸–XII⁸, XIII⁶, XIV⁸–XVII⁸, XVIII⁹. Зроблена одним почерком, тим же почерком, що і сигнатура Євангелія від Матвія. Вона знаходиться на останньому аркуші зшитка I, на першому аркуші зшитків II–XVIII.

Оздоблення Пересопницького Євангелія сучасне рукопису, поєднує різні техніки, стилі, засоби прикрашення рукописних книг і виконувалося, очевидно, двома анонімними майстрами: професійним ілюмінатором книги та менш досвідченим оздоблювачем.

Орнамент Пересопницького Євангелія та його стильові особливості спеціально вивчали О. Грузинський, Г. Павлуцький та Я. Запаско⁶. Найбільший внесок у вивчення мистецтва цієї книги зроблений Я. Запаском, який уважає її перлиною українського книжкового мистецтва XVI ст. Він особливо відзначає високий рівень мініатюр, виконаних у традиціях іконописної школи того часу, а також оригінальність плетінчастої та рослинної орнаментики рукопису, яка, зберігаючи певну єдність з мистецтвом Відродження, має яскраво виражений характер українського книжкового мистецтва, тісно пов'язаного зі східнослов'янськими традиціями.

Рукопис прикрашають 4 високохудожні мініатюри євангелістів, які відкривають усі чотири Євангелія і, за правилами оформлення, розміщені на лівосторонньому боці (повній сторінці) розвороту аркушів перед текстом: арк. 20 зв. – євангеліст Матвій (у кінці заставки вказаний рік написання –

⁶ *Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие.* – С. 8–43; *Грузинский А.С. Палеографические и критические заметки о Пересопницком евангелии.* – Спб., 1912; *Павлуцкий Г. Орнамент Пересопницкой рукописи // Искусство.* – 1911. – № 2. – С. 83–92; *Запаско Я.П. Орнаментальное оформление украинской рукописной книги.* – К., 1960. – С. 6, 14, 63, 71, 78–84; *Запаско Я.П. Перлина книжного мистецтва // Пам'ятки України,* 1986. – № 3. – С. 24–25; *Запаско Я.П. Мистецтво української рукописної книги.* – Л., 1993. – С. 9, 14, 19, 26, 31, 75; *Запаско Я.П. Українська рукописна книга.* – Л., 1995. – С. 85–89, 354–363.

афнс (1556); арк. 128 зв. – євангеліст Марко; арк. 203 зв. – євангеліст Лука; арк. 340 зв. – євангеліст Йоан з учнем, біля якого написано: “Профо(р)”. Мініатюри виконані на ґрунті клейовими різнобарвними фарбами на золотому суцільному тлі. Під кожною мініатюрою вміщено текст в орнаментальній рамці – коротка анотація з відомостями про євангеліста та вказівкою на те, скільки в цьому Євангелії глав, зачал, стихів. Мініатюри обрамлені широкими бордюрними рамками з рослинним орнаментом. Такі ж рамки обрамляють початок тексту кожного Євангелія на правосторонньому аркуші розвороту арк. 21, 129, 204, 341 – у пропорції до лівостороннього, що обрамляє мініатюру. На цих аркушах вгорі є віньєтка, заголовок, виконаний в’яззю золотавою фарбою, та великий різнобарвний декорований ініціал у рамці. Усі 8 бордюрних рамок композиційно виконані в єдиному стилі рослинної орнаментики, який містить риси української флори, що є, на думку Я. Запаса, оригінальним вирішенням художника, котрий поєднав західноєвропейські та місцеві традиції⁷. Рослинні форми місцевої флори відзначив як особливість оздоблення рукопису П. Житецький⁸.

Рукопис багатий на численні заставки, ініціали, орнаментації записів, колофонів, кінцівок, рубрикаційних і пунктуаційних знаків та інші прикраси. Зустрічаються контурні прості малюнки, елементи та мотиви зооморфного, антропоморфного і сюжетного орнаментів. Декорованим можна вважати й рукописний шрифт письма. Основна орнаментальна лінія – рослинні мотиви: в обрамленнях навколо зображень євангелістів, на початкових сторінках кожного Євангелія, в заставках, кінцівках, частково вкраплена в окремі ініціали⁹.

Заставок у пам’ятці 14, вони відкривають книгу, кожне Євангеліє, Передмови до них та покажчики чорнописаних глав, Післямову до книги, Місяцеслов та його частини.

Заставки декількох видів, у залежності від рубрикаційного значення (розділу, підрозділу, покажчиків):

І. Великі заставки балканського типу відкривають книгу та кожне Євангеліє, арк. 2, 21, 129, 204, 341. Вони різнобарвні, характеризуються плетінчастим орнаментом, виконані акварельними фарбами й золотом. Ще дві заставки, але менш вишукано виписані без використання золота, відкривають Передмову до Євангелія від Матвія та покажчик читань на свята, арк. 15 зв. та 473.

⁷ Див. детальніше про стиль оздоблення рамок-заставок у згаданих вище працях Я.П. Запаса.

⁸ Житецкий П.И. Текст Евангелия Луки из Пересопницкой рукописи // Тр. III Археол. съезда в Киеве.– К., 1878.– Т. 2.– С. 56.

⁹ Я. Запасом помічено, що стилістично м’яка рельєфність мотивів споріднює їх із декоративними оздобленнями львівських архітектурних споруд другої половини XVI ст. (Запаско Я.П. Орнаментальне оформлення.– С. 82).

Дві останні заставки та заставка на арк. 2¹⁰ оздоблені стилізованими квітами. Використання заставок цього типу є загальною традицією східнослов'янської книги XIV–XVI ст., що мала за протографічні зразки рукописи болгарського і сербського походження. Як показує дослідження письма, протограф Пересопницького Євангелія також писаний за нормами середньоболгарського правопису¹¹.

II. Заставки малі плетінчасті, переважно з рослинними елементами: 1) різнобарвні – відкривають Науку читання, Передмови до Євангеліїв від Марка та Луки, Місяцеслов, арк. 3 зв. (з тератологічними елементами), 125, 201 зв. (без рослинних елементів), 444; 2) кіноварні – відкривають покажчик чорнописаних глав до Євангелія від Матвія, Передмову до Євангелія від Йоана та покажчики читань, арк. 13, 336 та 473 зв. (дві останні з тератологічними елементами).

III. Заставки прості, смужкоподібні: 1) різнобарвні – відкривають Післямову та кінцевий колофонний запис, арк. 443 та 481 зв.; 2) кіноварні – на початку покажчика чорнописаних глав до Євангелія від Йоана та покажчика читань, арк. 335 та 480.

Заголовки Передмови Науки читання та чотирьох Євангеліїв виконані золотом на кіноварному ґрунті, перший рядок великими літерами з елементами простої в'язі. Заголовки Науки читання, покажчиків чорнописаних глав, Передмов до Євангеліїв, Післямови, Місяцеслова та заголовки місяців виконані кіновар'ю, перший рядок великими літерами з елементами простої в'язі.

Кінцівки текстів різних типів:

I. Плетінчасті – Передмови Науки читання та в кінці Науки читання, арк. 3, 12 зв., виконані кіновар'ю.

II. Прямокутні – покажчика чорнописаних глав та Передмови до Євангелія від Матвія, тексту Євангелія від Марка, арк. 15 (з боків кінцівка оздоблена візерунком), 19, 198, писані чорнилом, останній рядок оздоблений ромбами, виконаними чорнилом або кіновар'ю.

III. Конусні, писані чорнилом. Одноконусні – Передмови та тексту Євангелія від Луки, арк. 335 (з боків кіноварні рослинні візерунки); Євангелія від Йоана, арк. 442 зв. (з боків гарно виписані різнобарвні стилізовані квіти);

¹⁰ О. Грузинський, досліджуючи художнє оздоблення пам'ятки, вказував на те, що така сама заставка є на першому аркуші Патерика Печерського 1554 р., рукопису з бібліотеки Києво-Печерської лаври (*Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие.*– С. 9). Проте це твердження вченого виявилось неточним. Проведене нами зіставлення двох заставок виявило, що заставка в Патерику Печерському (1553–1554 рр., зберігається в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського під шифром: ф. 306 (Зібрання бібліотеки Києво-Печерської лаври), № 386 п/157) зовсім інша, проте обидві заставки різних рукописів виконані в одному балканському стилі, виписані різнобарвними та золотавою фарбами, з використанням українських народних декоративних елементів.

¹¹ Я. Запаско для цих заставок вживає термін "плетінчастий стиль" (*Запаско Я.П. Мистецтво української рукописної книги.*– С. 36).

покажчика читань, арк. 481. Двоконусні – Передмов до Євангеліїв від Йоана та Луки, арк. 202 зв. (завершує малюнок стилізованої вази) та арк. 339 (перший конус завершує кіноварний малюнок стилізованої квітки, другий – численні ромби, виконані чорнилом).

IV. Чашоподібні – Післямови, арк. 443 зв., писані чорнилом, прикрашені кіноварним малюнком людської голови, різнобарвними плетінчастою смужкою, віньєткою та рослинними візерунками; у кінці деяких місяців у Місяцеслові, арк. 451, 454 зв., 457 зв., 462, 463 зв., 466 зв. (іноді оздоблені й чорнильними ромбами); в кінці запису писця, арк. 482 зв., писані чорнилом, прикрашені різнобарвними стилізованими вазою з квітами, віньєткою та квітами.

V. Кінцівки читань чорнописаних глав, зачал писані кіновар'ю або суриком.

Ініціали різних типів:

I. Великі плетінчасті балкапського типу, різнобарвні, вписані в рамку – на початку Передмови до Науки читання (фон голубий, обведений золотом); на початку Євангеліїв ініціали вписані в рамку із золотим фоном; на початку глав – у рамку різних за кольором фонів. Є також великі плетінчасті ініціали з тератологічними елементами на арк. 27 зв., 55, 97, 421.

II. Великі білі прості: – на початку зачал, арк. 66 зв., 72 зв., 78, 82 зв., 89, 93 зв., 100 зв., вписані в рамки різних за кольором фонів; на початку глав, арк. 287, 291, на початку зачал, арк. 266, 268 зв., 270 зв., 274, 293 зв., 412, 413, 436, на початку Місяцеслова, арк. 443 та ін., вписані в рамки, фон яких заповнений кіновар'ю.

III. Ініціали кіноварні великі тонкі, іноді з рослинними елементами, відкривають зачала.

Заголовні літери кіноварні по всьому рукопису.

Номери глав на полях на початку Євангеліїв писані золотом по кіноварному ґрунті, в інших позиціях – кіновар'ю чи суриком, уписані в малюнок – рука тримає прапорець. Номери чорнописаних глав оздоблені по-різному: в Євангелії від Матвія – писані темно-коричневим чорнилом, уписані в кіноварний ромб з елементами прикрашення чи в кіноварний глечик або в кіноварне коло; в Євангелії від Марка – писані темно-коричневим чорнилом, уписані в кіноварний глечик, з арк. 177 не обрамлюються кіноварним малюнком; в Євангелії від Луки – писані темно-коричневим чорнилом, лише на початку вписані в кіноварний ківшик; в Євангелії від Йоана – писані темно-коричневим чорнилом, часто вписані в кіноварний ківшик. Номери зачал на полях писані кіновар'ю чи суриком, номер першого зачала кожного Євангелія писано золотом по кіноварному ґрунті.

Сумарії та глоси вписані в кіноварні або сурикові рамки, глоси на арк. 253 та 259 вписані в рамки, зроблені чорнилом.

Покажчики читань на полях виконані кіновар'ю, арк. 1–243, 261 зв.,

335–339 зв., 341–343, 380 зв.–482, та суриком, арк. 236, 243–259 зв., 260–263, 342 зв.–380, 412.

Сигнатури зшитків виписані інтенсивно темно-коричневим та темно-коричневим чорнилом, прикрашені переважно однотипними стилізованими зірочками (на зшитках Євангелія від Матвія) та стилізованими квітами.

Текст прикрашений кіноварними, суриковими та чорнильними різноманітними крапками: круглими (по всьому рукопису), іноді – схожими на сонце (напр., арк. 76), з рослинними елементами (напр., арк. 92 зв., 125 зв.); ромбовидними (по всьому рукопису); схожими на списи (напр., арк. 162 зв., 211, 398).

Малюнки: I. Св. апостол Петро з мечем, на полі арк. 425 зв., контурний малюнок коричневим чорнилом, зроблений, вірогідно, тим, хто редагував рукопис; II. Руки, при них слово “зри”, на полі арк. 443, малюнки кіноварні; III. Голова людини, на арк. 443, контурний малюнок кіновар’ю.

Записи вписані в кіноварні рамки: рамка на підставці, яку тримають дві руки, арк. 123 зв., 198 зв.; рамка проста, арк. 335; рамка на підставці, на нижніх кутах та вгорі стилізовані квіти, виписані темно-коричневою та зеленою фарбами, арк. 442 зв. Запис на арк. 476 зв. уписаний у стилізовану чашу.

На думку Я. Запаска, високохудожнє оздоблення Пересопницького Євангелія належить не одному, а принаймні двом майстрам, що дотримувалися різних мистецьких уподобань¹². Одним із виконавців художнього оздоблення рукопису дослідник вважає писця пам’ятки Михайла Василієвича, який був вихованцем волинської рукописної школи. Він, за міркуваннями вченого, не мав навичок у малюванні людини (про що свідчать малюнки двох амурів), але виконав орнаментальні прикраси, йому можна приписати навіть монументальні багатобарвні рослинні облямування початкових сторінок і навколо зображень євангелістів, виконаних у ренесансному стилі з великою майстерністю¹³.

Оправа рукопису не первісна, у суцільнокритому покритті з тканини (пологню із залишками зеленого оксамиту на нижній кришці оправи та на зворотах кришок), розмір: 400 x 250 x 130 мм.

Кришки – дерево, розмір: 400 x 250 x 4. Обріз визолочений (із залишками золочення), без застібок та прикрас. На корінці та форзацах залишки рогового коричневого клею від останнього грубого відновлення кришок і покриття [1840 р.]. Шиття блоку: 8 лляних бинтів (2 одинарних зверху й знизу та 6 подвійних у середині). Кришки, за конфігурацією з кантами, виступають за блок на 4 мм, без жолобків, із заокругленими кутами, краї скошені всередину.

Рукопис опрацьовується не менш трьох разів.

1. Про первісну оправу маємо свідчення у Післямові рукопису, де на арк. 443 вказано, що на верхній дошці “єсть выобразенію, распатіє, г̃а, ба, сп(с)тла нашего їѵ, х̃а”. Ці дані підкріплюються й відомостями з Інвентаря

¹² *Запаско Я.П.* Перлина книжного мистецтва. – С. 25.

¹³ Там само. – С. 24–25.

Пересопницького монастиря, де 25 жовтня 1600 р. колишнім ігуменом Симеоном Косовським записано: “євангеліє ... тетр писаное, атласом зеленым крытое, на нем сребра белого бляшек пять”¹⁴. Тобто верхня кришка була оздоблена срібними чотирма наріжниками (на них, напевне, були зображення чотирьох євангелістів) та середником із зображенням розп’яття Христа.

2. Вірогідно, наступну оправу було виготовлено у 1701 р., коли гетьман Іван Мазепа вирішив подарувати це Євангеліє Переяславському кафедральному собору, який він побудував за власний кошт та “церковним дорожнім начинням прикрасив” (про дар цієї книги Іваном Мазепою свідчить запис-скріпа від 16 квітня 1701 р. на нижніх полях арк. 2–7). При цьому були зрізані краї аркушів, частково постраждали покажчики читань на верхніх полях та оздоблення сигнатур. Аналіз обрізу показує, що він був позолоченим під час обрізки. Дошки були покриті оксамитом. Про те, що колір покриття був малиновим, повідомляв О. Бодяньський, який до 1838 р. бачив книгу в Переяславській семінарії: “оправлена в доски, обитые малиновым бархатом, из коих уцелела только одна первая”¹⁵.

3. У 1840-х роках оправа була поповнена, про що свідчить філігрань на верхньому паперовому форзаці: “А. Гончаровъ 1840”. Було прилагоджено нижню дошку, кришки зі зворотів заклеєні папером, приклеєні форзаци (верхній форзац з часом частково розірвався і був підклеєний усередині в ХХ ст.), оправу було покрито зеленим оксамитом. Про покриття свідчить опис М. Думитрашка, зроблений 1874 р. у Полтавській семінарії¹⁶, в якому сказано, що дубові дошки викриті старим зеленим оксамитом¹⁷.

Мова перекладу. Пересопницьке Євангеліє писано староукраїнською літературно-писемною мовою¹⁸. Це найрапідший із відомих перекладів євангельського тексту українською мовою середини ХVІ ст., який дійшов до нашого часу в оригіналі та списках¹⁹.

¹⁴ Инвентарь Пересопницкого монастыря и села Пересопницы, составленный бывшим его игуменом Симеоном Косовским при передаче монастыря своему преемнику игумену Макарию Созанскому, 1600 г., окт. 25 // Архив Юго-Западной России.– К., 1883. – Т. 6. – Ч. 1: Акты о церковно-религиозных отношениях в Юго-Западной Руси (1322–1648 гг.).– С. 294.

¹⁵ Бодянский И.М. Донесение г. министру народного просвещения магистра Московского университета Иосифа Бодянского из Праги от 23 марта 1838 г. // Журн. М-ва нар. просвещения.– 1838.– № 5.– С. 392–400. Грузинський, описуючи рукопис у 1910 р., поставив під сумнів малиновий колір покриття (*Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие.* – С. 4).

¹⁶ У 60-х роках ХІХ ст. Переяславська семінарія переходить до Полтави, куди в складі бібліотеки потрапляє і Пересопницьке Євангеліє (Див.: *Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие.* – С. 4).

¹⁷ Думитрашко Н. Указ. соч. – С. 4.

¹⁸ Детально про мову пам’ятки див. у статті І. Ченізу “Пересопницьке Євангеліє – унікальна пам’ятка української мови”, поданий до цього видання.

¹⁹ Із списків пам’ятки відомі два найважливіших: 1. Волинське Євангеліє 1571 р. (*Трипольский Н.И. Волинское рукописное Евангелие XVI века // Волинский историко-археологический сборник.– 1900.– Вып. 2. – С. 1–114.*). 2. Уривок Літківського Євангелія кінця ХVІ – початку ХVІІ ст. О. Грузинський уважав часом його написання 1595–1600 рр.

Євангеліє було перекладено з церковнослов'янської мови болгарської редакції, про що сказано в кінцевому колофонному записові на арк. 481 зв. та 482: “книгы чєтыре(х) єв(г)листвоѡ, выложеныи изъ языка блъгарского на мовѡ роускоюу” та “прекладана изъ языка блъгарского на мовоу роускоюу”²⁰. Про це свідчить також чітке й послідовне використання в пам'ятці елементів правопису орфографічної реформи болгарської писемності, проведеної Євфимієм Тирновським в останній чверті XIV ст. Правопис Пересопницького Євангелія є поєднанням давньоукраїнських, південнослов'янських та новітніх староукраїнських орфографічних норм.

Сам переклад не однаково досконалий, він доопрацьовувався в процесі роботи над текстом. Так, М. Думитрашко дійшов висновку, що спроби перекладу тексту Передмови Феофілакта Болгарського до Євангелія від Матвія рідкісні і доволі невдалі, тому мова Передмови залишилася переважно церковнослов'янською²¹. За спостереженнями Г. Житецького, ближче до слов'янського протографу перекладено Євангелія від Матвія і Марка, а ближче до народної мови – Євангеліє від Йоана і, особливо, Євангеліє від Луки²².

В Євангелії є й оригінальні тексти пересопницьких переписувачів (архімандрита Григорія та Михайла Василівича), які не є перекладами канонічних текстів, це сумарії та Післямова²³. У тексті постійно вживаються глоси.

Аналіз тексту показав, що у роботі над перекладом українською мовою перевага надавалася церковнослов'янським джерелам. Крім того, безперечно, були використані грецькі тексти Євангелій та західнослов'янські, вірогідніше, польські²⁴, про що свідчить наявність сумаріїв та їх правопис, в якому вживані орфограми як конфесійного, так і ділового письменства, на відміну від основного тексту пам'ятки, писаного за конфесійним узусом.

Укладачі, писці, редактори пам'ятки. І нині залишається дискусійним питання про створювачів цього кодексу та роль кожного із згаданих і незгада-

(Див.: *Грузинский А.С.* Пересопническое евангелие.– С. 3; *Грузинский А.С.* Из истории перевода Евангелия в Южной России в XVI веке. Летковское Евангелие // Чтения в Ист. о-ве Нестора летописца.– К., 1911. – Кн. 22, вып. 1/2.– С. 42–79; Вып. 3.– С. 81–124; 1912.– Кн. 23, вып. 1.– С. 1–48).

²⁰ Коментуючи ці дані, І. Огієнко наголошував, що переклад здійснено з мови старослов'янської мовою українською. В Україні в XVI ст. розрізняли сучасну на той час церковнослов'янську мову, яку тоді прийнято було називати словенською (славенською, слов'янською, словінською тощо), від мови старих слов'янських перекладів Святого Письма – старослов'янської, яку тоді називали болгарською (*Огієнко І.* Українська літературна мова XVI ст. і український Крехівський апостол 1560-х рр.– Варшава, 1930.– С. 183).

²¹ *Думитрашко Н.* Указ. соч.– С. 8.

²² *Житецкий П.* Описание Пересопницкой рукописи XVI в. с приложением текста Евангелия от Луки, выдержек из других евангелистов и 4-х страниц снимков.– К., 1876.– С. 4.

²³ Див.: *Чепіца І.П.* Національна святиня // Київ. старовина.– 1992.– № 4.– С. 8.

²⁴ *Janów J.* Źródła Ewanqelji Peresopnickiej // Slavia.– 1927.– R. 5, z. 3.– S. 470–499.

них осіб у перекладі, переписуванні або копіюванні тексту Євангелія. Так, О. Бодянський та М. Думитрашко перекладачем пам'ятки вважали Михайла Василієвича. П. Житецький, аналізуючи текст запису в кінці пам'ятки, зробив висновок, що Григорію належала роль керівника, а перекладав і переписував Михайло. Це твердження підтримували також польський учений Я. Янів та І. Огієнко. Останній, крім того, відзначив ряд лемкізмів у мові Євангелія і припускав, що архімандрит Григорій, як і Михайло, міг походити з Лемківщини. О. Грузинський уважав, що переклад здійснив архімандрит Григорій, а Михайло Василієвич був лише переписувачем. Цю думку поділяє й сучасний дослідник пам'ятки І. Чепіга, а М. Боянівська, львівська вчена, схиляється до того, що Михайло Василієвич був копіїстом пам'ятки²⁵.

О. Грузинський уважав, що архімандрит Григорій створив протографічний список перекладу (вчений називає його оригіналом), котрий був написаний тодішнім південно-руським скорописом, оскільки в тексті, при вишуканості оформлення письма, є механічні помилки, пропуски і т. д.²⁶

На нашу думку, ініціатором, організатором і керівником роботи та автором перекладу Євангелія українською мовою був архімандрит Пересопницького монастиря Григорій. У справі перекладу брав участь і писець Михайло Василієвич, але переписував він не сам, йому допомагав ще один писець-копіїст, про що свідчить наявність двох почерків. До цієї думки схиляється й сучасний український учений-мовознавець В. Німчук, аргументуючи це наявністю при словах неслов'янського походження, а також при кількох церковнослов'янських і навіть українських лексемах перекладів-пояснень кількома українськими словами, до того ж різнодіалектними, чого не могло б статися, якби переписувачем була одна особа²⁷.

Проведене нами кодикологічне дослідження пам'ятки, зовнішньої структури (почерків, чорнила, організації сторінок та тексту, оздоблень, записів тощо), тексту Євангелія, характеру перекладів, додаткових текстів (передмов, післямов, сумаріїв тощо), записів пам'ятки, а також вивчення графіки й орфографії рукопису²⁸ свідчать, що від початку над її створенням працювали чернець Григорій, який згодом став архімандритом Пересопницького монастиря, а також писець Михайло Василієвич з Сянока. Після переїзду до Пере-

²⁵ Див.: Бодянский И. Указ. соч. – С. 392–400; Думитрашко Н. Указ. соч. – С. 15; Житецкий П. Описание Пересопницкой рукописи. – С. 1–2; Janów J. Op. cit. – S. 470–499. Огієнко І. Пересопницька євангелія 1556–1561 рр. // Путь правды. – 1930. – № 1. – С. 12–32; Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие. – С. 24; Чепіга І.П. Національна святиня. – С. 7; Боянівська М. Переписувачі книжок як культурні діячі України. XV – перша половина XVII ст. – Л., 1994. – С. 21–22.

²⁶ Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие. – С. 3.

²⁷ Німчук В.В. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською. – К., 1980. – С. 46.

²⁸ Про письмо та правопис пам'ятки див. статтю Л. Гнатенко "Письмо Пересопницького Євангелія та графіко-орфографічні особливості пам'ятки", подану до цього видання.

сопницького монастиря до роботи був залучений ще один переписувач-копіст, ім'я якого залишилося невідомим²⁹. Аргументом цього є:

1. Аналіз кінцевого колофонного запису, почерку редакторських правок та опрацювання всього тексту свідчать, що роботою керував архімандрит Григорій. Йому належать сумарії, глоси та чотири записи в кінці кожного Євангелія (арк. 123 зв., 198 зв., 335, 442 зв.). Ним також зроблені на полях додаткові вкази.

2. Перекладом пам'ятки українською мовою займався як сам Григорій, так і, очевидно, після переїзду до Пересопницького монастиря, його підручний писець Михайло Василієвич. Цілком логічно, що нові обов'язки архімандрита забирали у Григорія багато часу, і роботу було перекладено на Михайла Василієвича, яким, крім основного тексту, писано також тексти в рамках-заставках (арк. 20 зв., 128 зв., 203 зв., 340 зв.), Післямова (арк. 443–443 зв.), а також записи на початку та в кінці пам'ятки (арк. 3, 476 зв. та 481 зв.–482 зв.).

3. Основний текст виконаний уставом двох почерків, що належали різним особам. Першим писцем був Михайло Василієвич. Він писав текст на арк. 2–155 зв. у Дворецькому монастирі у 1556–1557 рр. Про це свідчить запис на арк. 3 (див. підрозділ опису: Записи). Хоча авторство запису не засвідчене, на нашу думку, він написаний рукою самого Михайла (тотожність почерків запису на арк. 3 та на арк. 481 зв.–482 зв., підписаних Михайлом, встановлена в результаті графіко-орфографічного аналізу).

Згодом робота відновилася в Пересопницькому монастирі, до її виконання були залучені два переписувачі: руці Михайла Василієвича належить і текст на арк. 260–339 зв., 339 зв.–442 зв., 444–481 зв. Другому, на жаль, анонімному переписувачу належить текст на арк. 155 зв.–202 зв., 204–259 зв., 341–399 зв.

У рукопису немає точних даних про дату відновлення роботи над текстом пам'ятки. Запис на арк. 335 свідчить, що Євангеліє від Луки було закінчено в рік завершення всієї праці – 1561.

Редакторські правки та приписки наявні впродовж усього тексту, вони переважно належать до часу створення пам'ятки. За аналізом почерків вони зроблені, ймовірно, архімандритом Григорієм та іноді писцем Михайлом Василієвичем. Зустрічаються подекуди і виправлення пізнішого часу. Правки писані вгорі рядків, а приписки – на полях. Зрідка зустрічаються не виправлені помилки та повтори слів.

Структура тексту. До складу тексту увійшли: Наука читання, яка відкривається передмовою; чотири Євангелія, кожному з яких передують

²⁹ Можливо тому, що його роль в роботі була тільки як копіста, а можливо ним був сам архімандрит Григорій. Це припущення зроблено в статті Л. Гнатенко "Хто писав Пересопницьке Євангеліє 1556–1561 рр.?" // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : Міжвід. наук. зб.– К., 2001.– Вип. 3. – С. 457.

показчик чорнописаних глав та Передмова; Післямова до книги³⁰; Місяцеслов.

Текст Пересопницького Євангелія, за зразком західнослов'янських перекладів, поділений на глави, кожна з яких починається з сумарія (короткого викладу змісту наступної глави), вписаного в рамку. Немає сумарія тільки на початку першої глави кожного Євангелія.

Текст кожного Євангелія розділено на зачала. Поділ тексту та нумерація зачал здійснена за давньою слов'янською традицією: в Пересопницькому Євангелії зберігаються непрономеровані зачала (арк. 39, 48 зв., 56 зв., 259, 262 зв., 391, 403 зв., 413; не вказано слово *зачало* на арк. 389) та нумерація в Євангелії від Матвія двох зачал під цифрою 83 (арк. 89, 90). Зазначено помилково слово *зачало* на арк. 64, 393, 402 зв., 403, 403 зв., а також помилково в Євангелії від Марка зачало 17 пронумероване як 16 (арк. 14).

До зачал належать т. зв. вкази (коли читати певний євангельський текст), вони розміщені на нижніх полях пам'ятки.

Постійно наявні глоси (українські лексичні відповідники до слів оригіналу), які виділені рамочкою й розміщені безпосередньо в тексті, іноді на полях рукопису³¹.

У текстах усіх чотирьох Євангеліїв на полях, крім позначення звичних глав і зачал, указані чорнописані глави.

Зміст пам'ятки. За змістом Пересопницький рукопис – це четвероєвангеліє. Текст рукопису повний. Він схожий із православними Євангеліями, які призначені для церковного вжитку, особливо з київськими виданнями XIX ст.

У Пересопницькому Євангелії, як у євангельських текстах, так і в Місяцеслові, є деякі змістові особливості порівняно з друкованими виданнями Євангелій³². Так, у Передмові до Євангелія від Марка є велика вставка, в якій пояснюється “чотириликість” та надається, на протипагу загальноприйнятому нині звичаю, євангелісту Марку символічне зображення орла, а євангелісту Йоану – лева. У Передмові до Євангелія від Луки вказано місце написання Євангелія (острів Крит), чого немає в друкованих виданнях Євангелія. У Передмові до Євангелія від Йоана наявний ще такий кінець: “А коли

³⁰ Це – “Сказаніє ѿ главахъ и зачале(х) ѿ поча(т)ко(х), и коньцехъ. чтомьмь єв(г)ліамь. оутрѣнимъ. и литоргійнымъ”. У ньому вміщуються звернення до священників, дияконів і всіх причетників церковних з вибаченням за можливі помилки та детальні настанови, як читати це Євангеліє в церкві при Богослужінні та ін. (Див.: *Думитрашко Н.* Указ. соч. – С. 12–13).

³¹ *Ченіа І.П.* Глоси Пересопницького Євангелія і питання нормування староукраїнської літературної мови XVI ст. // Питання східнослов'янської лексикографії XI – XVI ст. – К., 1979. – С. 64–69.

³² *Думитрашко Н.* Указ. соч. – С. 9, 10–11, 12, 13.

южь тоє такъ естъ. А мы почнѣмо, што жь естъ в' писанїи речен'ю. Вначалѣ было слово. А затымь. нехай боуде хвалено има ба ѿца. навѣкъ цѣоуючого. зь єдинородным' сїомь. и пр(с)ты(м) дѣом' Аминь" (арк. 339–339 зв.). У Місяцеслові під кожним місяцем вказано, із скількох годин в ньому складаються дні й ночі, але ці дані подаються узагальнено на цілий місяць і без хвилини. Числа в місяцях перераховуються не всі, а тільки святкові, на які й призначені особливі євангельські читання.

Арк. 2–3. Повѣ(ст) на ѿбъхож(д)єніє все(г)[о] лѣта, числа єв(г)льско. и єв(г)листоѡ(м) прїатїє. ѿк ж(дѣ) починаю(т)са. и (до)кола ѡставаю(т).

Арк. 3 зв.–12 зв. Кѣ ты(м) сѣты(м) книга(м) сѣборѣ чотыре(м) єв(г)листоѡ(м). придана естъ наука читана. и найдена єв(г)лїамь. сѣбота(м) же и не(д)ла(м). и всѣмь дїѡ(м). поча(т)кы, и кон'ци, всакомоу єв(г)лїю. яко са вѣ цѣкви бжїи чтеть. и великомоу постоу. и страсте(м) хвѣмь. и гѣскы(м) пра(з)никоѡ(м). и всѣ(м) сѣтымь, и прочи(м) потреба(м) не ѡскоудно. начинає(т)са ѿ великыа н(д)ла пасхы.

Арк. 13–15. Иже в ма(т)ѡєа сѣго написаны соу(т) вказы, противоу быв'шим' вѣ єв(г)лїи. чернописан'ны(м) глава(м).

Арк. 15 зв.–19. Выкладъ ѡєѡфїлак'та аръхиеп(с)кпа болгар'скаго. в пре(д)ре(ч)шо, єв(г)лїа, сѣго матѡєа.

Арк. 20 зв. Ма(т)ѡєи єв(г)листа і ап(ст)лѣ гїѣ. Прѣвѣє всѣ(х) єв(г)листвоѡ написаль в римѣ єв(г)лїє євре(и)ски(м) языкомь. ѡ нароженїи гѣ сп(с)тл(ѣ) нашего їв хѣ. А замыкає(т) в собѣ гла(в) кїи, а зачалъ р̄ и сї. а стихо(в), „ѡх. Выдано естъ самѣмь тѣмь ма(т)ѡєѡ(м) по ѡсмихъ лѣтѣ(х) възнесенїа хѣа.

Арк. 21. Єже ѿ ма(т)ѡєа сѣго єв(г)лїа. не(д) пре(д) ро(ж) хвѣмь сѣхъ ѡцѣ. Глава 1.

Арк. 23 зв. Глава 2. Єв(г)листа поведаєть. Якъ три вол'сви принесли дары. якъ иѡсифъ сѣ ѡтрочате(м) и мѣрїю его, оутекаль до єгипта. І якъ иро(д) младен'цѣ побиває(т). І я(к) хѣ са зь єгѣп'та, верноуль. Ма(л)хїѡ(н). аспарь. вал'таса(н).

Арк. 26. Глава 3. Єв(г)листа поведає(т), ѡ наоученїи сѣго їѡанна кр(с)тла. а ѡ сѣости живота его. И тыжь якъ ѿ него хѣ естъ кресчень.

Арк. 27 зв. Глава 4. Єв(г)листа поведає(т), якъ хѣ посѣтил'са чотыр'деса(т) дїїи и чотыр'деса³³ ношїи, и якъ былъ искоушень ѿ дїавола и якъ тыжь позваль хѣ петра и якова, їѡанна. рыбарыи. И якъ тыжь, в галилеи немощны(и) оуздорѡвлал(ъ).

Арк. 30. Глава 5. Єв(г)листа поведає(т), якъ наоучає(т) хѣ ѡ правдиво(м) бл(с)вен'ствоу и якыи попь має(т) быти, досконалыи. боудь ко животоу. боуд(д) к наоученю. И я(к) ма боронити вражды брапи, и гневоу. и смѣ(л)ства. ты(ж) ѡ трѣпливости и ѡ люб'ви еже ко ближ'немоу.

Арк. 35. Глава 6. Єв(г)листа повѣдаєть. якъ хѣ оучить. абы жа(д)ного доброго дѣла про мар'ноую хвалоу не чинили. якъ тыж' са мають люде моли-

³³ Потрібно чотыр'деса(т).

ти. и повѣдає(т) ижъ не можемо дво(м) господаремъ робити. ты(ж) абы лако(м)ство, и телесное попеченіє на(д) жадны(м) не вла(д)поуло.

Арк. 38 зв. Глава 7. Є҃(г)листа пише, якъ заповедаєть людемъ всакои прѣ, свои(х) ближ'нихъ соудоу. якъ тыжъ велить ближнимъ, добре чинити, и якъ фал'шивыи пр(о)рки ганить. и къ зломуо прировниоваєть ихъ соромоу.

Арк. 41 зв. Глава 8. Є҃(г)листа поведаєть. якъ х̄с очистиць недоужного чл̄ка. и якъ тыжъ слоуга сот'никовъ естъ оуздоравлиень. к томоу и ѿ тещѣ, петровѣ. и ѿ иныхъ мносѣ(х). и якъ тыжъ ѡповѣдає(т) томоу, которыи хотѣль за хр(с)томъ ити. а оученикоу не даль ѡѣа погреб'сти. и якъ тыжъ приказаль мороу, и дияволомъ.

Арк. 44 зв. Глава 9. Є҃(г)листа поведаєть, якъ х̄с дною зломаного ѡздоровиль. и якъ его самого на ап(ст)льство позваль. и достатеч'не, коу сопреню ѡповидѣль. якъ тыжъ жеиѣ теченіє крови оуставиль. якъ ты(ж) дъщерь княжате иаира, ѡставиль изъ мрѣт'выхъ. тыжъ якъ два слѣпы(и) ѡздоровиль.

Арк. 48 зв. Глава 10. О розосланіи дванадеса(т) ап(ст)ловъ. а иже х̄с не пришоль, дати на землю покоа, але мечь.

Арк. 52. Глава 11. Якъ іоаннь ис темницѣ послаль ко ісѣи оученикы своа. я(к) тыжъ х̄с прє(д) народы его выславлає(т). якъ тыжъ прети(т) мѣстомъ не кающим'са. И вел'битъ ѡѣа своего. И якъ иго х̄во естъ лег'ко.

Арк. 55. Глава 12. Є҃(г)листа повѣдаєть, якъ оученици в соуботоу колосы выминаю(т). якъ х̄с соухую роукоу оуз(д)оровиль. потомъ чл̄ка ѡ доуха нечисто(г)[о], и слѣпаго и нѣмаго. якъ тыжъ затроскаль закон'ники, которыи просили знаменіи. ты(ж) ѡзнаймоуєть кто є(ст) его ма(т)ка, и брата.

Арк. 60. Глава 13. Є҃(г)листа поведає(т), якъ х̄с оучить народы сѣдаци в лодѣ. и подобен'ствы ѿ сѣмени выкладає(т). и прикла(д) даєть ѿ кѣколи. и ѿ зерноу гор'чично(м). Подобен'ствы ѿ квасоу до моуки сховапомъ. ты(ж) ѿ покладоу скрыты(м) оу поли. и ѿ дорогѡ(м) перлѣ. и ѿ сѣти впоущенои до мора. иже ты(ж) пр(о)ркъ иѣѣ в' своєи власти, не естъ во ч'ти.

Арк. 65 зв. Глава 14. Выписоує іоаннови ѡ ирода статѣ. якъ тыжъ х̄с, па(т)ма хлѣбы а двѣма рыбами патъ тысачъ моужеи накор'милъ. И якъ по мору ходиль. якъ тыжъ в земли генисаре(т)скои, мюгьи немощныи оуздоравлиль.

Арк. 68 зв. Глава 15. Поведає(т) є҃(г)листа и(ж) лѣпше є(ст) мѣти чистое ср(д)це, нижли оумытыи роуцѣ, непосквер'нены. Ср(д)це з' себе злыи мысли выдаває(т), и посквернає(т) чл̄ка. якъ тыжъ жеиѣ капанейскоу(и) дѣвицо ѡ диявола высвободиль. Тыжъ якъ хромый слѣпыи и нѣмыи оуздоравлиль. якъ ты(ж) х̄с народы семерма хлѣбы накор'милъ.

Арк. 72 зв. Глава 16. Є҃(г)листа поведає(т), якъ ѡсылає(т) х̄с закон'ники к' заменію³⁴ ионы пр(о)рка. а закладаєть цр̄ковъ свою на вѣрѣ ѡ петра высве(д)ченои. А каждыи свои кр(с)тъ взавши. абы вслѣ(д) шель за христомъ.

Арк. 75. Глава 17. Є҃(г)листа выписоуєть х̄во преображеніє. И илиино

³⁴ Потрібно знаменію.

пришествьіе. ты(ж) ѿ оуздорвленіи немощи на мѣсачникоу. ты(ж) якъ есть моц'на вѣра. и якъ хс казалъ дати мыто за себе и за петра.

Арк. 78 зв. Глава 18. ЄҮ(г)листа выписоуе. якъ хс оучить смиренію прикладо(м) дитатѣ. тыжъ абы люде причинъ погор'шено выстерѣгалиса. ты(ж) якъ многыя бра(т) братоу мае(т) ѿпоустити грехы.

Арк. 82 зв. Глава 19. ЄҮ(г)листа выписоуе, якъ не годит'са жень соромотити. ты(ж) ѿ скопцехъ. тыжъ якъ хс на дѣте(х) роуки покладоуе. ты(ж), кто коли дла хѧ богатество ѿпоустить. сто кротъ больше возьметъ, и животь вѣчныи наслѣдитъ.

Арк. 85 зв. Глава 20. Подобеньство о няты(х) дѣлателехъ оу виноградъ. якъ ты(ж) хс свое оумоученіе напередъ повѣдаеть. За(с) тыжъ ѿ ш'то сынове зеведеови хѧ просили. якъ ты(ж) два слѣпїи прозрѣли.

Арк. 89. Глава 21. Повѣсть о ѿслици изъ ослѣтемъ. и о народѣ крычащемъ сїсеніи сїпоу дѣдовымъ. О выгнанїи пѣнязѣ мѣнающи(м) з храмѣ. И о исьсохшой смоковници. Подобеньство о двоу сынѣхъ. и о дѣлателехъ, винограда.

Арк. 93 зв. Глава 22. ЄҮ(г)листа выписоуе ѿ веселю, которы(м) позванїи погор'дѣли. а(ж) и пла(т) мае(т) дань быти цесареви. якъ хс зъ законїники и съ садѣкеїми са гадае(т). ты(ж) о двою приказано в законѣ на(и)бол'шимъ.

Арк. 97. Глава 23. ЄҮ(г)листа повѣдае(т). иже оучителеве оу добромъ оученїи але не въ зло(м) животѣ мають наслѣдовани быти. тыжъ якъ примовлаеть хс оучителемъ закона. А повѣдаеть и(х) быти морьдыре, апостоловъ ѿ себе послан'ныхъ.

Арк. 100 зв. Глава 24. Проповѣдае(т) хс, збоуренье црѣвное. ты(ж) о знамени на(и)послѣ(д)неиши(х) дїевъ, которыи оукорочени боудоу(т). о л'живомъ христѣ. и о л'живыхъ пророкохъ. о дїи соу(д)но(м), и о слоусѣ вѣрно(м).

Арк. 104 зв. Глава 25. Подобеньство о десятихъ девицахъ. и платѣ пѣнежно(м). о дїи соу(д)номъ, И о оучин'кахъ, милосрѣд'ныхъ. И о послѣднемъ соудѣ.

Арк. 109. Глава 26. ЄҮ(г)листа выписоуе, Якъ жидове са радать абы хѧ инали. ты(ж) якъ жена на главоу їсѣи миро выльяла. ты(ж) якъ на послѣ(д)неи вечерѣ хс свое тѣло и кровь оученико(м) давае(т). И иудоу зра(д)цю своего ознаимоуеть. ты(ж) петрови паденїе его впере(д) повѣдаеть. ты(ж) якъ мліт'са въ городѣ. а июда его зраждѣ. ты(ж) якъ петръ мече(м) борони(т). ты(ж) якъ са петръ їса ятого и по лицо бїеного три кро(т) запрѣль, а потомъ гор'ко плаче.

Арк. 116. Глава 27. ЄҮ(г)листа поведае(т), якъ хс к' пилатови приведюнь. И якъ июда са ѿбѣсилъ. И якъ жидове выпоустивши варав'воу, хр(с)та на кр(с)тѣ распали. а ш'то ты(ж) при оумоученю и смрѣти їсѣѣ сталоса. и якъ е(ст) похованъ. а и якъ ѿсажець гробъ сторожами, и запечатанъ.

Арк. 121 зв. Глава 28. Єв(г)листа выписоує ѿ вѣскрѣсенїи г҃а їв х҃а. И якъ са потомъ оуказаль. И якъ сторожомъ даны сребрьники. ты(ж) якъ оучить х҃с оученикы. тыжь якоуя маеть моць поведати имь. И якъ розсылаеть ихъ, межи народы, абы крестили. И оучили.

Арк. 123 зв.–125. Сїа ѡказанїа противъ чер'нопишемой лич'бе, котора є(ст) написана въ єв(г)лїи с҃го мар'ка.

Арк. 125–127 зв. Пре(д)мол'ва єв(г)лїи с҃го ма(р)ка где и в' кое го(ди)-ще по възне(с)нїи г҃їе(м) исписано бы(ст).

Арк. 128 зв. Марко єв(г)листъ ї ап(ст)лъ г҃їи оученикъ с҃го ап(ст)ла петра. Испїсаль в римѣ. второе єв(г)лїе. По десати(х) лѣтѣ(х) х҃ба възнесенїа. Которое замыкає(т) в собѣ главъ сї. а зачаль ѡа. а стиховъ „ах̄.

Арк. 129. Ѡ мар'ка с҃гоє бл҃говѣстїе не(д)ла пре(д) просвѣщенїемъ. Глава 1.

Арк. 133. Глава 2. Єв(г)листа выписоує, якъ їс тѣломъ раслаблен'ному ѡпусти(л) грехы. И якъ казаль ємоу взати постѣль. И якъ левїи ал'ѡеовому велит' са наслѣдовати. Тыжь поведаетъ иже з(д)оровы(м)ъ не треба лѣкара. ты(ж) якъ фарисее поноса(т) х҃оу иже оучїи его не по(ст)а(тс).

Арк. 136. Глава 3. Єв(г)листа выписоує(т) якъ х҃с в' дїи соуботнии исцѣлиль соухоую роукоу. члїкови. И ты(ж) якъ дїаволове его сїомъ бжїимъ бы(ти) въз'навають. И ѿ дванадесать ап(ст)лѣхъ. и якъ ты(ж) ѡбличає(т) закон'ники про злобивость и(х). х҃ба мат'ка и брата и сес'тры тьи то соутъ. которыи слоухають и чинать слово бжїе.

Арк. 139. Глава 4. Єв(г)листа выписоуетъ ѿ подобен'ствѣ роз'сѣвача ѿ доброй мѣрѣ. ѿ зер'ноу горьчично(м)ъ. И тыжь якъ х҃с на лодѣ опочиваетъ.

Арк. 142 зв. Глава 5. Єв(г)листа выписоує, якъ х҃с оуздоравливаетъ члїка, ѿ множества дїаволовъ. а иде коу княжати щ(к)олы жидов'ской. дъщерь его ѡздоровлати. а женоу ѿ немочи высвободити. ты(ж) я(к) дѣшо вѣскр(с)си(л).

Арк. 146 зв. Глава 6. Єв(г)листа выписоує(т). иже дивоую(т)са мноси, наоученїемъ хр(с)твы(м). и гръше(т)са а мова(т). иже то(т) то есть сїи теслинь. И якъ х҃с роз'сылає(т) и оучить ап(ст)лы. якъ ты(ж) їван'нь кр(с)титель ста(т) есть. и я(к) народъ, накрѣмлень есть па(т)ма хлѣбы. И якъ тыжь їс по морю ходиль. И якъ многыи немоц'ныи оуздоровиль.

Арк. 152. Глава 7. Єв(г)листа выписоуетъ. якъ закон'ници жалоую(т), же оучїи неоумытыми роуками ядятъ хлѣбъ. и якъ х҃с ѡповѣдаеть, ш'то до оустъ входитъ не скврѣпитъ члїка. и якъ дъщеря хананейской, и глоухыи и нѣмыи есть оуздоровлень.

Арк. 155 зв. Глава 8. Єв(г)листа выписоує. якъ х҃с се(д)ма хлѣбы и мало рыбами накрѣми(л) дѣ тысячи людоу. И якъ закон'ници знаменїа ишоутъ. и якъ велит' са ихъ оученїа выстерегати. И якъ тыжь слѣпомоу очи направоує. Пет'ръ вѣроу визнаваеть. А и х҃с свое трѣпенїе напере(д) повѣдаеть. И иныи к' томоу жь напинаеть.

Арк. 159. Глава 9. Єґ(г)листа выписоує, ѿ хѣѣ преображеніи. а такъ тыжъ са ѡзнаймѣе ижъ доухъ нечистый не може выгнанъ быти, едно мѣтвою и посто(м). А напередъ повѣдаєтъ хс свое оумоченіе. и напминаєтъ оученикы, абы были покорѣни а ближнихъ не горшили. Ты(ж) и ѿ соли змазанои.

Арк. 164 зв. Глава 10. Єґ(г)листа выписоує. якъ хс оучить. иже не годит'са мал'жон'кы пропускати. а дѣти прїимати. тыжъ напминаєтъ к' даваню милостынѣ. а и якъ ты(ж) богатыи с таж'костю доиде. нб(с)нои радости. А напередъ повѣдає свое боудочее оумочена. и якъ сїюмъ зеведеѡвѣм, примовлають. якъ тыжъ наоучаетъ покорѣ. И якъ тыжъ слѣпомоу очи даль иже прозрѣлъ.

Арк. 170. Глава 11. Єґ(г)листа выписоує. якъ іс послалъ по ѡслѣ. и якъ смоковницю безъпло(д)ноюю оусоушили. и якъ коуп'цѣ ис' цр'кве выгнає(т). а ижъ бы смо са з надѣянїемъ молили. а посполоу себѣ ѡпоушали. тыжъ ко справцямъ законоу. в' которой то моци дивы чинать, ѡповѣдаєтъ.

Арк. 174. Глава 12. Подобен'ство єґ(г)листа выписоуєтъ ѿ виноградѣ з'лы(м) роботникомъ наятымъ. и ѿ дани цесаревои. хс перемог'ши са(д)доукєи оучить закон'ника. наибол'ше ємоу в законѣ приказоує. якъ тыжъ ганить закон'ники. тыжъ якъ оубогоую вдовоу выхваляетъ.

Арк. 179. Глава 13. Єґ(г)листа выписоує ѿ поставленїи цр'к'внѣмъ красномъ. и ѿ ан'тихристоу. и ѿ противен'ствѣ ихъ. а иже силы нб(с)ныа гыбатиса боудѣтъ. и ѿ соудномъ дїи.

Арк. 183. Глава 14. Єґ(г)листа выписоує. ѿ выльяно масти на главою хѡу. которы(и) то ѡ юды зраженъ. который то на послѣдней вечерѣ свое тѣло и кровь роздавалъ. которыи же зраженъ и поиманъ. ѡ него (ж) то и ап(ст)лове повтекали. и якъ несправедливыми. а ѡал'шивыми свѣ(д)ками ѡсоужень. закрыва(н) ѡплова(н). и полицкованъ. три кротъ ѡ пилата запрень.

Арк. 191. Глава 15. Єґ(г)листа выписоує. якъ іс пилатови выданъ. и якъ били єго и посмѣвалиса ємоу. и якъ на кр(с)тѣ повѣшенъ. и якъ єго иѡсифъ поховалъ въ гробѣ.

Арк. 196. Глава 16. Єґ(г)листа выписоує я(к) хс з мр'твыхъ в'став'ши многы(м) са оуказа(л). а ап(ст)лы по все(м) свѣтѣ розо(с)ла(л) проповѣдати єґ(г)лїе.

Арк. 198 зв.–201 зв. Сїа ѡказанїа противъ чор'нопишемой личбе. котораа єсть в настоящей кнїзе с'го ап(ст)ла и єґ(г)листа лѣ(к).

Арк. 201 зв.–202 зв. Пре(д)молва книзе с'го ап(ст)ла и єґ(г)листа хѡа лоукы. где и в кое го(ди)ще, исписано бы(ст).

Арк. 203 зв. Лоука бж(с)гв'ншы ѡ полоуден'ныа страны. Написалъ в' критѣ Єґ(г)лїе. По єї-ти(х) лѣтѣ(х) хѡа възнесенїа. Которое замыкаетъ в собѣ гла(в), двадєать и чєтиры. А зачалъ рдї. а стиховъ, двѣ тыса(щ), и ѡ.

Арк. 204. ѡ лѣки с'го єґ(г)лїа чтє(н)є на ро(ж)ствоч(с)тнаго прѣ(д)гечѣ. Глава 1.

Арк. 211 зв. Глава 2. ЄҮ(г)листа выписоує. якъ мрїа въ виолеомѣ гѣ іҮ хѣ породила и якъ аг҃ли бѣ хвалать. и якъ пастырїе его навѣжаю(т). и якъ хс̄ осмого дїа обрѣзованъ, и ѿ симеона бл(с)венї. и якъ анїна ѿ немь пророкоуєть. тыжь якъ хс̄ въ дванадесатихъ лѣтѣхъ. межи оучителїми сѣдїть.

Арк. 217 зв. Глава 3. ЄҮ(г)листа выписоує. якъ іѡаннѣ повѣдаєть ѿ покаанїи. розли(ч)не оучистави [!]. повѣдаєть хѣ на(д) себе быти силнїшого. на(д) которымъ же то яко кр(с)тил'са дх̄ ст҃и в подобєнствѣ голуубиномъ вѣдѣнь. а и голось зѣ нба слышанъ єсть. ты(ж) выписоує родъ хв̄ ѿ иѡсїоа ажъ и до адама.

Арк. 221 зв. Глава 4. ЄҮ(г)листа выписоує якъ хс̄ ведєнь на поустыню. и якъ постил'са ѿ дїи. и ѿ ноции, и възалькаль. который то коли его искоушаль сотона, каменємъ. а потомъ навратил'са до галилеи. и читаль в щ҃колѣ книги пр(о)рч҃ьскыи, ѿ собѣ. и же пр(о)ркь оу своєи власти не єсть в почтивости. Из неи жь то хс̄ оу капернаоумѣ выгналь єсть доуха нечистого. И оуздоровиль тещоу петровоу ѿ зимнїцѣ. И многы иншы ѿ розличны(х) немощи простиль єсть. а дїаволове выславою(т) его сїомъ бж̄їмъ быти.

Арк. 226 зв. Глава 5. ЄҮ(г)листа выписоує. яко хс̄ стоячи в лодѣ народы наоуча(л) и нѣкоторыхъ оучите(л)никовъ ѿ лована рыбь позваль. и якъ трудоватого чл҃ка оуздоровиль и якъ молал'са на поустыни якъ тыжь рослаб'лен'ного скросѣ стрѣхѣ к собѣ спощен'ного оуздоровиль. и якъ грѣш'ного мытнїка к собѣ позваль и якъ тыжь ропотнїкомъ³⁵ ѿповѣдаєть.

Арк. 232. Глава 6. ЄҮ(г)листа выписоує. якъ оученици в дїѣ соуботныи колосы выминають роуками. хс̄ посщєн'ныи хлѣбы припоминаєть. и якъ ты(ж) оухлоую роукоу в соуботоу оуздови(л). и якъ черезъ ночь молит'са. а ап(ст)ломь имена называє(т). и наоучаєть ѿ бл(с)вєцствѣ. и ѿ слѣпомъ вождоу. а несправє(д)ливого соуда противъ ближнихъ заборонаєть.

Арк. 239. Глава 7. ЄҮ(г)листа выписоує. яко хс̄ оуздоровиль слоугоу согнїково(г)[о] и сїа вдовичина въскр̄сив'. и я(к) іѡа(н) посылалъ свої оученики къ іс҃ви. а онь его пере(д) народы, выславоює(т) а зако(н)ники дѣте(м) играючи(м) приров'новає(т). повѣдає(т) и же жена грѣш'ная слезами ноги іс҃вы ѿмываєть.

Арк. 245. Глава 8. ЄҮ(г)листа выписоує, при(т)чоу ѿ рос'сѣваню. и ѿ свѣчи на свѣтилнїкѣ поставенои. якъ ты(ж) ты(х) мтрїю, а братїю называєть, которыи волю бж̄їю чина(т). а якъ плаваючи боурѣ укроти(л). якъ тыжь чл҃ка ѿ множества бѣсовъ высвобожоує. якъ тыжь и жєноу ѿ немочїи єи оуздоровиль. якъ ты(ж) въскр̄силь дѣщероу, иairoвоу.

Арк. 252 зв. Глава 9. ЄҮ(г)листа выписоує, якы³⁶ іс̄ розослалъ оучїки свої абы надѣчали. и яковою єсть моць даль и(м). и якъ накор'милъ народы на поустыни па(т)ма хлѣбы. якъ ты(ж) петрѣ вызыває(т) вѣроу. и якъ ты(ж) хс̄

³⁵ Потрїбно роботнїкомъ.

³⁶ Потрїбно якъ.

напоминає(т) люди, абы были тръпливыми. ты(ж) якъ са на горѣ прѣобра-
зиль. а ѿишо(д)ши ѿтоле оуздоровиль члѣка, розбивано(г)[о] злою немочю.
ты(ж) и ѿ свое(и) моуцѣ повѣдає(т), и наоучає(т) покорѣ. ты(ж) якъ боронить
мрѣтво(г)[о] погребати, ѿченикоу которы(и) хотѣ(л) за ни(м) пойти.

Арк. 260 зв. Глава 10. ЄѸ(г)листа выписоуєть, якъ хс̄ прѣ(д)сылаєть иныхъ
оучениковъ, се(д)мьдесать. и наоучаєть ихъ. абы в собѣ не доуфали. якъ ты(ж)
ѿпа выславоує(т). и якъ в законѣ перебуваючомуу дорогоу. живота ѿказоує(т).
ты(ж) повѣдаєть и при(т)чiami ѿ члѣкоу ѿ разбойниковъ раненому. и якъ тыж¹
в марѣы, гостемъ былъ.

Арк. 266. Глава 11. ЄѸ(г)листа выписоуєть. якъ іс̄ оучить по своей млтвѣ
оучікы свои млтвѣ ѿобщой. коу оуставичности прозбы напоминає(т). и якъ
тыжъ доухы нечистыи выганаєть. ты(ж) якъ закон'ні(ки) злыи, караєть.
якъ тыжъ ѿ жены выхваленъ єсть. тыжъ злоє жидовское поколѣна, из роз-
личного, непослушеньства, караєть.

Арк. 272. Глава 12. ЄѸ(г)листа выписоуєть. иже хс̄ кажет¹ са стеречи
злости фарисейской. тыжъ якъ бѣ своею волею печалоуєт¹са ѿ своихъ, и
мовить имъ, абы не боялися ѿбивающихъ тѣла. тыжъ якъ не хотѣлъ межи
братіями дѣлити имѣніа. И ѿвожоуєтъ ѿ лакомства, черезъ притчу бога того.
тыжъ якъ наоучаєть, абы были люде кроткими. в жадости, и вѣр'ными въ
владарьствѣ. тыжъ противъ непріателя абы были на добромъ ѿпатреню.

Арк. 279. Глава 13. ЄѸ(г)листа выписоує, иже хс̄ в прит'чи, зморьдован'¹-
ныхъ, галилеискихъ напоминаєть, абы чинили покааніє, приводачи непло(д)-
ноюу смоковницоу. якъ тыжъ женоу, котораа лѣ(т) иї ко(р)чена была, оуздо-
ровлѣває(т). ты(ж) оучителеви собор'номуу примовляє(т). ты(ж) яко повѣ-
даєтъ ѿ цр(с)твіи бжїи. коу зе(р)ноу го(р)ничномѣ. и коу ква(с)у и(х) при-
ро(в)нає(т). а ирода лисицею называє(т).

Арк. 283. Глава 14. ЄѸ(г)листа выписоує, якъ хс̄ оуздоровиль в дїѣ сѣчпыи,
водоу затрудненого члѣка. тыжъ наоучаєть. абы на оучта(х), або на кала-
цѣяхъ подлѣишее мѣсце. постѣдати. а оубогыи на ѿбѣдѣ. або на вечерѣ позы-
вати. ты(ж) при(т)ча або подобеньство, ѿ великой вечери. а ѿ сотворенїи
стлѣпа або вежѣ. и ѿ црї которыи то малъ воевати.

Арк. 287. Глава 15. ЄѸ(г)листа выписоуєть, притчоу ѿ сто ѿвецъ. и ѿ
дра(г)мѣ. або ѿ грив'иѣ. и ѿ радости. аггльскои. надъ едины(м) грешникомъ,
кающи(м)са. ты(ж) и ѿ заблуждышо(м) сїюу.

Арк. 291. Глава 16. ЄѸ(г)листа выписоує, ѿ шафари, которыи глоупе
оутрачоваль. а вел'ми ѿпатрѣне собѣ починаль. ты(ж) ѿ то(м), иже жадныи
дво(м) г(с)пдре(м) слоужити не мо(ж). ты(ж) ѿ лазари. и ѿ богатомъ.

Арк. 295. Глава 17. ЄѸ(г)листа выписоує, заповѣдаючи. абы(х)мо не приво-
дили на лихое ближ'нихъ. але наказовали. а вѣр'ни боудоучи боу, слоужили
емоу. тыжъ ѿ десати прокажен'ныхъ. и ѿ ѿчищенїю и(х). тыжъ якъ з нихъ
ѿдишь бг̄оу хвалоу даль. тыжъ якъ самъ хс̄ повѣдаєть, иже цр(с)тво бжїє
внуотрь насъ єсть. ты(ж) выписоує ѿ соу(д)номъ дїи.

Арк. 298 зв. Глава 18. Є҅(г)листа выписоує(т). ѿ соудїи, который са б҃га не бояль, и лодїи са, не соромѣль. ты(ж) и ѿ законїникоу. которые же въ мїтвѣ, грешного посоужоваль. тыжь якъ х҃с младен҃чики которые еще не мовили коу собѣ пригорьтае. тыжь богатыи страшить. а и ѿ своєї моуцѣ оученикомъ свои(м), наперє(д) повѣдаєть. ты(ж) якъ слѣпомоу оубогомоу оочи дароує(т).

Арк. 303. Глава 19. Є҅(г)листа выписоує, ѿ заххею мытари. которые то ма(л) былъ тѣломъ. и ѿ десати мнась. або копь. або гривень. або злоты(х). або грошіи, которые соу(т) звѣрены слоугамъ. ты(ж) ѿ вьеханю хвѣмъ на ѿслѣтїю въ їер(с)лимь. ты(ж) якъ х҃с пла(ч), на(д) їер(с)лимомъ. а наперє(д) повѣдає(т), ѿ разореню его. якъ ты(ж), выганає(т) ис цр҃кве коупцѣ, а прода-вцѣ. тыжь якъ кїзи, и архиереє, жидовскыи. хотать его. забити.

Арк. 308. Глава 20. Є҅(г)листа выписоує, якъ законници пытають, х҃а, ѿ его моци. якъ тыжь ѿнь ѿ кр҃щенїи иѿаишовѣ, повѣдѣль подобеньствомъ, то есть, прит҃чею, ѿ злы(х) виноградаре(х). якъ ты(ж) б҃гъ вели(т), абы люде. царе(м) дань. давали. ты(ж) са(д)доукейское заблоуждеїє, посоромочоває(т), и покрытость, ѿчителен.

Арк. 313. Глава 21. Є҅(г)листа выписоує(т). якъ х҃с выславоуєть оубогоую вдовицоу. якъ тыжь напередъ повѣдаєть ѿ разоренїи цр҃кве їер(с)лимьской. и боудоучїи противности. ты(ж) ѿ искои҃чанїи свѣта. ты(ж) заповѣдаєть. абы са стерегли. ѿб҃яденїа. и пиан҃ства.

Арк. 317. Глава 22. Є҅(г)листа выписоуєть. якъ июда слоушныи часъ обыбравши зрадилъ и҃са. якъ ты(ж) х҃с, изьидши великоден҃ного баран҃ка. або агньца. роздаєть оученикомъ своимъ тѣло свое и кровь свою. и якъ тыжь мо-лит҃са на горѣ. кривавымъ потомъ. где то его жидове поимали. и якъ тыжь петръ ѿталъ слоужебникови архиереѿвомоу ухо правое. и якъ тыжь и҃са, ѿплюваного. посмѣваного. по лицу битого. три разы са запрѣль.

Арк. 324. Глава 23. Є҅(г)листа выписоує, якъ жидове на хр(с)та предъ пилато(мъ) жалоуютъ. которые же то ѿ пилата до ирода поведен҃. и ѿпаты ѿдосланъ ѿ ирода. и посмѣянь. и пороуга(н). тыжь якъ межѣ двѣма разбой-никами распаты есть. ѿцтомъ и жельчїю напоєшь есть. и оумрѣвєшь. як҃ тыжь его иѿсифъ, которые былъ пришоль. зъ аримаѿеи в новѣмъ гробѣ поло-жилъ есть.

Арк. 330. Глава 24. Є҅(г)листа выписоуєть. ѿ встанїи хвѣмъ из мр҃т-выхъ. ты(ж) якъ (с) есть оуказаль оучїкомъ своимъ, въ елмаоусѣ. стаанїи ше(ст)деса(т) ѿ їер(с)лима. тыжь, и о славно(м) его. на небо възнесенїи.

Арк. 335–335 зв. Сїа ѿказанїа противъ чер҃нопишемой ли(ч)бе. ко(т)рыи соу(т) писаны(и) в҃ настоящей сеи книзе, с҃тго и всехвал҃ного ап(ст)ла х҃ва і є҅(г)листа іѿа(н)на б҃гослова, и въ ины(х).

Арк. 336–339 зв. Пре(д)мо(л)ва книзе с҃тго и громогласного ап(ст)ла. і є҅(г)листа х҃ва іѿан҃на б҃гослова. сїа м҃ре еств҃ной, са(л)мїи бабы. и сїа прч(с)тыа двѣ бїа марїина. по словеси гїїо. где х҃с оусты своими къ прч(с)т҃г҃й рек҃ль. жено. се сїѣ твои. яко оучїикоу рекль. се мати, твоа.

Арк. 340 зв. Іоанпъ же бѣгословнѣиши по лѣв лѣтѣ(х) хѣва възнесеніа. Быль заточень в пато(м)скыи ѡстровъ. И та(м) написаль єѡ(г)ліе. Которое замыкаетъ в собѣ главъ, кѣ. а зачаль, ѣз. а стиховъ, ѿв и ї.

Арк. 341. Ѡ іоанѣна стѣго єѡ(г)ліа чтение въ стѣжа и великжа не(д)па(с)хы. Глава 1.

Арк. 346. Глава 2. Єѡ(г)листа выписоуе, якъ їс на бракоу, то є(ст) на весело, водоу, на вино переложиль. и якъ торѣовники вонь ис црѣве выгналь. и якъ ты(ж) ѡ своихъ страсте(х) и ѡ вѣскр(с)ніи наперѣ(д) повѣдає(т).

Арк. 348 зв. Глава 3. Єѡ(г)листа выписоуе, ѡ розмовланію хѣѣмъ изъ никодимо(м). и ѡ кр(с)тоу и ѡ иныхъ таинствахъ. И якъ ты(ж) бѣ ѡмиловаль свѣтъ. якъ тыжъ иоанпъ кр(с)тиль еноноу. и якъ хѣо кр(с)щеніе надъ свое быти выславоуе.

Арк. 352 зв. Глава 4. Єѡ(г)листа выписоуе якъ їс сѣдаци при стоуденіи съженоу самаританскою розмоваєть. и поведаетъ иже пр(о)ркъ въ ѡчизне своеи не естъ пріемныи. и я(к) ты(ж) сна цр(с)кого ѡздоровиль.

Арк. 358 зв. Глава 5. Єѡ(г)листа выписоуе, якъ хс на ѡвчои коупели оуздоровиль члѣка, лежачого лѣи лѣт(т). тыжъ якъ жиды наоучає(т) ѡ свое(м) бо(ж)ствѣ. и ѡ вѣскр(с)ніи изъ мрѣтвы(х). а ѡсылаєть ихъ. абы са в' писмѣ мойсеѡвѣ дочитовали.

Арк. 364. Глава 6. Єѡ(г)листа выписоуе, якъ їс накорѣмиль люди па(т)ма хлѣбы. и двѣма рыбами. ѡ которы(х) же то мѣль на цр(с)тво поставень быти. и пошоль на гороу. якъ тыжъ по мороу ходилъ якъ тыжъ наоучаетъ. ѡ хлѣбѣ небесномъ. которыи же то естъ. христось.

Арк. 371 зв. Глава 7. Єѡ(г)листа выписоуе. якъ їс при праз(д)никоу жидовско(м) наоучаетъ люди жидовскыа. то естъ при сѣдѣнио в коучѣкахъ, в х[р]ја-мѣ. а в послѣдній дѣи праздника. напередъ поведаетъ ѡ пришествіи дѣа стѣго. и якъ ты(ж) законѣници то є(ст) оучителеве лодѣ з нико(ди)мо(м) са гадаю(т).

Арк. 376 зв. Глава 8. Єѡ(г)листа выписоуе. якъ естъ привели фарисее пре(д) хѣа женѣ на прелободѣйствѣ поимапоую. якъ са ты(ж) хс поведаетъ быти свѣтило(м) свѣта, и початкомъ. и ты(ж) иже естъ перѣшии нижли, авраамъ.

Арк. 384. Глава 9. Єѡ(г)листа выписоуе. яко хс оуз(д)оровиль слѣпого з наро(ж)[е]на. которого то з жидовъ исъ стѣлища выгнано, добротли(в) приналь. тыжъ повѣдаєть, иже естъ дла соудоу, на тотъ то свѣтъ пришоль.

Арк. 388 зв. Глава 10. Єѡ(г)листа выписоуе. иже хс, црѣве дверь стѣаа, и добрыи пастырь. которого жъ жидове, иже имъ свое правдивое бѣжество, вызнаваль. каменіемъ оубити хотѣли. але имъ зышоль.

Арк. 393 зв. Глава 11. Єѡ(г)листа повѣдає. якъ хс лазара вѣскресиль. и якъ ты(ж) жидове радатъса якъ бы хѣа забити мо(г)лѣ.

Арк. 399 зв. Глава 12. Єѡ(г)листа поведаетъ. якъ мрѣа помазала ногы їсѣви мромъ. и тыжъ якъ вѣеханіе его было на ѡслатю въ їер(с)ли(м). я(к) ты(ж) народы оучи(т). ты(ж) ѡ зернати пло(д)номъ в землѣо оуѣяно(м). якъ ты(ж) к нему ста(л)са голо(с) з неба. якъ ты(ж) многыи зъ законѣниковъ, оувѣрили.

Арк. 406. Глава 13. Є҃(г)листа поведає(т), якъ х̄с оучїко(м) ноги оумы-
ває(т), и наоучає(т) и(х) новомоу приказаню. абы милова(л) единь дру(г)[о]го.
и июдинѣ зра(д)у. и петрово ѿвер'жена, наперє(д) повѣдаєть.

Арк. 410 зв. Глава 14. Є҃(г)лис'та выписоує. якъ х̄с оучить, иже ѿѿ в
немь перебуваєть. а онь въ ѿѿ. ты(ж) заповѣдає, абыхмо приказана его
попольнали. якъ тыжь ѿ зосланю д̄ха с̄тго наперє(д) повѣдає.

Арк. 414 зв. Глава 15. Є҃(г)листа выписоує. иже х̄с поведаєт са быти
винною лозою. а оучїкы лѣторослами. ты(ж) приказоуєть. абыхмо са всѣ
посполоу миловали.

Арк. 417 зв. Глава 16. Є҃(г)листа выписоує, иже х̄с оучїкомь напередь по-
вѣдаєть, ихъ терпливости. ты(ж) повѣдаєть и ѿ своємь на небеса възнесенїи, и
д̄ха с̄тго сошествїи.

Арк. 421. Глава 17. Є҃(г)листа выписоує, иже х̄с, ѿ ѿѿа своего жадаєть
ѿславена. и м̄лг'са за оучїки. и за тыи которыи ѿвѣра(т) в него презь и(х)
повѣсти. и б̄гоу ѿѿоу ихъ пороучаєть. и просить рекоучи. где єсми а, абы и
ѿни со мною были.

Арк. 424. Глава 18. Є҃(г)листа выписоує(т), якъ їс ѿ июды єсть продань. и
якъ ты(ж) жидове, коли хотѣли его поймати па землю ниць падали. ты(ж)
якъ са его петрь ѿвръгль. ты(ж) якъ х̄с ѿ слоугы ар'хиєреѿового, великыи
вытер'пѣ(л) поличо(к). и якъ ѿтослань к пилатови.

Арк. 429. Глава 19. Є҃(г)листа поведаєть. якъ пилать їа оубичовал'.
которыи же и посмѣвань. а якъ ты(ж) межи двѣма разбойникома распать
єсть на кр(с)тѣ. якъ ты(ж) м̄тръ свою оучїкови пороучи(л). потомь якъ
ѿц'томь напоєнь. якъ тыжь, и д̄ха с̄тго испоустиль. и як' ты(ж) ѿ иѿсифа.
и никодима. славно погребень.

Арк. 435. Глава 20. Є҃(г)листа выписоує, иже х̄с по своємь вѣскр(с)нїи
многымь са оуказаль. тыжь якъ оучїци с̄тго д̄ха прїнали. и якъ тыжь ѿома
оувѣренъ єсть.

Арк. 438 зв. Глава 21. Є҃(г)лис'та выписоує(т), якъ х̄с явил'са оучїкомь
свои(м) оу мора тивериядського, и якъ тыжь, петрови, стадо своє, пороучиль.

Арк. 443–443 зв. Сказанїє ѿ главахъ и зачале(х) ѿ поча(т)ко(х), и конь-
цехъ. чтомымь є҃(г)лїамь. оутрїнимь. и литор'гїинымь.

Арк. 444–472 зв. Последованїа чинѣ цр̄жнаго собрано: Собрано на ѿ м(с)цїй.
почав'ши ѿ се(п) м(с)ца. ажъ до авгоу(ст) м(с)ца, оуказоуючєє, главы и зачала.
поча(т)кы, и кон'цѣ кождоу є҃(г)лїю. праз(д)никомь вл(д)чни(м). и б̄горо-
дїчинымь. и ап(ст)льскы(м), и пр(о)рчѣскї(м), и с̄тльскы(м). и м̄чничьскы(м). и
прпо(до)бны(м) с̄ты(м) ѿѿемь.

Арк. 473. Зде пакъ починає(т)са вка(з) ѿ с̄тои великои м̄-ци. котораа
поимоує(т)са ѿ не(д) възванои мытара и фарисєа.

Арк. 473 зв. А з'де оуказоуємо вамь є҃(г)лїа соу(б), и не(д)ла(м), с̄тго ве-
ликого по(с)та.

Арк. 474 зв. ОУказь ѿ слоу(ж)бѣ стр(с)теи сѣ(х) гѣ нашего іѣ хѣ.

Арк. 476. После(до)ваніе часо(м), сѣго, и велико(г)[о] па(т)ка

Арк. 477. Початокъ и найдена еѿ(г)ліамъ въскресны(м).

Арк. 478. Еѿ(г)ліа розличныи на всакоуо потребу.

Арк. 478 зв. Еѿ(г)ліа розличнаа на память сѣ(м).

Арк. 480. Извѣстное роздѣленіе оуказѣмо ва(м). Иже въ ѿхтайкоу гласы и якъ маю(т) быти читаны оутрѣни еѿ(г)ліа въскр(с)ныи, и ап(с)лы. и лѿ(т)рѣгѣныи еѿ(г)ліа...

Арк. 481 зв. ОУказь якъ чтоу(т)са тетр(о)еѿ(г)ліа оу великоуо не(д) на часѣхъ.

Післямова до книги писана писцем Михайлом Василієвичем у [1561 р.], на арк. 443–443 зв., маленьким півустановом з елементами скоропису, темно-коричневим чорнилом: “Сказаніе ѿ главахъ и зачале(х) ѿ поча(т)ко(х), и коньцехъ. чтомымъ еѿ(г)ліамъ. оутрѣнимъ. и литорѣгѣнымъ.

Ѡѣи, и братіа, сѣѣгѣишии, и діакони, и всѣ причетнишии црковїи. Видьте, а внимайте собѣ. Абы есте на(м) пишоучи(м), сїе еѿ(г)ліе пренедозорь свои, не эле речили. Што есмо мели, в предъписа(н)но(м) ключи. а постанов-лен'но(м) в сеи книзе, пре(д) сты(м) еѿ(г)лісто(м) ма(т)оеемъ, по(д) дѣц'кою врѣхнею. На ко(то)рой то есть выѿображен'но, распатіе, гѣ, бѣ, сп(с)тла нашего іѿ, хѣ. Вамъ, коу вырозоумленпо, ѿзначити, и выписати. главы зачала, поча(т)ки, и кон'цѣ. Всѣмъ еѿ(г)ліамъ. соуботны(м). и не(д)л'ны(м). стр(с)тны(м), и въскр(с-)нымъ. и повсадїевнымъ. Ѡколе которое почи-нае(т)са. и где ты(ж) конча-ет'са. Почавши ѿ сѣои великои не(д)лѣ пас'хы. ажъ до неделѣ сыропоустной. Которы(х) есмо за недозорь нашъ в пре(д)писан'номъ ключи, поча(т)ковъ, и кон'цовъ, не ѿзначили.

Зде пакъ братіа. и Ѡѣи. сѣѣн'нишии, и діакони. Прочитаючи тое писаніе розоумѣйте. ѿ чомъ даемы вамы [!] наукоу. котораа есть моудрѣи, и доскона-леи положена. В трѣжествїахъ вл(д)чннхъ. и бгородичннх(х). ап(ст)льскы(х). и сѣител'скы(х). и мѣгч'скы(х). и прп(до)бнич'скы(х). сиречь, оу сва(т)цехъ. Тамъ соу(т) положены главы. зачала. поча(т)ки, и кон'цѣ. чтомы(м) еѿ(г)ліамъ въ цркви, на оутрѣна(х), и на лито(р)гѣахъ.

Прошоу тебе, видь. абы еси не зоупынилъ себе, на преписко(х), дробнаго писанїа. Которыи седать въ ѿчерьта(х). где взывае(т)са, глава. А если бы на(д) ѿною ѿчерьтою, краснымъ а великимъ писменемъ не былъ написань коне(ц), ни(д)ели. либо пне(д)л'коу. либо вто(р)коу. либо сре(д). либо че(т)р'кѣ. либо па(т)коу. либо соуботѣ. не ставаи. Але дотолѣ чти где ти боудеть написань, краснымъ писменемъ конецъ.

Розоумѣи же и ѿ то(м) брате. иже тыи писмена дробныи. въ ѿчерьта(х) положеныи, где то взывае(т)са глава. Не безъ причины соу(т) написаны. Але абы еси зналь, иже едина глава, замыкае(т) в' собѣ кол'ко зачалъ. и што есть, в неи написано. Ты(ж) дла людїи законуу рим'ского, сире(ч), латинань. иже

в нихъ не взываю(т)са зачала. едио ка // питоулы. А по нашѣмоу языкоу главы. боуде ли онъ тебѣ ѡ што просити. абы еси ємоу немедло, сиречь, бо(р)ѣзо нашедъши оуказаль.

Зде пакъ починаемъ, събор'никъ. дванадесатемъ м(с)цемъ. в которо(м). вамъ оуказоуемо. главы, зачала. поча(т)кы, и кон'цѣ. Каждоу. евангелію. чтомому. либо на оутрѣна(х) либо на ли(т)р'гѣахъ. на праз(д)ники, владычнаа. и богородичины. и вы(б)ранымъ стѣ(м)ь в' мѣсаци сеп'тѣ(в)рїи. рекомѣмъ, юрѣмъ. которыи дрѣжитъ, тридеса(т) дїи. а день маеть в собѣ, годинъ. дванадесать. а и ночь. вї”.

Записи на аркушах та полях рукопису різночасові та різнопланові за змістом.

Підсумкові записи – в кінці кожного Євангелія, виконані півуставом з елементами скоропису, темно-коричневим чорнилом. Тим же почерком виконані й сумарії в тексті. За даними аналізу, підсумкові записи зроблені, очевидно, архімандритом Григорієм, хоча він і вказує на те, що основний текст Євангелія писав Михайло Василювич.

1) Арк. 123 зв., [1556 р.]³⁷: “С помощью бжїю и прч(с)тыа его бгѡмѣре дописана естъ прѣшаа часть науки, книги еѡ(г)лїи стѡи. з дѣа стѣго выложонои бгѡгласнымъ ма(т)оѣѡ(м). Которого ве(д)ле писана его называемо стѣмъ еѡ(г)листомъ. Роукою многогрѣш'наго раба вл(д)це хр(с)тоу именемъ михайла василиевича, Протопопы саноцко(г)[о]. Бгѡу в' троици славимому к оуч'ти. И людоу посполитому К доброй науце. В которой к'низѣ замыкае(т)са главъ кїи. а зачалъ рсї. а стиховъ „в и х”.

2) Арк. 198 зв., [1561 р.?]³⁸: “С помочоу бжїею. и прч(с)тыа его бгѡмѣре. естъ дописана книга стѣго и всехвалнаго ап(с)ла ї еѡ(г)листа мар'ка. роукою многогрѣш'наго раба михайла. боу к оуч'ти. и людоу посполитому. к доброй науце. в которой то книзе замыкае'са главъ сї. а зача(л) бѡ а стихо(в) „ах”.

3) Арк. 335, 1561 р.: “За помочоу бжїею, естъ доконана книга. стѣго и славнаго ап(ст)ла ї еѡ(г)листа хѡа лоуки. в которой книзе. замыкае'са главъ кд. а зачалъ. р̄ и дї. а стиховъ. двѣ тисачи, и ѡсмысотъ. бгѡу коу читаному. а посполитымъ людемъ коу доброму вырзоумленю. презъ писара михайла василиевича. зь сапока. По бжїемъ нароженїи лета, „а фѣѡ-го”.

4) Арк. 442 зв., 1561 р.: “За помочоу божою, естъ съврѣшена четвертаа книга, нового закона. стѡи еѡ(г)лии. з дѣа стѣго выложенои пре(з) стѣго а славна(г)[о] и всехъ възлюблен'наго ап(ст)ла ї еѡ(г)листа, їѡанна бгѡсловца, и наперѣсника гїа. при цркви. рождества бїародичина [!] монастыра прѣво-

³⁷ Дату поставлено за даними запису на арк. 3 та палеографічним аналізом почерків основного тексту пам'ятки.

³⁸ Дата запису приблизна, поставлена за даними записів другої частини пам'ятки та палеографічним аналізом почерків основного тексту.

соп'никого [!]. рокоу по бо(ж)емь нароженїи, ѿфѣа, роукою михаила василїевича протопопы сапоцко(г)[о], для читаня цркви бжїи(х). а для наоуки людоу хр(с)тіан'ско(г)[о]”.

Про те, що ці записи писані не рукою Михайла Василїевича, свідчить відмінність почерку заключних записів та сумаріїв від почерку колофонного запису, зробленого каліграфічними літерами власноруч Михайлом Василїевичем у кінці книги на арк. 481 зв.—482 зв.

Можна навести й різнобій у посиланнях на ім'я у тексті записів, що, на нашу думку, не міг зробити Михайло Василїевич, наприклад: “роукою многогреш'наго раба ... именемь михаила василиевича, Протопопы сапоцко(г)[о]”, “роукою многогреш'наго раба михаила”, “презь писара михаила василїевича. зь сапока”, “роукою михаила василїевича протопопы сапоцко(г)[о]”. У колофонному кінцевому запису Михайло Василїевич називає себе “многогрешныи, слоуга, або рабъ бжїи Михаило Василїевич сїи протопопы сапоцкого”. У запису на арк. 442 зв. є помилка у назві монастиря: “монастыря пръвосоп'никого”, в колофонному записові правильно передано назву монастиря “Пересопницкого”.

Михайлом Василїевичем, основним писцем пам'ятки, зроблено три записи маленьким півуставом з елементами скоропису, темно-коричневим чорнилом:

1) Арк. 3, [1557 р.]³⁹: “Доконана естъ Пръшаа часть Наоуки Читаня. Презь рокъ Сѣго Єм(г)ліа. В Дво(р)ци манастири Жеслав'скω(м). При цркви Сѣа и живоначал'ныа Тр(о)ца. А почало(с) естъ Писати Сіе Єм(г)ліе рокоу ѿфѣи-го. м(с)ца авг(ст) єї. На день Оуспєнїа Пр(с)тыа нашеа Бѣа и Пр(с)но Дѣы Мрїа”.

2) Арк. 476 зв., [1561 р.]: “Зде пакъ, скончались єм(г)ліа всего годища. А на день, пас'хы, сѣго и славнаго вьскрєсєнїа, гѣ бѣ сїстєла нашего їв хѣ. воз'ми в клоучи. которыи ти естъ напере(д) єм(г)листа сѣго матьоеа поставлено. И ѿтоле дръжи радъ на в'весь годъ”.

3) Арк. 481 зв.—482 зв., 1561 р., перша літера кінварна: “Ю(ж) за помочоу Бжїєю маєшь всѣ зоупльнаа выписаныи книги чєтыре(х) єм(г)листовь, выложенныи изъ языка блѣгарского на мовѣ роускоюу читачоу милыи. Которыє соу(т) доконаны, в лето тиса(ч)ноє. фѣ, ѣа. на пама(т) ѿсѣкновеїа, Сѣго и славнаго пр(о)рка и предитєчѣ и кр(с)гитєла Гїа Іѡап'на. м(с)ца ав'гоуста, кѣ-го дїа. При дръжавѣ, Жик'гимон'товичоу Авгоустє кроли пол'скомь. великомь кїи литовскомь, роускомь, проускомь, жомон(т)скомь, мазовецкомь, пїоу и дедичоу на то(т) часъ боудоучомь. Накладомь, блїговер'нои, и хр(с)толобивои, кнїгѣ Козминои Ивановича Жєсла(в)скои. кнїгѣ Параскев'гїи възван'нои Настасѣ Юрєвны Голша(н)ско(г)[о]. И при блїговер'номь, и хр(с)-

³⁹ Дата встановлена на основі змісту запису, в якому вказано, що спочатку було написано Євангеліє від Матвія, робота над яким завершилася через рік, тобто влітку 1557 р., і тоді була написана перша частина Науки читання, після якої і вміщено цей запис.

толюбивомь кїісію Іѡан'не, Федоровича Чръторыйскомь. зятю єи мл(с)ти. И при блговерной и хр(с)толюбивой кнїгѣ его Євдокїи. Тыи книги чтыры єв(г)-листаве соу(т) оустроєны кро(т)кымь смирен'нымь и б҃голюбивымь єр'монахо(м) Григорые(м) архиман'дритомь Пересопницкимь. силою Бжїею и поспѣшенїемь С҃тго Дх̃а. и моленїемь С҃тыя вл(д)ча нашеа Б҃городи(ц) зане не любилъ злата и сребра тлеющихь. але имель любовь, и прилежанїе къ бж(с)твномуу писанїю. ѿ которое проси(л) Г҃а Б҃а, // въднѣ и вночи такъ мовачи. Гї сподоби мене видѣти дела сего конєць, и почитати в немь начертан'наа писмена. с҃тыми чєтыр'ми єв(г)листы. Ма(т)ѳеемь, Мар'комь, Лоукою, і Иѡан'номь. В которы(х) же то. лежать таємницѣ цр(с)тва нб(с)ного. бл҃говѣщенїа, рожєства, крещенїа, и оу(ч)нїа, чоу(до)творенїа. преѡбраженїа. и стр(с)-ти(и). погребенїа, и вьскр(с)нїа ѿ мр҃твыхь. възнесенїа єже на нбса, и послана Дх̃а С҃тго, на С҃тыя своа оучїкы а ап(ст)лы. И с҃денїа ѡдєсноую Б҃а Ѡца. И пакы втораго слав'наго и страшна(г)[о] пришествїа его. Коли придетъ соуидити живы(х) а мр҃твы(х), алѣбо такъ речи, праведны(х) и грешны(х). И заплатоу давати каждомуу противь слоу(ж)бы є(г)[о]. А иже єсть такъ изведен[а] таа то книга С҃таа Єв(г)лїа, ис преписками дробнаго писанїа. въ ѡчертахь положєного. гдє знаменує(т)са г҃лава. То дла людїи законуу рым'ского, сирєчь латинань. А иже єсть прекладана изъ языка бл҃гар'ского на мовоу роускою. то дла леп'шо(г)[о] вырзоумлена лодоу хр(с)тїан'ского посполитого. Ѡ томь товаришѣ милыи не скрѣби. але дрѣжи такъ, якъ єсмо ти в пере(д)немь оуказанїи, а постановлен'номь по кон'ци бл҃гѡвєствїа стл҃па Іѡан'нова ѡзначили. тоє все радою пил'ностю и прилежанїемь, выш'ше речєн'ного, монаха Григорїа, архиман'дрита Пересопницкого, постановлен'їю є(ст). Прото иже єсми єще недооумель, пре несталость розоума моего. Был' бо мои разоумь в тыа дїи моутєль яко воды в рекоу приходашїи из' горь. и яко пл҃тныи былины ѿ вѣтровь колеблемы. дла троски сего мимо идоучого свєта. Прото жь вышє речєн'ныи смирен'ныи ар'химан'дрить Григорїє, имель пил'ность и любовь к писанїю сєи книги. котораа дла пил'ности и любвє его сьврѣшила. Якъ же і ап(ст)ль Павель, в ри(м)ско(м) посла(н)и, ѿ таковы(х) пишєть мовачи. Братїє любашци(м) Б҃а все добрєє єсть поспѣшно. а наболєи кто его ѿ то с пил'ностю просить. Якъ же і Иѡан'нь єв(г)листа ѿ то(м) посведчаючи пишєть. в главє дї, а в за(ч)лє, мѡ. Всакомуу просащомоу боудєть дано. Я тыжь многогрешныи, слоуга, або рабь бжїи Михаило Василїєвичь сїь протопопы саноцкого. того тыжь, и оучєнь. // Надеючиса я, на тоє слово тебе вл(д)кы и Х҃а моего. а не по моеи оумєетности. але по доброти дан'нои мнє ѿ тебе истин'наго Б҃а. похотєль єсми написати сїю книгоу С҃тоую Єв(г)лїю. наоукоу людоу мешкаючомуу в ново(м) тастамєнтє, або в ново(м) законѣ вѣры хр(с)твы. котороую єсми за помочоу Бжїею и исписаль. Накладомь вышєѡписаной бл҃говер'ной и хр(с)толюбивой кнїги Козминой Ивановича Жєславской. кнїгѣ Парасковїи възван'нои Настасѣ Юрьєвны Голь-

шан'ського. Прото (ж) прошоу ва(с) сїѣн'ници ѿѿци и дїакони, и в'си котории есте в клиросе(х) причтен'нии, слоугы цр҃квнии. если в ко(т)рой главе, любо зачале либо поча(т)коу либо кон'ци изгроубихь. с товаришемь мовачи, ал'бо в помыслѣ(х) сегосветни(х) мыслачи, исправляйте, а не зле речѣте писав'шемоу. Але просѣте Бѣ та(к) мовачи. Все нехай боудеть бл҃гооугодно и подобно твоемоу чл҃колюбномуу мл(с)рдїю. Тыжь и ме(н) Сїсе спси по милости твоєи. и по многым' щедробливостамь твоимь. И даи мигъ абыхь тебе единого истин'наго, Б҃га. хвалиль, ѿнїѣ, аж и до смр҃ти моєи. А затымь нехай боудеть хва(л) и честь, Б҃гоу ѿїоу. съ Сїю(м) и Дх҃омь, Стымь на вѣкы вѣчныи, славне, триваючемоу. Амишь”.

У рукопису є записи й пізніших часів:

1) Вкладний запис, зроблений 17 квітня 1701 р. на нижньому полі арк. 2–7, староукраїнською мовою, півуставом, темно-коричневим чорнилом: “Сїє Єв(г)ліє прислано и дано є(ст) ѿ яснє вел'можного егѡ мл(с)ти п. папа // Іоанна Мазепы. войскъ его цр(с)кого пресвѣтлого величества Запорозки(х) // обоихъ сторонъ Днѣпра гетмана, и славного чина Ст҃го ап(ст)ла Андреа кавалера, // до пр(с)гла переяславскогоу еп(с)пскогоу; который ѿ его жъ ктиторской мл(с)ти // создагъ, ѿновленъ, и драгоцѣнныи ѡтвари цр҃ковныи оукрашенъ, при // преосїѣ(н)но(м) еп(с)пѣ Захарїи Корниловичѣ. Рокѡ аѡа, априла 3ї дна”.

2) Бібліотечний запис, зроблений [1799 р.]⁴⁰ на нижньому полі арк. 2–8, латинською мовою, скорописом, темно-коричневим чорнилом: “Ex libris bibliotheca seminarij parvo rutheni Pereiaslaviensis” (Із книг бібліотеки семінарії малоруської Переяславської).

3) Власницький запис, зроблений у ХІХ ст. на арк. 20, літерами, стилізованими під друковані, темно-коричневим чорнилом: “Сїє р҃кописное четверо-Евангелїє писано 1556 года въ монастырѣ Жеславскомъ при церкви Св. Живоначальной Троицы, а написано многогрѣшнымь слѣдоу, рабомь бж҃имь, Михаиломь Василїевичемь сыномь протопопы саноцкаго”. На цьому аркуші, на верхньому і нижньому полях, іншим почерком ХІХ ст. темно-коричневим чорнилом написано: “Евангелїє”. Цим же почерком на нижньому полі арк. 372 зазначено “Іоаннъ”.

Збереженість рукопису. Рукопис повний, втрачених арк. немає. У своїх описах М. Думитрашко та П. Житецький, посилаючись на вказівку в Післямові, вважали, що між верхньою дошкою та текстом був втрачений малюнок із зображенням розп'яття Христа⁴¹. Але уважне прочитання тексту

⁴⁰ Точно не відомо, коли цей запис було зроблено, але, як зазначав свого часу М. Думитрашко, він не міг з'явитися раніше 1799 р., оскільки тільки в цьому році єпископ Переяславський, який уважався з 1701 р. коад'ютором Київської Митрополії, отримав титул Малоросійського Переяславського. У цей же час звичайно така назва була дана і місцевій семінарії (Думитрашко Н. Указ. соч.– С. 19).

⁴¹ Думитрашко Н. Указ. соч.– С. 5; Житецкий П. Описание Пересопницкой рукописи.– С. 14.

Післямови показує, що розп'яття Христа було саме на верхній дошці оправи, а між дошкою та текстом аркуша не було. На початку Післямови, арк. 443, йдеться не про малюнок, а про Науку читання. Також писцем вказується і на розміщення розп'яття Христа на верхній дошці оправи, на якій є зображення "...мели, в предьписа(н)но(м) ключи. постановлен'но(м) в сеи книзе, пре(д) сты(м) е(в)г)лісто(м) ма(т)оємь, по(д) дьщ'кою връхнею. На ко(то)рой то есть выоображен'но, распатіє, га, ба, сп(с)тла нашего IV, х̄а". У доповнення можна вказати й на те, що на звороті форзаца (арк. 1) відбилися фарби заставки та головного ініціала тексту, розміщені на арк. 2. Це також означає, що між форзацом та текстом не могло бути аркуша із зображенням Христа.

Кольорове оздоблення частково осипається, наявні відбитки заставок, заголовних великих ініціалів початку глав на сусідніх аркушах. Пергамент перших зшитків Євангелія від Матвія хвилястий, – це пояснюється тим, що певний час рукопис не мав оправи, а захисним аркушем слугував форзац (арк. 1), дуже затертий та заплямований під час використання. Перші зшитки зазнали впливу підвищеної вологості оточуючого середовища, є водяні плями на початку та в кінці рукопису, через що вицвіло чорнило на аркушах першої половини тексту Євангелія від Марка та іноді в інших Євангеліях.

На початку рукопису краї аркушів пошкоджені. Забруднені праві нижні кути, що свідчить про активне використання рукопису; відсутні праві нижні кути – арк. 2, 8, 61, 67, 84, 113, 125, 130, 139, 172, 187, 457, 481, 482; верхні кути – арк. 2, 8, 29, 62, 427; розірваний нижній кут арк. 68. Розірвані береги: праві – арк. 9, 10, 27, 31, 70, 80, 139; нижні – арк. 26, 83, 109, 341; відсутні шматки берегів – арк. 45, 74. Воскові плями на арк. 406 зв.–407.

На пергаменті є пошкодження, зроблені під час обробки шкіри: дірки – на арк. 13, 17, 26, 45, 55, 71, 80, 82, 85–88, 94, 95, 101, 104, 109, 131, 185, 188, 230, 263, 242, 367, 257, 434, 440, 456, 458 та ін.; тріщини – на арк. 40, 55, 113, 116, 125 та ін., які були зшиті, наявні лише сліди від голки.

Старі шифри в Пересопницькому Євангелії наявні: 1). На звороті верхньої кришки оправи, зроблені простим олівцем "144"; фіолетовим чорнилом "121"; коричневим чорнилом "50300"; чорним чорнилом, перекреслено – "I. 1. 1" (такий же шифр і також перекреслений є на форзаці верхньої кришки оправи) та під ним "I. 1. 51". 2). На паперовому аркуші форзаца верхньої кришки оправи, простим олівцем проставлено "КПЛ 147". На звороті верхньої кришки оправи приклеєні дві жовті друковані наклейки: "Музей Полтавщини п–в. № ___".

Шифри належать бібліотекам Переяславської та Полтавської семінарій, Полтавському історико-краєзнавчому музею та заповіднику "Києво-

Печерська лавра”, до якого пам’ятка потрапила випадково після Другої світової війни.

Пересопницьке Євангеліє було передано із заповідника “Києво-Печерська лавра”, за сприяння С. Маслова, на постійне зберігання до відділу рукописів Державної публічної бібліотеки УРСР⁴² 24 грудня 1948 р., а вже 25 грудня 1948 р. рукопис був заінвентаризований у ф. І за № 15512, за яким зберігається й понині⁴³.

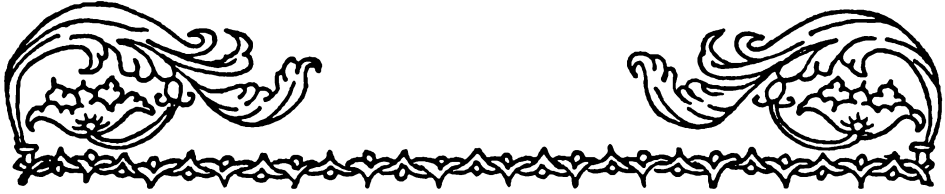
Література з опису пам’ятки: Инвентарь Пересопницкого монастыря и села Пересопницы, составленный бывшим его игуменом Симеоном Косовским при передаче монастыря своему преемнику игумену Макарию Созанскому, 1600 г., окт. 25 // Архив Юго-Западной России.– К., 1883.– Т. 6.– Ч. 1: Акты о церковно-религиозных отношениях в юго-западной Руси (1322–1648 гг.).– С. 294; [Бодянский И.М.] Донесение г. министру народного просвещения магистра Московского университета из Праги от 25 марта ст. ст. 1838 г. // Журн. М-ва нар. просвещения.– 1838.– Кн. 5.– С. 392–400; Максимович М.А. Воспоминание о городах Пересопнице и Дубровице и о князьях, ими владевших // Киевлянин.– 1840.– Кн. 1.– С. 232–244; Максимович М.А. Книжная старина южнорусская // Временник императорского московского общества истории и древностей российских.– М., 1849.– Кн. 1.– С. 1–2; Думитрашко Н. Замечательная рукопись Полтавской семинарии – Пересопницкое евангелие.– Полтава, 1874.– 29 с; Терещенко А.В. Евангелие княгини Жеславской // Библиогр. зап.– 1861.– Т. 3.– С. 457–467; Житецкий П. Описание Пересопницкой рукописи XVI в. с приложением текста Евангелия от Луки, выдержек из других евангелистов и 4-х страниц снимков.– К., 1876.– 79, IV с.; [Стасов. В.] Славянский и восточный орнамент по рукописям древнего и нового времени / Собрал и исследовал Владимир Стасов. – Спб., 1884–1887.– С. 16–17; Трипольский В. Полтавское Епарх. Древнехранилище (указатель с описанием).– Полтава, 1909.– С. 31 (№ 121); Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в. // Искусство.– К., 1910.– № 1.– С. 1–53; Грузинский А.С. Палеографические и критические заметки о Пересопницком евангелии.– Спб., 1912.– 37 с.; Павлуцкий Г. Орнамент Пересопницкой рукописи // Искусство.– 1911.– № 2.– С. 83–92; Огієнко І. Українська Пересопницька Євангелія 1556 р. –

⁴² Нині – Інститут рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (ІР НБУВ).

⁴³ Євангеліє було передано до бібліотеки згідно з розпорядженням Комітету в справах культпросвітніх установ УРСР від 26 жовтня 1948 р. за № І-622 (Арх. ІР НБУВ, оп. 1, № 50, с. 25) завдяки зусиллям С.І. Маслова (1880–1957), українського літературознавця і книгознавця, чл.-кор. АН УРСР, члена Бібліотечної ради Президії АН УРСР, який ґрунтовно вивчав давню літературу і писемну спадщину України. Архів ученого зберігається в Інституті рукопису НБУВ – ф. 33.

Тарнів, 1921; *Огієнко І.* Пересопницька євангелія 1556–1561 рр. // Путь правды.– 1930.– № 1.– С. 12–32; *Апанович Е.М.* Вкладные, владельческие, дарственные записи и приписки переписчиков XVI – XVIII вв. на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // История книги и издательского дела.– Л., 1977.– С. 49–52; *Запаско Я.П.* Перлина книжного мистецтва // Пам'ятки України.– 1986.– № 3.– С. 24–25; *Ченіза І.П.* Унікальний пам'ятник українського язика – Пересопницьке євангеліє // Рукописные фонды ЦНБ им. В.И. Вернадского.– К., 1989.– С. 64–78; *Ченіза І.П.* Національна святиня // Київ. старовина.– 1992.– № 4.– С. 6–11; *Запаско Я.П.* Українська рукописна книга.– Л., 1995.– С. 85–89, 354–363; *Ченіза І.П.* Пересопницьке Євангеліє. Історія відкриття пам'ятки // Бібл. вісн.– 1997. – № 1.– С. 38–39.





Бібліографія праць про Пересопницьке Євангеліє

Уклала *І. П. Ченіза*

Апанович Е.М. Вкладные, владельческие, дарственные записи и приписки переписчиков XVI – XVIII вв. на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // История книги и издательского дела.– Л., 1977.– С. 49–52.

Білецький О.І. Скарби нетлінні: Українське мистецтво у світовому художньому процесі.– К., 1974.– С. 51.

Білецький-Носенко П.П. О языкѣ малороссійском // Словник української мови / Підгот. до вид. В.В. Німчук.– К., 1966.– С. 22.

Білодід О., Бражшук І. Пересопницьке євангеліє і клятва Президента Л. Кравчука.– К., 1992.– 36 с.– (Б-ка українця; № 8).

Бодянский И.М. Донесение г. министру народного просвещения магистра Московского университета Иосифа Бодянского из Праги от 23 марта 1838 г. // Журн. М-ва нар. просвещения.– 1838.– № 5.– С. 392–400.

Боляницька М. Переписувачі книжок як культурні діячі України. XV – перша половина XVII ст.– Л., 1994.– С. 21–22.

Бугославский Г.К. Вольские рукописные евангелия и апостолы // Тр. IX археол. съезда в Вильне 1893 г.– М., 1897.– Т. 2.– Табл. 24.– С. 307.

Будилович А.С. Общеславянский язык в ряду других общих языков древней и новой Европы : В 2 т.– Варшава, 1892.– Т. 2.– С. 206.

Будовниц И. Словарь русской, украинской, белорусской письменности и литературы до XVIII в.– М., 1962.– С. 55, 168, 211.

Владимиров П.В. Доктор Франциск Скорына. Его переводы, печатные издания и язык.– Спб., 1888.– С. 235–237.

Владимиров В.П. Обзор южно-русских и западно-русских памятников письменности от XI до XVII столетий // Чтения в Ист. о-ве Нестора летописца.– К., 1890.– Кн. 4, отд. 2.– С. 25.

Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви.– К., 1998.– Т. 1.– (X – XVII).– С. 240–242.– Репр. вид.

Возняк М. Історія української літератури.– Л., 1921.– Т. 2: Віки XVI – XVIII.– Ч. 1.– С. 11–16.

Возняк М.С. Старе українське письменство: Вибір для середніх шкіл.– Л., 1922.– С. 216–220.

Возняк М.С. [Рец. на працю О. Грузинського «Пересопницькое евангелие как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в.»] // Зап. Наук. т-ва ім. Т. Шевченка.– К., 1911. – Т. 101.– С. 163–164.

Гнатенко Л.А. Відбиття другого південнослов'янського впливу в правописному узусі українських пам'яток XVI ст. // Тези доп. наук.-практ. конф. "Писемні пам'ятки східнослов'янськими мовами XI – XVIII ст."– Київ–Слов'янськ, травень, 1993.– К. ; Слов'янськ, 1993.– С. 77–81.

Гнатенко Л.А. Графіко-орфографічні особливості староукраїнського узусу в правописі голосних конфесійних рукописних пам'яток останньої чверті XIV – першої чверті XVII ст. // Рукописна та книжкова спадщина України.– К., 1996.– Вип. 3.– С. 39–57.

Гнатенко Л.А. Староукраїнський правопис останньої чверті XIV – першої чверті XVII ст. у зв'язку з проблемою другого південнослов'янського графіко-орфографічного впливу (Букви на позначення голосних звуків) : Автореф. дис. ... канд. філол. наук.– К., 1997.– С. 8–10, 12–13, 14–16, 17–19, 20–22, 23–24.

Гнатенко Л.А. Середньоболгарські орфограми як засіб ідентифікації часу написання староукраїнських конфесійних пам'яток // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В.І. Вернадського.– К., 2000.– Вип. 3.– С. 266–277.

Гнатенко Л.А. Хто писав Пересопницьке Євангеліє 1556–1561 рр.? // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство : Міжвід. наук. зб.– К., 2001.– Вип. 3.– С. 447–457.

Грузинский А.С. Пересопницькое евангелие как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в. // Искусство.– К., 1910.– № 1.– С. 1–53, табл.

Грузинский А.С. Пересопницькое евангелие, как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в. : История рукописи, орнаментика, графика // Искусство.– 1911.– № 1.– С. 1–48.

Грузинский А.С. Из истории перевода Евангелия в Южной России в XVI веке: Летковское Евангелие // Чтения в Ист. о-ве Нестора летописца.– К., 1911.– Кн. 22, вып. 1/2.– С. 42–44, 57–59, 73–79; –К., 1912. – Кн. 23, вып. 1.– С. 81–124.

[*Грузинский А.С.*] Приложение к статье А.С. Грузинского "Из истории перевода Евангелия в Южной России в XVI веке: Летковское Евангелие" // Чтения в Ист. о-ве Нестора летописца.– К., 1912.– Кн. 22, вып. 3.– С. 67–74; Кн. 23, вып. 1.– С. 1–48.

Грузинский А.С. Палеографические и критические заметки о Пересопницьком евангелии.– Спб., 1912.– 37 с.

Грузинский А.С. Палеографические и критические заметки о Пересопницьком евангелии // Журн. М-ва нар. просвещения. – Спб., 1912.– Т. 38, № 3/4.– С. 320–335; Т. 39, № 5/6.– С. 322–341.

Грушевський М. Історія України-Руси.– К. ; Л., 1907.– Т. 6.; Те ж саме.– К., 1995.– Т. 6.– С. 430–431.– Репр. вид.

Грушевський М. Культурно-національний рух на Україні в XVI – XVII віці.– К.; Львів, 1912.– С. 46–58: іл., с. 35, 37, 39, 41, 45, 51.

Дмитриев Ю. Одна из лицевых рукописей Новгорода // Из истории русского и западноевропейского искусства.– М., 1965.– С. 61–80.

Драган М. Українська декоративна різьба.– К., 1976.– С. 27–28.

Драгоманов М.П. Литературно-политические заметки // Собр. полит. соч.– Париж, 1906.– Т. 2.– С. 579.

Думитрашко Н. Замечательная рукопись Полтавской семинарии Пересопницкое евангелие // Полтавские епархиальные ведомости.– 1874.– № 8.– С. 271–282; – № 9.– С. 314–327.

Думитрашко Н. Замечательная рукопись Полтавской семинарии – Пересопницкое евангелие.– Полтава, 1874.– 29 с.– Рец.: Христианское чтение.– 1874.– Ч. 2, июль.– С. 578–581.

Житецкий П.И. Очерки звуковой истории малорусского наречия.– К., 1876.– С. 360–364.

Житецкий П. Описание Пересопницкой рукописи XVI в. с приложением текста Евангелия от Луки, выдержек из других евангелистов и 4-х страниц снимков / Сост. П. Житецкий.– К., 1876.– 79, 4 с.

Житецкий П.И. Текст Евангелия Луки из Пересопницкой рукописи // Тр. III Археол. съезда в Киеве.– К., 1878.– Т. 2, прилож.– С. 43–111.

Житецкий П. Старинные воззрения русских на русский язык // Киев. старина.– 1882, нояб.– С. 277–291.

Житецкий П.И. О переводах Евангелия на малорусский язык // Изв. Отд-ния рус. яз. и словесности императ. Акад. наук.– 1905.– Т. 10.– С. 1–65.

Житецкий П.И. О переводах Евангелия на малорусский язык.– Спб., 1906.– 65 с.

Жовтобрюх М.А., Русанівський В.М., Склярєнко В.Г. Історія української мови : Фонетика.– К., 1979.– С. 49–50 та ін.: іл. між с. 128–129.

Жолтовський П.М. Графіка другої половини XVI – першої половини XVII ст. // Нариси з історії українського мистецтва.– К., 1966.– С. 66: іл. між с. 48–49.

Жолтовський П.М. Мініатюра XIV – першої половини XVII ст. // Історія українського мистецтва.– К., 1967.– Т. 2.– С. 328, рис. 23.

Запаско Я.П. Орнаментовані рукописи XI – XVI ст. в книгосховищах Української РСР // Матеріали з етнографії та художнього промислу.– 1957.– С. 155.

Запаско Я.П. Орнаментальні оформлення української рукописної книги.– К., 1960.– С. 6, 14, 63, 71, 78–84, рис. 47–49.

Запаско Я.П. Ренессансні мотиви в українському рукописному мистецтві середини XVI в. // Книговедение и его задачи в свете актуальных проблем советского книжного дела : Вторая Всесоюз. науч. конф. по пробл. книговедения. Секция рукописной книги : Тез. докл.– М., 1974.– С. 13, 15, 16.

Запаско Я.П. Мистецька спадщина Івана Федорова.– Л., 1975.– С. 44, 52, 54, 71.

Запаско Я.П. Рукописна книга як попередник української друкованої книги // З історії книги на Україні.– К., 1978.– С. 89.

Запаско Я.П. Перлина книжного мистецтва // Пам'ятки України.– 1986.– № 3.– С. 24–25.

Запаско Я.П. Мистецтво української рукописної книги.– Л., 1993.– С. 9, 14, 19, 26, 31, 75.

Запаско Я.П. Українська рукописна книга.– Л., 1995.– С. 85–89, 354–363.

Инвентарь Пересопницкого монастыря и села Пересопницы, составленный бывшим его игуменом Симеоном Косовским при передаче монастыря своему преемнику игумену Макарию Созанскому, 1600 г., окт. 25 // Архив Юго-Западной России.– К., 1883.– Т. 6. – Ч. 1: Акты о церковно-религиозных отношениях в Юго-Западной Руси (1322–1648 гг.).– С. 294.

Искусство народов СССР.– М., 1974.– Т. 3.– С. 19: іл. 138.

История Украинской ССР : В 10 т.– К., 1982.– Т. 2.– С. 531.

Історичний словник українського мови.– К. ; Х., 1930.– Т. 1. А – Ж.– С. XII – XIII.– Список джерел.

Історія українського мистецтва : В 6 т.– К., 1966.– Т. 2: Мистецтво IX – першої половини XVII ст.– С. 328–329.

Карский Е. Образцы славянского кирилловского письма с X по XVIII век. – 2-е изд. – Варшава, 1902.– С. 64.

Карский Е.Ф. Славянская кирилловская палеография.– Л., 1928.– Пр. № 93; – Л., 1979.– Пр. № 43.

Кожин Н.А. Украинское искусство XIV – начало XX вв.– Львов, 1958.– С. 26, 28–33, 34.

Костирь Г. Филологические изыскания проф. Костирия в Переяславе и Киеве // Журн. М-ва нар. просвещения.– 1853.– Т. 77.– С. 24–25, 27.

Крымский А. Украинская грамматика для учеников высших классов гимназий и семинарий Приднепровья.– М., 1907.– Т. 1.– С. 79–80, 157, 202 е–202 с, 303 γ–303 d, 411–412, 414, 472, 482.

Кримський А. Нарис історії українського правопису до 1927 р. // Зап. іст.-філол. відділу ВУАН.– К., 1929.– Кн. 25.– С. 176–176 зв.

Логвин Г.Н. Украинское искусство. X – XVIII вв.– М., 1963.– С. 169–170.

Логвин Г.Н. З глибини. Давня книжкова мініатюра XI – XVIII століть.– К., 1974.– С. 106–107, 150–152.

Максимович М.А. Воспоминание о городах Пересопнице и Дубровице и о князьях, ими владевших // Киевлянин.– 1840.– Кн. 1.– С. 232–244.

Максимович М.А. Книжная старина южнорусская // Временник императорского московского о-ва истории и древностей российских.– М., 1849.– Кн. 1.– С. 1–2.

Марченко М.І. Історія української культури.– К., 1961.– С. 131–132.

Міляева Л.С. Майстер XVI ст. Андрійчина // Українське мистецтвознавство.– К., 1971.– Вип. 5.– С. 165, 168.

Москаленко А.А., Терлецька В.М. Український правопис (Бібліографія, матеріали на допомогу науковій та учбовій роботі).– О., 1971.– С. 57–64.

Назаревский А.А. Язык Евангелия 1581 года в переводе В. Негалевского.– К., 1911.– С. 9–14, 34.

Немировский Е.Л. Начало книгопечатания на Украине: Иван Федоров.– М., 1974.– С. 19, 20, 21.

Німчук В.В. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською.– К., 1980.– С. 41–48.

Огієнко І. Українська Пересопницька Євангелія 1556 р.– Тарнів, 1921.– 36 с.

Огієнко І. Причини повстання перших перекладів Письма Святого на українську мову // Дніпро.– Львів, 1923.– С. 89–91.

Огієнко І. Українська літературна мова XVI ст. і український Крехівський апостол 1560-х рр. : Літ.-лінгвіст. моногр.– Варшава, 1930.– С. 213–247 та ін.

Огієнко І. Пересопницька євангелія 1556–1561 рр. // Путь правды.– 1930.– № 1.– С. 12–32.

Огоновський О. Історія літератури руської / Написав Омелян Огоновський.– Львів, 1887.– Ч. 1.– С. 169–171.

Павлуцкий Г. Орнамент Пересопницкой рукописи // Искусство.– 1911.– № 2.– С. 83–92.

Пересопницьке євангеліє // Український радянський енциклопедичний словник.– К., 1987.– Т. 2.– С. 648.

Пересопницьке євангеліє // Енциклопедія українознавства : Перевид. в Україні.– Л., 1996.– Т. 6.– С. 2014.– Репр. відтворення вид. 1955–1984 років.

Перетц В.Н. Отчет об экскурсии Семинария русской филологии в Полтаву и Екатеринослав, 1–9 июня 1910 года // Унив. изв.– К., 1911.– Февр.– С. 10–15.

Петров М.І. Київська Академія (3 нагоди минулого 300-ліття її існування) // Зап. іст.-філол. відділу УАН.– 1919.– Кн. 1.– С. 3.

Плющ П.П. Із спостережень над мовою Пересопницького євангелія // Тези доп. V міжвуз. респ. славіст. конф. 25–30 верес. 1962 р.– Ужгород, 1962.– С. 104–105.

Плющ П.П. Завдання вивчення мови Пересопницького євангелія // Тези доп. VI укр.-славіст. конф.– Чернівці, 1964.– С. 78–70.

Плющ П.П. Із спостережень над мовою Пересопницького євангелія // Вісн. Київ. ун-ту. Сер. філології та журналістики.– 1965.– № 17.– С. 27–34.

Плющ П.П. Пересопницьке євангеліє як пам'ятка української культури // З історії української та інших слов'янських мов.– К., 1965.– С. 142–156.

Сендульский А. Город Заслав // Волын. епархиальные ведомости.– 1875.– № 20.– С. 797.

Слободяшк А. Пересопницьке Євангеліє – святиня українського народу // Друкарство.– К., 2000.– Січень/лютий.– С. 4–8.

Соболевский А.И. Лекции по истории русского языка.– 4-е изд.– М., 1907.– С. 18.

Соболевский А. [Рец.] // Рус. филол. вестн.– 1911.– Т. 65, № 1/2.– С. 481.– Рец. на кн.: Грузинский А.С. Пересопницкое евангелие как памятник искусства эпохи Возрождения в Южной России в XVI в.– К., 1910.

Сокращенное изложение сообщения И. Каманина, провозглашенное 22 ноября 1910 г. “Дошло ли до нас в подлиннике Пересопницкое Евангелие?” // Чтения в Ист. о-ве Нестора летописца.– 1912.– Кн. 22, вып. 3.– С. 83–85.

Стасов В. Славянский и восточный орнамент по рукописям древнего и нового времени / Собрал и исслед. Владимир Стасов.– Спб., 1884–1887.– С. 16–17.

Терещенко А.В. Евангелие княгини Жеславской // Библиогр. зап.– 1861.– Т. 3.– С. 457–467.

Тиховский Ю.И. Новые данные о западнорусских переводах священного писания XVI века // Тр. XIV Археол. съезда.– М., 1911.– Т. 3.– С. 124–125.

Трипольский В. Полтавское Епарх. Древнехрамилще (указатель с описанием).– Полтава, 1909.– С. 31 (№ 121).

Трипольский Н.И. Волинское рукописное Евангелие XVI века // Волинский историко-археологический сборник.– 1900.– Вып. 2.– С. 33, 41–42. 97–108, 114.

Українські письменники: Біо-бібліографічний словник / Уклад Л.Є. Махновець.– К., 1960.– Т. 1.– С. 656–657.

Флоровский А.В. Чешская библия в истории русской культуры и письменности // Sbornik filologicky.– Praha, 1940/46.– Sv. 12.– С. 153–260.

Фраико І. [Рец.] // Зап. Наук. т-ва ім. Т. Шевченка.– 1906.– Т. 70.– С. 214–215.– Рец. на пр.: Житецького П. О переводах евангелия на малорусский язык // Изв. ОРЯС.– 1905.– Т. 10.

Фраико І. Історія української літератури. Часть перша. Від початків українського письменства до Івана Котляревського // Збір. тв. : У 50 т.– К., 1983.– Т. 40.– С. 222–223.

Харлампович К. Западнорусские православные школы XVI и начала XVII века.– Казань, 1898.– С. 193–196.

Ченіга І.П. Глоси Пересопницького Євангелія і питання нормування староукраїнської літературної мови XVI ст. // Питання східнослов'янської лексикографії XI – XVI ст.– К., 1979.– С. 64–69.

Ченіга І.П. Унікальний пам'ятник українського мови – Пересопницьке євангеліє // Рукописні фонди ЦНБ ім. В.И. Вернадського.– К., 1989.– С. 64–78.

Ченіга І.П. Пересопницьке Євангеліє // Наука і культура України.– К., 1990.– Вип. 24.– С. 190–195.

Ченіга І.П. Національна святиня // Київ. старовина.– 1992.– № 4.– С. 6–11.

Ченіга І.П. Пересопницьке євангеліє як джерело вивчення історичної фонетики української мови // Проблеми сучасної ареалогії.– К., 1994.– С. 82–88.

Ченіга І.П. Деякі графіко-орфографічні особливості другого південнослов'янського впливу в Пересопницькому євангелії // Пам'ятки писемності східнослов'янськими мовами XI – XVIII ст.– К., 1995.– Вип. 2: Матеріали наукової конференції пам'яті Лідії Петрівни Жуковської.– С. 245–248.

Ченіга І.П. Взаємодія української і церковнослов'янської мов XVI ст. (на матеріалах перекладів Євангелія) // Записки наук. т-ва ім. Шевченка.– 1995.– Т. 229.– С. 277–288.

Ченіга І.П. Пересопницьке Євангеліє і морфологічний стандарт української мови (на матеріалі іменника) // Український діалектологічний збірник.– К., 1997.– Кн. 3.– С. 231–236.

Ченіга І.П. Пересопницьке Євангеліє. Історія відкриття пам'ятки // Бібл. вісн.– 1997.– № 1.– С. 38–39.

Ченіга І.П. П.Г. Житецький про Пересопницьке Євангеліє // Східні слов'яни.

Мова. Історія. Культура. За матеріалами пам'яток писемності XI – XVIII ст. : Зб., присвяч. 90-річчю акад. Б.О. Рибаківа.– К., 1999.– Вип. 3.– С. 73–79.

Ченіга І.П. Пересопницьке Євангеліє // Українська література у портретах і довідках. Давня література – література XIX ст. : Довід.– К., 2000.– С. 239–240.

Шевченко Т. Повне зібрання творів у шести томах.– К., 1964.– Т. 6.– С. 305–306.

Шелухин С. Слово *україна* в Пересопницькій Євангелії // Науковий збірник в 30 річницю наукової праці проф. д-ра Івана Огієнка.– Варшава, 1937.– С. 190–205.

Шубинський Й.В. Рукопис у дерев'яній скриньці // Друг читача.– 1966.– 9 серп. (№ 32).– С. 8.

Яворський Ю.А. Ветхозаветные библейские сказания в карпаторусской церковной учительной обработке к XVII в.– Ужгород; Прага, 1927.– С. 18.

Janów J. Źródła Ewanqelji Peresopnickiej // Slavia.– 1927.– Ročník 5.– Zešit 3.– S. 470–499.

Kay Matthew. New wine in old bottles: A non-Traditional Liturgical Language in Traditional Orthography // Die Welt der Slaven.– 1997.– [Bd.] 42.– S. 291–305.

Sokolowski M. Studja i szkice z dziejów sztuki i cywilizacji.– Kraków, 1899.– T. 1.– S. 386.





ПОСВѢНА БЪ ХОУСНІЕ БО
ЛѢТА, ТѢСЛА ЕУАЛКО . Н
ЕУАЛКО ПРІАТІЕ . СІКЖ
ПОУННАСА . НІКОЛѢ СІАВІА .






КЛОУЕ ПІА ПІАНО .
ІАКЖЕ ТЖСА ІАДІА
ЕУАІА . ІААНА СТО .
ПІА ПІА ПІА ІА
ТА СІА СІА СІА
ІА ПІА ПІА . КРОІКІА ІА
ТІА ПІА . ПІА ПІА СТО ;
ЕУАІА ТЖСА СІА ПІА , ПО
ПІА . ІА СТО СТО . ІА
ДО ПІА ПІА ПІА ПІА ПІА ,

Сіе Еуаіе пришло і дано е ѿ Іаіа
Велікогно Егѡ Матіа ІІ Мана

Ex libris

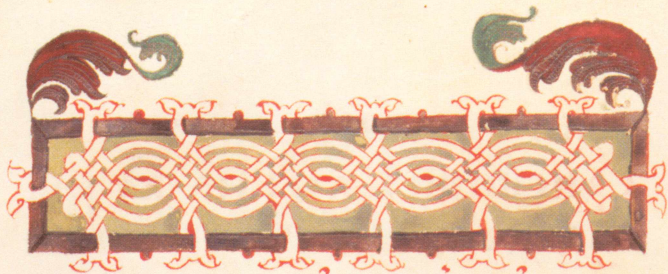


КУТЫСТЫКНИЯСЪБЪУТО
ТЫРЕ ЕУЛНСТѢ . ПРИДАНАЕСТЬ
НАБУКА УИТАНА , ИНАИЦЕНА
ЕУЛИАЦЬ . СЪЖОТАЖЕННЄ
ЛА , ИВЕСЦЬ ДНѢ . ПОУАКЫ ,
ИКОИЦИ , ВЕЛКОМОУ ЕУАИЮ .
ИКОСА БЪЦРІСКВИКЖІИУТЄТЬ .
ИВЕЛКОМОУ ПОСТѢ . ИСТРА
СТЕХВКЦЬ . ИГЪСКЫ ПРАНИ
КѢ . ИКЄКЕТЫЦЬ , ИПРОУИ ,
ПОТРЕКА НЕѢСКОУДНО . НА
УИНАЕСА ѢВЕЛНИКЦА ИЛА
ПАСУИ . ❖ ❖ ❖ ВЪСТЖА ИВЕ
ЛНИКЖА ИЕЛА ПАСУИ .
НАИИ . ЕУАИЄ ѢСѢЛНА
ГЛА . Я . И ЗѢ , Я . НАВЕИИ , ЕУ .
ѢСѢ . ГЛА , К . Я ЗѢЛО , ЗЕ .

ИЖЕ КИ ДО СЯГО НА ПИСАНЫ
СВУ КИ СЯКИ , ПРОТИВОУ КИ ВШИИ
ВЪ СЪЛН . ТЕРНО ПИСАНЫ ГЛАВА .
О ПОЛЕСКУХ
О ИСКЪТЕНУХЪ ОТРОУЩЕ : .
ПЪРВЫИ И СЪА ПРОПОВЪДАНСТВО НЕ
КЕСНОЕ . В ЛОУЦК , ПАТРЕ : .
О БУТЕНИИ ИСОУК : .
О КЛЖЕНУХЪ . В ЛОУЦК , ЗИ : .
О ПРОКАЖЕНИИ КЪ . ЦА Д . В ЛОУ , КИ .
О СОТНИЦК . В ЛОУ НИ . И СЪА , С .
О ТЕНШЕ ТРОИ КЪ . В ЛОУ Д . ЦА Д .
О ИСКЪЛКЪШИИ СЪИЗЛИТНИИ НЕ
ДУТЬ . В ЦА Д , Г . А В ЛОУЦК , Д .
О НЕ ПО СЕЛКНИИ КЪ КЕЛКНИИ . В ЛА ЛГ .
О ПЪЗРАЩЕНИИ БОИ . ЦА Д ЛУ КГ .
О КЪ СНОУЖИИ СЕА . В ЦА Д Л . В ЛА К .
О И СЛАКЛЕНИИ КЪ . ЦА Д Л Г П СЪ . З .

Г
 А
 К
 Г
 Д
 Е
 С
 З
 П
 Т
 Г
 А
 К
 П
 П



ВЫКЛАДЪ ФЕОФЛАКТА БЪЛГАРСКОГО

ЕВАНГЕЛІЯ КОЛГАРСКОГО . ПІРВЕ РЕНІЕ
ЕВАНГІА . СТОГО МАТВЕА .



ВЕРУЮЩИМЪ ПЕРЕДЪ ЗАКОНА
НА . ОНИ КЪЖЕ ТЪМНИИ
МАЖЕ . НЕ ПИСАНИ
МАИ . НИ КНИГАМИ ПРО
СПЕШАЮЩЕМА . НИЖЕ ТЪМНИИ
МАШИИ СМЫСЛА . ДУХА СІАНИИ
ПРОСВѢЩАЮЩЕМА . НИ ТАКО КЪ
ДУХА БЖІА ХОТЕНІА . СІАНО
МОУ ОНОМОУ КЕЕ КЪ ДОУЖШОУ
ТЪМЪ . ОУСТА КЪ ОУСТАМЪ .
ТАКО ВЪ КЪ НОЕ . А ВЪ МАИ . ІСАА .
НИ ІАКО ВЪ . НИ МОУ СІА . ПОНЕЖЕ
НИЗНЕМОГО ШІА ТЪМНИ . НИ НЕ ДЪСНИИ

T. 100



4. Арк. 15 зв. Початок Передмови Феофілакта Болгарського до Євангелія від Матвія



5. Арк. 20 зв. Мініатюра “Євангеліст Матвій”



МѢСЪЦЕ СЪВЪЩЕ

НѢПРЕСЪВЪЩЕ СЪВЪЩЕ

МѢСЪЦЕ СЪВЪЩЕ
УКА СНАДКА
СПАДКА
АВРААМЪ СПЛОЛ
НСААКА НСАА
КЖЕСПЛОЛ ІАКО
МА ІАКОБЖЕ
СПЛОЛ ІОУДОУ НКРАТІЖЕГО

ГЛА А
ЗЪ А

6. Арк. 21. Початок Євангелія від Матвія



МАРКО ЕВАНГЕЛІА ІАПЛА ГНА ОУ
УЕННИКЪ СТИГОА ПЛА ПЕТРА . НСИ
САМЪ ВРИЦКЪ . ВТОРОЕ ЕВАНГІЕ . ПОДЕ
САМІИ ІВАНІИ ХРА ВЪЗНЕСЕНІА .
КОТОРОЕ ЗАКОНСАЄВОСЪ КЪ ГЛАВЪ .
СИ . АЗЪ ТАМА ОА . АСТІНУОВЪ ДЪ

7. Арк. 128 зв. Мініатюра “Евангеліст Марко”



Лука въ живымъ шъполоудниа
отранны. Написавъ вѣрнѣ Еванг.
По ичтлѣнѣ рѣавъзнѣсенія. Ко
торое замѣчаетъ всоубѣга,
двѣдѣсать и четирѣ. Азатала
рѣи. Астихъовъ, двѣтъкъ, и ш



Іоаннъ же бгослови книшии Полв
лѣтъ двавъзнесеіа . Бывъ за
тѣнь спавосѣиынъ сѣтровъ . И та
написалъ євѣлїе . Которое зацѣ
иа єсть всоѣ глава . і҃ѣ . азѣ
уаль . азѣ . аспирова . ѿ и т .

11. Арк. 340 зв. Мініатюра “Євангеліст Іоан з Прохором”

Євѣнста,

нѣкѣмѣи мѣѣ кѣтѣрѣи нѣкѣ
дѣути нѣтѣи плѣдѣ мѣгѣ . а кѣтѣ
ѣтѣдѣ нѣтѣи нѣкѣ мѣнѣ рѣзѣкѣ
ѣтѣ . а нѣкѣго жѣ ѣнѣ ѣтѣдѣ
зѣтѣ мѣгѣ . ѣтѣ мѣшѣкѣи
а нѣнѣ рѣѣ нѣ фѣрнѣсѣ прѣнѣтѣ
пѣрѣзѣтѣ кѣлѣи нѣ жѣ ѣнѣи пѣ
вѣнѣ . нѣ рѣтѣ кѣлѣи ѣгѣ пѣнѣи
тѣи . нѣ кѣи мѣнѣ мѣдѣи . гѣ ѣ
нѣ кѣи пѣрѣ кѣлѣи . **Кѣнѣ . ѣѣ .**

Съинѣтѣ мѣнѣи ѣнѣи . кѣтѣрѣи пѣрѣзѣтѣи . а
нѣ мѣ мѣ дѣнѣ мѣтѣи ѣсѣрѣи . ѣнѣ рѣ зѣтѣи нѣи ѣнѣи
нѣи мѣнѣ гѣдѣ . пѣрѣзѣтѣи пѣрѣзѣтѣи нѣ кѣлѣи мѣнѣи .

ГЛА . ІІІ .
АЗА
ПІ

НА

Пѣрѣзѣтѣи нѣ зѣтѣи мѣнѣи
дѣнѣи нѣи ѣнѣи пѣрѣтѣи
рѣкѣтѣи . ѣтѣ пѣрѣзѣтѣи
пѣтѣ кѣнѣи ѣтѣ кѣтѣи . кѣтѣ
рѣи ѣтѣи нѣи кѣ мѣнѣи нѣ кѣ
ѣнѣи . нѣ пѣрѣзѣтѣи ѣтѣи кѣ
пѣрѣзѣтѣи зѣтѣи мѣнѣи нѣ кѣ
кѣи . нѣ нѣ рѣтѣ кѣлѣи пѣрѣтѣи .

нѣдѣ . рѣтѣ пѣрѣтѣи . ѣтѣ пѣрѣзѣтѣи

14. Арк. 93 зв. Зразок почерку писця Михайла Василієвича. Сторінка з сумарієм та ініціалом

ЦАРЬКО

ГОКОРИТНІ ♦ РОНЕЦЬ, СЪТЪК.

Съвѣсти бѣгнети . Писахъ сеи рѣкъ и пѣморию аму писаннѣ .
и тѣмъ же людемъ . Поема зачатіи цнѣ знаменіа пѣрочитъ . и на
кѣнии едина оу ченіа . Висити рѣкъ и пѣморию .
и на правои . Пѣтрь вѣрѣкѣ визнавалѣтъ . и на се свѣтлѣннѣ на
перѣ Покрѣстѣ . и на ии и стѣмъ же на поминѣтъ . сѣдѣнѣ

ГЛА . П .
АЗА

ЛВ

КГ

ТМЪ ТЕМЪ КЕДНІА ИНО
ГМЪ НАРЪКМА СЛІСІА
ИМЕУКЛУГОІАСТН

ПРИЗВАТЕ ІСЪ ОУЧЕНИКИ ЕДИ
РЕКА ИИА . ИМЕУМЪ НАРЪК
ИЖЕ ИЖА ТЕМЪ ИНО СКАМА
ПРИМЪКЪ ИМЕУМАТА УОГО
ІАСТН . ЯСЪ ИЖЕ ОУЧІУ ШОУ
ИХА НЕИДІШІА КЛОУМІ СКОМ
ТО ПРІСТАНОУТКА НАРОСЪ . КЪ
РЪКЪ ТОМЪ ІЗІНІА СЛАКА
ПРИШІА . ОУЧІУ КЪ КАНЕІУ ОУ
ОУЧЕНИЦИ СГО . И ОУЧІА КЪ КОУ
ДЕ ОУЧНИ СТО ТМЪ ТО НАКРОІИ
ТИ ХА КЪ КОУ СДЕ НАПІУЕТН
ИИ . ИЗЪ КЛАДІА ИХА РЕКОУУИ

ПМЪ СІ НЕ КЪ ОУІА . КЕДНІА ИНО ГМІ

15. Арк. 155 зв. Зразок почерку другого писця.
Сторінка з сумарієм та ініціалом

МАРКО

и шго є тѣко є злѣ оути
ннлѣ . яѡни ѡпѣтѣ
еще болше криуалн рѣ
спни єго . то цѣпи
латѣ хотѣти и дѣлѣ кѣ
волн оути нити . поустѣ
и цѣвѣ араввоу . я іса кн
кши цѣлѣи цѣлѣ я кн єго
пропѣлн . **КОУЄ ЦѢ**

ЗА
27

Ройни пакѣ оукеи єго
вн оутрѣдѣора которн
назѣваєтѣ прѣторѣ

домъ радѣици . а боулатѣиши

и зѣзѣлн
кѣсѣсѣорѣ . и ѡколоклѣ
єго в прѣпрѣдоу . **КШАРЛАТѢ**

и вложили на него вѣне
цѣ оути єтѣши стѣрнѣ . и
поуали єго по зѣдорѣ
тѣи и цѣлѣи . радѣи єтѣ
прѣжнѣ до вѣкѣи . и кн

ЄУЄ ССТѢТРА . ВѢШ . КѢИ

НЕ АД КЛЮНАГО

НЕ	АД	НАЛУ	ЕУЕ	ОМ	Г	Е	АЗЯ	О
КП	НЕ	ЕУЕ	ОМ	Г	А	И	А	Ц
КТО	ЕУЕ	ОМ	Г	Д		А	И	Ц
КРЕ	ЕУЕ	ОМ				А	И	Ц
КРЕ	ЕУЕ	ОМ	Г	Е		А	И	Ц
МЛА	ЕУЕ	ОМ				А	И	Ц
КЖ	НИ	ЕУЕ	ОМ	Г	И	А		Ц

◆◆◆ НЕ ЛЕЦАПУНА ◆◆◆

НЕ	ЛЕ	НАЛУ	ЕУЕ	ОМА	Г	КЕ	АЗЯ	С
КП	НЕ	С	К	П	У	Е	У	О
КТО	С	К	П	У	Е	У	О	М
КРЕ	С	К	П	У	Е	У	О	М
КЖ	С	К	П	У	Е	У	О	М

◆◆◆ НЕЛАСКУНА ◆◆◆

НАЛУ ЕУМЕ ОМ ГЛА С АЗЯ ЗІ.

КРЕ
ИПА

СКУПУНЫ НЕЛА

ЕУМА

◆◆◆ : Н К : ◆◆◆



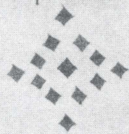
Єднѣноглавокаликъша . къ
дѣлѣслобѣи іакѣстѣнцѣшѣ
дрѣтѣсѣдрѣтѣ . некъктока
шасѣ . инапѣша єликанѣ
пнсаша . ииѣже єлика сѣ
стаѣнеки , понаполнисѣнѣ .
иєликасѣсѣоуиѣзѣкѣсть , напѣ
сѣ дрѣтѣи . неєгорѣднѣиѣсѣ
кнѣіакѣхѣ іазликовати . сѣ
оуѣосѣе . напѣкѣжеоуѣе
поуѣтѣкѣкнѣиѣ , таѣкѣіакѣжѣи .

Внигиѣоужѣ

стѣлѣуѣхѣ .

сѣдѣкѣ .

◆◆◆Вонецѣсѣкѣзѣиѣ◆◆◆



ІІАДЕН,

ГЛА ДІ.
лпн. аго.

Евангелія вчиненоує, іакъ не гадати іже сего совоишнїи. прѣ
всесоупеа. тмаже іакъ сондѣтїи роуїи покладоує. іпакъ
ісподїоли дла іа кога істество совоушнїи. ісподїотїи кола
шї водметїи. Іакъ іакъ іакъ іакъ іакъ іакъ. слава. АІ

ГЛА ДОКОНАЛЫСТОНЪ КЪІ.
ВЫШОЛЪ ЗЪ ГАЛІЛЕИ. И
ПРИШОЛЪ КЪ ОУКРАЙНЫ
ИЮДЕЙСКОМУ. ПОСОНУИСТО
РОНЪ ІОУДАНА. И ЗАНИЦЪ И
ЦИЛИ НАРОЩІНОУ ШИ. И ОУ
ЗДОУКНИЛЪ ИТОУ. ПРѣ ІІА КЛО.
И ПРИСТОУПИИ КЪ НЕ ІОУ ФА
ИНСЕЕ ЗЪ КЛАЖИЛЪ ОУ НЕГО
РЕКОУИ НЕ ІОУ. ЕСЛИ ГОДЪ ІСА
ІІАКОУ ПОУСТІТИ ЖЕНОУ СКОЮ,
ІІТО ЖЕ ІІАКОЛВЕ ЗАВНИИІА
ІІСЪ ЖЕ СЪ ПОКЪДАЮТИ РЕКЛИИ.
УИ НЕ УИ ТА ИСТЕ, ТЪ ІІАКОГО
РЫИ И СТВОРИЛЪ СПОУІАКОУ ІІОУ
ЖЕСКЫИ ПОЛЪ И ЖЕНКЕСКЫИ,
СЪ ТВОРИЛЪ ІІА ЕСТЬ. И РЕКЛЪ,
ТОГДА СЪ ПОУСТІТИ ТЪ ІІАКЪ
СЪ ІІА, ЗЪ СЪ, ПРИСТОУПИИ

ВІ
ОН



АІ

3
ЄВАНГІЯ

Реклемоу. Єсли икєи згла
жнїа сѧ отекѣ. иаєдннко
ли нєзглажнїю. Реклемоу
їс, прѧкдоуглїотє. и жєтєи
ноуи прѧккїи ннжли алєкѣ
рѧ кѣзглѧсѧ. *Reynaldus.* Тннко
ѡврѧжєнїє мѧчєнє. Рекле
моу пєтрѣ. кѣпѧккѣ глѣсѣ
кѣю оуцє рєтн, нє ѡврѧгоує
тєкє. тѧкжє рєклн икєи оутє
ннцї. Тогдѣ прншолє снн
цїїс до сєлѧнѧ змннго гє
лєнцѧнн. и рєклѣ оутє ннко
єкѣнцѣ. сѣдѣтєтѣ, ажѣ
ѡнпѣнн тѧпѣ оцлнєд. И
пѣоѧннн зєсѣкѣ пєтрѧ и о
бѧснн зєкєдє оуѣ. пѣтѧлѣ
сѣкѣкѣтн и тѣжнтн. и
тогдѣ рєклн, сн оутнцїѧ
пѣмѣ ажѣ кєїтн. пѣждѣ

ЖЕ СЪИЦА РКА СТО БЪВЪЛЪ Е
 ПОДЕ СЛЪГНЪЛЪ ТЪ КЪ БЛАКЪ
 НЕСЕНЪА . НА ПИСАНО КРИСЪ
 КЪ И КЪ О ТЪ И ЦА Р К О П Е Т Р О ВЪ О У Т Е Н И
 И ПО С Л Е К А Т Е Л Ъ . К О Т О Р О Г О Т О И
 С Н О П Е С К О Н И Ш Е Н О В А Л Ъ П Е Т Р Ъ П О
 Ц О У . И БЪ КЪ И КЪ Н А З Ы В А Л Ъ Е Г О И
 С О А Н Н Ъ . С Е С Т Р Е Н Е Ц Ъ В А Р Н А КЪ . Н О
 И С П А К Л С О Х О Ж О В А Л Ъ . Е Д Н О Ж Е
 К О Л Ш Е С П Е Т Р О ВЪ П Р Е К Ы В А Л Ъ . И К
 Р И Ц Е КЪ И КЪ С Н И Ц Ъ . И П Р О С И Л И
 Е Г О Т Ъ И К О Т О Р Ъ И КЪ И Л И К Р И Ц Е
 КЪ К Р И И . Н Е Т О Л К О Ж Е КЪ К Е З И И
 С И А П Р О П О К Е Д А Т И С Л О В КЪ Ж Е
 И Ж И Н А П И С А Н И Е И КЪ З Л О Ж И Т И
 ТЪ И Ж Е О У К О У П И Л . Е Д А
 П О В И Н О У К Е Л И Н А П И С А Л . С Т О
 Ц О У Ж Е П Е Т Р О У С О К Р И Т О К Ы Л О С
 КЪ , И КЪ И Ц А Р К О Н А П И С А Л Е
 Б Л Г О В К Е Т И Е . О У В К Д А Л К О , И И

ЕУАГІСТА,

ЖЕДОНЬ КИПІЩИ ПОУАЛІ ІНО
ГЫНОВЕДАТИ НРКЪ СЛАВІТИ .
ТАКЪ ЖЕИЖЪ ІО НЕЦЮГЛЪ ІА
ВНЕ ДОУКСТА КНІНТИ . АЛЕКЪ
ПРЕУЪ НАПОУСТЫМЪ КЕЩЕ . И ПРІ
ХОЖОВАЛИ СЪВЕКУДО НЕГО .

Еуагиста авиниуе, така ієткима мела менамоу сѡпоуеу
грѣш . Нїага ієзакїемю аздїшї поспїла . Нїага лївї аде
двоуму вїапїєдї паскї двїаши . Тїако оуєдїєтї пїкїзѡрїєвїє
пѡгїєдї лїкїєрїє . тїа ієкїє фїрїєє поїєдїтї пїкїєтї ієтїєго пїєдїє

стѣла . б
451
3



О ПЪА КШЕЛЪ ІО ДОКА ПЕ
РНАУЦІА ПО СДІІЦІЕ .
НОУ СЛЫШАНОЕ ИЖЕ КЪ
КДОУ КЪ КИЛЬ . ИНА ТУХУИТ
ЗОБРАМО СЛІІНОГО . ТАКЪ
АЖЕ НЕЦЮГІА И КОДЕРЦЪ ПРІЕ
ЛНЖИТ СЕА . И ЦЮБНІА ИЦА
СЛОБО . ТО СЦІ ПРІШІА И КНЕ
ЦЮ ТЫ И ГТЫ РЫ , КОТОРЫЦІ И
КЫЛЬ НЕСЕНЪ РО СЛАБЛЕИНЫ ИЖИ
ЛАЦІИ . И НЕЦЮГІА И ПРІБЛЖИ
ТИ СІА КНЕЦЮ ДІА НАРЄДІ . И
НЕ ВЪ ПО , ВЪ СЮА , КШОЛЪ ІО

У

Рѣчѣнствѣ,

кѣторѣи продавалѣи нѣкоу
повалии кѣрѣкѣи . нѣстѣи кѣ
трѣговцѣи нѣ кѣдѣи
тѣхъ кѣторѣи то продава
ли голоу кѣи , поперекѣрѣтѣ .
нѣ недопустѣи ли ѣкѣи кѣто
тѣко вѣи сосоудѣи нѣ сѣ
чѣрѣ кѣрѣкѣи . нѣ на оу чѣлѣ
нѣхъ мѣвѣи нѣи мѣ . чѣнѣ
рѣстѣи на писано . нѣ жѣ до
мои до мѣи мѣтѣ кѣи нѣ рѣчѣ
сѣмѣ кѣи мѣи нѣ рѣчѣи . ѣвѣи
сѣтѣ рѣго оу чѣи нѣи ли пѣчѣи
рѣ кѣи нѣи кѣи мѣи . то оу
слѣшавшии мѣоу дѣрѣцѣи кѣ
и архѣи рѣсѣ . мѣмѣ чѣи
иѣкѣи кѣи рѣго мѣи нѣи рѣгоу
кѣи тѣи . мѣкѣи мѣи нѣи рѣго .
мѣмѣ того нѣ жѣ оу вѣсѣи нѣ рѣчѣи
дѣи вѣи мѣи оу чѣи нѣи рѣго ◆¹³⁰

Лукѣ.

О
П
ПА
ПК
ПГ

ѿоуниженїи ѿдоукъ .
ѿплачущїи смѣхонахъ .
ѿпокаявшїи ѿ рабскїи
нищѣ . ѿиспрошенїи телѣ
гнѣнїи . ѿцїи ѿнїи ѿкльѣѣ .



Ієромѣжїи зєто апѣла и

єванєстїахъ кѣмоу кѣм . єдїн
вєсєтощє . испїсанокѣмъ



ѿкакѣ тѣбѣнїи зѣ анї
тїѣхїи кѣмъ ѿдоукѣ .

лѣкарѣ гѣрь зѣнє поспо
литїи . и вноу тѣрїи єнї

моу дростїи кѣмъ нїмоу єнє .
нє тѣько ялєнїи жїєдєкоуїѣ

нїмоу коу . нїмоу коу . зѣ кѣ
кльдо статѣнїє . и цѣрѣ

рїицѣ а прїшєлѣ . и гѣнїа

ЛУКА.

СТОУ . ДРЪЖАВНИЙ ФІСТЕ .
ВЕЛИКОМОНАШ КАЖДЫЙ УЛКЪ КО
ТОРЫЙ ЦИЛОУ СТЫКТА .
ДРЪЖАВОУ МОЦА НАСТРАЦИ
БОДЕТЫ ЦЪКТИ . ДЕВФНЬ
ЕСТИ ДРЪЖА
ВНИЙ . ЯКО
КЫРІКЛЪ КО
ГОЛЮБЕЦЪ . :

КОТОРЫЙ ЕСТЬ ПО
ПРАВДЪГО ДЕНЬ . А
БЫСЛЫША

СВА
ТОГО
СВІІ
Ъ



ЄВАНГІСТА

ІКІЛОПІАКЪ КОЛНЕСМ
НАРОДЪКЕ ТНЕСНУЛН
КНЕСУ АГМЕСМШИ
ЛН СЛОВО КТІЕ АФНЕСТО
ІАЛЪ ПОЛЕНІЄЗЕРА ГЕННЕСА.
РЕТЬКЕКОГО . НОУЗДРКЛ
ДКЛАНУДК КОТОРИНТА
КЛІЗКОЄЗЕРА СТОАЛН
АРИКОЛОВЕ ФНШОШН Ф
НН ВЪПОЛОКВМІДУК
ТНУ . НОУСТУПНМ НА
ЄДННЗННХЪ КОТОРА
ТОКМЛАСНЦОНОВА . Н
НПРОСНМЄГО АГМІАЛО ^{СЕРД}
ФЗЕМІАК НЕСДМУН НА ^{ПНА}
ОУУАМЪ СКОРАКЛМ НАРО
ДН . АКОЛН ПЕРЕСТАЛ
НА ОУУАТННХЪ . РЕКЛ
КЕНЦОНОКН . ПОСТУ
ПН НАГЛУ БННОУ НЗА
НЕСА ВЪОУА . СТОІАМЪ ІСПРНФ

ГЛАВА
ІЗ
І
І
І

СТЫИИИУ.

КІТІРІ ЄСТНАДЦВАЛІ. ІЦІ КРО
ЕГО РОЗДАТЬ.

ЗА
НИ

КТО НЕ ЄСТЬ СЫННІ, НІ
ПРОТНКЦІ НЕ ЄСТЬ. НІ
КТО СЫННІ НЕ СКРИЄТЬ.
ТО РАСТАІЄ. РОУНЬ ТЄ.
ѠКОЛІННЕТНЦІ ДУХ
ВНЦЕ НІ СІКА. ПРЄХДІТЬ
СКВО СІДЦІ ТАКЕ ЗВІДНАІ.
ГЛІДАНІ І ПІОКІНІ, І НЕ НА І
ДУЄТЬ. І ЦІОБІ КЄОКІ. ПЄ
РНІУЄТ ДІОЦІ ДІОМОГО СІ
КІЄТЬ СІДІНІ КІШІЛІ. Я
ПРНІШІШІ НІЦЕ ЕГО, Я СІ
ПІДІЄТЕНІ, І ІУКРАШЕНІ.
ТО ГІДІ ПІОЦІТЬ, І ПІОІЛЄТЬ
СІ СІОКІНІ І НІ СІДІ ДІОУХІ
ГОРНІЛІ СЕБЕ. Я КІВІШІШІ
ЖІВІУТІЦІ. І КІ КІВІЮТІОУ
І КІУ ПІОІТІНІ ГІШІ ПЄКІІ.
ПІ СІ НІ СІ КІЛІГІ, КТО НІ Є.

РѢЧЕНІЯ

ІІНЪСТЬ НА ЦМЪ О БРАЗИ
ІІНІ ПИСАНІЄ • ЯВНІ О П
ВНДІ ЛН ЕЦЮ ЦЕСАРЕКА •
ЯВНІ РЕКЛИ ИЦА • ДАНТЕЖА
ШТО ЕСТЬ ЦЕСАРЕДО ЦЕСАРЕ
ВНІ • ЯШТО ЕСТЬ КТІЄ ТІЄ
ДАНТЕ КВНІ • ІІНЦО ГІН ОНО
СЛОВА ЕГО О ПЕРЕТН ПЕРЕДА
ЛЮДИ • ІІНЦО МЛНІЄТ • О
ТАКОВО ІІН ПОВѢДНІЄГО ІІН
ПОДМЛКАЛНІ • КОНЕЦІ ПІА.
ПРІСТУПИ И ПІА КЪ ІІН КТО
ПРІМІ ЗІАДУ КЕЄВІ • КОТРИ
ТО ПОВѢДІТЬ ІІН ЖЕ ВЪ СЕРНІЄ
НЕ КЮДЄ • ЗВѢДІВАЛНІЄГО
РЕКЮТІН • ОУТІТЕЛОУ • МОУСИ ІІН
ТАК ІІН ПИСАЛ • ЕСЛИ КОМУ
КІІН ОУДРЕТЬ • ДА ІІН ЖЕНОУ • А
ТО НЕ ДА ІІН ДІТІН ОУДРЕТЬ
ЯК ІІН О ІІН КІІН ЕГО ЖЕНОУ Е.
ПІН Е КІІН Е ВЪ ОУІА ПРІСТУПИ

ЗА
П
ОБ

ЄУАНГІЯ.

І ПЕРШОМУ КНИЗІ ЄУАНГІЯ ПЕРШОМУ ЄУАНГІЮ:
І ЄЛИСТАХЪ І КЪАННА КТО СЛОВА
ЄНА І ТРЕЄСТВНОИ ЄА ДІНКА
КЪ. І ЄНА ПРЪТЪА ДЪВЪЦА ДА
РІИНА. ПО СЛОВА ЄИ ГНЮ. СІЄ СЪ ОУ
ЄТЪ КЪ ОЦІ ДІНКА ПРЪТЪ І РЕКЛА
ЖЕНО. СЕ ЄНА ТВОИ. ЯКО ОУТІ
І КОУ РЕКЛА. СЕ МАТИ ТВОИ.

ТЖЕ КЪ ОУ ЄНА ДНЄ
МОТИ ВЪПЪЛНІЄ СІ
ІАКЪ ЖЕ Є СІ НА ПИСА
НО ТІАКЪ ЖЕ І ВЪКРІДЛО. ВНЕМУ
ІНЖЕ НЕТІКО ТІА СІ. ЯЛЄ
СЛОВА ОУДРИНІ НА ІЗЪЩІ КЛЕ
ЖАТИ. ТІЄГО ЄВЪКЪА ВЛЕННО
ЄА ДНО ГІ ІНІ. ЯНА КЪ МЕН
ЄВЪЛІКОМЪ КТО СЛОВА КЪ
КРАТЪ. ДЪКЪ ДО КРОТВОИ ЗРІІТЪ.

СѢЛІСТА.

кѢІА • ЯТО СЕТЬ СѢІНѢ
ПРИШЕЛЪ СЕТЬ СѢІНѢ
РЪ . И ПОЛИКНИИ ШИКО
ШЕТЕ ДНОСТЬ НИЖЛИ СѢІ
ТА СТЬ . КОКМИИ ДЛИИ
ДЛА оуцѣсѣа КОКАЖДИИ
КОТОРИИ ДЛЕУНИИТЬ , НЕ
НАВИДИ СѢІТА . И НЕ ПРІ
ХДИ КО СѢІТОУ . ЯКМИЕ
КМИИ И КМИИ ОУИИ КМИЕ .
ЛЕКТО ДКМЕСТА ПРАКДУ .
ТОТА ИДЕТА НА СѢІТА СТЬ .
ЯКМИИ ОУКМИИ КМИИ ОУ
ИИ КМИЕ СГО . ИЖЕ ОУТА К
КСТ ОУДКЛАНИ • КО КТО .
ПОТОМУ ПРИШЕЛЪ С НОУЕ
ПНИИ СГО ДОЗЕМѢЖИ
ДОБЕКОИ . И ТАМУ ПЕРЕКИИ
СНИДИ И КСТИЛЪ . ЯН О
АНИИ ТИЖЕ ОУДОУТИ К
СѢІ СѢІНЕ . КТО ОУА ПРИШОІ

31
ЛІ

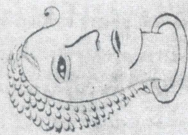
Кітємца.

҃и

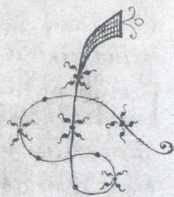
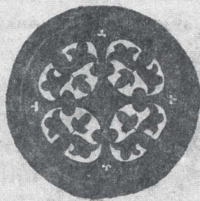
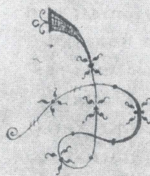
пипоулаі . Эпонашімоу гзыкоу глави . коудлєнєнтіє
 ке шшпо просити . а҃гкєси ємоу нємєдло , сїрєтє , ко
 зо нашєдашї оуказалє : **З**дєпакє потинємь єи
 корнїкє дванєдєсєтїємь мѣємь . вєкопоро .
 влємь оуказуємє . глави зєтєлє , по
 тєкєтє . вєкєнцѣ . **Ж**аждомоу . є
 вєн҃гєлїи . тїомомоу . лїгє

наоутрєнє
 лїгє налнр
 гїадє . напє
 знїкє , влє
 дьтнлє . н
 когороднї
 нє . пєвєрє
 нємь сєтєвє

ємѣсцїи
 рїєсємѣмь .
 тпорїи дрє
 дєсєднїи .
 вєсєкѣ , го
 дєсєтїє .



сїєтїїи .
 ірєтїємь . іко
 жнїтє , прїи
 ядєнє мїєстє
 дннє . двєнє
 янїпотє , вї у



ДЕКЕВРІИ.

ВЩЕ ДЕКЕВРІИ МАЕДНИИ ЛА АЛНЬ И
ДМЕТЬ БОКЪ ГОДННЪ Д. АНЪ.
СТЫМЪ ВЕЛИКОУ ТНИЦИ СЕИ.
ВАРВАРКИ. И ПРПКАГО ЩАНА
ШЕГО КВАНАДА МСКНИИ НАЛР
ЕУЕЩА Д. Г. КЕ. А ЗА Д. РЕГЪ
ПРНЕИ. О УПОДОБНЕТ ЦРТВО НКНОЕ
ДЕМТЕИ ДЕКНИЦА. А КО, ВЪНЪ
СНАИТЬСКИИ ПРІНДЕ. ПРПКА
И КТОНОСНАГО ЩАНА ШЕГО СЛККИ.
НАРНИ ПРІО ГЛА Д. У ТНА ПРЕГДЪ.
С. У ТОВА ЗА Д. Г. В. В. С. Д. И. И. Е.
ЕУЕЩА Д. Г. А. С. А. З. А. К. Д. В. К. О. У.
СТАЛЪ ІО НАЦЪЩИ. А КЪ СЕКО
ЦЗДА МША ДНО ГАНАНЪ КЕИ.
Я НАЛР ГИ ЕУАІЕЩА Д. Г. А. І.
А ЗА Д. Г. РЕКМАГЪ ВЕДІНЪ ПРЕ.
А КО И ГРЕДІ МІ ДЕКІЕ СТИ.
И ЖЕКЪ ТЫЩАНА ШЕГО НІКО

Д

Е

С

155



Зієла кышюуна сѣмъ кышюуна кышюуна
Цца. котра мпощуємъ ѿне
кышюуна мпощуємъ ѿне
Всѣ кышюуна Цца. Сѣмъ кышюуна
Дрѣвнѣмъ. А нѣмъ пѣснѣмъ
Интатнѣ сѣмъ кышюуна глѣ нѣ асѣ. пѣ.
Рѣкышюуна сѣмъ. Дѣмъ кышюуна
кышюуна мпощуємъ а кѣ.
Сѣмъ кышюуна нѣмъ сѣмъ кышюуна глѣ асѣ. пѣ.
Нѣмъ кышюуна мпощуємъ ѿне
нѣмъ кышюуна глѣ асѣ. пѣ. Рѣкышюуна
мпощуємъ ѿне кышюуна мпощуємъ ѿне
Дѣмъ кышюуна сѣмъ кышюуна мпощуємъ ѿне.
Нѣмъ кышюуна глѣ асѣ. пѣ. Нѣмъ кышюуна
мпощуємъ ѿне. Нѣмъ кышюуна мпощуємъ ѿне.
асѣ. пѣ. Рѣкышюуна кѣмъ кышюуна
сѣмъ кышюуна мпощуємъ ѿне :

ЧЕТЫЦЕСТНИЦА

ПНЕ СІ ЕУУА ГАА ДІ АЗА СС.
ВТО СІ ЕУУА ГАА КВ АЗА П.
ПТЕ СІ ЕУУА ГАА КГ АЗА П.
КВ СІ ЕУУА ГАА С АЗА СІ.
КНЕ СІ ЕУУА ГАА С АЗА ЗІ.

Судаті іпѣтѣка еуліані ма.



ЯЗДЕ ОУКАЗУЕИ УКАИ ЕУЛІА
СЮ И НЕ СМЕТТО ВІНКОГО ПОЛА.
СЮ А. НЕ ТТО ВІНКО ІНКА ДЕСО
ДОА ТРОНА И ЛЕУЕУО ДІАКА Г. В.
АЗА Г. НЕ ТТО УЕУЕУО Г. Е. АЗ. НБ.
НЕ А ПО. НАМРКОКА Г. А АЗА Г.
КЮУТТ ВАСОТ КНЗІНТИ ВІА
ЛІІІ: Я СХОУШІ ІНТІ КІА
Г. Д. АЗМО З. В. ДЕНА КІ ІС ДРО
В. ПОУЕТІ ІНІ. А КО. А ГІА ВЕ ПУ ІСТ
ПІІШІ ПО СЛУГО В. А ІНІ ІУ:
СЮ ТА В. ПО. НАМРГІН. ЕУЛІЕ
У ДІАКА. ГАА В. А. АЗІАМО С.

А

П ВѠСТЫН ПѠТІ ВѠУ. РѠЕ ѠУІ Г
 КЗ АЗІ П. ВѠѠА ДУТННІА РѠ
 АРХІЕРѠЕ НѠСТАЦННА ІѠА. УТН ІА
 ТН ТАІ ДѠ БУДЕ ѠУКАЗІВАТН АКО
 БЫЛАТІ ДѠ ІІАІ ДѠ СЛАДЫННІА
 ПІА ДІІА СЦѠКННА ПРѠТН ПРѠГА.
 РѠСТОУ ІВѠЛНКУ ІНѠ ѠУКОУ НА
 СѠІЕ Ѡ ДІА Г. КЗ АЗІ Д. ВѠ
 УТРѠКН ЖЕ ДНЬ ІА ЖЕ СѠТА ПѠПѠ.
 АКО. ЗНАІ ДѠ ВШЕКА ДѠ СКОУЕТО С ІѠ.
 РѠ ВѠРѠ СѠТІА ВѠНКУ ІНѠ ѠУКОУ
 НА ІѠ СѠІЕ Ѡ ДІА Г. КН АЗІ РѠІ.
 ВѠ ВѠЕРЖЕ ѠУКОТННІА СВІТАЮЩІ
 ВѠ СДННѠУ Ѡ ѠУКО. АКО СѠ ІА СІ
 КІА ІНѠ СІ ДѠ СКОУА НІА ВѠ КЛАІН.

Значень
 мѠхѠ сѠго сѠлавнаго вѠсѠрѠсѠнїа, іа ба сѠртѠа
 мѠшѠго іѠ хѠ. Возмн вѠсѠути. КопірунтсѠ
 єсть нѠперѠ іѠштѠ сѠго мѠпѠрѠа по сѠта
 єнѠ. НѠтѠмѠ рѠдѠ рѠдѠ нѠвѠсѠа годѠ



СВІЯ КІКРЕ

ПОУАТОКЪ И НИИ ДЕНТЪ СВІЯ ИМА КЪ КРЕ
СНИ. КОТОРИ ІМЪ ВЪТЪХЪ А ІНКО
КОЖКОТОРЕ СІНТЕ ВІІА А ВІІА Б
ЯМОУЦЪ ТРИ АКИСОНЪ ТРО:
СВІА СЪ ВЪСКРЪНОСЪ ПРЪКРЕСЪ ВІІА
Г КИ АЗІ ІСИ ВЪТЪІА СДНИИ НА
ДЕСАТА АУТЕНЦИ. А КОНЕЦЪ ДО
СКОУАНИА ВЪКА ЯЦНИНЪ:

А

СВІА СЪ ВЪСКРЪНОСЪ Б. ВІІА Г СІ АЗІ
О ВЪТЪІА ДІНОУБШІ СЪУГОТЪ АКО
НИКОУНЪТОНЕКАИ КОКОІАИ:
СВІА СЪ ВЪСКРЪНОСЪ Г. ВІІА ЗІ ОІ
АІА СІ ВЪКРЕСЪ ІО ЗІАКЪ ПРЪКРЕ
СЪУГОТЪ. Я КОНЕЦЪ ПОБЪКЕТКОУ
ЮШІАИ ЗНАЦЕНІАИ АЦНИНЪ:

Б

Г

СВІА СЪ ВЪСКРЪНОСЪ Д. ВІІА Г КІ АЗІ ІВІ
ВЪ СДІНОУ СЪУГОКЕ ДІРАНО АКО
НЪОНЪ СЪКЪТІНКОУ ІЕТАКЪ ІШЕАДОУ:
СВІА СЪ ВЪСКРЪНОСЪ Е. ВТОИЖЕ ГЛАВЪ

Д

Е

1147

КО ЗЯЕЖЕНЕСЬНИЗНТНЕСА
ПАСИК . НЕДОСТАИЕ ПБЛОУЦТ
САЖЕО ППЕЛЪ . ТАСЛУТЕ СІА
ПЕЛМ ПАСЕОВА . ІАЖЕЕСТЬ
ХАНАНЫНІ . ПЕРШЕЗЯКХЕ СЪ
БЫ . ВЛОУКН ЕТГО . УТЖТЪ
ЕУМІА СПОУАТІСЪ . КПНЕСО
ПОМЪЗЪИЖЕНІН УТНАГОКРЕ
СТА . НЕПЛАЪНЕНО БЕСІУНІА ВІ
ТНІ . СОНАТАЛАЖЕ ПІ СЕІУНІА
УТЕСА ВІАІСЪ ПЛДНІН . А
КЕЖЕОТЪ ППЕЛМ СОНАМЛОУ .
СОНАІАЖЕОТЪ ЕУМІЕ . О
КО ОУКОУТЕСА ВЕСЕДИНІК ;
МАДЕМ ПЛОУКЫ . ПНШІНЖЕ
КЕЖЕОТЪ ППЕЛМ КЕЖАМІЦЪ .

Доконана сета Прошала сета Пловки Титана Президиона
Етго Еула . Влаоци дилетати Желавекко .
Принцип сета Пасиконаталий Мача . Аполит
Етга Писати Сивиле Роиса . А Писго . Мачавта
и . Мачавта Писати Писати Писати Писати Писати Писати

Ісванна Мазепи . Войска его Пскового
Пресвитерного Величества Запорожски

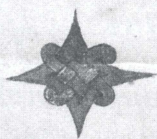
Bibliotheca

Симому бжею . притыдго то мти . Ести дописаня
 книси спго повхвалнато апляневанста мрса . рокодо
 многогршнато рвкамичама . бжеуспн . плодоуство
 литому . кдо гримлоуце . а кдо ретго кннзе замиса
 Етид слава си . азам олостноу . А х .

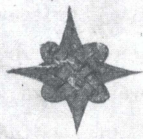
СІАУКЪЗНІАІПІОТЪВУРНІО
 ПІШЕІОІЛІУКЕ . КОТО
 РАМРСТЪКНАСТОІАШЕНІКНІ
 ЗЕСТГО АПЛАНРЪУАНСТАМЪ .
 ѠНАПИСАНІЙЦЕІАРМАВГОУ .
 ѠСТРЕГОУШІПАСТЪРЕХЪ .
 ѠНІДЕѠНЪКТОПРНРІЩІ .
 ѠАННЪПРРЪУЩІ .
 ѠГІВШЕІУМАЪКЪІѠАННЪ .
 КІАТЕН . Г .
 ѠВЪПРОШЫШІНѠАННА .
 ѠНІКОУШЕНІЙСПАЕНТЕКЪ .
 ѠНІДІЩІЦОУХЪКЪСНЫЙ .
 КІАРІКОУ . А .

ГЛА
 А
 В
 Г
 Д
 Е
 З
 З
 Н

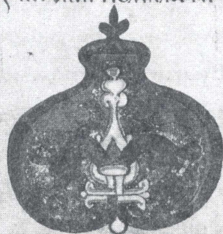
Надїеиша гдѣ Ничѣ слово Твое вѣки Нѣмощею . Анепомо еи оу
 мѣстности . Аде Подорооти данной вни шотке Непиннаго ка . По
 хотиль еси Нѣписати рю Книгу стухи ебни . Нѣхуке Андоу
 Нѣшклатомѣхъ Бново тѣстamente . Аво Кново законѣ вѣвалеттѣи .
 Роторвю еси Запомоу вѣжею Нѣписала . Накладомѣ вѣше
 еписанной вѣго вѣной Нѣрпо Анквевѣ Книги Козынной Нѣванова
 Желавной . Книгѣ Парасковѣи вѣзванной Нѣстакѣ Юрѣвныи голѣ
 Шанского . Прото Прошеука рѣшеници шѣи Нѣлионѣи Нѣви
 Ротоскѣи еси вѣквевѣ Притчинныи рѣука Црѣквыи . Ели кѣсѣви
 вѣлѣ . Аво Зѣталѣ Анко Поѣкеу Анко Копци Нѣгревѣнхъ . Ето
 вѣрнѣшѣ Ковати . Аво вѣпомыслѣ сѣго свѣтнѣи мѣслѣхѣи Нѣсѣа
 вѣлѣни . Анѣзлѣ вѣрѣки Писавшѣмѣхъ . Запрѣсѣтѣи кѣ гѣновѣи .



Кѣ Нѣхан вѣудѣтѣ вѣго
 вѣгоднѣ Нѣпожѣтѣ Тво
 емоу Нѣсо Любѣномѣхъ
 вѣлѣдѣи . Ты жѣ вѣнѣ
 рѣсе еси Помощѣи

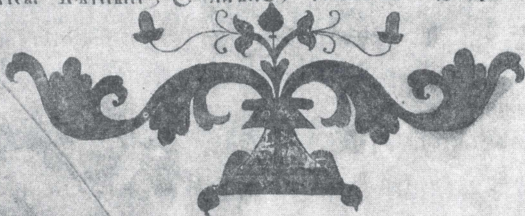


Твоеи . Нѣпомногѣи
 Твоиѣ . Нѣланѣи
 Нѣпнинаго . вѣга .
 Жѣ Помощѣи
 Ты жѣ Нѣхан
 Нѣсѣтѣ . вѣсѣхъ
 Нѣлѣомѣ .
 Нѣлѣкѣи вѣлѣнныи .



вѣдѣрокѣи вѣсѣтѣнѣ
 вѣлѣхъ тѣке едѣного
 вѣлѣнна . вѣнѣтѣ
 вѣоѣи . вѣзѣ
 вѣоудѣтѣ вѣлѣ
 вѣоудѣтѣ . вѣсно
 вѣтѣнѣ

Нѣлѣкѣи вѣлѣнныи . вѣлѣнѣ . Тѣнѣа вѣрѣмоу . Анѣнѣи .



а)

Сіє Євѣліє прислано і дано є̄ ѿ Ісене
Великогого Єгѡ Матиі П. Мана
Ісѡнна Мазепы. Вѡйскъ єгѡ Црѣкого
Пресвѣтлого Величества Запорозки
Окоихъ Сторонъ Дмитра Гетмана, и =
Славного Інна Спго Офіла Андреа
Кавалера,
до Пріла Переяславскогого Єпископскогѡ ;
Который ѿ Єгѡжъ Ктиторской Матиі
Созданъ, ѡновленъ, и дагоцѣнными
Зпѣари Црѣковными оукрашенъ, при =
Предсїенѡ Єпѣ Захрїи Корниловичѣ.
Рѡксѣ а ѡа. Априла 31 днѣ 1701

б)

*Ex libris Bibliothecae Seminarii
Dacico Lutkenj
Dececastrensi*

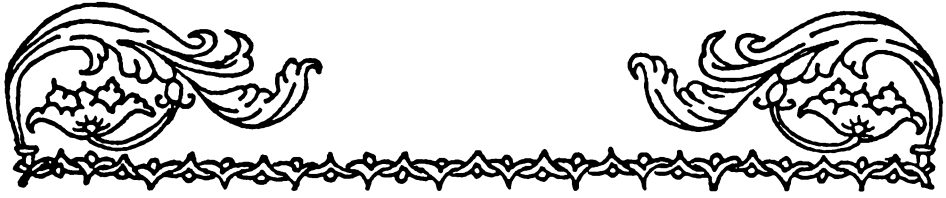
в)

Сіє рѣкопїсное четверо-Евангеліє писано 1556 года
въ Монастырѣ Жеславскомъ при Церкви Св. Живо-
начальной Троицы, а написано многгрѣшнымъ слѣ-
гою, рабѡмъ Бжїимъ. Цюхило, Василіевичемъ сы-
номъ Протопопы Саноцбаго.

48. Записи, які свідчать про історію побутування пам'ятки:
- а) арк. 2–7. На нижньому полі вкладний запис 1701 р. про передачу Пересопницького Євангелія гетьманом України Іваном Мазепою до Переяславського кафедрального собору.
 - б) арк. 2–7. Екслібрис бібліотеки Переяславської семінарії (не раніше 1799 р.).
 - в) арк. 20. Запис XIX ст. про історію створення пам'ятки



ТРАНСЛІТЕРОВАНІЙ
ТЕКСТ



Принципи транслітерації тексту

Пересопницьке Євангеліє має чітку структуру, яка повністю зберігається при публікації. Рукопис починається з так званої Науки читання, тобто зі своєрідного ключа до читання євангельських текстів. Далі вміщено запис писця з повідомленням про час і місце створення рукопису. Цей запис у публікації відокремлюється від основного тексту мережкою. Потім ідуть тексти чотирьох Євангеліїв, перед кожним з яких у публікації вміщено шмуцтитул. Усі чотири шмуцтитули, як і основний, яким відкривається книга, оздоблені за мотивами прикрас пересопницького рукопису. Текстові кожного з Євангеліїв передують мініатюра із зображенням відповідного євангеліста за роботою. Під мініатюрою вміщено рамку з текстом, де подаються короткі відомості про євангеліста і вказівки на те, скільки глав, зачал та стихів міститься в цьому Євангелії. Ці тексти в публікації винесено на окрему сторінку. Перед початком кожного Євангелія вміщено покажчик так званих чорнописаних глав, тобто перелік притч, а також Передмова. Євангелію від Матвія передують Передмова Феоділакта Болгарського, традиційна для канонічних православних євангельських текстів. У кінці кожного Євангелія в орнаментованій рамці зроблено запис про завершення роботи над цією частиною рукопису, відомості про те, хто переписав текст, а також вказується, скільки в ньому міститься глав, зачал та стихів. Ці записи в публікації подаються в подвійній рамці з мережкою. Після Євангелія від Йоана вміщено Післямову, друга частина якої є і своєрідною Передмовою до наступної частини пам'ятки – Місяцеслова. У кінці пересопницького рукопису писцем зроблено колофонний запис, який дотепер у науковій літературі також іменувався Післямовою. У публікації він відокремлюється від основного тексту мережкою. Після транслітерованого тексту подаються примітки до нього. У тексті посилання на примітки позначені зірочками.

Згідно з оригіналом текст поділяється на глави та зачала. На початку глав, крім першої глави кожного Євангелія, в рамці вміщено сумарій, у ньому викладається короткий зміст глави, якій він передуює. Нумерацію глав та зачал, як і в рукопису, відбито на бічних полях. Початок тексту глави

та зачала в публікації виділено в абзац; у межах зачала також іноді виділяються абзаци. На бічних полях кожного з чотирьох Євангеліїв міститься ще нумерація притч, яку здійснював писець, частково, очевидно, доповнював редактор, однак передано її не послідовно, як іноді й нумерацію зачал, тому в публікації пропущена нумерація подається в квадратних дужках. Її відновлено на основі звірки тексту Пересопницького Євангелія з текстами двох стародруків XVII ст. (Євангеліє.– Вільно, 1644; Євангеліє.– Львів, 1690).

Глоси, які в пам'ятці вписано до тексту в кіноварних рамках, у публікації виділяються курсивом і підкреслюються. Глоси, дописані писцем чи редактором на полях рукопису, вносяться до тексту із зірочкою й коментуються у примітках.

Колонтитули у тексті пам'ятки писано на верхньому полі посередині сторінки. У публікації вони подаються в такий спосіб: у текстах Науки читання та Місяцеслова вони містяться у посторінкових виносках, а в євангельських текстах їх подано й прокоментовано у примітках.

На нижніх полях текстів Євангеліїв писано так звані вкази, тобто вказівки на те, коли читати певний євангельський текст. Вкази належать до зачал. У публікації вкази із зачалами пов'язані посторінковими виносками, окремими для кожного Євангелія. Незначна кількість вказів міститься в рукописові на бічних полях. Це, як правило (за незначними винятками, які коментуються в примітках), вторинні вкази, зроблені редактором. У публікації вони друкуються на нижньому полі з абзаца по відношенню до основного вказу.

Пізніші записи, наявні в пам'ятці, що стосуються історії її побутування, відзначено зірочкою над номером аркуша та подано у примітках.

Художнє оздоблення пам'ятки, наприклад, місце розташування мініатюр та заставок, безпосередньо в тексті публікації не відзначається (іноді коментується в примітках), лише півжирним шрифтом передаються заголовки частин текстів, ініціали, нумерація глав та чорнописаних глав (які, переважно, взяті в орнаментовані обрамлення), зачал, колонтитули та вкази, писані кіновар'ю чи суриком, а також золотою фарбою.

Основний текст пам'ятки, писаний уставом, надруковано шрифтом одного розміру, а тексти, писані півуставом, виділено меншим кеглем – сумарії, колонтитули, вкази, покажчики глав і зачал, а також записи.

Текст рукопису подається без відзначення кінця рядка, двома скісними рисками відзначається кінець аркуша, а на бічному полі проставляється його порядковий номер відповідно до пагінації, здійсненої в пам'ятці олівцем. У публікації кожне Євангеліє відкривається шмуцтитолом, тому для зручності користування у кінці тексту кожного Євангелія також ставиться порядковий номер останнього аркуша, а дві скісні риски, що позначають його кінець, стоять уже на початку тексту наступного Євангелія. У публікації

ω(н) (т) ча(с) (въ ѡнь то чась). У другій фразі після ω літери н і т писані разом скорописним накресленням або виносна н з покриттям. Проте наявні й написання, коли т відсутня, тоді ця фраза передається як *въ ω(н) ча(с)*.

Виносні літери та склади вносяться в рядок у круглих дужках. Не беруться в круглі дужки в позиції в кінці рядків виносні ь, ь та о, ѡ, вписані в літеру м, оскільки такі написання не є власне прийомом скорочення, а пов'язані з намаганням писця не вийти за поле тексту. Вносяться в рядок у круглих дужках лише такі голосні, писані в кінці рядків: и, яка часто в пам'ятці позначається двома скісними рисками, та ѣ, вживання якої в цій позиції є сербським впливом. Виносні скорописні накреслення літер та складів подаються за узусом оригіналу, наприклад, літера м із буквеним знаком ь чи ь передається в закінченнях через -мь: *и(мь)* 164 зв.

Буквені знаки ь та ь передаються в точній відповідності до їх уживання у тексті. Якщо в кінці рядка вони писані над рядком, то їх внесено в рядок без застережень.

Письмо Пересопницького Євангелія характеризується складною системою діакритичних знаків (оксії, варії, знаки придиху, камора, кендема, паєрок, титла тощо), яка не відбиває закономірностей розвитку фонетичної системи української мови, а є наслідком другого південнослов'янського графіко-орфографічного впливу. Наприклад, оксії та варії не позначають фактичних наголосів. Тому в публікації діакритику передаємо не повністю. З діакритичних знаків зберігаються титла (крім випадків, коли титла стоїть над літерами, які за традицією було прийнято писати з покриттям при винесенні над рядок) та паєрок (на позначення ь, зрідка ь). Титла та паєрок передаються в уніфікованому вигляді. Титла, як правило, ставиться при скороченні на другій приголосній (при збігові двох, трьох та більше приголосних), за винятком: *блѣни* 471 зв., *въскрѣ* 18 зв., *смѣти* 159 та ін. З технічних причин паєрок ставиться вгорі між літерами. Зберігаються надрядкові знаки на позначення стягненого та йотованого і: ѣ та ѣ, які теж подаються уніфіковано. У практиці писців XVI ст. засоби для передачі стягненого та йотованого і ще не були остаточно вироблені, тому ці звуки на письмі передавалися різними діакритичними знаками. У Пересопницькому Євангелії це також має місце, однак у публікації відбиваються здебільшого ті випадки, де ѣ та ѣ фіксуються чітко. Іноді писець замість і йотованого (ѣ) вживав ѣ. Інші надрядкові знаки (оксія та варія, знаки придиху, камора, кендема тощо) опускаються. В окремих випадках кендема могла позначати йотоване і (яке передавалося через и) або ѣ, у цьому разі вона подається як и і вводиться в рядок у круглих дужках: *изы(и)де(т)* 24, *сїѡве брачїи(и)* 46.

Текст рукопису розбивається на слова згідно з сучасними нормами. Частка сѧ пишеться разом з дієсловом, коли вона перебуває у постпозиції щодо нього, окреме її написання збережене у препозиції. Залишки особо-

вих форм допоміжного дієслова *быти* у постпозиції при дієсловах пишуться разом, у препозиції та при інших частинах мови – окремо.

Зберігається написання великої та малої літер оригіналу.

Тексти, писані простою в'яззю, подаються за прийнятими принципами передачі тексту.

Зберігається літерне позначення цифр, і над ними послідовно ставиться титла, незважаючи на те, що вона може бути пропущена в оригіналі. У цифрах виносна *д* вноситься в рядок без круглих дужок. Буквою *ч* на позначення числа 90 передається класична грецька “капа”, яка в рукопису послідовно писана через *с* із хвостиком донизу, наприклад, арк. 7 зв. При написанні порядкових числівників, які передаються цифрою з приєднаним до неї закінченням, це закінчення поєднується з числівниковою основою дефісом: *Ѡ-ое*. Це стосується й складних іменників, першою частиною яких є числівник, виражений цифрою: *Ѡ-ца*.

Помилкові написання оригіналу або невиправдані повтори зберігаються з відповідним застереженням – знак оклику в квадратних дужках. В окремих випадках вони коментуються в примітках.

У рукописові наявні випадки гаплографії та асимілятивних змін у сполученнях прийменника з іменником або іншими повнозначними частинами мови, які також коментуються в примітках.

Зберігається пунктуація оригіналу: крапка, двокрапка, кома. Однак усі види крапок (крапка звичайна, велика кругла, ромбовидна, червона – кіповарна тощо) замінюються звичайною сучасною крапкою. У другій частині рукопису (з арк. 155 зв.) поширена скісна риска, роль якої зводилася, можливо, до поділу тексту на слова. Замість неї у публікації ставиться кома.

Правки та доповнення тексту, зроблені редактором, а іноді й писцем, коментуються в примітках. Коли вони вносяться в текст, то це здійснюється за прийнятими правилами публікації.



КѸ ты(м) сѣы(м) книга(м) съборѸ чотыре(м)
 єѵ(г)листоѵ(м). придана єсть науока читана. и найдена
 єѵ(г)ліамь. сжбота(м) же и не(д)ла(м).
 и всѣмь дїѵ(м). поча(т)кы,
 и кон'ци, всакомоу єѵ(г)лію. яко са въ цркви бжїи
 чтеть. и великомоу постоу. и страсте(м) хвѣмь.
 и гѣскы(м) пра(з)никѵ(м). и всѣ(м) сѣымь, и прочи(м)
 потреба(м) не ѡскоудно. начинає(т)са
 Ѡ великыа н(д)ла пасхы

Въ сѣжа и великжа не(д)ла пасхы

На ли(т)р', єѵ(г)ліє, Ѡ іѵан'на. гла(в), а̄. и за(ч), а̄.
 на ве(ч)рни, єѵ(г). Ѡ іѵа(н). гла(в), к̄, а за(ч)ло, ф̄е. //

3 зв.

В пне(д) свѣ(т) не(д) єѵ(г)є Ѡ іѵа(н), за(ч), в̄.

вѵѵ(к)	єѵ(г)є	Ѡ	лу(к)	г(л)	к̄д	за(ч)	р̄г̄ї.
в срѣ(д)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	а̄	за(ч)	д̄.
в че(к)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	г̄	за(ч)	й̄.
в па(к)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	в̄	за(ч)	з̄.
в сж(б)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	г̄	за[!]	а̄ї.

гла(с) а̄¹

не(д) в̄ ѳомина єѵ(г)є оу(т)р'нее, а̄.

на лѵ(т)ргїи єѵ(г)ліє Ѡ іѵа(н)на за(ч) ф̄е.

В пне(д)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	в̄	за(ч)	з̄.
вѵѵ(к)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	г̄	за(ч)	ї̄.
в сре(д)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	є̄	за(ч)	є̄ї.
в че(к)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)			за(ч)	с̄ї.
в па(к)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)			за(ч)	з̄ї.
в сж(б)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	з̄	за(ч)	ѳ̄ї.

гла(с) в̄

не(д) г̄ мироносиць. єѵ(г)є оу(т)р'нее г̄.

на лѵ(т)р єѵ(г)є м(р) г(л) єї, а за(ч)ло, ф̄ѳ.

В пне(д)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	д̄	за(ч)	г̄ї.
вѵѵ(к)	єѵ(г)є	Ѡ	іѵ(н)	г(л)	з̄	за(ч)	к̄.

¹ Пят'десят'ница.

в сре(д)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) кѣ. //	4*
в че(к)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) кѣ.	
в па(к)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) кѣ.	
в сж(б)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) єї	за(ч) нѣ.	

не(д) д̄ раслаблен'наго, ев(г)ліе оу(т)р' д̄.
на лв(т)р' ев(г)е ѿ іω(н) г(л) є а за(ч), д̄ї.

гла(с) г

В пне(д)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) ̄	за(ч) кѣ.	
втω(к)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) ̄	за(ч) кѣ.	
в срѣ(д)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) кѣ.	
в че(к)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) ѣ	за(ч) кѣ.	
в па(к)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) л̄.	
в сж(б)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) л̄а.	

не(д) є самараньни ев(г)е оу(т)р' ̄.
на лв(т)р' ев(г)ліе ѿ іω(н) г(л) д̄ а за(ч) в̄ї.

гла(с) д̄

В пне(д)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) ѣ	за(ч) л̄в.	
втω(к)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) л̄г.	
в сре(д)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) ̄	за(ч) н̄ї.	
в че(к)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) ѣ	за(ч) л̄е.	
в па(к)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) і	за(ч) л̄з. //	4 зв.
в сж(б)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) л̄н.	

не(д) ̄ слѣпаго ев(г)е оу(т)рнеє, ѣ.

гла(с) ̄²

на лв(т)р ев(г)е ѿ іωан'на г(л) ѣ а за(ч) л̄д.

В пне(д)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) аї	за(ч) м̄.	
втω(к)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) в̄ї	за(ч) м̄в.	
в срѣ(д)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) м̄г.	

В че(к) възнесеїа, г̄а ба и с̄пса нашего іѵ х̄а. на оу(т)р' ев(г)ліе,
въскр(с)но г̄. на лв(т)р ев(г)ліе въскр(с)но ̄. ѿ лоуки гла(в) к̄д
а за(ч) р̄д̄ї.

в па(к)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) д̄ї	за(ч) м̄з.	
в сж(б)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) м̄н.	

не(д) ̄ с̄ты(х) ѿц̄ь ев(г)е оу(т)р'неє, і.

гла(с) ̄

на лв(т)р' ев(г)е ѿ іω(н) г(л) з̄ї, а за(ч) н̄з.

в пне(д)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) д̄ї	за(ч) м̄ѣ.	
втω(к)	ев(г)е ѿ іω(н) г(л) с̄ї	за(ч) н̄г.	
в сре(д)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) н̄д.	
в че(к)	ев(г)е ѿ іω(н)	за(ч) н̄е. //	5

² Пат'деса(т)ница.

	в па(к)	єν(г)є ѿ	їω(н)	г(л)	зї	за(ч)	нз̄.
	в сж(б)	єν(г)є ѿ	їω(н)	г(л)	кѧ	за(ч)	з̄з̄.
гла(с) з̄	не(д) ѡ н-ца еже е(ст) съшествоіе дѧа стго на стѡа ап(ст)лы. єν(г)ліе оу(т)р' ѿ. на лв(т)р' єν(г)є ѿ їω(н) г(л) з̄ а за(ч) кз̄.						
	В пне(д) сице праз(д)нже(м) ω три со(л)нечнѣ(м) бж(с)тва свѣтѣстѡа тр(о)ца. єν(г)ліе ѿ ма(ѳ) г(л) иї а за(ч) оѳ̄.						
	втω(к)	ѿ	ма(ѳ)	єν(г)є	г(л)	д̄	за(ч) і̄.
	в сре(д)	ѿ	ма(ѳ)	єν(г)є	г(л)	ѳ̄	за(ч) в̄і̄.
	в че(к)	ѿ	ма(ѳ)	єν(г)є			за(ч) г̄і̄.
	в па(к)	ѿ	ма(ѳ)	єν(г)є			за(ч) д̄і̄.
	в сж(б) ѧ	ѿ	ма(ѳ)	єν(г)є			за(ч) є̄і̄.
гла(с) ӣ ³	не(д) ѧ всѣ(х) стѡ(х) єν(г)ліе оу(т)р'неє, ѧ. на лв(т)р' єν(г)є ѿ ма(ѳ) г(л) і̄ а за(ч) лїи.						
	В пне(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	з̄	за(ч)	ѳ̄і̄.
5 зв.	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	з̄	за(ч)	кв̄. //
	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	кг̄
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ӣ	за(ч)	кз̄.
	в па(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ѳ̄	за(ч)	лѧ.
	в сж(б) в̄	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	з̄	за(ч)	к̄.
гла(с) в̄	не(д)ли второа						
	не(д) в̄ на лв(т)р' єν(г)є в' ма(ѳ) г(л) д̄ а за(ч), ѳ̄.						
	в пне(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ѳ̄	за(ч)	л̄д̄.
	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	і̄	за(ч)	л̄є̄.
	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	л̄с̄.
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	л̄з̄.
	в па(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	л̄ӣ.
	в сж(б) г̄	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	з̄	за(ч)	к̄д̄.
гла(с) в̄	не(д)ли третїа						
	не(д) г̄ на лв(т)р' єν(г)є в' ма(ѳ) г(л) з̄, а за(ч) иї̄.						
	в пне(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ѧ̄і̄	за(ч)	м̄.
	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	м̄ѧ.
	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	м̄в̄.
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	м̄г̄.
	в па(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	в̄і̄	за(ч)	м̄д̄
6	в сж(б) д̄	єν(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ӣ	за(ч)	кз̄. //

³ Не(д)ла перваа.

не(д) д̄ на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ ма(ѳ)
г(л) ӣ а за(ч) кѣ.

гла(с) г⁴

в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	вї	за(ч)	м̄є.
вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	м̄с.
в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	м̄и.
в че(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	м̄ѳ.
в па(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	гї	за(ч)	н̄.
в сж(б) ѣ	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ѳ	за(ч)	л̄.

не(д)ли патоа

гла(с) д̄

не(д) є̄ на лѸр' єѸ(г)є ѿ ма(ѳ) г(л) ӣ, а за(ч) к̄и.

в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	гї	за(ч)	н̄а.
вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	н̄в.
в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	н̄г.
в че(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	н̄д.
в па(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	н̄є.
в сж(б) ѣ	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ѳ	за(ч)	л̄в.

не(д)ли шестоа

гла(с) з̄⁵

не(д) з̄ на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ ма(ѳ) г(л) ӣ а за(ч) к̄ѡ.

в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	гї	за(ч)	н̄с.
вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	дї	за(ч)	н̄з.
в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	з̄. //
в че(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	єї	за(ч)	з̄а.
в па(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	з̄г.
в сж(б) ѣ	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	ї	за(ч)	л̄ѡ.

б зв.

не(д)ли семоа

гла(с) з̄

не(д) з̄ на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ ма(ѳ) г(л) ѳ̄ а за(ч), л̄г̄.

в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	сї	за(ч)	з̄є.
вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	з̄с.
в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	з̄и.
в че(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)			за(ч)	з̄ѳ.
в па(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	зї	за(ч)	ѡа.
в сж(б) ӣ	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	вї	за(ч)	м̄з.

не(д)ли ѡсмоа

гла(с) з̄

не(д) ӣ на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ ма(ѳ) г(л) д̄ї а за(ч) н̄и.

в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(ѳ)	г(л)	иї	за(ч)	ѡд.
----------	----------	-------	------	----	-------	-----

⁴ Не(д)ли четве(р)тоа.

⁵ Не(д)ли шестоа.

	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	о̄с̄.
	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	к̄	за(ч)	п̄.
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	п̄а.
	в па(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	к̄а	за(ч)	п̄г̄.
7	в сж(б) ѿ	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	єї	за(ч)	ѡд. //
гла(с) и ⁶	не(д) ѿ на лν(т)р' єν(г)є ѿ ма(ѿ) г(л) дї а за(ч) нѿ.					
	в пне(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	к̄а	за(ч)	п̄д.
	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	п̄е.
	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	п̄с.
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	п̄и.
	в па(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	к̄в	за(ч)	ч̄а.
	в сж(б) ї	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	зї	за(ч)	о̄г̄.
гла(с) ѿ	не(д)ли десатоа					
	не(д) ї на лν(т)р' єν(г)є ѿ ма(ѿ) г(л) зї а за(ч), о̄в̄.					
	в пне(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	к̄г̄	за(ч)	ч̄д.
	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	ч̄е.
	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	ч̄с̄.
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	к̄д	за(ч)	ч̄ѿ.
	в па(к)	єν(г)є ѿ	ма(ѿ)		за(ч)	р̄.
	в сж(б) аї	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	ѿї	за(ч)	о̄и.
гла(с) ѿ	не(д)ли, аї					
	не(д) аї на лν(т)р' єν(г)є ѿ ма(ѿ) г(л) иї а з(ч) о̄з̄.					
	в пне(д)	єν(г)є ѿ	ма(р) г(л)	а̄	за(ч)	в̄.
	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(р)		за(ч)	г̄.
7 зв.	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(р)		за(ч)	д̄. //
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(р)		за(ч)	е̄.
	в па(к)	єν(г)є ѿ	ма(р) г(л)	в̄	за(ч)	ѿ.
	в сж(б) вї	єν(г)є ѿ	ма(ѿ) г(л)	к̄	за(ч)	п̄в̄.
гла(с) г̄ ⁷	не(д) вї на лν(т)р' єν(г)є ѿ ма(ѿ) г(л) ѿї а за(ч) о̄ѿ.					
	в пне(д)	єν(г)є ѿ	ма(р) г(л)	г̄	за(ч)	а̄ї.
	втω(к)	єν(г)є ѿ	ма(р)		за(ч)	в̄ї.
	в сре(д)	єν(г)є ѿ	ма(р)		за(ч)	г̄ї.
	в че(к)	єν(г)є ѿ	ма(р)		за(ч)	д̄ї.

⁶ Не(д)ли деватоа.

⁷ Не(д)ла вї.

гла(с) В ⁹	НЕ(Д) ЗІ на лВ(Т)р' єВ(Г)є Ѡ ма(Ѡ) г(л) єї а за(ч) ЗВ.					
	начатѠ(к) новомоу лѢтоу єВ(Г) лу(к) г(л) а̄ за(ч) а̄.					
	в пне(д) а̄	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Г	за(ч) І.
	вѠ(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) а̄І.
	в сре(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Д	за(ч) вІ.
	в че(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) гІ.
	в па(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) дІ.
	в сж(б) а̄	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) єІ.
гла(с) а̄	НЕ(Д)ЛА иї					
	НЕ(Д) иї на лВ(Т)р' єВ(Г)є Ѡ лу(к) г(л) є а за(ч) зї.					
	в пне(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Д	за(ч) сІ.
	вѠ(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Є	за(ч) иї.
	в сре(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) к̄а.
	в че(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	З	за(ч) к̄Г.
	в па(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) к̄Д.
9	в сж(б) В̄	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Є	за(ч) ѠІ. //
гла(с) Б ¹⁰	НЕ(Д) ѠІ на лВ(Т)р' єВ(Г)є Ѡ лу(к)					
	г(л) к̄В а за(ч) к̄З.					
	в пне(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	З	за(ч) к̄Є.
	вѠ(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) к̄З.
	в сре(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) к̄И.
	в че(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	З	за(ч) л̄а.
	в па(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) л̄В.
	в сж(б) Г̄	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Є	за(ч) к̄.
гла(с) Г	НЕ(Д)ЛА К̄					
	НЕ(Д) К̄ на лВ(Т)р' єВ(Г)є Ѡ лу(к) г(л) З а за(ч), л̄.					
	в пне(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	З	за(ч) л̄Г.
	вѠ(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Ӣ	за(ч) л̄Д.
	в сре(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) л̄З.
	в че(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Ѡ	за(ч) м̄а.
	в па(к)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)			за(ч) м̄В.
	в сж(б) Д̄	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	З	за(ч) к̄В.
гла(с) Д	НЕ(Д)ЛА к̄а					
	НЕ(Д)ЛА к̄а на лВ(Т)р' єВ(Г)є Ѡ лу(к) г(л) ӣ за(ч) л̄Є.					
	в пне(д)	єВ(Г)є Ѡ	лу(к)	г(л)	Ѡ	за(ч) м̄Г.

⁹ НЕ(Д)ЛА зї.

¹⁰ НЕ(Д)ЛА ѠІ.

вѡ(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	мѡ.	
в сре(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	мѡ. //	9 зв.
в че(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ми.	
в па(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	ї	за(ч)	нї.
в сж(б) ѡ	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	ѡ	за(ч)	кѡ.
не(д) кѡ на лѡ(т)р' ѡ(г)лїѡ* ѡ лу(к)						гла(с) ѡ ¹¹
г(л) ѡї а за(ч) нї.						
в пне(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	ї	за(ч)	нѡ.
вѡ(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	аї	за(ч)	не.
в сре(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	нѡ.	
в че(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	нѡ.	
в па(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	нї.	
в сж(б) ѡ	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	нї	за(ч)	лѡ.
не(д)ла кї						гла(с) ѡ
не(д) кї на лѡ(т)р' ѡ(г)ѡ ѡ лу(к) г(л) нї а за(ч) лї.						
в пне(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	аї	за(ч)	нѡ.
вѡ(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ѡ.	
в сре(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ѡа.	
в че(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ѡв.	
в па(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	вї	за(ч)	ѡг.
в сж(б) ѡ	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	ѡ	за(ч)	мї. //
не(д) кѡ						гла(с) ѡ ¹²
на лѡ(т)р' ѡ(г)ѡ ѡ лу(к) г(л) нї а за(ч) лѡ.						
в пне(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	вї	за(ч)	ѡѡ.
вѡ(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ѡнї.	
в сре(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ѡѡ.	
в че(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	гї	за(ч)	ѡ.
в па(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ѡг.	
в сж(б) нї	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	ѡ	за(ч)	мѡ.
не(д)ла кѡ						гла(с) нї
не(д) кѡ на лѡ(т)р' ѡ(г)ѡ ѡ лу(к) г(л) ї а за(ч), нї.						
в пне(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	дї	за(ч)	ѡѡ.
вѡ(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)		за(ч)	ѡѡ.	
в сре(д)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	ѡї	за(ч)	ѡнї.
в че(к)	ѡ(г)ѡ ѡ	лу(к)	г(л)	ѡї	за(ч)	нї.

¹¹ Не(д)ла кѡ.

¹² Не(д)ла кѡ.

	в ПА(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	пѵ.
	в сж(б) Ѹ	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) Ѹ	за(ч)	мѸ.
гла(с) Ѣ		не(д)ла кѣ			
		не(д) кѣ на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ лу(к) г(л) вї а за(ч) жѣ.			
	в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) зї	за(ч)	пѣ.
	вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	пѣ.
10 зв.	в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) йї	за(ч)	ч. //
	в че(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	чѵ.
	в ПА(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) Ѹї	за(ч)	чѸ.
	в сж(б) ї	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) аї	за(ч)	нѧ.
гла(с) Ѣ ¹³		не(д) кѣ на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ лу(к) г(л) гї а за(ч) ѡѧ.			
	в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) Ѹї	за(ч)	чѣ.
	вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	чї.
	в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) к̄	за(ч)	чѸ.
	в че(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	р̄.
	в ПА(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	рѧ.
	в сж(б) аї	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) вї	за(ч)	жѣ.
гла(с) Г		не(д)ла кї			
		не(д) кї на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ лу(к) г(л) дї а за(ч) ѡѣ.			
	в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) к̄	за(ч)	рѵ.
	вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) кѧ	за(ч)	рѣ.
	в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	рѧ.
	в че(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	рѣ.
	в ПА(к)	єѸ(г)є ѿ	лу(к)	за(ч)	рї.
11	в сж(б) вї	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) гї	за(ч)	ѡѵ. //
гла(с) д̄ ¹⁴		не(д) кѸ на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ лу(к) г(л) зї а за(ч) пѣ.			
	в пне(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(р) г(л) й	за(ч)	лїг.
	вгѡ(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(р)	за(ч)	лїд.
	в сре(д)	єѸ(г)є ѿ	ма(р)	за(ч)	лїѣ.
	в че(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(р) г(л) Ѹ	за(ч)	лїѸ.
	в ПА(к)	єѸ(г)є ѿ	ма(р)	за(ч)	мѧ.
	в сж(б) гї	єѸ(г)є ѿ	лу(к) г(л) дї	за(ч)	ѡд.

¹³ Не(д)ла кѣ.

¹⁴ Не(д)ла кѸ.

НЕ(Д)ЛА Л̄

гла(с) ̄

НЕ(Д) Л̄ на лв(т)р' єв(г)є ѿ лук(г)л иї а за(ч) с̄а.

в пне(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	ѿ	за(ч)	м̄в.
втѡ(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	ї	за(ч)	м̄г.
в сре(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	м̄д.
в че(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	м̄е.
в па(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	м̄с.
в сж(б) д̄ї	єв(г)є ѿ	лук(г)л	г(л)	с̄ї	за(ч)	п̄а.

НЕ(Д)ЛА Л̄а

гла(с) ̄

НЕ(Д) Л̄а на лв(т)р' єв(г)є ѿ лук(г)л иї а за(ч) ч̄г.

в пне(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	ї	за(ч)	м̄й.
втѡ(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	аї	за(ч)	н̄.
в сре(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	н̄а. //
в че(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	н̄в.
в па(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	вї	за(ч)	н̄г.
в сж(б) єї	єв(г)є ѿ	лук(г)л	г(л)	зї	за(ч)	п̄д.

11 зв.

НЕ(Д) Л̄в на лв(т)р' єв(г)є ѿ лук(г)л
г(л) ѿї а за(ч) ч̄д.

гла(с)
з¹⁵

в пне(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	вї	за(ч)	н̄д.
втѡ(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	н̄е.
в сре(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	н̄з.
в че(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	н̄ѣ.
в па(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	гї	за(ч)	н̄и.
в сж(б) с̄ї	єв(г)є ѿ	лук(г)л	г(л)	иї	за(ч)	п̄и.

НЕ(Д) Л̄г мыгарева

гла(с)
и

НЕ(Д) Л̄г на лв(т)р' єв(г)є ѿ лук(г)л иї а за(ч) п̄ѡ.

в пне(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	гї	за(ч)	н̄ѡ.
втѡ(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	ѣ.
в сре(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	ѣа.
в че(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)			за(ч)	ѣв.
в па(к)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	д̄ї	за(ч)	ѣг.
в сж(б) з̄ї	єв(г)є ѿ	лук(г)л	г(л)	к̄	за(ч)	р̄г. //

12

НЕ(Д) Л̄д на лв(т)р' єв(г)є ѿ лук(г)л
г(л) єї а за(ч) ѡ¹⁶.

в пне(д)	єв(г)є ѿ	ма(р)	г(л)	аї	за(ч)	м̄ѡ.
----------	----------	-------	------	----	-------	------

¹⁵ НЕ(Д) л̄в зак'хєова.

¹⁶ НЕ(Д) л̄д блоу(д)паго.

вгѡ(к)	єѵ(г)є	Ѡ	ма(р)	г(л)	дї	за(ч)	ѡд.
в сре(д)	єѵ(г)є	Ѡ	ма(р)			за(ч)	ѡє.
в че(к)	єѵ(г)є	Ѡ	ма(р)	г(л)	єї	за(ч)	ѡс.
в па(к)	єѵ(г)є	Ѡ	ма(р)			за(ч)	ѡи.
в сж(б) иї	єѵ(г)є	Ѡ	лу(к)	г(л)	кѧ	за(ч)	рє.

не(д) лїє ма(с)пѡ(ст)наа

не(д) лїє на лѵ(т)р' єѵ(г)є Ѡ ма(т) г(л) кѧ а за(ч) рѡ.

в пне(д)	сы(р)поу(ст)	єѵ(г) Ѡ	лу(к)	г(л)	ѡї	за(ч)	чѡ.
вгѡ(к)	сы(р)поу(ст)	єѵ(г) Ѡ	лу(к)	г(л)	кѡ	за(ч)	рѡ.
в че(к)	сы(р)поу(ст)	єѵ(г) Ѡ	лу(к)	г(л)	кї	за(ч)	рї.
в сж(б)	сы(р)поу(ст)	єѵ(г) Ѡ	ма(ѡ)	г(л)	ѡ	за(ч)	сї.

не(д)ла сы(р)пѡ(ст)наа

на лѵ(т)р' єѵ(г)лїє Ѡ ма(ѡ) гла(в) ѡ, а за(ч) зї.

12 зв. в сре(д) и па(к) сы(р)пѡ(ст)ныа не(д)ла єѵ(г)лїа нѡ(ст) //



*Євангеліє
від Матвія*



**Иже в ма(т)ѳея сѳого написаны соу(т) вказы,
противоу быв'шим' въ єѳ(г)лїи.
чернописан'ны(м) глава(м)**

	Гла(в)	
О вол'свѣхъ	ā	
О изб'ієныхъ ѳтрочище(х):	b	
Пръвыи іѳа(н) проповѣда цр(с)тво небесное.		
в лоуцѣ, патое.	f	
О оученїи іѳовѣ.	d	
О бл'жен'ныхъ. в лоуцѣ, зї.	e	
О прокажен'нѣ(м). ма(р) d. в лу(ц), вї.	s	
О сот'ницѣ. в лу(ц) иї. іѳа(н), z.	z	
О тещи петровѣ. в лу(ц) ѳ. ма(р), b.	y	
О исцѣлѣвши(х) ѳ раз'лич'ны(х) недоугъ. в ма(р), f.		
а в лоуцѣ, i.	f	
О неповелѣннѣ(м) вслѣ(д) ити. в лу(ц) лг.	i	
О въз'вращенїи вода(м). ма(р) i лу(к) kг.	aī	
О бѣсноужщи(м)са. в ма(р) aī. в лу(ц) kd.	vī	
О расслаблен'нѣ(м). ма(р) e. лу(к) gī іѳ(н) z.	gī //	13
О ма(т)ѳеи мытари. ма(р) z, в лу(ц) dī.	dī	
О дъщери ар'хисинаговѣ. в ма(р) vī. а в лоуцѣ, kē.	eī	
О кровоточивѣи. ма(р) gī лу(к) kz.	sī	
О двою слѣп'цю.	zī	
О бѣсноужщим'са глоусѣ.	иī	
О посланїи дванадеса(т) в ма(р) y, и dī. а в лоуцѣ, sī. и kz.	oī	
О послан'ны(х) ѳ іѳан'на в лу(ц) k.	k	
О имащи(м) соухоу роукоу. в ма(р). z. а в лоуцѣ, eī.	kā	
О бѣсноужщи(м)са слѣпоу и глѣхоу. в лоуцѣ, lѳ.	kv	
О просащихъ знаменїа лу(к) mā.	kГ	
О при(т)ча(х). ма(р) ѳ. лу(к) kv, и mв.	kd	
О іѳан'нѣ и іродѣ. в ма(р), eī.	kē	

	О пати(х) хлѣбѣхъ и двою рыбѣ. в ма(р), сї.	
	в лоуцѣ кїи. їѡа(н), ї.	к̄с̄
	О мор'стѣ(м) хож(д)єніи. ма(р) зї їѡ(н) ѿ.	к̄з̄
13 зв	О престоупленїи заповѣ(ди) бїа м(р) иї.	к̄и //
	О хананеи, в ма(р)ка, ѿї.	к̄ѿ
	О исцѣлѣвши(х) народѣ(х).	л̄
	О се(д)михъ хлѣбѣхъ. в ма(р), к̄а.	л̄а
	О квасѣ, фарисєистѣ. в ма(р) к̄в. а в лоуцѣ, м̄д.	л̄в
	О кесарїйстѣмъ въпрошенїи. в ма(р)коу, к̄д.	
	а в лоуцѣ, к̄ѿ.	л̄г̄
	О прєѡбраженїи сїсовѣ. в ма(р). к̄є. а в лоуцѣ, л̄.	л̄д
	О бѣсноужцим'са на новы(и) м(с)ца в ма(р)коу, к̄с̄.	
	а в лоуцѣ, л̄а.	л̄є
	О просащихъ дидраг'ма.	л̄с̄
	О глїюци(х) кто є(ст) болїи. ма(р) к̄з̄ лу(к) л̄в.	л̄з̄
	О сто ѡвецъ прит'ча.	л̄и
	О дол'жнѣмъ тмож талан'тъ.	л̄ѿ
	О вопрошажци(х) аще дв(ст)йть, поустити женж.	
	в ма(р)коу, к̄и	м̄
	О въпрош'шѣ(м) богатѣмъ їса. в мар'коу, к̄ѿ.	м̄а
14	О наятїи дѣлатєль.	м̄в //
	О снїѡу зєведеѡвоу. в ма(р)ку. л̄.	м̄г̄
	О двою слѣп'цю. ма(р) л̄в лу(к) з̄д.	м̄д
	О ѡслаати и жрѣбати. ма(р) л̄а. в лоуцѣ, з̄и.	м̄є
	О слѣпыхъ и хромыхъ.	м̄с̄
	О иссохи смоков'ници. ма(р) л̄г̄.	м̄з̄
	О въпрош'шихъ г̄а архїереѡхъ и старце(х). в мар'коу л̄є,	
	а в лу(ц) з̄ѿ.	м̄и
	О двою снїѡу прит'ча.	м̄ѿ
	О виноградѣ при(т)ча. в ма(р), л̄с̄. а в лоуцѣ, ѿ.	н̄
	О з'ван'ны(х) на бракъ. в лу(ц) н̄д.	н̄а
	О въпрош'ши(х) ѡ кин'сонѣ, в мар'коу, л̄з̄. в лоуцѣ, ѿа.	н̄в
	О са(д)доукеѡ(х). в ма(р) л̄и. в лу(ц), ѿб̄.	н̄г̄
	О въпрош'шѣмъ закон'нѣцѣ. в мар'коу, л̄ѿ.	
	а в лоуцѣ, л̄є.	н̄д
	О въпрошенїи г̄ни к фарисєѡ(м).	
	и како сн̄ дв(до)въ єсть х̄с̄. м(р) л̄є лу(к) ѿг̄.	н̄є
14 зв.	О ѡкаанїи книжникъ и фа // рисєи. в лоуцѣ м̄г̄.	н̄с̄

О кон'чинѣ. в ма(р) мѣ. в лу(ц) оѣ.	нѣ	
О днїи ѡнѡ(м) и часѣ. в ма(р), мѣ.	нї	
О десѣтихъ девахъ.	нѣ	
О прїем'шимъ таланты.	ѣ	
О пришествїи христовѣ.	ѣа	
О помазав'шои гѣа мирѡ(м). в ма(р) мѣ. в лоуцѣ, кѣа, їѡа(н), вї.	ѣв	
О оуготоваи пасцѣ, в ма(р), мѣ. а в лоуцѣ, оѣ.	ѣг	
О ѡбразѣ таинѣмъ. в ма(р) мѣ.	ѣд	
О преданїи їсѣѣ. в ма(р)коу, мѣ.	ѣе	
О ѡметанїи петровѣ. в ма(р) мѣ. а в лоуцѣ, ої.	ѣѣ	
О раскаиїи їоудинѣ.	ѣѣ	
О прошенїи телесе гѣа. в мар'коу мї. а в лоуцѣ, пѣ. ѡан'нѣ [!]*, нї.	ѣи //	15

Выкладъ ѳеѡфілак'та арьхиеп(с)кпа
болгар'скаго. в прѣ(д)ре(ч)ню,
єѡ(г)ліа, с'того матѳеа

Иже оубо прежде закона, ѡни бж(с)твнїи мжжїе. не писаньми, и книгами просвѣщаахжса. нж чистыи имавши смыслъ. дѣа сїа-нїе(м) просвѣщаахжса. и таковѣ дахж бжїа хотенїа. самому ѡному бесѣдоужщоу, тѣмь. оусты ко оустомь. таковѣ бѣ ноє. авраамь. їсаа(к).
 15 зв. ияковѣ. и мовси. понеже изнемогоша члци. и недѡ(ст)инї // были про-свѣщатиса, и оучити(с) ѡ с'го дѣа. да(ст) члколюбецъ бѣ писанїа. да поне сими въспоминажть того хотенїа. Сице и хс ап(ст)лѡмь оубо самоличнѣ бесѣдова. и дѣа блг(д)ть оучителя тѣмь посла. и понеже по си(х) хотахж ереси прозабнжти. и ѡбычаи наши растлити. блгволи написатиса, блговѣстїемь. да ѡ си(х) оучими истин'нѣ. ѡводими бжде(м) ѡ л'живы(х) ересеи. ни(ж) в'секонеч'нѣ растлат'са ѡбыча(и) наши. Чтыри же блговѣстїа да(ст) на(м) приклад'но. зане събор'ны(м) и врѣховны(м) чтыре(м) добродѣтеле(м). ѡ си(х) оучими есмы. мжжествоу мждрости правдѣ, и цѣломждрїю. мжж'ствоу ег(д)а
 16 глгъ гѣ, не оубойтеса ѡ оубива // жши(х) гѣло, дїгѣ же не можши(х) погоубити. мждрости же егда пооучае(т). бждѣте мждри яко смїа. и цѣли яко голжби. правдѣ же егда оучи(т), яко же хочете да твора(т) ва(м) члци, и вы творѣте и(м) такожде. цѣломждрїю яко же егда ѡричетъ, възрѣвыи на женж кѣе же възделѣти тоу. оуже прелюбодѣяль є(ст) въ ср(д)ци свое(м). и инако же сж(т) чтыри блговѣстїа. яко да яви(т) яко чтыри сїа ѡбдрѣжа(т); се рекжчи, преданїа. запо-вѣди прещенїа. ѡбѣтованїа. и вѣровав'ши(м) оубо преданїемь. заповѣди не хранащи(м). бжджщими прети(т) мжками. хранащи(м) же вѣчнаа ѡбѣщаважще блгаа. Блговѣстїе же глг'са // зане вѣсти(т) на(м) вещи, блго и добрѣ имоуща. Се рекжчи, ѡставленїе грѣхо(м). прав'дож въсхо(д) на нбса. снѡположенїе бжїе. вѣстит' же яко блгооудобнѣ сїа прїахо(м). еда бо трюдихѡ(м)са мы о стажанїи си(х) блгѣ. или ѡ сво-

и(х) исправленїи сїа прїахω(м). нж блг(д)тїж и чл̀колюбіємь бжїимь, толики(х) бл̀гь сподобихω(м)са. чтыри оубо соу(т) єв(г)листи. ѿ сих' же оубо два: ма(т)ѳеи, и їван'нь. были ѿ лика дванадесатихь. два же марко и лоука, ѿ се(д)мидесати(х). былъ оубо марко послѣ(до)ватель и оучень петровъ. лоука же павловъ. Ма(т)ѳеи (ж) оубо прѣвѣ всѣ(х) написа єв(г)лїе єврейскы(х) [!] языкомь. кѣи же // ѿ єврей* вѣ- 17
 ровав'шимь. по ѡсмь лѣте(х) г҃ѡа възнесенїа. преложи же сїе їван'нь, ѿ єврейска языка на ел'лин'скыи. яко же глїють. марко же по деса- ти(х) лѣтѣ(х) хѡа възнесенїа написа. ѿ петра наоучив'са. лоука же по патинадесати(х) лѣтѣхь. їван'нь же бгословн'їиши, по тридесати(х), и двоу. глїють бо яко по смртіи ѡнѣ(х), възыскавшоу емоу. принесена быти три блгговѣстїа. да види(т) сїа и сжди(т), если прав'диве списа- ны соу(т). ѡн' же преоуказа; кол'ко ѡни оставили, тѣи понапол'наль. що жь ѡни в корот'кости рек'ли. сѣи роспротер'ль в' свое(м) блгго- вѣстїи. прото (ж) и ѿ бгѡ // словїа нача(т). понеже бо дрѣзїи не въспо- манжли превѣч'ное бытїе баслова. тѣи бгослови сїа. да не въз'мнит'са бжїе слово прость чл̀къ быти. се рекжчи, кромѣ бж(ст)ва. Ма(т)ѳеи точїж ѡ плѣ(т)стѣ(м) бесѣдоуе(т) бытїи хѡѣ. кѣ євреω(м) бо писаше. им' же довол'но было навьк'нжти. яко ѿ авраама и дѣда, родиса хс. почивае(т) бо їоудеи егда слыши(т), яко ѿ дѣда естѣ хс. нж глїши ми. яко не доволѣли єдинь бла(г)вѣстникь. Слыши яко доволаше оубо. нж да покаже(т)са паче истин'на. Сего ради попжстишаса чтыри, написати. егда бо видиши си(х) чтырехь несѣше(д)ши(х)са, ни же сѣ(д) // ши(х) дроугъ съ дроугω(м). нж иного инде сжца. таже 18
 написавши(х) ѡ тѣ(х) же яко ѿ єдинѣхь оусть. не оубо ли оудивиши(с) блгговѣстїю истин'нѣ. и речеши яко ѿ дѣа сѣа глѡахж. и не глїи яко не єдиногласоуж(т), въ все(м). виждь бо в' которы(х) не єдино- гласоуж(т). Еда ѡво оубо рече, яко родиса хс. Ов' же глѣть, ни. или ѡво ѡбо, въскрсе хс. Ов' же глѣ(т), ни. не бжди то. в ноужн'їиши(х) бо и истин'нѣиши(х) не разликоуж(т). и аще в' нжжыг'їиши(х) и истин'нѣиши(х) не разликоуж(т). чого са дивоуешь(с); если в' мен' ши(х) мни(т)са разликовати. зане бо паче истин'ствоуж(т). яко аще по в'семѡ // єдиногласовали быша. въз'мнѣлося бы яко сѣнидоша(с) 18 зв.
 дроугъ съ дроугω(м). и сѣвѣтовашаса. и напи(с)ша елика написаша. нїѣ же елика ѡстави сѣи, понапол'ни ѡнь. и елика семоу избысть, написа дроугыи. и сего ради мни(т)са в нѣякыхь разликовати. сїа оубо сице. начнѣм' же оуже початокъ книгъ, такъ рекжчи. Книги рож(д)ьства їв хѡа. сїа двѣа. Конєць сказанїю. //

Ма(т)оєи єν(г)листа і ап(ст)лѣ гїѣ.
Прѣвѣ всѣ(х) єν(г)листовѣ
написаль в римѣ єν(г)лїє євре(и)ски(м) языкомѣ.
Ω нароженїи г̄а сп(с)тл(ѣ) нашего їѴ х̄а.
А замыкає(т) в собѣ гла(в) к̄и,
а зачалъ р̄ и ѕї. а стихо(в), „в̄х.
Выдано єсть самѣмъ тѣмъ ма(т)оєω(м)
по ωсмихъ лѣтѣ(х)
вѣзнесенїа х̄ба*. //

Єже ѿ ма(т)оѡа стго
 єѿ(г)ліа. не(д) пре(д) ро(ж)
 хѡымь стыхь ѡцѣ

Книги ро(д)ства іѵ хѡа, сїа дв(д)а. сїа. авраамлѣ. авраамь спло- гла(в) ѿ
 (ди)ль исаака исаак' же спло(ди)л' іакова іаков' же спло(ди)л' іоуду и за(ч) ѿ
 братїж его. // иоуда же сплодиль фареса и зара, ѿ фамары. фарес' же 21
 сплодиль, ес'рома. ес'ро(м) же сплодиль, арама. арамь (ж) сплодиль,
 аминадава. амина(д)в' же сплодиль, нас'сона. нас'сон' же сплодиль,
 са(л)мона. сал'мон' же сплодиль, воѡза. ѿ рахавы. воѡзь (ж) спло-
 диль, овида. ѿ роуфы. ови(д) же сплодиль, іесеа. иесей же сплодиль,
 дѡда црѣа. дѡдъ же црѣ сплодиль, соломона. с той жены, которая
 (ж) была оурїева. Соломон' же сплодиль, ровоама. ровоам' же спло-
 диль, авїю. авїа же сплодиль, ас'са. ас'са (ж) сплодиль, іѡасафата.
 іѡасафат' же сплоти(л), іѡарама. // иѡарам' же сплодиль, ѡзїю. ѡзїа 21 зв.*
 же сплодиль, іѡафама. іѡафам' же сплодиль, ахаза. ахаз' же спло-
 диль, езекеа. езекея же сплодиль, манасїю. манасїа же сплодиль,
 амона. амон' же сплодиль, иѡсїю. иѡсїа же сплодиль, ехонїю, и бра-
 тїю его. В преселенїе вавилон'ское; по преселенїи же вавилон'стѣ(м).
 іехонїа сплодиль, салаѡиила. салаѡиил' же, сплодиль, зоровавела.
 зоровавел' же сплодиль, авиоуда. авиоуд' же сплодиль, елиакима.
 елиаки(м) же сплодиль, азора. азор' же сплодиль, садока. садок' же
 сплодиль, ахима. ахи(м) же спло // дил, елиоуда. елиоуд' же спло- 22*
 диль, елеазара. елеазар' же сплодиль, ма(т)ѡана. ма(т)ѡан' же спло-
 диль, іакова. іаков' же сплодиль, іѡсифа моужа мрїина. и з' нея
 (ж) са родиль іс рекомыи хс. Всѣ(х) же народовь, ѿ авраама. ажъ
 до дѡда. родовь чтыр'надеса(т). а ѿ дѡда, до преселенїа вавилон'ского.
 родовь чтыр'надеса(т). а ѿ преселенїа, вавилон'ского, ажъ до хѡа.
 родовь чтыр'надесать. за(ч) ѿ
 б¹*

¹ На ро(ж) хѡо на у(т)р'ни, іѵ хѡо ро(ж)ство.

22 зв. ІҮ хѡ рожество так' са стало. ѡброучена бо была маріа мати его іосифови. преждє ниж'ли са зыш'ли. на(и)дена є(ст) имаючи в' животѣ ѡ дѡа сѣго. іосифъ (ж) моужь єа. // справед'ливыи. не хотѣль єи ѡбличити. и хотѣль єй, тайно ѡпоустити. Єдно ж' тоє помыслиль. явил'са ємоу аггль гнѣ въ снѣ повѣдаючи. иосифе снѣ дѣдвѣ. не бойса прияти маріамъ, жены твоеѣ. рождышее бо са, в' неи. ѡ дѡа є(ст) сѣа. породить снѣа. и наречешь има ємоу іс. тѣй бо сѣсеть люди своа, ѡ грѣ(х) ихъ. Сєє же в'се бы(ст), абы (с) выплѣнило речен'ное ѡ гѣ пророкѡ(м) глѡщимъ. сє дѡаа въ животѣ прійметь, и породи(т) снѣа. и нарекоу(т) има ємоу, є(м)маноиль. єже є(ст) речен'но, с нами бѣ. Вставши іосифъ ѡ сна. оучиниль, якъ же повелѣль ємоу аггль гнѣ. и пріа(л) // мрїю жєноу свою. а не позна(л) єй ажъ породила снѣа своє(г)[о], прѣворечен'наго. и нарече има его іс. кѡ(ц) нє(д) і оу(т) ро(ж) хѡа.

ЄҮ(г)листа поведаєть. Якъ три вол'сви принесли дары. іакъ иосифъ съ ѡтрочатє(м) и мрїю его, оутекаль до єгипта. І якъ иро(д) младєн'цѣ побиває(т). І я(к) хс са зь єгѣпта, верноуль. Ма(л)хїѡ(н). аспарь. вал'таса(н)*.

гла(в) Б
а за(ч)
Г²
[а]**

23 зв. Ісоу же рож(д)ьшоуса въ виѡлеємѣ іоудєистѣ(м). за дїѡв' ирода црѣа. тогда мждрыцєвє ѡ сходоу слнца. до ієрѡ(с)лима приш'ли глѡщє. гдє є(ст) народил'са црѣ іоудєискыи. видѣли бо єсмо свѣз(д)оу его, на в'сходѣ слнца. и приш'лис'мо поклонитиса ємоу. оуслышавши ж' то ирѡ(д) црѣ, засмоутил'са вел'ми и весь ієр(с)лимь с ни(м). и събравши вса ар'хїєрєа, и оучители лю(д)скїа. и испыталь и(х), гдє хс // раждає(т)са. а ѡни рекли ємѡ, въ виѡлеємѣ іоудєистѣмъ. бо такъ є(ст) написано пр(о)ркомъ. и ты виѡлеєме землє іоудова. ничи(м) же не мен'ша єси въ владыка(х) іоудова(х). изы(и)дє(т) бо ми ис тебе вож(д)ь. которыи оупасє(т) люди моа ійла. Тогда ирѡ(д) тайно приз'вав'ши моудрыцѣ. и пыталъ ихъ ча(с)у, явлѣшаяса свѣз(д)ы. и посылючї* ихъ до виѡлеєма, рекль и(м). шє(д)ше а прав'дивє пытайтєса ѡтрочати тѡ(м). а если же найдєтє его, повѣж'тє и мнѣ. да и а єхавши поклонюса ємоу. а ѡни (ж) послоухавши црѣа пойдоша. а таа свѣз(д)а єя же видѣли, на всходоу слнца, ишла пере(д) ними. а прише(д)ши стала є(ст) // гдє было ѡтроча. оуз(д)рѣв'ши

² ЄҮ(г)ліє на ли(т) ро(ж) хѡу. Ісоу же ро(ж).

свѣз'доу, радовалиса ра(до)стїж, вел'ми великож. и вшо(д)ши въ храмѣнж, оувидѣли ѡтроча, з' мрїеж мтрїж его. и па(д)ше покло-
 нилиса емоу. а ѡтворив'ши скровища своа, принесли емоу дары. зло-
 то и кадило, и мир'роу. ЛИВА(Н)*. а потѡ(м) вѣсть в'зали в' снѣхъ. не
 ехати къ иродоу. нж ин'ши(м) поуѣ(м) ѡиш'ли в' страну свою.
 конецъ, єв(г)лію на лѡ(т)р'гїи ро(ж)ства хѡа.

Ѡше(д)ши(м) жїє** и(м). то агїль гїнь в'*** снѣ явил'са за(ч) д³
 їѡсифоу гїа, в'стань а пойми ѡтроча и мтръ его, и бѣжи до єгѡп'тоу.
 и боуди тамо, ажъ а повѣ(м) тобѣ. хоче(т) бо ирѡ(д) искати ѡтроча
 те, абы // из'гоубиль его. їѡсиф' же, в'став'ши, в'заль ѡтроча, и 24 зв.
 появ'ши мтръ его, и в'ночи ѡиде до єгѡп'тоу. и былъ тамо ажъ до
 смр'ти иродовы. абы (с) выпл'нило то ш'то е(ст) речен'но ѡ гїа
 пр(о)ркомъ гїлющи(м). зъ єгѡп'та вѣз'валь есми сїа моего. Тогды ѡ
 иро(д) оувѣдалъ, иже посмѣянъ е(ст) ѡ моудрьцевъ. розыгневал'са
 вел'ми. и послав'ши слоугы свои и побивъ в'са дѣти, оу вифлєѡмѣ.
 и по всѣ(х) оукраина(х) его. ѡ дво(х) лѣтъ, и ни(ж)шеи. а по часоу
 пакъ испыталъ правьдиве ѡ моудрьцевъ. тогда з'былоса е(ст) речен'ное
 пр(о)ркѡ(м) їеремїе(м)* гїлци(м). гла(с) и в рамѣ слышанъ былъ. плачь
 и крычанїе многое. рахиль плачоучи(с) сїѡвь // свои(х), и не хотѣла 25
 оутѣшити(с), иже бы и(х) южъ не было.

Тогды пакъ оумер'ль иро(д). то агїл' гїнь въ снѣ явил'са їѡсифѡ
 въ єгип'тѣ гїа. в'стань а вѣз'ми ѡтроча и пойми мтръ е(г)[о], а иди в'
 землю їїльт'скоую. бо южъ оумер'ль е(ст) тои, которыи искаль дшїа
 ѡтрочате. ѡнь (ж) в'став'ши в'заль ѡтроча, и пояль мтръ его. и при-
 шель до землѣ їїлєвы. и оуслышаль иже ар'хелае цр(с)твоуе(т) во
 иоудеи, на мѣс'ци ирода ѡїа своего. и боял'са та(м) ити. вѣсть же
 взав'ши во снѣ ѡ аїла, и навратил'са до краинъ галилєйскы(х). а при-
 ше(д)ши жиль в' градѣ речен'но(м), назаретѣ. абы са напол'нило, // ре- 25 зв.
 чен'ное пр(о)ркы, иже назаранинѡ(м) нарече(т)са. ко(ц), мла(д)нще(м).

Єв(г)листа поведае(т), ѡ наоученїи стго їѡанна кр(с)тла. а ѡ стѡ(сти)
 живота его. И тыжъ якъ ѡ него хс̄ есть крещень. гла(в), г̄.

В ты(х) же дїеяхъ, пришель иѡан'нь кр(с)титель. проповедаа в' гла(в) г̄
а за(ч) б̄⁴
г̄
 поустыни їоудеистѣи гїа. покайтєса, бо приближилоса цр(с)тво

³ Не(д) по ро(ж) хѡѣ, ѡше(д)ши(м) моудрьце(м).

Тое (ж) деке(бр) к̄с̄ мла(д)нще(м) и агїло(м).

⁴ Соу(б) пре(д) про(с)ще(н)є(м), в ты(х) (ж) дїе(х) прише(л).

нб(с)ное. се бо є(ст) речен'ныи исаиємь пр(о)рко(м) гл̄ащи(м). гласа
в'пїжщаго, в' поуcтѣни. оуготовайте поу(т) гн̄ь, а правы д'флайте
стеж'ки єго. са(м) пакь іѡан'нь, им'ль од'ѣна свое, ѿ влосувь вел'блю-
довы(х). а поясъ кожаныи, на бедра(х) свои(х). яденіє же єго было,
26 вер'шіє и мє(д) дикыи. Тог'ды выхожали к нему изъ ієр(с)лима, и
зо всєй іоудей. и зо в'сєй страны иѡр'дан'ской. // а кр(с)тилиса во
иѡр'дани р'ѣцѣ ѿ него. испов'дающе грехи своа. вид'ѣв' же мно-
гѣа фарисей и са(д)доукеа, идоущаа на кр(с)щеніє єго, рекль имь.
порожденіа ящор'чина, и кто ва(м) оуказаль б'ѣжати ѿ боу(д)щаго
гн'ѣва. оуд'флайте пло(д) до(ст)йныи покаанію. а не починайте мо-
вити в соб'ѣ, ѿп̄а и мамы авраама. ва(м) бо гл̄а иже може(т) б'ѣ и ѿ
26 зв. каменіа сєго оуд'флати с'ны авраамоу. а южь бо и сокира при коре-
ни древа лежи(т). всакоє бо древо иже не роди(т) плода доброго.
выс'фчено быває(т), и на ѡгнь повер'жено. Я кр(с)щ'ѣ ва(с) водою на
покааніє. але той который иде(т) по мн'ѣ, кр'ѣплъ // шїи є(ст) ѿ
мене. ємоу же не єсмь а годень обоувѣ носити. т'ѣй ва(с) кр(с)титъ
д'ѡмь с'тымь. **конецъ, сж(б)**. Ємоу же єсть и лопата в' роуцѣ єго. и
протереби(т) гоумно с'вое. и избере(т) п'шеницѣ в' жит'ницо с'вою. а
плевелы попали(т) ѡгнє(м) неоугасажщи(м).

за(ч)
35

Тогды пришель є(ст) іс з' галилеи на иѡр'дань, ко іѡан'ноу.
кр(с)титиса ѿ него. іѡаннь (ж), оуз'боронаючи ємоу рекль, я и самь
потребож ѿ тебе кр(с)тити(с). а ты пакь идєшь ко мн'ѣ. ѿповид'ль іс
и рекль ємоу. понєхай же того нн'ѣ. такь бо на(м) годно є(ст) на-
пл'гнѣти всакѣ прав'доу. тогда пакь допусти(л) ємоу, и кр(с)тив'са іс.
27 и бор'зо, выстоупиль є(ст) из' воды. тог(д)ы // ростворилиса ємоу нбса.
и вид'ль д'ѣа бж'їа, яко голоуба приходящаго на нь. а и гла(с) с'ѣ
нбсе гл̄а. т'ѣи є(ст) с'п̄ь мой възлюблен'ныи, ѡ не(м) же бл'говолихь.
конец(ц) єв(г)лїю на лѣ(т)р' кр(с)щ'їа.

Єв(г)листа поведає(т), якь хс̄ пос'тил'са чотыр'дєса(т) дїїи и чотыр'де-
са [!]* ношїи, и якь былъ искушєнь ѿ дїавола и якь тыжь позваль хс̄ петра
и якова, іѡанна. рыбарыи. И якь тыжь, в галилеи немошны(и) оуздорѡв'-
лал'ѣ).

гла(в), д
а за(ч)
36

Тогда пакь ведєнь бы(л), іс доухомь на поуcтѣню. иже бы былъ,
покоушєнь ѿ дїавола. постил'са дїїи, чотыр'дєсать. и ночи(и) чо-
тыр'дєса(т). посл'ѣ д'ѣ возал'ка. а пристоупив'ши к нему искуситель,

⁵ На кр(с)щ'їє г(с)дне на лѣ(т)р', в' (в)рє(м), при(д) іс.

⁶ Сж(б) по просв'ѣ(ш). в' (в)рє(м), в'вє(д)нь бы(л).

реклъ. еси же сѣи еси бжїй. рещи, да каменїе тоє хлѣбы бждж(т).
 Іс же ѿповидѣль ємоу рече. не о едином(м) хлѣбѣ живь бжде(т), // 27 зв.
 члкъ. але ѿ всако(м) реченїй, исходащ(м) изъ оустъ бжїихъ. тогды
 пояль его дїаволь во сїи гра(д). и поставиль его, на вер'хоу цркв'-
 нѣмъ. и рекль ємоу. еси же еси ты сїи бжї(и), поустиса на доль.
 писано бо є(ст). иже аглѡ(м) свои(м) заповѣ(ст) ѿ тобѣ. съхрани-
 ти та, и на роука(х) воз'моу(т) та. да неког'да прит'кнеши ѿ камен'
 ногъ твои(х). И рекль ємоу іс, и такъ тыжь є(ст) писано. не ис'коуисишь
 гѣ бѣа своего. паки пояль его дїаволь на гороу вел'ми високоюу. и
 оуказаль ємоу в'са цр(с)тва сего свѣта, и славоу и(х). и рекль ємоу,
 тоє в'се тобѣ да(м). еси же паднешь, а поклониш'са мнѣ. Тогда // 28
 пакъ глѣ ємоу іс. иди жь ты за мною шатане. бо такъ є(ст) написа-
 (но). г(с)доу бгѡу твоемоу поклониш'са. и томоу единомуу послую-
 жишь. тогды пакъ ѿпустиль его дїаволь. Тогды аглїи пристоу-
 пив'ши слоужили ємоу. **конє(ц), сж(б). по просвѣщенїи.**

Оуслыша(л) пакъ іс, ижъ іѡан'нъ в'саже(н) єс'ть до тем'ницѣ. **за(ч) ѿ⁷**
 пошель, до галилеи зоставив'ши назарета. прише(д)ши, и жилъ в'
 капер'наоумѣ за моремъ. на оукраина(х) заоулон'скихъ, и неоалим'-
 скихъ. абы (с) напол'нило то ш'то єсть речен'но исаємъ пр(о)ркомъ
 глѣашимъ. земля заоулонь, а земля неоалимъ. поу(т) мора, ѡбѣ // 28 зв.
 половины іѡрдана. и галилеа, чожего народоу. людїе сѣдащеи въ т'мѣ.
 оувидѣша свѣ(т) великыи. и сѣдащїй, в сторона(х) а сѣни смъртнїи.
 свѣ(т) всїяє(т) имь. ѿтолѣ пакъ почаль іс проповѣдати, и глїги. покай-
 тєса, приближило бо сѣ цр(с)тво небесное. **конєць не(д)ли, по про-
 свѣ(щ)нїи.**

Ходиль пакъ іс при мори галилейстѣ(м). а оуз(д)рѣль та(м), два **за(ч) ѿ⁸**
 брата. симона ре(ч)н'наго, петра. и ан'дреа брата его. замѣтажщихъ **д**
 сѣ(т) в' море. бо были рыбареве. и рекль и(м), идѣта за м'ною. а оучи-
 ню ва(с) лов'ца члкомъ. а ѡни того (ж) часоу, зоставив'ши сѣ(т) свою,
 и за нимъ пош'ли: а поѡше(д) // ши ѿтоудоу. оуз(д)рѣль ин'шї(х) 29
 двоу братоувъ. іакова зеведеѡва, іѡан'на брата его, в лодѣ. изъ зеве-
 деѡ(м) ѡцємъ ихъ. а ѡпи сшивали сѣть свою. и позваль и(х). ѡни жь
 зоставив'ши лодю и ѡца своего. а за ни(м) пош'ли.

Тогды ѡб'ходиль в'сю галилею*, іс. и наоучаль и(х) на собори-
 ща(х) ихъ. и проповѣдалъ и(м), єв(г)лїє цр(с)твїа. и оуз(д)ороваль вса-

⁷ Не(д) по просвѣ(щ)* въ (в)ре(м), слыша(в) іс.

⁸ Не(д) ѿ по всѣ(х) сѣи(х), въ (в)ре(м) ходи(л) іс.

- кїи недоугъ, и всакоюю немощь в людехъ. ко(ц) не(д) б̄, а пне(д)-
 локъ а̄ не(д). ищи напере(д), гла(в) иї, а за(ч), б̄е. И пош҃ла повѣсть его
 по в̄сеи сирыи. тогды принесли к нему в̄са болащаа, роз'личны-
 29 зв. ми недоугы. а немощами по // раженыи. и ты(х) которыи дв̄(х) не-
 чистыи мѣли. и мѣсач'нныкы. и дною зламаныхъ. и исцѣлили и(х)
 всѣ(х): а протѡ(ж):
 за(ч) 1⁹ За іѡсомъ иш҃ли многыи народове. з' галилеи, и из' десати мѣсть. и
 изъ іер(с)лима. и изъ іоудеи. и изъ ѡпои, стороны иѡрдана.

Єв(г)листа поведает(т), якъ наоучает(т) х̄с ѡ правдиво(м) бл(с)вен'ствоу
 и якыи попь мае(т) быти, досконалыи. боудь ко животоу. боуд(д) к наоученю.
 И я(к) ма боронити вражды брани, и гневоу. и смѣ(л)ства. ты(ж) ѡ трыпли-
 вости и ѡ люб'ви еже ко ближ'немуу.

- гла(в) 3⁸ Оуз(д)рѣв'ши іс народы, и в'зышоль на гороу. и сѣль тамо.
 тогды пристоупили к нему оученици его. ѡтворив'ши іс оуста
 3⁸ свои, наоучаль и(х) мовачи бл(с)вени оубозїи дх̄омъ. я(к) такы(х)
 30 є(ст) цр(ст)во нб(с)ное. бл(с)вениі плачоущїи, яко тїи оутѣша(тс) //
 бл(с)вени крот'ци, тїй бо наслѣда(т) зем'лю. бл(с)вени, ал'чоущїи и
 жадоущїи правды, бо ѡни насычени бждоу(т). бл(с)вени мл(с)рдныи,
 бо и ѡни помиловани бждж(т). бл(с)вени ч(с)тыи ср(д)цемъ, бо, ѡни
 б̄га, видѣти бждж(т). бл(с)вени покор'їи, ти(и) бо сїи бжїими, наз'ва-
 ны бждж(т). бл(с)вени выгнаныи дла правды, таковы(х) єсть цр(с)тво
 нб(с)ное. бл(с)вени есте, егда поноса(т) ва(м), и выженоу(т) ва(с),
 и рекоу(т) в̄сакоє злоє слово на ва(с). л'жоущей мене ради, радуи-
 теса, а веселѣтеса. бо є(ст) мвз'да ваша многа на пбсехъ. кѡ(ц)
 30 зв. прп(д)бны(м). так' же бо выгна(ли) // и пр(о)ркы. которыи были
 прѣвѣи ва(с).

вы есте соль земли. а если же соль з'мажет'са, то чи(м) ѡсо-
 литса. южь са ничемоу болше не годить, тол'ко абы была вонь
 высыпана. и потоп'та чл̄кы. копе(ц) вторкоу.

- за(ч) 31¹⁰ Вы есте свѣ(т) мирѣ, бо са не може(т) горѡ(д) оукрыти, на
 врѣхоу горы стоачи*. ани же росвѣтив'шоую свѣчоу поставляю(т)
 ей по(д) сосоудѡ(м). але поставлает(т)са** на свѣщ'никъ. дла того

⁹ Вто(к) а̄ не(д), въ (в)ре(м), ш҃ли за іѡсомъ.

Се (ж) и прп(до)бн(мь).

¹⁰ Рече г҃ь свои(м) оу(ч)нкѡ(м), вы есте.

Се (ж) ѡб'ще с҃теле(м).

абы всѣ(м) свѣтила, которыи в домоу соу(т). такожь да освѣти(т)са свѣ(т) вашь пре(д) члѣкы. абы ѡни видѣли ваши добрыи дѣла. и прославили ѡіа вашего, иже є(ст) на нбсе(х). Не дов'нимаєте, абы(х) прише(л) // роушити закона, або пр(о)ркї. не придѡ(х) бо роушити, але напол'нити. амин' бо правдоу глїю ва(м). дон'деже не премине(т) нбо и земля. ѡта єдина, или єдина чрѣта не перейде(т). ажъ в'са сіа бждж(т). а если же бы к тому, перестоупиль єдиноу заповѣдїй си(х) малы(х). и наоучиль такъ члѣкы. наймен'шимъ нарече(т)са въ цр(с)твїи нб(с)нмь. а если кто бжде чинити, а и ины(х) оучити. той великъ нарече(т)са въ цр(с)твїи нб(с)нѣ(м). **конецъ, сѣтителемъ.**

31

глїю бо ва(м): Не бжде(т) ли бол'шаа. прав'да ваша ниж'ли є(ст), оув оучители и фарисей. не в'нїйдете в' цр(с)тво нб(с)ное. // Слышали есте яко реченно є(ст) стар'ши(м). не забїй. а если же кто забїе(т). винень бжде(т), сждоу. але и я ва(м) глїю. и то(т) каждый которыи гнѣвае(т)са на брата своего, вынен' бжде(т) сждоу. а кто бы пакъ рекль братоу своему, слово потоуп'ное. годень бжде(т), соудоу. а если же рече(т) оуроде. годень бжде(т) ѡгню геѡньскому. а если принесеш' дарь свой къ ѡл'тароу. то са распатагаи. иже маеть нѣшто бра(т) твой противъ тебе. постави дарь твои пере(д) ол'тарє(м). а иди пер'вей, и оумириса з' брато(м) твои(м). тѡ(ж) пакъ прише(д)ши принеси дарь* свои. в'вѣйди в' доброую волю, // с' сопротив'нико(м) твои(м). поколе еси на поути с ни(м). абы не выдалъ тебе против'никъ твои соудѣ. а соудїа та выда(ст) слоусѣ, и в' темницу оусажень боудешь. прав'доу мовлю тобѣ, иже не вы(и)де(ш) ѡтоудоу. ажъ и послѣдїй ѡдаси п'нєсь. **конец(ц), сре(д).**

за(ч) ѡ¹¹

31 зв.

32

Слышали есте, яко речено є(ст) стар'ши(м). прелюбы, не дѣлаи. але я ва(м) глїа. вса(к) который позри(т) на женоу с похотїю. южь є(ст) прелюбы оучиниль в' ср(д)ци своемъ. если же око твое правое, соблаж'нає(т) та. выбоди его, и врѣзи ѡ себе, бо є(ст) лѣп'ше тобѣ, абы загыноуль єдинъ ѡ члоньковъ // твои(х). ниж'ли в'се тѣло твое оувер'жено бы было, оу геєноу огнюоую. а если же роука твоя праваа з'блаж'нає(т) та. ѡсѣцї ю, и верзь ѡ себе. лѣп'ше бо є(ст) тобѣ, абы погынд(л) єдинъ ѡ члонковъ твоихъ. ниж'ли в'се тѣло твое оувер'жено бы было, оу геєноу огнюоую. Речєн'но є(ст) такъ. если (ж) бы кто поустиль женж свож. абы юи даль ли(ст) рос'поустныи. але я ва(м)

за(ч) г¹²

32 зв.

¹¹ В срѣ(д) ѡ не(д), ре(ч) гѣ свои(м) оу(ч). не бж(д).

¹² Че(к) ѡ не(д). Рече гѣ, слыша(ли) есте.

глію. если же кто поусти(т) женоу свою. кро(м) словесе прелюбо-
дѣйнаго. оудѣлае(т) ей прелюбодѣйцею. а если же кто поущеницю
пойметь, прелюбы дѣеть. **коне(ц), че(к).**

за(ч) дї¹³

33 // Паки слышали есте, якъ речен'но е(ст) стар'шимъ. не при
// сагаи л'живе. бо ѿда(с) гѣи присагы твои. але и я ва(м) глѣа,
абысте са не присагали ѿ все(м). ани нбомъ, бо е(ст) то пр(с)тль бжїй.
ани землею, бо то е(ст) по(д)ножіе ногама его. ани іер(с)лимо(м),
бо е(ст) то мѣс'це великого црѣа. ани тыжъ главою своею не клиниса.
бо не можешъ волоса ни единого бѣлого ани чор'ного оучинити.
нехаи боуде(т) слово ваше, ей, ей. ни, ни. бол'ше же ѿ того, зло е(ст).
Слышали есте, якъ речен'но е(ст) стар'ши(м). око, за ѿко. и зуобъ, за
33 зв. зуобъ. але я вамъ глію. абысте са не противили з'лоу. Если же кто та //
оудари(т) в' правое лице твое. наставъ емоу и другое. а томуу, кто
са хоче(т) с тобож соудїти, и ѿдѣянїе твое в'зати. ѿдаи емоу и
срачицоу. Если (ж) бы тебе кто коли приноудил', поприще едино
ити. иди жъ с ни(м) двѣ. **конецъ, па(т)коу.**

за(ч)

єї¹⁴

А кто проси(т) тебе дай емоу, а кто бы хотѣль выпозычити ѿ
тебе, не ѿворочайса.

Слышали есте, иже речен'но есть. възлюбиши ближ'на(г)[о]
твоего. а ненавидѣти бждешъ, ворога твоего, але я ва(м) глію, любѣте
ворогы ваша. и бл(с)вите, к'лноущи(х) ва(с). и добре дѣлайте нена-
34 видащи(м) ва(с). а молѣтеса, за против'ники ваша. и за // выганаю-
щаа ва(с). абысте были сїиве ѿца вашего. которыи е(ст) на нбсехъ. якъ
(ж) бо и слнце сїяеть, на добрїа и злыа. и дож'да даеть, на спра-
вед'ливыйи, и на несправед'ливыйи. а если же любите любаци(х) ва(с).
катороую мяз'доу боудете мати. бо и яв'ногрѣш'ниці, так' же дѣла-
ю(т). а если же цѣлоуете тол'ко другы ваша. ш'то жъ лише дѣла-
ете. а ви(д) же и погани тое чина(т). прото жъ бжд'те совер'шени, яко
же ѿцъ вашъ нб(с)ныйи совер'шень е(ст). **конецъ соуботѣ. а не(д)ла**
34 зв. **а, всѣ(х) сѣыхъ. ищи напере(д), в' ма(ф), глава, ї. а за(ч)ло, лїи. //**

Єѿ(г)листа повѣдаеть. якъ хс оучить. абы жа(д)ного доброго дѣла
про мар'ноую хвалоу не чинили. якъ тыж' са мають люде молити. и повѣ-
дае(т) ижъ не можемо дво(м) господаремъ робити. ты(ж) абы лако(м)ство,
и телесное попеченїе на(д) жадны(м) не вла(д)ноуло.

¹³ В па(к) а не(д), Рече гѣ, слы(ш)ли есте.

¹⁴ Сж(б) а по н-ци. Рече гѣ, про(с)ще(мв).

Выстерѣгайтесь, абы есте не дѣлали мл(с)тынѣ ваша пере(д) гла(в),
ѣ а
за(ч) 31¹⁵
 люд'ми. да не бждете ими оувѣдани. а если же ни, то мѣз'ды не
 имаете ѿ ѿца вашего, который є(ст) на нбсехъ. Єг'да бо даєшь*
 мл(с)тыню, не труби пере(д) собож, яко же лицемѣр'ници чина(т). в
 соборища(х) и в' воулица(х). да прослава(т)са ѿ члкъ. аминь глїо
 вамъ, иже ѿни примоу(т) мѣз'доу свою. Тобѣ же мл(с)тыню дела-
 ющоу. да не оувѣдає(т) шоуица твоа, що делає(т) десница твоа.
 та(к) абы была мл(с)тына твоа в'та(и)нѣ. а ѿцѣ твои видай та // 35
 в'тайнѣ, тѣи яв'но пада(ст) тебѣ.

Єгда бо млітєса не бждѣте яко лицемѣры. люба(т) бо в' собо-
 рища(х), и на поути оулич'нѡ(м) стояще, млітиса. абы были видѣни
 ѿ людїи. аминь глїо ва(м), иже ѿни в'спрїмоуть мѣз'доу свою. але ты
 єгда млішиса, в'ниди до оупокою твоего. и затвори двери твоа. и по-
 мліса ѿпоу твоему в'тайнѣ. а ѿцѣ твой выдачи тебѣ в'тайнѣ. въз-
 (д)асть тобѣ яв'нѣ. млѣще же (с), не мов'те много, яко же поганове.
 надѣваю(т) бо са, ижъ в' многѡ(м) свое(м) реченїи оуслышани боу-
 доу(т). прото жъ не приров'новайтєса имъ. // вѣдає(т) бо ѿцѣ вашъ, 35 зв.
 чоґо вы потребуєте пер'ше проз'бы вашєи. а прото жъ вы такъ
 бждете са мліти. **Ѡ**че нашъ, иже єси на нбсехъ. да єтитса има твоє.
 да прїйде(т) цр(с)тво твоє. да боуде(т) вола твоа. яко на нбси и на
 земли. хлѣбъ нашъ насыщ'нни. даждь на(м) дне(с). и ѿпусти на(м)
 долґы наша. яко же и мы ѿпускаемо долґжннкѡ(м) наши(м), и не
 оуводи на(с) вѣ искоушенїє. нж избави на(с) ѿ лоукаваго. яко твоє
 є(ст) цр(с)тво, и сила, и слава вѣ вѣкы аминь. **конецъ сжбо(т),**
сыропоу(ст)нои.

Єсли же ѿпускаете члкомъ сѣгрешенїа ихъ. ѿпуститъ и ва(м) за(ч) 31¹⁶
 ѿцѣ вашъ нб(с)нни. а если (ж) // не ѿпускаете члкомъ сѣгрѣшенїа 36
 и(х). то ни ѿцѣ вашъ ѿпусти(т) ва(м) сѣгрешенїи ваши(х).

а коли поститєса. не быва(и)те яко же лѣцємѣры сѣтоужще
 помрачаю(т) бо лица свой. яко да яват'са члкомъ постащєса. амин' бо
 глїа вамъ, иже вѣспримоу(т) мѣз'доу свою. ты же єгда постиш'са,
 пома(ж) главоу твою. а лице твоє оумыи. абы єси людемъ не явиль се-
 бѣ постайсa. але ѿпоу твоему иже є(ст) в'тайнѣ. а ѿцѣ твои вида та
 в'тайнѣ*. възда(ст) тебѣ явѣ. не скрываете собѣ сокровищъ на зем'ли.
 идеже р'жа изьєдаєть. иде(ж) злодѣѣ по(д)коповаю(т), и крадоуть.
 але покладайте // собѣ скровища на нбси. идеже ани чрѣвь, ани 36 зв.

¹⁵ Сж(б) сыропоу(ст), ре(ч) гѣ, выстерѣга(и).

¹⁶ Не(д) сыропоу(ст), Рече гѣ, если (ж) ѿпоу.

ир'жа не изыдає(т). и где же татіє не по(д)коповаж(т), ани крадж(т). идеже бо є(ст) с'якровище ваше. там' же бждж(т) и ср(д)ца ваша. конец не(д), сыропоустныа.

за(ч) Свѣтил'никъ тѣла твоего естъ око. бжде(т) ли око твоє просто. то
иї¹⁷ в'се тѣло твоє свѣтло бжде(т). а если (ж) пакъ око твоє несправе(д)-
ливо бжде(т). то и в'се тѣло твоє темно бжде(т). а если же свѣ(т) иже

в' тобѣ т'ма є(ст). то колькова пакъ т'ма бждеть. никто же бо не мо-
же(т) двѣма господинома, слоужити. либо одинаго възлюбить, а дру-
37 гаго възненавидить. // Единаго бо дрѣжи(т)са, а ѿ друзѣм' же
недѣбати поч'не(т). не можете боу слоужити, и мамонѣ. того дла
гліо ва(м). не печалуйтеса ѿ животѣ ваше(м), ш'то ясте. или ш'то
пїете. и ни тѣломъ ваши(м), в' што ѿболочетеса. ци не бол'ша ли

є(ст) дїаа ниж'ли пища. и тѣло ѿдежда. възрѣте на п'тицѣ нб(с)ныи.
и(ж) они не с'ю(т), ани ж'ноуть. ани в' жит'нищо не з'бираю(т). а оїъ
вашь нбсныи кор'ми(т) ихъ. вы пакъ и много ѿ нихъ лѣпшїи есте. кто
37 зв. пакъ ѿ ва(с) печалоуяса, може(т) причинити въз'растоу своему единь
локоть. и о ѿдеждаи чемѸ печалуете(с). // посмотрѣте на ц'вѣты
плѣныи, якъ ростоу(т), не троуда(т) бо са, ани прадоу(т). гліо же ва(м),
яко ни солломонъ въ в'сеи славѣ своей облечет'са, яко единь ѿ ни(х).
а если же трава пол'наа, котораа дне(с) естъ. а заоутра в' коупоу быва-
еть зложена. бгѣ тако ѿдѣває(т). чи(м) естъ бол'ша ва(с) ѿ маловѣры.

за(ч) Не печалуйтеса ш'то ямы или ш'то пїемь, или чи(м) приѿде-
єт'18 же(м)са. всѣ(х) тыхъ, погани ищюу(т). вѣдає(т) бо ѿиць вашь нб(с)ныи,
иже потребуєте ты(х) всѣ(х). ищѣте (ж) прѣвѣе цр(с)тва бжїа, а
правды є(г)[о]. а тоє в'се бжде(т) ва(м) дано. ко(ц) не(д). прото жь не
38 печалуйтеса на зав'треш'нїи дїѣ. заоутреш' // нїй бо дїѣ, печало-
вати бжде са(м) ѿ себѣ. довол'на бо естъ дїєви изыѿбилїа єго. пре-
стоупи пїє(д)локъ ѿ не(д)ли.

Єм(г)листа пише, якъ заповѣдаєть людемъ всакои прѣ, свои(х) ближ'-
нихъ соудоу. якъ тыжъ велить ближнимъ, добре чишити, и якъ фал'шивыи
пр(о)рки ганить. и кѣ зломоу прировноваєть ихъ соромоу.

гла(в),
з¹⁹
а за(ч) К

Не соудите, абысте не были соужени. которы(м) бо соудѿ(м)
соудите, соудать ва(м). а которою мѣрою боудете мѣрити, ѿмѣрит'са

¹⁷ Не(д) г, Рече гѣ при(т)чж, свѣтил'.

¹⁸ Пне(д) ѿ не(д), Рече гѣ не печалуй.

¹⁹ Соу(б) ѿ не(д) по всѣ(х), Ре(ч) гѣ не соуд(т)е.

ва(м). ш'то жь пакь видиши соуцєць во оцѣ брата твоего. а брѣв'на которое єсть въ оцѣ твоємь, не чоуєши. или якь речеши братоу твоемоу постои, я(ж)* а выймоу соуцєць изь ока твоего. але брѣвно є(ст) въ окоу твое(м). яв'ный грєш'никоу, // выйми прѣв'є бер'вено изь ока твоего. и тогды прозьдришь, и выймєшь соуцєць изь ока брата твоего. не давайтє с'тго п'сомь. и не помѣтайтє перель вашихь прє(д) свиніами. абы не потоп'талі и(х) ногами своїми. а п'си па(к) обрѣноув'шиса ростор'гноу(т) ва(с).

Просѣтє и дастьса ва(м), ищѣтє, и найдєтє. тол'цѣтє, и бждєть ва(м) ѡворєно. всакый кто жь просить, береть. а гладаюшїи, на(и)доуєтє. и томоу который тлѣчєть, бжде(т) ѡворєно. ко(ц) соу(б), чти пнє(д) в̄ нєдєлѣ. Который любо змежи вась єсть члѣкь таковыи. которого жь то коли бы просиль // сїь єго хлѣба, чи пакь камень пода(ст) ємоу. а если бы рыбы просиль, чи пакь гадиноу подасть ємоу. прото жь если вы зли єстє, а в'мѣтє добрыи дары давати сїомь ваши(м). блѣшє пакь ѡцѣ вашь который є(ст) на небєсє(х), даєть добраа просащи(м) оу него. конє(ц) пнє(д) в̄ нє(д).

Всє бо єжє хоцєтє, абы вамь чинили члїци. чин'тє и вы и(м) такожде. тото бо є(ст) законь и пророци. вїйдѣтє оуз'кыми ворота. бо просторонныи ворота, а широковыи поу(т). оуводи(т) на погыбєль. а много є(ст) ты(х) который хода(т) ни(м). але оуз'каа вра // та, и тѣсныи поу(т) который вєдє(т) к' животоу. але мало є(ст) тыхь, который бы найдовали єго.

Вєл'ми са стєрєзѣтє ѡ л'живы(х) пр(о)рковь. который прихода(т) к ва(м) въ ѡдєж'да(х) ѡв'чихь. але в'ноутрь соу(т) вол'ци и хищ'ници. по дєло(х) ихь поз'наєтє и(х). если (ж) избираю(т) ѡ трыїа гроз'ды. или з рѣпа смок'вы. так' бо и всакое древо доброе, пло(д) добрыи роди(т). а злоє древо, и пло(д) злыи роди(т). не можє(т) бо древо доброе злого плода родити. ани ты(ж) злоє древо, доброго плода родити. Всакое бо древо, которое не роди(т) доброго плодоу. высѣкаю(т) єго, и на огонь помѣ // таю(т). прото жь по дѣланїє(м) и(х), поз'наєтє и(х).

И не кож'ды(и) который мови(т) гїи гїи внїйдє(т) в цр(с)тво нб(с)ноє. але кто чини(т) волѣ ѡца моего, который є(ст) на небєсє(х).

²⁰ На вса(к) про(ш), Рєчє гѣ, просѣтє.

²¹ Прп(д)б'ны(м), Рєчє гѣ. всє бо є(ж).

²² Вто(к) в̄ нє(д) Рєчє гѣ при(т)ча, вєл'ми.

²³ Срѣд в̄ нє(д), Рєчє гѣ не кож'ды(и)*.

тои вніде(т) въ цр(с)тво нб(с)ное. ко(ц), вторь(к). ѿ не(д), и прп-(до)б'ны(м). мносий бо рекоу(т) мнѣ в' дїѣ онь, гїи гїи. не в' твоє ли има пр(о)рчьствовах(о)м). и твои(м) имене(м) б'сы изгоних(о)м). и твои(м) имене(м), дивы многы чиних(о)м). тогда ѿповѣ(м) и(м), иже я николи не з'наль вась. ѿидѣте (ж) ѿ мене в'си дѣлажщїи неправ'д. конець, срѣ(д).

за(ч) кд²⁴

40 зв.

Всакыи бо которыи слыши(т) тыя то слова мои, и чини(т) и(х). подобень бждеть мою // жеви мждромоу, которыи поставиль до(м) свои на камени. и зышоль дож'дь, и приш'ли рѣкы. и повстали вѣтры, и ѿпер'лиса на то(т) до(м), и не пал' са. дла того иже былъ основань на камени. Всакыи которыи слыши(т) слова мои, и не дѣлає(т) ихъ. подобень є(ст) мжжеви глоупоמוу. которыи поставиль є(ст) домъ свои на пѣскоу. и зышо(л) дож(д)ь, и приш'ли рѣкы. и пов'стали вѣтры. и ѿпрѣ(с) на то(т) до(м), и пал' са. и было паденїе его велико. и ег(д)а докон'чалъ їс словеса сіа. дивовалиса народове ѿ наоученїи его. бо оучиль и(х), яко власть имѣа. а не яко // оучители и(х), и фарисеи.

41

Єв(г)листа поведаєть. якъ хс очистилъ недоужного члка. и якъ тыжъ слоуга сот'никовъ єсть оуздорвлень. к томоу и ѿ тещѣ, петровѣ. и ѿ иныхъ мносѣ(х). и якъ тыжъ ѿповѣдає(т) томоу, которыи хотѣль за хр(с)томъ ити. а оученикоу не даль ѿѣа погреб'сти. и якъ тыжъ приказаль мороу, и дияволемъ.

гла(в) и

ѣ

Єгда же изышель из' горы. за нимъ ишли народове мноси. тог'ды прокаженныи пришоль, кланаяса ємоу и глѣа. гїи если хочешъ, можеш' ма ѿчистити. и простер'ши роукоу їс, косноул'са ємоу глѣа. хощоу ѿчистиса. и в то(т) же ча(с) ѿчистиса ємоу проказа. И рекль ємоу їс. ви(д) же а никомоу жъ не повѣждь. єд'но ше(д)ши показиса їерєшви. и принеси дарь, и(ж) повель въ законѣ мовси. дла свѣдоц'ства и(м). конець, соуботѣ.

за(ч) кѣ²⁵

41 зв.

ѣ

Вшо(д)шоу же ємоу до капер' // наоумоу. пристоупиль к немуу сот'иикъ. просачи его глѣа. гїи слоуга мои лежить в домоу дноу зломаныи, и вел'ми са моучи(т). И рекль ємоу їс, я прише(д)ши оуздорвлю его: ѿповидѣль сотникъ рекоучи ємоу. гїи, не є(ст)емъ годень, абы еси в'шоль по(д) кровь мои. але тол'ко слово рєци, и

²⁴ Соу(б) г не(д), Рече гѣ. в'сакы(и) бо.

²⁵ Не(д) д. въ ѿ(н)я то дїи, вшо(л) їс.

оуз'доров'лень бжде(т) слоуга мои. бо и я є(ст)є(м) члкъ по(д) влас-
тїж оучинены(и). а има(м) по(д) собож воины. и рекоу семоу иди, и
идеть. а друугомоу при(и)ди, и прїйде(т). а слоузѣ моємоу оучини так'
же, и оучини(т). оуслышав'ши то їс. подивовал'са. и до ты(х) которыи
ш'ли // за ни(м) рекль. аминь глїю ва(м). и же є(м) не нашоль так'
великои вѣры, в людоу израильтєскω(м). повѣдаю (ж) пакь ва(м), ижъ
придоу(т) мноши ѿ вѣстока и запада. и садоу(т) зь авраамо(м), исаа-
ко(м), іаковω(м), в' цр(с)твїи нб(с)нѣмь. але сїнове цр(с)твїа оуг'нани
бждж(т) в' тмоу кромѣш'ноюю. тоу бжде(т) плачь, и скрежетанїе
зоубω(м). и рекль їс сотникови. иди, якъ же еси вѣрваль. такъ бждеть
тобѣ. и оуз'доров'лень є(ст) слоуга его в тои днїи. ко(ц) не(д).

42

И прише(д)ши їс в до(м) петровь. оуз(д)рѣль тещоу его. а она
лежить ѡгне(м) ж'гома. и прикосноул'са роуки // еа, и ѡставиль ю
огнь. а в'став'ши она, и послоуговала емоу. а коли ю(ж) былъ вечерь
привели к нему бѣсны(х) много. а онъ выгна(л) доухы нечистыи
словомь. и вса немоц'ныа оуз'доровиль. абы са напoл'нило то, ш'то
є(ст) речено исаие(м) пр(о)ркомь глїщимь. онъ то є(ст) в'заль недоугы
наша, и болєз'ни понесе.

за(ч) кѣ²⁶

42 зв.

и

б

Видѣль пакь їс многыи народы около себе. и повелѣль оучени-
кω(м) своимь ити на ѡноую стороноу мора. И пристоупив'ши единь
к'ниж'никъ рекль емоу. оучителю, поидоу за тобою тамъ, коуды ты
коли идєши. и рекль емѣ їс, лисицѣ яз'вины имаю(т) // а п'тица
нб(с)ныа гнѣз'да. але снѣ члка не має(т) где бы главоу свою скло-
ниль. а ин'шїи пакь зь оученикω(в) его рекль емоу. гїи повели ми
прѣвѣ ити, и погреб'сти ѡїа моего. їс же рекль емоу, пойди за мною.
оставь мртвы(х), погреб'сти своа мртв'ца.

т

43

И в'шо(д)шѣ емоу в лoдїю. за ни(м) пош'ли и оученици его. ко(ц),
сж(б). И сталася боура великаа на моры. аж' са лoдa покрывала
вол'нами, але ѡ(н) спаль. тог'ды пристоупив'ши к нему оученици
его. и збоудили его глїще, гїи, избави на(с), загыбає(м). И рекль и(м) їс,
чoгo бойтє(с), // маловѣры. тогды в'ставыши приказаль вѣтро(м) и
морѣ. и сталася пакь тишина великаа. людїе пакь дивовалиса глїще.
кто то є(ст) иже вѣтрове и море слоухаютъ его. конє(ц), че(к).

за(ч) кѣ²⁷

аї

43 зв.

Перешо(д)шоу їсвїи на ѡноую стороноу мора, до оукраинь гада-
рин'скыхь. стрѣтилиса с ни(м) два члкы. которыи мали бѣси. вышо(д)-

за(ч) кѣ²⁸

вї

²⁶ Соу(б)та д, вѣ ѡ(н)я то дїи, при.

²⁷ Че(к) в не(д), вѣ ѡ(н)я то дїи, вшо(д)шѣ їсови, тоє (ж) и ѡ(к), кѣ.

²⁸ Не(д) є, вѣ ѡ(н)я то дїи, преше(д)шѣ.

ши з' гробовь, вел'ми лютыи. такъ ажъ жад'ныи не могль минути поуте(м) ты(м). тыи крычали рекоучи. што тобѣ до на(с) їсе сїоу бжїи. пришьель еси пре(д) часω(м) моучити на(с). было жь недалеко ѿ
 44 ни(х) стадо свиное много, пасено. бѣсове же просили его // глїще. если же выгонишь на(с) ѿселе, повели жь на(м) ити въ стадо свиное. И рекль имь, идѣте, а ѿни из'ше(д)ши, в'шли в' стадо свиное. але проу(д)-
 костью великою бѣжало в'се стадо по берегоу в' море. и потонули оу водахъ пастыреве пакъ оутекли а прише(д)ши до мѣста повидѣли то в'се. и о тыхъ которыи то бѣсы мѣли. то пакъ в'се мѣсто выш'ло на стрѣтенїе їсови. и оувидѣв'ши его просили его, абы ѿшьель з оукраинь и(х).

Єв(г)листа поведаетъ, якъ хс двою зломаного ѳздоровиль. и якъ его са-
 мого на ап(ст)льство позваль. и достатеч'нє, коу сопреню ѿповидѣль. якъ
 44 зв. тыжъ женѣ теченїе крови оуставиль. якъ ты(ж) дѣщерь княжате иаира,
 ѳставиль изъ мрѣт'выхъ. тыжъ якъ два слѣпы(и) ѳздоровиль: глава деватаа. //

гла(в) ѳ
 а за(ч)
 кѣ²⁹

И в'шо(д)ши їс в корабль. преиде и прїиде въ сво(и) градъ. ко-
 нець, не(д).

И се принесоша ємоу ослаб'лен'ного жилами. на одрѣ лежачого.
 г҃ и видѣвъ їс вѣроу и(х). рекль ослаблен'ному. дрѣзай чадо ѿпоуща-
 ю(т)са тобѣ грѣхы твои. а нѣкоторыи зь оучителевь рек'ли сами в'
 собѣ, се(и) хоули(т): И видѣвъ їс помышленїа и(х), рекль. чого вы
 мыслите злаа въ ср(д)цихъ ваши(х). что е(ст) лѣп'ше рещи, ѿпоуща-
 ю(т) ти са грѣси твои. ал'бо рещи вѣстани а ходи. але абы есте вѣ-
 дали, иже сїѣ члѣчскыи мае(т) моць на зем'ли ѿпоущати грѣхы.
 45 тогды рекль // рос'слаблен'ному: в'стань а въз'ми ѿдрѣ свои и иди
 въ дω(м) свои. и всталь взаль ѿдрѣ свои, и пошоль в дω(м) свои.
 видѣв'ше же то народове чоудовалиса и прославили б҃га, дав'шаго
 власть таковоюю члѣко(м). коне(ц), не(д).

за(ч)
 л̄³⁰
 дї

Прехода їс ѿтоудоу. оу(з)дрѣ члѣка сѣдащаго на мыт'ници, име-
 не(м) ма(т)оєа. и рекль ємоу, за мною иди. а ѿпъ в'сталь, и шель за
 нимь. И бы(ст) сѣдащоу ємоу в домоу. и се мноси мытаре и греш-
 нїици, приш'ли. и сѣли съ їсомь и со оученикы его. выдачи то фарисеи
 45 зв. рекли до оученикоувъ его. дла чого з' мытары и грѣш'ни // ки оучи-
 тель вашъ ясть, и пїеть. оуслышав'ши то їс, рекль и(м). не потре-

²⁹ Не(д) з, въ ω(н)я то дїи, вше(д) їс.

³⁰ Соу(б) з, въ (в) ω(н), прехо(д) їс се (ж) ноє(м) сї.

бою(т) здоровыи врача, нж болащїи. шо(д)ши наоучитеса что є(ст) мл(с)ти хощю а не жртвѣ. не прїйдѡ(х) бо приз'вати правед'ники. нж грѣш'ники на покаанїе. **конець, сж(б).**

Тог'ды пристоупили к немѡ оученици їван'нови. и рек'ли, чога дла мы и фарисеи пости(м)са много. а твои оученици не поста(т)са. И рекль имь їс. егда ли имають сїове брач'ны(и) плакати. донелѣсть ис ними жени(х). але прїйдоу(т) дїове. ког'да ѡиме(т)са ѡ ни(х) жени(х). тогда боудоу(т) са постити. никто же бо не // приставлає(т) приставленїа плата небѣлена(г)[о] рызѣ ве(т)сѣ. възме(т) бо конець свои ѡ рызы. и грѣшаа дїора боудеть. ани вливаю(т) вина нового, в мѣхы ве(т)хы. а если же инакъ. то продероу(т)са мѣси. и вино пролѣе(т)са. и мѣхове погыб'ноу(т). но вливаю(т) вино новое в мѣхы новыи. и обоє не погыб'ноу(т). **ко(ц), па(к).**

за(ч)
лїа³¹

46

Сїе ємоу глїщо к нимь. се князь нѣкоторыи прише(д)ши к нему, кланал'са емѡ глїа. гї дъщеря моя нїѣ оумрѣла. нж прише(д)ши положи на ню роукоу свою, и ѡживеть. Встав'ши їс за ни(м) пошоль, и оученици єго. И се жена кровоточиваа, // вї лѣтъ. пристоупив'ши зъзадоу. и до(т)кноуласа подол'ка ризь єго. мыслила сама в' собѣ, рекоучи. иже єд'но дот'кноуса ризь єго, здорова боудоу. їс же ѡбратив'са и оуз(д)рѣль єи, и рекль. дръзай дъщи. вѣра твоя здоровою тебе оучинила. и оуз(д)оровена є(ст) жена ѡ того дїа. и пришоль їс в до(м) кїїжїи. видѣ съп'л'ника, и нарѡ(д) мовачїи. рекль имь, ѡидѣте (ж). бо не є(ст) оумрѣла девица але спи(т). и посмѣвалиса. а когда южь выгнань былъ народь. вшо(д)ши та(м), яль єй за роукоу єи, и встала девица. и рознесласа таа повѣ(ст). по в'сеи земли тои. **ко(ц), сж(б).** //

за(ч) лїб³²
єї
сї
46 зв.

47

И преходащѡ* ѡтоудоу їсови. ш'ли за ни(м) два слѣп'цеве. крычаще рекоучи. змилоу(и)са на(д) нами сїюу дв(д)ѣ. а коли прише(д) додомоу. пристоупили к нему слѣп'цеве. рекль и(м) їс. вѣроуете ли. и(ж) то могоу оучини(ти) ва(м). рекли ємоу, вѣроуємо гї. тогда прикосноул'са очей и(х) глїа. по вѣрѣ вашей бжди вамь. и ѡтворилиса очи ихъ. запретиль пакь и(м) їс глїа. стережѣте да никто же оувѣдає(т). але они выше(д)ши, прославили єго по всеи земли тои. ты(м) же исходащи(м). тогда пакь привели к нему члїка нѣма, и бѣсноуема. и выгналь бѣса // їс. и промовиль нѣмыи. и дивовалиса

за(ч)
лїв³³
сї

нї
47 зв.

³¹ Па(к) в не(д), въ (в) ѡ(и), Пристѣпили.

³² Соу(б) з не(д), въ (в) ѡ(и), князь нѣ.

³³ Не(д) з. въ ѡ(и)я (т) дїи, прих(о)дщѣ.

народове рекоучи. николи са такъ не явило в люде(х) їйлѣтескы(х). але закон'ници мовили. князе(м) бѣсов'скымъ выганае(т) бѣсы. и ѡб'хождалъ їс грады и веси. оуча ихъ на съборища(х) ихъ. и пропoдалъ и(м) єв(г)ліє цр(с)твіа. и исцѣлалъ всакыи недоугъ. и всакоюу болєзнь въ людєхъ. конєць, не(д).

за(ч) Видѣл' же їс народы, и милосрѣдова ѡ нихъ. иже были сматени; и
лѣ³⁴ ѡвръжени, яко ѡв'цѣ. которы(и) не маю(т) пастыра. тог'ды рекль оученикомъ свои(м). жатва бо є(ст) многа. а дѣлателій мало. молитєса
48 оубо господиноу жатвѣ. да из'ве // де(т) дѣлателѣ на жа(т)воу свою.

О розосланїи дванадєса(т) ап(ст)ловъ. а иже хс не пришоль, дати на землю покоа, але мечь. глава десатаа.

гла(в) I И призвалъ вї оучениковъ свои(х). и далъ и(м) вла(ст) надоухы
за(ч)³⁵ [!]* нечистыми, да из'ганаю(т) ихъ. и исцѣлити всакъ недоугъ, и
всакѡ болєзнь. престѡ(п), врачє(м). дванадєсатем' же ап(ст)ломъ
имена соу(т) сїа. Пръвыи, симонь, иже называє(т)са петрь. и ан'дреа
бра(т) его. фили(п)пъ, и вал'ооромєи**. їаковъ зєведєѡвь. їѡань бра(т)
его. ѳома, и ма(т)ѳєи, мытарь. їаковъ ал'ѳєѡвь. и кєлєвєи нарєчен'
48 зв. ныи ѳа(д)дєи. симонь кананїйскїи. їоуда скарифскїи, которыи и
продалъ его. чтѣ, врачє(м). //

бї Тыи вї послалъ їс и заповєдалъ и(м) глѣа. на поу(т) погановъ не
идѣтє. и в' грады самариньскыи не в'хожайтє. але идѣтє къ ов'ца(м)
погыб'шимъ домоу їїлєва. ходащє (ж) проповѣдайтє глїще. иже при
б'лижилоса цр(с)тво нб(с)ноє. бол'ныа исцѣлайтє. мртвыа вьскр(с)ша
йтє. маломощ'ныа*, очищайтє. бѣсы из'ганайтє. тоунє єстє прїали,
тоунє и давайтє. ко(ц) пнє(д), и вра(ч).

за(ч) Не носѣтє злата ани сребра. ани пѣнесїи при поясѣхъ ваши(х).
лѣ³⁶ ани мѣш'ка на поути. ани двоєго ѡдѣна. ани обоуви. ани палицѣ.
годе(н) бо є(ст) дѣлатель мѣз'ды своєа, и крѣмлѣ своєа, а в' кото
49 ры(и) и(ж) // коли ж' до гра(д) или весь внїйдєтє. спытайтє кто в не(м)
го(д)ныи є(ст), и тоу пребоудѣта. а(ж) и выйдєтє. а в'ходачи в до(м),
цѣлоуйтє его. и рецѣтє, ми(р) домоу сємоу. а если же бжде(т) домъ
тъи достойныи, прїйдє(т) миръ вашъ на него. а если же не бжде(т)
достойныи, миръ вашъ к' ва(м) наврати(т)са. а если же не прїймоу(т)

³⁴ В пнє(д) ꙗ не(д), въ ѡ(н)я (т) дїи, ви(д)ль (ж).

³⁵ Сє (ж) і ию(л) и ноє(м) я сѣы(м) вра(ч).въ (в) ѡ(н) приз'ва їс.

³⁶ В'то(к) ꙗ не(д), Рєчє гѣ свои(м), не по(с)тє.

ва(с), ани тыжь послоухають словєсь ваши(х). исходаще же з' домоу, или з' мѣста того. ѡтрасѣте и порѡ(х) з' ногь ваши(х). аминь глїю ва(м). ѡраднѣ бжде(т) земли содо(м)стѣи, и гоморьстѣи въ днѣ соуд'ныи. неже градуу томоу. ко(ц), вто.

Се азъ посылаю вась, яко // овца посередѣ волковь. бждѣте мждри, яко смїя. и цѣли яко голоубїє. выстерѣгайтєса люди. бо выдавати ва(с) боудоу(т), на сон'мы. и на з'борища(х) ихь боудоу(т) бити ва(с). пре(д) владари же и црѣа ведени боудете имени моего ради. на свѣдоцтво и(м) и народом. Єгда же выдадоу(т) ва(с). не мысльте, якь или што възглѣте. дасть бо са ва(м) в' тои чась. не вы бо боудете глїщєй. нж дхѣ ѡїа вашего глїай въ вась. преда(ст) же бра(т) брата на сьмрѣть. а ѡїѣ сѣа пов'станоу(т) сїѡвє против'коу родителе(м), и оубїюгь и(х). и боудете ненавидими ѡ всѣ(х) имени моего ради. претрѣпѣвый же до кон'ца, тѣй сїсєнь // боуде(т). ко(ц) срѣ(д), и м(ч)нико(м).

за(ч)
лїѣ³⁷
49 зв.

Єгда же гона(т) ва(с) в' градѣ семь. бѣгаите в' друггы. аминь бо глїю ва(м). не имаете об'ходити грады їїлєвы. ажь прїйде(т) сїѣ члѣчскыи. Не єсть оученикь на(д) оучителе(м) свои(м). ани тыжь слоуга на(д) госпо(д)ре(м) свои(м). досы(т) є(ст) оученикоу. абы былъ яко оучитель его. а слдга яко господарь его. єсли (ж) господаря* домового, вел'заоулѡ(м) нарекоша. чи(м) пакь бол'ше домашнїи его. прото жь не бойтєса и(х). ничто же бо є(ст) кровен'но еже не ѡкрыє(т)са. и тайно еже не оувѣдано боуде(т). еже глїю вамь въ т'мѣ. рєцѣте на свѣтлѣ. а еже въ оуши слышите. проповѣдайте, // на дахѡ(х). и не бойтєса тыхь, которыи забиваю(т) тѣло. доушоу же не могу(т) оубити. але бол'ше бойтєса того. которыи може(т) и дїшоу и тѣло погоубити, вѣчны(м) ѡгнє(м). Не двѣ ли п'тицѣ цѣните, единомуу ас'сарїю. *ассарїи пѣнезь**. ани єди(н) з' ни(х) не оупаде(т) на землю бє(з) ѡїа вашего. ваши пакь и волосове на глава(х) в'си изыличени соу(т). прото жь не бойтєса, бо мносѣ(х) п'тицѣ дорож'шїи єсте вы. ко(ц), че(к).

50
за(ч)
лїѣ³⁸

50 зв.

Всакый бо. которыи исповѣсть ма пере(д) люд'ми. исповѣмь его и азъ пре(д) ѡїє(м) моимь, иже є(ст) на нбсєхь. а єсли же ѡврѣже(т)са мене пере(д) люд'ми. ѡврѣгоу(с) его // и азъ пре(д) ѡїємь моимь, которыи є(ст) на нбсѣ. престоу(п), всѣ(м) сѣтымь. Не домнимайте, бы(х) пришель мирь дати на землю. не придѡ(х) дати мирь, але мечь.

за(ч)
лїѣ³⁹

51

³⁷ Срѣ(д) ҃ не(д). Рече ҃ь, се азъ по. Се (ж) и мчико(м)*.

³⁸ Че ҃ не(д), Рече ҃ь свои(м), єгда гона(т).

³⁹ Не(д) а всѣ(х) сѣты(х), Рече ҃ь, вса(к) бо. Се (ж) и па(к) ҃ не(д)**.

и придохъ роз'лоучити члѣка на ѿца своего. а дщерь противъ [!] мѣре ей. а невѣсть проти(в) свекры еи. а неприятели боудоу(т) члѣкоу домашній его. пре(ст) па(к), чти всѣ(м) стѣмь.

за(ч)
лѣ⁴⁰

Кто любви(т) ѿца или мѣрь, болше нижели мене не е(ст) мене до(ст)инь. а иже любви(т) сѣна или дщерь, болше нижели мене не е(ст) мене до(ст)инь. а кто ты(ж) не возме(т) кр(с)та свое(г)[о], а не иде(т) вслѣ(д) мене не е(ст) мене до(ст)инь. пре(и)ди всѣ(м) стѣ(м), // в гла(в)у ѿї, а за(ч) ѿѿ ѿ по(л). тог(д)ы ѿповидѣль петрь. ѿбрѣтыи дшю свою погоубить ю. а кто погоуби(т) дшю свою* мене ради, найде(т) ю. и иже вась прѣимаеъ, мене прѣимае(т). а кто прѣимае(т) мене, прѣимае(т) пославшаго ма. а кто прѣимае(т) пр(о)рка, въ има пр(о)р(о)че. мѣз(д)оу пр(о)р(о)чию приме(т). а кто прѣиме(т) праведника во има правед(н)иче, мѣздоу правед(н)ичю приме(т). а кто коли напои(т) единого ѿ малыхъ си(х) чашоу студенои воды, толко въ** има оученика. аминь глѣю ва(м) не погоуби(т) мз(д)ы своеа. чти па(тк).

51 зв.

Якъ іоаннь ис темницѣ послалъ ко ісѣви оученикы своа. я(к) тыжъ хѣ пре(д) народы его выславлае(т). якъ тыжъ прети(т) мѣстомъ не каюшимса. И велбить ѿца своего. И якъ иго хѣо естъ легко. Глава, прѣваанадесать.

гла(в) аї

52

И было егда скончаль іс заповедаа ѿ-темь оученикѣ(м) // свои(м). и пошель ѿтоудоу, оучити и проповѣдати в' градѣ(х) ихъ. конецъ па(к), и соубо(т).

за(ч) мѣ⁴¹

к

Іоаннь же слышавъ оу вазенію дѣла хѣа. послалъ два оученикы своа, рекль емоу. ты ли еси пришедыи. или иног жде(м). ѿповидѣль іс и рекль и(м). шо(д)ши повѣж'те іоаннови. што слышите, и видите, слѣпій прозираю(т). хроміи хода(т). прокаженіи, очищаю(т)са. и глоухыи слыша(т). и мѣртвыи изъ мѣртвы(х) в'ставаютъ. оубози(и) еч(г)лѣе стѣе прѣимоую(т). бл(с)ве(н) е(ст) тѣй, которыи не съблаж'ни(т)са ѿ мнѣ.

52 зв.

Егда же они ѿишли. почаль іс народомъ поведати ѿ іоаннѣ, чого* // приш'ли есте на поущоу видѣти. трости ли вѣтрѣ(м) колеблемы. нж чого приш'ли есте видѣти. члѣка в' макѣе одѣна ѿболочена. который са ѿдѣна(м) маки(м) ѿдѣвао(т), в домо(х) цр(с)ки(х) соу(т). але чого есте выш'ли видѣти, пр(о)рка ли. правдоу глѣю вамъ, и болше

⁴⁰ Соу(б) з, и соу(б) пре(д) во(з), Рече гѣ и(ж) лю.

⁴¹ Пне(д) д не(д), въ (в) ѿ(н), слыша(в) іоа(и).

Се (ж) и на ѿбрѣте(и)е ч(с)тныа главы на ли(т)рь.

пр(о)рка. Тъ(и) бо єсть, о нем' же є(ст) писано. се азь посылаю аг҃ла моего прє(д) лице(м) твои(м)*, иже оуготови(т) поу(т) твои прє(д) тобож. аминь г҃лю ва(м). не пов'ста рож'ден'ныи женами бол'шіи іѡан'на, кр(с)тла: мен'шій же в' цр(с)тви(и) нб(с)нѣмь бол'шіи его єсть: ѿ дїій же іѡан'на кр(с)тла, ажь и доселѣ. цр(с)тво нб(с)ноє, //

53

ноуди(т)са. и ноуж(д)ници вѣс'хыщаю(т) є. в'си бо пр(о)р(о)ци законь до іѡан'на пр(о)р(о)коша. если хочете прїяти. ть(и) є(ст) илїа хотаи прїйти. к'то имає(т) оуши слышати слы(ш). **конець пне(д), і иѡа(н)ноу.**

Комоу (ж) оуподоблю ро(д) съ(и). по(до)бень є(ст) дѣте(м) сѣдаши(м) на тръжище(х). и въз'глашающїи(м) дроугѡ(м) свои(м) и рекоуши(м). пискали єсмо ва(м), и не пласали есте. плакали єсмо вамь, и не рыдали есте: пришель бо іѡан'нь, не яды(и) ани пїа. г҃лте бѣса имаєть. прише(л) сїѣ члѣцьскыи яды и пїа, г҃лте, съ(и) члѣкь яд'ца и винопїйца. мыгарє(м) дроугь и грѣш'никѡ(м). и оучипена єсть //

за(ч)
мѣ⁴²

53 зв.

справедливаа премоудрѡ(ст). ѿ сїѡвь и(х).

Тогда іс поча(л) домовлати мѣстомь. в ни(х) же то чинєны соу(т)

за(ч)
мѣ⁴³

многыи дивове его. занєже не покаялиса. **конець, втор'кѣ.**

Горе тобѣ хоразинь. горе тобѣ виосаида. если же бы в' тироу а в сидоноу были чинєны дивове тыи, которыи жь соу(т) чинєны в' вась. дав'но бы были оу веретищи и попелѣ покаанїє чинили. ѡбаче г҃лю вамь, ѡраднѣ бжде(т) тироу и сидоноу, в' дїѣ соуд'ныи ниж'ли вамь. И ты капер'наоуме иже до небєсь по(д)несыйса, до ада изьврѣжень бждєшь. если (ж) бы в' содомѣ были чинєны тыи // дивове. которыи жь соу(т) чинєны в' тобѣ. перебыли бы ѡни ажь и до дїєш'него дїє. єд'нач' же г҃лю ва(м) иже зем'ли содом'стѣи ѡрад'нѣ бжде(т) в' дїѣ соуд'ныи, ниж'ли тобѣ. В то(т) ча(с) ѡповидѣ(л) іс и рекль. хвалю тебе ѡчє г҃и нбси и земли. иже оутаиль еси сїа ѿ премоудры(х) и разоумны(х). и изьявиль еси тая младєнце(м). єй ѡчє, яко тако бы(ст) бл҃говоленїє прє(д) тобою. **конець, сре(д).**

54

Вса мнѣ предана є(ст) ѡце(м) моимь. никто (ж) знає(т) сїа, ток'мо ѡцѣ. ани ѡца кто знаєть тол'ко сїѣ. а комоу бжде(т) хотѣти сїѣ зьявити. придѣте ко мнѣ вси троуж'дающїи(с), // и ѡбрѣменєнїи. я оупокою ва(с). въз'мѣте иго мое на себе, и наоучитєса ѿ мене. якь кротоць єсмь и смѣрень ср(д)цємь. и найдєте оупокои дїшамь ваши(м). иго бо мое сла(д)ко, и бремѧ мое лег'ко є(ст). **конець чє(к), и пр(д)об'нымь.**

за(ч)
мѣ⁴⁴

54 зв.

⁴² Вто(к) д не(д), Рече г҃ь, ко(мѣ) оупо(до).

⁴³ Срѣ(д) д не(д), вѣ (в) ѡ(и), почаль іс.

⁴⁴ Чє(к) д не(д), Рече г҃ь свои(м), в'са мнѣ.

Єв(г)листа повѣдаєть, якъ оученици в соуботоу колосы выминаю(т).
 якъ хс соухоую роукоу оуз(д)оровиль. потомъ члка ѿ доуха нечисто(г){о},
 и слѣпаго и нѣмаго. якъ тыж затроскаль закон'ники, которыи просили
 знаменїи. ты(ж) ѡзнаймоуетъ кто є(ст) его ма(т)ка, и брата.

глав(в) 11
 а за(ч) МД⁴⁵
 55 Въ ѡно то время, ше(л) їс в' соуботы сквозѣ сѣянїа. оученици же
 его были голод'ни. и почали трѣгати колосы, и ясти. фарисее же
 видѣв'ши рекли емѹ. оученици твои чина(т). еже не го(д)но є(ст)
 чинити в соуботы. а ѡнь ѿповидѣль и(м) рекоучи. не есте ли читали,
 ш'то оу // чинил дѣвдъ. егда голоде(н) былъ самъ и быв'шїи с нимъ.
 якъ вшо(д)ши в до(м) бжїи, и хлѣбы посщєныи яль. которы(х) не год-
 но было ємоу ясти. ани ты(м) которыи были з' ни(м). тол'ко єд'ны(м)
 їереѡ(м). або не є(ст) есте чли в' законѣ. иже в' соуботы сщєн'ници
 в' цркви, соуботы сквер'на(т) и соу(т) без' грѣха. Рекоу же ва(м).
 иже цркве бол'ши є(ст) зде. если бысте вѣдали, што є(ст) мл(с)ти
 хощѣ а не жр'твы. николи бысте не ѡсоуждали неповин'ны(х). гѣ
 бо є(ст) соуботѣ снѣ члчьскыи. **конецъ, па(т)коу.**

за(ч) МѢ⁴⁶
 55 зв. ка
 И преше(д)ши ѿтоудоу, прише(л) на соборище и(х). и былъ та(м)
 члкъ, которыи ма(л) соухоую // роукоу. и спытали его глше. если же
 годи(т)са его в соуботы исцѣлѣти. дла того, абы его ѡскаржили. а
 ѡнь ѿповидѣль и(м) рекоучи. которыи бы з'межи васъ члкъ има(л)
 єдиноу ов'цю. и таа бы в'пала въ ямоу в' дїѣ соубот'ныи. чи не до-
 сагне(т) ли єй, и вытагне(т). чи пакъ не бол'ши(и) и лѣп'шїи є(ст)
 члкъ ниж'ли ѡв'ца. того дла годи(т)са в' соуботы добре чинити. тог-
 ды пакъ рекль члкови прости роукоу твою, и простер'ль. и ста-
 ласа цѣла, яко и другаа. **конецъ, пне(д).**

за(ч) МБ⁴⁷
 56 Выше(д)ши пакъ фарисєи. оучинили радоу против'ко немоу.
 якъ бы его имали загоубити. а їс вѣ // даль то, и пошоль ѿтоудоу.

за(ч)⁴⁸
 И за ни(м) пош'ли народове мнози, и оуздоровиль и(х) всѣ(х). и
 приказаль и(м), абы его не выславляли. пре(ст), вторѡ(к). абы са
 наплынило то ш'то є(ст) речен'но їсаїе(м) пр(о)рко(м) глши(м). се от-
 рокъ мои его же из'воли(х) въз'любленныи мои. на него же блговоли
 дшїа моа. положоу дѣа моего на немъ. и соу(д) народѡмъ въз'вѣс-
 ти(т). не боуде са вадити, ани крычати. ани оуслыши(т) никто на оули-

⁴⁵ Па(к) д не(д), въ (в) ѡ(и), ше(л) їс. се (ж) и ге(н) кѣ.

⁴⁶ Пне(д) є не(д), въ (в) ѡ(и), пришоль їс.

⁴⁷ Вто(к) є не(д), въ ѡ, фарисее оучи.

⁴⁸ Соу(б) по ро(ж) хвѣ, въ (в) ѡ(и), за їсомъ.

ца(х) гласа єго. тростї сокроушенїнои не преломить. а и л'ноу коура-
чєгоса, не оугаси(т). дон'деже изведе(т) на поб'ѣдоу соу(д). и на има
єго народове над'ятиса бждоуть. // конє(ц), соу(б). чти, вто(к). 56 зв.

Тогды пакъ привели к нему б'сноующагоса, сл'паго и н'маго. и **кѣ**
оуз'доровиль єго, так иже мовиль и вид'ѣль. и дивовалиса в'си наро-
дове гл'щеи. єгда ли є(ст) сє(и) х'с с'нъ д'вдвѣ. але закон'ници оуслы-
шав'ши то рекли. т'ь(и) то не выгони(т) б'сы тол'ко ѿ вел'завоуле
кнаси б'сов'скомь. їс пакъ в'ѣда(л) мысли и(х), и рекль и(м). кож'дое
цр(с)тво, розд'лившеєса в' соб'ѣ, запоуст'є(т). и кож'дое м'єсто, а
любо дѡ(м) роз'делен'ныи противь соб'ѣ, не стане(т). а если же
с'тона с'тоноу выганає(т). против' соб'ѣ розд'лив'са є(ст). якъ же
тогда стане(т) цр(с)тво єго. а если же // и я ѿ вел'завоул'ѣ выгоню 57
б'сы. с'нове ваши ѿ кѡ(м) выганаю(т). прото жь ѡни ва(м) бждж(т)
соудїи. а если же я ѿ д'с'ѣ бжїи выганаю б'сы. исте пришло межи
ва(с) цр(с)тво бжїє. ал'бо якъ кто може(т) в дѡ(м) кр'п'каго в'нїти. а
єго с'соуды побрати. але пр'ѣв'ѣи з'важе(т) кр'п'каго. и тогды пакъ з
домоу єго побере(т).

Иже не єсть съ мною, против'ко мн'ѣ є(ст)*. а к'то не з'бирає(т) **за(ч) мѣ⁴⁹**
со мною, растачає(т). конє(ц) вто(к). Прото жь глїю ва(м). в'сакыи
гр'ѣ(х) и хоула ѡпусти(т)са чл'ко(м). а иже на д'хъ хоула, не
ѡпусти(т)са чл'ко(м). а если же рече(т) слово на с'на чл'чьскаго,
ѡпустит'са // ємоу. але кто бы рекль слово против'коу д'хоу с'томоу. 57 зв.
не боуде(т) ємоу ѡпущено. ани на томь св'ѣт'ѣ, ани на боуд'щоу(м).
а если же щепите древо добро, и пло(д) єго добрь. а если же щепите
древо зло, и пло(д) єго злыи. ѡ плода древо поз'нано бжде(т). по-
рож'денїє гадовое. якъ можете добре мовити. боудоучи сами зли. ѡ
из'быг'ка бо ср(д)цоу и оуста глїють. а добры(и) чл'къ з' доброго покла-
доу ср(д)ца. выноси(т) доброе. а злыи чл'къ, злого с'крочища, из'но-
си(т) злоє. але пов'ѣдаю вамъ, иже с' каждого слова порож'него,
которое (ж) бждж(т) мовитї люде. мають дати за него // ѡв'ѣ(т) в' дїѣ 58
соуд'ныи. ѡ свои(х) бо слоувъ боудешь оусправе(д)ливень. и ѡ свои(х)
словъ бжде(ш) ѡсоуж'день. конєць, соу(б).

Тогды ѡповид'ѣль ємоу н'которыи зь оучителєвь, и фарисєѡвь, **за(ч) мѣ⁵⁰**
гл'ще. оучителю хочемо ѡ тебе знаменїє вид'ѣти. ѡн' же ѡповид'ѣль и **кѣ**
реклъ и(м). роде злыи и прелобод'ѣйныи. знаменїа ищете. знаменїє

⁴⁹ Соу(б) ѿ не(д), Рече г'ѣ, иже не є(ст) со.

⁵⁰ Ср'ѣ(д) є не(д), в'ѣ (в) ѡ(и), пристоупи(ли) к' їс'ви оучи(т)ли и фарисє(и)
гл'юще.

же не буде(т) ва(м) дано. нж тлько знаменіє їоны пр(о)рка. якъ же бо былъ їона в' чревѣ кѣтовѣ три дїи, и три ноши. так' же буде(т) снѣ члѣцьскыи в ср(д)ци земли. три дїи и три ноши. моужіє нине-
 58 зв. ви(т)стїи в'станоу(т) на соу(д), з родω(м) симь. и ωсоудать и. // яко покааніє оучинили, ведлоугъ проповѣди їоноинои. але бол'шїи того ниж'ли їона. црца ѿ полоудїє пов'стане(т) на соу(д) з родω(м) симь, и ωсоуди(т) и(х). бо ехала ѿ кон'ца зе(м)ли, абы слышала моудрость соломоновоу. и се(и) бол'ши zde ѿ соломона. коли жъ пакъ нечистыи доухъ из' члѣка изыйде(т). переходи(т) черезъ без'вод'ны(и) мѣста, ишоучи покоа, але не найде. тогды рече(т), наврѣноуса до домоу моего, ѿ которого есми вышоль. а прише(д)ши найде(т) его, а ѿнь порож'день. пометень, и оукрашень. тогды пойде(т) и прїйме(т) к' собѣ се(д)мь доуховъ грѣши(х) себе. и в'шо(д)ши жи // воу(т) та(м). и бывае(т) послѣд'наа члѣкоу томоу гор'ше прѣвыихъ. такъ боудеть и томоу то родоу. найгоршемоу. **конецъ сре(д).**

за(ч) Мѣ⁵¹ Еше емоу глїошоу к народω(м). се мїи его и братїа его стояли на дворѣ. хотачи з ни(м) мовити. и рекль емоу едишь. ѿво мїи твоа и братїа твоя на дворѣ стоя(т), и хота(т) с тобою мовити. а ѿнь ѿповидѣль томоу, которы(и) емоу повидѣль, рѣкоучи. кто є(ст) мїи моа, и кто соу(т) братїа моа. прострѣль роукоу свою на оученикы своа, и рекль. то соу(т) ма(т)ка моа, и братїа моа. и кто жъ коли чини(т) волю ѿца моего, иже є(ст) на небесе(х). то братъ, и // сестра и мїи ми есть.

Єв(г)листа поведае(т), якъ хс оучить народы сѣдачи в лодѣ. и подобен'ствы ѿ сѣмени выкладае(т). и прикла(д) дае(т) ѿ кѣколи. и ѿ зерноу гор'чично(м). Подобеньствы ѿ квасоу до моуки схованомь. ты(ж) ѿ покладоу скрыты(м) оу поли. и ѿ дорогω(м) перлѣ. и ѿ сѣти впоущенои до мора. иже ты(ж) пр(о)ркь нїѣ в' своєи власти, не есть во ч'ти.

гла(в), глї В ть(и) же дїѣ из'шелъ їс из домоу. и сѣль подле мора. и собралиса к немуо народове мноси. такъ ажъ в'стоупиль в лодю и сѣль. и ве(с) нарω(д) стояль на берегоу. и глалъ и(м) при(т)чами много. **конецъ че(к).**

за(ч) Н⁵² Изыйде сѣяи, да сѣе(т) сѣмено свое. егда же сѣюшоу емоу. нѣкторыи пали при поути. и прилетѣв'ши п'тица, и зьзобали ихъ. дроу-

⁵¹ Че(к) є не(д), въ (в) ѿ(и), глїшоу їсѣи к на.

⁵² Па є не(д), Рече глї при(т)ч (с), изы(и)де.

Св(б) є на(з) гла(в) ѿ а за(ч) а. и не(д) є на(з) гла(в) й а за(ч) кї.

гый же пали на камен'ны(х). иде же не имали много землѣ. и скоро
в'зышло, прото ижъ не имали глоубокости земла. егда же сѣнце
зышло. из'ва // ноули, ажъ не имали корена, и пос'хли. иныи пакъ
впали в' тер'нии, и в'зросло тр'на, и подавило ихъ. а ин'шій пали на
доброуи земли, и дали пло(д). которое сто. а которое ше(ст)десать. а
иное тридеса(т). кто имае(т) оуши слышати слышь. конецъ, па(к).

60

И пристоупив'ши къ їсоу оученици его рекли емоу. чого для
при(т)чами мовишь к на(м). а онь ѿповидѣль и рекль и(м). ва(м) бо
дано е(ст) розоумѣти тайны. цр(с)твїа нб(с)наго. а игѣм' же не е(ст)
дано. иже бо имае(т) да(ст)са емоу, и преиз'боуде(т) емоу. а иже не
имае(т), и еже имае(т), бжде(т) в'зато ѿ него. // того для в' при(т)ча(х)
глію имь. бо выдачи не вида(т). и слышачи не слыша(т), ани розоу-
мѣю(т). и выпол'новае(т)са в' нихъ пр(о)рчество їсаино рекоущее.
ѿшима слышати бждете, а не бждете розоумѣти. а выдачи оузрите, и
не боудете ви(ди)ти. ѿгол'стѣло бо ср(д)це людїи си(х). и оушима
таж'ко слышали. и очи свои заж'моурили. абы николи очима не
видѣлї. и ѿшима не слышали. а ср(д)це(м) не з'розоумѣли. а не ѿб-
ратилиса абы(х) ихъ не оуздоровиль. але ваши очи бл(с)вныи соуть
бо вида(т). и оуши ваши, иже слыша(т). амин' бо глію ва(м). иже
мноси пр(о)рци и правед'ници хотѣли видѣти, ш' // то вы видите.
але не видѣли. и слышати, што вы слышите, а не слышали.

за(ч)
нѣ⁵³
[кд]

60 зв.

61

Прото жъ вы слыш'те прит'чоу сѣющаго. кож'дыи которы(и)
слыши(т) слово цр(с)твїа, а не розоумѣе(т). приходи(т) злы(и), а
оухватуе(т) то, што жъ е(ст) всѣяно в ср(д)це его. то е(ст) которое
при поути сѣяное. а иже на камени сѣяное. то ест' иже слыши(т)
слово. и заразѡ(м) з радостю приймоуе(т) е. а не имае(т) в собѣ корене.
але е(ст) дочасень. а коли приде(т) зас' мочена а противен'ство, для
слова. бор'зо са соблаж'нае(т). а сѣяное в' тр'но. то е(ст). иже слы-
ши(т) слово бжїе, и печаль вѣка сего. // и прелестъ богатества подав-
лае(т) слово, и бес'плодно бывае(т). а сѣян'ное на доброи зем'ли. то
е(ст) иже слыши(т) слово и розоумѣе(т). еше бо и пло(д) приноси(т). и
дѣлае(т) ово сто. а ово ше(ст)деса(т). а иное тридеса(т). конецъ пне(д).

61 зв.

Иноюю прит'чю повидѣль и(м) глѣ. подоб'но оучинено е(ст)
цр(с)тво нб(с)ное чл'коу. которы(и) насѣяль доброе сѣма на селѣ
свое(м). спащи(м) же чл'комь, прїйде ворогъ его. и насѣяль коуколю

за(ч)
нѣ⁵⁴

⁵³ Пне(д) з не(д), въ (в) ѡ(и), пристоупив'.

⁵⁴ Вто(к) з не(д), Рече гѣ при(т), по(до)бно.

межи п'шеницо, и ѿишель. егда пакъ в'зросла былина. и пло(д) оучи-
 62 жеб'ници к' го // сподареви и рекли емоу. гїи, а ви(д) же доброе с'ма
 е(ст) с'яяль на поли свое(м). где ж' са е(ст) пакъ в'заль коуколь. а
 ѿнь рекль и(м), ворогъ ч'лкь оучини(л) то. слоугы же его рекли емѹ.
 хощєши ли, пошо(д)ши выполове(м) ихъ: а ѿ(н) рекль и(м) ни*: абы
 н'яко вытрьгоуючи плевелы. вытрьгнете с ними в'коупѣ и п'ше-
 ницоу. ѿстав'те рости обое в'коупѣ ажъ до жат'вы. а в ча(с) жатвы
 рекоу жен'шомь. вытрьгнѣте пр'вѣ плевелы. а сважѣте и(х) в' снопы,
 яко пожечи и(х). а п'шеницѹ з'берѣте в' жыг'ницоу мою. **конє(ц) вто(к),**
пре(ст)пи аг'гломь.

3а(ч) нѣ⁵⁵ И иноую при(т)чю повидѣль и(м) г'ла. подно [!] е(ст) цр(с)тво
 62 зв. небе // сноє зерноу гор'чичномуу. его же взаль ч'лкь, и пос'я(л) на
 селѣ свое(м). которое ест' мен'шее ѿ всѣ(х) с'мень. егда же в'ростє(т),
 болшее е(ст) ѿ всѣ(х) зелїи. и быває(т) древо. и прилѣтаю(т) п'тицѣ
 небесныи. и гнѣзда(т)са на вѣтве(х) его. И иноую при(т)чю пови-
 дѣль и(м). по(до)бно е(ст) цр(с)тво нб(с)ное квасоу. его же взем'ши
 жена с'кры в' тро(х) сита(х) моуки. ажъ скисло все. Сїє все г'ла їс в'
 при(т)ча(х) народѹ(м). а бес' при(т)чѣ ничего же не г'лалъ и(м). абы(с)
 попол'нило речєн'ное пр(о)рко(м) г'лши(м). ѿвр'зоу в' при(т)ча(х)
 оуста моа. ѿриг(н)оу сокровєи'наа ѿ соложенїа мироу. тогда оставиль
 63 народы, приде в дв(м) їс. // **конєць срѣ(д), чти аг'глом.**

3а(ч) нѣ⁵⁶ И пристоупиша к нему оученици его г'лше. повѣжь на(м) при(т)-
 чю, о коуколю пол'но(м). он' же повѣдаючи рекль и(м). пос'явыи е(ст)
 доброе с'ма. сїѣ ч'лчьскыи. а поле е(ст) то(т) то свѣ(т). доброе же
 с'ма соу(т) сїѣ цр(с)твїа. а коуколь сїѣ неприяз'нины(и). а ворогъ
 в'с'явыи ест' дїаволь. а жатва е(ст) кон'чина свѣта. а жен'цѣ соу(т)
 аг'глове. якъ же бо вытрьгаю(т) плевелы, и ѿгне(м) пожигаю(т).
 тако жъ бждетъ кон'чана свѣта сєго. пош'ле(т) сїѣ ч'лчьскыи аг'глы
 своа. и выбероу(т) ис' цр(с)тва его в'са соблаз'ны. и дѣлаюущаа
 63 зв. безаконїа. и оувр'гоу(т) ихъ въ // пещь огньоую. тоу боудетъ плачь и
 скрежетанїє зубовь. тогда правє(д)ници просвѣта(т)са яко с'лнце в
 цр(с)твїи ѿца и(х). кто имає(т) оуши слышати. слышь. **конє(ц) че(к) и**
аг'гло(м).

3а(ч) нѣ⁵⁷ Подобно е(ст) цр(с)тво нб(с)ное скровищоу скрытомуу в' полю.

⁵⁵ Срє(д) з не(д), Рече гь при(т), по(до)бно.

⁵⁶ Че(к) з не(д), въ (в) ѿ(н), вшо(л) їс в дв(м) и.

⁵⁷ Па(к) з не(д) ре(ч) гь при(т), по(до)бно е(ст) ца(р) скровищоу.

его же наше(д)ши члкъ скры. а ѿ радости его иде(т). и продае(т) в'се*, ш'то имае(т). и коупоуе(т) поле того.

Ѡпать подоб'но е(ст) цр(с)тво нб(с)ное члкоу коуп'шо. гладаю- за(ч)⁵⁸
 чему добри(х) перель. а если же найде єдиною дорогою пер'лоу. 64
 шѡ(д)ши прода(ст) все ш'то имаєт, и коупи(т) его. ѡпа(т) по(до)б'но
 е(ст) цр(с)тво нб(с)ное неводу оуверьжен'номуу в' море. ѿ в'сакого // 64 зв.
 рода рыбного зобрав'шоу. а егда наплъни(т)са, выволокоу(т) его на
 берегъ, и сѣдачи выбираю(т) добрыи в' сосѣды. а злыи вымѣтоують
 вонь. так' же бжде(т) и в' скончаніє свѣта. вы(и)доу(т) аггліи и ѿлоу-
 ча(т) злыа* з' середины правє(д)ны(х). и оувр'гоу(т) и(х) в' пѣ(ч)
 огньоую. тоу бжде(т) плачь, и скрежетаніє зоубом. Рекль и(м) їс,
 зрозоумѣли ли есте томоу то в'семоу. ѡповидѣлі ємоу рекоучи. ро-
 зоумѣ(м)** гї. а ѡнь пакъ рекль и(м). прото (ж) кождыи книж'никъ
 наоученыи цр(с)твїю нбсномуу. подобень єсть члкови господарномуу.
 которыи выноси(т) ѿ схована своего, // новаа и ве(т)хаа.

Бы(ст) егда скон'ча їс при(т)чю сїю. поше(л) ѡтоудоу. и пришо(л) за(ч)
 въ ѡчєство свое. и оучилъ и(х) на з'борище(х) ихъ. конєць, па(к). нб⁵⁹
 яко дивоватиса и(м) и глти. ѡкоудоу томоу то премоу(д)ро(ст) сїа
 и силы. а ви(д) тото єсть сїѣ тєслинь. и ма(т)коу его зовоу(т) мрїа.
 а брата его, їаковъ їѡсиф*. и симонъ, иоуда. а сестры его ты(ж)
 в'сѣ в на(с) соу(т). ѡкоудоу оубо семѡ сїа в'са. и блаз'нилиса о немь. а
 їс же рекль и(м). не е(ст) пр(о)ркъ в' без'чєстїи тлѣко въ ѡчєствїи
 своє(м) и в' домоу своє(м). и не оучинил** тоу многихъ дивоувь. дла
 невѣр'ства и(х). конєць, понедел'коу. //

65

Выписоує їѡаннови ѿ ирода стата. якъ тыжь хс, па(т)ма хлѣбы а двѣма
 рыбами пать тысаць моужєи накормиль. И якъ по мороу ходиль. якъ тыжь
 в земли гєнисаре(т)скои, миогыи немощныи оуздоровиль.

Въ ѡнь то чась, оуслыша(в) ирѡ(д) четверовластникъ славоу їсѡу. гла(в), дї
 и рекъ слоугамъ свои(м). то(т) то е(ст) їѡан'нь кр(с)титєль. ть(и) за(ч)
 в'сталь ѿ мр'твы(х). и его дѣла дивове дѣлаю(т)са о не(м). иро(д) нб⁶⁰
 бо поймав'ши їѡан'на свазаль е(г)[о], и всади(л) до тем'ницѣ. дла кѣ

⁵⁸ Рече гѣ при(т)чю: По(до)бно е(ст) цр(с)тво нб(с)ное члкѡ. тоє (ж) деѡни(с)ю
 ѡ(к) гѣ*.

⁵⁹ Пне(д) з не(д), въ ѡ(и) (т), пришєль їс.

Соу(б) з не(д) на(з) гла(в) ѣ а за(ч) лѣ. и не(д) з на(з) за(ч) кѣ.

⁶⁰ Вто(к) з не(д), въ ѡ(и) то ча(с), слыша(в).

Сє (ж) и на ѡсѣкновєнїє.

иродияды жены филиппа брата своего. мовил' бо ємоу іованнь. не годит'са тобѣ имѣти єи. и хотѣль его оубити. але боял'са народа. бо яко пр(о)рка его мали. На ден' же пакъ рожества иродова. пласала
 65 зв. дъщерь иродиядина, // пре(д) всѣми. и подобалася иродови. для того ис клатвою рекль ей дати чого едно коли попроси(т). а она (ж) наоучена мѣрїю своею, и рече. дай ми тоу на мисѣ главою іован'на кр(с)титела*. и засмоутил'са црѣ. для оной клатвы, и для сѣдащи(х) с ни(м). повелѣль ей дати. и послав'ши даль стати іован'на въ тем'ни-ци. и принесена є(ст) глава его на мисѣ. и дана є(ст) девици. а она ѿнесла ей мѣри своєи. и прише(д)ши оученици его, и вziali тѣло его и поховалі є. а прише(д)ши повидѣли то ісѣи. Слышав'ши то іс,
 66 ѿеха(л) ѿтоудоу в' корабли на поу // стое мѣсто единь. тоє ты(ж) оуслышав'ши народовє. за ни(м) ишли пѣши ѿ градовь. ко(ц) вто(к), и оусѣкновенїю.

3а(ч) Выше(д)ши іс видѣ многъ народъ, и милосрѣдова о нихъ. и исцѣли
 нїѣ⁶¹ недѣж'нымъ ихъ. єгда же к вечероу было. пристоупили к нему оуче-
 кѣ ници его, и рекли. поусто є(ст) мѣсто того. и година оуже є(ст) ми-
 ноула розпоусти народы. да ше(д)ше в села, коупа(т) собѣ браш'на. іс
 же рекль и(м), не є(ст) имъ потребы ѿити. дайте вы и(м) ясти. они
 па(к) повидѣли ємоу. не имама zde, едно па(т) хлѣбовь и двѣ рыбѣ.
 66 зв. онъ же рє // кль имъ, принесѣте ми и(х) тоу. и повелѣль* народѡ(м)
 сѣсти на травѣ. взав'ши патеро хлѣба и двѣ рыбѣ. възрѣвыши на нбо,
 бл(с)вивь и преломивь. и даль оученикомъ хлѣбы, а оученици дали на-
 родѡ(м). и ядоша вси и насытишася. и зобрали избыг'ки, оукроуховь
 вї кошоувь полны(х). а ты(х) которыи йлї, было па(т) тисачїи моу-
 жевь. кроу(м) жєнь и дѣтей.

3а(ч) Бор'зо приноудиль іс оученикы своа, встоупити в лодїю. абы ехали
 нїѣ⁶² пре(д) ни(м) на оную сторону. а(ж) бы онъ ѿпустиль народы.
 67 копецъ, не(д)ли. а розпоустив'ши народы. в'шоль на гороу единь помо //
 литиса. Єгда былъ вечерь, са(м) тоу зосталь. лода (ж) была посре(д)
 кѣ моря, змѣтовалася волнами. был' бо против'ныи вѣтръ. в' чет'вер'тоую
 же сторожоу нощи. ишоль к ни(м) іс хода по мороу. и оувидѣв'ши
 его оученици по мороу ходаща, засмоутилиса, и рекли иже привиде-
 нїє є(ст). а ѿ страха закрычали. а ісоусь бор'зо к ни(м) промовиль.
 дерзайте я єсмь не бойтєса. ѿповидѣль петръ рекоучи. гї, если же ты

⁶¹ Не(д) й, въ (в) ѡ(н), видѣ іс мно(г).

⁶² Не(д) ѣ, въ (в) ѡ(н), приноудиль іс.

повели мнѣ прійти к собѣ по водѣ. а онъ рекль ємоу прійди. и выстоупивши петръ с корабла шель по водѣ, и // хотѣль прити къ їсоу. видѣль иже вѣтръ великыи. оубоял'са и почаль оутapati. и крик'ноуль рекоучи, гї сїси ма. бор'зо простер'ль їс роукоу, и яль его. и рекль ємоу маловѣре. дла чого єси погыбоваль. и встѣпивши(м) и(м) в лодю, пересталь вѣтръ. а которыи в лодѣ были. пришо(д)ши поклонилиса ємоу глїще. вѣистин'ноу снѣ бжїи єси ты. И преехавши, приш'ли въ землю генисарет'скоую. **конецъ, не(д).**

67 зв.

И поз'навъши его моужїе того то мѣста. розослали по в'сеи волости тои. и принесли к нему всѣ(х) немощны(х). и про // сили его абы тол'ко дот'кнулиса подол'ка одѣянїа его. а которыи са коли дот'кнули были оуздоровлени.

за(ч) 3⁶³
68

Поведає(т) єв(г)листа и(ж) лѣпше є(ст) мѣти чистое ср(д)це, нижли оумытыи роуцѣ, непосквер'нены. Ср(д)це з' себе злыи мысли выдаває(т), и посквернає(т) члїка. якъ тыжъ женѣ канапейскоу(и) дѣвицю ѿ диявола высвободиль. Тыжъ якъ хромыи слѣпыи и нѣмыи оуздоровиль. якъ ты(ж) хѣ народы семерма хлѣбы накор'милъ:

Тогды пристоупили къ їсоу ѿ ер(с)лима оучителеве и фарисєи. глїще. дла чого оученици твои престоупаю(т) оуставы старшихъ. не оумываю(т) бо роукъ свои(х), коли ядаты хлѣбы. он' же ѿповидѣль и(м) рекоучи. чого дла вы престоупаете приказанїе бжїе, дла оуставовъ ваши(х). бѣ бо заповѣдалъ глїа. чти ѿца и матеръ. // а кто бы злы(и) слова мови(л) ѿцеви или мѣтри. смрѣгїю нехаи оумреть. але вы мовите. кто бы коли рекъ ѿцоу ал'бо мѣтри. бгѣоу то дароую. чи(м) бы кол'векъ мѣль быти ѿ мене* в'споможень. кто бы не честоваль ѿца або мѣръ свою. а такъ зроушили єсте приказанїе бжїе, дла оустановена вашего. лицемѣрници. добрѣ є(ст) пр(о)рчѣствоваль ѿ ва(с) їсаїа глїа. приближаю(т)са мнѣ людїе сїи оусты своими. оустнами чтоу(т) ма. але срѣ(д)це и(х) далеко є(ст) ѿ мене. даремно чтоу(т) ма. оученїа оуча(т) а приказанїа лю(д)ска. а призвавши к собѣ нарѣ(д) // рекль и(м). слыш'те а розоумѣйте. не тое ш'то в'ходи(т) въ оуста посквернає(т) члїка. але ш'то изъ оустъ выходи(т) тото спосквернає(т) члїка. **конецъ, срѣ(д).**

гла(в) бї
[кн]

68 зв.

69

Тогды пристоупивши оученици его к нему реклї ємоу. вѣдаєшь ли, иже закон'ници оуслышавши тое слово соблазнилиса. а онъ

за(ч)
3⁶⁴

⁶³ Срѣ(д) 3 не(д), въ (в) ѿ(и), позна(в)ши.

⁶⁴ Чє(к) 3 не(д), въ (в) ѿ(и), пристоупи(в).

Ѡповедаючи рекль и(м). всакыи садъ которого не садиль Ѡцѣ мои нб(с)ны(и), выкоренень боудеть. дайте имь покои. вожеве соу(т) слепїи слепыхъ. слѣпыи если бы слѣпаго водиль, обадва бы въ ямѣ в'пали. и промолвилъ // петръ рекль емоу. скажи намь при(т)чю сїю а їс рек'ль имь. чи и вы без' розоума есте. чили не розоумѣете, ижъ в'се*. ш'то в'ходи(т) въ оуста, в' чрево вѣмѣщае(т)са, и за(д)кѡ(м) исходи(т). а исходащая же изъ оустъ Ѡ ср(д)ца исходить. и таа скверна(т) члѣка. Ѡ ср(д)ца бо помышленїа злыи исхода(т). оубїйства. прелободѣйства. любодѣйства. блоуды. крадежства. и л'живыи свѣдоцства. хоулы. тый посквернають члѣка. але неоумытыи рѣками ясти не сквер'нить члѣка.

69 зв.

за(ч) 35⁶⁵

70

къ

70 зв.

А выше(д)ши Ѡтоудоу їс, шель до оукраинь // тир'ьски(х) [!] и сидоньскихъ. конецъ че(к). И се жена кананейска. з оукраинь ѡны(х) выше(д)ши, крычала к немѣ глѣци. змилоуйса надо мною гїи сїюу дв(д)ь. дъщерь моя зле са Ѡ дїавола мѣчить. ѡн' же не Ѡповидѣль ей противъ того слова. И пристоупив'ши оученици его к немѣ, просили его рекоучи. Ѡпоусти еи, бо крычи(т) вслѣ(д) ходачи за нами. а ѡнь Ѡповидѣль имь рекоучї. не есмь послань, ед'но къ ѡв'ца(м) погыб'шимъ домоу їлїѣтєского. а ѡна пристоупив'ши поклонилася емоу и рекла, // гїи помози ми. ѡн' же Ѡповидѣль и рекль. не добро е(ст) в'зав'ши хлѣбъ Ѡ дѣтїй, и поверечи п'сомь. а ѡна рекла е(ст) такъ гїи. а ви(д) же бо и п'си яда(т) Ѡ кроупиць падаючи(х) Ѡ стола господарєи своихъ. тогды Ѡповѣдаочи їс рекль ей, ѡ жено, велика е(ст) вѣра твоа. боуди тобѣ яко же хочешъ. и оуз'доровлена естъ дъщерь ей Ѡ того часа. конецъ, не(д).

за(ч) 36⁶⁶

л

71

И вышелъ Ѡтоудоу їс. и прише(л) к мороу галилейскомоу. и встопиль на гороу, и сѣль тамь. и пристоупили к немуо народове мноси. имаючи з' собою хромьи, слепыи, и немыи, и м'лыи. // и ины(и) многы(и). и покла(до)вали и(х) пре(д) ногами їсовыми, а ѡнь оуз'доровиль и(х). та(к) же (с) народове дивовали. видачи немы(х) иже мова(т). а млыи, иже здровы. а хромьи, иже хода(т). и слѣпыи(и), а они видать. и хвалили б҃га їлїева. конецъ, па(к). а соубо(т) 3 ищи на(з), в' гла(в), 1 за(ч) лѣ. и не(д) 3 на(з) ищи в' гла(в) ѣ, за(ч) лїг.

за(ч)

37⁶⁷

лѣ

їс же призва(в)ши* оученики своа рекль имь. милосрѣдоую о народѣ се(м). южъ бо три дїи сѣда(т) при мнѣ. и не имаю(т) чого ясти. а распоустити и(х) голодны(х) не хочю. абы нѣяко не ослабѣли

⁶⁵ Не(д) 31 въ ѡ(н) то ча(с), в'ше(л) їс до.

⁶⁶ Па(к) 3 не(д), въ (в) ѡ(н), прише(л) їс.

⁶⁷ Соу(б) ѣ. въ ѡ, призва(в)ши* їс.

на поути. и рекли ємоу оученици є(г)[о]. // где бых'мо такъ много 71 зв.
взали хлѣба на поустыни, абых'мо накрѣмили толикий наро(д). И
рекль имь їс. кол'ко хлѣбовь имаєте. а они рекли ємоу се(д)мь. и мало
рыбиць. И повелѣль народω(м) сѣсти на земли. и в'завь се(д)мь хлѣ-
бовь и рыбы. хвалоу дав'ши и преломивь, и давь оученикомь свои(м). а
оученици давали народω(м). и ядоша в'си и насытиша(с). и зобрали
из'бы(т)ковь окроуховь се(д)мь кош'ниць пол'ныхь. а ты(х) которыи
ѣли, было чтыри тысащи моужей, кро(м) жець, и дѣтєи. и роспусти(в)
народы. в'стоупивь в' лодю, и // пришель до оукраинь магдалын'скы(х). 72
Конец, сѣ(б).

Єм(г)листа поведает(т), якъ ѡсылає(т) хс закон'ники к' замяню[!]* ионы
пр(о)рка. а закладаєть црковь свою на вѣрѣ ѡ петра высве(д)ченои. А каж-
дыи свои кр(с)ть взавши. абы вслѣ(д) шель за христомь.

И пристоупили к нему закои'ници и са(д)доукєове. покоушаючи гла(в) сі
просили его, абы знаменїє з' нба оуказаль имь. а ѡнь ѡповѣдаючи а за(ч)
рекль и(м). коли быває(т) вечерь. глєтє, ясно боудє. чер'вени(т) бо са 3є⁶⁸
нбо. а рано дне(с) зима. чер'вени бо са нбо пох'моур'но невесєло.
лицемѣры. поставоу нба ро(с)соудити оумѣтє. а знаменїи и часовь
не можете вѣдати. народе злыи, и прєлюбодєинны(и). знаменїа ищєтє. а
знамє // нїє ва(м) не боудє дано. тол'ко знаменїє ионы пр(о)рка. а 72 зв.
ѡставив'ши и(х) ѡишель а оученици его прєєхав'ші на дроугоую
сторону. забыли хлѣбы в'зати.

Їс же рекь и(м). выстєрѣгайтєса, квасоу фарисєйска и са(д)доукєй- за(ч) 3є⁶⁹
ска. ко(н) пи(д)*. а ѡни мыслили сами в' собѣ, рекоучи. хлѣба єсмо лїв
не взали. порозоумѣв' томоу їс, и рекль и(м). ш'то собѣ мыслитє,
маловѣри. ижє стє хлѣба не в'зали. єщє жь не розоумѣтє, ани па-
матаєтє. на оно па(т) хлѣбовь. которы(х) са найло па(т) тисачїи
людїи. а якъ єстє много кошовь набрали. ани на се(м) хлѣбовь, // 73
которы(х) са чтыри тисачи, наило. и якъ єстє много кошовь набрали.
якь жє не розоумѣтє. ижє (м) вамь не о хлѣбѣ рекль, выстєрѣгайтє-
тєса квасоу фарисє(и)ска, и са(д)доукєиска. Тогды порозоумѣли, ижє
не рекль имь. абы са стєрегли квасоу хлѣбного. алє науокї фари-
сєиски и са(д)доукєиски. Конець, в'то(р)коу.

⁶⁸ Пне(д) ѣ не(д), вѣ (в) ѡ(н), пристоупилї.

⁶⁹ Вто(к) ѣ не(д), Ре(ч) гѣ свои(м), выстє.

- за(ч) 33⁷⁰
лїт Пришеть іс до оукраинь цесаріа мѣста филипова. пыгаль оучени-
ковь свои(х) рекоучи. Кимь поведаю(т) ма люде быти сѣа члѣчьскаго. а
73 зв. они рекли, едѣни ишанѣномь кр(с)теле(м). а инѣшїи илїєю. а инѣшї(и) //
пакь еремѣєю. або едны(м) с пр(о)рковь. Рекль и(м) іс, вы пакь кы(м)
мене быти поведаете. Ѡповидѣль симонь петрь и рекль емоу. ты еси хс
сѣнь бѣа живаго. а іс Ѡповидѣль и рекль емоу. бл(с)вен' еси симонє,
сѣоу ишнинь. иже тѣло и кровь не обявило тебѣ. але Ѡцъ мои, кото-
рыи є(ст) на нбсехь. и я тобѣ глїо. же ты еси петрь. якобы речї камень
або ѡпока*. и на тобѣ петре збоудоую цер'ковь мою. а ворота адова не
74 премогу(т) ей. Конє(ц), сцѣенїю. И дамь тобѣ ключѣ цр(ст)ва не-
бєснаго. а ш'то коли з'важєшь на земли. боуде(т) з'вазано на нбсехь. а
ш'то коли роз'грєшишь на земли // боуде(т) роз'грєшено на нбсехь.
Конєць, ап(ст)ломь.
- за(ч)
34⁷¹ Тогды росказаль іс оученикомь своимь, абы никомоу не поведали
иже онь єсть хс. а Ѡ того часоу почаль іс повєдати оученико(м) свои(м).
иже онь моуси(т) ити до ієроусалима. а много боуде трьпѣти Ѡ ста-
рець. и Ѡ оучителєи закона оубиєнь боуде(т). и в' третїи дїѣ в'стане(т).
и Ѡвє(д)ши его петрь, почаль емоу нарекати мовачи: мл(с)тивь ты гїи,
не имає(т) быти тобѣ тоє. а ѡнь обратив'шиса рекль петрови. иди за
74 зв. мною сотоно. едѣно ма соблаж'наєшь. бо не мыслишь ш'то є(ст) //
бжїє. але ш'то є(ст) члѣч(с)каа.
- за(ч)
35⁷² Тогды рекль іс оученикомь свои(м). если кто хочеть за мною ити.
нехай са самь себе запри. и възме(т) кр(с)ть свои, и за мною идеть.
ко(ц) срѣ(д). бо кто бы хотѣль дїѣ свою сп(с)ти погоуби(т) ю. а кто
погоуби(т) дїѣоу свою, мене дѣла найде(т) ю. ш'то за помо(ч) члѣкоу,
если бы вє(с) свѣтъ зыскаль. а дїѣоу свою погоубиль. ш'то пакь дасть
члѣк Ѡмѣноу за дїѣоу свою. прїйти бо имаєть сѣнь члѣчьскыи в' славѣ
Ѡца своего, съ агґлы своими. и тогды Ѡда(ст) каждому по дѣломь
75 его. заправды повѣдаю* вамь. иже соуть нѣ // которыи Ѡ зде стоя-
щи(х), иже не маю(т) в'коусити сѣмрїти. ажь оузра(т) сѣа чловечес-
каго, пришє(д)шаго въ цр(с)твїи своє(м). конєць, че(к).

Єм(г)листа выписоуеть хѣо преображенїє. И илиино пришєстьвїє. ты(ж)
ѡ оуздорєвлєнїи немощи на мѣсачникоу. ты(ж) якь єсть моц'на вѣра. и якь
хс казаль дати мыто за себе и за петра.

⁷⁰ Ию(л) кѣ, въ (в) ѡ(н), Прише(л) іс до.

⁷¹ Срѣ(д) ѣ не(д), въ (в) ѡ(н), Росказаль.

⁷² Че(к) ѣ не(д), въ (в) ѡ(н), рекль іс оу(ч).

По шести пакъ днѣхъ, появ'ши їс петра, иакова, ї иван'на брата
 его. и оувель и(х) на гороу високоу особно едины. и преобразильса
 пере(д) ними. и просвѣтилося лице его яко слнце. и ѿдѣянїе его было
 бѣло яко свѣ(т). ты(ж) оуказальса и(м) мовси ї илїа мовачи с ни(м). и
 промовиль петръ рекль ко їсѣи. гїи добро є(ст) на(м) zde быти. если же //
 хочешь. оудѣлає(м) тоу(т) три сѣни. единою тобѣ. мовсеови единь. ї
 илїи единь. ещє жь онь тѣє мовиль тогды облакъ свѣтлыи, зат'милъ
 и(х). тыжь и гласъ изь облака рекоучїи. се(и) є(ст) сїнь мои възлюб-
 лен'ныи, о ню(м) же добро изволи(х). того послушайте. и оуслы-
 шав'ши то оученици, пали на лица свои. и оустрашилиса вел'ми. И
 пристоупив'ши їс дот'кноульса и(х), и рекль имь. в'стан'те и не
 бойтєса. а они по(д)виг'ши очи свои, никого не видѣли. тол'ко еди-
 ного самого їса. а егда з' горы исходили. приказаль и(м) їс рекоучи
 ни // комоу не повѣдайте, што есте видѣли. ажь сїнь члѣчскыи изь
 мртвы(х) вьскр(с)не(т). **Конєць, преѡбраженїю.**

гла(в) 31
 а за(ч)
 ѿ⁷³
 лд

75 зв.

76

Просили его оученици є(г)[о], рекоучи. чого дла пакъ оучители
 закона поведаю(т). ижь илїа прѣвѣє моусить прїйти. а їс ѡповѣдаючи
 рекль и(м). прав'да ижь илїа прєждє приде, и оустроить все. але ва(м)
 повѣдаю. иже илїа ю(ж) пришель, але не поз'нали є(г)[о]. и оучинили
 емоу ш'то хотѣли. так' же и сїнь члѣчскыи має(т) трѣпѣти ѡ нихъ.
 тогды порозоумѣли оученици ижь о иван'нѣ к(с)тители рекль и(м).

за(ч)
 ѡв⁷⁴

76 зв.

И пришє(д)ши(м) и(м) к народу(м). пристоупиль к не(мѡ) // члѣкъ
 поклонильса емоу, и просиль его рекоучи, гїи з'милоуйса на(д) сїномъ
 мои(м). бо на новыи м(с)ць бѣсноує(т)са, и злтѣ страждеть и мно(г)
 кро(т) в'падає(т) во ѡгнь. и мно(г) кро(т) оу водоу. и приводильє(х)
 его до оучениковъ твоихъ, и не могли его оуз'доровити. А їс ѡповѣ-
 даючи рекль. ѡ рожаю невѣр'ныи, и переворот'ныи. поколе боудоу
 з' вами, и доколе трѣплю васъ. приведѣте ми его тоу. и пригрозиль
 емоу їс, и вышель из него бѣсь. и оуз(д)оровѣль є(ст) сїнь его ѡ того
 ча(с). **Конєць, па(к).**

за(ч)
 ѡв⁷⁵
 лѣ

Тогды пристѡпив'ши оученици ко їсѣи, на особ'ности рекли емоу. //
 чого дла есмо мы не могли выгнати его. їс же рекль и(м) дла
 невѣр'ства вашего. заправды повѣдаю ва(м). если бысте мѣли вѣрѣ
 яко зерно гор'чич'но. а рекли бы есте ть(и) горѣ. прейди ѡтола та(м),

77

⁷³ Въ ѡ(н) то ча(с), появ'ши їс петра.

На преѡ(б) на лв(т)рѣ.

⁷⁴ Па(к) ѡ не(д), въ (в) ѡ(н), просили їса.

⁷⁵ Не(д) ї, члѣкъ нѣкоторы(и) пристоупи(л) ко їсоу*.

и прейде(т). и не бѣде(т) ва(м) ничего не невѣз'мо(ж)но. а тои то ро-
жаи не выходитъ, едно молитвою и постомъ. живоущи(м) же и(м) в'
галилеи, рекль и(м) їс. сѣи члчськь боуде выданъ в роуки лю(д)скыи. и
забїють его. и в' третїи дїи из' мртвы(х) вѣскр(с)не(т). ко(ц), не(д).
И засмоутилиса вельми.

за(ч) ѿ⁷⁶
77 зв. лѣ
78
Прише(д)шимъ и(м) до капер'наоума. и пристоупили ты(и) которыи
выбирали дидра(г) // моу грецки слово дидрагма, а по-нашему два
гроша. и рекли к' петрови. мистръ вашъ не да(ст) ли дидраг'ма. и рекъ
такъ е(ст). якобы ре(к) не дастъ*. а егда в'шелъ в до(м), оупередиль
его їс рекоучи. ш'то са тобѣ види(т) симоне. црїе земьстїи, ѿ которы(х)
дани беру(т), или ки(н)сонь грец(к)и слово киньсонь, а по-нашему [!]
чин'шь. ѿ свои(х) ли сїновъ или пакъ ѿ чюжихъ, а петръ рекль ѿ
чюжи(х). Повидѣль емоу їс. тогды свободни соу(т) сїве. але абы есмо
и(х) не погор'шили. шо(д)ши до мора оуврѣзи оудищо. а тоую рыбу
которюю найпрѣвѣи имешъ, въз'ми. и ѿвори оуста еи и найдешъ статирь
а по-нашему, грошь**. а в'зав'ши его дай и(м) за мене и за себе. //

Єв(г)листа выписоуе. якъ хс оучить смиренїю прикладо(м) дитатѣ. тыжъ
абы люде причинъ погор'шеню выстерѣгалиса. ты(ж) якъ многыя бра(т)
братоу мае(т) ѿпоустити грехы.

гла(в),її
а за(ч)
од⁷⁷
лѣ
78 зв.
Въ ѡн' то ча(с), пришли оученици къ їсови. мовачи. кто е(ст) бол'шїи
в цр(с)твїи нб(с)нѣмъ. И приз'вав'ши їс малое ѡтроча. и поставиль
его межи ними, и рекль и(м). заправды повѣдаю ва(м), если (ст) не
навѣ(р)нетѣ(с) и не боудете яко дѣти. то не в'нїйдете в цр(с)тво не-
бесное. если пакъ кто смири(т)са яко ѡроча сее. тѣ(и) е(ст) бол'шїи
въ цр(с)тїи [!] нб(с)нѣмъ. **Конецъ, соу(б).** А если же кто прїйме(т)
ѡтроча таково во има мое. мене прїймаеть. если жъ съблаз'ни(т)
едино(г)[о] з малы(х) сихъ в'роующихъ // въ ма. лѣп'ше было бы емоу
абы завѣшь былъ камень млынськыи на шїи его. и оувѣрженъ былъ въ
глоубиноу морьскоую. горе свѣтоу ѿ ты(х) которыи з'блажнаю(т).
моуса(т) бо прїйти съблаз'ны. але бѣда члкоу томоу. през которого
съблаз'нъ приходить. Если же роука твоя або нога твоя з'блажнае(т)
та. ѡсѣци ей, и заврѣзь ѿ себе. лѣп'ше бо е(ст) тобѣ хромомоу и
бѣдномоу в' живо(т) в'нїйти. а нижли маючи двѣ роуцѣ и двѣ носѣ. а
оувѣрженоу бытї въ ог'нь вѣчныи. а если (ж) пакъ око твое з'блаж-

⁷⁶ Соу(б) ї, въ (в) ѡ(п), прише(д)ши(м) имъ.

⁷⁷ В пне(д) ѿ не(д), Въ ѡ ча(с), пристоу.

нає(т) та. выколов'ші є, и // заврѣзь ѿ себе. лѣпше бо є(ст) тобѣ зь 79
одины(м) окомь в'нїти в' живо(т). а ниж'ли маючи обѣ оцѣ. а оуверь-
женоу быти въ огнь вѣ(ч)ны(и).

Стережѣте, абы есте не презрѣли единого ѿ малы(х) сихъ. По- за(ч)
вѣдаю ва(м) иже аг҃ли ихъ на нбсехъ всѣгды видать лице ѿца се⁷⁸
моє(г)[о] нб(с)ного. пришель бо снѣ члѣчскыи ѿискати и спасти
погыб'шаго. Ко(ц) пне(д). Што са ва(м) бачи(т). если боуде(т) в нѣко- лѣ
торого члѣка сто овецъ. и заблоуди(т) едина ѿ ни(х). чи не остави(т) ли
дева(т)деса(т) и дева(т) на гора(х). и ше(д)ши ище(т) заблоуж'дышаго.
а если же бы могль найти еи. // заправды повѣдаю вамъ. и(ж) са 79 зв.
радовати боуде на(д) нею бол'ше а ниж'ли на(д) дева(т)деса(т)и(х) и
девате(х) не заблоуждысихъ. так' же не є(ст) вола пре(д) ѿїемъ
ваши(м) нб(с)ны(м). абы загыноуль едина ѿ малы(х) ты(х). а если бы
з'грешиль, против'коу тобѣ бра(т) твои. иди а ѡбличи его межи собою,
а межи ни(м) самымъ. если же тебе послоухае. ѿискаль еси брата
твоего. если жь пакь тебе не послоухае. то пойми з' собою единого
ал'бо два. абы при оустѣ(х) дво(х) або тре(х) свѣ(д)ковъ стала в'сакаа
рѣчь. а если жь бы и оны(х) не послоухаль. то ѡповѣжь его всѣмъ, // 80
люде(м). а если жь пакь и всѣ(х) не послоухае, май же его собѣ яко
поганина и яв'ногрешника.

Заправды повѣдаю ва(м). коли кого зважете на земли боуде(т) за(ч)
званъ и на нбсехъ. а коли кого роз'грешите на земли. боуде(т) роз' се⁷⁹
грешень и на нбсехъ. И еше повѣдаю ва(м) правдоу. если ж' бы са
два з ва(с) зволилї на зе(м)ли о в'сакои рѣчи. о котороую (ж) бы коли
просили. стане(т)са имь ѿ оца моего которыи є(ст) на нб(с)сехъ. и
де (ж) бо два или трїе собрани въ има моє. тоу и я есмь посрѣдѣ
ихъ. Ко(ц) пне(д) сѣго доу(х).

Тогды пристоупиль к нему петрь и рекль г҃и. Кол'ко // кро(т) если 80 зв.
згреши(т) братъ мои против'ко мнѣ, до семи ли кро(т), ѡпоущоу
емоу. Рекль же емоу їс, не мовлю тобѣ до семь кро(т). але* ажь до
се(д)мьдеса(т) кро(т) се(д)мерицею. престоу(п), вто(к).

Для того оуподобилоса цр(с)тво нб(с)ное, члѣкоу црѣоу. которыи за(ч)
хотѣль са обличити из' слоугами своими. а коли онь почаль личити. се⁸⁰
привели емоу единого дол'жника. которыи былъ винень т'мою та- лѣ
лан'ть. и не малъ емоу чого ѡдати. Єгда же не ималь емоу чого ѡдати.

⁷⁸ В пне(д) я по ѱ, Рече г҃ь, стережѣ.

⁷⁹ Вто ѿ не(д), рекль г҃ь оу(ч), заправ'.

⁸⁰ Не(д) аї, Рекль г҃ь при(т), оупо(до)би(с).

- повелѣ(л) его г(с)днь є(г)[о] продати. и женоу его и дѣти. и все што
 81 ималь, а ѿдати. Пад'ши слоуга // тьи, и просиль его рекоучи. г(с)дроу
 потрѣпи ми. и все тобѣ ѿда(м). змилова(в) же са г(с)днь на(д) слоугою
 ты(м). поустиль его, и долгъ ѿпустиль емоу. Выше(д)шї пакъ
 слоуга тьи. нашоль единого товариша своего. которыи емоу былъ
 винень сто пѣнесїи. оухопиль и давилъ его, и мовиль емоу. ѿдаи ми
 що ми еси дол'жень. Пад'ши дол'ж'никъ его на нога(х) є(г)[о]. просиль
 его рекоучи, пожди ми и все тобѣ ѿдамъ. а онъ не хотѣль. але
 ве(д)ши всадиль его в темнищо. а(ж) бы ѿдалъ што винень. Видѣвши
 81 зв. пакъ товари // ше его тоє ш'то са стало. и роз'жаловалиса вел'ми.
 и прише(д)ши повидѣли г(с)древи своемуе в'се. ш'то (с) дѣяло. тогды
 приз'вав'ши его г(с)днь его и рекль емоу. слоуго злыи, ве(с) ѿнь
 дол'гъ ѿпустиль є(см) тобѣ. дла того иже еси ма просиль. чи не
 годилоса и тобѣ з'миловати(с) на(д) товариш(м) твоимъ. я(к) са
 я тыжъ змиловаль надъ тобою. и розгнѣвальса господарь его даль его
 моучителе(м) доколе бы заплатиль дол'гъ свои. так' же и ѿцѣ мои
 нб(с)ныи оучини(т) вамъ. если бысте не ѿпустили кож'дыи братоу
 82 своемуе ѿ ср(д)цѣ ваши(х) прегрешенїа и(х). ко(ц), не(д). //

Єв(г)листа выписоує, якъ не годит'са жень соромотити. ты(ж) ѿ ско-
 пцехъ. тыжъ якъ хс на дѣте(х) роуки покладоує. ты(ж), кто коли дла хѣ
 богатество ѿпуститъ. сто кротъ больше возьметъ, и животь вѣчныи наслѣ-
 дитъ. глава, ѿї.

- гла(в)
 ѿї Єгда докональ їс той рѣчї*. вышоль з' галилеи. и пришоль въ
 оукраины, иоудейскыа. по ѿноуи сторонѣ їор'дана. и за нимъ иш'ли
 народи мнози. и оуз'доровиль и(х) тоу. пре(ст), па(к) вто(р).
 за(ч)
 ѿї⁸¹ И пристоупили к немуе фарисее з'блажнѣючи его рекоучи емоу.
 ѿї⁸¹ если годи(т)са члѣкоу поустити женоу свою, ш'то ж' бы кол'ве за-
 винила їс же ѿповѣдаючи рекль и(м). чи не читалисте, тьи которыи
 и(х) створиль споча(т)коу мужескыи поль и женьскыи, с'твориль
 82 зв. я естъ. и рекль, того дла ѿпуститъ члѣкъ // ѿца своего и матеръ. и
 прилѣпи(т)са к' женѣ своей. и бѣдоу(т) обоє едино тѣло. а та(к) не
 соу(т) то два, але едина пло(т). их' же бѣ из'лоучиль, а члѣкъ нехай
 не розлоучає(т). рекли* они. про ш'то є(ст) пакъ мовси розказаль
 дати ли(ст) роспоустныи, а ѿпустити єй. їс пакъ ѿповѣдаючи рекль
 и(м). мовси про твер'дость ср(д)ца вашего допоусти(л) ва(м) ѿпоуцати

⁸¹ Соу(б) аї, въ (в) ѿ(н), пристоупили.

жены ваша. але споча(т)коу не было такъ. и для того мовлю ва(м). кто бы поустилъ жоноу свою кро(м) слова прелюбодѣиноу. а ѡже-ни(т)са другою, прелюбы дѣлае(т). а женивѣиса тыжь поущеницею прелюбы чини(т). // и рекли ємоу оученици єго. если же таковая вина є(ст) члѣкоу з' жоною. то лѣп'ше є(ст) и не женитиса. а ѡнь и(м) повидѣль, не в'си бо могоу(т) выдрѣжати того слова. але тыи кото-ры(м) то є(ст) дано. соу(т) бо скоп'ци, и(ж) ис чрева мѣрна родишася тако. и соу(т) скоп'ци, иже ископишася ѿ члѣкь. и соу(т) скоп'ци, которые исказили сами себе для цр(с)тва нб(с)наго. кто може вмѣс-тити, нехай вмѣстити. ко(ц) соу(б). чти вто(к).

83

Тогда привели к нему дѣти. абы на ни(х) роуки в'складаль, и мо-лил'са. оученици пакъ заказовали и(м). їс же рекль и(м), нехайте дѣтїи. а не заборонайте имъ прїйти до мене. // бо таковы(х) єсть цр(с)тво нб(с)ное. Єгда ю(ж) в'складаль на нѣ роуки, ѿишоль ѿтоудоу. ко(ц), вто(к).

83 зв.

Але єдинь нѣкоторые пристоупив'ши рекль ємоу. оучителю доб-рыи, што добро(г)[о] маю чинити. абы(х) маль живо(т) вѣчныи. Он' же рекль ємоу, чємоу ма называєшь добры(м). никто не єсть добрыи, тол'ко єдинь бѣ. если (ж) хочєшь внїити в' живо(т). дрѣжи прика-зана. Рекль емѸ, которое. а їс рекль ємоу. не забїи. прелюбы не дѣлаи. не оукра(д). л'живе не свѣд'чи. чти ѿца и матерь. и любви ближ'него твоего яко са(м), себе. и рекль ємоу юноша в'сего є(стм)ь* того стерєг-ль з моло // дости моеї. чогу жь єс'ми єще не докон'чалъ. Рекль ємоу їс, хочєш ли с'връшен'ны(м) быти. иди а продаи имѣна твое. а даи ни-щи(м). и имѣти боудєшь скровище на небєси. и иди вслѣ(д) за мною. Коли оуслыша(л) юноша ты(и) слова, ѿшоль и засмоутил'са. бо ималь маєтности много. їс же рекль оученико(м) свои(м). заправды ва(м) повѣдаю. ижь тroudно є(ст) в'нїити богатомѸ в цр(с)тво нб(с)ное. єще повѣдаю ва(м). лац'нѣйше є(ст) вел'боудоу сквозѣ оуши иглиныи пройти. а ни(ж)ли богатомоу в цр(с)тво нб(с)ное в'нїити. оуслышав'ши (ж) // оученици єго дивовалиса вел'ми, рекоучи. кто може избавлень быти. Позрѣв' же їс на нѣ рекль имъ. оу людїи то є(ст) не мож'но. але оу бога вса є(ст) въз'мож'на. Ко(ц) не(д) вї, чти не(д) всѣ(х) сѣгхь⁸³.

за(ч)
сѣ⁸²
мѣ

84

84 зв.

Тогда ѿповѣдаючи петрь рекль ємоу. мы пакъ все оставили, и вслѣдъ тебе идемо. што тогда боуде(т) на(м). а їс рекль и(м), заправды повѣдаю ва(м). иже вы которые єсте за мною пошли. в' другоє бытїє,

⁸² Не(д) вї, вѣ (в) ѡ(н), нѣякы(и) юно(ш).

⁸³ Сє же и м-темь мѣшикомь.

коли саде(т) сѣ члчыи на пр(с)тлѣ славы своєа. садете и вы на
 двунадеса(т) пр(с)тлѣ(х). соудити обѣманадесате колѣнома їйлевома.
 85 а въсакъ которыи остави(т) дв(м). // или братію. или сестры. или
 ѿца. или мѣре. или жоноу или дѣти или села, дла имени моего.
 сто кротъ болѣше въз'ме. и животь вѣчныи мѣти боуде. мнози пакъ
 боудоу(т) прѣвій послѣ(д)ній. а послѣ(д)ній прѣвій. **Конєць не(д),**
всѣ(х) стѣхъ.

Подобєнство о наяты(х) дѣлателєхъ оу виноградь. якъ ты(ж) хѣ свое
 оумоученіє напере(д) повѣдаєть. За(с) тыжъ ѿ ш'то сынове зеведеови хѣ
 просили. якъ ты(ж) два слѣпіи прозрѣли:

гла(в) К
 а за(ч) П⁸⁴
 мѣ

Подобно є(ст) цр(с)тво нб(с)ное члкови господарьномѣ, которыи
 вышоль рано на свитаню, абы наяль роботниковъ до винограда своего.
 и из'мовиль з роботники по пѣнезю на день. и послалъ и(х) до вино-
 града своего. и вышоль въ // третюю годинию. оуз(д)рѣль иньшии на
 85 зв. тръговищи. а ѿни стоять порож'нюючи. рекль и(м), идѣте и вы до
 винограда моего. а ш'то боуде справе(д)ливого да(м) вамъ. а они пош-
 ли. Опа(т) пакъ вышоль о шестои и деватои годинѣ. и так' же оучи-
 ниль. Єгда пакъ вышоль в годинию одинадесатую. нашоль и друугыи,
 а они порож'нюючи стоять. и рекль имъ, чомоу то стоите цѣлыи днѣ
 порож'нюючи. а они рекли ємоу, бо насъ никто не наяль. И рекль и(м),
 идѣте и вы до виноградоу моего. а ш'то боуде справе(д)ливе воз'мете.
 86 А єгда пришель вечеръ. рекль господарь вино // града. к' пристав'никоу
 своему. призови робот'никовъ. и заплаті имъ. почав'ши ѿ послѣ(д)-
 ни(х), ажъ и до перьвы(х). И прише(д)ши та(м) оныи, которыи были
 о одинадесатои годинѣ приш'ли. в'зали по пѣнезю. и прише(д)ши
 прѣвыи дов'нимали(с), иже бы болѣше оузали. и так'же в'зали по
 пѣназю. а в'зав'ши роп'тали противъ гос'подарєви, рекоучи. тоти по-
 слѣ(д)ній единою годинию тол'ко робили. и ров'ны и(х) єси на(м)
 оучиниль. понєсьши(м) таготоу днѣ и горачєсть а онъ ѿповидѣль
 86 зв. единомѣ з ни(х), рекоучи. друуже не чиню тобѣ крив'ды. а чи не по //
 пѣнезю са єси зо мною змовиль. въз'ми свое, а ѿиди. хочоу я и томоу
 послѣднемѣ дати яко и тобѣ. чи не вольно мнѣ чинити што хочю з'
 своимъ. ал'бо око твое зло є(ст), иже (м) такъ добрыи. такъ боудоу(т)
 послѣдній прѣвій. а прѣвій послѣдній. мнози бо соу(т) звани, але
 мало избран'ны(х). **Конєць срѣ(д), и мѣко(м).**

⁸⁴ Срѣ(д) ѿ не(д), Рече гѣ при(т) по(до)б'но є(ст).

Идоучи їс до єр(с)лима. пояль з' собою дванадеса(т) оучениковъ за(ч)
їв⁸⁵
 свои(х) особно на дорозѣ рекль и(м). ото в'ходимъ въ їер(с)лима. сїнь
 члчьскыи проданъ боуде(т) ар'хиереомъ и книж'нико(м). и осоудать
 его на сьмрѣть. и выдадоу(т) є(г)[о] поганомъ на посмѣянїє. // и бієнїє. и 87
мт
 пропатїє. и третїи днї въскр(с)нетъ. тогды пристоупила к немуо мтї
 сїновъ зеведеовыхъ. из' сїньми своими. кланалочиса, а просачи нѣш'то ѿ
 него он' же рекль ей, чого хочешъ. рекла ємоу. нехай бы ты(и) то два
 сїнове мои сѣдѣли. єди(н) по правои роуцѣ твоєи. а другыи по лѣвоуи
 в' цр(с)твїи твоє(м). а їс ѿповѣдаючи рекль. не вѣдаєте чого просите.
 можете ли пити чашоу, котороую я пити има(м). и кр(с)щнїємъ
 которы(м) а кр(с)щоса кр(с)титиса. а они рекли ємоу можемо. а їс
 пакъ рекль и(м). чашоу бо мою испиєта. и кр(с)щєнїємъ, и // м' же я 87 зв.
 кр(с)щоу(с) кр(с)титаса. а є(ж) сѣдѣти одєсноую мене. и олѣвоюю
 мене. не є(ст) мое дати ва(м). але са ты(м) достанє которы(м) єсть
 зготовано ѿ оїа моего. оуслышав'ши то дєса(т), розгнѣвалиса на
 дво(х) братовъ. але їс призва(в)ши и(х) к собѣ рекль. вѣдаєте, иже
 княжата поганьскыи госпо(д)ствоую(т) на(д) своими. и велици облада-
 ю(т) ими. не та(к) боудє межи вами. але кто бы хотѣль межи вами
 бол'шїи быти, нехай боудє(т) послѣ(д)нѣйшїй. а єсли жь хоче(т) оу
 ва(с) быти прѣвыи. нехай боудє(т) ва(м) слоуга. якъ же бо и сїнь
 члчьскыи не пришоль абы слоужєно ємоу*, але абы ѿнь // слоужиль и 88
 даль дїшоу свою избавленїє за многыхъ. **Конєць, четрєрѣт'коу ѿ-моу.**

И исходащоу ємоу зъ ерихона. и за ни(м) ишоль наро(д) многъ. за(ч)
їв⁸⁶
 а и два слѣпыи сѣдѣли при поути. и оуслышали иже їс мимо нѣ
 идеть. и кричали рекоучи. гї змилоуйса на(д) нами сїноу дѣдвѣ наро(д) [мд]
 же заповѣдалъ имъ, абы мол'чали. але они єще бол'ше крычали ре-
 коучи. гї з'милоуйса на(д) нами сїноу давыдовъ. а їс станоув'ши при-
 з'вавъ и(х) к' собѣ и рекль и(м). ш'то хочєте оучинїю вамъ. рекли ємоу.
 гї абы са ѿворили оочи наши. оумилосрѣдовав' же са на(д) ними їс. // 88 зв.
 до(т)к'ноул'са оочи ихъ. и опа(т) прозрѣли оочи ихъ. и за ни(м) пош'ли.
 ко(ц), соубо(т).

Повѣсть о ѡслици изъ ослѣтемъ. и о народѣ крычащемъ сїсенїи сїноу
 дѣдовымъ. О выгнаїи пѣнязѣ мѣнающи(м) з храмѣ. И о иссохшои смоков-
 ници. Подобєнство о двоу сынѣхъ. и о дѣлателєхъ, винограда. глава, кѣ.

⁸⁵ Чє(к), ѿ нє(д), въ (в) ѡ(н), идоучи їс.

⁸⁶ Соу(б) вї, въ ѡ(н) (т) ча(с), исхода(ш) їсви.

гла(в) кѧ
 а за(ч)
 III⁸⁷
 [мѧ]

89

89 зв.

за(ч)
 III⁸⁸
 мѧ

90

90 зв.

за(ч) III⁸⁹
 мѧ

90 зв.

Єгда же приближили(с) къ їер(с)лимоу. и приш'ли до виѡсагыи, къ горѣ олив'ной. тогда послалъ їс двоу зъ оучениковъ своихъ, и рекль имь. идѣте до села. которое є(ст) передъ вами. и найдете ос'лицоу привазаную и осла из' нею. ѡбвѣжѣте є, а приведѣте ко мнѣ. а если бы ва(м) к'то ш'то рекъ. а вы повѣ(ж)те, иже гѣ требуетъ его. и опа(т) пошле(т) его. а то все сталоса є(ст), абы са выпол'нило ш'то єсть речен'но // черезъ пр(о)рка рекоучого. повѣжѣте дъщери сионьской, ото црѣ твои иде(т) к тобѣ кротокъ сѣда на ж'реб'ци осла, снѣ ослицѣ работной. Пошо(д)ши оученици, оучинили такъ яко же розказаль и(м) їс. и привели ослицоу и осла. и вложили на не одеж(д)ы свой. а его наврѣхоу посадили. и многыя народове постилали одѣна свои по поути. иныи пакъ рѣзали вѣт'ви ѡ дръвѣ и метали по поути. а народове которыи шли перед ни(м), и которыи за ни(м) крычали мовачи. Осан'на снѣви дѣдовому. бл(с)веньныи которыи то идетъ въ има господ'не. Осан'на въ // выш'ни(х). а коли онъ в'шо(л) до єр(с)лима. потраслоса все мѣсто. и замоутилиса в'си меш'каючїи в немъ рекоучи. кто то є(ст). а народове мовили, є(ст) то їс пр(о)ркъ з назарета галилеискаго. пре(ст) не(д).

Вшоль їс до храмоу бжѣего. и выгна(л) вса продающаа, и коупующаа в цркви. на(д)то и столы тръговцо(м) попереверьталь. и стол'цѣ ты(х) которыи прода(в)ли голоубы выметаль. и рекль имь писано є(ст) до(м) мои до(м) млтвы боуде въз'вань. а вы сте оучинили его пещероу раз'бойнико(м). И пристоупили к нему хромїи и слѣпїи в' цркви, и исцѣлили и(х). пре(ст), патокъ, чти не(д)лю ц'вѣт'ноюю. // Видѣв'ше же арх'иереє и книж'ники чоудеса иже сътвори. и отроки зовоущаа и глѣщаа в цркви. Осан'на снѡу дв(д)ь. гнѣваочиса рекли ємоу, слышиш' ли ш'то тїи мовать. а їс рекль и(м). а чи есте нѣколи не читали. изъ оустъ младенецъ и еще соущихъ сѣврѣшили єси хвалоу. чти па(к). а опоустив'ші ихъ вышоль во(н) из' града до виѡанїи, и ночоваль тамъ. Ко не(д), цвѣ(т)ной.

Рано пакъ врѣноул'са до мѣста, и възал'кавь. и оузрѣ(л) смоков'ницею єдиноу при пѣти, и пришоль к неи. и не нашоль ничего на неи тол'ко листа єдино. и рекль ей, николи не боуде(т) ѡ тебе плода // навѣкы. и с'коро оус'хло дерево с'моков'нич'но. а выдачи то оученици дивовалиса рекоучї. якъ бор'зо оус'хла є(ст) с'моков'ница. Конєць,

⁸⁷ Въ ѡ(н) то ча(с), єгда приближи(с).

⁸⁸ Па(к) ѣ не(д), въ ѡ(н) то ча(с), вшоль їс.

⁸⁹ Пне(д) ї не(д),въ (в) ѡ(н), Рано па(к) врѣноул(л).

па(т)жоу. Оповидѣль їс рекоучи и(м). заправды повѣдаю вамь. боудете ли мѣти вѣроу и не оусомнитєса, не тол'ко ш'то са стало с' سموковницею оучините. але если бысте рекли горѣ тои. д'виг'ниса а връз'са до мора, станет'са. и в'сакаа рѣчь которои бысте просили оу молит'вѣ въз'мете. **Конєць, пнє(д).**

И пришед'шоу ємоу въ цр'квь. пристоупили к немоу коли оучиль, ар'хїєрее и стар'шїи люде рекоучи. которою то волею чинишь. и кто є(ст) даль тобѣ тоую мощь. // Оповидѣль їс и рек'ль имь, с'пытаю тыжь я ва(с) о единою рѣчь. ес'ли же мнѣ повѣс'те и я ва(м) повѣмь, которою* мощо тоє чиню. кр(с)щнїє їван'ново ѿколе было, з' неба ли, чили ѿ людїи. а они сами в' собѣ мыслили рекоучи. если рече(м), с нба. рече(т) на(м). Про ш'то есте пакь не вѣровали ємоу. а если рече(м) ѿ людїи, боймоса народа. в'си бо имѣли їван'на яко пр(о)рка. и ѿповедаючи їсви рек'ли, не вѣдаємо. Рекль имь їс, ани я тыжь ва(м) повѣ(м). которою мощо тоє чиню. **Конєць, в'то(р).**

за(ч)
їс⁹⁰

91

мн

Ш'то са ва(м) види(т). члѣк нѣкоторый, ималь два снїи. и пристоупївши к' пер'вому рекь. снїоу, // иди днє(с) роби въ виноградѣ мое(м). а онь ѿповѣдаючи рек'ль, не хочю. а опос'лѣ рос'каяв'са и пошоль. И прис'тоупївши ѿѣ до друого, рек'ль так' же. а онь ѿповидѣвши рекль. я гос'поди пойдоу и не пошоль. которыи з' ты(х) двоу волю ѿцѣвѣ оучиниль. рек'ли ємоу прѣшїй. Рек'ль и(м) їс, заправды повѣдаю ва(м). иже мытареве и любодѣйци оупережаю(т) ва(с), въ цр(с)тво бжїє. бо пришоль к' ва(м) ївань правы(м) поуѣ(м), и не вѣровалисте ємоу. мытареве (ж) и людѣйца [!] оувѣровали ємоу. вы пакь вѣдаючи то, ани есте покаанїє чинили потомь, абы есте оувѣрили ємоу. **Конєць срѣдѣ, десатой. //**

за(ч) їс⁹¹

91 зв.

мѣ

И иноую при(т)чїю слыш'те, члѣк нѣкоторый былъ господар'ны(и). который то оудѣлалъ виногра(д). и оплюль его плотомь. и выкопаль в не(м) погребь. и зьбоудоваль вежоу. и даль его робот'нико(м), и ѿишилъ. а коли са приближилъ ча(с) плод(о)м). послалъ слоугы свои к дѣлателємь. абы в'зали плоды его. Робот'ници пакь поймавши слоугы его. иного з'били. а иного забили. а иного камение(м) побили. Опа(т) пакь послалъ иныи слоугы, бол'ше прѣвы(х). а они так' же и(м) оучинили. на остатоць пакь послалъ до ни(х) снїа своего, рекоучи.

92

за(ч)
їс⁹²

н

⁹⁰ Вто(к) ї не(д), въ (в) ѡ(н), прише(д)шоу.

⁹¹ Срѣ(д) ї не(д), Рече гѣ при(т), члѣк нѣ.

⁹² Не(д) гї, ре(ч) гѣ при(т), члѣк нѣкото(р).

Се (ж) и прѣвом(ч) стефанѣ.

92 зв. оустыда(т)са сїа моего. дѣлателіе пакъ оуз(д)рѣв'ши // сїа его рекли
межи собою. тото е(ст) дѣдичь, по(д)мо забїймо его. а боудемо мати
дѣдицьство. и поймав'ши его з'вели вонь из' винограда, и забили.
Прото жь коли прїйдетъ господарь винограда. ш'то оучїни(т) робот'ни-
ко(м) тымь. Оповидѣли емоу, з'лыи з'ле погоуби(т), а виногра(д) свои
ины(м) робот'нико(м) да(ст). которыи боудоу(т) давати емѡ вча(с)
пло(д) свои. Рекль имь їс. чи николи есте не читали в' пис'мѣ. камень
которыи не в радуо положили боудоующїи. сей естъ въ главоу оуглоу.
Ѡ гѣ стал'са е(ст). сѣи е(ст) дивень пре(д) оочима нашима. ко(ц) не(д)
и сѣмоу.

за(ч) пѣ⁹³
93 Дла того повѣдаю вамь, иже боуде(т) Ѡ ва(с) в'зато цр(с)тво
бжїе. // и боуде дано люде(м) которыи боудоу(т) чинити плоды его. а
кто оупаде на тѣи камень розобье(т)са. а на кого жь ѡнь оупаде,
зотре(т) его. оуслышав'ши (ж) ар'хиерее и фарисее при(т)чю е(г)[о]
порозоумѣли иже о ни(х) мовиль. и хотѣли его поймати. и боялиса
людеи. бо е(г)[о] яко пр(о)рка мали. Конє(ц), че(к).

Єв(г)листа выписоує ѡ веселю, которы(м) позванїи погор'дѣли. а(ж)
и пла(т) має(т) дань быти цесареви. якъ хс зь закон'ники и сь садѡкеїми са
гадає(т). ты(ж) о двою приказаню в законѣ на(и)бол'шимь:

гла(в) кѣ
а за(ч)
пѣ⁹⁴
нѣ
93 зв. Оповѣдаючи їс за(с) мовил' до ни(х) ин'шоую прит'чоу рекоучи.
оуподобиса цр(с)тво нб(с)ное члїкоу црїю. которыи оучиниль бракъ
сїви своему. и послалъ слоугы своа приз'вати зван'ныа на бракъ.
и не хотѣли прїйти. // а ѡнь за(с) послалъ ин'шїи слоугы свои рекоучи,
повѣж'те з'ванны(м)* иже е(см) обѣ(д) мои наготоваль. волы мои
кор'мныи побиты и всѣ потребности готовы соуть, прїйдѣте жь на бракъ.
але они не д'бали и розыш'лиса. едины(и) на села свои. друггы на
коуплю свою. а ин'шїй па(к) поймав'ши слоугы его, з'лости имь чини-
ли и побили и(х). оуслышав'ши то црѣ и роз'гнѣвал'са. и послалъ
вѣйска своа. и погоубиль оубїйца оны, и мѣсто и(х) запалиль. тогды
реклъ слоуга(м) свои(м). бракъ заисте готовъ е(ст). але тыи которыи
94 поз'вани не были го(д)ни. прото жь идѣте на исходища поутии. и
которыхъ, // кол'ве найдете, зовѣте на браки. И пошо(д)ши слоугы оны
на роспоута. събрали всѣхъ, которы(х) ед'но наш'ли, добры(и) и з'лыи.
и напол'нил'са естъ бракъ сѣдащи(х). тог'ды в'шо(л) црѣ абы видѣль

⁹³ Че(к) ї не(д), Рече гѣ к' прише(д). Повѣ(д)ю.

⁹⁴ Не(д) д, ре(ч) гѣ при(т)чю, оуподобиса.

на бракоу сѣдащи(х). и оузрѣль та(м) члѣка не оубраного въ одѣянїе брачное. и рекль ємоу друуже я(к) єси тоу в'шоль не маючи одѣна брачного. а ѡнь из'мол'чалъ. тогда рекль црѣ слоуга(м) сважѣте роуки єго и ногы. а оуврѣзѣте єго до те(м)ностїи кромѣш'ни(х). та(м) боуде плачь, и скрегѣтана зуобовъ. много бо є(ст) зван'ны(х), але мало избран'ны(х). **конєць, не(д)ли.**

Тогда поше(д)ше фарисєе, оу // чинили радуу, якъ бы єго оуловили в' словѣ. и пос'лали к' немоу оученикы свои изъ слоужєб'никы иродовыми, рекоучи. оучитєлю вѣмы иже єсь правѣдивый. и доросѣ бжїй правѣдивє наоучаєшь. а не д'баєшь ни ѡ кого. и не гладишь на лица члѣкомъ. повѣжь на(м) ш'то са тобѣ види(т). годи(т) ли са дань дати цесарови, или нѣтъ. а їс познав'ши лєстѣ ихъ и рекль. ш'то ма искоушаєте, лицєм'р'ници. в'кажѣте ми золотыи чин'шовыи. а онї принєсли ємоу пѣнась. и рекль имь їс. чїй то є(ст) образъ и написанїє. рекли ємоу цесарєвѣ. Рекль имь їс. дайте (ж) тогда ш'то є(ст) цесарєво цесарєви. // а бжїє бѣви. то оуслышав'ші дивовалиса. и зоставив'ши єго, ѡиш'ли ѡ него. **ко(ц) соу(б).**

за(ч) 95
94 зв.

нѣ

95

В той днѣ пристоупили к немоу са(д)доукєе, которыи повѣдаю(т) иже не боуде(т) вѣстанїа из' мрѣтвы(х). и пытали єго рекоучи. оучитєлю. моуси росказаль. если бы к'то оумєр'ль не маючї дѣтїи. нехай пойме бра(т) єго жоноу єго. и вѣскрєси(т) сѣма братоу своємоу. и былѡ оу насъ сє(д)мь братовъ. прѣвыи появ'ши жоноу, и оумєр'ль не маючи дѣтїи, зоставиль жонѡ свою братоу своємоу. так' же в'торыи и третїи, ажъ и до сємого. а найпослѣ же пакъ в'сѣхъ оумєр'ла и жона. во вѣстанїє пакъ из' мрѣтвыхъ, // которого зь оны(х) сємохъ боудеть жона. бо в'си єй имѣли. Ѡповидѣль їс и рекль и(м). прєл'щаєтєса не з'наючи писанїа, ани силы бжїа. єгда бо изъ мрѣтвы(х) в'станоу(т). не жена(т)са, ани замужъ выдавани боудоу(т). але боудоу(т) яко аг҃ли бжїи в' небѣ. о вѣскр(с)нїи пакъ мрѣтвы(х) чи не читали єсте ш'то речєн'но є(ст) ва(м) ѡ бѣ которыи мови(т), азъ єсмь бг҃ъ авраамовъ. и бг҃ъ исааковъ. и бг҃ъ їаковль. не є(ст) бг҃ъ бг҃омъ оумрѣлы(х), але бг҃ъ живы(х). а оуслышав'ши народове, дивовалиса о наоучєню єго. **Конєць, па(к).**

за(ч)
чѣ⁹⁶
нѣ

95 зв.

за(ч) чѣ⁹⁷
нѣ

ОУслышав'ши фарисєе, иже зам'кнѡ(л) оуста са(д)доукєѡ(м). зош'лиса в'к(ѡ)поу. и спыталъ єго єдинь ѡ // ни(х) законоу оучитєль. искоушаючи єго рекль ємоу. оучитєлю. котораа є(ст) заповѣ(д) бол'шаа

96

⁹⁵ Соу(б) гї, въ (в) ѡ(н), фарисєе на їса оу.

⁹⁶ Пато(к) ї не(д), въ (в) ѡ(н), пристоупили.

Соу(б) ї наза(д) гла(в) зї а за(ч) бг҃. И не(д) ї наза(д) гла(в) зї а за(ч), бѣ.

⁹⁷ Не(д) бѣ, въ (в) ѡ(н), закон'ни(к) нѣкоторы(и) пристоупиль кѣ їсоу искоушаю(ч).

в' законѣ. рекль ємоу їс, възлюбиши г̃а б̃га твоего въсѣ(м) ср(д)цємъ твои(м), и в'сею дїшею твоею. и в'сею мыслїю твоею. то є(ст) прѣваа и бол'шаа заповѣдь. в'тораа пакь подоб'на є(ст) томоу. възлюбиши б'лиж'на(г)[о] своего яко са(м) себе.

[нѣ] На ты(х) д'во(х) заповѣде(х) весь законъ залежи(т) и пр(о)р(о)ци. а коли са фарисеове зобрали. пытал' и(х) їс рекоучи. ш'то са ва(м) види(т) о хр(с)тѣ. чїй є(ст) снѣ. рекли ємоу дв(д)ѣ. Рекль имь їс, якь же двѣд па(к) дх̃омъ называє(т) его госпoде(м), рекоучи. рекль гѣ гѣви моємѣ. сѣди одеснуюю мене. ажь по // ложоу ворогы твоа по(д)нож'ко(м) ногь твои(х). если же двѣд госпoде(м) его называє(т), якь же є(ст) сн̃омъ его. и никто ємоу на то не могль ничего ѡповидѣти. ани его смѣль кто ѡ оногo дн̃а из'вѣдовати. **Конецъ не(д)ли, патоинадеса(т).**

96 зв.

Єв(г)листа повѣдає(т). иже оучителеве оу добромъ оученїи але не въ зло(м) животѣ мають наслѣдовани быти. тыжь якь примовлаєть х̃с оучителемъ закона. А повѣдаєть и(х) быти морьдыре, апостоловь ѡ себе послан'ныхь. гла(в) к̃ третая.

гла(в) к̃т
а за(ч)
чт⁹⁸

Тогды їс мовиль к' народо(м) и оученикомъ свои(м) рекоучи, на мовсеовѣ стол'ци сѣли оучители и фарисеи. в'се ш'то бы коли повидѣли ва(м) абы есте стерегли. стереж'те и дѣлайте. але по(д)лоугь и(х) оучин'ковь не чин'те. бо повѣдаю(т), а не чина(т). навазоую(т) бо беременна таж'каа, а не // зносител'наа. и в'складоують на плечи члч(с)кыи. але и прѣстомъ свои(м) не хота(т) д'виг'ноутї и(х). в'се оучин'ки свои чина(т). абы были видѣни ѡ людїи. и велики дѣлаю(т) хранилища своа. и роз'шираю(т) подол'ки одѣянїа своего. и поваж'нѣишее мѣсце на з'борищахь любать. и пре(д)ная сѣданїа на вечерахь. и цѣлованїа на трѣжищахь. и званїа ѡ людїи оучителю. але вы не хотѣте называни быти оучител'ми. единый бо є(ст) оучитель вашь х̃с. а вы в'сѣ брата есте. а и ѡца не называйте собѣ на зем'ли. единый бо є(ст) ѡцѣ вашь которыи єсть на нбсехь. Ани же называйтеса наставникы. единый // бо є(ст) наставникъ вашь х̃с. к'то з ва(с) бол'шїй є(ст), нехай боуде слоугою ваши(м). кто пакь въз'носи(т)са смѣри(т)са. а смѣраюй себе възнесе(т)са. **Конецъ, соу(б).**

97 зв.

за(ч) чт⁹⁹

Горе ва(м) к'ниж'ници и фирисее [!] лицемѣри. которыи из'жираєте дома в'довин'ныи. долги(и) мол'бы чините. прото жь большее

⁹⁸ Соу(б) дї, въ (в) ѡ(н), мовиль їс к' на.

⁹⁹ Пне(д) аї не(д), Рекль їс к' прише(д)ши(м).

осоуж'деніє воз'мете. горе ва(м) оучители и фарисее, лицемѣри. ^{нб} которыи затвараєте цр(с)тво нб(с)ное пре(д) чл̄кы. сами та(м) не в'ходите. а ты(м) которы(и) бы войти хотѣли, не допощаєте. горе ва(м) к'ниж'ници и фарисее лицемѣры. бо ѡб'ходите землю и море, абы есте оучинили единого нововѣр'ца. а коли боуде(т) оучинень. // оучините ⁹⁸ его сѣа погыбельнаго. два кро(т) бол'ше ниж'ли есте сами. горе ва(м) вожеве слѣпїи. которыи вы мовите, кто бы коли к'лал'са цр̄квїю ничого не є(ст). але к'то бы к'лал'са з'лото(м) цр̄квны(м), винень є(ст). г'лоупїи а с'лѣпїи. ш'то є(ст) бол'ше(г)[о], з'лото ли чили цр̄квь посвѣщающаа з'лото. а к'то бы колї к'лал'са ол'таремь, ничого не є(ст). але к'то бы к'лал'са дарѡ(м) которыи є(ст) на немь, винень є(ст). г'лоупїи и с'лѣпїи. ш'то жь [!] є(ст) бол'шее, дар' ли чили ол'тарь, которыи посїае(т) дарь. прото жь к'то к'лине(т)са ол'таремь, к'лине(т)са и ты(м) ш'то лежи(т) на не(м). а к'то клине(т)са цр̄квїю, клине(т)са єю и живоущимь в' ней. // а кто клине(т)са небомь. к'лине(т) ^{98 зв.} пр(с)толо(м) бж̄їимь. и сѣдащимь на немь. конєць, пне(д)л'коу.

Горе вамь к'ниж'ници и фарисее лицемѣр'ници. иже даєте де- ^{за(ч)} сатиноу з' маты, и копроу, и к'миноу. а ш'то бол'шого въ законѣ. то ^{чб¹⁰⁰} есте опоустили. соу(д), мл(с)рдїе, и вѣроу. тоє бол'ше мѣли есте чинити. а оно(г)[о] не ѡпоушати. вѣжеве слѣпий. комары процѣжаєте. а вел'боуда пожираете. горе ва(м) к'ниж'ници и фарисее лицемѣр'ници. ижь очищаєте звер'хоу с'тланицѣ и мисы. але в'ноутрь есте пол'ни грабеж'ства, и неправ'ды. закониче слѣпны. вычисти прѣвѣе ш'то в'ноутрь є(ст) с'тланицѣ, а [!] // ал'бо мисы. абы и то ш'то є(ст) ⁹⁹ з'вер'хоу было чисто. горе ва(м) к'ниж'ници и фарисее лицемѣры. иже є(ст) есте по(до)бни гробо(м) побѣлены(м). который то са вида(т) людемь звер'хоу красны. а в'ноутрь пол'ны соуть костїи мр̄твы(х). и в'сакоа нечистости. так' же и вы з'вер'ха са оказоуете люде(м) быти справед'ливи. а в'ноутрьноста(х) є(ст) есте пол'ни безаконїа и неправ'ды. ко(ц) в'то(к).

Горе ва(м) к'ниж'ници и фарисее лицемѣры. иже боудоуете гробы ^{за(ч)} пр(о)р(о)чьскыи. и оукрашаєте памяти правед'ны(х). и мовите, бы(х)мо ^{чб¹⁰¹} были за днѡвь ѡцѣевь нашихь. не были быхьмо оучастници и(х) въ крови пр(о)р(о)кь. а так' же и сами собѣ // свѣ(д)чите. иже есте сїве ^{99 зв.} тыхь, которыи побили пр(о)р(о)кы. выпо(л)ните и вы так' же мѣроу

¹⁰⁰ Вто(к) аї не(д), Рекль гѣ к' прише(д)ши(м).

¹⁰¹ Срѣ(д) аї не(д), Рекль гѣ к' прише(д)ши(м).

100 Ѡцїевъ ваши(х). гадове пороженіє ящоричее. якъ оубѣгнете пре(д) соудω(м) ог'на пекел'ного. то(г)[о] дла и я тыжь посылаю до васъ пр(о)р(о)кы, а моудрыи оучители. а вы ис ты(х) нѣкоторыи побиеете, и распнете. а нѣкоторыи з ни(х) бити боудете на з'борище(х), ваши(х). а боудете гонити из' мѣста до мѣста. абы приш'ла на ва(с) в'сакаа кровь справед'ливая, котораа є(ст) вылита на зем'ли. Ѡ крове авела правед'на(г)[о]. ажъ до крове захаріа сїна варахїина. которого жъ есте
 101 забили меже црквию и ол'тарω(м). заправ'ды повѣдаю ва(м), иже // прїйдоу(т) тыи то в'сѣ рѣчи на тои то рω(д). Єр(с)лимь ер(с)лимь который єсь позабиваль пр(о)р(о)кы. и каменіємъ побиль тыи которыи соу(т) послани до тебе. коли кро(т) хотѣль єсми събрати сїны твои. яко и кокошь избирає(т) коур'чата свои по(д) крилѣ. и не вѣсхотѣли есте. прото ωставлає(т)са до(м) вашъ поустъ. повѣдаю бо ва(м), иже южь нѣ маєте мене видѣти, до того ча(с)у. ажъ коли речете. бл(с)вень который иде(т) въ има гїе. ко(ц), срѣ(д).

Проповѣдає(т) хс, збоуренье црквное. ты(ж) о знамени на(и)послѣ(д)-неиши(х) дїевъ, которыи оукорочени боудоу(т). о л'живомъ христѣ. и о л'живыхъ пророкохъ. о дїи соу(д)но(м), и о слоуств' вѣрно(м).

гла(в) кд
 а за(ч)
 чз¹⁰²

100 зв.

И выше(д)ши їс и шель Ѡ цркве, и пристоупили к нему оученици его. абы ємоу оуказали зида(н)а // црквнаа. їс же рекль и(м). видите ли тоє то в'се. заправ'ды повѣдаю ва(м). не боудеть ωставлень камень на камени, которыи бы не былъ роз'бить.

за(ч)
 чи¹⁰³
 [нз]

101

И сѣдащоу ємоу на горѣ олив'нои. пристоупили к нему оученици на особ'ности рекоучи. повѣжь на(м) коли то боуде(т) а што соу(т) за з'наменїа твоего пришествїа. и докон'чанїє свѣта. Ѡповѣдаючи їс рекль и(м). стережѣте абы васъ ник'то не перелестиль. мноси бо прийдоу(т) въ има моє рекоучи, азъ єсмь хс. и многы(х) прелестать. на(д)то оуслышите бит'вы и слышанїа ω бит'ва(х). вѣдайте жъ а не оужасайтеса, бо моусить тоє // в'се быти. але и еще не конецъ. пов'стане(т) бо языкъ на языкъ. и цр(с)тво на цр(с)тво. и боудоу(т) морове. и голодове. и трясенїє земли по мѣста(х). а то в'се початокъ болез'ни. тог'ды васъ выдадоу(т) в' скрѣби. и оубию(т) ва(с). и боудете в' ненависти всѣмъ языкомъ д'ла имени моего. и тогды соблаж'на(т)са мноси. и друогъ друога боуде зра(д)жоватї, и ненавидѣти. и мноси л'живїи

¹⁰² Соу(б) єї, въ (в)[!] ω(н) то ча(с) пристоупили.

¹⁰³ Въ сѣи вє(л) пне(д) на лв(т)р', въ (в) ω(н), сѣ(д).

пр(о)рци пов'станоу(т). и прельста(т) многы(х). а за роз'множена неправды из'сак'не любви многы(х).

А кто претръпи(т) до кон'ца ть сїсень боудеть. ко(ц), соу(б). На(д)то боуде(т) проповѣдан'но єв(г)ліє цр(с)твіа по в'сеи вьселен'нїи на свѣдоцтво всѣ(м) народо(м). // тогды прїйде(т) кон'чина. прото жь коли оузрите мрѣзости и запоустенїа реченаа данилω(м) пр(о)ркомь. а она стои(т) на мѣсцо сѣомь. кто чѣте нехай розоумѣ. тогды которыи бы в' зем'ли жидов'скои были. неха(и) же оутекаю(т) на горы. а к'то бы былъ на дахоу нехай не стоупоуе доловь, абы ш'то в'заль з'домѣ своего. а кто боудеть на поли, нехай са не врѣтае(т) наза(д) брати одѣянїа своего. бѣда пакь бремен'ны(м) и прѣсами крѣмаци(м) вь оныя то дїи. просѣте и молѣтеса, абы оутѣканїе ваше не было зимѣ ани вь соуботы. боудоу(т) бо тог'ды бѣды великыи. яковыи не бывали ѿ поча(т)коу свѣта, ажъ и доселѣ. // ани же имають быти. а если бы не были оукорочени тьи то дїове. не был' бы сп(с)нь нї един' члѣк. але дла избран'ны(х) боудоу(т) оукорочени тый то дїове. тогды если бы к'то рекль ва(м), се з(д)е хс или он'де, не имѣте вѣры. пов'станоу(т) бо л'живыи христи. и л'живыи пр(о)р(о)ки. а чинити боудоу(т) дивы великыи и чоудеса. и жебы могли прелестити избран'ны(х). о тω(м) же и в'пере(д) рекльемь ва(м). к'то бы ва(м) тогды рекль, на поустьни є(ст) не исходѣте. или в' скровище(х) єсть не имѣте вѣ(ри).

Яко же бо млтнїи выходи(т) ѿ в'стока, и оуказоуе(т)са ажъ до запада. так' же боуде(т) и пришествїе сїа члѣскаго. где коли бывае(т) трѣпъ, тамо злѣтоую(т)са // и ор'ли. конєць, четве(р)т'коу. И бор'зо по с'крѣби дїи тых. слнцє зам'рѣк'не(т), и мѣсаць не дас'ть с'вѣтлостїи своєй. и с'вѣз(д)ы с'падоу(т) с нбсе. силы небес'ныи под'виг'ноу(т)са. и тог(д)ы з'яви(т)са з'наменїе сїа члѣс'каго на нбси. и тог'ды жь боудоу(т), п'лакати всѣ поколѣна на зем'ли. и оуз'ра(т) сїа члѣс'каго. а онь иде(т) по ѿблако(х) нбсны(х). сь силою и с'лавою м'ногою. и пош'ле(т) аг҃лы своа з' трубами голоса великого. и избєроутъ избран'ныи єго ѿ четыро(х) вѣтровь. ѿ конєць нбсь, ажъ до кон'ца и(х). ѿ с'моков'ницѣ же наоучѣтеса при(т)чи. єг'да же лѣторос'ли єй боудоу(т) молоды(и). и листа выпоущаю(т). вѣдайте, // ижъ близь є(ст) лѣто. так' же и вы, єг'да оувидите в'се тоє. вѣдайте жь иже б'лизь є(ст) при д'верехь. пре(ст), па(к).

за(ч)
ѣб¹⁰⁴

101 зв.

102

за(ч)
р¹⁰⁵

102 зв.

103

¹⁰⁴ Чє(к) аї не(д), рекль гѣ свои(м) оу(ч), пре.

¹⁰⁵ Па(к), аї не(д), Рекль гѣ свои(м), яко (ж).

за(ч)
рѣ¹⁰⁶ Заправ'ды повѣдаю ва(м). не премине(т) родъ ть(и). ажъ тоє в'се
боуде(т). нбо и зе(м)ла переминоу(т), але слова мои не преминоу(т).
коне(ц), пне(д), ве(л)комѣ.

за(ч)
рѣ¹⁰⁷
[нѣ] **Ѡ** то(м) пакъ дѣи и годинѣ, ник'то не вѣдає(т). ни аг҃ли небеснѣи.
тол'ко Ѡцѣ мои. и як' же было въ дѣи ноєвы. такъ боуде(т) и в'
пришес'твіє сѣна члѣчка(г)[о]. и якъ же было въ дѣи преж(д)е потопа.
ѣли и пили оженали(с), и замоужь давали. ажъ до то(г)[о] дѣна
103 зв. которого в'шоль ноє в' ковчегѣ. и не оувѣдали ижъ приш'ла вода, и
забрала в'сѣ. та(к) боуде и в' пришес'твіє. сѣна члѣчко(г)[о]. // тогды
боудоу(т) два на поли. єдинь боуде в'за(т), а друггыи зоставлень.
двѣ мелюще въ млынѣ. єдина боуде(т) в'зата, а дрѣгаа оставлен'на.
чти, па(к).

за(ч)
рѣ¹⁰⁸ Чоуйте жъ коли не вѣдаєте. которои години господиень вашъ
прѣйде(т). тото пакъ вѣдаєте, єсли же бы вѣдаль гос'подарь домовьи в'
котоую с'тра(ж) з'лодѣи прѣйде. чиол' бы и не даль бы по(д)копати
домоу своєго. того д'ла и вы боу(д)те готови. в' котоую годинау
са не надѣваєте сѣн члѣчкыи прѣйде(т). **Конєць, соу(б)**. Которыи є(ст)
слоуга вѣр'ныи а моудрыи. которого (ж) пос'тановиль гос'подарь
на(д) чєладю своєю. абы и(м) даваль покорь(м) в'ча(с). бл(с)венныи
104 є(ст) слоуга тои. // которого (ж) коли прѣйде(т) господарь єго. и
наиде(т), а онь та(к) чини(т). заправ'ды ва(м) повѣдаю, иже на(д) в'сѣмь
имѣнїє(м) своимь постанови(т) єго. ко(ц) сѣмѣ. А єсли же речеть
злыи слоуга ть(и) в ср(д)ци своє(м). з'меш'кає(т) прѣйти господарь
мои. и поча(л) бы бити товаришѣ свои. а ястї и пити с пѣяницами. и
прѣйде(т) господарь слоугы того, в' дѣн в' которыи са онь не надѣ.
и в' годинау которои не вѣдає(т). и роз'дѣли(т) єго, а дѣль єго поло
жи(т) з' невѣр'ными. тоу боуде(т) плачь, и скрегѣтанїє зоубовь. **Конєць,**
па(к) прѣвмоунаде(ст).

104 зв. Подобєнство о десатихъ девицахъ. и платѣ пѣнежно(м). о дѣи соу(д)-
номь, И о оучин'кахъ, милосрѣд'ныхъ. И о послѣднемь соудѣ, глава, двадє-
сать, патая: //

¹⁰⁶ Сѣ(б) сѣ, рекль гѣ свои(м) заправды повѣ*.

¹⁰⁷ Вѣ сѣи ве(л) в'то(к) на лѣ(т)р', Рекль гѣ свои(м) Ѡ дѣи пакъ то(м).

¹⁰⁸ Рекль гѣ при(т)чю сїю, д'байте колї.

Се(п) л, сѣмоу григорїю ве(л) арме(н)а.

Подоб'но боуде цр(с)тво нб(с)ное десате(м) девицамь. который в'зали с'вѣтил'ники с'вой. и выш'ли нап'ротив'ко женихови. па(т) же было ѿ ни(х) моуд'ры(х). а па(т) г'лоупы(х). г'лоупый же в'зали с'вѣтил'ники своа. и не в'зали з' собою олѣа. а моудрый в'за(ли) олѣи в' сосоудѣ(х) съ свѣтил'ники своими. замещ'кавшоу же женихоу. з'дрѣмалиса в'сѣ и зас'ноули. в' плъночи же стал'са въплъ. Се жени(х) иде(т), выидѣте на стрѣтеніе емоу. тог'ды в'став'ші в'сѣ двѣцѣ тый, и оукрасили с'вѣтил'ники с'вой. г'лоупый пакь моуд'ры(м) рек'ли. оудѣлѣте и на(м), ѿ масла вашего. бо с'вѣтил'ники наши з'гасаю(т). ѿпови // дѣли и(м) моуд'рый рекоучи. а коли пакь и намь и вамь недос'тане(т). але рад'нѣйше идѣте к' продающы(м), и коупѣте себѣ. идоущи(м) же и(м) коупити. прійде жени(х). и готовый в'нїйдоша с' ни(м) на браки. и зам'кнены(и) пакь были д'верѣ. опос'лѣ пакь приш'ли и оный двѣцѣ. который то мовили. гї гї ѿвори на(м). а оный ѿповѣдаючи рекль. заправ'ды повѣдаю ва(м). не вѣмь ва(с). а прото жь чойте, коли не вѣдаете днѣ ани години. в' котороую снѣ члѣчскыи прійде(т). **Конєць, соуботѣ.**

гла(в) кѣ
за(ч)
рѣ¹⁰⁹
нѣ

105

Якъ же бо и члѣкъ нѣкоторый ѿходачи. п'рочь. п'ризва(л) с'вой слоугы. и роз(д)аль и(м) имѣніе свое. даль едино(мѣ) пать // талан'тъ. а друугому два. а третемоу единь. кож'домоу вед'лоугъ мож'нос'ти его. и бор'зо ѿишоль. ѿишоль па(к) тѣ(и), которыи в'заль па(т) тала(н)-тоувь. и робиль ими, и оудѣлаль друугы(х) па(т) талан'тоувь. так' же и тоть которыи то в'за(л) два. зыс'каль и тѣ(и) д'руугыи два. то(т) пакь которыи единь в'заль, ѿишоль и закопаль его в' зем'лю. и поховаль с'реб'ро господара с'воего. по м'ного(м) пакь часоу. п'ришоль господарь с'лоугъ ты(х). и оучиниль лич'боу с' ними. п'ристоупиль то(т), которыи былъ в'заль па(т) талан'тоувь. п'ринесль и д'руугы(х) па(т) талан'тъ, и рекль. гї па(т) талан'тъ ми еси былъ даль. а // се д'руугыи па(т) талан'тъ ими зыс'кальє(х). Рек'ль емоу гос'подарь его. доб'рыи с'лоуго, бл(с)вен'ныи и вѣр'ныи. в' мало(м) был' ми еси вѣрень. на(д) бол'шїми та пос'танов'лю. в'ниди в' радос'ть гос'подина т'воего. а п'рис'тоупив'ши. и тѣ(и). которыи былъ два талан'ты в'за(л). и рекль господине. д'ва талан'ты ми еси былъ даль. ѿто (ж) ес'ми и д'руугы(х) два ими зыска(л). И рекль емоу господарь его. дакою тобѣ с'лоуго доб'рыи, бл(с)вн'ныи и вѣр'ныи. на(д) малы(м) был' ми еси вѣр'ныи.

за(ч)
рѣ¹¹⁰
105 зв.
з

106

¹⁰⁹ Соуб(б) зї, Рекль гѣ при(т), по(до)б'но є(ст).

Се (ж) пръвом(ч) фек'лѣ.

¹¹⁰ Не(д) зї. Рекль гѣ при(т)чю, члѣкъ.

на(д) многими тебе пос'тавл'ю. в'нїйди жь до радости господина
 106 зв. твоего. Потω(м) пристоупи(л) и ть(и) которыи былъ единый // талан'тъ
 в'залъ. рек'ль гос'подине. в'далъе(м) иже есь чл'къ г'н'ѣвливыи.
 ж'нешь г'де еси не рос'валь. а з'бираешь г'де еси не росыпаль. оубо-
 яв'ши(с) с'крылье(м) шо(д)ши талан'тъ твѣ(и) в' зем'лю. а се жь имаешь
 твое. а ѿповѣдаючи господарь его рекль емоу. с'лоуго з'лыи а ле-
 нивыи. в'далъесъ иже ж'ноу, де емъ не рос'валь. а з'бираю, г'де емъ не
 росыпаль. тог'ды ималь еси былъ дати с'ребро мое тръгов'це(м). а я
 прише(д)ши в'за(л) бы(х) с'вое з' лих'вою. въз'м'ѣте (ж) тог'ды ѿ
 107 него талан'тъ. и дайте томоу которыи маеть деса(т) талан'тъ. имаще-
 моу бо в'сакому вез(д)е дано боуде(т). и преиз'боуде(т) емоу. а ѿ
 неима // цаго же иже над'ѣ(т)са м'ѣтї, в'зато боуде(т) ѿ него. а слоу-
 гоу непотреб'ного оувр'з'те в' темность кром'ѣш'ною. тоу б'дде(т)
 пла(ч), и скрег'танїе зуобовь. и сїе голос'но рече. к'то имае(т) оуши
 с'лышати с'лышь. Конецъ не(д).

за(ч)
 рс¹¹¹
 за
 Коли прїйде сн̄б чл̄чс'кыи в' слав' своей, и в'си с̄тїи аг̄глове с'
 нимь. тог'ды саде(т) на пр(с)тл'ѣ с'лавы с'воеа. и боудоу(т) зобрани
 в'с'ѣ народове пре(д) него. и розд'ѣли(т) и(х) д'роугъ ѿ д'роуга. я(к) (ж)
 розлоучае(т) пас'тырь ов'цѣ ѿ коз'лищъ. и постави(т) ов'цѣ по правоуи
 себе. а коз'лы по л'ѣвоуи. тог'ды рече цр̄ь ты(м) которыи боудоу(т)
 107 зв. по правои роуцѣ его. прїйд'ѣте бл(с)венїи ѿца // моего. насл'ѣдуйте
 оуготован'ное ва(м) цр(с)тво ѿ почат'коу с'в'ѣта. възал'ка(х) бо са,
 и далис'те ми ясти. жаж'день былъе(х), и напоили есте ма. былъе(м)
 гос'темь, и прїяли есте мене. нагъ е(м) былъ, и ѿд'ѣяли есте мене.
 немоцень емъ былъ, и нав'ждали ес'те мене. в' тем'ници былъе(м), и
 п'риш'ли ес'те ко м'нѣ. тог'ды ѿповида(т) емоу с'правед'ливїи рекоучи.
 гїи ког'да ес'мо та вид'ѣли ал'чоуща и накр'мили. или жаж'доуща,
 и напоили. коли е(х)мо та вид'ѣли гос'те(м), и оувели ех'мо та. или бо
 нагого, ѿд'ѣяли ес'мо тебе. ег'да ес'мо вид'ѣли тебе немоц'ного, и
 108 прихожовали е // с'мо к' тобѣ. а ѿповедаючи цр̄ь рече и(м). заправды
 ва(м) повѣдаю, ш'то (ж) коли есте чинили единомуу з' братїи ты(х)
 то наймен'шихь. м'нѣ ес'те оучинили. потω(м) и ты(м) рече(т), которыи
 по л'ѣвоуи с'торон'ѣ е(г)[о]. боудоу(т). ѿид'ѣте ѿ мене п'рок'латїи
 въ ог'нь в'ѣч'ныи, з'готованыи дїаволоу и ан'гело(м) его. Възал'каль бо
 ех' са, и не далис'те ми яс'ти. въжада(х)са, и не напоили ес'те мене.
 госте(м) былъе(м), и не оувели ес'те мене. нагъ и не од'ѣяли ес'те
 мене. немоцень, и в' тем'ници, и не нав'ждали ес'те мене. Тог'ды

¹¹¹ Не(д) ма(с)поу(ст), Рекль гь свои(м), коли.

Ѡповѣда(т) ємоу и они рекоучи. гї коли єсмо тебе видѣли ал'чного, ал'бо жа // ж'доущого. а любо госте(м), ал'бо нагого. а любо немоцно-го, ал'бо в' тем'ниці, и не послужили єс'мо тобѣ. тог'ды Ѡповѣ(ст) и(м) рекоучи. заправ'ды повѣдаю ва(м). ш'то єс'те коли не чинили єдиномоу з' наймен'ши(х) ты(х) то. ни м'нѣ єс'те не чинили. и пой-доу(т) тый то на моукоу вѣчноую, а с'правед'ливїи на живо(т) вѣчныи. Ко(ц) не(д) м(ст).

108 зв.

Єв(г)листа выписоує, Якъ жидове са радать абы х̄а инали. ты(ж) якъ жена на главоу іс̄би миро выляла. ты(ж) якъ на послѣ(д)ней вечерѣ х̄с̄ свое тѣло и кровь оученико(м) давае(т). И июдоу зра(д)цю своего ознаимоуєть. ты(ж) петрови падєніє єго впере(д) повѣдаєть. ты(ж) якъ мліт'са вѣ городѣ. а июда єго зраждє. ты(ж) якъ петрѣ мече(м) борони(т). ты(ж) якъ са петрѣ іса ятого и по лицо бїєного три кро(т) запрѣль, а по-томъ гор'ко плаче. Глава двадєсать шєстаа.

И было єг'да с'кончаль іс̄ с'ловеса сїа. рекль оученико(м) свои(м). Вѣдаєте ли, ижъ по д'во(х) дїєхъ пас'ха боуде(т). а сн̄ь члѣцкый вы-данъ* боуде(т) на пропатїє. ко(ц) вто(к) в(ли) // Тог'ды зобралиса ар'хієрєє и оучителїє, и с'тар'шїи людьскїи. вѣ д'ворѣ ар'хієрєовѣ, речєн'наго каияфы. и оучинили радуу, абы іса лєс'тивє яли, и оубили. алє мовили не в' дн̄ь с'точ'ныи. абы мол'ва не была в' людє(х).

гла(в) к̄з
а за(ч)
р̄з¹¹²

109

Єг'да же былъ іс̄ оу виѡанїѣ в' домоу симона трудооватого. при-с'тоупила к' немоу жена. котораа то мѣла с'кланицю мира м'ного-цен'наго. и вылияла ѣ на главоу єго, сѣдащомоу ємоу оу стола. Видѣв'ши то оученици єго роз'гнѣвалиса рекоучи. д'ла чога таа оутрата. могло бы было сїє миро продано быти за м'ного. и дано бы то оубогы(м). Розоу // мѣв' же то іс̄ рекль имь. про ш'то троу(д) дѣлаєте женѣ. ис'те доброе дѣло оучинила на м'нѣ. в'сєг'да бо ѡбогы(х)* имаєте сь собою, мене же не в'сєг'да. вылив'шия бо сїє миро на тѣло моє. на погрѣбєніє мнѣ оучинила. Заправ'ды поведаю ва(м), г'дє жь коли п'роповѣдан'но боуде(т) єв(г)ліє сє вѣ все(м) мирѣ. боу-де(т) речєн'но, иже то оучинила на пама(т) єй.

за(ч)
р̄з¹¹³
з̄ь

109 зв.

Тог'ды шель єдинь з'межи вї-те(х), речєн'ныи июда с'кариѡс'кый. ко ар'хієрєѡ(м) рек'ль. ш'то ми хочєте дати, а я ва(м) єго выдамь. А

¹¹² Рекль гѣ с'вои(м) оу(ч). Вѣдаєте лї.

В че(к) ве(л)кї(и) на лѣ(т)р'гї.

¹¹³ Вѣ он' то ча(с), коли былъ іс̄.

В сре(д) вели(к) на ли(т)рги(и).

- 110 вони пос'тавили ємоу, тридеса(т) с'реб'р'ньникъ. А ѿтолѣ ис'каль
 ҃ же днѣ опрѣсно(ч)ны(и). прис'тоупили оученици ко иѣсоу, и рек'ли
 ҃ ємоу. г'де хочеш з'готовимо ти яс'ти пас'хоу. а ѡнь рекль, идѣте до
 мѣста. до нѣкоторого члѣка. а речете ємоу, оучитель в'сказаль є(ст),
 ча(с) мои б'лиз'ко єсть. оу тебе с'твороу пас'хоу с'ь дченикы моими.
 и оучинили оученици, якъ же и повелѣль имь іс. и (з)готовили пас'хоу.
 Вечероу же бы(в)шоу, с'ѣль с'ь дв(х)манадеса(т)ма оученикома своима.
 прейди че(к) ве(л) вѣ іѡа(н), в' гла(в)у гї, а в' за(ч), мїд. вѣда(л) іс иже
 ҃ в'сє. И паку ч'ти з'де. И ядоуши(м) имь рекль. Зап'рав'ды повѣдаю
 110 зв. вамь, иже ма єдинь ѿ ва(с) предасть. // И зас'моутилиса вел'ми. и по-
 чали каж'дны з' ни(х) мовити. чи не я єс'мь гї. а ѡнь ѿповѣдаючи
 рек'ль. к'то ѡмочи(т) с'ь м'ною роукоу в' солило. ть(и) ма предасть.
 снѣ же члѣч'скыи иде(т) якъ же и писано є(ст) о не(м). горе члѣкоу то-
 моу, през'ь которого снѣ члѣч'скыи проданъ боуде(т). лѣп'ше бы было
 ємоу, абы са не народиль члѣкъ ть(и). ѿповидѣль пакъ иуда кото-
 рыи и продалъ его рекоучи. чи я єс'мь гї. Рекль ємоу іс, ты еси рекль.
 ядоуши(м) же имь, прияль іс хлѣбъ и бл(с)виль. и преломивъ, и да-
 валь оученико(м) своимь, и рекль. прїймѣте и ядите се єсть тѣло
 111 мое. и в'за // в'ши чашоу х'валоу даль. и да(л) имь, и рекль. пїйте ѿ неа
 в'си. се бо є(ст) кровь моа новаго завѣта. яже за м'ногы(и) из'ливаемаа
 вѣ ѿпущенїє греховъ. Повѣдаю бо ва(м), иже ѿ ты(х) мѣсть не имамъ
 пити ѿ сего плода лоз'на(г)[о] до того днѣа ег'да ѿ пїю з' вами ново
 вѣ цр(с)твїѣ ѿца моего. ег'да южъ гѣснь х'валы бжїей ѿпѣли. выш'ли
 на гороу олив'ноую. ть'ды имь рекль іс. в'сѣ вы з'блазнитеса о м'нѣ в'
 ноць сїю. писано бо єсть, поражоу пастыра и роз'бѣг'ноу(т)са ов'ца
 стада. а по в'скр(с)нїи мое(м), в'передь прїйдоу ва(с), до галилеи.
 111 зв. ѿповѣдаючи пет'р'ь // Рекль ємоу. єс'ли и в'си з'блаж'на(т)са о тебѣ. я
 са николи не з'блаж'ню. Рекль емѣ іс, прав'доу глїю тебѣ*. иже тои
 ночи прѣвѣи ниж'ли алекторъ въз'гласи(т). коурь не запое. три кро(т)
 ѿврѣжеш'са мене. Рекль ємоу петр'ь. бы(х) пакъ мѣль с тобою оумере-
 ти, не ѿврѣгоуса тебе. так' же рек'ли и в'си оученици. Тогды пришоль
 с' ними іс до села наз'ван'ного геѡсимани. и рек'ль оученико(м) с'во-
 имь. сѣдѣте тоу, ажъ ѿише(д)ши та(м) помолюса. И появ'ши з' собою
 112 пет'ра и оба снѣи зеведеовы. почаль скрѣбѣти и тоужити. и тогды
 рекль и(м), с'моуг'на дшѣа моа є(ст) ажъ к' смр'ти. пож'дѣ // те, а
 чойте с'ь мною. и ѿс'тѣпив'ши мало паль на лици с'вое(м), и мола-
 чиса мовиль. ѿче мои єс'ли мож'но єсть, абы мимо иш'ла ѿ мене

чаша сіа. а ви(д) же не якъ а хочоу нж яко же ты. с'тани з'де, паки че(к) ве(л) пойми в' лоуцѣ в' гла(в) кѣ, а в' за(ч), рѣ. яви же (с) ємоу аг҃ль с нбсе. и опа(т) з'де ч(ти).

И прише(д)ши къ оучнїко(м) с'вои(м), и нашоль и(х) с'пащи(х). и рек'ль петрови. так' ли ес'те не мог'ли единой години съ м'ною б'дѣти, не спати, чоуйте а молѣтеса абысте не приш'лі в' напасть. дѣх бо бод'ръ але пло(т) немощ'на. Опать в'другое шо(д)ши молил'са рекоучи, ѿче мои, ес'ли же // не може(т) сіа чаша мимо ити ѿ мене, иже бы(х) не пиль ей. боуди вола твоя. И прише(д)ши нашоль и(х), а они заса спа(т), бо были очи и(х) об'тег'чени. зоставив'ши и(х) шоль опа(т) молитиса в'третее, тое жь слово мовачи. Потѡ(м) пришоль къ оученико(м) своимь, а рекль имь. спѣте жь южь а опочивайте. ото приб'лижиласа година. снѣ члч'с'кый продае(т)са в' роуки грѣш'никомь. в'стан'те (ж) а пойдѣмо. бо южь приб'лижил'са то(т) который продае(т) ма. Еше ѡнь тое мовиль. тог'ды июда единь з'межи д'ванадесато(х) пришо(л). и съ ни(м) народ(д) многыи, съ ордѣємь, и дрекол'ми. з' мечѣ, и рогатина(ми). // ѿ ар'хиереи и старець лю(д)скы(х) а ть(и) который его продаваль. даль и(м) таковыи з'накъ рекѣчи. ко-то(ро)го а поцелую, то(т) есть. и имѣте его. а бор'зо пристѣпив'ши къ ісѣи рекль. боуди з(д)оровь оучителю, и поцеловаль его. Рек'ль ємоу іс, д'роуже на ш'то еси п'ришоль, чини. Тог'ды п'рисуопив'ши в'ложили роуки на іса, и поймали его. а и единь з'межи ты(х) который были съ ісомь. прос'трѣль роукою с'вою. и вытаг'ноуль мечь свои. и оударивь с'лоужеб'ника ар'хиереова. и ѡталь оухо его. тог'ды рекль ємоу іс, об'рати мечь твои в' мѣсто его. в'си бо который прі-ем'лють мечь, // мечемь погыноу(т). або надѣеш'са, иже не могоу нїѣ оупросити ѡіа моего, и дал' бы мї бол'ше нїѣ ниж'ли д'ванадеса(т) те(м) аг҃ловь. але як' же пакь наплѣна(т)са писанїа. иже то такь мае(т) быти. В то(т) же чась рекль іс к' народѡ(м). и яко бы на раз'бойника выш'ли есте съ ороужіємь и дрекол'ми поимати ма. на кож'дый бо днѣ с'ѣдовальемь межи вами вь цркви. и не поймалисте мене. а то в'се сталоса есть. абы са выплѣнили пис'ма пр(о)рч'скїи. тог'ды оучнїци в'си зос'тавивьши его оутек'ли.

Воини (ж) ем'ше іса, и вели его до каияфы ар'хїереа. г'де ж' то оучители и стар'шїи зоб'рали(с) // были. петръ же ишоль за ни(м) из(д)алека ажь до д'вора ар'хїереова. и вшо(д)ши в'ноу(т)рѣ, с'ѣдѣль из'

[за(ч)]
рѣ¹¹⁴

114

¹¹⁴ Вь ѡ(н) то ча(с), в'яини пойма(в)ши іса.
Єв(г)ліе ҃ сты(х) стра(ст).

слоугами ар'хиреєвѣми, абы видѣль кон'чиною. ар'хиреє же и оучи-
 теліє и весь зборь. искали л'живого с'вѣдоцьства противъ їсѣи, абы
 оубили его. и м'ного л'живы(х) свѣ(д)ковъ пристоупило, и не наш'ли.
 Опос'лѣ пакъ приш'ли д'ва л'живыи свѣ(д)кове, и рек'ли. ть(и) то
 е(ст) рекль, могоу разорити цр'квь бжїю, и трома днѣи з'боудовати ю. А
 в'став'ши ар'хїєреи рек'ль емоу. ничего ли не ѿповедаєшь, ш'то тыи на
 114 зв. тебе высвѣ(д)чаю(т). їс же мл'чалъ. ѿповидѣль пакъ а // р'хиреєи
 рекоучи емоу. зак'линаю тебе бгомъ живымъ. абы еси на(м) повидѣль.
 ес'ли ты еси хс снѣ бжїи. Рек'ль емоу їс, ты еси повидѣль. А вид' же
 поведаю ва(м). ѿселѣ оузрите снѣ чл'чьс'каго. сѣдачого ѿдес'ноюю
 силы бжїа, и идоущаго по ѿблацѣхъ небес'ны(х). тог'ды ар'хиреєи
 рос'трѣ'ноуль одѣна с'воа рек'ль, иже хоулоу мови(т). ш'то (ж) еше
 пот'ребоуе(м) с'вѣд'ковъ. а и ннѣ ес'те с'лышали роуганїє, ш'то са
 ва(м) видить. А они ѿповидѣвши рек'ли, годень е(ст) с'мр'ти. тог'ды
 п'лювали на лице его, и в' шїю троучали его. А инїй пакъ по лицу
 115 били его, рекоучи. // прор'ци намъ хѣ к'то есть оударивыи та. Петръ
 жє сѣдѣль пречь на сторонѣ. и прис'тоупила к' немуу єдина дѣвица, и
 рек'ла. и ты е(с) бы(л) сѣ їсомъ галилеис'кы(м). тог'ды са онь пре(д)
 в'сѣми запрѣль, рекоучи. не вѣдаю ш'то ты мовишь. и выше(д)ши
 емоу южъ к' ворото(м), оуз(д)рѣла его дроугаа. и рек'ла ты(м) кото-
 рыи та(м) были. и то(т) тоу(т) былъ сѣ їсомъ назаран'скы(м). онь
 пакъ оуд'роугое са запрѣ(л) ис' клатвою рекоучи. иже не з'наю чл'ка.
 А по мало(м) часѣ, пристоупив'ши тыи которы(и) та(м) с'тояли. и
 рек'ли петрови. вѣисти'гнуу и ты ѿ нихъ еси. бо и рѣчь твоа яв'ного
 115 зв. тебе // чини(т). Тог'ды почаль к'латиса и присагати. иже не з'наю
 чл'ка. а в' то(т) часъ пател' възг'ласилъ, *коурь запѣль*, и в'спомануль
 петръ слово їсѣо. которое емоу былъ повидѣль. прѣвѣи ниж'ли коурь
 запое, т'ри кро(т) са мене запиришь. А выше(д)ши вѣнь плакал'са
 гръко. Ко(ц) еѿ(г)лїю ѿ, с'тыхъ с'тр(с)теи.

Єѿ(г)листа поведає(т), якъ хс к' пилатови приведюнь. И якъ июда са
 ѿбѣсилъ. И якъ жидове выпустивши варав'воу, хр(с)та на кр(с)тѣ распали.
 а ш'то ты(ж) при оумоученю и смр'ти їсѣѣ сталоса. и якъ е(ст) похованъ. а
 а [!] и якъ ѿсажень гробъ сторожами, и запечатанъ.

гла(в) кз
 а за(ч)
 рї¹¹⁵

А коли южъ былъ днѣ. ра(д)у оучинили ар'хиреєе, и с'таршїи
 люд'скїи, на їса. якъ бы оубити его. и с'везав'ши привели и дали его

¹¹⁵ В па(к) ве(л) наве(ч)р, вѣ ѿ(н) (т) ча(с), ра(д)у оучи.

пон'тійському пилатови, игемонви. владарєви. Конєць чє(к) великому, на литръгыи. //

116

Тог'ды оувидѣль июда которыи и продалъ его, иже осудили его. жаловаль того и врѣноуль трьдеса(т) с'ребрьниковъ ар'хиерее(м) и с'тар'ши(м) рекоучї. з'грешильє(м), иже є(м) выдалъ кровь невин'ноюю. а они ємоу ѡповидѣвши рек'ли. ш'то на(м) до того, ты собѣ знаєшь. А онъ повр'г'ши с'ребрьникї в' цркви, и пошоль прочь. и шо(д)ши обѣсильса. ар'хиерее же в'зав'ши с'ребрьникї рек'ли. не годи(т)са и(х) в' скрыню црквиноюю в'ложити. понеже цѣна к'рѣве єсть. Радоу оучинив'ши, и коупили за нѣ поле с'коудел'ниче, гончерево. на погр'єбенїє с'тран'ны(м). прото жь названо є(ст) поле тое, ахе(л)дама(х), // то єсть

за(ч)
раї¹¹⁶
зз

116 зв.

поле к'рѣве, ажь до днеш'него дїє. тог'ды из'былоса ш'то є(ст) речен'но єремѣ(м) пр(о)ркомь рекоучи(м). в'зяли тридеса(т) с'ребрьниковъ цѣною цѣненаго. которо(г)[о] с'торговали оу сївѣ иїльтєскы(х). и дали ихъ за поле с'коудельниче. якъ же с'казаль мнѣ гѣ.

їс же пак' сталь прє(д) игемонь прєдъ владарємь, и пыгаль его игемонь рекоучи. ты ли єси црѣ иудєискыи. їс же рекль ємоу. ты єси рек'ль. єг'да на него мовили ар'хиерее, и с'тар'шїи. ничого не ѡповѣдалъ. тог'ды рекль ємоу пила(т). не с'лышиш' ли колико на та высвѣ(д)чаю(т). А онъ не ѡповидѣль ємоу к' жад'номуу с'ловѣ. и подивовальса томоу гемонь // вел'ми. былъ обычаи гемонви на в'сакыи праз'никъ выпущати народови єдиногo з'вазєна. кото(ро)го бы єд'но хотѣли. ималь на то(т) ча(с) ваз'на с'лав'наго п'роз'вище(м) варав'воу. зобрав'ши(м)са имь, рекль и(м) пилать. которо(г)[о] хочєтє з'межи ты(х) д'во(х) ѡпоущоу ва(м). варав'воу ли, или їса речен'наго хѣ, бо вѣдалъ, и(ж) д'ла завистї выдали его. А коли онъ с'ѣдѣль на мѣс'ци соудово(м). прислала к' ємоу жона его рекоучи, ничого не мѣчинити с' ты(м) то с'правед'ливы(м). много бо єс'ми трыпѣла дне(с) вѣ с'нѣ дла него. ар'хиерее же и с'тар'шїи навєли на то лю(д), абы просили варав'вѣ. // а їса абы из'гоубили. и ѡповидѣль игемонь рекоучи. которого хочєтє с' ты(х) д'воу выпущоу вамь. а они рек'ли варав'воу. Рек'ль имь пилать, ш'то (ж) пакъ оучинимо їсѣи речен'номуу хр(с)тоу. они пакъ в'си рек'ли, нехай рос'па(т) боудєть. Рек'ль и(м) игемонь. а ш'то єсть з'лого оучиниль. А они то єщє бол'ше крычали рекоучи. нехай пропа(т) боудє(т). Видѣвшї то пила(т), иже ты(м) ничого не помагє. єд'но са бол'шаа мова чинить. в'зав'ши водоу, и оумыль роуку

117

117 зв.

¹¹⁶ Вѣ он' то ча(с), видѣль июда ко.
Єв(г)ліє па(т) сѣы(х) стра(ст).

пре(д) народо(м) рекоучи. невинень є(м) я к'р'ви с'праве(д)ливого того, вы тое в'даите. А ѿповид'ли в'с'ѣ людїе рек'чи. кровь его на насъ,
118 и на // д'ѣте(х) наши(х). т'г'ды выпоусти(л) имь варав'воу. а иса бив'ши даль и(м), абы рос'пали его.

за(ч)
рѣі¹¹⁷

Тог'ды воины гемоновы в'зав'ши іса на соудищи, на ратуши зоб-
рали на него в'се множес'тво воинѡвъ. и роз'волоку'ши его од'ѣли его
х'ламидою черв'лен'ною, плащемь. А испле(т)ши в'нець тр'новыи,
вложили на главѡ его. и дали тр'сть в' правую роукоу его. и оук'ла-
каючи на кол'ѣна пере(д) нимь, пос'м'ѣвалиса ємоу рекоучи. раду(и)са
ц'роу иоудейскыи. и плювали на него, и беруочи тр'сть били по главѡ
118 зв. его. А коли са ємоу южъ насм'ѣяли. з'волоку'ли з' него баграницю. и
оболоку'ли его въ од'ѣянїе его. // И повели его на пропатїе. А выше(д)-
ши нап'шли ч'лка с' киринеи, имене(м) симона. того примжс'ѣли, абы
понесль кр(с)ть его. Конєць ѿ єв(г)лїю с'ты(х) стр(с)тєи, и пок'лонєнїю.

за(ч)
рѣі¹¹⁸

И прише(д)ши на место наз'ваное гльгоѡа. еже є(ст) речено кра-
нїєво место. и дали ємоу ѡце(т) из' жл'тчїю з'м'ѣшены(и), и покоу-
шав'ши не хотель пити. А коли распали его. Роз(д)ѣлили од'ѣна
его. и метали ѡ н'ѣ ж'ребїа. абы са напл'т'нило, ш'то є(ст) речено
пр(о)ркѡ(м) мовачимь. Роз(д)ѣлили од'ѣянїа моа себ'ѣ. и о матиз'м'ѣ
моей метали ж'ребїа. и с'ѣдачи с'терег'ли его тоу. и в'ложили на(д)
главоу его виноу его написан'ноюю. то є(ст) іс'ѣ ц'р'ь іоудейскыи. тогды
119 рос'пали // с ни(м) два раз'бойника единого поправоую, а дроуого
ол'ѣвоюю. преїди па(к) ве(л) в' лоу(к) в' гла(в) к'г, а въ за(ч) р'аї. єдин'
же ѿ об'ѣ, и паку ч'ти зде.

Мимоходащїи (ж) роугалиса ємоу покивоуючи головами своими,
и мовачи, ѡа. разараа ц'рквь. и трома д'нїи зидаа и. с'п'сиса самь. єсли
же с'н'ѣ еси бж'їи с'нїйди с кр(с)та. так' же и ар'хиерее и к'ниж'ники
и стар'шїи и фарисее мовили. ины(и) с'п'се, себе ли не може сп(с)ти.
єсли же єсть ц'р'ь иїл'тескыи. нехай снїйде(т) нїѣ с кр(с)та, и оув'римо
ємоу. Надєял'са на б'га. нехай же его теперь изб'ави(т) єсли хоче(т)
его. бо са поведаль. рекоу(чи)* иже єсмь с'н'ѣ бж'їй. ты(м) же и раз'бой-
119 зв. никове // распатыи с ни(м) пороугали его. ѿ шестой пакь години
т'ма была по всеи зем'ли аж до деватои. А в' годиноу деватоую за-
кликаль іс гласѡ(м) великы(м) рекоучи. гели, гели лима сава(х)ѡани.

¹¹⁷ В'ѣ ѡ(и) то ча(с), воины поав'ши іса.

Іюла на поклонєнїе ч(с)тно(м) дрєвѡ.

¹¹⁸ Воины прише(д)ши на м'ѣс'це па.

Єв(г)лїє 3 с'ты(х) стра(ст).

то єсть, бжѣ мои бжѣ мои, чємоу ма єси ѡпоустиль. нѣкаторыи ѿ ты(х) которыи та(м) стояли. повидели, и(ж) илїю зове(т) сєй. тогды бор'зо бѣг'ши єдинь з'межи ни(х). и в'завьши гоубоу и наплѣниль єй ѡц'то(м). и вложиль на трость. и напаваль єго. А друугыи мовили, с'тоуи нехаи оувидимо єсли прїйде(т) илїа высвободити єго. їс же опа(т) зак'ликав'ши великымь гласѡ(м), испоустиль дх̄а. а и завѣса цр̄кв'наа розодралася надвое. з' выш'него краю, ажь до // ниж'наго. и 120 зем'ла са пот'рас'ла. и каменїє са распадовало. и гробове са ѡворили. и м'ногы(и) телєса оусоп'ши(х) с'ты(х) в'стали. и вышє(д)ши из' гробовь, по вьскр(с)нїи єго п'риш'ли до с'тго мѣста, и оуказалиса м'ногы(м). с'т'ник' пакь и тїи которыи с ни(м) стерєг'ли їса. видєв'ши трасна* землѣ, и тоє ш'то было. оустрашилиса вел'ми рекоучи. вьистин'ноу правдив'ыи [!] то снѣ бжїи быль. ко(н), з̄ єв(г)лїю с'ты(х) стр(с)теи. прєйди па(к) вели(к) вѣ їѡ(н), в' гла(в) ѡї, а в' за(ч) ж̄а. їоудєє (ж) понє(ж) па(к), и паки чти з'де.

Были пакь та(м) и жены м'ногы(и). з'далєка** с'мотрачи. которы(и) были п'риш'ли з' галилєи за їѡ(м) послоугоуючи ємоу. межи ними (ж) была мрїа маг'дальна. // и мрїа ияковова. и иосифова м'ти. и 120 зв. м'ти снѡвь зєведєѡвѣ(х). конєць, а ча(с)у. А коли быль ю(ж) вєчєрь. ж̄ п'ришоль єдинь члїкь богатыи. ѿ аримаѡєи. именємь иѡсифь. которыи тыжь быль оученико(м) їсовы(м). ть(и) пристоупив'ши к' пилатуу. просиль тѣла їсѡва. тогды пилать повєлтѣль ѡдати ємоу тѣло. А иѡсифь в'зав'ши тѣло об'вивь є плащеницєж чистож. простираломь и положиль єго в' новѣмь своє(м) гробѣ. которыи быль вытєсань в' камєни. а привалиль камє(н) великыи кь двєрѡ(м) гробовы(м), и ѡишоль прочь. и была тоу мрїа магдальна. а дрѡгаа мрїа с'дѣла тамь напро- ти(в) гробоу. конєць па(к) вє(л) вєчєрь.

В зав'трєш'нїи пакь днѣ, которы(и) // которыи [!] є(ст) по па(т)коу. за(ч) рд̄¹¹⁹ 121 зобрали(с) ар'хїєрєє и фарисєє до пилата рекоучи. господароу, с'поманѣлис'мо, иже лєстєць ѡнь єще живь бжджчи рекль. по трєхь днє(х) з мр̄твы(х) в'станоу. а дла то(г)[о] кажи пил'но с'терєчи гробоу ажь до трєтєго днє. Абы пришє(д)ши оученици єго не оукрали єго. и боудоу(т) повѣдати людемь иже в'сталь є(ст) з' мр̄твы(х). и бжде(т) послѣд'наа лєсть гор'ше прѣвои. и рекль и(м) пила(т), имаєтє кд̄сто- дїо, сторожоу идѣтє и оумоцоуйте якь вы вѣдаєтє. А они пошо(д)ши

¹¹⁹ Єв(г)є вї с'ты(х) стр(с)теи. В' зав'тре.
Сє (ж) вє(л) соу(б) на у(т)рни.

оумоцовали гробъ. запечатав'ши камень ис коусто(ди)єю. Конєць вѣ
єв(г)лію сѣ(х) стр(с)тєи.

Єв(г)листа выписоує ѿ вѣскрєсеніи г҃а іv х҃а. И якъ са потомь оуказаль. И
якъ сторожомъ даны сребрьники. ты(ж) якъ оучить х҃с оученикы. тыжь
якоую маеть мощь поведати имь. И якъ розсылаеть ихъ, межи народы, абы
крестили. И оучили. глава, двадєса(т) ѿсмаа. //

121 зв.

гла(в) х҃и
а за(ч)
р҃єі¹²⁰

Въ вечеръ же сжботны(и). с'витающи въ единою ѿ сжбо(т). при-
ш'ла мр҃іа маг'далына. и другаа мр҃іа, абы видели гробъ. и трасена
землѣ с'талоса є(ст) великое. бо аг҃ль гнѣ изыше(д)ши с нбсе.
пристоупив'ши ѿвалиль камень ѿ д'вери гроба. и сѣль на немь. был'
же зракъ его яко млѣнїи. а ѿдѣянїє его бѣло яко бы снѣгъ. а ѿ
страха є(г)[о] страслиса сторожеве. и были яко мр҃тви. ѿповидѣль
пакъ женамъ аг҃ль рекоучи. не бойте(с) вы. вѣм' бо иже іса распатаго
ищете не є(ст) его тоу. в'стал' бо естъ якъ же и наперє(д) повидѣль
ва(м). придѣте а видѣте мѣсце где лежа(л) г҃ъ. а бор'зо шо(д)ши, повѣ-
ж'те оученико(м) его. иже в'ста(л) // из' мр҃твы(х). и в'передъ ва(с)
122 прїидє(т) до галилеи. та(м) его оузрите. ѿ то(м) єсми ва(м) повидѣль.

122

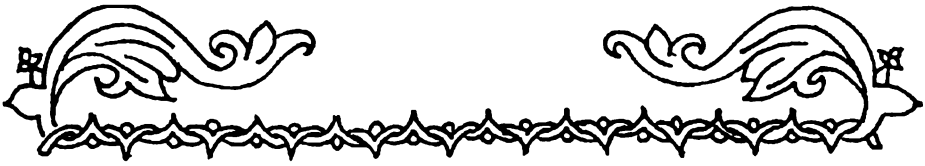
А они выше(д)ши бор'зо из' гроба съ страхѡ(м) и радостїю ве-
ликою. бѣг'ли поведати оученикѡ(м) его. А коли иш'ли поведати
оученико(м) его. то іс стрѣтилъ и(х) и рекль имь, ра(д)оуитєса. А они
прис'тѣпив'ши, хопилиса ногъ его, и пок'лонилися ємоу. тог(д)ы рекль
имь іс, не бойтєса. идѣте повѣж'те братїи моеї. абы иш'ли до га-
лилеї. и та(м) ма д'вида(т). иджщи(м) же имь, тогды нѣкоторыи с'
сторожовъ, шо(д)ши до мѣста. повидѣли ар'хиереѡ(м) в'се ш'то са
стало. А зышо(д)шиса с' стар'ши(ми) радѡ оучинили. и дали доволѣ
с'тра // же(м) сребрьниковъ мовачи. поведайте, иже оученици его
122 зв. в'ночи пришо(д)ши украли его на(м) с'пачи(м). А если то оус'лышитъ
игемонь, мы его оутолимо. а ва(с) безъпечал'ныхъ оучинимо. А они
в'зав'ши с'реб'ники оучинили такъ, якъ же были наоучени. и розсла-
виласа таа повѣсть оу жидовъ. ажъ и до сєго днѣа.

за(ч)
р҃єі¹²¹

Єдини (ж) на дєса(т) оученици пош'ли до галилеи на гороу. где
жь и(м) повелѣль іс. и оувидѣв'ши его поклонилиса ємоу. а нѣкото-
рыи зоумѣлиса. и пристоупив'ши іс мовиль имь рекоучи. дана ми є(ст)

¹²⁰ В сж ве(л) на ли(т)р'. Въ вечер' же сжбо.

¹²¹ Є(г)ліє вѣскр(с)но а, въ ѡ(н) то ча(с), єде(н).



*Євангеліє
від Марка*



**Сїа ѡказанїа противъ чер'нопишемой лич'бе,
котора є(ст) написана въ єѸ(г)лїи ст҃го мар'ка.
число ѡ.**

О бѣсноужщи(м)са	ѡ	
О тещи петровѣ. в' ма(Ѳ) ѡ, а в лу(ц), Ѳ.	Ѣ	
О исцелѣвшихъ ѡ различ'ны(х) недоугъ. в' ма(Ѳ), Ѳ, а в' лоуцѣ, ї.	ї	
О прокажен'нѣмъ, в' ма(Ѳ) ѣ, в лу(ц) вї.	ї	
О ослаблен'нѣ(м), м(Ѳ) гї, в лу(ц) гї, іѡ(н) з̄.	є	
О лев'вїи мытары, в' ма(Ѳ) д̄, а в лу(ц) д̄ї.	ѣ //	123 зв.
О имащомъ соухоу роукоу, в' ма(Ѳ) к̄а. а в' лоуцѣ, єї.	ѣ	
О избранїи вї ап(ст)ль. в' ма(Ѳ), Ѳї. а в' лоуцѣ, сї.	ї	
О сѣменї при(т)ча, в' ма(т), к̄д, а в' лоуцѣ, к̄в.	Ѳ	
О запрещенїи водамъ, в' ма(Ѳ), аї. а в' лоуцѣ, к̄г.	ї	
О легеонѣ. в' ма(Ѳ), вї. а в' лоуцѣ к̄д.	аї	
О дъщери ар'хисинагоговѣ, в' ма(Ѳ), єї, а в' лоу(ц), к̄е.	вї	
О кровоточивѣи. в' ма(Ѳ) сї. в лу(ц) к̄с.	гї	
О повеленїи ап(ст)ломъ. в' ма(т), Ѳї. а в' лоуцѣ к̄з.	д̄ї	
О іоан'нѣ* и иродѣ. в' ма(Ѳ) к̄е. а в лоуцѣ к̄з ѡ полови.	єї	
О пати(х) х'лѣбѣ(х) и двою рыбоу. в' ма(Ѳ) к̄з. в' лоуцѣ к̄и, въ іѡ(н)нѣ, ѡ.	сї	
О мор'стѣ(м) хожденїи, в' ма(т) к̄з. въ іѡа(н) Ѳ.	зї	
О престоупленїи заповеди бж҃їа. в' ма(Ѳ), к̄и.	иї	
О финикисаныни, в' ма(Ѳ), к̄Ѳ.	Ѳї	
О гоуг'нивѣмъ и глоусѣмъ.	к̄	
О се(д)ми(х) хлѣбѣхъ. в' ма(Ѳ), л̄а.	к̄а	
О к'васѣ фари // сеистѣ. в' ма(Ѳ) л̄в. а в' лоуцѣ, м̄д.	к̄в	124
О с'лѣпци.	к̄г	
О въпрошенїи кесарїйс'тѣмъ. в' ма(Ѳ), л̄г. в' лоуцѣ к̄Ѳ.	к̄д	
О преображенїи іѡвѣ. в' ма(Ѳ), л̄д, а в лу(ц) л̄.	к̄е	

	О з'лодѣжци(м)са на м(с)цѣ, в' ма(ѳ) лѣ. а в' лоуцѣ, лѧ.	кѣ
	О помышлажци(х) кто є(ст) болїи. в' ма(ѳ) лѣ.	
	а в лу(ц) лѣ,	кѣ
	О въпрош'ши(х) фарисеѡхъ о поуцѣни жень,	
	в' маѳеи, м̄.	кї
	О въпрош'ши(м) богатѣмъ їса, в' ма(ѳ) ма, в' лоу(ц)*.	кѳ
	О сїоу зеведеовоу. в' ма(ѳ) м̄д.	л̄
	О вар'тимеи с'лѣп'ци. в' ма(ѳ) м̄д. а в' лоу(ц) ѣд.	лѧ
	О жребати. в' ма(ѳ) мѣ. а в' лоуцѣ ѣи, въ їѡа(н) дї.	лѣ
	О сѣх'шїи с'моков'ници, в' ма(ѳ) мѣ.	л҃г
	О непомиєнїи з'ла.	л̄д
	О въпрош'ши(х) гѧ ар'хієреєхъ и к'ниж'ницѣ(х).	
	в' ма(ѳ), м̄и. а в' лоуцѣ ѣѳ.	лѣ
124 зв.	О виноградѣ при(т)ча. в' ма(ѳ) н̄ лу(к) б̄.	лѣ //
	О въпрош'ши(х) льстив'нѣ о кин'сонѣ. в' ма(ѳ) нѣ.	
	а в' лоуцѣ, бѧ.	лѣ
	О са(д)доукєи(х), в' ма(ѳ) н҃г, а в' лоуцѣ бѣ.	лї
	О к'ниж'ницѣ, в' ма(ѳ) н̄д, в' лоуцѣ лѣ.	лѳ
	О въпрошенїи г҃ни, в' ма(ѳ) нѣ, в лу(ц) б̄г.	м̄
	О женѣ котораа двѣ цатѣ оуврѣг'ла, в' лоуцѣ б̄д.	ма
	О кон'чинѣ, в' ма(ѳ) нѣ. а в' лоуцѣ бѣ.	мѣ
	О д҃ни и часѣ. в' ма(ѳ), нї.	м҃г
	О помазав'шои гѧ миромъ. в' ма(ѳ) ѣѣ.	
	в' лоу(ц), кѧ їѡ(н) вї.	м̄д
	О пас'цѣ, в' ма(ѳ) ѣг, а в' лоуцѣ, бѣ.	мѣ
	О преданїи г҃ни, в' ма(ѳ), ѣд.	мѣ
	О ѡврѣженїи петровѣ, в' ма(ѳ) ѣс. а в' лоуцѣ, бї.	мѣ
	О ис'прошенїи телесе г҃на в' м(ѳ) ѣи	
	в' лу(ц), пѣ. въ їѡ(н), нї.	м̄и

Пре(д)мол'ва єв(г)ліи сїго ма(р)ка
где и в' коє го(ди)ще по възне(с)їи гїе(м)
исписано бы(ст) //

125

Єже ѿ мар'ка сїоє єв(г)ліє. по десяти(х) лѣтѣ(х) хѡа въз'несєнїа. написано в римѣ. был' бо тѣ(и) мар'ко петровъ оучени(к), и послѣ(до)-
ватель. Которого то и сїомъ свои(м) именоваль петръ по дѡоу. явѣ якъ
называль его иѡан'нь. сєс'трєнецъ вар'навѣ. но ис пав'лѡ(м) хожоваль.
Єдно же бол'ше с' петромъ пребываль. и в' римѣ былъ с нимъ. и про-
сили его тьи котори были в римѣ вѣр'нїи. не тол'ко жебы без' 125 зв.*
пис'ма проповедати с'лово бжїе. нж и написанїемъ из'ложити тѣ(м)
яже о хѣ коуп'ла. ед'ва повинув'са и написаль. сїомоу же петроу
ѡкрыто было ѿ бѡа, якъ и мар'ко написаль є(ст) бл҃говѣстїе. оувѣдал'
бо, и // з'вѣствовалъ иже истин'но єсть. Пото(м) пакъ пришлоъ до
алєзаньдрии и до єгѡп'тоу. и многихъ в' хр(с)та вѣровати наоучиль.
и цркви оукрасиль. и поставиль єп(с)пы. попы и дїаконы и ины(и) при-
чет'ники. и котори соуть к' полоден'нѣи с'транѣ ты(х) всѣ(х) про-
светиль сїымъ кр(с)щенїемъ. єсть же и написанїе єв(г)ліа его явлен'но
не маючи ничего покровен'но. приблиз'ко по в'сем(ѡ) ма(т)ѡеови. и
мало ш'то бы роз'ниль свои(м) єв(г)ліємъ. ед'но и(ж) ма(т)ѡеи ширєи
выписоє. ма(т)ѡе(и) бо єже о плоти род'женїе гїе, на поча(т)коу
к'нигы своєи с'поминає(т). А мар'ко починаєтъ ѿ пр(о)рка іѡан'на. про-
то жь нѣкоторы достаточнѣи надеваю(т)са // быти. сєє бо нѣкото- 126*
рыи мыслїю рек'ли о єв(г)листе(х). А иже на херовимѣ(х) сѣдаи бѣ.
то и(х) чет'веролич'но писанїе глєть. и п'ридано на(м) чет'ворообы(ч)но
д-образ'но єв(г)ліє. единѣмъ дѡомъ дрѣжимо. яко же оубо херовимо(м)
кождоу єдино лице, рекоша подоб'но л'воу. а дроугое чл҃коу. а
третєє ѡр'лоу. а чет'вертое, тел'цоу. то є(ст) єв(г)льскои проповеди
коуп'ла. єже бо ѿ іѡан'на єв(г)ліє, имає(т) лице л'вово. цр(с)ко бо
левъ и вл(д)чѣств'но. так' же бо иѡан'нь ѿ цр(с)каго и вл҃чьскаго
саноу, ѡ бж(с)твѣ слово писати зачалъ и рекль. вѣначалѣ было

- слово. и слово было ѿ ба. и бѣ е(ст) слово. А еже ѿ ма(т)ѳеа
126 зв. члїколично. // еже бо по плоти рожденіе. и вѣчлїченіа словоу нача(т).
к'нигы ро(д)ства іV хѡа сїа дв(до)ва, сїа ав'раам'ла. А ѿ мар'ка
ѡрлови е(ст) приложено. ѿ пр(о)р(о)чьс'тва бо началь іѡан'нова.
пр(о)р(о)чьскаа бо бл҃годать провидител'на сжщи. остродалекаа бо
види(т), орель есть. Поведаю(т) бо ѡр'ла острозрител'на быти. бо
ед'но иже тѣ(и) единь ѡрель з'межи иныхъ живот'ны(х) може(т)
с'мотрыти против'ко слнцо не помизаа око(м). А еже ѿ лоуки по-
доб'но есть тел'цо. ты(м) иже ѿ сиѡен'ства захарїина почаль писати.
тогда бо приношовали тел'ца на жрѣтвоу за грехы. Начинае(т) бо
127 мар'ко еV(г)лїе, ѿ пре(ди) // течева пребыванїа и показанїа. с'лыши
127 зв. оубо ш'то рек'ль е(ст). Зачало еV(г)лїа іV хѡа. //
- 128*

Марко єν(г)листь
і ап(ст)ль гїѣ
оученикъ сѣго ап(ст)ла петра.
Испїсаль в римѣ.второе єν(г)ліє.
По десяти(х) лѣтѣ(х)
хѣа възнесенїа.
Которое замыкає(т) в собѣ
главь ѕї.а зачаль оѣ.
а стиховь „āx̄*.” //

**Ω мар'ка с'тѡе бл'говѣстїе
нє(д)ла прє(д) просвѣщенїемь**

гла(в) ѿ
за(ч) ѿ
129
129 зв.
за(ч) в¹
130

Зачало єв(г)ліа іѵ хѣа сѣа бжїа. яко же є(ст) писано въ пр(о)рцѣ(х) се азъ посылаж агїла моего прє(д) лице(м) твоимь. иже оуготовить поу(т) твои, // прє(д) тобою. гласа гласающа(г)[о] въ поустыни. оуготовайте поу(т) гнѣ. и правы дѣлайте с'теж'кы его. Быль іѡан'нь на поустыни, кр(с)тиль и проповедалъ кр(с)щенїе покаанїа. на ѡпоущенїе греховь. И прихожевали к' нему зо всеи оукраины іѡудейскои. и иер(с)лимьлане. И кр(с)тилися ѡ него въ іѡр'дани рѣцѣ. исповедаючи грехы с'воа. И быль іѡан'нь одѣанъ вълосами. вел'боудовыми. а поясъ кожаныи по бед'рѡ(х) его. А ядалъ акрыды саран'чю и ме(д) дикьи. а проповеда(л) рекоучи. иде(т) за мноу сил'нѣйшїи ни(ж)лї а. Котороу жь то а не годє(н) прихилив'шиса роз'вазати // ремень ботоувь его. я єсмь ва(с) кр(с)тиль водою. але онь ва(с) кр(с)титъ дхѡмь с'тымь. **Ко(н), нє(д) прє(д) просвѣщенїемь.**

Въ оныа то дѣи, пришель їс з' назарета галилеискаго. и кр(с)тил'са ѡ іѡан'на въ іѡр'дани. и бор'зо якъ выс'тоупиль з' воды. и оувидѣль нбса, а они са ѡворили. и дѣа яко голоуба ис'ходящого на нь. и голось с'тал'са с нбсе. ты еси снѣ мои въз'люб'лен'ныи, о нем' же бл'говъли(х). **Ко(ц), бгѡ.** И опа(т) дхѣ из'вель его на поустыни и быль та(м) на поустыни дѣи чотырьдеса(т). и исквшованъ ѡ дїавола. и быль из'вѣраты [!]*. а агїлове с'лоужили ємоу. А коли іѡан'нь, // пойманъ є(ст). Пришоль їс до галилеи. и проповедалъ єв(г)ліе цр(с)твїа бжїа. и рекль, выпл'нил'са естѣ ча(с). и приближилоса цр(с)тво бжїе. покайте(с) а вѣроуйте въ єв(г)ліе. **Ко(ц) пнє(д).**

¹ Пнє(д) вї нє(д), въ ѡ(н) (т) дѣи, пришоль.

Сє (ж) и на бгѡ на ли(т)р'гїи.

² Вто(к) вї нє(д), въ ѡ(н) (т) ча(с), ходиль їс.

Ходачи при березѣ мора галилейского. и оуз(д)рѣль симона, и ан'дреа брата его. а они мечоу(т) сѣтъ оу морє. бо были рыбы(т)ви. И рекль и(м) їс поидѣте за мною. а я ва(с) оучиню лов'цами члѣкомь. А они гнє(т) ѡставив'ши сѣти свои и за ни(м) пош'ли. а ѡишо(д)ши мало ѡтолѣ. оуз(д)рѣль іакова зеведеова, іѡан'на брата его. а они на лодѣ в'складаю(т) сѣти свои. и поз'валь и(х) їс, а они тог'ды жь // зоставив'ши ѡіа своего в' лодѣ съ нає(м)ники, и пош'ли за нимь. И вшо(д)ши в' капр'наоумь. и бор'зо в' днѣ субботныи в'шоль їс в' соборыще и наоучаль и(х). и дивовалиса о оученіи его. бо и(х) оучиль яко вол'ность имьи. а не яко оучителіе и(х). **конець, вто(к).**

за(ч) г²

130 зв.

И былъ в' соборѣ и(х) члѣкъ которы(и) то маль доуха нечистого И закрычалъ рекоучи. ѡ(х) ш'то на(м) с тобою їсе назарен'скыи. Пришель еси погоубити на(с). Вѣм' та кто еси, ононь, с'тьи бж'їи. И пог'розиль емоу їс рекоучи, оумлѣк'ни, а вы(и)ди из него. И затрась его доухъ нечистыи. и закрычалъ великы(м) гласомь и вышел' // из' него. и оустрашили(с) в'си, и пытали(с) межи собож рекоучи. ш'то е(ст) тото. и ш'то то за наоука новаа. иже с'мѣле и доухомь нечистым* рос'казоує(т), и слоухають его. И роз'несласа повѣсть его гнє(т) по в'сеи оукраинѣ галилейскои. **Ко(ц), срѣ(д).**

за(ч) д³
ѡ

131

А бор'зо выше(д)ши из соборища. приш'ли в' до(м) симоновъ и ан'дрєовъ. изъ иаковомь и съ іѡан'номь где теща симонова огнє(м) жєгома лежала. и бор'зо емоу повидѣли о неи. а онь пристоупив'ши въз'вел' ей яв'ши за роукоу ей. и ѡставиль ей огнь, и послоуговала имь. А коли былъ ю(ж) вечерь, и заходило южь и с'лнце. Принесли к нему в'се немоц'ны(и), // и бѣсноующїи.

за(ч) є⁴
ѡ

131 зв.

И в'се мѣс'то было зыш'лоса къ д'веремь. и оуз(д)оровиль и(х) много. который на роз'маитыи немочи зле мѣли. и много бѣсовъ выгна(л). и не доз'волили бѣсомь мовити, иже бы его з'нали хѡ истин'на(г)[о].

ѣ

А пере(д) свѣтѡ(м) вел'ми рано, в'став'ши вышолѣ [!] їс, и пошѡ(л) на мѣс'це поустое, а та(м) мліл'са. **Конець, че(к).** И шель за нимь симонь. и тыи которыи з ни(м) были. и нашо(д)ши рек'ли емоу. в'сѣ тебе г'ладаю(т). и рекль имь їс по(д)мо жь до б'лиж'ни(х) мѣ(ст), и сель. абы(х) и тамь наоучиль. бо есмь на тоє пришоль. И наоучаль на со(б)рище(х) и(х) по в'сеи галилеи. и бѣсов'ства выгана(л). // И пришоль до него троудоваты(и) просиль его и до колѣнь емѡ припада-

за(ч) є⁵

132

д

³ Сре(д) вї не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с), в' соборѣ и(х) бы(л).

⁴ Че(к) вї не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с) Пришоль їс в'.

⁵ Соу(б) в по(ст). Въ ѡ(н) (т) ча(с), Пошо(л) їс на.

132 зв. ючи такъ мовиль. ꙗко еси хотѣль, могль бы ма еси ѡчисти-
тити. А їс змиловав'шиса прострь роукоу дог'кноул'са его и рекль
емоу. хочоу боу(д) очище(н) а коли тоє рекль. тог'ды жь троу(д) ѡно-
нь ѡишоль ѡ не(г)[о], и е(ст) очищонь. И погрозиль емоу їс и бор'-
зо каза(л) емоу пречь ити. и рекль емоу. с'тережи, абы еси ничего нѣ-
комоу не повѣдалъ. але иди и ѡкажиса иереови. и принеси за ѡчи-
ще(н)є твоє. ш'то е(ст) росказаль мовси на свѣдоцьство имь. **Коне(ц),**
соу(б)гѣ. // А ѡнь выше(д)ши почаль м'ногы(м) поведати и рѣчь славити.
такъ же южь їс не могль явне до мѣста в'нїйти. але бы(л) пречь на
поусты(х) мѣсце(х). и прихожовали ѡв'соудоу до него.

Єв(г)листа выписоує, якъ їс тѣломъ раслаблен'номуу ѡпусти(л)
грехы. И якъ казалъ емоу взати постѣль. И якъ левїѣ ал'ѡеовому велит'
са наслѣдовати. Тыжь поведаетъ иже з(д)оровы(м)ъ не треба лѣкара.
ты(ж) якъ фарисее поноса(т) хѡу иже оучїици его не по(ст)а(тс).

глава, Ѣ
а за(ч) з^б

А опа(т) в'шелъ їс до капер'наоума по ѡс'ми днѣ(х). и оуслышано
е(ст) иже бы в'домоу былъ. и на тыхъ мѣ(ст) зобралоса и(х) много.
такъ ажъ не мог'ли ко дверомъ приб'лижитиса. и мовиль имь с'лово.
ѣ тогды приш'ли к' немоу тыи чтыры, которыми былъ несень рослаб-
лен'ныи жилами. и не мог'ли приб'лижитиса к' немоу д'ла народа.
133 и // продрали стрѣхоу дахъ домови. в' которѡ(м) былъ їс. и оучинив'ши
дѣроу с'пустили ложе на ко(то)рѡ(м) то раслаблен'ныи лежалъ.
А їс оузрѣв'ши вѣроу и(х), рекль раслаблен'номуу. снѡу ѡпущаю(т)са
тобѣ грѣхове твои. И были та(м) нѣкоторыи зь оучителейъ и мыслили
в ср(д)ца(х) свои(х) рекоучи. прош'то жь то(т) та(к) хоулы мови(т).
к'то можетъ ѡпущати грехы ед'но са(м) бѣ. А їс бор'зо поз'нав'ши
дѣомъ свои(м), иже такъ сами в' собѣ мыс'лили. и рекль имь. прош'то
ѡто мыс'лите въ ср(д)цахъ ваши(х). ш'то е(ст) лѣп'шеи речи раслаб-
лен'номуу ѡпущаю(т)са тобѣ грѣхы твои. чили па(к) речи, в'стань а
133 зв. въз'ми ло(ж) твоє // и ходи. але абы есте оувѣдали иже снѣ члѣчскыи
має(т) вол'ность на зе'мли ѡпущати грехы. И рек'ль рослаблен'номуу.
тобѣ мов'лю в'стань. а въз'ми ложе твоє и иди до домоу твоего. И
бор'зо ѡнь в'сталъ а в'заль ложе свое и вышоль пре(д) в'сѣми. такъ
же са дивовали в'сѣ. и хвалили бѣа рекоучи. иже ес'мо еще нѣколи
таковой рѣчи не видали. **конецъ, не(д).**

^б Не(д) в по(ст), въ ѡ(н) (т) ча(с), в'шоль їс.

И вышель ѡпа(т) к' мороу. и оувесь нарѡ(д) прихожалъ к нему и наоучалъ ихъ. мимо идоучи оувидѣль члѣка прозвище(м) левію сѣа ал'феового. а онъ сѣди(т) на мыг'нищи. И рекль емоу поиди за мною. А онъ в'став'ши и по // шоль за нимъ. И сталоса, коли їс сѣдѣль за столомъ въ домоу его. и мнози мыгаре и грѣшници сѣдѣли со їсѡ(м) и со оученикы его. было бо и ты(х) много которыи то за ни(м) ш'ли. оучителіе пакъ и фарисее видѣли его и(ж) иль з' мыгники и з' греш'ники. и рек'ли оученикомъ его. прош'то зъ яв'ными и таинными греш'ники мис'тръ вашъ ясть и пие(т). оуслышав'ши тоє їс рекль и(м). не потребоую(т) здоровии лѣкара, але немоцнии. не пришь бо я призвати правед'ники. але грѣш'ны(х) на покааніє. ко(ц), соу(б).

за(ч) и⁷
ѣ

134

А коли оученици їѡан'нови и закон'ничестіи постили(с) // и пришо(д)ши рек'ли емоу. прошто (ж) то оученици їѡан'нови и фарисеистіи поста(т)са. а твои не поста(т)са. їс пакъ ѡповидѣв'ши и рекль имъ. если же могоу(т) сѣнове весела поститиса, доколе є(ст) ис' ними жени(х). до которого жъ ча(с)у зъ собож имаю(т) жениха не могоу(т) поститиса. але прїдоу(т) дѣнове таковыи коли то ѡя(т) боуде(т) ѡ ни(х) жени(х). тог'ды боудоу(т) са постити в' ты(х) дѣехъ ни жа(д)ныи зап'латы соук'на нового пришиває(т), икъ дѣянїю старомоу. а если (ж) иначеи ѡтрг'не(т)са конецъ его новое ѡ старого. и бол'шаа дира боуде(т). и ник'то тыжь не в'ливає(т) вина новѡ(г)[о]. // в' мѣхы ве(т)хы. а если ж' бы иначеи, то роз'са(ди)тъ вино молодое мѣхы. и вино пролѣє(т)са, и мѣхове погыноу(т). Але новое вино має(т) быти въ мѣхы новыи з'ливано. ко(ц) па(к).

134 зв.

за(ч) ѡ⁸

135

И придалоса емоу ити въ соуботы черезъ сѣанїа черезъ збожа а оученици его идоучи дорогою почали зривати колоса. И фарисееве повидѣли емоу рекоучи. ви(д) ш'то дѣлають в' соуботы ш'то са не годить. А їс ѡповидѣв'ши рекль и(м). а чи есте николи не читали. ш'то оучиниль дѣдъ. коли потребу имѣль. и въз(а)лка са(м) и тыи которыи были з ни(м). а якъ в'шо(л) в до(м) бжїи завиаѡара ар'хиереа. и хлѣбы пре(д) // ложен'ныи пояль. которы(х) са не годи(т) ясти тлѣко їереѡмъ единѣмъ. а и ты(м) тыжь дава(л) которыи были з ни(м). и поведа(л) имъ иже соубота для члѣка є(ст) оучинена. а не члѣк для соуботы. прото жъ є(ст) господарѡ(м) сѣнь члч(с)кы(и). соубо(т)*.

за(ч) г⁹

135 зв.

⁷ Соу(б) ґ по(ст), Въ ѡ(н) (т) ча(с). мимо идоуч(ч).

Соу(б) вї в ма(ѡ) в гла(в) ґ а за(ч) пѣ. пне(д) вї в м(ѡ) в' гла(в) ѡї, а за(ч) ѡѡ.

⁸ Па(к) вї не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с), оученици и.

⁹ Соу(б) ґ по(ст), Въ ѡ(н) (т) ча(с), пригодило(с).

Єв(г)листа выписоує(т) якъ хс в' днѣ соуботныи исцѣлили соухую роукоу. члѣкови. И ты(ж) якъ діаволове его снѣмъ бжїимъ бы(ти) вызнавають. И ѿ дванадесать ап(ст)лѣхъ. и якъ ты(ж) ѡбличає(т) закон'ники про злобивость и(х). хба мат'ка и брата и сес'тры тыи то соутъ. которыи слоухають и чинать слово бжїе.

глава Г
З И в'шоль заса в' соборище. и былъ та(м) члѣкъ, которы(и) то имѣлъ соухую роукѣ. и стерег'ли его если в' соуботы исцѣли(т) его. абы его ѡбвинили. и рекль томоу члѣкоу, которыи то имѣлъ оус'хлоую роукоу. стан' тоу на серединѣ. и рекль и(м) годи(т) ли са в' соуботы добро чинити, чили зле оучи // нити. дшѣоу сп(с)ти чили погоубити. а ѡни млѣчали. и позрѣлъ на ни(х) з' гнѣво(м). и жаловаль ѡ окамене(нн)ѣ ср(д)ца ихъ. И рекль члѣкови простри роукоу твою. и простеръ. и оучинена є(ст) роука его здорова яко и дрѣгаа. ко(ц) соу(б).

за(ч) аї¹⁰ А выше(д)ши ѳарисеове бор'зо изъ слоугами иродовыми. оучинили ра(д)у противъ їѡви якъ бы его загоубили. а їс ѡшель з оучениками своими к' мороу. и многыи наро(д) ѡ галилеа за ни(м) пошоль. и зъ їоудей, и ѡ їер(с)лима, и ѡ идоумеа. и зъа їѡрдана. и тыи которыи были ѡколо тироу и сидоноу множество великое. оуслышав'ши
136 зв. яко много чиниль, // приш'ли к' нему. И рекль оученикѡ(м) своимъ абы ємоу лодю изьеднали дла народа, и(ж) бы его не сти(с)кали. бо много и(х) былъ оуз'доровиль. такъ и(ж) ты(ж) валилиса на нь абы са его дот'кнуули. которыи (ж) мѣли коли недоугы. а доухове нечистыи коли видѣли его, падали пере(д) нимъ и крычали мовачи. ты еси снѣ бжїи. а ѡ(н) много грозиль и(м). абы его не ѡбъявлали. ко(ц), пне(д).

за(ч) вї¹¹ И выше(д)ши на гороу призваць к' собѣ ты(х) которы(х) ѡнь са(м) хотѣль, и приш'ли к' нему. и оустанови(л) и(х) дванадеса(т) абы были з ни(м). абы и(х) послаль проповедати. и даль и(м) моць, хоробы
137 оуздоравлиати. и бѣсы выганати. // и Perez'валь има симонови петръ. ї иакова сѣна зеведеово(г)[о]. и иѡан'на їаковового брата. А Perez'валь и(м) имена вѣанерьгесь, то є(ст) снѣове громоу. и ан'дреа и филип'па. вал'форомеа, и ма(т)ѳеа и ѳомоу. ї иякова ал'феового. и фа(д)деа и симона кананита. ї иудоу с'кариѡскаго. который то и продалъ его. Конєць, в'тор'коу.

¹⁰ Пне(д) гї не(д) въ ѡ(н) то (т)[!] ча(с), оучинили.

¹¹ Вто(к) вї не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с), призва(л) їс.

И якъ южь в'шли в' до(м). зобра(л)са ѡпа(т) наро(д). так' же тыжь за(ч) гї¹²
они ани хлѣба яс'ти не мог'ли. И оуслышав'ши тыи которыи были оу
него повинуватыи. вышли его поимати. бо мовили иже ѿишоль ѿ
розоумоу. але оучители и фарисе(и), которыи (ж) были приш'ли ѿ // 137 зв.
їер(с)лима, поведали, иже вельзаоула при собѣ мае(т). и о к'нажати
бѣсов'скомь выганае(т) бѣсы. а онь призвав'ши и(х) оу при(т)ча(х) мо-
виль до ни(х). и якъ (ж) може сотона сотоноу выганати. ес'ли бы
цр(с)тво было противь собѣ роздѣлено. не може(т) стати цр(с)тво
тоє. до(м) ты(ж) если бы былъ против'ко собѣ роздѣлень. не боуде(т)
мочи до(м) тои стати. а если сотона пов'сталь противь собѣ и роз'де-
лил'са не може(т) стати, але мае конєць. И ник'то не може сьсоуды
крѣп'каго вшо(д)ши в до(м) его взати. если не в'передь к'рѣп'каго
сваже(т). тог'ды и до(м) его побереть. конє(ц), срѣ(д).

Заправ'ды вамь повѣдаю, и(ж) // в'сакыи грѣхы боудоу(т) ѡпоущени за(ч) гї¹³
снѡмь члѣцкы(м). и роуганїа которы(м) бы са нароугали. а если же 138
похоули(т) на дхъ стїи, не имае(т) ѡпоущенїе навѣки. але е(ст) винень
вѣч'номуу соудоу. бо мовиль иже доуха нечисто(г)[о] мае(т). тогды
пришла мѣи его и брата. и стоячи на дворѣ послали к немуу вызы-
ваючи его. а около него сѣдѣль наро(д), и рекли ємоу. ото мѣи твоа и
братїа твоа, и сестры твоа на дворѣ ищоу(т) тебе. а онь ѡповѣдаючи
и(м) рекль. к'то е(ст) мѣи моа и братїа моа. И обыг'ладаль около
себе сѣдащи(х) и рекль. то мѣи моа и братїа моа. если же к'то
боуде чинити // волю бжїю. то е(ст) бра(т) мои и сестра моа и мѣи 138 зв.
мнѣ е(ст). ко(ц), че(к).

Єв(г)листа выписоуеть ѡ подобен'ствѣ роз'сѣвача ѡ доброи мѣрѣ. ѡ
зер'ноу горьчично(м)ь. И тыжь якъ хс на лодѣ опочиваеть: Глава чет'вертаа.

И опа(т) почаль оучити при моры. и зобралоса к немуу множество глава Д
народа. такъ ажъ са(м) в'стоупив'ши в лодю сѣдѣль на моры. и в'весь а за(ч)
наро(д) былъ на зем'ли по(д)ле моря. и оучиль и(х) при(т)чами мно(г)[о]. гї¹⁴
и мовиль и(м) в' свое(м) наоученїи. с'лыш'те, ото вышель ро(с)сѣвачь
сѣяти. А коли роз'сѣваль. єдино пало на поути. и прилетѣв'ши п'тица б
нб(с)ныа и изьзобалї є. а друоугое пало на камени. г'де не мѣло землѣ
многы(и). и гне(т) оусхло. бо не мѣло глоубокости зем'ла. // а коли 139

¹² Срѣ(д) гї не(д). Вѣ ѡ(н) (т) ча(с), в'шоль їс.

¹³ Че(к) гї не(д). заправ'ды ва(м) повѣ.

¹⁴ Па(к) гї не(д), Вѣ ѡ(н) (т) ча(с), почаль їс оу(чит).

в'зыш'ло с'лнце, оуваноуло прото иже не мало корене и оусхло. А ин'шее пало межи терна. и в'з'б'г'ло тр'гна коу гор'ѣ, и оудоушило его. и плодоу не дало. Ин'шее па(к) пало в' доброую зем'лю. и дало пло(д) оустоупоуючи к' гор'ѣ и ростоучи. и приплужовало, овое т'ридеса(т). а иноє ше(ст)деса(т). а н'которое с'то. а на(д) тоє рекль и(м). к'то мае(т) оуши слышати нехай слышитъ. **ко(ц) па(к).**

за(ч) сл¹⁵

139 зв.

А коли былъ са(м) единь. пыгали его тыи которыи коло него были изъ дв'манадеса(т)ма ѿ при(т)чи. а їс ѿпов'д'в'ши рекль имь. ва(м) є(ст) дано в'дати таем'ниц'ѣ цр(с)тва б'ж'їа. а оны(м) же ко // торыи в'н'ѣ в' при(т)ча(х) в'са бываю(т) абы видачи в'дали и не вид'ли. и слышачи слышали и не розоум'ли. да некогда ѿбрата(т)са. и ѿпоушени боудоу(т) имь гр'ѣхове. И рекль имь. не знаете ли при(т)чи тои то. а якъ же пакъ в'с'ѣ при(т)ч'ѣ пороз'дм'ете. роз'с'вачь слово роз'с'вае(т). а то тыи соу(т) ш'то на поути. иже с'ѣ(т)са слово. а коли оуслышать. и бор'зо приходи(т) д'їаволь, и вынимае(т) слово вс'янное в ср(д)цехъ и(х). а так' же и тыи соу(т) с'янныи на м'с'це(х) камен'ныхъ. которыи то коли оуслышать слово. гне(т) з' радост'ю пр'їмаю(т) є. але

140

не маю(т) корене в соб'ѣ и дочасни соу(т). а коли пр'ї(д)* [!] // засмоучена а противен'ство дла слова б'ж'їего. бор'зо (с) з'блаж'наю(т). А то тыи которыи соу(т) в' тр'ню зас'яни. коли оуслыша(т) слово а троскана с'его св'ѣта и прелесть бога(т)с'тва, и друугы(х) похот'їи. в'ходачи задоушаю(т) слово, и бес'пло(д)но бывае(т). А то тыи которыи соу(т) на доброй зем'ли оус'яни. который ж' то слоухаю(т) слова б'ж'їа и пр'їмаю(т) є. и приноса(т) пло(д). иноє тридеса(т). иноє ше(ст)деса(т). а иноє сто. На(д)то пакъ мовиль и(м). коли св'ѣчоу зажигаю(т). по(д) сосоу(д) ли или по(д) пост'ѣль ей положа(т). чили не на св'ѣтил'никоу поставлена боуде(т). не є(ст) бо таино ко-

140 зв.

то(ро)є бы са не з'явило. // ани боуде потаєно. але иже бы на явность пришло. к'то мае(т) оуши слышати нехай с'лышитъ. **Конецъ пне(д).**

за(ч) сл¹⁶

И мовиль и(м), стереж'те чого слоухаете. Которою м'брою м'рите. тою (ж) ва(м) боуде(т) ѿм'рено. И боуде(т) придано ва(м), которыи слоухаете. бо если к'то имае(т) боуде(т) ємоу дано. и к'то не мае(т) и то ш'то мае(т) боуде(т) в'зато ѿ него. и мовиль и(м), таково є(ст) цр(с)тво б'ж'їе. якобы коли ч'лкъ нас'ѣна оувр'гль в' зем'лю, и спал' бы. а вставал' бы в'дн'е и вночи. а с'ѣма в'зыиде и в'зросте коли ѿнь не в'дае(т). в соб'ѣ бо земля плоди(т). напередь травоу, а потѿ(м)

¹⁵ Пне(д) д'ї не(д) в'ѣ ѿ(н) (т) ча(с) бы(л) їс са(м) еди(н).

¹⁶ Вто(рк) д'ї не(д), в'ѣ ѿ(н) (т), Рекль г'ѣ свои(м) оу(ч) стре(ж)те.

колось. потомъ // наплънає(т) п'шеницю в колось. а коли зоз(д)рѣть 141
 плодь. бор'зо пошлє(т) серпъ бо єсть пос'пѣла жа(т)ва. И рекль и(м). к'
 чемоу приподобимъ цр(с)тво бжїє. или яковой при(т)чи приложи(м) є.
 є(ст) яко зрѣно гръчи(ч)ное. которое (ж) то коли всѣяно быває(т)
 в' землю. менши є(ст) ѿ всѣ(х) сѣмень которыи соу(т) на зем'ли. а
 коли са с'плоди(т), и в'зростє(т) оу былиноу. и быває(т) бол'шее ѿ
 всѣхъ зелїи. и чини(т) лѣторосли великыи. такъ иже могоу(т) по(д)
 тѣню є(г)[о] г'нѣз(д)итиса п'тицѣ нб(с)ныа. А таковыи многыи
 при(т)чами мовиль и(м) слово. и якоже мог'ли слышати. а без при(т)-
 чи не мовиль и(м) с'лова. // а на особливо(м) пакъ мѣс'ци, все розказаль 141 зв.
 оучнїко(м) свои(м). Конєць. вто(к).

И рекль имъ онои то години коли пришо(л) вечерь. перевезѣ(м)са 3а(ч) иї¹⁷
 на дреу(г)ю стороноу. ѿпоустив'ши народы. появи его з' собою в 17
 лодю. але и иныи лодѣ еще были з нї(м). И якъ южь былъ в лодѣ,
 тог'ды сталаса боура великаа ѿ вѣтроу. ажъ и влѣны са вливали в
 лодю, якъ бы южь потонути єи. а ѿнь при кон'ци лодѣ спалъ на
 в'зголюю. и з'буодив'ши его рекли ємоу, оучителю не д'баєши ли иже
 погыбаємъ. а ѿ(н) встав'ши запрети(л) вѣт'роу, и рекль морю, оумль-
 кни а перестань. и пересталь вѣтръ // и сталоса є(ст), бар'зо тихо. и 142
 рекль и(м), ш'то такъ єсте с'траш'ливи. и яко жъ не имаете вѣры. а
 ѿни са бояли бояз'ню великою. и мовили єди(н) къ дреугомоу. и кто
 (ж) є(ст) того. иже вѣтръ и море слоухаю(т) его. Ко(ц) срѣ(д)*.

Єв(г)листа выписоує, якъ хс̄ оуздорювлаєть члїка, ѿ множества діаво-
 ловь. а иде коу кнажати щ(к)олы жидов'скои. дъщерь его ѿздорювлати. а
 жєноу ѿ немочи высвободити. ты(ж) я(к) дѣцю вѣскр(с)си(л) [!].

И переехали на дреугою [!] стороноу до оукраинь гадарин'скы(х). а 8
 коли онъ вышєль из лодѣ. бор'зо стрѣтилъ его ѿ гробъ члїкь. которыи 8
 то малъ доуха нечистого. и которыи в' гробѣхъ меш'кана мель. а не 8
 могль ты(ж) его ник'то лан'цоухами з'вазати. бо часто поу(т)а(н) и 8
 рєтаз'ми вазань. и бывали** // ѿ него лан'цоухы рострѣгнєны, и поу(т)а 8
 поламаны. а ни жадныи его не могль оукротити*. а ть(и) же то всег- 8
 да в'ночи в' гора(х) и в гробѣ(х) былъ. крычаль и би(л) са(м) себє 8
 каменїємъ. а оуз(д)рѣль їса з(д)алека бѣжалъ и поклонил'са ємоу, и 8
 крычаль голосѿ(м) великымъ рекль. ш'то я има(м) с тобою їсе сїоу

¹⁷ Срє(д) дї не(д) Рекль їс̄ свои(м) оу(ч), пере.

¹⁸ Чє(к) дї не(д), Вѣ ѿ(н) ча(с) Перееха(л) їс̄.

б̄га вышнаго. зак'линаю тебе бого(м). абы еси мене не моучиль. мовил' бо ємоу їс' выйди доухоу нечистыи с' ч'лка. и пыгаль его, рекоучи. якъ є(ст) тобѣ има. Рекль ємоу, легеонъ има мнѣ есть або тма бо на(с) есть много. И просиль его вел'ми, абы не выганаль его с тои оук'раины. было пакъ тоу при гора(х) великое // стадо свинїи пасено. и просили его бѣсове рекоучи. пошли на(с) оу свинѣ. абыс'мо выш'ли в' нѣ. и казалъ имь їс'. а выше(д)ши доухове нечистыи. выш'ли до свинїи. и великою проу(д)кост'ю бѣжало тоє стадо по берегуу до мора. а было ихъ якобы двѣ тисачи, и оутоноули в' моры. тый пакъ который и(х) пас'ли оутек'ли. и повидѣли то в' мѣстѣ(х) и в селѣхъ. и выш'ли люде абы видѣли ш'то (с) то стало. А коли приш'ли ко їсови оу(з)дрѣли того который то былъ моучень ѿ дїаволовь. а онъ седи(т) вѣдежоу* оболочен'ныи. и при добрѡ(м) розоумѣ. который то мѣль, легеон. и оустрашилиса. // а тыи который видѣли, повидѣли имь якъ са с'тало томоу который мѣль дїавольство, и о свина(х). а они пакъ почали его просити. абы пошоль з оукраинь ихъ. А коли в'стоупиль в' лодю. просиль его и ононъ бѣснѡющійса абы былъ с ни(м). їс' пакъ того не позволиль, але рекль ємоу. иди до домоу твоего к' твоимь. а повѣжь и(м). якъ тобѣ много гѣ оучиниль, и змиловал'са на(д) тобою. и бишоль и почаль проповедати в десатиградѣхъ, иже много оучиниль ємоу їс'. и дивѣвалиса в'си. **конє(ц), че(к).**

за(ч) к¹⁹ А коли їс' переехаль заса на другоую с'тороноу. зыш'ли(с) к
144 не(мѡ) // народове многыи. а онъ бы(л) при моры. и пришоль единь ѿ
вї архисинагога. кїѣжа щ'колы жидов'скои. именовъ їаи(р). и оуз'дрѣв'ши
его припаль къ ногамъ его и просиль его вел'ми рекоучи. дъщеря моа
на кончинѣ є(ст). пойдѣ а положи на ню роукоу твою. да спасен'на и
жива боуде(т). и пошоль с' нимь їс'.

за(ч) к²⁰ И за нимь иш'ли народове многыи. и стискалисѧ. престоу(п), па(к).
[гї] А жена нѣякаа была в' точеню крѣве вї лѣтъ. и много трѣпѣла ѿ
144 зв. многы(х) лѣкарє(в). и южь была выдала на тоє, в'се добро свое. а
ничого ей не помог'ло. але еше в' гръшее нез'дорова приш'ла. // А ко-
ли оуслышала їса. приш'ла межѣ народѡ(м) и(з)задоу. и до(т)кноуласѧ
одѣна его. мыслила бо сама в собѣ рек'чи. ес'ли же тол'ко до(т)к'ноуса
одѣна его з'дорова боудоу. и бор'зо оусхло тече(н)є крѣве еѧ. и
порозоумѣла тѣломь иже исцѣлена є(ст) ѿ тои немочи. и бор'зо їс'
розоумѣль самъ в' собѣ, иже сила выш'ла из' него. и обрѣноув'ши(с) к'

¹⁹ Па(к) дї не(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с), перееха(л) їс'.

²⁰ Пне(д) єї не(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с), иш'ли за їсо(м).

народови рекль. к'то са до(т)кноуль о(д)на моего. и рек'ли ємоу оученици єго. видишь же та наро(д) оугн'тає(т). и мовишь кто са до(т)кноуль мене. и гледель около себе абы єи видель котораа то оучинила. жена пакъ бо // ячиса и трасоучи, и видачи ш'то са стало ей. прист'опила и пала пере(д) нимь. и повид'ла ємоу в'сю правдоу. А їс рекль ей д'ч'ко в'бра твоа з'доровоую тебе оучинїла. иди з' миромь, и боу(д) з'дорова ѿ немочи твоєй. **Конєць, пнє(д).**

А коли онь еще мовиль. ч'ти, па(к). Приш'ли ѿ ар'хисинагога. поведаючи. и жь д'щера твоа южь оумр'ла. и д'ла чого движешь оучителя. и оуслышав'ши їс тоє слово рекль. не бойса тлько в'роуи. и не допоустиль за собою ни єдномоу поити. єд'но петроу ї иаковоу їван'ноу, братоу їаковоу. // и в'ш'ли в до(м) ар'хисинагог(о)в. оувид'ль мовоу и плачь, и крычана много. и вшо(д)ши рекль и(м). дла чого трошетеса и плачете. не оумр'ла є(ст) д'вца але спи(т). а они са с'м'бяли з него. а онь пакъ выгналь в'нь вс'б(х). тлько поя(л) ѿца и м'тр' д'вчиноу. и тыи которыи з ни(м) были в'ш'ли та(м), где то д'вца лежала. А яв'ши за роукоу д'вцо, рекль ей. тали факоу(м). еже є(ст) речен'но, д'вце тоб' мов'лю в'стань. и бор'зо в'стала д'вца и ходила. было бо южь ей л'б(т) ѿ, и дивовалиса великымь дивомь. А онь приказаль имь много. абы жадень о то(м) не в'да(л). и рекль дайте ей яс'ти. //

Єв(г)листа выписоує(т). иже дивоую(т)са мнози, наоученїемь хр(с)т-вы(м). и гр'ше(т)са а мова(т). иже то(т) то єсть с'нь теслинь. И якъ хс роз'сылає(т) и оучить ап(ст)лы. якъ ты(ж) їван'нь кр(с)титель ста(т) єсть. и я(к) народь, нак'рмлень єсть па(т)ма хл'бь. И якъ тыжь їс по морю ходиль. И якъ многы немоц'ныи оуздоровиль:

И зышелъ ѿтоудоу и пришель вь ѿчизноу свою. и за ни(м) ш'ли оуч'ници є(г)[о]. **Конєць па(т)коу.** А коли была соубота. почаль на з'борьще(х) оучити и(х). и мнози слышачи дивовалиса рекоучи. ѿколе онь тоє маєть. и ш'то то за премоудро(ст) котораа є(ст) ємоу дана. и дивове таковыи роукама єго бываю(т). чи не тои то є(ст) тесла с'нь м'рїи(н). бра(т) їаковоу и ѡсїи ї июд' и симонови. а вид' же и сестры єго з'де с нами соу(т). и б'лазнилиса о немь. а їс мовиль и(м). не є(ст) пр(о)ркъ безь оу // чтивости. єд'но вь власти своєй. и в родин'є своєй. и

²¹ Вто(к) єї не(д), Вь ѡ(н) (т) ча(с), Прише(л) їс.

в' домоу своємь. и не мogle тоу з'наменїа жа(д)ного оучинити. тлько мало на немоц'ны(х) в'складаль роуки и исц'флил и(х). и дивовал'са за нев'фр'ствїє и(х). и об'хожоваль около по м'фс'то(х).

за(ч) кт²² И призв'валь обанадесать. и почаль и(х) посылати два а два. и даль и(м) моць на(д) доухы нечистыми. Конєць вто(к).

д И заказаль и(м), абы ничого не брали на поу(т). тлько жезль единь. ани мош'ны, ани хл'ба. ани в чересь м'фди. але обоуты ногы вь сан'далїа в черевики. абы са не оболокали вь д'в'ф соу'кн'ф. и мовиль и(м), // где жь коли в'йдете в' домь, тоу пребывайте поky ажь и в'йдете. а которыи жь бы коли ва(с) не прияли. ани ва(с) слоухали. выше(д)ши фтоу(д). фтрас'фте поро(х) которыи бы былъ по(д) ногами вашими. на св'доцьс'тво имь. зап'рав'ды пов'фдаю вамь. ижь фрадн'фи боуде(т) содомомь и гоморф(м) в' д'ф соудовыи. ни(ж)ли м'фс'тоу томоу. А они выше(д)ши пропов'фдали, абы (с) покаали. и б'фсы м'ногыи выганали. и помазовали много немоц'ны(х) оливою. и были оуз'дорвлени. ко(ц) сре(д).

за(ч) кт²³ И оуслышаль иро(д) цр'ф. бо было слав'но има его. и мовиль жебы 147 зв. йван'нъ кре // ститель з' мр'твы(х) в'сталь. прото са дивове через' него еф д'фють. другыи пакь поведали иже бы илїа былъ. а ин'шїи зась мовили иже есть пр(о)ркомь. або единь с' пр(о)рко(в). А иро(д) то оуслышав'ши рекль. которого ес'мь я с'таль йван'на, то(т) то е(ст) з мр'твы(х) в'сталь. иро(д) бо былъ послаль и поймаль йван'на. з'вазав'ши и всадиль его до тем'ниц'ф. д'ла иродїады жены филип'па брата своего. бо былъ ей пояль за женоу. мовил' бо йван'нъ иродови. тоб'ф бо не 148 ласа на него. и хот'ла его оуби(ти), // але не мог'ла. бо иро(д) бояльса йван'на. бо в'фдаль его быти моужа прав'дивого, и с'тго. и стереговал'са его. и ра(д) слоухаль его. и м'ного р'фчїи чиниль. и сла(д)ко сл'дхаль его. И пригодил'са де(н) потреб'ныи. коли иро(д) ро(ж)дествоу своему д'лалъ вечероу. кн'земь своимь и гет'манф(м). и передьнейшимь люде(м) галилейскы(м). и в'шо(д)ши д'вца тои то родияды. пласала и оуподобаласа иродови. и ты(м) которыи с'фд'фли з ни(м). и рекль цр'ф д'вци. проси оу мене если же чого хочешь. и да(м) 148 зв. тоб'ф. и зак'лал'са еи. а если же ма попросись да(м) тоб'ф и до поль // цр(с)тва моего. а она выше(д)ши рекла м'три своей. чого маю просити.

²² Вь ср'ф(д) еф не(д), Вь ф(н) (т) ча(с) призвал(л) йс.

²³ Вь ф(н) то ча(с), оуслышаль иро(д).

Авоу(ст) кф на оуф'кнове(н) ч(с)тныя гла(в). на ли(т)р'гїи.

а мѣи ей рек'ла. проси головы іѡа(н)на кр(с)тла. и вшо(д)ши бор'зо а поспѣш'но къ црѣви. и просила рекоучи. хочоу абы ми еси даль на мисѣ голову іѡан'на кр(с)титела. тог'ды засмоутил'са црѣ клат'вы дла, и дла ты(х) который то сѣдѣли с' ни(м). не хотѣль ѡречиса ей. але послалъ с'пекоулатора. *ката*, и розказаль принес'ти главоу его на мисѣ. и даль ей двѣци. а двѣца дала ей мѣтри с'воей. то оус'лыша(в)ши оученици его. приш'ли и в'зали тѣло его. а поховали его въ гробѣ. //

149

Тогды приш'ли ап(ст)лвѣ къ іѡсови. и повидѣли ємоу в'се, ш'то коли чинили и наоучили. **конєць оус'ѣкнове(н)ю.** И рекль и(м) пере(и)дѣте вы сами в' поустое мѣсто едины. и опочин'те мало. было бо много ты(х) который приходили и ѡходили. а не было имь коли и яс'ти. и в'с'тѣ-пив'ши в лодю ѡиш'ли на мѣс'це поустое. и видѣв'ши и(х) коли то ишли. и позналѣ и(х) многы. и избѣглиса та(м) пѣш'ши ѡ всѣ(х) мѣстѣ. и оупередили его та(м) и зыш'лиса к' немоу. А іс выше(д)ши оуз(д)-рѣль многы народѣ. и милость малѣ до ни(х). были бо яко ов'цѣ

за(ч) кѣ²⁴

которые то не // маю(т) пастыра. и почаль и(х) оучити много. а колї ю(ж) немалыи ча(с) миноуль. пристоупили к немоу оученици его и рек'ли. поустое то естѣ мѣсце. и ча(с) южѣ є(ст) не малыи. ѡпусти

[st]

и(х) абы ш'ли до околич'ны(х) сель и мѣстѣ. и накѡпа(т) собѣ хлѣбовѣ бо не маю(т) чого яс'ти. а онѣ ѡповидѣв'ши рекль имь. дайте и(м) вы ясти. а они рекли ємѣ, г'дѣ коупимо за двѣстѣ грошїи хлѣба. и дамо имь яс'ти. а онѣ и(м) рек'ль. кол'ко хлѣбо(в) имаетѣ. идѣте а огла-дайте. а они доведав'шиса рек'ли, патеро а двѣ рыбѣ. и розказаль и(м) посадѣте в'сѣ на коупы на коупы [!] на т'равѣ // зеленои. и роз'са-дилиса по стоу а по патидеса(т). а в'зав'ши патеро хлѣба и двѣ рыбѣ. възрѣв'ши на нѡ бл(с)ви(в), и поламалѣ хлѣбы. и дава(л) оученикѡ(м) свои(м), абы клали пере(д) ними. и обѣ рыбѣ роз'делиль имь всѣ(м), и ѣли в'си и насыгилиса, и набрали окроуховѣ вї кошоувѣ пол'ны(х). а так' же и ѡ рыбѣ. а было ты(х) которые то ѣли па(т) тисачѣ моужевѣ.

149 зв.

И бор'зо приноудиль оученикы своа в'сѣс'ти в лодю. и вперє(д) еха-ти на оноую стороноу до вио'саиды. ажѣ покы са(м) розпоуститѣ на-роды. **Конєць четврѣгоу.**

150

за(ч) кѣ²⁵

А рос'поус'тив'ши и(х) шель на гороу молитиса. а коли ю(ж) // былѣ вечерѣ. была лода насере(д) мора. а онѣ са(м) на зем'ли. и оувидѣль и(х) а они са мрѣдоуютѣ оу плаванїи. бо былѣ и(м) вѣтрѣ про-тив'ныи. И яко бы о четвр'тои сторожи ношної. пришоль к ни(м)

150 зв.

st

²⁴ Чє(к) єї нє(д), вѣ ѡ(н) то ча(с) приш'ли.

²⁵ Па(к) єї нє(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с), приноуди(л) іс.

ходаи по мороу. и хотѣль ихъ мин(ѡ)ти. а они оузрѣли его. а онъ ходи(т) по мороу. довнималиса иже бы шѣто злое было. и крык'ноули бо его были в'сѣ оузрѣли. и засмѡтилиса. и бор'зо промови(л) к нимъ рекоучи. боуд'те доброи надѣи, не бойтеса я є(смь). и в'стоупиль до ни(х) в лодю. и пересталь вѣтръ. а они ты(м) бол'ше сами в' собѣ стра-
 151 хом* са дивили. бо не порозоумѣли // зь оны(х) то хлѣбовъ. было бо ср(д)це ихъ закаманѣло. А коли са переплавили. приш'ли в' зем'лю генисаре(т)скоую. **Конєць, па(к).**

за(ч)
кз²⁶

Бо та(м) была пристань. а коли выш'ли з лодѣ. бор'зо его поз'нали. а бѣгаючи по в'сеи оукраинѣ тѣ(и). почали на постела(х) к нему носити немоц'ныи. где (ж) коли оувѣдали о немъ и(ж) бы былъ тоу. А камо жь коли вхожалъ до мѣсть альбо до сель. или до градовъ. и на оулица(х) покладовали немоц'ныи. и просили его иже бы са подол'ковъ одѣна его до(т)к'ноули. и кол'ко коли са ихъ дот'кноуло оуздо-
 151 зв. ров'лени соу(т). //

Єв(г)листа выписоуетъ. якъ закон'ници жалоую(т), же оучици неоу-мыгыми роуками ядятъ хлѣбъ. и якъ хс ѡповѣдаєть, шѣто до оустъ входитъ не сквр'нить члѣка. и якъ дѣщера хананейскои, и глоухи и нѣмыи єсть оуздорвлень. глава семаа.

гла(в) 3

И собралиса к' нему фарисее, и нѣкоторые ѡ к'нижникъ прише(д)ши(х) ѡ їерѡ(с)лима. и оувидѣли нѣкоторые(х) зь оучениковъ его. а они нечистыми роуками, то є(ст) неоумыгыми яда(т) хлѣбы. с'мѣялисa з ни(х). фарисее бо и в'си їоудее. єсли бы час'то роуки не оумывали не ядали. дрѣжали оуставы с'тар'ши(х). и с трѣгѡ ты(ж) прише(д)ши єсли бы са не оумыли не ядали. и много ин'ши(х) рѣчи є(ст) которыи прияли дрѣжати. оумывана с'клѣницъ и кон'ви и мѣданицъ и стол'цовъ.

за(ч)
кз²⁷

152
[ѡ]

Потоѡ(м) пытали его фарисее и к'ници [!] рекѡчи. // д'ла чогу оученици твои не дрѣжа(т) ведлоугъ оуставы с'тар'ши(х). але неоумыгыма роукама яда(т) хлѣба. А онъ ѡповѣдаючи рекль имъ. добрѣ пророчествовалъ їсаѡа о ва(с) лицемѣрѣхъ. якъ же и є(ст) писано. сѡи людїє оусты ма чтоу(т). але ср(д)це ихъ далеко ѡстои(т) ѡ мене. але мене порож'не хвала(т). оуча(т) науку приказана лод'ско(г)[о]. ѡпоустив'ши заповѣ(д) бжїю, дрѣжите оуставы стар'шихъ члѣкъ. **Конєць, пне(д)л'коу.**

²⁶ Пне(д) сї не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с), Вышо(л) їс.

²⁷ Вто(к) сї не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с), звѣдова(ли).

Омывана с'кланиць и вѣдерь. и ины(х) подобны(х) рѣчи такы(х) много чините. и мовиль имь, добръ ѿмѣтаете приказаніє бжїє. // абы есте оустановленіє бжїє заховали. мовси бо рекль. чти ѿца твоего и мѣрь твою. А кто бы злыи̇ слова мови(л) ѿ(цѣ) или мѣри. смѣрїю нехай оумре(т). а вы повѣдаете если бы члкъ рекль ѿцоу или мѣри, кор'вань то е(ст) дарь. которыи (ж) коли е(ст) ѿ мене. и южь далѣи не допущаете емоу ничего чинити ѿцоу своему или мѣри своєи. перестоупаете приказана бжїє. про оустановленіє ваше которыи есте оустановили. и подобны(х) речи(и) таковы(х) много дѣлаете.

И призвавши ве(с) наро(д) мовиль имь. послушайте мене всѣ, и разоумѣйте. ничего не е(ст) с покор'моувь в'ходащи(х) в'ноу(т)р' // чловека, ш'то бы его мог'ли посквр'нити. але которыи рѣчи с члѣка* выхода(т). тыи посквр'наю(т) члѣка. ес'ли кто имае(т) оуши слышати нехай слыши(т). **Конєць, втор'кѣ.**

А коли в'шоль в' домъ ѿ народа. пытали его оучнїи е(г)[о], о при(т)чи. и рек'ль имь, так' же ли и вы не разоумливи есте. не разоумѣете ли иже все ш'то входитъ з'внѣ въ члѣка. не може(т) его пос'квр'нити. бо не в'ходи(т) в ср(д)це его ед'но въ чрево. и афедроно(м) исходи(т). и всѣ покор'мы вычищае(т). але рекль которыи рѣчи с члѣка выхода(т). тыи с'кве(р)на(т) члѣка. бо з'ноутрь ядоу ср(д)ца члѣчскаго помыш'ленїа, // исхода(т) злаа. прелюбодѣянїа. любодѣянїа. оубїйства. крадена. лако(м)ства. обиды лоукавства. лєсть. стоудодѣянїе. око злое. Роуганїе, пыха бездѣмьство, всѣ тыи рѣчи злыи из'вноу(т)р' исхода(т) и сквр'на(т) члѣка.

А в'ставши пошоль ѿтолѣ до оукраинь тирьскы(х) и сидон'скы(х). **Конєць, средѣ.** А в'шо(л) в' до(м) и хотѣль абы о немь ник'то не вѣдаль. и не могль са оутаити. оуслышав'ши бо о немь жона. которой то дъщеря мѣла доуха нечистого. пришо(д)ши припала к' нога(м) его. жена (ж) была ел'лин'ска греч'ка сиропениска родо(м). и просила е(г)[о] // абы бѣса выгналь изъ дъщеря еа. їс же рекль ей, нехай прѣвѣе насыта(т)са сївє. бо недобре е(ст) ѿяти хлѣба дѣтемь и поверечи п'сомь. а она ѿповидѣв'ши рек'ла емоу. прав'да е(ст) гнє. бо и п'си по(д) столомь ядѣтъ ѿ крохоть дѣтеи. И рекль ей. за тое слово иди изыиде бѣсь изъ дъщеря твоеа. А коли приш'ла до домоу с'воего. наш'ла бѣса изше(д)шого, и дѣвицо а она лежи(т) на постели с'воей. **Конєць, че(тк).**

²⁸ Срѣ(д) сі не(д), Вѣ ѿ(н) (т) ча(с), призва(л) їс.

²⁹ Чє(к) сі не(д), въ вре(м) ѿ(н), в'шо(л) їс до ѣ.

за(ч)
лѣ³⁰
154 зв. К
Опа(т) вышоль зь оукраинь тирьски(х) и сидоньски(х). и пришо(л) к мороу галилейскому. межи оукраины декаполить // скый. и привели к нему глѣхого и нѣмого. и просили є(г)[о] абы на него вложиль роукѣ. И появи его ѿ народа єдинаго. и вложиль палець свой въ оуши его и плюноу(л). и плюноув'ши до(т)кноул'са языка его. и възрѣв'ши на нбо въз'дѣх'ноуль, и рекль ємоу. єфаѳа. еже є(ст) отвориса. и бор'зо ѿвориса [!]* слѣха его. и роз'вазань є(ст) з'вазокъ языка его. и мовиль право. и приказаль имь абы нѣкому не повѣдали. А чи(м) имь бол'шеи приказова(л). ты(м) бол'шеи проповѣдали. и през'лишь дивовали(с) рекоучі. добрѣ в'сѣ рѣчи чини(т), г'лоухы(м) каже(т) слышати. и нѣмымь // говорити. **Конецъ, соу(б)тѣ.**

Є(г)листа выписоує. якъ хс̄ се(д)ма хлѣбы и мало рыбами накрѣми(л) дѣ тысячи людоу. И якъ закон'ници знаменіа ишоуть. и якъ велит са ихъ оученіа выстерегати. И якъ тыжь слѣпомоу очи направоує. Пет'рь вѣроу визнаваєт. А и хс̄ свое трѣпеніє напере(д) повѣдаєт. И иныи к' томоу жь напинаєт. гла(в) ѿ.

гла(в) ѿ
а за(ч)
лѣ³¹
кѣ

В тыя то дѣни вел'ми м'нѡгыи нарѡ(д) былъ съ іѳомь и не мѣли чого ясти. Приз'вав' же іѳ оученикы своа рекль имь. мл(с)рдоуа ѡ народѣ. иже южь три дѣни сѣдѣть при мнѣ и не имають чого ясти. а если же ѡпоушоу ихъ не яд'шихъ в' дома своа то пристаноуть на дорожѣ. бо нѣкоторый з' нихъ з'далека приш'ли. ѡповѣдѣли ємоу оученици его, и ѡколѣ боуде(т) мочи кто тый то накор'мити хлѣбомь з'де на поустыни. и з'вѣдалъ ихъ рекоучи // кол'ко хлѣбовь имаете. а они рек'ли сед'мь. а онъ повелѣль нарѡдомь сѣсти на зем'ли. а в'зав'ши семеро хлѣбовь хвалоу въз'давъ ламаль и даваль оученикомь своимь абы прѣ(д) кладали. а они клали прѣдъ народомь. А имѣли тыжь и рыбь мало. и тый бл(с)виль и казалъ пере(д) нѣ класти. А они ѿли и насытълиса и набрали избытъковь ѡкроуховь сед'мь кошовь. тыхъ пакъ которыи ѿли было чотыри тисахи. и ѡпоустиль ихъ. И бор'зо послѣ того в'стоупиль в лодю зь оученикы своими. и плыноуль до оукраинь дал'маноутьскыхъ. **Конецъ, пат'коу. //**

за(ч)
лѣ³²
кѣ
И выш'ли закон'ници и пѡчали са з' нимь гадати. гладаючи ѿ него знаменіа з нба пѡкоушаючи его. А онъ въз'дѣх'ноув'ши дѣ(м) своимь повидѣль. чого дла рѡ(д) тои з'наменіа ищеть. Заправ'ды

³⁰ Соу(б) дѣ по(ст), въ ѡ(н) (т) ча(с), вышо(л) іѳ.

³¹ Па(тк) с̄и не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с), ве(л)ми многы(и).

³² Пше(д) г̄и не(д) въ (в) ѡ(н) выш'ли закон'ници.

повѣдаю вамъ иже не боуде дано з'наменіє, родоу томоу тѡ. и зоставивъши ихъ в'стоупилъ заса в лодію и п'лавил'са черезъ море. и забыли в'заты з' собою хлѣбовъ. тлъко єдинъ хлѣбъ мѣли з' собою в лодѣ и приказоваль имъ рекоучи. бачте а выстерегайтеса квасоу фарисейскаго. и квасоу иродова. и мыслили рекоучи єдинъ къ друугомоу. ѡто жь // хлѣба не имаємо. и розоумѣль їс и рекль имъ. што мыслите иже хлѣба не маєте. Єще не з'наете а ни разоумѣете єще жь ли ѡкаменено ср(д)це ваше имаєте. оочи маючи не видите. и оуши маючи не слышите. и не поматаєте того, коли єс'ми патєро хлѣба роз'ламаль межи пать тисачоувъ. колико єсте кошоувъ полны(х) зобрали ѡкроуховъ. повидѣли ємѡ, вї. А коли семеро межи ч'тыры тисачи. колико кошовъ полны(х) ѡкроуховъ єсте в'зали. а ѡни рек'ли се(д)мь. И рекль имъ, и якъ же не розѡмѣете. **Конєць, пнє(д).**

Приде до виѡсаиды. и привели // к немуу слѣпного. просили єго абы са єго до(т)кноуль. и появ'вши за роукоу слѣпного вывелъ єго внь из' веси. и п'люноуль на оочи єго. и вложилъ на него роуцѣ свои. пыталъ єго видѣль ли бы што. А ѡнь прозрѣв'вши рекль. вижоу люди яко бы дрєва которыи ходѡ(т). А ѡпосли пакъ вложилъ роуцѣ на оочи єго. и оучинилъ то иже прозрѣль и оуз'доровлюнь єсть. и в'са яснє видѣль. А с тымъ послалъ єго до домоу єго, и рекль ємоу. ани до села не ходи. и не повѣдаи никомоу. **Конєць, вто(к).**

Тог'ды вышоль їс и оученици єго. межи мѣста цєса // рыа филипповы. и з'вѣдоваль на доросѣ оучениковъ своихъ рекоучи. кимъ менє повѣдають члїци быти. А ѡни ѡповѣдѣли ємоу рекоучи. єд'ни иѡван'номъ кр(с)тителемъ. а друугыи илиєю. А третїи єдинаго зь пр(о)р(о)ковъ. тогды рекль имъ. вы пакъ кимъ менє повѣдаєте быти. ѡповидѣв'вши петръ рекль ємоу ты єси хс̄.

И приказаль имъ, абы никомоу не повѣдали ѡ немъ. И почаль оучити ихъ. иже сн̄ь члѣчскыи маєть много трѣпѣти ѡ старьшихъ. и ар'хїєрен и оучителеи. и оубїєноу быти. и по тре(х) днѣхъ з' мртвыхъ вьс'кр(с)ноути. // **конєць сж(б).** И яв'нє єсть слово мовиль. а петръ появ'вши єго к' собѣ почаль приказовати ємоу. а ѡнь ѡбръноув'ши(с) позрѣль на оученикы своѡ. и примовиль петрови рекоучи. иди за мною сотоно. бо не мыслишь ш'то єсть бж҃го, алє ш'то людьскаго. и приз'вав'ши народы зь оученикї своими рекль имъ.

³³ Вто(к) гї не(д)ли. вѣ ѡ(н) то чась пришоль їс до виѡсаиды.

³⁴ Соу(б) є по(ст) в о(н) то чась вышоль їс.

³⁵ Срѣ(д) гї не(д), Во ѡ(н) (т) ча(с), приказа(л) їс ѡчїко(м).

за(ч)
лз³⁶
158 зв. **Є**сли же хочеть к'то за мною пойти. нехай са заприть себе. и въз'меть кр(с)ть свои и за мною идетъ. **Конецъ, срѣдѣ.** А если же х'то хочеть дѣшоу свою сп(с)ти* погоубить ей. А если же погѣбитъ дѣшоу свою мене ради і еѡ(г)ліа, // тои сп(с)ть ей. ш'то за помочъ естъ члѣкови если бы ѡдер'жа(л) весь свѣтъ. а дѣши своєї зле оучинилъ. Ал'бо ш'то дасть члѣкъ ѡкоупоючи дѣшоу свою. бо кто бы са оустыдилъ мене и моихъ словъ в' родѣ семь прелюбодѣинѣмъ и грѣшнѣмъ. и снѣ члѣкъи постыдит'са его. коли придетъ въ славѣ ѡца своего съ аглѣи своими. А над'то мовиль имъ. заправ'ды повѣдаю вамъ. иже соу(т) нѣкот'рыи* с' тыхъ ш'то тоуть стоятъ. иже не мають в'коусити смрті. ажъ оуз'ратъ цр(с)твіе бжїе пришед'шее во силѣ. **Конецъ не(д), и с'химѡ а(х).**

159 **Є**ѡ(г)листа выписоуе, ѡ хѣѣ преѡбраженіи. а такъ тыжь са ѡзнаимѣ ижъ доухъ нечисти не може выгнанъ быти, едно мл'твою и посто(м). А напередъ повѣдаеть хс̄ свое оумоученіе. и напминаеть оученикы, абы были покор'ни а ближнихъ не горшили. Ты(ж) и ѡ соли змазанои. //

гла(в) Ѣ
а за(ч)
лїа³⁷
кѣ
159 зв. По шести пакъ днѣхъ поляь іс̄ пет'ра і иакова і иѡан'на. и вывелъ и(х) на гороу високоюу наѡсобность едины(и). и преѡобрази(л)са пре(д) ними. и ѡдѣаніе его было бѣло яко снѣгъ. яко вы* х'то не можетъ бѣлил'никъ оубѣлити на зем'ли. И явилъса имъ иліа съ мѡвсеѡмъ. ко(т)рыи со ісомъ мовили. А ѡповидѣв'ши петръ рекль ко ісѣи. рав'ви. оучителю, добро естъ намъ зде быти. и оучинимо тоу трои сѣни. холодники. тобѣ единъ. мѡвсеѡви единъ, а илїй единъ. бо не вѣдалъ ш'то мовиль. прото же были перестрашени. И стал'са ѡблакъ и зат'ми(л) // ихъ. а и голось изъ ѡблака пришлоъ рекоучи. се естъ снѣ мои въз'люблен'ныи, того послоухайте. И бор'зо ѡбачив'шиса ни единого не видѣли, бол'ше. едно тол'ко іса единого з' собою. А коли исходили з' горы приказаль имъ. абы ни жад'номуу не повидѣли. ажъ снѣ члѣцькыи из' мр'твыхъ вьскр(с)нетъ. **Конецъ преѡ(б) на у(т).**

за(ч)
лѣ³⁸
160 И задръжали тое слово оу себе. пыгаючиса межи собою. ш'то бы то было. иже изъ мр'твыхъ вьскр(с)ноути. И испытали его рекоучи. ш'то жь тогды оучители и закон'ници мовать. иже бы прѣвѣе иліа мѣль прїити. а ѡнь // ѡповѣдаючи рекль имъ. иліа бо в'передъ приде и оустрой(т) в'са. якъ же и естъ писано ѡ снѡу члѣцькомъ. иже имаеть

³⁶ Не(д) ҃ по(ст), Рекль гѣ, Єс'ли х'то.

³⁷ На преѡ(б)ра(ж)ніе на у(т)рни по ше.

³⁸ Чє(к) гї не(д), Во ѡ(н) (т) ча(с), задръжали ѡ(ч).

много тръпѣти и посмѣянь боудеть. але повѣдаю вамъ иже илїа южь пришлоь есть. и оучинили ємоу шѣто хотѣли. такъ якъ есть и написано ѿ немь. тѣгды пришлоь ко оученикомъ своимъ. и оувидѣль народъ многы ѿколо нихъ. а и законѣници гадалиса з нимь. и борзо весь людъ оузрѣль їса и подивовали(с), и оустрашили(с). а приходачи цѣловали єго. **Конєць четверкоу.**

Тогды испыталь ихъ, ѿ // шѣто са гадаєте с ними.

160 зв.

Оповидѣвши єдинь изъ народа рекль оучитєлю привельє(м) сѣа моего к тобѣ. которыи имаєть доуха нѣмого. которыи то коли имє(т) єго. розбиваєть єго и пѣны тѣщитъ и скрежєть зоубы своими. и ѿцѣпѣнѣваєть. И мовильємъ оученикомъ твоимъ абы єго выгнали. а не могли. А ѿнь ѿповидѣль ємоу рекль. ѿ роде невѣрныи доколѣ оу васъ боудоу и доколѣ** вамъ тръпѣти боудоу. приведѣте єго ко мнѣ. и привели єго к нємоу. и видѣль єго доухъ борзо страсноуль єго и оупаль на землю. // и валалѣса пѣны тѣщачи. А їс испыталь ѿца єго колѣко лѣтъ есть якъ са ємоу то пригодило. А ѿнь рекль зъ дѣтинства. мѣного бо мечєть єго въ ѿгнѣ и во воды. абы єго загоубиль. а если шѣто можєшь помоси намъ зѣмילוиса на(д) нами. а їс пакъ рекль ємоу если же можєшь вѣрити. бо вѣсе есть можѣно вѣроуєчимъ. а на тыхъ мѣсть крикнуувши ѿцѣ дитати и плачємъ рекль вѣроує гї. и помоси моему недовѣрїю. И оувидѣль їс иже народъ избираєтѣса кѣ нємоу. погрозиль доухоу нечистомоу рекль ємоу. доухоу нѣмыи // а глоухыи я тобѣ повелѣваю абы еси вышоль изъ него. а болше не вѣходи вѣ него. и крычаль и мѣного прѣжалѣса. и вышоль изъ него. и бывъ якобы мѣртвыи. такъ же и мѣноси мовили иже есть оумєрѣль. але їс явѣши єго за роукоу и двигноуль єго и вѣсталь. и я(к) южь вѣшоль в домъ, пыгали єго на ѿсобливомъ мѣстѣ оученици єго єдиногo рекоучи. прошѣто єсмо мы єго выгнати не могѣли. И рекль имъ. тотъ то рожан ничимъ же не можєть выгнанъ быти тлѣко мѣлтвоу и постомъ. А ѿтолѣ вышо(д)ши шѣли скрозѣ галилею. и не хотѣль абы кто ѿ // немъ вѣдаль. и оучиль оученики свои. и мовиль имъ. иже сѣнѣ члч(с)-кыи преданъ боудє(т) вѣ роуки члч(с)кыи, и оубїю(т) єго. и оубїю(т) єго [!]. и по тре(х) днѣ(х) изъ мѣртвыхъ вѣскр(с)нєть. **Конєць не(д).** Але ѿни тои рѣчи не розоумѣли. и не смѣли єго пытати.

за(ч)
м³⁹
кв*

161

161 зв.

162

И пришлоь до капернаоума. а якъ южь в домоу былъ. пыгаль и(х) рекоучи. шѣто есѣте межи собою на поути розмєвлали. А ѿни

за(ч)
мв⁴⁰

³⁹ Не(д) д по(ст), въ ѿ(н) (т) ча(с) члѣк нѣкото(р)и пристоупивши изъ на.

⁴⁰ Вѣ па(к) гї не(д), въ ѿ(н) (т) ча(с) пришо(л) їс.

А в'став'ши ѿтоудоу. и пришоль до оукраинь иоудейскихъ за глв(в) 1
иорьдань. и зобралиса к нему народовє. якъ же ѡбычаи м'ѣль и
оучиль и(х). Ко(ц) пне(д).

И пристоупив'ши фарисєє. пытали его покоушаючи его. если же за(ч)
годит'са моужеви женоу поустити. а ѡнь ѡповѣдаючи рекль и(мь). Мт⁴²
ш'то єсть вамъ приказаль // мовси(и). А ѡни ѡповидѣв'ши рекли. Кн
мовсеи повелѣль намъ листъ роспоустьныи написати а ѡпоус'тити. 164 зв.
И ѡповидѣль їс рек'ль имь. тоє приказаніє, написаль єсть вамъ на
затверьдѣлость ср(д)ца вашего. але ѡ почат'коу сотвореніа. моужа и
женоу сотвориль и(х) єсть бѣ. И дла того ѡпѣщаєть члѣк ѡїа своего
и м'тръ. а прилѣпит'са жонѣ своєи. и боудоу(т) ѡбоє вѣ єдино тѣло. а
такъ ю(ж) не соу(т) два але єдина плоть. их же бо бѣ из'лоучиль
єсть. а члѣк нехай не раз'лоучає(т). потомъ коли южъ былъ в' домоу.
пытали его ѡ том' же // оученици его. а ѡнь рекль и(мь).

Кто бы ѡпоустиль жоноу свою а пояль ин'шоую. прелюбы дѣла- за(ч)
єть на(д) нею. А и єсли жена поустити(т) моужа своего. и пойдєть за Мт⁴³
иного. так'же прелюбодѣйство чинить. Конєць в'то(р)коу. И приноси-
ли к нему дѣтеи абы са и(х) дотыкаль. а оученици не допоускали ты-
мъ которыи приношали. оувидѣв' же їс роз'гнѣвал'са и рекль и(мь).
допоущайте дѣтемъ приходити ко мнѣ а не боронѣте имь. таковы(х) бо
єсть цр(с)тво бжїє. заправды повѣдаю вамъ. кто жъ не прийме(т)
коли цр(с)тва бжїєго яко дѣта. не ввійдетъ до него. // и ѡбъяв'ши ихъ 165 зв.
вложили на нихъ роуки и бл(с)виль и(х). Конєць средѣ.

А выходачи ємоу на поу(т) прибѣг'ши нѣкоторыи юноша покло- за(ч)
нил'са ємоу на колѣна, и пыгаль его. оучителю добрыи. ш'то быхъ Мт⁴⁴
м'ѣль чинити. абы(х) живота вѣчнаго дошєль. а їс рекль ємоу чємоу ма Кѣ
называєши добрымъ. жадєнь не єсть добрыи єд'но са(м) бгѣ. запо-
веди вѣдасш' ли. не дѣлай прелюбы. а не оубїи. и не крадь. а л'живє не
свѣдьчи. чожего не скористоуи. ч'ти ѡїа твоего и мат'коу твою. а ѡнь
ѡповидѣль рекль ємоу. оучителю. всего того стерєглъ єс'ми, и // з 166
молодости моеї. а їс позрѣв'ши на него полюбил' его и рекль ємоу.
єще єси єдиногo не докончаль. иди и ш'то имасєшь продаи. и роздай
нищимъ. и боудєши мѣти скровище на нбсєхъ. а приход'ши поиди
за мною в'зав'ши кр(с)ть свои. а ѡнь засмоутив'шиса с тои мовы
пошоль прочь з' жалос'ти. бо много богат'ства м'ѣль.

⁴² Вто(к) дї не(д). вѣ ѡ(н) (т) ча(с), пристоу.

⁴³ Сре(д) дї не(д), Рек'ль гѣ. кто бы ѡ.

⁴⁴ Че(к) дї не(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с), прибѣг'ши.

за(ч)
МЗ⁴⁵
166 зв. Іс пакъ поглядѣль ѡколо, и рекль оученикомъ своимъ. якъ има-
щимъ богатество с трѣдностю естъ в'нїйти до цр(с)тва бжїа. оученици
пакъ оустрашилиса ѡны(х) словь его. але їс ѡ // повидѣв'ши ѡпа(т)
рекль и(мь). дѣти млыи. якъ с троудностю тыи до цр(с)тва бжїего
в'нїidou(т). которыи то надѣвают'са на богат'ство. снаднѣи естъ
велбоудоу оужищѣ де(б)лу [!]* скросѣ оухо иглиное проити. а ѡни еше
и бол'шеи дивовалиса. мовачи межи собою. а к'то (ж) може(т) сїсень
быти. позрѣв'ши пакъ на ни(х) їс рекль имь оу людїи то не естъ мож'-
но. але ѡ бга вса естъ въз'мож'на. Ко(н) че(к). А потомъ пакъ почаль
емоу петрь мовити. ѡто есмо мы в'се ѡпоустив'ши пощ'ли за тобою. а
167 їс ѡповидев'ши рекль. заправды вамъ повѣдаю. жадныи не естъ. к'то //
бы едно ѡпоустив'ши домъ. ал'бо братю. ал'бо сес'тры. альбо ѡпа. ал'бо
мїрѣ. ал'бо жоноу. ал'бо дѣти. ал'бо села. длѣ мене и длѣ е(г)ліа. абы
не взалъ стокротъ в' нїѣш'нїи часъ. домовъ. и братовъ. и сестрь. ѡпа. и
мїре. и дѣтеи, и сель. по из'гнанїи. а оу вѣкъ приходащїи животь вѣч-
ныи. бо мнози боудоутъ пръвїи послѣднїи. а послѣднїи пер'вїи. а надь-
то коли їс шоль пре(д) ними дорогою до їер(с)лима. и дивовалиса.
и идоучи за нимъ боялиса. **Конєць, па(к).**

за(ч)
МЗ⁴⁶
167 зв. А появ'ши д'ванадесать. почаль имь поведати. ш'то бы са емоу мѣло
пригодити. // ѡто мы входимо до їер(с)лима. а сїѣ члч(с)кыи проданъ
боуде(т) ар'хїереємъ и книж'нико(мь). и ѡсоуда(т) его на смр'ть. и вы-
дадоу(т) его поганомъ. и посмѣватиса боудоу(т) емоу. и ѡплюю(т) его.
и оубїють е(г)[о]. и в' третїи дїѣ из' мр'твыхъ вѣскр(с)нетъ.

л
168 Тогда пристоупили к нему їѡан'нъ ї иаковъ сїѡве зеведеѡвы.
рекоучи. оучителю хочемы ш'то жъ коли просимо оу тебе, абы еси то
далъ намъ. А ѡнъ рекль имь. ш'то хочете абыхъ вамъ далъ. а ѡни пакъ
рек'ли емоу. дай то намъ. абы есмо мы с'дѣли единъ по правоуи
168 сторонѣ, тебе. а другыи // по лѣвоуи. въ славѣ твоєи. їс же рекль имь.
не вѣдаете чога просите. можете ли пити чашоу котороую я пїю. и
кр(с)щнїємъ которымъ то а кр(с)щоуса креститиса. а ѡни рек'ли мо-
жемо. їс пакъ рекль имь. чашоу ко(т)роую я пїю, пити боудете. и
кр(с)щнїе(мь) которымъ то и я кр(с)щоуса. креститеса. а иже бы сѣс-
ти ѡдесноюю мене. и ѡшоуюю мене. не естъ мое дати. але са тымъ
дасть которымъ естъ з'готовано. то оуслышав'ши десать. почали са
168 зв. гнѣвати на їѡан'на и на їакова. їс же приз'вав'ши и(х) рекль и(м). //
Вѣдайте иже тыи которыи са надѣвали влад'ноути. на(д) люд'ми.

⁴⁵ Па(тк) дї не(д), їс па(к) поглядѣль.

⁴⁶ Не(д) є по(ст), въ ѡ(н) (т) ча(с), появ'ши їс.

паноую(т) над' ними. и велиціи ихъ владноу(т) ими. не такъ боуде(т) межи вами. але кто жъ коли боуде(т) хотѣти межи вами быти пре(д)-нѣйшии. нехай боуде(т) всѣмъ слд(г)ю [!]*. а кто жъ коли боудеть хотѣти быти стар'шимъ. боуде(т) вашъ слоуга. бо и сѣнь члч(с)кыи не пришо(л) абы емоу слоужили. але абы онъ послоужиль. и абы даль дшѡу свою из'бав'леніє за многыхъ. **Конєць, н(д)ли.**

И приш'ли до ерихона. и я(к) южъ шоль зъ ерихона. и оученици его. и многыи народъ. и нѣк'то сѣнь ти // меѡвъ варьтимеи слѣпы(и). сѣдѣль при поути и просиль. и оуслышалъ иже їс назаранинь идеть. почаль крычати и мовити. їсє сїє дѣдвѣ з'милоуйса надо мною. и мнози заказовали емоу. абы мол'чалъ. але онъ ещє больше крычалъ. сїоу дѣдвѣ змилоуйса надо мною. А їс сталь и казалъ его приз'вати. и приз'вали слѣпого, рекоучи. боудь дѡброи надѣи а встань, зѡветь та. а онъ поврѣг'ши ѡдѣанїа своа. и с'хопив'шиса пришо(л) ко їсови. ѡповидѣль їс и рекль емоу. ш'то хочєшь // абы(х) ти оучиниль. а слѣпыи рекль емоу. оучитєлю, абы(х) видѣль. а їс рекль емоу. иди вѣра твоа сп(с)ть тебе. и бор'зо прозрѣль. и пошоль поутємъ за їсомъ. **Конєць. пнє(д).**

за(ч)

мѣ⁴⁷

169

лѣ

169 зв.

Єв(г)листа выписоує. якъ їс послалъ по ѡслѣ. и якъ смоковницю безп(л)одноую оусоушили. и якъ коуп'цѣ ис' цркве выганає(т). а ижъ бы смо са з надѣянїємъ молили. а посполоу себѣ ѡпоущали. тыжъ ко справцямъ законоу. в' которои то моци дивы чинать, ѡповѣдаєть. глава. аї.

Кѡли приближил'са ко їер(с)лимоу. вѣ виѡагїю и виѡанїю до горы ѡливной. послалъ двохъ изъ оучениковъ своихъ. и рекль имъ. идѣте до села которое предъ вами єсть. и борзо входачи в не найдете ѡсла прївазаное. на которомъ // жадныи члкъ не сѣдѣль. ѡвазав'ши є. а приведѣте ко мнѣ. а если бы кто ш'то рекль вамъ. ш'то то чините. а вы рецѣте. иже гѣ его потребуєть. а борзо его тоу(т) пош'лєть. тогды пошо(д)ши и наш'ли ѡсла привазаное, изъ двора оу дверехъ ѡныхъ на роспоутю. и ѡвазалі є. а нѣкоторыи с' тыхъ которыи тамъ с'стояли. реклі имъ. ш'то чините чємоу ѡвазоуєтє ѡс'ла. а ѡни имъ ѡповидѣли та(к) якъ розказаль имъ їс. и дали имъ покои. и привели ѡсла ко їсови. и в'ложили на не ѡдѣ // янїа своа. и сѣль на не. мнози пакъ постилалы ѡдѣна своа по поути. а дроусїи з дерева роуз'кї оурѣзовали. а

гла(в) аї

а за(ч)

мѣ⁴⁸

лѣ

170

170 зв.

⁴⁷ Пнє(д) єї не(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с), шоль їс зъ.

⁴⁸ Пнє(д) иї не(д) ма(с). вѣ ѡ(н) (т) пришо(л) їс.

по дорозѣ покладали. тыи пакъ которыи то перед нимъ и за нимъ ш'ли. и крычали рекоучи. ѡсан'на. ѡже рещи сїси на(с). бл(с)венныи которыи идешъ въ има гнѣ. бл҃гословен'но приходящее царство въ има гнѣ. ѡца нашего дѣда. ѡсан'на, бл(с)вен'ныи тои. которыи живешъ на высокоста(х).

за(ч) н⁴⁹
171 лт
171 зв.
172

А потомъ въехалъ їс до їер(с)лима. и в'шоль в' цр҃ковь бжїю. и ѡгладалъ в'сего. а коли южь бы // ла година вечер'наа. вышоль до виѡанїи. изъ ѡбоманадесать. Коне(ц) пне(д). А назавтра шоль з' виѡанїи. възал'каль и оувидѣлъ издалека смоков'ницоу. котораа то мѣла листа на собѣ. шоль до ней. абы ш'то нашель на ней. а коли пришель к ней и не нашоль ничего на ней едно листа. бо еще не была ча(с) смоква(м). фик'тамь. тогды ѡповидѣлъ їс рекль ей. южь болше навѣкы жадного ѡ тебе нехай не боуде(т) плода. оученици пакъ его слышали тоє. а приш'ли до їер(с)лима. и в'шоль їс въ цр҃ковь. почаль выгонити тыхъ // которыи продавали и коуповали в цр҃кви. и столы тр҃говцомъ и сѣдѣна тыхъ которыи то продавали голоубы, попереверьта(л). и не допустилъ абы к'то таковыи сосоуды нюсль черезъ цр҃ковь. и наоучаль ихъ мовачи имъ. чи не есть ли написано. иже до(мь) мои домъ млтвѣ нарече(т)са в'сѣмъ народомъ. а вы сте его оучинили печерѣ разбоинникомъ. то оуслышавши моудрыцеве ї архїереє. гладѣчи, якъ бы его мѣли загоубити. але боялиса его. дла того иже оувесь народъ дивовал'са оученїю его. // А коли южь былъ вечерь. вышоль пречъ из' мѣста. а рано оученици идоучи оуз(д)рѣли смоков'ницоу. а ѡна оусхла ис коренемъ. И споматав'ши петръ рекль емѣ. оучителю. виждь с'моковницоу котороую еси прокла(л), якъ оусхла.

за(ч) н⁵⁰
172 зв.
лд

Ѡповидѣв'ши їс рекль имъ. имѣите вѣроу бжїю. заправды вамъ повѣдаю. кто ж' бы коли з вась рекль горѣ тои. здвигнися а врзиса в' море. а не розмыслить то въ ср(д)ци своемъ. але боуде вѣрити. што жъ коли речеть бываеть. и станет'са емоу. ш'то ед'но коли речеть. Ко(ц), вто(к). // А д'ла того и вамъ мовлю. в'се ш'то бы естє коли молачиса просили. вѣроуйте. иже тоє приймете. и боуде(т) вамъ. а коли стоите молачиса. ѡпоущайте. ес'ли ш'то на кого имаетє. абы и ѡїць вашъ которыи есть на нбсехъ ѡпусти(л) вамъ грѣхы ваша. а если же вы не ѡпоущаетє. ани ѡїць вашъ которыи е(ст) на нбсехъ ѡпустить ва(м) сѣгрешенїи вашихъ. к(ц) ср(д).

⁴⁹ Вто(к) єї не(д). въ ѡ(н) (т) ча(с). оуеха(л) їс.

⁵⁰ Сре(д) єї не(д) въ (в) [!] ѡ(н) (т), рекль гѣ свои(м).

И пришли ѡпа(т) до їер(с)лма. а тамь коли ѡнь ходил' в цркви. за(ч)
нб⁵¹ лѣ
 пристоупили к' немоу архієрее и закон'ници. и старшіи. и мовили ємоу. 173
 которою тоє // моццо чинишь. а кто є(ст) даль тобѣ тоую моцц. абы
 еси тоє чиниль. тогды ѡповидѣвши їс рекль имь. с'тыгаю ты(ж) и я
 ва(с) ѡ єдино слово. а ѡповѣжте ми. тог'ды пакь и я повѣмь вамь.
 которою моццо тоє чиню. Кр(с)щнїє їѡан'ново с' нбсь ли было. или ѡ
 людїи. ѡповѣжте ж' ми. а ѡни мыслили сами в' собѣ рекоучи. если
 речемо с нба. речеть намь. чемоу жь есте ємоу не оувѣрили. а если жь
 пакь речемь ѡ члкъ боймоса людїи. бо имѣли в'сѣ їѡан'на иже прав'
 дивымь пр(о)ркомь былъ. // а ѡповидѣвши рек'ли їсви. не вѣмы. а їс 173 зв.
 ѡповидѣвши рекль имь. ани же и я вамь повѣмь. которою моццо тоє
 чиню. ко(ц), че(к).

Подобен'ство єв(г)листа выписоуеть ѡ виноградѣ з'лы(м) роботникомь
 наятымь. и ѡ дани цесаревон. хс перемог'ши са(д)доукен оучить закон'ника.
 наибол'ше ємоу в законѣ приказоує. якь тыжь ганить закон'ники. тыжь якь
 оубогоую вдовоу выхваляетъ. глава. втораанадеса(т).

Тогды почаль имь мовити оу притчахь. Члкъ нѣкоторыи* наса- гла(в) вї
а за(ч)
нб⁵²
лѣ
 диль виноградь. огородил' его плотомь. и выкопаль ямоу. и оучиниль
 стлѣпь. або вежд*. а дав'ши его роботникомь. ѡишоль на стороноу
 далеждю. А коли южь былъ чась. послалъ до виногра(д)никовь слоу-
 гоу. абы плоды з' вин'ницѣ в'заль ѡ виногра(д)никовь. А ѡни поймав-
 ши его били. // и послали порож'него. и ѡпа(т) послалъ к нимь и 174
 дроугого слоугоу. и того тыжь каменїемь бивши и пробили ємоу
 главоу. и ѡсоромотив'ши его ѡтослали. а ѡ(н) зась послалъ слоугоу
 ин'шо(г)[о]. а ѡни и того забили. и ины(х) тыжь много єдины били
 а дроугыхь позабивали. и ещє тыжь имѣль єдиногo сїа своего. которо-
 го* велми миловаль. и того ѡпслѣ послалъ до нихь реквчи. єдначь
 ачеи са боудоу(т) соромѣти сїа моего. а виноградници рек'ли єдины**
 ко дроугїмь. тото є(ст) дѣдичь. под'те жь а забїмо его. и боудеть наше // 174 зв.
 дѣдицьство. и поймавши его забили. и выв'рг'ли вонь из винограда.
 ш'то ж' пакь оучинить господарь виноградовыи. прїйдетъ, а погоуби(т)
 виноград'ники. и дастъ виноградь ин'ши(мь). Ал'бо есте вы не читали
 того писма. камень которого* за непотребныи поличили. тый который
 боудовали. тогo положено въ главоу оуглови. ѡ гѣ то(т) то оучинень

⁵¹ Че(тк) єї не(д). въ ѡ(н) (т) ча(с). коли їс хо.

⁵² Па(к) єї не(д). Рекль гѣ при(тч) члкъ.

єсть. и єсть дивєнь прє(д) оочима нашима. а ѡни хотѣли єго поимати, але боялиса народа. бо порозоумѣли. иже к нимъ тоую при(т)чоу рекль єсть. а ѡставив'ши єго ѡиш'лї // прочь. Конєць, па(т)коу.

175

за(ч) И послали к нему нѣкоторыхъ з' фарисеоувъ и иродияноувъ. абы єго в'ловили в' мовѣ. котории (ж) то пришед'ши рек'ли ємоу. оучителю вѣдаємо. иже єси с'праведливыи. а не дбаєши нѣ на кого. и не смот'ришь на ѡсобоу лю(д)скоую. але правдивомѣ поутю бжїю наоучаєшь. годи(т) ли са дань дати чили нѣтъ. дамо ли или не дамо. а ѡнь вѣдаючи и(х) лєсть рекл' имь. чємоу ма коусите. принесѣте ми пѣнезь нехаи ѡгледаю. а ѡни принесли и дали ємоу. рек'ль имь чие то єсть выѡ // бражена и написана. а ѡни ємоу повидѣли цесарєвѣ. и ѡповѣдаючи їс рекль имь. дайте жь тог'ды цесарєви ш'то єсть цесарєво. а бжїє бѣи. и дивовали(с) томоу. конєць пне(д)л'коу.

175 зв.

за(ч) Потомъ приш'ли к нему са(д)доукеѡвє. котории повѣдаютъ изъ мртвыхъ вѣскресєнїю не быти. и пытали єго рекоучи. оучителю написаль намъ мовси. если бы чии бра(т) оумрѣль. а ѡставиль бы по собѣ жєноу. а дѣтєи бы не зоставиль. абы бра(т) єго пояль жєноу єго. и вѣскрѣсиль сѣма братоу сѡємоу. было пакъ сєдмь братовѣ. пер'выи по // яль жєноу и оумрѣль. а сѣмене не ѡставиль. а и другги пояль єй и оумрѣль. и тѡ(т) тыжь не ѡставиль сѣмене. а и третїи так'жє. а такъ єй поймали всѣ сє(д)мь. и не ѡставили по собѣ сѣмене. а наѡпослѣ пакъ в'сѣхъ оумерла и жона. на вѣскр(с)нїє пакъ коли вѣскр(с)ноуть*. котороу з ни(х) боудє жєна. бо сє(д)мь ихъ имѣли єй жєнож. ѡповѣдаючи їс рекль имь. не дла того ли кр(с)щаєтєса не знаючи пис'ма ани силы бжїа. бо коли з' мртвыхъ в'станоу(т). южь ани са женити боудоуть. ани замоужь боудоуть давани. але соуть яко агїлове бжїи на небесє(х). // ѡ мртвы(х) пакъ в'станоуть. а чи єстє не читали в' книга(х) мовсєѡвы(х). котории ємоу бгѣ в коупинѣ повидѣль рекоучи. я єсмь бгѣ авраамовѣ. и бѣ исааковѣ. и бѣ иаковѣ. не є(ст) бѣ оумрѣлы(х) але бѣ живыхъ. протожь вы вел'ми прелєщаєтєса. ко(ц) вто(к).

176

176 зв.

за(ч) Тогды пристоупив'ши к нему єдинь зъ оучитєлєвѣ. который то слышаль коли са межи собож гадали. и видѣль иже имь добре ѡповидѣль. и звѣдоваль єго. котораа єсть прѣваа всѣ(х) заповѣдїи. а їс ѡповидѣль ємоу. иже ѡ всѣхъ найпершее єсть приказанїє. слышь иїлю. гѣ бѣ // вашь гѣ єдинь єсть. вѣзлюбиши гѣ бѣ тѡєго вѣсѣмь

177

⁵³ В пне(д) ѕї не(д) вѣ (в) [!] ѡ(н) (т) послали кѣ.

⁵⁴ Вто(к) ѕї не(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с) приш'ли.

⁵⁵ Срѣ(д) ѕї не(д) вѣ ѡ(н) (т) ча(с), пристоупи.

ср(д)цємь своимь. и всеж дшѣж твоєж. и всѣмь оумомь твоимь. и всеж кр(ѣп)стїж твоєж. того єсть на(и)прѣшаа заповѣдь. и втораа тыжь подобна єсть ей. Възлюбиши ближнего своего яко самь себе. а больши(х) приказанїи на(д) тыи то не єсть ин'шихь. и рек'ль ємоу философь, книжникь. заправды добрѣ єсь оучителю рекь. иже єдинь єсть бгѣ. ин'шого не єсть ѡкро(м) него. и миловати єго зо всего срѣ(д)ца и всѣмь розоумомь и в'сею дшѣю и всею крѣпостїю. а еже миловати ближ'наго // своего яко самь себе. бол'ше єсть всѣхь съжеженїи и жертвь. тогда видѣль їс иже моудрѣ ѡповидѣль рекль ємоу. недалеко єсь ѡ цр(с)тва бжїа. и никто южь не смѣль єго дале звѣдовати. и ѡповѣдаючи їс. оучачи мовиль в цркви. и якь мова(т) книжници. иже хс єсть сїнь двѣвь.

177 зв.

ть бо самь дѣдь повѣдѣль дхомь стїымь. рекль гѣ гвї мое моемоу [!] сѣди ѡдесноюю мене. ажь положоу ворогы твоа на по(д)ножіє ногаь твоимь. а и сам' бо дѣдь господемь є(г)[о] называєть. якь же сїо(м) ємоу єсть. на(д)то мно // гыи народь сла(д)ко слоухаль єго. конець, срѣдѣ.

и

178

И мовиль имь в наоученїи своемь. стережѣтєса ѡ оучителєи. которїи то ради въ ѡдѣянїи красномь ходити. и на трьгоу поздоровлани бывати. и на передьнемь мѣс'ци сѣдѣна на соборищахь и на вечерахь. которыи жь то ж'жирають дома в'довин'ныи. по(д) замышлена(м) долгое млтвы. а тые примоу(т) болшее ѡсожденїє. и сѣдѣль їс напротив'ко с'кар'бницѣ цркви'нои. и смотриль яко народь мечеть пѣнезѣ до скарбницѣ. а мносїи которыи богаты(и) // оумѣтовали много. а пришо(д)ши єдина оубогаа вдова. и оуврѣгла два пѣнезѣ. иже зове(т)са кондран(т)*. квар'тникь. и призвавши оученикы свои рекль имь. заправды вамь повѣдаю. иже таа оубогаа вдова болше є(ст) оуврѣгла нижли тыи всѣ которыи то метали. а ѡна з недостаткоу своего в'се ш'то имѣла оуврѣгла. в'сю маєтность свою. ко(ц) четвє(р)коу.

за(ч)
нѣ⁵⁶
мѣ

178 зв.

Є(г)листа выписоує ѡ поставленїи црк'вигьмь красномь. и ѡ ан'тихристу. и ѡ противен'ствѣ ихь. а иже силы нб(с)ныа гыбатиса боудѣть. и ѡ соудномь дїи. гла(в). гї.

глава гї
а за(ч)
нѣ⁵⁷

И якь южь выходиль ѡнь ис' цркве и рекль ємоу єдинь зь оучениковь єго. оучителю. каковое каменїє и како // воє боудована. а їс

179

⁵⁶ Чє(к) сї не(д), вѣ (в) [!] ѡ(н) (т) мовиль и(м) їс.

⁵⁷ В па(тк) сї не(д). вѣ ѡ(н) (т) ча(с). я(к) южь вы.

- [мв] Ѡповѣдаючи рекль ємоу. видиш' ли тото великое боудована не оста-
 неть тоу каме(н) на камени. абы не былъ зоп'совань. А коли онь сѣ-
 дѣль на горѣ оливної напротивко цркви. звѣдовали его ѡсобно петръ
 иаковъ ѡвань и ан'дреи рекоучи. повѣжь намъ коли то боудеть. и яко-
 выи знаменїа боудоутъ коли то маеть са скон'чатї. а їс Ѡповѣдаючи по-
 чаль мовити. стережѣтеса абы ва(с) к'то не прелестиль. бо мноси
 179 зв. А коли пакъ оуслышите би(т)вы. // и вѣсти ѡ битвахъ. не боитеса бо и
 тоє моусить быти. але еще не конецъ. повстанеть бо народъ против'
 народоу. и цр(с)тво противъ царства. и боуде(т) тресена по мѣстахъ. и
 боудоу(т) голодове и заматена почато(к) болезнемъ тымъ. коне(ц)
 па(т)кѡ.
- за(ч)
 нѣ⁵⁸ А вы стережѣте сами себе. бо боудоу(т) васъ выдавати на соборища.
 и на сон'мища(х) боудоу(т) бити васъ. а и пере(д) воеводы и передь
 црѣ боудоу(т) вѣдити васъ дла мене на свѣдоцтво имь. а въ всѣхъ
 180 доутъ васъ предавати. не // примыш'лайте што бы есте мовити мѣли.
 ани наоучаетеса. але ш'то боуде(т) вамъ дано в то(т) то ча(с) тоє
 мов'те. не вы бо боудете мовити але дѣхъ сѣи предасть же братъ брата
 на смрѣть. а ѡпѣ сїа. и повстаноу(т) сїве противъ родителемъ. и оуби-
 ю(т) ихъ. а и вы боудете ненавидѣни д'ла имени моего. але к'то бы
 вытрѣпѣль ажъ до кон'ца* тѣ(и) сїсень боуде(т). ко(ц) пне(д).
- за(ч) з⁵⁹ А коли оуслышите мрѣзости запоустенїа. ѡ данила пр(о)рка повѣ-
 денаа. а она стоить где бы не мѣла стояти. к'то ч'те нехаи роздмѣеть.
 181 зв. тогды которыѣ // боудоу(т) в зем'ли жидов'скои нехаи оутѣкаю(т)
 на горы. А кто бы былъ на дахоу. нехаи не стоупоуетъ до домѡ. а нехаи
 не входить абы ш'то взяль з домоу своего. а кто боуде на поли нехаи
 са наза(д) не врѣтаеть. абы в'заль ѡдѣянїа своего. Бѣда тыжь боуде
 беремѣн'ны(мъ) и тымъ которыи кормать прѣсами в тьи дѣи. протожъ
 молитеса абы не было оутѣкана ваше зимѣ. боудоу(т) бо тьи дѣи
 скрѣб'ни таковыи яковыи жь то еще не были ѡ поча(т)коу свѣта.
 который сѣтвориль є(ст) бѣ, ажъ и до сего дѣа. и не боуде(т). а если
 181 же бы бѣ не // оукоротиль дѣи ты(х). не был' бы сїсень жадень
 члѣкъ. але длѣ выбраны(х) который то естъ выбраль. оукоротиль дѣи
 тыхъ. а тог'ды ес'ли к'то рече(т) вамъ. се zde хс. а либо он'де. не
 имѣте вѣры. пов'станоу(т) бо л'живыи хриси. и л'живыи пр(о)рци. и

⁵⁸ Пне(д) зї не(д). рекль гѣ свон(м) с'тере.

⁵⁹ Въ вто(к) зї не(д). рек'ль гѣ сво колї.

боудоуть чинити дивы, и знаменїа. иже бы прелестити если бы могль выбраныи. прото жь вы стережѣтеса што жь пръвое рекль есѣми вамь в'се. **Конець в'торь(к).**

В тыа пакь дѣи по скрѣби тѣ(и) и сѣнце помрѣкне(т) и м(с)ць не дасть свѣтлости своей. а и свѣз'ды нб(с)ны(и) // падати боудоу(т). а силы нбесныи боудоуть са гибати. тогды пакь оуздрѣть сѣна члѣскаго. идоущаго въ облацѣхъ съ силою великою и славою. а тогды пош'ле(т) аг҃лы своа. а выбероу(т) выбран'ныи свои ѿ четыре(х) вѣтровь. ѿ кон'ца зем'ли ажь до врѣха нба. ѿ смоковницѣ же наоучитеса при(т)чѣ. коли южь лѣторосли еи ѿмолодноу(т). а выпоущаетса листа. зна(и)те иже близко естъ лѣто. такь же и вы коли оузрите. ижь са тыи то рѣчи дѣють. вѣда(и)те иже тоу(т) естъ при дѣверехъ. заправ'ды повѣдаю вамь. иже не преми // не(т) то(т) то родь. ажь са тыи всѣ рычи станоу(т).

за(ч) 3а⁶⁰

181 зв.

182

Нбо и земля переминоуть. але слово мое не переминетъ. А ѿ ономъ то дѣи и годинѣ. никто не вѣдаеть. ни аг҃ли которыи соуть в нбѣ. ани сѣѣ едно са(м) ѿцѣ. мѣйтеса ѡсторож'не. а чоуйте а мѣтеса. бо не вѣдаете коли часъ боудеть. якь же и тои члѣкь которыи же то далеко ѿишоль ѡпоустивши домь свои. и даль слоугамь своимь маестности свои кождоу з нихъ, и роботуу. а воротномуу приказаль абы стерегль. прото жь чоуйте бо не вѣдаете ко // ли господарь домовыи придетъ. любо въвечерь. ал'бо в'поульночи. чи пакь коли коурь запое. ал'бо колї свитаеть. абы нагле пришо(д)ши не нашоль вась, а вы спите. а ш'то вамь мов'лю всѣмь мовлю, чоуйте.

за(ч) 3б⁶¹

мѣ

182 зв.

Єв(г)листа выписоуе. ѡ выльяно масти на главоу хѣоу. которы(и) то ѿ юды зражень*. который то на послѣднеи вечерѣ** свое тѣло и кровь роздаваль. которыи же зражень и поиманъ. ѿ него (ж) то и ап(ст)лове повтекали. и якь несправедливыми. а ѡал'шивыми свѣ(д)ками ѡсоужень. закрыва(н) ѡплюва(н). и поличкованъ. три кротъ ѿ пилата запрень. глава дї.

По двохъ пакы дѣехъ. приходила пасха и опрѣсноци. и гладали ар'хїерее и закон'ници. якь бы їса лестиве яли и забили. и мовили але не въ праздникъ. жебы замѣшана межи люд'ми не было. **Конець, четверт'коу. //**

глава дї

183

⁶⁰ Срѣ(д) зї не(д). рекль гѣ своим*, в' тыа.

⁶¹ Че(к) зї не(д). рек'ль гѣ сво, нбо и.

за(ч)
Д⁶²
МД
183 зв. А коли ѡнь былъ въ виѡанїи в' домоу симона троудоватого прокаженого и с'дѣлъ за столомь. и приш'ла к' нему* жона котораа то мала алавастръ мира. бан'коу олѣю нар'да пистикїа многоц'н'ны. з нар'дового корена. и роз'бивши бан'коу выльяла на главоу его. и были пакъ тамъ н'которыи. которыи то са гн'вали, и сами в' собѣ мовили. и чемоу са таа то оутрата ѡлѣви стала. могло тоє продано быти бол'ше нижли за трис'та г'незїи. а оубогымъ бы то дано. и заповѣдали ей. а їс рекль имь. дайте ей по // коуи. чого дла єи таковою троуд'ность чините. доброую р'чь оучинила естъ надо м'ною. в'сег'да бо оубогый имаєте з' собою. а коли боудете хотѣти можете и(м) добре чинити. але мене не всегда имаєте. а ѡна ш'то могла тоє оучинила. оупередила естъ абы т'ло мое помазала коу погребенїю. заправ'ды повѣдаю вамъ. где жь коли боуде(т) проповѣдано єв(г)лїє по всемъ свѣтѣ. и тоє ш'то и ѡна оучинила боуде повѣдано на памать єи. **Конецъ, па(тк).**

за(ч)
Д⁶³
184 мѣ А июда скарїѡскыи. единь ѡ // дванадесати(х). пошоль до ар'хїєреѡвъ абы его имь продалъ. а ѡни оуслышавши тоє възрадовали(с). и обещаєи ємоу дати сребр'ники. и гладалъ такового часоу якъ бы имь его выдалъ.

184 зв. мѣ И оу пр'вы(и) д'нѣ ѡпр'сночныи. коли пасхоу пожирали. и мовили ємоу оученици его. г'де хочешъ з'готовимо тобѣ ясти пасхоу. баранка и послалъ дво(х) з' оучениковъ своихъ а рекль имь. идѣте до м'ста. и стрѣти(т) ва(с) чл'къ в' скоудел'ници водоу несоучи. в зьбаноу. або в глекоу за ни(м) пойдѣте. а г'де коли войдетъ. рец'те госпо // дарєви подворникови домовоמוу. оучитель такъ повидѣти казалъ. г'де естъ дѡмъ гостин'ныи. и где пасхоу съ оученикы моими ясти боудоу. а ѡнь вамъ оукажеть гр'ницоу велїкоу оусланоу и з'готованоу. там' же и намъ наготовуйте. и выш'ли оученици его. и приш'ли до м'ста. и нашли такъ якъ ѡнь повидѣлъ имь. и з'готововали пасхоу.

185 мѣ А коли южь был' вечеръ пришоль из' дванадеса(т)ми. и якъ южь с'дѣли и ѡли. рекль имь їс, заправ'ды повѣдаю вамъ. иже единь з васъ прода(ст) ма. кото(р)и ѡсть со мною. // а ѡни почали са троскати, и мови [!]* единь по единомуу. чи не я гїи. ал'бо я гїи. а ѡнь ѡповѣдаючи рекль имь. единь змежи дванадесатихъ которыи сагає(т) роукою съ мною до мисы. с'нѣ же члч(с)кыи и(дѣ) [!]**. якъ же и естъ писано ѡ не(м). ѡ горе чл'кови томоу то. черезъ которого с'нѣ чл'чскыи проданъ

⁶² Па(к) зї не(д), в' (в) ѡ(н), коли їс былъ.

⁶³ Вто(к) иї не(д) ма(с) в' (в)р, іюда с.

боудеть. лѣпше было бы емоу абы (с) былъ и не народилъ члѣкъ тѣ(и). И якъ южь ѿли. взаль іс хлѣбъ бл(с)виль и переломиль и даль имъ. и рекл' примѣте и ядите. се есть тѣло мое. И в'завши чашоу хвалоу в'здаль // и пили в'си из неи. и рекль имъ се е(ст) кровь моя нового завѣта. за многыи изливаема. заправды повѣдаю вамъ. ижъ южь не бѣдоу пити ѿ плода лозна(г)[о], ажъ до ѡного то дѣла коли а боудоу пиль ново въ цр(с)твїи бжїи. а коли гѣснь хвалы бжїи ѡпѣли. и выш'ли на гороу ѡливную. и рекль имъ іс в'сѣ вы з'блажнитеса ѡ мнѣ в' сїю ноць. бо такъ есть написано. поражоу пастыра и розбѣгну(т)са ѡв'цѣ. а пото(м) коли вѣскр(с)ноу. оупере(д) ва(с) приидоу до галилеи. тогды петръ рекль емоу. // бы са пакъ и всѣ поблаз'нили(с). але са я не з'блаж'ню. И рекль емоу іс. правдоу повѣдаю тобѣ. иже ты дне(с) той ночи прѣше ниж'ли два разы коурь запое. три кротъ ѡвръжешьса мене. а ѡнь еще болше повѣда(л) бы(х) пакъ моусѣль с тобою сполоу оумерети не запрѣса тебе. так' же тыжъ и всѣ мовили. и пришли на мѣсто прозвищемъ геосиманїю. и рекль ко оученикомъ своимъ. сѣдѣте тоу. ажъ а пошо(д)ши тамъ помолюса. и появ'ши з' собою петра и якова и иѡан'на. и почаль са бояти и тоужити. // и рекль имъ سموтна есть дѣла моя ажъ ко сѣмрѣти. а вы пождѣте тоу а чойте. И ѡишоль мало палъ на земли и молильса. мог'ло ли бы быти абы ѡиш'ла ѿ него година. и мовиль ав'ва ѡчѣ. всѣ рѣчи можны соу(т) тобѣ. мимо неси ѡ мене чашоу сїю. а вид' же не тоє што а хочоу але што ты. И пришоль к нимъ и нашоль ихъ а ѡни спа(т). и рекль петрови симоне ци спишь. не могль ли еси единой години стрѣпѣти. чойте а молѣтеса. абы есте не вѣшли в' напасть. дхѣ бо е(ст) готовыи. але плоть // немоц'на. И ѡпачь ѡишоль и молильса, тоє (ж) слово мовиль. а врьноувшиса ѡпачь и(х) нашоль а ѡни спа(т). бо были оочи и(х) ѡб'таг'чены. и не оумѣли што бы емоу ѡповидѣли. а пришоль втретее и рекль имъ. спѣте (ж) а ѡпочивайте. прис'пѣль конецъ и пришла година. ѡто снѣ члѣчскї(и) продаетса в роуки грѣш'никомъ. встан'те а пойдѣмо бо южь то(т) которыи ма продаеть з'ближильса. **Конецъ, вто(к).**

А коли ѡнь еще тоє мовиль. пришоль июда скариѡвскыи. еди(н) // ѿ дванадесати(х). а з ни(мъ) народъ бар'зо великыи зъ оруужїемъ и з древы. посланыи ѿ ар'хїереѡвъ и закон'никовъ и ѿ старыши(х). зра(д)ца Июда* пакъ таковыи знакъ даль былъ имъ рекоучи. которого а поцелую то(т) е(ст). а вы его поймайте. и ведѣте его ѡсторож'не. а

⁶⁴ Сре(д) иї ма(с). въ (в) ѡ(н) іс еще тоє.

тамь пришо(д)ши борзо пристоупиль к нему и рекль ємоу. рав'ви. рав'ви. и поцѣловаль его. а ѡни взложивши роуцѣ свои на него и поймали его. єдинь пакъ з' ты(х) которы(и) то ѡколо его стояли.

188 вынав'ши ножъ кръдь и оудариль на слоу(г) [!]** архієреѡво(г)[о]. // и ѡтгаль ємоу оухо. а їс ѡповѣдаючи рекль имь. яко бы на раз'боиника пришли есте зь ѡроужіємь и з' древы поимати мене. на кож'дыи днѣ при вась бываль єсми в црѣк'ви и оучовальємь и не поимали есте мене. але абы са наплѣтили писана. такъ ѡставив'ши его оученици и в'сѣ пов'текали. а єдинь нѣякий младенець шоль за ни(м) ѡболоченый в' простирало по голомь тѣлѣ. а ѡни поимали и того м'ладен'ца. а

188 зв. ѡнь простирало зоставив'ши оутекъ нагь ѡ нихь. // И вели їса ко ар'хієреѡви. и зышлиса к нему в'си ар'хієрее. и старшій и оучителеве. петрь пакъ шоль за нимь здалека ажъ до двора архієреѡвогo. и сѣдѣль ислоу(г)ми [!]* и грѣл'са в огна. ар'хієрее же и весь съборь. искали на їса свѣдоцьства. абы его на сѣмрѣть выдали. але не на(и)довали. бо много и ты(х) было кото(р)и л'живе свѣ(д)чили на него. и ровного свѣдоцьства не было. а нѣкоторыи вставши л'живе свѣдчили на него мовачи. мы єсмо слышали коли ѡнь мовиль. ижъ я разороу црѣковь сїю

189 роуками // оудѣланоую. а за три днїи иншоую не роуками боудованоую поставлю. ани такъ не было ров'но свѣдоцьство ихь. а вставши ар'хієрее и стали на серединѣ. и звѣдовали їса рекоучи. ничого напротивь того не ѡповѣдаешь. ш'то ты(и) на тебе высвѣд'чають. а ѡнь молчаль и ничого не ѡповѣ(ди)ль. тогда ѡпа(т) ар'хієреи пыгаль его рекоучи. ты ли єси хс снѣ бл(с)вен'наго. а їс рекль ємоу я єсмь. и оузрите снѣ члѣчскаго а ѡнь по правоу сторонѣ силы сѣдѣти боуде(т)*. // и поидет* по ѡблацѣхь нб(с)ныхь. Тог'ды ар'хиєреи розорьвав'ши ѡдѣна свое, повидѣль. и шго дале за свѣдковь потреба. слышали есте хоулоу шго са вамь видить. а ѡни в'сѣ ѡсоудили его виногo быти срѣти. и почали нѣко(т)рыи на него плювати. и покрывати лице его и моучити

189 зв. [мз] его. и мовили ємоу. прорек'ни к намь. а и слоугы по лицу били его. та(м) же и петрь былъ на дворѣ низ'ко. и пришо(д)ши єдина дѣв'ка слоужєбница ар'хієреѡва. и оузрѣла петра, а ѡн' са грѣеть. и поглядѣв'ши** // на него и рекла. и ты сѣ їсомь назараниномь былъ. а ѡнь запрѣл'са рекоучи. ани вѣдаю и не знаю ш'то ты мовишь. и вышоль вѣнь прѣ(д) дворь. а в тотъ ча(с) коурь заплѣль. И оуз(д)рѣвши его ѡная (ж) то дѣвца почала мовити тымь которыи то ѡколо стояли. и то(т) з'межи ни(х) єсть. а ѡнь вдроугое заплѣл'са. И по маломь часоу тыи которыи тоу стояли рекли петрови. заправды и ты моусишь быти

змежи нихъ бо и рѣчь твоа к томоу жь єсть подоб'на. а онь почаль са клати и присагати рекоучи. и(ж) // не знаю члѣка того которо(г)[о] повѣдаєте. и пов'торє коурь запѣль. и в'споматаль петръ оное то слово которое ємоу былъ їс повидѣ(л). иже прѣвѣи ниж'ли коурь два разы запое. три кротъ ѡвръжешиса мене. и почаль плакати грѣко. 190 зв.

ЄV(г)листа выписоує. якъ їс пилатови выданъ. и якъ били єго и посмѣв'лиса ємоу. и якъ на кр(с)тѣ повѣшенъ. и якъ єго иѡсифъ поховаль въ гробѣ: глава. єі.

И бор'зо на свитаню радоу оучинили ар'хієрєє и стар'шіи и кни(ж)ники. и весь съборь. звазав'ши їса и вели єго и выдали пилатови. Ко(ц) срѣ(д). И звѣ(до)валь єго пилать рекоучи. ты ли єси црѣ їоуде(и)скыйи. а онь ѡповѣда // ючи рекль ємоу ты єси рекль. и жаловали на него ар'хієрєє много. а пила(т) єго пов'торє звѣдаль рек'чи. ничого жь не ѡповѣдаєшь. видишь яко много противъ тебе свѣдательствоую(т). а їс и коу томоу ничого не ѡповидѣль. так' же са и подивоваль пилать. на каждыи пакъ праз(д)никъ таковыи мѣль ѡбычай. єдиногo вязна за которымъ бы єд'но просили выпоущаль имь. былъ тыжь прозвищемъ варав'ва ис товариш'ми своими в'саженъ. дла того иже в' мѣстѣ оубійс'тво // были оучинили. и закричавши народъ почали єго ѡ тоє просити. як' же и всѣгды имь чинова(л). А пилать ѡповидѣль имь рекоучи. хочете ли пѣщо [!] вамъ црѣ їоудеиска. бо вѣдаль же єго ар'хієрєє дла ненависти выдали. А ар'хієрєє по(д)оустили народы. направили. иже бы имь выпоустиль варав'воу. а пилать ѡповѣдаючи ѡпа(т) рекль имь. ш'то жь хочете абыхъ оучиниль с ты(м) которого зовете црѣмъ жидовьскымъ. а ѡни ѡпа(т) закрывав'ши мовили. расп(н)и єго. а пила(т) рекль до нихъ мовачи. // и ш'то є(ст) такое з'ло оучиниль. а ѡни ѡп'ать єще болше крычали распни єго. тогды пилать хотѣчи людемъ к'д воли оучинити, поусти(л) имь варав'воу. а їса бивши даль имь абы єго пропали. Ко(ц) че(к) ма(с). 191 зв.

Воини пакъ оувели єго вноутрь двора которыйи называет'са преторь. домъ радецкии, або ратоушь. и зозвали весь соборь. и оболокли єго в' препрѣдоу. в шар'латъ. и вложили на него вѣнецъ оуплет'ши с 192

⁶⁵ Че(к) иї не(д) ма(с)поу(ст) въ (в) ѡ(н) радоу.

⁶⁶ ЄV(г)є з с'ты(х) стра. въ (в) ѡ(н), вои(и).

192 зв. терна. и почали єго поз'доровлати и мовити. радоуиса цр̄ю жидовськыи и би // ли по главѣ єго тростію. и плювали на него. и пригыбаючи колѣна, оуклакали перед нимь. а колї южь са ємоу насмѣвали. зволок'ли из' него припрадоу шар'латъ и ѡболокли є(г)[о], во ѡдѣянїа єго. и вывели єго абы єго пропали. и приневолили* нѣякого которыи тоуды шоль мимо нѣ, симона киринеискаго. который то шоль ис' села ѡїа алек'садрового и роуфового. абы понєсь кр(с)ть єго.

за(ч) И привели єго на мѣсто гол'гофоу. которое то названо лобное
Жк⁶⁷ мѣсто. пре(ст)пи па(к). И давали ємоу пити єсми(р) // исмено вино.
193 ѡнь же не прїаль. а тыи которыи распали єго. роз(д)ѣлили ѡдѣна єго. мечоучи жребїа ѡ нѣ к'то ш'то въз'ме(т). чти па(к).

193 зв. Была пакъ година третїа и пропали єго. пре(ст) па(к). И былъ напись вины єго написаны(и) цр̄ь жидовскыи. а ис ни(м) распали два раз'боиникы. єдиногo на правоуи сторонѣ. а друогого на лѣвоуи сторонѣ єго. И выплѣнилоса писанїе. которое мовить, из' незаконными поличень є(ст). А тыи которыи мимо него ишли насмѣвали(с) ємоу. покываючи главами // своими. оуа. разараєшь цр̄ковь бжїю. и трома д'ны збоудоуєшь єи сїсиса са(м) и зыиди со кр(с)та. так'же ар'хїереє посмѣвалиса межи собою из' книжники и мовили. иныи сїсає себе ли не може(т) спс(т)ти. [!] хс. цр̄ь иїльтєскыи. нехаи днесь снїйде съ кр(с)та. абы(х)мо видѣли. а оувѣрили ємоу. Конє(ц). стра(ст) њ єв(г)лїю. И тыи которыи с нимь были пропатыи посмѣвалиса ємоу. чти па(к).

194 А коли была шестаа година. сталаса т'ма по в'сеи земли, ажъ до деватой години. а в' деватую го // диноу. промовиль їс великымъ голосомъ и рекль. єл'лои єл'лои лима сава(х)ѡани. єже є(ст) речено. бжє бє мои. дла (ч)го ма єси ѡставиль. а нѣкоторыи з' тыхъ который тоу жь ѡколо стояли слышали то и мовили. але илїю зоветь. Бѣг'ши па(к) єдинь наплѣнилъ гоубѡ ѡц'томь а в'зложилъ на трость. и даль ємоу пити и мовиль. постоу(и)те ажъ оувидимо єсли прїидеть іліа снати є(г)[о]. а їс выпоустив'ши голо(с) великыи и испоустиль дѡа. а и запона цр̄кв'наа передраласа надвое ѡ // врѣхоу ажъ до долоу. Видѣвши сотникъ которыи напротивъ стояль. иже такъ великымъ голосомъ закрычалъ, и выпоустиль дѡа. и рекль вѣистин'ноу чл̄кь сеи снѣ бжїи былъ. Были тыжь тамъ и жены которыи на то здалека смотрили. а межи ними была мрїа магдалыни. и мрїа їакова малаго. и

⁶⁷ Па(к) ма(с) не(д), въ (в) ѡ(н). воини є(м)ше їса.

иѡсифова мати. и саломи. бо коли єще былъ в галилеи хожовали за нимъ и послоуговали ємоу. и ины(х) много которыи то были приш'ли с нимъ до їер(с)лма. ко(ц) па(к) ма(с)по(ст) и Ґ-моу ча(с)у. // А 195
коли южь былъ вечерь. былъ бо южь великыи патокъ. которыи же єсть пере(д) соуботою.

Пришоль иѡсифъ зъ аримаѡеи. бл҃гоѡбразныи совѣтникъ. пань за(ч)
радныи. бо и ѡнь тыжь ожидаль цр(с)тва бж҃їа. а см҃гле вшо(д)ши до ҃ѣ⁶⁸
пилата и просиль єго ѡ т҃ѣло исѡв. и пила(т) дивовальса єсли бы южь м[и]
оумр҃ль. и призвав'ши сотника, извѣдалъ єго єсли же ю(ж) оумр҃ль. и
довѣдав'ши(с) на сотникуу. даль т҃ѣло иѡсифови. тогды иѡсифъ коу-
пиль полот'на и снав'ши єго ѡбвиль полотномъ. и вложилъ // єго в' 195 зв.
гробъ. которыи бы(л) выгесанъ в' камени. и приточив'ши привалиль
каме(н). ко дверемъ гробовымъ. а мр҃їа магдалыни. и марїа иѡсифова.
смотрили гдє єго положили. ко(ц) ї єв(г)лїю стра(ст)номѣ*.

Єв(г)листа выписоує я(к) х҃с з мр҃твыхъ в'став'ши многы(м) са
оуказа(л). а ап(ст)лы по все(м) свѣтѣ розо(с)ла(л) проповѣдати єв(г)лїє.

И миноув'ши соуботѣ. мр҃їа маг'далыни, и мр҃їа їаковова и саломїа. гла(в) сі
накоупили пахоучи(х) мастїи. абы пришо(д)ши помазали їса. И ве(л)ми а за(ч)
рано въ єдиноу ѡ соуботѣ. приш'ли на гробъ. ано южь слїще** в'зыш- 69
ло. и мовили*** межи собою. к'то ѡвали(т) намъ камень ѡ // дверєи 196
гробовыхъ. а ѡбыздрѣв'шиса обачили иже камень ѡвалєнь єсть бо
быль великыи вел'ми. и пришо(д)ши ко гробуу оувидѣли юношоу. а
ѡнь с҃дїть на правоу с'торонѣ ѡболоченыи въ ѡдѣанїє бѣлое. и
оустрашили(с). а ѡнь рекль имъ. нє боїтє(с). їса ищєтє назаранина
пропатаго. в'сталъ єсть. и нє єсть єго тоу(т). алє того є(ст) м҃сцє гдє
єго было положєно. алє идѣтє а повѣжтє оученикомъ єго, и петрови.
иже вперє(д) ва(с) придє(т) до галєи [!]. та(м) єго оуз(д)ритє якъ (ж)
єсть повѣдалъ вамъ. а ѡни вы // шє(д)ши бор'зо шли ѡ гроба. бо 196 зв.
быль пришоль на нѣ стра(х) и трепєть. и нє повѣдали никомуу ничого
бо са бояли. ко(ц) вто(к) в҃скре(с) и ми(р).

⁶⁸ Єв(г)є ї стра(ст). вѣ (в) ѡ(н). пришо(л).

Сє(ж) и Ґ нє(д) по пасцѣ.

⁶⁹ Вѣ ѡный то ча(с). миноу(в)ши.

Єв(г)лїє в҃скр(с) б̄.



*Євангеліє
від Луки*



**Сїа ѡказанїа противъ чор'нопишешоу личбе
котораа естъ в настоящеи кнїзе
сѣго ап(ст)ла и єѡ(г)листа лѡ(к).**

	гла(в)	
Ѡ написанїи цесара ав'гоу(ст).	ā	
Ѡ стрегоуши(х) пастырехъ.	b̄	
Ѡ симеонѣ бѣоприем'ци.	ḡ	
Ѡ ан'нѣ пр(о)рчици.	d̄	
Ѡ бывшемъ глѣ къ їѡаннѡ. в матѡеи. ḡ.	ē	
Ѡ въпрошьши(х) иѡан'на.	z̄	
Ѡ искоушенїи спасите(л)вѣ.	z̄	
Ѡ имащи(м) доухъ бѣсныи. в' мар'коу. ā.	ȳ //	198 зв.
Ѡ тещи петровѣ, в' м(ѡ) ȳ в м(р) b̄.	f̄	
Ѡ исцѣлѣвши(х) ѡ различни(х) недоугъ. в' ма(ѡ). f̄. в ма(р). ḡ	ī	
Ѡ ловитвѣ рыбъ.	āī	
Ѡ прокаженнѣмъ. в ма(ѡ). z̄.	vī	
Ѡ ослабленнѣ(м). в м(ѡ) ḡī м(р) ē ѡ(н) z̄.	ḡī	
Ѡ лев'вїи мытары. в м(ѡ) d̄ī м(р) z̄.	d̄ī	
Ѡ имащи(м) соухоую роукоу. в' ма(ѡ), k̄ā. а в ма(р). z̄.	ēī	
Ѡ избранїи ап(ст)льстѣмъ. в ма(ѡ). f̄ī. а в' мар'ка. ȳ.	s̄ī	
Ѡ блжен'ны(х). в ма(ѡ). ē.	z̄ī	
Ѡ сотници. в ма(ѡ) z̄ їѡ(н), z̄.	ȳī	
Ѡ снѣ вдовичинѣмъ.	f̄ī	
Ѡ послан'ны(х) ѡ иѡан'на м(ѡ) k̄.	k̄	
Ѡ помазавшои ḡā миромъ. в ма(ѡ) z̄b̄. в ма(р). m̄d̄. їѡа(н). vī.	k̄ā	
Ѡ при(т)чи сѣющаго м(ѡ) к(д) м(р) f̄.	k̄v̄	
Ѡ запрещенїи мороу и вѣтро(м). в ма(ѡ). āī. в' ма(р). ī.	k̄ḡ //	199
Ѡ легѡнѣ. в ма(ѡ) vī в' ма(р) āī.	k̄d̄	
Ѡ дъщери архисиѡагоговѣ. в ма(ѡ). ēī. а в ма(р). vī.	k̄ē	

	Ⲡ кровоточивѣи. м(ⲑ) ⲥⲓ м(р) гї.	кѣ
	Ⲡ посланїи ѡбоюнадесатє. в ма(ⲑ) ⲑї. а в' ма(р). дї.	кѣ
	Ⲡ патихь хлѣбѣхь и двою рыбу.	
	в' ма(ⲑ) кѣ. м(р) ⲥї. іѡ(н) ѣ.	кї
	Ⲡ гїи въпрошенїи. в м(ⲑ) лїг. в' маркоу. к̄.	кѡ
	Ⲡ преѡбраженїи хвѣ. в ма(ⲑ) лїд. в' маркоу. кѣ.	л̄
	Ⲡ бѣсноующимь на новы(и) м(с)ца.	
	в' ма(ⲑ) лѣ. в' ма(р). кѣ.	л̄а
	Ⲡ помышляющихь к'то болїи е(ст).	
	в' ма(ⲑ) лѣ. в' м(р) кѣ.	л̄в
	Ⲡ неповеленнѣмь въслѣдовати. в' ма(ⲑ). і.	лїг
	Ⲡ явленїи. ѡ.	лїд
199 зв.	Ⲡ въпрош'ши(м) закон'ницѣ. // в' ма(т)ⲑеи нїд.	
	а в мар'коу. лѡ.	лѣ
	Ⲡ въпадшимь в разбоиникы.	лѣ
	Ⲡ марѡѣ и мрїи.	лѣ
	Ⲡ молитвѣ.	лїи
	Ⲡ имащи(м) бѣса глоуха м(ⲑ) кѣ.	лѡ
	Ⲡ възопившои гласомь ѡ народа.	м̄
	Ⲡ просащихь знаме(н)а м(ⲑ) кїг.	м̄а
	Ⲡ фарисеи звавшимь г̄а.	м̄в
	Ⲡ окаанїи закон'никъ.	мїг
	Ⲡ к'васѣ фарисейстѣмь. в' ма(т)ⲑеи. л̄в. в' ма(р). кѣ.	мїд
	Ⲡ хотащи(м) розделити име(н)е.	мѣ
	Ⲡ богатѣмь емоу же оугобзиса нива.	мѣ
	Ⲡ галилеихь и иже бахоу въ силоамѣ.	мѣ
	Ⲡ имащимь доухь недоу(ж)н'.	мїи
	Ⲡ при(т)ча(х). в' ма(ⲑ). кїд. в' ма(р). ѡ.	мѡ
200	Ⲡ въпрош'ши(м) аще мало спа // сїсаемыхь [!].	н̄
	Ⲡ рекшихь іѣви ирода ради.	н̄а
	Ⲡ воднотроудови томь.	н̄в
	Ⲡ не любити, прѣвосѣдана.	нїг
	Ⲡ званы(х) на вечероу. в ма(ⲑ). н̄а.	нїд
	Ⲡ с'тлѣпѣ притча.	нѣ
	Ⲡ с'то ѡвецъ притча.	нѣ
	Ⲡ изше(д)ши(м) на страну дале(ч).	нѣ
	Ⲡ приставницѣ неправе(д)нѣ(м).	нїи
	Ⲡ богатѣмь и лазари.	нѡ

Ω десѧти прокаженыхъ.	ѳ	
Ω соудїи несправе(д)ливѣмъ.	ѳа	
Ω мытари и фарисеи.	ѳв	
Ω въпрошимъ богатѣмъ їса. в' ма(ѳ). мѧ. а в' ма(р). кѳ.	ѳг	
Ω слѣпци. в' ма(ѳ) мѧ. м(р). лѧ.	ѳд	
Ω захчеи.	ѳе	
Ω шед'шимъ прїяти себѣ царьство.	ѳс	
Ω прием'ши(х) десѧ(т) мнась.	ѳз //	200 зв.
Ω жрабѧти. в ма(ѳ) мѣ м(р). лѣ. въ їван'нѣ. дї.	ѳи	
Ω въпрошши(х) гѧ ар'хїереєхъ и старцехъ. в' ма(ѳ) мїи в' ма(р) лѣ.	ѳѳ	
Ω виноградѣ притча. в ма(ѳ) нѧ а в мар'коу. лѣ.	ѳ	
Ω въпрашаючи(х) ѱ кинсонѣ. в ма(т)ѳеи. нѣ. а в ма(р). лѣ.	ѳа	
Ω са(д)доукеехъ в ма(ѳ) нг. м(р) лї.	ѳв	
Ω въпрошенїи гнѣмъ къ фарисеѡмъ. в ма(т)ѳеи. нѣ. а в мар'коу. мѣ.	ѳг	
Ω в'довици котора оуврѣгла два пѣнезѣ. в ма(р). мѧ.	ѳд	
Ω кон'чинѣ въпрошенїе. в ма(т)ѳеи. нѣ. а в мар'коу мѣ.	ѳе	
Ω пасцѣ. в ма(ѳ) ѳг. в ма(р) мѣ.	ѳс	
Ω стазающихъ са кто болїи.	ѳз	
Ω испрошенїи сатанинѣ.	ѳи //	201
Ω оуничженїи иродѡвѣ.	ѳѳ	
Ω плачоущи(х)са жонахъ.	п	
Ω покаавшим'са разбойницѣ.	па	
Ω испрошенїи теле(с) гнѧ м(ѳ) ѳи. м(р) мїи. ѱ(н) иї.	пв	
Ω клеѡ(п).	пг	

Пре(д)молва книзе сѣго ап(ст)ла
и єѵ(г)листа хѣа лоуки.
где и в кое го(ди)ще, исписано бы(ст)

Лоука бж(с)тв'ныи зѣ ан'тїѡхїи былъ родомъ. лѣкаръ барызо не
посполитыи. и вноутр'ней моудрости былъ наоучень. не тлѣко але и
жидо(в)скоую наоукоу. наоукоу [!]. з'выкль достаточне. и до єр(с)лима
201 зв.* пришлоъ. и гѣ на(ш) // наоучаль. якъ же нѣкоторыи мова(т). иже и
то(т) естѣ ѿ седмьдесатихъ ап(ст)ль. и ѿ мрѣтвыхъ в'став'шоу хѣи
срѣсти со клеѡпою. а въз'нешоу же са гѣи и павлоу вѣровавшоу быти
сошественна и послѣдователя томоу глѣа павлоу. сѣи бо исписа(в) в'
критѣ єѵ(г)ліе. довѣ(д)в'ши(с) всего правдиве. якъ же и самыи тѣ(и)
початокъ высведчае(т). по па(т)надесати(х) лѣтѣхъ хѣа възнесенїа.
пише(т) же ко феѡфилоу сигѣклитикоу бывшоу и князю. которыи
то старшїи надѣ кнѣзѣ и игемоны, мѣнил'са быти. и павель ты(ж)
202* рекль къ игемону фи // стоу. дрѣжавныи фисте. ВЕЛЬМОЖНЫИ каж-
дыи члѣкъ которыи милоуетъ бѣа. дрѣжавоу МОЦЬ на(д) стра(ст)ми
бодеть мѣти. феѡфиль естѣ дрѣжавныи. яко бы рекль боголюбець:
202 зв. которыи естѣ по правдѣ годень. абы слыша(л) сватого єѵ(г)ліа. //
203*

Лоука бж(с)тв'ныи
Ѡ полоуден'ныа страны.
Написаль в' критѣ ЄV(г)ліе.
По єї-ти(х) лѣтѣ(х) хѣа възнесенїа.
Которое замыкаетъ в собѣ
гла(в), двадесать и четиры.
А зачалъ рді.
а стиховъ, двѣ тыса(щ), и Ѡ. //

**Ѡ лѣки сѣго еѡ(г)ліа чте(н)е
на ро(ж)ство ч(с)тнаго прѣ(д)течѣ**

- гла(в) ѡ
за(ч) ѡ
204 Понеже оубо м'носи почали чинити повѣсти Ѡ из'вѣствован'ныхъ в'нась вещехъ. яко же соуть намъ выдали тый̄ ко // торыи то соуть сами видѣли а слоужѣб'ници тыхъ рѣчїи были. видѣлоса и мнѣ которыи же еси ажъ испочатькоу с пил'ностью в'се по радуу выписаль вел'мож'ны(и) дрѣжав'ны(и) Ѡеѡфиле. абы еси выдалъ прав'доу тыхъ словъ и тыхъ рѣчїи в' нихъ же еси наоучень былъ.
- за(ч) ѡ
204 зѡ. Быль пакъ за д'новъ ірода црѣа іоудейского. нѣякыи іереи которо-моу то было има захарїа ись д'нев'ныа чрѣды авїяна. а жона его была Ѡ дъщерїи ароновѣхъ. которой то было има іелисавеѡа. а были ѡбое справе(д)ливыв(х) пере(д) бгѡмъ. и ходили въ в'сѣхъ заповѣдехъ гнїихъ // без' приганы безъ порока. и не было в' нихъ плодоу. прото ижъ іелисаветь была непло(д)на. и ѡбое са были постарѣли въ д'нехъ своихъ. и было слоужачоמוу емоу в' чер'тоу чиноу своего передъ бгѡмъ. по ѡбычаю сцѣеничьскомоу. пригодилоса емоу кадити. Пришод'ши въ црковъ гнїю. и в'се м'ножество люди(и) было в' неи молащи(х)са въ годиноу ѡного то покаж'денїа ладаноу. Показал'са емоу аггль гнї стоячи по правои сторонѣ ѡл'гара кадил'ного. и засмоутил'са захарїа видѣв'ши. и страхъ наишоль на него. и рекль къ нему аггль не боиса
205 заха // рїа. бо южь естъ оуслышана млтѡа твоа. а жона твоа елисаветь оуродить тобѣ снѣа. и назовешъ има емоу іѡван'нъ. и боудеть тебѣ радость и веселїе. а м'носи изъ его нарѡжена боудоут' са радовати. боудеть заправ'ды великыи передъ бгѡмъ. а вина и напою ѡпоиноу не боудеть пити. а и дхѡмъ сѣымъ боудеть напл'ню(н). еше ис' чрѣѡа мтрѣ своеа. а м'ногыхъ Ѡ снѡвъ из'раил'тескихъ навр'нетъ къ гоу бгѡу ихъ. и тѣ(и) в'пере(д) иде(т) перед' ни(м) дхѡмъ и силою илииноу.
205 зѡ. обратити ср(д)ца ѡцѣмъ на снѣа. // и против'ныхъ в' моудрости прав'ди-выхъ из'готовити г(с)пдѡи люди сѡвр'шены. и рекль захарїа до аггла.

по чому быхъ тоє могль розоумѣти. я южь есми старь и жена моа южь перешла в лѣтєхъ своихъ. а аг҃ль ѿповѣдаючи рекль емоу. я есѣмь гавріиль которыи же стою передь б҃гомь. и послань есѣмь абыхъ мовиль к' тобѣ. а тыхъ рѣчи абыхъ весело тобѣ повидѣль а так' боудеши мол'чати и не боудешь мочи мовити. ажь до того дѣна которого са ты(и) рѣчи выплѣнать. прото ижь есѣ не вѣриль повѣ-
 стемь моимь. которыи са выплѣ // нать часоу своего. а людїе пакь 206
 ж'дали захарїи и дивовалиса ижь онь такь дол҃го меш'каль въ цр҃к'ви. а и вышод'ши не могль кь ни(м) ничого мовити и познали иже виденїе видѣль въ цр҃к'ви але онь помаваше имь навѣщ'кы даваль и пребываль нѣмь. и сталоса якь южь выплѣнилїса дѣнове слоуж'бы его. пошоль до домоу своего.

А по ты(х) па(к) дѣнєхъ почала елисаветь жона его. а таиласа пать 207
 м(с)цевь рекоучи иже мнѣ такь оучиниль г҃ь. въ дѣнєхъ в' них' же то оуз'дрѣль абы ѿналь соромотоу мою межи люд'ми. Конєць, зачатїю. іѡан'новѣ. // прѣстоупь. рѣствоу. іѡа(н)вѣ. 206 зв.

Въ м(с)ць пакь шестыи посла(н) есть аг҃ль гавріиль ѿ б҃га до мѣста галилеиского. которому жь то има назареть. кь дѣви кьтораа то была ѿдана моужєви. которому то има іѡсифь. зь домѣ дѣдового. а има дѣви мрїа. И в'шод'ши к' неи аг҃ль рекль. радоуиса ѡбрадован'наа г҃ь с тобою. бл(с)вена ты в' жонахъ. а она оуз'дрѣв'ши его засмоути-ласа дла повѣсти его. и помыш'лала яково боудеть тоє цѣлованїе. а аг҃ль ей рекль не боиса мрїе вѣдаю иже еси наш'ла мл(с)ть ѿ б҃а. ѡто жь почнешь в' животѣ. // и породишь с҃на. и наречешь има его їс. ть(и) 207
 то боуде(т) великь и сїюмь выш'наго назовет'са. и дасть емоу г҃ь ѿ столець дѣда ѡца его. а цр(с)твовати боудеть в' домоу іаковову навѣкы. а цр(с)твоу его не боудеть кон'ца. и мрїа пакь рекла кь аг҃лоу. и яко жь тоє боуде кьли а моужа не з'наю. а аг҃ль пакь ѿповѣдѣвши рекль ей. дѣхъ с҃тїи найдеть на та и сила выш'наго ѡсѣнит' та прото жь и раж'даемое с҃то наречет'са с҃нъ бж҃їи. а ѡто жь и елисаветь прїател'ка твоа. и* она есть почала с҃на в' старости своє(и). // а то м(с)ць шестыи есть ей. назван'ной неплоды а то иже оу б҃га не боуде неподоб'на в'сакаа рѣчь. и рекла мрїа и а слоужєб'ница г҃на нехаи мнѣ подлоугь повѣсти твоєи бѣде(т)*. и пошоль ѿ ней аг҃ль. Ко(ц) бл҃говѣщенїю.

Тог'ды в'став'ши мрїа в' тыа то дѣни. ишла на горы поспѣш'не до мѣста иоудова. и в'шод'ши в' домь захарїинь. и поцѣловала елисаветь оу и 207 зв.

¹ На бл҃говѣ(ш) на лв(тр), въ дѣи, по(ч)ла ели.

² На бл҃говѣщенїе на у(т)р'ни и на ѡныє пра(з) б҃ци. Въ (в) ѡ(н) в'став'ши.

208 поз'доровила. и сталоса коли оуслышала иелисавеѡа поз'доровлена** ѿ мрїи. розыграл'са младенець в' животѣ еи. и напол'ниласа дѣа стого // елисавеѡѣ. и възопила голосомь великимь рекоучи. бл(с)вена ты в' женахь. и бл(с)вень пло(д) живота твоего. а ѡкоула мнѣ сее. ижъ приш'ла мѣи гѣ моего до мене. бо коли стал'са голось поз'доровлена твоего въ оушохь моихь. розыгралоса радостю ѡтроча в' животѣ моемь. а бл(с)вена котораа еси оувѣрила. ижъ боудеть съврѣшена речонымь еи ѿ гѣ. и рекла мрїа. величить дѣа моа гѣ а из'радовал'са дѣхь мои в' бсѣ спсители моемь. иже ѡнь възрѣль на смѣреніе слоужеб'ницѣ свое(и) // бо боудоуть мене ѡнѣ бл(с)вен'ною называти в'сѣ. родове. и якъ оучиниль мнѣ велеб'ность сил'ныи и стго има его. прѣ(ст) бѣи.

209 И мл(с)ть его в родъ и родъ на боащи(х)са его. сътвори дръжавоу мыш'цею своею и расточи гор'дыа мысли ср(д)ца ихь. низьположилъ сил'ныхь съ престоль и по(д)несль смиреныхь. а альчоущихь наплѣнилъ добра. и богатащааса ѡпоусти тощихь. прїаль из'рѣла ѡтрока своего. роспаматал'са на мл(с)рдіе свое. як' же є(ст) и мовиль къ ѡцѣмь нашимь. къ авраамови. и сѣме // ню его навѣкы. чти бѣи. Перемеш'кала пакъ тамъ мрїа з' нею якобы три м(с)ци а потомъ на вер'ноуласа до домоу своего. Конєць бѣи чти рожествоу іѡа(н).

209 зв. Елисавеѡѣ пакъ выпол'нил'са часъ абы породила и породила є(ст)* сѣа. и оуслышали ѡколо живоущїи соусѣдове и прїатели еи. иже великое оучиниль є(ст) гѣ мл(с)рдіе свое с нею. и радовалиса з' нею. и якъ южь было в' дѣи ѡсмыи. приш'ли обрѣзовати дѣта и называли є именемь ѡца его захарїа. тогды ѡповидѣвши мѣи его рекла. не та(к), нехаи. на // з'ванъ боудеть іѡан'номь. а они рекли к' неи. а видъ жад'ного не єсть в родоу твоємь которого бы называно именемь тымь. и дали з'нати ѡцоу его довѣдоуючиса якъ бы его хотѣль наз'вати. а ѡнь попросиль дощицоу. и написаль рекоучи іѡан'нь єсть. и дивовалиса томоу в'сѣ. и бор'зо пакъ ѡтворилиса оуста его. и языкъ его. и мовиль єсть х'валачи бѣ. и пришоль страхъ на в'сѣхь живоущихь ѡколо его. и въ в'сеи странѣ іѡудеистѣи. и повѣданы были в'сѣ рѣчи тыи. 210 и мыслили в'сѣ в ср(д)ци с'воємь, // рекоучи. ш'то то за дѣта боудеть. и роука гѣа была* с нимь. захарїа пакъ ѡцѣ его наплѣненъ єсть дѣа стго. и пр(о)р(о)коваль є(ст) рекоучи. бл(с)вень єсть гѣ бѣ из'рѣльтескыи. яко єсть наведиль и оучиниль из'бавленіе людемь своимь. прѣ(ст) роже(д)ѣствоу іѡан'но(вѣ).

А въз(д)вигль намъ рогъ спсєнїа в'*** домоу дѣда слоугы своего. и якъ же єсть мовиль черезъ оуста стыхь ѡныхь то ѿ вѣка пр(о)р(о)ковъ

своихъ. иже насъ мѣль выбавити. ѿ непріятелеи нашихъ. и из роуки в'сѣхъ которы(и) на(с) ненавидать. и оучинити мл(с)рдіе съ ѡѡи на // 210 зв.
шими. а распоматал'са на свѣдоцтво свое стое. клат'вою ею же клал'са аврааму ѡѡоу нашему. и дати намъ иже бы есмо из' роуки враговъ нашихъ высвобожени слоужили емоу въ стости и в' справедливости перед' нимъ въ в'са д'ни живота нашего. чти ро(ж) іѡа(н).

И ты ѡтроча боудеши з'вано пр(о)р(о)комъ наивышшого. бо предъ лицемъ гнѣмъ поидеши напере(д) готовати дороги его. престоу(п) роже(с) іѡа(н). И дати розоумъ сѣсеніа людемъ его на ѡпоущеніе грѣховъ ихъ. мл(с)рдіа // дла и* мл(с)ти бѣ нашего. в' них' же посѣтилъ 211
е(ст) на(с) в'стокъ съвыше. просвѣтити въ т'мѣ и сѣни съмрт'нѣи сѣдаща и направити ноги наша на поуть съмиреніа. чти ро(ж) іѡан'ноу.

Ѡтроча пакъ росло и оукрѣплалоса дѣомъ. а было в' поустынахъ. ажъ до дѣе явленіа своего людемъ із'рѣльтескымъ. кѡне(ц) ро(ж) іѡа(н).

Єв(г)листа выписоуе. якъ мріа въ виѡлеѡмѣ гѣ іv хѣ породила и якъ агглі бѣ хвалать. и якъ пастырїе его навѣжаю(т). и якъ хс ѡсмого дїа обрѣзованъ, и ѡ симѡна бл(с)вен'. и якъ ан'на ѡ немъ пророкоуеть. тыжь якъ хс въ дванадесатихъ лѣтѣхъ. межи оучител'ми сѣдитъ:

гла(в) б
а за(ч) б³
[а]

Въ ѡныа то дѣи сталоса е(ст). иже выш'ло естъ выречена // ѡ 211 зв.
цесара ав'гоуста. абы былъ пописанъ весь свѣтъ. тото писана наиперше сталоса. ѿ владара сирьскаго киринеа. и ш'ли в'сѣ абы са признавали каж'дыи з' нихъ до своего мѣста. вышоль пакъ іѡсифъ ѿ галилеѣ из' мѣста назарета до жидовьскоѣ зем'ли до мѣста двѣдвого которое зовоу(т) виѡлеѡмъ. прото ижъ былъ з' домоу и поколѣна двѣдвого абы былъ пописанъ изъ мрїею* ѡбрѣчен'ною емоу женою. а тог'ды то бремен'на была. и сталоса коли тамъ были. выплѣнилиса дѣове // 212
родити еи. и породила сѣна своего прѣворож'ден'наго и оувилла его в' пеленьки. и положила его въ яслехъ дѣла того иже имъ в' домѣ гостин'номъ оупокою не было.

А пастырїе были в' то(и) же сторонѣ и сторожоу ночьюоу надъ стадомъ свои(м) стерег'ли. а и аггль гнѣ сталъ близ'ко нихъ. а и ясность бжїа ѡсвѣтила ихъ и оустрашилиса великымъ страхомъ. и рекль имъ аггль не боитеса. бо и а повѣмъ вамъ радо(ст) великоюю*. котораа боуде и в'сѣмъ людемъ. бо са народиль вамъ днь(с) избавитель

³ В наве(ч)р' ро(ж) хѡа. въ (в) ѡ(н) стало(с) е(ст), и(ж).

- 212 зв. которыи є(ст) // х̄с г̄ѣ. которыи то є(ст) в' породѣ дѣдовѣ. а тото вамъ з'наменїє. наидетеє младеньца пеленами повитого. а положеного въ яслехъ. а в' тотъ часъ изъ аг̄ломъ бор'зо стало м'ножество въиньства нб(с)наго хвалачихъ б̄га. и мовили боуди хвала б̄гоу. на высокостахъ. а на зем'ли миръ и межи люд(м) добраа вола. и сталоса иже пош'ли ѿ нихъ в' нбо аг̄гли. ѡный̄ то пастыре мовили единь къ друугому. по(д)мо ажъ до виѡ'леѡма. а оувѣдаемо тоє слово которое то са стало.
- 213 и тоую рѣчь котороую // намъ г̄ѣ зьявиль. и приш'ли бор'зо. и наш'ли тамъ марїю ѱосифа и дита лежачее въ яслехъ. а оуз'рѣв'ши рославили то ш'то є(ст) имъ повѣдено ѡ томъ дитати. и дивовалиса в'сѣ который̄ то слышали. ш'то имъ пастыреве повидѣли. а мрїа захововала в'сѣ тый̄ слова. роз'мышлаючи в' ср(д)ци своемъ.
- за(ч) 5⁴ Пастыреве пакъ врьноулиса назадъ хвалачи б̄га зъ того в'сего. ш'то слышали и видѣли такъ якъ є(ст) имъ повѣдено. Кѡ(ц) въ наве(ч)рїє. ро(ж). х̄ба.
- 213 зв. Якъ южь пакъ са ѡсмь д̄нїи выплѣнило иже бы // было дита ѡбрѣзано. наречено є(ст) има емоу їс. которое є(ст) наз'вано ѿ аг̄ла прѣвѣе ниж'ли са в' животѣ почало. прѣ(ст) ѡбрѣза(н). А коли са выплѣнили д̄нїе ѡчищенїа ихъ подлогъ закону моисеѡвого.
- за(ч) 5⁵ Принесли его до їер(с)лима. абы его поставили пере(д) б̄гомъ. якъ же и єсть написано в' законѣ г̄нїи. иже в'сакый младенець мужескаго полоу ѡтвораючи ложесна ст̄о г̄ви наречетьса. абы даль жр'твоу за него ѡбѣт'ницю якъ же єсть речено в' законѣ г̄нїи. двое гор'личокъ. ал'бо двое // голоубать.
- 214 И былъ чл̄къ въ їер(с)лимѣ которому то има сумиѡнь. а чл̄къ за(ч) 5⁶ Г тотъ то былъ справед'ливый. и б̄гобояз'нивыи. и ж'далъ потѣхы* людоу їильтескаго. и дх̄ с̄т̄ыи былъ в' немъ. И было емоу ѡбѣцано дх̄омъ с̄т̄ы(м) не видѣти смр̄ти аж' бы прѣвѣе оуз'дрѣль х̄а г̄н̄а. и пришоль дх̄омъ до цр̄кве. а коли оуводили дита їса родичеве его. абы оучинили по ѡбычаю закон'ному ѡ немъ. а ѡнь его в'заль на роуки свой̄ и хвалиль б̄а. и рекль. Нн̄ѣ ѡпоу // сти слоугоу своего вл(д)ко по г̄лоу твоєму з' миромъ. яко видѣли очи мои с̄псенїє твое

⁴ Въ ѡ(н) ча(с). пастыреве па(к) верноули(с).

На ѡбр(ѣ)занїє на лв(т)р.

⁵ Въ ѡ(н) ча(с). принесли їса до їер(с)ли(м).

На стрѣтенїє г̄нїе на ли(т)р'.

⁶ На стрѣ(тн) на у(т)рѣ [!]. въ ѡ(н) бы(л) чл̄къ въ їс.

которое жь то з'готовиль еси пере(д) лице(м) всѣхъ людїи. свѣтъ на шкровенїе языкомь. погано(м) и славою людїи твоихъ їиз'рѣла. **Конецъ на ли(т)р'.**

Оцъ пакъ его и мѣти дивовали(с) томоу ш'то е(ст) повѣдано ѿ немь. и бл(с)виль ихъ сумешонь. и рекль къ мѣти мѣти его. се лежи(т) сеи. на падена и на вѣстанїе м'ногымъ въ їиз'рѣли. а на з'наменїе прѣрѣкаемое. а и тобѣ самой дшюу проиде ѿроужїе. абы з' м'ногихъ ср(д)ць мысли ѡкрыты // были. была тыжь і ан'на пр(о)р(о)чица 215
дъщеря фаноуилева. с поколѣна асирова. тая са старѣла в д'нѣ(х) [Д]
м'ногихъ. и жила из' мужемъ своимъ седмь лѣтъ ѡ двѣцтва своего. а таа была в'довою лѣтъ ѡсмыдесать и чотыри. а ѡ цр'кве не ѡхожовала постомъ а млт'вами слоужила бг'оу днѣ и ноць. а таа в' тоую (ж) годиною приш'ла и хвалила ба а мовила шнымъ* в'сѣ(м) которыи жь то чекали из'бав'ленїа въ їер(с)лимѣ. **Кънець сѣмоу сумиш(н).** А коли южь доконали в'сего ш'то было под'лоугъ законѡ бж'їего. вер'ноулисѧ до // галилей до мѣста своего назаретоу. **нач'ни** 215 зв.
ѡбрѣзанїю.

А дитѧ росло и оукрѣплалосѧ дх'о(мь) и напѣталосѧ моудрости. а и мл(с)ть бж'їа была на немь. **Конецъ стрѣтенїю.** И хожовали родителеве его кож(д)ого рокоу до їер(с)лима на праз'никъ пасхы. на великьднѣ. а коли южь было емоу дванадесать лѣтъ. в'ходящимъ имь въ їер(с)лимь по ѡбычаю праз'ника. и доконав'ши днѣи. ѡпа(т) са навратили. ѡстало дитѧ їс въ їер(с)лимѣ. и не ѡбачиль їѡсифъ и мѣти его. надѣвалисѧ // иже бы былъ межи людьми. и оуш'ли якъ 216
м'ного черезъ днѣ можь воити. и гладали его межи прирожеными. и межи знаемыми. и не наш'ли. вер'ноулисѧ до їер(с)лима гладаючи его. и было южь три днѣ тожь наш'ли его въ цр'к'ви. а ѡнь сѣдитъ межи оучител'ми а слоухаетъ ихъ и пытаетъ ихъ. и оустрашилисѧ в'си которыи то слоухали его. ѡ розоумѣ а ѡ ѡповѣдехъ его. а ѡни оуз'дрѣв'ши его дивовалисѧ. и рекла мѣти его к' немоу сн'оу. прош'то есь намь оучиниль // такъ. а се ѡцъ твои и и [!] а. жалоуючи гладали есмо 216 зв.
тебе. а ѡнь имь ѡповѣдилъ рекоучи чемоу есте мене гладали або есте не вѣдали иже а в рѣчехъ ѡца моего моушоу быти. а ѡни не з'розоумѣли словоу. которое ест мовиль к' нимь. и пошоль с ними. и пришоль до назаретоу. и былъ имь повол'нымъ. а мѣти его заховала в' ср(д)ци своемъ тый то в'сѣ рѣчи. а їс росль оу моудрости и в' зростѣ и в' милости ѡ ба и ѡ чл'къ. **Конец(ц) ѡбрѣза(ни).** //

Єв(г)листа выписоує. якъ іѡан'нѣ повѣдаєтъ ѿ покааніи. розли(ч)не оучистави [!]. повѣдаєтъ хѣ на(д) себе быти сил'нѣишого. на(д) которымъ же то яко кр(с)тил'са дхъ стѣи в подобенствѣ голуубином вѣдѣнь. а и голось зѣ нба слышанъ естъ. ты(ж) выписоує родъ хѣъ ѿ иѡсифа ажъ и до адама. глава третья.

гла(в) Г
а за(ч)
ѿ⁷
ѿ
217 зв.

Въ патоснадесать лѣто владар'ства тиверіа цесара коли пон'теи-
ский пилать справоваль зем'лею жидовскою. а иро(д) былъ пано(м)
чет'вер'того дѣлоу краины галилеиской. филип'пъ пакъ братъ его былъ
справ'ца атоуреи и трахонит'скыи. а лисанияшъ абилен'скимъ при
архiereй ан'нѣ и каияѣѣ. сталоса слово бжїе къ іѡан'ноу сїоу захарїи-
тоу. в поустыни. и ходиль по вьсеи оукра // инѣ іѡр'даньскои про-
повѣдаючи крѣщенїе покаанїа на ѿпущенїе грѣховъ. и якъ же естъ
писано въ к'нигахъ пр(о)р(о)чства ісаїа пр(о)р(о)ка рекоучего. гласа
волающаго въ поустыни. готовайте поу(т) гнѣ а правы дѣлаите стеж'-
кы его. в'сакаа дебрь боудеть наплънена. и в'сакаа гора и пагорокъ и
холмъ смирит'са. и боудоуть скривленый* речи справ'лены. а ѡстрый
стеж'кы боудоу(т) ров'ны. а оуз'рить кож'ды(и) сїсенїе бжїе. тог'ды
218 мовиль іѡан'нѣ къ приходящимъ народомъ кр(с)титиса ѿ него пле-
мена // з'міины. кто жъ вамъ оуказаль абы есте передъ гнѣвомъ
приш'лыи оутекли. прото жъ дѣлаите плоды год'ныйй покаанїю а
не мов'те сами межи собою ѿѿа и мамы авраама. мовлю вамъ иже
можетъ бѣ ѿ каменїа сего въз'двиг'ноути сїы авраамови. южъ бо и
секира на корени древа лежить. в'сакоє древо которое не чинить доб-
рого плодоу высѣчено боудеть и на ѡгень оуврѣжено.

ѿ
218 зв.

И просили его народове мовачи. ш'то жъ тог'ды чинити боудемо.
а ѡнь ѿповѣдаючи // рекль имъ кто имаєтъ двѣ соук'ни. нехай же дасть
томуо которыи не имаєтъ. и кто имаєтъ стравные речи так' же нехай
чинить. Приш'ли пакъ до него и мытаре кр(с)титиса ѿ него и рек'ли
емоу оучителю што оучинимо. а ѡнь рекль к' нимъ ничего на(д) то не
выбираите ед'но то што естъ вамъ постанов'лено. а и жол'нѣре воини
пытали ты(ж) его рекоучи. ш'то мы ты(ж) боудемо чинити. рекль
имъ ни жад'ного не оутискоуйте. ани крив'ды не чинѣте. а довол'ни
219 боуд'те* ѡброкы вашими // а коли людъ в' немъ* надѣю мѣль. и в'сѣ в'
ср(д)цахъ своихъ мыслили. ѿ иѡан'нѣ** иже бы ѡнь былъ хѣомъ.

⁷ Въ наве(ч)ріє бг'ав'ле(ни)а въ патоснадеса(т) лѣто.

Ѡповѣдѣль іѠвань всѣмъ рекоучи. я вась крѣщоу водою. идетъ бо за м'ною сил'нѣишіи нѣж'ли а. которого жь то не є(ст) єсми годень роз'вазати ремена ѡбоуви его. тотъ вась боуде кр(с)тити дѣомъ сѣтымъ и ѡг'немъ. в которого жь то роудѣ его лопата его. а вычиститъ гоум'но свое. а изб'ереть п'шеницоу в' жит'ницю свою. а половы палити боуде ѡг'немъ неоугасимымъ м'ного тыжь и и // ныхъ рѣчи напоминаючи 219 зв.
 єв(г)лію людемъ проповѣдалъ. Конєць в' навє(ч)рїю. б'гояв'ленїа. А пне(д) прѣвы(и) нова(г)[о] лѣта.

Ирѡ(д) пакъ пань чет'врѣтого дѣлоу краины. коли былъ ѡ него 22(ч) 1⁸
 карань. ѡ иродиядѣ женѣ брата своего. и ѡ в'сѣхъ злыхъ рѣчехъ кото-
 рые єсть чинилъ ірѡ(д). приложили тыжь и тое коу в'сѣмъ з'лостамъ
 своимъ. и жь іѠан'на до тем'ницѣ в'садити казаль. и сталоса и ж' са
 кр(с)тили в'сѣ людїе. и иѡсу кр(с)щышоуса молащоуса ѡтворилоса
 небо. и зышоль дѣ // сѣи телеснымъ ѡбразо(м) яко голоубъ на него. 220
 и стал'са гласъ съ нбсе. рекоучи ты єси сѣи мои въз'люблен'ныи. ѡ
 нем' же бл'говолихъ. Ко(ц) пне(д).

А иѡ починаль быти якобы в' тридесатихъ лѣтѣхъ. во д'не дов'ни- 22(ч) 1⁹
 мана сѣи іѡсифовъ которыи былъ илиєвь. алиматѣтановъ левиинъ мел-
 льхиинъ ианаєвь іѡсифовъ. матѣѡатиєвь амосовъ наоумовъ єслимовъ на-
 (г)гєєвь. маѡѡовъ матѣѡиєвь семеиєвь иѡсифовъ иоудинъ иѠаньна-
 новъ рисаивъ зоровавелевь салаѡииле(в) // нириєвь мел'хивъ. ад'диевь 220 зв.
 косамовъ ел'модамовъ ировъ иѡсивъ елєезеровъ иѡримовъ. матѣѡатовъ
 левїинъ симєѡновъ. июдинъ иѡсифовъ иѠанамовъ елиакимовъ мелє-
 иєвь маинановъ матѣѡиєвь наѡановъ давидовъ иєсєѡвъ ѡвидовъ воѡ-
 зовъ сальмоновъ наасьсоновъ. аминодавовъ. арамовъ иѡрамовъ иєс'ро-
 мовъ фарєсовъ июдинъ іаковль ісааковъ авраамовъ ѡ(р)рановъ нахо- 221
 ровъ сероуховъ рагановъ фалеко(в) єверовъ салановъ каи // нановъ.
 арьфак'садовъ. симовъ. ноєвь ламехо(в) маѡоусалєвь. єноховъ иарєдовъ.
 малєлєилєвь. каинановъ. єносовъ. сифовъ. адамовъ. бжїи.

Єв(г)листа выписоує якъ хс ведєнь на поустыню. и якъ постил'са ї
 дїи. и ї ночии, и възалькаль. который то коли его искоушалъ сотона,
 каменємъ. а потємъ навратил'са до галилеи. и читаль в щ'колѣ книги
 пр(о)рчѣскыи, ѡ собѣ. и же пр(о)ркь оу своєи власти не єсть в почтливости.
 Из неи жь то хс оу капернаоумѣ выгналь єсть доуха нечистого. И оуз-
 доровиль тещоу петровоу ѡ зимїцѣ. И многыи иныи ѡ розличны(х)
 немощии простилъ єсть. а дїаволове выславоую(т) его снємъ бжїимъ быти.

⁸ Вѣ ѡ(н) (т) ча(с). ирѡ(д) пакъ па(н)мъ былъ че.

⁹ В'то(к) я не(д) вѣ ѡ(н) то ча(с) поча(л) їс.

- гла(в) Д
за(ч) в¹⁰
3
- 221 зв. Іс же наплънены дѣа сѣго. вер'ноул'са ѿ иор'дани и ведень былъ на поуcтыню дѣо(м)*. Ко(ц). в'то(к). Днїи пакъ чeтыридeсaтe иcкoушaeмъ былъ ѿ дїавoлa. a ничoгo нe йль в' тый ты днїи. a якъ ca южъ днїe cкoн'чaли oпocлѣ вѣзaл'кaль. // и рeклъ eмoу дїaвoль eсли жъ eсѣ cнѣ бжїи рoскaжи кaмeнeви тoмoу aбы бы(л) хлѣбoмъ. и ѿпoвидѣль eмoу їcѣ рeкoучи писaнo eстѣ ижъ нe ѡ eдинo(м) хлѣбѣ живь бoудe члѣк aлe ѡ в'caкoмъ слoвѣ бжїимъ. и вывeлъ eгo дїaвoль нa гoрoу вeл'ми вoкoкoую a ѡкaзaлъ* eмoу в'ca цр(с)твa тoгo свѣтa** вo мьг'нoвeнїи oкa. и рeклъ eмoу дїaвoль дaмъ тoбѣ cїю вoлoстѣ в'cю и слaвoу ихъ бo м'нѣ дaнa eстѣ a кoмoу eсли в'cxoчoу тoмoу eи дaмъ.
- 222 a ты eсли ca пoклoнишь пeрeдo м'нoю тoбѣ*** бoудoутъ в'ca. И ѿпo // пoвидѣль [!] їc рeклъ eмoу иди зa м'нoю cотoнo. бo тaкъ eстѣ нaписaнo пoклoнишьca гoу бгoу твoeмoу и тoмoу eдинoмoу пoслoужишь. пoтoмъ oувeлъ eгo дo їep(с)лимa и пoстaвилъ eгo нa кpилѣ. нa вpѣхoу цркoв'нѣмъ и рeклъ eмoу eсли eси cнѣ бжїи пoустисa ѿтoлѣ cкoчѣ. бo тaкъ eстѣ нaписaнo ижъ aгглoмъ cвoимъ пpикaжeтъ ѡ тeбѣ aбы тa cтeрeг'ли и нa рoукaхъ cвoихъ вѣз'мoу(т) тa aбы eси нe з'билъ ѡ кaмeнь нoгъ твоихъ. И ѿпoвидѣль eмoу їcѣ рeкoучи пoвѣдeнo eстѣ. // ижe* нe иcкoуcишь гѣ бѣ твoeгo. и cкoн'чaлъ** в'ce пoкoушeнїe дїaвoль и ѿишo(л) дo чa[сѣ] ѿ нeгo***. тoг'дe нaвpатил'ca їc в' силѣ дѣoв'нѣи дo гaлилeїѣ. и выш'лa ѡ нeмъ пoвѣcтѣ пo в'ceи oукpaинѣ. и тoу нaoучaлъ нa cобopицeхъ ихъ и былъ пox'вaлeнь ѿ в'cѣхъ. **Кoнeць, cрѣ(д).**
- 222 зв. И пpишoлъ в' нaзapeтъ г'дe жъ тo былъ вѣспитaнь. вoхoвaнь и в'шoлъ пo ѡбычaю cвoeмoу в' дeнь coубoтныи вѣ cобopищe [!] и cтaлъ чe(cти). и дaнo eмoу книги їcaїa пp(o)р(o)кa. a ѡнъ ѡтвopив'ши книги нaшoлъ мѣcцe г'дe тo былo нaписaнo дѣхъ гнѣ нa м'нѣ // кoтoрoгo тo длa пoмaзaлъ и пoслaлъ мa oубoгы(м) eв(г)лїю пoвeдaти. a oуз'дopoвити cѣкpoушe(н)ныa cр(д)цeмъ. aбыхъ пpoпoвѣдaлъ плѣнeнымъ ѿпoущeнїe и слѣпымъ пpозpeнїe. и вoпoустити ѡcoуждeный кoу cвoбoдѣ и пpoпoвѣдaти лѣтo гнїe пpїaт'нo. и зaмьк'нoув'ши книгoу ѿдaлъ слoузѣ и cѣль. и в'cѣмъ oчи кoтoрыи были в' cобopищи зacмoтpилиca нa нeгo. и пoчaлъ к' нимъ мoвити. ннѣ нaплѣнилoca писaнїe тoe вѣ oушe(х) твоихъ и в'cѣ eмoу пoсвѣдѣчили. И дивoвaлиca лoбымъ слoвoмъ // кoтoрыи жъ вoxoдили зѣ oустѣ eгo. **Кo(ц) чeтвep'.**
- 223 зв. И мoвили чи нe тoтѣ eстѣ cнѣ їoсифoвъ и рeклъ к ни(м). в'caкo
- за(ч) г¹¹
- за(ч) д¹²

¹⁰ Срѣ(д) ѿ нe(д) вo ѡ(н) тo чa(с) їc жe нaплѣнeнь дѣa cѣa.

¹¹ Чe(к) ѿ нe(д) вѣ ѡ(н) тo чa(с) пpидe їc вѣ.

Сe (ж) и ce(п) ѿ и пp(o)ркѣ илии.

¹² В' пa(к) ѿ нe(д) вѣ ѡ(н) чa(с) див'лa.

ми речете притьчоу сію ликарію врачуу из'лѣчиса самъ. который рѣчи слышали есмо иже есь чиниль в' капер'наоумѣ оучини так'же и тоутъ въ ѡчествѣ твоємъ. и рекль їс вамъ повѣдаю иже жадными пр(о)-р(о)къ не есть пріятень въ ѡчизнѣ своєи. але правдоу вамъ повѣдаю. иже м'ногы(и) вдовы были. въ днѣхъ илїи пр(о)р(о)ка межи люд'ми из'рѣльтескыми. коли // было зам'к'нено небо три лѣта и м(с)цы(и) 224
шесть. якъ тог'ды былъ великы(и) голодь по в'сеи зем'ли и ни ко единой з' нихъ посланъ былъ илия ед'но до сареѡы сидон'скои къ женѣ в'довици. и троудоватыхъ тыжь было м'ного при елисеѣ пр(о)рцѣ межи людомъ їиз'рѣльтескы(м). а жадень з' нихъ не былъ оуз'доров'лень ед'но нееманъ зъ сирїи. и тоє слышав'ши наплѣнили(с) гнѣвою в'си который были въ соборищи. а в'став'ши выг'нали его вонъ из' мѣста и вели его ажъ на вер'хъ горы на ко // торои же то мѣсто ихъ было 224 зв.
з'боудовано. абы его доловъ зьвр'г'ли. а ѡнь проше(д) посрѣ(д) ихъ и вышоль. **Кѡ(ц) па(к) и сѣмѣ.**

И стоупиль до капер'наоума мѣста галилеискаго а тоу наоучаль в' сѣч'ны(х) днѣхъ в' соуботахъ и дивовалиса ѡ наоученю его. а то иже рѣчь его зъ ѡсоб'ливой силы была. и былъ в' соборищи единъ члѣкъ который то мѣлъ доухъ бѣса нечистого. и закричалъ голосомъ великимъ рекоучи и ш'то жъ мы с тобою маємо їсе назаранине при- 225
шель еси загоубити насъ. вѣдає(м) // тебе кто еси сѣи бжїи. и прика- заль емоу їс рекоучи оумол'ък'ни [!] и вы(и)ди жъ из' него. а коли* повр'гъ его бѣсь посрѣдѣ и вышоль из' него и ничего емоу не заш'ко- диль и пришоль страхъ на в'сѣ. и мовили межи собою рекоучи. и яко е(ст) тоє слово. иже з' властїю и силою велить нечистымъ доухомъ и выходать. **Коне(ц) сж(б).**

И росхожоваласа слава ѡ немъ въ в'сѣкое мѣсто и страны. А ѡнь вышо(д)ши соборища [!]** в'шоль до домоу симонова. а теща симонова. 225 зв.
была // немоц'на ѡг'немъ велики(м) и просили его за нею. а ѡ(н) став' ши на(д) нею приказаль ѡгневи и пересталь. а она тог'ды жъ в'став'ши и послоуговала имъ. и якъ южь заш'ло слнце в'сѣ который мѣли не- моц'ный роз'ными форобами. приводили ихъ к' немоу а ѡнь ихъ оуз'до- ровиль на кож'дого з' нихъ в'ложив'ши свой роуцѣ. и ѡ м'ногихъ выхо- дили бѣсове кричачи и мовачи. ты еси снѣ бжїи. а ѡнь заповѣдалъ и недопоуцаль* имъ повѣдати. бо соутъ вѣдали же есть самы(и) хс. // 226
а коли южь былъ днѣ вышоль и пошоль на поустое мѣсто а народове*

¹³ Сж(б) а въ ѡ(н) ча(с) стоу(пи)ль їс.

¹⁴ Пне(д) в не(д) во ѡ(н) то ча(с) в'шол(л).

єго гладали. и приш'ли**. ажь до него. и задръжовали єго абы ѿ нихъ не ѿхожалъ. а ѡнь рекль к нимъ иже и другимъ мѣстомъ або градо(м) моусимо проповѣдати єв(г)лію ѡ цр(с)твїи бжїи бо єсмь на тото посланъ. и оучиль и проповѣдалъ на соборищехъ галилеискыхъ. конє(ц) пнє(д).

Єв(г)листа выписоує. яко хс стоячи в лодѣ народы наоуча(л) и нѣкоторыхъ оучите(л)никовъ ѿ лована*** рыбъ позваль. и якъ трудоваго члїка оуз'доровиль и якъ молальса на поустьяни якъ тыжь рослаб'лен'ного скросѣ стрѣхѣ к собѣ споущен'ного оуз'доровиль. и якъ грѣш'ного мыт'ника к собѣ поз'валь и якъ тыжь ропот'никомъ [!]**** ѡповѣдаєть. //

226 зв.

глава. ѳ.

а за(ч)

ѡі¹⁵

ѡі*

227

227 зв.

за(ч) иі¹⁶

[ѡі]

228

И было пакъ коли са народове тисноули к' нємоу абы слышали слово бжїє а ѡнь стояль по(д)леи езера генисарєтського. и оуз'дрѣль двѣ лоудѣ которыи та(м) близ'ко езера стоали. а рыболове ѡишо(д)ши ѿ ни(х)** выполоковалї мрѣжоу. и оустоупиль на єдинѣ*** з' нихъ котораа то была симонова. и и [!] просиль єго абы мало ѡстѣпиль**** ѿ зем'лѣ и сѣдачи наоучаль с кораб'ла народы. а коли пересталь наоучати ихъ. рекль к' симонови. постоупи на глоубиноу и за // врѣсте мрѣжоу вашоу на оуловлена рыбъ. а симонъ ѡповѣдаючи рекль ємоу. оучитєлно презь в'сю ношь трудоули* єсмо са а ничого не поимали. ає на слово твое запоущоу сѣть. а коли тое оучинили м'ножество великое рыбъ загор'ноули ажь и мрѣжа са ихъ прорывала. и пок'ликали своихъ товаришовъ которыи то были на инои лоудѣ. абы приехав'ши помог'ли имъ. и приш'ли а насыпали ѡбѣ лодѣ такъ ажь са затоплали. коли оуз'дрѣ(л) // симонъ петрѣ припаль к' ногамъ їсовымъ и рекль ѡиди ѿ мене їи. бо члїкъ єсть єсми грѣш'ныи. бо са былъ оустрашилъ. и в'сѣ которыи з' нимъ были. ѡ ѡнои то ловит'ве рыб'нои которыи были поимали. так'же и їакова и їѡан'на сїны зеведеѡвы. которыи были товариши симоновы. И рекль к' симонови їс не боиса. ѿ того часоу южь боудєшь члїкы ловити. а привез'ши к' берегу лодѣ оставив'ши в'се и пош'ли вѣслѣ(д) єго. **Конє(ц) нє(д).**

И было коли былъ їс въ єдино(м) // мѣсто [!] былъ тамъ члїкъ наплѣненыи трудоваѣства. и оуз'рѣль їса пал' на лици и просиль єго рекоучи. їи єсли хочєшь можєшь ма оуз'доровити. и прострѣши їс роукоу дотьк'ноул'са єго и рекль хочоу боуди з'дравъ. и бор'зо ѡишоль

¹⁵ Нє(д) а, въ ѡ(н) (т) ча(с). стояль їс при ѡ.

¹⁶ Вто(к) ѡ въ ѡ(н) то ча(с) коли їс.

ѡнонь троудѣ ѿ него. а ѡнь ємоу розказаль рекоучи. никомоу же не повѣдаи. але пошо(д)ши оукажисѧ їєреѡви и принєси за ѡчищенїє твоє. якъ же повелѣль моуси на свѣдоцьство имь. тог'да рославиласѧ слава великаѧ ѡ не(м). // и исхожовали(с)* народове м'носи абы слышали и** оуз'доров'лени были ѿ немочїи своихь. а ѡнь ѡхожоваль на поустыню и молильсѧ. **Конє(ц) в'тор'кѣ.**

И сталосѧ єдиногѡ днѧ коли ѡнь наоучаль и сѣдѣли тамь фарисєє и законуу оучителеве. которыи жь то были приш'ли зо в'сѣхь сѣль мѣста галилеиского. їодеискихь и ер(с)лимьскы(х). и была сила гнѧ котораѧ то ихь оуз'доров'лала. а нѣкакыи̂ моужеве несли на постели члѧка которыи то былъ рослабленъ. д'ною з'ламань и хотѣли его // в'нести а положити прє(д) нимь. и не нашли которою бы его стононою принєсти мог'ли дла застоупленѧ народоу. и в'злѣз'ши на домь скросѣ стрѣхоу спустили его з' ложемь на серединоу ажь прє(д) їса. и оувѣдалъ вѣроу ихь и рекль члѣче ѡпоущаю(т)сѧ тобѣ грѣхы твои. и тог'ды почали мыслити оучителїє и законьници мовачи. кто то є(ст) иже хоулоу мовить. а к'то можетъ ѡпоущати грѣхы ток'мо єдинь бѣ. а їсѣ порозоумѣв'ши мысли ихь. ѡпо // вѣдѣль и рекль имь ш'то мыслите въ ср(д)цехь ваши(х). ш'то є(ст) лѣп'ше рєчи ѡпоущаютьсѧ тобѣ грѣхы твои или рєчи в'стань а ходи. але абы єсте вѣдали ижь снѣ члѣчскы(и) маєть таковоюу моць на зем'ли ѡпоущати грѣхы. и рекль рослаблен'номуу тобѣ мовлю в'стань а въз'ми постелю твою. и иди до домоу твоегѡ. и бор'зо в'сталъ перє(д) ними и в'залъ постелю на которой то лежалъ. и пошоль до домоу своего хвалачи бѣа. И наплѣнилсѧ страха. и мовили // иже видѣли єх'мо прє(д)чюд'ныи рѣчи днє(с). **Ко(ц) сж(б).**

А потомь вышоль и оуз'дрѣль мыг'ника имене(м) лєвїю а ѡнь сѣдитъ на мыг'ници. котормоу жь то рекль иди за м'ною. а ѡнь в'се зоставив'ши и став'ши пошоль за нимь. И оучиниль ємоу лєвїи оучрѣж'денїє великое калацью в' домоу своемь. и было народоу мыг'никовь м'ного и иныхь которы(и) с нимь сѣдѣли. и роп'тали книж'ници на него и фарисєє. оученикомь его мовили. чємоу жь то из' мыг'ники и г'рѣ // ш'ники ѡсте и пїєтє. ѡповѣдаючи їс рекль к нимь. не потребую(т) з'доровыи лѣкарѣ але немоц'ныи̂ не пришоль бо а приз'вати правєд'ныхь але грѣш'ныхь на покаанїє. **Конє(ц) сж(б).**

¹⁷ Соу(б) в̄ въ ѡ(н) то ча(с) коли їс наоуча(л) и сѣ(д).

¹⁸ Сж(б) ҃ въ ѡ(н) то ча(с) ходи(л) їс и оуз'дрѣ(л).

за(ч)
кѧ¹⁹ А они пакъ рек'ли ємоу прош'то іѡан'нови постат'ьса часто и м'лат'са. так'же и фарисеистїи а твои ядаты и п'ють. а ѡнь рекль к' нимь а ци можете с'ны весел'їа докола женихъ с ними є(ст) казати са имь постити. але прїдоуть д'їове коли ѡать боудеть ѡ нихъ женихъ
231 тог'ды // са боудоуть постити в' тыхъ д'н'ехъ. пов'д'ѣль пакъ прит'ьчоу к' ни(м) иже ник'то плата нового соук'на не оуставлаеть в соук'мань стары(и) а если иначьи тог(д)ы и новое здереть а вет'хомоу неслоуш'но є(ст) залата з' нового. И никто тыжъ не в'ливаеть вина нового до соудины старой̄ а если же бы иначей вино молодое росьсадить соудины и само роз'л'ѣт'са. и сосоудове загиноуть. але вино новое в' сосоуды нов'їи в'ливати и ѡбое заховано боуде(т). // и кто же пив'ши старое
231 зв. бор'зо хочеть нового. мовить бо иже л'ѣп'шей ест' старое. Ко(ц) срѣ(д).

Єв(г)листа выписоуе. якъ оученици в д'н' соуботныхъ колосы выминають роуками. х'с пос'щен'ныи хл'ѣбы припоминаеть. и якъ ты(ж) оусхлоую роукою в соуботоу оуздорови(л). и якъ черезъ ночь молит'са. а ап(ст)ломь имена называе(т). и наоучаеть ѡ бл(с)веньств'ѣ. и ѡ сл'ѣпомь вождоу. а несправе(д)-ливого соуда противъ ближнихъ заборонаеть.

гла(в). з.
а за(ч)
кѧ²⁰ Было пакъ в' соуботоу второпр'ьвоюу ишоль черезъ з'божа черезъ паш'ню и вытр'ягали оученици его класы и ѣли выминаючи роуками своими. а и н'которыи зъ фарисеѡвъ мовили имь. прошто тоє чинать чого са не годить чинити в' соуботы. а їс ѡпов'ѣдаючи рекль // мь [!]* або есте ѡ томь не читали ш'то оучиниль дв(д)ъ коли былъ голодень ѡнь самь и т'їи которы(и) с нимь были и якъ в'шод'ши до домоу бж'его и хл'ѣбы прѣ(д)ложеныи яль посваченыи и т'ьмь даль который с нимь были. которыхъ то не год'но было ясти ед'но един'ьмь їереѡмь сц'ѣн'никомь и рекль имь иже и соубот'ѣ є(ст) господаремь с'нъ чл'ч'ьскыи.

єі
232 зв. И пригодилося так'же и в' другоую соуботоу. коли в'шоль в' соборище и оучиль. И былъ тоу чл'къ которомоу то роука праваа оусх'ла. // и нагладовали его фарисее и закон'ници если же в' соуботоу иц'ѣлить его. абы наш'ли причину на него. але ѡнь в'ѣдаль помыслы и(х). и рекль чл'кови томоу который̄ м'ѣль соую [!] роукою. в'стань а стань на середин'ѣ. а ѡнь в'став'ши и станоуль. И рекль їс к нимь. з'в'ѣдоую васъ годить ли са в' соуботы добро чинити. или з'ло чинити.

¹⁹ Срє(д) в̄ не(д)* вѣ ѡ(н) то ча(с) пристоупи(в)ше кѣ їсѣ фари(с).

²⁰ Сж(б) д̄ вѣ ѡ(н) то ча(с). было в' сжбо(т) в'торопр'ь.

дїшоу сп(с)ти ал'бо погоубити. И пог'ладѣвши по в'сѣ(х) рекль члїкови простри роукоу твою. а ѡнь оучиниль такъ. и стала // такъ роука 233
его з'дорова яко и другаа. **коне(ц) сж(б)**. А ѡни пакъ наплънивѣшиса безоумїа и мовили єдинь къ друугомоу ш'то бы мѣли оучинити їсѣи.

В' тыхъ же пакы дїнохъ было. вышоль їс на гороу молитиса. и **за(ч) кт²¹**
ѕї
быль черезъ ночь на молит'вѣ бжїєи. А коли южь былъ день и приз'валъ оучнїику своа. и выбраль з'межи нихъ дванадесать которыхъ же то ап(ст)лы наз'валь. симона которого з'валь пет'ромъ и ан'дреа брата его. и їакова. їван'на. // филипа и вальѳоромеа мат'юеа и ѳоמוу **233 зв.**
їакова алфеева. и симона проз'вищемъ силота. иоудоу їаков'ла и їоудоу скариота которы(и) то былъ продатель.

А из'шо(д)ши с ними з' горы и сталъ на ров'номъ мѣсци. и наро(д) **за(ч)**
оучениковъ его. и м'ножество великое людїи ѿ в'сѣа їудеа и изъ **кд²²**
їер(с)лима и поморїа тирьскаа и сидоньскаа. которыи то были са зыш'ли д'ла того абы его слышали. а оуз'доровлени быти ѿ немочїи своихъ и тый кото // рый были моучимый ѿ доуховъ нечистыхъ **234**
оуздоровлени бывали. и оувесь наро(д) хотѣль абы са ед'но дотъкнуули его. бо таковаа сила ѿ него выходила котораа всѣхъ оуз'доровала.

Конецъ че(к). А ѡнь позр'ѣвши очима своима на оученику своа и такъ рек'ль. блжени нишїи бо ваше е(ст) цр(с)тво бжїє. бл(с)вени ал'чоущей нїѣ. бо насыщени боудете. бл(с)вени плачоущей нїѣ бо са смѣати боудете. бл(с)вени есте коли люде ненавидѣти боудоуть ва(с). // и роз'лоучать и посоромотать има ваше яко бы з'ло д'ла сїа **ѕї***
члчьска(г)[о]. радуитеся в' тотъ то днѣ и веселѣтеся. бо то е(ст) **234 зв.**
заплата ваша великаа на нбси. **коне(ц) па(к) и прп(до)бь(н)**. Такъ же бо чиновали и пр(о)р(о)комъ ѡцѣве ихъ.

Ѡ бѣда вамъ богатымъ иже далеко ѡстоите оутѣшенїа вашего. бѣда вамъ насыщенїи нїѣ бо боудете ал'кати. бѣда вамъ смѣющим'са нїѣ. бо рыдаете а плакати боудете. бѣда вамъ коли васъ боудоу(т) хвалити люде. такъ бо чиновали ѡцѣве ихъ. // пр(о)р(о)комъ. але вамъ мов'лю которы(и) слышите любѣте ворогы ваша або неприятели и чинѣте добре тымъ которы(и) васъ иенавидать. бл(с)вѣте и ты(х) которы(и) васъ к'лати боудоуть. и молитеся за тыхъ которыхъ вамъ з'лости выражають. а оударить ли к'то тебе в' лице едино наставъ емоу и друогое. а томоу который в' тебе ѡимаєтъ соукьманоу. не борони емоу и **за(ч)**
кѣ²³
235

²¹ Че(к) ѿ не(д) въ ѡ(н) вышоль їс на горѣ.

²² Па(к) ѿ не(д) въ ѡ(н) (т) ча(с), ста(л) їс на мѣ(с)цї.

²³ Пне(д) г не(д) ре(к) гѣ къ прише(д)ши(м) к не(мѣ) бѣда ва(м).

235 зв. сороцьки. и кажьдомоу к'то бы ѿ ш'то тебе просиль даи. а ѿ того
 за(ч) КЗ²⁴ котори бы твои р'чи побраль не вытага(и). // Конєць. пне(д).

И якь* же вы хочете абы ва(м) чинили люде. и вы имь такь же чи-
 нѣте. а если бысте любили тыхь котори вась тыжь любить. и якоую
 236 будете мѣти мл(с)ть. бо и грѣш'ници любить тыхь котори ихь**
 любить. а если будете добрѣ чинити тымь котори тыжь вамь добре
 чинать. ш'то жь за доброта оу вась є(ст) бо заправды и грѣш'ници
 такь же чинать. а если в'заємь даєте тымь в' которыхь надѣтєса в'за-
 ти. ш'то за добро(т) ваша є(ст). бо и грѣш'ници // такь же грѣш'ни-
 комь в'заємь дають. а будете ли позычати тымь ѿ которыхь са
 надѣте зась в'зати. ш'то жь вамь за доброть є(ст). протожь вы ми-
 лоuite неприятелѣ ваши. и добро чинѣте и позычайте. ничого са
 ѿтола не надѣючи. и боуде(т) заплата ваша м'нога. и будете сны
 выш'наго в'си. якь же и тои доброт'ливыи є(ст). коу недоброт'ливымь
 и з'лымь. протожь боудьте мл(с)рд'ни яко жь и ѿць вашь милосер'дь
 є(ст). Ко(н) не(д)ли.

236 зв. Не ѿсоуждаите абы есте // не были ѿсоуж'дени. и не соудѣте и не
 за(ч) КЗ²⁵ соудать ва(м). ѿпущайте а и вамь ѿпущено боуде. даваите и вамь
 тыжь дано боудеть мѣроу доброу а польноу и натопьтаноу и потрасе-
 ноую и з' вер'хомь ѿплвитымь. дадоу(т) на лоно ваше. тою жь бо
 мѣроу которою мѣрите и вамь ѿмѣрено боудеть. Повидѣль и(м)
 237 таковыми подобеньствы рекоучи. и якь можеть слѣпець слѣп'ца во-
 дить ци не ѿба ли въ ямоу в'падоуть. Не є(ст) тыжь оученикъ на(д)
 оучителемь. боуде надче(нь) // кож'дыи боуде ли яко оучитель его. але
 чемоу видишь соучець оув оцѣ брата твоего. а бервь'на которое є(ст) въ
 окоу твоємь не чоуешь. ал'бо якь можешь речи братоу твоемоу брате
 стоуи нехаи вымоу сд'чець зь ока твоего. а самь пакь в окоу твоємь
 бервь'на не видишь. лицемѣр'ниче ѿ глупыи члѣ выими вперє(д)
 бервь'но зь ока твоего. и тогды боудешь видѣти вынать соучець зь ока

237 зв. брата твоего. не є(ст) доброе древо которое родить злы(и) пло(д). // и
 не є(ст) древо злое которое родить пло(д) добрыи. в'сакое бо* древо ѿ
 плода своего поз'нано боуде(т) не ѿ тр'на бо избираю(т) смоквы.
фиг'ги ани с коупины з'бирають гроз'дїа. добрыи члѣкъ ѿ доброго
 сѣкровища ср(д)ца своего выносить доброе. а з'лы(и) члѣкъ. так' же ѿ
 з'лого скровища ср(д)ца своего выноси(т) злое. ѿ избытьковь ср(д)ца и
 оуста его мовать. Конє(ц) в'то(к).

²⁴ Не(д) в Рекль гѣ яко (ж) хоще(т).

²⁵ Вто(к) гѣ не(д) рекль гѣ не ѿсв(ж).

И дла чого ма называєте, гїи, гїи. а не дѣлаєте того ш'то а вамъ повелѣваю. каж'дыи которыи приходи(т) ко (м)нѣ // и слышитъ слова мой̄ и дѣлає(т) ихъ. повѣмъ вамъ чєму єсть подобєнь. подобєнь є(ст) члѣкови томоу которыи домъ свои з'буодоваль иже глоубоко в'копаль и положиль ѡснову на камени. а коли сталася пово(д) и прибыла рѣка. и ѡпер'лася домови томоу. и не могла єго пороушити. протѡ иже є(ст) ѡснова(н) на камени. а кто пакъ слышитъ а не чинить. подобєнь є(ст) члѣкови томоу которыи з'буодоваль до(м) сво(и) на зем'ли безъ фоу-домєньтоу на которы(и) то // коли припер'ла рѣка и бор'зо сѧ є(ст) з'вер'нуоль и оучинилосѧ ѡного то домоу великое падєна.

за(ч)
кѣ²⁶
238

238 зв.

Є(г)листа выпиоує. яко хс̄ оуздоровиль слоугоу сот'никово(г)[о] и сїа в'довичина вьскр̄сив*. и я(к) іѡа(н) посылаль свой̄ оученикы къ ісѣви. а ѡнь єго пере(д) народы, выславоує(т) а зако(н)ники дѣтє(м) играючи(м) приров'новає(т). повѣдає(т) иже жена грѣш'ная слєзѧми ноги ісѣви ѡмываєть глава сємаа 3-а.

А коли докон'чаль в'сѣ(х) словь своихъ оу слы(х) людємъ и в'шоль до капєр'наоума. Ко(ц) срѣ(д).

гла(в) 3.

Сот'никови пакъ нѣякомоу слоуга былъ немоцєнь вєл'ми. и хотѣль оумєрєти. которого то ѡнь любиль вєл'ми. а коли оуслышаль ѡ ісѣвѣ послалъ к' нємоу старьшии жь жидовь просачи єго абы пришо(л) // и оуз'доровиль слоужєб'ника єго. а ѡни пришо(д)ши ко ісѣви просили єго вєл'ми. мѡвачи годєнь є(ст) тотъ абы єси тѡє дла нєго оучиниль. бо любить наро(д) нашъ. и изб'орище тои з'буодоваль намъ. тогды іс̄ шоль с ними. а коли недалеко былъ ѡ домоу посла(л) противъ нєго сот'никъ друггыи приятєлѣ* рекоучи. гїи не тѡудисѧ. бо не є(ст) єсми годєнь абы єси в'шоль по(д) покровь мои. а прѡтожъ єсми и себє за нєго(д)ного положиль абыхъ пришоль к' тобѣ. алє рєци слово(м) // и боудєть оуз'доров'лєнь слоуга мои. бо и я єсми члѣк по(д) владарьствѡмъ оучинєныи. маю по(д) собою воины. и рекоу єдиномѡ иди тамъ а ѡнь идєть, а другомѡу прїиди и прїидєть. а слоужєб'никови мѡємоу оучини тогѡ. а ѡнь оучинить. оуслышав'ши тѡє іс̄ и дивовальсѧ ємоу. и ѡбєр'нуєвши сѧ к' народуу которы(и) то за нимъ шоль. рєклъ. то вамъ повѣдаю иже таковѡє вѣры ни мєжи жиды єсми не нашоль. а коли сѧ вєр'нуєли додомоу ты(и) которыи были послани. и наш'ли // ѡного то нємоц'ного слоугоу оуз'доров'лєн'на Конє(ц) сж(б)тѣ.

за(ч)
кѣ²⁷
иї

239

239 зв.

240

²⁶ Срѣ(д) г̄ рєклъ гѣ дла чо(г)[о].

²⁷ Сж(б) є вь ѡ(н) то ча(с) в'шо(л) іс̄.

за(ч)
л²⁸
б¹
И было пакъ потомъ шол' їс до мѣста проз'вищемъ наина и с нимъ оученици его м'носи. и наро(д) бар'зо великыи. а коли са южь приближилъ к' воротомъ мѣсцьскымъ. в' то(т) часъ несено мрѣт'вого которыи то ед'но ед'инъ былъ сѣъ в' мѣре своєи. и таа была в'дова. и наро(д) з' мѣста бар'зо великы(и) шоль з' нею. и оуз'рѣв'ши єи гѣ. з'миловал'са на(д) нею. и рекль єи, не пла(ч). и пристоупив'ши дотѣк-ноульса ѡдра *мары* ты(и) па(к') // которыи мер'т'вого несли стали. и рекль м'лоден'че тобѣ мов'лю в'стань. и сѣль мрѣт'выи и почаль мовити. и даль его їс мѣри его. и оустрашильса [!]* в'сѣ и славили б^а рекѣчи. и як' пр(о)р(о)къ великы(и) повѣсталь межи нами и помиловаль бѣ людїи своихъ. **Конє(ц) не(д)ли.**

за(ч)
л²⁹
И пош'ло тоє слово ажъ по в'сеи їоудеи ѡ немъ и по в'сѣхъ оукраина(х). и повѣдѣли їѡан'нови оученици его ѡ в'сѣ(х) си(х).

К
241 ихъ кѣ їсѡи рекоучи. // ты ли єси ѡныи которыи бы то прїити мѣль. чили иногѡ ѡжидаємъ. а пришо(д)ши к' нему ѡны(и) то моужеве рек'ли. їѡа(н)н' кр(с)титель прислалъ насъ к тобѣ мовачи. єсли ты єси которы(и) прїити маєшь. или иногѡ ѡжидаємъ. а в' тотъ часъ м'ногы(х) оуз'доровиль ѡ немочїи. и рань. и доуховъ з'лыхъ. а и слѣпы(м) м'ногымъ дароваль иже проз(д)рѣли. и ѡповидѣвши їс рекль имъ. поидѣте жъ а повѣдайте їѡан'нови ш'то єсте видѣли и слышали. иже слѣпый прозираю(т). хромы(и) ходѡ(т) // трюдоватыи чистыми бывають и глоусїи слыша(т). и мрѣт'выи з' мрѣт'вы(х) в'стають. а оубоѕїи прїимаю(т) єв(г)лїю. бл(с)вень є(ст) то(т) который са не з'блаз'нитъ ѡ мнѣ. а коли оученици їѡан'нови ѡиш'ли почаль мовити к' народѡ(м) ѡ їѡан'нѣ. чогѡ єсте выш'ли видѣти на поустыни. тростиноу ли котораа то ѡ вѣтра колѣбле(т)са. и чогѡ жъ єсте вышыли видѣти. члїка ли которыи бы былъ ѡболочень в' дорогое ѡдѣна. ты(и) которыи в' дорого(м) ѡдѣню и в рос'коши живоуть при дворѣ црѣско(м). ал'бо
242 чогѡ // єсте выш'ли видѣти пр(о)рока ли. правдоу повѣдаю вамъ и бол'ше ниж'ли пр(о)рка. тотъ то є(ст) ѡ которо(м) є(ст) писано. а и я посылаю аггла моего пере(д) лицемъ твоимъ. иже бы нарадилъ поуть твои пере(д) тобою. Заправ'ды ва(м) повѣдаю. иже бол'шого с тыхъ которыи са ѡ жен' родили пр(о)рковъ на(д) їѡан'на кр(с)титела не є(ст) жа(д)ного. мен'шїи же ѡ него але в' црѣствїи бжїи бол'шїи ѡ не(г)[о] є(ст). тогды в'сѣ людїє. слышав'ши то и мыг'ници. **явногрѣшници** величили

²⁸ Не(д) ҃ во ѡ(н) то ча(с) шо(л) їс до (мѣ).

²⁹ Че(к) ҃ не(д) въ ѡ(н) то ча(с) пош'ло ѡ їсѣ.

ба. и кр(с)тилиса кр̄щеніє(м) іѡан'новы(м). а фарисее и законо // оучи- 242 зв.
теліє. совѣтъ бж̄ји ѡвръг'ли ѡ себе не кр(с)тилиса ѡ него. ко(ц) че(к)
іѡа(н).

Кому приподоб'ны люде рода сего. и чому соутъ подоб'ны. по- 243
доб'ни соутъ дѣте(м) которыи то сѣдають на тръго(х). и прикликаю-
чи(м) другъ друга и мовачи(м). пис'калі єсмо вамъ а вы есте не
пласали. нарѣкали єсмо пере(д) вами а вы есте не плакали. Пришель
бо іѡан'нь кр(с)титель не ядаючи(и) хлѣба. а не пиваль вина. а вы
мовите иже бѣса имаєть. пришель же и сн̄ь чл̄чьскы(и) которыи то
ясть и пієть. а вы мовите сеи чл̄къ ядыца и винопіица. това // ришь 243
мыт'никомъ и грѣш'никомъ. и оусправедьливена є(ст) моудрость ѡ
в'сѣ(х) сн̄овъ ихъ. коне(ц) па(ткѣ).

Просиль пакъ его нѣякы(и) зъ фарисеѡвъ абы иль с ни(мь) и 243 зв.
в'шо(д)ши в' домъ фарисеѡвъ сѣль коу столови. а жена которая жь
была в' мѣстѣ грѣш'ница. и якъ же са довѣдала иже сѣль за столь в'
домоу фарисеѡво(м) принесла масти скланицѣ. а став'ши изъзадоу
подле ногъ его. плачоучи почала слезами ѡмывати ногы его и волосы
головы своєи ѡтирати. и цѣловав'ши ногы его помазовала миромъ. //

оувидѣв'ши то фарисеи ѡнонь которыи в' домъ сво(и) просиль его
помыслиль самъ в' собѣ рекоучи. если бы былъ то пр(о)р(о)къ. за-
правды вѣдалъ бы. кто и яка є(ст) жена котораа са его дотыкаєть.
бо є(ст) грѣш'на. ѡповидѣль іс рекль ємоу. симоне. маю тобѣ нѣш'то
повидѣти. а ѡнь рекль ємоу оучителю повѣжъ. а іс пакъ рекль. были
бо два дол'ж'ники, нѣякомуу чл̄коу виш'ни ѡдинъ был' винень пать-
сотъ грошей *динарьми**, а другыи патьдєсать. и не мѣли они** чимъ
бы то ємѣ ѡдати ѡбѣма ѡпусти(л). // повѣж' ми которыи з' ни(х) 244
бол'ше любиль его. ѡповидѣ(л) симонь и рекль. надѣюса иже тотъ
которомуу жь то бол'ше ѡпусти(л). а ѡнь рекль ємоу правдиве еси
росьсоудиль. а ѡберьноув'шиса икъ женѣ. рекль симонові. видиш'
ли ты тоую жєноу. в'шо(л) єсми в' домъ твои. не даль еси воды на
ногы мой. а таа жена слезами ѡмыла ногы мой. а волосы головы
своєи ѡтер'ла. ани поцѣловаль еси мене. Але таа якъ єсми в'шоль
в' домъ твои не переставаючи цѣловала ногы мой. ѡлѣє(мь) головы
моєи не помазаль // еси. а таа миромъ помастила ногы мой. И д'ла 244 зв.
того жь повѣдаю тобѣ ѡпоущаютьса еи м'ногы грѣхы ей. бо м'ного

³⁰ Па(тк) ґ не(д), Рек'ль гѣ. Комѣ при.

³¹ Пне(д) д не(д). Во ѡ(н) то ча(с) проси(л).

Се же и сѡи євьѡими(и) ию(л) аї.

є(ст) полюбила. а которому мало бываєть ѿпоущено, то(т) менше и любить. И рекль єи ѿпоущены соуть тобѣ твои грѣхове. А ты(и) которыи посполоу з' ни(мь) седѣли. почали мыслити сами в' собѣ рекоучи. кто (ж') то є(ст) иже грѣхы ѿпоущаєть. И рекль женѣ вѣра твоя тебе избав'лаєть иди собѣ со миро(мь). Конє(ц) пне(д) и сѣи.

245

Єв(г)листа выписоує, при(т)чоу ѿ рос'сѣваню. и ѿ свѣчи на свѣтил'никъ поставенои. якъ ты(ж) ты(х) мѣрю, а братію называєть, которыи волю бжїю чина(т). а якъ плаваючи боурѣ укроти(л). // якъ тыжъ члѣка ѿ множества бѣсовъ высвобожоує. якъ тыжъ и женоу ѿ немочїи єи оуздоровиль. якъ ты(ж) вѣскрѣсилъ дѣщероу, иairoвоу. глава ѿсмаа.

глава. й.

а за(ч)
лѣ³²

И было потомъ иже ѿнь ходиль по мѣстохъ и по селѣхъ. пропо-
вѣдоуючи цр(с)тво бжїє. а ис ни(мь) дванадесать. и жоны, нѣкоторыи.
которыи то были оуздоров'лены ѿ з'лы(х) доуховъ и немочїи. марїа
наз'ванаа маг'далыни. с которой жь то было сед'мь бѣсовъ выш'ло.
їѡан'на жона врад'ника иродова. и соусан'на. и иныхъ м'ного которыи
слоужили ємоу зь имѣнїи своихъ. конє(ц) в'тор'коу. И розоумѣл' то
м'ногый народъ и зо в'сѣхъ мѣсть прихо // дили к немуу.

245 зв.

за(ч)
лѣ³³
кѣ

Повѣда(л') имь прит'чоу вышоль розсѣвачь сѣяти сѣмени своего.
а якъ южь розсѣваль. єдно пало при поути и потоп'тано. а и п'тицѣ
нб(с)ныи позобали є. А дроугое пало на камени. и в'зышо(д)ши
пос'хло. д'ла того иже не имало вольгот'ности. Третее пакъ пало ме-
жи тер'на. и вѣсполокъ в'зросло тер'на и заг'лоушило є. А чет'вертьтоє
пало на доброй зем'ли. и възросло. а оучинило пло(д) стокроть. то
повѣдѣвши в'голось мовиль кто маєть оуши коу слышаню нехай
246 слышитъ. // А оученици єго пытали єго ш'то бы того за причина была
а ѿнь ѿповидѣвши рекль имь. вамъ єсть дано з'нати таємности
цр(с)тва бжїєго. а ины(мь) черезъ причины. абы вѣдаючи не вѣдали. а
слышачи не розоумѣли. Єсть того причина таковаа. сѣма є(ст) слово
бжїє а тый иже соуть при дорозѣ. которыи слышать. потомъ при-
ходитъ дѣволь и вымоуєть то зь и(х) ср(д)ца. абы не были оувѣ-
рив'вши [!] з'бав'лени. А иже* на камени то соуть иже слышав'ши
246 зв. слово з' радостїю прїмоують. але ко // рене не мають. бо на часъ
вѣроують а в' часъ напасти ѿпадають. а иже єсть mezi тер'на в'пало.
тыи соу(т) которыи слышали. дла троски и богат'ства. а роскоши

³² Вто(к) д не(д) во ѿ(н) ча(с) ходи(л) їс по.

³³ Не(д) д Рече гѣ при(т)чоу сїю вы(шол).

сегосвѣтними бывають подавлєны и не могуотъ оучинити плода. А то шѣто на доброй землі. то тый соуть. который добрымь ср(д)цемь а правдивы(мь) оуслышавши слово и дер'жа(т) его. и плоды в' терпеніи приносять. тоє повидѣвши в'голось мовиль, к'то маєть оуши коу слышаню, нехай слышитъ. **Конє(ц) не(д).**

за(ч)
лїс³⁴
247

Ник'то же зажог'ши свѣчоу накрываєть ей соудиною // ани тыжь не ставитъ подь постѣлю. але на свѣтильникоу ей поставлаєть абы и тый который в'ходятъ свѣт'ло видѣли. не є(ст) бо ничого таиногo што бы яв'но быти не мѣло. и ни скрытого абы поз'нано не было и яв'не са не оказало. Прото жь вы розоумѣ(и)те якь слышите. бо кто маєть. томоу жь боудє дано. а к'то не маєть. и тоє шѣто са мѣти надѣєть боудєть в'зато ѿ него. Тог'ды приш'ли к' нємоу мѣти и братїа его. и не мог'ли к' нємоу пристоупити дла можьности люде(и) и повидѣно ємоу рекоучи // мѣти твоа и братїа твоа з'внуотрь стоятъ и хотать абы са с тобою видѣли. А ѿнь ѿповидѣвши рекль имь. мѣти моа и братїа мой тый соуть который слышатъ слова мой и дер'жатъ ихъ. **Конє(ц) соу(б).**

247 зв.

Сталоса пакь вь єдинь дїѣ иже в'стоупиль в' лодю и оученици его. и рекль к нимь переплыньмо на ѿноую стороноу ѿзера и поплыли на водоу. а коли плыноули того часоу былъ оусноуль. и приш'ла боура и вѣтры на ѿзеро. ажь и вол'ны са в лодю в'ливали. такь иже вь велико(мь) страхоу были. // Тог'ды пристоупивши з'бѣдили его рекоучи. оучитєлю оучитєлю загыбає(мь). а ѿнь в'ставши приказал' вѣтрови и вол'намь водьны(мь) и перестали. и бор'зо са тихо оучинило. и рекль и(мь) где єсть вѣра ваша. а ѿни оустрашив'шиса дивовалиса и мовили єдинь ко друогому. а к'то жь то є(ст) ижь и вѣтромь и водѣ приказоує и слоухають его. **конє(ц) срѣдѣ.**

за(ч)
лїс³⁵
кї

248

И перєехали до оукраины гадариньской. котораа є(ст) з' друогой строны напротивь галилєй. и якь южь выстоупиль из' лодѣ на зем'лю. стрѣ // тиль его нѣякы члїкь идоучи з' мѣста. который же то малъ бѣсы м'ного лѣтъ. ани во ѿдѣанїє не ѿболоковальса ани в' домехь не меш'каль. єд'но в' гробохь а оуз'дрѣвши їса закричалъ и паль пере(д)ни(мь). и голосомь великымь рекль. шѣто м'нѣ с тобою є(ст) їсє снє бѣ навьишого [!]. Прошоу тебє абы єси менє не мочиль. А їсє приказаль

за(ч)
лїс³⁶
кї

248 зв.

³⁴ Сж(б) з Рече гѣ. никто (ж) за(жог).

Се же и сѣи ан'нѣ.

³⁵ Срє(д) д не(д) Во ѿ(н) ча(с). сталоса.

³⁶ Не(д) з. вь ѿ(н) (т) ча(с). Перєехалъ їсє.

249 доухови нечистому выити изъ члѣка. ѿ мнѹгыхъ [!] бо лѣтъ похвато-
 валь его. и вазовали его оужищами и поуты желѣзными поутовали
 тый который его стереговали. И розры // воваль оужища и поута и
 бываль гонень ѿ бѣсовъ на поустыню. а їс звѣдалъ его рекоучи якъ
 есть има твое. а ѿнь повидѣль легешнь сирѣчь тма бо было мнѹго
 бѣсовъ вошло в' него. Тогды просили его абы не казалъ имъ в' про-
 пасть поити. было пакъ тамъ великое стадо свиное которое на березѣ
 пасено было. и просили его абы имъ допоустилъ в' нихъ воити. и
 допоустилъ имъ. Тогды вышли дѣаволове ись члѣка и вошли въ свинѣ.
 и борзо оускочило стадо възеро [!]*. и потонуло. а коли оуздрѣли то
 249 зв. пастоухове што са // стало оутекли. и повидѣли в' мѣстѣ и в' селѣхъ.
 Вышли пакъ вонъ абы видѣли што са стало. и пришли ко їсви. и
 оуздрѣли члѣка. с которого то дѣаволове вышли. а ѿнь сѣдидъ в ногъ
 їсвыхъ ѿболочень. и оу добромъ розоумѣ. и оустрашилиса. а тый тыжъ
 который видѣли повидѣли имъ. якъ бѣсныи здоровымъ оучинень. и
 просиль его весь наро(д) стороны гадариньской. абы ѿишоль ѿ нихъ
 бо са были велми оустрашили. А ѿнь встѣпивши в' лодю. и верьноу-
 250 льса назадъ. и просиль его ѿнонь то мужъ с которого // вышли бѣ-
 сове. абы при немъ мешкаль. але его їс ѿпоустилъ ѿ себе и рекль
 емоу верниса до домѣ твоего. и повѣдаи рекоучи иже на(д) тобою
 великое змилована бѣ оучиниль. и ходиль по всемоу мѣстоу и
 повѣдалъ што емоу їс оучиниль. коне(ц) не(д)ли.
 за(ч) И было пакъ коли наверьноульса їс и пріаль его народъ бо в'сѣ
 лѣ³⁷ ждали его. и пришоль мужъ которому то было има иаиръ. былъ
 [кѣ] бо ѿнь кнѣсемъ ись ш'колы жидовьской або науку и паль оу ногъ
 250 зв. їсвыхъ. и просиль его абы в'стоупилъ в' до(мъ) // его. бо мѣль доч'коу
 кѣ ед'но единою на родоу. якобы въ дванадесате(х) лѣтѣхъ. котораа южъ
 оумирала. А коли южъ шоль. пригодилоса иже народи оугнѣталі
 его. тогды жона едина боудоучи в' с'воей немочи. теченію крове. ѿ
 дванадесати лѣтъ. котораа южъ была на лѣкарства выдала в'сю
 мает'ность свою. а ѿ жадного не могла оуздоровлена быти. пристоу-
 пи(в)ши з'задоу. и до(т)к'ноуласа подол'ка ѿдѣна его. и борзо теченіе
 251 крове ей. стало. и рекль їс кто (с) е(ст) мене дот'кноуль. и не прі-
 знальса ник'то. Рекль // петръ. и тьи которыи з нї(м) были рек'ли.
 оучителю. народове тебе оугнѣтаю(т). и стискають. а ты мови(ш) кто
 са мене дот'кноуль. и пов'торе рекль їс дот'кнѣл'са нѣкто мене. бо я
 позналь. иже сила вышла ѿ мене. Видѣвши то жена иже са затаити

³⁷ Не(д) зъ Въ ѿ(н) то ча(с) пришо(л) мѣ(ж) которо(мѣ).

не може. трасоучиса пристѣпила. а оупала близ'ко нѡ(г) его. и пови-
дѣла ємоу пре(д) в'сѣми люд'ми. про которою причину дотнѣлася
его. и якъ са єсть бор'зо здоровою стала. А ѡнь рекль ей. доч'ко.
боудь доброї надѣї. вѣра твоя тебе здоровою оучи // нила иди собѣ с 251 зв.
миромь. А коли ѡнь еще мовиль. пришоль єдинь ѿ ар'хисинагога
ѿ оучителя людоу жидовско(го) рекль ємоу иже южь оумер'ла
є(ст) доч'ка твоя. не троуди оучителя. А ись оуслышавши тоє слово
ѿповидѣль ѡїєви ѡної то дѣвки. не трошиса. єдно тол'ко вѣроуї
боудеть з'дорова. а оушо(д)ши в' до(мь) не допоустиль ись собою*
м'ногы(м) воити єд'но петрови а иѡн'нови [!]. и іаковови. тыжь ѿїєви
и мѣри ѡної то дѣвки. и плакали по неи в'сѣ и кричали. А ѡнь рекль
не плачѣте. бо не оумер'ла // єсть але спить. А ѡни пакъ смѣлисa з' 252
него вѣдаючи иже южь была оумер'ла. А ѡнь пакъ розказаль в'сѣмъ
абы выш'ли вонь. и выш'ли. и яв'ши єи за роукоу єи. голосно рекль де-
вице в'ста(нь)*. и навер'ноульса доухъ єи и бор'зо в'скрѣсьла, и казаль абы єи
дали ясти. и дивовалиса родичеве єи. А ѡнь имь приказаль. абы
того никомѣ не повѣдали ш'то са стало. **Конецъ не(д)ли.**

Єв(г)листа выписоує, якы [!]** їс розослаль оучїкы свої. абы надча-
ли. и яковою єсть моць даль и(м). и якъ накор'миль народы на поустыни
па(т)ма хлѣбы. якъ ты(ж) петръ вызьнаває(т) вѣроу. и якъ ты(ж) хс напо-
минає(т) люди, абы были тръпливыми. ты(ж) якъ са на горѣ преѡбразиль.
а ѡишо(д)ши ѿтоле оуздоровиль члїка, розбивано(г)[о] злою немочю. ты(ж)
и ѡ своє(и) моуцѣ повѣдає(т), и наоучає(т) покорѣ. ты(ж) якъ боронить
мрѣтво(г)[о] погребати, вченикоу которы(и) хотѣ(л) за ни(м) пойти. //

252 зв.

Соз'вав'ши їс дванадєсать ап(ст)ловь. и даль имь власть и силуу
на(д) в'сѣми бѣсы и немочи оуз'доровлати. и послаль ихъ абы проповѣ-
дали црѣство бжїє и немоц'ныи оуз'доровлати. и рекль и(мь) абы
ничого не брали на дорогоу ни палицѣ ани мош'ны або тор'бы ани
хлѣба. ани по двое ѡдѣна мѣваите. а до которого жь коли домоу
воидете тамъ перебивайте ажъ покы ѿта(мь)толе выидете. а кто бы
тыжь не хотѣль васъ принати. выходачи зь ѡно(г)[о] то мѣста и
поро(х) з' ногъ ваши(х) ѡтрасаите. на с'вѣ // доцьство против'ко нимь. 253
а ѡни вышо(д)ши ходили. по мѣстѣ(х) проповѣдаючи єван'гелїє. и
оуз'доровляючі вез'дє. **конецъ. соуботѣ.**

гла(в) ѿ
за(ч) м³⁸
кз

³⁸ Сж(б) з Во ѡ(и) то ча(с) сьз'ва їс.

за(ч)
мѣ³⁹ И оуслышав'ши иродь четвер'тои части князьства в'ладарь. в'сѣ рѣчи которыи (с) дѣяли ѿ него. и недорозоумѣвал'са. того д'ла. иже было повидѣно ѿ нѣкоторы(х). иже бы іѡан'нь в'сталь из' мѣрты(х). а ѿ ины(х) иже бы са илиа явиль. а ѿ другы(х). иже бы пр(о)ркь един' з' стары(х) в'сталь. И рекль иродь даль есми а іѡан'на стати. а кто (ж) пакь то е(ст). ѿ которо(мь) а слышѣ таковыи рѣчи. и хотѣль // абы его видѣль. А вер'ндѣвшиа ап(ст)лве повидѣли емоу. ш'то оучинили. А появ'ши их' шоль ѡсоб'но едины на поустое мѣсто которое зовоуть виѡсаида. тог'ды позывали народовь и пош'ли за нимь. и приав'ши и(х) поведаль имь ѡ цр(с)т'вѣ бжїи. а тый который потребовали лѣкарства оуздоровиль. Ко(ц) че(к). и рожествоу іѡан'новоу. днѣ пакь южь почаль са коу вечерови скланати.

за(ч)
мѣ⁴⁰
кѣ
мѣ²⁵⁴ И пристоупив'ши дванадесать рекли емоу. ѡпѣсти народы. абы шо(д)ши до ѡколич'ны(х) мѣсть // и сель перемеш'кали. и нашли собѣ покормлена бо есмо тоу на поусто(м) мѣсци. А он'ь [!] рекль и(м) дайте имь вы ясти. а они рекли. не маемо бол'ше ед'но пать хлѣбовь и двѣ рыбѣ. Если бых'мо шли и накопили страв'ныхь речїи на то(т) то ве(с) людь. а было моужеи яко па(т) тисачїи. и рекль оученико(мь) свои(м). повелѣте и(м) сѣсти на коупы по патидеса(т). и оучинили такь. и посадили их' всѣхь. и в'зав'ши пать хлѣбовь* и двѣ рыбѣ. поз'дрѣль на нбо. и бл(с)вивь и роз'ламаль. и даваль оучнїико(м) // абы пре(д) народо(м) покладали їли в'си и найлиса и зобрали ѡпосли ш'то было ѡстало ѡкроуховь дванадесать кошовь.

за(ч)
мѣ⁴¹ И сталоса е(ст) иже са онь са(м) на ѡсоб'ливостї молиль. были ты(ж) с ни(м) и оученици его. Конє(ц) па(к).

кѣ
мѣ²⁵⁵ И пыгаль их' рекоучи. кимь мене народове быти повѣдають. и они ѡповидѣвши рекли емоу. іѡа(н)помь кр(с)тителе(м) а другы(и) илиею. а иный пакь иже пр(о)ркь едины з' перышихь вьскрѣсь. А онь имь рекль. вы пакь кимь* мене быти повѣдаете. ѡповидѣ(л) пакь симонь петрь. // хѣ бжїа. А онь приказаль имь зь грозьбою абы того никому не повѣдали. и рекль сїнь члч'ьскыи моуси(т) м'ного терытѣти. и посмѣань боудеть ѿ стар'шихь ар'хиереѡвь и оучителен. и оубїенъ боуде(т) и в' третїи днѣ з' мрѣтвыхь в'стане(т). Ко(ц) пне(д).

за(ч)
мѣ⁴² И мовиль до в'сехь если кто хоче(т) за м'ною поити. нехай са самь

³⁹ Че(к) д̄ не(д) Во ѡ(н) ча(с) в'слыша(в).

Се же и на ро(ж)ство пр(д)тчи.

⁴⁰ Па(к) д̄ не(д)ли Во ѡ(н) ча(с) пристѣ.

⁴¹ Пне(д) ҃ не(д), вь ѡ(н) ча(с). стало(с) е(ст).

⁴² Вто(к) д̄ не(д) рекль гь если.

себе заприть. и въз'меть кр(с)ть свои. а за м'ною поиде(т). а кто бы хотѣль дїшоу свою сп(с)ти погоуби(т) ей̄. а кто загоуби(т) дїшоу свою для мене то(т) сп̄сеть ей̄. што є(ст) за пожитокъ чл̄кѡ // хотъ бы весь свѣтъ ѡдержаль. а самъ себе загоубиль. ал'бо на щ'кодоу пришоль. если же са кто боуде(т) м'ною соромѣти ал'бо моихъ повѣстеи. тымъ тыжь са и сн̄ь чл̄чьскыи соромѣти боуде(т). коли прїиде(т) въ славѣ своєї. и ѡцѣвской̄. и ст̄ы(х) аггль. але прав'доу повѣдаю вамъ иже соуть нѣкоторыи тоуть стоячи. который̄ не мають в'коусити смр̄ти. ажь оувида(т) цр(с)тво бж̄їе. **Ко(ц) вто(к).**

И сталоса по ѡных' то слове(х). якобы по ѡсмо(х) дн̄ехъ. и поя(л) петра и іѡан'на и іакова и възышоль на гороу мліи // тиса. и коли са молиль было лице его якобы иное. и ѡдѣна его было блистающееса. и два моужеве мовили с нимъ. то соуть мовсеи и іліа видени с нимъ въ славѣ. которыи и мовили ѡ смр̄ти его. котороую мѣль терпѣти въ іер(с)лимѣ. Петръ пакъ. и тыи которыи с нимъ были. ѡтажали были ѡ с'на. а пробоудив'шиса оувидѣли славою его. и ѡныи два моужѣ стоячи с ни(м). и было коли южь са з' ни(м) розлоучали. рекль петръ къ ісови. оучителю добро є(ст) намъ тоу(т) быти. оучини // мо тоуть три с̄ни або холѡд'ники тобѣ единь мовсеѡви единь. и іліи единь. не вѣдаль ш'то мовиль. и ещѣ ѡнь того не домовил' оучинил'са ѡболокъ и затѣнил' ихъ. а они са пострашили. коли въ ѡболокъ в'ходили. и стал'са голосъ изъ ѡблака рекоучїи. Сеи є(ст) сн̄ь мои въз'люблен'ныи. того слоухайте. и якъ са южь тотъ голосъ сталь. самъ іс единь единь [!] ѡсталь. а они мол'чали. ничого зъ [!] ѡныхъ то рѣчїи который̄ видѣли. **Конє(ц) преѡбра(ж')нїю.**

Другого пакъ дн̄а сталоса коли ю(ж) // ѡнь сходилъ з' горы. стрѣтилъ его м'ногыи народъ. И единь моужъ з'межи народа закричаль рекоучи оучителю прошоу тебе поглади на сн̄а моего. бо ед'но того единого маю. и того доухъ нечистыи попадаоуетъ. и вел'ми кричить и проужае'тса и п̄ны тѣщитъ. и ледва ѡ него ѡходи(т) в'морьдовав'ши его. и просиль есми оучениковъ твоихъ абы то вып'нали и не мог'ли. ѡповидѣль іс и рекль. ѡ роде невѣр'ныи и переворот'ный̄. доколѣ боудоу въ васъ. и доколѣ з' вами трѣпѣти боудѡ // приведи ѡв'де ко м'нѣ сн̄а твоего. а коли ещѣ ѡнь шоль идоучи до него. вер'гль нимъ бѣсь. и трасль его. А іс погр̄озиль доухоу нечистому. и стал'са з'до-

⁴³ Въ ѡныи то ча(с) пояль іс.

На преѡбра(ж) на утрни.

⁴⁴ Сж(б) й. Въ ѡ(н) то ча(с) стало(с) ко.

ровы(м) оныи то м'ладенець. и даль є(г)[о] ѡдѣви єго. и дивовалиса в'сѣ. ѡ великоѡи моци бжїи. **Конє(ц) соубо(т).**

за(ч) **И** в'сѣ са дивовали томѡ ш'то оучиниль їс и рекль оученико(м)
 мѣ⁴⁵ свои(м). прїимѣте тьи то слова до оушей ваши(х). бо снѣ члчьскыи
 маєть выданъ быти в роуку члкомъ. а они того слова не розоумѣли. бо
 258 было ѡ ни(х) тоє слово за // крито. абы не мог'ли розоумѣти єго. и
 боалиса пыгати єго ѡ то(м) словѣ, и мѣли в' собѣ таковыи оумысль.
 лѣ кто бы з ни(х) былъ старьшии. А їс вѣдаючи мысли ср(д)ць ихъ. при-
 нав'ши дита и поставиль єго близ'ко себе. и рекль и(м). кто коли
 прїиметь тоє дита во има мое. мене прїимоуєть. а к'то бы мене приаль.
 прїимоуєть того которы(и) мене послаль бо кто є(ст) на(и)меньшии
 былъ межи вами всѣми. то(т) бол'шии є(ст).

за(ч) **А** їван'нь ѡповидѣвши рекль. оучитєлю. видѣли єсмо нѣкоторого.
 мѣ⁴⁶ ш'то именємъ твои(м) б'сы выганає(т). // и заборонали єсмо емѡ иже
 258 зв. не ходить с нами. А їс рекль к' немоу не заборонайте. бо к'то не є(ст)
 против'ны(м) намъ. по васъ є(ст). **Конє(ц) срѣ(д).**

за(ч) **И** было коли са выпол'нали дїове в'схождєнїа єго. и онь оутвер'
 диль лице свое ити до їер(с)лима. и послаль вѣстники пре(д) лицємъ
 свои(м) которыи идоучи в'стоупили до мѣста самаританьского. абы
 ємоу господу наготовали або по(д)вора. и не хотѣли єго приати.
 прото иже лице єго было оутв'ржено ити до їер(с)лима а коли то
 259 оувидѣли оученици єго и їаковъ и їоан(н). // рекли, гїи. хочєши ли рече-
 мо абы ѡгєнь зышоль з' неба а попалиль ихъ. якъ же и їліа оучиниль.
 а їс ѡберьнуув'шиса заказаль и(м) и рекль. не вѣдаєте чиєго доуха єсте
 вы. бо снѣ члчьскыи не пришо(ль) абы дши члчьскыи погѣбиль але
 абы спсь. и вшыли до иноєо мѣста. **Конє(ц) чет'ве(р). пре(ст) ѡброу(с).**
 в' главѣ. **ї. а за(ч) нѣ.**

за(ч) **И** было коли иш'ли поутемъ. рекль нѣкоторыи к' немоу поидоу
 мѣ⁴⁷ за тобою гдє коли поидєшь гїи. и рекль ємоу їс. лисици ямы мають.
 [лї] и п'тиць нб(с)ныи г'нѣз'да*. але снѣ члчъ // скый. не має(т) гдє бы
 259 зв. свою главоу склониль. а ко друугомоу рекль. поиди за мною. а онь
 повидѣль. гїи. позвол' ми. абы(х) шо(д)ши в'передь погребль ѡдѣа моего.
 Рекль ємоу їс. нехай оумрлѣ(х). погреби своа мртвыца. а ты поиди и
 проповѣда(и) цр(с)тво бжїє. Рекль же и друугый. поидоу за тобою гїи.
 але пръвѣй допоустї ми ити. абы(х) са поради(л) с тыми который

⁴⁵ Срѣ(д) є не(д) рекль гѣ* свои(м) ѡ(ч) прїи(мѣ).

⁴⁶ Чє(к) є не(д) Вѣ ѡ(н) ча(с) рекль їоан(н).

⁴⁷ Сж(б) ѡ Вѣ ѡ(н) ча(с) стало(с) коли.

соу(т) в' домоу моемь. а ї рекль ёмоу. кто (ж) коли ес'лі положив'ши роуки своѣ на плоугъ. або на рало. а назадъ гладѣль. не е(ст) приго(д)ны(м) // къ цр(с)твоу бжїемоу. Ко(ц) соу(б).

260

Єѵ(г)листа выписоуеть, якъ хс̄ пре(д)сылаетъ иныхъ оучениковъ, се(д)мьдесать. и наоучаетъ ихъ. абы в собѣ не доуфали. якъ ты(ж) ѿца выславоуе(т). и якъ в законѣ перебуваючому дорогоу. живота ѿказоуе(т). ты(ж) повѣдаеть и при(т)чами ѿ чл̄коу ѿ разбойниковъ раненому. и якъ тыж' в марьѡ, гостемъ былъ. глава, десатаа. а зачало, ѿ.

Потомъ пакъ зъявиль гѣ ины(х) сед'мьдесать. и два. а посла(л) ихъ по два пре(д) лицемъ своимъ. до в'сакого города и до мѣста. где коли самъ мѣль пойти. и мовиль имъ. жатва заправды есть многа. але работниковъ мало. Просѣте жъ г(с)дѣа. которого то есть жито. абы послъ робот'ники на ж'нѡво свое. Идѣте жъ. ѡто я васъ посылаю яко ѡв'цѣ посредѣ влѣковъ. // Прото жъ не носѣте з' собою мѣш'ковъ. ани пири. покар'мовь ани ѡбоуви. а и никого не цѣлоуйте на дорозѣ. а в' который же до(м) коли войдете, напервѣй мовте миръ томоу домови. а ес'ли та(м) боуде(т) сѣбъ мира. ѡпочие(т) на не(м), миръ вашъ. а ес'ли пакъ не боуде(т). к' ва(м) сѣ наврѣне(т). а в' то(м) домоу пребывайте. ядѣте, и пѣйте, ш'то есть в ни(х). годень бо есть робот'никъ заплаты своѣй. а из' домоу до домоу не переходѣте. а до которого (ж) мѣста коли войдете. а прїймоу(т) ва(с). ядѣте, поставлен'ное, передъ васъ. // а оуздоравлийте немощныи. который в ни(х) соуть. и мовте и(м). приближило(с) к вамъ цр(с)тво бжїе. а до которого (ж) пакъ коли мѣста вѣйдете. а не прїймоу(т) васъ. вышо(д)ши на оулицѣ его повѣж'те. и поро(х) который до наши(х) ногъ прил'ноуль з' мѣс'та ваше(г)[о]. ѡтрасаемо на васъ. але вѣдайте, ижъ приближилоса на васъ цр(с)тво бжїе. правдоу вамъ повѣдае(м). иже съдом'ланомъ въ ѡно(н) то днѣ лег'чѣй боудеть. горе тобѣ хоразинь. горе тобѣ виѡьсаидо. бо коли бы в' тироу, а в' сидонѣ чинены были та // ковый чоуда. который оу васъ чинены соу(т). дав'но бы в' пла(х)тѣ. або в раднѣ а на попелѣ сѣдачи покааніе чинили. а еднак' же, тирови, и сидонови, лег'чѣй боуде(т) на соудѣ. нижли ва(м). а и ты капер'наоуме, который есь ажъ до неба под'несльса. але ажъ до пек'ла погроужень боуде(ш). **Конецъ пат'коу.**

глава. І.
а за(ч)
в⁴⁸

лѣ

260 зв.

261

261 зв.

⁴⁸ Па(к) ѿ не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с). зъяви(л) гѣ.
Сее жъ и ап(ст)ло(м).

- за(ч)
нб⁴⁹ К'то вась слоухаєть, мене слоухаєть. а кто са ва(с) ѿмѣтає(т). мене ѿмѣтаєтьса. а кто са мене ѿмѣтаєть. ѿмѣтаєтьса того, которыи мене послалъ. а се(д)мьдесать пакъ наврѣноулиса з' ра // дос'тїю рекоучи. гїи. и бѣсове намъ повиноуют'са ѱ имени твоємъ. а ѱ(н) рекль имъ. видѣль есми. сотонаиаила [!], коли то, ѱнь, яко млѣнїа с нба спаль.
- 262
- за(ч)⁵⁰ Ото жь ва(м) даю моць. настоупати на смїю, и на скоропїю, и на всакоую силоу вражїю. и не боудеть вамъ ничего шкодовати. але вы томуо то не радуйте(с) иже ва(м) доухове повиноую(т)са. але томуо са радуйте. иже имена ваши написаны соу(т) на нбсехъ. той пакъ, години, възрадовалъса їс дхѡмъ, и рек'ль. хвалю тебе ѡче гїи нбсь. и // землѣ. иже тыи то рѣчї оутаиль еси ѡ моуд'рыхъ, а розоумны(х). а изьяви(л) еси то, младен'це(м) або дѣтемъ. ей ѡче. яко бы рекль, гораздъ ѡ иж' (с) то тобѣ подобало. ко(ц). соуботѣ, и ап(ст)ло(м) и ан҃гло(м). чти жь ѡброусоу.
- 262 зв.
- за(ч)
нб⁵¹ А ѡбер'нуув'шиса къ оучѣникомъ своимъ рек'ль. в'се мнѣ дано есть ѡ ѡца мое(г)[о]. и никто не вѣдаєть, кто есть снѣ, едно ѡцѣ. ани тыжъ того не вѣдаєть. кто есть ѡцѣ, едно снѣ. а то(т) бы вѣдалъ, комоу* бы хотѣль снѣ зьявити. а ѡбер'нѣв'шиса единъ къ оученикомъ рекль.
- 263 бл(с)вен'ный то оочи, который // тоє видать, што вы видите. повѣдаю бо вамъ. иже многыи пр(о)р(о)ци, и црѣве, хотѣли видѣти, ш'то вы видите, а не видѣли. и слышати тоє ш'то вы слышите, а не слышали. конецъ, пне(д). и ѡброусоу.
- за(ч)
нб⁵²
лѣ Але единъ члѣкъ законуу оученьи. всталъ. а покѣшаючи его, рек'ль. оучителю. што маю чинити. абы(х) животъ вѣч'ныи могль наслѣдовать. а ѱн' рек'ль к' немюу. в' законѣ, якъ есть написано, и я(к) читаєшь. а ѱнь ѡповѣдаючи рекль. въз'любибиши [!] гѣ ба твоего, ѡ всего ср(д)ца твоего. и ѡ // всеї дшѣ твоеї. и в'сею крѣпостїю твоею. и всею мыслїю твоею. а и б'лижнаго твоего, якъ самого себе. и рек'ль емоу їс. добре еси повидѣль. то чини, и боудешъ живъ. а ѱнь хотѣль самъ себе правы(м) оучинити. рек'ль ко їсви. и кто жь есть мой ближ'ній. ѡповѣдѣль пакъ їс. и рекль емоу. Члѣкъ нѣкоторый шоль зъ ер(с)лима, до ерихона. и оупаль в' разбойники. который его ѡбыбрали. або ѡдежоу зволокли, а из'ранив'ші его, ѡишли пречъ. наполомрѣтвого
- 263 зв.

⁴⁹ Рек'ль гѣ свои(м) оу(ч), к'то ва(с) слѣ.

Се (ж) ап(ст)ло(м) и аг҃ло(м) ѡб'ще.

⁵⁰ Соу(б). ї. Рекль гѣ свои(м) ѡто (ж) ва(м).

⁵¹ Пне(д) з не(д), Рекль гѣ свои(м), в'се мнѣ.

Тоє (ж) и пре(до).

⁵² Не(д) й, Вѣ ѡны(и) (т) ча(с). нѣя(к) члѣкъ.

зостави(в)ші. и пригодилосѧ иже єдин' // сїдникъ шоль ты(м) же 264
 поутемь. оуз'дрѣвши є(г)[о] шоль мимо. так' же тыжь нѣкто лев'вить
 былъ на тоє жь мѣс'це пришоль. а оуз'дрѣвши его, помимо шоль. а и
 самаританинь пакъ нѣкто єдинъ пришоль, на(д) него, а оуздрѣвши
 є(г)[о] з'миловал'са. и пристоупи(в)ши позавиваль раны его. и налѣ-
 яль, ѡлѣе(м), и вино(м). и вложилъ его на свою скотиноу. и припрова-
 диль є(г)[о] ажъ до гостин'ницѣ. и печаловалса ѡ немь. дроугого пакъ
 дна в'зяв'ши два сребрьники. два талары. або два грошѣ. и даль
 господарє // ви. и рекль ємоу, пил'ноуй его. а што коли над' тоє нало-
 жишь. а я наврѣнѣвшисѧ ѡдамъ тобѣ. Кто (ж) єд'накъ с ты(х) трехъ,
 видит'са тобѣ ближнимъ быти томоу. который то впаль былъ межи
 разбойники. а ѡнь повидѣ(л). то(т) который же оучиниль мл(с)рда
 на(д) нимь. и рек'л' ємоу їс. иди жь ты. а оучини так' же. **конє(ц), не(д).**

264 зв.

И сталосѧ коли шли до єдиногo мѣстеч'ка нѣкоторого. жена
 нѣкатораа именемъ мар'ѡа. прїяла его в до(м) свой. а тая то мала строу
 [!], которой было има марїа. котораа то сѣдѣла // при нога(х) їсовы(х). 265
 и слоухала словь его. алє мар'ѡа мовила ѡ многoй слоу(ж)бѣ. а стоячи
 рекла. гї. не д'баеш' ли ѡ то, иже сестра моа мене самоую тобѣ по-
 слоуговати оставила. речи жь юй, абы ми помогла. ѡповидѣль їс.
 и рекль ей. мар'ѡо. мар'ѡо. печалоуєшисѧ, и мовишь ѡ многыхъ речахъ.
 єдино же єсть на потребу. мрїа бо доброую часть ѡбыбрала котора
 жь то не ѡимє(т)са ѡ ней. прє(ст)пи бїи, напре(д). в' главоу. **аї. а**
в' зачало, нї. ѡ половины. было же коли мовили тоє. //

за(ч)

нд⁵³

лї

265

265 зв.

Єв(г)листа выписоуеть. якъ їс оучить по своєй млтвѣ оучїкы свои
 млтвѣ ѡбшой. коу оуставичности прозбы напoминає(т). и якъ тыжь доухы
 нечистый выганаєть. ты(ж) якъ закон'нї(ки) злый караєть. якъ тыжь ѡ же-
 ны выхвалєнь єсть. тыжь злоє жидовское поколѣна, из розличного, непо-
 слоушенства, караєть, глава. **аї, а зачало, нє.**

И сталосѧ єсть коли са ѡнь на нѣкаторo(м) мѣс'ци молиль. и якъ
 ю(ж) перес'таль. рекль к нему єди(н) изъ оучїковъ его. гї. наоучї
 нась молитисѧ. якъ же їван'нь наоучиль оучїкы своѣ. И рек'ль имь.
 коли са млітє такъ мов'тє. **Ѡче нашъ, иже єси на нбсе(х).** да сїи(т)са
 има твоє. да прїїдє(т) цр(с)тво твоє. да боудє(т) вола твоѧ. яко на

гла(в). аї.

а за(ч)

нѣ⁵⁴

лї

⁵³ Въ ѡ(н) (т) ча(с), шо(л) їс до єдиногo.

Тое (ж) на всѧ пра(з)ни(к) бгїци.

⁵⁴ Въ ѡ(н) (т) ча(с), вто(к) з не(д), стало(с) єсть.

- нбси и на земли. хлѣбъ нашъ насоушч'ный. дай намъ дне(с). и ѿпусти
 266 намъ грехы наша. яко (ж) // и мы ѿпускаемо в'сакому дол'жникови
 нашему. и не въведи насъ въ искушеніе. але избави насъ ѿ лоукаво-
 го. И рек'ль к' нимъ. Кто з' васъ боуде(т) мѣти приятела. а поиде(т) ли
 к' немуо ѿпол'ночи. и рече(т) емоу, приятелю. позыч' ми трое хлѣба.
 бо пришлоъ до мене приятель мой з' дороги. а не маю ш'то бы(х) поло-
 жили прѣ(д) него. а онъ бы з'вноу(т)рѣ ѿповидѣль. а рекль. дай ми
 покои. южь дверѣ мои зат'ворены соу(т). и дѣти мой со мною на ложи
 соуть. не могуо в'стати, а дати тобѣ. повѣдаю вамъ. если и не дасть
 266 зв. емоу, того дла иже е(ст) // емоу пріятеле(м). прѣ(д)са дла соромоу его
 встане(т) и дасть емоу чого едно потребуе(т). А и я ва(м) мовлю*.
 за(ч)
 нб⁵⁵ Просѣте, и боуде(т) вамъ дано. ищѣте, и найдете. тлыцѣте, и боу-
 де(т) вамъ ѿтворено. бо каждыи кто жъ проси(т) бере(т). а кто ище(т),
 найдоуе(т). и кто тол'че(т). бываеъ емоу ѿтворено. Конѣ(ц), вто(р)коу.
 А коли которого з' ва(с) ѿца сѣи боуде(т) просити хлѣба. чи камень
 подасть емоу. а либо рыбы. а в'мѣсто рыбы. гадиноу ли подасть емоу.
 ал'бо если бы просиль, яйца, чи скорьпію. пода(ст) емоу**. скоролоу-
поу, або медведька. если же вы боудоучи злыми. а в'мѣте добрыи
 267 дары давати дѣтемъ вашимъ. // якъ пакъ болше ѿпѣ вашъ нб(с)ныи
 дасть дѣа сѣго. ты(м). которыи бы просили его. конецъ средѣ.
 И было коли їс выганаль бѣсы. и то(т) былъ нѣмъ. а коли южь
 за(ч)
 нб⁵⁶
 лѣ выг'наль бѣсы, промовиль нѣмыи. и дивовалиса народове. а нѣкото-
 рыи мовили з' нихъ. ѿ вельзаулѣ кнаси бѣсовьскомъ выганае(т)
 бѣсы. а друугыи пакъ искушаючи его. знаменіа ѿ него искали з' нбсе.
 але онъ поз'наль помыш'леніа и(х) и рекль имъ. всакоє црѣство
 267 зв. само в' собѣ роздѣлаючиса запоустѣте. и до(м), на домъ. падет' са, //
 а если же и сотона самъ в' собѣ розделиса. якъ же боуде стояти
 цр(с)тво его. якъ же вы мовите, иже а ѿ вельзаулѣ выганаю бѣсы. а
 если же я вел'зауломъ выганаю бѣсы. сѣве пакъ ваши через кого
 выганають. а того дла ѿни соудами вашими боудоу(т). а если же а
 пал'це(м) бжїимъ выганаю бѣсы. южь бо постигло на васъ цр(с)тво
 бжїе. а коли крѣпкыи и въоружен'ныи стережеть двора своего, и в'
 покой соу(т) имѣніа его. а если же мощнѣйшій ѿ него пришо(д)ши и
 268 переможе(т) его. то и в'се ѿружіе его побереть. на // которое са надѣ-
 валь. и добро его роз'дасть.

⁵⁵ Сре(д) з' не(д), Рекль гѣ свои(м), просѣ.

⁵⁶ Че(к) з' не(д), Въ ѿ(н) (т) ча(с), было коли їс.

Кто не єсть съ мною, напроотивъ мене єсть. и кто съ мною не собираєть. то(т) растачає(т). **Конєць, че(к).** А коли нечистыи доухъ выйде ис члѣка. преходить сквосѣ мѣста безводнаа. гладаючи оупокою, и не найдоуеть. и мови(т) к' собѣ. вер'ноуса до домоу моего ѿколе жь есми и вышоль. а пришед'ши найде(т) его, а ѱ(н) пометень, и оукрашень. тогда пойдеть, и пойметь съ собою ины(х) сед'мь доуховъ горшихъ себє. а в'вошо(д)ши живоу(т) тамь. и бываю(т) томоу члѣкоу послѣ(д)нїи грѣше прѣвы(х). // **Конєць па(тк), чти жь бѣи.** И было то, коли ѱнь тоє мовиль. въз'двигши нѣкотогаа жена гласъ з'межи народа, и рек'ла емоу. бл(с)внны(и) живо(т), которыи тебе носи(л). и прѣси которыи еси с'саль. а ѱнь рекль, вѣистин'ноу такъ єсть. бл(с)вени соу(т) тѣи которыи слыша(т) слово бжїє. и стерегоу(т) его. **Конєц(ц), бѣи.**

за(ч)
нїи⁵⁷

268 зв.
я

Народом' же събирающи(м)са. почаль мовити. то(т) то народъ злыи. з'наменїа ище(т). а з'наменїє, не боуде(т) емоу дано. ед'но з'наменїє иѱны пр(о)рка. якъ же бо иѱна знаменїє ниневитомъ бы(л)*, такъ же боуде и сѣи члѣч'скыи родоу томоу. црїца с' по // лоу(д)не повстанє(т) с' моужи, рода того то. а ѱсоудать ихъ. а то ижь ѱна прїехала с краєвь земныхъ слоухати моуд'рости солмоновы. а ѱто бол'ши(и) тоу єсть ниж'ли солмонь. и моужевє нинєви(т)стїй пов'станоу(т) на соу(д) з родомъ си(м), и ѱсоуда(т) ѿ. прото иже са ѱни покаали пр(о)р(о)чество(м) иѱнины(м). але тото болшїй єсть ниж'ли иѱна. Ник'то бо свѣчоу зажогши не ставить еи в тѣнь. ани по(д) сосоу(д). але на свѣщникъ поставлає(т) еѿ. абы тѣи которыи вхожаю(т) свѣт'ло видѣли. **Конєць пнє(д)л'коу.**

за(ч)
нїѣ⁵⁸
мѣ
269

Свѣтил'никъ тѣла твое(г)[о] // єсть око твое. ели же око твое просто боудеть. то в'се тѣло твое свѣтло боудеть. ели пакъ злоє было. то и тѣло твое, темно боуде(т). прото стережи абы свѣтло которое єсть в' тобѣ. темно не было. а ели тѣло твое свѣ(т)ло боудеть, не маючи жадной темности. боудеть все свѣтло. якъ же и свѣча свѣтомъ ѱсвѣти(т) тебє. А коли ю(ж) ѱнь тоє мовиль. просиль его нѣкто з' фарисєѱвь, абы ѱбѣдалъ в' него. а вшо(д)ши посадил'са за столъ. фарисєй пакъ оуздрѣль, и дивовал'са. иже (с) не оумываль прє(д) ѱбѣдомъ. // И рек'ль емоу їс. нїѣ вы закон'ници што жь є(ст) з'вноутрь конвє, або мисы чистите. а в'ноут'рьнее ваше пол'но є(ст) грабєжовъ, або лоупѣз'ства, и нес'праведливос'ти. безоу(м)нїи. а ви(д) то(т) кото-

за(ч) з'⁵⁹
269 зв.

мѣ

270

⁵⁷ Па(к) з не(д), Рекль гѣ, Кто не є(ст).

⁵⁸ Пнє(д) з не(д), Вѣ ѱ(н) (т) ча(с), Народо(м) съби.

⁵⁹ Вто(к) з не(д) Рекль гѣ свѣти(л).

рый естъ оучиниль з'внуо(т)ра, и внѣшнее естъ оучиниль. але на(д) тоє в'се ра(д)нѣй давайте мл(с)тыню. то и всѣ рѣчи чисты вамъ боудоу(т). **Конє(ц) втрѣ(кѣ).**

за(ч) 38⁶⁰ Бѣда ва(м) фарисеомъ. и(ж) даеѣ десатины з' маты и пигана. **з роуты**, и всакого зеліа. а соу(д) и мл(с)ть бжю ѡпоущаеѣ. тѣй то рѣчи заправ'ды мѣли есте чинити. а ѡного не ѡпоущати. горе ва(м) фарисеѡ(м). // иже любите пере(д)нѣйшій мѣс'ца на соборища(х), и поздоровленіа на трѣгоу. горе вамъ к'ниж'ници, и фарисеє лицемѣр'ници. иже естъ есте яко гробове не(з)наемый, члци хода(т), а не вѣдають. **Ѡповидѣль нѣкто единь из' закон'никовъ, и рекль емоу. оучителю коли ты тоє мовишь, и памь соромотоу чинишь. А ѡнь рекль. и вамъ бѣда в' законѣ оучены(м). иже накладаете на члкы беременя. которы(х) носити не могоу(т). а сами ни единымъ прѣстомъ ваши(м) беремєнє, до(т)кноутиса не хочетє. **Конєць. середѣ. //****

271 за(ч) 38⁶¹ Горе ва(м), иже боудоуете гробы пр(о)р(о)чьскыа. а ѡцєве ж' ваши побили и(х). вѣистин'ноу посве(д)чаеѣ и хвалите оучин'кы ѡцєвѣ ваши(х). того дла иже ѡни и(х) поби(ли). а вы боудоуете гробы и(х). Прото жь и премоудрость бжїа рече. пошлю до ни(х) пр(о)ркы и ап(ст)лы, а из' ни(х) нѣкоторыхъ побїють и выганати боудоу(т). и боудє(т) гладана на томь то родоу кровь всѣхъ пр(о)р(о)ковъ, пролѣан'наа, ѡ почат'коу свѣта. ѡ рода сєго. ѡ крове авелевы. ажь до крѣве заха-риины. которыи же естъ загиноуль межи ѡл'таремъ, и домоь бжїимъ. вѣистинноу вамъ повѣдаю, и(ж) боудє(т) // гладана на томь то родоу. горе вамъ законови оучены(м). иже есте взали ключѣ роздменїю. сами жь не в'ходите. а и ты(м) которыи бы войти хотѣли заборонаеѣ. а коли ѡнь тоє до ни(х) мовиль. почали са на него законоу оученыи, и фарисеѡве велми, гнѣвати. а повѣсти єго, перекажовати. и ѡ многы(х) реча(х) зрадливє єго пытати. хотачи нѣшто зь оустъ є(г)[о], оуловити. абы є(г)[о] ѡс'ка(р)жили. або ѡ(б)жаловали*.

271 зв. **Єв(г)листа выписоуеть. иже хс кажет' са стеречи злости фарисейскои. тыжь якъ бѣ своею волею печалует'са ѡ своихъ, и мовить имь, абы не боялиса ѡбивающихъ тѣла. тыжь якъ не хотѣль межи братїами дѣлити имѣнїа. И ѡвожоуеть ѡ лакомства, черезь притчю бога того. тыжь якъ наоучаеть, абы были люде кроткими. в жадости, и вѣр'ными вь владарствѣ. тыжь противь неприатєла абы были на добромь ѡпатреню.**

272 глава, в'тораанадєсать. //

⁶⁰ Срѣ(д) з не(д) Рекль гѣ ко (п) бѣда ва(м).

⁶¹ Чє(к) з не(д), Рекль гѣ ко при(ш). горе ва(м).

А коли са южь зобрали т'мы народа. такь ажь ѿдинь дроуого гла(в).
бї.
мїд
подоптовали. почаль мовити напръвѣи оучнїкомь свои(м). стережитеса ѿ кваса фарисеисаго. што са выкладаєть лицемѣрство. ко(ц). че(к).

Ничого бо нїѣ не є(ст) скрытого. што бы не мѣло ѿкрыто быти. за(ч) гл⁶²
ани єсть што тайного. абы не было зьявлено. тоє што єсте мовили в темноста(х), а на свѣтѣ слышано боудеть. а што єсте мовили въ оуши, в хороминахь. тоє проповѣдано боудеть на домо(х). Але вамь дроуо(м) моимь мовлю. абысте са не бояли // ты(х), которыи забиваю(т) тѣло. а 272 зв.
потомь не могу(т) што болше оучинили. але я ва(м) оукажоу кого бысте са бояти мѣли. боитеса того который по забитю має(т) моць оуверечи въ ѿгень пекел'ныи. въистин'ноу вамь мовлю того (с) бойте-са чи не па(т) ли п'таховь продають за два п'незѣ або два галерѣ, а ни ѿдинь з ни(х) не єсть забытымь оу бога. але и вѣлосы головы вашей всѣ соуть и(з)личены(и). прото жь не бойте(с). многы(х) бо п'тиць лѣп'ший єсте вы.

И тоє вамь повѣдаю, кѣторыи мене исповѣсть пре(д) члїкы. и снѣ члчьскыи ис'по // вѣсть его пре(д) аг҃лы бжїими. а кто ѿврѣжетса мене пре(д) члїкы. ѿврѣжень боудеть пре(д) аг҃лы бжїими. и каж'домоу которыи бы што рекль противь сїоу члчьскоу. боуде(т) ємоу ѿпущено. але томоу кто бы дѣа с҃тго хоулиль. не боуде(т) ємоу ѿпущено. а коли боудоу(т) вась приводити на соборища. и власти и владычества предь оурады, и соудїи. не трошѣтеса якь або што бысте за ѿповѣдь чинити мали. въистинноу дх̄ с҃тгы наоучить ва(с) в то(т) ча(с). што бысте мали мовитї. конець па(т)коу и с҃томоу. за(ч)
гл⁶³
273

И рекль ємоу єдинь з наро // да. оучтлю речи братоу моємоу. абы са съ мною ѿчизною роздѣлиль. А онь рекль ємоу, члчє, кто ма поставиль соудїею, або дѣлчимь на(д) вами. И рекль к нему, выстерѣгайте(с) и ховайтеса ѿ всакого лакомьства. абы не ѿ из'бы(т)ка комоу живо(т) его былъ. нж ѿ имѣнїа его. пре(ст) пне(д). и мовиль к ни(м) по(д) при(т)чами рекоучи. за(ч) гл⁶⁴
273 зв.
мѣ

Члкоу єдиноуѣ богатомѣ. зродило поле ве(л)мї*. и мовил' самь в за(ч) гл⁶⁵
мѣ
собѣ рекоучи, што маю чинити, не маю гдє быхь зобраль жита мои. або паш'ню. И рекль, такь оучиню. роз'мечоу жи(т)ницоу мою. // 274

⁶² Па(тк) з не(д). Рекль гѣ. ничто (ж) бо нї(ѣ).

Се (ж) и с҃то(мѣ) геѡ(р)гїю на оу(т)рпї.

⁶³ Ноє(м) з, Рекль гѣ, вса(к) иже и(с)по.

⁶⁴ Пне(д) ѿ не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с), рекль ємоу.

⁶⁵ Не(д) б, Рекль гѣ при(т), члкоу єди.

- клоуню, або стодолоу. И бол'шій побоудоую. и з'бероу до неи всѣ жита мой. и в'се добро мое. и рекоу д'ши моей. д'ше имаеть много доброго. и на много лѣтъ положеного. ѡпочивай*, ѡжъ, п'й, а веселиса. Рек'ль ємоу б'гъ. безоум'не. або глoup'че, той то ночи д'шоу твою вытагнѣ(т) ѡ тебе. а тое што еси наготоваль комоу боудеть. такъ естъ каждыи которы(и) собѣ громадить. а не в' бо(г) богатѣе(т). **Конєць, не(д).** И рекль оуч'никомъ свои(м). **чти, пне(д).** Прото жъ вамъ повѣдаю. абысте са не печаловали ѡ д'шоу вашоу, што ѡсте. ани тѣломъ // вашимъ, въ што ѡболочетеса. д'ша бол'шаа естъ ниж'ли покормлена. и тело ниж'ли ѡдѣаніе. смотрѣте на п'тицѣ, иже не с'бюють ани ж'ноуть. и не естъ в ни(х) ни с'пижар'нѣ, ани жит'ницѣ, а всегда бѣ ихъ крѣмить. а ви(д) же вы лѣп'шій есте ѡ птицѣ. Кто па(к) з васъ печалоуяса, може(т) ли причити [!]* възрастоу своему локоть єдинь. я если пакъ той наимен'шей рѣчи не можете. прош'то (ж) са, ѡ ин'шій печалоуете. Смотрѣте на квѣты пол'ныи. якъ ростоу(т), не прац'ют са, ани прадоу(т). **въистин'ноу повѣдаю вамъ. иже // ни солѡмонъ въ всей славѣ своей, не ѡдѣвальса такъ, якъ ѡдинь с ты(х).** а если трава котораа дне(с) на поли естъ. а на зав'тра бывае(т) в печь оумѣтана. бѣ такъ ѡдѣваеъ. чимъ васъ бо(л)ши(и) ѡ маловѣри. прото(ж) не ищѣте и вы, што бы есте ѡили, або што бы есте пили. а не въз'носѣтеса, всѣ(х) бо ты(х) рѣчи поганове ищюу(т). вѣдае(т) бо ѡцѣ вашъ иже того потребуеъ. але напередъ ищѣте цр(с)тва б'ж'а. а тый всѣ рѣчи боудоу(т) вамъ даны. **ко(ц), пне(д).**
- ^{за(ч)}
^{33⁶⁶}
275 зв. Не бойса малое стадо. добрѣ бо оумыслили ѡ(ц) вашъ, хоче(т) дати ва(м) цр(с)тво. // Продаите жъ имѣн'я ваша. а роздаите в мл(с)тыню. дѣлаите собѣ с'кровища неѡе(т)шающа. и схована неѡскѣд'юща на нбсехъ. где злодѣи не доходѣтъ. ани моль не изьѣдаеъ. бо где естъ скровище ваше. тамъ боуде(т) и ср(д)це ваше. боудоу(т) чресла ваши або б'едра препоясани. а и свѣчи горач'и в роука(х) ваши(х). а вы подобни боудѣте ч'лко(м) чекающи(м) г(с)пдна своего, коли са вр'неть з бракоу. з весела, або свадѣбы абы ємоу бор'зо ѡворили, коли єдно пр'їде, а покольтае. бл(с)вени слоугы ѡныи. который, коли пр'їде(т) 276 господарь ихъ. и найде(т) ихъ, а ѡни чоують. // або не с'пать. Прав'доу вамъ повѣдаю. иже посадить ихъ. а ѡпоясав'шиса боудеть и(м) слоужити. а если въ второую сторожоу. и в' третюю сторожоу придетъ. и такъ (ж) ихъ на(и)детъ. бл(с)вни соуъ слоугы ѡныи. а тое пакъ вѣдаеъ. если бы господарь вѣдалъ в' котороую годинау

⁶⁶ Соубо(т) аї, Рекль гъ, не бойса.

злодѣй приде. чоул' бы и не дал' бы по(д)копати домоу своєго. и вы тыжь боуд'те готови. бо в' которыи чась не надѣте(с) сѣнь члѣчскыи придетъ. **Конєць соуботѣ.** И рек'ль ємоу петрь. гїи, к на(м) ли тоую то прит'чоу повѣдаєшь, чи пакь къ в'сѣ(м). //

276 зв.

Рек'ль гѣ, кто бо єсть вѣрнымь справцею и моуд'рымь. которого жь поставитъ господарь на(д) челадю своєю. абы в' чась выдавалъ имь ѡброкы. бл(с)вєный єсть слоуга то(т). которого жь пришо(д)ши господарь єго, и наиде(т) єго, а ѡнь такъ чини(т). вѣистин'ноу повѣдаю вамь, и(ж) на(д) всѣмь имѣна(м) своимь. старшь поставитъ єго. а если бы тыжь ѡнонь слоуга помыслиль в ср(д)ци своє(м) рекоучи. замєш'каєть господарь мои прїйти. и почал' бы бити слоугы, и слоужєб'ницѣ, яс'ти же, и питї, и оупиватиса. Придетъ пакь господарь слоугы ѡного. // в днѣ в' который са не надѣтеъ. а в' годиноу которой не вѣдаєтъ. и роздели(т) єго. або розотнетъ и чєсть єго положи(т) з' невѣр'ными. ѡно(н) пакь слоуга вѣдаючи вѣлю господаря своєго. ани з'готовиль, ани оучиниль по є(г)[о] вѣли. боуде(т) ѡбложенъ ранами многыми. а которыи пакь не вѣдаючи оучини(т) што, го(д)ного ранами. мало битъ боудетъ.

за(ч)
ѡ⁶⁷

277

Каждоу кото(ро)моу єсть много дано. боуде(т) ты(ж) много в'зато ѡ него. а комоу тыжь много пороучено, вѣистин'ноу ѡ него бол'ше ѡисковано боуде(т). **конєць втор'коу.** // **Ѡгна** пришо(л) єсми оуверєчи на землю. и ш'то хочоу, иже южь загорѣ(л)са. кр(с)щнїє єже имаю кр(с)тити(с). и якъ оудрѣжа(т)са дон'деже скончают'са. надѣте(с) иже бы(х) мира пришо(л) дати на землю. ни. повѣдаю вамь, роздѣленїє. заправды, иже ѡ того часа боудоу(т) па(т) вѣ єдино(м) домоу роздѣлєни. триє, на д'ва. а два, на три. боудетъ роз(д)ѣленъ ѡцѣ противъ сѣнови. а сѣнь противъ ѡцѣоу своємѡ. м'ти противъ, дѣщєрѣ. а дѣщєрѣ, противъ м'три своєй. свєкры противъ невѣст'кы. а невѣста, проти(в) свєкры своєй. а и до на // народовь тыжь мовиль. коли оуздрите ѡболокы а ѡни в'сходѣтъ ѡ западоу. мовите, за того жь дѣждь боуде(т) або на тыхъ мѣстѣ. и такъ бываєтъ. а коли оуздрите, иже вѣтръ с' полоудне вѣє. тогды мовите, тепло боуде(т), и такъ бываєтъ. лицємѣрници. пос'тоуп'кы небєс'ный и зем'ныи в'мѣте соудити. але того часоу, якъ не познаваєте. чємоу пакь и сами ѡ собѣ не сѡдите, што єсть справєдливого. коли па(к) идєшь сѣ соупєр'никомь своимь або ис соугажцею до кнѣза. на поути попрацоуй са. с' пи(л)ностю, абы

за(ч)
ѡ⁶⁸

277 зв.

278

⁶⁷ Вто(рк) и не(д), Рекль гѣ, кто бо є(ст).

⁶⁸ Срѣ(д) и не(д), Рекль гѣ, ка(ж)домоу.

278 зв. еси былъ прощень ѿ него. абы та нѣя(ко) // не притагнуоль к сѣдѣ. а соуда выдасть тебѣ слоусѣ. а слоуга всади(т) та в' тем'ницю повѣдаю тобѣ, иже не выйде(ш) ѿтола, а(ж) ѿдаси послѣ(д)нїи пѣнезь. конецъ средѣ.

Єв(г)листа выписоуе, иже хс̄ в прит'чи, зморьдован'ныхъ, галилеискихъ наминаесть, абы чинили покааніе, приводачи непло(д)ноюю смоковницю. якъ тыжъ женоу, котораа лѣ(т) иї ко(р)чена была, оуздоролѣвае(т). ты(ж) оучителеви соборьномуу примовляе(т). ты(ж) яко повѣдаеъ ѿ цр(с)твїи бжїи. коу зе(р)ноу го(р)чичномѣ. и коу ква(с)у и(х) приро(в)нае(т). а ирода лисицею называе(т).

гла(в). Приш'ли пакъ тоу нѣкоторыи в' то(т) часъ, и повѣдали емоу ѿ
 гї. галилеѡ(х). которы(х) же то пилать кровь змешаль из' жрѣтвами и(х).
 за(ч) іс̄ пакъ ѿповидѣль, и рекль имъ. вы надѣтеса, иже бы тый то гали-
 о⁶⁹ лєяне на(д) всѣ(х) которыи живоуть в галилеи, грешн'йшими были.
 мз иже ѡни таковыи // рѣчи трѣпѣли. ни. повѣдаю бо вамъ. еси са не
 279 иї покаете, всѣ, так' же погынете. Або ѡны на которы(х) же то оупаль
 столпъ силоуамьскыи. и побиль и(х). вы са такъ надѣваеъ, иже бы
 тый то надъ в'сѣ люди, которыи живоу(т) въ їер(с)лимѣ, вин'н'йшими
 были. ни. повѣдаю ва(м). але еси (с) не покаете. то в'сѣ так' же по-
 гынете. Повидѣль пакъ и(м) тоую при(т)чоу рекоучи. члѣк нѣкоторыи
 маль смоков'ницюу въ виноградѣ своемъ, саженоую. и прихожоваль,
 279 зв. гладаючи плода на ней, и не нашоль. и рек'ль к' винареви. ѡто южь
 третее лѣто якъ // прихожоу, а гладаю плода, на том то дровѣ смо-
 ков'нич'но(м). а не найдоую. и того дла подотни ей. а нехай землѣ
 не запорож'новаеъ. а ѡнь ѡповѣдаючи рекль емоу. гї. нехай еше и
 тотъ рокъ. ажь ѡкопаю около ей. и ѡсыплю гноемъ. ачей па(к) оуро-
 ди(т) плодь. а еси не бѣдетъ. то в' приходящее лѣто, высѣчешъ ей.
 ко(нц), че(тк).

за(ч) Былъ пакъ іс̄ на единомъ ѿ съборищъ. и наоучаль в соуботоу.
 оа⁷⁰ была тыжъ тамъ жона таа. котораа немогла ѿ доуха иї лѣтъ. и такъ
 была скор'чена, иже не могла в'з'гороу поглядѣти. оувидѣль пакъ
 280 ей, // іс̄. и приз'вав'ши ей к' собѣ и рекль ей. жено, с'прощена еси ѿ
 немочи твоей. и положиль на ней роуки. и бор'зо с'таласа прос'та.
 мз и хвалила бг̄а. Тогды стар'шїи з'межи събороу гнѣваючиса рекль.
 иже іс̄ в соуботоу ей здоровоую оучини(л). мовиль народови. шесть
 днїи естъ. в' которыи годи(т)са робити. в' тыи жь приходячи оуздо-

⁶⁹ Че(тк) ӣ не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с). Приш'ли нѣ.

⁷⁰ Не(д) і въ ѡ(н) (т) ча(с). былъ іс̄ на еди(н).

ровлаите(с), а не в днѣ соуботныи. Ѡповидѣль іс и рекль е(мѣ). лице-мѣре. Ѡ глупыи члѣчѣ, которы(и) з вась не ѡвазоует¹ ли своего вола, ал'бо ѡсла. ѡ яслии* и вед'ши напоить. таа па(к) дъщерь авраамова. кото // роую бышь звазаль сотона, южь иї лѣтъ. чи пакь не годилоса роз'вазати ей, ѡ того звазана в днѣ соуботныи. а коли ѡнь тоє рекль. засоромѣлиса в'сѣ̂ против'ници его. а в'сѣ̂ люде радовалиса ѡ всѣ̂хъ славны(х) бывающихъ ѡ него. **Конєць. недели.** 280 зв.

А на(д) тоє мовиль. коу чємѣ єсть подобно цр(с)тво бжїє. и комоу его оуподоблю. Подобно є(ст) зрѣнати гор'чич'номуу. которое в'зав'ши члѣк оуврѣгъ въ ѡгоро(д) свои. и в'росло. и оучинилоса древомъ великымъ. и п'тицѣ нбсныи на вѣтве(х) его звивали собѣ гнѣз'да. // И пов'торе рек'ль. чємоу оупо(до)бимо цр(с)тво бжїє. по(до)бно єсть квасоу. которого в'зявши жона с'крыла, або схова(ла) в' моуцѣ три ситѣ, ажь скисло все. И прохожовальса іс по мѣстахъ и по селѣхъ наоучаючи, идоучи до ієр(с)лима. Нѣкоторы¹ [!] пакь рекл' ємоу. гї. мало ли єсть тыхъ которы̂ з'бав'лени боудоу(т). А ѡнь рекль и(м). силоуйтеса воити скрозѣ тѣс'ныи вѣрота. повѣдаю вамъ, иже многыи боудоу(т) гладати войти. але не боудоу(т) мочи. а коли ю(ж) в'станєть домоу вл(д)ка. и затворить дверѣ. и почали бысте на д'ворѣ с'тояти, // и колгати в' дверѣ рекоучи. гї, гї ѡтвори [!] намъ. а ѡ(н) ѡповѣсть вамъ рекоучи. не знаю вась, ѡколе єсте. тогды поч'нете мовити. едали єсмо, и пивали єс'мо прє(д) тобою. и на наши(х) оулица(х) оучоваль єси. а ѡнь рече(т) а ви(д) повѣдаю вамъ, иже ва(с) не з'наю ѡколе єсте. ѡидѣте ѡ мене вси дѣлаючи(и) неправ'доу. тамъ боуде(т) пла(ч). и скрег'тана зуобомъ. Коли пакь оузрите. авраама. і исака. иакова. и в'сѣ̂ пр(о)р(о)кы въ цр(с)твїи бжїи. а ва(с) в'нь выг'наны(х). и прїйдоуть ѡ в'стока. и запада. и сѣвера. и юга. и боудоу(т) сѣдѣти, в цр(с)твїи бжїи. ко(ц), соубота(м). // И сє соу(т) послѣ(д)нїи, которыи были пе- рє(д)ними. а пръвый соу(т), которы̂ были послѣ(д)ни(ми). 281 зв.

И в' то(т) днѣ пристоупив'ши нѣкоторыи з' фарисєѡвъ, и рек'ли ємоу. изыиди, а поди ѡсєла. бо хоче(т) тебє иро(д) забити. А ѡнь рекль и(м). идѣте, а повѣжъте, лисоу, томоу. иже бѣсы выганяю. и днь(с) и зав'тра оуз'доровляю. а третєго днѣа докон'чаю. обаче маю днєсь и зав'тра бли(ж) ити. бо не має(т) пр(о)ркь инде загиноути ѡкромь ієр(с)лима. ѡ ієр(с)лме ієр(с)лиме. которы̂ єси позабиваль 282

⁷¹ Соу(б), ві. Рекль гѣ при(т). по(до)бно є(ст) цр(с)тво бжїє зє(р).

Соу(б)та прє(д) ро(ж) хвѣ(м).

⁷² Па(тк) и не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с), прис'тоупи(в).

282 зв.

пр(о)р(о)кы. и каменіємъ, ты(х), которыи послан'ныи к тобѣ, побива-
ешь. клѣко // кро(т) хотѣль есми зобрати дѣти твои. такъ якъ же
сѣбирає къкошь. *або коурица*. свой коур'чата, по(д) свои крыла. але вы
не хотѣли. што (ж) вамъ заставаєть до(м) вашъ поусть. повѣдаю вамъ
иже мене не оузрите. ажъ тоє приде(т), коли речете. бл(с)вень градыи
въ има гнѣ. ко(ц), па(тк).

Єв(г)листа выписоує, якъ хс оуздоровиль в днѣ сѣчныи, водою затроу-
дненого члѣка. тыжъ наоучаєть. абы на оучта(х), або на калацѣяхъ подлѣ-
ишее мѣсце. поѣдати. а оубогыи на ѡбѣдѣ. або на вечерѣ позывати. ты(ж)
при(т)ча або подобенство, ѡ великои вечери. а ѡ сотвореніи стлѣпа або
вежѣ. и ѡ цри которыи то маль воевати. глава ді.

гла(в) ді.

а за(ч)

бд⁷³

нѣ

283

нѣ

283 зв.

284

за(ч)

бѣ⁷⁴

И сталоса естъ. иже ѡнь в'шоль в' до(м), нѣкоторого княжати
фарисейского, хлѣба ясти. а тыи были назираючи его. а та(м) былъ
нѣякий члѣк. который мѣль во(д)ныи троу(д). // *або ѡпоуховаль*. и
стояль пре(д) ни(м). ѡповидѣль їс и рекль къ законооучителємъ, и
фарисеѡмъ. годи(т) ли са в' соуботоу исцѣлити. а ѡни помол'чали. їс
пакъ в'завши его, и оуздоровиль. и ѡпустиль его ѡ себе. а ѡнымъ
ѡповидѣвши рекль. если которого з' ва(с) ѡсель або воль в стоуд'ню
або в колодазь. оупаде(т). чи не побѣгнетъ а не вытагне(т) ли его и в
днѣ соубот'ныи. а ѡни емоу на тоє ѡповидѣти не в'мѣли. а пото(м)
мовиль до поз'ван'ныхъ при(т)чоу. видѣвши якъ пре(д)нѣишии мѣсца
поѣдаю(т). рекль к нимъ. коли васъ // боуде(т) кто просити на бра(к).
або на весела. не садѣтеса на переднѣйшомъ мѣсци. бо если кто
боудеть ѡ тебе лѣп'шии с' просащи(х). то прійдетъ то(т) которыи то
тебе и ѡного просиль. и рече(т) тобѣ. постоупи семоу мѣсце. ты пакъ
с' соромотоу боудешь сѣдѣти на послѣднемъ мѣс'ци. Але если боуде-
ши позванъ. пойди. а са(д) на послѣднемъ мѣс'ци. а еслї прійдетъ то(т)
которыи тебе просиль. и рече(т) тобѣ. брате. посадиса выше. тог(д)ы
боуде(т) тогды боуде(т) [!] тобѣ слав'но пре(д) тыми которыи сѣдѣли
с тобою. бо каж'ды(и) которыи себе по(д)вышаєть. // то(т) смирит'са.
Ко(ц), соубо(т).

Вшоль пакъ їс в домъ нѣкоего кнѣза фарисейского в' днѣ соубот'-
ныи, ясти хлѣба. И рекль к' поз'вав'шому его. коли чинишь ѡбѣдѣ.

⁷³ Соу(б) гї, Въ ѡ(н) (т) ча(с), Вшо(л) їс в' дом'.

⁷⁴ Пне(д) ѣ не(д), Въ ѡ(н) (т) часъ, Вшо(л), їс.

ал'бо вечероу. не проси жь приятелєи свои(х). ани братовь swoichь. ани ближ'нихь твоихь. ани соузд'овь богатыхь. бо и ѿни так'же тебе позовоу(т). и ѿдадоу(т) тобѣ. але еси чинишь пирь. честь, або калицию, зови оубогыи. маломож'ныи. хромый, и слепыи. и боудеши бл(с)вень. бо не маю(т) тобѣ чимь ѿдати. але боуде(т) тобѣ въз'даніє, при воскр(с)нїи правед'ныхь. // Коли тоє оуслышаль єдинь с ты(х) который тамь сѣдѣли рекль ємоу. бл(с)внь то(т), которыи зьясть ѿбѣдъ в' цр(с)твїи божїи. **конець пне(д)л'коу.**

284 зв.

Іѿ пакь рекль ємоу. Члѣк* нѣкоторыи оучиниль вечероу великоюу. або достаточноюу. и проси(л) многы(х). и послалъ слоугы сво(и) в годиноу вечерѣ. мовачи зьван'ны(м), абы пришли. бо южь все ест зготовано. а ѿни пакь всѣ почали са єдин' яко и друогыи вымовлати. Пръввыи рек'ль. коупиль єси село. пил'но ми ест потреба тамь доехати. а ѿгладати єго. прошоу тебе, имѣй мене ѿречен'нымь. або вымовь мене. а друогыи, рекль. // коупиль єси па(т) спраговь воловь. моушоу пойти, а ѿгладѣти ихь. прошоу тебе, имѣй мене ѿречен'на. а и третїи рек'ль. пональ єс'ми женоу. и того дла не могу пойти. и връноув'шиса слоугы. повидѣли то господарєви своему. тог'ды розгнѣвал'са домоу вл(д)ка. и рекль слоуга(м) своимь. выидѣте (ж) борзо на рынокь, и на оулицѣ мѣст'цькыи. оубогыи. и бѣд'ныи. и слѣпыи. и хромыи. сюды и(х) оуведѣте. и рекли слоугы господарєви. ю(ж) са є(ст) стало, якь еси розказаль. И еше ест мѣсце. и еше ест мѣсце [!]. и рек'ль г(с)пднь, // слоугамь. выидѣте на сте(ж)кы. и межи плоты. а приндѣте ихь внїйти. абы са наполниль до(м) мои. повѣдаю бо ва(м), иже ни єдинь, ис ты(х) моужєи зван'ны(х) не в'коуси(т) моєи вечерѣ. многы бо соу(т) зван'нїи. але мало сѣбранныхь. **Конець, не(д)ламь.**

за(ч) ѿ⁷⁵
нѣ

285

285 зв.

Ишли пакь з нимь народове многыи. а ѿберноув'ши(с) рекль имь. еси кто идеть до мене. а не въз'ненавидит' ѿца своего. и мѣре. и жены. и дѣтеи. и братїи. и сес'трѣ. а еше на(д)то, и дшїє своеи. то не може(т) быти моимь дѣлкомь. И к'то не носить кр(с)та своего, и вслѣ(д) за м'ною не ходи(т). не може(т) быти, оу // ченико* моимь. а кто бы з' ва(с) хотѣль стол'пъ боу(до)вати. або вежоу то впере(д) сѣдшыи розличи(т) маєт'ности свои. еси боуде(т) имѣти спотребоу, коу з'боудованю. бо еси бы положишь ѿсновоу. або фоудомєнтъ. а не могль бы доконати. всѣ который бы єдно видѣли. смѣяли бы (с)

за(ч) ѿ⁷⁶

286

нѣ

⁷⁵ Не(д) аї, Рекль гѣ при(т)ч(д). члѣк нѣко(т).

Се же и в не(д) прав(и).

⁷⁶ Вто(рк) ѿ не(д), въ ѿ(н) (т) ча(с). шли за їсо(м).

286 зв. з' него, рекоучи. тотъ члкъ почаль боудовати. а не може доробити. ал'бо тыжь и црѣ. которы бы хотѣль поити напротивъ иного црѣ воевати. не ради(т) ли сѧ пер'ше сѣдачи. еси бы могль по(т)катисѧ з ни(м) деса(т)ма тисач'ми. которы против него иде(т) из дваца(т)ма // тисачами. а еси пакъ не можетъ. еше ѡнонь далеко естъ. и пошле(т) послы к не(мѡ). и проси(т) ѡ тоє, абы сж заховали в мироу. так' же бо и каж'дыи з васъ. еси не ѡврѣже(т)са всего своего имѣнїа. не може(т) быти оучнко(м) моимъ. добра е(ст) соль. але еси бы соль смакъ оутратила. то чи(м) бы ѡсолено было. ани в' землю. ани в гнои не з'годитса. але вонь высыпана боуде(т). кто имає(т) оуши коу слышаню. нехай слыши(т). ко(ц), в'то(рк).

Єв(г)листа выписоуетъ, притчюу ѡ сто овецъ. и ѡ дра(г)мѣ. або ѡ гривнѣ. и ѡ радости. аггльскои. надъ едины(м) грешникомъ, кающи(м)са. ты(ж) и ѡ заблуж(д)ьшо(м) сїюу. гла(в) єї.

глава. єї.

а за(ч)

ѡи⁷⁷

287

нѣ

287 зв.

288

Приближалисѧ къ їсѣи всѣ мытници, и грѣ // шници слоухаючи его. и роптали фарисеѡве, и книжьници мовачи. то(т) то прїймоуе(т) греш'ники. и ядає(т) с ними. а ѡнь повидѣ(л) имъ тоу при(т)чюу рекоучи. Которыи бы члкъ змежи ва(с) маючи сто овецъ. а страти(т) единою з'межи ни(х). чи не ѡставить дева(т)деса(т), и дева(т), в поустыни. и идеть за ѡною погыб'шою, ажъ е(и) найде(т). а коли южь найде(т), єї, вложи(т) єи на рамена свой. або на плечѣ. и радує(т)са. а додому приход'ши. изьзове(т) прїателѣ свои, и соуѣды. и повѣсть и(м), и речеть. веселѣтса съ мною. иже ес'ми нашоль ѡв'цо мою. ко // тораа южь была загиноула. повѣдаю бо вамъ. иже та(к) боуде(т) радость на нбси на(д) едїнымъ греш'никомъ кающи(м)са. ниж'ли ѡ деватьдеса(т). и ѡ девати(х), праведныхъ. которы не потребоуютъ покаанїа. або тыжь котораа жона маючи десѧ драг'мѣ. або десѧть гривень. або десѧть грошїи, еси бы загоубила единою драг'моу. а чи не зажигаєтъ свѣчѣ. и помететь хоромы. и попереврѣтає(т) всѣ рѣчи, што е(ст) в' ни(х). и гладаєтъ с' пил'нос'тю. ажъ бы наш'ла. а з'нашо(д)ши изьзываєтъ приятел'кы свои, и жоны соуѣднїи. и повѣсть имъ и рече(т). радуйтса съ мною, // бо нашла есми драг'моу. котороую была есми з'гоубила. повѣдио* вамъ. так же боуде(т) радость аггломъ бжїимъ. ѡ единомъ грешницѣ кающи(м)са. ко(ц) сре(д).

⁷⁷ Сре(д) ѣ не(д), Вѣ ѡ(н) (т) ча(с), приближи(с).

Рекль гѣ. члѣкъ нѣкаторыи малъ два сѣи. и рекль моло(д)шїи сѣи за(ч)
ѡѡ⁷⁸
нѣ
ѡїѣви. ѡѣе, да(и) ми достоиноую часть имѣнїа. и розделиль и(м) имѣнїе. не по многыхъ пакъ днѣхъ. меншїи сѣи все забрав'ши и пошоль в' сторону далекѡю. и та(м) потратиль в'се свое имѣнїе, живоучи ѡблоу(д)но. а коли южъ все оутратиль. стал'са голодь великыи. въ ѡной то сторонѣ. а ѡнь почаль недо // статоць трыпѣти. и шо(д)ши 288 зв.
присталь къ единому члѣкоу. живоучоמוу въ ѡномъ то мѣстѣ. который же то, послалъ его до села своего, абы паслъ свинѣ. а ѡ(н) южъ бы былъ ра(д) насытити чрево свое, ѡ рожецъ. або млоутомъ, або ѡтробами. которыи едали, свинѣ. але и тыхъ никто не хотѣль емоу дати. тогды пакъ пришоль к собѣ, и рекль. ѡ якъ есть много наймитовъ в домоу ѡїа моего. а якъ много мають хлѣба. а я тоу(т) з' голодоу погыбаю. але нѣчого не оучиню, ед'но в'став'ши пойдоу къ ѡїоу моемоу, и рекоу емоу. ѡ ѡѣе. // съгрешиль есми на нбо, и пре(д) тобою. 289
дла которы(х) мои(х) злостїи, не есть есми годень назватиса сїо(м) твои(м). але оучини мене яко едино(г)[о], з наемниковъ твоихъ. А встав'ши пошоль къ ѡїоу своему. и еше ѡнь далеко былъ. оуздрѣль е(г)[о] ѡїѣ его. и роз'миловальса его. и прибѣг'ши паль на шїю е(г)[о]. и много цѣловаль его. Рекль емоу сѣи. ѡ ѡѣе. съгрешиль есми на нбо, и пре(д) тобою. и не годень ес'ми наз'ватиса сїомъ твоимъ. а ѡїѣ рекль до слоугъ своихъ. бор'зо принесѣте ѡдежоу найпрѣшдїю. а ѡболоцѣте* его. и да(и)те // прѣстень на роукоу его. а ѡбоувы на ноги 289 зв.
его. А приведѣте тела тоучное, и забїйте. а яд'ши веселѣ(м)са. бо то(т) то сѣи мои оумрѣль бы(л). а заса есть ѡжилъ. загиноуль былъ. и ѡпа(т) са нашоль и почали са веселити. А стар'шїи его сѣи былъ на селѣ. або на поли, а коли шоль. и приближал'са к' домови. и оуслышаль пѣсни, и игры. и приз'вав'ши единого слоугѣ. и спыталь его рекоучи. ш'то то есть. а ѡнь рекль е(мѣ). бра(т) твои пришоль. и забиль ѡтець твои тел'ца кормленого. дла того иже са к нему здоровъ наврѣноуль. оуслышав'ши то, и роз'гнѣ // вался. и не хотѣль 290
войти до домоу. Тогды ѡїѣ его вышодши почаль и его просити. а ѡнь ѡповѣдаючи рекль ѡїѣви своему. я тол'ко лѣ(т) роблю тобѣ. и николи есми заповѣди твоеѣ не перестоупиль. а мнѣ николи не даль еси ни козылате. абыхъ с прїател'ми моими повеселил'са. Але коли пришоль то(т) то сѣи твои. который же пожралъ твое имѣнїе з' любодѣйцами. скоро пришо(л). и забиль еси емоу тел'ца тоуч'ного. а

⁷⁸ Рекль гѣ при(т)чоу сїю, члѣкъ нѣ.
Не(д) зї ѡ блѣ(д) сїоу.

290 зв. онь рек'ль ємоу. сїюу. ты в'сегда еси съ мною. и все мое твое є(ст). Але годи(т)са, веселитиса. // и радоватиса. иже то(т) бра(т) твоуи оумрѣль былъ, и опа(т) ѡжилъ. загиноу(л) былъ. и нашолисьа. **конєць, не(д)лї.**

Єв(г)листа выписоує, ѡ шафари, которыи глоупе оутрачоваль. а вел'ми ѡпатрѣне собѣ починаль. ты(ж) ѡ то(м), иже жадныи дво(м) г(с)пдре(м) слоужити не мо(ж). ты(ж) ѡ лазари. и ѡ богатомь.

гла(в).сї.
а за(ч)
п⁷⁹
нї

291 Рек'ль гѣ къ оучїко(м) свои(м). члѣкъ нѣкоторыи былъ богатыи. который же то маль пристав'ника. або шафара. которо(г)[о] (ж) то ѡскаржено до не(г)[о]. якобыи онь оутрачоваль имѣна его. и призвав'ши его. и рек'ль ємоу. ш'то то а слышѣ о тобѣ. здай ми лич'бою изъ шафарьства твоего. бо ю(ж) далѣи не боудеши могль шафовати. прис'тави(к) па(к) помыслиль самъ в собѣ, рекоучи. што маю чинити. // коли южъ господарь мой ѡ мене тоє старѣишин'ство ѡймоує. копати, не могуу. а просити сѣромѣю(с). Вѣдаю што оучиню. если южъ боуде(т) ѡнато ѡ мене строенїє домовое. прїймоу(т) мене в дома свои. И призвав'ши по єдиномоу каждого, из' должниковъ господара своего. прѣвомоу рекль. чи много еси винень г(с)пдареви моемоу. а онь увидѣль, сто мѣр' мас'ла. и рекль ємоу въз'ми запись твои. а сѣд'ши бор'зо напиши па(т)деса(т). а потомъ дроугого звѣда(л). ты пакъ якъ еси много длѣжень. а онь пови(д)л'. // сто мѣрѣ п'шеницѣ. и рекль ємоу. въз'ми рейстры твои. а напиши, пї. И похвалиль г(с)пдарь справ'цоу несправедливого. и(ж) тоє онь моудре оучиниль. бо сїве того то вѣкоу моудрѣишии соу(т). ниж'ли сїве свѣта в родѣ своемъ соу(т). а и я повѣдаю вамъ. чинѣте собѣ приятелѣ з' богатства. з мамоны, несправедливого. коли зѣубожаєте. абы прїали васъ до домо(в) вѣч'ныхъ. **Конєць. че(тк).**

за(ч) пїа⁸⁰

292 Кто естъ в малой рѣчи вѣр'нымъ. и оу великой рѣчи естъ вѣр'нымъ. А кто (ж) оу малои рѣчи естъ несправедливъ. и оу болшой неспра // ведливъ естъ. если же в' несправедливомъ богатствѣ вѣрни не были. в' справед'ливо(м) пакъ, кто са ва(м) звѣр'ить. если в чоужє(м) не были есте вѣр'ни. а што пакъ ваше естъ. кто ва(м) даль. бо ни еди(н) ты(ж) слоуга не може(т) дво(м) г(с)пдаремъ слоужити. любо єдиногo полюби(т). а дроугого ненавидѣти боудеть. ал'бо єдиногo дрѣжатиса

⁷⁹ Че(к) ѡ не(д), Ре(к) гѣ при(т)чѣ, члѣкъ нѣко(т).

⁸⁰ Соу(б) дї. Рекль гѣ. кто вѣ(р)ны(и).

боудеть. а ѿ другомь почне(т) нед'бати. не можете б҃гоу слоужити. и несправедливости. Слышали пакь тоє, всѣ фарисеѡве. которыи то были среб'ролюб'цами. и насмѣвалиса з него. а ѿ(н) рекль имь. // 292 зв.

Вы есте которыи сами себе пре(д) люд'ми чи(ни)те справедливыми. але б҃гъ знае(т) ср(д)ца ваша. бо ш'то есть в людїи, высоко есть. тоє есть мрѣзено пре(д) б҃гомь. конець. соу(бт). законь, и пр(о)р(о)кове, аж до иѡан'на. а ѿ того часоу цр(с)тво бжїе проповѣдано боуде(т). и ка(ж)ды(и), которыи хоче(т) в' не в'нїйти, нехай ноуди(т)са. лег'чѣй есть нбоу и земли преминоути. ниж'ли ѿ закона единомуу словоу загиноути. кождыи который* пропущае(т) женоу свою, а иноую поимоуе(т). прелюбы дѣлае(т). а к'то жени(т)са поущен'ною ѿ моужа, прелюбы дѣлае(т). // Престоупи. пат'коу. 293

Члѣкь нѣкоторыи былъ богатый. который же то ѡболочовалъса в' пер'фи(р), и в' вис'сонь. *в шарлать, а в дорогое ѡдѣна.* и на каж'дый днѣ быва(л) ве(л)ми весель. былъ тыжь нѣкоторыи оубогыи. которому то было има лазарь. который то лежалъ оу вороть е(г)[о] боудоучи трудоваыи. и хотѣль насытити(с) ѿ крохо(т), которыи южь были помѣтаны истола [!]* богатога. але нѣх'то емоу подати не хотѣль. Пси пакь приходачи ѡблизовали гнои его. *вроды, або болачки.* И сталоса есть. иже оумрѣль ѡнонь оубогыи. и несень есть аг҃лы // на лона авраамовы. оумрѣль тыжь и богатыи. и погребень есть. и в' пеклѣ по(д)-несль оочи свои коли южь былъ в' моукахъ. и оуздрѣль авраама здалека. и лазара на лонѣ(х) его. и закрычав'ши рекль. ѿ ѿ(ч) аврааме помлѡуй ма. а пошли лазара. абы омочиль конець пальца своего. оу водѣ. и оустоудить язык' мои. бо трѣплю таж'коюу моукою в том' то пламени. авраамь пакь ѿповидѣв'ши рекль емоу. сїюу, в'с'паматаи, иже еси оужиль добра своего в' животѣ твоємь. а лазарь так'же з'лого. ѡтожь ѡнь теперь потѣша // е(т)са.* а ты моукою трѣпи(ш). а ещє на(д)то межи нами. и вами. пропасть великаа. оучинена есть. абы тыи который ѿселѣ хота(т) к ва(м) перейти, не могли. ани тыжь. ѡтоула к намь не прихода(т). Рекль пакь ѡнонь. прошоу тебе ѿчє. пошли его в до(м) ѿца мое(г)[о]. бо ещє маю па(т) братовь, абы имь свѣдчилъ. абы и они не пришли на тоє мѣсце моучимое. Рекль емѡ авраамь. маю(т) мойсеа, и пр(о)р(о)кы. нехай и(х) слоухають. А ѡнь рекль. ни. ѿчє аврааме. але если бы кто ѿ оумрѣлыхъ шоль до нихъ. каяли бы са ѿ злостїи. // Рекль емоу ѡнь. если мовсеа и пр(о)рковь не слоухають. 294 зв.

⁸¹ Па(тк) ѿ не(д), Рекль г҃ь к при(шд), вы есте.

⁸² Не(д) ї. Рекль г҃ь при(тч). члѣкь нѣ.

ТО ХОТА И КТО Ѡ МР̄ТВЫХЪ ВЪСКР(С)НЕТЬ. НЕ ИМОУ(Т) ВЪРЬ. **КОНЕЦЬ**
НЕ(Д)ЛИ. ЧТИ, ПАТО(К).

ЄҮ(Г)листа выписоує, заповедаючи. абы(х)мо не приводили на лихое
 ближ'нихъ. але наказовали. а вѣр'ни боудоучи боу, слоужили емоу. тыжь Ѡ
 десати прокажен'ныхъ. и Ѡ ѡчищенію и(х). тыжь якъ з нихъ ѡдинъ б҃гоу
 хвалоу даль. тыжь якъ самъ х̄с повѣдаеть, иже цр(с)тво бжїе вноутрь насъ
 есть. ты(ж) выписоує Ѡ соу(д)номъ дїи. глава, семаанадеса(т). а зачало.

глава. 31.

Рекль пакъ до оучїиковъ своихъ. не може тоє быти. абы погор'шена
 прїйти не мѣло. але бѣда томоу черезъ кого приходи(т) лѣпше бы
 емоу было, абы камень жор'новыи оуваза(н) былъ на шїю его. и
 оуврѣже(н) бы былъ в' море. ниж'ли бы мѣль привести на соблазн'нѡ
 единого, ис тыхъ малы(х).

295

за(ч)
 іц̄⁸³

Внимайте собѣ. ес'ли // согреси(т) против' тебе бра(т) твои. запре-
 ти емоу. а если боуде(т) са того каатї ѡпоусти емоу. а ес'ли бы и до
 се(д)ми разъ согреси(л) противъ тебе. а се(д)мь разъ на день ѡпа(т)
 ѡбратив'ши(с) рече(т), каюса того. а ты ѡпоусти емоу. **Коне(ц), па(к).**
 Рекли пакъ ап(ст)лове іс̄ви. приложи намъ вѣры. а іс̄ рекль если
 боудете мѣти вѣроу. яко зерно горчичное. а рекли бысте той то
 ягодичинѣ. вытрѣг'ниса. а в'корениса в' море. послухала бы васъ.
 Кто пакъ з ва(с) маючи слоугоу. а ѡнь ѡреть або волы пасеть. а
 коли бы с' пола пришоль. и не // рече(т) емоу. бор'зо сѣдъ за сто(л).
 але речеть емоу зготовай ми што боудоу вечераль. а ѡпоясавшиса
 послужи ми. ажъ са я наймъ и напїю. а потомъ и ты боудеши ясти, и
 пити. а чи дакоує(т) пакъ слоузѣ ѡномоу, иже такъ оучиниль. якъ
 емоу росказаль. не надѣю(с). так же и вы коли оучините в'сѣ рѣчи.
 которыи соу(т) вамъ приказаны. мовте, яко и слоугы. непотребныи
 есмо. што есмо вин'ни были оучинити. то есмо, оучинили. **Конець.**
 соубо(т). И сталоса, коли ишоль іс̄, до іер(с)лима. шоль промежи
 самарїею, и галилеєю. //

295 зв.

296

за(ч)
 іс̄⁸⁴
 3

А коли в'хожали до нѣякого села. стрѣтили е(г)[о] деса(т) моу-
 жеи прокажены(х) трудова^тыхъ. который то здалека стоячи голо-
 сомъ великомъ закрычав'ши рек'ли. іс̄е, оучителю з'милоуйса на(д)
 нами. которы(х) то ѡнь коли оуз'дрѣль рекль имъ. пойдѣте, а оука-
 жѣтеса сїц̄нникомъ. а коли ѡни шли. сталоса, иже соу(т) ѡчищени.

⁸³ Соу(бт) єї. Рекль гѣ оу(ч)ни(км), Внима(ит).

⁸⁴ Не(д) вї, въ ѡ(и) (т) ча(с). коли в'хожа(л) іс̄.

але єдинь з ни(х) коли оуздрѣль иже єсть ѡчищєнь. врьноульса з великы(м) голосо(м), хвалачи б҃га. и паль на лици своємь недалеко ѿ ногъ его. и даковаль ємоу. а тото былъ самарани(н). // ѿповидѣль їс и рекль. 296 зв.
а чи не десать ихъ ѡчистило(с). а где жь єсть ихъ девать. якъ не соу(т) са наврьноули, абы дали хвалоу б҃гоу. єд'но то(т) то иноплемєньникъ. И рекль ємоу вьстани. а пойдѣи вѣра твоа сїсе(т) та. **конєць, не(д)ли.**

Пытали їса фарисєѡвє, коли прїйде(т) цр(с)твїє бжїє. ѿповидѣль 3а(ч) 18⁸⁵
имь. и рекль. не такъ приде(т) цр(с)тво бжїє. иже бы его мѣль кто оустеречи. ани рекоу(т). се(и) зде, альбо ѡнѣде. бо цр(с)тво бжїє вноутрь вась єсть. и рекль къ оучїкомь своимь. придоу(т) дїѡвє, коли боудете хотѣти, абысте видѣли. // єдинь дїѡвє сїа члчьскаго. а не оузрите. 297
и рекоу(т) ва(м). се(и) зде албо тамь. не ходѣте. ани назирайте. бо такъ якобы мльнїа блистающиса ѿ по(д)небєсныя. надь небєснѣи свѣти(т)са. такъ боуде(т) снѣ члчьскыи в днѣ свои. але напере(д) моуси(т) много трѣпѣти. и покоушаємь боуде(т) ѿ народа того. **конє(ц), пнє(д).**

Якъ было вь дїи ноєвы. такъ ты(ж) боуде(т) вь дїи сїа члчьскаго. 3а(ч) 18⁸⁶
їли. и пили. и жены поймовали. и замоужь ѿдаваны были. ажь до тогнѣа [!]*. которого в'шоль ноє вь корабль. и пришо(д)ши потопь, и потопи(л) // всѣ(х). такъ ты(ж) боудеть як(к) было вь дїи лотовы. 297 зв.
їли. и пили. коуповали. и продавали. сады садили. и дома боудовали. але которого днѣа вышоль лоть из' содома. паль з нба огє(н), и каменїє горячєє. и погѣбило в'се. по томоу (ж) боуде(т) в днѣ в' которыи снѣ члчьскы(и) яви(т)са. в' то(т) днѣ, кто боуде(т) на кровѣ. на дахоу. або на с(т)рїсѣ а стартки его в' домоу. нехай не сходи(т) взати ихъ. и кто тыжь на поли. та(к)же нехай не врьтає(т)са назадь, паматанте жєноу лотовѣ. бо к'то хоче(т) дїшоу свою спасти, погоуби(т) ей. а если (ж) погоуби(т) ей. ѡживи(т) ей. // повѣдаю ва(м). иже в' 298
тоую но(ч) боудоу(т) два на єдиномь ложоу. єдинь боуде(т) в'зя(т). а другыи ѡставлєнь. двѣ боудоу(т) молоти посполѣ. єдина боудеть взата. а другаа ѡставлена. а они пакъ спытали его рекѣчи. где гїи. а ѡнь рекль и(м) где боуде(т) тѣло. та(м) са зберѣ(т) и ѡрьлове*.

Єв(г)листа выписоує(т). ѡ соудїи, который са б҃га не бояль, и людїи са, не соромѣль. ты(ж) и ѡ закон'никоу. которыи же вь млтвѣ, грешного посоужоваль. тыжь якъ хс младєн'чики которыи єще не мовили коу собѣ пригорьтає. тыжь богатыи страшить. а и ѡ своєи моуцѣ оученикомь свои(м), напере(д) повѣдаєть. ты(ж) якъ слѣпомоу оубогомоу оочи дароує(т).

⁸⁵ Пнє(д) ї не(д), вь ѡ(н) (т) ча(с). пытали їса.

⁸⁶ Вто(рк) ї не(д). Рекль гѣ, якъ бы(л).

глава. ѡѡ. **І**с пакъ мовиль к ни(м) при(т)чоу сію. иже потреба естъ в'сегда
за(ч) пѡ⁸⁷ молитиса. а не тоужити собѣ.

И рекль. былъ единый соудіа в нѣкоторомъ мѣстѣ. которыи то не
298 зв. бояль(с) // бѣа. и людій са не соромѣл'. была тыжь тамъ едина вдова
ѡ в то(м) же мѣстѣ. и прихожовала к немуу. и прошова(л)* его рекоучи.
помъсти мнѣ), на(д) сопротив'никомъ мои(м). а ѡнь на многыи ча(с) не
хотѣ(л) але потомъ помыслиль са(м) в' собѣ рекоучи. если са бѣ не
бою. и людій са не соромѣю. але того дла иже ми докоучае(т) таа то
вдова. пом'щѣса за нею. абы на ѡста(т)коу приходачи не ѡславала
мене. Рек'ль гѣ слышите. што то(т) несправе(д)ливый соудіа мо-
вить. а бѣ не мает ли оучинити ѡмъщеніа. дла выбраны(х) свои(х).
299 которыи к немуу крычатъ // вѣдїе и в'ночи. а якъ до(л)го трѣпи(т) ѡ
ни(х). повѣдаю вамъ. иже бор'зо пом'стоу ихъ оучинитъ. ко(ц). соу(б).
Але коли сѣ члѣчскый прїйде. найде(т) ли вѣроу на земли. Рек'ль к'
нѣкоторымъ, который то в' собѣ надѣю мѣли. иже соу(т) справед'ливи.
а изъ ины(х) са насмѣваю(т). рекль тое подобенство.

Два члѣки выш'ли в црковѣ помолитиса. единый фарисей. законникъ.
за(ч) а другыи мытарь. явногрешникъ. фарисей же ставши. и такъ са(м) в
ѡ⁸⁸ собѣ молил'са рекоучи. бѣ хвалоу тобѣ въздаю. и(ж) не есмь такыи
ѡ⁸⁸ яко ин'шій // члѣци. хищ'ници. драпѣжци. несправедливїи. прелобо-
дѣйци. або яко то(т) то мытарь. пощоуса два разы в ты(ж)ден'. и деса-
299 зв. тины даю зо всего. што едно маю. а мытарь пакъ стоячи издалека.
ани оочїи не смѣль к' небоу по(д)нести. але бил'са в прѣси свои
рекоучи. бѣже мл(ст)въ боуди мнѣ грѣш'номуу. прав'доу вамъ повѣдаю.
иже то(т) пошоль до домоу своего ѡправдань, лѣп'ше нижли ѡнонь.
бо каж'дыи которыи са по(д)носи(т) смѣри(т)са. а кто са смѣрае(т).
за(ч) то(т) по(д)несе(т)са. **конецъ, недели.**
ѡ⁸⁹

300 Приносили пакъ к немуу // и дѣти. абы са и(х) едно дотыкаль.
Видѣвши то оучїици. не допоуцали имъ. А іс приз'вав'ши дѣти к' собѣ
рек'ль. допоуцайте дѣте(м) приходити къ мнѣ. а не заборонайте
и(м). бо таковы(х) естъ цр(с)тво нбсное. Прав'доу вамъ повѣдаю. если
кто не приме(т) цр(с)тва бо(ж)е(г)[о] яко дѣти. не в'нїдетъ до него.
пре(д)стоу(п). средѣ.

⁸⁷ Соу(б). ѡ. Рекль гѣ при(т)чоу. бы(л) е(ди).

⁸⁸ Рек'ль гѣ при(т)чоу сію. два члѣки.

Не(д) сі ѡ мы(тр) и ѡ фа(р).

⁸⁹ Сре(д) і не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с), приносили.

Пыталь єго нѣкоторыи князь рекоучи. оучитє(л) добрыи. што маю за(ч) чѣ⁹⁰
 оучинїти. абы(х) живо(т) вѣчныи могль наслѣдовати. А їс пакь рекль ѣт
 ємоу. дла чого ма называєши добры(м). ник'то не є(ст) добры(и). // 300 зв.
 едно єдинь бгѣ. вѣдає(ш). заповѣди. прелюбодѣйства не дѣлаи. не
 оубїи. не оукрадь. л'живе не свѣ(д)чи. чти ѿца твоего, и мѣр твою. а
 онь ре(к)ль. тоє єсми все чиниль, ѿмоло(до)сти моеї. а їс оуслышав'
 ши тоє рекль ємоу. ещє єси єдиногo не доконьчаль. всѣ рѣчи ш'то
 маєшь продаи, и роздаи нищи(м). и боудєши имѣти сѣкровище на
 нбси. и пришо(д)ши поиди за м'ною. а онь тоє оуслышав'ши. засмоу-
 тилса велми. бо бы(л) вел'ми богат. и оуз(д)рѣ(л) єго їс засмоучен'но-
 го, и рекль. якь єсть трoуд'но // маючи(м) бога(т)с'тво в' цр(с)тво бжїє 301
 внїти. лац'нѣ(и)ше єсть вѣистин'ноу вельбоудоу оужищoу дебелoму.
 скрозѣ иглиныи оуши пройти. нижли богатoму в цр(с)тво бїє внїти.
 чти, сре(д). Рекли пакь тыи, который то слышали. и кто (ж) може(т)
 сп(с)нь быти. а онь рекль имь. што єсть не можно оу лoдїи. вѣзmo(ж)-
 но єсть оу бга. конє(ц), не(д)ли. Рек'ль пакь ємоу петрѣ. ѿто мы в'се
 ѿпоустили, и пошли єсмо за тобою. А онь рекль имь. вѣистин'ноу
 повѣдаю вамь. иже єдиныи каждыи которыи бы ѿпоустиль до(м). // 301 зв.
 або родителѣ. або бра(т)ю. ал'бо жєноу. або дѣти. дла цр(с)тва бжїєго.
 абы не в'заль в то(м) то часоу многыи рѣчи. а в' боу(д)щoмь вѣкоу
 живо(т) вѣчныи. ко(ц) сре(д).

Появ'ши їс дванадєса(т), и рекль имь. ѿто южь поидємо до за(ч)
 єр(с)лима. и доконаю(т)са всѣ рѣчи. которыи соу(т) писаны ѿ пр(о)- чѣ⁹¹
 рковь. ѿ сїоу члч(с)комь. продадоу(т) бо єго погано(м). и нарѣгаю(т)са
 ємоу. и ѿсмѣють єго. и ѿплюють єго. и бившї забїють єго. а в' третїи
 днї вѣскр(с)нєть. они пакь томоу ничoгo порозоумѣти не могли.
 бо было тоє слово скрыто, прє(д) // ними. и не розоумѣли ш'то то 302
 єсть речєн'но. конє(ц), чє(тк).

А коли са онь приближоваль до їєр(с)лима. слѣпец єдинь слѣ- за(ч)
 пыи сѣдѣль на поути. и просиль милостышѣ. а коли оуслышаль на- чѣ⁹²
 родь помимо идоучїи. и пытальса кто то єсть. и повѣдали ємоу. иже їс ѣт
 назаранинь мимо идєть. онь па(к) велики(м) голосомь закрычал' ре-
 коучи. їсє, сїоу дѣдвѣ, змилоуиса надo мною. а тыи которыи напєрь(д)
 иш'лї, мовили ємоу абы мол'ча(л). а онь ещє бол'ше крычаль. сїоу
 дѣдвѣ з'милоуйса надo мною. їс пакь сталь // и розказаль єго привєс'ти 302 зв.

⁹⁰ Не(д) гї. вѣ ѿ(н) (т) ча(с). пыталь їса.

⁹¹ Чє(тк) ї не(д), Вѣ ѿ(н) (т) ча(с), поя(в)ши їс.

⁹² Не(д) дї, вѣ ѿ(н) (т) ча(с). коли (с) онь.

до себе. а коли сѧ ѡнь приближилъ. звѣдалъ его їс рекоучи. што хочешъ. абы(х) ти оучинилъ. а ѡнь рекль. гїи дай мнѣ. абыхъ проздрѣль. а їс рекль емоу. прозри. вѣра твоя тебе здоровымъ оучинила. и борзо прозрѣль. и шоль за їсомъ. хвалачи б҃га. и в'сї людїе тоє оувидѣвши. да(ли) хвалоу б҃гоу. **Конєць. недели.**

Єв(г)листа выписоує, ѡ закхею мытари. которыи то ма(л) былъ тѣломъ. и ѡ десати мнась. або копь. або гривень. або злоты(х). або грошїи, которыи соу(т) звѣрены слоугамъ. ты(ж) ѡ вѣханю хвѣмъ на ѡслѣтїю въ їер(с)лими. ты(ж) якъ хс пла(ч), на(д) їер(с)лимомъ. а напере(д) повѣдає(т), ѡ разорєню его. якъ ты(ж), выганає(т) ис цркве коупцѣ, а продавцѣ. тыжь якъ кїзи, и архиєрєє, жидовскыи. хотать его. забити: гла(в), єї.

гла(в).єї
а за(ч)
чд

303 И вшоль їс. и похожоваль по ерихоноу моужь пакъ нѣякы(и) // именемъ закъхеи. который то былъ старшїи надъ мытниками. и былъ [Ѣ] богатъ велми. и хотѣль їса видѣти. кто єсть. алє не могль пре(д) чд* народъ. бо мал' былъ тѣломъ. бѣгши напере(д), и влѣзь на ягодичиноу. на дикоую. фикигоу. абы его видѣль. бо тоуды хотѣль пойти. А коли пришо(л) їс на тоє мѣс'це, и оуздрѣл' его, и рекль емоу. зак'хею, бор'зо из'лѣзь на доль. бо днєсь в домоу твоємъ маю быти. и злѣзь сп(ѣ)ш'но, и прїяль его, и радовальсѧ. оувидѣвши то всѣ роптали, 303 зв. рекоучи. иже вшоль грѣшного члїка // витати. а зак'хеи пакъ став'ши рекль къ гѡу. гїи, што (ж) половиноу имѣнїа моего да(м) нищимъ. а если бы(х) що в' кого выпот'варал', врѣноу емоу тоє в'чет'веро. Рекль к немуоу їс, днє(с) сп(с)нїє сталосѧ домови томоу. иже бы и ѡнь былъ сїномъ авраамовымъ. пришол' бо снѣ члѣчскыи того длѧ, абы сп(с)лть и нашоль погыбша(г)[о]. а коли ѡни того слоухали. приложив'ши рекль [Ѣ] притчоу. прото иже были близко їер(с)лима. а ѡни сѧ надѣвалї иже за(ч) бы сѧ бор'зо мѣло явити цр(с)тво бжїє. протожь рек'ль. чѣ⁹⁴

304 Члїкъ нѣкоторыи доброго родоу. ѡишо(л) // на стороноу далекоюу. абы могль мѣти своє цр(с)тво. и наврѣноувши(с). приз'валь деса(т) слоугъ свои(х). и даль и(м) деса(т) мнась. або ї гривень або ї ко(п). 33 або ї зло(тх). и рекль имъ. коупецьс'тво дѣлайтє. доколе я не прїйдоу. а мещанє па(к)* его ненавидѣли его. и послали пос'лы за ни(м) рекоучи. не хочемо, абы то(т) цртвоваль [!] на(д) нами. И сталосѧ єсть коли сѧ ѡн' наврѣноуль. прїяль цр(с)тво. и казалъ, к собѣ ѡны(х) то слоугъ позвати. которы(м) то былъ грошѣ даль. абы (с) довѣдалъ в ни(х).

⁹³ Нє(д) єї, Въ ѡ(н) (т) ча(с), Вшо(л) їс, въ ери.

⁹⁴ Па(тк) ї нє(д), Рек'ль гѣ при(т)чѣ, члїкъ.

што бы которыи з ни(х). на оной то коуп'ли зыскаль. и пришо(д)ши пръвыи, рекль, г(с)пдрюу. // мнаса твоа, причинила, ї мнась. И рекль 304 зв.
 емоу дѣкоюю тобѣ слоуго добрыи. иже на(д) малы(м) былъ еси вѣр'ныи. боудешъ мѣти старѣйшин'ство на(д) деса(т)ма мѣсты. И друугый пакъ пришо(д)ши рекль. г(с)пдрюу. мна(с) твоа. па(т) мна(с) причинила. а онь рекль и томоу. и ты ты(ж) боудешъ на(д) пат'ми мѣсты. пришоль тыжъ и третїи рекоучи, г(с)пдрюу. мнась твоа кото-
 роую ес'ми мѣль вѣброу(с) [!]* завазаноую. бо есьми са тебе бояль. иже еси члѣкъ срьдитыи. берешъ та(м), где еси не положиль. и пожинаешъ. где еси не сѣяль. Рекль емоу. ись // твои(х) оустъ соужоу 305
 тобѣ злыи слоуго. вѣдалъ еси иже есть есми члѣкъ жестокуи. беруу то чогу есми не положиль. а пожинаю тамъ, где есми не рос'сѣва(л). а дла чогу жъ еси не даль грошїи мои тръгов'цомъ. а я бы(х) ихъ былъ прїехав'ши взаль из лихвоу. И рекль ты(м), который стояли пере(д) нимъ. въз'мѣте ѿ него м'нась. и дайте томоу в' которого деса(т) мнась. а они рек'ли емоу. гїи, имае(т) деса(т) мнась. Запра(в)ды повѣдаю вамъ. иже каждомуу которыи маеть. боудеть емоу дано. и бол'ше боуде(т) мѣти. але ѿ // того которыи нѣ маеть. и 305 зв.
 тоє што маеть боудеть ѿ него ѿнато. а оный непрїателѣ мои. который не хотѣли, абы(х) былъ црѣ(м). на(д)д' [!] ними. приведѣте ихъ тоу. и постинайте ихъ передо мною. а повидѣв'ши тѣи то рѣчи, передъ са пошоль, идоучи до їер(с)лима. **Конєць. паткоу.**

И сталоса есть коли са ѿ(н) приближоваль до вио'сагїи, и виѳанїи. до горы наз'ван'ной. ѿлив'ной. послаль дво(х) зъ оучнїковъ своихъ. и рекль имъ. идѣте до мѣста, которое противъ васъ есть. в' 3а(ч)
 которое жъ то в'шод'ши наидете ѿсла, а оно // привазано. на коромъ 48⁹⁵
 [!] то ещє жадныи ѿ людїи не сѣдѣль. ѿважѣте его. а приведѣте его 3а
 ко мнѣ. А если бы ва(с) кто пыгаль рекоучи. дла чогу его ѿвазоуете. а вы емоу такъ ѿповѣжте. иже его гѣ потребоуе(т). а пошо(д)ши тыи которыи были послани. наш'ли такъ якъ и(м) повидѣль. Коли то они ѿвазали ѿсла. рекли господареве его к нимъ. дла чогу ѿсла [!] ѿвазоуете. а они рекли, гѣ его потребоуетъ. и привели его ко їсви. и вложили ѿдѣна свои на ѿсла. и в'садили на не їса. а коли. онь. онь [!]* ехаль. едины по // стилали ѿдѣна свои по (до)розѣ. 306 зв.

А коли (с) онь приближоваль. коу всходуу горы ѿлив'ной. тогда 3а(ч)
 почало все множество оучнїкъ хвалити бѣ голосо(м) великумъ. за 43⁹⁶

⁹⁵ Пне(д) сы(р), не(д), Вѣ ѿ(н) (т) ча(с), приб'лижи(с).

⁹⁶ Пне(д) аї, не(д), Вѣ ѿ(н) (т) ча(с). коли (с) при.

оныи всѣ знакы, которыи видѣли, рекоучи. бл(с)венныи онѣ то црѣ, который мѣль прійти въ има гнѣ. мирь на небеси, и слава въ вышнихъ. Нѣко(т)рый пакъ изъ законьниковъ. и изъ народа. рек'ли к нему. оучителю, запрети оученикомъ твоимъ. а онъ ѡповидѣвши рек'ль и(м). повѣдаю бо вамъ. если бы тыи мол'чали. каменіе бы крычало. пре-
 307 стоупи пне(д), сы(р)ныи, в гл(в)у, къ а в' за(ч). рѣ. // Прійде пакъ днѣ ѡпрѣсночныи. А коли (с) приближилъ на(д) мѣсто. рос'плакальса на(д) нимъ. и рек'ль. ѡ коли бы еси ты познало днѣ то(т). в которыи (с) ты маешь смирити. але нѣтъ есть скрыто ѡ очій твоихъ. бо прійдоу(т) на тебе днѣве. в' которыи ѡстоупать тебе, непріятелѣ твои. и ѡстро(м) ѡставать. валомъ, ѡкопають, або ѡсыплють. и ѡбла-
 307 зв. гоу(т) та. и ѡбыймоу(т) та в'сады. и роз'біють та, и дѣти твои которыи соу(т) в тобѣ. и не ѡстанеть в тобѣ камень на камени. прото, иже еси не познало, посѣченія [!] твое(г)[о]. **Конєць, пне(д)л'коу, аї.** //

а вшо(д)ши в' црѣкъ почаль выганати тыхъ, которыи в неи продавали и коуповали. рекль имъ. написано є(ст), до(м) мои, до(м) млтвныи єсть. але вы есте его оучинили печероу разбойникомъ. и наоучаль на каж'дыи днѣ в' црѣкві. А ар'хієрєє и книж'ници**. и оучителеве. и старшій межи людьми. гладали его абы его загоубили. и не наш'ли абы емоу што оучінили. бо в'сѣ люде дрѣжали(с) и послуховали его. ко(ц), вто(рк).

Єв(г)листа выписоує, якъ законници пытають, хѣ, ѡ его моци. якъ тыжъ онъ ѡ крещеніи иоанновѣ, повѣдѣль подобєнствомъ, то єсть, прит'чею, ѡ злы(х) виноградаре(х). якъ ты(ж) бгѣ вели(т), абы люде. царе(м) дань. давали. ты(ж) са(д)доукєйское заблужденіє, посоромочоває(т), и покрь-
 тость, ѡчителеи. глава. к. а зачала. чѣ.

глава. к.

а за(ч)

чѣ⁹⁷

308

ѣ

Сталоса єсть въ оныа то днѣи. коли ѡ(н) наоуча(л) люди // в' црѣкві. и проповѣдалъ цр(с)тво бжїє. и єв(г)лїю. Пришлї сїдн'ници, и книж'ници, истаршими [!]*. и мовили к нему рекоучи. повѣжь намъ которою моцоу чинишь. ал'бо кто то єсть. кто тобѣ даль моць тоую. а онъ ѡповѣдаючи рекль имъ. пытаю тыжъ и я ва(с), ѡ єдино слово. а повѣжьте мнѣ. кр(с)щеніє, іоаньново. с нба ли, чили ѡ людїи было. а они мыслили сами в' собѣ рекоучи. если речемо з' неба. речеть намъ. дла чого (ж) есте емоу не вѣрили. а если речемъ. иже ѡ людїи. то

⁹⁷ Вто(рк), аї не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с). вшо(л) іс в црковь. поча(л)*.

⁹⁸ Срє(д) аї не(д), въ ѡ(н) ча(с), наоуча(л) іс лю(ди).

всѣ лю(д)є каменіємъ побїю(т) насъ. // бо была речъ прав'диваа ѿ иѡан'нѣ. иже былъ пр(о)р(о)ко(м). и ѡповидѣли рекочи [!]. не вѣдаемо ѡкола. Рек(л)ь пакъ имь їс, и я тыжь не повѣмъ вамъ. которою моцоу тоє чиню. **конецъ, сре(д).** 308 зв.

Почаль їс мовити к люде(м) тоую притчоу. Члѣкъ нѣкоторыи насадилъ виноградь. и даль его роботникомъ. а самъ ѡишоль далеко за м'ногыи лѣта. а коли южь былъ часъ, посла(л) до робо(т)тниковъ [!] слоугоу. абы ѡ плода виногра(д)ного дали емоу. ѡныи пакъ роботници. избив'ши его, и нѣ щи(м) его ѡпустили. а ѡнь па(к) и дроугого слоугоу послалъ. // а ѡни и того бивши еще и ѡсоромотив'ши, порож'не(г)[о] его ѡпустили. а потомъ и третего послалъ. А ѡни и того бив'ши вѣнь выгнали. тогды пакъ рекль г(с)дрь винограда. што оучиню. пош'лю сѣа моего милого. ачеи коли того оуз(д)рѣтъ, и посоромѣются. а ѡны(и) виногра(д)никове. коли его оуз(д)рѣли. и помыслили в' собѣ рекоучи. то(т) то есть ѡчичь. пойдѣмо, а забїймо его абы была наша ѡчизна. и выве(д)ши его вѣнь, из' винограда, забили его. што жъ пакъ оучини(т) имь г(с)дрь виногра(д). // прїйде(т), и погоуби(т) тый то дѣлателѣ. а ин'ши(м) ѡдасть виногра(д). А ѡни оуслышавши тоє рекли. нехай тоє не боуде(т). а ѡнь поз(д)рѣв'ши на нихъ рек'ль. што то пакъ есть написано. камень ѿ которомъ не д'бали боудоующїй. то(т) сѣа есть головою оуглови сталь. каждыи, которыи оупадеть, на то(т) то камень. ро(з)бїється. а на ко(г)[о] пакъ оупаде(т), сотреть его. **Конецъ, четвертькоу.** 309 зв.

А в' то(т) часъ искали ар'хїєрее, и книж'ници вложитї на него роуки. абы его поймали. але сѣа бояли людїи. розоумѣли бо, иже // тоую прит'чоу к ни(м) рекль є(ст). потомъ по(д)стерѣгаючи его послали за нимъ лазоуки. которыи оуказовали быти себе справедливыми. абы его в' словѣ пристеречи могли, а* для того в'радови, и моци ге(т)мановои его выдали. И пыгали его рекоучи. оучителю вѣлаемо иже с'праведливе мовишь и наоучаешь. и не на лица смотришь. але вѣистин'ноу поути бжїю наоучаешь. годи(т) ли сѣа намъ цесареви дань давати, або нѣтъ. А ѡнь порозоумѣ(л) лестъ и(х), и рекль имь. для чого ма покоушаєте. оукаж'те ми пѣнезь. або грошь. // чїи есть на немъ образъ и написанїе. а ѡни ѡповидѣли емоу цесаревь. а ѡнь рекль имь. дайте жъ што есть цесарево цесареви. а што есть бжїе тоє дайте бѣи. и не могли ѡно(г)[о] слова его ѡперети передь людми. и дивовалиса. ѿ таковои ѡповѣди его, и помольчали. **конецъ, па(тк).** 310 зв.

⁹⁹ Че(тк) аї не(д), Рекль гѣ при(т), члѣкъ нѣ.

¹⁰⁰ Па(тк) аї не(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с), искали а(р).

- за(ч) Пристоупили пакъ нѣкаторыи з са(д)доукеевъ. которы(и) то повѣ-
 рѣ¹⁰¹ даютъ иже въскр(с)ніе не боуде(т). Звѣдовали его рекоучи. оучителюу.
 объ мовси на(м) такъ написаль. если комоу бра(т) оумреть. маючи женоу. а
 311 то(т) не маючи дѣтїи оумреть. абы пояль бра(т) его женоу є(г)[о]. // и
 поставиль сѣма братоу своемуу. и было семь братїи. прѣвыи пояль
 женоу, и оумрѣль не маючи дѣтеи. и пояль тыжь друугыи женоу.
тоую (ж) и то(т) не оставивши дѣтїи оумрѣль. и пояль еи третїи. так'
 же и всѣ седмь. не оставивши сѣмене помрѣли. опосли пакъ всѣ(х)
 оумрѣла и жена. въ ононь пакъ часъ при въскр(с)ніи которого з' ни(х)
 боуде(т) жена. се(м) бо и(х) имѣли ей собѣ женоу. А їс ѿповидѣвши
 рекль имь. сїнове того то свѣта жены поймоують и замоужь ѿдають.
 але тыѣ которыѣ оудѣлають себе го(д)ными быти. онон' вѣкъ полоу-
 311 зв. чити, и въскр(с)ніе, // ѿ мрѣтвыхъ. ни жена(т)са. ани замоужь не
 йдоу(т). ани оумрѣти не могу(т) южь. але прировнаю(т)са аг҃ломь.
 и сїыми бжїими боудоу(т). боудоучи сїнове въскр(с)ніа. мовсїи тоє
 повидѣль при коупинѣ. якъ (ж) называеть гѣ, бѣ авраамова. и бѣа
 исаакова. и бѣа ияковла. не естъ бѣ оумрѣлы(х), але живыхъ. бо всѣ
 живи соу(т) емоу. тогды ѿповидѣвши нѣкаторыи зъ законниковъ
 рекли емоу. оучителю добре еси повидѣль. а потомъ не с'мѣли его ѿ
 то(м) болше звѣдовати. прото жь рекль к нимь. якъ же повѣдаю(т),
 312 иже бы хс былъ сїномъ двѣдвымь. а и самъ // двѣд мовить въ книзе
 о҃г ѱаломьстѣи. Рекль гѣ гѣи моемоу сѣди ѿдесноюю мене. ажь поло-
 жоу ворогы твой по(д) ногами твоими. а если двѣд г(с)пде [!]* его назы-
 ваеть. и якъ же онъ естъ сїномъ его. конецъ пне(д).
 за(ч) А коли тоє оуслышаль весь народъ. рекль до оучїковъ своихъ. вел'
 рѣ¹⁰² ми са стережѣте ѿ оучителии, которыи хота(т) ходити в' крас'ноумь
 ѿдѣанїи. и любасть поздоровленїа на трѣжище(х). и перед'нѣйшее
 сѣдѣна на зборище(х). и абы напере(д) были прошены на вечерѣ. кото-
 312 зв. рыѣ то пожирають дома в'довин'ныи. и в** млтвахъ длѣго // мола-
 щи(х)са. бо таковы(и) при(и)моу(т) бол'шее ѿсоуж'денїе.

Єв(г)листа выписоует(т). якъ хс vysлавоуетъ оубогоую вдовицоу. якъ
 тыжь напередъ повѣдаеть ѿ разоренїи цр҃кве іер(с)лимьскои. и боудоучи
 противности. ты(ж) ѿ искон'чанїи свѣта. ты(ж) заповѣдаеть. абы са стерег-
 ли. ѿбьяденїа. и пиан'ства. глава. двадеса(т). ѡ.

¹⁰¹ Пне(д) вї не(д), въ ѿ(н) (т) ча(с), пристоупи(ли).

¹⁰² Соу(б) зї. Рекль гѣ до оучїковъ.

Поздрѣвши и оуздрѣлѣ которыи то вѣмѣтали дары свои. богаты(и) люде. глава. кѣ.
 до скарѣбницѣ цѣрковной. оуздрѣлѣ ты(ж) там(ъ) единою вдовоу оубо- ѡд
 гоую. а ѡна оуврѣгла два пѣнесѣ. або два бѣлыи. и рекѣль заправды
 ва(м) повѣдаю. и же таа оубогаа вдова. болѣше ѡ всѣ(х) естѣ оуврѣгла.
 бо всѣ тѣи то ѡ изѣбѣгѣка своего дали дары боу. але таа зѣ недоста(т)коу
 своего всю свою маетѣность, котороую // мѣла. то оуврѣгла. **ко(ц) соу(бт).** 313

Нѣкоторыи пакѣ мовили ѡ цѣркви. котораа естѣ добрымѣ а доро- за(ч)
 гымѣ каменіемѣ оукрашена. а їс рекѣль тѣи то рѣчи, которыи видите. в рѣ¹⁰³
 ни(х) же то не боуде(т) зоставленѣ каме(н) на камени. который бы
 не мѣлѣ быти разоренѣ. Протожь, зѣвѣдовали его рекоучи. оучителю.
 коли (с) тѣи то рѣчи маюѣ стати. а якыи боудоутѣ того знаменіа.
 коли са тое мае(т) выполѣнити. **пре(ст), средѣ.** ѡѣ

А ѡповидѣвши реклѣ и(м). стережѣтесѣ. абы есте не были прелѣ- за(ч)
 щени. многый бо прійдоу(т), который са // боудоу(т) повѣдати именемѣ рѣ¹⁰⁴
 моимѣ. и же я есмѣ. ча(с) мои южь са зѣближилѣ. не ходѣте жѣ тогды
 за ними. а коли оуслышите битвы. а нестройность. не бойтесѣ. бо
 напере(д) тыи рѣчи моуса(т) са выполнити. але не южь конецѣ.
пре(ст) соу(б). **чти. средоу.** Тогды повидѣлѣ имѣ. и же повстанетѣ на-
 родѣ противѣ народови. а цр(с)тво противѣ цр(с)тва. и боудоутѣ вели-
 кы(и) трасена по земламѣ, мѣ(с)цами. голодове, а морове боудоу(т).
 боудоу(т) тыжь страшныи, а великыи зѣнакы з нѣсь. **престоупи средѣ.** 313 зв.

Але пре(д) тими всѣми рѣчами. Поймаюѣ васѣ. // а противитесѣ за(ч)
 вамѣ боудѣ(т). выдаючи ва(с) на соборища, и въ темницѣ. и боудоу(т) рѣ¹⁰⁵
 васѣ вѣдити кѣ владаремѣ и цѣре(м) дла имене моего. а пригодитѣса 314
 вамѣ тое, на свѣдоцѣство. мѣйте жѣ тое положено вѣ ср(д)цахѣ вашихѣ.
 абы есте не мыслили, якѣ бы есте ѡповѣдати мѣли. я вамѣ в то(т) часѣ
 ѡтвороу оуста. и да(м) вамѣ премоудрость. напроотивѣ которой, не
 боудоу(т) могли ѡповѣсти, вси противашѣи(с) вамѣ. И боудете зраже-
 ни ѡ родителеи и ѡ братїи. и ѡ ближни(х) прїателеи. и замордоую(т)
 з васѣ нѣкоторы(х). и боудете всѣмѣ в ненависти. // дла имене моего. 314 зв.
 А, и, ни единѣ волосѣ з головы вашей не погыне(т). въ терѣпливости
 вашей владѣте дїшамѣ вашими. **ко(ц) вто(к). чти, сре(д).**

А коли оузрите, и же южь ѡблаженѣ боудетѣ їер(с)лимѣ вѣйнами.
 тогды вѣдайте и же са приближило разореніе его. тогды тыи кото-
 ры(и) бы били вѣ земѣли жидовѣскои нехай оутекаюѣ на горы. а ко-
 торыи в срединѣ его. нехай выидоутѣ. а которыи на оукраина(х), не-

¹⁰³ Срѣ(д), вї не(д), въ ѡ(н) (т), нѣкоторыи*.

¹⁰⁴ Соу(б) ма(с)поу(ст). рекѣль гѣ, стережѣ(тс).

¹⁰⁵ Вто(к) вї не(д), рек(л) гѣ свои(м), пойма.

Се (ж) и мѣнко(м).

хаи до не(г)[о] не входа(т). тый то дñи соу(т) по(м)сты. абы са все
 315 выпол'нило, што е(ст) написаю. горе тыжь и тымь, которы(и) боу-
 доу(т) мати в' тыи дñи въ я // троба(х). и тыи которыи боудоу(т) кор-
 мити пръсами. бо боуде(т) великаа бѣда на земли. и гнѣвъ на ты(х) то
 люде(х). и погыноу(т) ѿ острога меча. а, и, поймани, и ведени боу-
 доу(т), межи всѣ народы. а ер(с)ли(м) боуде(т) потопганъ ѿ погановъ.
 ажь са выпол'нат' времена языковъ. **Конєць, средѣ. чти, соубо(т).**

И боудоутъ знаменїа. на слñ'ци, и на м(с)ци. и на зв(ѣ)зда(х). и
 на земли тоуга народомъ. дла боурѣ. и шоумоу мор'ского и влгнь.
 315 зв. боудоу(т) из'дыхати члñци, ѿ страха ѡжидающога. которыи маєтъ
 прїйти, на всю въселен'ноюю. бо и силы // нбсныи двигатиса боудоу(т)
 и в' то(т) часъ оуздра(т) сїа члчска(г)[о]. а ѡнь иде(т) на ѡблацѣхъ, со
 силою и славою многою. **пре(ст), соуботѣ.**

за(ч)
 рѣ¹⁰⁶ А коли (с) тыи рѣчи начноу(т) дѣяти. по(д)несѣте а подвигнѣте
 головы ваши. бо са южь приближоує ваше из'бавленїе. и рек'ль до
 ни(х) в при(т)чи. позрѣте на смоковничное древо, и на всѣ древа. коли
 са роз'виваю(т). иже видачи и сами мовите, иже близко е(ст), лѣто.
або весна. так' же и вы коли ю(ж) оузрите, ано са тыи рѣчи дѣють.
 вѣдайте жь, иже близко естъ цр(с)тво бжїе. правдоу повѣдаю вамъ,
 316 и(ж) не має(т) прейти то(т) то родъ. // ажь са тыи то рѣчи стану(т).
 чти соубо(т)ѣ. нбо и земля мимо переїде(т). але слова мой не маю(т)
 мимо ити. **конєць четвер'тъкоу***. Стережѣ(т)са. абы николи не были
 ѡб'тажены ср(д)ца ваши, ѡбьяденїемъ и пїя(н)ство(м). и печал'ми того
 свѣта. абы нагле не пришлоь на васъ ѡнонь то дñь. бо прїїде(т) яко
 сѣ(т) на всѣ который живоу(т) на всеї земли. а дла того боу(д)те**
 чоулыми на каждыи часъ. и просѣте абы вамъ дано. иже бы есте
 могли оубѣжати. ты(х) то всѣ(х) рѣчїи которыи хота(т) прїйти. и ста-
 316 зв. ти пре(д) сñомъ члчьскы(м). ко(ц), соуб(б). //

за(ч)
 рѣ¹⁰⁷ Быль їс въдїе въ цркви, и наоучаль и(х). а в'ночи выхожова(л) и
 пребываль на горѣ, названої ѡливної. и вси людїе изъ оутра прихожа-
 ли к немѣ до цркве, абы его слоухали.

Єв(г)листа выписоуетъ. якъ иода слоушныи часъ ѡбыбравши зрадилъ
 иѣа. якъ ты(ж) хс, изидши великоден'ного баран'ка. або агньца. роздаєтъ
 оученикомъ своимъ тѣло свое и кровь свою. и якъ тыжь молит'са на горѣ.
 кривавымъ потомъ. где то его жидове поимали. и якъ тыжь петрь ѡталь
 слоужбникови архиерешвомоу уху правое. и якъ тыжь їса, ѡплюваного.
 посмѣваного. по лицу битого. три разы са запрѣль. гла(в). кѣ.

¹⁰⁶ Че(к) вї не(д), рек'ль гѣ сво(им). по(д)не.

¹⁰⁷ Пл(к) вї не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с), бы(л) їс въ д'.

Приближовались пакъ, днѣ ѡпрѣсночныи, праздника речен'ного глава. кѣ.
 пасхы. и искали ар'хієрее и книж'ници, якъ бы его мѣли забити. бо са ѡѢ
 бояли людїи. тогда сотона в'шоль въ їудоу назван'ного скариѡдского.
 которы же то былъ з'межи дванадесати(х) еден'. // и пошо(д)ши 317
 мовиль ар'хієреѡмъ и воеводам. якъ бы его имъ продалъ. а ѡни пакъ
 са томоу оурадовали. а емоу шлюбили сре(б)рѣники дати. а ѡнъ
 так'же шлюбоваль и(м). и ѡбираль собѣ таковыи часъ. абы имъ про-
 даль его без народа. чти, поне(д)локъ, сырныи. тогда жъ пришоль и
 днѣ ѡпрѣсночныи. в ко(то)рыи то былъ пригожьи часъ ясти пасхоу. и
 послаль пе(т)ра, ї ѡван'на. рекль имъ. идѣте, а наготовайте и на(м)
 пас'хоу. абы есмо їли. Конє(ц) па(тк). Се же нехай боудеть вѣдомо.
 иже пне(д)локъ, вто(к), среда, че(тк), и па(к). чти в ма(р)коу ѡбрѣноу-
 в'шиса, в гла(в)у, ї, а в зача(л). лѣ. пне(д) гї не(д), пришли фарисее, и
 почали (с) с ни(м) спирати. а соу(б), и не(д), в лоу(ц). в гла(в)ѣ. дї.
 а в за(ч)лѣ ѡд. и не(д) гї. в лоу(ц) в лгав(ѣ). [!] иї, а в за(ч)л(ѣ). чѣ.
 члѣкъ нѣко(т)ры(и) // з'де чти, пне(д)локъ, сы(р)ныи. А ѡни рекли где 317 зв.
 хочешъ абых'мо з'готовали. а ѡн' рекль имъ, коли боудете в' м(ѣ)сто
 входитьи. с'трѣти(т) васъ члѣкъ. которыи в' скоуделници водоу понесе(т).
в збану. або в' глекоу. идѣте жъ за нимъ в домъ. до которого ѡнъ
 вѣидеть. и рецѣте домовоמוу господареви. такъ мови(т) тобѣ оучитель.
 где таа сѣнь. где то пас'хоу съ оучїкы моими боу(д) [!]* ясти. а ѡнъ
 вамъ оукаже(т), грѣницоу великоую. и оусланоую на горѣ, сѣдѣна.
 и та(м) наготовуйте. а ѡни пошо(д)ши наш'ли такъ, якъ же и(м) пови-
 дѣль. и наготовили пас'хоу. то есть, баран'ка. А коли ю(ж) // былъ 318
 часъ, сѣль за столъ. а дванадеса(т) ап(ст)ловъ с нимъ. и рекль имъ.
 жадалъ есми абы(х) тоую пасхоу яль с вами прѣвѣи ниж'ли прїимоу
 мѣкоу. повѣдаю бо вамъ. иже южъ болше ей не боудоу їсти. ажь са
 доконають въ цр(с)твїи бжїи. а в'завьши чашоу. и даль хвалоу. и
 рекль. прїймѣте тоє и розделѣте собѣ. повѣдаю бо вамъ. иже не боудоу
 пити ѡ плода вин'ного. ажь цр(с)тво бжїе прїйдеть. И прияль хлѣбъ.
 хвалоу въз'далъ. преломиль и даль и(м) и рек'ль. то есть тѣло мое,
 которое за васъ выдаю. тоє чинѣте, на мене, па // матаючи. а такъ (ж) 318 зв.
 тыжъ и чашоу по вечери. и рекль. сїа чаша, новый законъ моеї
 крѣве. котораа за ва(с), проливає(т)са. але ѡто роука продающаго ма,
 съ мною есть на трапезѣ. або за столомъ. и снѣ члч(с)кыи идеть,
 якъ (ж) е(ст) речен'но. але бѣда члѣкови томоу, которыи его продаєт.
 А ѡни почали искати межи собою. которыи бы то з'межи ни(х),
 хотѣль оучинити. Ста(л)са пакъ и сварь межи ними. х'то бы з ни(х) ѡѢ

- 319 мѣль быти бо(л)шїи. їс пакъ рекль имь. црѣве поган'скыи црѣствѣють на(д) тыми то. а ѡбладающе ѿми. добродѣими // называни бывають. Але вы не такъ. але к'то жь є(ст) стар'шїи межи вами, неха(и) боуде(т) яко моло(д)шїи. а которыи єсть бол'шїи, нехаи боуде(т) яко и слоуга. кто (ж) єсть бол'шїи. то(т) ли, которыи седить. чи пакъ которыи послоугоує. а ви(д) то(т), которыи седить. Але и я єсмь межи вами, яко и то(т) которыи же слоужить. А вы єсть єсте тый, которыи єсте в' напасте(х) мои(х) пребывали. гдѣ тыжь, и я оучиню вамь, якъ же и ѡцѣ мои мнѣ оучинилъ ца(р)ство. абы єсте, ѿли, и пили за
- 319 зв. **зри ѡи** столомь моимь, въ цр(с)твїи моемь. А абы // єсте сѣдѣли на стольцохъ, соудачи дванадесатемь колѣномь ѿлевымь. Рек'ль пакъ гѣ симонови. симонє. симонє. ѡто сътона проси(т) вась. абы терєбилъ вась яко п'шеницоу. Але а єсми просиль за тобою. абы не погиноула вѣра твоа. а ты нѣкогда наврѣноувшиса, потвер'ди братїю твою. а ѡнь рекль. гїи. готовь є(смь), с тобою, и в' темницоу, и на с'мрѣть пойти. а ѡнь рекль ємоу. повѣдаю тобѣ петре. иже дне(с), єще коурь не запое. а ты тры кро(т) запиришьса, иже мене, не знаєшь. тогды рекль
- 320 имь, коли єсми вась, по // сылалъ без' мѣха и безь влагалища. безь мѣшка, або безь калиты. и безь ѡбоуви. а чи пакъ ва(м)*, чога не-доставало. а ѡни рекли ємоу. ничего. тогды рекль имь. але нїѣ кто має(т) мѣшокъ въз'ми. такъ же тыжь и мошноу. а кто не має(т), нехаи (ж) продастасть [!] ѡдѣна свое, и коупить собѣ ножь або кордѣ. повѣдаю бо вамь, иже са єще моуси(т) выпол'нити то(то) што єсть речено ѡ мнѣ. и(ж) изъ [!] злочиньцами поличень єсть. бо тоє што є(ст) написано ѡ мнѣ моуси(т) са кончати. а ѡни пакъ рекли ємоу.
- 320 зв. гїи. а се два но(жи). А ѡнь рекль. досыть и(х). //
- за(ч) рѣ¹⁰⁸** А вышо(д)ши пошоль по(д)лоу(г) ѡбычаю на гороу ѡлив'ноюю. а за нимь ишли оученици єго. конєць пне(д) сы(р)номѣ. А коли пришли на мѣсце. рек'ль имь. молѣтєса, абы єсте не во(ш)ли в напа(ст)*. а самь ѡстоупилъ ѡ нихъ якобы могль каменє(м) доверєчи. и приклонив'ши колѣна молил'са. и рек'ль. ѡ(ч)** єсли хочєшь мимо мене пронєси тоую чашоу. ѡбачє же не моа вѣла. але твоа нехаи боуде(т). пре(ст) второкъ, чти великыи четвер'токъ. изъявил'са ємоу агїль съ небєсь оутврѣждаючи єго. и былъ въ по(д)визѣ. коли то прїйти мѣ(л) на него, чась смрѣтел'ныи. и с пил'ностю молил'са. и сталса поть єго // яко кроплѣ кроплѣ [!] крове каплющи на землю. и в'ста(л) ѡ молитвы. пре(ст) че(тк), вє(л). в ма(о), в' гла(в)у, кѣ. а в за(ч) рїи, ѡ поло(в).

¹⁰⁸ Вто(к) сыропоу(ст), Въ ѡ(н) (т) ча(с), пошо(л) їс.

прише(д), ко оу(ч)никомь. zde чти, в'то(р). Пришоль ко оу(ч)ко(м) свои(м). и нашоль ихъ. а они зъ оной троскы засноули. и рекль имь ш'то та(к) спите. в'стан'те. а млѣте(с). абы есте не вьшли в' напа(ст). А коли онъ еще тоє мови(л). а и наро(д). и то(т) которого з'вано іюда, единь з'межи дванадесати(х), шо(л) пре(д) ними. и приближильса къ їсви. абы его поцѣловаль. бо былъ таковыи знакъ даль имь рекоучи. которого я поцѣлоую, тотъ есть. // тогды рекль ємоу їс, іюдо, цѣлованієм ли сѣа члѣска(г)[о] продаешъ. тогды видѣли тый то, который при не(м) были. рекли ємоу. гї. боудемо ли бити мечемь. И оударилъ единь нѣкоторы(и) з'межи нихъ, на слоугоу ар'хієреѡво(г)о. владычного. або митрополитового. и ѡталь ємоу оухо правое ѡповидѣль пакъ їс, и рекль. поты перестан'те. а побѣг'ши к немоу, и до(т)кноу(л)са оуха его. и исцѣлилъ его. и рекль їс ко прише(д)ши(м), на него ар'хієреѡмь. и воеводамь црков'нымь и къ стар'шимь. якобы на раз'бойника пришли есте. изъ ѡроужіємь и дрекольми я // ти ма. а ви(д) на каж'дуй днѣ 321 зв. бываль есми з вами вь цркви. а не простирали есте роуки на ма. але таа то есть година ваша, и ѡбласть темнаа. а они поймав'ши и вели его. и оувелі его до двора ар'хієреѡво(г)о]. А петрь пакъ шоль за нимь здалека. и наложили ѡгень посредѣ двора. и посполоу сѣли. сѣль ты(ж) и петрь межи ними. оуз(д)рѣв'ши пакъ его девица нѣякаа, а онъ сѣдитъ при ѡг'ни. и погладѣв'ши на него рекла. и то(т) тыжь с ни(м) былъ. а онъ запрѣльса рекоучи. жено. не знаю я его. и по мало(и) годинѣ // другьи оуз(д)ѣль [!] его и рекль. и ты змежи ни(х) 322 зв. еси. А петрь повидѣль члѣче не есмь. а потомь якобы по единой годинѣ, и третїи, тоє (ж) слово потвердилъ рекоучи. вьстиноу и то(т) ты(ж) былъ с нимь. бо и галилеянинь есть. А петрь, рекль, члѣче не вѣдаю шго ты мовишь. а бор'зо коли еще онъ того слова не вымовиль. коурь запѣ(л). або пѣвень. а гѣ ѡберноув'ши(с) поз(д)рѣль на пет'ра. и в'спаматаль петрь, ѡное слово гнѣ. которое ємоу в'пере(д) повидѣль рекоучи. ни(ж)ли коурь запое. три разы са мене запришь. И выше(д) // 323 ши петрь вѣнь, плакал'са то(г)о грѣко. а моужеве тыи который дрѣжали їса. нас'мѣввались ємоу, біючи его. и закрываючи оочи его, били его по лицу. и пытали его рекоучи. прор'ци, к'то есть, который тебе оудари(л). и много инши(х) рѣчїи. оукар'ючиса мовили, проти(в) него. А коли южь былъ днѣ. зышлиса стар'йшїи надъ люд'ми. ар'хієреѡве, и закон'ници. и оувели его до рады своєи, и пытали его рекоучи. если же еси ты хс повѣжь намь. а он' рекль имь. если ва(м) повѣ(м). не имете ми вѣры. а если бы(х) ты(ж) вась звѣдоваль. не // 323 зв.

Ѡповидѣли бы есте мнѣ. ани Ѡпоустите. Ѡ того часоу. боуде сѣнь члѣцьскыи сѣдѣль на правоуи сторонѣ силы бжїа. а Ѡни всѣ реклї, тогды ты еси, сѣнь бжїи. а Ѡнь к нимь рекль. вы мовите, иже я есмь. а Ѡни рекли. шѣто жь еще потребоуемо за свѣдоцѣства. бо и са(ми) есмо слышали и(з) оусть его.

ЄѠ(г)листа выписоуе, якь жидове на хр(с)та предь пилато(мь) жалоу-
ють. которыи же то Ѡ пилата до ирода поведен'. и Ѡпаты Ѡдослань Ѡ ирода.
и посмѣянь. и пороуга(н). тыжь якь межи двѣма разбойниками распаты есть.
Ѡцтомь и жельчїю напоень есть. и оумрѣтвень. як' тыжь его иосифь, кото-
рыи былъ пришлоь. зь аримаѣеи в новѣмь гробѣ положиь есть. гла(в). кѣ.

глава. кѣ.
а за(ч)
рї¹⁰⁹

324

А в'став'ши в'се множество ихь. и вели его къ пилатоу. конє(ц), вто(рк), сы(р). А приве(д)ши его. почали на него несправедливе мовити // пре(д) пилато(м), рекоучи. Ѡто того есмо нашли, а Ѡнь розврѣтаеть люди наши. и заборонає(т), абы цесареви дани не давали. а повѣдає(т) себє хр(с)та цѣремь быти. тогды пыталъ его пилать рекоучи. ты ли еси цѣрь жидовскыи. а Ѡнь Ѡповѣдаючи рекль емоу. ты мови(ш). Пила(т) пакь до ар'хїереѡвь, и до народа рекль, ни єдиной вин'ности не найдоую в' то(м) то члѣцѣ. а Ѡни болше премагали голосами рекоучи, иже роз'вращає(т) люди. и наоучаєть почав'ши Ѡ галилеи ажь потолка. тогды пилать оуслышалъ Ѡ галилеи. и пыталъ его, если бы га // лилеянинь былъ. и розоумѣль, иже из дрѣжана иродового есть. и послалъ его до ирода. которыи былъ вѣ тыи дѣни вѣ їер(с)лимѣ. а иродь пакь оуздрѣвши їса радовал'са велми. из' давньныхь бо часовь, хотѣь [!] абы его видѣль. дла того, иже много рѣчїи Ѡ не(м) слыхалъ. и надѣвал'са, нѣякое знаменїе видѣти Ѡ него оучиненое. и просиль его прозбами многыми. але Ѡнь емоу ничего не Ѡповѣдалъ. А ар'хїереє, и оучителеве, стояли, вельми его виноуючи. а иродь оукорив'ши, и насмѣяв'шиса з него з войско(м) // своимь. и Ѡболокь его вѣдѣна [!]* свѣтлоє. и Ѡтосла(л) его Ѡпаты до пилата. были бо межи собою, иродь с пилатомь в тыа дѣни, вѣ прїательсѣтвѣ. а передь ты(м), великѣю ненависть мѣли межи собою. Пила(т) пак' зобрав'ши ар'хїереє и кнаѣ и люди и рекль имь. привели есте ми того то члѣка. на которого мовите, иже бы Ѡнь люди розворочаль. чого и а предь вами пытал' его. и ни єдиной вин'ности не нашоль есми в то(м) то члѣцѣ, ис ты(х) рѣчїи, которыи вы жалоуючиса мовите

324 зв.

ѡѣ

325

¹⁰⁹ Чє(к) сы(рп) не(д), Вѣ Ѡ(н) (т) ча(с), приве(д)ши їса.

на не(г)[о]. так же и иродь. бо єсми ва(с) посылалъ к нему. але // 325 зв.
ничого го(д)ного смѣрти ємоу (с) не стало. а дла того покарав'ши єго
выпоущоу єго. бо былъ в ни(х) таковыи обычаи. абы на всѣ праз(д)ни-
кы єдиноґо звазена имь выпоустилъ. тоґды крык'ноули всѣ народове
рекоучи. въз'ми того то, а выпоустї намь варав'воу. которыи (ж) то
быль дла з'вады нѣя(к)и̇ [!]* в' мѣс'тѣ оучиненой, и оубійства оусаженъ
въ тем'ницоу. повторе пакъ пилать рекль ик нимь. хочоу выпоустити
їса. а они закрычали рекоучи. рас'пни, рас'пни є(г)[о]. А онь по-третєє
рек'ль к' нї(м). што є(ст) такъ з'лого то(т) то оучинилъ. а я ни єдино̇й // 326
вины смѣртной в немь не найдоуоу. и того дла покарав'шї єго поущоу. а
они па(к) великыми голосы закрычали, просачи єго, абы бы(л)
роспаць. и оустали голосове и(х), и ар'хієрейстїи. пила(т) пакъ ѡсоу-
диль, абы са такъ стало, якъ они просили. и выпоустилъ имь того,
которыи былъ дла звады, и оубійства, в тем'ницоу оуврѣженыи. ѡ
котороґо просили. А їса, выдалъ по ихъ воли. А коли єго вели, пойма-
ли нѣякого симона, киринейского, которыи шоль изъ села. и вложили
на него кр(с)ть, абы несль за їсомь.

И іш'ло // за нимь множество народа, людїи, и женъ. которыи П
(ж) то плакали и ридали. *або нарикали*. А їс пакъ ѡбер'ноув'шиса П
к ни(м) рекль. дъщєри їєр(с)лимьскыи не плачьте са надо мною. 326 зв.
але плачьте са сами на(д) собою, и на(д) сїи вашими. идоу(т) бо
таковыи дїи, в которыхъ то боудоу(т) мовити. бл(с)вни непло(д)ныи. и
животы которы̇ не породили. и прѣси, которы̇ не крѣмили. тоґды
почноу(т) мовити горамя. па(д)нїте на насъ. и хол'момь, покры(и)те
насъ. бо єсли то чинать на* зеленымь деревомь. а што (ж) пакъ боу-
де(т) на(д) соухымь.

Вєдєны соу(т) з нимь и ины̇ два злодѣи, абы рос'па // ты(и) были. за(ч)
А коли приш'лї на мѣсцє названое лоб'ное. *троупѣхъ головь*. и тамь раї¹¹⁰
роспали є(г)[о]. и ты̇ тыжъ злодѣи єдино(г)[о] на правоуи. а дроуґого 327
на лѣвоуи роуцѣ. тоґды їс рек'л ѡче ѡпоустити имь. бо не вѣдаю(т), што
чина(т). прє(ст) чє(к) сыро(п). А роз'дѣлив'ши ѡдѣна є(г)[о]. метали
жребїа. и стояли тамь кнаси и людїє с ними смотрачи. а пос'мѣваю-
чиса ємоу мовили. ины(м) помаговаль єсть. а нехай же поможеть
самъ собѣ. єсли то єсть хс̄ онон' то бжїи изб'ран'ныи. оукарали са
ємоу тамь воинове приходачи. и ѡц'тоу подавали ємоу. рекоучи.
єсли // ты єси црѣ їоудейскыи. сїси себе самь. а тамь былъ и напись, 327 зв.

¹¹⁰ ЄМ(г) и сѣы(х) стра(с), вѣ ѡ(н) (т) ча(с), вєдєны.

Сє же и на з ча(с) в пато(к) великы(и)*.

на(д) нимъ написаны(и) писмены. грец'кими або єлински(ми). рымьскы-ми, або латин'скими и євре(и)скыми. або жидовьскымі. то єсть црѣ жидов'скыи. чти па(т) вели(к), вечерь.

Єдинъ пакъ с тыхъ обѣшєныхъ злодѣювь. роугаючиса ємоу мовиль. если (ж) ты єси хс, помози собѣ, и намъ. а другыи пакъ, боудоучи товаришемъ єго, ѿповидѣль ємоу грозне рекоучи. чємоу са ты бѣ не боишь. бо мы єсмо правдивє в томъ ѡсоужєни. и за нашѣ оучин'кы годноюю зап'латоу берємо. а сєи пакъ, ничого злого, никомоу не оучиниль. // И рек'ль ісѡви. помани ма гї, коли прїйдєшь въ цр(с)твїи своємъ. И рекль ємоу іс. правдоу повѣдаю тобѣ. днє(с) боудєшь съ мною в раи. преи(ди). пато(к) вели(к)и в' ма(т) в гла(в)у кѣ. а в за(ч), ргї, ѿ по(л), были па(к) та(м) и(ж), зде чти чє(тк) сыр'ныи.

328
[па]

328 зв.

Было бо якобы шєстої години. оучинилоса темно по всеи земли, ажъ до деватой години. замрѣкло слнцє, а и завѣса црков'наа роздрѣласа наполю. И закрычалъ іс, великы(м) голосо(м). И рек'ль. ѿчє. в роуки твои даю дхъ мои. а то рек'ши выпоустиль дха. И оувидѣвши то сѣтникъ. котороу то было има, цинтирионъ Прослави(л). бѣ. // И рекль. вѣстин'ноу члѣк то(т) былъ с'праведливыйи. и вѣсѣ народове, которыйи были посполоу на тото пришли смотрити. и видѣли ш'то (с) стало, и бїючи в прѣси с'вой, врѣтали(с). до домовъ своихъ. а всѣ знаємый єго здалєка стояли. а и жены которыйи были за ни(м) пришли ѿ галилеи, того смотрачи. ко(ц) ѣ ча(с) и й стра(ст). А и моужь котороу то было има иѡсифъ, сѣвѣт'нико(м) боудоучи. або паномъ раднымъ. а бы(л) тотъ члѣк добрыйи. а и справедливыйи, и не присталь до и(х) рады и оучин'коу. а былъ зъ аримаѡєи мѣста жидовьско(г)[о],

тв

329

которыйи же то ѡжидаль, црѣства бжїєго. то(т) же пристѣ // пив'ши к' пилатови. проси(л) ѡ тѣло ісѡво. и из'нав'ши є, и оувиноуль є, в' чистое, простирало. и положиль є, в гробѣ, который бышь в' камєни вытєсаныи. в котором' же то єще не было нѣкогого положєно. а то(т) то дїѣ былъ великыи патокъ. а и соубота са южъ починала. ѡныи пакъ жоны шо(д)шїѣ в'слѣдъ єго. которыйи были с нимъ пришли ѿ галилеи. шо(д)ши тамъ, и ѡгладали гроба. якъ єсть положєно тѣло єго. а врѣноув'шиса зготовали, ароматы, и миро пахоучїи рѣчи и масти. а в соуботу.

329 зв.

оумлѣчали, по заповѣди. конєць, чє(тк), сы(рп). // соубота, и нє(д) сы(р)поу(ст), в ма(т) глава. ѣ. а зачало, сї и зї.

Єв(г)листа выписоуетъ. ѡ вѣстанїи хвѣмъ из мрѣтвыхъ. ты(ж) якъ (с) єсть оуказаль оучїкомъ своимъ, въ єлмаоусѣ. стаанїи шє(ст)дєса(т) ѿ ієр(с)лима. тыжъ, и о славно(м) єго. на небо възнесенїи. глава. кд. а за(ч) рвї.

Въ единою пакъ ѿ соубо(т), вел'ми рано, пришли на гробъ носачи ароматы, которыи были наготовили*. и нѣкоторыи друогыи, посполоу с ними. и наш'ли та(м) камень, а ѡнь южь ѡвалень былъ ѿ гроба. и в'вѣше(д)ши тамъ не нашли телесе гѣ іса. и не могли са томоу домыслити. а там' же и моужеве два стали близ'ко ни(х), въ ѡдѣянїяхъ блистающих'са. и стали са якобы перестрашени. и пок'лонили ли // ца 330 с'вои на зем'лю. и рек'ли к ни(м). ш'то г'ладаете живаго съ м'ртвыми, нѣ(т) его zde, але в'сталь есть. Вспаматайте, якъ есть вамъ повѣдѣль, коли еще былъ въ галїлеи. рекль. иже сїѣ члч(с)кыи моусить проданъ быти в' роуки грѣшны(х) людїи. и роспа(т) быти. а в третїи днѣ з' м'ртвыхъ въскр(с)ноути. а ѡнї в'споманули на слова его. А врьноув'шиса ѿ гроба, повидѣли тыи всѣ рѣчи одинадесатемъ ап(ст)ломъ. и ины(м) многы(м). а то тыи были который то пре(д) ап(ст)лы повѣдали. м'рїа маг'далыни. и иѡан'на. и м'рїа іаковава. и иный, которыи с ни(ми) были. // которыи повѣдали ап(ст)ломъ тый то рѣчи. и яви(ли)са пре(д) 330 зв. ними якобы ѡмыл'ныи и(х) повѣсти. або лжывыи. и не в'бри(ли) имъ.

Петрь па(к) в'став'ши побѣгль ко гробу. и прихилив'шиса до него оуз'дрѣль простирала самыи положеныи, и ѡишоль прочь. дивуюючи(с) томоу што са стало. ко(ц). четверьтому, въскр(с)ному. Два пакъ змежи нихъ были идоучи того жъ то днѣ до села. або до мѣстечка которое есть якобы стаянїи шестьдеса(т) ѿ іер(с)лима. або гоновъ. кото(ро)мъ то има емьмаоусь. И тыи два бесѣдовали роз'мовлаючи межи собою ѡ ты(х) то, // всѣ(х) рѣчахъ. которыи са были пригодили. 331 и сталоса, коли ѡни розмовлали. и пытана межи собою мѣли. и са(м) іс приближил'са, и ишо(л) с ними. але оочи и(х) были задрѣжаны. абы его не познали. И рекль к нимъ. што то за мовы соу(т). который идоучи межи собою мовите. и есть есте смоут'ни. ѡповидѣль единый которому то было има клеѡпасъ, рекоучи. ты ли еси единый пришлецъ до іер(с)лима. и не довѣдалъ ли са еси ѡ тыхъ рѣчахъ. который са в немъ ты(х) то днѣи стали. а ѡнь рекль имъ, который. рѣчи. А ѡни пакъ повѣдали емъ // рекоучи. тый, которыи сѣ(т) ѡ исѣ назареньскомъ. 331 зв. иже былъ моужь пр(о)рк сил'ныи дѣломъ и словомъ. пре(д) б'го(м). и пре(д) всѣми людьми. а якъ выдали его найвыш'шїи архїереє, и кнѣзеве наши, и ѡсѣдили его на см'рть, и распали его. а мы са ес'мо, надѣвали, иже ѡнь хотѣль выбавити люди їйльтескыа. але на(д) всѣми тыми

¹¹¹ Єв(г)ліє д, въскр(с)но, Въ е(ди)нѣ па(к).

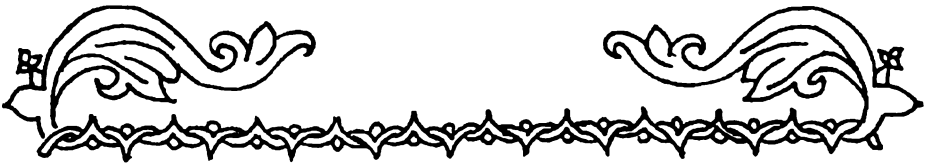
¹¹² Вто(к) свѣ(т) не(д), въ (в) [!] ѡ(н) (т), петрь па(к) в'ста. Се (ж) и вс'кр'сно пя(т).

днь(с) єсть третїи днѣ, якъ са тыи рѣ(чи) стали. але и жены нѣкото-
 рыѣ изъ собоюроу нашего, перестрашили насъ. который предъ свитанамъ
 332 аг҃ловъ видѣли. // который то повѣдаю(т), иже єсть живъ. и ходили
 нѣкотои з нашихъ къ гробоу. и наш'ли такъ же и(м) и жены
 повѣдали. але само(г)[о] не видѣли. тог'ды онъ рекль к' нимъ. ѿ
 несмльны(и) и лѣнивыи ср(д)цемъ. къ оувѣренїю. въ всѣ(х) рѣчахъ,
 который пр(о)ркове повѣдали. а чи не мѣль ты(х) рѣчи хс
 тер'пѣти. и такъ войти до славы своєї. И почаль ѿ моусея, и ѿ всѣхъ
 пр(о)рковъ. розказоуючи имъ ѿ всѣ(х) писанїи, который ѿ немъ
 332 зв. писаны. И приближилиса к' селоу до которого ш'ли. а онъ тоє по
 собѣ ѿказова(л). якобы мѣль далѣй пойти. // И просили его рекоучи,
 стан тоу с нами господине. бо южь коу вечероу єсть, и днѣ са южь
 склониль. а онъ вшоль, абы ѿблєгъ с ними. и было якъ южь сѣль
 с ними за столомъ. взаль хлѣбъ. бл(с)вивъ, и зломив'ши подаваль
 имъ. в то(т) пакъ часъ, ѿворилиса и(м) очи и познали его. а онъ пакъ
 невиди(м) имъ былъ. И мовили межи собою, а чи ср(д)це наше не
 роз'горовалоса в' насъ, коли мови(л) намъ на поути. и якъ повѣдалъ
 намъ писанна [!]. а в' то(т) часъ в'став'ши, врѣноулиса, до їер(с)лима. и
 333 нашли в'коупѣ одинадесати(х), и ты(х), которы(и) с ними были. а
 они межи // собою мовать. иже вѣистинноу всталь. и(з) мртвы(х).
 и оуказалса симонови. а они тыжь повѣдали имъ тоє, што са и(м) на
 поути пригодило, а якъ дальса имъ познати, въ преломленїи хлѣба.
 конє(ц), па(к), вѣскресномуу.

за(ч)
 рд¹¹³ А коли еще они тоє мовили. самъ їс сталь посре(д) ихъ. и рекль
 миръ вамъ. А они оубоялися, и перестрашилиса. И надѣвали(с), иже
 бы дѣа видѣли. И рек'ль имъ. дла (ч)го есте са та(к) зас'мутили.
 и дла (ч)го помышленїа входать в ср(д)ца ваша. ви(д)те. роуки мойѣ, и
 333 зв. ноги мойѣ. иже я самъ єсмь. ѿсагнѣте мене. // а ви(д)те, иже доухъ тѣ-
 ла, и кости не маєть. якъ видите мене, иже я маю. а тоє рек'ши. оука-
 заль имъ, роуки, и ноги. а они еще не вѣрили, а в радости диво-
 вали(с). И рек'ль имъ. маєте ли тоу. што ѣствного. а они подали ємоу
 часть рыбы печеної. и ѿ пчель сотъ пластръ або стелникъ медоу.
 и в'зав'ши, ѣль пре(д) ними. и в'зав'ши ѿстан'кы да имъ и рекль.
 ты(и) то соу(т) слова. который колї еще с вами боудоучи повѣдалъ
 єсми вамъ. иже моуса(т) са попол'нити всѣ рѣчи, которыи соу(т)

¹¹³ Єв(г)є з вѣскр(с)но, вѣскре(с) їс, и.

Се (ж) и на (л)в(т) възне(с) хѣа.



*Євангеліє
від Йоана*



Сїа ѡказанїа противь чер'нопишемой ли(ч)бе.
 ко(т)рыи соу(т) писаны(и) в' настоящей сєи книсє,
 сѣго и всєхвал'ного ап(ст)ла хѡа ї єв(г)листа
 їѡа(н)на бѣослова, и вѣ ины(х), гла(в), а̃. //

335

Ѡ брацѣ быв'ше(м) в кана галїлей.	а̃
Ѡ выгнаны(х) ис црѣкве.	в̃
Ѡ никодимѣ.	г̃
Ѡ вѣпрошенїи, ѡчищенїа.	д̃
Ѡ самаряныни.	е̃
Ѡ црѣвѣмь моужи.	с̃
Ѡ лежащомь, лїи лѣ(т) в недѡсе.	з̃
Ѡ патихь хлѣбѣхь, в ма(ѳ), кѣ а в ма(р), сї.	й̃
а в лоуцѣ, кї.	ѳ̃
Ѡ мор'стемь хожденїи, в' ма(ѳ), кѣ. а в мар'коу. зї.	ї̃
Ѡ рожден'нѣмь слѣпѣмь.	аї̃
Ѡ лазари.	вї̃
Ѡ по(м)завшой гѣ миромь, в' ма(о) жѣ. а в' ма(р), мѣ.	
а в лоуцѣ, кѣ.	гї̃
Ѡ ни(х) же рече їюда.	дї̃
Ѡ ослати, в' ма(ѳ) мѣ м(р) лѣв лу(к) жї.	еї̃
Ѡ прише(д)ши(х) ел'линѣхь.	сї̃
Ѡ оумыванїи.	зї̃
Ѡ оутѣ(ш)тели.	нї̃
Ѡ испрошенїи тѣла гѣа. в ма(ѳ) жї.	
ма(р) мї. лу(к), пѣ.	ѳї̃ //

335 зв.*

Пре(д)мо(л)ва книзе сѣго и громогласного ап(ст)ла.
 ї є҃҃҃(г)листа хѣа їѡан'на бѣослова.
 сѣа мѣре єствѣнои, са(л)мѣи бабы. и сѣа прч(с)тыа
 дѣы бѣа марїина. по словеси гѣю.
 где хѣ оусты своими къ прч(с)тѣй рек'ль. жено. се сѣѣ
 твои. яко оуѣнїкоу рекль. се мати, твоа.

Иже в' дѣоу сила, в' немочи выпол'нає(т)са якъ же єсть написано,
 такъ же и вѣримо. в немочи же, не то(л)ко телеси. але слова моудрыи
 на языцѣ лежать. тоє бо ѡбъявлен'но ѡ многы(х) ины(х). а наболеи ѡ
 336* великомъ бѣословѣ, братѣ, хѣѣ, добротою зримѣ(м). // Был' бо ѡѣѣ его
 рыбитвомъ. а ѡнь пакъ до кон'ца ремесла и ѡѣѣв'ского не оумѣль. и не
 наоучень былъ, ани жидов'ской, ани грецкой моудрости. Ани книж'
 ного писанїа, ѡиноу(д) не розоумѣль. Якъ же и бж(с)твныи лоука в'
 дєянїи(х) пишеть высведьчаючи ѡ не(м). иже ѡчизна его, оубога, и
 неславна. иже село было неславное, ѡкро(м) науку рыбарьской. сего
 бо виѡ'саида вынесла. ѡбач' же. якъ ѡнь боудоучи не к'ниж'ныи, и
 не слав'ныи. и ничо(г)[о] не вмѣль словачого. Ви(д) же яко(во)го
 ѡдръжалъ дѣа. иже ни єдинъ зѣ ѡны(х) тре(х) є҃҃҃(г)листвоѣ, напередъ,
 336 зв. нась // не наоучили. сѣа, сєй въз'тримѣль. ѡни бо бавили(с), або писалї
 ѡ телесны(х) хѣѣхъ. а ничого жѣ ѡ превѣчномъ его бытїи, яс'не, а
 явне, не повидѣли. Была бо того потреба писати ѡ томъ. абы нѣколи,
 нѣкоторыи. который живоу(т) на земли. а не розоумѣю(т) што бы
 было на нбси. абы не розоумѣли хѣа. иже бы ѡнь тогды на самыи
 передъ пришоль на зє(м)лю. коли са ѡ марїи народиль. Але прежде
 вѣкъ са єсть ѡ ѡѣа народиль*. дла которого и павель самоса(т)скыи
 немало притерпѣль. А дла того великыи їѡа(н)нь, ѡ гор'немъ рож-
 337 дєствѣ починаеть. ани тыжѣ ѡ вѣплощенїи слова, в запаматал' //
 ство не ѡставлає(т), рекоучи. и слово плотю сталоса єсть. Якъ же
 нѣкоторый мова(т). иже бы просили его в' православіи меш'каючїи.
 абы написаль имъ ѡ гор'немъ рожденїи. абы нѣколи пов'станоу(т)
 геретикы вѣ ѡныа то дѣи. который боудоутъ повѣдати просты(м)

члѣкомъ, быти їса. Якъ же ѱ то(м) повѣдає(т) сѣи. иже ины(х) єв(г)ли-
 товъ прочоль. и подивовальса томоу. иже ѱ в'се(м) прав'дивыи по-
 вѣсти. посоудиль пакъ и(х) в то(м). иже ѱни таковыи даръ маючи. 337 зв.
 боу(д)чи ап(ст)льми, а ничого ѱ бж(с)твѣ не написали, и ясно не
 повидѣли они. Але сей. // Роспростерль, и изьясниль. и преложиль, оу
 свое(м) блѣговѣстїѣ. або въ єв(г)лїи. Которое написалъ на пато(м)скомъ
 ѱстровѣ, боудоучи в' заточенїѣ. по лї, и двохъ лѣтѣ(х), на нѣо въз'не-
 сенїа хѣа. Миловал' бо гѣ, їванна лѣпше ѱ всѣ(х) оучнѣковъ свои(х).
 дла того, иже ѱнъ былъ члѣкъ простыи, и кро(т)кыи, и добрыи ѱбыча-
 є(м), и чистыи ср(д)цемъ, ал'бо такъ речи дѣвествѣв'никъ. дла которого
 таковыи даръ ѱдер'жалъ. и невидимы(х) многы(х) таинствѣ насытилъ
 себе. И матѣеи ѱ таковы(х) пишеть. бл(с)вени бо рече, чистїѣ ср(д)-
 цемъ, бо тїи бѣ видѣти боудоутъ. Был бо и природ'ны(м) гѣи їва(н)нь. // 338
 А якъ. слышь. иже їосифъ прч(с)той былъ ѱброучникомъ. которыи то
 ма(л) с пер'шею жоною своею дѣтеи семеро. чѣтыры сѣи. а тры доч'кы.
 мар'фоу. ес'фирь. и саломїю. той бо былъ саломїѣ, сей, їван'нь сїомъ.
 и такъ з'найдоує(т)са, иже гѣ оуецъ ємоу єсть. прото, иже ѱїє(м) гѣи
 иосифъ бы(л). Которого жъ то иосифа доч'ка саломїа. сес'трою богѣи
 таа называє(т)са. дла того (ж) иже иван'нь сїомъ ей. сестренецъ гѣи
 єсть. не є(ст) бо намъ речъ пристойнаа, имене, мѣре єго. ани самомоу
 єв(г)листоу абы могль роз'славити. Мѣи бо са // ломїа назван'наа. 338 зв.
 выкладає(т)са мир'наа. а и ѱнъ пакъ ей доброта. Абы вѣдала ѱ томъ
 всакаа дїа. котораа мир'не захововає(т)са противъ члѣковъ. и подїи ѱ
 преходачи(х) напастїи. бываєть матерю, бж(с)тв'ныа доброты. Смот-
 рѣм' же, иже нѣшто чоуди'йшее, пригодилоса, ѱ томъ сѣомъ єв(г)-
 листѣ. Єдинъ бо тѣй, тры матери ѱзначаєтса мѣти. прѣваа саломїа,
 єстєств'наа. дрѣгаа громъ, бо и сїомъ громовымъ. дла єв(г)льскаго
 велегласїа называєт'са. а третая бїа. того дла, иже рекль ємоу гѣ,
 се мѣи твоа. А коли южъ тое такъ єсть. // А мы почнѣмо, што жъ 339
 єсть в' писанїи речєн'но. В'началѣ было слово. А затымъ. нехаи
 боуде хвалєно има бѣ ѱїа. навѣкы цѣоуючого. зъ єдинородным' сїомъ.
 и пр(с)ты(м) дѣом' Аминь. // 339 зв.

Іоаннь же б҃гословнѣйшіи
по лѣв лѣтѣ(х) хѣа възнесеніа.
Быль заточень в пато(м)скыи ѡстровь.
И та(м) написаль єв(г)ліє.
Которое замыкаеть в собѣ
главь, кѣа. а зачаль, ѿз.
а стиховъ, „Ѡ и Т.* //

Ѡ іѡан'на сѣго єѡ(г)ліа чтение
въ сѣжа и великжа
не(д) па(с)хы.

Въначалѣ было слово. а слово было Ѡ бѣа и бѣ былъ то слово. гла(в) ѡ
то было на поча(т)коу оу бѣа. и в'сѣ рѣчи через него са ста // ли. а за(ч) ѡ
без' него ниш'то не могло быти еже и бысть. в томъ живо(т) былъ. 341
а живо(т) бышь свѣ(т) члкомь. и свѣ(т) въ т'мѣ свѣтит'са. и т'ма его не
ѡбыймаеть. Былъ члкъ посланыи Ѡ бѣ. котормоу то было има
иѡаннь. и то(т) пришоль на свѣдоцтво иже бы свѣ(д)чилъ ѡ свѣтѣ.
абы в'си вѣрили емоу. не был' ти ѡвѣ(н) свѣ(т)лостю. але иже бы
свѣ(д)чилъ ѡ свѣтѣ. Былъ свѣ(т) истин'ныи который то просвѣщаеть
всякого члка идоущаго в' мирь. оу мироу былъ. а мирь через него
оучинень есть. // и мирь его не позналъ. межи свои пришоль и свои его 341 зв.
не прияли. А который є(г)[о] прияли, даль имь власть снѣ бжїими
быти. тымъ который вѣрили въ има его. Который не Ѡ кръве, ани Ѡ
похоти пло(т)скыа. ани Ѡ похоти моужескыа. але Ѡ бѣа врожени
соу(т). и слово плотю сталоса есть. и мешкана в на(с) собѣ оучинило.
и видѣли есмо славоу его. славоу яко единогоднаго Ѡ ѡца. наплъне-
наго доброты и справедливости. і иѡаншь свѣ(д)читъ ѡ немь и кличе(т)
мовачи. то(т) то былъ ѡ немъ же я повѣдалъ. кото // рыи по мнѣ 342
идеть. и передо мною былъ. и якъ в'передь мене былъ. а и сплъненїа
его мы в'си прїали. милость за милость. бо законъ черезь моусеа
есть выданъ. милость же и справедливость сталаса есть іѴ хомь.
Конецъ па(с)цѣ.

Бѣ ник'то же видѣлъ нигде (ж) единого(д)ныи снѣ съ(и) в лонѣ за(ч) б'ї
ѡцѣвскомь тѣ(и) на(м) выповидѣлъ. а то есть свѣдоц'ство іѡанново.
коли жидове послали, изъ іероусалима. єѡреи и лев'виты. иже бы
са довѣдали рекоучи кто еси ты. А ѡнь повидѣлъ а не запрѣлъ. и
вызналъ, иже а не есть есми // хс̄. и звѣдовали его, што (ж) еси ты. 342 зв.

¹ В пне(д) свѣ(т) не(д). бѣ никто (ж) ви.

ци илїа еси ты. и рекль, не есмь. пр(о)ркь ли еси. и ѿповидѣль. нѣ(т). и рек'ли емоу. кто жь еси пакь. абых'мо тымь в'мѣли ѿповидѣти который ѿ насъ послали. ш'то повѣдаешь самь ѿ собѣ. И рекль я есмь глась крычаща(г)[о] на поустыни направѣ(и)те поу(т) гнѣ. якь же ї isaїа пр(о)ркь повидѣль. а тыи которыи были послан'ны(и) изь закон'никовь. звѣдовали и рекли емоу. а дла чого жь кр(с)ти(ш)* коли ты не есть еси х̄с. ани илїа. ини пр(о)ркь. ѿповидѣль имь їван'нъ рекоучи. я кр(с)щаю ва(с) водою. // алє в серединѣ ва(с) стоить. которого вы не вѣдаете. то(т) есть которыи идеть за мною. а и передо м'ною былъ. котомоу [!] то я не годень есмь иже быхъ розвѣзаль ремень ботовь его. тыи рѣчи дѣялися оу виѡварѣ за ирданомь. где то їван'нъ крестиль. **конець, пне(д)л'кѣ.**

343

за(ч) г²

Другого пакь днѣ оуздрѣ(л) їван'нъ їса а ѡнь иде(т) к нему. и рекль то есть агнецъ бжїи. которыи то възимаеъ грехы всего мира. то(т) то есть ѿ не(м) же я повѣдалъ. иже за мною иде(т) моужь которыи передо мною былъ. а и я его не зналъ. алє иже бы былъ // ѡбъявленъ їлїеви. прото и я пришоль кр(с)тити водою. И свѣ(д)чиль їван'нъ рекоучи. видѣльемь дѣа а ѡнь исходи(т) яко голоубь с небесе. и пребыль на немь. а и я его не зналъ. алє которыи ма послалъ абы(х) кр(с)тиль водою то(т) ми повидѣль. на(д) ним' же оуздришь дѣа съходяща(г)[о] и на немь пребывающаго. тѣи есть кр(с)тан дѣомь стѣ(м) а и я ты(ж) видѣль и свѣдчиль. иже то(т) то есть снѣ бжїи. **Конець їван'ноу.**

343 зв.

за(ч) д³

Другого пакь днѣ. стояль їван'нъ и нѣкоторыи з' оучениковь его два. и оуздрѣ(л) їса а ѡнь иде(т). и рекль то есть агнецъ божїи. а тыи два // зь оучениковь его слышали тоє коли мовиль. и ш'ли за їсомь. тог'ды ѡбратив'шиса їс оуз(д)рѣ(ль) ихъ иже за нимь идоуть. и рекль имь. чого гладаете. а ѡни рекли емоу рав'ви. еже бы рещи оучителю где живешь. и рекль имь. придѣте и ѡгледаите. ш'ли и ѡгледали где бы мешкаль. и оу него перемешькали то(т) днѣ. была пакь якобы година десатаа. а с ты(х) то двохъ единь которыи били ѿ їван'на оуслышали и за нимь пошли былъ ан'дреи бра(т) симона петра. то(т) прѣвѣи нашоль симона брата // своего. и рекль емоу. нашли есмо месїю, иже са выкладае х̄с помазанникь. И привели его до їса. погла-

344 зв.

² На у(т)р'ни про(с), въ (в), оуз(д)рѣль їва(н).

Вто(к) свѣ(т)ло(и) не(д) ищи в лоу(ц) в гла(в) кд а за(ч) ргї.

³ Сре(д) свѣ(т) не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с), стоя(л) їва(н).

Се (ж) и стмоу ап(ст)лу андрею.

дѣв' же на него їс, и рекль. ты еси симонь сїнь їѡнинь. ты наречешьса кифа, еже выкладає(т)са петрь.

Назав'тра пакь їс хотѣль воити до галилеи. и нашоль филип'па. и рекль емоу по(и)ди за мною. а то(т) то филип'пъ былъ з мѣста виѡсаиды. с которого бы(л) андреи и петрь. так' же па(к) и филип'пъ нашоль наѡанаила и рекль емоу. кото(ро)го написаль мовси в' законѣ и пр(о)рковє. знаш'ли ес'мо // їса сїа їѡсифова, з' назарета. и рекль емоу наѡанаиль. з назарета може ли ш'то доброго быти. Рекль емоу филиппъ. по(и)ди и ѡбачишь. и оуз(д)рѣ(л) їс наѡанаила а ѡнь иде к нему. и рекль ѡ немь. то естъ правдивый їйльтанинъ. в' нем' же не естъ лъсти. и рекль емоу наѡанаиль. якъ ты мене знаєшь. Ѡповидѣль їс и рекль емоу. впередь ниж'ли та филип'пъ зак'лика(л). коли еси былъ по(д) с'моков'ницею. в' то(т) ча(с) емь тебе видѣль. Ѡповидѣль наѡанаиль и рекль емоу. рав'ви. ты еси сїнь бжїи, // ты еси црѣ їйлєвь. Ѡповидѣль їс и рекль емоу. иже еси тоє тобѣ повидѣль. якъ еси видѣль тебе по(д) смоковницею. оувѣроуєши ли бол'ше и того оуз(д)ришь. И рекль емѡ заправды вамь повѣдаю. оуздрите нбса ѡтворєныи. и аг'лы бжїи а ѡни в'стоупоую(т) и изьс'тоупоують на(д) сїа члѣс'каго. Конєць. средѣ. и не(д), и филип'поу.

за(ч) є'

345

345 зв.

Єм(г)листа выписоує, якъ їс на бракоу, то е(ст) на веселю, воду, на вино переложиль. и якъ тор'говники вонь ис црѣвє выгналь. и якъ ты(ж) ѡ своихъ страстє(х) и ѡ вьскр(с)нїи наперє(д) повѣдає(т). глава в̄.

гла(в). в̄.

а за(ч)
є'

Третєго пакь дїа. бы(л) бракъ в' кана галилєй вєсѣла была тыжъ та(м) и мїи їсѡа. и їс ты(ж) былъ поз'вань, и оученици єго // на бракъ. А коли имь не достало вина. рекла їсѡа мїи к нему, вина не мають. и рекль еи їс ш'то (ж) мгѣ до того и тобѣ жєно. ещє не приш'ла година моа. Рек'ла мати єго тымь которыи тамь послоуговали што (ж) бы кол'вє рос'казаль ва(м) оучингѣтє. а та(м) же то стояло шєсть камє(н)-ны(х) соудинь водны(х). подлогъ ѡчищенїа жидовьского. в которы(и) в'ходило по двѣ або по три вѣд'ра. и рекль имь їс, наплгнѣтє ты(и) соудины водою. а ѡни налили и(х) ажъ доврѣха. и рекль и(м) чрѣпайте а наливайте, и несѣтє ар'хитриклино(ви). // то есть справци вєсєла. А коли с'кош'товаль ар'хитриклинъ вина. перєложеного ѡ воды. и

346

[а]

346 зв.

⁴ Не(д) а̄ по(ст), вѣ ѡ(н) (т) ча(с). хотѣль їс.

Сє (ж) с̄тмоу ап(ст)лоу филип'пѡ.

⁵ Пне(д) в̄ не(д), вѣ ѡ(н) (т) ча(с) бы(л) бракъ.

не вѣдалъ ѿколе бы было. але тыи слоугы вѣдали которїи водоу черпали. И призваль жениха архитриклинь. и рекль емоу. каж'дыи члѣкъ напередь доброе вино даетъ. и якъ са южь попьють. тог'ды гор'шее давае(т). але ты заховаль еси вина доброго ажъ до сего часоу. то оучини(л) їс на поча(т)коу чоудо в' кана галилеи. и оуказаль сла(в)у свою. и оувѣрили в него дчїици его. **Конєць пнє(д).**

347 **А** потомъ шоль до капернаоума, са(м) и мѣи его. // и братїа и оучїици его. и немного дїиї перемешькали та(м). бо была близ'ко пас'ха за(ч) з^б жидов'скаа. и вошоль їс до їер(с)лима. и нашоль в' цр'кви тый который тамъ продавали волы ѿвцѣ и голоубы а и пѣнаси мѣнаючи седѣли. и оучинив'ши бичъ з вер'ви всѣ(х) выгналь ис цр'кве. и волы и ѿвцѣ и торговцо(м) пѣнаси росыпаль. и с'толцѣ попереверталь. а тымъ которыи голоубы продавали рекль. въз'мѣте тоє ѿтоле. а не дѣлаите домоу моего ѿпа домоу коупецькы(м). а и оученици его в'споматали, // якъ есть написано. жалость домоу твоего сонѣсть ма. тогды ѿповидѣли жидове и рекли емоу. яковыи намъ знакъ ѿказоуєшь иже то чинишь. ѿповидѣль їс и рекль и(м). разорите цр'ковъ сїю. а я въ третїи днї въз'двиг'ноу єї. и рек'ли жидове, чотыр'деса(т) и шесть лѣ(т) е(ст) боудована тая то цр'ковъ. а ты за три днї хочешь въз'двиг'ноути єи. але онъ повидѣ(л) ѿ цр'кви гѣла своего. а коли в'сталъ из' мр'твы(х), в'споманоули оученици иже имъ то повидаль. и оувѣрили писанїю, 348 и ты(м) слова(м) которыи мови(л) и(м) їс. // **Конєць па(т)коу.** А коли былъ въ їер(с)лимѣ. на праз'дникъ великодєн'ныи. и много и(х) оувѣрило въ има его. видачи таковыи чоуда которыи онъ чиниль. але їс не з'вѣриль имъ самого себе. дла того иже онъ вѣдалъ всѣхъ. ани ты(ж) была емоу того потреба. абы кто свѣ(д)чиль ѿ члѣкоу. бо онъ есть вѣдалъ ш'то бы было въ чловецѣ.

Єв(г)листа выпишоує, ѿ розмовлано хвѣмъ изъ никодимо(м). и ѿ кр(с)тоу и ѿ иныхъ таиньствахъ. И якъ ты(ж) бѣ ѿмиловаль свѣтъ. якъ тыжь иваннь кр(с)тиль єпопоу. и якъ хбо кр(с)щенїє надъ свое быти vysлавоує. глава ҃.

глава. ҃.
а за(ч)
и⁷

348 **Б**ылъ нѣякїи члѣкъ зъ фарисєѿвъ. которому то было има // никодиди(м). былъ тыжь и кнѣзь жидовьскымъ. то(т) пришоль вночи ко їсови и рекль емоу, рав'ви. томоу выкла(д) оучѣлю вѣдаю иже ты ѿ б҃а пришоль еси оучителемъ. бо никто не може(т) таковы(х) з'наковъ ҃

⁶ Па(к) свѣ(т) не(д), въ ѿ(н) (т) ча(с) в'шо(л) їс до.

⁷ Че(тк) свѣ(т) не(д), въ ѿ(н) (т) ча(с) Нѣякы(и).

чинити яковыи ты чинишь, если бы бѣ не былъ з ни(м). Ѡповидѣль іс и рекль є(мѡ). заправ'ды заправ'ды поведаю тобѣ. ес'ли же кто не народи(т)са съвыше. не може(т) видѣти цр(с)тва бжїе(г)[о]. Рекль к немѡ никодимь. и якъ же са може народи(ти) члкъ боудоучи старымь. а чи може(т) в' живо(т) матере своєй ѡпла(т) внїти, и на // родитиса. 349
 Ѡповидѣль емоу іс рекоучи. заправ'дѡ заправ'доу повѣдаю тобѣ если бы са кто не народиль ѡ воды и дѣа сѣго. не може(т) войти до цр(с)тва бжїе(г)[о]. бо ш'то са народило ѡ пло(ти) пло(т) єсть. а ш'то са народило ѡ дѣа дѣх єсть. не дивоуйса иже есми тоє тобѣ повидѣль. иже са моусите съвыш'ше народи(ти). Вѣтръ г'де хоче(т) вѣеть. и слышишь голось его. але не вѣдаєшь ѡколе приходи(т), и где иде(т). так' же и каждыи члкъ который са єсть народиль ѡ дѣа. Ѡповидѣль никоди(м) и рекль емоу. якъ же то може бы(ти). // Ѡповидѣль іс и рекль емѡ ты еси оучитель людоу жидовьс'кого а того не вѣдає(ш). 349 зв.
 Заправ'ды заправ'ды повѣдаю тобѣ. иже тоє мовимо которое вѣдаемо. а ш'то єсмо видѣли тоє и свѣ(д)чимо. а свѣдоц'ства нашего не прїймоуєтє. ес'ли же ес'мї вамь повидѣль зем'скыи рєчи а не вѣроуєтє. и якъ (ж) если бы(х) небескыи повидѣль оувѣроуєтє.

Никто же в'зышоль на нбо єд'но то(т) которыи былъ зышоль з' нба. снѣ члч(с)кы(и). которыи же то є(ст) в' нбѣ. якъ же мовсеи повѣ- 34(ч) б⁸
 силь гадиноу в' поустыни. такъ* має(т) быти въз'несенъ снѣ // члч(с)- 350
 кыи. абы каж'дыи, которыи вѣроує(т) в' него не загиноуль. але абы мѣл' животь вѣчныи. Ко(ц), че(к).

Такъ бо єсть възлюбиль бѣ свѣ(т). иже и сїа своє(г)[о] єдинород- 34(ч) г⁹
 наго даль. абы кождыи которыи вѣроуєть в' него не загиноуль. але абы мѣль живо(т) вѣч'ны(и). Не послалъ бо єсть бѣ сїа своєго на свѣ(т) абы соуди(л) свѣ(т). але того дла абы ве(с) свѣ(т) былъ черєз' него избавлень. Ко(ц) не(д) пре(д) въз(з)дви(ж). Кто вѣри(т) в' него не боуде(т) ѡсоуждень. але к'то бѣ не вѣриль южь єсть ѡсоужень. того дла иже не оувѣроваль въ єдиногo сїа // бжїа. а то єсть соу(д) 350 зв.
 иже пришоль єсть свѣ(т) въ мирь. и полюбили члци бо(л)ше темность ниж'ли с'вѣт'лость. бо были и(х) злыи дѣла оучин'кы бо каж'дыи которыи зле чинить, ненавиди(т) свѣта. и не прїходи(т) ко свѣтоу. абы не были яв'ни оучин'ки є(г)[о]. але кто дѣлаєть прав'доу. тотъ идєть на свѣт'лость. абы были ѡбъявлєны ѡчин'кы его. иже соуть въ бсѣ оудѣ- ланы. Ко(ц) вто(к).

⁸ Не(д) пре(д) въз(з), Рекль гѣ Ник'то (ж).

⁹ Вто(к) в̄ не(д) въз (в) ре(к)л' гѣ та(к) бо є(ст) въз.

за(ч) аї¹⁰ Потомъ пришлоъ їс и оученици єго до землѣ жидов'скои. и тамъ
 351 перебыва(ль) с ними и кр(с)тиль. а иѡан'нь тыжь боудоучи въ // єнонѣ
 кр(с)тиль близ'ко салима. бо было тамъ воды м'ного. и прихожали, а
 д кр(с)тилиса. бо еще не былъ в'сажень в' тем'ницѣ іѡан'нь. тогды
 повьстала естъ га(д)ка межи оученикы іѡан'новыми. из' жида коло
 чистости. и пришо(д)ши къ іѡан'нови и рекли ємоу. оучителю. тотъ
 351 зв. которыи былъ с тобою за іѡрьданомъ. которому есъ ты свѣд'чилъ.
 то(т) кр(с)титъ. и всѣ идоу(т) к нему. Оповидѣл' іѡаннь и рек'ль. не
 може(т) члѣк нѣчого в'зати. е'сли не боуде даю ємоу съ нбсь. Вы сами //
 свѣ(д)чите я(к) е'сми повидѣл' иже а не есмь х'с. але посланъ есмь
 перед ни(м). Кто жь мае невѣстоу жени(х) естъ. а друогъ жениховъ
 которыи стоить а слоухае(т) єго. и радостію радоуют'са слышачи го-
 ло(с) жениховъ. то радость моа естъ выпл'ьнена. ѡнь м'си(т) рости
 а я мен'шити(с). Которыи то естъ пришлоъ совыше, надъ в'сѣми е(ст).
 А кто жь естъ изъ землѣ изъ землѣ естъ. и изъ землѣ мовить. а к'то
 352 естъ из' нба прииоль надъ в'сѣми естъ. А што е(ст) видѣл' и слышаль
 то свѣ(д)чить. а свѣдоцьс'тва е(г)[о] // них'то прияти не хочеть. але хто
 (ж) бы приналь єго свѣдоцьс'тва. то(т) запечатоваль а того потврѣ-
 ди(л). иже бѣ прав'дивый естъ. **Конецъ, соуботѣ.** Которого бо бѣ
 послаль. то(т) слова бжїи мови(т). не в' м'роу бо заправ'ды даеъ бѣ
 ємоу дѣа. ѡтець бо любить с'на и в'се дае(т) в роуки єго. кто вѣроуе(т)
 въ с'на имаеъ животъ вѣч'ный. але к'то не вѣроуе(т) въ с'на живота
 не оуздрить. Але гнѣвъ бжїи на немъ пребывае(т).

Єв(г)лиса выписоуе якъ їс сѣдачи при стоуден'ши съ женою самари-
 танською розмоваеъ. и поведаеъ иже пр(о)ркъ въ ѡчизне своєи не естъ
 352 зв. приємный. и я(к) ты(ж) сна цр(с)кого ѡздоровиль: глава. четвертаа. //

глава. д.

А коли южь порозоуме(л) їс. иже оуслышали фарисеѡве. иже їс
 бол'ше оучениковъ чини(т) и кр(с)тититъ [!] ниж'ли іѡан'. їс бо самъ не
 кр(с)тиль єдно оученици єго. ѡставивши пакъ иоудеискоюю землю
 и пошоль заса до галилеи. где то моусѣль ити черезъ самарїю.

за(ч) ві¹¹

є

И пришлоъ до мѣста самаританьского. которое то зовоуть сихарь.
 близ'ко села которое даль іаковъ іѡсифови с'ноу своємоу. Былъ тыжь
 тамъ и колодазь іаков'ль стоу(д)на або криница а їс яко то з' дороги

¹⁰ Соу(б) свѣ(т) не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с) пришо(л) і(с).

¹¹ Не(д) є по па(ст) ѡ сама(ра) Во ѡ(н) ча(с) Пришол' їс.

з'мор'довал'(с) // и сѣль на(д) колодаземь. година южь была якобы 353
 шостаа. и приш'ла жена съ самарій̄ почръпсти воды. и рекль ей їс.
 дай ми пити. а оученици его на то(т) ча(с) ѿишли былї до мѣста. абы
 накоупили собѣ с'трав'ныхь речїи. и рекла емоу ѿная то жена сама-
 рита(н)ка. якъ же ты жидовино(м) боудоучи ѿ мене жены самаритань-
 ки просишь пити. бо жидове к' самараномь не приставаю(т). ѿпови-
 дѣль їс и рек'ль ей. ес'ли бы еси вѣ(д)ла дарь бжїи. кто есть, которыи
 мовить тобѣ // дай ми пити. ты бы еси просила а дал' бы ти водоу 353 зв.
 живоу. и рек'ла емоу жена. гїи. ани то(г)[о] не маешь чимь бы еси
 зачерль. а стоуд'на есть глоубока. а ѿколе жь можешь мѣти водоу
 живоу. або ты бол'шї(и) еси ѿ ѿца нашего їакова которыи то намь
 даль то(т) колодазь. с кото(ро)го са(м) пиваль. и сїве его. и скоти его.
товарь, або быдло. ѿповидѣль їс и рекль е(и). Кажды которыи
 боуде пити тоую водоу. ѿпа(т) в'схоче(т) пити. але к'то (с) напїеть
 той̄ воды котороую я да(м) емоу. не бѣ // де(т) хотѣти ей̄ навѣки. 354
 таа вода котороую я да(м) емоу боуде(т) в немь колодазь живої̄ воды
 текоучої̄ в' живо(т) вѣчныи. Рекла к нему жена. гїи. дай ми той̄ воды.
 абы(х) тоу не ходила ани зачирала. Рекль ей їс иди (ж) и призови
 моужа твоего. а приди тоу(т). ѿповидѣла жена и рек'ла емоу. не маю
 моужа. Рекль пакъ ей їс добрѣ есь повидѣла не маю моужа. бо па(т)
 моужеи имѣла еси. а и тотъ которого теперь маешь не есть моуже(м)
 твоимь. то еси правдоу повѣла. Рекла емоу // жена. гїи. вижоу иже ты 354 зв.
 еси пр(о)ркь. ѿцѣве бо наши на тои то горѣ кланалиса. А вы повѣда-
 ете иже в' иер(с)лимѣ есть таковое мѣсто где (ж) то годи(т)са*
 кланати. Рекль ей їс. жено вѣроу ми ими. иже при(и)деть година.
 в' ню же ани на тои то горѣ. ани в' їер(с)лимѣ боудете са кланати
 ѿцѣоу. Вы кланаетеса томоу которого не вѣдаете. а мы са кланаето
 томоу которого вѣдаемо. бо вѣдаемо иже из' жидовь сп(с)нїе есть.
 Але иде(т) година а и нїѣ есть. коли правдивыи пок'лон'ници покло-
 на(т)са // ѿцѣоу дхѣомь и истин'ною. бо ѿцѣ таковы(х) ище(т) которыи 355
 бы са кланали емоу. дхѣ есть бгѣ. а тыи которыи са емоу кланаютъ.
 дхѣомь и правдою мают' са кланати. Рек'ла емоу жена. вѣдаю иже
 месїа мае(т) прїйти наз'ваньи хс. а коли то(т) прїидеть повѣсть на(м)
 в'се. Рек'ль е(и) їс. я есмь. который же мовлю с тобою. тог(д)ы пакъ
 приш'ли оучнїци е(г)[о], и дивовалиса иже из' женою мовиль. а вид'
 же емоу жадень не рекль. чо(г)[о] хочешь. ал'бо ш'то з' нею мовишь.
 тог'ды ѿнаа* то жена ѿставив'ши // вѣдро свое. або глекь, або збань и 355 зв.
 пошла до мѣста. и рек'ла людемь. по(и)дѣте а пог'ладѣте на члїка

который ми повидѣль в'се ш'то ес'ми коли чинила. ал'бо ѡ(н) есть х̄с. Выш'ли пакъ з' мѣста а ш'ли к нему. А за ты(м) часомъ просили е(г)[о] оучѣица его рекоучи, оучителю яждь. а ѡнь рекль имь. я имаю покорьмлена яс'ти которого жь вы не вѣдаете. Мовилї пакъ mezi собою оученици. ал'бо кто принесль емоу ясти. Рекль и(м) їс. мое есть яденіе абых' оучиниль волю того которыи ма есть пос'лалъ. // а докональ дѣло его. а вид вы поведаете. иже еще е(ст) м(с)щїи чотыри жатва прїидеть. ѡто ж' ва(м) поведаю [!]* поведаю по(д)несѣте (ж) оочи ваши а ѡгладайте нивы иже соу(т) южь плавы ко жнивою. а к'то ж'не(т) то(т) бере(т) заплатоу. а изб'ираеть пло(д) в' живо(т) вѣчныи. абы и то(т) которыи росьсѣвае(т) и которыи жнетъ. абы са сполоу радовали. бо в' то(м) прав'диваа мова есть. и(ж) иныи е(ст) которыи рос'сѣваеть. а иный который ж'нетъ. я вась послалъ жати где есте вы не робили. иныи бо робили. а вы в роботиз'ны ихь вош'ли. //

Из' мѣс'та пакъ того мноси оувѣрили в' него ись самаритановь. д'ла слова ѡной жены котораа свѣ(д)чи(т) ижъ ей в'се повидѣль. ш'то жь ед'но оучинила. тогды коли пришли самаритане к нему. и просилї его абы тоу в ни(х) перемеш'каль. и перемеш'каль тоу(т) за д'ва дѣни. И вел'ми мно(г)[о] ихь оувѣрило д'ла ѡны(х) словь его. А женѣ мовили иже южь не д'ла твоей повѣсти вѣримо. бо ес'мо и сами слышали. и вѣдаемо иже то есть правдивый из'бавитель свѣта х̄с. **Конечь,** не(д). По двохъ пакъ дїе(х), вы // шоль ѡтоле и пошоль до галилеи. сам' бо їс свѣ(д)чи(л), иже пр(о)ркъ вѣ ѡчиз'не с'воей оуч'твости не мае(т). А коли пакъ пришоль до галилеи. прияли его галилеяне. бо вѣдали в'сѣ рѣчи которыи в'чиниль вѣ їер(с)лимѣ на дѣнь празьничныи. бо и ѡни были на тое с'то приш'ли. пришоль пакъ ѡпа(т) їс до каны галилеиской. где то оучиниль былъ з' воды вино.

Былъ пакъ нѣякый црѣ(въ) моужь. которого то снѣ былъ вел'ми немоцень в' капер'наоумѣ. тотъ оус'лышав'ши, иже їс // з'млѣ* жидов'скои иде до галилеи. перешоль его. и просиль его абы в'стоупиль в' домъ его. и оуздоровиль снѣ его. бо южь починаль оумирати. тогды рек'ль їс к нему. если быс'те знаменїи и чоудесь не видѣли. николи бы есте не оувѣрили. Рек'ль к нему црѣвъ моуж'. гїи. в'стоупи поки еще не оумрѣль есть снѣ мои. Рекль емоу їс. иди снѣ твои живь есть. и оув(ѣ)риль члѣкъ рѣчи. которю жь мовиль к нему їс. и пошоль. а коли южь ѡнь до домоу своего шо(л). по(т)кали его слоугы его // и повидѣли емоу рекоу(чи). снѣ твои живь есть. тогды ѡнь звѣдоваль

¹² Пне(д) ҃ не(д), Въ ѡ(н) (т) ча(с), бы(л) нѣя(к).

и(х) години. в котороую полегъчало ємоу. а ѿни повидѣли ємоу иже в'чора сємои години ѿс'тавили єго ѿгнь. тогда порозоумѣ(л) ѿпїѣ. иже той години было в' котороую жь рекль ємоу їс. снѣ твои живь єсть. и оувѣриль самь. и в'сѣ которыи были в домоу єго. то ѿпате другое чоудо оучиниль їс. пришо(д)ши зь землѣ жидов'с'кои до галилей. **Конецъ, понедѣл'коу.**

Єв(г)листа выписоує, якъ хс на ѿвчои коупели оуздоровиль члѣка, лежачого лї лѣ(т). тыжъ якъ жиды наоучас(т) ѿ свое(м) бо(ж)ствѣ. и ѿ вѣскр(с)ніи из' мрѣтвы(х). а ѿсылаєть ихъ. абы са в' писмѣ мойсеѿвѣ дочитовали. глава. патаа. //

358 зв.

Потомъ былъ праз'ни(к) жидов'скыи. и в'шо(л) їс въ їер(с)лими. А там же въ їер(с)лимѣ єсть ѿв'чаа коупель сажавка, або рибникъ котороую жидовскы(м) языкомъ зовоу(т). витєз'да. па(т) переперовь имащи. в' ни(х) же то лежало м'ножество великое немоц'ныхъ. слѣпыхъ хромыхъ и соухыхъ ѿжидаючихъ замоучена вод'ного. аггль бо бжї(и) на кож'дое лѣто сохожал' въ ѿноую то коупель. и замоучоваль водоу. а к'то бы напере(д) по замоученїю воды вшоль. былъ оуз'доровлень. якоу бы кол'век' хоробою былъ немоцень. // былъ ты(ж) тамъ нѣякыи члѣкъ которыи то лежалъ тридеса(т) и ѿсмь лѣтъ вѣнои [!]* то хоробѣ своей. то(г)[о] коли оуздрѣль їс. и порозоумѣль иже ѿнь южь много лѣтъ в хоробѣ лежи(т). Рекль ємоу чи хочєшь абы єси былъ здоровь. ѿповидѣль ємоу**, ѿнонь то хорыи рекоучи. гїи. не маю такового члѣка. который бы ма в'садилъ в' коупель. коли са замоути(т) вода. поколе я прїйдѣ а иныи ю(ж) давно в'стоупил' в' коупель. Рекль ємоу їс. в'стань. а въз'ми постелю твою. и бор'зо стал'са єсть здоровь ѿныи то члѣкъ. а възав'ши по // стелю свою и ходиль. а в то(т) днѣ была соубота. Мовили пакъ жидове оуздоровлен'номуу. соубота єсть. не годитса тобѣ носити постелѣ твоей. а ѿнь ѿповидѣль имь. тотъ который ма оучинї(л) здоровымь. ѿн' мнѣ рекль. въз'ми постелю твою и ходи. пытали єго. тогда. яковыи бы былъ то(т) члѣкъ который мовиль тобѣ. въз'ми постелю твою а ходи. але то(т) которыи былъ оуз'доровлень. не вѣдалъ кто бы былъ. а їс былъ ѿишоль ѿ народа бѣдочого на ѿномъ то мѣстѣ. а ѿпслѣ нашоль // єго їс въ цркви. и рек'ль ємоу. ѿто жь єси здоро(в) а к томоу не сѣгрешаи. абы са

глава. ѳ.
а за(ч)
дї¹³

359
[з]

359 зв.

360

¹³ Нє(д) д ѿ ра(с)ла, вѣ ѿ(н) (т) ча(с). вѣшоль.

тобѣ чоґо гор'ше(г)[о] не стало. пошо(д)ши па(к) ѡный то члѣкъ и ѡповидѣль жидомь. иже їс ест' который ма з'доровымь оучиниль. **Конєць не(д).** Прото жь роз'гневалиса жидове на їса. ижь то оучиниль в днѣ суббот'ныи. а їс ѡповедалъ имь.

за(ч) сі¹⁴ **Ѡцѣ мой доселѣ дѣлае(т).** а и я дѣлаю. а дла того жь еше болше роз'гнѣвалиса и хотѣли его забити жидове. иже не тол'ко престоупа-
360 зв. е(т) соуботоу але и ѡца своего б҃гомь // быти поведаеть. ров'ны(м) са чини(т) б҃гоу. ѡповидѣ(л) їс и рекль имь. заправды заправды повѣдаю вамь. не можетъ сѣь самь ѡ себе ничего в'чинити. если же не оувиди(т) ѡца дѣлаючого. а што коли ѡ(н) чинить. тое тыжь и снѣ так'же чини(т). заправды иже ѡцѣ милоуе(т) сѣа. и в'се оуказоуе(т) емоу што самь чинить. и бол'ше еше на(д) то оукаже(т) емоу дѣла. абысте са вы дивовали. якь же бо ѡцѣ вьскрѣшаеть мрт'выи и ѡживлаеть. такь
361 же и снѣ которыхь хочеть ѡживить. **Ѡцѣ** бо не соу // ди(т) никомоу. але соу(д) весь даль снѣви. абы в'си мѣли в' поч'тивос'ти сѣа, я(к) (ж) маю(т) в' поч'тивости ѡца. который его послалъ.

за(ч) сі¹⁵ **Заправды заправды повѣдаю вамь.** то(т) которыи слоухаеть словь мои(х). и вѣритъ томоу которыи ма послалъ. мае(т) животь вѣч'ныи. и на соудь не прїидеть. але переиде(т) ѡ смр'ти вѣ живо(т). **Конєць, средѣ.** Заправды заправды повѣдаю вамь. иже иде(т) година а и ннѣ
361 зв. есть. коли то мрт'виѡ оуслыша(т) голось сѣа бж҃їа. а оуслышав'ши ѡживоу(т). Як' же бо // ѡцѣ имае(т) живо(т) в' себѣ. такь тыжь даль и снѣви живо(т) мѣти в собѣ. и моць даль емоу и соуды соудити. прото иже снѣ члѣцкыи есть. не дивоуитеса томоу иже иде(т) година в' котороую жь то всѣ и вѣ гробѣ(х) оуслышать голось сѣа бж҃го. и выйдоу(т) тыи которыи добре чинили на вьскр(с)нїе животѣ. а и тыи которыи зле чини(ли) на вьскр(с)нїе соудоу. не моґоу а самь ѡ себе ничего в'чинити. едно якь слышѣ. так' же и соужоу. а соу(д) мой правдивый есть. не ищѣ бо абы было по моей воли. але абы
362 было по вол(и) // пославшаґо ма ѡца. **Конєць. че(к).** и мрт'вымь.

за(ч) сі¹⁶ **Если же а свѣдчоу самь ѡ собѣ.** свѣдоц'ство мое не е(ст) прав'диво. ин'шїй которыи свѣдчи(т) ѡ мнѣ. а вѣдаю иже есть правдивое с'вѣдоц'ство его. которы(и) свѣ(д)читъ ѡ мнѣ. Вы послали ко їоаннови. и свѣд'чили ѡнь с'правед'ливе. але а не прїимоую свѣдоц'ства ѡ

¹⁴ Сре(д) в не(д). Рекль гѣ ко прише(д) ѡцѣ.

¹⁵ Че(к) в не(д). Рекль гѣ ко прише(д) заправды.

Се же и мрт'вы(м)ь.

¹⁶ Па(к) в не(д). Рекль гѣ къ прише(д) если же я.

члїка. дла того тоє мовлю абысте вы были. сїсни. он' былъ яко све(ч)а* котораа гори(т) а свѣтитъ. але вы не хотѣли абысте (с) радовали в' ча(с) свѣчена є(г)[о]. А я пакъ маю болшее свѣдоцтво ниж'ли іѡан'ново. // с'правы бо. который мн(ѣ) даль ѡтець абы(х) ихъ 362 зв. с'правиль. тый оучин'кы. которыи а чиню свѣ(д)чатъ ѡ мнѣ иже ма ѡцъ посла(л). и самъ тыжь ѡцъ которы(и) ма послалъ свѣдчитъ ѡ мнѣ. Єго же то вы. голоса николи есте не слыхали. ани ѡсобы есте не видѣли. ани слова єго. не маєте въ вась перебываючо(г)[о]. бо которого онъ послалъ томоу вы не вѣрите. вы розоум'йте с' пис'ма. в' нї(х) же вы надѣтеса. ѡдер'жати животь вѣчныи. а тыи соу(т) которыи ѡ мнѣ свѣд'чатъ. а не хочете прї(и)ти ко мнѣ. абыс'те жїво(т) // мѣли. Славы ѡ члїкъ. не прїймоую. але поз'на(л) єс'ми иже 363 мл(с)ти бжїи не маєте. я єс'ми пришо(л) въ има ѡца моего. и не прїймоуете мене. Єсли бы ин'шїи пришоль въ име свое. того вы прїймете. а якъ же вы можете оувѣрити. славы другъ ѡ друга прїймоующе. славы па(к) котораа єсть ѡ самого ба не гладаете. не боу(д)те той' надѣи. абыхъ са я на ва(с) мѣль жаловати пре(д) ѡцѣмъ. Єсть которыи на вась жалоуетъ. мовсеи в которомъ вы надѣю свою покладаете. бо если бысте. вѣрили // мовсеѡви. вѣрили быс'те и мнѣ. бо онъ 363 зв. єсть ѡ мнѣ писалъ. а если єго писмено(м) не вѣрите. а якъ (х) [!]* моимъ слова(м) оувѣрите.

Єв(г)листа выписоує, якъ їс накор'милъ люди па(т)ма хлѣбы. и двѣма рыбами. ѡ которы(х) же то мѣль на цр(с)тво поставень быти. и пошоль на гороу. якъ тыжь по мороу ходил' якъ тыжь науочаетъ. ѡ хлѣбѣ небесномъ. которыи же то єсть. христось. глава, шестаа.

Потомъ пошоль їс за море галилейское. которое прилег'ло по(д) мес'то речен'ное тиверїю. а за ни(м) шоль многыи народъ бо видѣли знаки єго который чиниль на(д) немоц'ны(ми). Конєць. па(т)коу. тог'ды їс в'шоль на гороу. и сидѣл' тамъ съ оучїиқы своими. а южь пас'ха жидовскаа. близко была. // 364

Под'нес'ши їс оочи с'вой и оувидѣлъ иже множес'тво народа иде(т) к нему. рекль филип'пови. гдє маємо накоупити хлѣбовъ. абы са тый то наили. а тоє мовиль искоушаючї єго. вѣдал' бо ѡ(н)* ш'то маль оучинити. ѡповидѣ(л) ємоу филип'пъ. за двѣстѣ п'несїи. грошїи. 364 за(ч) иї¹⁷

¹⁷ Сре(д) є не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с). по(д)не(с)ши їс.

коупивши хлѣба тогды имь не стане. хо(т) бы з' нихь каж'дыи понем-
 [и] ного в'заль. Рекль емоу ѡдинь зь оучениковъ его. ан'дреи бра(т) симо-
 на петра. есть тоу(т) ѡдинь [!] младенець. которыи то маеть пать
 364 зв. хлѣбовъ яч'мѣн'ныхь. и д'вѣ // рыбѣ. але што то есть на такъ великыи
 людь. тогды рекль имь їс. повелѣте людемь сѣс'ти. была бо и трава на
 ѡном' то мѣс'ци. и сѣло моужей лич'боюякобы па(т) тысячїи. в'зав'-
 ши їс хлѣбъ. хвалоу даль. и роздаваль оучнїкомь. а оучнїци давали
 тымь которыи сѣдѣли. так' же и з' рыбь. поколе ед'но хотѣли. а якъ
 са южь наили. рос'казаль оучнїкомь своимь. абы собрали оукроухы
 который̄ зостали. абы и тоє. не погиноуло. и зобрали плѣны(х) двана-
 десать кошо(в). зь ѡны(х) пате(х) хлѣбовъ яч'мѣн'ны(х). который̄
 365 зос'та // вали по ѡны(х) то который̄ й̄ли.
 за(ч) ѡ¹⁸ ѡный̄ пакъ то люде оувидѣвши таковы(и) з'наки который̄
 оучиниль їс. и мовили иже тото есть правдивыи пр(о)ркь. которыи
 5 то мѣль прїйти на свѣ(т). конець. сре(д). И порозоумѣль їс иже хотѣли
 прїйти и в'зати его. а оучинити царемь. так'же пошоль са(м) на
 гороу. а якъ ю(ж) былъ вечерь. зышли оученици его к мороу и в'сѣли
 в лодю. а ехали на дроугоую стороноу мора до каперьнаоума. и южь
 са темно было оучинило. бо їс еще к' нимь не пришоль былъ. а на
 365 зв. мори ѡ велико(г)[о] // вѣтроу влѣны были в'сталї. и греблиса якобы
 стаянїи або гоновь. двадеса(т) и па(т). або тридесать. и оувидѣли
 їса а ѡнь ходи(т) по мороу. а приближоуеса к лодѣ. и оустрашилиса.
 а ѡнь рек'ль имь. я есмь. не бойте(с). и хотѣли взати его в' лодю. а
 лода пакъ того жь часоу пришла к' зем'ли. до которой̄ то ѡни плы-
 ноули. дрѣгого пакъ днѣа народь которыи былъ за моремь. вѣдали
 иже дроугои лодѣ та(м) не было. еднo таа едина в' котороую были
 в'сѣли оучнїци его. а їс не в'сѣль былъ в лодю съ оученикы своими.
 366 ед'но сами оуче // ници его й̄хали. ин'шї(и) были лодѣ которыи были с
 тиверїады прїехали. недалеко ѡного то мѣс'та гдѣ то й̄ли хлѣбы. и
 дали хвалоу боу. а коли са довѣдали народове иже їса тамъ не было.
 ани оучениковъ его. в'стоупили сами в лодю. и переехали до каперьна-
 оума. гладаючи їса. а коли наш'ли его на дроугои сторонѣ мора. и
 рекли емоу. оучителю. коли есь тоу приехалъ. ѡповидѣль и(м) їс
 рекоучи. заправды заправ'ды вамь повѣдаю. гладаете мене не того
 366 зв. дла иже есте видѣ // ли знакы. але иже есте й̄ли хлѣбы. и насыти-
 лїстеса.

¹⁸ Соу(б) в̄ по па(с), въ ѡ(н) (т) ча(с) видѣвшї.

Дѣлайте не тоє* покор'млєна которє гинєть. але тоє покор'млєна за(ч) к'19
 которє перебиваєть в' животѣ вѣчнѣмь. которє снѣ чловечєскыи
 дасть вамь. его (ж) бо ѡтець наз'намена(л) бѣ. **Конєць. соуботѣ.** Тогды
 рек'ли к' нему. ш'то жь маємо чинити. абыс'мо чинили оучин'кы бжїи.
 Ѡповидѣль їс и рекль имь. то єсть оучїнокъ бжїи. абыс'те оувѣрили
 в того которого єсть ѡнь послалъ. а ѡни рекли ємоу. якыи жь ты // 367
 знакы чинишь. нехай бы(х)мо видѣли. и боудємо вѣрити тобѣ. ш'то
 чинишь. Ѡцѣве наши їли ман'ноу в' поус'тини. якъ же єсть и написано.
 хлѣбъ небєсныи даль и(м) їс'ти. тогды рекль и(м) їс заправ'ды заправ'
 ды повѣдаю вамь. иже не мойсеи даль вамь хлѣбъ. з' неба. але Ѡцѣ
 мои дал' вамь хлѣба з неба прав'дивого. хлѣбъ бо* бжїи єсть которыи
 з нба зышолъ и дає(т) живо(т) вѣч'ныи. **Конєць. в'тор'коу.** Тогды
 рек'ли к нему. гї. в'сєгда давай намь того хлѣба. и рекль имь їс. // 367 зв.

Я єсмь хлѣбъ живыи. к'то бы пришолъ ко мнѣ. не был' бы голо- за(ч) к'20
 день. а кто оувѣри(т) в мене. не боудєть жадѣти навѣкы. але рекль
 єсми вамь. иже видѣли єстє мене а не вѣрили. в'сє ш'то ми даль Ѡцѣ. а
 того которыи ко мнѣ приде(т) не выженоу вѣ(н). зышол' бо єсми з'
 небєсь. не того дла абыхъ чини(л) волю мою. але абыхъ чиниль волю
 того. которы(и) ма послалъ. тото єсть вола пославшаго ма Ѡца.
 абы(х) того всего ш'то ми даль не погоубиль. але иже бы(х) ихъ
 вѣскр'силь вѣ послѣднїи днѣ. ко(ц) сре(д) и ме(р). // 368

То єсть вола Ѡца моего которыи ма послалъ. абы кож'дыи кото- за(ч) к'21
 рыи види(т) снѣ а вѣритъ в него ма(л) животь вѣчныи. а я вѣскр(с)шоу
 его вѣ послѣднїи днѣ. и дла того роп'тали жидове ѡ немь. иже
 рек'ль. я єсмь хлѣбъ съшєды(и) с небєсь. и мовили. а видь то(т) то є(ст)
 їс снѣ їѡсифовь. его же мы и Ѡца и м'тръ знаємо. а якъ же то мовить
 иже з' неба с'тоупиль. тог'ды. Ѡповидѣль їс и рекль имь. не ропчѣте
 межи собою. ни(х)то бо не може(т) прїйти ко мнѣ. єсли же не Ѡцѣ
 которыи и мене послалъ приволочє(т) его. а я // вѣскр(с)шоу его вѣ 368 зв.
 послѣ(д)нїи днѣ. **Конєць. чє(т)коу.** Єсть написано вѣ пр(о)рцєхъ и
 боудоу(т) в'сѣ Ѡ бга наоучени. а дла того кажды(и) которыи слышаль
 Ѡ Ѡца и наоучи(л)са. прїидє(т) къ мнѣ. не иже бы кто видѣль Ѡца.
 єд'но то(т) которыи єсть Ѡ бга. то(т) єсть видѣль Ѡца. Заправ'ды за-
 прав'ды повѣдаю ва(м) то(т) которыи в мене вѣритъ. має(т) живо(т)
 вѣч'ныи.

¹⁹ Вто(к) г̄ не(д). Рекль г̄ ко при дѣлайте.

²⁰ Сре(д) г̄ не(д) Рекль г̄. азь єс'ми.

²¹ Чє(к) г̄ не(д), Рек'ль г̄ ко (п). то є(ст) во(л).

- за(ч)
кГ²² Я есмь хлѣбъ живо(т)ныи. Ѡцѣве наши ѣли ман'ноу въ поуcтыни и померѣли соу(т). тото естъ хлѣбъ сошеды(и) з нба. еcли кто Ѡ него я(ст) не оумреть. я есмь хлѣбъ животныи. сошедыи // съ нбсь. а еcли х'то боуде(т) ясти хлѣба сего живь боуде(т) навѣки. а хлѣбъ которого а да(м) пло(т) моа еcть. котороу я дамъ за животь свѣта. тогды гадали (с) жидове межи собою рекоучї. якъ же може(т) то(т) дати на(м) тѣло свое ясти. Рек'ль имь їс заправ'ды заправ'ды повѣдаю вамь. еcли (же)* не боудете тѣла сѣа члчес'ка(г)[о] ясти. ани крове его не боудете пити. то и живота не боудете в собѣ мѣти. Кто ѣсть тѣло мое. и пїе(т) кровь мою. имаеть живо(т) вочныи [!]**. и я въскр(с)шоу е(г)[о] в послѣднїи днѣ. Ко(ц), па(тк). Тѣло бо мое прав'дивое е(ст) // покор'млена. а кровь моа. прав'дивое еcть пиво.
- 369 зв. за(ч)
кД²³ А кто ѣсть тѣло мое. и пїе(т) кровь мою. въ мнѣ пребывае(т). а и я во немь. якъ же мене послалъ живыи Ѡцѣ. такъ тыжь и я живоу дла Ѡца. а кто и(ст) мене. то(т) и живь боуде(т) дла мене. тото е(ст) хлѣбъ которыи з нба зышоль. не яко Ѡцѣве наши ѣли ман'ноу въ поуcтыни и помер'ли. А кто ѣсть то(т) хлѣбъ. живь боудеть навѣкы. тыи то рѣчи мовиль на соборицоу оучачи в капернаоумѣ. тогды многыи изъ оучениковъ его оуслышав'ни рекли. жес'токое еcть // тое слово. и к'то его можетъ слоухати. але вѣдалъ їс самъ в' собѣ. иже оучїици его коло того мовать. рекль имь. тое ва(с) блазнить. еcли пакъ оузрите сѣа члчскаго. а он' иде(т) где то и переде(т) [!] тымь былъ. дхъ еcть которы(и) ѡживае(т). а тѣло ничого не помагае(т). слова которыи я вамь мовлю. дхъ соу(т). а живо(т) соу(т). але соутъ нѣкоторыи з' вась. который не вѣроую(т). вѣдал' бо и споча(т)коу їс. который то были што не вѣрили. и кто былъ тотъ што его мѣль выдати. и повидѣль иже дла то(г)[о] // еc'ми вамъ такъ рекль. и(ж) никто не може(т) прийти ко мнѣ. еcли бы не было емѣ дано Ѡ Ѡца моего. Ѡ того пакъ часоу многыи изъ оучїиковъ его ѡиш'ли назадъ. а с нимъ не ходили. тогды рекл їс дванадесатемь. хочете ли ты(ж) и вы пойти. Ѡповидѣль пакъ емоу симонь петрь. гї. до кого бых'мо мѣли пойти. а ты слова живота вѣч'наго мае(ш). и мы есмо оувѣрили и познали иже ты еси хс сѣб бга живаго. конецъ пне(д). Ѡповидѣль имь їс рекоучи. чи не я вась дванадесате(х) выбра(л). и единь е(ст) // з'межи вась дияволь. а тое мовиль ѡ иудѣ скариѡскомь. который то хотѣль абы его продалъ. бѣдоучи единь змежи вї-ге(х).
- 370 зв. 371

²² Па(к) ꙗ не(д). Рекль гѣ ко (п). азь.

²³ Пне(д) д не(д), Рекль гѣ ко (п), к'то и(ст).

Є(г)листа выписоує. якъ їс при праз(д)никоу жидовско(м) наоучаєть люди жидовьскыа. то єсть при сѣдѣно в коуч'кахъ, в хамѣ [!]*. а в послѣднїи днѣ праздника. напередъ поведаетъ ѿ пришествїи дѣа сѣго. и якъ ты(ж) закон'ници то є(ст) оучителеве людѣ з нико(ди)мо(м) са гадаю(т).

Потомъ пакъ їс перемешковаль в галилеи. бо не хотѣль в оукраинахъ жидовьскы(х) жити. прото. иже хотѣли єго жидове забити. был' бо близ'ко и празникъ жидов'скыи. пос'тановена коучокъ. тогды рек'ли к нему братїа єго. пойдѣ ѿтоле. а иди до зем'лѣ жидов'скои. абы оуче // ници твоѣ видѣли дѣла которыѣ ты чинишь. бо заправ'ды иже них'то в'тайнѣ ничого не чини(т). которыѣ хоче(т) са(м). абы былъ ѡбьяв'лень. а если тоє чинишь ѡповѣ(ж) себе свѣтови. ани братїа єго не вѣрили в него. тогды рекль имь їс. еще ча(с) мои не пришоль. але вашъ ча(с) в'сег'да готовъ єсть. не може(т) свѣ(т) абы мѣль в(с) [!]* ненавидѣти. бо и я ѿ не(м) свѣд'чоу. иже дѣла єго. злыи соу(т). вы идѣте на тот' празникъ. а я еще не пойдоу на то(т) то празникъ. бо ча(с) мои еще не єсть выпол'неныи. а тоє рек'ши їс // ѡсталь въ галилеи. А коли пош'ли братїа єго. тогды ты(ж) и ѡнь пошоль на праз'никъ. не яв'не. але тайно. тогды жидове гладали єго на днѣ праз'нич'ныи. и мовилї где єсть ѡнонь. и многое роп'тана было ѿ не(м) межи люд'ми. бо нѣкоторыи были которыи мовили. иже єсть добры(и). а иныи мовили нѣтъ. єд'но зводитъ люд'ми. а вид' же ни єдиногo не было. которыи бы тоє явне мѣль мовити. дла страхоу жидов'скогo. **Конєць. втор'коу. //**

И якъ южь было в' по(л)праз'ника. в'шоль їс в' цр'квь и наоучаль. и дивовалиса жидове рекоучи. и як' же то(т) писмо в'мѣеть. коли (с) не оучиль. ѡповидѣль имь їс и рекль. моа наука не є(ст) моа. але єсть то(г)[о] которыѣ мене послалъ. кто хоче(т) по єго воли чинити. розоумѣ(т) ѿ науце которая єсть ѡ б'га. ал'бо если бы(х) а самъ ѡ [!]* себѣ мовиль. бо к'то са(м) ѿ себе мовить. славы своєѣ ищеть. а кто гледає(т) славы того которыи єго послалъ. то єсть прав'дивыи. а несправедливости не є(ст) в' немь. а чи не мои // сєи даль вамъ законъ. а жадныи з' васъ не чинить подлоугъ законоу. и дла чого жь хочете мене забити. ѡповидѣль ємоу народъ и рек'ли. чи б'са. имаеть. кто жь тебе забити хоче(т). ѡповидѣль їс и рекль имь. єдно єс'ми єдино

гла(в). з.
а за(ч)
кѣ²⁴

371 зв.

372**

372 зв.

за(ч)
кѣ²⁵

373

²⁴ Вто(к) д не(д). въ ѡ(н) (т) ча(с). перемеш'.

²⁵ Якъ южь было в по(л)празъ.

На препо(л) празника.

чоудо оучиниль. и в'си са дивоуете. Дла того мовсеи дал' вамь
 ѡбрѣзаніє. не иже бы то з него было. але еше из' ѡцѣвь. и в' соуботоу
 ѡбрѣзоуете члѣка. а если же ѡбрѣзаніє приимоуеть члѣкъ в соуботоу.
 373 зв. абы не бы(л) роушень законь мовсеѡвь. На мене са гнѣваете. // иже я
 есми того то члѣка здоровымь оучиниль в сѡботоу. не на лице зрачи
 соудѣте. але правдивы(м) соудомь соудѣте. тог(д)ы мовили нѣкоторый
 изь ероусалимлановь. а чи не то(т) то есть которого то хота(т) заби-
 ти. и явне мовить. а ничего емоу не рекоу(т). бо моусѣли правдиве
 порозоумѣти кнѣжата. иже то есть правдивы(и) хс̄. але того знаемо
 ѡколе есть. але коли хс̄ прийде(т). ниhto не бѡдеть вѣдати ѡколе
 бы былъ. тогды хс̄ клика(л) оучачи в' цркви. и мовил'. мене знаете
 374 и вѣдаете // ѡколе есми я. и я са(м) ѡ себе не пришоль. але е(с)тъ
 то(т) правдивый. который мене послалъ. его же вы не вѣдаете. але
 а его знаю. бо я ѡ него есмь. а ѡнь мене послалъ. тог(д)ы хотѣли
 его поймати. а жадный не по(д)несль. роуки на него. бо еше былъ не
 прішоль чась его. Конє(ц), сре(д). Многы пакъ з народа оувѣрили
 в него. и мовили. коли хс̄ прійде(т). чи еше бол'шій чоуда чинити боу-
 де. на(д) ты который то(т) то чинить. оуслышав'ши па(к) фарисеѡве.
 коли тоє ѡ не(м) народове мовили. и посла(ли) фарисеѡве и ар'хие-
 реѡве // слоугы. абы его поймали. Рекль имь їс̄. еше малыи ча(с)
 боудоу с вами. и пойдѡ к' томоу который ма послалъ. боудете мене
 374 зв. гладати. а не найдете. а где я боудоу. вы тамь не можете прійти*. тог-
 ды рекли жидове межи собою. где (ж) то(т) то мае(т) поити. иже
 бы(х)мо не мо не мѣли [!] найти его. ал'бо в ро(с)сѣянїє греко(в) мае(т)
 пойти, и наоучати греки. еллины што е(ст) за речь. которѡю промо-
 ви(л). боудете мене глада(ти). а не найдете. а где я боудоу вы та(м)
 не можете прійти.

за(ч)
 кз²⁶ Въ послѣ(д)нїй пакъ дїѣ великаго праз'ника. с'тав'ши їс̄. и закри-
 чаль рекѡчи. если бы х'то жадѣль, нехаи придеть ко мнѣ. а напїет'са.
 и х'то вѣроует(т) в' мене. якъ же есть и в' пис'мѣ повидѣно. ис' черева
 его потекоуть воды живыа. а то рекль ѡ дх̄оу. которого жь мѣли
 375 прїяти вѣроуючїѣ // в него. бо еше не дань былъ дх̄ сѣши. и їс̄ еше
 не былъ прос'лав'лень. многы пакъ з народа. оуслышав'ши тоє слово
 повидѣли. то есть заправды пр(о)ркь. а иныи мовили иже то е(ст)
 правдивый хс̄. а дроугый пакъ мовили рекоучи. а чи з' галилеи мае(т)
 прійти хс̄. а чи в' пис'мѣ не повидѣно е(ст). иже хс̄ мае(т) прійти ис

²⁶ Не(д) н-т'наа. В послѣ(д)нїи.
 На ѡ(ш) сѣго дх̄а.

племене* дѣдва. а з' мѣста виолеомьского. где то бы(л) дѣдъ. прійти
 имає(т) хс̄. И были розницѣ межи люд'ми дла него. а нѣкоторый з'
 ни(х) хотили его поймати. але ни єдинь // не по(д)несль роуки на 375 зв.
 него. тогды пришлі слоугы ко ар'хиереомь и фарисеом(м). и рек'ли и(м)
 они. прош'то есте его не привели. оповидѣли им' слоугы рекоучи.
 николи такъ ни єдинь члѣкъ не мовиль. я(к) то(т) члѣкъ мовить. тог'ды
 оповидѣли имь закон'ни(ци) и рекли. або и вы єсть есте прел'щени. а
 чи оувѣриль в него которыи ис' кнажать. ал'бо з' фарисеомь. єд'но
 тыи народи вѣроую(т) в' него которыи то не знао(т) закона. проклати
 соу(т). Рекль до ни(х) то(т) никодимь. которыи былъ в'ночи пришо(л) // к 376
 немуу. который же то былъ єдинь змежи ни(х). а чи законъ нашъ
 сѣди(т) члѣка. єсли бы напере(д) не слышалъ ѿ него. и не довѣдал'са
 ш'то онь оучиниль. оповидѣлї и рекли ємоу. ал'бо и ты єси з' галилеи.
 прочита(и) в' пис'мѣ и боудеши вѣдати. иже пр(о)ркъ з галилеї не при-
 ходить. и пошоль каждыи до домоу своего. пре(ст) не(д) ѿ. в' за(ч). кѣ.

Єв(г)листа выписоує. якъ єсть привели фарисее пре(д) х̄а женѣ на
 прелюбодѣйствѣ пойманую. якъ са ты(ж) хс̄ поведаєть быти свѣтило(м)
 свѣта, и початкомь. и ты(ж) иже єсть пер'шии нижли, авраамь. глава. ѿ.

А їс па(к) пошоль на гороу оливноую. и потомь на свитаню
 заса пришоль до цр̄кве. // и вси людїє приходили к немуу. а онь 376 зв.
 сѣдачи оучиль ихъ.

Тогды привели закон'ници и фарисеи к немуу. женоу на прелюбо-
 дѣйствѣ пойманую. и поставили єи на серединѣ. и рекъли ємоу оучи- 377
 телю. таа то жена нїѣ єсть поймана на прелюбодѣйствѣ. а в' законѣ
 написаль намь мойсеи таковы(х) каменїє(м) побивати. ты пакъ на(м)
 якъ кажєшь. а тоє мовили покоушаючи его. абы об'винити его могли.
 а їс нахилив'ши(с) и писалъ пер'стомь на земли. пал'цемь. а они
 его // пере(д) са звѣдовали. а ѿ(н) по(д)не(с)шиса рекль имь. которыи
 єсть межи вамї без' грѣха. тот нехай в'передь верже(т) на неї
 камене(м). а ѿпа(т) нахилив'шиса писалъ на зем'ли. а они слышав'ши
 то. выш'ли єдинь за єд'нымь. почав'ши ѿ старшихъ. ажъ и до мен'-
 ши(х). и ѿсталь тамь єдно самь їс. и жена котороую то были привели.
 а по(д)несьшиса їс, не оувидѣль ни єдиногo. єд'но тол'ко женоу. и
 рекль єй. жено. где соу(т) тый то. который на тебе жаловали. а чи

²⁷ Сты(м) жена(м) и се(п) аї*.

²⁸ Вь ѿный то ча(с), Привели ко.

377 зв. ни ѡдинь тебе не ѡсоуди(л). // И рек'ла. ни єдинь. гї. Рекль ей їс. и я тебе не соужоу. иди жь а бол'ше того не сьгрешаи. **Конєць. с̄ты(м) жєнамь.**

за(ч)
кѣ²⁹ А їс мовиль и(м) рекоучи. я ес'ми свѣ(т) мирови. кто ходи(т) за мною. не бѣде(т) в' тем'ности ходити. але боуде(т) имѣти живо(т) вѣч'ныи. **ко(ц) не(д) н̄-тнои.** Рек'ли пакь ємоу фарисєѡве. ты самь ѡ себѣ свѣ(д)чишь. а свѣдоцьство твое не є(ст) прав'дивое. Ѡповидѣль їс и рек'ль и(м) хотай я свѣ(д)чоу ѡ собѣ. свѣдоцьство мое єсть прав-

378 дивое. бо а вѣдаю ѡколе есми пришоль. // ал'бо где идоу. але вы не вѣдаєте ѡколе прихожд а и где идоу. вы подлѣгъ плоти соудите. а я никого не ѡсоужаю. а хо(т) бы(х) и соудиль. соу(д) мои прав'дивый єсть. бо не самь ес'ми я але и ѡцѣь которыи мене послалъ. а в' законѣ вашємъ такъ єсть написано. иже дво(х) чл̄ковъ свѣдоцьство єст' прав'дивое. я ес'ми то(т) который свѣ(д)чоу самь ѡ себѣ. и свѣдчи(т) ѡ мнѣ и ѡцѣь который ма посла(л). и рекли ємоу где єсть ѡцѣь твоя.

378 зв. Ѡповидѣль и(м) їс. ани мене знаєте. ани ѡца моего. ес'ли бы єсте // мене знали, то и ѡца моего бы єсте знали. тый̄ то слова мовиль їс в газофилакїи. то є(ст) в' скар'бници цр̄квней. наоучаючи в цр̄кви. а ни ѡдинь его не поймалъ. бо єще была не приш'ла година его. **Конє(ц), чє(к).**

за(ч)
л̄³⁰ Тогды пакь рекль имь їс. я идоу. а вы боудете мене гладати. и не найдете. а в' гресєхъ ваши(х) и помрете. а где а пойдоу. вы тамь прїйти не можете. и мовили то жидове рекоучи. або са са(м) забити хочеть. иже такъ мови(т) где а пойдоу. вы та(м) прїйти не можете. и рекль и(м) їс. вы єсте // ѡ ниж'ни(х). а я ес'ми ѡ выш'ни(х). вы єсте ѡ сего свѣта. а я не єсмь ѡ свѣта сего. и дла то(г)[о] такъ ес'ми вамь рек'ль. иже померети маєте вь гресє(х) ваши(х). если не бѣдете вѣрити, иже я є(с)мь. то помрете в' грехохъ вашихъ. и мовили емѣ ты кто еси. а їс Ѡповидѣ(в)ши рекль имь. початокъ. якъ же есми и поведалъ вамь. мно-

379 зв. го имаю с вами мовити, и соудитиса. але тоть которыи ма послалъ прав'дивыи єсть. и я. который рѣчи есми слыша(л) ѡ него. тый̄ и поведаю // на свѣтѣ. а ѡни са томоу не дорозоумѣли. иже ѡца своего поведалъ быти ба. Рекль пакь имь їс. Коли по(д)несете с̄на чл̄ческаго. тогды поз'наєте иже я єсмь. и самь собою ничого не чиню. єдно я(к) єсть мнѣ ѡцѣь мои рос'казалъ. тоє и вамь повѣдаю. и то(т) который ма

²⁹ Чє(к) д̄ не(д). Рекл' гѣ ко (п). я ес'мь.

³⁰ Па(тк) д̄ не(д) Рекль гѣ ко (п). я идоу.

И соу(б) прє(д) воздви(ж).

послалъ, со мною єсть. не оставилъ мене ѿць единого. бо я тоє всегда дѣлаю ш'то са ємоу подобає(т). а коли ѿнь тоє мовиль. многы пакъ оувѣрили в него. Конє(ц), па(к). и соу(б).

Тогды мовиль їс к' жидомъ ѿнымъ. который // то были оувѣрили в' него. если вы такъ боудете пребывати в повѣста(х) моихъ. заправды иже мои оученици боудете. и поз'наете прав'доу. а прав'да свободными оучинить васъ. И ѿповидѣли ємоу ѿни. мы єсмо плема авраамово. и николи смо в жа(д)но(г)[о] в неволи не были. якъ же ты мовишь. вол'ными боудете. ѿповидѣль имъ їс рекоучи. заправ'ды. заправ'ды повѣдаю вамъ. иже кождый который чина(т) грехы. пороблень єсть грехомъ. а невол'никъ не живеть в' домоу навѣкы. але // снѣ живє(т) навѣкы. а если снѣ васъ высвободи(т). заправ'ды свободными боудете. Вѣдаю иже есте плема авраамово. але мене хочете забити. иже слово мое въ ва(с) мѣсьца не маєть. и я ш'то єс'ми видѣль оу ѿца моего тоє и мовлю. А вы ш'то есте видѣли оу ѿца вашего. тоє и чините. ѿповидѣли ємоу и рек'ли. ѿць нашъ авраа(мъ) єсть. Рек'ль пакъ имъ їс. коли бы есте снѣ авраамови были. оучин'кы бы есте авраамовы чинили. але теперече гладаете мене забити. // члѣка такового, которыи єс'ми вамъ правдоу мови(л). которою єс'ми ѿ бѣа слышалъ. того авраамъ не чинилъ. але вы чините оучин'кы ѿца вашего. И рек'ли ємоу. мы єс'мо нарожени не ѿ любодѣянїа. мы единого ѿца имама бѣ.

Тог'ды рекль имъ їс. если бы бѣ былъ ѿцємъ вашимъ. заправ'ды и мене бы есте любили. бо и я ѿ бѣ вышо(л) и пришоль єс'ми. ко(ц), соу(б). Не самъ бо єсми ѿ себе пришоль. але ѿнь мене послалъ. чога дла повѣстїй мои(х) не розоумѣете. прото. иже словъ моихъ // слоухати не хочете. Вы ѿца вашего дїавола есте. и оучин'кы ѿца вашего хочете чинити. ѿн' бо былъ споча(т)коу члѣкоу оубїйца. и ѿ прав'доу николи не сто стояль [!]. бо и прав'ды в' не(м) не маєшь. и коли мови(т). л'жоу. з' науку ѿца своего мовить. бо и ѿтець єго ложь єсть. А я. который вамъ прав'доу мовлю ми(ѣ) не вѣроуете. к'то жъ з'межи васъ находи(т). мене* быти вин'ным' грехоу. а если же правдоу мовлю. мов'лю [!]**. то дла чога ми(ѣ) не вѣроуете. и кто жъ ѿ бѣ єсть. тотъ слоухає(т) словъ бжїихъ. а вы дла того не слоухаете. иже из' бѣа, не // єсть єсте. тогды ѿповидѣли жидове и рекли ємоу. а ви(д) же мы добрѣ повѣдаємо. иже ты єси самаританинь. и имаєши бѣсовьство. ѿповидѣль имъ їс. рекоучи. я бѣса не маю. але в' поч'тивости маю

за(ч)
лѣ³¹

380

380 зв.

381

за(ч)
лѣ³²

381 зв.

382

³¹ Соу(б). д. Рекль гѣ к жидомъ.

³² Пне(д) є не(д). Рекль гѣ кѣ прише(д) если бы.

Ѡца мое(г)[о]. а вы мене не оуч'тили. заправ'ды иже я не гладаю славы моеѣ. естъ тотъ которыи гладае(т). и суди(т).

за(ч)
лѣ³³
382 зв. Заправ'ды заправ'ды повѣдаю вамь. боуде(т) ли к'то слова мои стеречи. тотъ смрѣти не оузри(т) навѣкы. **конецъ, понедел'коу.** тогды рекли емоу жидове. нїѣ ес'мо познали. иже // ты бѣса при собѣ маешь. авраамь естъ оумрѣль. и всѣ пр(о)ркове. а ты повѣдаешь. боуде(т) ли к'то стеречи словь моихь. смрѣти не боудеть видѣти навѣкы. а чи пакь ты болшіи еси Ѡ Ѡца нашего авраама. а пре(д)са и то(т) оумрѣль. и всѣ пророкове помрѣли соуть. ким' ты са едначь чинишь. Ѡповідѣль їс, и рек'ль им'. если бы(х) я самь себе выславоваль. то бы слава моа нї жа ш'то не была. естъ Ѡцѣ мой. которыи мене выс'лавоуе. которого вы сами поведаете. иже естъ бг(о)м) вашимь. а не поз'нали есте его. але я 383 его з'наю. // А если бы(х) рекль. иже не з'наю его. то быхь былъ подобныи вамь л'гарь. але знаю его. и словь его стерегоу. авраамь Ѡцѣ вашь радоваль бы са былъ с того, абы былъ дочека(л). и видѣль днѣ мои. и пре(д)са видѣль и радовальса. тогды рекли к немуу жидове. тобѣ патидесати лѣтъ еше нѣ машь. авраама лї еси видѣль. Рекль имь їс. заправ'ды заправ'ды. повѣдаю вамь. иже в'пере(д) ниж'ли і авраамь былъ, я есмь. тогды похватили камѣна, и хотѣли на него 383 зв. веречи. але їс естъ речь закритая. // и вышоль ис цркви. и прошоль помимо и(х). ко(ц), вто(к).

Єв(г)листа выписоуе. яко хс оуз(д)оровиль слѣпого з наро(ж)на [!]*. которого то з жидовь ись сѣтилища выгнано, добротли(в) приналь. тыжь повѣдаеть, иже естъ для соудоу, на тотъ то свѣтъ пришоль. глава. Ѡ. за(ч)ло лѣд.

глава. Ѡ.
а з(ч)
лѣ³⁴
Г
384 И мимо ишоль їс. и оуздрѣль члѣка. которыи то былъ слѣпъ зродоу. и довѣдовалиса в' него оучїици его рекоу(ч). оучителю. кто съгрешил' естъ. сей ли. чи пакь родители его. иже са такь слѣпо родиль. Ѡповідѣль їс и рекль к нимь. ани то(т) не съгрешиль. ани родители его. ед'но то(г)[о] для слѣпъ са народиль. абы са зъявили дѣла бїѣ на(д) нимь. бо я моушоу чинити оучин'кы того // которыи мене послалъ. поки еше днѣ естъ. прїде(т) и ночь. тогды южь жадныи не боудеть мочї робити. поки бы(х) былъ на свѣтѣ. то быхь был' свѣтомь мирови. тое рекши плюноу(л) на землю. и оучиниль болото з' глины. бренїе, або грѣзь и помазаль ѡнымь болото(м) оочи слѣпомоу. и рекль

³³ Вто(к) є не(д). Рекль гѣ ко при(шд) заправ'ды.

³⁴ Не(д) з. Въ ѡ(н) (т) ча(с), мимо шѡ(л).

ємоу. иди. и оумыѣса в коупели силоуам'скои. в сажавцѣ. або в риб'никоу.
 которая (с) выкладає. послань. а ѡнь пошоль, и оумыльса и пришоль
 выдачи. Соусѣде пакь. который̂ его и прѣ(д) тымь видали. // якь еще 384 зв.
 слѣпъ былъ. и мовили. а видь то(т) то є(ст) которыи сѣжоваль и
 милостынѣ прошоваль. нѣкоторый̂ мовили, и(ж) тотъ єсть. а иный̂
 мовили, иже подобныи ємѣ єсть. але ѡнь са(м) поведаль рекоучи. я
 єсмь. тогды пытали его рекоучи. якь єсть ѡтворены оочи твоѣ.
 ѡповидѣ(л) имь ѡнь и рекль. члѣкъ. назван'ныи їс. оучини(л) болото. и
 помазаль оочи мой̂. и розказаль мнѣ(ѣ) ити в' коупель селоуамь'скоую. и
 оумытиса. а я пошо(д)ши и оумы(л)са єс'ми и проз(д)рѣль єс'ми. // и 385
 рек'ли ємоу. где єсть тотъ члѣкъ. а ѡнь ѡповидѣль имь рекоучи. не
 знаю. тогды привели того которыи былъ слѣпымь до закон'никовь.
 и была соубота коли їс оучиниль болото. и ѡвориль оочи его. тог(д)ы
 пакь фарисєѡвє пытали его рекоучи. я(к) еси ты прозрѣль. а ѡнь
 ѡповидѣв'ши рекль и(м). болото положиль на мой̂ оочи и казалъ
 ми са оумыти. и ѡ того вижоу. нѣкоторыи пакь ѡ фарисєѡвѣ рекли
 ємоу. то(т) то члѣкъ не моуси(т) быти ѡ бѣ. иже соуботы не сѣтитъ. // а 385 зв.
 иный̂ пакь мовили. и якь бы могль члѣкъ грѣш'ныи таковый̂ знакы
 чинити. и сталаса mezi ними роз'ность. и еще мовили к' слѣпомѣ. ты
 пакь якь дрѣжишь ѡ ѡномь, которыи ѡтвориль оочи твои. а ѡнь
 рекль. пр(о)ркъ єсть. тогды жидове не вѣрили ємѣ. иже бы слѣпъ
 былъ и прозрѣль. ажъ призвали родичовѣ того который̂ то прозрѣль. и
 пытали ихъ рекоучи. чи тотъ то єсть сѣй вашъ. ѡ которомь вы повѣда-
 єте иже бы са слѣпъ народиль. якь же нѣгѣ видить. ѡпови // дѣли имь 386
 родичове его и рекли. вѣдаємо иже то єсть сѣй нашъ. и слѣ(п) са
 єсть народиль. але того не вѣдаємо якь ѡ(н) нѣгѣ видить. и кто є(ст)
 то(т) которыи ѡтвориль ємоу оочи его. мы не вѣдаємо. Пытайте его
 самого. и ѡнь южь єсть лѣтъ доросль. и самъ за себе боуде мовити.
 прото такъ мовили родители его. иже са бояли жидовѣ. бо са южь
 были з'мовили жидове. єс'ли бы к'то выз'наваль быгї хр(с)та. таковый̂
 выг'нан' боуде(т) ис' собороу. прото такъ мовили родителї // его. має(т) 386 зв.
 лѣта пытайтєса его. пов'торе пакъ призвали члѣка ѡного то которыи
 былъ слѣпъ. и рек'ли ємоу. дай х'валоу боу. бо мы вѣдаємо иже члѣкъ
 то(т) єсть грѣш'ныи. ѡнь пакъ на тоє ѡповидѣв'ши рекль имь. єс'ли
 грѣшень єсть я того не знаю. єд'но тоє з'наю. иже былъ єс'ми слѣпъ. а
 нѣгѣ вижоу. они ѡпа(т) рек'ли ємоу. ш'то єсть оучиниль тобѣ. и якъ
 єсть ѡтвориль оочи твои. ѡповидѣль имь ѡнь рекоучи. южь єсми вамъ
 повидѣль. або єстє не слышали. ш'то жь в'дроугое // хочете слышати. 387

387 зв. або и вы оучениками его хочете быти. а они пакъ исьсоромотили его, и рек'ли емоу. ты самъ оучеником' его боудь. мы ес'мо оученици мовсеѡвы. мы вѣдаемо иже мовсеѡви мовиль бѣ. а того мы не з'наемо ѡколе есть. ѡповидѣль имь ѡный то члкъ рекоучи. заправ'ды иже то див'но есть. иже вы не вѣдаете ѡколе есть, кто ѡтвориль есть оочи мой. Вѣдаемо иже бѣ грѣш'никовъ не слоухае(т). але кто бы
 388 и который мовит' с тобою. ѡнь есть. А ѡнь рек'ль вѣроую гї. // И поклонил'са емоу. Конецъ. недели.

за(ч) 1ѣ³⁵ А іс рек'ль. на соу(д) ес'ми я пришоль на тотъ свѣ(т). абы и тый который не вида(т) видѣли. а который вида(т). абы слѣпи были. оуслышав'ши то нѣкоторый з' фарисеѡ(в) который близко него были. и рек'ли емоу. або и мы слѣпи есмо. рекль имь іс. быс'те слѣпи были. грѣха бысте не мѣли. але нїѣ мовите иже видимо. прото жь грѣхъ вашъ пребываетъ.

388 зв. Єв(г)листа выписоуе. иже хс, цркве дверь с'таа, и добрый пастырь. которого жь жидове, иже имь свое правдивое бжество, вызнаваль. каменїемъ оубити хотѣли. але имь зышоль. глава. десатаа. //

глава. і. [за(ч)]³⁶ 389 Заправ'ды заправ'ды повѣдаю вамъ. к'то не в'ходи(т) д'верьми в' загородоу ѡвечоую. але иноуды входи(т). то е(с)ть злодѣи и роз'бойникъ. але к'то в'ходить двер'ми. то есть пастырь ѡвечый. томоу і ѡдверный ѡтворяеть. и ѡв'цѣ слоухаю(т) голоса его. а свои ѡв'цѣ называетъ по имени. и выганаеть ихъ. а коли влас'нии свои ѡв'цѣ выженеть. и самъ пре(д) ними идеть. и ѡв'цѣ его за ни(м) идоу(т). бо з'нають его по голосоу его. а за чужимъ не йдоуть. але еще и оутекають ѡ него. бо не з'наю(т) // голосоу чужого. тое и(м) по(д) притокою повидѣль іс. а они того не мог'ли роздѣти. ш'то бы то

³⁵ ЧЕ(К). Ё не(д). Рекль гѣ ко прише(д) на соу(д).

³⁶ Рекль гѣ ко прише(д)шимъ заправ'ды.

На у(т)р'ни з'ла(ту) [!]* и с'тителе(м) и с'тмѣ ко(н) на лв(т)ръгїи.

была за повѣсть. котороую имь їс повидѣль. повѣторє пакь рекль имь їс. заправды заправды повѣдаю вамь. иже я єсми дверами ѡвечими. вѣси который жь коли передо мною пришѣли. злодѣе єсть. и розбѣйнищи. але не сѣлѣхали ихъ ѡвѣцѣ.

Я єсѣми дверами. а кто бы черезь мене вѣшоль. то(т) боудеть изѣбавленъ. а войде. и ѡпа(т) выйде. и пожито(к)* найде(т). Конє(ц) че(к), и сѣмоу коста(н)ти(н). ієрархѡмь. и оутрьни. // Злодѣй не дѣла иногѡ прѣходитъ. єдно абы оукраль. и забиль. и погоуби(л). а я того дѣла пришоль єсѣми абы животь имѣли и болѣше имѣли. я єсми пастырь добрый. пасты(р) добрый. и дѣшоу свою покладаєть за ѡвѣцѣ. але наємникъ, который не єсть власѣтнымъ па(с)тыремь. которогѡ жь то не є(ст) власный ѡвѣцѣ. єсли бы оувидѣль волѣка а ѡнь иде(т). то и ѡвѣцѣ зоставивши оутѣкаєть. а волкѣ ихъ оухватає(т). и розганаєть ѡвѣцѣ. а наємни(к) оутѣкає(т). бо наємнико(м) єсть. и не (д)бає(т) ѡ ѡвѣца(х). // я єсѣми пастырь добрый. и знаю ѡвѣцѣ мои. и зѣнаю(т) и мене мой. якъ же ѡ(ц) мене знаєть. такѣ же и я ѡца зѣнаю. а и дѣшоу мою покладаю за ѡвѣцѣ. Маю єще и иный ѡвѣцѣ. который не єсть с той загорѡды. и тыи годи(т) ми (с) привѣрѣноути [!]. и боудоуть слоухати голоса моего. и боудеть єдино стадо. и єдинъ пастырь. ко(ц) сѣтле(м).

за(ч)

лѣс³⁷

389 зв.

390

Того дѣла мене ѡцѣ мой любить. иже а и дѣшѡ мою покладаю. абыхъ ѡпа(т) приналъ єй. иный пакь нихѣто не беретъ єй ѡ мене. але а покладаю єй самъ ѡ себе. бо маю // моцѣ положить єй. маю тыжъ моцѣ и ѡпа(т) взати єй. и тоє росказана маю ѡ ѡца моего. и сталасѡ розность межѣ жиды, дѣла ѡныхъ словъ. и мносѣи мѡвили зѣмежи нихъ. иже бѣса має(т). и неплѣного єсть розоумѡу. дѣла чѡгѡ слоухаете єго. а другѣи пакь мѡвили. таковы(х) словъ не можеть мѡвити. то(т), который бы мѣль бѣса. або чи можеть бѣсѣ слѣпомѡу оочи ѡтворити [!].

за(ч)

лѣс³⁸

390 зв.

Было пакь тогды поновѣленіє цѣркѡвѣ вѣ ієр(с)лимѣ. зимѣ. и ходиль їс вѣ цѣркѡвѣ, вѣ притворѣ соло // моновѣ. в сѣнєхъ солѡмоновѣхъ. ѡстоупили пакь єго жидѡвє. и мѡвили ємоу. поколє дѣши наши дерѣжи(ш). єсли ты єси хѣс. повѣжѣ намъ явнє. ѡповѣдѣль имь їс рекоучи. а видь єсми вамъ повидѣль. але не вѣроуете. оучинѣкы который я чиню вѣ има ѡца моего. тѣи высвє(д)чають ѡ мнѣ. але вы не вѣроуете. бо не єсть єсте зѣ ѡвєцѣ моихъ. якъ же єсми вамъ повидѣль.

за(ч)³⁹

391

³⁷ Рекль гѣ ко пришє(д)ши(м) к не(мѡ) я єсми двє(р).

ѡбѣщи(м) сѣлє(м).

³⁸ Па(к) є не(д). Рекль гѣ кѣ при того дѣла.

³⁹ На ѡсѣненіє цѣркѡвѣ. было па(к).

- за(ч)
лїѣ⁴⁰
391 зв. **Ѡв'цѣ мой** голоса моего слоухаю(т). а и я ихъ зынаю. и за м'ною идоуть. А я да(м) имъ живо(т) вѣч'ны(и). // **Конєць па(тк). и сїѣнїю. А** не погыноу(т) навѣкы. а тыжь них'то не вытрѣгне(т) ихъ из роукъ моихъ. ед'но **Ѡцѣ** мой который мнѣ даль ихъ. то(т) ест' бол'шій на(д) в'сѣми. и не може тыжь ихъ них'то вырвати з роукъ и **Ѡ Ѡца** моего. бо я и **Ѡцѣ**. едино есмо. тогды похватили жидове камѣна. и хотѣли его забити. **Ѡповидѣль** имъ їс. много есми ва(м) добры(х) оучиньковъ показаль **Ѡ Ѡца** моего. дла которы(х) оучин'ковъ и каменїемъ мечете
- 392 на ма. **Ѡповидѣли** емоу жи(до)ве // рекоучи. про добрый оучин'кы каменїемъ не мечемо на тебе. але иже хѣлишь. иже ты боудоучи члкомъ а повѣдаеш'са быти бгомъ. **Ѡповидѣль** имъ їс рекоучи. а чи не написано в' законѣ вашемъ. и я есми рекл' иже богове есте. а если же **Ѡныи** наз'валь богами. до которы(х) са слово бжїе стало. а не може(т) быти роушено пис'мо, написан'ное **Ѡ Ѡно(м)** то. кото(ро)го жь постиль **Ѡцѣ**. и на свѣ(т) послаль. а вы мовите иже хоулѣ мовишь.
- 392 зв. иже ссми [!]* такъ рекль. иже сїѣ бїи е(с)м'. // Если же бы(х) не чиниль оучин'ковъ **Ѡца** моего. то бысте могли не вѣрити мнѣ. а ес'ли чиню. и ес'ли бысте мнѣ не вѣрили. оучин'комъ моимъ вѣрѣте. абы есте поз'нали а вѣрили. иже въ мнѣ ест' а и я в' не(м). **Конєць. соуботѣ.**
- за(ч)⁴¹
393 **И хотѣли** его пойматї. а **Ѡнь** вышоль з'межи нихъ. и пошоль Ѡпать за иѡрдань. на **Ѡное** мѣсце, где то пере(д) тымъ **їѡан'нь** людъ кр(с)тиль. и тамъ перемеш'каль. многый пакъ приходи(ли) к нему. и мовили рекѣчи. заправ'ды и(ж) **їѡан'нь** // ни единого з'накоу, не оучиниль. але всѣ рѣчи который **Ѡ** томъ повѣдалъ **їѡан'нь**, правда е(ст). и многый пакъ вѣровали в него. **конєць. ге(н), вї.**

Єв(г)листа повѣдає. якъ хс лазара вскресиль. и якъ ты(ж) жидове радат'са якъ бы хѣ забити мо(г)лї.

гла(в). аї.

а за(ч)
лѣѣ⁴²
[аї]

- 393 зв. Быль пакъ нѣякы(и) немоц'ный члкъ на има лазарь. из' мѣста вифанїи. которое было мариино. и мар'фино, сестрь его. а то таа марїа. котораа помазала гѣ миромъ. дорогою мастю. и ѡтирала ноги его волосами головы своеї. то ей жь то бра(т) лазарь. который былъ не // **моцень**. тогды послали к нему сестры его рекоучи. гїи.

⁴⁰ Соу(б) є. Рекль гѣ ко прише(д)ши(м) Ѡв'цѣ мой.

⁴¹ Ге(н) вї. Въ Ѡ(н) (т) ча(с). хотѣли їса.

⁴² Въ Ѡ(н) (т) ча(с). былъ нѣякый.

Соу(б) з по(ст) ре(ч)ннаа ла(з)рева.

тоть которого ты любишь неможе(т). а їс оуслышав'ши то рекль. таа то немочь не є(ст) смр̄тел'наа. ед'но дла славы бж̄їей̄. абы сн̄ь бж̄їй̄ былъ прославлень дла ней̄. а и тоую мар'ѳѳ и сестроу ей̄ и лазара любиль їс. а коли оуслышаль иже лазарь неможе. и перемеш'каль на томь мѣс'тѣ два дн̄и. а потомь рекль оучїко(м) свои(м). пойдѣмо ѡпатъ до землѣ жидов'скоѣ. Реклі ємоу оучнїци єго. оучителю. не- дав'но хотѣли // тебе жидове каменїемъ забити. а ты ѡпатъ тамъ 394 же хочешь пойти. Ѡповидѣль їс. а ви(д) же дванадесать годинъ въ дн̄и єсть. если кто ходи(т) вдн̄ь то(т) не по(т)кне(т)са. бо свѣтлость того свѣта видить. а если кто вночи ходить. то(т) потькне(т)са. бо не машь свѣтлости в ней. тоє повидѣв'ши рекль имь. лазарь прїятель наш оуснѳ(л). Але пойдоу абы(х) єго зо снѳ збоудиль. Рек'ли пакъ є(мѳ) оученици єго. ес'ли ѳснѳ(л). то боудеть здоровь. Але їс мовиль ѡ смр̄тї єго. а ѡни са надѣва(ли). // иже бы їс ѡ спаню с'на мовиль. 394 зв. пов'торе пакъ повидѣ(л) имь їс яв'не рекоучи. лазарь товариш' наш оумр̄ль. и радъ ес'мі томоу иже єсми тамъ не былъ. а то дла васъ иже быс'те оувѣрили. а дла того пойдѣмо к немоу. тог'ды ѳома назван'ный близнецъ. дидимѳ(с). рекль оучнїкомь. пойдѣмо. абы єсмо и мы з'нимъ ѳмр̄ли. и пришоль їс. и нашоль єго. а ѡнь южъ чотыри дн̄и в' гробѣ лежи(т). бо была вифанїа близко ѳ їер(с)лима. яко бы падеса(т) стаянїи. або ровныхъ гошовь. и много и(х) // изъ жидовъ тамъ было 395 приш'ло. к' марїї̄ и мар'ѳѳ тѣшачи ихъ ѡ братѣ. мар'ѳѳа пакъ коли оуслышала. иже їс идеть. вышла против' него. а марїа дома зостала. и рекла мар'ѳѳа къ їсви. гїи. коли бы былъ ты тоуть. бра(т) бы мой былъ не оумр̄л'. Але и нїѣ вѣдаю. ѡ што бы еси єдно просиль ѳ ба. дасть тобѣ бѣ. Рек'ль ей̄ їс. встанеть из' мр̄твы(х) бра(т) твой. и рекла ємоу мар'ѳѳа. вѣдаю иже встанеть при воскр(с)нї(и) въ послѣднїй дн̄ь. Рекль ей̄ їс. я єсмь вѣскр(с)нїє и животь. и кто // вѣритъ в' мене. хо(т) 395 зв. бы также оумр̄ль. живъ боуде(т). и каждый который живе. и вѣритъ в мене, не ѳмреть навѣкы. вѣриш ли ты томоу. Рекла ємоу. вѣроую гїи. и я єсми оувѣрила. иже ты еси х̄с сн̄ь бж̄їи. который же еси на тотъ свѣ(т) пришоль. а тоє рек'ши пошла. и поз'вала мр̄їй̄ сестры своєй̄. тихо мовачи. оучитель пришѳ(л) єсть и зоветъ тебе. а ѡна коли оуслышала. борзо всхопившиса пошла к немоу. а їс еще былъ не пришоль до мѣстеч'ка. але еще былъ // на томь мѣс'ци. где то по(т)кала 396 єго мар'ѳѳа. тогды ѡнын̄и жидове который̄ были при ней̄ в' домоу и тѣшили ей̄. оуздрѣли мр̄їю иже вс'тала борзо и вышла. ш'ли за нею*. и мовили иже иде(т) плака(ти) на(д) гробѣ. але коли та(м) пришла

- мрїа. где то стоя(л). їс. оузрѣвши его оупала на ноги его. и рекла емѡ.
 гїи. коли бы ты былъ зде. не оумрѣль бы былъ бра(т) мой. а їс коли
 тоє оуздрѣль а вона плачеть. и жидове который̂ были с нею приш'ли
 396 зв. тыжь плачоу(т) постогналь дѡхомь. и зас'моутиль самь себе. // и рекль.
 где есте положїли его. и рек'ли емоу. гїи. пойди. а поглади, и запла-
 каль їс. и ре(к)лї жидове. ви(д)те якь его миловаль. а нѣкоторый̂ рек-
 ли. а чи не могль есть то(т) то. который же ѡвориль оочи слѣпонаро-
 жен'ного оучинити. абы и то(т) не оумрѣль. тогды ѡпа(т) їс постог-
 на(л) самь в' собѣ. и пошоль ко гробу. была пакь та(м) печера. а и ка-
 мень было положено на ней. тогды рекль їс. подоймѣте камень.
 397 Рекла пакь емоу марѡа сестра того который̂ былъ оумрѣль. гїи. ю(ж) //
 смертьдить. бо южь то четвер'тый днѣ в гробѣ лежитъ. Рекль ей їс. а чи
 не рекль есми тобѣ если вѣроуешь. оуз'дриш' славою бжїю. тогды
 ѡвр'ноули камень ѡ гроба. в' которомь былъ мер'твый положень. а їс.
 по(д)нес'ши к нбоу оочи свой̂. рекль. Ѡче. хвалю тебе иже еси мене
 выслоухаль. и вѣдаль есми я, иже ты мене всегда слоухаешь. але
 дла ты(х) людїй который̂ около стоять рекль ес'ми. абы оувѣрили,
 397 зв. иже ты мене пос'лалъ. И тоє рек'ши голосомь // великы(м) закрычаль.
 лазароу выйди вонь. и вышоль то(т) который бы(л) оумрѣль. и былъ
 ѡбв'аза(н) по роукамь, и по ногамь, крайками. и лице его было
 ѡброусомь ѡбв'азано. або полотномь. Рекль и(м) їс. роз'важите его. и
 поустѣте его нехай идетъ. тог'ды м'ногый которы(и) ѡ жидовь
 были приш'ли к' марѡѣ и мрїї̂. а видѣвши што ес'ть оучиниль їс.
 оувѣрили в' него. конець. лазареви. А нѣкоторый̂ з'межи нї(х) пош'ли
 398 ко закон'никомь. и повидѣли. што ес'ть оучиниль. їс. //
 398 зв. **за(ч) м⁴³** Тогды зобралисѧ ар'хїерее и закон'ници в радоу. и мовили што
 маемо чинити. иже тот' члѣкъ много знаменїй чинить. а допоус'тимо
 ли емоу такь. то и в'сѣ боудоуть вѣрити в' него. а на ѡстатокь ш'тобы не
 приход'ши рим'лане. и мѣс'та зо всѣмь народо(м) не вziali. Единь
 пак' змежи ни(х) на има каиафа. боу(д)чи того лѣта и(х) архїере-
 ѡмь. рекль. вы не вѣдаете ничего ани (с) на томь не розмышляете.
 иже лѣп'ше бы было намь. абы тотъ единь оумрѣль за люди. а не
 вве(с) // народъ загиноуль. а то не самь ѡ себе повидѣль. але иже былъ
 ар'хїереѡ(м), того лѣта. и пр(о)рковаль и(ж) їс хотѣль за люди
 в'мерети. и не тол'ко за люди. але и жебы тыжь снї бжїї̂ розогнаный̂
 збралъ вѣдино. Ѡ оного пакь дїа оурадили абы его забили. їс пакь
 южь не хожоваль яв'не межи жиды. але ѡишоль до ѡкраиньного

⁴³ Пне(д) з не(д). Въ ѡ(н) (т) ча(с). зобрали(с).

мѣста. которое єсть по(д)ле поуcтѣнѣ. названного єфраи(м). и тамъ перемеш'коваль, зъ оучѣнками своими. бы(л) бо близ'ко жидов'скы(и) великѣднѣ то єсть, пасха: // и шли многыѣ до іер(с)лима зъ оной то 399
оукраины пере(д) великоднѣмъ. абы (с) оуцестили. и гладали їса. и роз'мовали въсполь в цркви стоячи. и мовачи. ш'то са вамъ видить. чи не прійде(т) ли онъ на праз'дникъ. ар'хієрее и закон'ници были росказали. если бы кто видѣль его. гдѣ бѣдетъ. иже бы повѣль. абы его поймали. Ко(ц) пне(д)*.

Єв(г)листа поведає. якъ мрїа помазала ноги їсви миромъ. и тыжь якъ вѣханіє его было на ослатю въ іер(с)ли(м). я(к) ты(ж) народы оучи(т). ты(ж) о зернати пло(д)номъ в землю оусѣяно(м). якъ ты(ж) к нему ста(л)са голо(с) з неба. якъ ты(ж) многыи зъ закон'никовъ, оувѣрили.

гла(в). ві.
а за(ч)
мѣ⁴⁴
399 зв.

Пере(д) шестыми пакъ днѣми пас'хы. Пришоль їс. до ви // оаннѣ гдѣ то былъ лаза(р') оумрѣль. которого жъ то їс въскрѣсилъ из' мртвыхъ. тогды тамъ вробили ємѣ вечерѣ. а мароа послѣговала. а и лаза(р) былъ ѡди(н) с тыхъ которыѣ сѣдѣли с нимъ за столомъ. тогды марїа взавши ли(с)трѣ масти. то єсть фоун'ть масти. Котораа то масть была вроблена з на(р)дового корене. бар'зо коштовнаа. ни щимъ, не з'мѣшеное, миро. Которою жъ то мастю помазовала ноги їсвы. и ѡтира(л) волосами головы своеѣ, ноги его. а и домъ бы(л) напол'нил'са ѡ вон'ности оной добре запаш'ной, // мас'ти. тог'ды одинъ изъ ѡчѣковъ его иуда 400
снѣ симоновъ ис'скариѡта. которыѣ его хотѣль продати рекль. дла чого той то мас'ти не продано за трис'та грошѣй а дано бы то было [вї]
ѡбогымъ. а тоє рекл' не дла того абы мѣль мѣти мл'сть ко оубогы(м). але того дла иже былъ са(м) злодѣемъ. и скрин'коу завѣдалъ. и тый рѣчи которыѣ имъ были даваны носиль. тог'ды рек'ль їс. дайте ей покой. абы заховала тоую то масть ко днѣю погребенїа моего. ѡбогыѣ бо*, // в'сегда в' себе маєте. але мене не в'сегда мѣти боудете. Розоумѣль пакъ многыѣ народъ жидов'скы(и), иже тоутъ єсть. и приш'ли не тол'ко дла їса. але и жебы и лазара видѣли. которого жъ въскрѣсилъ из' мртвыхъ. такъ были ар'хієрее вранили, абы и лазара забили. бо дла него многыѣ приходачи ѡ жидовъ, вѣровали въ їса. А на зав'треш'ній пакъ днѣ. многыѣ народъ пришоль былъ на праз'дникъ. коли то оуслышали иже їс идеть до іер(с)лма. набрав'ші роузочокъ финиковыхъ. // 401

⁴⁴ В не(д) цве(т) на лв(т)р'гій. пере(д) ше.

ал'бо пал'мовыхъ. и выш'ли против' него, абы пот'кали его. и крычали мовачї. ѡсан'на. еже речѣ, сїси насъ. бл(с)ве(н) который идешъ въ
 401 зв. има г(с)дне, црѣ ѿлвь. и нашоль їс ѡсла. и всѣль на не. якъ же было и написано. не бойса дщери сиѡньскаа. бо црѣ тво(и) идетъ к тобѣ. который седи(т) на ѡслати ѡсличїнѣ. а на поча(т)коу томоу то оучнїци его не з'розоумѣли. але коли есть прославленъ їс. тогды в'спаматали. иже то было ѡ немъ написано. и то оучинили емоу. тое пакъ
 402 зв. то(т) народъ высвед'чо // валь. который при немъ на тотъ часъ были. коли то лазара позваль из' гроба. а вѣскрѣсилъ его из' мрѣтвыхъ. и дла того. вышоль против' него народъ. иже слышали иже ѡнь тое знаменїе оучиниль. конє(ц) не(д) цвѣ(т).

Тогды фарисєѡве мовили межи собою. видите иже ничего собѣ
 403 зв. помочи не можемо. бо мало не в'ве(с) свѣ(т) за ни(м) пошоль. были тыжъ тамъ межи ими грекове. ел'линове, который были приш'ли. абы са мліи [!] на дїѣ сваточ'ный. або хвалоу дали бгѡу. тый пристоуп'ив'ши [!] к' филип'пови. который то // родомъ былъ з' виѡсаиды мѣста оукраины галиле(и)скої. и просили его рекоучи. гос'подине. або пїє. хочемо абы(х)мо їса моглї видѣти. пошод'ши филип'пъ и повидѣль тое ан'дреѡви. то пакъ сполоу ан'дрей ис' филип'помъ. повидѣли тое їсѡви. а їс имъ на тое ѡповидѣль рекоучи. ю(ж) пришоль
 404 зв. есть часъ. абы (с) рос'славиль сїѣ чл(с)кый.

Заправ'ды заправ'ды повѣдаю вамъ. ес'ли бы зер'но п'шеничное
 405 зв. впа(д)ши в' зем'лю, а не замер'ло. то бы едно само такъ пребыло. а если оумреть. то // великый пло(д) з' себе выростить. Конєць, в'то(р)кѣ.

Кто милоуетъ дїѡу свою погоубить еї. але кто бы ненавидѣль
 406 зв. дїѣ своей на семь свѣтѣ. то(т) заховає(т) еї на живо(т) вѣчный. а если кто мн(ѣ) слоужить. нехай за мною идетъ. бо где я боудоу. тамъ тыжъ и слоуга мой боудеть. а боуде(т) ли кто мнѣ слоужити. поч'ти(т) его ѡцѣ мой. который е(ст) на нбси. Нїѣ дїѡа моа зас'моучена есть. а ш'то (ж) маю дѣлати. або речѣ. ѡчє избави мене ѡ часа того але
 407 зв. того ес'ми дла пришоль к томоу часови. //

Ѡчє. прос'лави има твоє. тогды пришоль голось з нба мовачїй.
 408 зв. и прос'лавиль ес'ми. а и ещє рос'лавлю. Народи пакъ который около

⁴⁵ Вто(к) з не(д), въ ѡ(н) (т) ча(с). фарисєѡ(в).

⁴⁶ Ап(ст)лѣ полика(р)пѣ, запра(в)ды.

⁴⁷ Рекль гѣ свои(м) оу(ч). кто милѣ(т).

В поклонєпїє ч(с)тимѣ древоу и в постри(ж)нїє мнихо(м).

⁴⁸ Рекль гѣ. ѡчє прослави.

На у(т)р'ни на во(з)двї(ж)нїє ч(с)тна(г)[о] кр(с)та.

стояли, тоє слышали. и мовили. иже са громь сталь. а иный поведали. иже агль мовиль к нему. Ѡповидль їс и рекль. не дла мене са то(т) то голо(с) сталь. але дла вась. Нїѣ южь єсть соу(д) свѣта того. нїѣ кнзь свѣта того вывржень боуде(т) вонь. а и я если боудѣ по(д)несень Ѡ землѣ. то всѣ(х) приволокоу к' собѣ. а тоє поведаючи. даваль // з'нати. якоу смртїю оумерети мѣль. Ѡповидѣли ємоу народи рекоучи. мы єсмо слышали изь закона. иже хс пребывае(т) навѣкы. а ты якь мовишь. иже мѣси(т) по(д)несень быти снѣ члкый. к'то ж' бы то былъ снѣ чл(с)кый. Ѡповидль и(м) їс рекоучи. єще на малый часъ свѣ(т)ло с вами єсть. ходѣте ж' покы єще свѣта маєте. абы вась т'ма не ѡбышла. бо к'то ходи(т) в' темнос'ти. то(т) не вѣдаєт, коуды иде(т)ть [!]. 403 зв.

Покы єще свѣтъ маєте. вѣроуйте въ свѣтъ. // абыте были снѣ свѣ(т)а. **Конєць, єв(г)лїю на възви(ж) [!] и на поклонєнїє ч(с)тна(г)[о] кре(ст).** тоє мовиль, їс. а ѡишо(д)ши с'крыльса пре(д) ними. а хо(т) же ѡнь такъ великый з'накы чинова(л) пре(д) ними. єдначь не вѣровали в него. а то то(г)[о] дла. абы са пр(о)рочество исаїа пр(о)рока выпольнило. которое ѡнь пр(о)роковаль, рекоучи. гї. кто оувѣриль слоухоу нашємоу. и мышца гн̄а. рама. або плечѣ. комоу єсть зьявлена. дла того не могли оувѣрїти. бо и пов'торе то(т) же исаїа повидль. ѡслепиль оочи ихь. и ср(д)ца и(х) // яко камень затвер'дилъ. абы оочима не видѣли, а ср(д)цемъ не розоумѣли. и не навр'ноулиса. а и я ихь не оуздоровиль. тоє поведалъ исаїа, коли видѣль славоу єго. и мовил' ѡ немь. а ви(д) же ис' кнажать много и(х) оувѣрило в него. але про закон'нїкы выз'навати єго не смѣли. а то дла того. абы изь собороу виг'нани не были. бо бол'ше миловали хвалоу лю(д)скоую. ниж'ли славоу бїю. а їс пакъ голосомь закрычалъ и рекль. кто вѣрѣетъ в' мене, не в' мене вѣрѣетъ. але в' того который мене послалъ. и кто мене // видить. види(т) и того который мене послалъ. а и я єсми свѣтлостю. и на свѣ(т) єсми пришоль. абы каж'дый который в' мене вѣроує(т) абы в' тем'ности не ѡсталь. а если бы кто мой слова слышалъ. а не оувѣриль. я єго не сѣждѣ. бо не пришоль єсми я. абы(х) свѣ(т) соудити мѣль. але абы(х) привель весь свѣтъ на из'бавленїє. ко(ц). срѣ(д). Кто са мене запри(т), а не хоче(т) принати моихь словь. має(т) кто бы єго соудиль. Слова. который я мови(л) тый єго боудоу(т) соудити, в послѣ(д)нїй днѣ. бо и я єс'ми Ѡ себе самого не мови(л). // але который мене посла(л). Ѡпѣ самъ ми даль розказана, што быхь справова(л). 404 зв. 405 зв. 405 зв.

⁴⁹ Сре(д) з̄ не(д), Ре(к)ль г̄ к при(д). покї.

и што бы(х) мовиль. а вѣдаю иже его розказана животь вѣчный є(ст). ш'то едно а мов'лю, та(к) якъ ми розказаль ѿць тоє и чиню.

ЄѸ(г)листа поведає(т), якъ хс оучїко(м) ноги оумыває(т), и наоучає(т) и(х) новомоу приказаню. абы милова(л) єдинь дру(г)[о]го. и иудинѣ зра(д)у. и петрово ѿвер'жена, напере(д) повѣдаєть.

гла(в).гї. Прежде п'раздника пасхы. вѣдалъ їс иже пришоль є(г)[о] ча(с).
а за(ч) абы перешоль с' того с'вѣта къ ѿцоу. оумиловав'ши* свой ажь до
мѣ⁵⁰ кон'ца** который были на свѣтѣ. И была вечера. а южь былъ діаволь
406 вложилъ в ср(д)це, иудѣ сїоу симоновоу, кото // рый былъ скариота.
[sf] абы его продалъ. ч'ти че(т)ве(р)то(к) великій на ли(т)р'ги(и). Вѣдалъ їс.
иже в'сѣ рѣчи даль ємоу ѿць в роуки. иже ѿ бѣ вышоль. и ѡпат' ко
бгоу иде(т). в'ставши ѿ в'ечерѣ [!]. и из'ложилъ ѡдѣна свое. и в'зав'ши
лен'тиѡнь. полотно, л'наноє. и ѡпоясальса. а потомъ налилъ воды
въ оумывальницю. в мѣд'ницюу. або в' лоханю. и почаль оумывати
ноги ѡчїкомъ своимъ. и ѡтирати полот'номъ. которы(м) былъ ѡпоя-
сань. пришоль пакъ к' симонову петрову. и рекль ємоу петръ. гїи. ты
406 зв. то хочешъ ѡ // мыти мой ногы. ѡповидѣль їс и рекль ємоу. ш'то а
чиню, ты того не вѣдаєшь ниѣ. але потомъ [!] вѣдати боудешъ. рек'ль
ємоу петръ. гїи. не боудеши ми мыти ногъ моихъ навѣкы. ѡповидѣль
ємоу їс рекоучи. если же тебе не оумыю. не маєшь части мѣти со
мною. рекль ємоу симонъ петръ. гїи. не тол'ко ногы мой. але и роуки и
407 главоу. їс. пакъ рекръ [!] ємоу. кто єсть оумыгый. то(т) не потребуєть
єдно ногы оумыти. бо єсть весь чистъ. и вы чисти есте. але не в'си. //
Вѣдал' бо, который з' ни(х) мѣль его продати. и дле того такъ рекль,
иже не в'сї есте чисти. ко(ц) пе(р)вомѣ єѸ(г)лїю. на оумывенїє.

за(ч) И якъ южь оумыль ногы ихъ. в'заль на себе ѡдѣна свое и сѣль
мѣ⁵¹ ѡпа(т) за столъ. и рекль имъ. вѣдаєте ли. ш'то єсми вамъ оучиниль.
вы называєте мене оучителемъ и г(с)пдиномъ. тоє добре мовите. бо
заправды єсть єсми. а если же а боудоучи г(с)пдиномъ, и оучителемъ
ваши(м). а оумыль єсми ногы вашї. то и вы єдинь другомоу так'же
407 зв. ногы оумывайте. // бо єс'ми вамъ из' себе прикла(д) даль. абы есте и вы
чинили так' же. якъ єс'ми и я оучиниль. Прав'доу. правдоу вамъ повѣ-

⁵⁰ Въ ѡ(н) (т) ча(с). прежде празд'ни.

В че(к) ве(л) єѸ(г) ѡ на умы(в).

⁵¹ Въ ѡ(н) (т) ча(с). Коли оумы(л) їс.

ЄѸ(г)ліє ѿ по оумы(в).

даю. не єсть слоуга болшій надь господаремь своимь. ані посель не єсть болшій ѿ того, который его посла(л). Вѣдаєте ли тый рѣчи. бл(с)вени єсте, если и(х) чини(ти) боудете. **Конецъ в̄ єв(г)ію.** по оумы-
венію. преи(ди) в че(к). ве(л), в ма(т)ѡєа в' гла(в), кѣ. а в за(ч) рї. коли
йли рекль и(м), іс. не ѡ всѣ(х) то вась мов'лю. бо я вѣдаю который
єс'ми выбралъ. але иже бы са писмо выпол'нило. то(т) кото(ри)й* ясть 408
хлѣбъ со // мною. по(д)двигнетъ на ма патуо свою. нїѣ повѣдаю вамъ
ѡ томъ напере(д), ниж'ли са тоє стало. а коли тоє боудеть абысте
вѣрили. иже я єсм'. прав'доу прав'доу повѣ(д)ю вамъ. єсли к'то при-
мдетъ того которого бы(х) а послалъ. то мене примдетъ. а кто мене
примдетъ. прїмоуетъ и того. который мене послалъ. а тоє рек'ши
іс засмоутил'са дѡомь. и высве(д)чалъ а повидѣль имь рекоучи. прав'доу
прав'доу повѣдаю вамъ. иже еди(и) з'межи вась мене про(д)ти [!]* хоче(т). 408 зв.
тог'ды оучїици // погладовали ѡдинъ на друогого. мыш'лачи, ѡ комъ
бы то мовиль. былъ пакъ единъ зь оученїковъ ісвыхъ. который то
вззлегъ на прѣсе(х) ісвыхъ. которого то миловалъ іс. томоу жь то на
памать даль симонъ петръ. яко бы рекль ємоу. проси его. кто бы то
былъ, ѡ которо(м) то мовить. а ѡнь коли прихилил'са до прѣсїй
ісвыхъ. пыталъ его рекоучи. гї. который то єсть. повидѣль ємоу іс ре-
коучи. то(т) єсть которому а ѡмочив'ши хлѣба подамъ. и ѡмочи(в)ши 409
часть хлѣба. пода(л) июдѣ, // симоновоу с'скарїѡта. и бор'зо по хлѣбѣ
в'шоль в него дїаволь. и рек'ль ємоу іс. што чинишь. чини жь бор'зо.
того пакъ жаднии с ты(х) который тамъ седѣли не розоумѣли. дла
чого тоє рекль ємоу. а нѣкоторый з ни(х) так са надѣвали иже іюда
завѣдалъ скрин'коу. або мѣшоць. иже бы ємоу іс рекль. абы накоупиль
ты(х) рѣчїй. которы(х) намъ потреба ко дїєви с'тмоу. ал'бо. иже бы
што даль оубогымъ. А ѡнь в'зав'ши ш'тоукоу хлѣба. бор'зо вышоль. и
южь но(ч) была коли вышо(л). // Іс па(к) рекль коли іюда вышо(л). 409 зв.
Нїѣ прослависа сїѣ члчський. и бгѣ прослависа ѡ немь. а если 410
бгѣ прослави(т)са ѡ немь. и бгѣ прослави(т) его самъ в' собѣ. а и
бор'зо прослави(т) его. дѣти еще малыи ча(с) боудоу с вами*. и боу-
дете мене гладати. якъ єс'ми и жидомъ повидѣль. где а идоу, тамъ
вы не можете прїйти. так' же и вамъ нїѣ повѣдаю. приказана новое
даю ва(м). абысте любили єдинъ друогого. якъ (ж) и я вась любиль.
так' же абысте любили, и вы єдинъ друогого. по томоу познають
вась всѣ. иже єс'те мой оучїици. єсли любовь боудете мѣтї // межи

⁵² Рекль гѣ свои(м) оу(ч)нї, нїѣ про.
Єв(г)ліє пръвое с'тых' стр(с)теи.

собою. Рекль ємоу симонь петрь. гїи. где идешь. Ѡповидѣль ємѣ їс рекоучи. где а идоу. ты не можешь пойти за мною нїѣ. але потомь за мною пойдешь. рекль ємоу петрь. гїи. дла чого быхь не могль нїѣ ити за тобою. нїѣ и дїшоу мою за тебе положоу. Ѡповидѣль ємѣ їс. дїшоу ли твою за мене положишь. прав'доу правдоу, повѣдаю тобѣ. еше не въз'гласить алекторь. не запоеть, когоуть. або пѣвень. а ты са три разы мене запришь.

ЄѲ(г)лисѣта выписоує. якъ хс оучить, иже ѡцѣ в немь пребываеть. а онь въ ѡцїи. ты(ж) заповѣдає, абыхмо приказана его попольнали. якъ тыжь ѡ зосланю дха сѣго напере(д) повѣдає. //

410 зв.

глава. дї.
а за(ч)
мѣ⁵³

И рекль оучїкомь свои(м). нехай са не зас'моучаю(т) ср(д)ца ваши. вѣроуйте в' б҃га. и в' мене вѣрѣ(и)те. бо в' домоу ѡцїа моего ѡбители многїи єсть. меш'кана. а е'сли бы иначей было, повидѣль бы(х) вамь. але идоу абыхь вамь з'готоваль мѣсце. а е'сли (ж) а пойдоу вамь мѣсце наготовити. и ѡпа(т) прїйдоу. и поймоу вась к собѣ самомѣ. абысте где а боудоу, и вы там' же были. а где я идоу и вы вѣдаете. и дорогоу знаете. рекль ємѣ ѡма. гїи. не вѣдаемо, где идешь. як же можемо дорогоу з'нати. Ре // кль ємоу їс. я есмь дорога. и прав'да. и живо(т). никто же не прїйдеть, ко ѡцїоу. едно черезь мене. е'сли бы'сте мене з'нали. то и ѡцїа моего бы'сте з'нали. и ѡ того часа з'наете его. и видѣли есте его. Рекль ємоу филип'пѣ. гїи. оукажи намь ѡцїа. а то боудемо за досить мѣти. Рекль ємоу їс. черезь та(к) дол'гїи чась з' вами есмь. а не позналь еси мене. филип'пѣ. к'то видѣль мене. видѣль и ѡцїа мое(г)[о]. а ты якъ мовишь. оукажи намь ѡцїа. ал'бо не вѣришь. иже а въ ѡцїи. // а ѡцѣ въ мнѣ єсть.

411

411 зв.

за(ч)
мѣ⁵⁴

Слова которїи я вамь повѣдаю. самь ѡ себе ихь не мовлю. але ѡцѣ въ мнѣ пребываеть. и то(т) оучин'кы чинить. вѣроуйте мнѣ. иже я есмь въ ѡцїи. а ѡ(ц) въ мнѣ є(ст). Конє(ц) па(тк)*. А е'сли не такь. дла ты(х) оучиньковь вѣроуйте мн(ѣ). Прав'доу правдоу вамь повѣдаю. кто вѣри(т) в' мене. оучин'кы которїи я чиню. и онь чинити боудеть. и бол'ше на(д) тїи чинити боуде(т). бо я идоу до ѡ(ц) моего. а што коли боудете просити ѡцїа въ има мое. то оучиню. абы былъ прославлень ѡ(ц) // въ сїѣ. а е'сли боудете чого просити въ има мое. то и я оучиню. Е'сли мене милоуете. дрѣж'те жь приказана мой. а я

412

⁵³ Па(к) з не(д). Рекль гѣ свои(м). нехай (с).

⁵⁴ Соу(б) з не(д). Рекль гѣ свои(м). Слова.

оупрошоу ѿца. и да(ст) вамъ иншого потѣшителя. абы мешкаль с вами навѣки дѣх истинный. которого свѣтъ не може(т) прияти. бо его не види(т), ани его знаеть. Але вы его знаете. бо оу васъ мешкаеть. и в' ва(с) мешкати боудеть. и не ѡстави(т) васъ сиротами. придоу к вамъ еще мало. и свѣ(т) видѣти мене не боудеть. але вы мене видѣти боудете. бо если я // живоу. и вы живи боудете. и в то(т) днѣ порозоумѣете вы иже а въ ѿци мое(м). а вы въ мнѣ, а и я в' васъ. 412 зв.

Кто мае(т) заповѣди мойѣ и ховае(т) ихъ. то(т) мене любить. а кто мене любить. то(т) ѿ ѿца моего възлюбленъ боудеть. а и я боудоу его любити. и оукажоуся емоу самъ. Конецъ. соуботѣ. Рекль емоу юда, не ѡнонь который былъ с'скаріота. гѣ. ш'то мае(т) быти. иже ты намъ хочешъ са оуказати. а не миру. ѿповидѣль їс и рекль емоу. если мене кто люби(т). слова мойѣ дер'жати боуде(т). // а и ѿць мой миловати его боуде(т). и до него прїйдемо. и мешкана в немъ оучинимо. а кто мене не милоуетъ. и словъ мои(х) не дер'жи(т). и рѣчь котороую слышите, не есть моа. але ѿца мое(г)[о] к'торый мене послалъ. Конецъ, апостолю. Зри ѿ сто(м)дѣѣ*. тый есми рѣчи вамъ повидѣль оу ва(с) мешкаючи. оутѣшитель пакъ дѣх с'ты(и). которого пошлетъ ѿць въ има мое. то(т) ва(с) наоучи(т) в'семоу. и в'споманеть ва(м) всѣ рѣчи. который ес'ми вамъ коли мовиль. миръ ѡставляю вамъ. и смиреніе мое даю вамъ. не и яко миръ даеть. и я // даю вамъ. 413 за(ч)⁵⁵

Нехай са не засмоучають ср(д)ца ваши. ани оустрашают'са. слышали есте якъ есми вамъ повидѣль. иже идоу. и ѡпа(т) к ва(м) придѣ. если бысте любили мене. радовали бысте са ѡ в'семъ, иже есми рекль. идоу къ ѿцоу. бо ѿць мой бол'шї(и) есть ѿ мене. и ннѣ ва(м) повѣдаю. напередъ ни(ж)ли са тое стало. абысте коли са тое стане оувѣрили. бо южь не много боудоу мовити з' вами. бо южь пришлоь того свѣта кнѣзь. а въ мнѣ не мае(т) ничего. але иже бы миръ позналь. и(ж) и я милоую ѿца. и якъ же // мнѣ розказаль ѿць так' чиню. в'стан'те. а пойдѣмо ѿтоле. 414 за(ч) мѣ⁵⁶

Єв(г)листа выписоуе. иже хѣ поведает са быти винною лозою. а оучнїкы лѣторослами. ты(ж) приказоуетъ. абыхмо са всѣ посполоу миловали. гла(в). єї.

⁵⁵ С'тмѣ ап(ст)лу ю(д), Рек'ль гѣ свои(м). кто.

Не(д) з напере(д) ищи. в гла(в). зї а зачало нѣ.

⁵⁶ Пне(д) з не(д), Рекль гѣ свои(м), неха(и) (с).

- гла(в). є.
а за(ч)
нѣ⁵⁷
- Я єсми лоза истин'нал. а ѿць мой дѣлатель єсть. в'сакоюу роз'тоу котораа ѿ мнѣ не дѣлає(т) плода. ѿрѣзоуєть єй. и в'сакоюу дѣлающоюу плоды ѿтерєблаеть єй. абы єще бо(л)шій пло(д) приносила. Вы єсть єсте чистыми дле слова моего которое єс'ми вамь повидѣль. боу(д)те въ мнѣ. а и я в' вась. якь же роз'ка не може зростити плодоу
- 414 зв. сама ѿ себе. // єс'ли не боуде(т) на лозѣ. так же и вы єсли въ мнѣ не пребудете. я єсми лоза. а вы єсте лѣторосли. кто боудеть въ мнѣ. а и я в немь. то(т) из'рости(т) плодъ многы. бо без мене ничого оучинити не можете. єсли кто не боуде меш'кати въ мнѣ. вывержень боуде(т) вънь. и якь роз'ка оус'хне(т). и из'бираю(т). єй, и на ѿгнь оуврѣгоу(т), и из'торыть. єсли бы єсте въ мнѣ меш'кали. и слова мой оу ва(с) пребудоу(т). што коли боудете хотѣти просити з'боуде(т)са вамь. **Конєць пне(д), и с'тмоу ап(ст)лѣ.** ѿ томь то прославит'са ѿць мой. иже бысте мно // гый пло(д) принесли. и боудете мой оучнѣци.
- 415 за(ч)
нѣ⁵⁸
- Якь же въз'любил' ма ѿць а и я вась полюбиль. боу(д)те жь в люб'ви моеї. єсли бысте приказана мой дрѣжали. боудете перебува(ти) в люб'ви моеї. якь же и я приказана ѿца моего дрѣжалъ. и в' мл(с)ти єго перебываю. тый то рѣчи мовиль єсми вамь. абы радо(ст) моа зоставала в' вась. а и ваша радость была бы выплѣнена. то є(ст) приказана мой. абысте єдинь друогого миловали. якь (ж) и а вась оумиловалъ. болшого милована на(д) тоє никто не маєть. иже // бы дшоу свою положиль за товариши свои. вы с'те мой товариши. єсли то оучините што коли приказоую вамь. и южь вась не бѣдоу называти слоугами. бо слоуга не вѣдаєть што чинить господарь єго. але єсми вась назвалъ товариш'ми. бо в'сѣ рѣчи который єсми коли слышаль ѿ ѿца моего повидѣль єсми вамь. не вы сте мене выбрали. але я ва(с) выбраль. а поставиль єсми вась, абы єсте пош'ли и пло(д) принесли. а пло(д) вашь пребуде(т). и чога бысте єдно просили ѿ ѿца моего въ
- 416 за(ч)
нѣ⁵⁹
- има мое. да(ст) вамь. **Конєць, с'тмоу. //** Тоє приказоую вамь. абысте миловали ѿдинь друогого. а єсли мирь ва(с) ненавидить. видите, иже и мене пер'ше ѿ на(с) възненавидѣль. єсли бысте ѿ мира были. мирь што єсть єго любиль бы. але иже не єсть єсте ѿ мира. выбраль бо єсьми вась з'межи мира. того дла ва(с) мирь ненавидить. В'споматайте на ѿный слова. который єсми вамь повидѣль. иже не єсть слоуга бол'шій ѿ господара своего.

⁵⁷ Рекль гѣ свои(м) оу(ч). я єс'ми ло.

⁵⁸ Рекль гѣ свои(м) оу(ч), якь же въз'.

⁵⁹ Соу(б) ꙗ по па(с). Рекль гѣ свои(м) оуче тоє прика.

если жь са мнѣ противили. то и вамъ (с) противити боудоу(т). а если слова мой дер'жали. то и ваши де(р)жати боудоу(т). але то в'се // вамъ 416 зв.
 оучинать дла имена моего. бо не з'нають того который мене послалъ. бы(х) былъ не пришоль и не мовиль имъ. грѣха бы не мѣли. але нѣтъ вымовитиса не могоу(т). ѿ грехоу своего. Кто мене ненавидить. и ѿца моего ненавиди(т). бы(х) былъ не оучиниль межи ними ты(х) рѣчій. которы(х) никто иный не оучиниль. грѣха бы не мѣли. але нѣтъ оувидѣли. и въз'ненавидѣли ѿца моего. але абы (с) напол'нило слово. которое в законѣ ихъ написано є(ст). иже мене дар'мо въз'ненавидѣли. 31
 а коли оутѣ // шитель придетъ. которого я вамъ пошлю ѿ ѿца. дѣхъ 417
 истин'ный. который ѿ ѿца исходи(т). то(т) высве(д)чає(т) ѿ мнѣ. а и вы сведчити бѣдете и(ж) споча(т)ка съ мною есте.

Єв(г)листа выписоує, иже хс оучікомъ напередъ повѣдаєть, ихъ терп-ливости. ты(ж) повѣдаєть и ѿ своємъ на небеса възнесеніи, и дѣа стго сошествіи. гла(в). сі.

Тый то рѣчи повидѣ(л) єсми вамъ. абысте (с) не съблаз'нили. ѿ соборовъ выженоуть васъ. але придетъ часъ. в'сакый который оубієтъ васъ. боуде(т) са надѣвати. иже бы тымъ слоуж'бою принеслъ боу. конецъ соу(б), и мѣнко(м). а тото вамъ оучинать. бо не з'нають ѿца, ани мене. а тый то рѣчи // мовиль єсми вамъ. коли придетъ часъ. 417 зв.
 в'спаматайте то. иже єсми вамъ повидѣль. ты(х) пакъ то рѣчій не мовиль єсми ва(м), при поча(т)коу. бо былъ єс'ми з' вами. але нѣтъ идоу к томоу который мене послалъ. ани єдинъ з' васъ мене не пытай где идєшь. але иже єсми вамъ тый то рѣчи повидѣль. жалости напол'нили єсми ср(д)ца ваша. але а вамъ прав'дѣ мовлю. лѣп'ше єсть вамъ, абы(х) а пошоль. бо если бы(х) не пошоль. потѣшитель не придетъ. але если пойдоу. пош'лю єго к вамъ. а ѿнь пришо(д)ши ѿбличи(т) // мира. ѿ 418
 грѣсѣ. и ѿ прав'дѣ. и ѿ соудѣ. ѿ грѣсѣ бо, иже не вѣроуете в' мене. ѿ правдѣ пакъ, и(ж) идоу к ѿцоу моемоу. и к томоу не боудете мене видѣти. ѿ соудѣ пакъ. иже кїзь сєго свѣта ѿсоуждєнь єсть. єще многый рѣчи маю мовити вамъ. але не можете з'носити нѣтъ. але коли приде(т) ѿнонь дѣхъ истин'ны(и). то(т) васъ наоучитъ на в'сакоу прав'доу. Конє(ц) в'то(р)коу. не боуде(т) бо самъ ѿ себе мовити. але ш'то бы коли оуслышаль тоє боуде мовити. и рѣчи который маю(т)

⁶⁰ Вто(к) з не(д). Рекль гѣ свои(м). При.

418 зв. прійти повѣсть вамь. // онь ма рославить. бо ѿ моего приметь. и повѣ(ст) вамь.

за(ч)
нѣ⁶¹ Все ш'то мае(т) ѿць мое е(ст). прото есми такь рекль. иже з моего въз'меть. и повѣсть вамь. за малымь южь не оузрите мене. и в'малѣ пакь и оузрите ма. бо южь идоу къ ѿцоу. нѣкоторый пакь зь оучни-ковь его мовили межи собою. што то есть. што намь повѣдае(т). в'малѣ не оувидите мене. и в'малѣ пакь оузрите ма. бо а идоу ко ѿцоу. прото мовили што то есть. што намь повѣдаеть, мало. не вѣдаемо

419 ш'то // мови(т). И поз'наль їс. иже хота(т) его пытати. и рекль имь. ѿ томь ли са пытаете межи собою. иже есми рекль. в'малѣ не оузрите мене. и в'малѣ пакь оузрите ма. прав'доу. прав'доу повѣдаю вамь. иже вы боудете плакати и нарекати. а свѣ(т) са боуде(т) радовати. и боудете са троскати. але троска ваша ѡбер'нет'са на радость. жона коли роди(т) смоутокь мае(т). бо пришла година ей. а коли са дита народить. южь не паматуе(т) ѡного смоу(т)коу за радость иже са есть члѣкь на свѣтъ народиль. прото (ж) и вы // нѣ смюутокь маете. але ѡпачь оуз'дроу вась. и боуде(т) са радовати ср(д)це ваше. и радости вашей ѿ никто ѿ вась не въз'меть. а в то(т) дѣнь ни ѡ ш'то мене пытати не боудете.

за(ч)
нѣ⁶² Заправды заправды повѣдаю вамь. если бысте едно чого просили ѿ ѡца въ има мое да(ст) вамь. Конець. середѣ. до того часоу. ничего есте не просили въ има мое. просѣте а въз'мете. абы радость ваша была напол'нена. тый есми вамь рѣчи по(д) при(т)чами повидѣль.

420 але приде(т) година. коли южь не в' при(т)ча(х) боудоу мовити // вамь. але яв(н)е ѿ ѿци моемь повѣмь вамь. в то(т) чась боудете просити въ има мое. а не мов'лю вамь иже я боудоу просити ѿца за вами. самь бо ѿць оумиловаль вась. бо сте са и вы мене роз'миловали. и оувѣрили есте. иже ес'ми ѿ бѣа вышоль. и вышоль ес'ми ѿ ѡца. а пришо(л) ес'ми на свѣ(т). и заса ѡпоущаю свѣ(т). а до ѡца идоу. рек'ли пакь емоу оучници его. ѡто (ж) теперь явне мовишь. а прї(т)чею ниякою не мовишь. нѣ ес'мо поз'нали, иже вѣдае(ш) всѣ рѣчи. и не потребуе(ш) абы та кто пыталь. черезь тое вѣримо иже еси ѿ бѣа // пришошь. ѡповидѣль имь їс рекоучи. нѣ ли вѣрите. ѡто жь иде(т) година, и южь есть приш'ла. роз'бѣгнетеса каж'дый в'своаси. а мене самого ѡставите. А ви(д) же не самь есми. бо е(ст) и ѿць со мною. тый то рѣчи мовиль есми вамь. абысте въ мнѣ покой мѣли. Конець. четвер'коу.

⁶¹ Сре(д) з не(д), Рекль гѣ свои(м), в'се што.

⁶² Че(к) з не(д). Рекль гѣ свои(м). запра.

на свѣтѣ с'корѣмъ мѣти боудете. але боу(д)те доброй надѣѣ иже есми а перемогль свѣта.

Єв(г)листа выписоує, иже хс, ѿ ѿца своего жадаєт ѡславена. и млт'са за оучѣи. и за тыи которыи двѣра(т) в него презь и(х) повѣсти. и бгѡу ѿцоу ихъ порочаєт. и просить рекоучи. где есми а, абы и они со мною были. глава, 31.

глава. 31.

а за(ч)

нѣ⁶³

421

Тыи слова рекши їс. по(д)несль оочи своѣ на небо и рекль. ѿчѣ // южь пришлоь естѣ часъ прослави сїа своего. абы и* снѣ тво(и) тыжь рос'славиль тебе. якъ (ж) и даль еси емоу моць надъ каждымъ члкомъ. абы в'сако што даль еси емоу. да(ст) и(м) животь вѣчный. ононь то естѣ животь вѣчный. абы тебе познали самого правдивого бга. и того которого еси послалъ їв хѣ. я есми тебе рославиль на земли. дѣло есми совершили. которое даль еси мн(ѣ) абы(х) е оучиниль. а нѣѣ прослави мене ты ѿчѣ, оу тебе самого. тою славою. которою есми мѣль оу тебе. пер'ше ниж'ли еще свѣ(т) былъ. ѡз'найми(л) ес'ми // има твое людемъ. которыи даль еси мнѣ, изъ свѣта. твоѣ были, а мнѣ и(х) даль еси. а они слово твое заховали. а нѣѣ познали иже всѣ рѣчи которыи еси мнѣ даль. ѿ тебе соу(т). бо слово. которое еси мнѣ даль. и я да(л) есми имъ. а они его прї(и)нали. и познали заправды, иже есми ѿ тебе вышоль. и оувѣрили, иже еси ты мене послалъ. и я за ними прошоу. не за весь свѣ(т) прошоу. але за ты(х) которыи еси мнѣ даль. бо вѣдаю иже тво(и) соу(т). и мои всѣ рѣчи твои соу(т). а твоѣ моѣ соу(т). а и я // рос'славлень есми в' нихъ. бо я не есмь южь на свѣтѣ. але они соу(т) на свѣтѣ. а я южь к тобѣ идоу. ѿчѣ стый заховай же и(х) въ име твое. которое еси мнѣ да(л). абы были едино. яко и мы есмо едно. доколе есми с ними былъ на свѣтѣ. и я есми и(х) заховываль въ имени твоємъ. ты(х) которы(и) еси мнѣ даль. и я есми и(х) ѡстереговаль. так. иже нї единь з' ни(х) не загиноуль. едно снѣ погыбел'ныи. абы са писмо выпол'нило. але нѣѣ к тобѣ идоу. а тыи то рѣчи мовлю на свѣтѣ. абы мѣли радо(ст) мою наплъненоую в' собѣ. // **Конецъ. недели.**

421 зв.

422

422 зв.

И я есми даль имъ слово твое. а свѣ(т) е в' ненависть взяль. бо не соу(т) ѿ свѣта. якъ же и я не есмь изъ свѣта. не прошоу абы в'зяль еси и(х) ѿ свѣта. але абы еси ихъ заховаль ѿ злого. бо не соу(т) ѿ

⁶³ Нє(д) з сѣы(х) ѡ(и), Вѣ ѡ(и) (т) ча(с). По(д)несль.

свѣта. якъ же и я не есмь ѿ свѣта. ѡсти ихъ. по правдѣ твоєй. и слово твоє правда естъ.

за(ч)
нз⁶⁴
423
423 зв.
Якъ (ж) ты мене послалъ на свѣ(т). а и я ес'ми и(х) послалъ на свѣ(т). и я посвачоую самого себе за нихъ. абы и ѡни посвачени были въис'тин'ноу. а не едно за тыми прошоу. але и за тыми прошоу. которыи черезъ слово и(х) // мають оувѣрити в' мене. абы в'сѣ ед'но были. якъ (ж) ты ѡчѣ въ мнѣ. а я в' тобѣ. абы и ѡни в на(с) едно были. абы оувѣриль свѣ(т). иже ты мене послалъ. а и я славоу. котороую еси мнѣ даль. даль есми и(м). абы были едно. якъ же и мы едно есмы. и я в' нихъ. а ты въ мнѣ. абы были съвер'шени въедино. абы поз'наль свѣ(т) иже ты мене послалъ. и оумиловаль еси и(х) якъ же и мене еси оумиловаль. ѡчѣ. который еси мнѣ даль. хочоу где а ес'ми. абы и ѡни со мною были. абы видѣли славоу мою. ко // тороую еси мнѣ даль. иже еси мене оумиловаль прежде с'творенїа свѣта. ѡчѣ правдивый. иже свѣ(т) тебе не поз'наль. але я есмї тебе позналь. а и тыи ты(ж) познали. иже ты мене послалъ. и я знаемо ес'ми оучиниль имь има твоє. и ещѣ знаемо оучиню. абы таковаа милость котороую еси мене оумиловаль, была в' нихъ. якъ же есми и я в' ни(х). Конєць. па(т)коу.

Єв(г)листа выписоуе(т), якъ їс ѿ иуды естъ проданъ. и якъ ты(ж) жидове, коли хотѣли его поймати на землю ниць падали. ты(ж) якъ са его петръ ѡвръгль. ты(ж) якъ хс ѿ слоугы архіереѡвого, великыи вытер'пѣ(л) поличо(к). и якъ ѡтосланъ к пилатови. глава, иї.

гла(в).иї.
а за(ч)
иї⁶⁵

424
424 зв.
Тое рек'ши їс. вышо(л) съ оучїки своими на ѡною сторону // потока кидарьскаго. где то былъ ѡгородъ. до которого в'шоль самъ. и оученїци его. Конєць, а єв(г)лї(и) с'тыхъ страстеи. Вѣдаль пакъ іюда предате(л) его. ѡное мѣсце. бо часто са їс тамъ зъ оучїки своими схожоваль. в'зав'ши июда с'пироу. войско ѿ архіереѡвъ и фарісеѡвъ слоугы. пришоль та(м) с' походнами и съ свѣчами. и зъ ѡроужиемъ. але їс вѣдаль всѣ рѣчи. который мѣли прїйти на него: вышоль против' ни(х), а рекль имь. кого гладаете. ѡповидѣли емоу. їса назаран'ско(г)[о]. // ѡповидѣль имь їс рекоучи. я есмь. стояль пакъ тамъ з

⁶⁴ Па(к) з не(д). Въ ѡ(н) (т) ча(с). по(д)не(с)ши їс оочи свои на нбо и ре(к). якъ (ж) ты.

⁶⁵ Въ ѡ(н) (т) ча(с). Вышоль їс съ оу(ч)ни.

Єв(г)ліє в с'ты(х) стр(ст).

ними Іюда. который его выдаваль. тогды якъ рекль имь. я есмь. по-
стоупили наза(д), а оупали на землю. и повторе пакъ звѣдаль и(х) їс,
рекоучи. кого гладыете. а они рекли. їса назара(н)ского. рекль имь їс.
а ви(д) же есми вамъ повидѣль. иже я есмь. а если мене гладыете.
нехате ты(х) абы они ѿиш'лі. абы (с) слово выпол'нило. которое
рекль. иже который еси мнѣ даль. не погоубиль ес'ми з ни(х) ни
единого. Симонь пакъ // петръ ималь ножь. або кор'дъ. и выгагнуоль 425
его. и оудариль на слоугоу архиереѡвого. и ѡталь оухо его правое.
а томоу слоусѣ было има мал'хъ. тогды рекль їс петрови. сховай
ножь твой в' ножна. чашоу котороую мн(ѣ) дасть ѡцъ. не мам' ли ей
пити. тогды спира. войско. и тисащ'никъ ро(т)мистръ. и слоугы жи-
дов'скыи поймали їса, и з'вазали его. и привели его найпръвое. ко
ан'нашеви. бо былъ тѣстемъ каияфѣ. который былъ ѡного то лѣта
ар'хіереѡмъ. а то(т) то былъ каиафа. которыи // жидомъ порадоу 425 зв.
даль рекѣчи. иже лѣп'ше есть. абы единь члкъ оумрѣль за людї. А
за їсомъ шоль симонь петръ. и дроугый оучнїкъ. который то оучнїкъ
былъ знаемыи ар'хіереѡви. и вшоль съ їсомъ ажъ оу дворъ ар'хіереѡвъ.
а петръ сталь оу дверей над'ворѣ. тогды вышоль ѡно(н) дроугый
оучнїкъ. который былъ знаемъ ар'хіереѡвї. и рекль ѡдвер'ной, оуведи
пет'ра. тогды рекла петрови девица. ѡнаа то ѡдвер'ница. або и ты еси
зь оучнїковъ ѡного то человека. а ѡнь рекль. не есмь. и стояла ты(ж) 426
тамъ // невол'наа челадь и слоужѣб'ници росклад'ши ѡгень бо было
стоудено, и грѣлиса. а и симонь петръ, стояль там' же з' ними и
грѣльса. а ар'хіерей пакъ пыгал'са его ѡ оученице(х) его. и ѡ наоуце
его. Ѡповидѣль емоу їс. я яв'не мовиль ес'ми свѣтѣ. и в'сѣгды есми
наоучаль в цркви и на собощихъ [!]*, где то всѣ людїе з'бирают'са.
а тайно ничого есми не мовиль. дла чого ма пыгае(ш). пыгайса ты(х)
который мене слоуховали. то ты(и) вѣдаю(т) што есми имь мовлова(л).
И якъ ѡнь тоє рекль. еди(и) з слоугъ которыи та(м) стоя(л). // оуда- 426 зв.
риль по лицу їса. и рекль. так ли ѡповѣдаешъ ар'хіереѡви. ѡповидѣль
емоу їс. если же есми злѣ повидѣль. а ты ѡ злости поста(в) свѣдство.
а если пакъ добре. чемоу ма біешъ. и послаль его ан'нашь звазанного
ко каияфѣ. ар'хіереѡви. и симонь петръ стоячи грѣл'са. тогды рекли
емоу. албо и ты еси зь оучнїковъ его. а ѡнь запрѣлса и рекль. не есмь.
Рек'ль пакъ емоу единь изъ слоугъ ар'хіереѡвѣхъ. который былъ 427
прироженыи то(г)[о], кото(ро)моу петръ ѡталь оухо. а ви(д) я тебе
видѣль. а ты бы(л) з нимъ в огородѣ. в'тре(т)е* // пакъ запрѣльса 427
петръ. и борзо коурь запѣль е(с)ть. 427

за(ч)
нб⁶⁶ Тогды ведено їса ѿ каияфы въ преторь. до домоу соудового або до ратоуша а еще рано было. а они не вшыли въ преторь. того для абы са не посквернили. але абы поживали пасхоу. конецъ в єв(г)лію стыхъ страстей. пилать пакъ против' ни(х) вышоль на дворь, и рекль. котороую жалобоу ведете противъ томоу члѣкови. ѿповидѣли а рекли емѸ. бы то не былъ злодѣй. не дали быхмо его тобѣ. Рекль пакъ и(м) пилать. взмѣте его. и ведлоугъ законуу вашемуу соудѣте є(г)[о]. // ѿповидѣли емоу жидове рекоучи. не годитса на(м) оубивати никого. абы (с) слово їсво выпол'нило. которое повидѣль. даючи знати, якоу бы смрѣтїю оумрѣти мѣль. а пилать заса в'шоль въ преторь до домоу соудового. и позваль їса, и рекль емѸ. ты ли еси црѣ жидов'скы(и). ѿповидѣль емоу їс рекѸчи. сам ли ты ѿ себе тоє мовишь. чи пакъ ин'шїй тобѣ повидѣли о мнѣ. ѿповидѣль пилать, рекль емоу. чї и я есми жидовинь, народъ твой. архїерей твой выдали мнѣ тебе. ш'то еси оучиниль. // ѿповидѣль їс и рекль. цр(с)тво мое не есть с того с'вѣта. если бы цр(с)тво мое было с того то с'вѣта. слоугы бы мой боронили мене. и не выданъ бы(х) бы(л) жидомь. але нїѣ цр(с)тво мое не є(ст) ѿсоудоу. рекл' емоу пилать. тогды црѣ еси ты. ѿповидѣль емоу їс. ты повѣдаешь. иже есть есми црѣмь. бо я есми са на тоє народиль, и пришоль ес'ми на с'вѣтъ. абы(х) прав'диве с'вѣ(д)чилъ. бо каждыи который есть с правды. слоухаетъ голоса моего. Рекль емоу пилать. што есть правда. а тоє // рек'ши. пов'торе вышоль в'нь до жидовь. и рекль имь. я не найдоую ни единой' вины на немь. але есть оу вась таковыи ѡбычай. абы(х) вамь единого на пас'хоу выпуустиль. хочете ли я ва(м) выпуощоу црѣ жидовьского. и крик'ноули пакъ всѣ рекоучи. не того. але варав'воу. который варав'ва былъ раз'бойни(к).

Євлиста [!] поведаетъ. якъ пилать їса оубичовал'. который же и посмѣванъ. а якъ ты(ж) межи двѣма разбойникома распать есть на кр(с)тѣ. якъ ты(ж) мѣрь свою оучїкови поручи(л). потомъ якъ ѡц'томъ напоень. якъ тыжь, и дѣа стго испуустиль. и як' ты(ж) ѿ иосифа. и никодима. славно погребень.

гла(в). ѿ.
429 Тогды пояль пилат' їса. и з'билъ его. Воини пакъ испле(т)ши вѣнецъ тръновий. // и вложили на голову его. и в одѣна баграное ѡболокли его. а пристоупоуючи к немуу мовили. радуйса црѣоу жидовь-

⁶⁶ Въ ѡ(н) (т) чась. ведено їса ѿ ка.
Єв(г)ліє д стыхъ стр(с)тей.

ський. и по лицу его би(ли). И вышоль заса пилать на дворь. и рекль имь. выведоу его вамь на дворь. абысте вѣдали. иже я в' немь ни единой вины не найдоую. Тогда вышоль їс вѣнь. носачи тръновый вѣне(ц). и баграноую одежоу. Рекль имь пилать. што члкъ. а коли его оуз(д)рѣли ар'хієрее. и слоугы. крик'ноули рекоучи.

Въз'ми въз'ми рас'пни є(г)[о]. // рекль имь пилать. възъмѣте его за(ч) 3⁶⁷
 вы а рос'пнѣте бо а в' немь ни единой вины не найдоую. Ѡповідѣли 429 зв.
 ємоу жидове рекоучи. мы законь маємо. а по закону нашему, винень єсть оумерети. бо (с) сїномь бжїимь чини(т). а коли тый слова пила(т) оуслышаль. вел'ми са оустрашили. и в'шоль ѡпа(т) въ преторь до домоу соудового. и рекль їсви. Ѡколе єси ты. а їс ємоу на тоє ничего не ѡповидѣль. Рекль пакь ємоу пилать. не мовишь съ мною. або не вѣдаєшь иже а маю вольность распати тебе. и // маю вѣл'ность и 430
 пѣстити тебе. Ѡповидѣль їс. не маєши ниякой вол'ности надо мною. если бы ти не дано было съвыше. пре(ст)пи кр(с)тоу. а дла того жь болшій гре(х) маєть то(т). который мене тобѣ выдаль. Ѡ того часоу хотѣль пила(т) выпоустити его. але жидове кричали рекоучи. выпоустити ли ты того. южь не боудєшь прїятеле(м) цесареви. бо каж'дый который са црѣмь чинить. то(т) противит'са цесареви. ч'ти, крестоу. пилать, коли оуслыша(л) тоє слово. вывелъ їса на дворь*, // а самь 430 зв.
 сѣль на мѣс'ци литостротонь. то єсть на мѣсци соудово(м) а по-жидов'скы гаваѡа. а был' то патоць пре(д) пас'хою, яко шестой години. и рекль жидомь. то єсть црѣ вашь. а ѡни закрычали въз'ми въз'ми а распни его. Рекль имь пилать. црѣ ли вашего распати маю. Ѡповидѣли ар'хієреи рекоучи. не маємо мы црѣ. єд'но цесара. тогда выдаль є(г)[о] имь абы былъ роспа(т). Конєць д̄ єѡ(г), с̄ты(х) стра(с)тєи. А ѡни появ'ши їса и вели его вѣнь, и нюсль кр(с)ть свои. вышоль на мѣс'це. наз'ваное лобное мѣс'то. // которое зовоу(т) по-жидов'скоу. 431
 гол'гофа. г'де то и пропали его. а с ни(м) и ин'шихь два. по суй. и по тоуй сторонѣ. а всерединѣ їса. пилать пакь тамь и титоуль написаль. и поставиль на крестѣ. а было написано. їс назаранинь црѣ жидов'ский. тот то пакь титѣль многыи чита(ли) з' жидовь. прото иже ѡное мѣсце близко мѣста было. где рос'пали їса. а было написано. по-жидов'ски. и по-гре(ц)коу. и по-латинѣ. пре(ст). кр(с)тоу. тогда ар'хієрее жидов'ский мовили пилатови. // не пиши црѣ жидов'ский. але ижь ѡнь по- 431 зв.

⁶⁷ Во ѡ(н) (т) ча(с), оу(ч)нили архієрее, и стар'ци радоу на їса. абы оубили его. и приведоша его ко пилатоу мовачи. въз'ми, въз'ми рас'пни его.

М(с)ца сє(п) дї на во(з) кр(с)та, на лѡ(т)рѣ.

вѣдалъ. иже єсми црѣмъ жидов'скимъ. Ѡповидѣлъ пилать. што єс'ми написаль. то єсми написа(л). Воини пакъ коли южь распали їса в'зали одѣна его. и чинили чотыры части. каж'домоу воинови час'ть. и хитонъ. бо былъ хитонъ не (с)шїты(и). съвыше истканень весь. ХИТОНЪ СОУКНА НЕ ШИТАА. а того дла мовили межи собою. не роздираймо его. але врѣз'мо жеребїи ѡ него, комѣ (с) остане. абы са писмо выпол'нило.

432 которое мови(т). роздѣлили собѣ ѡдѣна // мой. и ѡ матизмъ моеї метали ж'ребїи. воини бо тоє оучинили. ч'ти Кр(с)тоу.

за(ч) 38⁶⁸ А тамъ близ'ко кр(с)та їсова стояла м'ти є(г)[о]. и сестра м'тре его. м'рїа клеѡпова. и м'рїа маг'далини. И оуз(д)рѣль їс м'тръ. и оучїнка тоу близ'ко стоячого, кото(ро)го* жь то миловаль. Рек'ль м'три своей. жено. то сїѣ твои: а потомъ оучїкови рек'ль. то м'ти твоа: а Ѡ того часоу прїяль єї оучїнкъ к' собѣ. престоупи бгословоу напредъ в' гла(в)у, кѡ. а в за(ч). 38. при кон'ци. се(и) єсть оучїкъ. Вѣдалъ пакъ їс иже южь

432 зв. в'сѣ рѣчї // соуть dokonаны. престѣ(п) кр(с)тоу. Абы са писмо выпол'нило. Рекль. жаждоу. прагноу. Былъ пакъ тамъ съсоудъ поставлены(и) плъный ѡц'та. а ѡни наплънив'ши гоубоу ѡц'то(м). и оузнизали на трѣстїнѣ и принесли до оустъ его. и якъ южь прїяль їс ѡце(т). и рекль. южь са єсть все съврѣшило. чти. кр(с)тоу. а и склонив'ши главоу выпоустилъ дѣа. zde ч'ти патокъ. великыи. Прото жидове, иже былъ велїкы(и) патокъ. абы не ѡстали тѣла ихъ на кр(с)тѣ в' соуботоу.

433 был' бо в ни(х) вели(к)днѣ ѡнои то соуботы. проси(ли) // пилата. абы были поламаны голени и(х). абы были знаты. с крестовъ. Пришо(д)ши пакъ воини. и прѣвomoу перебили голени. и другомoу з' нимъ распатомoу. приш'ли и до їса. и оуздрѣли его а ѡнь ю(ж) оумрѣль. и не ломили голенїй его. але єдинъ змежи воиновъ копїе(м) ребра его пробиль. и бор'зо вытекла кровь и вода. а то(т) который тоє видѣлъ, свѣдчилъ. а свѣдоц'ство его єсть прав'дивое. Конецъ кр(с)тоу. а ѡнь вѣдаєть. иже прав'дивый рѣчи вѣдаєть. абы и вы мѣли вѣроу. // бо вѣдаю иже са тоє стало. абы са пис'мо выпл'тнїло: кости в' немъ не з'ламлете. а ин'шее пакъ пис'мо повѣдаєть. вѣзра(т) на него. которого проболї. Конецъ, ѣмѣ єв(г)лїю, с'тыхъ стр(с)тїй. и на девато(м) ча(с) конецъ.

433 зв. Потомъ пакъ просиль пилата иѡсифъ зъ аримаѡей. который же бы(л) оучїкомъ їсовымъ. але потаємне страха дла жидовского. абы

за(ч) 38⁶⁹

⁶⁸ Єв(г)є ѣ с'ты(х) стра(ст). вѣ ѡ(н) (т), бли(з)ко кр(с)та.

Се (ж) се(п) кѣ, и маа й їѡаннѣ бгосло(в) на л(т)урь.

⁶⁹ Вѣ ѡ(н) (т) ча(с). проси(л) пилата.

Єв(г)лїе аї на (д)ь с'тыхъ стр(с)тє(и).

допоустили ємоу знати тѣло їсово. с кр(с)та и допоусти(л) ємоу пи- иї
434
 лать. а онь прішо(д)ши знать тѣло їсво. Пришоль пакь и никоди(м). //
 который былъ пере(д) тым' пришоль вночи ко їсви. несоучи намѣша-
 ной мир'ры. і ал'лой. якобы сто литръ. або фоун'тоувь. и в'залі тѣло
 їсово. а ѡб'вилі є ѡдѣянїемъ полотеньнымъ. изъ запаш'ными речами.
або ароматы. я(к) же єсть ѡбычай жидо(м) са ховати. а былъ на
 то(м) то мѣсцю где єсть роспа(т). ѡгородь. а в' вьномъ то ѡгородѣ.
 былъ новый гробь. в которомъ еще ни єдинь не былъ положе(н).
 Прото (ж) тоу про великий патокъ жидовский. иже близко былъ
 гробь, положили, їса. // **Конєць аї єв(г)лію сѣ(х) стр(с)те(и).** 434 зв.

Єв(г)листа выписоує, иже хс по своемъ вѣскр(с)нїи многымъ са оука-
 заль. тыжь якъ оучїици сѣго дѣа прїнали. и якъ тыжь ѳома оувѣренъ єсть.
 гла(в). К.

Пер'вого пакь дїа по соуботѣ. мрїа маг(д)алыни приш'ла рано ко глава. К.
а за(ч)
37⁷⁰
 гробоу. еще тем'но было. и оуздрѣла камень. а ѡ(н) ѡвалень з' гроба.
 тог(д)ы побѣгла и пришла к' симонови петрови. и ко друугому
 оучїкоу которого жь миловаль їс. и рек'ла и(м). вziali г(с)пдина з'
 гробоу. а не вѣмь где положили єго. Тогда вышоль петръ. и то(т)
 друугый оучїкъ и пош'ли ко гробоу. и бѣгли ѡба пос'полоу. ѡно(н)
 пакь оучїкъ шоль бор'ше // ѡ петра. и прибѣгль прѣвѣй ко гробоу. и 435
 нахилившиса оуз'дрѣль ѡдѣна, а ѡно лежить. то єсть простираю
полотенное. але тамъ не вошо(л). Пришоль пакь за нимъ идоучи си-
 монь петръ. и вшоль вь гробь. и оувидѣ(л) ѡдѣянїє а ѡно лежи(т).
 и соударь кѣторый былъ на головѣ єго. роуч'ничокъ, которы(м) было
головою єго стаг'нено, не сполоу зь ѡдѣнамъ лежечый. але з'витый
 ѡсѣбно положеный на єдинонь мѣс'ци. потомъ вшоль и то(т) друугый
 оучїкъ. кѣторый былъ пер'ше пришо(л) кѣ гробоу. и оувидѣль, и
 оувѣровалъ. бо еще, до // статочне не з'нали пис'ма. иже онь мѣль из' 435 зв.
 мрѣтвы(х) вѣскр(с)ноути. а потому пакь заса пош'ли где и прѣвѣ
 были оучїици. **Конє(ц). 3 вѣскрѣсному єв(г)лію.**

Мрїа пакь стояла на(д) гробомъ вьнь плачоучи. а коли плакала, за(ч)
38⁷¹
 нахилиласа в' гробь. и оуз'дрѣла два аг҃лы в' бѣлы(х) ѡдѣна(х) сѣда-
 чихь. єдиногo в головы, а друогого оу ногь: тоу где было положено

⁷⁰ Вь ѡ(н) (т) чась. Прѣвого дїа по.

Єв(г)ліє 3-моє вѣскрє(с).

⁷¹ Єв(г)є й вь(с), Вь ѡ(н) (т) ча(с), мрїа сто.

- тѣло їсово. Рек'ли ей они. жено. дла чого плачешь. а она рек'ла имь.
 иже в'зали г(с)пдна моего и не вѣмь где положили его. а то рек'ши
 436 ѡберь // ноуласа назадь. и оуз'дрѣла їса стоячого, але не вѣдала
 иже бы їс былъ. Рекль ей їс. жено. д'ла чого плачешь. а кого ищешь.
 а она са надѣвала иже бы загород'ник' былъ. рекла емоу. г(с)пдне
 ес'ли еси его ты взяль. повѣжь ми где еси его положиль. а я въз'моу
 е(г)[о]. Рекль ей їс мрїе. а она ѡберьндѣвшиса. рекла емоу, рав'воуни.
 якобы рекла оучителю. Рекль ей їс, не дотыкайся мене. бо еше есми
 не в'вошоль кѣ ѡїоу моемоу. але иди кѣ братїамь моимь а повѣжь
 436 зв. и(м). так: // Въсхож'доу кѣ ѡїоу моемоу. и ѡїоу вашему. кѣ бѣоу мое-
 моу, и бѣоу вашему. приход'ши мрїа магдалыни. и повѣла оучїнкомь.
 иже видѣла гѣ. и тое юй повидѣль. **Конєць й. еѵ(г)ю възскр(с)но(мѣ).**
- за(ч)
 36⁷² Было пакъ южь поз'но в' то(т) днѣ въ единою ѡ соубо(т). и затворе-
 ны были дверѣ. где то са были събрали оучїнци его дла бояз'ни жї-
 дов'скои. Пришоль їс. и сталь оупосре(д)коу оучїниковь. и рекль имь.
 покой вамъ: а коли южь тое рекль. оуказаль и(м). роуки. и ноги. и
 437 ребра своя. и въз'радовалиса оучїнци // оувидѣв'ши гѣ. И повторе пакъ
 рекль имь їс. покой вамъ. якъ же мене послалъ ѡїць. так'же и я
 посылаю васъ. а тое рек'ши д'хноуль на нѣ. и рекль и(м). прїйм'те дхъ
 с'тый. которымь вы ѡпоустите грехы. боудоу(т) имь ѡпоущени: а
 которымь вы задрѣжите. задрѣжат'са имь. **Ко(н), на у(т)р'ни ѣ-ци.**
 Ѳома пакъ единъ з'межї дванадесатехъ. которы(и) слове близнець.
дидимоусь. не былъ на тотъ ча(с) з' ними коли то былъ пришоль,
 їс. и повѣдали емоу дрѣгый оучїнци. видѣли есмо гѣ. а ѡнь рекль
 437 зв. и(м). // если же не оуз'дроу в роука(х) его пробита гвоз'дей. а не в'ло-
 жоу ли роуки мое(и) в ребра его. не имоу вѣры. **Конєць. ве(л) не(д).**
вечерь. По ѡсми пакъ дїеухъ. бы(ли) ѡпа(т) вноутрь оученици е(г)[о]. и
 Ѳома с' ними. пришоль їс. а дверѣ были замк'нены. и сталь посредѣ
 оучениковь свои(х) и рекль. покой вамъ. а потомъ рекль Ѳомѣ. вложи
 палець тво(и) сѣмо. а виждь роуки мо(и). и протагни роукоу твою. а
 вложи в ребра мойѣ. и не боуди невѣр'ны(м). але вѣр'нымь. Ѳповидѣль
 438 Ѳома и рекль емоу. гѣ мой, и бѣгъ мой. и рекль // емоу їс. ажъ еси мене
 оувидѣль. **Ѳома** и оувѣри(л) еси. бл(с)вени соу(т) тый. которыи не
 видѣли а оувѣрили. многыи заправды иныи дивы чини(л) їс. пре(д)
 ѡбличамь оучїниковь своихъ. который не соу(т) писаны в ты(х) то
 книгахъ. але тый то рѣчи соу(т) написаны. абы есте вѣрили. иже їс

⁷² Ев(г)ліе ѣ възскр(с)ноє. и с'тмоу ап(ст)лоу Ѳомѣ, и в не(д) а(н)типа(с), и в не(д)лю ве(ч)рь, вели(к) не(д), и на у(т)рїи ѣ-ци. Было пакъ южь.

єсть х̄с с̄н̄ б̄ж̄їй. абы єсте в̄роуючи. животь в̄ч̄ный м̄ѣли в̄ има
его. Ко(н) антипа(с) ѿ в̄скр(с)но и ап(ст)лоу*.

Єв(г)лис̄та выписоує(т), як̄ х̄с явил'са оуч̄н̄ком̄ свои(м) оу мора
тиверияд̄ского, и як̄ тыж̄, петрови, стадо свое, пороучиль, глава, к̄а, а
зачало ꙗ̄с̄.

глава. к̄а.
а за(ч)
ꙗ̄с̄⁷³

Потомь пакь зъяви(л)са їс̄ оуч̄н̄ком̄ своимь, в̄став'ши ѿ // м̄рт-
вы(х). оу мора тиверїад̄ского. и так то зъявил'са. были посполоу
симонь петрь. и ѿома речен'ный. близнець. и наоанаиль. которьї былъ
ѿ каны галилейской. и с̄нове зеведеѡвы. и ины(х) два зь оучениковъ
его. Рекль имь симонь петрь. я идоу ры(б) ловити. а они рекли ємоу,
поиде(м) и мы с тобою. и як̄ южь выш'ли и бо(р)зо в̄стоупили в'
лодю. и тои то ночи ничего не поймали. а коли южь д̄н̄ былъ. сталъ
їс̄ на берегоу. и не поз'нали его оуч̄н̄ци. иже бы былъ їс̄. Рекль имь їс̄.
д̄ѣти. маєте ли // ш'то к̄ зьеденю. Оповидѣли ємоу рекоуч̄ї. не маємо. 439
а онь рекль имь. замеч'те по правой сторонѣ с̄ѣть. и поймаєте. тог'ды
заметали с̄ѣть. и не могли єї далє таг'ноути. прє(д) множествомъ
рыбь. Тогды то(т) оученикь кото(ро)го* то миловаль їс̄. рекль петрови.
г̄ь єсть. Симонь пакь петрь. коли оуслышаль. иже г̄ь, єсть. епен'ди-
то(м) ѡпоясальса. соукномъ нешитымъ ѡгор'ноул'са бо былъ нагь
и оускочи(л) в море. а другы(и) оученїцї лодаю переехали. бо были
далєко ѿ берега. // якобы двѣс'г'ѣ локоть. тагноучи с̄ѣть з' рибами 439 зв.
а коли южь выстоуповали на берегь. и оуздрѣли* ажно оугла
роspаленое лежить. и рыбоу на нем' лежачоую. и хлѣбь. Рекль имь
їс̄. принес'те ты(х) рыбь. которьї єсте нїѣ оуловили. В̄стоупиль си-
монь петрь. и вытаг'ноуль с̄ѣть на землю. пл'ноую великихь рыбь.
с'то. и па(т)деса(т) и три. а хо(т) и(х) такь много, с̄ѣ(т) са не прорь-
вала. Рекль и(м) їс̄. пойд'те а ѡбѣдайте. ни єдинь пакь зь оучениковъ
его не смѣль пыгати, ты кто єси. в̄ѣда // ючи иже г̄ь єсть. Пришо(д)ши 440
пакь їс̄. и в'зав'шї ѡнонь хлѣбь. и даваль имь. и рыбоу так'же. котораа
на оуглехь лежала. то южь в̄третєє явил'са їс̄ оуч̄н̄ко(м) своимь в̄став'-
ши ѿ мр̄твы(х). Конє(ц) ї в̄скр(с)но(мѣ) єв(г).

А коли са южь наѡбѣдали. Рекль їс̄ симонови петрови. симонє 440
иѡнинь. милоуєш' ли менє бол'ше, ниж'ли тый то. а то рекль їс̄ ѡ

за(ч) ꙗ̄с̄⁷⁴

⁷³ Єв(г) ї в̄(с), Вь ѡ(н) (т) ча(с). яви(л)са їс̄.

⁷⁴ Вь ѡ(н) (т) чась. Рекль їс̄ симо.

Єв(г)є во(с) аї. и в соубо(т) ѱ. и на у(т)рни на пра(з). б̄г̄ословд̄.

**Сказаніє ѿ главахъ и зачалѣ(х)
ѿ поча(т)ко(х), и коньцехъ. чтомымъ єв(г)ліамъ.
оутрѣнимъ. и литор'гійнымъ**

зри

Ѡци, и братїа, сїѡнїици, и дїакони, и всѣ причетници црковнїи. Видьте, а внимайте собѣ. Абы есте на(м) пишоучи(м), сїе єв(г)ліе пре недозорь свои, не злѣ речили. Што єсмо мели, в предьписа(н)но(м) ключи. а постановлен'но(м) в сєи книзе, пре(д) сты(м) єв(г)лісто(м) ма(т)ѳеємъ, по(д) дьщ'кою врѣхнею. На ко(то)рой то єсть выѡбражен'но, распатїе, г̄а, б̄а, сп(с)гла нашего їѴ, х̄а. Вамъ, коу вырзоумленю, ѡзначити, и выписати. главы зачала, поча(т)ки, и кон'цѣ. Всѣмъ єв(г)ліамъ. соуботны(м). и не(д)л'ны(м). стр(с)тны(м), и вскр(с)нымъ. и повсаднѣвнымъ. Ѡколе которое починає(т)са. и где ты(ж) кончаєт'са. Почавши ѡ сїои великои не(д)лѣ пас'хы. ажъ до неделѣ сыропоустьнои. Которы(х) єсмо за недозорь нашъ в пре(д)писан'номъ ключи, поча(т)ковъ, и кон'цовъ, не ѡзначили.

Зде пакъ братїа. и Ѡци. сїѣн'ници, и дїакони. Прочитаючи тоє писанїе розоум'йте. ѡ чомъ даємы вамы [!] наоукоу. котораа єсть моудрѣи, и досконалеи положена. В трѣжествїахъ вл(д)чнихъ. и бгородичины(х). ап(ст)л'ьскы(х). и сїительскы(х). и мчнчскы(х). и прп(до)бничскы(х). сиречь, оу сва(т)цехъ. Тамъ соу(т) положены главы. зачала. поча(т)кы, и кон'цѣ. чтомы(м) єв(г)ліамъ въ цркви, на оутрѣна(х), и на лито(р)гїахъ.

зри

Прошоу тебе, видь. абы еси не зоупынилъ себе, на преписко(х), дробнаго писанїа. Которыи седать въ ѡчерьта(х). где взывает'са, глава. А если бы на(д) ѡною ѡчерьтою, краснымъ а великимъ писменемъ не былъ написанъ конє(ц), ни(д)єли. любо пне(д)л'коу. любо вто(р)коу. либо сре(д). либо че(т)р'кѣ. либо па(т)коу. либо соуботѣ. не ставаи. Але дотолє чти где ти боудеть написанъ, краснымъ писменемъ конєць.

зри

Розоумѣи же и ѡ то(м) братѣ. иже тыи писмена дробныи. въ ѡчерьта(х) положеныи, где то взывает'са глава. Не безъ причины

зри

соу(т) написаны. Але абы еси зналь, иже єдина глава, замыкаєть в' собѣ кол'ко зачалъ. и што єсть, в неї написано. Ты(ж) дла людїи закону рим'ского, сирє(ч), латинань. иже в нихъ не взываю(т)са
443*1 зачала. єдно ка // питоулы. А по нашємоу языкоу главы. боуде ли ѡнь тебе ѡ што просити. абы еси ємоу немєдло, сирєчь, бо(р)ьзо нашєдыши оуказаль.

зри Здє пакъ починаємъ, събор'никъ. дванадєсатємъ м(с)цємъ. в кото-
ро(м). вамъ оуказоуємо. главы, зачала. поча(т)кы, и кон'цѣ. Каждоу.
єван'гєлїю. чтомоу. либо на оутрѣна(х) либо на ли(т)р'гїахъ. на
праз(д)ники, владычнаа. и богородичины. и вы(б)ранымъ сѣ(м)ь в'
мѣсаци сеп'тє(в)рїи. рекомѣмъ, юрїѣмъ. которыи дрѣжитъ, тридєса(т)
443 зв.*2 днїи. а дєнь маєть в собѣ, годинъ. дванадєсать. а и ночь. вї. //

¹ Єв(г)лис'та.

² Мѣсць.

Последованіа чинѣ цр҃кнаго собрано

Собрано на вѣ м(с)цѣй. почавши ѿ се(п) м(с)ца. ажъ до авгу(ст) м(с)ца, оуказоуючєє, главы и зачала. поча(т)кы, и кон'цѣ каждомуу е҃в(г)лїю. праз(д)никомъ вл(д)чни(м). и б҃городїчинымъ. и ап(ст)льскы(м), и пр(о)рчѣскї(м), и с҃льскы(м). и м҃чичьски(м). и прпо(до)бны(м) с҃ты(м) ѿцѣмъ:

М(с)ць се(п)теврїй, имає(т) днѣв ѿ.

днѣ має(т) годинь, вѣ. а ночь, вѣ-деса(т).

зрѣ

Начатокъ индик'тоу, еже речи новомоу лѣтоу. и памяти прп(до)бнаго ѿца нашего симеѡна* столпника, і ар'хіман'дрита. и събо(р) пр(с)теи б҃їи. въ миасинехъ. На ли(т)р'гїи, е҃в(г)лїе, ѿ лу(к) гла(в). д. а за(ч). гї. прїйде їс в назареть. // а конє(ц) бл҃года(ти), исходащи изъ оу(ст). и с҃томуу е҃в(г)лїе, ѿ ма(о), г(л), аї. а за(ч), м҃г. вса мнѣ предана ѿ ѡца мое(г)[о], а ко(ц), и бремя мое ле(г)ко є(ст).

а

444**1

С҃тго м҃чика мамон'та. и прп(до)бна(г)[о] іѡан'на по(ст)ника. на лвр(г)їи е҃в(г)е, ѿ іѡа(н) г(л) єї. а за(ч), й. азъ єсмь лоза истин'наа. а ко(ц), просѣте, и боуде(т) ва(м).

б

С҃тго с҃щен'ном҃чнка ан'ѡима. на лвр'(г) е҃в(г)лїе ѿ іѡ(н) г(л), і. а за(ч)лѣ. азъ єсмь дверь. а ко(н). и боуде(т) єдинь [!] стадо, и єди(н) пастырь.

г

С҃тго с҃щен'ном҃чни(к) вавилы. на лв(т), е҃в(г)е ѿ лу(к) г(л), вѣ а за(ч) ѓз, не боиса малое ста(до), а конє(ц), снѣ чл҃чьскыи прїидеть.

д

С҃тго пр(о)рка захарїи, ѡца пр(ди)гчє(в). на лв(т), е҃в(г)лїе ѿ ма(ѳ) г(л), к҃г. а за(ч), чѣ. горе ва(м) книж'ници, и фарисєє а ко(ц), бл(с)вень грѣдыи въ и(м) гнѣ. //

є

444 зв.

Въспоминанїе быв'шаго чоудеси в каласає(х), еже в хонє(х), ѿ ар'хааг҃ла михайла. на лв(т) е҃в(г)е ѿ лу(к) г(л) і, а за(ч), нѣ. кто

ѕ

¹ Сеп'теврїи.

ва(с) слоухаєть мене слоухає(т). а ко(ц), си ѿчє. яко тако бы(ст) бл҃говоленіє пре(д) тобою.

з Пре(д) празде(н)ство рождества пр(с)тои б҃ѣи. и с҃тго м҃чнка, сезон'та. на л҃в(т)р' є҃в(г)лїє ѿ іѡа(н), г(л) єї. а за(ч), н҃а. яко (ж) възлюби(л) ма ѿць. а ко(ц), еси просите ѿ ѡца въ има мое. дасть вамъ.

и Рождество пр(с)тои вла(д)чицѣ нашеи б҃ѣи. На у(т)рни є҃в(г)є ѿ лу(к), г(л), а. а за(ч) д҃. Въстав'ши марїамъ. а ко(ц), Възврати(с) в' домъ. а на (л)вр' є҃в(г)лїє ѿ лу(к) г(л) і. а за(ч). н҃д. Вънїйде іс въ весь н҃ѣкоую. а ко(ц), бл(с)вени слышащей слово бж҃їє, и хранащей є.

445² С҃тыхъ // праведны(х) б҃гоѡѣць. іакима, і ан'ны. и с҃тго м(ч)н'ка севе҃рїана. на л҃в(т)р' є҃в(г)є ѿ лу(к) г(л), й. а зачало. л҃с. Ре(ч) г҃ь, никто не зажигає(т) свѣтлника. а конецъ. Си(и) соу(т) слышащей слово бж҃їє и твораще є. Соубо(т), пре(д) въз(д)виженїе(м), ч(с)тна(г)[о] кр(с)та. на л҃в(т)р' є҃в(г)є, ѿ ма(ѳ) г(л), і, а за(ч), л҃ѳ. Рекль г҃ь. кто любви(т) ѡїа. ал'бо м҃тръ. а ко(ц), оучити, и проповѣдати в граде(х) ихъ. Не(д) пре(д) въз(д)виженїе(м) ч(с)тна(г)[о] кр(с)та. На л҃в(т)р є҃в(г)є ѿ іѡа(н), г(л), г, а за(ч)ло. ѳ. Ре(к) г҃ь, никто (ж) възыде на нбо. а ко(ц), нж да сп(с)ть имъ миръ.

† С҃ты(х) м(ч)нць. минодоры, митродоры. и нимфодоры. на л҃в(т)р' гїи є҃в(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), кє. а за(ч), р҃д. тогда оупо(до)билоса цр(с)тво
445 зв. нбесное десате(м) дїамъ, а конє(ц). // С҃н чл҃чський прїйде(т).

аї Пама(т) прп(до)бныхъ м҃тре нашеа ѳеѡдоры, иже въ алеѣан'дрїи. на л҃в(т)рѣ. є҃в(г)є ѿ іѡа(н) г(л), й, а зача(л), кїи. привели къ ісѡи, кни(ж)ници женоу пойманоу в прелюбодѣянїи. а конецъ. иди ѡселъ. а к томѣ не съгрешаи.

бї С҃тго м҃чнка, автонома. на л҃в(т)р' є҃в(г)лїє, ѿ лу(к), г(л), з, а за(ч). к҃д, сталь іс на м҃стѣ равномъ. а ко(ц), се бо мѣзда ваша многа на нбсехъ. Тое жь можешь читати. и многымъ прп(до)бнымъ).

гї Обновленїє с҃того възкр(с)нїа х҃а б҃га нашего. и с҃тго сцен'ном(ч)нка корниліа съ(т)ника. на л҃в(т)ргїи є҃в(г)лїє ѿ ма(ѳ), г(л), сї. а за(ч), з҃з. пришлоь іс в' страны цесар'ства, филипового. а ко(ц). и врата адова не ѡдолѣю(т) ей. //

446³ дї Въз(д)виженїє ч(с)тнаго и животворащаго кр(с)та. на у(т)рни, проки(м) гла(с). д҃. видѣша в'си конци земла сп(с)енїє б҃га нашего. с(х). възпойте г҃и пѣ(с) новоу. то(ж) гла(с) всако ды(х). є҃в(г)є ѿ іѡа(н)н'на [!], г(л), вї. а за(ч). мв. ѿ половины. Рек'ль г҃ь ѿчє прослави сїа твоего,

² Се(п)теврїи.

³ Септьев'рїи.

ко(ц), да снѡве свѣта боудете. на лв(тр) єв(г)є Ѡ іѡа(н), г(л), ѡї. а за(ч),
 ҃, сѡвѣ(т) сѡтвориша ар'хіереє, и старци на іса. а ко(ц), и истин'но
 є(ст) свѣ(ди)те(л).

Стго великом(ч)нка никыты. на лв(т)р', єв(г)є Ѡ ма(ѡ), г(л), і, єї
 а за(ч), лї. Ре(к) гѣ свои(м) оучнко(м). ѡто я вась по(с). а ко(ц), то(т)
 спсень боуде(т).

Стыа великом(ч)нци євѡимій. на лв(т)р', єв(г)ліє, Ѡ лу(к), г(л), ҃. сі
 а за(ч), лї. проси(л) нѣкаторыи члѣк з фарісеѡвъ іса. абы с ни(м) яль.
 а конець. // Вѣра твѡа спсєть та, иди собѣ с мирѡмь. 446 зв.

Соу(б), по въз(д)виже(н). На лв(т)р єв(г)є, Ѡ іѡа(н). г(л), й. а
 за(ч), лї. Ре(к) гѣ къ прише(д)ши(м) к немоу іоудеѡмь. я идоу. а
 ко(ц), мносіи пакь оувѣрили в него. Не(д)ла. по въз(д)виженіи. На
 лв(т)р' єв(г)ліє. Ѡ ма(р), г(л), й. а за(ч), лї. Ре(к) гѣ, кто хоче(т) за
 мною пойти. а конець. дондеже оуздрѡ(т) цр(с)тво бжїє прише(д)-
 шеє въ силѣ.

Стго м(ч)ника, євстафіа. и дружины єго. на лв(т)рїи єв(г)є Ѡ к
 лу(к), г(л), кѡ а за(ч). рѣ. Ре(к) гѣ свои(м) оу(ч)нико(м), вьнемлѣте.
 а ко(ц). въ трѣпеніи вашємь ста(ж).

Стго сцѣн'номоученика, фоки. на лв(т)р, єв(г)є Ѡ іѡа(н). гла(в). і. кѡ
 а за(ч)ло, лї. Ре(к) гѣ. азь є(см) дверь. а ко(ц). боуде(т) єдино стадо, и
 єдинь пастырь.

За(ч)тіє, стго // пр(о)рка, и пр(д)тча и кр(с)тла гнѡ іѡан'на на 447⁴
 лв(т)р єв(г)є Ѡ лу(к) г(л), ѡ, а за(ч), в. было за днѡвь ирода цра
 іоудеи, а ко(нц), ѡяти поношеніє моє, въ члїце(х).

Стыа прѣвомѣнца, и равноап(ст)льнѡи феклы, на ли(т) єв(г). Ѡ кд
 ма(т) г(л), кѣ. а за(ч). рд. оуподобилѡса цр(с)тво нб(с)ное і-те(м)
 двѣцямь. а ко(ц), не вѣдаєте часа ани днѡ в которыи то снѣ члѣчскыи
 прї.

Прєставленіє, стго ап(ст)ла, и є(г)листа іѡанна бгослова, на кѡ
 у(т)р', про(к) гла(с). д. въ в'сю землю изыде вещаніє и(х), с(х), нбса
 повѣдають. то (ж) гла(с), вьсако ды(х), на у(т)р, єв(г)ліє, Ѡ іѡан'на, г(л),
 кѡ. а за(ч). ҃. а коли ю(ж) ѡповида(л) іс рекль симѡнови петрови. а
 ко(ц). ни са(м)моу [!] мню вмѣстити написан'ны(х) книгь аминь. а
 на (л)в(т)р' єв(г)ліє. // Ѡ іѡан'на, г(л) ѡї, а за(ч)ла, ҃. стояли при 447 зв.
 кр(с)тѣ ісѡвѣ мѣи єго. а ко(ц), то(т) же што и на оутрѣни.

Прп(до)бнаго ѡїа нашего исповѣдника харитѡна. на у(т)р'ни про(к) кн
 гла(с), д. чс(т)на прє(д) гмь смрѣть стѡ, с(х), что въздамь гви. то (ж)

⁴ Сєпѣтєв'рїи.

гла(с) вьсако дыха(н)є, є҃в(г)лїє ѿ лу(к) г(л), 3, а за(ч), кд. сталь їс на мѣстѣ. а ко(ц), се бо мѣзда ваша мно(г), на нбсе(х). а на у(т)р', є҃в(г)є ѿ ма(т), г(л), аї. а зачало. м҃г. вса мнѣ преда(н), а ко(ц), и бремя мое лє(г)ко єсть.

л̄ С҃го сцѣн'ном(ч)ника григорїа, великои арменїи, на л҃в(т)р' є҃в(г)є ѿ ма(т) г(л), кд, а за(ч), р҃г. Рекль, гѣ, чоуйте, бо не вѣдаете в котории чась господарь ва(ш) прїйде(т). а ко(ц), на(д) всѣ(м) имѣ(н)є(м) поставитъ, єго. //

М(с)ць октабрь имаєть днїи л̄а.

а днїи имає(т) в собѣ. годинь, аї. а но(ч), гї.

а С҃го ап(ст)ла ананїѣ, и прп(до)бнаго ѿца нашего романа пѣвца. на л҃в(т)р' є҃в(г)є ѿ лу(к), г(л), ї, а за(ч)ло, н̄а. кто ва(с) слоухає(т), мене слоухає(т). а конец'. яко тако бы(ст) бл҃говѣленїє пре(д) то(б)ю.

б С҃го сцѣн'номчника кипрїана. и с҃тыа мчнца оустины двѣцѣ. на л҃в(т)р' є҃в(г)лїє ѿ іоан'на г(л), ї. а за(ч), л̄с. Рекль гѣ. азь єсмь дверь. а ко(ц), боуде(т) єдино стадо, и єди(н) пастырь.

г С҃го сцѣн'номчника деѡнисїа ареѡпагита. на л҃в(т)р'гїи є҃в(г)лїє, ѿ ма(ѳ). г(л), гї. а за(ч), н̄е. по(до)бно єсть цр(с)тво нб(с)ное сѣкровищюу. а ко(ц). и наоучоваль ихъ на соборище(х) и(х).

з С҃го ап(ст)ла ѳомы. на л҃вр(г), є҃в(г)є, ѿ іоан'на, г(л), к̄. // а за(ч), 3є. Соущюу поздѣ въ тѣи днѣ въ єдиноу ѿ соуботь. а ко(ц). Да вѣроующей живота маєте въ има єго.

з С҃тых м(ч)никъ, сергїа и вак'ха. на (л)вр' є҃в(г)є ѿ лоу(к), г(л), к̄а. а за(ч) р̄с. Рекль гѣ, вьнемл҃гѣте ѿ чл҃кь. а конє(ц), Вѣ трѣпенїи ваше(м) стажите днѣа ваша.

б С҃го ап(ст)ла іакова алоєѡва. а [!]* в(г) [!]**, є҃в(г)є ѿ лу(к), г(л), ї, а за(ч), н̄а. кто ва(с) слоухає(т), мене слоухає(т), а конє(ц), яко тако бы(ст) бл҃говоленїє пре(д) тобою.

аї С҃го ап(ст)ла филиппа, єдинаго ѿ се(д)ми дияконъ. и прп(до)бнаго ѿца нашего ѳеѡфана исповѣдника еп(с)па никеиского, и твор'ца канонѡмъ. на (л)вр' є҃в(г)є ѿ лу(к). г(л), ї, а за(ч), н̄. яви(л) гѣ инѣ(х) се(дм)деса(т). а конєць, До а(д) низведешиса. В' приход(д)шю не(д), // памать с҃тыхъ ѿцѣ. на у(т)рни є҃в(г) вьскр(с)ное, которое пригоди(т)са. про(к) и вса(к) ды(х). на вр(г) [!]* є҃в(г)є, ѿ ма(ѳ). г(л), е̄, а за(ч), аї. вы єсте свѣ(т) мироу. а ко(ц), сѣ(и) великь нарече(т)са въ цр(с)твїи нб(с)нѣмь.

⁵ Сеп'тевр'їи.

⁶ Октабрь.

- Сѣхъ м(ч)нѣкъ прова. тар'ха, ї ан'дроника. на лѣ(т)р', єѣ(г)є, ѿ ві
лоу(к). г(л), кѣ, а за(ч), рѣ, вѣнемлѣте ѿ члѣкъ. а ко(н) Въ трѣпенїи
вашемъ стажит(т) дѣша ваша.
- Сѣхъ м(ч)никъ. назарїа, гер'васїа, протасїа. и келесїа. и прп(до)б- ді
ная мѣре нашаѣ параскев'їи. на лѣ(г), єѣ(г)є, ѿ їѡа(н), г(л), ї. а за(ч),
кї. привели к'ниж'ни(ци) къ їсѣви женоу. а ко(ц), иди ѿселѣ а к томоу
не сѣгрешаи.
- Сѣго м(ч)ника, логина сѣт'ника. и(ж) при кр(с)тѣ гѣи. на лѣ(г), сі
єѣ(г)є, ѿ ма(ѳ), г(л), кѣ. а за(ч), рї. пришо(д)ши войны // на мѣсто 449 зв.
наз'ва(н)ное, глѣгоѡа. а ко(ц). вѣистинноу сѣбъ бжїи бы(л).
- Сѣго пр(о)рка їѡсїа. и сѣго преп(о)д(о)бном(ч)ника ан'дреа иже сі
в' критѣ. на лѣ(т)р' єѣ(г)є, ѿ ма(ѳ), г(л), ї, а за(ч), лѣ. Кто любитъ ѿѡа
ал'бо мѣрѣ, лѣп'ше мене. а ко(ц), прав'доу глїо вамъ, не погоуби(т)
мѣз'(д)ы свои.
- Сѣго ап(ст)ла ї ѡ(г)листа [!]* лоуки, г(л), ї. а за(ч). нѣ. кто ва(с) слоу- ні
хає(т), мене слѣдхає(т). а ко(ц). яко тако бысть блгволенїе прѣ(д) тобою.
- Сѣго вели(к)м(ч)ника ар'темїа. на лѣр'(г), єѣ(г)лїе, ѿ лу(к), г(л), к
кѣ. а за(ч), рѣ. Реклѣ гѣ вѣнемлѣте ѿ члѣкъ. а ко(ц), въ трѣпе(н)и ва-
шемъ стажите дѣша ваша.
- Прп(до)бнаго ѿѡа нашего лариѡна великого. на лѣ(т)р' єѣ(г)є, ѿ кѣ
лу(к), г(л), ѣ, а за(ч), кѣ, Ста(л) їс на ровно(м) мѣ(с)ци. а ко(н),
Сє бо мѣз'да ваша многа. // 450⁷
- Сѣго и равноап(ст)льного ѿѡа нашего аврѣкїа. еп(с)па, ераполь- кѣ
ского, и чоудотвор'ца. и сѣхъ сѣ(д)ми ѡтрокѣ, иже въ ефесѣ. на
лѣ(т)р' єѣ(г)є, ѿ їѡан'на, г(л), ї, а за(ч)ло. лѣ, Реклѣ гѣ. я есмь дверь. а
ко(ц). боуде(т) едино стадо, и единый пастырь.
- Сѣго ап(ст)ла їакова бра(т) гѣа по плоти. на лѣ(т)р' єѣ(г)є, ѿ кѣ
ма(ѳ), г(л), гї. а за(ч), нѣ. въ ѡ(н) (т) ча(с), пришо(л) їс, въ ѿчиз'ноу
свою. а ко(ц), не сѣтворилъ тамъ силы многы за невѣ(р)ство и(х).
- Сѣго мѣника арефы и дружныны его, на лѣр'(г), єѣ(г)є, ѿ м(ѳ), кѣ
г(л), ї, а за(ч), лї. всакъ и(ж) исповѣ(ст) ма прѣ(д) члѣкъ. то па(к)
престоу(п), а въз'ми конѣ(ц), в гла(в), ѿї. а в за(ч), ѿѣ, ѿ по(л), тогды
ѿповидѣль петрь, а конѣць. боуде(т) прѣвыи послѣ(д) а послѣ(д)нїи
прѣвыи. // 450 зв.
- Сѣго и славнаго ве(л)ком(ч)ника хѣа димитрїа. и в'споминанїе ве- кѣ
ликаго троуса. на у(т)р'ни проки(м), гла(с) дѣ, въз'веселиса праведникъ,

⁷ ѿк'таб'рь.

с(х), оуслыши бѣ млтвоу. вса(к) ды(х). єѵ(г)є, ѿ лоу(к), г(л), к̄а, а за(ч), р̄с. Рє(к)ль г̄ь вьнемлѣте ѿ чл̄къ, а ко(ц), в тръпенїи ваше(м) стажите дїа ваша. а на лвр(г), єѵ(г)є, троусоу, ѿ ма(ѳ), г(л), й̄. а за(ч), к̄з. въ ѡ(н) (т) ча(с), в'стоупиль їс в лодо, а конець. иже вѣтрове и море слоухають его. а дроугое с̄тмоу димитрїю, ѿ їѡа(н)н', глава, єї, а зачало, н̄в, Рєк'ль г̄ь, ото а вамь заповѣдаю. да любите дроугъ. дроуга,
451⁸ а конє(ц), надѣт'са иже бы ты(м) слоу(ж)бѣ принє(с) б̄гоу //

М(с)ць ноємврїи имає(т) в собѣ дїїи. л̄.

а дїѣ має(т) годинь, ї, а ночь. дї.

а Сты(х) чоудотворець и безьсребръникъ коз'мы и демїана, на лвр(г) єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), ї, ѿ пол(л), въ ѡ(н) чась призваль їс ѡбанаде-сате оучн̄кы свои. а ко(ц). тоуне приясте, тоуне и дадите.

г Сты(х) м(ч)ни(к) акєп'сима. и иосифа, ї аиѳала. и ѡбнов'ленїє храмоу, с̄то(г)[о] великом(ч)иика геѡр'гїа, иже в ли(д). где (ж) то єсть положено с̄тоє тело его. на лвр(г) єѵ(г)є ѿ їѡа(н), г(л), єї. а за(ч), н̄в. Рєкль г̄ь, се ва(м) заповѣдаю ва(м) [!], да любите дроугъ дроуга. а конець, мни(т)са слоужбоу приносити б̄гоу.

д Прп(до)бнаго ѡца нашего, їѡникыа великого. на лвр'(г) єѵ(г)є ѿ ма(р), г(л), й̄, а за(ч)ло, л̄з. // Рєкль г̄ь, кто хоче(т) за мною пойти. а ко(ц), доде же оувидѣтъ цр(с)тво бжїє прише(д)шее в силѣ.

з Иже въ с̄тыхъ ѡца нашего павла исповѣдника. на ли(т)р єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л), вї. а за(ч)ло, з̄д. Рєкль г̄ь, всакъ иже аще исповѣсть ма пре(д) чл̄кы. а конє(ц), наоучи(т) вась яже подобає(т) рєчи.

и Сьборь с̄тго ар'хистратига михайла, и прочихъ безьплт'ны(х). на у(т)рни, єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), иї. а за(ч), б̄є. Рєкль г̄ь, стережѣте, абы есте не перєздрѣли единого ѿ малы(х) сихь. а ко(ц), тоу єсми я посредѣ ихь. а на лвр(г) єѵ(г)є ѿ лоу(к), г(л), ї, а за(ч), н̄а. Рєкль г̄ь свои(м) оу(ч). кто ва(с) слоухає(т), менє слоухає(т). а ко(ц), ей ѡ(ч), яко тако бы(ст) бл̄гволенїє пре(д) тобою.

452⁹ Сты(х) м(ч)ни(к) мины, и вик'тора. // и викєн'гїа. и прєпо(до)бнаго аї ѡца нашего ѳєѡдора стоудита. на лвр(г) єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л), к̄а, а за(ч), р̄с, Рєкль г̄ь, Вьнемлѣте ѿ чл̄къ. а конець. Вь тръпенїи вашємь стажите дїа ваша. и прп(до)бномоу, єѵ(г)є, г(л), з̄, а за(ч), к̄д. въ ѡ(н) (т) ча(с), сталь їс на мѣс'ци ровномь. а ко(ц), се бо м'зда ваша многа на н̄бсєхь.

вї Иже въ с̄тыхъ ѡца нашего їѡа(н) мл(с)твого. ар'хїєп(с)па алезан'-

⁸ Ѡк'табрь.

⁹ Ноємврїи.

дрійского. и прп(до)бнаго нила. на ли(т), єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), д̄. а за(ч), і. и ш'ли за іѳомь народовє многыи. а ко(ц), се бо мьзда ваша многа на небеси.

Иже въ сѣх(х) ѿца наше(г)[о] іѳан'на златоустаго. Патріар'ха г҃и
 костан'тинагра(д). на у(т)р'ни прокимень гла(с), д̄, оуста моа възг'лѣють
 прм(д)сть, с(х), оуслыше(н) // вса(к) ды(х), єѵ(г)є ѿ іѳанна, г(л), і. 452 зв.
 Ре(к) г̄ъ, ко прише(д)шимь к не(м) іѳудеѡ(м)ь. прав'доу прав'доу повѣ-
 даю вамь, кто не входит(т) двер'ми. а ко(ц), и пожитокь найде. а на
 лѵ(г) єѵ(г)є ѿ іѳ(н)на. тая (ж) гла(в) а за(ч), л̄ѣ, я есмь дверь. а ко(ц),
 боуде єдино стадо и єдинь пастырь.

Сѣго, и всехвал'наго, ап(ст)ла филип'па. на ли(т) єѵ(г)є ѿ іѳа(н), д҃и
 г(л), а̄, а за(ч), є̄, въ ѡ(н) (т) ча(с), хотѣль іс пойти до галіе. а коне(ц),
 исходащаа на(д) сѣна члѣчьскаго.

Сѣх(х) исповѣдникь гоуріа. самоны, и авива. на лѵ(т)р' єѵ(г)є ѿ е҃и
 лу(к) г(л), в̄і, а за(ч). ҃҃҃. Рекль г̄ъ, нич'то же не є(ст) скрытого. а ко(ц),
 наоучит' ва(с) еже подобає(т) рєчи.

Сѣго ап(ст)ла ієѵ(г)листа ма(ѳ)а. на лѵр(г) єѵ(г)є ѿ ма(ѳ)а, г(л), с҃и
 б̄. а за(ч), л̄ въ ѡ(н) (т) ча(с). прехода іс ѿтоуду, а коне(ц). нж грѣш'ники // 453¹⁰
 на покааніе.

Сѣго григоріа чудотворца. на ли(т)р' єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), б̄ а з҃и
 за(ч), л̄д. въ ѡ(н) (т) ча(с), видѣль іс народы, и з'милова(л)са на(д)
 ними. а конєць, тоуне пріастє, тоуне и дадите.

Сѣх(х) ѡиѣ наши(х) прокла патріар'ха костан'тинаграда. слоуж'ба к
 рого [!]* (ж) м(с)ца, назадъ, г̄і.

Въведеніе въ цр'квь пр(с)тыа вл(д)чца наша бѣа. на оу(т)р' про(к) к҃а
 гла(с), д̄. слыши д'щи и виждь, и приклони оухо твоє. с(х). приг'ноу
 ср(д)це мое. вса(к) дыханіе на у(т)рни єѵ(г)є ѿ лоу(к), г(л), а̄. а за(ч), д̄,
 въ ѡ(н) (т) чась, вставши мр̄іамь. а ко(ц). Възвратиса въ до(м) свои. а
 і на лѵ(т)р' єѵ(г)є ѿ лу(ц), г(л), і. а за(ч), н̄д. Въниде іс, въ ве(с)
 нѣкою. а ко(ц), бл̄женіи слышашеи слово б̄іе, и хранаше є.

Сѣго ап(ст)ла филимона. на ли(т)р'г', єѵ(г)є ѿ лоу(кы), г(л), і, а к҃в
 зачало, н̄. // Явиль г̄ъ и ины(х) се(д)мьдеса(т). а ко(ц) тако бысть 453 зв.
 бл̄говоленіе предь тобою.

Иже въ сѣх(х) ѿиѣ нашихь ам'филохіа еп(с)па иконіиского. и к҃т
 григоріа еп(с)па акраган'ского. на лѵ(г), єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), к̄д. а
 за(ч), р̄г. Рекль г̄ъ. бдите бо не вѣдаєте в которы(и) чась господарь
 вашь пріиде(т). а ко(ц), на(д) всѣ(м) имѣніємь поставит(т) его.

¹⁰ Ноемьвр̄и.

- кд Стыя великом(ч)ница екатерины. и стго великомчника меркоуріа. на лв(т)р' єв(г)є ѿ луку, г(л), кѧ. а за(ч)ло, рѣ. Рекль гѣ своимь оучѣкомь. а ко(ц), Вь трѣпенїи вашемь стажите дѣша ваша.
- кѣ Иже въ сты(х) ѿпѣ нашихь. климета [!] римьского. и петра алеѣан'дрыиского. на лв(т)р' єв(г)є ѿ ма(ѳ). за(ч)ло, ї. а гла(в), є. въ ѡ(н) (т) чась, 454¹¹ шли за їсомь народове многыи. а ко(ц), яко мѣз(д)а ваша мно(г) н [!]* нбси. //
- кз Стго м(ч)ника їакова прѣсанина. на лв(т)р' єв(г)є ѿ ма(ѳ). за(ч), мѳ. а гла(в) ї. въ ѡ(н) (т) ча(с). мовиль їс к народо(м). а ко(ц), и мовиль и(м) притчами много.
- кй Стго и прп(до)ного [!] м(ч)ни(к) стефана новаго. на лвр(г) єв(г)ліє ѿ ма(ѳ), г(л), ї. а за(ч). лѣ. Ре(к) гѣ свои(м) оу(ч). Коли ва(с) боудоу(т) выганати з гра(д). а ко(ц), прѣ(д) ѿпѣемь мои(м), которыи естѣ [!] на нбсехь.
- л Стго ап(ст)ла ан'дреѧ прѣвозван'наго. на ли(т)рѣ єв(г)є. ѿ їван'на глава. ѧ. а за(ч), д. Вь оутрѣи пакь стоя(л). їван'нѣ. И оучениковѣ его два. И ѡз(д)рель їса а ѡнь иде(т). А конѣць. и ан'гѣлы бѧ, вѣсходаща и 454 зв. исходаща, надь сѧа члѣческаго. //

М(с)ць декев'рїи имає(т) днїи лѧ

а днїѣ имаєть в собѣ годинь. ѳ. а но(ч). єї.

- д Стыя великомчници вар'вары. И прп(до)бнаго ѿпѧ нашего їван'на дамаскина. на лв(т)р' єв(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), кѣ. а за(ч), рд. Ре(к) гѣ при(тч) сїю. оуподобиса цртво [!] нб(с)ное десатемь девица(м). а ко(н), въ нь [!]* (ж) снѣ члѣчскыи прїиде(т).
- ѳ Прп(до)бна(г)[о] и бѣонос'наго ѿпѧ нашего савы. на у(т)рни про(к) гла(с) д. ч(с)тна прѣ(д) гмѣ. с(х). что въз(д)амь гѣви. вса(к) ды(х)нїє. єв(г)є ѿ лу(к) гла(в), з. а за(ч). кд. въ ѡ(н) (т) ч' [!], сталь їс на мѣсци. а ко(ц), се бо мзда ваша многа на нбси. а на лв(т)ргїи єв(г)ліє ѿ ма(т), г(л), аї. а за(ч), мѣ. Рекль гѣ в'са мнѣ прѣ(д), а ко(ц), и брема мое ле(г)ко естѣ.
- 455¹² Иже въ сты(х) ѿпѧ нашего, нико(л), // ар'хиеп(с)па мир'ликїйскаго. з на у(т), про(к), гла(с) д. ч(с)тна прѣ(д) гмѣ смрѣть. с(х), что възда(м) гѣви вса(к) ды(х)нїє. єв(г)ліє ѿ їва(н), г(л), ї, а за(ч), лѣ. Ре(к) гѣ ко прише(д)ши(м), я єсмь дверь, а ко(ц), боуде(т) едино стадо и єдинь пасытьрь. а на лв(т)р' єв(г)є ѿ лоуку г(л), з, а за(ч), кд. въ ѡ(н) ча(с), сталь їс на мѣстѣ ровномь. а конѣ(ц), се бо м'зда ва многа на нбсе(х).

¹¹ Ноєм'врїи.

¹² Декев'рїи.

Зачатіє сѣа ан'ны. коли почала сѣоую бѣю. на лв(т)р єв(г)є ѿ 6
 лѡу(к). г(л), й, а за(ч)лѡ, лѣ. Рекль гѣ, ни(к)то (ж) светил'ника въжегъ.
 а конецъ, си(и) соу(т) слышашеи слово бжїе и творащїѣ е.

Сѣго великом(ч)ника евстратїа, и дружины его, на у(т)р'ни 61
 єв(г)лїе ѿ ма(т), г(л), ї, а за(ч) лѣ. Рекль гѣ свои(м) оу(ч). се азъ посы-
 лаю ва(с) я(к) ѡ(в)ца посрѣ(д). а конє(ц). // тѣи сп(с)нѣ боудеть. а на 455 зв.
 ли(т)р'ги(и) єв(г)лїе ѿ лѡуки, г(л), кѡ. а за(ч)лѡ. рѣ. Рекль гѣ, вънемлѣ-
 те ѿ члѣкъ а ко(ц) Въ трѣпенїи ваше(м) стажите дѣа ваша.

Сѣы(х) трє(х) ѡтрокъ. и сѣго пр(о)рка данїила. на лв(т)р єв(г)є 61
 ѿ лѡу(к). г(л), аї. а за(ч)лѡ. жѣ. Рекль гѣ къ прише(д)ши(м) к нему
 їдєѡ(м). горе вамъ. яко боудоуете гробы пр(о)ркїж[!]. а ко(ц). иже
 єсть лицємѣрїе. Не(д) сѣыхъ праѡцѣ. На у(т)р', єв(г)лїе въскр(с)ное,
 которое (с) прилоучить. а на лв(т) єв(г)є ѿ лѡу(к), г(л), дї. а за(ч)лѡ,
 ѡс. Рекль гѣ при(т)чоу сїю. члѣкъ нѣкоторыи оучини(л) вечероу вели-
 коую. а ко(ц), мало же избран'ны(х).

Сѣго сїєн'ном(ч)ника игнатїа бѣоносца. на лв(т)р' єв(г)є ѿ ма(р), 8
 г(л), ѡ. а за(ч). мѡ. въ ѡ(н) (т) ча(с), прїйде їс ї оучнїци є(г)[о] въ капєр'-
 наоу(м), а ко(ц). Не погоуби(т). // Соубота прє(д) рож(д)єство(м) хѣвмъ. 456¹³
 На лв(т)р єв(г)є ѿ лѡу(к). г(л), гї, а за(ч), ѡв-є. Рекль гѣ при(т)чоу сїю.
 по(д)ѡбно єсть цр(с)тво нб(с)ное зер'ноу горчичноу. а ко(ц). и възла-
 гоу(т) въ цр(с)твїи бжїи. Не(д) прє(д) рож(д)єствомъ хѣвмъ. сѣы(х) ѡцѣ.
 На у(т)р'ни єв(г)є въскр(с)ное, которое сѡ прилоучи(т). а на ли(т)р'ги(и)
 єв(г)є ѿ ма(т), г(л), а, а за(ч). а. Книги родьства їсѣ хѣа. а конецъ. и нарече
 има ємоу їс. Въ наве(ч)рїє рожества хѣа на лв(т)р' єв(г)є ѿ лѡу(к), г(л), вѣ,
 а за(ч). є. въ ѡ(н)а дїи. Вышло повелєнїє ѿ цєсара а(в)гѣ(ст). А ко(ц), якъ
 же єсть речєн'но к ни(м).

Єже по плоти рождєство, гѡ бѡ сп(с)тла нашего їв хѡ. На 8
 у(т)р'нї про(к) гла(с). дї. ис чрева прєжде ден'ница роди(х) тѡ. с(х).
 Рече гѣ гѣи моємоу. єв(г)є ѿ ма(т), г(л), а, а за(ч)лѡ, вѣ. // Їс хѡ рож- 456 зв.
 дєство такъ было. а конє(ц) и нарече има ємоу їс. а на ли(т) єв(г)є ѿ
 ма(р). г(л), вѣ. а за(ч)лѡ, гї. Їсоу рож(д)ьшоусѡ въ виѡлєѡмѣ їоудєйстємъ.
 а конецъ, ин'ши(м) поуѣ(м) ѡишли въ страну свою.

Сѣборъ пр(с)гыа бѣа. и сѣго їѡсифа ѡброуч'ника. на лв(т)р' єв(г)є 8
 ѿ м(ѡ). г(л), вѣ. а за(ч), дї. ѡше(д)ши(м) влѣхвомъ. а ко(ц), яко назареи
 нарече(т)сѡ. Соубо(т) по рож(д)єствѣ хѣѣ. На ли(т)р' єв(г)є ѿ ма(т),
 г(л). вѣ. а за(ч). мѣ. въ ѡ(н) (т) ча(с) шли за їсѡмъ народѡе мноси а ко(ц), а на
 има его языци оупѡваю(т). Не(д) по ро(ж)єствѣ хѣѣ. На лв(т)р'

¹³ Декев'рїи.

єв(г)ліє тоє (ж), што и на соборь бѣѣ. почато(к) и конє(ц). Сѣго прѣвом(ч)ника архидїакона стефана. на лв(т) єв(г)ліє ѿ ма(т), г(л), кѣ. а за(ч), пѣ. Рекль гѣ при(т)чоую, члѣк нѣкоторыи былъ домови(т) а
457¹⁴ ко(ц), // и єсть див'на въ оочїю вашею.

кѣ Сты(х) мѣникъ двѣ т'мѣ. иже в' никомидїи по(ж)жены(х). на лв(т) єв(г)є ѿ лу(к) г(л) кѣ. а за(ч), рѣ. Рекль гѣ свои(м) оуче(км). вьнемлѣте ѿ члѣк. а ко(ц), въ трѣпенїи вашемъ стажите дїша ва(ш).

кѣ Сты(х) младенєць. иже въ виѣлєомѣ хѣ ради избѣсны(х) ѿ рода [!]*. дї, тисащїи. на лв(т)ргїи єв(г)ліє тоє (ж). што и на соборь пр(с)тыа бѣа. початокъ. а конєць се(г)[о] (ж) м(с)ца, кѣ.

л Стыа м(ч)ница анисїи и пр(до)бнаго зотика. на лв(т)р'гїи. єв(г)є ѿ лу(к). г(л), гї а за(ч)л' ѿа въ ѡ(н) (т) ча(с), науча(л) їс на єдиномъ ѿ градѡвъ а ко(ц), ѡ в'сѣхъ. слав'ныхъ бывающихъ ѿ него. //
457 зв.

М(с)ць гєньварь имає(т) дїи лѣ

а дїѣ имаєтъ в' собѣ годинь ї. а ночь. дї.

ѡ Єже по плоти обрѣзанїє гѣ бѣ сп(с)тла нашего їс хѣ. И пама(т) иже въ сѣы(х) бѣа нашего архиеп(с)па кєсарїа кападокїйскаго василїа великаго. на у(т)р' про(к) гла(с) дї. оуста моа вьглю(т) прмоу(д)рость. с(х). оуслышите сїа. вса(к) ды(х) єв(г)є ѿ їѡ(н), г(л), ї. а за(ч). лѣ, Рекль гѣ, я єсми двє(р), а конєць, боудє(т) єдино стадо и єдинь пастырь. а на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к). гла(в), вѣ, а за(ч), зѣ. въ ѡ(н) то часъ вьзвратилєса пастырїє. а конєць бла(г)да(т) бѣа была на немъ.

ѡ Прє(д) праз(д)нєствѡ просвѣщенїа. и сѣго силєвєстра папы римскаго, на лв(т)р'гїи, єв(г)є, ѿ їѡа(н), г(л), гї. а зачало, й. бы(л) нѣкоторыи члѣк з' фарисєѡвъ. // которомоу то было има никоди(м). а конєць но да сїсєть имъ ми(р).

г Сѣго пр(о)рка малахїа. и сѣго м(ч)ника гѡрдѣа. на лв(т)р' єв(г)ліє ѿ ма(т), г(л), є. а за(ч), єї. Рекль гѣ просащомѡ оу тебе даи, а ко(ц), якъ же ѡпѣ ва(ш) нб(с)ныи сьврьшєнь єсть. Соубѡта прє(д) просвѣщенїєм', На (л)вр'гїи єв(г)є ѿ ма(ѡ), г(л), гї, а за(ч), є. въ ѡ(н) ча(с), прїйдє їѡаннь кр(с)тль. а ко(ц), вь(и) [!]* ва(с) кр(с)тить дѣомъ сѣы(м). Нє(д)ла прє(д) просвѣщенїємъ. єв(г)є оу(т)р'нєє вьскр(с)нѡє которѡє са прилоучить. а на лв(т)р' єв(г) ѿ м(р), г(л), ѡ. а за(ч). ѡ. Зачало єв(г)ліа їѡ хѡ сїа бжїа, а ко(ц), то(т) ва(с) кр(с)тить дѣомъ сѣымъ.

д Сьборь сѣы(х) ап(ст)ль се(д)мидєса(т). на лв(т)р' єв(г)є ѿ їѡ(н),

¹⁴ Декєврїи.

¹⁵ Гєньварь.

г(л), ā, а зачало, ̄ б̄а никто (ж) видѣ, нигде (ж). а ко(ц), иде (ж) бы(л) іоан(н) кр(с)таи. //

458 зв.

Въ навечеріе, просвѣщеніа. на лв(т) єв(г)є ѿ лоуки. г(л), ̄. а зачало. ̄. въ патоенадеса(т) лѣто. а конє(ц), бл҃говѣствоваше людемь.

є

Стоє б҃гоявленіе г̄а б̄а спсителя нашего іѵ х̄а. На у(т)р' проки(м), гла(с). д̄. море видѣ и побѣже, с(х), что ти е(ст) море да побѣже, вса(к) ды(х). єв(г)є ѿ* мар(к), гла(в), ā. а за(ч)ло, ̄. въ ѡ(н) (т) ча(с), прійде іс ѿ назарета. а ко(ц), о нем' же бл҃говолихь. а на лв(т) єв(г)є. ѿ ма(ѳ), г(л), ̄, а зача(л), ̄, прійде іс ѿ галилеа на іѡр'да(н). а ко(ц) ѡ нем же бл҃говолихь.

з

Съборь ч(с)тнаго и слав'наго пр(о)рка и пр(д)тча и кртла г̄на иоан'на. на лв(т)р' єв(г)є ѿ іоан'. г(л), ā, а зача(л). ̄. въ ѡ(н) (т) (т) ча(с). Видѣ іоань іса. а ѡнь иде(т) к нему. а ко(ц). яко се е(ст) сн̄ь бж҃їи. // Соубота по просвѣщеніи. На ли(т). єв(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), д̄, а за(ч), ̄, ̄. въ ѡ(н) (т) чась Ведень были іс доухо(м) в поустьяню. а ко(ц) аг̄ли па(к) пристуопив'ши. Недела по просвѣщеніи. єв(г)є, оу(т)р', въскр(с)но, радвое. а на лв(т)р єв(г)є ѿ ма(ѳ). г(л), д̄, а за(ч), ̄. Слыша(л) іс иже іоан(н) предань бы(ст). а ко(ц). приближи бо са ир(с)тво нб(с)ное.

з

459¹⁶

Стго м̄чка полиекта. на ли(т), єв(г)є, ѿ лу(к), г(л), ̄, а за(ч), ̄. иро(д) четверовластникь. а ко(ц), ѡ тебѣ бл҃говоли(х).

ѳ

Стго и прп(до)бнаго ѿца нашего, ѳеѡдосіа ѡбщежитела, слоуж(ж) вса, се(п)теврїа, к̄и.

аї

Сты(х) м̄чникь ермила, и стратон'ника. на лв(т)р', єв(г)є ѿ лу(к), г(л). к̄а. а за(ч). р̄с. Рекль г̄, вьнемлѣте ѿ чл̄къ. а ко(ц) въ трьпеніи вашє(м), стажите д̄ша ваша.

гї

Прп(до)бны(х), // ѿц̄ь наши(х). въ синаи и в раифе избієны(х). и в то(т) же дн̄ь прп(до)бна(г)[о] ѿца нашего савы пръваго ар'хиеп(с)па ср̄бскаго. слоуж(ж), ное(м), г̄и.

459 зв.

дї

Прп(до)бныхь ѿц̄ь нашихь пав'ла фивенского, і иоан'на колѣб'ника на лв(г), єв(г)є ѿ лу(к), г(л), д̄и. а за(ч), б̄з. въ ѡ(н) (т) ча(с). шли съ ісомь народове. а ко(ц). кто має(т) оуши коу слышанію, нехай слышить.

єї

Положеніе ч(с)тны(м) веригамь стго(г)[о] вр̄ховного ап(ст)ла петра. на лв(т) єв(г), ѿ іоан'на, г(л), к̄а. а за(ч), ̄з. а коли южь ѡбѣдаль, и мовиль симону петроу іс. а ко(ц), пишемь(х) книгь аминь.

єї

Прп(д)бнаго и б҃гоноснаго ѿца нашего ан'тоніа великого. на у(т)р про(к), гла(с), д̄. ч(с)тъна пре(д) г̄мь см̄р'ть. с(х), что възда(м)

єї

¹⁶ Геннварь.

и(х), с(х), нбса поведають славою бжїю. вса(к) ды(х) єв(г)є ѿ ма(ѳ). гла(в). иї. а за(ч), бс. Рєкль гь свои(м) оучїкомь. правдоу повѣдаю ва(м). а ко(н), тоу есмь посрѣдѣ ихь. а на лв(т) єв(г)є ѿ ма(ѳ), глава. є, а за(ч), аї. Рєкль гь свои(м) оучїко(м) вы есте свѣ(т) мируу. а ко(ц), сеи великь нарече(т)са въ цр(с)твіи нб(с)нѣмь.

Стѣхь чоудотворець, и бесребрьникь. кира, іѡан'на. на лв(т)р' ла
 єв(г)ліє ѿ ма(т)ѳеа. зачало, лд. а глава. десатаа. въ ѡный то чась,
 призваль іс ѡбанадесать оучїкі своа, а конєць. тоуне прїастє, тоуне и
 да(ди)тє. // 462¹⁹

М(с)ць фєвра(л) имає(т) днїи кїи
 а дїѣ маєт в собѣ годинь. вї. а ношь. гї.

Стго м(ч)ника трифона. и прє(д)праз'дньство оустрѣтенїа гѣ а
 бѣа, сп(с)тела нашего іѵ хѣ. на лв(т)р', єв(г)є ѿ лу(к), г(л), і. а за(ч).
 нѣа. Рє(к) гь свои(м) оучїи(м) [!]. Кто ва(с) слоухає(т), мє(н) слоуха-
 єть. а ко(н), яко тако бы(с) блговоленїє п(д).

Стрѣтенїє гѣ бѣ сїса нашего іѵ хѣ. На у(т)рни про(к)к' [!], б
 гла(с), д. поману има твое. с(х), слыши дьщи. вса(к) ды(х), єв(г)є ѿ
 лу(к), г(л), в, а за(ч), иї. въ ѡ(н) (т) ча(с) бы(л) члїкь въ ієр(с)лимѣ.
 а ко(ц) и славою людїи твои(х) іїла. а и на (лт) [!]* тая жь глава. а
 за(ч), з. въ ѡны(и) ча(с), внесли родителєвє ѡтроча іса. а ко(ц),
 блг(д)ть бжїа была на немь.

Стго, и праведнаго симиѡна бгѡпрїєм'ца. на лв(г) єв(г)є ѿ лу(к) г
 г(л), в // а за(ч)ло, иї, въ ѡ(н) (т) ча(с), бы(л) члїкь въ ієр(с)лимѣ. а 462 зв.
 ко(ц) и славою людїи твои(х) іїла:

Стго великом(ч)ника ѳеѡдора стратилата, на ли(г) єв(г)ліє, ѿ и
 ма(ѳ), г(л), і, а за(ч)ло, лс. Рє(к) гь свои(м), оу(ч), се я посылаю ва(с). а
 ко(ц). прєтрѣпѣвыи до кон'ца ть(и) сїсєнь боудєть.

Прп(до)бнаго ѡїа нашего мар'їана. и в то(т) же днїѣ пама(т) стго, гї
 и прп(до)бнаго ѡїа нашего, симєѡна сербьскаго новаго мироточьца.
 а [!]* у(т)рни єв(г)є, ѿ ма(тѳ), г(л), аї, а за(ч)ло мї. Рє(к) гь вса мнѣ
 предана быша. а ко(ц), и брєма моє лег'ко єсть. а и на лв(т)р єв(г)є ѿ
 ма(ѳ), г(л), і, а за(ч)ло, лї. Рє(к) гь свои(м) оучїкомь. конєць. не
 по(г)оубить мьз'ды своєи.

Обрѣтенїє ч(с)тныа главы стго а славнаго пр(о)рка и пр(д)тчѣ кд
 и кр(с)тла гнѣ іѡан'на. на у(т)р'ни, про(к), гла(с), д. // тоу въз'вращоу, 463²⁰
 ро҃гь дѣдвї. и оуготова(х) свѣтил'никь помазан'номуу моемоу. стихь,

¹⁹ Ген'варь.

²⁰ Фєвраль.

помани гї дѣда, и в'сю кротость. его. того жь гласа вса(к) дьханіє да хвалить гѣ, стихъ, хвалите гѣ съ небесь. и єѵ(г)ліє Ѡ лу(к) глава. 3. за(ч)ло лѣ въ ѡныи то чась, изыш'ло слово ѡ ісѣ, а конє(ц). съвѣтъ бжїи ѡвръгоша во себѣ, не крестив'шисѧ Ѡ него. А на ли(т)р' єѵ(г)є Ѡ ма(ѳ), г(л), аї а за(ч), м̄. въ ѡ(н) (т), слышаль іѡан'нь оу вазеню, а ко(ц), имѣя(и) оуши слыша(ти) нехай слыши(т). //

**М(с)ць маро(т) имає(т) дїи лѣ
а дїи має(т) в собѣ годинь вї. а ночь, вї.**

б Сты(х) великом(ч)никъ, м̄, иже въ севастїи м(ч)н'ны(х). на лѵ(т)р' єѵ(г)є Ѡ ма(ѳ), г(л), к̄, а за(ч). п̄. Рекль гѣ при(тч) сію, подобно є(ст) цр(с)тво нб(с)ное чл̄коу домовитоу. а ко(ц). мнози бо соу(т) званїи. мало (ж) избран'ны(х).

кб Блговещенїє пр(с)тои вл(д)чцѣ нашеи б҃городицѣ и пр(с)нодѣвы мрїи. На у(т)р' про(к), гла(с), д̄, блгвестите дн̄ь, Ѡ дн̄е сп̄сенїа б҃га на(ш)(г)[о]. с(х), вьспоите г҃ви пѣ(с) новоу. и вса(к) ды(х), єѵ(г)є Ѡ лу(к), г(л), а̄. а за(ч)ло, д̄. въ ѡ(н) (т) чась. встав'ши мрїа, иде в' гор'ная съ ть [!]*, а ко(ц), вьз'вратисѧ въ домь свои а и на лѵ(т)р', в то же главѣ, за(ч)ло, г̄. въ ѡ(н) (т) ча(с). почала иелисаѵе(т) жена захариина. а ко(ц), Ѡиде Ѡ неи аг҃ль.

464²¹ Съборь с҃то архистратига гаврїи(ла). // На ли(т)р' єѵ(г)є Ѡ лу(к).
кб гла(в), і, а за(ч), нѧ, Ре(к) гѣ свои(м) оучн̄комь, кто ва(с) слоухає(т), мене слоухає(т), а ко(ц), яко та(к) бы(ст) блгволенїє пре(д) тобою.

**М(с)ць априль имає(т) днїи л̄.
а дн̄ь має(т) в собѣ годин. гї, а ночь, аї.**

а Стыѧ и прп(д)бныѧ м҃тре нашеѧ мрїа египтанины. на лѵ(т)р' єѵ(г)ліє, Ѡ лу(к), г(л), 3. а за(ч). л҃г. Въ ѡ(н) (т) ча(с), проси(л) иса, нѣкоторыи з' фарисєѡвъ абы и(л) с нимь. а ко(ц), Вѣра твоя спасє(т) тебе, иди собѣ с миромь.

кб Прп(до)бнаго ѡца нашего ѳеѡдора сикїѡта. на лѵр(г) єѵ(г)є Ѡ іѡан'на г(л), і, а за(ч), л̄с. Ре(к) гѣ къ прише(д)шимь к нему иоудеѡ(м), я есмь дверь. а ко(ц), боуде(т) едино стадо, и еди(н) пастырь.

464 зв. С҃то и слав'ного великом(ч)ника и побѣдоносца // хѣа геѡргїа. на
кб у(т)р' про(к). гла(с), д̄, вь(з)весели(т) праведникъ ѡ гїи и оуповає(т), с(х), оуслыши бже млтвоу мою, вса(к) ды(х) єѵ(г)є Ѡ ма(р) гла(в), гї. а за(ч)ло, нѳ. Рек'ль гѣ своимь свои(м) [!] оу(ч)никомь*, блю(д)те(с)

²¹ Мароть.

вы сами. а ко(ц) притерпѣвыи до ко(н)ца тѣ(и), а на лвр(г) єв(г)є ѿ іѡа(н), г(л), єї. а за(ч), нѣ. рекль гѣ свои(м) оучѣкомь, се (ж) заповѣдаю вамь. а ко(н), мнитса ты(м) слоуж'боу принести бѣоу.

Стго ап(ст)ла і в(г)листа [!]** хѣа мар'ка. а [!]*** лв(т)р єв(г)є ѿ ма(р), г(л), з. а за(ч), кѣ, въ ѡ(н) (т) ча(с), призваль іс ѡбанадесате оучѣкы своа. а ко(ц), помазовали масломь многыи немоцныи и оуздоровла(ли). кѣ

Стго сїдн'но [!]**** симиѡна соро(д)ника гѣа на (л)в [!] єв(г)є ѿ м(ѡ), г(л), гї, а за(ч) нѣ. пришо(л) іс въ ѡ(ч)зноу. а ко(ц) не оу(ч)ни(л) та(м) си(л) многы(х) дла неве(р)ства и(х). кз

Стго ап(ст)ла іакова, сѣа зеведеѡва, на (л)в [!] єв(г)є ѿ лу(к) г(л), ѡ, а за(ч)ло, м̄. Въ ѡ(н) (т) ча(с), приз'ва(л) іс ѡбанадесате оучѣкы своа. а конець, бл҃говѣствжще [!], и исцѣлажще въсоудоу. // л
465²²

М(с)ць маи имає(т) дїїи лѣ

а дїї має(т) в собѣ години, дї. а ноць. і.

Стго и славнаго пр(ор)ка іеремеа. на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к), г(л), д̄, а за(ч), дї. въ ѡ(н) (т) ча(с). дивовалиса народове ѡ словесе(х), а ко(ц), ѡн' же прошоль посредѣ и(х), идаше. се (ж) єв(г) и многы(м) пр(ор)комь. а

Иже въ сѣыхъ ѡца нашего аѡанасїа великого. ар'хієп(с)па алезан'д- рьиского. на лв(т)р єв(г)є ѿ ма(ѡ), г(л), є, а за(ч) аї. Рекль гѣ свои(м) оучѣко(м), Вы есте свѣ(т) мироу. а ко(ц). сеи вели(к) нарече(т)са въ цр(с)твїи нб(с)немь. в

Въспоминанїе, иже на нбси яве(л)шаго кр(с)та при костан'тинѣ. слоуж(ж) се(п)теврїа, дї. з

Стго и всехвална(г)[о], ап(ст)ла і єв(г)листа хѣа іѡан'на бѣослова. и прп(д)ѡнаго ѡца нашего арсенїа великого. на у(т)р'ни, про(к) гла(с), д̄. // Въ всю землю изыйде вещанїе и(х), сти(х), нбса повѣдають славою бжїю вса(к) дыханїе, єв(г)є ѿ іѡан'на, г(л) кѣ, а зачало, з̄з. коли ѡбѣдалъ іс, и мовиль симоноу петроу. а ко(ц), пишемы(х) книгъ аминь. и на лв(г) єв(г)є ѿ іѡан'на, г(л), ѡї, а за(ч), з̄а, въ ѡ(н) (т) стояли при кр(с)тѣ ісѣв̄ мїи его. а ко(ц), пишемы(х) книгъ аминь. и прп(до)бн(м)оу арсенїю, на лвр(г) єв(г)є ѿ ма(р), г(л), аї, а за(ч), м̄г. Рекль гѣ свои(м) оучѣко(м) вса мнѣ предана есть. а конець, и брема мое легко есть. и
465 зв.

Стго пр(ор)ка исаїа. и пренесенїе мощеи иже въ сѣ(х) ѡца нашего ар'хиерар'ха николаы. Слоуж'ба деке(вр)їа. з̄. б

Прп(до)ѡнаго и бѣоноснаго ѡца нашего пахомїа великого. слу(ж) єї гє(н), к̄. єї

²² Апрель.

кѧ Сѣы(х), и равноап(ст)льны(х) црѣи коста(н)тина и елены. на
466²³ лв(т)р' єв(г)є ѿ іова(н)на. // за(ч)ло, лѣ. а гла(в), ї. Рек'ль гѣ къ
прише(д)ши(м) к немуу іоудеѡ(м). кто не вѣходи(т) д'вер'ми. а
ко(ц). и пожитокъ найде(т).

кД Прп(д)бнаго ѿца нашего симиѡна иже на дивней горѣ. слу(ж)
ге(н), к̄.

кЄ Третьеє ѡбрѣтеніє ч(с)тныа главы пр(д)течевы. феврала, кД.

кЗ Сѣго ап(ст)ла кар'па, единаго ѿ се(д)мидеса(т). на лв(т)р', єв(г)є ѿ
иова(н), г(л), дї, а за(ч), мї. Рек'ль гѣ свои(м) оучїкомъ. повѣсти кото-
рыи я повѣдаю вамъ, ѡ собѣ ихъ не поведаю. а конецъ. слово которое
466 зв. есте слышали, не мое есть. але по(с)лав'шаго ма ѿца. //

М(с)ць июнь имає(т) днїи л̄

а дїѣ маєтъ в' собѣ годинъ, єї. а ноць, ѿ.

И Сѣго великом(ч)нка ѡєѡдора стратилата. на лв(т)р' єв(г)є ѿ
ма(ѡ), г(л), ї, а за(ч)ло лѣ. Ого а ва(с) посылаю яко ѡв'цѣ посрѣ(д)
волковъ. а ко(ц), притрѣпѣвши до кон'ца, тѣи сп(с)нѣ боудеть.

Б Иже въ сѣы(х) ѿца нашего кирила. папы алеѡан'дрийского, на
лв(т)р'гїи, єв(г)є ѿ ма(ѡ), г(л), є, а за(ч)ло, аї, Рек'ль гѣ свои(м) оучїко(м),
вы есте свѣ(т) мирови. а конецъ, се великъ наречетса въ цр(с)твїи
нб(с)нє(м).

аї Сѣы(х) ап(ст)ль, вал'ѡоромєа и вар'навы. на лвр'(г) єв(г)є ѿ лу(к),
г(л), ї. а за(ч)ло, нѧ. Рек'ль гѣ свои(м) оучїко(м), кто ва(с) слоухає(т),
мене слоухаєтъ. а ко(ц) яко тако бысть бл҃говоліє пре(д) тобою.

467²⁴ Прп(д)бны(х) и б҃гоно(с)ны(х), ѿцѣ наши(х) ѡнофрїа, и петра, а //
вї ѡноньского. на лв(т)р' єв(г)є ѿ ма(ѡ), г(л), аї. а за(ч)ло, мїг. Рек'ль гѣ
своимъ оу(ч). вса мнѣ предана соу(т). а ко(ц), и брєма мое легко
єсть.

дї Сѣго пр(о)рка їелисеа. и сѣго меѡедїа патрїар'ха костан'тинаграда.
на лв(т)р'гїи єв(г)є ѿ лу(к), г(л), д̄. а за(ч). дї. въ ѡ(н) (т) ча(с). дивовалиса
народове ѡ словесехъ. а ко(ц). он' же проше(д) посрѣдѣ ихъ идаше.

єї Сѣго ап(ст)ла иуды брата гїа по плоти. на лв(т)р' єв(г)є ѿ іѡ(н)
г(л), дї, а за(ч), мї. повѣсти которыи а повѣдаю вамъ, ѡ себѣ и(х) не
повѣдаю. а ко(ц), Слово которое есте слышали не є(ст) мое. але по-
славшаго ма.

кД Рождество ч(с)тнаго и славнаго пр(о)рка и пре(д)теча, и кр(с)те-

²³ Май.

²⁴ Июнь.

ла гѣа іоанна. На у(т)р' про(к) гла(с) д̄. ты ѡтроча пр(о)рк' вышнего наречешиса, стихъ. // бл(с)вень гѣ бѣ ійлєвъ. вса(к) ды(х) єв(г)ліє 467 зв.
 Ѡ лу(к), г(л), а̄, а за(ч) г̄, въ ѡ(н) (т) д̄ни почала ієлисавета жена захарїина, а ко(ц). и бы(л) в поустына(х) ажъ до д̄на явленїа своего коли (с) явиль іїлпо. а и на лв(т)р єв(г)є Ѡ лу(к). г(л), а̄, а за(ч), а̄, поне(ж) многый почали поведати, повести. а ко(ц). Ѡяти поношенїе мое въ члѣце(х).

Прп(до)бна(г)[о] ѡба наше(г)[о] са(м)сона стран'нопрїе(м)ца. на лв(т)р єв(г), Ѡ лу(к), г(л), вї, а за(ч), ҃з. Ре(к) гѣ, не бойса малое мое стадо. а ко(ц), въ дѣѣ в' который са не надѣте сѣѣ члѣцкы(и) прїйде(т). кз

Възвращенїе [!] мощемь сѣѣ(х) чюдотворецъ и безъсребрѣни(к) кира, і иван'на, на лв(т)р єв(г)є Ѡ ма(ѳ), за(ч)ло, л̄д, а гла(в), і. Въ ѡ(н) (т) ча(с), призва(л) іс ѡбанадеса(т) оучѣкы своа, а ко(ц), тоуне есте прїали, тоуне и даваи(тє). кн

Сѣѣ(х) и врѣховны(х) ап(ст)ль петра и // пав'ла на у(т)р'ни про(к) гла(с), д̄, въ в'сю землю изыде вѣщанїе ихъ. сти(х). нбса повѣдаю(т), вса(к) ды(х) єв(г)є Ѡ іѡа(н). г(л) к̄а а за(ч), ҃з. мовиль іс симонѣ петрови. симоне іѡнинь люби(ш) ли ты мене. а ко(ц), написан'ны(х) книгъ аминь. и на лв(т)р єв(г)є Ѡ ма(ѳ), г(л), сї, а за(ч)ла, ҃з, въ ѡн то ча(с) пришло(л) іс въ страны цесара филип'па. а конецъ, боуде(т) роз(д)решено на нбсехъ. кж 468²⁵

Съборъ сѣѣ(х) и всехва(л)ны(х) и врѣховны(х) ап(ст)львь [!] вї. на у(т)р єв(г) Ѡ лу(к), г(л), е̄, а за(ч), зї. въ ѡ(н) (т) ча(с). стояль іс при ѡзерѣ генисаре(т)ско(м). а ко(ц), и ѡстави(в)ши все, и за ни(м) пошли. и на лв(т)р єв(г)є, Ѡ мар'ка, глава, г̄, а за(ч)ло, вї. Въ ѡный то ча(с), взышо(л) іс на гороу. и призва(л) и(х) же хотѣ(л) самь. а конецъ, иудоу скариѳского, который то, и продалъ его. // л 468 зв.

М(с)ць июль имае(т) д̄нїи л̄а

а дѣѣ мае(т) в собѣ годинъ д̄ї. а в ночи, і.

Сѣѣ(х) безсребникъ и чоудотворе(ц) козмы и демїана, иже в римѣ м(ч)н'ны(х). на лв(т)ргїи єв(г)ліє Ѡ ма(ѳ) за(ч) л̄д. а гла(в), і, въ ѡныи то ча(с), призва(л) іс ѡбанадесате оучѣкы своа. а ко(ц). тоуне есте прїали, тоуне и даваите. а

Положенїе ч(с)тныа рызы и пояса пр(с)тыа вл(д)чца нашеа* б̄городица въ влахерьнахъ. на лв(т)р єв(г)є Ѡ лу(к), г(л), а̄, а за(ч), д̄, въ ѡ(н) (т) часъ. встав'ши мр̄їа, а конецъ, възвратиса въ до(м) свои. б

²⁵ Июнь.

- д Иже въ сѣх) ѿца нашего ан'дреа кри(т)ского. на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к), г(л), љ, а за(ч), кд. въ ѡ(н) (т), стояль іс на мѣстѣ ровномь, а ко(ц), се бо мѣз(д)а ваша многа на нбсехъ.
- 469²⁶ Прп(до)бнаго ѿца наше(г)[о] // аѡньскаго аѡанасіа. на у(т)р' є про(к) гла(с), д. ч(с)тна пре(д) гмь смрѣть сѣго с(х), что въздамь гви, вса(к) ды(х)ніе, єв(г)є ѿ лу(к) вчорашнее. а на лв(т)р' єв(г)є. ѿ ма(ѡ), г(л), аї. а за(ч). мѣ. Рекль гѣ свои(м), все мнѣ предано естъ, а конецъ. и бремя мое легко естъ.
- и Сѣго великом(ч)ника прокопіа. на (л)в [!] єв(г)є в ма(ѡ), г(л), і, а за(ч)ло, лѡ, Рекль гѣ свои(м) оучіко(м). кто любит) ѿца ал'бо мѣр. а ко(ц), оучити и проповѣдати въ граде(х) ихъ.
- аї Сѣх)а великом(ч)ницѣ євоиміи. на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к) гла(в), љ, а за(ч). лѣ. въ ѡ(н) (т) часъ. просиль іса нѣкоторыи з' фарисеѡвъ абы иль с ни(м). а ко(ц), вѣра тво(а) сѣсе(т) тебе иди собѣ с миромь.
- гї Сѣборъ сѣго ар'хагѣла гаврила. на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к), г(л), 469 зв. і. а за(ч), нѡ. ре(к)ль гѣ свои(м) оучіко(м), кто ва(с) слѡхаетъ. // и мене слоухает(т). а ко(ц), яко тако бы(ст) блгволеніе пре(д) тобою.
- єї Сѣго м(ч)ника кирика, и оулиты мѣре є(г)[о] на лв(т) єв(г)є ѿ ма(ѡ) г(л), иї, а за(ч), ѡд, въ ѡ(н), пристоупили оучіци къ ісѡви, а ко(ц), възыскати и сп(с)ти заблоу(ж)дыша(г)[о].
- сі Сѣго сѣен'ном(ч)ника анфиногена. и пама(т) сѣх) шести(х) вселеньскы(х) соборовъ. на лв(т)р' єв(г)є ѿ ма(ѡ), г(л), є, а за(ч), аї. Рекль гѣ своимь оучіко(м). вы есте свѣ(т) миру. а ко(ц), сеи вели(к) нарече(т)са въ цр(с)твіи нб(с)иємь. ал'бо пакъ сѣборомь схочеш' ли въ іѡа(н), г(л), зї. а за(ч), иѡ. въ ѡ(н) (т) ча(с), по(д)несль іс оочи свои на нбо и рекль. а конец(ц). имаю(т) радость мою наплъненоую в собѣ.
- зі Сѣх)а великом(ч)нца марины на лв(т)р' єв(г)є ѿ м(ѡ), г(л), кѡ. а 470²⁷ за(ч). рд. Рекль гѣ, оуподобиса ца(р)ство нб(с)ное, і-мь дѣвицамь. // а ко(ц), не вѣдаете днѡе ани часа въ (он) снѣ члѣчскыи прїиде(т).
- к Сѣго и славного пр(о)рка илїи. на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к). г(л), д. а за(ч). дї. въ ѡныи (т) ча(с). дивовали(с) народовѡ ѡ словесехъ. а конец(ц), он же прошедъ посрѣ(д) и(х) идѣше.
- кв Сѣх)а мѣри магдалыни. и сѣго сѣн'номѣчка фоки. на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к). г(л), и, а за(ч), лд. Въ ѡ(н) (т) часъ. прохо(ж)валь іс скрозѣ грады и села. а ко(ц), иже слоуговали емоу ѿ имѣніи своихъ.
- кд Сѣх)а мѣнца крѣстины. на лв(т)р', ищи слоуж'бою, се(г)[о] мѣ(с), аї.

²⁶ Июль.

²⁷ Июль.

ОУсп'ніє с̄тыа анны м̄тре с̄тыа б̄ца. на лв(т)р' єв(г)є ѿ лу(к), кє
г(л), й. а за(ч), л̄с. Рек'ль г̄ь, никто же свѣтилника въже(г), а ко(ц),
слышащеи сло(в) бжїє, и творащеи є.

Стого великом̄чка пантелеимона. на лв(т)р' єв(г)є ѿ іѡа(н), кэ
гла(в), єї. а за(ч)ло, н̄в, // Рекль г̄ь свои(м) оучн̄ко(м), се заповѣдаю 470 зв.
вамь. а ко(ц), надѣе(т)са иже бы ты(м) принесль слоу(ж)боу б̄гоу.

Стого и праведнаго євдокима, на лв(т)р єв(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), аї, а л̄а
за(ч)ло. м̄г. Рекль г̄ь своимь оучн̄омь. вса мн̄г̄ предана соуть, а коне(ц).
и брема мое легько єсть.

М(с)ць ав̄г̄сть имає(т) д̄н̄и л̄а
а д̄н̄ь має(т) в собѣ годинь, г̄ї, а ношь, аї.

Сты(х) се(д)мь маченикь [!] маккаве(и). и м̄тре и(х) солomonїи, и а
оучителя и(х) елеазара. и происхожденїенїє [!] ч(с)тнаго и животвора-
ща(г)[о] кр(с)та. на лв(т)р' єв(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), і, а за(ч)ло, л̄с. Рек'ль
г̄ь се азь посылаю ва(с) яко ѡв'ца посре(д) вльковь. а ко(ц), т̄и с̄сєнь
боуде(т).

Пренесенїє мощи с̄тго прьвом̄чника, // архидїакона стефана. на 471²⁸
лвр'(г) єв(г) в ма(ѳ), г(л), к̄а, а за(ч), п̄з. Рекль г̄ь при(тч) с̄ю, чл̄кь в̄
н̄ькоторыи былъ домовитыи. а ко(ц), и є(ст) див'на въ оочїю вашею.

Стоє преѡбраженїє г̄а б̄а с̄пса нашего іѴ х̄а. На у(т)р'ни, про(к) з̄
гла(с), д̄. ѳаворь іер'монь, ѡи с(х), твоа соу(т) н̄бса и твоа є(ст) зем'ла.
всако дыханїє єв(г)є ѿ лу(к), г(л), ѳ. а за(ч), м̄є. въ ѡ(н) (т) ча(с), по-
яль іс, петра, іакова, іѡан'на. а конець В тыа д̄н̄и ничего (ж) ѿ ты(х)
кото(р)и видѣли. а на лв(т)р єв(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), з̄ї. а за(ч) ѳ. пояль іс
петра іакова іѡан'. а ко(ц), с̄п̄ь чл̄чьскыи из м̄ртвыхь вс̄кр(с)не(т).

ОУспенїє пр(с)тыа вл(д)чи(ц) нашеа б̄ца и пр(с)нод̄вы м̄рїа. На єї
у(т)р' про(к), гла(с), д̄. поманю има твоє с(х) слыши д̄зци и виждь,
вса(к) ды(х). єв(г)є ѿ лу(к), гла(в), а, а за(ч), д̄. въ ѡ (т) д̄н̄и. // вставши 471 зв.
м̄рїа(м) иде(т). а ко(ц), въз'врати(с) в до(м) свои. а и на лв(т)р'. єв(г)є,
ѿ лу(к). г(л), і а за(ч), н̄д. въ ѡ(н) (т) ча(с), ишоль іс въ ве(с) н̄ькоюю.
а ко(ц), в гла(в), аї. а в за(ч)лѣ н̄и ѿ по(л), блж̄ни слышаще(и)
сло(в) бжїє, и хранаще є.

С̄тго м(ч)нка, деѡмида. и пренесенїє нероукотвореного ѡбраза, г̄а sī
б̄а с̄пса нашего іс х̄а, ѡеде са въ царигра(д). на лв(т)р єв(г)є ѿ лу(к),
г(л), ѳ. а за(ч), м̄и, въ ѡныи то ча(с), было коли скон'чавалиса д̄н̄ове

²⁸ Ав'гоусть.

всьхожденія єго, а ко(ц) в лу(ц) в гла(в) ї. а в за(ч), нѣ-мь. и слышати яже вы слышите, и не слышали.

нї Сты(х) мѣникъ, фрола, и лав'ра. на лѣ(т)р' єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л), нї а за(ч), ҃҃҃. Рекль гѣ, нич'то же покровено есть. а ко(ц), стѣи бо дѣхъ в то(т) ча(с) наоучи(т) васъ, яже подобаетъ рещи.

472²⁹ кѣ Пренесеніє мощей // ст҃го ап(ст)ла вар'ѳо(л)меѣа. И пама(т) ст҃го ап(ст)ла тита, на (л)ѵргїи [!] єѵ(г) ѿ м(ѳ), г(л), ҃. а за(ч). аї. Рекль гѣ свои(м) оучїко(м), Вы есте свѣ(т) мируу. а ко(ц), се вели(к) нарече(т)сѣа въ цр(с)тѣи нб(с)нѣмь.

кѣ ОУсѣк'новеніє ч(с)тныа главы, ст҃го и славного пр(о)рка и пр(ди)тча, и кр(с)ла гїа іѡан'на. На у(т)р, ро(к) [!]* гла(с) дї. ч(с)тна пре(д) гмь смрѣть ст҃го, с(х), что въз(д)амь гѣви, вса(к) ды(х) єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), дї. а за(ч), нѣ. въ ѡ(н) (т) часъ. слышаль иро(д) четверо-властни(к) слух(х) їсѣвъ. а ко(ц) за ни(м) пош'ли гѣши ѿ градовъ. а на лѣ(т)р єѵ(г)є ѿ ма(р). г(л), ҃. а за(ч), кд. въ ѡ(н) (т) ча(с) лыша(л) [!]** иро(д) црѣ слоу(х). а ко(ц) еліка сотворїша и на науч(ч).

лѣ Поло(ж)ніє ч(с)тнаго пояса пр(с)тыа вл(д)чца. на лѣ(т), єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л), ҃. а за(ч), дї. въ ѡ(н) (т) дїи. вѣстав'ши мрїамь, иде въ гор'-. 472 зв. нжа. а ко(ц), възвратисѣа въ домъ с'вои. //

Зде пакъ починає(т)сѣа вка(з)

ѡ ст҃ои [!] великои м-ци. котораа поимоує(т)сѣа ѿ не(д) възванои мыгара и фарисеа.

В слоу(ж)бе стѣа м-ца. єѵ(г)лїа вѣскр(с)на дрѣжи радо(м). а на лѣ(т)р' починаютсѣа читати єѵ(г)є ѿ лу(ц), гла(в), иї. а за(ч). пѳ. Ре(к) гѣ при(т)чоу сїю. два члѣка вышли в црѣковь помолитисѣа. а ко(ц), соу(б). зї. на лѣ(т)р' єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л), к. а за(ч)ло, р҃҃҃. Недела ѡ блоунгѣмь [!] сїюу. на лѣ(т)р' єѵ(г)є. ѿ лу(к), г(л), еї, а за(ч), ѳѳ. Ре(к) гѣ при(т)чоу сїю, члѣкъ нѣкоторыи имал два сны. соубота ма(с)поу(ст)наа. На у(т)р єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л), кѣ а за(ч). рѣ. Недела ма(с)поу(ст)наа. На у(т)р єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), кѣ. а за(ч). рѣ. Рекль гѣ коли придетъ снѣ члѣчскыи въ слаѣ своєи. //

473

пне(д)	сы(р)	єѵ(г)	ѿ	лу(к)	гла(в),	ѳї.	а за(ч),	чѣ.
вѳѡ(к)	сы(р)	єѵ(г)	ѿ	лу(к)	гла(в),	кѣ.	а за(ч).	рѳѳ.
в че(к)	сы(р)	єѵ(г)	ѿ	лу(к)	гла(в).	к҃҃҃.	а за(ч).	рї.
в сѳ(б)	сы(р)	єѵ(г)	ѿ	м(ѳ)	гла(в).	҃.	а за(ч),	҃ї.
в не(д)	сы(р)	єѵ(г)	ѿ	м(ѳ)	гла(в).	҃.	а за(ч),	зї.

Среда же, и патокъ, єѵ(г)лїа не маю(т).

²⁹ Ав'гоустъ.

**А з'де оуказоуємо вамъ
єѸ(г)ліа соу(б), и не(д)ла(м),
сѸго великого по(с)та**

Соу(б). а̄. И сѸго великом(ч)ника ѳеодора тирона. на у(т)р' єѸ(г)є ѿ мар'ка, г(л), в̄. а за(ч), і. и сѸмоу єѸ(г)є ѿ іѡ(н), г(л), єі. а з(ч), н̄в.

Не(д) а̄ по(ст). На лѸ(т)р' ѿ іѡа(н). г(л). а̄. а за(ч). є. въ оутрѣ въсхотѣ изыити въ галилею. А схочеш' ли чти в ма(ѳ), г(л), д̄. а за(ч)ло, з̄. Ведень бы(л) іс дх̄о(м), в поуустыню. а ко(ц). аг҃лѣве пристѣпив'ши послоуговали емоу. соу(б)та, в̄, по(ст), На лѸ(т)р'гїи. єѸ(г)ліе ѿ мар'ка. глава. а̄. а зачало, з̄. //

473 зв.*30

Не(д) в̄, по(ст), г(л), в̄. а за(ч), з̄. соу(б) г̄, по(ст). в тои (ж) гла(в). за(ч), й̄.

Не(д), г̄, поста. на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ ма(р), г(л), й̄. а зачало, л̄з̄.

Соу(б). д̄ поста. На лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ ма(р), г(л), з̄. а за(ч), л̄а̄.

Не(д). д̄ поста. на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ ма(р), г(л), ѳ̄. а зача(л), м̄.

Соубота є̄ поста. На лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ мар'ка, г(л), й̄ а за(ч). л̄ѣ.

Не(д), є̄ поста. на лѸ(т)р єѸ(г)ліе ѿ мар'ка, г(л), і. а за(ч), м̄з̄.

Соу(б)та з̄ поста сѸго и праведнаго лаза [!]* на лѸ(т)р' єѸ(г)є ѿ иѡан'на, г(л), а̄і. а з(ч). л̄ѳ̄.

Не(д)дела, з̄, цвѣтоноснаа. на у(т)р'ни про(к) гла(с), д̄. изь оусть младенецъ незлобивы(х) и съсоущихь. с(х), г̄и г̄ь нашъ яко чоудно има твоє. вса(к) ды(х) єѸ(г)ліе ѿ ма(т), г(л), к̄а а за(ч), п̄г̄. въ он' то ча(с), коли пришлоъ іс до іер(с)лима, а ко(ц) изьи(д) вонь из' града въ виѡанїю, и въдвориса тоу. а на лѸ(т)р, єѸ(г)є ѿ іѡа(н). // г(л) в̄і. а зача(л), м̄а преждѣ шестыи па(с), а ко(ц), съ(и) сътворишь знаменїе.

474³¹

Въ сѸыи великыи пне(д). На лѸ(т)р'ги(и) єѸ(г)ліе ѿ м(ѳ) г(л) к̄д а за(ч) ч̄и.

Въ сѸыи великыи втѡ(к). На лѸ(т)рги(и). єѸ(г)ліе ѿ м(ѳ) г(л) к̄д а за(ч). р̄в̄.

Въ сѸоую ве(л)коую средоу. На лѸ(т)рги(и) єѸ(г)ліе ѿ м(ѳ) г(л) к̄с̄ а за(ч) р̄и.

Въ сѸыи великыи че(к). На лѸ(т)р'ги єѸ(г)ліе ѿ м(ѳ) г(л) к̄с̄ а за(ч) р̄з̄. Слоуж'ба, на оумовенїе ногам(м) [!] єѸ(г)ліе ѿ іѡ(н) г(л) г̄і а за(ч) м̄д̄.

³⁰ Чоты(р)деса(т)ница.

³¹ Чотыридеса(т)ница.

**ОУказъ ѿ слоу(ж)бѣ стр(с)теи сѣы(х)
гѣ нашего ісѣ хѣ. на неи же бывае(т) читано
вѣ еѿ(г)лїи. клепле(т) вѣ часа ноши.
по чѣтенїи ѿ п'сал'мовь. и по тропарехъ**

- а** 474 зв.³² **Еѿ(г)лїе, а сѣы(х) стр(с)теи. ѿ іѡа(н) г(л), гї. а за(ч), мѣ. Рекль гѣ**
свои(м) ѡ(ч) нїѣ прослави(с) сѣѣ члѣцкыи. а ко(н). // Вѣн же в'нїде
са(м) и оучнїци, его.
- б** **Еѿ(г)лїе, б, сѣы(х) стр(с)теи. ѿ іѡ(н). г(л), иї. а за(ч), нї, вышо(л) іс**
сѣ оучнїкы своимї. а ко(ц), нж да ядаты пасхоу.
- г** **Еѿ(г)лїе, г. сѣы(х) стр(с)теи, ѿ ма(ѡ), г(л), кѣ, а за(ч)ло, рѡ, воини**
поймали іса, и вели его къ ан'гѣ и каияфѣ а ко(ц), вышо(л) вѣнь, и
плакал' са го(р)ко.
- д** **Еѿ(г)лїе д сѣы(х) страстеи, ѿ іѡ(н) (л) [!]*, иї, а за(ч). нѡ, вели**
іса ѿ каияфы вѣ преторь. а ко(ц), абы пропали е(г)[о].
- е** **Еѿ(г)лїе, е, сѣы(х) страстеи. ѿ ма(ѡ), г(л), кѣ. а за(ч), рї. видѣвѣ іса**
продавы(и) е(г)[о]. а конецъ, понести кр(с)ть его.
- з** **Еѿ(г)лїе, з, сѣы(х) стр(с)теи, ѿ ма(р) (л) [!]**, еї. а за(ч)ло, зѣ**
воини пакъ вели его вноудрь двора яже сказоует'са преторь. а ко(ц)
вѣроу имемъ емоу.
- з** 475³³ **Еѿ(г)лїе, з, сѣы(х) стр(с)теи, ѿ м(ѡ), г(л) кѣ. а за(ч), ргї. пришо(д)-**
ши воини на // а ко(ц), вѣистиноу сѣѣ бїи бы(л) сеи.
- и** **Еѿ(г)лїе, и, сѣы(х) стр(с)теи, ѿ лу(к), г(л). кг, а за(ч), рї. вели сѣ**
ісо(м) иныи. два злодѣи с' ним' же оубити. а ко(ц), ѿ галилеи зраще сихъ.
- ѡ** **Еѿ(г)лїе, ѡ, сѣы(х) стр(с)теи, ѿ іѡ(н) г(л), ѡї. а за(ч), зѣ. Стояли при**
крѣ(ст) ісѣѣ мѣи его, и сестра. а ко(ц), вѣзра(т) на нь его же прободоша.
- т** **Еѿ(г)лїе, т, сѣы(х) стр(с)теи, ѿ ма(р), г(л) еї, а за(ч). зѡ. пришо(л)**
іѡсифъ ѿ а(ри) а к(ц), и мрїа іѡ(с)ева смотрѣли где е(г)[о] по(л).
- аі** **Еѿ(г)лїе, аї, сѣы(х) стр(с)теи, ѿ іѡа(н) г(л), ѡї. а за(ч), зѣ. просиль**
пилата іѡсифъ, иже ѿ аримаѡеа. а ко(ц), бы(л) бо бли(з)ко гробъ где
положили іса.
- вї** 475 зв.³⁴ **Еѿ(г)лїе, вї, сѣы(х) стр(с)теи, ѿ ма(ѡ), г(л), кѣ. а за(ч), рї, на зав'**
трѣшнїи па(к) дїѣ. иже е(ст), по па(т)цѣ. а ко(ц), знаменавше камень
сѣ коустодїею. // та (ж) бл҃го е(ст) исповѣ(д)ти(с) гѣи. и трестѡе [!],
тро(п), октенїа, и ѡпоусть.

³² Не(д) с(т)ѣы(х) [!] стр(с)теи.

³³ Еѿ(г)лїа сѣы(х) стр(с)теи.

³⁴ Еѿ(г)лїа сѣы(х) стр(с)теи.

- Г **ЄV(Г)ліє вьскр(с)ное, Г, Ѡ м(р), за(ч), б̄а, а гла(в), ѕї, вьскр̄сь їс** зау(т)ра вь пръв̄ю соуботу. а конєць, послѣ(д)ствоующими, знамен'ми, аминь.
- Д **ЄV(Г)є вьскр(с)ное, Д, Ѡ лу(к), г(л), к̄д. а за(ч). р̄ві, вь єдиноу Ѡ** соубо(т) вє(л)ми рано, а ко(ц), и Ѡи(д) в себѣ дивоую(ч)са бывшему.
- 477*³⁷ **ЄV(Г)є вьскр(с)ное. Ё. в тои же главѣ // за(ч) р̄гї. петрѣ вставши** побѣгль. а ко(ц) позна(л)са и(м) вь преломле(н)и хлѣ(б).
- Є **ЄV(Г)є вьскр(с)ное. Ё. а за(ч) р̄дї. вьскре(с) їс и сталь посрѣ(д)** и(х) и рекль мирь ва(м). а ко(ц), хвалаще и бл(с)ваще б̄а ами(н).
- З **ЄV(Г)є вьскр(с)ное, З. Ѡ їѡа(н), г(л). К. за(ч), ѕГ. вь єдиноу Ѡ** соубо(т) мр̄їа магдалыни прїйде зау(т)ра, а конє(ц) и доста паки кь себѣ оучн̄ка.
- И **ЄV(Г)є вьскр(с)ное. И. Ѡ їѡа(н) за(ч), ѕд. вь ѡ(н) (т) ча(с), мр̄їа** стояла оу гроба. а ко(ц), якь видѣла г̄а, и тоє рекль еи.
- Б **ЄV(Г)є вьскр(с)ное, Б, было южь позно в то(т) дн̄ь вь єдиноу Ѡ** соуботь. а ко(ц) да в(ѣ)роующе живо(т) має(т) вь има є(г)[о].
- Г **ЄV(Г)є вьскр(с)ное, Г. Ѡ їѡа(н), г(л), к̄а а за(ч) ѕѕ, вь ѡ(н) (т) чась,** явил'са їс оучн̄ко(м) своимь в'ставши Ѡ мр̄твы(х). а конєць. то южь
- 477 зв.³⁸ **в'третєє яви(л)са їс оучн̄ко(м) своимь в'став'ши Ѡ мр̄твы(х). //**
- аї **ЄV(Г)ліє вьскр(с)ное аї. за(ч), ѕз. мови(л) їс симонови петрови.** а конєць. вьмѣстити написа(н)ны(х) кни(г) ами(н).

ЄV(Г)ліа розличнии на всакоую потребу

На ѡсцїніє маслоу. се(д)мь

по по(в), и єv(Г)ліи, з̄. и ап(ст)ловь, се(д)мь

єv(Г)ліє	ā	Ѡ їѡ(н)	г(л)	ē	а за(ч)	дї	ā
єv(Г)ліє	ḅ	Ѡ лу(к)	г(л)	ēī.	а за(ч)	ч̄д	ḅ
єv(Г)ліє	Г	Ѡ м(ѳ)	г(л)	ī	а за(ч)	л̄д	Г
єv(Г)ліє	Д	Ѡ м(ѳ)	г(л)	z̄	а за(ч)	к̄Г	Д
єv(Г)ліє	ē	Ѡ їѡ(н)	г(л)	дї	а за(ч)	м̄ѳ	ē
єv(Г)ліє	ѕ	Ѡ лу(к)	г(л)	й̄	а за(ч)	л̄ѕ	ѕ
єv(Г)ліє	z̄	Ѡ м(ѳ)	г(л)	ѕ̄	а за(ч)	z̄ī	z̄

А се женамь, на ѡсцїніє маслоу.

єv(Г)ліє	ā	Ѡ м(ѳ)	г(л)	ī	а за(ч)	л̄д	ā
єv(Г)ліє	ḅ	Ѡ м(р)	г(л)	ѕ̄	а за(ч)	к̄Г	ḅ

³⁷ ЄV(Г)ліа вь(с)кре(с).

³⁸ ЄV(Г)ліа вь(с)кре(с).

ев(г)ліе	ґ	Ѡ лу(к)	г(л)	ѡ	а за(ч)	м	ґ	
ев(г)ліе	д	Ѡ м(ѡ)	г(л)	ѡ	а за(ч)	лѡ	д	
ев(г)ліе	ѣ	Ѡ м(р)	г(л)	ѣ	а за(ч)	кѣ	ѣ	
ев(г)ліе	з	Ѡ лу(к)	г(л)	й	а за(ч)	лѡ	з //	478 ³⁹
ев(г)ліе	з	Ѡ м(ѡ)	г(л)	й	а за(ч)	кѡ	з	

Ев(г)ліа розличнаа на памать сѣы(м).

Слу(ж)ба ѡбщаа безьплѣт'ны(м). на (л)в(т)р ев(г)е Ѡ лу(к), г(л), і, а за(ч), нѣ. или дроугое, Ѡ м(ѡ), г(л), гї а за(ч) нѡ.

Ап(ст)ломь ев(г)ліа двѣ. ѡ ев(г)е Ѡ м(ѡ) г(л) і а за(ч) лїд, Ѡ по(л), в ев(г)е Ѡ лу(к) г(л) і а за(ч) н, и нѣ.

Пр(о)рко(м) ев(г)ліи двѣ. ѡ ев(г)е на (л)вр Ѡ м(ѡ) г(л) кґ. а за(ч) чѡ. в ев(г)е Ѡ лу(к) г(л) д а за(ч), дї.

Ѡбщем(ч)нико(м) ев(г)ліи двѣ. ѡ-е, ев(г)ліе на лв(т) Ѡ м(ѡ) г(л) і а за(ч) лїс. в-е, ев(г)ліе, Ѡ лу(к) гла(в) кѣ а за(ч), рѡ.

Сѣы(м) моученица(м) ев(г)ліи двѣ. ѡ ев(г)ліе на лв(т)р' Ѡ м(ѡ), г(л), еї. а за(ч) зѡ, в-е ев(г)ліе Ѡ м(р) г(л) ѣ, а за(ч) кѣ.

Іерар'хо(м) ев(г)ліи три: ѡ ев(г)е на лв(т)р' Ѡ ма(ѡ). г(л) ѣ, а за(ч) аї. в ев(г)е Ѡ іѡа(н), г(л), ѡ, а за(ч) лѣ. ґ ев(г)ліе Ѡ іѡ(н) г(л), і, а за(ч), лїс.

Прп(до)бны(м) ев(г)ліе на лв(т)ргїи, Ѡ ма(ѡ). глава, ѣ. а за(ч)ло, і. а хочеш ли чти (ж) в ма(ѡ) в гла(в) аї а за(ч) мґ. //

478 зв.⁴⁰

Сїи'ном(ч)нико(м) ев(г)ліи чтыры. ѡ, ев(г)е на лв(т)р Ѡ лу(к), г(л), з, а за(ч), кд. в-е ев(г)ле Ѡ лу(к), г(л), і. а за(ч), нѡ. ґ ев(г)ліе Ѡ лу(к), г(л) вї, а за(ч) зз. д ев(г)ле Ѡ лу(к), г(л), дї, а з(ч), ѡз.

Прп(до)бны(м) мѣнко(м), ев(г)ліи двѣ. ѡ ев(г)ліе на лв(т) Ѡ м(ѡ) гла(в), і. а за(ч)ло, лї. в ев(г)ліе Ѡ лу(к), гла(в), вї. а за(ч)ло зд.

На постры(ж)нїе ски(м)никоу двѣ ев(г)и. ѡ ев(г)ліе Ѡ ма(ѡ) г(л) і а за(ч), лѡ: в, ев(г)е Ѡ м(ѡ) г(л) вї а за(ч) мѡ.

Пр(до)бны(м) жена(м) ев(г)ліи двѣ. ѡ ев(г)е на лв(т)р' Ѡ м(ѡ), гла(в) кѣ а за(ч), рд. в ев(г)е Ѡ лу(к) г(л) з. а за(ч), лґ.

На(д) имащи(м) доуха недоужного, ґ ев(г)ліа. ѡ ев(г)е Ѡ м(ѡ) г(л) й. а за(ч), кї. в, ев(г)ліе Ѡ м(ѡ) г(л) зї. а за(ч)ло, ѡв. ґ, ев(г)ліе Ѡ ма(р) г(л) ѣ, а за(ч)ло. ѡї.

За болащи(х) ґ, ев(г)ліа. ѡ ев(г)ліе Ѡ м(ѡ) г(л), й, а за(ч). кї. в ев(г)е Ѡ ма(р), гла(в), ѣ. а за(ч) кѣ: ґ ев(г)е Ѡ іѡ(н) г(л) з, а за(ч), кґ.

³⁹ На вса(к)ю по(тр) ев(г)а.

⁴⁰ На в'сакдю по(тр) ев(г)а.

479⁴¹

На ѡсщєніє цр̄кве єѵ(г)ліи двѣ. // ā єѵ(г)є ѿ іѡ(н), г(л), і. а за(ч), л̄з. ѿ по(л) быша, ѡбновле(н)а. в̄ єѵ(г)є ѿ м(ѳ) г(л) ѕ̄і а за(ч) ѕ̄з.

Ѡ трасєніа земна(г)[о], єѵ(г)є ѿ ма(ѳ) г(л), й. а за(ч), к̄з.

За бє(з)дождіє. єѵ(г)є ѿ м(р) г(л) г̄і а за(ч) н̄й*.

Ѡ нашєствїи ины(х) плємє(н). єѵ(г)ліє ѿ м(р) г(л) аї а за(ч), н̄а.

Ѡ побѣ(д) цр̄вѣ. тое жь єѵ(г)ліє.

Ѡ запалєніи ѡгнєно(м). єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л) в̄і а за(ч) ѕ̄ѳ.

За всакоє прошєніє. єже кь боу. двѣ єѵ(г)ліа. ā, єѵ(г)є ѿ лу(к) г(л) иї а за(ч), п̄и. в̄ єѵ(г)є ѿ ма(ѳ), г(л), з̄. а за(ч) к̄, ѿ по(л).

На исповѣданіє чл̄коу. єѵ(г)є ѿ лу(к), г(л), єї а за(ч) б̄и, и б̄ѳ.

И жєна(м) на исповѣ(д). єѵ(г)є ѿ іѡ(н), г(л), й. а за(ч), к̄и.

Єѵ(г)ліа двѣ коли (с) чл̄кь перєстраши(т). єѵ(г)ліє ā ѿ м(ѳ) г(л) й. а з(ч), к̄з. в̄, єѵ(г)є ѿ лу(к) г(л) й а за(ч), л̄з.

Єѵ(г)ліа, ҃. за умр̄ши(х). єѵ(г)є ā, ѿ іѡ(н) г(л) є, а з(ч). єї.

479 зв.⁴² єѵ(г)є, в̄. ѿ іѡ(н) г(л) є а за(ч) ѕ̄і. єѵ(г)ліє ҃ ѿ іѡ(н) г(л) з̄ а за(ч) к̄а. //

Извѣстное роздѣленіє оуказѣмо ва(м).

Иже въ ѡхтаикоу гласы и якь маю(т) быти читаны оутр̄нїи єѵ(г)ліа в̄скр(с)нїи, и ап(ст)лы.

и лѵ(т)р'гїиныи єѵ(г)ліа.

которыи починаю(т)са читати ѿ нє(д) всѣ(х) сты(х).

в тоую бо бо [!] нє(д)лю въ ѡ(х)таи

по(ч)наю(т) пѣ(т) гла(с), й.

Въ в'торокь пакь по с'тѡи тр(о)ци. поч'ни

на лѵ(т)р' єѵ(г)ліє ѿ ма(ѳ) г(л) є а за(ч)ло і.

гла(с)	й	єѵ(г)є	ā	апо(л)	ā	єѵ(г)	ā	
гла(с)	ā	єѵ(г)є	в̄	апо(л)	в̄	єѵ(г)	в̄	
гла(с)	в̄	єѵ(г)є	҃	апо(л)	҃	єѵ(г)	҃	
гла(с)	҃	єѵ(г)є	д̄	апо(л)	д̄	єѵ(г)	д̄	
гла(с)	д̄	єѵ(г)є	є	апо(л)	є	єѵ(г)	є	
гла(с)	є	єѵ(г)є	ѕ̄	апо(л)	ѕ̄	єѵ(г)	ѕ̄	
гла(с)	ѕ̄	єѵ(г)є	з̄	апо(л)	з̄	єѵ(г)	з̄	
гла(с)	з̄	єѵ(г)є	й	апо(л)	й	єѵ(г)	й	
гла(с)	й	єѵ(г)є	ѳ	апо(л)	ѳ	єѵ(г)	ѳ	
480* ⁴³	гла(с)	ā	єѵ(г)є	і	апо(л)	і	єѵ(г)	і //
	гла(с)	в̄	єѵ(г)є	аї	апо(л)	аї	єѵ(г)	аї.

⁴¹ На в'сакоюу по(тр) єѵ(г)ліа.

⁴² На в'сакоюу по(тр) єѵ(г)ліа.

⁴³ Ѡбхож(д)єніє всє(г)[о] лѣта.

Поч'ни в' ма(р) г(л) а̃.
а за(ч), в̃, на лѵ(т)р' єѵ(г)ліє.

гла(с)	г̃	єѵ(г)є	а̃	апо(ст)	в̃і	єѵ(г)	в̃і
гла(с)	д̃	єѵ(г)є	в̃	апо(л)	г̃і	єѵ(г)	г̃і
гла(с)	є̃	єѵ(г)є	г̃	апо(л)	д̃і	єѵ(г)	д̃і
гла(с)	ѕ̃	єѵ(г)є	д̃	апо(л)	є̃і	єѵ(г)	є̃і
гла(с)	з̃	єѵ(г)є	є̃	апо(л)	ѕ̃і	єѵ(г)	ѕ̃і
гла(с)	й̃	єѵ(г)є	ѕ̃	апо(л)	з̃і	єѵ(г)	з̃і

Поч'ни в лу(ц) гла(в), г̃,
а за(ч) і̃ на лѵ(т)р' єѵ(г)ліє.

гла(с)	а̃	єѵ(г)є	з̃	апо(л)	й̃і	єѵ(г)	а̃
гла(с)	в̃	єѵ(г)є	й̃	апо(л)	ѳ̃і	єѵ(г)	в̃
гла(с)	г̃	єѵ(г)є	ѳ̃	апо(л)	к̃	єѵ(г)	г̃
гла(с)	д̃	єѵ(г)є	і̃	апо(л)	к̃а	єѵ(г)	д̃
гла(с)	є̃	єѵ(г)є	а̃і	апо(л)	к̃в	єѵ(г)	є̃
гла(с)	ѕ̃	єѵ(г)є	а̃	апо(л)	к̃г	єѵ(г)	ѕ̃
гла(с)	з̃	єѵ(г)є	в̃	апо(л)	к̃д	єѵ(г)	з̃
гла(с)	й̃	єѵ(г)є	г̃	апо(л)	к̃є	єѵ(г)	й̃
гла(с)	а̃	єѵ(г)є	д̃	апо(ст)	к̃ѕ	єѵ(г)	ѳ̃
гла(с)	в̃	єѵ(г)є	є̃	апо(л)	к̃з	єѵ(г)	і̃
гла(с)	г̃	єѵ(г)є	ѕ̃	апо(л)	к̃й	єѵ(г)	а̃і //
гла(с)	д̃	єѵ(г)є	з̃	апо(л)	к̃ѳ	єѵ(г)	в̃і
гла(с)	є̃	єѵ(г)є	й̃	апо(л)	л̃	єѵ(г)	г̃і
гла(с)	ѕ̃	єѵ(г)є	ѳ̃	апо(л)	л̃а	єѵ(г)	д̃і
гла(с)	з̃	єѵ(г)є	і̃	апо(л)	л̃в	єѵ(г)	є̃і
гла(с)	й̃	єѵ(г)є	а̃і	апо(л)	л̃г	єѵ(г)	ѕ̃і
гла(с)	а̃	єѵ(г)є	а̃	апо(л)	л̃д	єѵ(г)	з̃і
гла(с)	в̃	єѵ(г)є	в̃	апо(л)	л̃є	єѵ(г)	й̃і

480 зв.⁴⁴

Зде пакь скон'чали(с) ап(ст)лвє і̃ єѵ(г)ліа,

чтомыи на литерг'ахъ. и гласове иже въ ѡхтайкоу.

Оутр'наа па(к) єѵ(г)ліа вьскр(с)ныи дръжи радомь, до є̃ не(д) великого поста. а если не(д)останє(т) ти оутр'ни(х) єѵ(г)ліи. ли гласовь въ ѡхтайкоу. до па(т)й̃ недел'ъ поста. ты па(к) заиди. и такь обьходи все годовое число а(ж) до не(д) цв(ѳ)тоноснои. //

481⁴⁵

⁴⁴ Ѡб'хож(д)єніє все(г)[о] лѳта.

⁴⁵ Ѡб'хож(д)єніє все(г)[о] лѳта.

Оуказъ. якъ чтоу(т)са тет'роєв(г)ліа
оу великоую не(д) на часѣхъ.

В ма(ѳ) на дво(х) часѣ(х). на ̄, и на ̄-м'. и в' ма(р) так'же, на ̄-мъ, и на ̄-мъ. и в' лоуцѣ на три часы. на ̄-мъ, и на ̄-мъ и на ̄-мъ. не вве(с) єв(г)сть. єдно до ̄ стр(с)тно(г)[о] єв(г)ліа. до за(ч) м̄с.



Ю(ж) за помочоу Бжією маєшь всѣ зоупльна выписаныи книги чєтыре(х) єв(г)листовъ, выложенны изъ языка блъгарского на мовѣ роускоюу читачоу милии. Которые соу(т) доконаны, в лето тиса(ч)ное. ф.ѣа. на пам(т) всѣкновеніа, Стго и славнаго пр(о)рка и предитечѣ и кр(с)титела Гна Іоан'на. м(с)ца ав'гоуста, кѣ-го дна.

При дръжавѣ, Жик'гимон'товичоу Авгоусте кроли пол'скомъ. великомъ кнзи литовскомъ, роускомъ, проускомъ, жомои(т)скомъ, мазовецкомъ, пфоу и дедичоу на то(т) часъ боудоучомъ. Накладомъ, блговер'нои, и хр(с)толюбивои, кнѣгъ Козминои Ивановича Жєсла(в)скои. кнѣгъ Параскевгїи възван'нои Настасѣ Юревыи Голша(н)ско(г)[о]. И при блговер'номъ, и хр(с)толюбивомъ кнсю Іоан'не, Федоровича Чръторыйскомъ. зятю єи мл(с)ти. И при блговер'нои и хр(с)толюбивои кнѣгъ єго Євдокии. Тыи книги чтыры єв(г)листоує соу(т) оустроєны кро(т)кымъ смирен'нымъ и блголюбивымъ єр'монахо(м) Григорые(м) архиман'дритомъ Пересопницкимъ. силою Бжією и поспѣшеніємъ Стго Дха. и моленіємъ Стыа вл(д)ча нашеа Б҃городи(ц) зане не любилъ злата и сребра тлеющихъ. але имель любовь, и прилежаніє къ бж(с)твномоу писанію. ѿ которое проси(л) Гя Бя, // вѣднє и вночи такъ мовачи. Гя сподоби мене видѣти дела сєго конєць, и почитати в немъ начертан'наа писмена. стыми чєтыр'ми єв(г)листы. Ма(т)ѳєємъ, Мар'комъ, Лоукою, і Іоан'номъ. В которы(х) же то. лежать тасмицѣ цр(с)тва нб(с)ного. блговѣщеніа, рожєства, крєщеніа, и оу(ч)ніа, чоу(до)твореніа. прєвбраженіа. и стр(с)ти(и). погребеніа, и вскр(с)ніа ѿ мртвыхъ. възнесеніа єже на нбса, и послана Дха Стго, на Стыа своа оучпкы а ап(ст)лы. И сѣденіа ѿдєсноую Бя ѿца. И паку втораго слав'наго и страшна(г)[о] пришествіа єго. Коли прийдетъ соудити живы(х) а мртвы(х), ал'бо такъ рєчи, правєды(х) и грєшны(х). И заплатуу давати каждомуу противъ слоу(ж)бы є(г)[о]. А иже єсть такъ изведен* таа то книга Стаа Єв(г)ліа, ис препискамы дробнаго писаніа. вѣ ѿчер'тахъ положєного. гдє знаменое(т)са г'лава. То дла людїи законуу рым'ского, сирєчь латинань. А иже єсть прєкладана изъ языка блъгар'ского на мовоу роускоюу. то дла леп'шо(г)[о] вырєзоумлена людоу хр(с)тіан'ского посполитого. ѿ томъ товаришѣ милии не скрѣби. але дръжи такъ, якъ єсмо ти в пере(д)немъ оуказанїи, а постановлен'номъ по кон'ци блговестїа стлѣпа Іоан'нова ѿзначили. тоє все радоу пил'ностю и прилежаніємъ, выш'ше рєчен'ного, монаха Григорїа, архиман'дрита пересопницкого, постановлен'но є(ст). Прото иже єсми єще недооумель, прє несталость роєоума моего. Был' бо мои роєоумъ в тыа дїи моутєнь яко воды в рекоу приходашїи из' горь. и яко плъныи былины ѿ вѣтровъ колеблємы. дла троски сєго мимо

идоучого света. Прото жь выше речен'нии смирен'нии архиман'дрить Григоріе, имель пил'ность и любовь к писанію сей книги. котораа дла пил'ности и любве его ствр'шилася. Як же і ап(ст)ль Павель, в ри(м)ско(м) посла(н)и, ѿ тако-вы(х) пишеть мовачи. Братіе любаци(м) Бѧ все доброе есть посп'шно. а набол-лей кто его ѿ то с пил'ностью просить. Як же і Иоан'нь єв(г)листа ѿ то(м) по-сведчаючи пишеть. в главе дї, а в за(ч)ле, мѸ. Всакомуу просашоуму боудеть дано.

в за(ч)
чѸ

Я тыжь многогрешнии, слоуга, або рабь бжїи Михаило Василіевичь сѣи протопопы саноцкого. того тыжь, и оучень. // Надеючися я, на тоє слово тебе вл(д)кы и Хѧ моего. а не по моеи оумеежности. але по доброты дан'ной мне ѿ тебе истин'наго Бѧ. похотель єсми написати сїю книгоу Сѣюю Єв(г)лію. наукою людоу мешкаючомуу в ново(м) тастамен'те, або в ново(м) законѣ вѣры хр(с)твы. котороую єсми за помочоу Бжїею и исписаль. Накладомь вышеописанои блгвер'ной и хр(с)толюбивои кнїни Козмиои Ивановича Жеславскои. кнїнѣ Парасков-гїи възван'ной Настасѣ Юрьевны Гольшан'ского. Прото (ж) прошоу ва(с) сїцен'ници ѿбїи и дїакони, и в'си которыи єсте в клиросе(х) причтен'нии, слоугы цркви. если в ко(т)рой главе, либо зачале либо поча(т)коу либо кон'ци изгроубихь. с товаришемь мовачи, ал'бо в помысле(х) сегосветни(х) мыслачи, исправляйте, а не зле речѣте писав'шемоу. Але просѣте Бѧ та(к) мовачи. Все нехай боудеть блгооугодно и подобно твоему члколюбномуу мл(с)рдїю. Тыжь и ме(н) Сїсе спси по милости твоєи. и по многим' щедробливостамь твоимь. И даи мнѣ абыхь тебе единого истин'наго, Бѧ. хвалиль, ѿнїѣ, аж и до смрти моеи. А затымь нехай боудеть хва(л) и честь, Бѣоу ѿцоу. съ сїо(м) и дхомь, стымь на вѣкы вѣчныи, славне, триваючемоу. Аминь.* //

482

482 зв.

Примітки

Наука читання

Арк. 2. * На арк. 2–7 на нижньому полі запис 1701 р. староукраїнською мовою, зроблений півуставом: *Сіє ЄҀ(г)ліє прислано и дано е(ст) ѿ ясневел'можного єҀω мл(с)ти п. пана // Іωанна Мазєпы. войскъ єҀго цр(с)кого пресвѣтлого величества Запорозки(х) // обоихъ сторонъ Днѣпра гетмана, и славного чина Сѣго ап(ст)ла Андреа кавалера, // до пр(с)тла ПереаславскоҀω еп(с)пскоҀω; который ѿ єҀго жъ ктиторской мл(с)ти // созданъ, ѿновленъ, и драгоцѣнными ѿтвори цр҃ковними оукрашень, при // преосіѣ(н)но(м) еп(с)пѣ Захаріѣ Корниловичѣ. Рокѣ аѰа, априла зѣ дна.*

Ще нижче на цих же аркушах по одному слову скорописом запис латинською мовою: *Ex libris bibliotheca seminarij parvo rutheni Pereiaslaviensis* (Із книг бібліотеки семінарії малоруської Переяславської).

Арк. 3. * Це запис писця Михайла Васи́лієвича, зроблений у кінці аркуша півуставом.

Арк. 4. * На верхньому полі арк. 4–12 зв. міститься покажчик читань: арк. 4, 4 зв. – *пат'десат'ница*, арк. 5 – *пат'деса(т)ница*, арк. 5 зв. – *пат'десат'ница*; арк. 5 зв. – *не(д)ла перваа*; арк. 6 зв. – *не(д)ли четве(р)тоа*; арк. 6 зв. – *не(д)ли шестоа*; арк. 7 зв. – *не(д) деватоа*; арк. 8 – *не(д)ла ві*; арк. 8 зв. – *не(д)ла ді*; арк. 9 – *не(д)ла зї*; арк. 9 зв. – *не(д)ла ѿ*; арк. 10 – *не(д)ла кѣ*; арк. 10 зв. – *не(д)ла кд*; арк. 11 – *не(д)ла кз*; арк. 11 зв. – *не(д)ла кѡ*; арк. 12 – *не(д) лѣ зак'хеова*; арк. 12 зв. – *не(д) лд блоу(д)наго*.

Арк. 10. * Літеру *ю* виправлено з *и*.

Євангеліє від Матвія

Арк. 15. * Потрібно *іωан'нь*.

Арк. 17 зв. * У слові *єҀврен* першу літеру дописано над рядком.

Арк. 19 зв. * Аркуш чистий.

Арк. 20. * Аркуш чистий. На ньому є запис XIX ст. літерами, стилізованими під друковані: *Сіє рѣкописное четверо-Евангеліє писано 1556 года въ монастырѣ Жєславскомъ при церкви Св. Живоначальныа Троицы, а написано многогрѣшнымъ слѣдою, рабомъ бжїимъ, Михаиломъ Васи́лієвичемъ сыномъ протопы саноцкаго. На верхньому і нижньому полях іншим почерком зазначено: Евангеліє.*

- Арк. 20 зв. * Текст виконано золотом у рамці під мініатюрою із зображенням євангеліста Матвія.
- Арк. 21 зв. * Починаючи з арк. 21 зв., на кожному зворотному аркуші аж до арк. 123 зв. на верхньому полі маємо напис: *ма(т)Ѡей*.
- Арк. 22. * На кожному прямому аркуші, починаючи від арк. 22 до арк. 123, на верхньому полі маємо напис: *єѲ(г)листа*.
- Арк. 23 зв. * Це – сумарій, тобто виклад змісту наступної глави.
** Це нумерація т. зв. чорнописаних глав, тобто нумерація притч.
- Арк. 24. * У слові *посылючі*, очевидно, пропущено було склад *-ла-*, потім дописано літеру *л*.
Виправлення в тексті пам'ятки, відзначені тут та далі в примітках, є переважно редакторськими правками, в окремих випадках правив сам писець, а іноді зустрічаються й правки пізнішого часу.
- Арк. 24 зв. * Глосу *лива(н)* дописано на лівому полі.
** У слові *жѠє* спочатку після *ж* було виписано літеру *и*, потім другу паличку виправлено на *є*, а першу залишено.
*** Редактором було виправлено паєрок на *ъ*.
- Арк. 25. * На правому полі посилання на джерело, звідки взято слова пророка Єремії: *Єре(м)а, лѧ*, тобто: Книга пророка Єремії, гл. 31.
- Арк. 27 зв. * Потрібно *чотыр'десать*.
- Арк. 28 зв. * У вказі після слова *просвѣ(щ)* стоїть вертикальна риска.
- Арк. 29 зв. * У слові *галилею* останню літеру дописано над рядком.
- Арк. 31. * У слові *стоади* склад *-чи* дописано над рядком.
** У слові *поставлає(т)са* *-са* дописано над рядком.
- Арк. 35. * Спочатку було написано слово *даваєшь*, потім склад *-ва-* закреслено кіновар'ю.
- Арк. 36 зв. * Слово *втайнѣ* дописано на лівому полі.
- Арк. 38 зв. * Мабуть, потрібно *я(к)*.
- Арк. 40 зв. * Вказ написано на лівому полі.
- Арк. 47 зв. * У слові *пеходащѣ* останній склад дописано над рядком.
- Арк. 48 зв. * Тобто *над доухы*.
** Вираз *фили(п)пъ, и вал'Ѡоромеи* займає один рядок, проти нього зліва на полі тоненьким пером кіновар'ю поставлено цифру *Ѫ*; проти рядка, що нижче, – цифру *ѧ*. Отже, вираз *іаковъ зеведеѠвъ. іѠвань бра(т) его* має бути після слів: *и ан'дреа бра(т) его*.
- Арк. 49. * У слові *маломощ'ныа* склад *-мо-* дописано над рядком.
- Арк. 49 зв. * Додатковий вказ уміщено поряд з основним.
- Арк. 50 зв. * У слові *господара* останній склад дописано над рядком.
- Арк. 51. * Глосу *ассарій пѣнезь* дописано на правому полі.
** Додатковий вказ уміщено поряд з основним.
- Арк. 52. * Словосполучення *дѣшоу свою* дописано на правому полі.
** Прийменник *въ* дописано над рядком.
- Арк. 52 зв. * У слові *чого* склад *-го* дописано над рядком.
- Арк. 53. * Слово *твои(м)* дописано над рядком.
- Арк. 57 зв. * Слово *є(ст)* дописано над крапкою.

Арк. 62 зв. * Вираз *а ω(н) рекль и(м) ни* дописано на лівому полі.

Арк. 64. * Між словами *в'се і ш'то* вільне місце, на якому проглядають витравлені літери.

** Вказ міститься на правому полі.

Арк. 64 зв. * Слово *злыа* дописано на лівому полі.

** У слові *розумѣ(м)* склад *-мѣ* - дописано над рядком.

Арк. 65. * У слові *іоси(ф)* літеру *ф* дописано над рядком.

** У слові *оучинил'* склад *-ни-* дописано над рядком.

Арк. 66. * У слові *кр(с)титела* склад *-ла* дописано над рядком.

Арк. 67. * У слові *повелѣль* склад *-ве* - дописано над рядком.

Арк. 69. * Словосполучення *ѿ мене* дописано на правому полі.

Арк. 70. * Між словами *в'се і ш'то* вільне місце, на якому проглядають витравлені літери.

Арк. 71 зв. * У слові *призва(в)ши* літеру *а* дописано у верхній частині рядка між *в і ш*.

Арк. 72 зв. * Потрібно знаменію.

Арк. 73. * Вказівку на кінець читання *ко(н) пн(д)* дописано на правому полі.

Арк. 74. * Глосу *якобы речи камень або ωпока* дописано на правому полі.

Арк. 75. * У слові *повѣдаю* закінчення *-ю* дописано над рядком.

Арк. 77. * Цей вказ уміщено на лівому полі.

Арк. 78. * Глосу *якобы ре(к) не дасть* дописано на правому полі.

** На правому полі уточнення: *по два грошни(и)*.

Арк. 81. * Перед *але* стоїть вертикальна риска, ніби недописане *і* десятиричне.

Арк. 82 зв. * Проти цього рядка на лівому полі написано *чти, вто(к)*.

Арк. 83. * Після слова *рекли* було написано слово *пакъ* і закреслене кіновар'ю, оскільки є в цьому рядку далі.

Арк. 84. * У слові *є(стм)ь* елемент *стм* дописано над рядком скорописом.

Арк. 88. * Слово *ему* дописано над рядком.

Арк. 91 зв. * У слові *котою* склад *-ро-* дописано над рядком.

Арк. 94. * У слові *з'ванны(м)* елемент *-нны(м)* дописано над рядком.

Арк. 103 зв. * Вказ уміщено на лівому полі.

Арк. 110. * У слові *ѿбогы(х)* перші два склади *-ѿбо-* дописано над рядком.

Арк. 112. * У слові *тебѣ* склад *-бѣ* дописано над рядком.

Арк. 119 зв. * Слово *рекоу(чи)* дописано на лівому полі.

Арк. 120 зв. * У слові *трасна* між літерами *с і н* вільне місце.

** У слові *з'далека* другу літеру *а* дописано над рядком.

Арк. 123. * Вираз *кр(с)таще и(х) въ има ω(т)ца и сїа и ст҃го д҃ха* дописано на правому полі.

Арк. 123 зв. * Текст у рамці є записом, виконаним півуставом.

Євангеліє від Марка

Арк. 124. * У слові *іоаннѣ* літеру *а* дописано над рядком.

Арк. 124 зв. * Відсутнє конкретне посилання на читання в Євангелії від Луки.

Арк. 125 зв. * Починаючи з арк. 125 зв. і закінчуючи арк. 197 зв., на кожному зворотному аркуші на верхньому полі є напис *мар'ко*.

- Арк. 126. * Починаючи з арк. 126 і закінчуючи арк. 198, на кожному прямому аркуші на верхньому полі є напис *єв(г)лис'та*.
- Арк. 128. * Аркуш чистий.
- Арк. 128 зв. *Текст виконано золотом у рамці під мініатюрою із зображенням євангеліста Марка.
- Арк. 130. * Тобто *из' звѣраты*.
- Арк. 131 зв. * Слово *нечистым* спочатку було написано у формі *нечисть*, пізніше до ь додано вертикальну лінію, щоб вийшло *ы*, а *м* написано над рядком.
- Арк. 136. * Слово *соубо(т)* дописано над рядком.
- Арк. 140. * Потрібно *прїи(д)ет'*.
- Арк. 141. * Потрібно *за(ч) зї*.
- Арк. 142 зв. * *Ко(и) срѣ(д)* дописано на лівому полі.
** У слові *бывали* останній склад дописано над рядком.
- Арк. 143. * У слові *оукротити* останній склад дописано над рядком.
- Арк. 143 зв. * Тобто *въ шдежоу*.
- Арк. 151. * У слові *страхом* літеру *р* вставлено у верхній частині рядка.
- Арк. 153 зв. * У слові *чїлка* літеру *л* дописано маленьким розміром.
- Арк. 155. * Потрібно *ѣворилиса*.
- Арк. 158 зв. * У слові *сп(с)ти* дописано *п(с)*.
- Арк. 159 зв. * Потрібно, мабуть, *бы*.
- Арк. 161. * Потрібно *кѣ*.
** У слові *доколѣ* склад *-ко-* дописано над рядком.
- Арк. 163. * Вираз *и заборонали есмо емоу, иже не ходи(т) за нами* дописано на нижньому полі.
- Арк. 167. * Тобто *де(б)елу*.
- Арк. 169. * Тобто *слоугою*.
- Арк. 174. * У слові *нѣкотори* склад *-то-* дописано над рядком.
** Глосу дописано на правому полі.
- Арк. 174 зв. * У слові *которого* склад *-то-* дописано над рядком.
** Слово *едины* спочатку було написано у формі *единь*, потім у верхній частині рядка виписано маленьку вертикальну лінію – *едины*.
- Арк. 175. * У слові *которого* склад *-ро-* дописано над рядком.
- Арк. 176 зв. * У слові *въскр(с)ноутъ* двічі написано склад *-ноу-*, потім один закреслено кіновар'ю.
- Арк. 179. * У слові *кондран(т)* літеру *н*, перед *т*, вставлено у верхній частині рядка між *р* та *а*.
- Арк. 180 зв. * У слові *кон'ца* склад *ко-* дописано над рядком.
- Арк. 181 зв. * У слові *своим* склад *-им* дописано над рядком.
- Арк. 183. * У слові *зражень* літеру *з* виправлено із *ж*.
** У слові *вечерѣ* літеру *ѣ* виправлено з *ы*.
- Арк. 183 зв. * У слові *немоу* літеру *є* дописано над рядком.
- Арк. 185 зв. * Слово недописане – *мовити*.
** Тобто *идеть*.
- Арк. 188. * Глосу *Июда* дописано на правому полі.
** Потрібно *слоу(г)оу*.

Арк. 189. * Тобто *исъ слоу(г)ми*.

Арк. 189 зв. * У слові *боуде(т)* дописано букву *т*.

Арк. 190. * У слові *поиде(т)* букву *т* дописано скорописом.

** У слові *погладѣвши* останні два склади дописано на нижньому полі.

Арк. 193. * У слові *приневолили* останній склад дописано над рядком.

Арк. 196. * Фразу *ко(ц) ѿ еѿ(г)лію стра(ст)номѣ* дописано на правому полі.

** У слові *слѣце* літеру *л* дописано маленьким розміром між *с* і *н* у нижній частині рядка, тому й титла стоїть над *н*.

*** У слові *мовили* склад *-ли* дописано над рядком.

Арк. 197. * У слові *которои* склад *-то-* дописано над рядком.

Арк. 198 зв. * Текст у рамці є записом, виконаним півуставом.

Євангеліє від Луки

Арк. 201 зв. * Починаючи з арк. 201 зв. і закінчуючи арк. 248 зв., на верхньому полі кожного зворотного аркуша написано: *лоука*. Починаючи від арк. 249 зв. і закінчуючи арк. 334 зв., на верхньому полі кожного зворотного аркуша: *сѣи лоука*.

Арк. 202. * Починаючи з арк. 202 і кінчаючи арк. 335, на верхньому полі кожного прямого аркуша написано: *єѿ(г)лисѣта*.

Арк. 203. * Аркуш чистий.

Арк. 203 зв. * Текст виконано золотом у рамці під мініатюрою із зображенням євангеліста Луки.

Арк. 207 зв. * Сполучник *и* має такий вигляд: спочатку було написано *і* десятиричне, потім приставлено першу вертикальну лінію і з'єднано з другою.

Арк. 208. * Слово *бѣде(т)* дописано над великою крапкою над рядком.

** У слові *поздоровлена* літеру *а* було дописано пізніше.

Арк. 209 зв. * Вираз *и породила е(ст)* дописано в кінці рядка в два поверхи.

Арк. 210 зв. * Слово *была* дописане в кінці рядка.

** Прийменник *в* дописано між словами у верхній частині рядка.

Арк. 211 зв. * Сполучник *и* дописано між словами у верхній частині рядка.

Арк. 212. * У слові *мрїєю* літеру *є* втиснуто в рядок, а *ю* написано над рядком.

Арк. 212 зв. * У слові *великоюю* склад *-ли-* дописано над рядком.

Арк. 214 зв. * У слові *потѣхы* другу вертикальну лінію літери *ы* дописано.

Арк. 215 зв. * У слові *оннымь* літеру *ы* писано на місці якоїсь витертої.

Арк. 218. * У слові *скривленийъ* після *ы* зверху дописано літеру *и*, таким же чорнилом виділено комами наступне слово *речи*.

Арк. 219. * У слові *боудѣте* паєрок стоїть на місці витравленого *є*. Форму майбутнього часу правлено на імператив, як і вимагає зміст тексту.

Арк. 219 зв. * У слові *немь н* написано на місці якоїсь витертої літери.

** У слові *иѿваннѣ ѿ* виписане на місці не до кінця витертої літери *а*.

Арк. 221 зв. * Слово *дѣо(м)* дописано над рядком.

Арк. 222. * У слові *ѿказаль* літеру *ѿ* дописано над рядком.

** Слово *сѣѣта* дописано на правому полі.

*** Слово *тобѣ* дописано на початку рядка у два поверхи.

Арк. 223. * У слові *иже* літеру *и* дописано на початку рядка.

** У слові *скончаль* літеру *с* дописано над рядком.

- *** Вираз *и ѿшо(л) до ча[сѣ] ѿ него* дописано на правому полі. При обрізванні аркушів відрізано кінець слова *часѣ*, залишилось лише *ча-*.
- Арк. 225 зв. * Після слова *коли* на початку наступного рядка було написано слово *его*, яке потім витравлене, залишилося вільне місце.
- ** Потрібно з *соборища*.
- Арк. 226. * У слові *недопущаль* склад *-до-* дописано над рядком.
- Арк. 226 зв. * У слові *народове* склад *-до-* дописано над рядком.
- ** Після слова *приш'ли* у кінці рядка було написано слово *ажь*, яке ретельно витравлене, бо *є* в наступному рядку.
- *** У слові *лована* останній склад написано на місці якихось витертих літер, можна прочитати лише останню *а*.
- **** Потрібно *робот'никомь*.
- Арк. 227. * Потрібно *аї*.
- ** У слові *ни(х)* нарядкову *х* дописано, а прийменник *ѿ* виправлено з *ѿ*.
- *** У слові *єдинѣ* літеру *ѣ* дописано між словами в рядку.
- **** Слово *ѿстѣпиль* дописано в кінці рядка у два поверхи.
- Арк. 227 зв. * Спочатку було *трудоулиса*, потім *-са* закреслене.
- Арк. 229. * У слові *исхожовали(с)* останню букву *с* дописано.
- ** Слова *слышали и* дописано на правому полі.
- Арк. 231. * Слово *не(д)* у вказі дописано над рядком.
- Арк. 232 зв. * Потрібно *имь*.
- Арк. 234 зв. * Показчик читання на нижньому полі *Па(к) ѿ не(д) во (в) ѿ(н) сталь ѿ на мѣши ров'но(м) позрѣ(в)* закреслено, бо це повтор показчика на арк. 234 (№ 22).
- Арк. 236. * У слові *якъ* літеру *я* дописано над рядком.
- ** У слові *ихь* перші дві літери написано на місці якихось ретельно витертих.
- Арк. 238. * Слово *бо* дописано над рядком.
- Арк. 239. * Слово *въскрсив'* дописано над рядком.
- Арк. 239 зв. * У слові *приятелѣ* літеру *ѣ* перероблено з *ь*.
- Арк. 241. * Потрібно *оустрашилиса*.
- ** Потрібно *оучениковь*.
- Арк. 244. * Глосу дописано на правому полі.
- ** Слово *ѿни* дописано над рядком.
- Арк. 246 зв. * У слові *иже* літеру *и* дописано над рядком.
- Арк. 249 зв. * Тобто *въ ѿзеро*.
- Арк. 252. * У слові *собою* склад *со-* дописано над рядком.
- Арк. 252 зв. * У кінці слова *в'ста(нь)* літеру *ь* дописано біля нарядкового *н*.
- ** Слово *якы* написано помилково замість *якъ*.
- Арк. 254 зв. * У слові *хлѣбѣвъ* букву *ь* було витравлено, але не повністю, *о* на її місці так і не виписано.
- Арк. 255. * У слові *кимь* літеру *к* написано на місці якоїсь витравленої.
- Арк. 258. * Слово *гѣ* у вказі дописано над рядком.
- Арк. 259 зв. * У слові *г'нѣз'да* останні три літери дописано над рядком.
- Арк. 263. * У слові *комоу* першої частини позначення звука *у (-о-)* немає, проте *є* вільне місце, ймовірно, її зішкрябано або з якоїсь причини не виписано.
- Арк. 267. * Початок *зачала А и я ва(м) мовлю* дописано на правому полі.
- ** Вираз *пода(ст) ємоу* дописано на правому полі.

- Арк. 269. * Слово *бы(л)* дописано за рядком на полі.
- Арк. 272. * Глосу *або ω(б)жаловали* дописано на правому полі.
- Арк. 274. * Слово *ве(л)мі* дописано над рядком.
- Арк. 274 зв. * У слові *ωпочиваи* склад *-чи-* дописано над рядком.
- Арк. 275. * Потрібно *приличити*.
- Арк. 280 зв. * Словосполучення *ѡ яслїи* дописано на лівому полі.
- Арк. 285. * У слові *члкъ* літеру *к* перероблено з *н*, але невдало.
- Арк. 286–286 зв. * Потрібно *оученикомь*.
- Арк. 288 зв. * У слові *повѣдю* букву *д* дописано над рядком.
- Арк. 289 зв. * У слові *ωболоцѣте* літеру *ω* дописано над рядком.
- Арк. 293. * Слово *который* дописано на правому полі.
- Арк. 293 зв. * Тобто *ис стола*.
- Арк. 294–294 зв. * У слові *потѣшае(т)са* склад *-ша-* дописано в кінці рядка арк. 294 у два поверхи.
- Арк. 297 зв. * Тобто *до того дѣа*.
- Арк. 298 зв. * Слова *и ωрьлове* втиснуто в кінці рядка у два поверхи.
- Арк. 299. * Потрібно *прошова(л)а*.
- Арк. 303 зв. * Повторено редактором номер зачала, яке вказано на арк. 303.
- Арк. 304 зв. * Слово *па(к)* дописано над рядком.
- Арк. 305. * Тобто *въ ωброу(с)*.
- Арк. 306 зв. * Перше *ωнь* взяте в кіноварні крапки, однак не закреслене.
- Арк. 308. * Цей вказ написано на правому полі.
** У слові *книж'ници* друге *и* дописано над рядком.
- Арк. 308 зв. * Тобто *ис старшими*.
- Арк. 310 зв. * Сполучник *а* перед словом *для* дописано над рядком.
- Арк. 312 зв. * Потрібно *г(с)пдемь*.
** Прийменник *в* дописано над рядком.
- Арк. 313 зв. * Вказ уміщено на лівому полі.
- Арк. 316 зв. * Перед цим рядком на лівому полі помітка: *смо(тр) ω ω(б) и ω (п)а(н)*. Тобто *смо(тр) ω ω(б)аденїи и ω пїа(н)ствѣ*.
** У слові *боу(д)те* склад *-те* дописано над рядком над першою літерою наступного слова.
- Арк. 318. * Тобто *боу(д)оу*.
- Арк. 320 зв. * Слово *ва(м)* дописано в кінці рядка у верхній його частині.
- Арк. 321. * Вираз *не во(ш)ли в напа(ст)* дописано на правому полі.
** Слово *ѡ(ч)* дописано в кінці рядка.
- Арк. 325 зв. * Тобто *въ ωдѣна*.
- Арк. 326. * Тобто *нѣя(к)ойї*, для пропущеної літери *о* залишено місце.
- Арк. 327. * Потрібно *на(д)*.
** Додатковий вказ міститься поряд з основним.
- Арк. 330. * У слові *наготовили* склад *-то-* дописано над рядком.
- Арк. 335. * Текст у рамці є записом, виконаним півуставом.

Євангеліє від Йоана

- Арк. 335 зв. * Починаючи з арк. 335 зв. і кінчаючи арк. 442 зв., на верхньому полі кожного зворотного аркуша написано: *їωан'нь*.

- Арк. 336. * Починаючи з арк. 336 і кінчаючи арк. 443, на верхньому полі кожного прямого аркуша написано: *єв(г)лис'та*.
- Арк. 337. * Вираз *Але прежде вѣкъ са есть ѿ ѿца народиль* дописано на нижньому полі.
- Арк. 340. * Аркуш чистий.
- Арк. 340 зв. * Текст виконано золотом у рамці під мініатюрою із зображенням євангеліста Йоана.
- Арк. 343. * Слово *кр(с)ти(ш)* дописано на правому полі.
- Арк. 350. * У слові *такъ* літеру *ъ* дописано над рядком.
- Арк. 355. * Після слова *годи(т)са* випадково написано вертикальну риску.
- Арк. 355 зв. * У слові *ѡнаа* другу літеру *а* дописано над рядком.
- Арк. 356 зв. * Перше *поведаю* закреслено кіновар'ю.
- Арк. 358. * Тобто *з' землѣ*.
- Арк. 359 зв. * Тобто *въ ѡной*.
- ** Вираз *Ѡповидѣль ємоу* дописано в кінці попереднього рядка півустанов у два поверхи.
- Арк. 362 зв. * У слові *све(ч)а* літеру *а* дописано над рядком.
- Арк. 364. * Потрібно *(ж)*.
- Арк. 364 зв. * Слово *ѡ(н)* дописано над рядком.
- Арк. 367. * Слово *тоє* дописано над рядком.
- Арк. 367 зв. * Слово *бо* дописано над рядком.
- Арк. 369 зв. * У слові *же* літеру *є* дописано.
- ** У слові *вочный* між *о* і *ч* велика відстань, де б помістилася літера.
- Арк. 371 зв. * Тобто *храмѣ*.
- Арк. 372. * Тобто *ва(с)*.
- ** На нижньому полі скорописом написано *Іѡаннѣ*.
- Арк. 373. * Потрібно *ѡ*.
- Арк. 375. * Наступний текст до кінця зачала дописано на нижньому полі.
- Арк. 375 зв. * У слові *племєне* першу літеру *є* дописано над рядком.
- Арк. 376 зв. * Цей вказ уміщено на лівому полі.
- Арк. 382. * Слово *мене* дописано на правому полі.
- ** Друге *мовлю* виділено кіноварними крапками, але не закреслено.
- Арк. 384. * Тобто *з наро(ж)єна*.
- Арк. 389. * Потрібно, мабуть, *златоустоу*.
- Арк. 389 зв. * У слові *пожїто(к)* усі літери, крім *п*, написані на місці витравлених.
- Арк. 392 зв. * Потрібно *єсми*, у першій літері цього слова не виписано язичка.
- Арк. 396 зв. * У слові *нею* літеру *ю* дописано над рядком.
- Арк. 399 зв. * Вказівку на кінець читання *Ко(ц) пне(д)* дописано на лівому полі.
- Арк. 400 зв. * Слово *бо* дописано над рядком.
- Арк. 406. * У слові *оумиловав'ши* склад *-ва-* дописано над рядком.
- ** У слові *кон'ца* склад *ко-* дописано над рядком.
- Арк. 408. * У слові *кото(ри)й* склад *-ри-* дописано над рядком.
- Арк. 408 зв. * Потрібно *про(д)ати*.
- Арк. 410. * Вираз *дѣти єще малыи ча(с) боудоу с вами* дописано на правому полі.
- Арк. 412. * Вказівку на кінець читання *Коне(ц) па(тк)* дописано на правому полі.

- Арк. 413 зв. * *Зри ѿ сѣо(м) дѣѣ*. дописано на лівому полі.
Арк. 421 зв. * *Сполучник и* дописано над рядком.
Арк. 426. * Цифрові позначення на цьому аркуші *ѣ, ѿ та ҃* на арк. 427 вказують на те, що Петро тричі відрікся від Христа.
Арк. 426 зв. * Потрібно *соборишихь*.
Арк. 427. * У слові *в҃тре(г)ѣ* три останні літери написано на місці витравлених літер.
Арк. 430 зв. * *Вираз на дворь* дописано під рядком.
Арк. 432 зв. * У слові *кото(ро)го* склад *-ро-* дописано над рядком.
Арк. 438 зв. * Вказівку на кінець читання винесено на ліве поле.
Арк. 439 зв. * У слові *которого* склад *-ро-* дописано над рядком.
Арк. 440. * У слові *оуздрѣли* літеру *з* дописано над рядком.
Арк. 442 зв. * Текст у рамці є записом, виконаним півуставом.

Місяцеслов

- Арк. 443. * На верхньому полі написано *єв(г)листа*.
Арк. 443 зв. * Починаючи з арк. 443 зв. і закінчуючи арк. 472 зв., на кожному зворотному аркуші на верхньому полі написано: *мѣсць*.
Арк. 444. * Слово *симѣона* дописано над рядком.
** Починаючи з арк. 444 і закінчуючи арк. 472, на кожному прямому аркуші на верхньому полі написано назву місяця. На верхньому полі арк. 444 – *сеп҃тєв҃рїи*, арк. 445 – *се(п)тєв҃рїи*, арк. 446 – *сєп҃тєв҃рїи*, арк. 447 – *сєп҃тєв҃рїи*, арк. 448 – *сеп҃тєв҃рїи*, арк. 449, 450 – *ок҃табрь*, 451 – *ок҃табрь*; арк. 452, 453 – *ноємв҃рїи*, арк. 454 – *ноємв҃рїи*; арк. 455, 456 – *декев҃рїи*, арк. 457 – *декев҃рїи*; арк. 458, 459, 460, 461 – *ген҃варь*, 462 – *ген҃варь*; арк. 463 – *фєвраль*; арк. 464 – *мароть*; арк. 465 – *априль*; арк. 466 – *май*; арк. 467, 468 – *июнь*; арк. 469, 470 – *июль*; арк. 471, 472 – *авгѣоусть*.
Арк. 449. * Потрібно *на*. Для літери *н*, яка повинна була писана кіновар'ю, залишено місце.
** Потрібно *лѣтр(г)*.
Арк. 449 зв. * *Тобто лѣтоур҃гїи*.
Арк. 450. * Потрібно *єв(г)листа*.
Арк. 453 зв. * Потрібно *того*.
Арк. 454. * *Тобто на*.
Арк. 455. * Потрібно *въ онь*.
Арк. 457 зв. * *Потрібно ирода*.
Арк. 458 зв. * Потрібно *тъ(и)*.
Арк. 459. * *Ѡ* перероблено з *м*.
Арк. 461. * *Тобто сваты(х)*.
Арк. 462 зв. * *Тобто лѣтоур҃гїи*.
Арк. 463. * *Тобто на*.
Арк. 464. * *Тобто съ тѣщанїємь*.
Арк. 465. * Далі текст від слова *блю(д)те(с)*, закінчуючи словами *свои(м) оучїкомь*, дописано на нижньому полі.
** Потрібно *єв(г)листа*.
*** Потрібно *на*.
**** *Тобто сїд҃нѣоученика*.

Арк. 469. * У слові *нашеа* літеру *а* дописано над рядком.

Арк. 472 зв. * Потрібно *про(к)*.

** Тобто *оуслыша(л)*.

Арк. 473 зв. * На верхньому полі арк. 473 зв. – *чоты(р)деса(т)ница*, арк. 474 – *чотырідеса(т)ница*; арк. 474 зв. – *не(д) с(т)ты(х) [!]* *стр(с)теи*; арк. 475, 475 зв. – *єв(г)ліа сты(х) стр(с)теи*; арк. 476 – *ω часъ(х) вели(к) па(тк)*, 476 зв. – *ω ве(л) па(тк) и ω соу(б)*.

Арк. 474. * Тобто *лазара*.

Арк. 474 зв. * На правому полі вміщено додаткову інформацію про час читання окремих Євангелій в останній тиждень перед Пасхою за днями, проти кожного читання стоять перші букви назв днів тижня: *п* – понеділок, *в* – вівторок, *с* – середа, *ч* – четвер. Помилково над початковими літерами назв днів представлено титлу.

Така ж інформація на арк. 276 зв. про час читання Євангелій на утрєнях у п'ятницю й суботу: *п* – п'ятниця, *с* – субота.

Арк. 475. * Тобто *г(л)*.

** Тобто *г(л)*.

Арк. 476. * Тобто *ісоусомь*.

Арк. 476 зв. * Це запис писця, зроблений півустановом.

Арк. 477. * На верхньому полі арк. 477 та на 477 зв. – *єв(г)ліа въ(с)кре(с)*.

Арк. 478. * На верхньому полі арк. 478 – *на вса(к)ю по(тр) єв(г)а*; арк. 478 зв. – *на в'саждю по(тр) єв(г)а*; арк. 479, 479 зв. – *на в'сакоюю по(тр) єв(г)ліа*.

Арк. 479 зв. * Це цифрове позначення написано на місці витравлених літер.

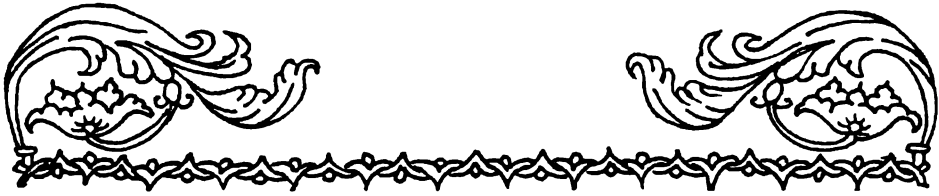
Арк. 480. * На верхньому полі арк. 480 – *ωбхож(д)єніє все(г)[о] лѣта*; арк. 480 зв., 481 також – *ωб'хож(д)єніє все(г)[о] лѣта*.

Арк. 482. * Потрібно *изведена*. Останню літеру витерто, варію залишено.

Арк. 482 зв. * Це запис писця Михайла Василієвича, зроблений півустановом.



СЛОВОПОКАЖЧИК



Вступні зауваження

Покажчик слів і форм містить усі графічні, орфографічні, фонетичні, граматичні і змішані варіанти слів, що фіксуються в пам'ятці, а саме: всі слова і форми євангельського тексту, заголовних читань, сумаріїв, записів на полях, записів перед та після окремих Євангеліїв та в кінці рукопису, Післямови писця, слова та скорочення Місяцеслова, тобто це – весь лексичний матеріал пам'ятки, певним чином організований, з точною локалізацією. Записи пізніших століть, наявні в пам'ятці, до уваги не беруться.

Послідовність статей у словопокажчику визначається алфавітом. Слова, що починаються літерою *ou*, подаються на тому місці алфавіта, де має бути *у*. Літери на позначення цифр вміщуються на відповідну букву алфавіта.

При розподілі матеріалу в окремі статті враховувалися лексичні та граматичні ознаки лексем. В окремі статті словопокажчика виділено лексеми, що розрізняються семантично і графіко-фонетично. Окремими статтями оформлено граматичні омоніми: *або* – сполучник, *або* – частка; *близько* – прислівник, *близько* – прийменник. Протиставляються між собою, тобто становлять окремі статті, форми прикметників вищого та найвищого ступенів, дієслова з часткою *ся* і без неї, числівники, передані словами і в буквеному позначенні. Складені числівники типу *двадесать и а̇*, *тридесать и пать* умовно вважаються одним словом.

Окремими статтями виступають особові займенники 1 та 2 особи однини, з одного боку, і множини – з іншого. Енклітичні форми займенників (*мя*, *тя*, *ся*, *ми*, *ти*, *си*) не оформлено в окремі статті, вони кваліфікуються як варіанти до відповідних повних форм.

Короткі й повні прикметники подано в одній статті. Не виділяються в окремі статті дієприкметники та дієприслівники. При наявності в тексті відповідних дієслів ці категорії розглядаються у статтях на відповідне дієслово. У тексті є давньоєврейські лексичні вкраплення. Вони включені до реєстру слів з позначкою *гебр.* (гебраїзм).

Заголовне слово супроводжується повною граматичною характеристикою, тобто вказівкою на приналежність його до певного лексико-граматичного розряду слів і форму словозміни. Наприклад: *мещанє ім. мн. ч. наз.*, тобто слово *мещанє* є іменником чол. р., що в даному випадку вжите в наз. відм. множини. В іменниках, що означають власні назви, є вказівка на ономастичну категорію (топонім, гідронім, антропонім, оронім). Наприклад: *лаза(р) ім. антроп. од. ч. наз.*

Для іменника та прикметника заголовною формою статті є форма наз. відм. од. ч. роду, для особових займенників – форма відповідної особи од. наз. відм., для неособових займенників – форма ч. роду од. наз. відм., для дієслів – інфінітив.

Роль заголовного слова в кожній конкретній статті покажчика виконує реально зафіксована в тексті пам'ятки форма слова, що виявилась першою згідно з прийнятою схемою розміщення форм у межах однієї статті. Наприклад, іменник *квас* у пам'ятці фіксується лише в род., дав. і місц. відмінках. Роль заголовного слова у цій статті виконує форма род. відм.: *квасу ім. од. ч. род.*

У тих випадках, коли перша зафіксована форма слова, що має виконувати роль заголовного, порушує алфавітний порядок розміщення слів, подаємо її в квадратних дужках з деякою попередньою трансформацією. Це стосується дієслів з часткою *са* у препозиції, форм перфекта та плюсквамперфекта з допоміжними словами, а також іменних частин мови в місцевому відмінку. Наприклад, якщо зворотнє дієслово *боатиса* засвідчено з часткою *са* у препозиції, і ця форма має виступати заголовною, то подаємо її на відповідному місці серед слів на літеру *Б* у такий спосіб: *[боатиса]: са боати*. Якщо іменник *пла(х)та* засвідчений тільки у місц. відм. од., подаємо його серед слів на літеру *П* таким чином: *[пла(х)тѣ]: в' пла(х)тѣ ім. од. ж. місц.*

При укладанні статті покажчика прийнято певну послідовність форм. Для іменних частин мови – всі відмінкові форми у загальноприйнятому порядку в однині, множині, двоїні. Позначається граматичний рід. Рід прикметників і деяких розрядів займенників (присвійних, означальних, неозначених, вказівних) у множині зазначається лише тоді, коли фіксуються старі форми. Місцевий відмінок іменників, прикметників, числівників, займенників цитується з прийменником для протиставлення давальному відмінкові.

Іменники *pluralia tantum* подаються без вказівки на рід і число. Дієслівні форми подаються в такому порядку: інфінітив, форми дійсного способу: теперішнього часу (усі особи однини, множини і двоїни), майбутнього, минулого (аорист, імперфект, минулий час, що утворився з перфекта, давноминулий), форми наказового способу, умовного, дієприкметник, дієприслівник, присудкові форми на *-но*, *-то*. У дієслівних статтях словопокажчика визначається категорія виду. При формах дієслів майбутнього часу типу *боудоу ходиль* ставиться позначка *майб. II*.

У межах статті розрізняються морфологічні варіанти однієї форми, наприклад: агґли, агґлове. Усередині одного морфологічного варіанта форми наводяться всі написання, які є відбиттям фонетичних – різночасових чи різнодіалектних (несль, нюсль) – або графіко-орфографічних різновидів; написання під титлами і без титлів, з виносними літерами і без них. На останньому місці подаються скорочені написання, а також помилкові зі знаком оклику у квадратних дужках.

На перше місце ставиться варіант, найближчий до сучасного літературного. Наприклад, сполучник що фіксується в пам'ятці в таких формах: що, што, ш(ь)то. Заголовною є форма що, хоч вона найменш частотна порівняно з останніми.

Слова того самого граматичного роду, які належать до різних іменних основ, але вступали у взаємодію в процесі розвитку мови, подаються в такій послідовності: всередині відмінка новіша форма (неба *род.*) в усіх її написаннях, потім стара форма (нѣсеє, нѣсе).

У системі позначок кожна наступна не повторює попередньої. Наприклад: любити *дієсл. недок. інф.* 200 зв.; люби(ш) *теп. од. 2 ос.* 468 зв.; любить *3 ос.* 239 зв., 245.

Для кожної зафіксованої форми подається вказівка на аркуш. Якщо форма слова фіксується на аркуші більше одного разу, то після вказівки на аркуш у дужках ставиться цифра, що означає кількість випадків уживання даної форми на цьому аркуші.

Між морфологічними й фонетичними варіантами форм слів ставиться кома. Форми словозміни (іменна парадигматика, словозмінні дієслівні категорії) відділяються між собою крапкою з комою.

Список умовних скорочень

<i>акт.</i>	– активний стан	<i>дмин.</i>	– давноминулий час
<i>антроп.</i>	– антропонім	<i>ж.</i>	– жіночий рід
<i>аор.</i>	– аорист	<i>займ.</i>	– займенник
<i>безос.</i>	– безособовий	<i>зб.</i>	– збірний іменник
<i>виг.</i>	– вигук	<i>зн.</i>	– знахідний відмінок
<i>вищ.</i>	– вищий ступінь	<i>ім.</i>	– іменник
<i>гебр.</i>	– гебраїзм	<i>імп.</i>	– імперфект
<i>гідр.</i>	– гідронім	<i>інф.</i>	– інфінітив
<i>дав.</i>	– давальний відмінок	<i>кл.</i>	– кличний відмінок
<i>дв.</i>	– двоїна	<i>майб.</i>	– майбутній час
<i>дієприкм.</i>	– дієприкметник	<i>мин.</i>	– минулий час
<i>дієприсл.</i>	– дієприслівник	<i>місц.</i>	– місцевий відмінок
<i>дієсл.</i>	– дієслово	<i>мн.</i>	– множина

<i>наз.</i>	– називний відмінок	<i>прис. ф.</i>	– присудкова форма на -но, -то
<i>наказ.</i>	– наказовий спосіб	<i>род.</i>	– родовий відмінок
<i>невідм.</i>	– невідмінюване	<i>с.</i>	– середній рід
<i>од.</i>	– однина	<i>спол.</i>	– сполучник
<i>ор.</i>	– орудний відмінок	<i>субст.</i>	– субстантивований прикметник
<i>орон.</i>	– оронім	<i>теп.</i>	– теперішній час
<i>ос.</i>	– особа	<i>топ.</i>	– топонім
<i>пас.</i>	– пасивний стан	<i>ум.</i>	– умовний спосіб
<i>перф.</i>	– перфект	<i>ч.</i>	– чоловічий рід
<i>прийм.</i>	– прийменник	<i>част.</i>	– частка
<i>прикм.</i>	– прикметник	<i>числ.</i>	– числівник
<i>присл.</i>	– прислівник		
<i>прис. сл.</i>	– присудкове слово		

АЛФАВІТ

А а	Б б	В в	Г г	К к кг
Д д	Е е	Є є	Ж ж	С с
З з	И и	Ї ї	К к	Л л
М м	Н н	О о	П п	Р р
С с	Т т	ОУ оу, ѿ ѿ, У у	Ф ф	Х х
Ѡ ѡ	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ
Ъ ъ	Ы ы	Ь ь	Ѣ ѣ	Ю ю
Я я	Ѧ ѧ	Ж ж	Ѫ ѫ	Ѭ ѭ
Ѣ ѣ	Ѧ ѧ	Ѧ ѧ	Ѫ ѫ	Ѭ ѭ
Ѥ ѥ	Ѩ ѩ	Ѧ ѧ	Ѫ ѫ	Ѭ ѭ





А

а числ. 3 зб. (2), 4 (2), 5 зб. (3), 6, 7 зб., 9 (4), 11, 13, 29 зб., 30, 31 зб., 32 зб., 33, 34, 36, 48 зб., 51, 79 зб., 121, 123, 123 зб. (3), 131, 131 зб., 135 зб., 198 зб. (2), 220 зб., 221 зб., 223 (2), 224, 225, 227, 345, 347 зб., 406, 424 зб., 426, 444 (2), 445, 447 зб., 448 зб., 451 зб., 453, 453 зб., 454 зб., 456 зб. (3), 458, 458 зб. (2), 459 (2), 464, 464 зб., 465 зб., 468 (3), 469 (2), 471, 471 зб., 472 зб., 473 зб. (4), 474 зб., 476 (2), 477 (2), 478 (4), 478 зб. (4), 479 (6), 479 зб. (4), 480 (4), 480 зб. (6), 481 (3), 481 зб.

а спол. 2 зб., 3 (2), 3 зб., 4, 4 зб. (2), 5 (3), 5 зб. (3), 6 (2), 6 зб. (3), 7 зб. (2), 8 (2), 8 зб. (3), 9 (2), 9 зб. (2), 10 (2), 10 зб. (3), 11 (2), 11 зб. (3), 12 (2), 12 зб. (3), 13 (2), 13 зб. (4), 14 (4), 14 зб. (3), 15 (3), 20 зб. (3), 22 зб., 23 зб., 24 (6), 24 зб. (3), 25, 25 зб. (3), 26 (4), 26 зб. (3), 27 (2), 27 зб. (3), 28 зб. (2), 29 (5), 29 зб. (4), 30 (2), 30 зб., 31, 31 зб. (3), 32 (5), 32 зб., 33 (2), 34 (5), 34 зб. (3), 35 (2), 35 зб. (4), 36 (4), 36 зб. (3), 37 (3), 37 зб. (2), 38 (4), 38 зб. (3), 39 (3), 40, 41, 41 зб. (2), 42 (2), 43 (5), 43 зб., 44 зб., 45 (3), 45 зб. (2), 46 (2), 46 зб., 47, 47 зб., 48, 48 зб., 49, 49 зб. (4), 50, 50 зб. (2), 51 (2), 51 зб. (6), 52 (5), 53 зб., 54, 54 зб. (2), 55 (2), 55 зб., 56 (2), 56 зб., 57 (3), 57 зб. (5), 58 (4), 59 (2), 59 зб., 60, 60 зб.

(6), 61 (4), 61 зб. (8), 62 (3), 62 зб. (6), 63, 63 зб. (5), 64 (2), 64 зб. (3), 65 (4), 65 зб., 66 (3), 67 (3), 67 зб. (3), 68, 68 зб. (2), 69 (3), 69 зб. (2), 70 (2), 70 зб. (2), 71 (3), 71 зб. (7), 72 (2), 72 зб. (8), 73 (3), 73 зб. (2), 74 (4), 74 зб. (4), 75 (3), 75 зб., 76 (2), 76 зб., 77, 77 зб. (2), 78 (7), 78 зб. (2), 79 (3), 79 зб. (2), 80 (7), 80 зб., 81 (2), 81 зб., 83 (5), 83 зб. (2), 84, 84 зб. (3), 85 (2), 85 зб. (2), 86 (6), 86 зб. (3), 87 (2), 87 зб. (4), 88 (3), 88 зб. (2), 89 (5), 89 зб. (2), 90 (3), 90 зб. (3), 91 (2), 91 зб. (2), 92 (3), 92 зб. (4), 93 (2), 93 зб. (3), 94 (3), 94 зб. (2), 95 (4), 95 зб., 96, 96 зб., 97 (4), 97 зб., 98 (3), 98 зб. (3), 99 (5), 99 зб. (3), 100 (4), 100 зб., 101 (2), 101 зб. (6), 102 зб. (2), 103, 104 (5), 104 зб. (3), 105 (2), 105 зб. (2), 106 (3), 106 зб., 107 (7), 107 зб. (2), 108 зб., 109 (7), 110 (3), 110 зб. (3), 111, 111 зб., 112 зб. (4), 113 (4), 113 зб. (3), 114, 115, 116 (6), 116 зб., 117 зб., 118 (2), 118 зб., 119 зб. (2), 120 (2), 120 зб., 121 (2), 121 зб., 122 (5), 123 (2), 123 зб. (3), 124 (8), 124 зб. (7), 125 (5), 126, 126 зб. (4), 127 (3), 128 зб., 129 зб. (3), 130 (2), 130 зб. (5), 131 зб. (3), 132, 133 (3), 133 зб. (3), 134 (4), 134 зб., 135 (2), 135 (5), 136 (2), 136 зб. (3), 137 (2), 137 зб., 138 (2), 138 зб. (3), 139 (3), 139 зб. (8), 140 зб. (4), 141 (3), 141 зб.

(3), 142 (4), 142 зв. (6), 143 (3), 143 зв. (4), 144 (5), 144 зв. (4), 145, 145 (2), 146 (4), 146 зв. (5), 147, 147 зв. (2), 148 (2), 148 зв., 149 (5), 149 зв. (2), 150 (7), 150 зв. (5), 151 (5), 151 зв. (4), 152, 152 зв., 153 (2), 153 зв., 154 (2), 154 зв. (3), 155, 155 зв. (5), 156 (4), 156 зв. (2), 157 (2), 157 зв. (3), 158 (3), 158 зв. (4), 159 (5), 159 зв. (3), 160 (2), 161 (2), 161 зв. (5), 162 (3), 162 зв. (2), 163 (4), 163 зв. (2), 164 (2), 164 зв. (5), 165 (5), 165 зв. (5), 166 (5), 166 зв. (3), 167 (4), 167 зв. (4), 168 (4), 168 зв. (2), 169 (4), 170 (5), 170 зв. (6), 171 (4), 171 зв. (3), 172 (2), 172 зв. (4), 173 (4), 173 зв. (4), 174 (6), 174 зв. (3), 175 (4), 175 зв. (3), 176 (4), 176 зв. (5), 177 (2), 177 зв. (2), 178, 178 зв. (2), 179 (4), 179 зв. (4), 180 (4), 180 зв. (4), 181 (4), 181 зв. (3), 182 (4), 182 зв. (3), 183 (3), 183 зв. (3), 184 (3), 184 зв. (3), 185 (2), 185 зв. (2), 186 (2), 186 зв. (2), 187 (3), 187 зв. (6), 188 (4), 188 зв. (4), 189, 189 зв. (5), 190 (3), 190 зв. (4), 191 (2), 191 зв. (2), 192 (5), 192 зв. (2), 193, 193 зв. (4), 194 (4), 194 зв. (4), 195, 195 зв. (2), 196 (4), 196 зв. (4), 197 (2), 197 зв. (3), 198 (2), 198 зв. (2), 199 (2), 199 зв., 200, 200 зв., 201 (4), 202, 203 зв. (2), 204 зв. (2), 205 зв. (5), 206 (4), 206 зв. (3), 207 (3), 207 зв. (5), 208, 208 зв. (3), 209 (2), 210 (3), 210 зв., 211, 211 зв. (2), 212, 212 зв. (4), 213 (7), 214, 214 зв. (3), 215 (2), 215 зв. (5), 216 (4), 216 зв. (4), 217 (5), 217 зв. (4), 218 (3), 218 зв. (2), 219 (3), 219 зв. (4), 220 зв., 221 зв. (4), 222 (3), 223, 223 зв., 224 зв. (2), 225 (3), 225 зв. (3), 226 (5), 226 зв. (2), 227 (4), 227 зв. (3), 228, 228 зв., 229 (2), 229 зв. (3), 230 (2), 230 зв. (3), 231 (4), 231 зв. (3), 232 (5), 233 (3), 233 зв. (2), 234 (2), 234 зв., 235, 235 зв. (3), 236 (3), 236 зв., 237 (2), 237 зв. (2), 238 (2), 238 зв. (3), 239 (4), 239 зв. (3), 240 (5), 240 зв., 241 зв. (4), 242 (2), 242 зв. (2), 243 (4), 243 зв. (2), 244 (3), 244 зв. (4), 245 (3), 245 зв. (4),

246 (5), 246 зв. (5), 247 (5), 247 зв., 248 (2), 248 зв. (3), 249 (2), 249 зв. (3), 250 (3), 251 (2), 251 зв. (3), 252 (5), 252 зв. (4), 253 (2), 253 зв. (4), 254 (3), 254 зв. (3), 255 (3), 255 зв. (4), 256, 256 зв., 257 (2), 258 (3), 258 зв. (3), 259 (2), 259 зв. (3), 260 (5), 260 зв. (3), 261 (8), 261 зв. (4), 262 (6), 262 зв., 263 (5), 263 зв. (5), 264 (3), 264 зв. (3), 265 (5), 265 зв. (2), 266 (2), 266 зв. (5), 267 (6), 267 зв. (3), 268 (6), 268 зв. (4), 269 (2), 269 зв. (3), 270 (3), 270 зв. (4), 271 (3), 271 зв. (3), 272 (3), 272 зв. (3), 273 (2), 273 зв. (3), 274, 274 зв. (3), 275 (2), 275 зв. (4), 276 (4), 276 зв. (3), 277 (2), 277 зв. (3), 278 (5), 278 зв. (2), 279 (3), 280 (5), 280 зв., 281 (3), 281 зв. (2), 282 (4), 282 зв. (3), 283 (5), 283 зв. (6), 284 (2), 285 (3), 285 зв. (2), 286 (4), 286 зв. (3), 287 (2), 287 зв. (4), 288 (2), 288 зв. (2), 289 (3), 289 зв. (3), 290 (7), 290 зв. (3), 291 (2), 291 зв. (5), 292 (3), 292 зв. (4), 293 (3), 294 (2), 294 зв. (3), 295 (2), 295 зв. (9), 296 (3), 296 зв. (4), 297 (4), 298 (3), 298 зв. (6), 299 (2), 299 зв. (3), 300 (2), 300 зв. (3), 301 (3), 301 зв. (2), 302 (2), 302 зв. (4), 303 (6), 303 зв., 304 (4), 304 зв., 305, 305 зв. (4), 306 (3), 306 зв. (6), 307 (3), 307 зв., 308 (4), 308 зв. (4), 309 (3), 309 зв. (5), 310 (5), 310 зв. (3), 311 (3), 311 зв., 312 (3), 312 зв., 313, 313 зв. (4), 314 (5), 314 зв. (2), 315 (4), 315 зв. (2), 316 (3), 316 зв., 317, 317 зв. (12), 318 (5), 318 зв. (2), 319 (3), 319 зв. (3), 320 (4), 320 зв. (6), 321 (4), 321 зв. (5), 322, 322 зв. 6, 323 (5), 323 зв. (4), 324 (5), 324 зв. (4), 325 (3), 325 зв., 326 (5), 326 зв. (3), 327 (2), 327 зв. (5), 328 (3), 328 зв. (2), 329 (6), 329 зв. (4), 330 (4), 330 зв. (4), 331 зв. (2), 332 (2), 332 зв. (2), 333 (5), 333 зв. (4), 334 (5), 334 зв. (3), 335 (2), 335 зв. (7), 336, 336 зв., 337 (3), 337 зв., 338 зв. (2), 339 (3), 339 зв. (2), 340 зв. (2), 341, 341 зв. (3), 342, 342 зв. (4), 343 (3), 343 зв. (4), 344 (5), 344 зв. (2), 345, 345 зв., 346 (2),

346 зв. (4), 347 (2), 347 зв. (4), 348 (4), 348 зв., 349, 349 зв., 350 (4), 351 зв. (2), 352 (7), 352 зв., 353 (2), 353 зв. (2), 354 (2), 354 зв. (2), 355 (3), 355 зв. (3), 356 (7), 356 зв. (6), 357, 357 зв., 358, 358 зв. (2), 359 (3), 359 зв. (3), 360 (5), 360 зв. (4), 361, 361 зв. (2), 362 (2), 362 зв. (3), 363 (2), 363 зв., 364 (4), 364 зв., 365 (2), 365 зв. (4), 366 (5), 366 зв. (2), 367, 368 (3), 368 зв. (5), 369, 369 зв. (2), 370 (5), 370 зв. (3), 371 (2), 371 зв. (4), 372 (3), 372 зв. (3), 373 (3), 373 зв. (2), 374 (2), 374 зв. (2), 375 (6), 375 зв. (6), 376, 376 зв. (4), 377 (3), 377 зв. (5), 378 (3), 378 зв. (4), 379 (4), 379 зв. (3), 380 (2), 380 зв. (2), 381 (2), 382 (3), 382 зв. (3), 383 (4), 383 зв., 384 (2), 384 зв., 385 (3), 385 зв. (2), 386 (2), 387, 387 зв. (3), 388, 388 зв. (2), 389 (3), 389 зв. (3), 390 (4), 390 зв., 391, 391 зв. (4), 392, 392 зв. (5), 393 (4), 393 зв. (2), 394 (4), 394 зв. (4), 395 (3), 395 зв., 396 (3), 396 зв. (2), 397 (4), 397 зв. (2), 398 (2), 398 зв. (3), 399, 399 зв., 400 (3), 400 зв. (2), 401, 401 зв., 402, 402 зв. (3), 403 (3), 403 зв. (4), 404, 404 зв. (3), 405 (5), 405 зв. (4), 406 (5), 407 зв. (2), 408, 408 зв. (4), 409, 409 зв. (2), 410 (2), 410 зв. (2), 411 (4), 411 зв. (3), 412 (4), 412 зв. (2), 413 (7), 413 зв., 414, 414 зв. (5), 415 (2), 415 зв. (2), 416 (2), 416 зв. (2), 417 зв. (4), 418 (2), 419 зв. (2), 420 (2), 420 зв. (4), 421 (3), 421 зв., 422 (6), 422 зв. (3), 423 (2), 423 зв. (3), 424 (2), 424 зв., 425 (4), 425 зв. (2), 426 (3), 426 зв. (3), 427 (5), 427 зв. (3), 428, 428 зв., 429, 429 зв. (2), 430 (4), 430 зв., 431 (6), 431 зв. (4), 432, 432 зв. (4), 433 (2), 433 зв. (3), 434 (2), 434 зв. (3), 435 (3), 435 зв. (2), 436 (5), 436 зв. (5), 437 (2), 437 зв. (4), 438 (4), 438 зв. (3), 439 (2), 439 зв. (2), 440 (3), 440 зв. (4), 441, 441 зв. (5), 442 (3), 442 зв. (2), 443 (4), 443 зв. (3), 444 (2), 444 зв. (10), 445 (10), 445 зв. (8), 446 (7), 446 зв. (7), 447 (8), 447 зв. (8), 448 (9), 448 зв. (8), 449 (8), 449 зв. (8), 450

(9), 450 зв. (9), 451 (8), 451 зв. (5), 452 (8), 452 зв. (6), 453 (10), 453 зв. (8), 454 (7), 455 (9), 455 зв. (9), 456 (10), 456 зв. (8), 457 (11), 457 зв. (5), 458 (8), 458 зв. (10), 459 (10), 459 зв. (9), 460 (5), 460 зв. (10), 461 (8), 461 зв. (5), 462 (7), 462 зв. (9), 463 (9), 463 зв. (4), 464 (8), 464 зв. (8), 465 (11), 465 зв. (6), 466 (6), 466 зв. (4), 467 (8), 467 зв. (6), 468 (9), 468 зв. (8), 469 (8), 469 зв. (8), 470 (8), 470 зв. (8), 471 (7), 471 зв. (8), 472 (10), 472 зв. (9), 473 (7), 473 зв. (13), 474 (10), 474 зв. (9), 475 (11), 475 зв. (11), 476 (8), 476 зв. (7), 477 (10), 477 зв. (8), 478 (15), 478 зв. (17), 479 (16), 479 зв. (15), 480, 480 зв. (2), 481, 482 (6), 482 зв. (3)

абилен'скимь прикм. ч. од. ор. 217 зв.

або ¹ *стол.* 31, 69, 73 зв., 80, 143, 148, 184 зв., 192, 226 зв., 232 зв., 235 зв., 250 зв., 253, 257, 259, 260, 261 зв., 263, 264, 264 зв., 267, 270 зв. (2), 272, 273, 273 зв., 274 (2), 274 зв. (2), 275 зв., 276 (2), 276 зв., 277 зв., 278 (2), 279, 281 зв., 283 (5), 283 зв. (3), 284, 284 зв., 285 (2), 286 (2), 287, 287 зв., 288 (3), 289 (2), 290, 291, 293 зв., 295 зв., 298, 300, 302 (3), 303 (4), 304 зв. (3), 307 зв., 310 (2), 313, 316, 317, 318, 319, 320 зв. (2), 322, 323, 327, 328 (3), 329, 331 (3), 334, 337, 337 зв., 346 зв., 353, 354, 359, 366, 384 (2), 391, 395, 398, 402, 402 зв., 403, 404 зв., 406 зв., 409 зв., 410 зв., 425 зв., 427 зв., 434, 434 зв., 482, 482 зв.

або ² *част.* 55 зв., 114, 217, 354, 376, 379, 387, 388 зв., 426, 430.

абы *стол.* 23, 24 зв., 25, 25 зв., 28 зв., 31 (3), 32 зв. (2), 33 (2), 35 (4), 35 зв., 36 зв., 39, 39 зв., 42, 43, 44 зв., 45, 50 зв., 56, 56 зв. (2), 59, 61, 62 зв., 63, 67 (2), 68 зв., 71 зв., 72 зв. (2), 73 зв., 74 зв., 78, 78 зв., 79, 79 зв., 80 (2), 83 зв., 85 зв., 88 зв. (2), 89, 92, 92 зв., 94 зв., 97, 97 зв., 98, 99, 100, 100 зв., 101, 101 зв., 102, 104, 109, 109 зв. (2), 110, 111, 112 зв., 114, 114 зв. (2), 115, 117 зв. (2), 118 зв., 119 (2), 121 зв., 122,

122 зв., 123, 132 зв., 134, 136, 137 (5), 140, 143 (2), 143 зв., 144 (2), 145, 146, 147 (2), 147 зв., 149, 150, 150 зв., 153, 154, 154 зв., 155 (2), 156, 157 зв., 158, 159, 160, 161, 161 зв., 162 (2), 163, 163 зв., 165 зв., 167 зв., 168 (2), 169 (3), 169 зв., 171 зв., 172, 173, 173 зв., 174, 175 зв., 176, 179 зв. (2), 181 (3), 182 зв., 183, 184, 184 зв., 185 зв., 187 (2), 188 зв., 189, 192 зв., 193 (2), 196, 202 зв., 204 зв., 206 зв., 209, 212 (3), 214 (2), 214 зв., 215, 218 зв., 222, 222 зв. (2), 225, 226 зв., 227 (2), 227 зв., 229, 230, 233, 234, 234 зв., 236, 236 зв., 239, 239 зв. (2), 243 зв., 246 зв. (2), 247 зв. (2), 248, 249, 249 зв. (2), 250 (2), 250 зв. (2), 252 зв. (5), 253 (2), 254 (2), 255, 255 зв., 257 зв., 258 зв., 259, 259 зв. (3), 260 зв. (2), 265 зв., 269 зв., 270 (2), 272 (4), 272 зв., 274 (2), 276, 277, 278 зв. (2), 279, 283, 285, 286, 287, 289, 292, 294, 294 зв. (3), 295 (2), 297, 299, 300 зв., 302, 302 зв., 303 зв., 304, 304 зв. (3), 308 (3), 309, 309 зв., 310, 310 зв., 311, 312 зв., 313, 313 зв., 314 зв., 315, 316 зв. (3), 317, 317 зв. (2), 319 зв., 320 (2), 321, 321 зв. (2), 324 зв., 325, 326, 326 зв. (3), 327, 331 зв., 333, 334 зв. (2), 337 (2), 337 зв. (2), 338 зв., 339, 341 зв., 348, 350 зв. (6), 351 (2), 353 зв., 356 зв. (2), 357, 358, 358 зв., 359 зв., 360 зв., 361 зв., 362 (2), 364 зв., 365 (2), 368 зв., 371 зв. (2), 372 (2), 373 зв., 375, 377, 383 зв., 384, 387 зв., 388, 388 зв. (2), 390 (2), 393, 394, 395, 397, 397 зв., 398 зв., 399, 399 зв. (2), 400 зв. (2), 401, 401 зв., 402, 402 зв., 404, 404 зв., 405 (2), 405 зв. (2), 406 (2), 406 зв., 408, 409 зв., 412 (2), 414 зв., 415 зв., 416 зв., 417, 420, 420 зв., 421, 421 зв. (3), 422 зв. (3), 423 (3), 423 зв. (8), 424, 425 (2), 426, 427 зв. (2), 428, 429 зв., 431, 432, 433 (2), 433 зв. (3), 434 (2), 438 зв. (2), 443 (2), 443 зв., 446 зв., 452, 464 зв., 469 зв., 475

абыс'мо *спол.* 143 зв., 367

абысте *спол.* 33 зв. (2), 34 зв., 38 зв., 112 зв., 273, 274 зв., 297, 361, 362 зв. (2), 404, 408 зв., 410 (2), 411, 414, 415 зв., 416 зв., 417 зв., 421, 429 зв.; **абыс'те** 363, 367

абыс'те *див.* **абысте**

абы(х) *спол.* 31, 61, 84, 132, 166, 170 (2), 260 (2), 263 зв., 300 зв., 303, 306, 318 зв., 344 зв., 354 зв., 363, 368, 394, 405 зв. (2), 418, 421 зв., 428 зв., 429; **абых'** 356 зв.; **абыхь** 168, 192, 206 (2), 223 зв., 239 зв., 290 зв., 303, 363 зв., 368 (2), 388, 390 зв., 411, 482 зв.

абых' *див.* **абы(х)**

абыхмо *спол.* 410, 414 зв.; **абы(х)мо** 194, 295, 402 зв.; **абых'мо** 71 зв., 318, 343

абых'мо *див.* **абыхмо**

абы(х)мо *див.* **абыхмо**

абыхь *див.* **абы(х)**

ав'ва *ім. антроп. од. ч. наз.* 187

ав'тоу(ст) *див.* **ав'тоуста**

а(в)гѣ(ст) *див.* **ав'тоуста**

ав'тоуста *ім. антроп. од. ч. род.* 211 зв., **ав'тоу(ст)** 198 зв., **а(в)гѣ(ст)** 456 зв.; **при...** **авгоусте** *місц.* 481 зв.

ав'тоусть *ім. од. ч. наз.* 471, 472; **авгѣсть** 471; **ав'тоуста** *род.* 481 зв., **авгоу(ст)** 3, 147 зв., 444, **а(в)гѣ(ст)** 456 зв.

авгѣсть *див.* **ав'тоусть**

авелевы *прикм. од. ж. род.* 271 зв.

авела *ім. антр. од. ч. род.* 100

авива *ім. антроп. од. ч. род.* 453

авиоуд' *ім. антроп. од. ч. наз.* 22; **авиоуда** *зн.* 22

авіа *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв., **авіо** *зн.* 21 зв.

авіянѧ *ім. антроп. од. ч. род.* 204 зв.

авраа(м) *ім. антроп. од. ч. наз.* 381, **авраамь** 15 зв., 21 зв., 294, 294 зв., 376 зв., 381 зв., 383, 383 зв. (2); **авраама** *род.* 18, 22 зв., 26 зв., 218 зв., 383; **авраамови** *дав.* 209, **авраамоу** 26 зв., 211; **авраама** *зн.* 282, 294, 383 зв.; **авраамо(м)** *ор.* 42 зв.; **аврааме** *кл.* 294, 294 зв.

авраамовь *прикм. од. ч. наз.* 96, 177, 221; **авраамова** *род.* 312, **ав'раам'ла** 127, **авраамлѣ** 21; **авраамовымь** *ор.* 304; **авра-**

амова *ж. наз.* 280 зв.; авраамово *с. наз.* 380 зв., 381; авраамови *мн. наз.* 218 зв., 381; авраамовы *зн.* 294, 381

авраамъ див. авраа(м)

авръкѣ *им. антроп. од. ч. род.* 450 зв.

автонома *им. антроп. од. ч. род.* 446

агаеогѣл'ла *им. антроп. од. ч. род.* 461

аг'л' *им. од. ч. наз.* 25 зв., аг'ль 23 (2), 24 зв., 122 (2), 205 (2), 206, 207 (3), 207 зв., 208, 212 зв. (3), 321, 359, 403 зв., 464; аг'ла *род.* 25 зв., 206, 214; аг'лоу *дав.* 207 зв.; аг'ла *зн.* 53, 129, 242 зв.; аг'ломъ *ор.* 213; ан'гѣлы *мн. наз.* 454 зв., аг'ли 28 зв., 64 зв., 79 зв., 96, 103 зв., 182 зв., 211 зв., 459 зв., аг'лове 63 зв., 130, 176 зв., аг'лве 473 зв.; аг'ловъ *род.* 114, 332, аг'ль 256; ан'гело(м) *дав.* 108 зв., ан'гло(м) 263, аг'гло(м) 262, аг'гло(м) 28, 64, аг'ломъ 62 зв., 63 зв., 222 зв., 288 зв., 312; аг'ли *зн.* 213, аг'лы 63 зв., 103, 181 зв., 346, 436; аг'лы *ор.* 75, 159, 273 зв. (2), 293 зв.

аг'ль див. аг'л'

аг'льской: ѿ... аг'льской *прикм. од. ж. мисц.* 287

агнецъ *им. од. ч. наз.* 343 зв., 344; агныца *зн.* 317; аг'ныцѣ *мн. зн.* 440 зв.

а(д) див. ада

ада *им. од. ч. род.* 54; а(д) 449

адама *им. антроп. од. ч. род.* 217 зв.

адамовъ *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.

ад'диев *прикм. од. ч. наз.* 221

адова *прикм. мн. наз.* 74, 446

ѧ-ѣ *числ. од. с. наз.* 478 зв.

аж¹ *спол.* 32 зв., 43 зв., а(ж) 49 зв., 81 зв., 93 зв., 279, аж' 214 зв., ажъ 23 зв., 24 зв., 31 зв., 44, 50 зв., 60, 63, 75, 76, 96 зв., 103 зв., 112, 133, 142, 159, 160, 178, 182 зв., 186 зв., 194 зв., 227 зв. (2), 248, 256, 272 зв., 280, 281 зв., 283, 287 зв., 288, 296, 312, 315 зв., 316 зв., 318 зв. (2), 386, 438 зв., 442 (2), ажѣ 246 зв.

аж² *част.* 204 зв., а(ж) 481; ажъ 2, 22 зв. (2), 25, 53, 54 зв., 62 зв., 81, 86 зв.,

95 зв., 100, 100 зв., 102, 102 зв., 103, 103 зв., 112, 114 зв., 116 зв., 120 (2), 121 зв., 123, 139, 147 зв., 150 зв., 180 зв., 181, 182, 186, 187, 189, 194, 195, 204 зв., 206, 211 зв., 213, 217 зв., 224 зв., 226 зв., 229 зв., 241, 253, 262 (2), 264 зв., 271 зв., 293, 297 зв., 324 зв., 328 зв., 346, 347, 377 зв., 406, 426, 443, 444, 468, 482 зв.

а(ж) див. аж¹, аж²

аж' див. аж¹

ажѣ див. аж¹

ажно *спол.* 440

ажъ див. аж¹, аж²

азор' *им. антроп. од. ч. наз.* 22; азора *зн.* 22

азъ див. я

аї *числ.* 4, 5, 6, 7 зв. (3), 8, 8 зв., 9 (2), 10 (2), 11 (2), 11 зв., 12 зв., 13, 43 зв., 52, 75, 81, 82 зв. (2), 98, 99, 99 зв., 101 зв., 102 зв., 124 (2), 136 зв., 142 зв., 170 (2), 199 (2), 199 зв., 220 зв., 243 зв., 265 зв., 266 (2), 275 зв., 284, 285, 307, 308, 309, 310, 351, 393 зв., 420, 435, 440 зв., 444 зв., 446 (2), 448, 448 зв., 449, 449 зв., 452, 455, 456, 459 зв., 460 зв. (3), 462, 463, 463 зв., 464 зв., 465 зв., 466, 467 (2), 467 зв., 469 зв. (2), 470, 470 зв., 471 (2), 472 (2), 474, 475 зв. (2), 477, 478 (2), 478 зв. (2), 479 зв., 480 зв. (5), 481

а(к) див. як¹

ак' див. як²

акеп'сима *им. антроп. од. ч. род.* 451 зв.

акраган'ского *прикм. од. ч. род.* 454

акрыды *им. мн. ж. зн.* 129 зв.

алавастръ *им. од. ч. зн.* 183 зв.

албо див. альбо, ал'бо²

ал'бо¹ див. альбо

ал'бо² *част.* 57 зв., 87, 175, 156 (2), 375, 376 зв., 411 зв., албо 427

алѣ¹ *спол.* 26 зв., 28, 31, 31 зв., 32, 32 зв., 33, 33 зв. (2), 34, 35 зв., 36 зв., 38 зв., 39 зв., 40 (2), 40 зв., 42, 42 зв., 43, 43 зв., 44 зв., 45, 46, 47, 47 зв., 48, 48 зв., 49, 51, 51 зв., 53, 57, 57 зв., 58 (2), 58 зв., 59, 61, 61 зв. (2), 65 зв., 62 (2), 69 зв., 70, 73 зв., 74, 75, 76 зв. (2),

78, 79 (2), 81, 81 зв., 83 (2), 83 зв., 84, 85, 87, 88 (4), 88 зв., 91, 94 (2), 94 зв., 96 (2), 97 (2), 97 зв. (2), 98 зв. (2), 99, 101 зв., 102 зв., 103 зв., 105 зв., 109 зв., 112 зв., 114, 130, 132 зв., 133, 134, 134 зв. (2), 135, 135 зв., 137 зв., 138, 138 зв., 140, 141, 142, 144, 144 зв., 146, 147, 148 зв., 149, 152 зв. (3), 153 зв. (2), 158 зв., 160 зв., 162 зв. (2), 163, 165 (2), 166 зв., 167, 168 зв., 169 (2), 172, 172 зв., 175, 175 зв., 176 зв., 177, 180, 180 зв. (3), 181 зв., 182 зв., 183, 184, 186 зв., 187 (2), 188 зв., 189, 196 зв. (2), 201 зв., 206 зв., 222, 224, 227 зв., 228 зв., 230, 231 (3), 231 зв., 233, 235 зв., 237 зв., 239 зв., 242 зв., 244 зв., 246 зв., 247 зв., 250 зв., 252 зв., 256, 259 зв. (2), 260, 260 зв., 261 зв., 262, 262 зв. (2), 263 зв., 265 зв., 266 зв., 267 зв., 269 зв. (2), 270 зв., 272 зв., 273 (2), 273 зв., 275 зв., 278 зв., 279 зв., 281 зв., 283, 284, 284 зв. (2), 286, 287 (2), 289, 289 зв., 290 зв. (2), 293, 293 зв., 294 зв., 295 (2), 296, 296 зв., 297 зв., 298, 299 (2), 299 зв., 300, 303 зв., 305 зв., 307 зв., 308, 310 (2), 311 зв., 312 (2), 313, 314 (2), 316 зв., 319 (2), 319 зв. (3), 320, 320 зв., 321, 322 зв., 325, 325 зв., 327, 330 зв., 331 зв., 332 (2), 332 зв., 336, 337, 337 зв., 341 зв., 342, 343 зв. (2), 344, 347 (2), 348 (2), 349 зв., 350 зв. (4), 351, 352, 352 зв. (3), 354, 355, 360, 360 зв., 361 зв. (2), 362, 362 зв. (2), 363 зв., 365, 367 зв. (3), 368 (3), 370 зв. (2), 372, 372 зв., 373, 373 зв., 374 (3), 374 зв. (2), 375 зв., 378, 378 зв. (2), 379 зв., 380 зв., 381 (2), 381 зв. (2), 382 зв., 383, 383 зв. (2), 385, 386 зв., 387 зв., 388 зв. (2), 389 (3), 389 зв., 390, 390 зв., 391 зв. (2), 392 зв., 393 зв., 394 (2), 395 зв., 396, 396 зв., 397 зв., 399 (3), 400 зв., 401 (2), 401 зв., 403 (2), 403 зв., 405 (2), 405 зв. (2), 406 зв., 407 (2), 408, 410 зв., 411, 412, 412 зв. (2), 413, 414, 416 (2), 416 зв. (2), 417 (3), 417 зв., 418 (4), 418 зв. (3), 419 зв., 420 (2), 420 зв., 421, 422, 422 зв. (2), 423

(2), 424, 424 зв., 427 зв., 428 зв., 429 (2), 430 зв., 432 (2), 433 зв., 434, 435 зв. (2), 436 зв. (2), 438, 438 зв., 442 (2), 443, 443 зв., 466 зв., 467 зв., 481 зв., 482, 482 зв. (2)

але² част. 194 зв.

алек'садрового *прикм. од. ч. род.* 193

алекторь *ім. од. ч. наз.* 212, 410 зв.

алежан'дрійського *прикм. од. ч. род.* 452 зв., алежан'дрійського 467, алежан'дрійського 454, 465 зв.; вь... алекса(н)дры-(и)скы(х) *мн. місц.* 460 зв.

алежан'дрійського *див. алежан'дрійського*
алежан'дрійського *див. алежан'дрійського*
алежан'дрій *ім. топ. од. ж. род.* 126; вь алежан'дрій *місц.* 446

али *спол.* 220 зв.

ал'кати *дієсл. недок. інф.* 235; ал'чоуща *дієприкм. акт. теп. од. ч. зн.* 108; ал'чоушій *мн. наз.* 30 зв., ал'чоущей 234 зв.; альчоушихъ *зн.* 209

ал'лой *ім. од. ч. зн.* 434 зв.

ал'чного *прикм. од. ч. зн.* 108 зв.

ал'ѳеовъ *прикм. од. ч. наз.* 48 зв.; ал'ѳеова *род.* 449; ал'ѳеовому *дав.* 133; ал'ѳеового *зн.* 134, 137 зв., альѳеова 234

альбо *спол.* 151 зв., 167 зв., 297, ал'бо 45, 69, 80, 99 зв., 108 зв., 109 (2), 159, 167 зв. (6), 183 (2), 185 зв., 214, 233, 237 зв., 242, 256 (2), 267, 280 зв., 284 зв., 286 зв., 292 зв., 302, 308 зв., 338, 355 зв., 373, 376, 378 зв., 401 зв., 409 зв., 445 зв., 450, 469 зв., 470, 482, 482 зв., albo 297

ами(н) *див. аминь*

а(ми)н *див. аминь*

амин' *див. аминь*

амина(д)в' *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.; аминадава *зн.* 21 зв.

аминодавоъ *прикм. од. ч. наз.* 221

аминь *виг.* 35, 35 зв., 36, 42 зв., 49 зв., 50 зв., 52, 53, 123 зв., 198, 339 зв., 442 зв., 447 зв., 460, 466 (2), 468 зв., 277 (2), 482 зв., амин' 36 зв., 61, амин'ъ [!] 335, ами(н) 447 зв., 478, а(ми)н 476 зв.

амин'ъ [!] *див. аминь*

амо¹ *ім. антроп. од. ч. наз.* 22; амона *зн.* 22
 амось *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.
 ам'филохїа *ім. антроп. од. ч. род.* 454
 ананій *ім. антроп. од. ч. род.* 448 зв.
 анастасїа *ім. антроп. од. ч. род.* 461
 ан'дрей *див. андреи*
 андреи *ім. антроп. од. ч. наз.* 345, ан'дрей 179 зв., 344 зв., 364 зв., ан'дрей 402 зв., ан'дреа 48 зв.; ан'дреа *род.* 450, 454 зв., 469; ан'дреови *дав.* 402 зв., андрею 344; ан'дреа *зн.* 29, 137 зв., 233 зв., ан'дреа 130 зв.
 ан'дреи *див. андреи*
 ан'дреовь *прикм. од. ч. зн.* 131 зв.
 ан'дреа *див. андреи*
 ан'дроника *ім. антроп. од. ч. зн.* 449 зв.
 ани¹ *стол.* 31, 33 зв. (4), 37 (3), 37 зв. (3), 40, 46 зв., 49 (6), 49 зв., 50 зв., 54 зв., 55 зв., 56 зв. (2), 58 (2), 61, 73, 96 (2), 97, 97 зв., 102 (2), 105 зв., 137 зв., 141, 147 (3), 147 зв., 157, 157 зв., 164 (2), 173, 176 зв. (3), 180 зв., 182 зв., 189 зв., 190 зв., 197 зв., 219, 238, 244 зв., 247 зв., 249 (2), 253 (3), 261 (2), 263, 269 зв., 272 зв., 274 зв., 275 (3), 276, 277 зв. (2), 284 зв. (3), 287 (2), 294 зв., 297 (2), 312 (2), 324, 336 зв. (3), 337, 338 зв., 342 (2), 343 (2), 348, 354 зв., 355 (2), 363 (2), 366 зв., 369 зв., 378 зв. (2), 384 (2), 398 зв., 412 зв., 414, 417 зв., 447 зв., 470 зв., ані 408
 ани² *част.* 51, 73, 91 зв., 92, 174, 300, 354, 372, 418
 анисіа *ім. антроп. од. ч. род.* 457 зв.
 ані *див. ани*¹
 ав'кгирьского *прикм. од. ч. род.* 461
 ав'на *ім. антроп. од. ж. наз.* 211 зв., 215 зв.; анны *род.* 470 зв., ан'ны 445 зв., 455 зв.; аннѣ *дав.* 247, ан'нѣ 475; ѿ ан'нѣ *місц.* 198 зв.
 ав'нашь *ім. антроп. од. ч. наз.* 427; ан'нашеви *дав.* 425 зв.
 ав'нѣ: при... ан'нѣ *ім. антроп. од. ч. місц.* 217 зв.
 аво *стол.* 316

ав'тихристоу: ѿ ав'тихристоу *ім. од. ч. місц.* 179
 ав'тіюхїа *ім. антроп. од. ч. род.* 201 зв.
 ав'тонїа *ім. антроп. од. ч. род.* 460
 анфиногена *ім. антроп. од. ч. род.* 470
 ан'ѡйма *ім. антроп. од. ч. род.* 444 зв.
 апо(л) *див. ап(ст)ль*
 априль *ім. од. ч. наз.* 464 зв., 465
 ап(с)ль *див. ап(ст)ль*
 ап(ст)льство *ім. од. с. зн.* 44 зв.
 ап(ст)льстѣмь: ѿ... ап(ст)льстѣмь *прикм. од. с. місц.* 199; ап(ст)льскы(м) *мн. дав.* 444; в... ап(ст)льскы(х) *місц.* 443
 ап(ст)ль *ім. од. ч. наз.* 20 зв., 128 зв., ап(ст)ль 482, апо(ст) 480 (7), 480 зв. (18), 481 (10), ап(ст)ла *род.* 128 зв., 198 зв., 201 зв., 335, 336, ап(ст)ла 198 зв., 442 зв., 447 зв., 448 зв. (2), 449 (2), 450, 450 зв., 453 (2), 453 зв., 454 зв., 460, 461, 465 (2), 465 зв., 466 зв., 467 зв., 472 (2); апостолю *дав.* 413 зв., ап(ст)лоу 345, 438 зв., ап(ст)лѣ 402 зв., 437, ап(ст)лу 344, ап(ст)лѣ 415, ап(с)лу 413, аплу 344; ап(ст)лы *мн. наз.* 480, апо(ст)лове 183, 295 зв., ап(ст)л-ве 254, ап(ст)лве 149 зв., 481, аплове 107 зв.; апостоловь *род.* 97, апловь 318 зв., ап(ст)ловь 478, ап(ст)львь 468 зв., апль 124, 202, ап(ст)ль 458 зв., 467, 468; ап(ст)ломь *дав.* 124, 260 зв., 262, 263, ап(ст)ломь 74 зв., 232, 330 зв., 331, ап(ст)ломь 16, 48 зв., ап(ст)ломь 478 зв.; ап(ст)ловь *зн.* 253, ап(ст)ловь 48 зв., ап(ст)лы 271 зв., ап(ст)лы 5 зв., 146 зв., 196, 482; ап(ст)льми *ор.* 337 зв., ап(ст)лы 233 зв., 330 зв.; ѿ... ап(ст)лѣхь *місц.* 136
 а(ри) *див. аримаѡей*
 аравовь *прикм. од. ч. наз.* 221
 аравь *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.; арама *зн.* 21 зв.
 арефы *ім. антроп. од. ч. род.* 450 зв.
 ареѡпагита *ім. антроп. од. ч. род.* 448 зв.
 аримаѡеа *див. аримаѡей*
 аримаѡеи *див. аримаѡей*

аримаѡей *ім. антроп. од. ж. род.* 434, аримаѡеи 121, 195 зв., 324, 329, аримаѡеа 475 зв.; а(ри) 475 зв.

арменїи *ім. антроп. од. ж. род.* 448, арме-(н)а 105

арме(н)а див. арменїи

ароматы *ім. мн. ч. зн.* 329 зв., 330; ароматы *ор.* 434 зв.

ароновѣхъ *прикм. мн. род.* 204 зв.

ар'темїа *ім. антроп. од. ч. род.* 450

ар'хааг'гла див. ар'хаг'гла

ар'хаг'гла *ім. од. ч. род.* 469 зв., ар'хааг'гла 445

ар'хелае *ім. антроп. од. ч. наз.* 25 зв.

ар'хидіакона *ім. од. ч. род.* 457, 471 зв.

ар'хиєп(с)кпа див. архієп(с)па

ар'хиєп(с)па див. архієп(с)па

ар'хисрар'ха *ім. од. ч. род.* 466

ар'хисреи див. ар'хисреи

ар'хисреѡвого див. архієреѡвого

ар'химан'дрить *ім. од. ч. наз.* 482; ар'химан'дрита *род.* 444, архиман'дрита 482; архиман'дритомъ *ор.* 481 зв.

архисинагога *ім. од. ч. род.* 144, архисинагога 145 зв., 252

ар'хисинагога див. архисинагога

ар'хисинагогѡ(в) *прикм. од. ч. зн.* 146; о... ар'хисинагоговѣ *ж. місц.* 13 зв., 124, ѡ... архисинагоговѣ 199 зв.

ар'хистратига *ім. од. ч. род.* 452, 464

ар'хитриклинъ *ім. од. ч. наз.* 347 (2); ар'хитриклино(ви) *дав.* 346

архієп(с)па *ім. од. ч. род.* 461 зв., ар'хієп(с)па 452 зв., 465 зв., ар'хієп(с)кпа 15 зв., архієп(с)па 458, ар'хієп(с)па 455 зв., 460; арієп(с)повь [!] *мн. род.* 460 зв.

ар'хієп(с)па див. архієп(с)па

ар'хисреи *ім. од. ч. наз.* 114 зв., 189 зв., ар'хисреї 426 зв., ар'хисреи 114 зв.—115, 115, 190; ар'хисреа *род.* 114, ар'хисреа 135 зв.; ар'хисреѡви *дав.* 189, 426, 427 (2), ар'хисреѡві 426; архієреѡмъ *ор.* 398 зв., ар'хисреѡ(м) 399, ар'хисреѡмъ 425 зв.; при ар'хисреї *місц.* 217 зв.; ар'хисреї *мн. наз.* 428, ар'хисреи 431,

архієрее 173, 476 зв., ар'хисреее 91, 109 зв., 117 зв., 121 зв., 183, 189 (2), 189 зв., 191, 191 зв., 192 (2), 194, 308, 310, 317, 325, 332, 399 зв., 401, 429 зв. (2), 431 зв., 446 зв., 476, архієрее 303, ар'хисреее 90 зв., 93 зв., 114 зв., 116, 116 зв., 117, 119 зв., 172, 398 зв., ар'хисреѡве 323 зв., ар'хисреѡве 374 зв.; а(р) 310; ар'хисреѡвь *род.* 184 зв., 188, 324 зв., 424 зв., ар'хисреѡвь 255 зв., ар'хисреи 158, ар'хисреи 113; ар'хисреѡ(м) *дав.* 110, ар'хисреѡмъ 317 зв., 322, ар'хисреемъ 168, ар'хисреѡ(м) 116 зв., 122 зв., ар'хисреомъ 87, ар'хисреѡмъ 376; ар'хисрее *зн.* 325 зв., ар'хисреа 23 зв.; о... ар'хисреехъ *місц.* 124 зв., 221, о... ар'хисреѡхъ 14 зв.

ар'хисреї див. ар'хисреї

ар'хисреїстїи *прикм. мн. наз.* 326 зв.

ар'хисреѡво(г)[о] див. архієреѡвого

архієреѡвого *прикм. од. ч. род.* 189, ар'хисреѡво(г)[о] 322 зв., архієреѡвого 424, архієреѡва 114 зв.; архієреѡво-моу *дав.* 317; архієреѡвого *зн.* 322, архієреѡво(г)[о] 188, архієреѡвого 425 зв., архієреѡва 113 зв., ар'хисреѡвь 109 зв., 426; ар'хисреѡва *ж. наз.* 190; ар'хисреѡвѣхъ *мн. род.* 427; ар'хисреѡвѣми *ор.* 114 зв.

ар'сєнїа *ім. антроп. од. ч. род.* 465 зв.; ар'сєнїю *дав.* 466

ар'фак'садовъ *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.

ар'хисреѡва див. архієреѡвого

асірова *прикм. од. с. род.* 215 зв.

ас'са *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.; ас'са *зн.* 21 зв.

ас'сарїю *ім. од. ч. дав.* 51

атоуреї *ім. топ. од. ч. наз.* 217 зв.

аф'єдроно(м) *ім. од. ч. ор.* 153 зв.

≠аф'зѧ *числ.* 442 зв.

≠аф'нѣ-го *числ. од. ч. род.* 3

афонського *прикм. од. ч. род.* 467–467 зв., 469 зв.

≠аѣ *числ.* 128 зв., 198 зв.

ахаз' *ім. антроп. од. ч. наз.* 22; ахаза *зн.* 22

ахе(л)дама(х) *гебр.* 116 зв.

ахи(м) *ім. антроп. од. ч. наз.* 22; ахима *зн.* 22
ачей *див.* ачей
ачей *стол.* 280, ачеи 174 зв.; 309 зв.

аще *стол.* 2 зв., 14, 18 зв. (2), 200, 452
аѡанасіа *ім. антроп. од. ч. род.* 460 зв.,
465 зв., 469 зв.

Б

бабы *ім. од. ж. род.* 336
бавили(с) *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 337
баграницо *ім. од. ж. зн.* 118
баграноуоу *прикм. од. ж. зн.* 429 зв.; баг-
раное *с. зн.* 429 зв.
банкоу *ім. од. ж. зн.* 183 зв., бан'коу 183 зв.
бан'коу *див.* банку
баранка *ім. од. ч. зн.* 184 зв., баран'ка 317,
318, баранкы *мн. зн.* 440 зв.
баран'ка *див.* баранка
барзо *присл.* 142 зв., бар'зо 240 зв., 440,
барьзо 201 зв., 240 зв.
бар'зо *див.* барзо
барьзо *див.* барзо
баслова *див.* бґослова
[бачи(т)... са]: са... бачи(т) *дієсл. недок.*
теп. од. 3 ос. 79 зв.; бачьте *наказ. мн.*
2 ос. 156 зв.
бґо *див.* бґослова
бґобояз'нивыи *прикм. од. ч. наз.* 214 зв.
бґогласнымь *прикм. од. ч. ор.* 123 зв.
бґоллобывымь *прикм. од. ч. ор.* 481 зв.
бґомтре *ім. од. ж. ор.* 123 зв., 198 зв.
бґонос'наго *див.* бґоноснаго
бґоноснаго *прикм. од. ч. род.* 460, 460 зв.,
466, бґонос'наго 455; бґоно(с)ны(х) *мн.*
род. 467
бґоносца *ім. од. ч. род.* 456, бґонос'ца 461 зв.
бґонос'ца *див.* бґоносца
бґопрієм'ца *ім. од. ч. род.* 462 зв.; ѡ...
бґопрієм'ци *місц.* 198 зв.
бґородічинымь *прикм. мн. дав.* 444; бого-
родичины(и) *зн.* 443 зв.; в... бґородич-
ны(х) *місц.* 443
бґослова *ім. од. ч. род.* 335, 336, 447 зв.,
461 зв. (2), 465 зв., баслова 18, бґо 130;
бґословоу *дав.* 432 зв., бґословѡ 440 зв.,
бґосло(в) 432 зв.; ѡ... бґословѡ *місц.* 336

бґослови *дієсл. недок. аор. од. 3 ос.* 18;
бґословаючи *дієприсл. недок. теп.* 335
бґословіа *ім. од. с. род.* 17 зв.—18
бґословнѣиши *прикм. од. ч. наз.* 17 зв.,
341
бґословца *ім. од. ч. род.* 442 зв.
бґоѡиць *ім. мн. ч. род.* 445 зв.
бґоявленіе *ім. од. с. наз.* 459; бґаяв'ле-
(ни)а *род.* 217 зв.; бґояв'леніа 120
бґь *ім. од. ч. наз.* 38, 96 (2), 166, 177 (2),
177 зв., 250 зв., 274 зв., 293, 299, 301,
308, 355 зв., 410 (2), 438, бґь 16, 23,
26 зв., 68 зв., 83, 84, 96 (3), 126 зв., 127,
133 зв., 165 (2), 177 (5), 181 (2), 207 зв.,
210 зв., 218 зв., 229 зв., 241, 272, 275,
275 зв., 312, 341, 348 зв., 349, 350 зв.
(2), 352 зв. (3), 376 зв., 381 зв., 387 зв.
(2), 395 зв., 410, 468; бога *род.* 85, 272,
273, бґа 74, 143, 167, 198, 207, 208,
217, 298 зв., 299, 301 зв., 341 (2), 342,
349, 369 (2), 373, 381 зв., 382, 420 зв.
(2), 446, 446 зв., 462 зв., 464, ба 5, 18,
96, 125 зв., 126 зв., 207, 211, 249, 299,
328, 339 зв., 341 зв., 342 зв. (2), 363 зв.,
371, 381 зв., 382, 385 зв., 388, 395 зв.,
406 зв., 443, 456 зв., 458, 459, 462 зв.,
471 зв., 472, 476 зв., 482, 482 зв., бо(г)
274 зв.; бґи *дав.* 95 зв., 176, 311, богѣи
338 зв., бґоу 28 зв., 37 зв., 69, 123 зв.,
198 зв., 205 зв., 213, 215 зв., 222 зв.,
292 зв., 295 (2), 297, 303, 313, 361,
366 зв., 387, 402, 406 зв., 417 зв., 421,
437 (2), 451, 451 зв., 465, 471, 479 зв.,
482 зв.; бґа *зн.* 28, 30 зв., 45 зв., 71 зв.,
96 зв., 119 зв., 134, 202 зв., 213, 213 зв.,
230, 280 зв., 296 зв., 303, 312 (2), 335,
411, 421 зв., 441 зв., 482 зв., ба 177 зв.,
210, 211 зв., 214 зв., 215 зв., 223, 241,

- 242 зв., 263 зв., 307, 312, 328 зв., 338, 380, 381 зв., 458 зв., 477 зв., 481 зв., 482, 482 зв.; бого(м) *ор.* 143, 332, 383, б҃гомь 96, 115, 204 зв., 205, 205 зв., 206, 214, 293, 360 зв., 392 зв.; въ б҃ѣ *місц.* 351, в' б҃ѣ 208 зв.; бжѣ *кл.* 120 (2), 194 зв., 300, 465, бѣ 194 зв., 299 зв., 451; богове *мн. наз.* 392 зв.; богами *ор.* 392 зв.
- б'дѣти** *дієсл. недок. інф.* 112 зв.; бдите *теп. мн.* 2 ос. 454
- бедра** *ім. мн. с. наз.* 276; на бедра(х) *місц.* 26, по бед'рѡ(х) 129 зв.
- без** *прійм.* 141 зв., 317 зв., 320 зв., 415, 443, бѣ(з) 51, без' 55 зв., 70, 125 зв., 205, 320 зв., 341 зв., 377 зв., безъ 146 зв., 205, 238 зв., 320 зв. (3), бес' 63
- бѣ(з)** *див. без*
- без'** *див. без*
- безаконїа** *ім. од. с. род.* 99 зв.; безаконїа *мн. зн.* 63 зв.
- безаконными** *прикм. мн. ор.* 193 зв.
- безводнаа** *див. без'вод'ны(и)*
- без'вод'ны(и)** *прикм. мн. с. зн.* 59, безводнаа 268 зв.
- бѣ(з)дождїе** *ім. од. с. зн.* 479 зв.
- безсребник** *ім. мн. ч. род.* 469, безьсребр'никъ 451 зв., безьсребр'ни(к) 468, бесрєбрьникъ 462
- безоумїа** *ім. од. с. род.* 233 зв.
- безоу(м)нїи** *прикм. мн. наз.* 270 зв.
- безоум'не [!]** *ім. од. ч. кл.* 274 зв.
- беззъмь'ство** *ім. од. с. наз.* 154
- безъ** *див. без*
- безьпечал'ныхъ** *прикм. мн. зн.* 123
- безьпло(д)ноую** *прикм. од. ж. зн.* 170
- безьплът'ны(х)** *прикм. мн. род.* 452; безьплът'ны(м) *дав.* 478 зв.
- безьсребр'никъ** *див. безсребник*
- безьсребр'ни(к)** *див. безсребник*
- безьчестїа:** [в' безьчестїи] *ім. од. с. місц.* 65
- берега** *ім. од. ч. род.* 439 зв.; берегоу *дав.* 228; берєгъ *зн.* 64 зв., 440; по берегоу *місц.* 44 зв., 143 зв., на берегоу 60, 439, при берєзѣ 130 зв., на берєзѣ 249 зв.
- беремєне** *ім. од. с. род.* 271; беремєна *мн. зн.* 97, 271
- берьв'на** *ім. од. с. род.* 237 зв. (2), бер'вєно *зн.* 38 зв., берьв'но 237 зв.
- бес'** *див. без*
- бес'плодно** *прикм. од. с. наз.* 61 зв., бес'пло(д)но 140 зв.
- бес'пло(д)но** *див. бес'плодно*
- бесрєбрьникъ** *див. безсребник*
- бесѣдоуе(т)** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 18; бесѣдова *аор. од. 3 ос.* 16; бесѣдовали *мин. мн. 3 ос.* 331; бесѣдоужщоу *дієсприкм. акт. теп. од. ч. дав.* 15 зв.
- бжїй** *див. божїи*
- бжїи** *див. божїи*
- бжї(и)** *див. божїи*
- бж(ст)ва** *ім. од. с. род.* 18, бж(с)тва 5 зв.; бжєство *зн.* 388 зв.; ѡ бо(ж)ствѣ *місц.* 358 зв., ѡ бж(с)твѣ 126 зв., 337 зв.
- бж(с)тва** *див. бж(ст)ва*
- бж(с)тв'ныи** *прикм. од. ч. наз.* 336 зв., бж(с)тв'ныи 201 зв., 203 зв.; бж(с)тв'ныа *род.* 339; бж(с)тв'номуу *дав.* 481 зв., бж(с)тв'нїи *мн. наз.* 15 зв.
- бж(с)тв'ныи** *див. бж(с)тв'ныи*
- бил'са** *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 300
- битвы** *ім. мн. ж. зн.* 314, би(т)вы 179 зв., бит'вы 101; ѡ битвахъ *місц.* 180, ѡ бит'ва(х) 101
- бит'вы** *див. битвы*
- би(т)вы** *див. битвы*
- бити** *дієсл. недок. інф.* 104 зв., 277; бїєш *теп. од. 2 ос.* 427; битъ боудеть *майб. од. 3 ос.* 277 зв.; боудемо... бити *мн. 1 ос.* 322; бити боудете *2 ос.* 100; боудоу(т) бити *3 ос.* 50, 180; би(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 143; били *мн. 3 ос.* 115, 118 зв., 172, 174, 190, 191, 192 зв.—193, 323 зв., би(ли) 429 зв.; битого *дієсприкм. пас. мин. од. ч. род.* 317, бїєного 109; бїючи *дієсприсл. теп.* 323 зв., 329; бивши *мин.* 174 зв., 192 зв., 309 зв., бив'ши 118 зв., бив'ші 302
- бичъ** *ім. од. ч. зн.* 347 зв.
- бїєнїе** *ім. од. с. зн.* 87
- бїи** *див. божїи*

бла(г)вѣстникъ *им. од. ч. наз.* 18

бла(г)да(т) див. бл҃годать

блaз'нилa дiесл. недок. мин. мн. 3 ос.

65, б'лазнилиса 146 зв.

б'лазнилиса див. блaз'нилиса

блaзнить дiесл. недок. теп. од. 3 ос. 370 зв.

бл҃гаа прикм. мн. с. наз. 16 зв.

блг(д)ть див. бл҃годать

бл҃го присл. 17, 476

бл҃говерномъ: при бл҃говерномъ прикм. од.

ч. мiсц. 481 зв., бл҃говер'ной ж. род.

481 зв., 482 зв.; при бл҃говерной мiсц.

481 зв.

бл҃говестите дiесл. док. наказ. мн. 2 ос. 464

бл҃говещенiе див. бл҃говѣщенiе

бл҃говолениe *им. од. с. наз.* 54 зв., 445, 449,

450, 452, 454, 462 зв., 464 зв., 470,

бл҃говъленiе 448 зв.

бл҃говоли(х) дiесл. док. аор. од. 1 ос. 459 зв.,

бл҃говолихъ 27 зв., 220 зв., 459 (2),

бл҃говъли(х) 130; бл҃говоли 3 ос. 16,

56 зв.

бл҃говолихъ див. бл҃говоли(х)

бл҃говолие *им. од. с. наз.* 467

бл҃говъленiе див. бл҃говолениe

бл҃говъли(х) див. бл҃говоли(х)

бл҃говѣствоваше дiесл. недок. имперф. од.

3 ос. 459; бл҃говѣствъще [!] дiе присл.

теп. 465

бл҃говѣстiе *им. од. с. наз.* 16 зв.; бл҃го-

вестiа род. 482; бл҃говѣстiю дав. 18 зв.;

бл҃говѣстiе зн. 125 зв.; бл҃говѣстiемь

ор. 16; в'... бл҃говѣстiи мiсц. 17 зв., оу...

бл҃говѣстiй 338; бл҃говѣстiа мн. наз.

16, 16 зв., 17 зв.

бл҃говѣ(щ) див. бл҃говѣщенiе

бл҃говѣщенiе *им. од. с. зн.* 208, бл҃гове-

щенiе 464, бл҃говѣ(щ) 206 зв.; бл҃го-

вѣщенiа род. 482; бл҃говѣщенiю дав.

208; бл҃говѣщенiе зн. 208, бл҃говѣщ

206 зв.

бл҃годать *им. од. ж. наз.* 127, бла(г)да(т)

458, блг(д)ть 462 зв.; блг(д)ть зн. 16;

бл҃г(д)тiж ор. 17; бл҃года(ти) мн. наз.

444 зв.

бл҃гооудно присл. 482 зв.

бл҃гооудобнѣ присл. 17

бл҃гообразныи прикм. од. ч. наз. 195 зв.

бл҃гъ *им. мн. с. род.* 17 (2)

бл҃жени прикм. мн. наз. 234 зв., бл҃жни

472, бл҃женiи 453 зв.; о бл҃жен'ныхъ

мiсц. 13.2, ѿ бл҃жены(х) 199

бл҃женiи див. бл҃жени

бл҃жни див. бл҃жени

бли(ж) присл. 282 зв.

ближнiй прикм. од. ч. наз. 264; ближ'не-

моу дав. 30; ближнего зн. 177 зв.,

ближ'него 84, ближ'наго 177 зв.,

б'лижнаго 264, ближ'на(г)[о] 34,

б'лиж'на(г)[о] 96 зв.; ближнимъ ор.

265; ближни(х) мн. род. 314 зв.,

ближнихъ 232, б'лиж'ни(х) 132;

ближнимъ дав. 38 зв.; ближнихъ зн.

159, ближ'нихъ 38 зв., 284 зв., 295

близко див. близ'ко^{1, 2}

бли(з)ко див. близ'ко^{1, 2}

близ'ко¹ присл. 316, 347 зв., 371 зв., 399,

432 зв., б'лиз'ко 110 зв., близко 182,

316, 364, 395, 434, бли(з)ко 475 зв.

близ'ко² прийм. 212 зв., 227, 251 зв., 258 зв.,

330, 351 зв., 353, 432 зв., близко 304,

388 зв., 431 зв., бли(з)ко 432 зв.

б'лиз'ко див. близ'ко¹

близнецъ *им. од. ч. наз.* 395, 437 зв., 439

близъ присл. 103 зв., б'лизъ 103 зв.

б'лизъ див. близъ

блистаючeеса дiе прикм. недок. акт. теп.

од. с. наз. 256; въ блистаючих'са мн.

мiсц. 330; блистающиса дiе присл. теп.

297 зв.

бл(с)вен див. бл(с)веныи

бл(с)вен' див. бл(с)веныи

бл(с)вен'ныи див. бл(с)веныи

бл(с)вен'ствоу: ѿ бл(с)вен'ствоу див.

бл(с)лвeньствѣ: ѿ бл(с)лвeньствѣ

бл(с)веныи див. бл(с)вeный

бл(с)вeный дiе прикм. док. пас. мин. од. ч.

наз. 277, бл(с)веныи 104, 171, 307,

бл(с)вен'ныи 106 зв., 171, бл(с)вeнь-

ныи 89 зв., бл(с)внны(и) 269,

бл(с)вн'ныи 106 зв., бл(с)вен 52 зв.,

401 зв., бл(с)вeнь 100 зв., 208 зв.,

210 зв., 242, 283, 284 зв., 285, 445, 468, бл(с)вен' 74, 211 зв.; бл(с)вен'наго род. 189 зв.; бл(с)вена ж. наз. 207, 208 зв. (2); бл(с)вен'ною ор. 209; блгосло-вен'но с. наз. 171; бл(с)веніи мн. наз. 107 зв., бл(с)вен'ный 263, бл(с)вныи 61, бл(с)вени 30, 30 зв. (7), 234 зв. (3), 269, 276, 338, 408, 438 зв., 445, бл(с)вни 276 зв., 327, бл(с)вені 30

бл(с)вень див. бл(с)венныи

бл(с)веньныи див. бл(с)венныи

бл(с)лвеньствѣ: ѿ бл(с)лвеньствѣ ім. од. с. місц. 232, ѿ бл(с)вен'ствоу 30

бл(с)валь дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 334 зв.; бл(с)ваще дієприсл. теп. 477 зв.

бл(с)вилъ дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 111, 166, 185 зв., 215, 334 зв.; бл(с)вѣте наказ. мн. 2 ос. 235 зв., бл(с)вите 34; бл(с)виль дієприсл. мин. 67, 156, 254 зв., 333, бл(с)ви(в) 150 зв.

бл(с)внны(и) див. бл(с)венныи

бл(с)вн'ныи див. бл(с)венныи

блоу(д)наго прикм. од. ч. род. 12 зв.; ѿ блоунѣмь [!] місц. 473, блѣ(д) 288 зв.

блоуды ім. мн. ч. наз. 70

българского див. болгар'ского

българ'ского див. болгар'ского

бльше див. больше

блю(д)те(с) дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос. 465

бо¹ стол. 2 зв., 24, 25 зв., 26, 28 зв., 29, 30 зв. (6), 31, 32 зв., 33 зв. (5), 34 зв., 39 зв., 41, 42, 47, 50, 51, 59, 61 (2), 62, 65 зв., 70 зв., 71 зв., 74 зв., 75, 77, 79 (2), 79 зв., 83 зв., 86, 92, 93 зв., 95 зв., 97, 98, 101, 105, 113 (2), 113 зв., 115 зв., 117 зв., 119 зв., 122, 127 (4), 130 зв., 131, 132, 137, 137 зв., 138 зв., 139, 141, 141 зв., 142 зв., 143, 147 зв., 148, 148 зв. (2), 150, 151 (3), 151 зв., 153 зв. (2), 154 зв. (2), 155 зв., 158 зв., 159, 159 зв., 161 зв., 163, 164, 166 зв., 167 зв., 169, 171 зв., 173 зв., 175, 176 зв. (2), 179 зв., 180 (2), 182 зв. (2), 186, 187 зв. (2), 189, 190 зв., 192, 195, 195 зв., 196 зв. (2), 197, 205, 208 зв., 209, 211, 212 зв. (2),

222, 222 зв. (2), 226 зв., 228 (2), 234 зв. (4), 235 (3), 236 (3), 239 зв. (2), 240, 244, 245, 247, 247 зв., 249 зв., 250, 250 зв., 251, 251 зв., 252, 254 зв., 257 зв., 258 (2), 258 зв., 259, 259 зв., 261 зв., 266 зв., 267, 276, 276 зв., 282 зв. (2), 284 (2), 284 зв. (2), 285, 286 зв., 288 зв., 290, 291, 292, 292 зв., 293, 294, 294 зв., 297, 297 зв., 298, 300, 300 зв., 301, 302, 303 зв. (3), 305, 307 зв., 308, 309, 310, 312, 313 (2), 313 зв., 314, 315 зв. (2), 316, 316 зв., 317, 320 зв., 321 зв., 323, 324, 326, 327, 327 зв., 328, 333, 338, 339, 342 зв., 347 зв., 348, 349, 349 зв., 351 (2), 351 зв. (2), 353 зв., 354 зв., 355, 355 зв., 356 зв., 357, 357 зв. (2), 358, 363, 363 зв., 364 (2), 365 зв., 371 зв., 372 (3), 372 зв., 373, 374, 374 зв. (2), 375 зв., 378, 378 зв., 379, 380, 381 зв., 382 (2), 384, 386 зв., 387, 389 (2), 390, 390 зв., 391 зв., 392, 394 зв. (2), 395, 397 зв., 401, 401 зв., 402, 403, 404, 405 зв. (2), 407, 407 зв., 408 (2), 411, 412, 412 зв. (3), 414 (3), 415, 416 (2), 417, 417 зв., 418, 419 (3), 419 зв., 420 зв., 421, 422 (2), 422 зв., 423 (2), 424 зв., 425 зв., 426 зв., 428 зв. (2), 430 (2), 430 зв., 432, 434, 435 зв., 436 зв., 439 зв. (2), 448, 454, 477

бо² част. 3, 17, 17 зв., 18 (4), 18 зв. (3), 22 зв., 23 (2), 23 зв., 24, 24 зв., 26, 26 зв. (3), 27, 28, 30 зв., 31 зв. (2), 33, 34 зв., 35, 35 зв. (4), 36 зв. (2), 37 (2), 37 зв. (2), 38, 38 зв. (3), 39 зв. (3), 40 (3), 40 зв. (3), 46 (2), 46 зв., 48, 49, 50 (2), 50 зв. (2), 51 (2), 53, 53 зв. (2), 55, 55 зв., 58, 58 зв. (2), 60 зв. (2), 61 (2), 63 зв., 65 зв. (2), 67 зв., 68 зв. (2), 70, 71, 72 зв. (2), 75, 79 зв., 80 зв., 83 зв. (2), 87, 88 (2), 91 зв., 94 зв., 96, 97, 97 зв. (2), 98, 100 зв., 101, 101 зв., 102, 102 зв. (2), 105 зв., 107, 108 (2), 108 зв., 110 (2), 111 зв. (3), 112 зв., 114, 117 зв., 122.2, 125 зв. (2), 126, 126 зв. (4), 127 (4), 134 зв. (2), 140 зв., 141, 143, 145, 146, 148 (3), 149 зв. (2), 151 зв., 152,

- 153, 154, 160 зв., 161 зв., 162 зв., 163 зв., 165, 165 зв., 178.2, 180, 180 зв., 181, 181 зв., 184, 187, 195 зв., 202, 218 зв., 219 зв., 231, 232, 235 (2), 237, 238 (2), 243, 244, 247 зв., 249, 250 зв., 261, 263 зв., 265 зв., 268, 269, 269 зв., 272 зв. (2), 273, 275 зв. (3), 277 (2), 279 зв., 286 (2), 287, 288, 302, 304, 307, 311 зв., 318 зв. (2), 320 зв., 325, 325 зв. (2), 327, 328 зв., 336, 336 зв. (2), 337 (2), 338 (3), 338 зв. (3), 339, 350 зв. (4), 352 зв. (3), 353, 355, 356 зв., 357 зв., 359, 361 (2), 361 зв., 362, 363, 364 зв., 365, 367 зв., 368, 368 зв., 369 зв., 370 зв., 371 зв., 381 зв., 382, 399, 400 зв., 404 зв., 407 зв., 416 зв., 418, 418 зв. (2), 420 зв., 432 зв., 433, 446, 448, 450, 452 зв. (2), 455, 455 зв., 459 зв., 460 зв. (2), 461, 464, 469, 472, 475 зв., 480 (2), 482
- богатѣства див. бога(т)с'тва**
- богат'ства див. бога(т)с'тва**
- бога(т)с'тва** *им. од. с. род.* 140 зв., богат'ства 247, 292, богатьс'тва 166 зв., богатѣства 61 зв.; богат'ство *зн.* 167, бога(т)с'тво 301 зв., богатѣство 82 зв., 166 зв., в'... богатствѣ *місц.* 292
- богатыи** *прикм. од. ч. наз.* 121, 164 зв., 291, 293, 294, 298 зв., богаты(и) 178 зв., 313, богать 301, 303 зв.; богатого *род.* 393 зв.; богатомоу *дав.* 84 зв., 301 зв., богатому 274; о... богатѣмь *місц.* 14, 124 зв., 200, 200 зв. (2); богатыхь *мн. род.* 284 зв.; богатымь *дав.* 235
- богаты(и) див. богатыи**
- богать див. богатыи**
- богатыс'тва див. бога(т)с'тва**
- богатѣ(т)** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 274 зв., богатащааса *дієсприкм. акт. теп. мн. зн.* 209
- богобоиний** *прикм. од. ч. наз.* 387 зв.
- боголюбѣць** *им. од. ч. наз.* 202 зв.
- бод'ръ** *прикм. од. ч. наз.* 112 зв.
- божій** *прикм. од. ч. наз.* 344, бжій 27 зв., 119 зв., 394, 438 зв., бжіи 28, 33 зв., 44, 68, 115, 119 зв., 120 зв., 131, 137, 195, 207 зв., 221 зв., 222, 222 зв., 225 зв., 226, 327 зв., 324, 343, 343 зв., 344, 345 зв., 352 зв., 367, 367 зв., 396, 450, 459, 482, бжі(и) 359, бїи 392 зв., 475 зв.; бжіго *род.* 158 зв., 362, бжіего 216, 232 зв., бжіа 129, 255 зв., 361 зв., 458 зв.; бжію *дав.* 175 зв., 310; бжіего *зн.* 388, бжіи 55 зв., 135 зв., 243, 353 зв., 463 зв., бжіа 27 зв., 351; бжіимь *ор.* 99, 136, 221 зв., 268, 271 зв., 430; о... бжіи *місц.* 57 зв.; бжіа *ж. наз.* 212 зв., 216, 271 зв., 262 зв., бїа 458; бжіеи *род.* 111 зв., бжіей 394, бжіи 186, 363 зв., бжіа 96, 115, 124, 176 зв., 324, бїа 13 зв.; бжіи *дав.* 95; бжію *зн.* 114 зв., 139, 152 зв., 171, 172 зв., 194, 245 зв., 270 зв., 397 зв., 462, 466; бїю 405; божою *ор.* 442 зв., бжією 198 зв., 481 зв. (2), 482 зв., бжію 123 зв.; в'... бжіи *місц.* 3 зв., на... бжіеи 233 зв., о... бжіи 258; бжіе *с. наз.* 17, 18, 57 зв., 75, 95, 130 зв., 141, 165 зв., 217 зв., 234 зв., 246 зв., 261 зв. (2), 268, 281 (2), 293, 295, 297 (3), 304, 311, 316, 318 зв., 392 зв.; бо(ж)е(г)[о] *род.* 300 зв., бжіе(г)[о] 349, 349 зв., бжіа 38, 130 зв., 139 зв., 140 зв., 166 зв., 178, 195 зв., 275 зв.; бжіемоу *дав.* 260 зв.; бжіе *зн.* 61 зв., 63 зв., 69, 92, 93, 125 зв., 136, 141 зв., 152 зв., 153 (2), 159, 164, 176, 218, 227, 245 зв., 253, 256, 260, 269, 281 зв., 301 зв., 308 зв., 445, 445 зв., 447, 452, 455 зв., 470 зв., 472, бїе 301 зв., 453 зв.; бжіимь *ор.* 17; в'... бжіи *місц.* 186, 242 зв., 282 (2), 318 зв., 456 зв., о... бжіи 226 зв., 254, 279, в'... бжіи 285, о... бжіимь 222, по бо(ж)емь 442 зв.; бжіи *мн. наз.* 96, 176 зв.; бїи 384, бїа 454 зв.; бжіи(х) *род.* 442 зв., бжіихь 28; бжіимь *дав.* 288 зв.; бжіи *зн.* 367, 399, бжіи 346, 352 зв., бжіихь 382, бжіа 15 зв.; бжіими *ор.* 30 зв., 273 зв. (2), 312, 342
- болгар'скаго** *прикм. од. ч. род.* 15 зв., бльгарского 481 зв., бльгар'ского 482
- болѣз'ни** *им. од. ж. род.* 101 зв.; болѣзнь *зн.* 48, 48 зв.; болѣзнемь *мн. дав.* 180; болѣз'ни *зн.* 43

болїи *прикм. од. ч. наз.* 14, 124 зв., 199 зв., 201

бол'ныа *прикм. мн. зн.* 49

болото *ім. од. с. зн.* 384 зв., 385, 385 зв.
(2), болото(м) *ор.* 384 зв.

болше див. больше

бо(л)ше див. больше

бол'ше див. больше

бол'шеи див. больше

бол'ши див. большїи

бол'ши(и) див. большїи

болшїи див. большїи

бол'шїи див. большїи

бо(л)шїи див. большїи

болшїй див. большїи

бол'шїй див. большїи

больше *присл.* 82 зв., 169 зв., бол'ше 33 зв., 50 зв., 51, 51 зв. (2), 53, 80, 85 зв., 86 зв., 88 зв., 92 зв., 98, 99, 114, 118, 125 зв., 151, 160, 162, 171 зв., 178, 183 зв., 186 зв., 242 зв., 244 зв. (2), 254 зв., 277 зв., 302 зв., 305 зв., 313, 353, 361, 378, 390, 405, 412, 440 зв., 442, бол'шеи 155.2, 167, болше 31, 179, 292 зв., 267 зв., 273, 312, 318 зв., 324 зв., 360 зв., бо(л)ше 351, бл'ше 39 зв.

большїи *прикм. од. ч. наз.* 162 зв., бол'шїй 98, 392, 408, болшїй 408, бол'шїи 53.2, 53 зв., 78 зв. (2), 88, 242 зв., 258 зв., 319 зв. (2), 416, бол'ши(и) 56, 269 зв., 354, 414, болшїи 269 зв., 383, 408, бо(л)шїи 319, бол'ши 59; бол'шого *род.* 99, бол'шого 242 зв., бол'ше(г)[о] 98 зв., болшего 415 зв.; бол'шїй *зн.* 414 зв., болшїи 430 зв.; бол'шаа *ж. наз.* 96 зв., 118, 135, бол'шаа 31 зв., 96 зв., бол'ша 37 зв., 38; оу болшой *місц.* 292; бол'шее *с. наз.* 98 зв., 141 зв., болшее 63; большее *зн.* 98, бол'шее 313, болшее 178 зв., 362 зв.; бо(л)ши(и) *мн. наз.* 275 зв., бол'ши 55 зв.; больши(х) *род.* 177 зв.; бол'шїй *зн.* 274 зв., бол'шїи 374 зв.; бол'шїми *ор.* 106 зв.

болачки *ім. мн. ж. зн.* 293 зв.

болашїи *дієприкм. недок. акт. теп. мн. наз.* 46; болащи(х) *зн.* 479, болаццаа 30

борзо *присл.* 170, 170 зв., 188, 285 зв., 303, 396, 396 зв., 427 зв., бо(р)зо 439, 443 зв., бор'зо 27, 61 зв., 67, 67 зв., 68, 91, 103, 106, 113 зв., 120, 122, 122 зв., 130, 131, 131 зв. (2), 132 зв., 133 зв., 134, 136 зв., 140, 140 зв., 142 зв., 145 (2), 146, 149, 150 зв., 151, 151 зв., 155, 156, 160, 160 зв., 161, 163, 170, 188, 191, 197, 210, 213, 213 зв., 228 зв., 230, 232, 239, 248 зв., 249 зв., 251, 251 зв., 252 зв., 276, 280 зв., 289 зв., 291 зв., 296, 299 зв., 303 зв., 304, 323, 359 зв., 409 зв. (3), 410, 433 зв.

бо(р)зо див. борзо

бор'зо див. борзо

боронити *дієсл. недок. інф.* 30; боронить *теп. од. 3 ос.* 252 зв., борони(т) 109; борони *наказ. од. 2 ос.* 235 зв.; борон'ѣте *мн. 2 ос.* 163, 165 зв.; бы... боронили *ум. мн. 3 ос.* 428 зв.

бор'ше *присл.* 435

ботовъ *ім. мн. ч. род.* 343 зв., ботоувъ 130

ботоувъ див. ботовъ

бояз'ни *ім. од. ж. род.* 437; бояз'ню *ор.* 142 зв.

[боятиса]: са бояти *дієсл. недок. інф.* 186 зв., 273; са... бою *теп. од. 1 ос.* 299; са... боишь *2 ос.* 328; боимоса *мн. 1 ос.* 91 зв., 173 зв.; бойте(с) *2 ос.* 43 зв.; есьми са... бояль *мн. од. ч. 1 ос.* 305; бояльса *3 ос.* 148 зв., боял'са 25 зв., 65 зв., бояль(с) 298 зв., са... бояль 298 зв.; са... бояли *мн. 2 ос.* 272 зв., боялиса *3 ос.* 93 зв., 167 зв., 172, 175, 258 зв., 272, са... бояли 142 зв., 197, 310, 317, 386 зв., (с) бояли 477; бойса *наказ. од. 2 ос.* 23, 145 зв., 275 зв. (2), 401 зв., 468, боиса 205, 207, 228, 444 зв., боймоса *мн. 1 ос.* 91 зв., 173 зв.; бойтеса *2 ос.* 50 зв., 51 (3), 67 зв., 76, 122 зв., 151, 273 (2), 314, боитеса 180, 212 зв., бойте(с) 43 зв., 122, 366, боите(с) 196 зв., 273; боащих'са *дієприкм.*

- акт. теп. мн. зн.* 209; *болячиса дієприсл. теп.* 145–145 зв.
- бракъ** *ім. од. ч. наз.* 94, 94 зв., 346 (2), *бракоу род.* 276; *бра(к) зн.* 284, *бракъ* 14 зв., 93 зв., 346 зв.; *на бракоу місц.* 94 зв., 346, *ω брацѣ* 335 зв.; *браки мн. зн.* 94 зв., 105 зв., *бракы* 93 зв., 94
- брани** *ім. од. ж. род.* 30
- бра(т)** *ім. од. ч. наз.* 32, 48 зв. (2), 50, 78 зв., 80, 95 зв., 139, 146 зв., 176 (2), 295 зв., 290, 291, 311.2, 344 зв., 364 зв., 393 зв., 395 зв. (2), 396 зв., 450 зв., *братъ* 59 зв., 81, 180 зв., 217 зв.; *брата род.* 38 зв. (2), 65 зв., 148 (2), 220, 237 зв. (2), 467 зв., *братоу дав.* 32, 38 зв., 78 зв., 82, 95 зв. (2), 145 зв., 176, 237 зв., 274, 311 зв.; *брата зн.* 29 (2), 29 зв., 32, 50, 75 зв., 80, 130 зв. (2), 137 зв., 180 зв., 233 зв., 344 зв.; *брато(м) ор.* 32; *ω... братѣ місц.* 336, 395 зв.; *брате кл.* 237 зв., 284, 443; *братіа мн. наз.* 136, 248, *братіа* 59 зв., 347, 371 зв., 372, 372 зв., 443 (2), *брата* 55, 65, 97 зв., 138 зв.; *братовъ род.* 88, 95 зв., 167 зв., 176, 284, 294 зв., *братоувъ* 29 зв., *братіи* 311 зв.; *братіамъ дав.* 436 зв.; *братіами ор.* 272
- брати** *дієсл. недок. інф.* 101 зв.; *бероу теп. од. 1 ос.* 305 зв.; *берешъ 2 ос.* 305; *бере(т) 3 ос.* 267, 356 зв., *береть* 39, 390 зв.; *беремо мн. 1 ос.* 328; *бероу(т) 3 ос.* 78; *боудоу(т) брати майб. мн. 3 ос.* 198; *брали мин. мн. 3 ос.* 147, 253, *бероучи дієприсл. теп.* 118 зв.
- братіа** *див. братіа*
- братіа** *ім. зб. наз.* 59 зв., *братіа* 59 зв. (2), 138 зв. (3), 247 зв., 248; *братіи род.* 108 зв., 314 зв., *братіи* 286; *братіи дав.* 122 зв.; *братію зн.* 22, 85 зв., 245 зв., 320, 442, *братіж* 21 зв., *братю* 167 зв., 302; *братіе кл.* 482
- братъ** *див. бра(т)*
- брачного** *прикм. од. с. род.* 94 зв.; *брачьное зн.* 94 зв.; *брач'ни(и) мн. наз.* 46
- брац'на** *ім. од. с. род.* 66
- бремен'на** *прикм. од. ж. наз.* 212; *бремен'ны(м) мн. дав.* 102, *берем'н'ны(м)* 181
- брема** *ім. од. с. наз.* 55, 444 зв., 448, 455, 460 зв., 461, 463, 466, 467 зв., 469 зв., 471
- брепіе** *ім. од. с. зн.* 384 зв.
- бр'вно** *ім. од. с. наз.* 38 зв., *бр'вна род.* 38 зв.
- боудована** *ім. од. с. наз.* 179 зв.; *боудована зн.* 179 зв.
- боудовати** *дієсл. недок. інф.* 286 зв. (2); *боудоуєте теп. мн. 2 ос.* 99 зв., 271 зв. (2), 456; *боудовали мин. мн. 3 ос.* 175, 298; *боудоующій дієприкм. акт. теп. мн. наз.* 93, *боудоующій* 310; *боудована пас. мин. од. ж. наз.* 348; *боудованоую зн.* 189 зв.
- боурѧ** *ім. од. ж. наз.* 43 зв., 142, 248; *боурѣ дав.* 315 зв.; *боурѣ зн.* 245 зв.
- бѣа** *ім. од. ж. наз.* 339; *бѣгородицѣ род.* 464, *бѣцѣ* 457, *бѣци* 265, *бѣи* 208, 269, 444, 445 (2), *бѣгородица* 469, *бѣа* 3, 336, 453 зв., 457, 457 зв., 470 зв., 471 зв., *бѣгороди(ц)* 481 зв., *бѣо* 130; *бѣи дав.* 265 зв., 269; *бѣю зн.* 455 зв.; *на бѣо місц.* 130
- бѣ** *див. бѣѣ*
- бы** *част.* 19, 25 зв., 27 зв., 31 зв., 32, 33 (3), 34.2, 39, 39 зв., 40, 43, 54 (3), 54 зв., 56 (3), 58, 68 зв., 69 (3), 69 зв. (2), 75 (2), 77 зв., 79, 80 (3), 80 зв. (2), 81 зв., 82, 82 зв., 83, 86 зв., 87 зв., 88, 89, 91, 95, 95 зв., 97, 98, 98 зв. (4), 101, 101 зв. (2), 102 зв. (4), 104 зв. (3), 104 зв., 109 зв. (2), 111, 114, 116, 117 зв., 121 зв., 126, 132, 132 зв. (2), 133, 135 зв., 136 зв., 137, 138 (2), 138 зв., 140 зв., 141 (3), 142, 147 зв. (2), 148, 151, 151 зв. (2), 152 (2), 153 (2), 153 зв., 157 зв., 159 (2), 160 (2), 163, 163 зв. (3), 164, 165 зв. (2), 167 зв. (2), 168 зв., 170 зв., 172, 172 зв., 173, 176 (3), 180 зв. (3), 181 (2), 181 зв. (3), 183, 183 зв., 184 зв., 185 зв., 186 зв., 187, 187 зв., 191 зв., 192, 195 зв., 197, 202 зв., 210 (2), 211, 214 зв., 216 зв.,

- 219 зв., 229 зв., 231 зв., 233 зв., 235 зв.
 (2), 241 зв., 242, 242 зв., 244 (3), 246 зв.,
 247 зв., 253, 253 зв. (3), 255 зв., 256,
 258 зв. (2), 260, 261 зв., 262, 263 (2),
 266 зв., 267, 267 зв., 272, 272 зв., 273 зв.
 (2), 275 зв. (2), 276 зв. (3), 277 (2), 279,
 279 зв., 286 зв. (7), 287 (2), 287 зв., 288
 (2), 289, 294 зв. (2), 295 (3), 295 зв. (3),
 297, 301 зв., 304 (2), 304 зв., 306 зв.,
 307 (2), 307 зв., 312, 313 зв., 314 зв.,
 315, 316 зв., 317, 317 зв., 319 (2), 324,
 324 зв., 325 зв., 333 зв., 337 (2), 337 зв.,
 341 зв. (2), 342 зв., 343 зв., 344 зв. (2),
 346, 347, 348, 349, 349 зв., 352 зв.,
 353 зв., 354 (3), 355 зв., 358, 359 (2),
 359 зв., 360 (2), 363 зв., 364 зв., 368 (2),
 369, 371, 372 зв., 373 зв., 374, 375,
 376 зв., 378 зв., 379, 381 (2), 381 зв.3,
 383, 383 зв., 386.3, 386 зв., 387 зв., 388
 (2), 389 зв. (2), 390, 391, 393 зв., 395,
 395 зв. (3), 396, 396 зв. (2), 398 зв. (3),
 399 зв. (2), 400 зв., 402 зв. (2), 403, 404,
 405 зв. (2), 408, 409 (2), 409 зв. (2), 411,
 414, 415, 415 зв., 416, 416 зв., 417 (2),
 417 зв., 418 зв., 427 зв., 428, 428 зв. (2),
 430 зв., 436 зв. (2), 439, 441 зв. (2), 442
 (3), 442 зв. (2), 443, 451, 471, бы(х)
 51 зв., 107, 112, 113, 186 зв., 266 зв.,
 278, 304, 305 зв., 323 зв., 350, 368, 373,
 378 зв., 383, 383 зв., 384 зв., 393, 406,
 408 зв., 411, 418, 428 зв., 442 (2), быхъ
 166, 206, 274, 343 зв., 383 зв., 384 зв.,
 406, 410 зв., бысте 55 зв. (2), 77 зв., 82,
 91 (2), 236, 273, 273 зв. (2), 281 зв.,
 295 зв., 363 зв., 388 зв., 393, 414 (2),
 415, 415 зв., 416, 416 зв., 420, быс'те
 358, 364, 388 зв., 393, 395, 411 зв. (2)
- БЫВАТИ** дієсл. недок. інф. 178 зв.; *бывае(т)*
теп. од. 3 ос. 26 зв., 59 зв., 61 зв., 63,
 72 зв., 102 зв., 140 зв., 141 зв. (2), 275 зв.,
 474 зв., *бываесть* 38, 172 зв., 245, 267,
 278 зв. (2), 339; *бывають* *мн. 3 ос.* 242,
 247, 319 зв., *бываю(т)* 140, 146 зв.,
 268 зв.; *бываль* *есми мин. од. ч. 1 ос.*
 188 зв., 322 зв.; *быва(л)* *3 ос.* 293 зв.,
бываль 249 зв.; *бывали* *мн. 3 ос.* 102,
 142 зв., 197, 234 зв.; *быва(и)те наказ.*
мн. 2 ос. 36 зв.; *ω... бывающихъ ді-*
сприкм. акт. теп. мн. місц. 281, 457 зв.
- БЫДЛО** *ім. од. с. наз.* 354
- БЫЛИНА** *ім. од. ж. наз.* 62; *былиною зн.*
 141 зв.; *былины* *мн. наз.* 482
- БЫСТЕ** див. **БЫ**
- БЫС'ТЕ** див. **БЫ**
- БЫТИ** дієсл. недок. інф. 17 зв., 18, 30, 69,
 73 зв., 74, 74 зв., 75 зв., 79 зв., 84 зв.,
 85, 88 (2), 93, 97 (2), 97 зв., 99 зв.,
 101 зв., 102, 109 зв., 114, 126 зв., 127,
 135 зв., 148 зв., 158 (3), 159, 159 зв.,
 162, 162 зв., 164 (2), 167, 169 (2), 176,
 180 (2), 183 зв., 187, 190, 190 зв., 202
 (2), 217, 217 зв., 220 зв., 221 зв., 234,
 247 зв., 251, 255 (2), 256 зв., 258, 265,
 272 зв., 286 (2), 287, 295, 301 зв., 303 зв.,
 310 зв., 311 зв., 313 зв., 319, 324 зв.,
 330 зв. (2), 337 зв., 341 зв., 342, 345 зв.,
 348 зв., 350, 361, 364, 376 зв., 380, 382,
 385 зв., 387 зв., 392 зв. (2), 404, 413,
 414, 480, бы(ти) 136, 349 зв., быті 79,
 386 зв.; *є(см) теп. од. 1 ос.* 87, 151, *єсм'*
 408 зв., *єсмь* 55, 67 зв., 70 зв., 80 зв., 96,
 101, 111, 119 зв., 123 зв., 177, 179 зв.,
 189 зв., 206, 299 зв., 314, 319 зв., 323,
 324, 333 зв., 343 (2), 343 зв., 352 (2),
 355 зв., 366, 368, 368 зв., 369, 374 зв.,
 379 зв., 380, 383 зв., 385, 395 зв., 411 зв.
 (2), 412, 422 зв., 423, 425 (3), 426, 427,
 444 зв. (2), 448 зв., 450 зв., 453, 461 зв.,
 462, 464 зв., 476 зв., *є(с)мь* 379 зв.,
 392 зв., *є(смь)* 320, *єс'мь* 111 (2), 206,
 378, *єсмь* 27, 226 зв., 369, *єсми* 206,
 240, 374 зв., 389 зв. (2), 390, 405 зв.,
 414 зв., 415, 421 (2), 422 зв., 424, 428,
 432, 452, 458, *єс'ми* 289 зв., 368, 378,
 378 зв. (2), 379 зв., 390 зв., 414 зв.,
 423 зв., *єс'мі* 395, *є(м)* 118, *ємь* 455 зв.,
є(ст)є(м) 42, *є(ст)ємь* 42, *єсть* *єсми* 228,
 289 зв., 305 зв., 342 зв., 407 зв., 428 зв.,
є(ст)єсми 219 зв., 239 зв., *є(см)* (*у скл.*
мин. ч.) 82, *єсмь* 130, 132, *єс'мь* 148,
є(м) 42 зв., 108, 108 зв., *ємь* 107 (2),
 108, 345 зв., *єсми* 25, 59 (2), 100 зв.,

122 зв., 188 зв., 204 зв., 239 зв., 240, 244 зв. (2), 253 зв., 257 зв., 262 зв., 268 зв., 278, 283, 285, 285 зв., 288 зв., 289 зв. (2), 290 зв., 301, 305 зв.2, 318 зв., 320 (2), 325 зв., 322 зв., 334, 346 (2), 349 зв., 368 (2), 378, 379 зв. (2), 381 зв., 387, 391 зв. (2), 392, 392 зв. (2), 395, 396, 397 зв. (2), 405 зв. (2), 407 зв. (2), 413 зв., 414 (2), 415 зв., 416.4, 416 зв., 417 зв., 418 (5), 419, 419 зв., 420, 421 (2), 421 зв. (3), 422 (2), 422 зв. (3), 423, 423 зв., 425, 426 зв. (3), 427, 428 зв., 432, 436 зв., 482, 482 зв. (2), есмї 424, ес'ми 84, 106 зв., 117 зв., 157, 163, 166, 181 зв., 285 зв., 287 зв., 305, 352, 356, 363 зв. (2), 371, 373 зв., 379 зв., 381, 381 зв. (3), 385 (2), 387, 388 зв., 397 зв., 403, 403 зв., 405 зв., 408 (3), 410, 413 зв., 414 зв., 418, 420 зв. (2), 421 зв., 423, 424, 425, 426 зв., 428 зв., 432, есьми 305, 416 зв., ес'мі 350, 390, 420 зв., ех' 108 зв., есми (у скл. дмин.) 288 зв.; еси 2 ос. 24, 27 зв., 28, 32 зв., 36, 52 зв., 68, 74 (2), 81 зв., 115, 115 зв., 117, 119 зв., 130, 131, 137, 175 зв., 189 зв., 191, 220 зв., 222 зв., 225 зв., 226, 241 зв. (2), 266, 280 зв., 290 зв., 291 зв. (2), 305, 323, 323 зв., 324, 324 зв., 328 (2), 331 зв., 342 зв., 343 (4), 345, 345 зв. (2), 350, 354, 355, 360 зв., 371, 376 зв., 379 зв., 382 зв., 383, 391 зв., 396, 420 зв., 426, 427, 428, 428 зв., 430, 440, есь 95, 107, 178, 222, есь еси 343, еси (у скл. мин.) 36 зв., 42, 42 зв., 44, 54 зв. (2), 68, 82, 86 зв., 87, 90 зв., 94 зв., 106 зв. (2), 107 (2), 111, 113 зв., 115 (2), 117, 120, 131, 132 зв., 143, 149, 162, 166 зв., 168, 172 зв., 173 зв., 187, 191 зв., 194 зв., 204 зв. (2), 207, 208 зв., 215, 222 зв., 225, 239 зв. (2), 244 зв. (3), 245, 249, 263 (2), 264, 269, 274 зв., 278 зв., 282, 282 зв., 285 зв., 290 зв. (2), 294, 301, 305 (3), 305 зв. (2), 307 зв., 312, 331 зв., 345 зв., 347, 349, 354 зв. (2), 359 зв., 383 зв., 385 зв., 388 (2), 396, 397 зв., 411 зв., 421 зв. (4), 422 (6), 422 зв. (2),

423 (2), 423 зв. (4), 424 (3), 425, 428, 436 зв. (2), 438 зв. (2), 441 (4), 443 (2), 443 зв., есь 100 зв., 177 зв., 206, 216 зв., 224, 262, 351 зв., 354 зв., 366 зв., еси (у скл. дмин.) 106, 106 зв., 107, еси (у скл. ум.) 132 зв. (2), 307 зв., 353 зв., 354 (2), 395 зв., 441 зв.; есь 3 ос. 3 (2), 3 зв., 14 зв., 18, 20 зв., 26, 27, 28 зв., 30 зв., 34, 37, 38 (2), 38 зв., 39, 41 зв., 46, 50 зв., 52, 53 (2), 53 зв., 57 зв., 59 зв., 60, 61 зв., 63, 63 зв., 64, 65, 71, 74 зв., 75 зв., 84, 88, 89, 93, 97 зв., 102 зв., 110 зв., 111, 111 зв., 112 зв., 113 зв., 115 зв., 116 зв., 119 зв., 123 зв., 126 (2), 127 (2), 143 (2), 146 зв. (3), 148, 150, 152, 157 зв., 158 зв., 159, 159 зв., 160, 160 зв. (2), 161 зв., 162 зв., 163, 163 зв. (3), 164 (2), 165 зв., 166, 166 зв., 167 (4), 168 зв. (2), 170, 172, 173, 175 (3), 175 зв., 176, 177 (2), 177 зв. (6), 178 (3), 182 (2), 185, 185 зв. (2), 186, 187, 190 зв. (2), 195 зв., 196 зв. (2), 198 зв. (2), 202, 202 зв. (2), 205, 207, 207 зв., 210 (2), 210 зв. (2), 214 (2), 217 зв., 218, 219, 221 зв., 222 (2), 222 зв. (3), 224 (2), 226, 228 зв., 232, 238 зв., 246 зв. (2), 248 зв., 249, 260 зв. (2), 261 (2), 263 (3), 263 зв., 264, 265 зв., 266, 268 зв. (2), 269, 269 зв. (2), 270 (2), 271, 272 зв., 273, 274 зв., 275 (2), 275 зв., 276, 277 (2), 277 зв., 278 зв., 280 зв., 281, 281 зв. (2), 285 (2), 285 зв., 287, 289, 289 зв., 290, 292 (3), 292 зв. (2), 293 (4), 293 зв., 294, 294 зв., 295, 296 зв., 297 (2), 298 зв., 300 зв., 301, 301 зв. (3), 302 зв. (2), 303 зв., 305 зв., 306, 307 зв., 308, 308 зв., 309 зв., 310 (2), 311 (2), 312 (2), 313 зв., 316, 318 зв., 319, 319 зв. (3), 320 зв. (2), 321 зв., 322 зв., 323, 323 зв., 324 (2), 325, 327 зв., 328, 329 зв., 331, 331 зв., 332, 332 зв., 333, 334 зв., 336, 338 зв. (2), 339, 339 зв., 341 зв., 342 зв. (3), 343, 343 зв. (3), 344 (3), 345 зв. (2), 348, 349 зв. (2), 350 зв., 351, 352 зв. (2), 353 зв., 354 зв., 355 (3), 355 зв., 356 (2), 356 зв., 357, 358, 358 зв. (2), 359, 360,

361 зв., 362, 362 зв., 363 зв. (2), 364, 364 зв., 365, 365 зв., 367, 367 зв. (2), 368, 368 зв., 369 (3), 369 зв., 370 (2), 370 зв., 372 (2), 372 зв. (2), 373 (3), 374 (3), 375, 375 зв., 376, 376 зв., 377, 377 зв., 378, 378 зв. (3), 379 зв., 380, 380 зв., 381, 382 (2), 382 зв. (2), 383 (2), 383 зв., 384 зв., 385 (3), 385 зв., 386 (2), 386 зв., 387 (2), 387 зв. (3), 388 (2), 389, 389 зв., 390 (2), 390 зв., 391, 391 зв., 392, 393, 394 зв., 399, 401, 401 зв., 403, 403 зв., 404, 407 (2), 407 зв., 408 (2), 409 (2), 411, 412, 413 зв., 414, 414 зв. (2), 416 зв. (2), 418, 418 зв., 419 (2), 423 (2), 424, 426, 428 зв. (4), 429 (2), 430, 431, 432 зв., 433 зв., 434 зв. (2), 435, 438 зв., 439 зв. (2), 440 зв., 442 (3), 442 зв., 443 (3), 448, 448 зв., 451 зв., 454 зв., 455, 456, 456 зв. (2), 457 зв., 458 зв., 461, 463, 466 (2), 466 зв., 467 зв., 469 зв. (2), 471, 472, 476 зв. (2), 482 (3), є(с)ть 374 зв., 389, є(сть) 270 зв., єс'ть 28 зв., єст' 360 зв., єсть' [!] 378 зв., є(ст) 2 (2), 5 зв., 14, 22 зв., 23 (2), 24, 25 (2), 26, 27 (2), 27 зв., 28 (2), 28 зв., 29, 30, 30 зв., 31 зв., 32 зв. (2), 33 (3), 33 зв. (5), 34 зв. (2), 35, 36, 36 зв., 37 (2), 37 зв., 38 зв., 39 зв. (3), 40, 40 зв., 41, 42 зв., 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 49 зв., 50 зв. (2), 51, 51 зв. (4), 52 зв., 53, 53 зв. (2), 54 зв., 55 (2), 55 зв. (3), 56, 56 зв., 57, 57 зв. (2), 59 зв. (2), 60 зв. (2), 61 зв. (3), 62 (2), 62 зв., 63 (2), 63 зв. (3), 64 (4), 65, 65 зв., 66 (2), 66 зв. (2), 67 зв., 68 зв., 69, 71 (2), 74, 75 (2), 75 зв., 76, 77, 78, 78 зв. (2), 79, 79 зв., 80, 80 зв., 83 зв. (4), 84 зв. (2), 85 (2), 85 зв. (2), 87, 88, 89, 90 (3), 93 (2), 94, 94 зв., 95 (2), 96 (2), 96 зв. (4), 97, 97 зв. (2), 98 зв. (7), 99 (2), 99 зв. (2), 100, 102 зв., 103 зв. (2), 104 (2), 105, 111, 111 зв., 112, 115, 116, 116 зв., 117, 119 (3), 121 зв., 122, 123, 123 зв., 124 зв., 126 зв., 127, 129, 130 зв., 131 зв., 133, 133 зв., 135, 136 (2), 138 зв. (2), 139 (2), 139 зв., 140 зв., 141, 141 зв. (2), 142 зв., 143, 144 зв.,

145, 146, 146 зв. (3), 150, 152, 152 зв., 153 (2), 154 зв. (2), 155, 164, 173, 174 зв., 177, 186, 187, 188, 193 зв., 194 зв., 196 зв., 199 зв., 212 зв., 213 (2), 214 (2), 215, 219 зв., 225 зв., 229 зв., 230, 231, 231 зв., 232 зв., 234 зв., 235, 236 (2), 236 зв. (3), 237, 237 зв. (2), 238, 238 зв. (3), 239 зв. (2), 242, 242 зв. (4), 243 зв., 244 (2), 245, 246 зв., 247 зв., 248 зв. (2), 249, 253 зв., 255 зв., 256 зв., 257, 258 зв., 259 (2), 260, 266 зв., 268 зв., 270 зв., 272 зв., 277, 281 (2), 285 зв., 287, 288, 290 зв., 300 зв., 308, 315, 316, 319, 319 зв., 320 зв., 338 зв., 348, 350, 350 зв., 352, 356 зв. (2), 362 зв., 368 зв. (2), 369 зв., 370, 371, 373.2, 375, 375 зв. (2), 378, 385, 386 зв., 390, 393 зв., 394, 403, 406, 412, 417, 419, 421, 428 зв., 441 зв., 444 зв., 446 зв., 447, 453, 458 зв., 459, 460 зв., 461, 464, 467 зв., 471 зв. (2), 475 зв., 476, 482, єс(т) 55 зв., 115 зв., є(ст) 31, 32, 55, є(т) [!] 132 зв., єсть 354; єсть (у скл. мин.) 3, 82 зв., 94 зв., 114, 118, 122, 130 зв., 141 зв., 158 зв., 160 зв., 162, 164 зв., 165 (3), 175, 181 зв., 184 (2), 196 зв. (2), 207 зв., 210, 210 зв. (2), 211 зв., 217, 219, 220, 221 зв. (2), 247, 251 зв., 252 зв. (2), 266 (2), 270 зв. (2), 271 зв., 283, 290, 293 зв., 304 зв., 306, 308, 310, 313, 324, 327 зв., 330, 330 зв. (2), 337, 337 зв., 342, 342 зв., 348, 349 зв., 350 зв. (2), 351, 351 зв., 352 (2), 356, 358, 359 зв., 364, 367, 369, 376 зв., 380, 383, 384 (2), 386 зв. (2), 387 (2), 387 зв., 396, 397, 398, 401 зв., 402 зв., 404 зв., 419 зв., 421 зв., 433, 442, є(с)ть 427 зв., єс'ть 398, є(ст) 16 зв., 23 зв., 24, 25, 25 зв., 27, 32 зв., 41, 43, 47, 57, 62 зв. (2), 66 зв., 69, 71, 83, 89, 91 (2), 93, 94, 110 зв., 114 зв., 115 зв., 121 зв., 122, 125 зв., 127 зв., 132 зв., 142 зв., 146, 148, 173 зв., 179, 181, 192 зв., 209 (3), 210 зв., 211 зв. (3), 239, 245, 251, 252, 255 (2), 258 зв., 310 зв., 326, 352, єсть (у скл. ум.) 416 зв.; єсмо мн. I ос. 254 зв., 296, 328, 380 зв.,

388 зв., 392, 422 зв., ес'мо 381 зв., 387 зв., есмы 16, 423 зв.; есмо (*у скл. перф.*) 23 зв., 53 зв. (2), 73, 77, 78, 108 зв., 162, 163, 167, 168, 189, 211, 217, 224, 227 зв., 243 (2), 258 зв., 259, 282, 296 (2), 301 зв., 324, 324 зв., 342, 345, 350, 371, 395, 404, 437 зв., 443 (2), 482, ес'мо 108 (3), 108–108 зв., 109, 134, 282, 332, 345, 357, 382 зв., 420 зв., е(х)мо 108 (2), 230 зв., смо 380 зв., с'мо 23 зв., 143 зв., 367, есмо (*у скл. ум.*) 211, смо 170; есте 2 *ос.* 30 зв., 31 (3), 37 зв., 39 зв., 51, 70, 97 зв., 98, 99 зв., 100, 142 зв., 153 зв., 157, 163 зв., 234 зв., 259 зв., 273, 275, 282 (2), 293 (2), 334 зв., 379, 379 зв., 381, 382, 392 зв., 407, 407 зв., 408, 415, 417 зв., 449 зв., 460 зв., 462, 465 зв., 467, 470, 472 зв., 482 зв., ес'те 410, ес'ть есте 271, 319 зв., 331 зв., 376, 391 зв., 414 зв., 416 зв., е(ст) есте 99 зв., ес'ть ес'те 382 зв., е(ст) ес'те 99 зв.; есте (*у скл. мин.*) 32, 32 зв. (2), 33 (2), 33 зв., 34, 35, 45, 49, 53 (3), 53 зв. (2), 55, 64 зв., 69, 73 (2), 76, 79 зв., 85, 90 зв., 91 зв., 92 (2), 93, 96, 97, 98, 99 (2), 100, 100 зв., 108 (3), 108 зв., 114, 134, 135 зв., 153 (2), 157, 173 зв., 175, 177, 187, 188 зв. (2), 190, 217 (2), 218 зв., 230, 232 зв., 236 зв., 241 зв., 242 (2), 242 зв., 243 (2), 270 зв., 272, 272 зв. (2), 292 зв., 308, 308 зв., 313 зв., 314 зв., 319 зв. (2), 320, 321, 321 зв., 322, 322 зв., 325 зв., 333 зв., 356 зв., 363 (2), 366 зв., 367 зв., 368, 376, 381, 383, 387, 393, 397, 408, 411 зв., 414, 416, 420, 420 зв., 438 зв. (2), 440, 443, 452, 466 зв., 467 зв., 468, 469, ес'те 108 (2), 108 зв. (5), 109 (2), 112 зв., 115, 157, 162 зв., ст'е 57 зв., 73, 90, 172, 416, 420 зв., с'те 416, е(ст) есте 55 зв., есте (*у скл. ум.*) 77 зв., 180 зв., 275 зв. (2), 314 зв., 316 зв., 324, 358, 378 зв., 379, 381 (2), 381 зв., 415, ес'те 173; соу'ть 3 *ос.* 61, 75, 94, 99 зв., 126, 136, 176 зв., 182 зв., 243 (2), 245, 246 зв. (2), 247, 248, 256, 256 зв., 261 зв., 266 зв., 273,

276 зв., 351, 370 зв., 433, 471, соу(т) 13, 17, 17 зв., 31, 40, 48 зв., 51, 53, 54 (2), 54 зв., 55 зв., 59 зв. (2), 63 зв. (2), 65, 69 зв., 78, 83, 83 зв. (3), 87, 100 зв., 101, 140 (3), 140 зв. (2), 141 зв., 146 зв., 151 зв., 159, 165, 187, 247, 260, 262, 262 зв., 266 зв., 268, 269, 282 зв. (2), 286, 292 (2), 296, 296 зв., 299 зв., 302, 303, 307 зв., 312, 315, 327, 331 зв., 332, 334 (2), 335, 342, 356 зв., 363, 370 зв. (2), 372, 376, 377 зв., 422 (4), 422 зв., 423 (2), 438 зв. (3), 443 (2), 445 зв., 455 зв., 460 зв., 464, 467 зв., 471 зв., 481 зв. (2), сж(т) 16 зв., соу'ть (*у скл. мин.*) 204 зв. (2), 226, 383, соу(т) 297, 369; боудоу *майб. од.* 1 *ос.* 46, 77, 145, 161, 375 (3), 403, 410, 411, боуд' 275 зв., 403 зв., боудоу (*у скл. майб. I*) 161, 185, 318 зв., 413, 414, 420, 420 зв., б'доу 186, 416, боуд' 257 зв., боу(д) 318, боудоу (*у скл. майб. II*) 186, 296, боудеш' 2 *ос.* 32 зв., 58 зв., 264, 305, 328 зв., 430 зв., бждеш' 54 зв., бжде(ш) 58 зв., боудеши 211, 284, 284 зв.; боудеш' (*у скл. майб. I*) 84 зв., 206, 228, 237 зв., 284, 305, 406 зв.; бждеш' 34, боудеши 166 зв., 206 (2), 296, 301, 376 зв., 406 зв.; боудеши (*у скл. майб. II*) 291; боуде 3 *ос.* 72 зв. (2), 77 зв., 86 (2), 88, 90, 93, 94 зв., 103 зв., 104, 105, 141, 156 зв., 164 зв., 176 зв., 181 (2), 184, 207 зв., 208, 212 зв., 222, 237 (2), 247 зв., 269, 339 зв., 351 зв., 453, боуде(т) 50 зв. (2), 58, 58 зв. (2), 74 (2), 74 зв., 77 зв., 79 зв., 80 зв. (2), 85, 87, 90 зв., 93, 95 зв., 101, 101 зв., 102 зв., 103 зв. (2), 104, 104 зв., 107, 107 зв. (2), 109 (2), 110 (2), 111, 135 (2), 140 зв., 141 (4), 144 зв., 147 зв., 162 зв., 168, 169 (2), 173, 180, 180 зв. (2), 181, 184, 197, 207 зв., 231 зв., 236 зв., 238, 255 зв., 261 (2), 262 (2), 267 (2), 269, 270, 271 зв. (2), 273 зв. (2), 276, 277 зв. (3), 278 зв., 280, 282, 284.2, 284 зв., 287, 288, 288 зв., 298 зв., 291 зв., 293, 297 зв. (3), 298 (2), 311, 311 зв., 313 зв., 315 зв. (2), 327,

350 зв., 354 зв., 369 зв., 370, 386 зв., 396, 403 зв., 415 (2), 444 зв. (2), 446 зв., 447, 448 зв., 450 зв. (2), 455 зв., 458, 464 зв., 468 зв., 471, бжде(т) 2 зв., 27 зв., 31 зв., 32 (4), 37 (4), 38, 39, 42, 42 зв., 49 зв. (3), 54, 54 зв., 58, 60 зв., 64 зв. (2), 121 зв., боудеть 46 зв., 59 зв., 64, 69 зв., 95 зв., 101, 101 зв. (2), 160 зв., 164 зв., 174 зв., 179 зв., 182 зв., 185 зв., 197 зв., 205 зв. (3), 207, 207 зв., 208 зв., 210, 210 зв., 218, 218 зв., 231, 237 (2), 240, 247 зв., 252, 255 зв., 261 зв., 270 (2), 272 зв. (2), 273 зв., 274 зв., 278, 284, 298, 305 зв., 306, 315, 370, 389 зв., 390 зв., 394 зв., 403, 408 зв., 413, 415, 443, 456, 461 зв., 463, 467, 482, бддеть 280, 399 зв., бждець 2 зв., 37, 39, 40 зв., 42 зв., 63 зв., бж(д) 31 зв.; боуде (у скл. майб. I) 56 зв., 74 зв., 80, 85 зв., 101 зв., 138 зв., 172 зв., 198, 219 зв. (2), 268, 354, 374 зв., 386 зв., 415, 418 зв., 443 зв., 476 зв., бжде 31 зв., 38 зв., боуде(т) 138, 155 зв., 169, 189 зв., 197 зв., 256 (2), 266 зв., 267, 284, 286 зв., 295 зв., 305 зв., 369 зв., 378, 378 зв., 382 зв., 383, 403, 412, 413, 413 зв., 417 зв., 418 зв., 419 зв., 420, бдде(т) 354, боудеть 169, 205 зв., 207 зв., 262 зв., 276 зв., 277 зв., 292, 292 зв., 368, 383, 384 зв., 412, 412 зв. (2), бддеть 374, бодеть 202 зв., бжде(т) 54 зв.; боуде (у скл. майб. II) 324, боуде (у скл. наказ.) 98, боуде(т) 33 зв., 36, 88 (2), 118, 162 зв., 169, 171 зв., 266, 310, 319, 319 зв., 321, боудеть 118, 317 зв., 482 зв. (2); бжде(м) мн. I ос. 16; боудемо (у скл. майб.) 93, 218 зв., 219, 322, 367 зв., 411 зв.; боудете 2 ос. 50 (3), 78 зв., 101 зв., 180 зв., 219, 234 зв., 236 зв., 314 зв. (2), 380 зв. (2), 381, 413, 415 зв., 446 зв., бждете 35; боудете (у скл. майб.) 34 зв., 38 зв., 61, 91, 100 (2), 168 зв., 180 зв., 184, 234 зв., 235 (2), 236 (2), 236 зв., 295 зв., 297, 318, 355, 369 зв. (3), 375 (2), 379, 380 зв., 401, 408, 410 (2), 412 (2), 412 зв., 415, 415 зв.,

418 зв., 419 зв. (2), 420, 420 зв., 421, бддете 379 зв., 417 зв., бждете 36, 61 (2); боудоуть 3 ос. 167 зв., 176 зв., 179 зв., 218, 222, 313 зв., 314, 315 зв., боудоу(т) 35 зв., 51 зв., 82 зв., 85 зв., 87 зв., 96 (2), 100 зв., 101 зв., 102, 102 зв., 103, 104, 107 зв. (2), 108 зв., 138 зв., 140, 165, 180, 181 (2), 198, 218, 268, 270 зв., 275 зв., 276, 278, 281 зв., 298 зв., 312, 314 (2), 315 зв., 369, 437 зв., бждоу(т) 30 зв., бждж(т) 27 зв., 30 зв. (2), 31 зв., 37, 57 зв., 42 зв.; боудоуть (у скл. майб. I) 176 зв., 179, 181 зв., 182, 197, 197 зв., 198, 209, 231 зв., 234 зв., 235 зв., 337 зв., 338, 390 зв., 398 зв., боудоут' 205 зв., боудоу(т) 46, 50 (2), 93 (2), 102 зв., 103, 121 зв., 135, 168, 174 зв., 180 (3), 182, 197 зв., 198 (2), 235, 271 зв., 273 зв., 281 зв. (2), 282, 298 зв., 314, 314 зв., 315, 315 зв. (2), 316, 327, 405, 416 зв. (2), 454 зв., боудѣт 314 зв., бждоуть 56 зв., бждж(т) 30 зв., 58; боудоу(т) (у скл. майб. II) 314 зв.; бѣ аор. од. 3 ос. 15 зв., бысть 341 зв., 450, 454, 467, бы(ст) 23, 45 зв., 54 зв., 65, 125, 445, 448 зв., 449, 452, 459 зв., 464 зв., 470, бы(с) 201 зв., 462 зв.; быша мн. 3 ос. 19, 463, 479 зв.; бахоу имп. мн. 3 ос. 200; быль мин. од. ч. I ос. 108 (3), 108 зв., 306, быль(е)м) 108 (2), 108 зв., быль(е)х) 108, есми быль 395, есми... быль 422 зв., быль ес'ми 387, 418; бы(л) 2 ос. 190 зв., 427, еси быль 278 зв., 345 зв., 359 зв., 441, еси... быль 204 зв., быль еси 305, был'... еси 106 зв. (2), е(ст) бы(л) [!] 115 зв.; бывь 3 ос. 162, был 338, бы(л) 27 зв. (2), 131, 133, 139 зв., 144 зв., 196, 214 зв., 222, 269, 298 зв., 301, 317, 326 зв., 329, 338 зв., 345, 346 (2), 357 зв., 373 зв., 375 зв., 399, 434, 450, 458, 458 зв., 462 зв., 463, 468, 473 зв., 475 зв. (2), был' 67 зв., 122, 125 зв., 185, 244, 317, 336 зв., 341 зв., 371 зв., 431, 433, 482, быль 17, 25 (2), 27 зв., 41, 43, 47, 50 зв., 55 зв. (2), 58 зв., 67 зв., 79 (2), 81,

81 зв., 92 зв., 109 зв. (2), 115 зв., 116, 117 зв., 120 зв., 121 (3), 125 зв., 129 зв. (2), 130 (2), 131, 131 зв., 133, 133 зв., 136, 139, 139 зв., 142, 143 зв., 144, 151 (2), 155 зв., 162 зв., 163 зв. (2), 165, 171 зв., 172 зв., 173 зв., 174, 179 зв., 183 зв. (2), 185 зв., 190, 191 зв., 193 зв., 195 (2), 195 зв. (2), 196 зв., 201 зв. (2), 204 зв., 212 (3), 214 зв. (3), 217, 217 зв. (2), 220 (2), 220 зв., 221 зв. (2), 223 (2), 224 зв. (3), 225, 226, 228, 228 зв., 229, 232 зв. (2), 233 зв. (2), 234, 239, 239 зв., 240 зв., 250 зв., 260 зв., 267 зв., 274, 280 (2), 283, 289 зв., 290, 291, 293 зв. (2), 294, 295, 296 зв., 298 зв., 303, 303 зв. (3), 309 (2), 317, 317 зв., 318 зв., 321, 322 зв., 323, 323 зв., 325, 326 (2), 326 зв., 328, 329 (2), 329 зв. (2), 330, 330 зв., 332, 333, 336 зв., 338, 338 зв. (2), 340 зв., 341, 341 зв. (5), 342, 342 зв. (2), 343 зв. (2), 344 зв., 345, 346, 348, 348 зв., 349, 350 зв., 351 зв. (2), 353, 357 зв. (2), 359 (3), 359 зв., 360, 362 зв., 365 зв., 366, 370 зв. (2), 372, 375 зв. (2), 376 зв., 382, 383 зв., 384, 385, 385 зв., 387, 393 зв. (3), 394, 396, 397 зв., 398, 399, 400, 400 зв., 402 зв., 406, 406 зв., 409, 412, 413, 421 зв., 424 зв., 425 зв. (3), 426.2, 427, 429, 431, 432, 433 (2), 434 зв. (4), 435 зв., 437 зв., 439 (2), 439 зв., 457, 459 зв., 471 зв., е(ст)... *быль* 258 зв.; *быль* (у скл. дмин.) 1 ос. 228; *еси быль* 2 ос. 106, 106 зв., 107; *бы(л)* 3 ос. 290, 400, 441 зв., *был'* 398, *быль* 106, 106 зв. (2), 111, 116, 137, 143, 148 (2), 188, 191, 196 зв., 197, 248, 264 зв., 265, 281, 290, 291 (2), 304 зв., 321 зв., 324, 350, 357 зв., 360, 365 зв., 366, 374 зв., 376, 383 зв., 396, 397, 400, 401, 406, 434 зв., 435 зв., 437 зв., 442 (2); *была ж.* 3 ос. 21 зв., 22 зв., 31, 35, 67 зв., 109 зв., 120, 120 зв., 121, 144 зв., 146 зв., 151, 151 зв., 154, 171, 193 зв., 194, 195, 204 зв., 205, 207, 210 зв., 212, 215 зв.2, 216, 225, 225 зв., 227, 229, 240 зв., 243 зв., 246 зв., 251, 279, 280 (2), 299, 309, 309 зв., 337,

344 зв., 346, 347 зв., 348, 353 зв., 360, 364, 365, 385 зв., 395, 397, 400, 406, 409 зв., 420, 424, 458, 462 зв., 476 зв.; *была есми* (у скл. дмин.) 1 ос. 288 зв., *была 3 ос.* 144 зв., 252 зв., 288, 379; *было с. 3 ос.* 24 зв., 26, 41, 44, 91 зв., 99, 102, 120 зв., 126 зв. (2), 143, 147 зв., 151 зв., 159 зв., 173 зв., 181, 189 зв., 204 зв. (2), 211 зв., 213, 216, 224 зв., 225, 249 зв. (2), 250 зв., 255, 256 зв. (2), 258, 259, 265, 269, 270 (2), 272 зв., 293 зв., 302, 308 зв., 328 зв., 329, 331 зв., 334 зв., 336 зв., 339 зв., 341 (3), 341 зв., 348 зв., 372 зв., 391 (2), 393 зв., 398, 399 зв., 401 зв., 425 зв., 431 зв., 436, 457, 458 зв.; *было безос.* 18, 25 зв., 52, 55 зв., 66 зв., 67, 72, 83, 95 зв., 103 зв. (2), 105, 109, 125 зв., 134 зв., 143 зв., 146, 149 зв. (2), 150 зв., 156, 176, 183, 189 (2), 196 зв., 205 (3), 209, 212 зв., 214 зв., 216, 216 зв., 223, 224 зв., 227, 228, 230 зв., 232 (2), 232 зв., 233 зв., 240 зв., 245 зв. (2), 247 зв., 249 зв., 250, 250 зв., 253 зв., 254 зв., 256 зв., 259, 259 зв., 265 зв., 267 зв. (2), 287, 297 зв. (2), 298, 311 зв., 328 зв., 329 зв., 333, 351 зв., 358 зв., 362 (2), 365 зв., 366, 366 зв., 372 зв., 373 (2), 395 зв., 397, 401 зв., 426 зв., 427 зв., 431 зв. (2), 435, 435 зв., 437 (2), 447 зв., 472, 477 зв.; *было* (у скл. дмин.) 3 ос. 132; *смо...* *были мн.* 1 ос. 380 зв., *есмо...* *были* 296; *были 2 ос.* 292 зв., 362 зв., 404, 411, *есте...* *были* 237, 313 зв., *были есте* 292 зв.; *были 3 ос.* 16, 17, 29, 31, 34 зв., 35 зв., 38 зв., 48, 55, 55 зв., 68, 68 зв., 94, 97 зв., 105 зв., 113, 113 зв., 115 зв., 120 зв., 122, 123, 125 зв., 130 зв., 132, 133 зв., 135 зв., 136, 136 зв., 137, 137 зв., 139 зв., 142, 147 зв., 149 зв., 159, 159 зв., 181, 183 зв., 187 зв., 194, 195, 204 зв. (2), 210, 212, 215 зв., 223 зв., 224, 224 зв., 227 зв., 228 (2), 229, 232 зв. (2), 234 зв., 240, 244, 245 зв., 246 зв., 248, 251 зв., 252 зв., 255, 256 зв., 272 (2), 279, 279 зв., 282 зв. (2), 283, 283 зв.,

292 зв., 293 зв., 297 зв., 304, 306 зв., 312 зв., 316 зв., 322, 325 зв., 327 зв., 330 зв. (2), 331, 331 зв., 332, 333, 335, 343, 351 (3), 358 зв., 366 зв., 370 зв., 372 зв., 375 зв., 388 зв. (2), 396 зв., 400 зв., 402 (2), 405, 406, 421, 422, 422 зв., 423, 423 зв. (5), 433 зв. (2), 436, 437, 438, 439, 439 зв., бы(ли) 438; бы-ли (у скл. дмин.) 3 ос. 86 зв., 114 зв., 120 зв., 137 зв., 146, 151, 192, 195, 205, 212 зв., 228, 229, 234, 256 зв., 329 (2), 329 зв., 330, 331 зв., 357 зв., 366 (2), 366 зв., 377 зв., 380 зв., 386 зв., 396 зв., 398, 399 зв., 401, 402, 437, были 353 зв., били 344 зв.; боудъ наказ. од. 2 ос. 30 (2), 169 зв., 251 зв., 387 зв., боу(д) 132 зв., 145 зв., боуди 24 зв., 71, 113, 113 зв., 213, 228 зв., 300, 438, бжди 18 зв., 47 зв.; боудѣте мн. 2 ос. 236 зв., 276, боудѣте 151, 276 зв., боу(д)ѣте 104, 316 зв., 363 зв., 414 зв., 415 зв., 421, бждѣте 34 зв., бждѣте 16 зв., 35 зв., 50; бы(х) бы(л) ум. од. ч. 1 ос. 428 зв., бы(х) былѣ 384 зв., быхъ былѣ 384 зв., быхъ былъ 383 зв.; бы былъ 2 ос. 395 зв., бы... былъ 396 зв.; бы былъ 3 ос. 27 зв., 102, 138, 147 зв., 151 зв., 181, 216 зв., 242, 244, 289, 295, 343 зв., 360 (2), 374, 387 зв., 439, бы... былъ 101, 133, 148, 197, 219 зв., 258 зв., 304, 312, 325, 349, 381 зв., 386, 388, 404, 409, 427 зв., 436 зв. (2), 443, былѣ бы 102 зв., 181 зв., 368; бы... была ж. 3 ос. 383, 389 зв., была бы 415 зв.; бы было с. 3 ос. 33 (2), 109 зв., 337, 347, 348, бы... было 138, 151, 160, 373 зв., 400 зв., 428 зв.; бы было безос. 111, 398 зв., бы... было 295, 411, 430 зв., было бы 79, 163 зв., 185 зв.; бы(х) былъ (у скл. мин. ум. ч.) 1 ос. 417 (2), бы(х)... былъ 305 зв.; бы былъ 3 ос. 396 зв., бы... былъ 383 зв., 395 зв.; бы(х)мо были мн. 1 ос. 99 зв., бы(х)мо... были 99 зв.; бысте... были 2 ос. 416 зв., бысте... были 388 зв., бы есте... были 381; бы были 3 ос. 54, 315, 442 зв., бы... были 54 (2), 101 зв., 102 зв.,

261 зв.; бѣдочого дієприкм. акт. теп. од. ч. род. 360, боу(д)щаго 26 зв.; при... боудоучомь місц. 481 зв., на боудѣщом(м) 58, в'... боу(д)щомь 302; боудоучее с. зн. 164 зв., боудоучїи мн. зн. 313; бжджщими ор. 16 зв.; бывшему мин. од. ч. дав. 477, бывшоу 202, бы(в)шоу 110 зв.; ѿ бывшемь місц. 198 зв., ѿ... быв'ше(м) 335 зв.; быв'шаго с. род. 445; быв'шїи мн. наз. 55 зв.; быв'шим' дав. 13; боудоучи дієприсл. теп. 58, 251, 267, 293 зв., 295, 312, 328, 329, 334, 336 зв., 337 зв., 349, 351, 353 зв., 392 зв., 407 зв., бѣдоучи 371 зв., бжджчи 121 зв., боу(д)чи [!] 337 зв., 398 зв.

бы(ти) див. быти

быті див. быти

бытіє ім. од. с. зн. 18, 85; ѿ... бытіи місц., 337, ѿ... бытіи 18

бы(х) див. бы

быхъ див. бы

бѣгаите дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос. 50 зв., бѣгаючи дієприсл. теп. 151 зв.

бѣгли дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 435, бѣгли 122 зв.; бѣгши дієприсл. мин. 303 зв., бѣгши 120, 194 зв.

бѣг'ли див. бѣгли

бѣда ім. од. ж. наз. 181, 315 зв.; бѣды мн. наз. 102

бѣда виг. 79, 102, 235 (4), 270 зв. (2), 271, 295, 319

бѣдномоу прикм. од. ч. дав. 79; бѣд'ныи мн. наз. 285 зв.

бѣжати дієсл. недок. інф. 26 зв.; бѣжаль мин. од. ч. 3 ос. 143; бѣжало с. 3 ос. 44 зв., 143 зв., бѣжи наказ. од. 2 ос. 24 зв.

бѣлїл'никъ ім. од. ч. зн. 159 зв.

бѣлого прикм. од. ч. род. 33 зв.; бѣло с. наз. 122, 159 зв.; бѣлое зн. 196 зв.; бѣлыи мн. зн. 313; в' бѣлы(х) місц. 436

бѣсноуе(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 77; бѣснѣющїса дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 144; бѣсноующагоса зн. 57; о бѣсноужщи(м)са місц. 13, 13 зв., 123 зв., о бѣсноужщїм'са 13 зв., 14

бѣсноующимь: ѿ бѣсноующимь *дिएприкм.*
недок. акт. теп. од. ч. мѣсц. 199 зв.;
бѣсноующїи *мн. зн.* 132; бѣсноуеѣма *пас.*
теп. од. ч. зн. 47 зв.

бѣсныи прикм. од. ч. наз. 250; бѣсныи *зн.*
198 зв.

бѣсов'скомь: ѿ... бѣсов'скомь *прикм.* од.
ч. мѣсц. 57, 138, ѿ... бѣсов'скомь 267 зв.;
бѣсов'скимь *мн. дав.* 48

бѣсов'ство им. од. с. зн. 382 зв.; бѣсов'ст-
ва *мн. зн.* 132

бѣсь им. од. ч. наз. 77, 154 зв., 225 зв., 258,
391; бѣса *род.* 47 зв., 53 зв., 154 зв. (2),
200, 225, 243, 273 зв., 382 зв., 383, 391
(2); бѣсове *мн. наз.* 44, 143 зв., 226,
250 зв., 262 зв.; бѣсовь *род.* 132, 197,
245 зв. (2), 249 зв.; бѣсомь *дав.* 132;
бѣсы *зн.* 40 зв., 44, 44 зв., 48, 49, 57,
57 зв. (2), 137, 138, 147 зв., 163, 197 зв.,
249, 258 зв., 267 зв. (3), 268 (3), 282 зв.;
бѣсы *ор.* 253

В

Ѫ числ. 4 (4), 6 (3), 7 зв., 8 (2), 9, 9 зв., 11, 13
(2), 15 зв., 23 зв., 25, 29, 29 зв., 38, 38 зв.
(2), 39, 39 зв., 40, 40 зв., 43 зв., 46, 48 зв.,
123 зв., 130, 131 зв., 132 (2), 133 (2), 196,
198 зв., 199, 204 зв., 211 зв., 212, 212 зв.,
225 зв., 228, 229, 231, 233 зв., 234, 234 зв.,
236, 335 зв., 342 зв., 346 (3), 347 зв., 348,
350 зв., 360 зв., 361 зв., 362 зв., 365 зв.,
407 зв., 408, 424, 427, 427 зв., 444 зв. (2),
447 зв., 448 зв., 456 зв. (2), 457 (2), 458
(2), 458 зв., 459, 462 зв. (3), 465 зв., 469,
473 зв. (2), 474 (3), 474 зв. (2), 475 (2), 477
(3), 478 (4), 478 зв. (3), 479 (5), 479 зв. (4),
480 (4), 480 зв. (7), 481 (2)

в приим. 2, 2 зв. 3, 3 (9), 4 (12), 4 зв. (12), 5
(9), 5 зв. (8), 6 (14), 6 зв. (12), 7 (3), 7 зв.
(7), 8 (13), 8 зв. (12), 9 (13), 9 зв. (12),
10 (13), 10 зв. (13), 11 (12), 11 зв. (12),
12 (13), 12 зв. (9), 13 (11), 13 зв. (12), 14
(11), 14 зв. (13), 15 (14), 15 зв., 17 зв.,
18 зв., 19, 20 зв. (2), 22, 25, 26 (2),
26 зв., 27 зв., 29, 29 зв. (2), 31, 31 зв.,
33, 35, 40 зв., 41 зв. (2), 42, 42 зв. (3),
43 зв., 45, 45 зв. (2), 46 зв. (2), 47, 48
(2), 49 зв. (2), 51, 53, 54 (2), 54 зв., 55
(2), 55 зв., 56, 57 зв., 58 зв., 60 (3), 61 зв.
(2), 62 зв., 63, 63 зв., 64, 64 зв., 65,
65 зв., 66, 66 зв., 67, 68 (2), 77 зв., 78,
78 зв. (2), 79 зв. (2), 81 зв., 84 зв. (2), 86,
90 (2), 90 зв., 92 зв., 93 (2), 93 зв., 95 зв.

104 зв., 109.2, 109 зв., 110 зв., 114, 116,
121 (2), 122, 123 зв. (6), 124 (5), 124 зв.
(3), 125, 125 зв. (2), 128 зв. (2), 133 зв.,
135 зв., 138, 139, 140 (2), 141, 141 зв.,
142 (3), 143, 143 зв., 144, 145, 146,
146 зв., 147 (3), 147 зв., 149 зв., 150 зв.,
151, 153 зв., 155 зв., 156, 156 зв. (2),
157 зв., 162 зв. (3), 164, 170, 172, 173,
174, 175 зв., 177, 178, 178 зв., 179,
180 зв., 181 (2), 181 зв., 182 зв., 184 зв.,
187 зв., 188 зв., 189, 190, 192 зв., 195,
198 зв. (3), 199 (12), 199 зв. (6), 200 (2),
200 зв., 201 (2), 201 зв., 203 зв., 206,
209, 210 (2), 211 зв., 215 зв., 217, 217 зв.
(2), 219 зв., 221 (11), 221 зв. (2), 226 зв.,
231 зв., 232 (2), 237 зв., 240 зв., 242,
248, 249 зв., 250, 251, 258, 260 зв. (3),
261, 261 зв. (2), 265, 268, 269 зв., 272,
272 зв. (2), 273 зв., 274, 275, 275 зв.,
276 (2), 277, 277 зв., 279 (2), 280, 280 зв.
(2), 281, 282, 283, 283 зв. (5), 284 зв.,
285 (2), 287.2, 287 зв., 289, 291, 291 зв.,
292.2, 292 зв., 293, 293 зв. (2), 294,
294 зв., 297 зв., 298, 299, 299 зв. (2),
300 (2), 301 зв., 302, 303 зв., 304 зв.,
307, 307 зв. (3), 313 зв., 314 зв. (2), 315,
316, 317 зв. (10), 318 (2), 321, 321 зв.
(2), 324, 325 зв. (2), 326, 326 зв. (2), 327
(2), 328, 328 зв. (2), 329, 329 зв. (3),
330, 330 зв., 331 зв., 333, 333 зв., 334

(3), 334 зв., 335, 335 зв. (8), 336, 337, 337 зв., 340 зв. (2), 341 зв., 342, 342 зв. (2), 343 (2), 343 зв. (4), 346, 347, 352 зв., 354 зв., 356 зв., 357, 358 зв. (2), 359 зв., 360, 360 зв., 362, 363 зв., 365 зв., 366, 366 зв., 367, 368, 368 зв., 369, 369 зв. 2, 370, 371 зв. (5), 372, 373 (2), 373 зв., 374, 374 зв., 375 (2), 375 зв., 376, 379 (2), 380, 380 зв. (3), 384 зв. (3), 388, 391 зв., 393 зв., 394 зв., 396, 397 зв., 398 зв., 399 зв. (3), 403 (2), 404 зв., 405, 405 зв., 406 (2), 406 зв. (2), 408 (3), 409 зв., 410 зв., 413 (2), 413 зв., 415, 415 зв. (2), 417, 420., 420 зв., 421, 423 зв., 426 зв., 427, 429 зв., 431 зв., 432 зв., 433, 434 зв., 436, 437 (2), 437 зв. (2), 438, 438 зв., 439 зв., 440 зв., 443 (6), 443 зв. (2), 444, 445 (2), 445 зв., 446, 447, 447 зв., 448, 448 зв., 450 зв. (2), 451 (2), 451 зв. (2), 452, 454, 455, 459 зв., 460 (2), 461, 461 зв. (2), 462 зв., 463, 464 (2), 464 зв., 465 зв., 468, 469 (2), 469 зв., 470, 471, 471 зв., 472 (7), 473 (2), 473 зв. (5), 474, 476 зв., 477 (5), 477 зв., 478 зв. (2), 480, 480 зв., 481 зв., 482 (9), 482 зв. (5), (В) 312 зв., вь 52 зв., 109, 119 зв., 249 зв., 298 зв., 375, 449, в' 2 зв., 6 (2), 17 зв., 18 зв. (3), 22 зв., 23, 24 зв. (3), 25 зв. (2), 26 (2), 27 (2), 28 зв., 29, 31 зв., 32, 32 зв. (2), 34, 35, 35 зв. (3), 37, 37 зв. (2), 38, 40 зв. (2), 42 зв. (2), 44 зв. (2), 45, 47, 49 (2), 50, 50 зв. (2), 52 зв., 53 (2), 54 (4), 54 зв. (2), 55, 55 зв. (2), 56 (2), 57, 58, 58 зв., 60, 60 зв., 61 (2), 61 зв., 62 зв. (2), 63 (3), 64 (2), 64 зв. (2), 65 (2), 67 зв., 70, 71 зв. (2), 72, 73, 74 зв., 75, 77 зв. (2), 79, 79 зв., 84, 85, 87 зв., 90, 91 зв., 93, 95, 96, 96 зв., 97, 98 зв., 99 зв., 101 зв. (3), 102 зв., 103 зв. (3), 104 (2), 104 зв. (3), 105 (2), 105 зв., 106, 106 зв. (2), 107, 107 зв. (2), 108, 108 зв., 109, 109 зв. (3), 110 зв. (2), 111, 111 зв., 112 зв. (4), 113, 115, 116, 116 зв. (2), 118 зв., 119 зв. (2), 120 (2), 120 зв. (2), 121 (2), 123 зв. (5), 124 (19), 124 зв. (19), 125 (21),

125 зв., 126, 131 (6), 131 зв. (2), 133, 133 зв. (2), 135 (2), 135 зв., 136 (4), 137 зв., 139, 139 зв., 140, 140 зв., 141, 141 зв., 142 зв., 143, 143 зв., 144, 144 зв. (2), 145, 147, 147 зв. (2), 149 зв., 151, 151 зв., 153 зв., 154, 155, 159, 162, 162 зв. (2), 163 зв. (2), 164, 164 зв., 165, 167 зв., 168, 170, 171, 172 зв., 173 зв., 175 зв., 177, 181 зв., 183, 183 зв. (2), 184 зв. (2), 186, 187, 188 зв., 191 зв., 192 зв., 194, 196 (2), 198 зв., 199 (5), 199 зв. (8), 200 (6), 200 зв. (3), 203 зв., 204, 204 зв., 205 (4), 206, 206 зв., 207 (2), 207 зв. (2), 208 (3), 208 зв. (3), 209, 210 зв., 211, 211 зв. (2), 212 зв. (3), 213 (4), 214 (3), 214 зв., 215 зв., 217 (3), 219 зв. (3), 220 зв., 221 (2), 221 зв., 223 (3), 223 зв., 224 (2), 225 (3), 230 зв., 231 зв. (2), 232 (3), 232 зв. (2), 233 (2), 233 зв., 235, 235 зв. (2), 236, 237 зв., 240 зв. (2), 241 зв., 242 (2), 242 зв., 243 зв. (3), 244 (3), 244 зв., 245, 247 (2), 248, 249 (2), 249 зв. (3), 250 (3), 250 зв., 252, 255 зв., 258 зв., 259 зв., 260, 261 (2), 261 зв. (2), 262, 263 зв., 264, 265 зв. (2), 267 зв., 268, 270 (2), 271, 274 зв., 276 зв. (3), 277, 277 зв. (2), 279 (2), 280, 280 зв. (2), 281 зв., 282, 282 зв., 283 (2), 283 зв. (2), 284 зв., 285, 287, 288, 288 зв., 292 зв. (2), 293, 293 зв. (2), 294 (3), 295, 295 зв., 298 (3), 298 зв., 299, 299 зв., 301 зв., 302, 304, 305 зв., 306, 307, 307 зв., 308 (3), 308 зв. (2), 309, 310, 310 зв., 312 зв., 314 зв., 315 (2), 316, 318 (3), 319 зв., 320, 321 зв. (2), 324 зв., 326, 329 зв. (2), 330 зв., 333 (3), 334, 334 зв., 335, 335 зв. (4), 336 (2), 336 зв., 337 зв., 338, 339 зв., 341 зв., 345, 345 зв. (2), 346, 347, 347 зв., 349, 350 (2), 350 зв. (3), 351 зв., 352 зв., 354 зв., 355, 356 зв. (2), 357, 357 зв., 358, 358 зв. (2), 359, 359 зв. (2), 361 зв. (2), 362 (2), 362 зв., 363, 366 (2), 367 зв. (2), 370 зв., 373 (2), 373 зв., 374, 375 (2), 375 зв., 376, 376 зв. (2), 377, 378, 378 зв., 379 (2), 379 зв., 380 зв. (2), 382, 382 зв., 384,

385, 388, 389, 391, 392 зв., 393, 395, 396, 396 зв., 397, 397 зв., 398, 398 зв., 401, 402 зв., 404, 405 (3), 405 зв. (2), 406 зв., 408, 410, 411 (3), 412, 412 зв., 413, 414 зв., 415 зв. (2), 418 зв., 420, 422 зв. (2), 423, 423 зв. (3), 424 (2), 425 зв., 429 зв., 430, 432 зв., 433, 434, 434 зв., 436 (2), 437, 439, 443, 443 зв., 445, 446, 449, 450, 453, 457 зв., 458, 464, 467, 468, 477, 480 зв., 481 зв. (2), во 25 зв. (2), 26 зв., 28, 38 зв., 52, 60, 77, 78 зв., 158, 159, 160, 161 зв., 193, 220 зв., 221 зв., 222, 225 зв., 240 зв., 243 зв., 245 зв., 248, 249, 253, 253 зв., 258 зв., 357, 370, 429 зв., 463 зв., в(в)о 234 зв., въ 3, 3 зв. (2), 13, 16 зв., 18 зв., 23 (2), 23 зв., 24 (2), 25 зв. (2), 27 (2), 27 зв., 28 зв. (2), 29 (2), 30 (2), 31 зв. (2), 36, 38, 38 зв. (2), 40, 40 зв., 41 зв. (2), 42, 42 зв. (2), 43 зв. (2), 44 (2), 44 зв., 45 (4), 45 зв. (2), 46, 46 зв., 47 зв. (2), 48 (3), 48 зв., 49 зв., 50, 50 зв. (2), 52 (2), 54, 55 (2), 55 зв., 56, 56 зв., 58 зв., 59 зв., 60 зв., 63 зв. (2), 65 (3), 65 зв., 66, 66 зв., 67, 67 зв., 68 (2), 69 зв. (3), 70 (2), 71, 71 зв., 72 зв., 73 зв., 74 зв., 75 (2), 75 зв., 76 зв., 77 зв., 78 зв. (2), 79 (3), 79 зв., 80 зв., 82 зв. (2), 84, 85 зв., 87 (2), 88 зв., 89, 89 зв. (2), 90, 90 зв., 91 (2), 92 (2), 93, 94 зв., 95, 95 зв., 96, 97 (2), 99, 99 зв., 100 зв. (2), 101 (3), 102 (2), 103 зв. (3), 104, 108 зв., 109 зв. (2), 110, 110 зв., 111 зв. (2), 114 (2), 116, 116 зв., 117 зв., 118 зв. (2), 120 зв., 122 (3), 123 (2), 123 зв. (2), 124 (2), 124 зв., 125, 129, 129 зв. (2), 130 (3), 130 зв. (2), 131, 131 зв., 132, 133, 133 зв., 134, 134 зв. (2), 135 зв. (3), 136 зв., 137, 137 зв., 139, 139 зв., 141, 142 зв., 143 зв. (2), 144, 144 зв., 146 зв., 147 (5), 147 зв., 149, 149 зв., 150 зв., 151 зв., 152, 153, 153 зв. (2), 154, 154 зв., 155, 155 зв., 156 зв., 157, 159, 161, 161 зв., 162 зв., 163, 163 зв. (3), 164, 164 зв., 165, 166, 167 зв., 168 зв., 169, 170 (2), 171 (3), 171 зв., 172, 172 зв., 173, 175, 175 зв.,

176, 177, 178 зв. (2), 179, 179 зв., 180, 180 зв., 182, 183, 183 зв. (2), 186, 187 зв., 191 (2), 193, 195 зв., 196 (2), 196 зв., 197, 200, 204 зв., 205 (2), 206 зв. (4), 207, 208, 208 зв., 210, 211 (2), 211 зв. (4), 212, 212 зв., 213, 213 зв. (2), 214, 214 зв. (3), 215, 215 зв., 216 (2), 216 зв., 217 зв. (3), 218 (2), 220, 220 зв., 221, 223 (3), 223 зв., 224 (4), 224 зв., 225, 225 зв., 227, 228 (2), 229, 230, 230 зв., 231, 232, 233 зв., 234, 237, 239, 241, 248 (2), 248 зв., 250 зв., 251, 254, 255, 256 (2), 256 зв. (2), 257 (2), 257 зв., 258 зв., 259 зв., 260 зв., 261 зв., 263 зв., 265, 266, 266 зв., 267 зв., 269, 269 зв., 272, 272 зв., 273, 273 зв., 275, 275 зв., 276 зв., 278, 279, 279 зв. (2), 280, 281, 282, 282 зв., 283 (2), 284 зв., 286, 287, 288 зв., 289, 297, 297 зв. (3), 298, 300, 300 зв., 302, 302 зв., 303 (3), 305, 306, 307 (3), 308 (2), 310, 311, 311 зв., 312, 313 зв., 314 зв., 315 (2), 317 (4), 318 зв., 319 зв., 321 (2), 322 зв., 324, 325 (2), 325 зв. (2), 326, 327, 328 зв., 330 (4), 330 зв., 331, 332 зв., 333 зв., 334 зв. (2), 335 зв., 337 зв., 338, 341 зв., 342, 343 зв., 344, 345, 346, 347, 348 (4), 348 зв., 350 зв. (3), 351 (5), 352 зв. (3), 355 (2), 357 зв. (3), 359 (4), 359 зв., 360 зв., 361 зв., 362, 363, 363 зв. (2), 364 зв., 365 зв., 368, 368 зв., 369 (3), 370 (2), 371 зв., 372 зв., 377, 379 зв., 381, 384, 388, 391 (2), 391 зв., 393 (2), 393 зв., 394 зв., 395 зв., 398 зв., 399 зв., 401, 401 зв., 402, 404, 406, 406 зв., 407 зв., 410 зв., 411 зв., 412 (5), 412 зв. (2), 413 (2), 413 зв., 414, 414 зв., 415 (4), 416, 420 (2), 421 (2), 422 зв. (2), 423, 423 зв. (2), 424, 427 зв. (3), 428, 430, 432 зв., 434, 435, 435 зв., 436, 437, 438 зв. (2), 440 зв., 443 (3), 444, 445 (3), 446, 447 (2), 447 зв. (2), 449 (3), 449 зв. (2), 450, 450 зв. (3), 451, 451 зв., 452, 452 зв. (4), 453, 453 зв. (5), 454 (4), 454 зв. (2), 455 (3), 455 зв., 456 (3), 456 зв. (3), 457 (3), 457 зв. (4), 458 (2), 458 зв. (2), 459 (4), 459 зв. (2),

460 (2), 460 зв. (3), 461 (2), 461 зв., 462 (3), 462 зв. (3), 463 (2), 463 зв. (2), 464 (4), 464 зв., 465 (4), 465 зв. (3), 466 (3), 467 (2), 467 зв., 468 (4), 468 зв. (5), 469 (6), 469 зв. (2), 470 (4), 470 зв. (3), 471 зв. (3), 472 (4), 472 зв. (6), 473, 473 зв., 474 (2), 474 зв. (4), 475, 476 (5), 476 зв. (7), 477 (5), 477 зв. (6), 480 (3), 481 (2), 482, оу 25, 33 (2), 39 зв., 44 зв., 54, 60, 77, 85 (2), 85 зв., 88, 91, 95 зв., 97, 109 зв. (2), 110 зв., 117, 123, 130 зв., 137 зв., 138, 141 зв., 143 зв., 148 зв., 151, 160 (2), 161, 167, 167 зв., 168, 170 зв., 174, 184 зв., 194, 208, 217, 221 зв. (2), 236, 239, 250, 250 зв., 262, 273, 292 (3), 293 зв., 294, 301 зв. (2), 332, 338, 341, 341 зв., 343 зв., 344 зв., 381 (2), 412 зв., 413 зв., 415, 421 зв. (2), 426 (2), 429, 436, 437, 438 зв. (2), 443, 463 зв., 477 зв., 481 зв., 8 119 зв., оув 31 зв., 237 зв.

В' див. В

(в) див. В

ВАВИЛОН'СКОГО ПРИКМ. од. с. род. 22 зв.; **ВАВИЛОН'СКОЕ ЗН.** 22; по... **ВАВИЛОН'СТЪ(М) МІСЦ.** 22

ВАВИЛЫ ІМ. АНТРОП. од. ч. род. 444

ВАДИТИ: боуде сѦ **ВАДИТИ ДІЕСЛ. НЕДОК. МАЙБ.** од. 3 ос. 56 зв.

ВАК'ХА ІМ. АНТРОП. од. ч. род. 449

ВАЛИЛИСА ДІЕСЛ. НЕДОК. МИН. МН. 3 ОС. 137

ВАЛОМЬ ІМ. ОД. Ч. ОР. 307 зв.

ВАЛАЛ'СА ДІЕСЛ. НЕДОК. МИН. ОД. Ч. 3 ОС. 161 зв.

ВАЛ'ФОРОМЕІ ІМ. АНТРОП. од. ч. наз. 48 зв.;

ВАЛ'ФОРОМЕА РОД. 467, **ВАР'ФО(Л)МЕА** 472 зв., **ВАЛ'ФОРОМЕА ЗН.** 137 зв., **ВАЛЬ-ФОРОМЕА** 234

ВАРАВ'ВА ІМ. АНТРОП. од. ч. наз. 191 зв., 429; **ВАРАВ'ВОУ ЗН.** 116, 117 зв. (2), 118, 118 зв., 192, 192 зв., 326, 429, **ВАРАВ'ВѠ** 117 зв.

ВАРАХІІНА ПРИКМ. ОД. Ч. РОД. 100

ВАР'ВАРЫ ІМ. АНТРОП. од. ж. род. 455

ВАР'НАВЪ ІМ. АНТРОП. од. ч. дав. 125 зв.

ВАРЪТИМЕІ ІМ. АНТРОП. ОД. Ч. НАЗ. 169 зв.; **О** **ВАР'ТИМЕІ МІСЦ.** 124 зв.

ВАСИЛІА ІМ. АНТРОП. ОД. Ч. РОД. 458, 461 зв.

ВАСИЛІЄВИЧЪ ІМ. АНТРОП. ОД. Ч. НАЗ. 482; **ВАСИЛИЄВИЧА РОД.** 123 зв., **ВАСИЛІЄВИЧА** 442

ВА(Ш) ЗАЙМ. ОД. Ч. НАЗ. 448, 458 зв., **ВАШЪ** 31, 34 зв., 35 зв., 36, 36 зв., 37 зв., 38, 39 зв., 46, 49 зв. (2), 78, 97 зв. (2), 98, 100 зв., 104, 134 зв., 169, 173 (2), 177 зв., 236 зв., 261, 267 зв., 275 зв. (2), 283, 372, 383 зв., 386, 388 зв., 416, 431, 454; **ВАШЕГО РОД.** 34 зв., 35, 50, 51, 381, 381 зв., 382 (2); **ВАШЕМОУ ДАВ.** 427 зв., 437 (2); **ВАШЕГО ЗН.** 31, 431; **ВАШИ(М) ОР.** 80, 98, 271, 407 зв., **ВАШИМЪ** 381 зв., 383; **В'...** **ВАШЕМЪ МІСЦ.** 378 зв., 392 зв., **Ѡ ВАШЕ(М)** 37 зв., **ВАША Ж. НАЗ.** 30 зв., 31 зв., 235, 236, 236 зв., 248 зв., 322 зв., 415 зв., 419 зв., 420, 446, 448, 450, 452 зв. (2), 454, 455, 460 зв. (2), 469; **ВАШЕІ РОД.** 35 зв., 273, 315, **ВАШЕІ** 420; **ВАШОУ ЗН.** 227 зв., 274 зв.; по... **ВАШЕІ МІСЦ.** 47 зв., **ВЪ...** **ВАШЕІ** 315; **ВЪ...** **ВАШЕЮ ДВ. МІСЦ.** 457 зв., 471 зв.; **ВАШЕ С. НАЗ.** 33, 37, 102, 181, 234 зв., 270 зв., 276 (2), 292 зв., 316, 420; **ВАШЕГО РОД.** 69, 77 зв., 83, 105, 165, 235, **ВАШЕ(Г)[О]** 261 зв.; **ВАШЕ ЗН.** 153, 157, 235 (2); **ВАШИ(М) ОР.** 37 зв., **ВАШИМЪ** 275; **ВЪ...** **ВАШЕ(М) МІСЦ.** 449, 451, 456, 459 зв., **ВЪ...** **ВАШЕМЪ** 447, 449 зв., 450, 452 зв., 454, 457 зв.; **ВАШИ МН. НАЗ.** 51, 57 зв., 61.2, 262 зв., 268, 271 зв., 276, 316 зв., 411, 414, **ВАША** 37; **ВАШИ(Х) РОД.** 36 зв., 49 зв. (2), 68 зв., 82, 100, 253, 258, 271 зв., **ВАШИХЪ** 39, 173; **ВАШИ(М) ДАВ.** 39, 55, **ВАШИМЪ** 267; **ВАШІ ЗН.** 407 зв., **ВАШИ** 31, 236 зв., 316, 356 зв., 416 зв., **ВАША** 34 (2), 34 зв., 173, 235 зв., 276, 293, 333 зв., 418, 449, 449 зв., 450, 451, 452 зв., 454, 456, 459 зв., **ВАША** 35, 83, **ВА(Ш)** 457 зв.; **ВАШИМИ ОР.** 147 зв., 219, 268, 315, 326 зв.; **ВЪ...** **ВАШИ(Х) МІСЦ.** 45, 133 зв., 230, 276, 379, 379 зв., **В'...** **ВАШИХЪ** 233 зв.,

314 зв., 379 зв., на... ваши(х) 100, при...
 ваши(х) 49
вапш див. ва(ш)
вве(л) *дієсл. док. мин. од. ч.* 481 зв.
вве(с) див. весь
в'ве(с) див. весь
в'весь див. весь
в(в)о див. в
в(в)ъ див. в
в'голось *присл.* 246, 247
вдїнь *присл.* 394 зв., в'дїне 141, 299 зв.,
 317, 482
вдова *ім. од. ж. наз.* 179 (2), 299, 313,
 в'дова 240 зв., 299; *вдовоу зн.* 174, 313;
 в'довою *ор.* 215 зв.; *вдовы мн. наз.* 224
в'дова див. вдова
в'довин'ныи *прикм. мн. зн.* 98, 178 зв., 312 зв.
вдовици *ім. од. ж. дав.* 224 зв.; *вдовицоу*
зн. 313; *ω в'довици місц.* 221
в'довичина *прикм. од. ч. зн.* 239; *ω... вдовичин'ъмь місц.* 199
вдроугое *присл.* 190 зв., в'дроугое 112 зв.,
 387
в'дроугое див. вдроугое
в-е числ. *од. с. наз.* 478 зв. (2), 479
веде(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 40;
ведете мн. 2 ос. 427 зв., *вели мин. мн.*
3 ос. 114, 189, 191, 224 зв., 322 зв., 324,
 326 зв., 431, 475 (3), 475 зв., 476 (3);
вед'те наказ. мн. 2 ос. 188; *ведень*
дієприкм. нас. мин. од. ч. наз. 27 зв.,
 221 зв. (2), 459 зв., 473 зв.; *ведени мн.*
наз. 50, 315 зв., *ведены* 327 (2); *ве(д)ши*
дієприсл. мин. 81 зв., *вед'ши* 280 зв.;
ведено прис. ф. 427 зв. (2)
ве(д)ле *прійм.* 123 зв.
ведлоугъ *прійм.* 58 зв., 152 зв., 427 зв.,
 вед'лоугъ 106
вед'лоугъ див. ведлоугъ
веж'ѣ *ім. од. ж. род.* 283; *вежоу зн.* 92 зв.,
 286 зв., *вежд* 174
вез(д)е *присл.* 107, *вез'де* 253 зв.
вез'де див. вез(д)е
ве(л) див. великыи
вел'блудовы(х) *прикм. мн. род.* 26; *вел'боу-*
довыми ор. 129 зв.

велбоудоу див. вельбоудоу
вел'боудоу див. вельбоудоу
велеб'ность *ім. од. ж. зн.* 209
велегласіа *ім. од. с. род.* 339
вели(к) див. великыи
вели(к)дїнь див. великьдїнь
вели(к)м(ч)ника див. великом(ч)ника
великоден'ныи *прикм. од. ч. зн.* 348; *велокоден'ного зн.* 317
великом(ч)ника *ім. од. ч. род.* 451 зв., 454,
 455 зв., 463, 464 зв., 473 зв., *великом'чнка*
470 зв., великом(ч)нка 446 зв.,
 467, 469 зв., *вели(к)м(ч)ника* 450,
ве(л)ком(ч)ника 451; *великом(ч)никъ*
мн. род. 464
великом(ч)ница див. великом(ч)ницѣ
великом(ч)ници див. великом(ч)ницѣ
великом(ч)ницѣ *ім. од. ж. род.* 469 зв.,
велком(ч)ници 455, *великом(ч)ници*
 446 зв., *великом(ч)ница* 454, *великом(ч)ница*
 470
великом'чка див. великом(ч)ника
великом(ч)нка див. великом(ч)ника
великом(ч)нца див. великом(ч)ницѣ
великом(ч)нци див. великом(ч)ницѣ
великы(и) див. великыи
великыи *прикм. од. ч. наз.* 68, 188, 195 зв.,
 196 зв., 205 зв., 240 зв., 288 зв., 329 зв.,
 337, *великы(и)* 224 зв., 240 зв., 241,
велікы(и) 433, *вели(к)* 465 зв., 470,
 472 зв., *великь* 31 зв., 207 зв., 449 зв.,
 460 зв., 462, 467, *ве(л)* 112 зв.; *великого*
род. 33 зв., 103, 450, 451 зв., 458,
 460, 460 зв. (2), 461 зв., 465 зв. (2), 466,
 473 зв., 481, *велико(г)[о]* 365 зв., 476,
великаго 375, 451; *вели(к)* 476; *великомоу*
дав. 3 зв., 116, *ве(л)комѣ* 103 зв.,
в(ли) 109; *великый зн.* 403, 434 зв., *великыи*,
 29, 121, 194 зв., 321, 365, 424,
 433, 474 зв. (3), *великы(и)* 327, *великій*
 406 зв., *ве(л)кі(и)* 109, *вели(к)и*
 283 зв., *вели(к)120* зв., 238, *ве(л)* 101,
 110 зв., 116, 119 зв., 321 зв., 406, 408;
велики(м) ор. 226, 302 зв., *великы(м)*
 120, 131, 296 зв., 328 зв., 398, *великимь*
 208 зв., 225, *великымь* 120, 143,

194 зв., 195, 212 зв., 249, 296 зв., 307;
 въ велико(мь) місц. 248, при... вели-
 комь 481 зв., ѿ... великомь 336; ѿ...
 вели(к) 476; велика ж. наз. 71, ве-
 ликаа 43 зв., великаа 43 зв., 142,
 228 зв., 235, 294 зв., 315 зв.; великою
 род. 42 зв., 123 зв., 443, 448, великыа
 2, 3 зв., 476 зв., вели(к) 437, ве(л) 104,
 110, 437 зв.; велікоу зн. 185, великоюу
 212 зв., 285, 318, 456, 476 зв., 481 зв.,
 великѡю 325 зв., великжа 3 зв., ве-
 (л)коюу 474 зв., вели(к) 109 зв., ве(л)
 121, 122; великоюу ор. 44 зв., 122 зв.,
 142 зв., 143 зв., 182, 335, великож 24 зв.;
 ѿ великоѡ місц. 258, 283, 473, оу ве-
 ликою 292; великое с. наз. 122, 136 зв.,
 143, 234, 239, 249 зв., 359; великое зн.
 179 зв., 209, 227 зв., 230 зв., 250 зв.;
 великымь ор. 146, 281, 443; великыи
 мн. наз. 102, 102 зв., 314, великы(и)
 314; велициі 169, велици 88; великыхъ
 род. 440; велики зн. 97 зв., великыи
 141 зв., великый 404 зв.; великыми ор.
 326 зв.

ВЕЛИКЪ див. **ВЕЛИКЫИ**

ВЕЛИКЪДѢИ ім. од. ч. наз. 399, вели(к)дѣи
 433, великѣдѣи зн. 216; великодѣемь
 ор. 399 зв.

ВЕЛИТ див. **ВЕЛИТЬ**

ВЕЛИ(Т) див. **ВЕЛИТЬ**

ВЕЛИТ' див. **ВЕЛИТЬ**

ВЕЛИТЬ дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 38,
 225 зв., велит' 133, велит 155 зв., ве-
 ли(т) 308

ВЕЛИЧИТЬ дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
 208 зв.; величили мин. мн. 3 ос. 242 зв.

ВЕЛЪКЫ(И) див. **ВЕЛИКЫИ**

ВЕ(Л)КОМ(Ч)НИКА див. **ВЕЛИКОМ(Ч)НИКА**

ВЕЛМИ див. **ВЕЛЬМИ**

ВЕЛ'МИ див. **ВЕЛЬМИ**

ВЕ(Л)МИ див. **ВЕЛЬМИ**

ВЕ(Л)МІ див. **ВЕЛЬМИ**

ВЕЛ'МОЖ'НЫ(И) див. **ВЕЛЬМОЖНЫИ**

ВЕЛЬБОУДОУ ім. од. ч. дав. 301, вел'боудоу
 84 зв., вельбоудоу 167; вел'боуда зн. 99

ВЕЛЬЗАОУЛА ім. од. ч. зн. 138; вел'заоуломь
 ор. 268, вел'заоуло(м) 50 зв.; ѿ вельза-
 оулѣ місц. 267 зв., 268, ѿ вел'заоулѣ
 57 зв., ѿ вел'заоуле 57

ВЕЛЬМИ присл. 77 зв., 239, 239 зв., 325,
 вел'ми 23 зв., 24 зв., 25, 28, 40 (2), 42,
 44, 76, 82, 85, 111, 117 зв., 120 зв., 132,
 143, 144 зв., 155 зв. (2), 177, 196 зв.,
 222, 239, 250, 257 зв., 291, 301, 312 зв.,
 330, 357 зв., 430, велми 172, 272, 301,
 303 зв., 325, ве(л)ми 196, 293 зв., 477,
 ве(л)мі 274

ВЕЛЬМОЖНЫИ прикм. од. ч. наз. 202 зв.,
 вел'мож'ны(и) 204 зв.

ВЕР'ВІИ ім. мн. ж. род. 347 зв.

ВЕР'ГЪЛЪ дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 258;
 верзь наказ. од. 2 ос. 33; нехай вер-
 же(т) 3 ос. 377 зв.

ВЕРЕТИЩИ: оу веретищи ім. од. с. місц. 54

ВЕРЕЧИ дієсл. недок. інф. 383 зв.

ВЕРИГАМЪ ім. мн. ж. дав. 460

ВЕР'НОУСА дієсл. док. майб. од. 1 ос. 268 зв.;
 вер'ноул'са мин. од. ч. 3 ос. 221 зв.,
 верьноульса 250, вр'ноул'са 90 зв.,
 са... верноуль 23 зв., вр'ноул'са 90 зв.,
 ве(р)ноулиса мн. 3 ос. 335, вер'ноули-
 са 215 зв., 216 зв., верноули(с) 213 зв.,
 са вер'ноули 240; вер'ниса наказ. од.
 2 ос. 250 зв.; вер'ндв'шиса дієприсл.
 мин. 254, вр'ноув'шиса 285 зв., 330 зв.

ВЕР'ХЪ ім. од. ч. зн. 224 зв.; вер'хомь ор.
 237, на вер'хоу місц. 28

ВЕР'ШІЕ ім. од. с. наз. 26

ВЕ(С) див. **ВЕСЬ**

ВЕСЕЛИТИ: СА **ВЕСЕЛИТИ** див. **ВЕСЕЛИТИСА**

ВЕСЕЛИТИСА дієсл. недок. інф. 290 зв.; СА
 веселити 290; веселиса наказ. од. 2 ос.
 274 зв.; веселѣ(м)са мн. 1 ос. 290; ве-
 селѣтеса 2 ос. 30 зв., 235, 287 зв.

ВЕСЕЛІЕ див. **ВЕС'ЛА**

ВЕСЕЛО присл. 206

ВЕСЕЛЬ прикм. од. ч. наз. 293 зв.

ВЕСИ ім. од. ж. род. 157 зв.; весь зн. 445,
 ве(с) 453 зв., 472; весь мн. род. 49 зв.;
 веси зн. 48

ВЕСНА ім. од. ж. наз. 316

ВЕСЬ *займ. од. ч. наз.* 23 зв., 96 зв., 114 зв., 160 зв., 189, 191, 212, 250, 312 зв., 407, 432, *вє(с)* 60, 350 зв., *ввє(с)* 398 зв., *в'вєсь* 139, 388, 442 зв., *в'вє(с)* 402, *оувєсь* 134, 134 зв., 172; *всєго род.* 166, 202, 343 зв., 368, 476 зв., *в'сєго* 84, 123 зв., 213; *в'сємоу дав.* 64 зв.; *вєсь зн.* 159, 192 зв., 256, 361 зв., 405 зв., 422, *вє(с)* 75, 82, 153, 254 зв., *в'вєсь* 476 зв., *в'сєго* 171; *всѣмь ор.* 177 зв., 398 зв.; *по всємоу місц.* 197 зв., *по в'сємоу* 18 зв., *по в'сєм(ѣ)* 126, *по всємь* 184, *вѣ всє(м)* 18 зв., 110, *по всє(м)* 196; *вса жс. наз.* 459 зв., *в'са* 123; *всєй род.* 26, *всєи* 129 зв., *всєй* 264, *в'сєй* 26, *в'сєа* 234; *всю зн.* 462, 466, *в'сю* 29 зв., 145 зв., 179, 222, 227 зв., 251, 313, 315 зв., 447 зв., 463 зв., 468 зв.; *всєю ор.* 177 зв., 264, *в'сєю* 96 зв. (2), 177 зв., 264, *всєж* 177 зв. (2); *вѣ всєй місц.* 275 зв., *вѣ всєи* 38, 210, *на всєй* 316 зв., *по всєи* 47 зв., 120, 328 зв., *по в'сєи* 30, 47, 68, 101 зв., 131 зв., 132, 151 зв., 194, 223, 224 зв., 241, *по вѣсєи* 217 зв.; *всє с. наз.* 63, 89, 90, 270, 281 зв., 285, 295 зв., 307, 315, 433, 469 зв., 482.2, 482 зв., *в'сє* 23, 33 (2), 37 (2), 38, 44 зв. (2), 70, 101 зв. (2), 103 зв., 114, 132, 153 зв., 161 зв., 205, 263 (2), 270, 324, *всєго род.* 177 зв., 263 зв., 287, 300, *всє(г)[о]* 2, 480, 480 зв., 481, *в'сєго* 216; *в'сємоу дав.* 413 зв.; *всє зн.* 39 зв., 63, 64, 76 зв., 81, 81 зв. (2), 85, 142, 288 зв. (2), 301, 419, 468 зв., 481, *в'сє* 28, 44 зв., 64, 82, 97, 101, 103 зв., 110 зв., 118 зв., 122 зв., 144 зв., 149 зв., 167, 173, 179, 181 зв., 204 зв., 223, 228, 230 зв., 268, 270 зв., 274 зв., 288 зв., 298, 301 зв., 352 зв., 355 зв., 356, 357, 361, 368, 416 зв., 419; *всѣ(м) ор.* 448, 454, *всѣмь* 277, *в'сѣмь* 104 зв., *вѣсѣмь* 177 зв., *вѣсѣ(м)* 96 зв.; *по в'сємоу місц.* 250 зв., *ѡ в'сємь* 414, *ѡ в'сє(м)* 337 зв., *ѡ всє(м)* 33 зв.; *всѣ мн. наз.* 94, 154, 176 зв., 179, 182 зв., 186 зв. (2), 187, 273, 279 зв., 285, 286 зв., 287, 292 зв., 302, 303 зв., 308 зв., 311 зв.,

312, 324, 326, 329, 334, 351 зв., 362, 383, 393 зв., 410, 414 зв., 422 (2), 426 зв., 429, 443, *в'сѣ* 65, 97 зв., 100 зв., 103, 105.2, 107 зв., 111 зв., 118, 132, 134, 150, 151, 153, 173 зв., 186, 188 зв., 190, 209, 210 (2), 212, 213, 219 зв., 220, 223 зв., 226, 228, 242 зв., 250 зв., 252, 258 (2), 270 зв., 275 зв., 279 зв., 281 (2), 308, 313, 329, 341, 358 зв., 369, 383, 398 зв., 423 зв., 432 зв., *в'сї* 303, 407 зв., *всї* 54 зв., 67, 282, 317, 377, *в'сї* 40 зв., 51, 53 зв., 57, 72, 83 зв., 90, 91 зв., 95 зв., 107 зв., 111 зв., 112 (2), 113 зв., 114, 118, 131 зв., 144, 150 зв. 186, 189, 216 зв., 224 зв., 236 зв., 241, 255, 314 зв., 341 зв., 342 зв., 361 зв., 373 зв., 389 зв., 407, 482 зв., *вѣсї* 152, *вса* 54 зв., 85, 167, 448, 460 зв., 463, 466, 467 зв., 471, *в'са* 31 зв., 54 зв., 65, 140, 222, 455, 461, *всж* 444 зв.; *всѣхь род.* 163, 177, 178, 215, 271 зв., 332 зв., 477, *всѣ(х)* 5 зв., 17, 20 зв., 22 зв., 36, 50, 51, 63 (2), 80, 85, 85 зв., 141 зв., 149 зв., 162 зв., 177, 275 зв., 279, 311 зв., 313, 316 зв., 332 зв., 338, 480, *в'сѣхь* 95 зв., 141 зв., 176 зв., 210 зв., 223, 229, 245 зв., 255 зв., *в'сѣ(х)* 239, 243 зв., *всєхь* 442 зв.; *всѣ(м) дав.* 3 зв., 31, 51, 51 зв. (2), 101 зв., 150, *всѣмь* 3 зв., 80, 101 зв., 169, 183, 219 зв., 252 зв., 314 зв., 443, *в'сѣмь* 172, 212 зв., 220, 223 зв., *в'сѣ(м)* 215 зв., 276 зв., *всѣ(х) зн.* 30, 38 (2), 56 зв., 68, 126, 146, 298, 347 зв., 403 зв., *всѣхь* 94 зв., 234 зв., 254 зв., 348, *всѣ* 153 зв., 274 зв., 288, 301, 307, 316, 316 зв., 326, 330 зв., 413 зв., 420 зв., 424 зв., 481 зв., *в'сѣ* 103 зв., 140, 155, 210, 213, 217, 225 зв., 253 зв., 279 зв., 282, 296, 315 зв., 357 зв., 406 зв., 416, 441, *в'сї* 446 зв., *в'сє* 97 зв., 131 зв., *вса* 23 зв., 43, 90, 265, *в'са* 25, 28, 30, 63 зв., 123, 123 зв., 157 зв., 160 зв., 211, 222; *всєи ор.* 66, 258 зв., 314, 332.2, 352, *в'сѣми* 115 зв., 134, 251 зв., 253, 352, 392; *вѣ всѣ(х) місц.* 332 зв., 334 зв., *вѣ в'сѣхь* 204 зв., *вѣ вѣсѣхь* 180, *на в'сѣхь* 210, *по всѣ(х)* 25,

- 29, 38 зв., по в'сѣ(х) 233 зв., по в'сѣхъ 241, ѡ в'сѣ(х) 331 зв., 408, ѡ в'сѣхъ 281, ѡ в'сѣ(х) 241, ѡ в'сѣхъ 220, 457 зв.
- вєсѣла** *ім. од. с. наз.* 346, веселіє 205 зв.; *весела род.* 135, 276, 346, веселія 231; *весела зн.* 284; *на веселю місц.* 346, ѡ веселю 93 зв.
- вєтѣхомоу** *прикм. од. ч. дав.* 231 зв.; *вє(т)сѣ ж. дав.* 46 зв.; *вє(т)хы мн. зн.* 46 зв., 135, *вє(т)хаа* 64 зв.
- вєчєра** *ім. од. ж. наз.* 406; *вєчєрѣ род.* 285, 286, *в'єчєрѣ* 406 зв., *вєчєри* 319; *вєчєроу зн.* 148 зв., 200 зв., 284 зв., 285, 456, *вєчєрѣ* 400; *вєчєрею ор.* 441 зв.; *на... вєчєрѣ місц.* 109, 183, 283, *на вєчєры* 183, ѡ... *вєчєри* 283; *вєчєрѣ мн. зн.* 312 зв.; *на вєчєрахъ місц.* 97 зв., 178 зв.
- вєчєр'наа** *прикм. од. ж. наз.* 171 зв.
- вєчєр'** ¹ *ім. од. ч. наз.* 43, 67 зв., 72 зв., 86, 121, 131 зв., 142, 151, 172 зв., 185, 195 зв., 365 зв.; *вєчєрови дав.* 254, *вєчєроу* 66, 110 зв., 333; *вєчєр зн.* 122, *вєчєр'* 122, 476 зв., *вє(ч)рѣ* 476 зв.
- вєчєр'** ² *присл.* 121, 238, 437 зв., *вє(ч)рѣ* 437, 476 зв.
- вєчєраль:** *боудоу вєчєраль дієсл. недок. майб. од. 1 ос.* 296
- вє(ч)р:** *на вє(ч)р див. вє(ч)рни: на вє(ч)рни вє(ч)рни: на вє(ч)рни ім. од. ж. місц.* 3 зв., *на вє(ч)р* 116
- вє(ч)рѣ** *див. вєчєрѣ* ²
- вєщаніє** *ім. од. с. наз.* 447 зв., 462, 466
- вєщи** *ім. мн. ж. зн.* 16 зв.; ѡ... *вєщєхъ місц.* 204
- вза(д)** *присл.* 2 зв.
- в'засємь** *присл.* 236, 236 зв.
- в'зѣбѣ'гло** *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос.* 139 зв.
- взѣголовіо:** *на взѣголовіо ім. од. с. місц.* 142
- в'зѣгороу** *присл.* 280
- в'здадѣ** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 185
- в'зложилѣ** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 194 зв.; *взложивши дієприсл. мин.* 188
- в'зростє** *дієсл. недок. майб. од. 3 ос.* 141; **в'зростє(т)** 142, **в'ростєт(!)** 63; **в'зрос-**
- ла мин. од. ж. 3 ос.** 62; **в'зросло с. 3 ос.** 60 зв., 281, **в'зросло** 246, **вз'росло** 246
- в'зростє(т)** *див. в'зростє*
- взываєт'са** *див. взывается*
- взываєтса** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 443; **взываєт'са** 443; **взываю(т)са мн. 3 ос.** 443
- в'зыидє** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 141; **взышо(л)** *мин. од. ч. 3 ос.* 468 зв., **в'зышоль** 30, 256, 350; **в'зышло с. 3 ос.** 60, 196, **в'зыш'ло** 139 зв.; **в'зышо(д)ши дієприсл. мин.** 246
- [в'заль... са]: са... є(ст) в'заль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 62 зв.
- взати** *дієсл. док. інф.* 133, 138, 298, 366, 391, **в'зати** 34, 73, 156 зв., 236, 236 зв., 351 зв., 365 зв.; **вз'моу майб. од. 1 ос.** 436 зв.; **вз'ме** 3 ос. 85 зв., **возмєть** 82 зв., **вз'мє(т)** 46 зв., 51 зв., **вз'мєть** 419, 420, **вз'мє(т)** 75; **воз'мєтє мн. 2 ос.** 86, **вз'мєтє** 420, **воз'моу(т)** 3 ос. 28; **вз'яль мин. од. ч. 1 ос.** 423; **в'з'яль єси 2 ос.** 423, **єси... вз'яль** 436 зв.; **вз'яль 3 ос.** 45 зв., 63, 167 зв., 185 зв., 333, **вз'яль** 181, **в'з'я(л)** 106, **в'з'яль** 181, **в'з'яль** 25, 25 зв., 43, 101 зв., 106 (2), 134, 174, 214 зв., 230 зв., 302, 407 зв.; **єсмо... вз'яли мн. 1 ос.** 73, **стє... вз'яли 2 ос.** 73, **єстє вз'яли** 272, **єс'тє вз'яли** 157, **вз'яли 3 ос.** 66, 398 зв., 435, **вз'яли** 24 зв., 86 зв. (2), 92 зв., 105 (3), 117, 149, 432, 436, **вз'яли** 105, **вз'ялї** 434 зв.; **быль... в'з'я(л) дмин. од. ч. 3 ос.** 106 зв., **быль в'з'яль** 106, 107; **воз'ми наказ. од. 2 ос.** 429 зв., 476 зв., **вз'ми** 25 зв., 45 зв., 78, 87, 133 зв., 134, 291 зв., 292, 320 зв., 326, 359 зв., 360 (2), 429 зв. (3), 431 (2), 450 зв.; **нєхай... вз'мєть 3 ос.** 158 зв., 255 зв.; **вз'мѣтє мн. 2 ос.** 427 зв., 430, **вз'мѣтє** 305 зв., 347 зв.; **в'з'я(л) бы(х) ум. од. ч. 1 ос.** 105; **бы... в'з'яль 3 ос.** 364 зв.; **бых'мо... вз'яли мн. 1 ос.** 71 зв.; **бы оузали 3 ос.** 86 зв.; **бы(х)... быль... вз'яль мин. ум. од. ч. 1 ос.** 305 зв.; **в'з'я(т) дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.** 298 зв., **в'з'я(т)** 104; **вз'ята ж.**

наз. 298 зв., в'зата 104; в'зато с. наз. 93, 141, 247 зв., 277 зв., в'зявши *дієприсл. мин.* 281 зв., в'зявши 365, в'завши 72 зв., 400, в'зав'ши 25 зв., 67, в'завши 185 зв., 283 зв., в'зав'ши 318 зв., в'зав'ши 71, 78, 86 зв., 111–111 зв., 116 зв., 118, 118 зв., 120, 121, 123, 150 зв., 156, 166 зв., 254 зв., 264 зв., 281, 334.2, 359 зв., 406 зв., 409 зв., 424 зв.; в'зяв'ши 440 зв., в'зєм'ши 63, в'зав' 72; в'зато *прис. ф.* 60 зв., 107 зв.

В'ЗАТИ ДИВ. ВЗАТИ

виденіє *ім. од. с. зн.* 206 зв.

ВИД ДИВ. ВИДЬ

ви(д) див. видь

вид' див. видь

видит'са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 265,

са... видить 115, 190, 399 зв., са... ви-ди(т) 78, 91 зв., 95, 96 зв., са вида(т) *мн. 3 ос.* 99 зв.; видѣлоса *мин. од. с. 3 ос.* 204 зв.; са... видѣли *мн. 3 ос.* 248

видь *част.* 210, 368 зв., 385, 391 зв., 443, вид' 115, 146 зв., 187, 355 зв., 372 зв., вид 356 зв., ви(д) 34 зв., 41 зв., 62 зв., 65, 71, 112 зв., 135 зв., 270 зв., 275, 282, 319 зв., 322 зв., 336 зв., 382 зв., 394 зв., 405, 421, 425

видѣти *дієсл. недок. інф.* 53 (3), 58 зв., 61, 100 зв., 214 зв., 242 (2), 242 зв., 363 зв., 303 зв., 325, 349, 402 зв., 482; вижоу *теп. од. 1 ос.* 157 зв., 355, 385 зв., 387; видиш' 2 ос. 179 зв., 244 зв., видишь 145, 191 зв., 237 зв. (2), видиши 18, 38 зв.; видить 3 ос. 386, 386 зв., 394 зв., 405 зв., види(т) 127, 368 зв., 405 зв., 412 зв.; видимо *мн. 1 ос.* 388 зв.; види-те 2 ос. 52 зв., 61 зв., 101, 157, 263 зв. (2), 313 зв., 402, 416 зв., видите 334; вида(т) 61 (2), 388 зв. (2); боудешь видѣти *майб. од. 2 ос.* 237 зв., боудеть видѣти 3 ос. 383, видѣти... боудеть 412 зв.; боудете... видѣти *мн. 2 ос.* 418 зв., боудете ви(ди)ти 61, видѣти боудете 412 зв.; видѣти боудоуть 3 ос.

338, видѣти бждж(т) 30 зв.; видѣ *аор. од. 3 ос.* 47, 66 зв. (2), 458 зв., 459 (2), видѣша *мн. 3 ос.* 446 зв.; видѣль *мин. од. ч. 1 ос.* 170, 344, 427, видѣльемь 344, емь... видѣль 345 зв., есми видѣль 346, ес'ми видѣль 381, видѣль есми 262 зв., видѣль ес'ми 163; еси видѣль 2 ос. 383 зв., видѣль еси 388; видѣл' 3 ос. 48, видѣль 27 зв., 43, 57, 68, 94 зв., 114 зв., 116 зв., 157 зв., 161, 177, 178, 206 зв., 254, 303 зв., 325, 342 зв., 383 зв. (2), 405, 411 зв. (2), 433 зв., 453 зв., видель 145, е(ст) видѣль 352, есть видѣль 369, ви(д)ль 48, ви 342 зв.; видѣла *жс. 3 ос.* 437, 477 зв.; видѣли *мн. 1 ос.* 194, видѣли есмо 258 зв., 342, 437 зв., видѣли... есмо 23 зв., есмо видѣли 108, 350, ес'мо видѣли 108, ес'мо... видали 134, е(х)мо... видѣли 108, видѣли ех'мо 230 зв.; видѣли 2 ос. 297, есте видѣли 76, 241 зв., 366 зв.–367, 381, есте... видѣли 363, видѣли есте 368, 411 зв.; видѣли 3 ос. 24, 31, 61 зв., 76, 134 зв., 137, 140, 143 зв. (2), 160, 197 зв., 213, 215, 247 зв., 250 (2), 257, 263 зв., 269 зв., 307, 322, 329, 332, 332 зв., 364, 372, 388 зв., 401, 405, 423 зв., 438 зв., 471 зв., видели 122, видѣлі 61, видали 384 зв., соуть... видѣли 204 зв., виждь *наказ. од. 2 ос.* 18 зв., 172 зв., 438, вижд(д)ь 471 зв., ввиждь 453 зв.; да види(т) 3 ос. 17 зв.; видьте *мн. 2 ос.* 443, вид'те 122, ви(д)те 333 зв., 334, 397; видѣль... бы *ум. од. ч. 3 ос.* 157 зв., бы видѣль 399 зв., бы... видѣль 369; бы(х)мо видѣли *мн. 1 ос.* 367 зв.; быс'те видѣли 2 ос. 358, бы видѣли 286 зв., бы... видѣли 333 зв.; видаи *дієприсл. акт. теп. од. ч. наз.* 35; видѣнь *нас. мин. од. ч. наз.* 197, в'дѣнь 217 зв.; видѣни *мн. наз.* 35 зв., 97 зв., видени 256 зв.; видачи *дієприсл. теп.* 35 зв., 45 зв., 61 (2), 71 зв., 91, 140, 145 зв., 316, 348, 385, вида 36 зв.; видай 35; видѣвши *мин.* 194 зв., 300 зв., видѣв'ши 55, 81 зв., 109 зв., 149 зв.,

205, 251 зв., 283 зв., 398, вид'їв'ші 118, 365 зв., видеv'ши 120 зв., вид'їв'ше 45 зв., 90 зв., вид'їв' 26 зв., вид'ївъ 45 (2), 475

викен'гїа ім. *антроп. од. ч. род.* 452 зв.

викладъ див. **выкла(д)**

вик'тора ім. *антроп. од. ч. род.* 452

вина ім. *од. ж. наз.* 83 зв.; *вины род.* 193 зв., 326 зв., 429, 429 зв., 430; *виноу зн.* 119

винареви ім. *од. ч. дав.* 279 зв.

винен' *прикм. од. ч. наз.* 32, *винень* 32, 81, 81 зв. (2), 98 зв. (2), 138 зв., 244, 291 зв., 430; *вин'ного род.* 318 зв., *виного зн.* 190; *вин'ным' ор.* 382; *вин'ни мн. наз.* 244

винень див. **винен'**

вин'нигъ ім. *од. ж. род.* 174

вин'ности див. **вин'ности**

вин'ности ім. *од. ж. род.* 325 зв., *вин'ности* 324 зв.

вин'н'їшими *прикм. мн. ор.* 279 зв.

вино ім. *од. с. наз.* 46 зв., 135 зв. (3), 231 зв.; *вина род.* 46 зв., 135, 205 зв., 231 зв., 243, 346 зв. (2), 347 (2); *вино зн.* 46 зв., 193 зв., 231 зв., 346, 347, 357 зв.; *вино(м) ор.* 264 зв.

виногра(д) див. **виноградоу**

винограда див. **виноградоу**

виноградаре(х): ѿ... **виноградаре(х)** ім. *од. ч. місц.* 308

виноград'ники ім. *мн. ч. зн.* 175

виногра(д)никове ім. *мн. ч. наз.* 309 зв., *виноградници* 174 зв.; *виногра(д)никовъ род.* 174.2

виноградници див. **виногра(д)никове**

виногра(д)ного *прикм. од. ч. род.* 309

виноградовши *прикм. од. ч. наз.* 175

виноградоу ім. *од. ч. род.* 86, *винограда* 85 зв. (2), 86, 86–86 зв., 89, 93 (2), 175, 309 зв. (2), *виногра(д)* 309 зв.; *виноградъ зн.* 85 зв., 174, 175, 309, *виногра(д)* 92 зв., 93, 310; *въ виноградѣ* *місц.* 92, 279 зв., *о виноградѣ* 14 зв., 124 зв., 221, ѿ *виноградѣ* 174

виноп'їца ім. *од. ч. наз.* 53 зв., 243

виноуючи *дієприсл. недок. теп.* 325

вин'ною *прикм. од. ж. ор.* 414 зв.

вис'сонь ім. *од. ч. зн.* 293 зв.

ѣв и ҃ числ. 340 зв.

витати *дієсл. недок. інф.* 303 зв.

витез'да *гебр.* 359

вифанїя ім. *топ. од. ж. наз.* 395; *вифанїй род.* 393 зв., 339 зв.–400, *вифанїи* 334 зв., *вифанїи* 90 зв., 171 зв. (2), 306, 399 зв.; *вифанїю зн.* 170, 474; *оу вифанїй місц.* 109 зв., *въ вифанїи* 183 зв.

ѣв и ҃ числ. 123 зв.

виѿварѣ: *оу виѿварѣ* ім. *топ. од. ч. місц.* 343 зв.

виѿг'їю ім. *топ. од. ж. зн.* 170

виѿ'леомъ ім. *топ. од. ч. наз.* 212; *виѿлеєма род.* 24, *виѿ'леома* 213; *въ виѿлеємѣ* *місц.* 24, *въ виѿ'леємѣ* 23 зв., *въ виѿлеомѣ* 211 зв., 457, 457 зв., *оу виѿ'леомѣ* 25; *виѿлеєме кл.* 24

виѿ'леомъского *прикм. од. с. род.* 375 зв.

виѿ'саг'їи ім. *топ. од. ж. род.* 306, *виѿ'саг'їи* 89

виѿ'саг'їи див. **виѿ'саг'їи**

виѿсаида ім. *топ. од. ж. наз.* 54, *виѿ'саида* 254, 336 зв.; *виѿ'саиды род.* 150 зв., 157, 345, 402 зв., *виѿ'сайды* 157; *виѿ'сайдо кл.* 261 зв.

виѿ'саида див. **виѿсаида**

вї *числ.* 5, 5 зв., 6, 6 зв., 8.4, 9 (2), 10, 10 зв. (2), 11 (2), 12 (2), 13 зв., 15, 31 зв., 44, 46 зв., 48 зв., 49, 55, 67, 83, 84, 85, 88 зв., 90 зв., 121, 121 зв., 123 зв., 124.3, 125, 130, 130 зв., 131, 131 зв., 134 зв., 137 (2), 144 зв. (2), 146, 150 зв., 157, 174, 199 (3), 199 зв., 221 зв., 227, 272 зв., 281, 292 (2), 296 зв., 311, 313 зв., 314, 316, 317, 335 зв., 353, 393, 399 зв., 428, 443 зв., 444 (2), 444 зв., 446 (2), 446 зв., 449 зв., 452, 452 зв., 453, 457, 461 (2), 462 зв., 464 (2), 467, 468, 468 зв., 471, 472, 474 зв. (2), 475 зв. (2), 479 (2), 479 зв., 480 зв. (2), 481

вї-деса(т) *числ. наз.* 444; **вї-те(х)** *род.* 110, 371 зв., **вї-ти(х)** 3; **вї-темя** *дав.* 52

в'каж'ѣте *дієсл. док. наказ. мн. 2 ос.* 95

вка(з) ім. *од. ч. наз.* 473; *вказы мн. наз.* 13

в'копаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 238 зв.
 в'корениса дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 295 зв.
 вкорот'кості присл. 17 зв.
 в'кѡпоу присл. 96
 в'коупѣ присл. 62 зв., в'коупѣ 62 зв.
 в'коусити дієсл. док. інф. 75, 159, 256;
 в'коуси(т) майб. од. 3 ос. 286
 влагалища ім. од. с. род. 320 зв.
 владар'ства ім. од. с. род. 217 зв.; вла-
 дарствомь ор. 240; въ владарствомь
 місц. 272
 в'ладарь ім. од. ч. наз. 253 зв., владара
 род. 212; владаремь ор. 117; владар-
 емь мн. дав. 314 зв.; владари зн. 50
 влад'ноути дієсл. недок. інф. 169; влад-
 нѣ(т) теп. мн. 3 ос. 169; вла(д)ноуло
 мин. од. с. 3 ос. 35
 вла(д)чицѣ ім. од. ж. род. 445, вла(д)цицѣ
 464, вла(д)чца 453 зв., 469, 472 зв.,
 вла(д)ча 481 зв.; вла(д)чи(ц) 471 зв.
 владычества ім. мн. с. зн. 273 зв.
 владычого прикм. од. ч. наз. 322
 владѣте дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос. 315
 влас'тнымь прикм. од. ч. ор. 390; власт-
 ный мн. наз. 390; влас'ный зн. 389
 в'ла(с)ть ім. од. ж. наз. 123; власть зн. 41,
 45 зв., 253, 342, вла(ст) 48 зв.; властію
 ор. 225 зв., властіж 42; въ власти місц.
 147, в' власти 60, оу власти 221 зв.;
 власти мн. зн. 273 зв.
 влахер'нахь: въ влахер'нахь ім. топ. мн.
 ж. місц. 469
 вла(д)ка ім. од. ч. наз. 281 зв., 285 зв.;
 вла(д)кы род. 282 зв.; вла(д)це дав.
 123 зв.; вла(д)ко кл. 215; въ владыка(х)
 мн. місц. 24
 вла(д)ча див. вла(д)чицѣ
 вла(д)чи(ц) див. вла(д)чицѣ
 вла(д)чни(м) прикм. мн. дав. 444; владыч-
 наа зн. 443 зв.; в... вла(д)чнихь місц.
 443
 вла(д)чца див. вла(д)чицѣ
 вла(д)чѣ див. вла(д)чицѣ
 вла(д)чѣствомь'но прикм. од. с. зн. 126 зв.
 [вливали са]: са вливали дієсл. недок.
 мин. мн. 3 ос. 142, са... в'ливали 248

в'ливати дієсл. недок. інф. 231 зв.; в'ли-
 ває(т) теп. од. 3 ос. 135, в'ливаєть 231;
 вливаю(т) мн. 3 ос. 46 зв., в'ливаю(т)
 46 зв.
 в'ловили дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 175 зв.
 в'ложити дієсл. док. інф. 116 зв., вложиті
 310; в'ложоу майб. од. 1 ос. 437 зв.;
 вложи(т) 3 ос. 287 зв.; вложиль мин.
 од. ч. 3 ос. 120, 155.2, 157 зв. (2), 166,
 195 зв., 264 зв.; вложили мн. 3 ос.
 89 зв., 118 зв., 192 зв., 306 зв., 326 зв.,
 429 зв., в'ложили 113 зв., 119, 170 зв.;
 былъ... вложиль дмин. од. ч. 3 ос. 406;
 вложи наказ. од. 2 ос. 438 (2); в'ло-
 жив'ши дієприсл. мин. 226
 вложиті див. в'ложити
 влѣцьскаго прикм. од. ч. род. 126 зв.
 влѣцьковь ім. мн. ч. род. 260 зв., 471
 влѣцьны див. вол'ны
 влѣцьвомь ім. мн. ч. дав. 457
 влѣзь дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 303 зв.,
 в'лѣзь'ши дієприсл. мин. 229 зв.
 в'малѣ присл. 419.3, 419 зв. (2)
 в'мерети дієсл. док. інф. 399
 в'морьдовав'ши дієприсл. док. мин. 257 зв.
 в'мѣєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 373;
 в'мѣєте мн. 2 ос. 39 зв., 267, 278 зв.;
 в'мѣль мин. од. ч. 3 ос. 336 зв.; в'мѣли
 мн. 3 ос. 283 зв., 343
 в'мѣстити дієсл. док. інф. 83 зв., 447 зв.,
 в'мѣстити 447 зв., в'мѣстити 478; не-
 хаи в'мѣстити наказ. од. 3 ос. 83 зв.
 в'мѣсто прийм. 113 зв., 267
 в'мѣтали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 313
 в'началѣ присл. 339 зв.
 в'нести дієсл. док. інф. 229; внесли мин.
 мн. 3 ос. 462 зв.
 внима див. внимайте
 внимайте дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.
 295, 443, внима(ит) 295
 в'нити див. в'нійти
 в'нійти дієсл. док. інф. 286, 301 зв.2, в'ні-
 ити 84, 349, в'нійти 84 зв. (2), в'нійти
 57 зв., 79, 79 зв., 133, 166 зв., 393,
 в'ніти 163 зв. (2), 164 (2); в'ніиде майб.
 од. 3 ос. 475, в'ніиде 445, в'ніиде(т)

- 40 зв. (2), внідєть 165 зв., в'нідєть 300 зв.; внідєте *мн.* 2 *ос.* 49 зв., в'ніидєте 31 зв., в'ніидєте 78 зв.; в'ніидоу(т) 3 *ос.* 167; в'ніидоша *аор. мн.* 3 *ос.* 105 зв.; в'ніиди *наказ. од.* 2 *ос.* 106 зв., в'ніиди 35 зв., 106 зв.; вніидѣте *мн.* 2 *ос.* 39 зв.
- в'ніити** див. **внїити**
- внїити** див. **внїити**
- в'ніити** див. **внїити**
- вночи** *присл.* 141, 349, 394 зв., 434, 469, 482; в'ночи 25, 123, 143, 299 зв., 317, 376
- в'ночи** див. **вночи**
- вноудрь** див. **вноутрь**²
- в'ноу(т)р'** див. **вноутрь**²
- вноутрь**¹ *присл.* 438, в'ноутрь 40, 99, 99 зв., в'ноу(т)р' 114 зв., внжтр' 2 зв.
- вноутрь**² *прийм.* 192 зв., 195, 297, в'ноутрь 99, в'ноу(т)р' 153, вноудрь 475
- в'ноутрь** див. **вноутрь**^{1,2}
- в'ноу(т)р'** див. **вноутрь**¹
- вноутрьнеи** *прикм. од. ж. род.* 201 зв.; в'ноут'рьнее *с. наз.* 270 зв.
- внѣ** *присл.* 2 зв., в'нѣ 140, 143 зв.
- в'нѣ** див. **внѣ**
- внѣшнее** *прикм. од. с. зн.* 270 зв.
- внжтр'** див. **вноутрь**¹
- во** див. **в**
- вода** *ім. од. ж. наз.* 103 зв., 354 зв., 359 зв., 433 зв.; *води* *род.* 27, 52, 130, 244 зв., 347, 349 зв., 351 зв., 353 зв., 354, 354 зв. (2), 357 зв., 359, 406 зв., *воды* 163 зв.; *водѣ* *дав.* 248 зв.; *водоу* *зн.* 77, 118, 184 зв., 248, 318, 346, 347, 354 (3), 359; *водою* *ор.* 26 зв., 130, 219 зв., 283, 343, 344 (2), 346; *по водѣ* *місц.* 67 зв. (2), 294; *води* *мн. наз.* 375, 482; *водамь* *дав.* 124; *води* *зн.* 161 зв.; *оу водахъ* *місц.* 44 зв.
- водитъ** *дієсл. недок. інф.* 237; *водиль* *мин. од. ч. 3 ос.* 69 зв.
- воднотроудови:** **ѿ воднотроудови** *ім. од. ч. місц.* 200 зв.
- во(д)ньи** *прикм. од. ч. зн.* 283; *вод'ного* *с. род.* 359; *водны(х)* *мн. род.* 346; *водьны(мь)* *дав.* 248 зв.
- воєвати** *дієсл. недок. інф.* 283, 286 зв.
- воєводамь** *ім. мн. ч. дав.* 322; *воєводы* *зн.* 180
- вожеве** *ім. мн. ж. наз.* 69 зв., 98 зв., в'жеве 99
- вож(д)ъ** *ім. од. ч. наз.* 24; **ѿ...** **вождоу** *місц.* 232
- во(з) див. вѣз(д)виженіє**
- возал'ка** *дієсл. недок. аор. од. 3 ос.* 27 зв., 135 зв., *вѣзал'каль* *мин. од. ч. 3 ос.* 171 зв., 221 зв., *вѣзалькаль* 221 зв.; *вѣзал'кавь* *дієприсл. мин.* 90 зв.
- во(з)дві(ж)ніє** див. **вѣз(д)виженіє**
- воинови** *ім. од. ч. дав.* 432; *воини* *мн. наз.* 114, 118 зв. (2), 119, 192 зв., 193, 219, 429, 432, 432 зв., 433 зв., 449 зв., 475 (3), 476, *вѣини* 114, *вои(н)* 192 зв., *воинове* 327 зв.; *воиновъ* *род.* 118 зв., 433 зв.; *воины* *зн.* 42, 240; *вѣйнами* *ор.* 315
- войско** *ім. од. с. наз.* 425 зв.; *войско* *зн.* 424 зв.; *войско(м)* *ор.* 325 зв.; *вѣиска* *мн. зн.* 94
- войти** *дієсл. док. інф.* 98, 272, 281 зв., 290 зв., 332 зв., 349 зв., *воити* 216 зв., 248, 249 зв., 252, 272, 345, *воиде* *майб. од. 3 ос.* 389 зв., *воидеть* 184 зв.; *вѣидеть* 318; *воидете* *мн. 2 ос.* 253, 261 зв., *вѣидете* 147 зв., *єсми в'шоль* *мин. од. ч. 1 ос.* 244 зв., *єсми...* *в'вошоль* 436 зв., *в'шо(л)* *єсми* 244 зв.; *єси в'шоль* 2 *ос.* 42, 239 зв., *єси...* *в'шоль* 94 зв.; *вошо(л)* 3 *ос.* 435 зв., *вошоль* 347 зв., *вѣшо(л)* 347, *вѣшоль* 359, *вшо(л)* 41 зв., 63 зв., 283, 284 зв., 303, *вшоль* 90 (2), 284 зв., 303, 333, 426, 435 зв. (2), *в'шо(л)* 90, 94 зв., 135 зв., 154 (2), 225 зв., 239, 359, *в'шоль* 67, 103 зв., 131, 133, 136, 137 зв., 153 зв., 162 зв., 171, 171 зв., 223, 225 зв., 232 зв., 239, 283, 297 зв., 303 зв., 317, 364, 373, 409 зв., 424, 430, *в'ше(л)* 70, *в'шель* 78, 133; *вош'ло безос.* 249 зв.; *абыс'мо вѣш'ли* *мн. 1 ос.* 143 зв.; *вош'ли* 2 *ос.* 356 зв., *єсте во(ш)ли* 321, *єсте...* *вѣшли* 187, *єсте...* *вѣшли* 321 зв.; *вош'ли* 3 *ос.* 249 зв.,

вѣшьли 259 зв., вѣшли 473, вѣш'ли 143 зв., 146 (2), 299 зв., 427 зв., в'шли 44 зв., 137 зв.; в'вѣйди *наказ. од. 2 ос. 32, бы... вшоль ум. од. ч. 3 ос. 359, бы... в'шоль 389 зв.; вшо(д)шоу диєприкм. акт. мин. од. ч. дав. 41 зв., в'шо(д)шоу 43 зв., вшо(д)шѣ 43 зв.; вшо(д)ши диєприсл. мин. 24, 47, 55 зв., 114 зв., 131, 138, 146, 149, 195 зв., 270, 308, в'шо(д)ши 45, 59, 148 зв., 243 зв., в'шод'ши 207, 208, 306, вѣшод'ши 232 зв., в'вошо(д)ши 268 зв., в'вѣше(д)ши 330, вше(д) 45*

во(л) див. вола

волающаго диєприкм. *недок. акт. теп. од. ч. род. 218*

волк' *ім. од. ч. наз. 390; вол'ка зн. 390; вол'ци мн. наз. 40; волковъ род. 50, 467*

вол'ности *ім. од. ж. род. 430 зв.; вольность зн. 430, вол'ность 131, 134, въл'ность 430 зв.*

вол'ны *ім. мн. ж. наз. 248, вльны 142, 366; вльнь род. 315 зв., вол'намъ дав. 248 зв.; волнами ор. 67 зв., вол'нами 43 зв.*

вол'ными прикм. *мн. ор. 380 зв.*

волость *ім. од. ж. зн. 222; по... волости місц. 68*

волось *ім. од. ч. наз. 315; волоса род. 33 зв.; вълосы мн. наз. 273, волосове 51; влосоувъ род. 26; волосы зн. 243 зв., 244 зв.; волосами ор. 393 зв., 400, вълосами 129 зв.*

вол'сви *ім. мн. ч. наз. 23 зв.; о волсвѣхъ місц. 13*

воль *ім. од. ч. наз. 283 зв.; вола зн. 280 зв.; воловь мн. род. 285 зв., волы зн. 94, 295 зв., 347 зв. (2)*

вольтот'ности *ім. од. ж. род. 246*

вольно присл. 87

вола *ім. од. ж. наз. 36, 80, 113, 213, 266, 368 зв., вѣла 321, во(л) 368 зв.; воли дав. 192 зв.; волю зн. 32, 40 зв., 59 зв., 92, 130, 245 зв., 356, 368 (2), 387 зв., вълю 277 зв.; волею ор. 91, 272; по...*

воли *місц. 326 зв., 362 (2), 373, по... вѣли 277 зв.*

во(н) присл. 90 зв., вонь 31, 64 зв., 93, 175, 224 зв., 250, 252 зв., 287, 334 зв., 346, 398, 403 зв., 474, вѣ(н) 368, вѣнь 116, 146, 157 зв., 190 зв., 282, 309 зв. (2), 323 зв., 388, 415, 429, 429 зв., 431, 436, 475 (2)

вона займ. *од. ж. наз. 396 зв., она 43, 101 зв., 149, 154 зв. (2), она 42 зв., 66 (2), 70 зв., 71, 172 зв., 179, 180 зв., 184 (2), 197, 207, 207 зв., 226, 269 зв., 313, 396, 436, 436 зв. (2); еи род. 149, ей 280, ней 171 зв., 208, 394, 265 зв., неи 186, 197, 221 зв., 274 зв., 464; нея 22 зв.; неа 111 зв.; еи дав. 66 (2), 70 зв., 71, 78, 87 зв., 90 зв., 142, 144 зв., 145 зв. (2), 146 (3), 148 зв., 149, 154 зв. (2), 171 зв., 177 зв., 183 зв. (2), 184 (2), 207, 207 зв. (2), 208 зв., 212, 240 зв., 245 (2), 251, 251 зв., 252 зв., 265 зв., 280, 280 зв., 338 зв., 346 зв., 353 зв. (2), 354 зв. (2), 355, 357, 377 зв., 378, 390 зв., 395 зв. (2), 397 зв., 400 зв., 425 зв., 436, 436 зв. (3), 477 зв., е(н) 354, 355 зв., юи 33, 265 зв., 437, неи 90 зв., 171 зв., 207, 210; ей зн. 79, 83, 131 зв. (2), 149, 164, 247, 255 зв. (2), 269 зв. (2), 280, 280 зв., 281, 287 зв., 354 зв., 390 зв., 403 (2), 414 зв. (2), 415, 432 зв., еи 23 (2), 23 зв., 31, 33, 47 (2), 56, 65 зв., 66, 70 зв., 74, 80, 95 зв., 113, 120, 140 зв., 145, 148, 149, 158 зв., 159, 163 зв., 176 зв. (3), 194, 222, 240 зв., 247 зв., 252, 280, 280 зв., 287 зв., 298 (3), 311зв. (2), 318 зв., 348 (2), 377, 390 зв., 391 (2), 439 зв., 446, ея 24, ю 33, 43, 52 (2), 75 (2), 114 зв., ей 396 зв., ню 46 зв., 144 зв., 355, ней 280 зв., 377 зв., неи 397, 474 зв.; ею ор. 98 зв., 211, нею 80, 89, 165 зв., 209 (3), 226 (2), 240 зв. (2), 299, 355 зв., 396 зв. (2); в' ней місц. 98 зв., 394, на ней 171 зв., 279 зв., 397, при ней 396, в' неи 23, 205, 308, на неи 90 зв., о неи 131 зв., по неи 252*

вон'ности *ім. од. ж. род. 400*

вонь див. во(н)
 вопрошажщи(х): о вопрошажщи(х) див.
 въпрашающи(х): ѿ въпрашающи(х)
 ворогъ *ім. од. ч. наз.* 62, 62 зв., 63 зв.;
 ворога *зн.* 34; враговъ *мн. род.* 211;
 ворогы *зн.* 34, 97, 178, 235 зв., 312
 ворота *ім. мн. наз.* 39 зв., 74, врата 39 зв.,
 446; воротъ *род.* 293 зв.; воротомъ *дав.*
 240 зв., ворото(м) 115 зв.; върота *зн.*
 281 зв.; вороты *ор.* 39 зв.
 воротномуу *прикм. од. ч. дав.* 182 зв.
 во(с) див. вьскр(с)ное
 воозъ *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.; вооза
зн. 21 зв.
 воозовъ *прикм. од. ч. наз.* 221
 в'падає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 77
 в'падоутъ *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 237;
 есть... в'пало *мін. с. 3 ос.* 247; бы в'па-
 ла *ум. од. ж. 3 ос.* 56; бы...в'пали *мн.*
 3 ос. 69 зв.
 в'пере(д) див. вперє(д)
 вперє(д) *присл.* 109, 150 зв., 196 зв., 237 зв.,
 286 зв., вперєдъ 345 зв., в'перє(д) 102 зв.,
 205 зв., 232, 383 зв., в'перєдъ 111 зв.,
 122 зв., 138, 160 зв., 260, 342 зв., 377 зв.,
 оуперє(д) 186, вперєдъ 443
 вперєдъ див. вперє(д)
 в'перєдъ див. вперє(д)
 в'пльночи див. в'поульночи
 впрєдъ див. вперє(д)
 в'поульночи *присл.* 183, в'пльночи 105
 впоущеной: ѿ... впоущеной *прикм. од. ж.*
місц. 60
 врадили *дієсл. док. мн. мн. 3 ос.* 401
 вражію *прикм. од. ж. зн.* 262 зв.
 враж'ды *ім. од. ж. род.* 30
 врата див. ворота
 врача *ім. од. ч. зн.* 46; врачуу *кл.* 224;
 врачє(м) *мн. дав.* 48 зв. (2); вра(ч)
 48 зв., 49
 вре(м) див. время
 (в)ре(м) див. время
 время *ім. од. с. зн.* 55, вре(м) 154, (в)ре(м)
 27, 27 зв., 28 зв., 29, 30, (в) 45 зв., 46,
 46 зв., 48 зв., 52 зв., 54, 55, 55 зв.,
 56 зв., 58 зв., 59 зв., 60 зв., 63 зв., 66 зв.,

67, 68, 69 зв., 71, 72 зв., 73 зв., 74 зв., 75,
 76 зв., 77 зв., 82 зв., 84, 87, 90 зв., 91, 95,
 95 зв., 96, 97, 100 зв., 101, 156 зв., 172,
 175 зв., 178 зв., 183 зв., 187 зв., 191,
 193, 195 зв., 197, 208, 212, 331, 343 зв.,
 350 зв., 351; времена *мн. наз.* 315 зв.
 вробили *дієсл. док. мн. мн. 3 ос.* 400,
 вроблена *дієприкм. пас. мн. од. ж.*
наз. 400
 вроды *ім. мн. ч. зн.* 293 зв.
 врожєні *дієприкм. док. пас. мн. мн. наз.*
 342
 в'ростє(т) [!] див. в'зростє
 врѣзи *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 32 зв.;
 врѣз'мо *мн. 1 ос.* 432
 врѣзиса *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 172 зв.,
 врѣз'са 91
 врѣз'са див. врѣзиса
 [врѣнєть са]: са врѣнєть *дієсл. док. майб.*
од. 3 ос. 276; врѣноульса *мін. од. ч.*
3 ос. 296 зв.; врѣноулисa *мн. 3 ос.* 213,
 333; врѣноувшиса *дієприсл. мн.*
 187 зв., врѣноув'шиса 329 зв.
 врѣноу *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 304;
 врѣноуль *мін. од. ч. 3 ос.* 116 зв.
 врѣтали(с) *дієсл. недок. мн. мн. 3 ос.* 329,
 нехай... врѣтає(т)са *наказ. од. 3 ос.*
 298, нехай са... врѣтаєть 181, нехай
 са... врѣтає(т) 101 зв.
 врѣха див. врѣхоу
 врѣхнею *прикм. од. ж. ор.* 443
 врѣховного *прикм. од. ч. род.* 460; врѣхов-
 ны(х) *мн. род.* 468, 468 зв.; врѣхов-
 ны(м) *дав.* 16
 врѣхоу *ім. од. ч. род.* 195, врѣха 182, 346;
 на врѣхоу *місц.* 31, 222 зв.
 врад'ника *ім. од. ч. род.* 245 зв.
 врадови *ім. од. ч. дав.* 310 зв.; оурады *мн.*
зн. 273 зв.
 в'садити *дієсл. док. інф.* 220, всади(т)
майб. од. 3 ос. 279; всадиль *мін. од. ч.*
3 ос. 65 зв., 81 зв., 148, в'садиль 359 зв.;
 в'садили *мн. 3 ос.* 306 зв.; в'сажє(н)
дієприкм. пас. мн. од. ч. наз. 28 зв.,
 191 зв., 351 зв., оусажєнь 32 зв., 326

всегда *присл.* 143, 184, 275, 380, 397 зв.,
в'сегда 290 зв., 298 зв., 335, 367 зв.,
401.2, в'сег'да 110 зв., 184, 372, в'с'г-
ды 426 зв., вс'г'ды 79 зв.

в'сегда див. всегда

в'сег'да див. всегда

в'секонеч'нѣ *присл.* 16

вселеньскы(х) *прикм. мн. род.* 470

всерединѣ ¹ *присл.* 3

всерединѣ ² *прим.* 315, 343 зв., 431 зв.

всехвалнаго див. всехвал'ного

всехвална(г)[о] див. всехвал'ного

всехвал'наго див. всехвал'ного

всехвал'ного *прикм. од. ч. род.* 335, все-
хвал'наго 435, всехвалнаго 198 зв.,
всехвална(г)[о] 465; всехва(л)ны(х)
мн. 468 зв.

в'сказаль: в'сказаль е(ст) *дієсл. док. мин.*
од. ч. 3 ос. 110 зв.

в'складаю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.*
130 зв., в'складоують 97 зв.; боудоу(т)
в'складати *майб. мн. 3 ос.* 198; в'скла-
даль *мин. од. ч. 3 ос.* 83 зв., 84, 147

в'складоують див. в'складаю(т)

вслѣ(д) ¹ *присл.* 13, 70 зв., 72 зв., 84 зв.,
286

вслѣ(д) ² *прим.* 51 зв., вслѣдь 85, в'слѣдь
329 зв.

вслѣдь див. вслѣ(д) ²

в'слѣдь див. вслѣ(д) ²

в'спаматаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.*
323, в'спаматаль 191; в'спаматали
мн. 3 ос. 401 зв., в'спаматали 347 зв.;
в'с'паматаи *наказ. од. 2 ос.* 294, в'с'па-
матайте *мн. 2 ос.* 330 зв., 418, в'спо-
матайте 416 зв.

в'споминаніє *ім. од. с. наз.* 451

в'споможень *дієприкм. док. акт. мин. од.*
ч. наз. 69

в'споманеть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.*
413 зв.; в'споманоуль *мин. од. ч. 3 ос.*
116; в'споманоули *мин. 3 ос.* 330 зв.,
348

в'споматаль див. в'спаматаль

в'спріймоуть *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.*
35 зв.

в'ставають *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.*
52 зв.; вставал' бы *ум. од. ч. 3 ос.* 141

в'стати *дієсл. недок. інф.* 266 зв.; в'стають
теп. мн. 3 ос. 242; в'станоу *майб. од.*
1 ос. 121 зв.; встане(т) *3 ос.* 267, в'ста-
не(т) 74 зв., 255 зв., 281 зв., 395 зв.,
в'станеть 395 зв.; в'станоуть *мн. 3 ос.*
177, в'станоу(т) 58 зв., 96, 176 зв.;
в'ста(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 122, 321 зв.,
всталь 45 зв., 263 зв., 333 зв., в'сталь
45 зв., 134, 148, 230, 348, в'сталь 65 зв.,
в'сталь е(ст) 121 зв., 196 зв., 330 зв.,
в'стал'... есть 122, е(ст)... в'сталь 148;
встала *ж. 3 ос.* 47, 146, 396 зв.; в'стали
мн. 3 ос. 120 зв.; были в'сталі *дмин.*
мн. 3 ос. 366, встань *наказ. од. 2 ос.*
169 зв., в'стань 24 зв., 25 зв., 45 зв.,
133 зв., 134, 146, 230 (2), 233, 241,
359 зв., в'ста(нь) 252 зв., в'стани 297;
в'стан'те *мн. 2 ос.* 76, 113, 187 зв.,
321 зв., 414 зв.; бы... в'сталь *ум. од. ч.*
3 ос. 253 зв. (2); в'став'шоу *дієприкм.*
акт. мин. од. ч. дав. 202; вставши
дієприсл. мин. 189, 453 зв., 472,
477 зв., в'ставши 477 зв., в'став'ши 23,
46 зв., 142, 189 зв., 289 зв., 464, 469,
в'став'ши 25, 25 зв., 43, 43 зв., 114 зв.,
134, 154, 164 зв., 196, 208, 224 зв., 226,
233, 248 зв., 289, 324, 333, 406 зв.,
440 зв., 477 зв., в'став'ші 105, в'став'ши
132, 331, 438 зв., 445, 472 зв.

встоупити *дієсл. док. інф.* 67, в'стоупоу-
ю(т) *теп. мн. 3 ос.* 346; в'стоупил' *мин.*
од. ч. 3 ос. 359 зв., в'стоупилъ 60, 144,
151, 156, 156 зв., 248, 250 зв., 358, 451,
в'стоупилъ 440, оустоупилъ 227, всто-
пилъ 71; в'стоупили *мн. 3 ос.* 259,
366 зв., 349; в'стоупи *наказ. од. 2 ос.*
358; в'стѣпив'ши(м) *дієприкм. акт.*
мин. мн. дав. 68; оустоупоуючи
дієприсл. теп. 139 зв.; в'стоупив'ши
мин. 139, в'стѣпив'ши 149 зв., 250,
в'стоупивъ 72

всходоу *ім. од. ч. дав.* 307; на всходоу
місц. 24, на в'сходѣ 23 зв.

в'сходѣть *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 278 зв.

ВСОПИВШИСА *дієприсл. док. мин.* 396
 в'схочоу *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 222,
 в'схоче(т) *3 ос.* 354; в'схотѣ *аор. од.*
3 ос. 473 зв.; в'схотѣли есте *мин. мн.*
2 ос. 100 зв.

в'сѣгды див. всегда

в'сѣгды див. всегда

в'сѣль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 401 зв.

в'сѣсти *дієсл. док. інф.* 150 зв.; в'сѣли
мин. мн. 3 ос. 365 зв.; в'сѣль былъ
дмин. од. ч. 3 ос. 366; были в'сѣли *мн.*
3 ос. 366

в'сѣяное *дієприм. док. пас. мин. од. с.*
наз. 140, в'сѣяно 61 зв., 141 зв.

в'сѣяно див. всѣянное

в'сады *присл.* 307 зв.

вса(к) див. всакый

всакый *займ. од. ч. наз.* 51, 417 зв., вса-
 кый 39, 40 зв., 41, 69 зв., в'сакый
 57 зв., 214, в'сакы(и) 40 зв., вса(к)
 32 зв., 51, 273, 461, всакъ 450 зв., 461,
 в'сакъ 85, 164, в'сакъ 452; в'сакого
род. 64, 260 зв.; всакомоу *дав.* 482,
 в'сакомоу 107, 266 зв.; всакого *зн.*
 341 зв., всакый 48, всакїи 29 зв., в'са-
 кый 117 зв., всакъ 48 зв., в'сакъ 2 зв.;
 в'сака *ж. наз.* 164, в'сакаа 80, 91, 100,
 218 (2), всакаа 339, в'сакаа 208; в'са-
 коа *род.* 99 зв.; всакой *дав.* 38 зв.,
 197 зв.; всакоу *зн.* 27, всакѣ 48 зв.,
 в'сакоу 418 зв., всакоую 29 зв., 48,
 262 зв., всакѣю 478, в'сакоую 414 зв.
 (2), 478 зв., 479, 479 зв., вса(к)ю 477; о
 в'сакой *місц.* 80 зв.; всако *с. наз.* 446 зв.,
 471 зв., в'сако 224, 421 зв., 448, в'са-
 ко 447 зв., всак 449 зв., 451, 453,
 453 зв., 455, 455 зв., 458, 459, 460,
 460 зв., 462, 462 зв., 463 зв., 464, 465,
 466, 468, 468 зв., 469 зв., 471 зв., 472 зв.,
 474, всакое 26 зв., 40 (2), 267, в'сакое
 218 зв., 238; всакого *род.* 274,
 в'сакого 270 зв.; всакомоу *дав.* 3 зв.;
 всакое *зн.* 479 зв., в'сакое 30 зв., в'сѣкое
 225 зв., вса(к) 39; ѿ всако(м) *місц.* 28,
 ѿ в'сакомъ 222; в'сакый *мн. наз.* 138 зв.

всакый див. всакый

в'сакы(и) див. всакый

в'сакый див. всакый

в'сакъ див. всакый

всакъ див. всакый

втайнѣ *присл.* 36 зв., в'тайнѣ 35 зв. (3),
 36 зв., 372, в'та(и)нѣ 35

в'тайнѣ див. втайнѣ

в'та(и)нѣ див. втайнѣ

вто див. вто(к)

вто(к) *ім. од. ч. наз.* 30, 40, 53 зв., 56, 62,
 65 зв., 73, 91, 99, 130 зв., 137, 146 зв.,
 152, 157, 164 зв., 171, 176, 184, 228,
 236 зв., 255 зв., 286, 245 зв., 266, 269 зв.,
 314, 317 зв., 321, 331, 343, 350 зв., 367,
 371 зв., 382 зв., 402, 417 зв., вто(рк)
 141, 277, 297 зв., 308, в'то(к) 49, 220 зв.,
 вто 80 зв.; вторкоу *дав.* 31, втор'коу
 277 зв., 372 зв., в'то(р)коу 73 зв., 165 зв.,
 418 зв., вто(р)коу 267, 443, втор'коу
 137 зв., 245 зв., 367 зв., вторькѣ 153 зв.,
 втор'кѣ 54, в'то(р)кѣ 403, в'тор'кѣ 229,
 вторь(к) 40 зв., в'торь(к) 181 зв., в'то(рк)
 91 зв., 287, в'то(к) 99 зв., 221 зв., 238,
 в'трь(к) 270 зв., вто(к) 57 зв., 62 зв.,
 66 зв., 84, 109, 131, 142, 147, 157 зв.,
 172 зв., 177, 187 зв., 256, 315, 324, 351,
 384, вто 49 зв.; второкъ *зн.* 321, в'то-
 рокъ 480, вто(р) 82 зв., в'то(р) 321 зв.,
 вто(к) 57, 81, 83 зв., 180 зв., 473 зв.,
 в'то(к) 103 зв., вторѡ(к) 56 зв., в'тѡ(к) 4
 (3), 4 зв. (2), 5 (2), 5 зв. (2), 6, 6 зв. (3),
 7 зв. (2), 8 (2), 8 зв. (3), 9 (2), 9 зв. (3), 10
 (2), 10 зв. (3), 11 (2), 11 зв. (3), 12 (2),
 12 зв., 474 зв.

в'то(к) див. вто(к)

втораанадеса(т) *числ. од. ж. наз.* 174

в'торопръ: в'... в'торопръ див. второпръ-
 воуоу: в' второпръвоуоу

второпръвоуоу: в' второпръвоуоу *числ. од.*

ж. місц. 232, в'... в'торопръ 232

в'торыи *числ. од. ч. наз.* 95 зв.; втораа *ж.*
наз. 6, 177 зв., в'тораа 96 зв.; в'тороуоу
зн. 276 зв.; второе *с. наз.* 128 зв.

в'третее див. в'тре(т)е

в'третее див. в'тре(т)е

в'тре(т)є присл., втретєє 187 зв., 440 зв.,
441, в'третєє 113, 477 зв.

воулица(х): в' воулица(х) ім. мн. ж. місц. 35
≠в'х числ. 20 зв.

входи(т) див. входить

в'ходи(т) див. входить

в'ходит' див. входить

входить дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 152,
153 зв., входи(т) 389, 453, в'ходи(т)
466 зв., в'ходить 389, в'ходи(т) 69 зв.,
70, 153 зв., 389; входимо мн. 1 ос. 168,
в'ходимь 87; в'ходите 2 ос. 98, 272;
входать 3 ос. 333 зв., входа(т) 315,
в'ходать 247 зв.; боудете... входить
майб. мн. 2 ос. 318; в'ходило мин. од.
с. безос. 346; в'ходили мн. 3 ос. 257;
в'ходи наказ. од. 2 ос. 162; нехай... вхо-
дит' 3 ос. 181; в'ходаци(х) дієприкм.
акт. теп. мн. род. 153; в'ходацимь
дав. 216; в'ходачи дієприсл. теп. 170,
в'ходачи 140 зв.

вхожаю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.
269 зв.; вхожал' мин. од. ч. 3 ос. 151 зв.,
в'хожа(л) 296 зв.; в'хожали мн. 3 ос.
296 зв.; в'хожайте наказ. мн. 2 ос. 49

вча(с) присл. 93, в'чась 104, 277

в'чась див. вча(с)

в'чер'гу присл. 205

в'чет'веро присл. 304

в'чинити дієсл. док. інф. 361, 362; в'чи-
ниль мин. од. ч. 3 ос. 357 зв.

в'чора присл. 358 зв.

вчорашнєє прикм. од. с. наз. 469 зв.

в' див. в

в'анерьгесь ім. антроп. од. ч. наз. 137 зв.

в'веденіє ім. од. с. наз. 453 зв.

в'веди дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.
266 зв.; в'веде(д)нь дієприкм. пас. мин.
од. ч. наз. 27 зв.

в'вечерь присл. 183

в'в'ькы присл. 36

в'двориса дієсл. недок. наказ. од. 2 ос. 474

в'д'їє див. в'д'їє

в'д'їти: боудоу(т) в'д'їти дієсл. недок.
майб. мн. 3 ос. 180, 314 зв.

в'єдино присл. 399, 423 зв.

в'єхаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 171

в'єханіє ім. од. с. наз. 399 зв., ω в'єханю
місц. 303

в'єжада(х)са дієсл. недок. аор. од. 1 ос.
108 зв.

в'єждел'їти дієсл. недок. інф. 16 зв.

в'єжеве див. вожеве

в'єжег дієприсл. док. мин. 470 зв., в'єжегь
455 зв.

в'єжегь див. в'єжег

в'єза(л)ка дієсл. док. аор. од. 3 ос. 135 зв

в'єзал'ка(х)... са дієсл. док. аор. од. 1 ос.
108, в'єзал'каль... єх' са мин. од. ч.
1 ос. 108 зв.

в'єз'валь: в'єз'валь єсми дієсл. док. мин. од.
ч. 1 ос. 25; в'єз'вань дієприкм. пас. мин.
од. ч. наз. 90; в'єзваною ж. род. 473,
в'єзван'нои 482 зв., в'єзван'нои 481 зв.

в'єзвациє [!] див. в'єзвациє

в'єз'вел' дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 131 зв.

в'єз'веселиса дієсл. док. наказ. од. 2 ос.
451

в'є(з)весели(т) дієсл. недок. майб. од. 3 ос.
465

в'єзви(ж) див. в'єз(д)виженіє

в'єзвратилиса дієсл. док. мин. мн. 3 ос.
458; в'єзвратиса наказ. од. 2 ос. 453 зв.,
469, 472 зв., в'єз'вратиса 464, в'єзвра-
ти(с) 445, в'єз'врати(с) 472

в'єзвациє ім. од. с. наз. 461 зв. (2),
в'єзвациє [!] 468

в'єз'врашоу дієсл. док. майб. од. 1 ос.
463 зв.

в'єз'в'єсти(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос.
56 зв.

в'єз'гласи(т) див. в'єз'гласит'є

в'єз'гласит'є дієсл. док. майб. од. 3 ос.
410 зв., в'єз'гласи(т) 112; в'єз'гласиль
мин. од. ч. 3 ос. 116; в'єз'гласяющї(м)
дієприкм. акт. теп. мн. дав. 53 зв.

в'єз'г'їєте дієсл. майб. мн. 2 ос. 50;
в'єз'г'їють 3 ос. 452 зв., в'єг'їю(т) 458

в'єз'тримель дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
337

в'єз'даніє ім. од. с. наз. 284 зв.

вѣздаю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 229 зв.;
вѣзда(м) майб. од. 1 ос. 455 зв., 460,
460 зв., вѣздамъ 448, 469 зв., вѣз(д)амъ
455, 472 зв.; вѣз(д)асть 3 ос. 30 зв.,
35 зв., вѣз'далъ мин. од. ч. 3 ос. 318 зв.;
вѣз'давъ дієприсл. мин. 156
вѣз'двиг'ноути дієсл. док. інф. 218 зв.,
384; вѣз'двиг'ноу майб. од. 1 ос. 348;
вѣз(д)вигль мин. од. ч. 3 ос. 210 зв.;
вѣз'двигши дієприсл. мин. 269
вѣз(д)виженіє ім. од. с. наз. 446 зв.,
во(з)дві(ж)нїє зн. 403 зв., вѣзви(ж) [!]
404 зв., во(з) 429 зв.; вѣз(д)виженіє(м)
ор. 445 зв., воздвиг(ж) 379 (2),
вѣ(з)двиг(ж) 350 зв.; по вѣз(д)виженіи
місц. 2, 3, 447, по вѣз(д)виженіи 447
вѣз'дѣх'ноуль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
155; вѣз'дѣх'новыши дієприсл. мин.
156 зв.
вѣзймаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 343 зв.
вѣзлюбить дієсл. док. майб. од. 3 ос. 37;
вѣзлюби(л) мин. од. ч. 3 ос. 445,
вѣз'любил' 415 зв., єсть вѣзлюбилъ
350 зв., вѣзь 415 зв.; вѣзлюбиши
наказ. од. 2 ос. 34, 96 зв., 177 зв. (2),
вѣз'любиши 96 зв., вѣз'любобиши [!]
263 зв.; вѣзлюблен'ныи дієприкм. пас.
мин. од. ч. наз. 27 зв., 76, вѣз'люблен-
ныи 56 зв., вѣз'люблен'ныи 160,
220 зв., 257, вѣз'люб'лен'ныи 130, вѣз-
люблень 413; вѣзлюблен'наго род.
442 зв.
вѣзлагоу(т) дієсл. док. майб. мн. 3 ос.
456 зв.; вѣзлегъ мин. од. ч. 3 ос. 409
вѣз'ме(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 193 зв.;
воз'мете мн. 2 ос. 98, вѣз'мете 91;
вѣз'моу(т) 3 ос. 222 зв.; вѣз'ми наказ.
од. 2 ос. 230; вѣз'мѣте мн. 2 ос. 55, 107
вѣз'мнит'са: да... **вѣз'мнит'са** дієсл. док.
наказ. од. 3 ос. 18; вѣз'мнѣлоса бы ум.
од. 3 ос. 19
вѣз'мож'но див. **вѣзмо(ж)но**
вѣзмо(ж)но прикм. од. с. наз. 301 зв.,
вѣз'мож'но 85; вѣз'мож'на ж. наз. 167

вѣз'ненавидить дієсл. док. майб. од. 3 ос.
37, 286; вѣзненавидѣль мин. од. ч. 3 ос.
416 зв.; вѣз'ненавидѣли мн. 3 ос. 417 (2)
вѣзне(с) див. **вѣзнесеніа**
вѣз'несеніа див. **вѣзнесеніа**
вѣзнесеніа ім. од. с. род. 5, 17 зв. (2),
20 зв., 128 зв., 202, 203 зв., 340 зв., 482,
вѣз'несеніа 125 зв., 338, вѣзне(с)ніа
197, вѣзне(с) 333 зв.; вѣ(з) ор. 350; о...
вѣзнесеніи місц. 330; ѡ... вѣзнесеніи
417 зв., по вѣзне(с)ніи 125
вѣзне(с)ніа див. **вѣзнесеніа**
вѣз'носи(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
98
вѣз'непоу... са дієсл. док. майб. од. 1 ос.
202; вѣзнесе(т)са 3 ос. 98, вѣзнесе-
са [!] 198; вѣз'носѣтса наказ. мн.
2 ос. 275 зв.; вѣз'несень дієприкм. пас.
мин. од. ч. наз. 350
вѣзношова(л)са дієсл. недок. мин. од. ч.
3 ос. 335
вѣзопила дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.
208 зв.; ѡ вѣзопившою дієприкм. акт.
мин. од. ж. місц. 200
вѣзрадовальса дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
262 зв.; вѣз'радовалиса мн. 3 ос. 437,
вѣзрадовали(с) 184 зв.
вѣзрастоу ім. од. ч. дав. 275, вѣз'растоу
37 зв.
вѣз'растоу див. **вѣзрастоу**
вѣзра див. **вѣзра(т)**
вѣзра(т) дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 434,
475 зв., вѣзра 476; вѣзрѣль мин. од. ч.
3 ос. 208 зв.; вѣзрѣте наказ. мн. 2 ос.
37 зв.; вѣзрѣвыи дієприкм. акт. мин.
од. ч. наз. 16 зв.; вѣзрѣвши дієприсл.
мин. 150 зв., 155, вѣзрѣвши 67
вѣзъде дієсл. док. майб. од. 3 ос. 445 зв.
вѣзъскати дієсл. док. інф. 470; вѣзъс-
кавшоу дієприкм. акт. мин. од. ч. дав.
17 зв.
вѣйдете дієсл. док. майб. мн. 2 ос. 261 зв.
вѣиньства ім. од. с. род. 213
вѣистиноу див. **вѣистинноу**
вѣистинноу присл. 271 зв., 273 зв., 333 зв.,
450; вѣистиноу 323, 475 зв., вѣис-

тин'ною 68, 115 зв., 120 зв., 195, 269, 273, 275, 277, 277 зв., 301 зв., 310, 329, въс'тин'ною 271 зв., 301 зв., 423

ВЪИСТИН'НОУ див. **ВЪИСТИННОУ**

ВЪИС'ТИН'НОУ див. **ВЪИСТИННОУ**

ВЪКОУПѢ див. **В'КОУПѢ**

ВЪЛА див. **ВОЛА**

ВЪМѢСТИТИ див. **ВМѢСТИТИ**

ВЪМѢЩАС(Т)СА дієсл. *недок. теп. од. 3 ос. 70*

ВЪ(Н) див. **ВО(Н)**

ВЪНАЧАЛѢ присл. 126 зв., 341

ВЪНЕМЛѢТЕ дієсл. *недок. наказ. мн. 2 ос. 447, 449, 449 зв., 450, 451, 452 зв., 456, 457 зв., 459 зв.*

ВЪНИДЕ дієсл. *док. майб. од. 3 ос. 453 зв.*

ВЪНЬ див. **ВО(Н)**

ВЪОРОЖЕН'НЫИ дієприкм. *док. пас. мин. од. ч. наз. 268*

ВЪПАДШИМЪ: Ѡ ВЪПАДШИМЪ дієприкм. *акт. мин. од. ч. місц. 200*

ВЪПІЖЩАГО дієприкм. *недок. акт. теп. од. ч. род. 26*

ВЪПЛОЩЕНІИ: Ѡ ВЪПЛОЩЕНІИ ім. *од. с. місц. 337*

ВЪПЛЬ ім. *од. ч. наз. 105*

ВЪПРАШАЮЩИ(Х): Ѡ ВЪПРАШАЮЩИ(Х) дієприкм. *недок. акт. теп. мн. місц. 201, о впрашажщи(х) 14*

ВЪПРОШЕНІЕ ім. *од. с. наз. 201; о... впрошеніи місц. 14, 14 зв., 124 зв., 125, Ѡ впрошеніи 199 зв., 201, 335 зв.*

ВЪПРОШИМЪ: Ѡ ВЪПРОШИМЪ дієприкм. *док. акт. мин. од. ч. місц. 200 зв., о впрош'шгѣ(м) 14, о впрош'шгѣмъ 14 зв., Ѡ впрош'ши(м) 124 зв., 200, 200 зв.; о впрош'шихъ мн. місц. 14 зв., о впрош'ши(х) 124 зв. (2), 125, Ѡ впрош'ши(х) 201, Ѡ впрош'ши(х) 198 зв.*

ВЪПРОШ'ШИ(М): Ѡ ВЪПРОШ'ШИ(М) див. **ВЪПРОШИМЪ: Ѡ ВЪПРОШИМЪ**

ВЪПРОШ'ШГѣ(М): о ВЪПРОШ'ШГѣ(М) див. **ВЪПРОШИМЪ: Ѡ ВЪПРОШИМЪ**

ВЪПРОШ'ШГѣМЪ: о ВЪПРОШ'ШГѣМЪ див. **ВЪПРОШИМЪ: Ѡ ВЪПРОШИМЪ**

ВЪ(С) див. **ВЪСКР(С)НОЕ**

ВЪСВОАСИ присл. 421

ВЪСЕЛЕН'НОУЮ ім. *од. ж. зн. 315 зв.; по... вьселен'нѣи місц. 101 зв.*

ВЪСЕЛЕН'СКИ(Х): ВЪ... ВЪСЕЛЕН'СКИ(Х) прикм. *мн. місц. 461 зв.*

ВЪСІЯЄ(Т) дієсл. *док. майб. од. 3 ос. 29*

ВЪСКРЕ(С) див. **ВЪСКР(С)НОЕ**

ВЪСКР(С)НІЄ ім. *од. с. наз. 395 зв.; вьскр(с)нїа род. 312, 446, 482, вьскрѣсенїа 476 зв.; вьскресенїю дав. 176; вьскр(с)нїє зн. 176 зв., 311, 362 (2), во(с) ор. 51 зв.; о вьскр(с)нїи місц. 96, по... вьскр(с)нїи 111 зв., 120 зв., 435, при воскр(с)нїи 284 зв., 311 зв.; при воскр(с)нї(и) 395 зв., Ѡ вьскр(с)нїи 346, 358 зв., Ѡ вьскрѣсенїи 121 зв.*

ВЪСКР(С)НОЕ прикм. *од. с. наз. 437, 449 зв., 456, 456 зв., 458 зв., 477 (5), 477 зв. (5), 478, вьскр(с)но 5 (2), 123, 330, 333 зв., 459 зв., вьскр'сно 331, вьскре(с) 197, 435, вьск(с) 196, во(с) 440 зв., вѣ(с) 436, 438 зв.; вьскр(с)номуу дав. 331, вьскр(с)но(мѣ) 123 зв., 440 зв., вьскрѣс'номуу 436, вьскр(с)но(мѣ) 437; вѣ(с)кре(с)н мн. наз. 477, 477 зв.; вьскресны(м) дав. 477, вьскр(с)нымъ 443; вьскр(с)ныи зн. 480, вьскр(с)на 473*

ВЪСКР(С)НО див. **ВЪСКР(С)НОЕ**

ВЪСКР'СНО див. **ВЪСКР(С)НОЕ**

ВЪСКР(С)НОУТИ дієсл. *док. інф. 160, 330 зв., 334 зв., 436, вьскр(с)ноути 158; вьск(с)ноу майб. од. 1 ос. 186; вьскр(с)нетъ 3 ос. 87, 160, 162 зв., 168, 295, 302, вьскр(с)не(т) 76, 77 зв., 471 зв.; вьскр(с)ноуноутъ [!] мн. 3 ос. 176 зв.; вьскрѣс аор. од. 3 ос. 18 зв.; вьскре(с) мин. од. ч. 3 ос. 197 (2), 333 зв., 477 зв., вьскрѣсь 197, 255, 477; вьскрѣсьла ж. 3 ос. 252 зв.*

ВЪСКР(С)НОУТИ див. **ВЪСКР(С)НОУТИ**

ВЪСКР(С)ШОУ дієсл. *док. майб. од. 1 ос. 368 зв., 369 (2); вьскреси(т) 3 ос. 95 зв.; вьскрѣсив' мин. од. ч. 3 ос. 239, вьскресиль 393 зв., вьскрѣсиль 176, 245 зв., 400, 401, 402, вьскр(с)си(л)[!] 142 зв.; бы(х) ... вьскрѣсиль ум. од. ч. 1 ос. 368*

- вѣскрѣшаєтъ** дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 361; **вѣскр(с)шайте** [!] *наказ. мн. 2 ос.* 49
- вѣск(с) див. вѣскр(с)ное**
- вѣслгѣ(д) прийм.** 228
- вѣслгѣдовати** дієсл. *недок. інф.* 199 зв.
- вѣспитань** *прикм. од. ч. наз.* 223
- вѣспойте** дієсл. *док. наказ. мн. 2 ос.* 446 зв., **вѣспойте** 464
- вѣспойте** див. **вѣспойте**
- вѣсполокъ** *присл.* 246
- вѣсполь** *присл.* 399 зв.
- вѣспоминаніє** *ім. од. с. наз.* 445, 465 зв.
- вѣспоминажть** дієсл. *недок. теп. мн. 3 ос.* 16
- вѣспоманжли** дієсл. *док. мин. мн. 3 ос.* 18
- вѣспримоу(т)** дієсл. *док. майб. мн. 3 ос.* 36 зв.
- вѣсталь** дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 162 зв.; *оустали мн. 3 ос.* 326 зв.; **вѣстани** *наказ. од. 2 ос.* 45; **вѣстав'ша** дієприкм. *акт. мин. од. ч. зн.* 197 зв.; **вѣстав'ши** дієприсл. *мин.* 208, **встав'ши** 189 зв., **в'ста** 331
- вѣстанія** *ім. од. с. род.* 95 зв.; **вѣстаніє** *зн.* 95 зв., 215; **ѡ вѣстаніи мѣсц.** 330
- вѣстокъ** *ім. од. ч. наз.* 211 зв.; **вѣстока** *род.* 42 зв., 102 зв., 282
- вѣско(д)** *ім. од. ч. наз.* 17
- вѣс'хожденія** *ім. од. с. род.* 472
- вѣсхож'доу** дієсл. *недок. теп. од. 1 ос.* 477; **вѣсходаща** дієприкм. *акт. теп. мн. наз.* 454 зв.
- вѣс'хыщаю(т)** дієсл. *недок. теп. мн. 3 ос.* 53 зв.
- вѣс'явыи** дієприкм. *недок. акт. теп. од. ч. наз.* 63 зв.
- вѣсакъ** див. **всакии**
- вѣоутрѣ** *присл.* 473 зв., **вѣоутрѣи** 454 зв.
- вѣоутрѣи** див. **вѣоутрѣ**
- вѣходи(т)** див. **входитъ**
- вѣчлчненія** *ім. од. ч. наз.* 127
- вы** *займ. мн. наз.* 16 зв., 31 (3), 35 зв., 36, 37 зв., 39 зв. (2), 45, 50, 51, 61 зв. (3), 66 зв., 68 зв., 69, 70, 74, 85 (2), 86 (2), 89, 90, 92, 97 зв. (2), 98 зв., 99 зв., 100 (2), 103 зв., 104, 111 зв., 118, 121 зв., 122, 149 зв., 150, 153, 153 зв., 158, 170 зв., 172, 173, 175, 177, 179, 180, 180 зв. (2), 181 зв., 182, 183, 186, 186 зв., 188, 236 (2), 236 зв., 243 (4), 247 зв., 254 зв., 255, 259 зв., 262 зв., 263 зв. (3), 267, 268, 270 зв., 271 зв., 273, 275, 275 зв., 276, 276 зв., 279, 279 зв., 283, 293 (2), 296, 306 зв., 308, 316, 319 зв. (2), 324, 325 зв., 334 зв. (2), 343 зв., 351 зв., 355 (2), 356, 356 зв. (3), 361, 362 зв. (3), 363 (4), 363 зв. (3), 371, 372, 374 зв., 375 (2), 376, 378 зв. (2), 379 (4), 379 зв., 380 зв., 381, 381 зв., 382 (2), 382 зв., 383, 386, 387 зв. (2), 391 зв., 392 зв., 398 зв., 407, 407 зв. (2), 408, 410 (2), 411 (2), 412 зв. (2), 413 (3), 414 зв., 415 (2), 416 (2), 417 зв., 419 зв. (2), 420 зв., 430, 433 зв., 437 зв. (2), 449 зв., 460 зв., 462, 465, 465 зв., 467, 470, 472, 472 зв.; **ва(с)** *род.* 31, 37 зв., 38, 80 зв., 88, 93, 98, 110 зв., 111 зв., 122 зв., 186, 196 зв., 267, 283 зв., 286 зв., 287 зв., 295 зв., 343 зв., 413 зв., 415, 416 зв., **вась** 39, 56, 100, 161, 172 зв., 185, 236, 262, 266 зв., 275, 275 зв., 280 зв., 287, 297, 306, 314 зв., 370 зв., 371 зв., 373 зв., 382, 395, 403 зв., 408 зв., 412 зв. (2), 418, 420, 429, **ва(м)** *дав.* 16 зв., 26 зв. (2), 30 зв., 31 зв., 32, 32 зв., 33, 33 зв., 34, 35 зв., 36, 36 зв., 37 зв., 38 (2), 38 зв. (2), 39 (2), 40, 42 зв. (2), 47 зв., 49 зв. (2), 50, 50 зв., 52, 53, 53 зв., 54 зв., 55 зв., 57 зв. (2), 58 зв., 60 зв., 61, 73, 76 зв., 77 зв. (2), 78 зв., 79 зв. (2), 80 зв. (2), 83 (2), 84 зв. (2), 85, 88 (2), 89, 91 зв. (3), 92 (2), 96, 96 зв., 97, 98 (3), 98 зв., 99, 99 зв. (2), 100, 100 зв., 101, 102 зв. (2), 103 зв., 104 зв., 105 зв., 108, 108 зв., 109, 110 (2), 111 зв., 115 (2), 117 зв., 122, 122 зв., 123 зв., 138, 139 зв., 141 (2), 173, 235, 236, 237, 242 зв., 261, 262, 262 зв. (3), 267, 270 зв. (3), 271 зв. (2), 273, 275 зв., 279 зв., 286, 292 зв. (2), 294 зв., 297, 298 зв., 313, 320 зв., 323 зв., 346, 369,

392, 410, 413 зв., 414 (2), 418, 429, 444 зв., 445, 451 зв. (2), 456 зв., 462, 477 зв., 480, *вамя* 33 зв., 35, 36 зв., 39 зв., 47 зв., 50 зв., 53, 53 зв., 54 (2), 58, 73 зв., 75, 80, 82, 86, 88 зв., 91, 93, 99, 102 зв., 105 зв., 110 зв., 118, 138 зв., 147 зв., 156 зв., 159, 160 зв., 161, 163 зв., 164 зв., 165, 165 зв., 167, 168, 170 зв., 172 зв., 173.3, 173 зв., 174, 179, 180 зв., 181 зв. (2), 182, 183, 184, 185 (2), 186, 190, 192, 196 зв., 212 зв. (2), 213, 218 зв. (2), 219, 224 (2), 235 (4), 235 зв. (2), 236, 236 зв., 237 (3), 238, 238 зв., 240, 242 зв., 243, 246 зв., 256, 261 зв. (2), 262 зв., 263 зв., 266 зв., 267 (2), 270 зв., 271 (2), 271 зв., 272, 272 зв., 273 (2), 274 зв., 275, 275 зв., 276 зв., 277, 278, 279 зв., 281 зв., 282 (2), 283 (2), 288, 288 зв., 292, 296, 299 зв., 300, 300 зв., 301 зв., 305 зв., 307, 309, 314 зв. (5), 316, 316 зв., 318, 318 зв. (2), 319 зв., 320 зв., 330 зв., 333 зв., 334, 346, 350, 361, 361 зв. (2), 366 зв., 367 зв. (4), 368, 369 зв., 370 зв., 371, 373 зв. (2), 379 зв. (2), 380, 380 зв., 381 зв., 382, 382 зв., 383 зв. (2), 387, 389, 389 зв., 391 зв. (2), 399 зв., 402 зв., 407 зв., 408 (2), 408 зв. (3), 410, 411 (3), 412.3, 412 зв., 413 зв. (4), 414.2, 414 зв., 415, 415 зв., 416 (3), 416 зв. (3), 417, 417 зв. (3), 418 (6), 418 зв. (2), 419 (2), 419 зв., 420 (3), 420 зв. (3), 421, 425, 429, 429 зв., 437, 437 зв., 438, 443, 443 зв., 445, 450, 451, 453, 455 зв., 456, 465, 466 зв., 467 зв., 471, 473 зв.; *ва(с)* *зн.* 26 зв., 27, 29, 30 зв. (2), 34 (2), 34 зв. (2), 39, 49 зв., 50 (3), 50 зв., 54 зв., 57 зв., 91 зв., 92, 100, 101 зв., 105 зв., 123, 130 (2), 130 зв., 147 зв. (2), 173 зв., 179 зв., 184 зв., 234 зв., 261, 262 (2), 273 зв., 282 (2), 306 зв., 308 зв., 314 зв., 319, 325 зв., 343, 363 зв., 370 зв., 413, 416, 416 зв. (2), 445, 448 зв., 449, 450, 452, 453, 454 зв., 455 зв., 458 зв. (2), 461, 462 зв., 463, 464 зв., 467 (2), 469 зв., 471, 482 зв., *вась* 40 зв., 49 зв., 52, 77, 101,

101 зв., 163 зв., 180 (4), 219 зв. (2), 233, 235, 235 зв. (3), 253, 260 зв., 261, 261 зв. (3), 262, 268, 273 зв., 282, 283 зв., 292, 295 зв., 314, 314 зв., 316 зв., 318, 318 зв., 320 (3), 323 зв., 334 зв., 356 зв., 363 зв., 371, 380 зв., 381, 404, 410.2, 411, 415 зв. (2), 416 (3), 416 зв., 417 зв. (2), 418 зв., 420, 420 зв., 437 зв., 446 зв., 452, 472, *в(с)* 372; *вами ор.* 77, 88 (2), 89, 111 зв., 114, 123 зв., 169 (2), 170, 243, 257 зв., 258 зв., 274, 294 зв., 318 зв., 319 зв. (2), 322 зв., 325 зв., 334, 375, 379 зв., 404, 410, 411 зв., 412, 414, 418, 420 зв., 476 зв., *вамы* 443, *вамі* 337 зв.; *в' вась місц.* 54, 413, 414 зв., 415 зв., *въ вась* 50, 257 зв., 363, *по вась* 259, *при вась* 188 зв., *ω... вась* 408, *в' ва(с)* 412 зв., *въ ва(с)* 381, *о ва(с)* 152 зв., *ω ва(с)* 69
выбавити *дієсл. док. інф.* 210 зв., 332
выбероу(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 63 зв., 182; *выбраль мин. од. ч. 1 ос.* 371, 416, *ес'ми* *выбраль* 408, *выбраль...* *ес'ми* 416 зв.; *выбраль 3 ос.* 233 зв., *єсть* *выбраль* 181 зв.; *стє...* *выбрали мн. 2 ос.* 416; *выбраны(х) дієприкм. пас. мин. мн. род.* 181 зв., 299; *вы(б)ранымь дав.* 443 зв.; *выбраны зн.* 181 зв., *выбран'ныи* 182
выбираю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 64 зв.; *выбирали мин. мн. 3 ос.* 77 зв.; *выбирайте наказ. мн. 2 ос.* 219
выбоди *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 32 зв.
выведоу *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 429 зв.; *вывель мин. од. ч. 3 ос.* 157 зв., 159 зв., 222, 334 зв., 430 зв.; *вывели мн. 3 ос.* 193; *выве(д)ши дієприсл. мин.* 309 зв.
выволокоу(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 64 зв.
выв'ръгли *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 175; *вывержень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 415, *вывр'жень* 403 зв.
выганати *дієсл. недок. інф.* 137, 138, 308; *выганаяю теп. од. 1 ос.* 57 зв., 268 (3), 282 зв.; *выганает(т) 3 ос.* 48, 57, 138, 170, 258 зв., 267 зв., 303, *выганаеть* 163, 266, 289; *выганають мн. 3 ос.* 268,

выганаю(т) 57 зв.; боудоу(т) выгана-ти майб. мн. 3 ос. 454 зв., выганати боудоу(т) 197 зв., выганати боудоу(т) 271 зв.; выгана(л) мин. од. ч. 3 ос. 132, выганаль 143, 267 зв.; выганали мн. 3 ос. 147 зв.; выганающаа дієприкм. акт. теп. мн. зн. 34 зв.

выгнаніи: о выгнаніи ім. од. с. місц. 89

выгнати дієсл. док. інф. 77, выг'нати 162; выженоу майб. од. 1 ос. 368; выженеть 3 ос. 389; выженоу(т) мн. 3 ос. 417 зв., выженоу(т) 30 зв., выгна(л) мин. од. ч. 3 ос. 43, 90, 132, выгналь 47 зв., 146, 154 зв., 346, 347 зв., выг'наль 267 зв., выгналь есть 221 зв.; выгнали мн. 3 ос. 161, 309 зв., выгна(ли) 30 зв., выг'нали 224 зв., 257 зв., 388; былъ выгналь дмин. од. ч. 3 ос. 197; выгнанъ дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 47, 159, 162, выг'нан' 386 зв.; выг'нани мн. наз. 405, выгнаныи 30 зв.; выг'наны(х) зн. 282; ѿ выгнаны(х) місц. 335 зв.; выгнано прис. ф. 384

выг'нати див. вигнати

выгонити дієсл. недок. інф. 171 зв.; выгоню теп. од. 1 ос. 57 зв.; выгонишь 2 ос. 44 зв.; выгони(т) 3 ос. 57

выдаває(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 68 зв.; боудоу(т)... выдавати майб. мн. 3 ос. 180, выдавати... боудоу(т) 50; выдаваль мин. од. ч. 3 ос. 277, 425; выдавани дієприкм. пас. мин. мн. наз. 96

выдати дієсл. док. інф. 370 зв., выдаю теп. од. 1 ос. 318 зв.; выдамъ майб. од. 1 ос. 110; выдасть 3 ос. 279, выда(ст) 32 зв.; выдадоу(т) мн. 3 ос. 50, 87, 101 зв., 168; є(м) выдаль мин. од. ч. 1 ос. 116 зв.; еси выдаль 2 ос. 204 зв.; выдаль 3 ос. 32 зв., 326 зв., 430 зв., 431; выдали мн. 3 ос. 117 зв., 189, 191, 192, 310 зв., 332, 428, соуть... выдали 204 зв.; была выдала дмин. од. ж. 3 ос. 144 зв., была... выдала 251; бы... выдаль ум. од. ч. 3 ос. 184 зв.; выдан дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 77 зв., 191, 258, 342 зв., 428 зв.,

выданъ 109; выдано с. наз. 20 зв.; выдаючи дієприсл. теп. 314 зв.

выдръжати дієсл. док. інф. 83 зв.

выз'навати дієсл. недок. інф. 405; визнаваєть теп. од. 3 ос. 155 зв., вызынаває(т) 252 зв.; выз'навають мн. 3 ос. 136; вызнаваль мин. од. ч. 3 ос. 388 зв.; бы... выз'наваль ум. од. ч. 3 ос. 386 зв.

вызналь дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 342 зв.

вызываючи дієприсл. недок. теп. 138 зв.

выймоу дієсл. док. майб. од. 1 ос. 38 зв., 237 зв.; выимешь 2 ос. 39; выйми наказ. од. 2 ос. 39, 237 зв.

выймоуєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 246 зв.

выйти дієсл. док. інф. 249; выйде(ш) майб. од. 2 ос. 279, вы(и)де(ш) 32 зв.; выйде 3 ос. 268 зв., выиде 389 зв.; выйдете мн. 2 ос. 49 зв., 147 зв., выидете 253; выидоу(т) 3 ос. 315, выйдоу(т) 362, вы(и)доу(т) 64 зв.; вышо(л) мин. од. ч. 1 ос. 381 зв., есми... вышоль 268 зв., 422, есми вышоль 59 (2), ес'ми... вышоль 420 зв., вышоль ес'ми 420 зв., еси вышоль 2 ос. 162; вышо(л) 3 ос. 151 зв., 154 зв., 409 зв., 410, 424, 475 (2), вы(шол) 246, вышоль 82 зв., 85 зв. (2), 86 (2), 90 зв., 134, 154 зв., 157 зв. (2), 162, 171 зв., 172 зв., 190 зв., 212, 225, 225 зв., 226, 230 зв., 233 зв. (2), 246, 298, 357–357 зв., 384, 393, 398, 402, 406 зв., 409 зв., 424, 424 зв., 426, 427 зв., 429, 429 зв. (2), 431, 435, вышоль (!) 132, вышьель 71, 77, 134, 139, 142 зв.; вышла ж. 3 ос. 251 зв., 395 зв., 396 зв., выш'ла 145, 223; вышло с. 3 ос. 456 зв., выш'ло 44 зв., выш'ло есть 211 зв., есте выш'ли мн. 2 ос. 53, 242, 242 зв., есте вышьли 242, выш'ли есте 114; вышли 3 ос. 137 зв., 250 зв., выш'ли 105, 111 зв., 143 зв., 151 зв., 156 зв. 2, 185, 186, 249 зв., 250 (2), 252 зв. (2), 356, 377 зв., 401 зв., 439; было... выш'ло дмин. од. с. 3 ос. 245 зв.; выйди наказ. од. 2 ос. 143, 398, вы(и)ди 131, 225 зв.; выид'те мн. 2 ос. 105, 285 зв.,

286; **вышодши** *дієприсл. мин.* 290 зв., **вышо(д)ши** 44, 162, 225 зв., 253 зв., 261 зв., 321, **вышод'ши** 206 зв., **выше(д)ши** 47 зв., 56, 66 зв., 70, 70 зв., 100 зв., 115 зв., 116, 119, 120 зв., 122 зв., 131 зв., 133, 136 зв., 137, 143 зв., 147 зв. (2), 149, 149 зв., 196 зв.–197, 323 зв., **выше(д)ші** 81 зв.

выкла(д) ім. од. ч. наз. 349, **выкладь** 15 зв.
[выкладає (с)]: (с) **выкладає** див. **выкладає(т)са**
[выкладає са]: са **выкладає** див. **выкладає(т)са**
выкладає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 60
выкладає(т)са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 339, 345, са **выкладає** 345, са **выкладаєть** 272 зв., (с) **выкладає** 38
[выкладаєть са]: са **выкладаєть** див. **выкладає(т)са**
выколов'ші *дієприсл. док. мин.* 79
выкопаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 92 зв., 174
выкоренень *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 69 зв.
выляяла див. **выльляла**
выложоной *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. род.* 123 зв., 442 зв., **выложенныи** *мн. зн.* 481 зв.
выльляла *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.* 109, 183 зв.; **выляяла** 109 зв.; **вылив'шия** *дієприкм. акт. мин. од. ж. наз.* 110; **вылита** *пас. мин. од. ж. наз.* 100
выльяню: ѿ **выльяню** *ім. од. с. місц.* 183
выметаль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 90
выминаю(т) див. **выминають**
выминають *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 232, **выминаю(т)** 55; **выминаючи** *дієприсл. теп.* 232
вымовиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 323; **вымовиль наказ. од. 2 ос. 285; **вымовив'ши** *дієприсл. мин.* 441 зв.
вымовитиса *дієсл. док. інф.* 417
[вымовлати... са]: са... **вымовлати** *дієсл. недок. інф.* 285
вымѣтоують *дієсл. недок. мн. 3 ос.* 64 зв.
вынесла *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.* 336 зв.**

вынимає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 140
выноси(т) див. **выносить**
выносить *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 238, **выноси(т)** 58, 64 зв., 238
вынатъ *дієсл. док. інф.* 237 зв.; **вынав'ши** *дієприсл. мин.* 188
выписати *дієсл. док. інф.* 443
выписоє див. **выписоує**
выписоує *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 65 зв., 78 зв., 82 зв., 93 зв., 109, 121 зв., 133, 142 зв., 155 зв., 159, 164 зв., 170, 179, 183, 191, 196, 211 зв., 217 зв. (2), 221 зв., 226 зв., 232, 239, 245 зв., 252 зв., 279, 283, 291, 295 (2), 303, 308, 324, 346, 348 зв., 352 зв., 358 зв., 364, 371 зв., 376 зв., 384, 388 зв., 410 зв., 414 зв., 417 зв., 421, 435, **выписоє** 126, **выписоує(т)** 136, 146 зв., 298 зв., 313, 424, 438 зв., **выписоуєть** 75 зв., 139, 152, 174, 260 зв., 266, 272, 287, 317, 330; **есми... выписаль** *мин. од. ч. 1 ос.* 204 зв.; **выписаныи** *дієприкм. пас. мин. мн. зн.* 481 зв.
выписоує(т) див. **выписоує**
выписоуєть див. **выписоує**
выповидѣль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 342 зв.
выпозычити *дієсл. недок. інф.* 34
выпо(л)ните *дієсл. док. наказ. мн. 2 ос.* 100, **выпол'неныи** *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 372; **выплънена** *ж. наз.* 352, 415 зв.
[выполнити са]: са **выполнити** *дієсл. док. інф.* 314, са... **выпол'нити** 313 зв., 320 зв.; са **выпол'нат' майб. мн. 3 ос. 315 зв., са **выплънать** 206–206 зв., са... **выплънать** 206; **выпол'нил'са** *мин. од. ч. 3 ос.* 209, **выплънил'са** *єсть* 130 зв.; **выплънилоса** *с. 3 ос.* 193 зв., са **выпол'нило** 89, 433, са... **выпол'нило** 315, 422 зв., 432, са... **выпольнило** 404 зв., са... **выплънило** 213, 434, (с)... **выпол'нило** 425, 428, (с) **выплънило** 23, 25; **выплънил'са** *мн. 3 ос.* 206 зв., са **выплънили** 114, 214; **были** **выплъ-****

нилиса *дмин. мн. 3 ос. 212*; бы... са...
 выпол'нило *ум. од. с. 3 ос. 408*
 [выпол'нити... са]: са... выпол'нити *див.*
 [выпол'нити са]: са выпол'нити
 выполове(м) *дієсл. док. майб. мн. 1 ос.*
 62 зв.
 выполоковалі *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.*
 227
 выпол'новає(т)са *дієсл. недок. теп. од.*
 3 ос. 61
 выпол'нає(т)са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
 336, са выпол'нали *мин. мн. 3 ос. 259*
 выпот'варал': бы(х)... выпот'варал' *дієсл.*
недок. ум. од. ч. 1 ос. 304
 выпоустити *дієсл. док. інф. 223 зв., 430 зв.,*
 выпоустити(ти) 326; выпоуцоу *майб. од.*
1 ос. 118, 326, 429; выпоуститиш 2 ос.
430 зв.; выпоустить мин. од. ч. 1 ос.
429; выпоустити(л) 3 ос. 118 зв., выпоус-
тиль 195, 326, 326 зв., 328 зв., 433; вы-
поустї наказ. од. 2 ос. 326; бы... вы-
поустить ум. од. ч. 3 ос. 192; выпоус-
тивши дієприсл. мин. 116, выпоус-
тив'ши 194 зв.
 выпоустити(ти) *див. выпоустити*
 выпоуцаєтьса *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
 182
 выпоуцати *дієсл. недок. інф. 117 зв.; вы-*
поуцаю(т) теп. мн. 3 ос. 103; выпоу-
цаль мин. од. ч. 3 ос. 191 зв.
 вырвати *дієсл. док. інф. 392*
 выречена *ім. од. с. наз. 211 зв.*
 вырозоумлена *ім. од. с. род. 482; выро-*
зоумленю дав. 443
 выростить *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 403*
 выражають *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.*
 235 зв.
 высведчає(т) *див. высвѣ(д)чаєть*
 высве(д)чає(т) *див. высвѣ(д)чаєть*
 высвед'човаль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.*
 401 зв.—402
 высвободити *дієсл. док. інф. 120, 142 зв.;*
 высвобожоує *теп. од. 3 ос. 245 зв.;*
 высвободи(т) *майб. од. 3 ос. 381; вы-*
 свободиль *мин. од. ч. 3 ос. 68 зв.; вы-*

свобожени *дієприкм. пас. мин. мн. наз.*
 211
 высвѣ(д)чаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
 442, высведчає(т) 202, высве(д)чає(т)
 417 зв.; высве(д)чають *мн. 3 ос. 391 зв.,*
 высвѣ(д)чаю(т) 114 зв., 117, высвѣд'ча-
 ють 189 зв.; высве(д)чаль *мин. од. ч.*
3 ос. 408 зв.; на... высве(д)ченой
дієприкм. пас. мин. од. ж. місц. 72 зв.;
 высведьчаючи *дієприсл. теп. 336 зв.*
 выславлає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
 52; выславлали *мин. мн. 3 ос. 56 зв.*
 выславоує *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
 348 зв., выс'лавоує 383, выславоуєть
 313, выславоує(т) 239, 260 зв.; высла-
 воую(т) *мн. 3 ос. 221 зв., бы(х)... вы-*
 славоваль *ум. од. ч. 1 ос. 383*
 выс'лавоує *див. выславоує*
 выславоує(т) *див. выславоує*
 выславоуєть *див. выславоує*
 vysлоухаль: еси vysлоухаль *дієсл. док.*
мин. од. ч. 2 ос. 397 зв.
 высокоста(х): на высокоста(х) *ім. мн. ж.*
місц. 171, на высокостахъ 213
 высокостахъ: на высокостахъ *див. высо-*
коста(х): на высокоста(х)
 високою *прикм. од. ж. зн. 75 зв., высо-*
коюу 28, 159 зв., 222; высоко с. наз.
 293
 високоюу *див. високою*
 [выстерегати... са]: са... выстерегати
дієсл. недок. інф. 155 зв.; выстерѣга-
лиса мин. мн. 3 ос. 78 зв.; выстерѣгай-
теса наказ. мн. 2 ос. 35, 50, 73, 73 зв.,
 выстерѣгайте(с) 274, выстерегайтеса
 156 зв., выстерѣга(и) 35, высте 73
 выстоупиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.*
 248 зв., выстоупиль є(ст) 27, выс'тоуп-
 пиль 130; выстоупив'ши *дієприсл. мин.*
 67 зв.
 выс'тоупиль *див. выстоупиль*
 выстоуповали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.*
 440
 высыпана *дієприкм. док. пас. мин. од. ж.*
 наз. 31, 287

вѣдаль 348; вѣдала *ж.* 3 ос. 339, 436 зв.; вѣдали *мн.* 2 ос. 429 зв., есте вѣдали 45, 217, 230, вѣдали 3 ос. 140, 246 зв., 347, 357 зв., 366, соуть вѣдали 226; вѣдайте *наказ.* *мн.* 2 ос. 101, 103, 103 зв., 118, 169, 261 зв., 315, 316, вѣда(и)те 182; вѣдаль *бы ум.* *од.* ч. 3 ос. 244, *бы вѣдаль* 104, 263, *бы...* вѣдаль 276 зв.; *бы еси вѣ(д)ала ж.* 2 ос. 353 зв.; *бысте вѣдали мн.* 2 ос. 55 зв.; вѣдаючи *дієприсл. теп.* 92, 175 зв., 246 зв., 252 зв., 258 зв., 277 зв. (2), 440–440 зв.

вѣдомо *присл.* 2, 317 зв.

вѣдро *ім.* *од.* с. *зн.* 356; вѣдра *мн.* *наз.* 346; вѣдерь *род.* 152 зв.

вѣе *дієсл. недок. теп.* *од.* 3 ос. 278 зв.; вѣеть 349 зв.

вѣеть *див.* вѣе

вѣка *див.* вѣкоу

вѣкоу *ім.* *од.* ч. *род.* 292, вѣка 61 зв., 123 зв., 210 зв., 476 зв., 477; вѣкъ *зн.* 167 зв., 311 зв., 337; в'... вѣкоу *місц.* 302; вѣко(в) *мн.* *род.* 387 зв., вѣкы *зн.* 482 зв.

вѣм' *дієсл. недок. теп.* *од.* 1 ос. 122, 131, вѣмь 2 зв., 105 зв., 435, 436; вѣмы *мн.* 1 ос. 95, 174

вѣмь *див.* вѣм'

вѣне(ц) *див.* вѣнець

вѣнець *ім.* *од.* ч. *наз.* 118 зв., 192 зв., 429, вѣне(ц) 429 зв.

вѣра *ім.* *од.* *ж.* *наз.* 47, 71, 75 зв., 145 зв., 170, 245, 248 зв., 251 зв., 297, 303, 320, 447, 464 зв., 469 зв.; вѣры *род.* 42 зв., 102 зв., 142 зв., 181 зв., 197 (2), 197 зв., 240, 295, 295 зв., 323 зв., 437 зв., 482 зв., вѣ(ри) 102 зв.; вѣроу *зн.* 45, 91, 99, 133 зв., 155 зв., 172 зв., 229 зв., 252 зв., 295 зв., 299 зв., 355, 433 зв., 475, вѣрѣ 77 зв.; на вѣрѣ *місц.* 72 зв., по вѣрѣ 47 зв.

вѣрень *прикм.* *од.* ч. *наз.* 106 зв.

вѣрити *дієсл. недок. інф.* 161 зв., 393; вѣриш *теп.* *од.* 2 ос. 396, вѣришь 411 зв.; вѣрить 3 ос. 361 зв., 368 зв., 369, 396 (2), вѣри(т) 350 зв., 412, вѣри-

мо *мн.* 1 ос. 336, 357, 420 зв.; вѣрите 2 ос. 363, 364, 421; боуде вѣрити *майб.* *од.* 3 ос. 172 зв., боуде(т) вѣрити 197 зв.; боудемо вѣрити *мн.* 1 ос. 367 зв.; бѣдете вѣрити 2 ос. 379 зв.; боудоуть вѣрити 3 ос. 197 зв., 398 зв.; есь... вѣриль *мин.* *од.* ч. 2 ос. 206; вѣрили *мн.* 2 ос. 368, 393, 408 зв., есте вѣрили 308 зв., 438 зв.; вѣрили 3 ос. 197 зв., 334, 341 зв., 342, 370 зв., 372, 386, вѣри(ли) 331; вѣрьте *наказ.* *мн.* 2 ос. 393; бь... вѣриль *ум.* *од.* ч. 3 ос. 350 зв., бысте вѣрили *мн.* 2 ос. 363 зв., бысте... вѣрили 393, вѣрили *быс'те* 364

вѣ(р)ны(и) *прикм.* *од.* ч. *наз.* 292, вѣр'ныи 104, 106 зв. (3), 305; вѣр'нымь *ор.* 292 (2), вѣр'нымь 277, 438; о... вѣрно(м) *місц.* 100 зв.; вѣрни *мн.* *наз.* 292 зв., вѣр'ни 292 зв., 295, вѣр'ніи 125 зв.; вѣр'ными *ор.* 272

вѣр'ныи *див.* вѣ(р)ны(и)

вѣровати *дієсл. недок. інф.* 126; вѣроую *теп.* *од.* 1 ос. 161 зв., 388, 396; вѣроуешь 2 ос. 397 зв., вѣрѣеш' 388; вѣроує(т) 3 ос. 350 зв., 352 зв. (2), 375, вѣрѣеть 405 (2), вѣроуєть 350 зв., 405 зв.; вѣроуємо *мн.* 1 ос. 47 зв.; вѣроуєте 2 ос. 47 зв., 350, 382 (2), 391 зв. (2), 418 зв.; вѣроують 3 ос. 247, вѣроую(т) 370 зв., 376; еси вѣроваль *мин.* *од.* ч. 2 ос. 42 зв.; вѣровалисте *мн.* 2 ос. 92, есте... вѣровали 91 зв.; вѣровали 3 ос. 393 зв., 401, 404 зв., вѣрова(ли) 461 зв.; вѣроуи *наказ.* *од.* 2 ос. 145 зв., 252; вѣроуйте *мн.* 2 ос. 130 зв., 173, 404, 411, 412 (2), вѣрѣ(и)те 411; вѣроуючій *дієприкм. акт. теп. мн. наз.* 375, вѣроующеи 449, в(ѣ)роующе 477 зв.; вѣроующихь *род.* 78, 163 зв.; вѣроуючимь *мн. дав.* 161 зв.; вѣровавшоу *мин.* *од.* ч. *дав.* 202; вѣровав'ши(м) *ор.* 16 зв., вѣровав'шимь *мн. род.* 17 зв.; вѣроуючи *дієприсл. теп.* 438 зв.

вѣсны(х) *прикм. мн. зн.* 43

вѣсти(т) *див.* вѣстит'

вѣстит' *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 17, вѣсти(т) 17
вѣстники *ім. мн. ч. зн.* 259
вѣсть *ім. од. ж. зн.* 24 зв., 25 зв.; *вѣсти мн. зн.* 180
вѣт'ви *ім. мн. ж. зн.* 89 зв.; *на вѣтве(х) місц.* 63, 281
вѣтрь *ім. од. ч. наз.* 67 зв., 68 (2), 142, 142 зв., 151 (2), 278 зв., 349 зв.; *вѣтроу род.* 142, 366, вѣтра 242; *вѣтрови дав.* 248 зв., вѣт'роу 142; *вѣтρω(м) ор.* 53; *вѣтры мн. наз.* 41 (2), 248, вѣтрове 44, 451; *вѣтровь род.* 103, 182, 482; *вѣтро(м) дав.* 43 зв., 199, вѣтромь 248 зв.
вѣчный *прикм. од. ч. наз.* 406, вѣчный 421 зв.; *вѣчнаго род.* 166, вѣчнаго 371; *вѣчномуоу дав.* 138 зв.; *вѣчный мн. зн.* 79, 82 зв., 84, 85 зв., 109, 167 зв.,

302, 350 зв., 354 зв., 356 зв., 363, 368 зв., вѣчный 403, 421 зв., вѣчный 438 зв., вѣчныи 108 зв., 263 зв., 300 зв., 352 зв., 361 зв., 367 зв., 369, 378; *вѣчны(и)* 350 зв., 391 зв., вѣ(ч)ны(и) 79 зв., вочныи [!] 369 зв.; *вѣчны(м) ор.* 51; *в' вѣчнѣмь місц.* 367 зв.; *вѣчноую ж. зн.* 109; *вѣчныхь мн. род.* 292; *вѣчныи зн.* 482 зв., вѣчнаа *с. мн. зн.* 16 зв.

вѣщаніе *ім. од. с. наз.* 468 зв.

вѣзна *ім. од. ч. зн.* 191 зв., вѣзна 117 зв., з'вѣзна 117 зв.

вѣзань *дієприкм. недок. пас. мин. од. ч. наз.* 142 зв.

вѣзеню: *оу вѣзеню ім. од. с. місц.* 463 зв.

вѣзовали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 249

вѣзна *див. вѣзна*

Г

г¹ *числ.* 4 (5), 4 зв., 5, 6 (2), 6 зв., 7 зв., 8 (2), 9, 9 зв. (2), 11, 13 (2), 16, 23 зв., 26 (2), 37, 40 зв., 48, 49, 49 зв., 50 зв., 51, 114 зв., 123 зв., 130 зв., 132, 134, 136, 138, 158 зв., 195 зв., 197, 198 зв. (2), 199, 206 зв. (2), 214 зв., 217 зв., 220, 230 зв., 235, 236 зв., 238, 240 зв., 241, 243, 335 зв., 343 зв., 348 зв. (2), 349, 356, 357 зв., 367, 368, 368 зв., 369, 378 зв., 416 зв., 427, 444 зв. (2), 448 зв., 451 зв., 457, 458, 458 зв. (2), 459 (3), 459 зв., 462 зв., 464, 468, 468 зв., 474 (3), 475 (2), 476, 477 (2), 478 (4), 479 (5), 479 зв. (2), 480 (4), 480 зв. (7), 481 зв.

г² *див. гѣ*

г' *див. гѣ*

гаваѡа *гебр.* 431

гаврилъ *ім. антроп. од. наз.* 206, 207;

гаврила род. 469 зв., *гаврила* 464

гадаринской *прикм. од. ж. род.* 248 зв.,

250; *гадарин'скы(х) мн. род.* 142 зв.,

гадарин'скыхь 44

[гадати... са]: *са... гадати дієсл. недок. інф.* 156 зв.; *са гадає(т) теп. од. 3 ос.* 93 зв.; *са гадаєте мн. 2 ос.* 161; *са гадаю(т) 3 ос.* 371 зв.; *гадалиса мин. мн. 3 ос.* 160 зв., *гадали(с)* 369 зв., *са... гадали* 177

гадиною *ім. од. ж. зн.* 39 зв., 267, 350

га(д)ка *ім. од. ж. наз.* 351 зв.

гадове *ім. мн. ч. наз.* 100

гадове *прикм. од. с. наз.* 58

газофилакїи: *в газофилакїи ім. од. ж. місц.* 379

галей *див. галїлеи*

галерѣ *ім. мн. ч. зн.* 273

галилеа *див. галїлеи*

галилеи *див. галїлеи*

галилей *див. галїлеи*

галилеяского *прикм. од. ч. род.* 90, 130;

галилеис'кы(м) ор. 115 зв.; *галилеис-*

кой ж. род. 217 зв., *галилейской*

357 зв., 439, *галиле(и)ской* 402 зв.;

по... галилейской місц. 131 зв.; *гали-*

лейского с. род. 130 зв., 207, 229, га-

- лилейсаго 225; галилейскомоу дав. 71, 154 зв.; галилейское зн. 364; при... галилейстѣ(м) місц. 29; галилейскы(х) мн. род. 25 зв.; галилейскы(м) дав. 148 зв.; галилеискыхъ зн. 279; на галилеискыхъ місц. 226 зв.
- галилеихъ:** ѿ галилеихъ див. галилеѡ(х): ѿ галилеѡ(х)
- галилеянинъ** ім. од. ч. наз. 323, 324 зв.–325; галилеяне мн. наз. 279, 357 зв.
- галилеа** див. галілеи
- галилеѡ(х):** ѿ галилеѡ(х) ім. мн. ч. місц. 279, ѿ галилеихъ 200
- галіе** див. галілеи
- галілеи** ім. топ. од. ж. род. 335 зв., галилей 122 зв., 212, 216, 223, 248 зв., 358 зв., галилеи 27, 28 зв., 30, 82 зв., 111 зв., 120 зв., 122 зв., 123, 130 зв., 186, 195, 221 зв., 324 зв., 329, 329 зв., 345, 346, 347, 353, 357 зв. (2), 358, 375 зв., 376 зв. (2), 475 зв., 476, галилеа 29, галилеа 136 зв., 459, галеи [!] 196 зв., галіе [!] 453; галилею зн. 162, 473 зв., галилею 29 зв.; галилеєю ор. 296; в галилеи місц. 27 зв., 279, 371 зв., въ галілей 330 зв., въ галилеи 372 зв., в' галилеи 77 зв., по... галилеи 132, ѿ галилеи 324 зв.
- ганить** дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 38 зв., 174
- гвоз'дей** ім. мн. ч. род. 438
- где** див. де
- где** стол. сл. 23 зв., 24 зв., 37, 43, 102 зв., 107 (3), 110, 110 зв., 114, 122, 123, 131 зв., 139, 146, 147 зв., 151 зв., 180 зв., 184, 184 зв. (2), 196, 196 зв., 223 (2), 259 зв., 260, 260 зв., 274, 276 (2), 298 зв., 305 (2), 305 зв., 317, 318, 319 зв., 343 зв., 344 зв., 349 зв. (2), 353, 355, 356 зв., 357 зв., 366 зв., 370 зв., 372 зв., 375 (2), 375 зв., 378 зв. (2), 379 (2), 385 зв., 393, 396 зв. (2), 399 зв., 400, 403, 410, 411 (3), 418, 421, 423 зв., 424 зв., 426 зв., 431 зв. (2), 434 зв., 435, 436 (3), 436 зв., 437, 441, 441 зв., 443 (3), 451 зв., 457 зв. (2), 482
- геєноу** ім. од. ж. зн. 33.2
- гели** гебр. 120 (2)
- гемонови** прикм. мн. наз. 118 зв.
- гемонь** ім. од. ч. наз. 117; гемониви дав. 117 зв., игемонови 116
- ге(н)** див. генъварь
- генисаре(т)скоую** прикм. од. ж. зн. 151 зв., генисаретъскоую 68; в... генисаре(т)скои місц. 65 зв.; генисаретъско-го с. род. 227; при... генисаре(т)ско(м) місц. 468 зв.
- генисаретъскоую** див. генисаре(т)скоую
- генъварь** ім. од. ч. наз. 458 (2), 459, 460, 461, 462, ге(н) 55, 393, 466, 466 зв.
- гер'васіа** ім. антроп. од. ч. род. 449 зв.
- геретикы** ім. мн. ч. наз. 337 зв.
- ге(т)мановой** прикм. од. ж. дав. 310 зв.
- гет'манѡ(м)** ім. мн. ч. дав. 148 зв.
- геѡ'симани** ім. топ. од. ж. наз. 112; геѡсиманію зн. 186 зв.
- геѡньскомоу** прикм. од. ч. дав. 32
- геѡргіа** ім. антроп. од. ч. род. 465, геѡр'гіа 451 зв.; геѡ(р)гіо дав. 272 зв.
- геѡр'гіа** див. геѡргіа
- [гибати са]:** са гибати див. гыбатися
- гинеть** дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 367 зв.
- гї** числ. 3, 4, 5 зв., 6 зв. (3), 8 (4), 9, 10 зв., 11 (2), 11 зв., 12 (2), 13 (2), 13 зв., 32 зв., 45, 60, 91, 92 зв., 94 зв., 96 зв., 110 зв., 123 зв. (2), 124, 136 зв., 137 зв. (2), 138, 139, 156 зв., 157, 158, 160, 162 зв., 179 (2), 199 (2), 199 зв., 223, 229, 279, 283, 300, 300 зв., 317 зв. (2), 335 зв., 357 зв., 406, 436, 444, 446 (2), 448 зв. (2), 450 зв., 452 зв., 453 зв., 454 зв., 455 зв., 456 зв., 457 зв., 459 зв., 460, 461 зв., 462 зв., 463, 464 зв., 465 (2), 469 зв., 471, 474 зв. (2), 478 зв., 479 зв., 480 зв. (2), 481
- г(л)** див. глава²
- гла(в)** див. глава²
- глава**¹ ім. од. ж. наз. 66; головы род. 149, 243 зв., 244 зв. (2), 273, 315, 393 зв., 400, 436, главы 463, 466 зв., 472 зв., гла(в) 147 зв.; головуоу зн. 149, 429 зв., 435 зв., главою 36 зв., 43, 66, 93, 109,

- 109 зв., 118 зв., 119, 149, 174 зв., 175, 183, 183 зв., 260, 407, 433; головою *ор.* 310, главою 33 зв.; на головѣ *місц.* 435 зв., по главѣ 118 зв., 193; головъ *мн. род.* 327 зв.; головы *зн.* 316; головами *ор.* 119 зв., главами 193 зв.; на глава(х) *місц.* 51
- глава² *ім. од. ж. наз.* 44 зв., 48 зв., 52, 82 зв., 89, 104 зв., 109, 121 зв., 133, 136, 139 (2), 142 зв., 152, 170, 174, 179, 183, 191 (2), 217 зв., 227, 239, 245 зв. (2), 260 зв. (2), 266, 283, 287, 295 (2), 298 зв., 308 (2), 313 (2), 317, 324, 330 (2), 346, 348 зв. (2), 352 зв., 353, 358 зв., 359, 364 (2), 376 зв., 384 (2), 388 зв., 389, 411, 421 (2), 424, 435, 438 зв. (2), 443 (3), 451, 454 зв., 462 (2), 462 зв., 463 зв., 468 зв., 473 зв., 478 зв., гла(в)а 97, г'лава 482, гла(в) 3 зв. (2), 5, 12 зв., 13, 23 зв., 26, 27 зв., 29 зв., 30, 35, 36, 38 зв., 41 зв., 45, 48 зв., 52, 55, 60, 65 зв., 68 зв., 75 зв., 82 зв., 85 зв., 89, 93 зв., 97, 100 зв., 104 зв., 109, 116, 122, 146 зв., 152, 155 зв., 159 зв., 164 зв. (2), 170, 174, 179, 196, 198 зв., 211 зв., 217 зв., 221 зв., 232, 239, 253, 266, 272 зв., 279, 283, 287, 291, 303 (2), 317, 324, 335, 346, 371 зв., 376 зв., 393 зв., 399 зв., 406, 414 зв. (2), 417 зв., 424, 429, 435, 444, 447, 450 зв., 453, 454, 454 зв., 455, 458, 459, 460 зв. (2), 462, 464 зв., 465, 466 зв., 468, 469, 469 зв., 470 зв., 471 зв., 472, 473, 473 зв. (5), 474, 477, 478 зв., 479 (4), 480 зв., г(л) 4 (12), 4 зв. (9), 5 (8), 5 зв. (9), 6, 10, 6 зв. (10), 7 (2), 7 зв. (6), 8 (10), 8 зв. (12), 9 (12), 9 зв. (11), 10 (10), 10 зв. (12), 11 (9), 11 зв. (11), 12 (10), 12 зв. (10), 378 зв. (7), 444 зв. (5), 445 (4), 445 зв. (4), 446 (3), 446 зв. (4), 447 (3), 447 зв. (3), 448 (4), 448 зв. (4), 449 (3), 449 зв. (4), 450 (4), 450 зв. (3), 451 (2), 451 зв. (3), 452 (3), 452 зв. (3), 453 (4), 453 зв. (4), 454 (2), 454 зв., 455 (2), 455 зв. (4), 456 (4), 456 зв. (4), 457 (4), 457 зв. (2), 458 (2), 458 зв. (4), 459 (3), 459 зв. (4), 460 (2), 460 зв. (3), 461 (3), 461 зв. (2), 462 зв. (3), 463 (3), 463 зв., 464 (2), 464 зв. (2), 465 (4), 465 зв. (2), 466 (3), 466 зв., 467 (3), 467 зв. (3), 468.3, 468 зв. (3), 469 (2), 469 зв. (3), 470 (4), 470 зв. (3), 471 (2), 471 зв. (3), 472 (3), 472 зв. (4), 473 (4), 473 зв. (4), 474 (8), 474 зв. (7), 475 (4), 475 зв. (5), 476 (4), 476 зв. (3), 477 (3), 477 зв. (2), 478 (13), 478 зв. (7), 479 (12), 479 зв. (15), 480, 480 зв., ла(в) 472, (л) 475 (2); гла(в) *род.* 147 зв.; главою *зн.* 265 зв., гла(в)оу 51, 110 зв., 283 зв., гла(в)у 317 зв., 321 зв., 432 зв., главѣ 118 зв., гла(в) 120 зв., 408, гл(в) 307; в... главѣ *місц.* 464, 477, в гла(в)ѣ 317 зв., в' главѣ 259 зв., в главе 482, 482 зв., в гла(в) 343 зв., 413, в' гла(в) 71 зв. (2), 112 зв., 119 зв.; в лгав(ѣ) [!] 312 зв.; главы *мн. наз.* 443 (2); гла(в) *род.* 20 зв., 203 зв., главъ 123 зв., 128 зв., 198 зв., 340 зв., гла(в) 20 зв., 203 зв.; глава(м) *дав.* 13; главы *зн.* 443, 443 зв., 444; ѿ главахъ *місц.* 443
- гла(в)а див. глава²
 г'лава див. глава²
 гла(с) див. голо(с)
 гласающа(г)[о] *дієприкм. недок. акт. теп.*
од. ч. род. 129 зв.
 глась див. голо(с)
 глекъ *ім. од. ч. зн.* 356; в' глекоу *місц.* 184 зв., 318
 глины *ім. од. ж. род.* 384 зв.
 глѣти *дієсл. недок. інф.* 29, 65; глѣю *теп.*
од. 1 ос. 31 зв., 32, 33, 33 зв., 34, 35, 35 зв., 37 зв., 38, 42 зв., 49 зв., 50 зв. (2), 52, 53 (2), 54, 54 зв., 57 зв., 61 (2), 74, 112, 163 зв., 450, глѣа 32 зв., 33 зв., 36 зв.; глѣши *2 ос.* 18; глѣ(т) *3 ос.* 18 зв., 126 зв., глѣть 16, 18 зв.; глѣте *мн. 2 ос.* 72 зв., глѣте 53 зв. (2); глѣють *3 ос.* 17 зв., 58, глѣо(т) 17 зв.; глѣа *аор. од. 3 ос.* 28 зв., 63; глѣахъ *імперф. мн. 3 ос.* 18 зв.; глѣаль *мин. од. ч. 3 ос.* 60, 63; глѣи *наказ. од. 2 ос.* 18 зв.; глѣай *дієприкм. акт. теп. од. ч. наз.* 50; глѣюща *дав.* 59 зв., глѣщю 46 зв., 59 зв.;

- 262 зв., 328 зв. (2), 358 зв. (3), 431; *годину зн.* 86 (2), 86 зв., 104, 104 зв., 120, 194–194 зв., 205, 215 зв., 276 зв., 277 зв., 285; *о... годинѣ мiсц.* 86, 86 зв., *по... годинѣ* 322 зв., 323, *ѿ годинѣ* 103 зв., 182 зв.; *годинь мн. род.* 394 зв., 443 зв., 444, 448 зв., 451 зв., 455, 458, 462 зв., 464, 464 зв., 467, 469, 471, *години зн.* 465 зв.
- годи(т)...** (с) див. **ГОДИТСА**
- ГОДИТСА** *дієсл. недок. теп. безос.* 360, 428, *годи(т)са* 56 (2), 82 зв., 116 зв., 148, 280 зв., 290 зв., 355, *ГОДИТ'СА* 65 зв., 82 зв., 164 зв. (2); *ГОДИТЬ...* са 233, *годи(т)...* са 95, 136, 175 зв., 283 зв., 310, *годи(т)...* (с) 390 зв., са... *ГОДИТЬ* 31, 135 зв., 232, са... *годи(т)* 136; *ГОДИЛОСА мин. од. с. безос.* 82, 281
- годи(т)СА** див. **ГОДИТСА**
- ГОДИТ'СА** див. **ГОДИТСА**
- ГОДИ(Т)...** са див. **ГОДИТСА**
- [ГОДИ(Т)...** са]: са... **ГОДИ(Т)** див. **ГОДИТСА**
- [ГОДИТЬ...** са]: са... **ГОДИТЬ** див. **ГОДИТСА**
- ГОДИЩА** *ім. од. с. род.* 476 зв.; **ГО(ДИ)ЩЕ** *зн.* 125, 201 зв.
- ГОДНО** *присл.* 27, 55, 55 зв., **ГОД'НО** 232 зв.
- ГОД'НО** див. **ГОДНО**
- ГО(Д)НЫИ** *прикм. од. ч. наз.* 49 зв.; **ГО(Д)НО-** *го род.* 277 зв., 326; *годноюю ж. зн.* 328 зв.; **ГО(Д)НИ** *мн. наз.* 94; **ГОД'НЫИ** *зн.* 218 зв.; **ГО(Д)НЫМИ** *ор.* 311 зв.
- ГОДОВОЕ** *прикм. од. с. зн.* 481
- ГОДЬ** *ім. од. ч. зн.* 476 зв.
- ГОЛ'ГОФА** *ім. од. ж. наз.* 431 зв., **ГЛ'ТЬГОѦ** 119, 450; **ГОЛ'ГОФОУ** *зн.* 193
- ГОЛЕНІЙ** *ім. мн. ж. род.* 433 зв.; **ГОЛЕНИ** *зн.* 433 зв. (2)
- ГОЛОДЕ(В)** *прикм. од. ч. наз.* 55 зв., **ГОЛО-** *день* 232 зв., 368; **ГОЛОД'НИ** *мн. наз.* 55; **ГОЛОДНЫ(Х)** *зн.* 71 зв.
- ГОЛОДЕНЬ** див. **ГОЛОДЕ(В)**
- ГОЛОДЬ** *ім. од. ч. наз.* 224 зв., 288 зв.; **ГО-** *лодоу род.* 289; **ГОЛОДОВЕ** *мн. наз.* 101 зв., 180, 314
- ГОЛОМЬ:** **ПО ГОЛОМЬ** *прикм. од. с. мiсц.* 188 зв.
- ГОЛО(С)** *ім. од. ч. наз.* 399 зв., 403 зв., **ГОЛОСЬ** 130, 160, 208 зв., 217 зв., 257 (2), 403 зв., **ГЛА(С)** 4, 4 зв., 5 (2), 5 зв. (2), 6 (3), 6 зв. (2), 7, 8 (3), 8 зв., 9 (3), 9 зв. (2), 10 (3), 10 зв. (2), 11 (3), 11 зв. (2), 12 (3), 25, 27 зв., 76, 446 зв. (2), 447 зв. (2), 448 (2), 451, 452 зв., 453 зв., 455, 455 зв., 456 зв., 458, 459, 460, 460 зв., 462, 462 зв., 463, 463 зв., 464, 465, 465 зв., 467 зв., 468 зв., 469 зв., 471 зв. (2), 472 зв., 474, 480 (8), 480 зв. (18), 481 (10), **ГЛАСЬ** 220 зв., 343; **ГО-** *лосоу род.* 389 зв., **ГОЛОСА** 103, 363, 389, 390 зв., 391 зв., 428 зв., **ГЛАСА** 26, 56 зв., 129 зв., 218; **ГОЛО(С)** *зн.* 194 зв., 352, **ГОЛОСЬ** 349 зв., 361 зв., 362, **ГЛАСЬ** 269; **ГОЛОСО(М)** *ор.* 296 зв., 307, 328 зв., **ГОЛОСОМЬ** 194 зв., 195, 208 зв., 225, 249, 296 зв., 302 зв., 397 зв., 405, **ГОЛО-** **СѦ(М)** 143, **ГЛАСОМЬ** 131, 200, **ГЛАСѦ(М)** 120 (2); *по голосоу мiсц.* 389; **ГОЛОСОВЕ** *мн. наз.* 326 зв.; **ГЛАСЫ** 480, **ГЛАСОВЕ** 481; **ГЛАСОВЬ** *род.* 481; **ГОЛОСАМИ** *ор.* 324 зв., **ГОЛОСЫ** 326 зв.
- ГОЛОСНО** *присл.* 252 зв., **ГОЛОС'НО** 107 зв.
- ГОЛОС'НО** див. **ГОЛОСНО**
- ГОЛОСЬ** див. **ГОЛО(С)**
- ГОЛОУБИНОМЬ:** **В...** **ГОЛОУБИНОМ** *прикм. од. с. мiсц.* 217 зв.
- ГОЛОУБЬ** *ім. од. ч. наз.* 220, 344; **ГОЛОУБА** *род.* 27 зв., 130; **ГОЛЖБИ** *мн. наз.* 16 зв., **ГОЛОУБІЕ** 50; **ГОЛОУБЫ** *зн.* 90, 172, 347 зв. (2)
- ГОЛОУБАТЬ** *ім. мн. с. род.* 214
- ГОЛША(Н)СКА(Г)[О]** див. **ГОЛШАН'СКОГО**
- ГОЛШАН'СКОГО** *ім. од. ч. род.* 482 зв., **ГОЛ-** **ША(Н)СКА(Г)[О]** 481 зв.
- ГОМОРОѦ(М)** *ім. мн. ж. дав.* 147 зв.
- ГОМОРЬСТ'БИ** *прикм. од. ж. дав.* 49 зв.
- ГОНОВЬ** *ім. мн. ч. род.* 331, 366, 395
- ГОНЧЕРЕВО** *прикм. од. с. зн.* 116 зв.
- ГОНА(Т)** *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 50 зв. (2); **БОУДЕТЕ** **ГОНИТИ** *майб. мн. 2 ос.* 100; **ГОНЕНЬ** *дієпрікм. пас. мин. од. ч. наз.* 249 зв.

гора *ім. од. ж. наз.* 218; горы *род.* 31, 41 зв., 76, 160, 170, 224 зв., 234, 257 зв., 306, 307; горѣ *дав.* 77 зв., 89, 91, 139 зв. (2), 172 зв.; гороу *зн.* 28, 30, 67, 71, 75 зв., 111 зв., 123, 137, 150 зв., 159 зв., 186, 222, 233 зв. (2), 256, 321, 364 (2), 365 зв., 376 зв., 468 зв.; на горѣ *місц.* 101, 179 зв., 252 зв., 317 (2), 318, 355 (2), 466 зв.; горь *мн. род.* 482; горами *дав.* 327; горы *зн.* 101 зв., 181, 208, 315; на гора(х) *місц.* 80, 143 (2)

гораздъ *част.* 263

гор'дыа *прикм. мн. зн.* 209

гордѣа *ім. антроп. од. ч. род.* 458 зв.

горе *виг.* 54 (2), 79, 98 (3), 98 зв., 99 (2), 99 зв. (2), 111, 185 зв., 261 зв. (2), 270 зв., 271, 271 зв. (2), 272, 315, 445, 456

гори(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 362 зв.

го(р)ко *присл.* 475, гор'ко 109, гръко 116, 191, 323 зв.

гор'ко *див. го(р)ко*

гор'лячокъ *ім. мн. ж. род.* 214

гор'немъ: ѿ гор'немъ *прикм. од. с. місц.* 337, ѿ горьнемъ 337 зв.; гор'ная *мн. зн.* 464, гор'няжа 472 зв.

гор'чич'но *див. горчичное*

горчичное *прикм. од. с. наз.* 295 зв., гръчи(ч)ное 141 зв., гор'чич'но 77 зв.; го(р)чичномѣ *дав.* 279, гор'чичномуу 63, гор'чич'номуу 281, горчичноу 456 зв.; ѿ... гор'чично(м) *місц.* 60; ѿ... гор'чично(м)ь 139

гор'ше *присл.* 59 зв., 121 зв., гръше 268 зв.

горшить *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 163 зв.; горшили *мин. мн. 3 ос.* 159

горо(д) *ім. од. ч. наз.* 31; города *род.* 260 зв., града 90 зв., 474; градоу *дав.* 49 зв.; градъ *зн.* 45, гра(д) 28; въ городѣ *місц.* 109, в' градѣ 25 зв., 50 зв.; градовъ *мн. род.* 66, 151 зв., 457 зв., 472 зв., гра(д) 49 зв.; 454 зв.; градо(м) *дав.* 226 зв.; грады *зн.* 48, 49, 50 зв., 470 зв.; в граде(х) *місц.* 445 зв., въ граде(х) 469 зв., в' градѣ(х) 52 зв.

горьнемъ: ѿ горьнемъ *див. гор'немъ: ѿ гор'немъ*

горачеє *прикм. од. с. наз.* 298; горачіи *мн. наз.* 276

горачесть *ім. од. ж. зн.* 86 зв.

господар'ны(и) *прикм. од. ч. наз.* 92 зв.; господарномуу *дав.* 64 зв., господарьномѣ 85 зв.

господарь *ім. од. ч. наз.* 50 зв., 82, 86, 93, 104, 104 зв. (2), 106, 106 зв., 107, 175, 183, 276, 276 зв., 277 (4), 291 зв., 416, 448, 454, гос'подарь 104 (2), 106 зв., г(с)пдарь 292, г(с)дрь 309 зв.; господара *род.* 106, 277 зв., 291 зв., 416 зв.; господареви *дав.* 62–62 зв., 184 зв.–185, 264 зв., 285 зв. (2), 318, гос'подареви 86 зв., г(с)пдареви 291 зв., г(с)древи 82, г(с)пдроу 304 зв.; господара *зн.* 50 зв.; господаремъ *ор.* 232 зв., 408, госпо(д)ре(м) 50 зв., господарѡ(м) 136; господароу *кл.* 121 зв., г(с)пдроу 305, г(с)дроу 81 зв., 305; господареве *мн. наз.* 306 зв.; господарей *род.* 71; господаремъ *дав.* 35, г(с)пдаремъ 292 зв., г(с)пдре(м) 291

гос'подарь *див. господарь*

господинь *ім. од. ч. наз.* 104, г(с)пднъ 285 зв., г(с)пнъ 81, 81 зв., 82; господина *род.* 106 зв., гос'подина 106 зв.; господиноу *дав.* 48; г(с)пдина *зн.* 435, г(с)пдина 276, 436, г(с)дна 260 зв.; г(с)пдиномъ *ор.* 407 зв. (2); господине *кл.* 106 зв., 333, гос'подине 107, 402 зв., г(с)пдне 436 зв., гїе 154 зв.; господинома *дв. ор.* 37

госпо(д)ствоую(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 88

господоу *ім. од. ж. наз.* 259

госте(м) *ім. од. ч. ор.* 108 зв., 109, гостемъ 260 зв., гос'те(м) 108, гос'темъ 108

гос'те(м) *див. госте(м)*

гостемъ *див. госте(м)*

гос'темъ *див. госте(м)*

гостин'ницѣ *ім. од. ж. род.* 264 зв.

гостин'ныи *прикм. од. ч. наз.* 185; в'... гостин'ном *місц.* 212 зв.

готовати *дієсл. недок. інф.* 211; готовайте *наказ. мн. 2 ос.* 218

готовыи *прикм. од. ч. наз.* 187, готовь 94, 320, 372; готовы *мн. наз.* 94, 104, 276 зв., готовый 105 зв.

готовь див. **готовыи**

грабежовь *им. мн. ч. род.* 270 зв.

грабеж'ства *им. од. с. род.* 99

греблиса *дiесл. недок. мин. мн. 3 ос.* 366

грекове *им. мн. ч. наз.* 402; греко(в) *род.* 375; греки *зн.* 375

грецки *присл.* 78, гре(ц)ки 78

гре(ц)ки див. **грецки**

грѣшкой *прикм. од. ж. род.* 366 зв.;

грѣцкими *мн. ор.* 328

грѣчка *им. од. ж. наз.* 154

грѣшникомъ *им. од. ч. ор.* 287, грѣш'ни-
комъ 288; ѿ... грѣшницѣ *мiсц.* 288 зв.;

грѣш'никоу *кл.* 38 зв.; грѣшници *мн. наз.* 134 зв., 287–287 зв., грѣш'ници 236 (3), грѣшници 45 зв.; грѣш'никовь *род.* 387 зв.; грѣш'никомъ *дав.* 113, 187 зв., 236 зв., 243 зв., грѣш'никѡ(м) 53 зв.;

грѣш'ники *зн.* 46, грѣш'ники 453, грѣш'ники 287 зв.; грѣш'ники *ор.* 45 зв.–46, грѣш'ники 230 зв.–231, грѣш'ники 134 зв. (2)

грѣш'никомъ див. **грѣшникомъ**

грѣш'ныи див. **грѣшныи**

грѣш'ѣйшими *прикм. мн. ор.* 279

грив'нѣ: ѿ грив'нѣ *им. од. ж. мiсц.* 287; гривень *мн. род.* 288, 303, 304 зв.

григоріе *им. антроп. од. ч. наз.* 482; гри-
горіа *род.* 448, 453 зв., 454, 461 зв. (2), 482; григорію *дав.* 104; григорые(м) *ор.* 481 зв.

гробовыхъ *прикм. мн. род.* 196 зв.; гро-
бовы(м) *дав.* 121, гробовымъ 196

гробъ *им. од. ч. наз.* 434 зв. (2), 475 зв.; гроба *род.* 122, 122 зв., 197, 330, 330 зв., 332, 397 зв., 402, 435, 476 зв., 477 зв., гробоу 121, 435; гробоу *дав.* 196 зв., 331, 332 зв., 397, 435 (2), 435 зв. (2); гробъ *зн.* 116, 121 зв., 122, 196 (2), 330, 396 зв., 435 зв., 436, гроба 329 зв., гробоу 121 зв.; гробомъ *ор.* 436; в гробѣ *мiсц.* 324, 329 зв., 397 зв., въ гробѣ 149, 191, в' гробѣ 121, 395; гро-

бове *мн. наз.* 120 зв., 271; гробовь *род.* 44, 120 зв., гробъ 142 зв.; гробо(м) *дав.* 99 зв.; гробы *зн.* 99 зв., 271 зв. (2), 456; в гробѣ(х) *мiсц.* 143, въ гробѣ(х) 362, в' гробѣхъ 142 зв., в' гробохъ 249

гроз'діа *им. мн. ж. зн.* 238, гроз'ды 40

гроз'ды див. **гроз'діа**

грозиль *дiесл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 137

грозне *присл.* 328

грозьбою *им. од. ж. ор.* 255 зв.

громадать *дiесл. недок. теп. од. 3 ос.* 274 зв.

громогласного *прикм. од. ч. род.* 336

громовымъ *прикм. од. ч. ор.* 339

громъ *им. од. ч. наз.* 339, 403 зв.; громоу *род.* 137 зв.

гроша *им. од. ч. род.* 78; грошь *зн.* 78, 310; грошеи *мн. род.* 244, гроши 150, 288, 303, 305 зв., 364 зв., грошій 400 зв.; грошѣ *зн.* 264 зв., 304 зв.

грько див. **го(р)ко**

грьнцоу *им. од. ж. зн.* 185, 318

грьчи(ч)ное див. **горчичное**

грьшаа *прикм. од. ж. наз.* 46 зв.; гор'ше-(г)[о] *с. род.* 360 зв.; гор'шее *зн.* 347, гръшее 144 зв.; горшихъ *мн. род.* 268 зв., гръши(х) 59

грьше див. **гор'ше**

грѣдыи див. **градныи**

[грѣеть са]: са грѣеть *дiесл. недок. теп. од. 3 ос.* 190; грѣльса *мин. од. ч. 3 ос.* 426 зв., грѣл'са 189, 427; грѣлиса *мн. 3 ос.* 426 зв.

грѣзь *им. од. ж. зн.* 383 зв.

грѣ(х) *им. од. ч. наз.* 57 зв., грѣхъ 388 зв.; грѣха *род.* 55 зв., 377 зв., 388 зв., 417 (2), грехоу 417; грехоу *дав.* 382; грѣ(х) *зн.* 430 зв.; грехомъ *ор.* 380 зв.; ѿ грѣсѣ *мiсц.* 418 зв. (2); грѣхы *мн. наз.* 138 зв.; грѣховь *род.* 211, 218, 334 зв., 111 зв., 129 зв., грѣ(х) 23; грѣхо(м) *дав.* 17; грѣхы *зн.* 45 (2), 133 зв., 173, 229 зв. (2), 230 (2), 245 (2), грехы 78 зв., 127, 129 зв., 133, 133 зв., 134, 266, 343 зв., 380 зв., 437 зв., грехи 26 зв., грѣси 45, грѣхове 133 зв., 140, 245; въ

гресе(х) місц. 379 зв., въ гресехъ 388,
в' гресехъ 379, в' грехохъ 379 зв.

грѣхъ див. грѣ(х)

грѣшень див. грѣшныи

грѣше(т)са дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.
146 зв.

грѣш'ница ім. од. ж. наз. 243 зв.

грѣшныи прикм. од. ч. наз. 387, грѣш'ныи
228, греш'ныи 386; грѣшень 387;
грѣш'номуу дав. 300; грѣшного зн.
303 зв., грѣш'ного 226 зв., грешного
298 зв.; в'... грѣшнѣмъ місц. 159;
грѣш'ная ж. наз. 239, грѣш'на 244;
грѣшны(х) мн. род. 330 зв.,
грѣш'ныхъ зн. 231, греш'ны(х) 134 зв.,
грешны(х) 482

грѣш'ныи див. грѣшныи

градъи дієприкм. недок. акт. теп. од. ч.
наз. 283, грѣдыи 445

г(с)дрь див. господарь

г'скы(м) прикм. мн. дав. 3 зв.

г(с)пцарь див. господарь

г(с)пцнь див. господиць

г(с)пнь див. господиць

гоубоу ім. од. ж. зн. 120, 433, гоубѣ 194 зв.

гоубѣ див. гоубоу

гоуг'нивѣмъ: о гоуг'нивѣмъ прикм. од. ч.
місц. 124

гоумно ім. од. с. зн. 27, гоум'но 219 зв.

гоум'но див. гоумно

гоуріа ім. антроп. од. ч. род. 453

гыбатиса дієсл. недок. інф. 179, са ги-
бати 182

гѣ ім. од. ч. наз. 16, 31, 31 зв., 32 зв., 33, 34,
35, 36, 37, 38, 38 зв., 39, 39 зв., 40,
40 зв., 49, 49 зв., 50 зв., 51 зв., 53 зв.,
54 зв., 55 зв., 57 зв., 60, 62, 62 зв., 64,
73, 79 зв., 80 зв., 81, 85 зв., 89, 91 зв.,
92 зв., 93, 93 зв., 96 зв., 99, 99 зв.,
101 зв., 102, 103 зв. (2), 104, 105, 105 зв.,
107 зв., 109, 117, 122, 141, 144, 158 зв.,
163 зв., 165 зв., 170 зв., 172 зв., 174,
177, 177 зв., 178, 180, 180 зв., 181 зв.,
182 зв., 198 (2), 201 зв., 206 зв., 207 зв.,
209, 210 зв., 212 зв., 213, 235, 236,
236 зв., 238, 240 зв., 243, 246, 247,

255 зв., 258, 260 зв. (2), 262, 262 зв.,
263, 267, 268 зв., 269 зв., 270 зв., 271 зв.,
272 зв., 273, 274, 275 зв., 277 (2),
277 зв., 281, 285, 288 зв. (2), 291 (2),
292, 293, 293 зв., 295, 297 зв., 298 зв.,
299, 299 зв., 304, 306 зв. (2), 309, 312,
312 зв., 313 зв., 314, 316, 320, 323, 338,
338 зв., 339, 350, 350 зв., 360 зв.,
361 зв., 362 зв., 367, 368, 368 зв., 369,
370, 378, 379, 380, 381 зв., 382 зв.,
388 зв., 389, 389 зв., 390, 391 зв., 403,
403 зв., 404, 410, 411, 412, 413, 414,
414 зв., 415 зв., 416 зв., 417 зв., 419,
420, 438, 439 зв. (2), 440 зв., 445 зв. (3),
446 зв. (2), 447 (4), 448 зв., 449 (2), 450,
450 зв., 451 (2), 451 зв., 452 (4), 452 зв.,
453 (2), 454 (3), 454 зв., 455 (2), 455 зв.
(3), 456 (3), 456 зв. (2), 457, 457 зв.,
458, 458 зв., 459 зв., 460 зв. (2), 461 (4),
461 зв., 462 (2), 463 (3), 464, 464 зв. (2),
465 (2), 465 зв., 466, 466 зв. (2), 467 (2),
467 зв., 468 (2), 469 зв. (3), 470 (2),
470 зв., 471 (3), 471 зв., 472, 472 зв.,
473 (3), 474, 474 зв., г' 462 зв., г' 51; га
род. 5, 20 зв., 23, 25, 93, 121 зв., 175,
208 зв. (2), 330, 443, 456 зв., 458, 459,
462 зв. (2), 472, 474 зв., 476 зв.;
г(с)пцви дав. 206, гѣи 33 зв., 96 зв.,
178, 202, 214, 312, 338, 338 зв. (2),
446 зв., 448, 455, 455 зв., 456 зв., 460,
460 зв., 464, 469 зв., 472 зв., 476,
г(с)доу 28 зв., Гоу 205 зв., 222 зв., 304;
гѣа зн. 14 зв., 15, 28, 96 зв., 124 зв., 125,
177 зв., 199, 200, 208 зв., 211 зв., 221,
223, 263 зв., 312, 335 зв., 393 зв., 437,
437 зв. (2), 463 зв. (2), 471 зв., 477 зв.,
481 зв.; господемъ ор. 178, господе(м)
96 зв., 97, гѣъ 448, 455, 455 зв., 460,
460 зв., 469 зв., 472 зв., г(с)пде 312; гѣ
кл. 40 зв. (4), 41 зв., 42 (2), 43 зв. (2),
46 зв., 47 зв., 54 зв., 62 зв., 64 зв., 67 зв.,
68, 70 зв. (2), 71, 74 зв., 75 зв., 77,
80 зв., 88 зв. (3), 92, 105 зв. (2), 106,
108, 108 зв., 111 (3), 132 зв., 161 зв.,
185 зв. (2), 228, 228 зв., 238 (2), 239 зв.,
259 зв. (2), 260 (2), 262 зв. (2), 265 зв.,

266, 276 зв., 280, 281 зв., 282 (2), 298 зв.,
303, 304, 305 зв., 320, 320 зв., 322,
328 зв., 354, 354 зв., 355, 358, 359 зв.,
367 зв., 371, 378, 388 (2), 394, 395 зв.,

396, 396 зв., 397 (2), 404 зв., 406, 406 зв.,
407, 409, 410 зв. (2), 411, 411 зв., 413,
440 зв., 441 (2), 441 зв. (2), 463 зв., 465,
474, 482

Д

Д числ. 4 (2), 4 зв. (3), 5, 5 зв. (2), 6 (2), 6 зв.
(2), 7 зв., 8 (3), 9 (2), 9 зв., 10, 11 зв., 13
(2), 24 зв., 27 зв., 28 зв., 29, 41 зв.,
42 зв., 52 зв., 53 зв., 54, 54 зв., 55,
93 зв., 123 зв. (2), 131, 132 зв., 139, 146,
154 зв., 161, 198 зв., 221 зв., 232, 243 зв.,
245 зв., 246, 248, 253, 253 зв., 254,
255 зв., 330, 335 зв., 344, 351 зв., 359,
364, 370, 371 зв., 378, 379, 380, 427,
427 зв., 431, 437, 444, 444 зв. (2), 445,
446 зв., 447 зв., 448, 449, 451, 451 зв.,
452 зв. (2), 453 зв. (2), 454 зв., 455 (2),
455 зв., 456 зв., 457, 458, 458 зв., 459,
459 зв. (2), 460, 460 зв., 462, 462 зв.,
463, 464 (2), 465, 465 зв. (2), 467 зв. (2),
468 зв., 469 (2), 469 зв., 470 зв., 471 зв.
(3), 472 зв. (2), 473 зв., 474 (4), 475 (2),
477 (2), 478 (4), 478 зв., 479, 480 (4),
480 зв. (5), 481

*да*¹ *част.* 16 (2), 16 зв. (2), 17 зв., 18 (2),
24, 27 зв., 28, 31, 35 (3), 36 зв., 47 зв.,
48, 48 зв., 66 зв., 140, 144 зв., 266 (3),
445 зв., 446 зв., 449, 451, 451 зв., 458 зв.
(2), 463 зв., 475, 477 зв.

*да*² *спол.* 60, 334

дабы спол. 319 зв.

даваню им. од. с. дав. 164 зв.

давати дієсл. недок. інф. 39 зв., 267, 310,
482; *даваєшь теп. од. 1 ос.* 35; *даває(т)*
3 ос. 109, 347; *боудоу(т) давати майб.*
мн. 3 ос. 93; *дава(л) мин. од. ч. 3 ос.*
136, 150 зв., *даваль* 104, 111, 156,
254 зв., 403 зв., 440 зв., *даваль* 206 зв.;
давали мн. 3 ос. 72, 103 зв., 193, 308,
324 зв., 365; *давай наказ. од. 2 ос.*
367 зв.; *давайте мн. 2 ос.* 39, 49, 237,
270 зв., *давай(те)* 468; *давани дієприкм.*

пас. мин. мн. наз. 176 зв., *даваны(и)*
400 зв.

давить дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.
81 зв.

дав'но присл. 54, 262, 359 зв.

давыдовъ прикм. од. ч. наз. 88 зв., 221

дав'ныхъ прикм. мн. род. 325

дале присл. 178, 190, 439 зв., *дал'ѣи* 153,
291, *дал'ѣи* 332 зв.

далеко присл. 69, 152 зв., 182 зв., 235, 287,
289 зв., 309, 439 зв.

далек'ю прикм. од. ж. зн. 174, 288 зв.,
далекою 304 зв., *дале(ч)* 200 зв.

далекою див. далек'ю

дале(ч) див. далекоую

дал'маноуцьскыхъ прикм. мн. род. 156

дал'ѣи див. дале

дал'ѣи див. дале

дамаскина ім. антроп. од. ч. род. 455

данила ім. антроп. од. ч. род. 180 зв.,
даніла 456; *данило(м) ор.* 101 зв.

даніла див. данила

дань ім. од. ж. зн. 95, 175 зв., 308, 310;
дани род. 324 зв.; *о дани місц.* 174;
дани мн. зн. 78

дар' ім. од. ч. наз. 98 зв., *дарь* 153; *дар' зн.*
32, *дарь* 32 (2), 41 зв., 98 зв., 337 зв.,
338, 353 зв.; *дарь* 32; *дар'о(м) ор.* 98 зв.;
дары мн. зн. 23 зв., 24 зв., 39 зв., 267,
313 (2)

даремно присл. 69

дар'мо присл. 417

дароую дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 69;
дароуе(т) 3 ос. 298 зв.; *дароваль мин.*
од. ч. 3 ос. 241 зв.

дарь див. дар'

да(ст)са див. дастьса

дастьса *дієсл. док. майб. 3 ос.* 39, да-
(ст)са 60 зв., дасть... са 50, са... дасть
168 зв.; дальса *мин. од. ч. 3 ос.* 333 зв.

дасть... са *див. дастьса*

[дасть... са]: са... дасть *див. дастьса*

дати *дієсл. недок. інф.* 48 зв., 51 зв. (2), 58,
66 (2), 75 зв., 83, 87, 88, 95, 107, 110,
168 зв., 175 зв., 184 зв., 211 (2), 266 зв.,
275 зв., 278, 289, 317 зв., 369 зв.; даю
теп. од. 1 ос. 262 зв., 300, 328 зв., 410,
413 зв., 414; дає(т) *3 ос.* 352 зв., 367 зв.,
даєть 39 зв., 60, 347, 352 зв., 413 зв.,
даєть 34 зв.; даємы *мин. 1 ос.* 443; даєте
2 ос. 99, 236, 270 зв.; дають *3 ос.* 236 зв.;
да(м) *майб. од. 1 ос.* 28, 86, 148 зв. (2),
304, 314 зв., 354 зв., 369 зв., 391 зв.,
дамь 74, 222 (2), 369 зв.; дасть *3 ос.* 75,
159, 175, 181 зв., 207 зв., 266 зв., 267,
267 зв., 367 зв., 395 зв., 425 зв., 445,
дас'ть 103, да(ст) 16 (2), 78, 93, 412,
416, 420, 421 зв.; дамо *мин. 1 ос.* 150,
175 зв. (2); дадите *2 ос.* 451 зв., 453 зв.;
дадоу(т) *3 ос.* 237; даль *мин. од. ч. 1 ос.*
168, есми даль 423, ес'ми... даль 408,
да(л) есми 422, даль есми 253 зв.,
423 зв.; еси даль *2 ос.* 149, еси... да(л)
422 зв., еси... даль 168, 305 зв., 422 (3),
422 зв., 423 зв. (2), 424, 425, даль еси
244 зв., 290 зв., 421 зв. (3), 422 (2);
да(л) *3 ос.* 111 зв., 303, дал' 367 зв.,
373 зв., даль 33, 41 зв., 48 зв., 66, 67,
82, 88, 92 зв., 105 зв., 111 зв., 113 зв.,
118 зв., 137, 147, 149, 164 зв., 169,
182 зв., 185 зв., 192 зв., 194 зв., 195 зв.,
214, 232 зв., 241, 253, 258, 264 зв.,
292 зв., 295, 304 зв., 308 зв., 309, 318 зв.
(2), 342, 350 зв., 353, 354, 361 зв., 362
(2), 363, 365, 367 зв. (2), 368 (2), 373 зв.,
392, 406, 406 зв., 409, 426, є(ст) даль
91, 173 зв., єсть... даль 252 зв.; дала *ж.*
3 ос. 149; дало *с. 3 ос.* 139 зв. (2);
далис'те *мин. 2 ос.* 108, 108 зв.; дали
3 ос. 60 зв., 67, 116, 117, 118 зв., 119,
122 зв., 170 зв., 175 зв., 210, 252 зв.,
297, 309, 313, 366 зв., 402; еси былъ
даль *дмин. од. ч. 2 ос.* 106, 106 зв.;

быль... даль *3 ос.* 304 зв., 321 зв., даль
быль 188; дай *наказ. од. 2 ос.* 34, 66,
168, 266, 266 зв., 303, 353 зв., 354,
354 зв., даи 78, 84 зв., 235 зв., 387,
458 зв., 482 зв., да(и) 288 зв., даж'дь
36; нехай... дасть *3 ос.* 219; дайте *мин.*
2 ос. 66 зв., 69 зв., 95, 107, 146, 305 зв.,
311 (2), 400 зв., дайте 150, 176, 183 зв.,
254 зв., да(и)те 289 зв., 462, дайте 95;
дал' бы *ум. од. ч. 3 ос.* 114, 276 зв., 354,
даль бы 104, бы... даль 409 зв.; дали
быхмо *мин. 1 ос.* 427 зв.; дав'шаго
дієприкм. акт. мин. од. ч. зн. 45 зв.;
дань *нас. мин. од. ч. наз.* 93 зв., 375 зв.;
дана *ж. наз.* 66, 123, 146 зв., 222; по...
дан'ной *місц.* 482 зв.; дано *с. наз.* 38,
58 зв., 60 зв. (2), 72 зв., 83 зв., 93, 107,
109 зв., 139 зв., 141, 156 зв., 180 зв.,
183 зв., 223, 237, 246 зв., 247 зв., 263,
267, 269, 277 зв., 305 зв., 316 зв.,
351 зв., 371, 400 зв., 430 зв., 482; даны
мин. наз. 121 зв., 275 зв.; даючи *дієприсл.*
теп. 428; дав'ши *мин.* 72, 174, давъ 72
дахъ *ім. од. ч. зн.* 133 зв.; на дахоу *місц.*
101 зв., 181, 298; на дах(х) *мин. місц.*
51

дбаєши *див. д'баєш'*

д'баєши *див. д'баєш'*

д'баєш' *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 265 зв.,
д'баєшь 95, дбаєши 175 зв., д'баєши
142; (д)бає(т) *3 ос.* 390; почне(т)...
д'бати *майб. од. 3 ос.* 292 зв.; д'бали
мин. мин. 3 ос. 94, 310; д'байте *наказ.*
мин. 2 ос. 104

д'баєшь *див. д'баєш'*

два *числ. ч. наз.* 17 (2), 44, 47 зв., 78, 80 зв.
(2), 83, 85 зв., 87 зв., 88 зв., 104, 165,
244, 256 зв. (2), 278, 298 зв., 299 зв. (2),
320 зв., 327, 330, 331 (2), 344 (2), 439,
454 зв., 473, д'ва 114 зв.; дво(х) *род.* 25,
80, 378 зв., двохъ 183, 344 зв., д'во(х)
117 зв., двоу 92, д'воу 118; дво(м) *дав.*
35, 291, 292 зв.; дво(х) *зн.* 88, 184 зв.,
304, двохъ 170, два 29, 44 зв., 52 зв., 80,
91 зв., 98, 105 зв., 106 (2), 106 зв. (2),
119 зв., 147 (2), 179, 186 зв., 191, 193 зв.,

221, 241, 260 зв., 264 зв. (3), 273 (2), 288 зв., 300, 313, 394, 431 зв., 436, 473, 475 зв., 476, д'ва 106 зв., 278, 357, двоу 29 зв., 89, двѣма *ор.* 37, 324, 429; на дво(х) *місц.* 481 зв., по двоохъ 357, по д'во(х) 109, о двоу 89, о двою 13 зв., 14 зв. (2); двѣ *ж. наз.* 104, 298 зв., 378 зв. (2), 457 зв., 478 зв. (2), 479 (4), 479 зв. (2); двѣ *зн.* 34, 51, 66 зв., 67, 79 (2), 125, 143 зв., 150, 150 зв., 163 зв., 164 (2), 219, 227, 254 зв. (2), 346, д'вѣ 147, 364 зв.; двѣма *ор.* 65 зв., 197, 364; на д'во(х) *місц.* 96 зв., о... двою 13 зв., 124, 199 зв.; о двою *с. місц.* 93 зв.

д'ва див. два

дѣаа *ім. од. ж. наз.* 23; дѣы *род.* 336, дѣѣи

дав. 207 (2); о... девахъ *місц.* 15

двадеса(т) ѿ *числ. од. ж. наз.* 313

двадеса(т) и па(т) *числ. зн.* 366

двадесать и четыре *числ. зн.* 203 зв.

двадесать патаа *числ. од. ж. наз.* 104 зв.

двадесать шестаа *числ. од. ж. наз.* 109

двадеса(т) осмаа *числ. од. ж. наз.* 121 зв.

дванадеса(т) див. дванадесать

дванадесать *числ. наз.* 245 зв., 254, 394 зв.,

дванадеса(т) 318 зв.; дванадесати *род.*

251, д'ванадесато(х) 113, дванадесате(х) 371,

дванадесати(х) 184 зв., 188,

317, 321 зв., дванадесатихъ 17, 185 зв.,

двожнадесать 2 зв.; дванадесатемъ

дав. 48 зв., 320, 371, 443 зв.; дванадесать

зн. 216, 233 зв., 253, 255, 365,

443 зв., дванадеса(т) 13 зв., 48 зв., 87,

137, 302, д'ванадесать 167 зв., д'ванадеса(т)

114; дванадеса(т)ми *ор.* 185,

двѣманадеса(т)ма 139 зв., дв(х)манадеса(т)ма

[!] 110 зв.; въ дванадесате(х) *місц.* 251, въ дванадесатихъ

211 зв., на двоунадеса(т) 85, ѿ дванадесать

136. Див. ще: обанадесать

дваца(т)ма *числ. ор.* 286 зв.

дѣдѣ див. дв(до)въ

дв(до)въ *прикм. од. ч. наз.* 14 зв., дѣдѣ 23,

57, 88 зв., 169 зв. (2), 178, 302 зв. (2),

дѣ(д)ъ 47 зв., 70 зв., 96 зв.; дѣдового

род. 207, 212 (2), дѣдва 19, 375 зв.,

дв(до)а [!] 127, дв(д)а 21; дѣдовомоу

дав. 89 зв., дѣъ 90 зв.; дѣдвѣмъ *ор.* 312;

в'... дѣдовѣ *ж. місц.* 213

дѣдѣ *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв., 55 зв.,

96 зв., 97, 135 зв., 178 (2), 312 (2),

375 зв., дв(д)ъ 232 зв.; дѣда *род.* 18 (2),

21 зв., 22 зв., 171, 207 зв., 210 зв.;

дѣдѣ *дав.* 463 зв.; дѣда *зн.* 21 зв., 463 зв.

дѣ(д)ъ див. дв(до)въ

дѣе(р) див. дѣверь

дѣверь *ім. од. ж. наз.* 388 зв., 444 зв., 447,

448 зв., 450 зв., 453, 455 зв., 461 зв.,

464 зв., дѣе(р) 389 зв., 458; д'верѣ *род.*

122; дѣверѣ *мн. наз.* 266 зв., 437, 438,

д'верѣ 105 зв.; дѣвери *род.* 196 зв., дѣ-

рей 426; дѣверемъ *дав.* 196, д'веремъ 132,

дѣверомъ 133, дѣверѣ(м) 121; дѣверѣ *зн.*

281 зв., 282, дѣвери 35 зв.; дѣвер'ми *ор.*

389, 453, д'веремъ 389, д'вер'ми 466 зв.,

дѣверами 389 зв. (2); ѿ дѣверехъ *місц.*

170 зв., при дѣверехъ 182, при д'верехъ

103 зв.

дѣгатиса: дѣгатиса боудоу(т) *дієсл. недок. майб. мн. 3 ос.* 316

д'дѣг'ниса *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 91

д'дѣг'ноутѣ *дієсл. док. инф.* 97 зв.; дѣг-

ноуль *мин. од. ч. 3 ос.* 162 зв.

дѣжешъ *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 145 зв.

дѣе *числ. зн.* 214 (2), 253; дѣе *род.* 49

дѣора *ім. од. ч. род.* 170 зв., 189, 192 зв.,

322 зв. (2), 475, д'дѣора 114 зв., (д)дѣора

476; дѣоръ *зн.* 190 зв., 426, д'дѣоръ 109 зв.,

дѣора 268; на дѣорѣ *місц.* 59 зв. (2),

138 зв. (2), 190, при дѣорѣ 242, на д'дѣ-

орѣ 281 зв.

д'дѣора див. дѣора

(д)дѣора див. дѣора

дѣо(р)ци: в дѣо(р)ци *ім. топ. од. ч. місц.* 3

дѣца див. дѣвица

дѣчиноу *ім. од. ж. зн.* 146

дѣчѣства *ім. од. с. род.* 215 зв.

дѣѣстѣ *числ. зн.* 150, 364 зв., дѣѣстѣ 440

дѣѣстѣ див. дѣѣстѣ

дѣѣ тыся(щи) и ѿ *числ. зн.* 203 зв.

дѣ *присл.* 107, гдѣ 23 зв., 62 зв., 71 зв., 125,

150, 185 (2), 201 зв., 248 зв., 297, 298 зв.,

ва *мн. наз.* 157 зв.; *древь род.* 89 зв.; *древа зн.* 316; *древы ор.* 188, 188 зв.
дер'жи(ш) *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 391 зв.; *дер'жи(т) 3 ос.* 413 зв.; *дер'жать мн. 3 ос.* 248, *дер'жа(т)* 247; *дер'жати боуде(т) майб. од. 3 ос.* 413; *де(р)жати боудоу(т) мн. 3 ос.* 416 зв.; *дер'жали мин. мн. 3 ос.* 416 зв.
дер'зайте *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 67 зв.
десница *ім. од. ж. наз.* 35
десат *див. десать*
десатаа *див. десатаа*
десатаа *числ. од. ж. наз.* 48 зв., 344 зв., 462, *десатаа* 164 зв., 260 зв., 388 зв.; *десатой дав.* 92
десатиградѣхъ: **в десатиградѣхъ** *ім. топ. мн. ч. місц.* 144
десатиноу *ім. од. ж. зн.* 99; *десатины мн. зн.* 270 зв., 300
десать *числ. наз.* 168 зв., 297, *деса(т)* 88, 296 зв., 305 зв.; *десати род.* 30; *деса-те(м) дав.* 105, 445 зв., *десатемь* 455 зв.; *десать зн.* 288 (3), 477, *деса(т)ма ор.* 286 зв., 305; *ω десати місц.* 200 зв., 295, 303, *по десати(х)* 17 зв., 125 зв., 128 зв., *о десатихъ* 15, 104 зв.
десомида *ім. антроп. од. ч. род.* 472
десописіа *ім. антроп. од. ч. род.* 448 зв.
деяніи(х): **в' деяніи(х)** *ім. мн. с. місц.* 336 зв.
дивень *прикм. од. ч. наз.* 93, 175; *див'на ж. наз.* 457 зв., 471 зв.; *на дивней місц.* 466 зв.; *див'но с. наз.* 387 зв.
[дивили са]: **ся дивили** *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 151
див'ла ? 224
дивоватиса *дієсл. недок. інф.* 65; *са дивоуєш(с) [!] теп. од. 2 ос.* 18 зв.; *са дивоуєте мн. 2 ос.* 373 зв.; *дивоую(т)са 3 ос.* 146 зв.; *дивовал'са мин. од. ч. 3 ос.* 147, 172, 270, *дивовальса* 195 зв., 240; *са... дивовали мн. 2 ос.* 361 (2); *дивовалиса 3 ос.* 41, 44, 48, 57, 85, 91, 95 зв., 96, 131, 146, 146 зв., 167, 167 зв., 206 зв., 210, 213, 216 зв., 223 зв., 225,

248 зв., 252 зв., 258, 267 зв., 311, 355 зв., 373, 465 зв., 467 зв., *див'валиса* 144, *дивовали(с)* 155, 176, 215, 334, 470 зв., *са дивовали* 134, 258, (с)... *дивовали* 71 зв.; *дивоуйса наказ. од. 2 ос.* 349 зв.; *дивоуйтеса* 362; *дивоуючи(с) дієприсл. теп.* 331, *дивоую(ч)са* 477
дивомь *ім. од. с. ор.* 146; *дивове мн. наз.* 54 (2), 54 зв., 65 зв., 146 зв., 148; *дивоувь род.* 65; *дивы зн.* 40 зв., 102 зв., 170, 181 зв., 438 зв.
дидимоуь *ім. од. ч. наз.* 437 зв.
дидимѣ(ць) *ім. од. ч. наз.* 395
дидрагма *ім. од. ж. наз.* 78; *дидра(г)моу зн.* 77 зв.–78, *дидраг'ма* 14, 78
дикьи *прикм. од. ч. наз.* 26; *дикьи зн.* 129 зв.; *дикоюу ж. зн.* 303 зв.
димитріа *ім. антроп. од. ч. род.* 451; *димитрію дав.* 451
динарьи *ім. мн. ч. род.* 244
дира *ім. од. ж. наз.* 135, *дюра* 46 зв.; *дѣроу зн.* 133 зв.
дита *ім. од. с. наз.* 210 зв., 213, 216 (2), *дѣта* 165 зв.; *дитати род.* 161 зв., *дита-те* 78 зв.; *дита зн.* 213 зв., 214 зв., 258 зв. (2), 419 зв., *дѣта* 209; *ω... дитати місц.* 213; *дѣти мн. наз.* 78 зв., 167, 266 зв., 300 зв., 307 зв., 410, 439; *дѣтеи род.* 67, 72, 154 зв., 311 зв., 338 зв., *дѣтій* 71, *дѣтіи* 95 зв. (2), 311, 311 зв.; *дѣте(м) дав.* 53 зв., 239, 243, 300 зв., *дѣтемь* 154 зв., 165 зв., 263, 267; *дѣтеи зн.* 163, 165 зв., 176, 286, *дѣтіи* 83 зв., *дѣти* 25, 81, 83 зв., 85 зв., 164 зв., 167 зв., 283, 300 зв. (2), 302; *на дѣте(х) місц.* 82 зв., 118 зв.
дияволь *ім. од. ч. наз.* 371 зв., *діаволь* 28 (2), 28 зв., 63 зв., 140, 221 зв., 222 (2), 223, 246 зв., 406, 409 зв.; *диявола род.* 68 зв., *діавола* 27 зв. (2), 70 зв., 130, 221 зв., 382; *діаволоу дав.* 108 зв.; *діаволове мн. наз.* 136, 221 зв., 249 зв., 250; *діаволовь род.* 142 зв., 143 зв.; *дияволомь дав.* 41 зв.
дї *числ.* 4 зв., 5 (2), 5 зв., 6 зв., 7 зв., 8 (2), 8 зв. (2), 9, 10 зв., 11, 11 зв. (2), 12,

- 12 зв., 13 зв. (3), 33, 45 зв., 51, 65 зв., 97 (2), 102 зв., 123 зв., 124, 124 зв., 138, 139 зв., 141, 142, 142 зв., 144, 147, 163 зв., 164 зв., 165 зв., 166, 166 зв., 183, 199 (2), 221, 224, 283 (2), 292, 302 зв., 308, 317 зв., 335 зв., 359, 401 зв., 411, 429 зв., 442, 446 зв. (2), 449 зв., 451 зв., 453, 456, 457 зв., 458, 459 зв., 460, 465 зв. (3), 466 зв., 467 зв. (2), 469, 470 зв., 472 зв., 478 (2), 478 зв., 479, 480 зв. (2), 481, 482
- діаволь див. дияволь**
- діакони ім. мн. ч. наз.** 443 (2), 482 зв., діакони 126; дияконь *род.* 449
- діакони див. діакони**
- діявольство ім. од. с. зн.** 144
- длє див. для**
- длє того див. для того**
- длѣго присл.** 312 зв.
- длѣжень прикм. од. ч. наз.** 291 зв.
- для прийм.** 348, 442 зв. (2), для 30 зв., 41 зв., 45 зв., 46, 60 зв., 61 зв., 65, 65 зв., 66 (2), 68, 68 зв. (3), 69, 76 зв., 77, 77 зв., 82 зв., 83 зв., 85 зв., 102 зв., 117 зв., 136 (2), 137, 140 зв., 146, 149 (2), 156 зв., 180, 184, 192, 194 зв., 207, 211, 223 зв., 229 зв., 238 (2), 239 зв., 247, 247 зв., 255 зв., 267, 289 зв., 299, 300 зв., 302, 305 зв., 306 зв. (2), 308 зв., 310, 314 зв., 315, 315 зв., 326, 326 зв., 333 зв. (2), 337, 338, 339, 343, 370 (2), 372 зв. (2), 373 зв., 375 зв., 381 зв., 382, 391 (2), 392, 394 (2), 395, 397 зв., 400 зв., 401 (2), 403 зв. (2), 409 зв., 410 зв., 412, 417, 426 зв., 434, 436, 437, 443, 465, 482 (2), д'ла 101 зв., 109 зв., 117 зв., 133, 145 зв., 148, 152 зв., 180 зв., 235, 257 (3), 390, 436 зв., длє 414 зв., длѣ 167 зв. (2), 181 зв., д'ла 65 зв., 75
- длѣ див. для**
- для див. для**
- д'ла див. для**
- для того спол.** 31, 41, 56, 66, 81, 82, 83, 93, 165, 172, 176 зв., 191 зв., 290, 310 зв., 316 зв., 325, 326, 337, 338, 338 зв., 348, 360 зв., 362 зв., 368 зв., 369, 370 зв., 373 зв., 379 зв., 382, 395, 400 зв., 402, 404 зв., 405, 430 зв., для то(г)[о] 121 зв., д'ла того 173, 234, 245, длє того 407 зв., д'ла того 212 зв., того для 37 зв., 56, 61, 82 зв., 266 зв., 268, 271 зв., 280, 285 зв., 299, 304, 326 зв., 339, 350 зв. (2), 366 зв., 368, 390, 390 зв. (2), 400 зв., 416 зв., 427 зв., 432, то(г)[о] для 100, 384, 404 зв., того... для 403, того д'ла 104, 253 зв.
- для то(г)[о] див. для того**
- д'ла того див. для того**
- д'ла чо див. для чо**
- для чо присл.** 45 зв., 68, 68 зв., 146, 238, 300 зв., 305 зв., 306 зв. (2), 310, 343, 373 зв., 382, 391, 400 зв., 409 зв., 410 зв., 426 зв., 436, д'ла чо 109 зв., 145 зв., 152 зв., 436 зв., для чо(г)[о] 238, для (ч)го 194 зв., 333 зв. (2), чо для 46, 60 зв., 68 зв., 76 зв., 77, 156 зв., 184, 381 зв.
- для чо(г)[о] див. для чо**
- днѣв'ныа прикм. од. ж. род.** 204 зв.
- дне(с) див. днесь**
- днесь присл.** 194, 282 зв., 303 зв., днє(с) 36, 38, 72 зв., 92, 117 зв., 186 зв., 230 зв., 266, 275 зв., 304, 320, 328 зв., днѣ(с) 212 зв., 282 зв., 332
- днеш'него прикм. од. ч. род.** 117, днѣш'не-го 54 зв.
- дною ім. од. ж. ор.** 30, 42, 44 зв., д'ною 229
- д'ною див. дною**
- днѣ див. день**
- днѣ(с) див. днесь**
- до прийм.** 2, 2 зв., 22 зв. (2), 23 зв. (2), 24, 24 зв., 25 (2), 25 зв. (2), 28 зв. (2), 35 зв., 41 зв., 42, 44 (2), 44 зв., 45 зв., 49 зв., 50, 53 зв., 54 (2), 54 зв., 59, 60 (2), 62 зв., 65 зв., 70 (2), 72, 73 зв. (2), 74 зв., 77, 77 зв., 78, 81 (3), 83 зв., 85 зв. (2), 86 (2), 86 зв., 87, 89 (2), 90 (2), 90 зв. (2), 91, 92, 92 зв., 93 зв., 94 зв., 95 зв., 100 (3), 100 зв. (2), 101 зв., 102 зв., 103, 103 зв., 106 зв., 110 зв. (2), 111 зв. (2), 112, 114, 114 зв., 116 зв. (2),

120 (2), 120 зв., 121 зв. (2), 122 зв. (3), 123 (2), 123 зв., 126 (2), 130 зв., 132, 132 зв. (2), 133 (3), 134, 135, 138, 142 зв., 143 зв. (2), 144, 148, 148 зв., 149 зв., 150, 150 зв., 151, 151 зв. (3), 152, 154 (2), 154 зв., 156, 157 (2), 157 зв. (2), 162 зв., 163 зв., 164 (3), 165 зв., 166, 166 зв., 167, 167 зв., 168, 169, 170 (2), 171, 171 зв. (3), 173, 174, 174 зв., 178 зв., 180 зв., 181 (2), 182, 184 зв. (2), 185, 185 зв., 186 (2), 189, 192, 194, 195 (2), 195 зв., 196 зв., 201 зв., 206 (2), 206 зв., 207, 208, 208 зв., 209, 211 зв., 212 (3), 213, 214 (2), 214 зв., 215 зв., 216 (2), 216 зв., 217, 217 зв., 219, 220, 221 зв., 222 зв., 223 (2), 224 зв., 225, 225 зв., 226 зв., 230 (2), 231 зв., 232 зв., 239, 240 зв. (2), 248 зв., 250 зв., 253, 254, 255 зв., 258 (2), 259 (3), 259 зв., 260 зв. (2), 261 (2), 261 зв. (2), 262 (2), 264, 264 зв., 265 (2), 266 зв., 268 зв., 271 зв. (2), 272, 274 зв., 278, 278 зв., 281 зв., 283 зв., 286, 289, 289 зв., 290 зв., 291, 292, 293, 294 зв., 295, 295 зв., 296, 296 зв., 297 зв., 300, 300 зв., 302, 302 зв., 303, 306 (4), 309, 312 зв. (2), 313, 315, 316, 317, 318, 322 зв., 323 зв., 324, 324 зв. (2), 325, 325 зв., 328 зв., 329 (2), 331 (3), 331 зв., 332 зв. (2), 333, 334 зв., 335, 336 зв., 345 (2), 346, 346 зв., 347 (3), 347 зв., 349 зв., 351, 353 (2), 353 зв., 356, 357 зв. (3), 358 (2), 358 зв., 365 зв., 366, 366 зв., 371, 371 зв., 376, 376 зв., 377 зв., 385 зв., 392, 394, 396, 399, 399 зв. (2), 401, 406, 409, 412, 413 зв., 420, 420 зв., 424 зв., 427 зв. (2), 428, 429, 430, 433, 433 зв., 442 (2), 443, 444, 449, 453, 463, 465, 467, 468, 474, 476, 476 зв., 477, 481 (3), 481 зв. (2), 482 зв.

Д-образ'но присл. 126 зв.

добре присл. 34, 38 зв., 56, 58, 177, 184, 235 зв., 236, 264, 312, 362, 400, 407 зв., 427, добръ 17, 69, 152 зв. (2), 155, 177 зв., 236, 275 зв., 382 зв., 354 зв., добро 76

добро¹ *им. од. с. наз.* 71, 75 зв., 159 зв., 256 зв.; *добра род.* 209, 294; *добро зн.* 136, 144 зв., 233, 236 зв., 268 зв., 274 зв.

добро² *див. добре*

добродѣями *им. мн. ч. ор.* 319

добродѣтеле(м) *им. мн. ж. дав.* 16

доб'ро(т) *див. доброта*

доброта *им. од. ж. наз.* 236, 339, *добротъ* 236 зв., *доб'ро(т)* 236; *доброти род.* 342, *доброты* 339; *добротою ор.* 336; *по доброти місц.* 482 зв.

доб'рот'ливыхи *прикм. од. ч. наз.* 236 зв., **добротли(в)** 384

добротъ *див. доброта*

добры(и) *див. добрый*

добрый *прикм. од. ч. наз.* 390, 390 зв., *добрыи* 84 (2), 87, 166, 238, 300 зв., 305, 329, 338, 338 зв., 390, *добры(и)* 58, 300 зв., *доб'рыи* 106 зв. (2), *добръ* 58; *доброто род.* 26 зв., 40 (2), 58, 218 зв., 274 зв., 304, 347, *добро(г)[о]* 84; *добрыи зн.* 40, 238; *добры(м) ор.* 84, 300 зв., *добрыми* 166, 313 зв.; *оу добромь місц.* 250, *при добрѡ(м)* 143 зв.; *добра ж. наз.* 164 зв., 287, *добраа* 213; *добрѡи род.* 151, 169 зв., *добрѡй* 421, *добрѡй* 251 зв.; *добрѡи дав.* 123 зв., 198 зв.; *добрѡу зн.* 237, *добрѡу* 32, 139 зв., 184, 265 зв.; *на добрѡи місц.* 62, 140 зв., 246, 247, *ѡ добрѡи* 139, *на добрѡуи* 60 зв.; *добрѡе с. наз.* 40.2, 63 зв. (2), 237 зв., 482; *доброто род.* 35, 238, 345 зв.; *добрѡе зн.* 58, 62, 62 зв., 110, 238, 347, *добро* 58; *добрыми ор.* 247; *на добромь місц.* 272, *оу добромь* 97; *добры(и) мн. наз.* 372 зв.; *добри(х) род.* 64, *добры(х)* 392; *добрыи зн.* 31, 39 зв., 64 зв., 267, *добрый* 392 зв., *добры(и)* 94 зв., *добраа* 39 зв., *добрѡа* 34 зв.

добрыи *див. добрый*

доб'рыи *див. добрый*

добръ *див. добрый*

добрѣ *див. добре*

добрѣше *присл.* 164

доверечи *дїєсл. док. інф.* 321

дов'нимали(с) *див. дов'нималися*

дов'нималиса дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 151, дов'нимали(с) 151
 дов'нимана ім. од. с. род. 220 зв.
 дов'нѣмаю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 442;
 дов'нимайте наказ. мн. 2 ос. 31, до-
 мнимайте 51 зв.
 довол'на прикм. од. ж. наз. 38 зв.; до-
 вол'ни мн. наз. 219
 довол'но присл. 18
 доволѣ присл. 122 зв.
 доволѣли дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 18,
 доволаше імперф. од. 2 ос. 18
 довѣдалъ са: довѣдалъ... са еси дієсл. док.
 мин. од. ч. 2 ос. 331 зв.; (с) довѣдалъ
 3 ос. 304 зв.; са довѣдала ж. 3 ос.
 243 зв.; са довѣдали мн. 3 ос. 366 зв.;
 бы довѣдал'са ум. од. ч. 3 ос. 376 зв.,
 бы са довѣдали мн. 3 ос. 342 зв.; до-
 вѣдав'ши(с) дієприсл. мин. 195 зв., до-
 вѣ(д)в'ши(с) 202, доведав'шиса 150
 довѣдовалиса дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.
 384; довѣдоуючиса дієприсл. теп. 210
 додеже див. дондеже
 додомоу присл. 47 зв., 240, 287 зв.
 доехати дієсл. док. інф. 285
 дождѣ ім. од. ч. наз. 41, дожд(д)ь 41,
 дѣждь 278 зв.; дожд'да род. 34 зв.
 дождь(д) див. дождѣ
 доз'волили дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 132;
 дозвол' наказ. од. 2 ос. 260
 доиде дієсл. док. майб. од. 3 ос. 164 зв.,
 дошель мин. од. ч. 1 ос. 166
 доколе присл. 77, 82, 135, 304 зв., 422 зв.,
 441, доколѣ 161, 257 зв. (2), до(ко)лѣ
 161, докола 231, (до)кола 2.
 доколѣ див. доколе
 до(ко)лѣ див. доколе
 докола див. доколе
 (до)кола див. доколе
 доконати дієсл. док. інф. 286 зв.; доко-
 наль мин. од. ч. 1 ос. 356; доконал
 3 ос. 82 зв.; доконали мн. 3 ос. 216;
 доконана дієприкм. пас. мин. од. ж.
 наз. 3; доконаны мн. наз. 433, 481 зв.;
 доконав'ши дієприсл. мин. 216

доконаю(т)са дієсл. док. майб. мн. 3 ос.
 302, са доконають 318 зв.
 [доконають са]: са доконають див. до-
 конаю(т)са
 доков'чаніє ім. од. с. зн. 101
 доков'чаю дієсл. недок. теп. од. 1 ос.
 282 зв.; ес'ми доков'чаль мин. од. ч.
 1 ос. 84; еси... доков'чаль 2 ос. 166 зв.,
 301; доков'чаль 3 ос. 41, 239
 докоучає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
 299
 до(л)го присл. 299 зв., дол'го 206
 дол'го див. до(л)го
 дол'гий прикм. од. ч. зн. 411 зв., дол'гь
 81 зв., дол'гь 82 (2); дол'гоє ж. род.
 178 зв.; дол'гы(и) мн. зн. 98, дол'гы 36
 дол'гь див. дол'гьи
 дол'жень прикм. од. ч. наз. 81 зв.; о
 дол'жнемь місц. 14
 дол'ж'никь ім. од. ч. наз. 81 зв.; дол'жни-
 кови дав. 266 зв.; дол'жника зн. 81;
 дол'ж'ники мн. наз. 244; должниковь
 род. 291 зв.; дол'жникω(м) дав. 36
 доловь присл. 101 зв., 225
 долоу ім. од. ч. род. 195; доль зн. 28,
 303 зв.
 дольгь див. дол'гьи
 до(м) ім. од. ч. наз. 90 (2), 100 зв., 138 (2),
 172, 268, 283, 286, 308 (2), домь 49 зв.,
 172, 192 зв., 400, до(м) 57, до(м)ь 185;
 домоу род. 49, 49 зв., 57 зв., 59, 60,
 70 зв., 104, 134, 144, 154 зв., 157 зв.,
 181, 206 зв., 209, 212, 225 зв., 230 (2),
 232 зв., 239, 239 зв., 253, 261 (2), 268 зв.,
 276 зв., 281 зв., 285 зв., 290 зв., 300,
 347 зв., 348, 358, 376 зв., 427 зв., 428,
 430, домѣ 102, 181, 207, 250 зв.; до-
 мови дав. 133 зв., 238 зв., 261, 290, 304,
 домоу 49 зв.; до(м) зн. 41 (2), 42 зв., 47,
 49 зв., 55 зв., 78, 131 зв., 135 зв., 137 зв.,
 138 (2), 146, 154, 238 зв., 252, 261, 265,
 283, 294 зв., 301 зв., 453 зв., 469, 472,
 до(м) 41, 45 зв. (2), 57 зв., 63, 63 зв.,
 85, домь 41, 147 зв., 153 зв., 162 зв.,
 167 зв., 182 зв., 208, 229 зв., 238 зв.,
 243 зв., 244, 244 зв. (2), 267 зв., 284 зв.,

- 318, 358, 445, 464, 472 зв., дом' 283, до(мь) 250 зв.; домошь *ор.* 271 зв., 347 зв.; в домоу *місц.* 31, 42, 45 зв., 162 зв., 289, 303 зв., 358 зв., въ домоу 134 зв., 278, в' домоу 65, 109 зв., 133, 147, 165, 183 зв., 207 зв., 210 зв., 230 зв., 243 зв., 260, 261, 298, 380 зв., 396 зв., 411, в' домѣ 212 зв.; домо(в) *мн. род.* 292, домовъ 167 зв., 329; домаы *зн.* 98, 155 зв., 178 зв., 291 зв., 298, 312 зв.; в домо(х) *місц.* 53, на домо(х) 272 зв., в' домехъ 249
- дома *присл.* 395 зв.
- домаш'ній *прикм. мн. наз.* 50 зв., 51 зв.
- домовиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 257
- домови(т) *див. домовитыи*
- домовитыи *прикм. од. ч. наз.* 471 зв., домови(т) 457; домовитоу *дав.* 464
- домовлати *дієсл. недок. інф.* 54
- домовыи *прикм. од. ч. наз.* 104, 183; домовомѣ *дав.* 185, домовомоу 318; домового *зн.* 50 зв.; домовое *с. зн.* 291 зв.
- [домыслити... сА]: сА... домыслити *дієсл. док. інф.* 330
- домъ *див. до(м)*
- дондеже *спол.* 447, дон'деже 31 зв., 56 зв., 278, 334 зв.; додеже 452
- дон'деже *див. дондеже*
- донелѣ *спол.* 46
- донеслосА *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 442
- дописана *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. наз.* 123 зв., 198 зв.
- допощаєте *див. допоущаєте*
- допоус'тимо *дієсл. док. майб. мн. 1 ос.* 398 зв.; допусти(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 27, 83, 434, допустиль 145 зв., 172, 249 зв. (2), 252, 434; допоусті *наказ. од. 2 ос.* 260
- допоущаєте *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 153, допощаєте 98; допоуцаль *мин. од. ч. 3 ос.* 226; допоускали *мн. 3 ос.* 165 зв., допоуцали 300 зв.; допоуцай-те *наказ. мн. 2 ос.* 165 зв., 300 зв.
- доробити *дієсл. док. інф.* 286 зв.
- дорога *ім. од. ж. наз.* 411 зв.; дороги *род.* 266 зв., 353; доросѣ *дав.* 95; дорогоу *зн.* 253, 260 зв., 411 (2); дорогою *ор.* 135 зв., 167 зв., в дорозѣ *місц.* 162 зв., на дорозѣ 87, 261, на дорозѣ 155 зв., 158, по дорозѣ 171, по (до)розѣ 307, при дорозѣ 246 зв.; дороги *мн. наз.* 211
- дорогоую *прикм. од. ж. зн.* 64; дорогою *ор.* 393 зв.; дорогое *с. наз.* 242, 293 зв.; дорогынь *ор.* 313 зв.; в' дорого(м) *місц.* 242; ѿ дорогѡ(м) 60
- дорож'іи *прикм. мн. наз.* 51
- [дорозоумѣли... сА]: сА... дорозоумѣли *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 380
- доросль: есть... доросль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 386 зв.
- доселѣ *присл.* 53, 102, 360 зв.
- досить *присл.* 411 зв., досыть 320 зв., досы(т) 50 зв.
- досконалеи *присл.* 443
- досконалыи *прикм. од. ч. наз.* 30
- [достае... сА]: сА... достае *дієсл. док. майб. безос.* 88
- достае(т) *дієсл. док. майб. од. безос.* 3, достало *мин. од. с. безос.* 346 зв.
- достатеч'не *див. достаточне*
- достаточне *присл.* 201 зв., 435 зв.—436, достатеч'не 44 зв.
- достаточноу *прикм. од. ж. зн.* 285
- достаточнѣи *присл.* 126
- до(ст)инь *див. достойныи*
- до(ст)йныи *див. достойныи*
- достойныи *прикм. од. ч. наз.* 49 зв. (2), до(ст)йныи [!] 26 зв., до(ст)инь 51 зв. (3), достоиную *ж. зн.* 288 зв.
- досы(т) *див. досить*
- досыть *див. досить*
- досагне(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 56
- до(т)кноутисА *дієсл. док. інф.* 271; до-т'кноусА *майб. од. 1 ос.* 47, до(т)к'ноу-сА 145; до(т)кноу(л)сА *мин. од. 3 ос.* 322, до(т)кноул'сА 155, до(т)к'ноул'сА 88 зв., дот'кноульсА 76, дот'кноульсА 240 зв., дот'кноул'сА 132 зв., дот'к'ноул'сА 228 зв., дот'кнѣл'сА 251 зв., сА до(т)кноуль 145, сА... до(т)кноуль 157 зв., сА дот'кноуль 145, 151 зв., (с)

є(ст)... дот'кноуль 251; до(т)кноуласа ж. 3 ос. 46 зв., 145, до(т)к'ноуласа 251, дотнѣласа 251 зв.; са... дот'кноуло безос. 151 зв.; дот'кноулиса мн. 3 ос. 68 зв., са... дот'кноули 68 зв., 137; са... дотькноули 234 зв.; бы са... до(т)к'ноули ум. мн. 3 ос. 151 зв.

дотоле присл. 443

[Дотыкаеть... са]: са... дотыкаеть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 244; са... дотыкаль мин. од. ч. 3 ос. 165 зв., 300 зв.; дотыкайса наказ. од. 2 ос. 436 зв.

доходѣть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 276

дочасень прикм. од. ч. наз. 61 зв.; дочасни мн. наз. 140

дочека(л): быль дочека(л) дієсл. док. дмин. од. ч. 3 ос. 383 зв.

[Дочитовали... са]: са... дочитовали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 358 зв.

доч'ка ім. од. ж. наз. 252, 338 зв.; доч'коу зн. 251; доч'ко кл. 251 зв., дьч'ко 145 зв.; доч'кы мн. наз. 338 зв.

дощицоу ім. од. ж. зн. 210

драг'моу ім. од. ж. зн. 288, 288 зв.; ѿ дра(г)мѣ місц. 287; драг'мь мн. род. 288

драгѣжци ім. мн. ч. наз. 300

древо див. дерево

дрекол'ми див. дрекольми

дрекольми ім. мн. с. ор. 322, дрекол'ми 113, 114

дробнаго прикм. од. с. род. 443, 482, дробныи мн. наз. 443

друггы див. друггы

друггы числ.-займ. од. ч. наз. 260, 303, 426 (2), 435, 435 зв., друггы 87 зв., 104, 168, 176 зв., 244, 285 (2), 298 зв., 299 зв., 305, 311 зв., 323, 328, д'роуггы 106, 106 зв.; друггого род. 92, 257, 264 зв., 343 зв., 344, дрѣгого 366, 410; друггомоу дав. 42, 106, 142 зв., 156 зв., 162 зв., 213, 233 зв., 240, 248 зв., 260, 407 зв., 433 зв., 435; друггого зн. 119 зв., 174 зв., 193 зв., 272 зв., 291 зв., 292 зв., 309, 327 зв., 409, 410 (2), 415 зв., 416 зв., 436, дру(г)[о]го 406, другаго 37,

друггы 19, 50 зв.; ѿ друггомы місц. 292 зв., ѿ друггым' 37 зв.; другаа ж. наз. 56, 115 зв., 122, дрѣгаа 104, 121, 136 зв., другаа 233 зв., 298 зв., дрѣгаа 339, 476 зв.; другой род. 248 зв., другои 366; другоую зн. 73, 142 зв., 144, 232 зв., 365 зв., дру(г)ю 142; другоую ор. 83; на другои місц. 366 зв.; другоє с. зн. 34, 85, 235 зв., 358 зв.; друггы мн. наз. 60, 94, 120, 148, 158, 267 зв., 330, 375 зв., 391, друггы(и) 255, 439 зв., дрѣггы 437 зв., дрѣзи 18, другзи 171; друггы(х) род. 140 зв., 253 зв.; друггымь дав. 226 зв., друггымь 174 зв.; друггы(х) зн. 106, друггыхь 172, д'роуггы(х) 106, 106 зв., друггы 86

друггы див. друггы

д'роуггы див. друггы

другъ ім. од. ч. наз. 18 зв., 19, 53 зв., 101 зв., 243, 352, 363 зв., 451, 451 зв., д'роугъ 107 зв.; друга род. 363 зв., д'роуга 107 зв.; друга зн. 101 зв., 243, 451, 451 зв.; другѡ(м) ор. 18 зв., 19; друже кл. 86 зв., 94 зв., д'роуже 113 зв.; друго(м) мн. дав. 272 зв., другѡ(м) 53 зв.; друггы зн. 34 зв., 239 зв.

д'роугъ див. другъ

дружыны ім. мн. ж. род. 447, 450 зв., 455 зв.

дрѣжавныи прикм. од. ч. наз. 202 зв. (2), дрѣжав'ны(и) 204 зв.

дрѣжав'ны(и) див. дрѣжавныи

дрѣжавоу ім. од. ж. зн. 202 зв., 209; при дрѣжавѣ місц. 481 зв.

дрѣжана ім. од. с. род. 325

дрѣжати дієсл. недок. інф. 152; дрѣжишь теп. од. 2 ос. 386; дрѣжить 3 ос. 443 зв.; дрѣжимо мн. 1 ос. 126 зв.; дрѣжите 2 ос. 152 зв.; дрѣжа(т) 3 ос. 152 зв.; дрѣжаль мин. од. ч. 1 ос. 415 зв.; дрѣжали мн. 3 ос. 152, 323 зв.; дрѣжи наказ. од. 2 ос. 84, 473, 476 зв., 481, 482; дрѣжѣте мн. 2 ос. 412; бысте... дрѣжали ум. мн. 2 ос. 415 зв.

дръжати *дiесл. недок. инф.* 292 зв.; дръ-
жи(т)са *теп. од. 3 ос.* 37 зв.; дръ-
жали(с) *мин. мн. 3 ос.* 308

дръзай *дiесл. недок. наказ. од. 2 ос.* 45, 47
доуфали *дiесл. недок. мин. мн. 3 ос.* 260 зв.
доухъ *им. од. ч. наз.* 59, 131, 159, 161, 225,
252 зв., 257 зв., 268 зв., 334, дхъ 50,
112 зв., 130, 180 зв., 187, 207 зв., 208 зв.,
214 зв., 217 зв., 220, 223, 273 зв., 349 зв.,
355 зв., 370 зв. (2), 375 зв., 412 зв.,
413 зв., 417 зв., 418 зв., 461, 472; доуха
род. 55, 259 зв., 280, дха 2, 15 зв., 16,
18 зв., 22 зв., 23, 123, 123 зв., 208 зв.,
210 зв., 221 зв. (2), 349 зв. (3), 371 зв.,
375, 410 зв., 417 зв., 442 зв., 481 зв.,
482, доу(х) 80 зв.; доухови *дав.* 249,
доухоу 161 зв., 258, дхоу 58; доуха *зн.*
131, 138 зв., 142 зв., 154, 161, 221 зв.,
479, дха 5 зв., 16, 27 зв., 56 зв., 120,
130, 194 зв., 267 зв., 273 зв., 328 зв.,
333 зв., 336 зв., 344 (2), 352 зв., 429,
433, 435, доухъ 198 зв., 200, дхъ 57 зв.,
138 зв., 328 зв., 437 зв., д(х) 30; доу-
хо(м) *ор.* 459 зв., доухомъ 27 зв., дхомъ
27, 30, 96 зв., 126 зв., 130, 133 зв.,
205 зв. (2), 211 зв., 214 зв. (2), 219 зв.,
221 зв., 344, 355 зв. (2), 396 зв., 408 зв.,
458 зв. (2), 482 зв., дхо(м) 156 зв., 216,
437 зв., дхом' 339 зв., дхомъ 262 зв.; в'
дхоу *мiсц.* 336, по дхоу 125 зв., ѿ дхоу
375; ѿ дсѣ 57 зв.; доухоу *кл.* 143, 161 зв.;
доухове *мн. наз.* 137, 143 зв., 462 зв.;
доуховъ *род.* 59, 234 зв., 241 зв., 245 зв.,
268 зв.; доухомъ *дав.* 131 зв., 225 зв.,
дхомъ 178; доухы *зн.* 43, 266; доухы
ор. 48 зв., 147

д'хноуль *дiесл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 437 зв.
дхѡв'нѣи: в'... дхѡв'нѣи *прикм. од. ж.*
мiсц. 223

дхъ *див. доухъ*
до(м) *див. до(м)*
доомъ *див. до(м)*

дша *им. од. ж. наз.* 37 зв., 56 зв., 112, 187,
208 зв., 275, 339, 403; дшѣ *род.* 16 зв.,
264, 286, 403; дши *дав.* 159, 274 зв.;
доушоу *зн.* 51, дшоу 51, 52 (2), 75 (3),

88 зв., 136 зв., 158 зв. (2), 159, 169, 215,
233, 255 зв., 274 зв. (2), 298, 390, 390 зв.,
403, 410 зв. (2), 416, 416 зв., дшѣ 75,
390 зв.; дшѣю *ор.* 96 зв., 177 зв., дшѣж
177 зв.; дшѣ *кл.* 274 зв.; дшамъ *мн. дав.*
55; дши *зн.* 259 зв., 391 зв., дша 25 зв.,
449, 449 зв., 450, 451, 452 зв., 454, 456,
457 зв., 459 зв.; дшами *ор.* 315

дхъдъ *див. дож'дъ*

дхъц'кою *им. од. ж. ор.* 443

дхъщеръ *им. од. ж. наз.* 65 зв., 70 зв., 71,
278, 280 зв., дхъщера 46 зв., 144 зв.,
145 зв., 152, 154, 215 зв.; дхъщерѣ *род.*
278, дхъщера 154 зв. (2); дхъщери *дав.*
89 зв.; дхъщеръ *зн.* 44 зв., 142 зв., д'щеръ
51 зв. (2), дхъщероу 245 зв.; о дхъщери
мiсц. 13 зв., 124, 199 зв.; дхъщери *кл.*
401 зв., дхъщи 47, 462 зв., 471 зв., д'щи
453 зв.; дхъщери *мн. наз.* 327; дхъщеріи
род. 204 зв.

дхъщера *див. дхъщеръ*

ды(х) *див. дыха(н)е*

дыха(н)е *им. од. с. наз.* 448, дыханіе 453 зв.,
463 зв., 466, 471 зв., ды(х)ніе 455,
455 зв., 469 зв., ды(х) 446 зв., 447 зв.,
449 зв., 451, 453, 458, 459, 460, 460 зв.,
462, 462 зв., 464, 465, 468, 468 зв.,
471 зв., 472 зв., 474

дыханіе *див. дыха(н)е*

ды(х)ніе *див. дыха(н)е*

дѣ *част.* 27 зв.

дѣвеств'никъ *им. од. ч. наз.* 338

дѣвица *им. од. ж. наз.* 115 зв.; девица 47
(2), 322 зв., 426, дѣца 146 (3), 148 зв.,
149, 190 зв.; дѣцѣ *род.* 448 зв.; девици
дав. 66, дѣци 148 зв., 149; дѣвицо *зн.*
68 зв., 154 зв.; дѣцо 142 зв., 146; де-
вице *кл.* 252 зв., дѣце 146; дѣцѣ *мн. наз.*
105, 105 зв.; дѣвицамъ *дав.* 470, деви-
ца(м) 455, девицамъ 105, дѣцамъ
447 зв., дѣам 445 зв.; о... девицахъ
мiсц. 104 зв.

дѣв'ка *им. од. ж. наз.* 190; дѣв'ки *род.* 252,
дѣв'ки 252

дѣдицьство *им. од. с. наз.* 175; дѣдицьство
зн. 93

дѣдичь *ім. од. ч. наз.* 93, 174 зв.
 дѣеть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 33
 дѣкоую *див. дакоюу*
 дѣла *ім. од. с. род.* 35; дѣло *зн.* 110, 356, 421 зв.; ѣломь *ор.* 332; дѣла *мн. наз.* 351, 372, 384; дѣла *зн.* 31, 52 зв., 361, 372; по дѣломь *місц.* 75
 дѣланіє(м) *ім. мн. с. дав.* 40 зв.
 дѣлатель *ім. од. ч. наз.* 49, 411 зв.; дѣлателіє *мн. наз.* 92; дѣлателій *род.* 48, дѣлатель 14; дѣлателемь *дав.* 92 зв.; дѣлателѣ *зн.* 48 зв., 310; о... дѣлателехь *місц.* 85 зв., 89
 дѣлати *дієсл. недок. інф.* 403; дѣлаю *теп. од. 1 ос.* 360 зв., 380; дѣлаєт 3 *ос.* 62, дѣлає(т) 41, 83, 238 зв., 360 зв., 414, дѣлаєтъ 165 зв., 293 (2), 351, дѣлає(т) 35; дѣлаєте *мн. 2 ос.* 34 зв., 110, 153, 238; дѣлають 3 *ос.* 135 зв., дѣлаю(т) 34 зв., 97 зв.; дѣлалъ *мин. од. ч. 3 ос.* 148 зв.; есте... дѣлали *мн. 2 ос.* 35; дѣлаи *наказ. од. 2 ос.* 32 зв., 84, 301; дѣлай 166, дѣлайте *мн. 2 ос.* 26, 34, 97, 129 зв., 304 зв., 367, дѣлаите 218, 218 зв., 276, 347 зв., 367 зв.; делающоу

дієприкм. *акт. теп. од. ч. дав.* 35; дѣлаючого *зн.* 361; дѣлающоую *ж. зн.* 414 зв.; дѣлажщій *мн. наз.* 40 зв., дѣлающи(и) 282, дѣлающаа *зн.* 63 зв.; дѣлаючи(ми) *ор.* 198
 дѣлаю(т)са *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 65 зв.
 дѣлити *дієсл. недок. інф.* 272
 дѣлоу *ім. од. ч. род.* 217 зв., 220; дѣль *зн.* 104 зв.
 дѣлчимь *прикм. од. ч. ор.* 274
 дѣла *див. для*
 дѣла *того див. для того*
 дѣтив'ства *ім. од. с. род.* 161 зв.
 дѣта *див. дита*
 [дѣють... са]: са... дѣють *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 148, 182, 316; начною(т) (с)... дѣяти *майб. мн. 3 ос.* 316; (с) дѣяло *мин. од. с. 3 ос.* 82; дѣялиса *мн. 3 ос.* 343 зв., (с) дѣяли 253 зв.
 дѣянїю *ім. од. с. дав.* 135
 дюра *див. дира*
 дакоюу *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 106 зв., дѣкоюу 305, дакоює(т) 3 *ос.* 296; даковаль *мин. од. ч. 3 ос.* 296 зв.

Є

ѣ *числ.* 4, 4 зв. (2), 5, 5 зв., 6 зв. (2), 7, 8 (2), 8 зв., 9 (3), 9 зв., 10 (2), 11 зв., 13 (2), 26, 29, 30 (2), 36 зв., 44, 45 зв., 55 зв., 56, 58 зв., 59 зв., 60, 119, 123 зв., 131 зв., 133, 142 зв., 154, 157 зв., 167 зв., 198 зв., 199 (2), 211 зв., 217 зв., 227, 236, 239, 255, 258, 258 зв., 260 зв., 335 зв., 345, 353 (2), 359, 364 зв., 372, 378 зв. (2), 381 зв., 382 зв., 388 зв., 390 зв., 391 зв., 444 зв. (2), 449 зв., 453, 454, 455, 456 зв., 458 зв. (2), 459, 460 зв., 462, 465 зв., 467, 468 зв., 469, 470, 472 зв., 473 зв., 474 (3), 475 (2), 477 (2), 478 (6), 478 зв., 479 (2), 479 зв. (2), 480 (5), 480 зв. (5), 481 (2)
 єва(н)геліс'та *див. єв(г)лість*
 єван'геліста *див. єв(г)лість*

єван'геліс'та *див. єв(г)лість*
 єван'геліста *див. єв(г)лість*
 єв'докима *ім. антроп. од. ч. род.* 471
 євдокіи: при... євдокіи *ім. антроп. од. ж. місц.* 481 зв.
 євреи *ім. мн. ч. род.* 17 зв.; євреѡ(м) *дав.* 18; євреи *зн.* 342 зв.
 єврейска *прикм. од. ч. род.* 17 зв., євре(и)ски(м) *ор.* 20 зв.; єврейскы(х) [!] 17; євре(и)скыми *мн. ор.* 328
 єв'стафіа *ім. антроп. од. ч. род.* 447
 євстратїа *ім. антроп. од. ч. род.* 455 зв.
 євѡимїи *ім. антроп. од. ж. род.* 469 зв., євѡимїй 446 зв.; євѡимїи *дав.* 243 зв.
 єгда *спол.* 16 зв. (3), 18 (2), 30 зв., 35 зв. (2), 36 зв., 41 зв., 46, 50, 50 зв. (2), 52, 52 зв.,

55 зв., 57, 60 (2), 62, 63, 64 зв. (2), 66 зв.,
67 зв., 76, 78, 81, 82 зв., 84, 86 (2), 89 (2),
96, ег(д)а 16, 41, ег'да 35, 103, 103 зв.,
108, 109, 109 зв., 111 зв. (2), 117

ег(д)а див. егда

ег'да див. егда

египта див. егип'тоу

египтанины *им. од. ж. род.* 464 зв.

е(г)листь див. е(г)листь

его *займ. присв. ч.* 21 зв., 22, 22 зв., 23 зв.

(3), 24 зв. (2), 26 (3), 26 зв., 27, 29,
29 зв. (2), 30, 30 зв., 38 зв., 39 зв., 41
(2), 42 зв. (2), 43 зв. (3), 45 зв., 46 зв.
(2), 47, 48 зв. (2), 50 зв. (3), 51 зв., 54,
55 (2), 56 зв. (2), 57, 57 зв.2, 58 (2),
60 зв., 61 зв., 62, 62 зв., 63 (2), 63 зв.,
64, 65 (3), 66 (3), 66 зв., 68 зв., 69 зв.,
70 зв., 73, 75, 75 зв. (2), 77, 79, 81,
81 зв., 82 (3), 83 зв., 85, 92 зв. (2), 93
(2), 94, 94 зв., 95 зв. (2), 96, 97, 100 зв.,
104, 104 зв., 106, 106 зв. (2), 107, 108 зв.,
109, 109 зв. (2), 113 зв., 115, 117 зв.,
118, 118 зв. (3), 119 (4), 121 зв., 122 (3),
122 зв. (3), 123, 123 зв. (2), 126, 129 зв.
(2), 130, 130 зв. (2), 131, 131 зв., 133,
134 зв. (3), 135, 135 зв., 136 зв., 138 (2),
138 зв., 142 зв., 144 зв., 145 (3), 146 зв.
(2), 147 зв., 149 (3), 150, 151 зв. 152,
153 зв., 154, 155 (4), 155 зв., 157 зв. (4),
159 зв., 161 зв., 162, 163 зв., 165 зв.,
166 зв., 169, 171 зв., 172, 176 (2), 179,
183 зв., 184 зв., 185, 190, 193 (3), 193 зв.
(3), 196 зв., 198, 198 зв., 204 зв., 205 зв.,
206 зв. (2), 207, 207 зв. (3), 209 (2),
209 зв. (3), 210 (3), 210 зв., 211 (2),
214 зв., 215 (2), 216 (2), 216 зв. (2), 217,
217 зв., 218, 219 зв. (3), 224, 225 (2),
228, 230 зв., 232, 233 зв. (2), 234, 237 зв.,
238, 239, 240 зв., 241.2, 243 зв. (3),
246 зв., 247 зв., 248, 251 (2), 251 зв.,
255, 256 зв. (4), 258, 259 (3), 264 зв.,
265 зв., 266, 267, 268 (3), 268 зв., 272,
274 (2), 277, 277 зв., 281 (2), 289 зв.,
290 (3), 290 зв., 291, 293 зв., 294, 295,
296 зв., 298, 303, 304 зв., 306 зв., 308,
311 (3), 312, 315 (2), 321 (2), 322, 323 зв.,

324, 328, 329 зв., 330, 330 зв., 332,
334 зв., 336 зв. (2), 337, 338 зв., 342,
342 зв., 343 зв., 344, 344 зв., 346, 346 зв.,
347 (3), 347 зв., 348, 349 зв., 351 (2),
352 зв. (2), 353, 353 зв., 354 (2), 356 (2),
357, 358 (3), 358 зв., 362 зв., 363 (2),
364 (2), 364 зв., 365 зв., 366, 366 зв. (2),
368 зв., 369 зв., 370, 370 зв., 371, 371 зв.,
372 (2), 372 зв., 373, 374 зв., 375, 379,
382, 383 зв., 384 (3), 385 зв., 386 зв. (3),
387, 387 зв. (3), 389 (3), 393 зв. (2), 394
(2), 394 зв. (2), 396 зв., 398, 399 зв.,
400, 400 зв., 401 зв., 405, 406, 410 зв.,
415 зв., 416, 419, 420 зв., 424 зв. (2),
425 зв., 426 зв. (2), 427, 429 зв., 432,
432 зв., 433, 433 зв. (3), 435 зв. (2), 437,
437 зв. (2), 438 зв., 439, 440, 441 зв.,
442, 447, 448, 449, 450 зв., 451 зв.,
454 зв., 455 зв., 457, 463 зв., 466, 472,
475 (2), 475 зв., 481 зв., 482, е(г)[о]
25 зв., 38, 45 зв., 71 зв., 76 зв., 81,
81 зв., 93 зв., 122, 141 зв., 146 зв.,
153 зв., 272, 277 зв., 289 зв., 293 зв.,
311, 327 зв., 351, 352, 355 зв., 362 зв.,
406, 432 зв., 438, 456, 470, 477 зв., 482,
еи *ж.* 51 зв., 71, 103, 131 зв., 182, 208,
209, 245, 245 зв., 252 зв. (3), 263, 339,
393 зв., 394, 419 зв., 481 зв., ей 393 зв.,
еА 22 зв., 43, 145, 154 зв., и(х) *мн.* 28,
36 зв., 40 зв., 41 зв., 44 зв., 45 (2),
47 зв., 48, 54, 55 зв., 57, 64, 65, 69, 82,
94, 97, 99 зв., 103, 113, 131 (3), 132,
133 зв., 136, 140, 147, 163 зв., 175 зв.,
187 зв., 198, 233, 246 зв., 271 зв., 279,
295, 310, 326 зв., 329, 331, 331 зв.,
398 зв., 404 зв., 421, 423, 433 зв., 447 зв.,
448 зв., 450 зв., 462, 465, 465 зв., 471
(2), ихъ 23, 29 зв. (2), 36, 40, 47 зв., 50,
52 зв., 65, 79 зв., 88 зв. (2), 95, 136 зв.,
144, 151 зв., 152 зв., 155 зв., 164 (2),
169, 189 зв., 197 зв., 205 зв., 209, 214,
222, 223, 225, 229 зв. (2), 235 (2),
243 зв., 258 зв., 276, 299 зв., 326 зв.,
356 зв., 404 зв., 407 зв., 417, 417 зв.,
433, 445 зв., 468 зв., 469 зв., их' 83

е(г)[о] див. его

ієлисавеѡа 204 зв., елисавеѡъ 207 зв., 208 зв., ели 206 зв.; елисавеѡѣ дав. 209; елисавеѡоу зн. 208

елисаветъ див. елисавета

елисавеѡа див. елисавета

елисавеѡъ див. елисавета

елисей: при елисей *ім. антроп. од. ч. місц.* 224 зв.

єлиоуд' *ім. антроп. од. ч. наз.* 22 зв.; єли-
оуда зн. 22 зв.

єліка див. елика

єл'лин'скыи *прикм. од. ч. зн.* 17 зв.;
єл'лин'ска *ж. наз.* 154; єлински *мн.*
ор. 328

єл'лои *гебр.* 194 зв. (2)

єл'модамовъ *прикм. од. ч. наз.* 221

єльлинове *ім. мн. ч. наз.* 402; єллины *зн.*
375; ѡ єл'линѣхъ *місц.* 335 зв.

є(м)манойль *ім. антроп. од. ч. наз.* 23

єм'ше див. є(м)ше

ємьмаоусъ *ім. топ. од. ч. наз.* 331, въ єл-
маоусѣ [!] *місц.* 330

єноноу *ім. топ. од. ж. зн.* 348 зв.; въ єно-
нѣ *місц.* 351 зв.

єносовъ *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.

єноховъ *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.

єпен'дито(м) *ім. од. ч. ор.* 439 зв.

єп(с)па *ім. од. ч. род.* 449, 450 зв., 454 (2);
єп(с)пы *мн. зн.* 126

єрапольского *прикм. од. ч. род.* 450 зв.

єремїєко див. єремѣ(м)

єремѣ(м) *ім. антроп. од. ч. ор.* 117, єре-
мїєко 73 зв.

єресей *ім. мн. ж. род.* 16; єреси *зн.* 16

єреровъ *прикм. од. ч. наз.* 221

єри див. єрихона

єрихона *ім. топ. од. ч. род.* 88 зв., 169 (2),
264; єри *зн.* 303; по єрихонѡу *місц.* 303

єрмила *ім. антроп. од. ч. род.* 459 зв.

єр'монахо(м) *ім. од. ч. род.* 481 зв.

ѣ-ро *числ. зн.* 477

єр(с)ли(м) *ім. топ. од. ч. наз.* 315 зв.,
єр(с)лимь 100 зв. (2); єр(с)лима *род.*
68 зв., 87, 90, 201 зв., 264, єр(л)лима
[!] 302

єр(с)лимь див. єр(с)ли(м)

єр(с)лимьскы(х) *прикм. мн. род.* 229

єроусалимлановъ *ім. мн. ч. род.* 374

єсли *стол.* 2 зв. (2), 17 зв., 18 зв., 24, 27 зв.,
28 (2), 31, 31 зв. (2), 32 (2), 32 зв., 33
(4), 33 зв., 34, 34 зв. (2), 35, 36 (3), 37
(2), 38, 39 зв., 40, 41 зв., 43, 44 зв.,
46 зв., 49 зв. (3), 50 зв., 51, 53 зв., 54
(2), 55 зв., 56, 57 (2), 57 зв. (2), 58 (2),
64, 67 зв., 69 зв., 75 (2), 75 зв., 77 зв.,
78, 78 зв. (3), 79 (2), 79 зв., 80 (6),
80 зв., 81, 82, 82 зв., 83 зв., 84, 88, 89,
91, 91 зв. (2), 95 зв., 97, 102 зв. (2),
104 зв., 119 зв. (2), 120, 123, 135 (2),
135 зв., 136, 138 (3), 138 зв. (2), 141,
148 зв. (2), 153, 155 зв., 158 зв. (4), 159,
161 зв. (2), 162 зв., 163 зв. (2), 164 (2),
164 зв. (2), 170 зв., 173, 173 зв. (2), 176,
181, 181 зв., 194 зв., 195 зв. (2), 198,
222 (3), 222 зв., 228 зв., 231 зв. (2), 233,
236 (3), 241 зв., 244, 254 зв., 255 зв. (2),
256, 266 зв., 267 (2), 268 (4), 270 (3),
275, 275 зв., 276 зв. (2), 277, 279 зв. (2),
280, 283 зв., 284 (2), 284 зв., 286, 286 зв.
(3), 287 (3), 288, 291 зв., 292 зв. (2),
294 зв., 295, 295 зв. (2), 298, 299, 300 зв.,
304, 306 зв., 307, 308 зв. (2), 311, 312,
321, 323 зв. (3), 324 зв., 327, 327 зв. (2),
328, 349, 349 зв., 350, 358, 362 зв.,
363 зв., 364, 369, 369 зв., 371, 372, 373,
373 зв., 375, 379 зв., 380 зв., 381, 382,
383, 383 зв., 392 зв., 393, 394 зв. (2),
397 зв., 399 зв., 402 зв., 403, 403 зв.,
405 зв., 407, 407 зв., 408, 410, 411,
411 зв., 412 (3), 412 зв., 413, 414, 415
(3), 415 зв., 416, 416 зв. (4), 418 (2),
420, 425, 427 (2), 428 зв., 430 зв., 437 зв.,
442, 443, 445, 481, 482 зв., єслї 39 зв.,
284, єсли 91 зв., 104, 112, 112 зв. (2),
115, 119 зв., 132 зв., 138, 145, 152 (2),
153 зв., 165 зв., 173, 261 (2), 295, 295 зв.,
349, 350, 351 зв., 353 зв., 361, 362 зв.,
363 зв., 368 зв., 369 зв., 370 зв., 376 зв.,
378 зв., 381 зв. (2), 386 зв., 387, 388,
390, 391 зв., 393 (2), 394 зв., 402 зв.,
408 зв., 411, 415, 436 зв., 442, єслї 260,
389 зв., 410

єс'ли див. если
 еслимовъ *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.
 еслї див. если
 єс'лі див. если
 есми(р)исмено *прикм. од. с. зн.* 193–193 зв.
 єс'ро(м) *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.;
 єс'рома *зн.* 21 зв.
 естєств'наа *прикм. од. ж. наз.* 339;
 еств'нои *род.* 336
 єс'фирь *ім. антроп. од. ж. зн.* 338 зв.
 ефаѡа *гебр.* 155
 ефєсѣ: вѣ ефєсѣ *ім. топ. од. ч. місц.* 450 зв.
 ефраи(м) *ім. антроп. од. ч. наз.* 399
 єхати *дієсл. недок. інф.* 24 зв., 150 зв.;
 єхаль *мин. од. ч. 3 ос.* 306 зв.; єхала *ж.*
3 ос. 59; їхали *мн. 3 ос.* 366 зв., єхали
 67, 365; єхав'ши *дієприсл. мин.* 24
 єще *присл.* 59 зв., 62, 73, 76, 80 зв., 84,
 84 зв., 88 зв., 90 зв., 101 зв., 113, 115,
 118, 121 зв., 134, 142, 144 зв., 145 зв.,
 157 (2), 166 зв., 167, 169 зв., 171 зв.,
 172, 180, 181, 186 зв., 187, 187 зв.,
 192 зв., 195, 205 зв., 252, 257, 258, 280,
 285 зв., 286, 287, 289 зв., 294 зв. (2),
 298 зв., 301, 302 зв., 306 зв., 309 зв.,
 320, 320 зв., 321 зв., 323, 324, 329 зв.,
 330 зв., 333 зв., 334 (2), 346 зв., 351 зв.,
 356 зв., 358, 360 зв., 361, 365 зв., 372
 (3), 373 зв., 374 зв. (2), 375, 375 зв. (2),
 379, 383 зв., 384 зв., 385, 389, 390 зв.,
 396 (2), 403 зв., 404 (3), 410, 410 зв.,
 412 зв., 414 зв., 418 зв., 421 зв., 424,
 427 зв., 434 зв., 435, 435 зв., 436 зв.,
 482
 єв(г) див. єв(г)ліє
 єв(г)є див. єв(г)ліє
 єв(г)листа див. єв(г)лість
 єв(г)лис'та див. єв(г)лість
 є(г)листь див. єв(г)лість
 єв(г)лис'ть див. єв(г)лість
 єв(г)ліа див. єв(г)ліє
 єв(г)ліє *ім. од. с. наз.* 2 зв., 3, 3 зв., 4, 4 зв.
 (2), 5 (2), 5 зв. (2), 12 зв., 23 зв., 110,
 114, 116 зв., 119 (2), 123, 125 зв., 126 зв.
 (2), 196, 330, 407 зв., 410, 424, 427 зв.,
 434, 435, 437, 444, 444 зв. (3), 445 (2),

446 (2), 446 зв., 447, 447 зв. (2), 448,
 448 зв. (2), 450, 454 зв., 455, 455 зв.,
 456 (2), 456 зв., 457 (2), 457 зв., 458 зв.,
 462, 463, 463 зв., 464 зв., 468, 469,
 473 зв., 474 (2), 474 зв. (6), 475 (6),
 475 зв. (5), 476 зв., 477 (3), 478 (14),
 478 зв. (7), 479 (7), 479 зв. (5), 480,
 480 зв. (2), єв(г)їє 2 зв., 5 зв., 10, єв(г)є
 4 (18), 4 зв. (16), 5 (14), 5 зв. (11), 6
 (17), 6 зв. (18), 7 (3), 7 зв. (11), 8 (17),
 8 зв. (18), 9 (17), 9 зв. (18), 10 (16),
 10 зв. (18), 11 (17), 11 зв. (18), 12 (17),
 12 зв. (8), 121, 192 зв., 195 зв., 197,
 333 зв., 432 зв., 436, 440, 444 зв. (2),
 445 (2), 445 зв. (4), 446, 446 зв. (3), 447
 (3), 447 зв., 448 (2), 448 зв. (2), 449 (3),
 449 зв. (4), 450 (2), 450 зв. (3), 451 (2),
 451 зв. (3), 452 (3), 452 зв. (3), 453 (5),
 453 зв. (4), 454 (3), 454 зв. (2), 455 (2),
 455 зв. (3), 456 (3), 456 зв. (4), 457 (3),
 457 зв. (2), 458 (3), 458 зв. (3), 459 (4),
 459 зв. (5), 460 (2), 460 зв. (4), 461 (3),
 461 зв. (2), 462 (2), 462 зв. (3), 463 (2),
 463 зв., 464 (3), 464 зв., 465 (3), 465 зв.
 (2), 466 (4), 466 зв., 467 (3), 467 зв. (3),
 468 (2), 468 зв. (2), 469 (2), 469 зв. (5),
 470 (3), 470 зв. (3), 471 (2), 471 зв. (3),
 472 (3), 472 зв. (3), 473 (4), 473 зв. (2),
 474 (5), 476 (4), 476 зв. (2), 477 (2),
 477 зв. (5), 478 зв. (7), 479 (9), 479 зв.
 (11), 480 (10), 480 зв. (18), 481 (7),
 єв(г) 3 зв., 9, 12 зв. (4), 327, 406, 438 зв.,
 447 зв., 449 зв., 458 зв., 460, 465 (2),
 465 зв., 468, 468 зв. (2), 470 зв., 471 зв.,
 472 зв., 473 зв. (5), 474, 480 (7), 480 зв.
 (18), 481 (10); єв(г)ліа *ж. наз.* 482;
 єв(г)ліа *род.* 3, 12 зв., 15 зв., 126, 127 зв.,
 129, 158 зв., 167 зв., 202 зв., 458 зв.,
 473 зв., 481 зв., єв(г)ліи 125, єв(г)ліи
 442 зв., єв(г)ліи 123 зв.; єван'гелію
дав. 443 зв., єв(г)лію 3 зв., 24 зв., 27 зв.,
 119, 120 зв., 121 зв., 194, 404 зв., 407 зв.,
 408, 427 зв., 434, 435, 436, 444, єв(г)ю
 437, єв(г)лі 424 зв., єв(г) 431, 440 зв.;
 єван'геліє *зн.* 253 зв., єв(г)ліє 3, 17,
 20 зв., 29 зв., 48, 52 зв., 101 зв., 127,

128 зв., 130 зв. (2), 180, 184, 196, 197 зв., 202, 203 зв., 226 зв., 340 зв., 443, єу(г)лію 219 зв., 223 зв., 242, 308 зв., 482 зв.; єу(г)ліємь *ор.* 126; вь єу(г)ліи *місц.* 13, 123 зв., 338; єу(г)ліа *мн. наз.* 2 (2), 3, 475, 475 зв., 476 зв., 477, 477 зв., 478, 478 зв. (2), 479 (3), 479 зв. (4), 480 (2), 481; єу(г)а 478, 478 зв., єу(г)ліи *род.* 474 зв., 478, 479, 481; єу(г)ліамь *дав.* 3 зв., 443 (3), 477; єу(г)ліа *зн.* 473 (2), 481, єу(г)ліа 473 зв.; єу(г)ліи *дв. наз.-зн.* 478 зв. (4), 479 (4)

єу(г)ліста *див.* єу(г)лість

єу(г)лість *ім. од. ч. наз.* 333, єу(г)листь 128 зв., 268, 269, 270, 284, 285, 286, 287, 288, 294, 295, 296, 297, 298, 303, 305, 308, 309, 311, 312, 318, 320, 321, 324, 326, 327, 328, 329, 329 зв., 332, єу(г)листь 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 282, 289, 290, 291, 292, 299, 300, 301, 304, 306, 310, 313, 314, 315, 316, 317, 319, 322, 323, 325, 331, 334, 335, 338 єу(г)сть 481 зв., ева(н)геліста 251, евангеліста 248, евангеліста 249, 250, 252, 253, 254, 256, 258, 259, евангеліста 367, є(г)ліста 26, єу(г)ліста 121, єу(г)листа 20 зв., 22, 23, 23 зв., 24, 25, 26, 27, 27 зв., 28, 29, 30 (2), 31, 32, 33, 34, 35 (2), 36, 37, 38, 38 зв., 39, 40, 41, 41 зв., 42, 43, 44, 44 зв., 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55 (2), 56, 57, 58, 59, 60 (2), 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 68 зв., 69, 70, 71, 72, 72 зв., 73, 74, 75, 75 зв., 76, 77, 78, 78 зв., 79, 80, 81, 82, 82 зв., 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 93 зв., 94, 95, 96, 97 (2), 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 108, 109, 114, 116, 118, 119, 120, 121 зв., 123, 125, 127, 130, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 139 (2), 140, 142, 142 зв., 143, 144, 146, 146 зв., 152, 155 зв., 156, 157, 159, 161, 162, 164, 164 зв., 170, 172, 174, 179, 183, 184, 186, 190, 191, 193, 196, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 211 зв., 212, 213, 214,

215, 216, 217, 217 зв., 218, 219, 220, 221, 221 зв., 222, 223, 224, 225, 226, 226 зв., 227, 228, 229, 230, 231, 232 (2), 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239 (2), 240, 241, 243, 244, 245, 245 зв., 246, 247, 252, 257, 260 зв., 266, 272, 279, 283, 287, 291, 295, 298 зв., 303, 308, 313, 317, 324, 330, 343, 344, 346, 348, 348 зв., 358 зв., 364, 371 зв., 376 зв., 381, 383, 384, 385, 386, 388 зв., 389, 393 зв., 394, 399 зв., 406, 414 зв., 416, 417 зв., 419, 421, 424, 431, 435, 482, єу(г)листа 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 115, 116, 117, 122, 126, 131, 133, 137, 141, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 158, 159, 163, 165, 166, 167, 168, 169, 171, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 185, 187, 188, 189, 191, 192, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 255, 260, 281, 283, 293, 302, 307, 336, 337, 339, 342, 345, 346, 347, 349, 350, 351, 352, 352 зв., 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 382, 384, 387, 388, 390, 391, 392, 393, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 410 зв., 411, 412, 413, 414, 417, 418, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 438 зв., 439, 440, 441, 442, єулиста 429; єу(г)листа *род.* 198 зв. (2), 201 зв., 335, 336, 442 зв., 447 зв., 453, 465 зв., 476 зв., у(г)листа 450, 465; єу(г)листоу *дав.* 338 зв.; єу(г)лісто(м) *ор.* 443, єу(г)листомь 123 зв.; ѿ... єу(г)листь *місц.* 339, в... єу(г)листе 447; єу(г)лишти *мн. наз.* 17, єу(г)листвоє 481 зв.; єу(г)листвоь *род.* 20 зв., 336 зв., 481 зв.; єу(г)листо(м) *дав.* 2, 3 зв.; єу(г)листвоь *зн.* 337 зв.; єу(г)листы *ор.* 482; о єу(г)листе(х) *місц.* 126 зв.

єу(г)ліста *див.* єу(г)лість

єу(г)ліста *див.* єу(г)лість

ЄУ(Г)СТЬ див. ЄУ(Г)ЛІСТЬ

ЄУ(Г)ЛЬСКОЙ *прикм. од. ж. род.* 126 зв.;

ЄУ(Г)ЛЬСКОГО *с. род.* 339, ЄУ(Г)ЛЬСКО 2

ЄУ(Г)СТЬ див. ЄУ(Г)ЛІСТЬ

ЄУЛИСТА див. ЄУ(Г)ЛІСТЬ

ЄУӨИМІА *ім. антроп. од. ч. род.* 460 зв.

Ж

Ж див. ЖЄ

(Ж) див. ЖЄ

Ж' див. ЖЄ

ЖА див. ЗА

ЖАДАЄТЬ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 421;

БОУДЕТЬ ЖАДЪТИ *майб. од. 3 ос.* 368;

ЖАДАЛЬ ЄСМИ *мин. од. ч. 1 ос.* 318 зв.;

БЫ... ЖАДЪЛЬ *ум. од. ч. 3 ос.* 375

ЖАДЕНЬ див. ЖАДНЫИ

ЖАДНЫИ *займ. од. ч. наз.* 143, 167, 170 зв.,

291, 306 зв., 373 зв., 374 зв., 384 зв.,

409 зв., жа(д)НЫИ 135, жадьныи 224,

жад'ныи 44, жадень 146, 166, 181 зв.,

224 зв., 355 зв.; жадного *род.* 171 зв.,

251, жа(д)ного 147, 242 зв., жа(д)но-

(Г)[О] 380 зв., жад'ного 163, 210;

жад'номуу *дав.* 117, 160; жа(д)ного *зн.*

35, жад'ного 219; жадны(м) *ор.* 35;

жадной *ж. род.* 270

ЖА(Д)НЫИ див. ЖАДНЫИ

ЖАД'НЫИ див. ЖАДНЫИ

ЖАДОСТИ: В ЖАДОСТИ *ім. од. ж. місц.* 272

ЖАДОУЩІИ *дієприкм. недок. акт. теп. мн.*

наз. 30 зв.

ЖАДЬНЫИ див. ЖАДНЫИ

ЖАЖДОУ *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 433;

ЖАЖ'ДОУЩОГО *дієприкм. акт. теп. од.*

ч. зн. 108 зв.–109, жаж'доуща 108;

ЖАЖ'ДЕНЬ *пас. мин. од. ч. наз.* 108

ЖАЛОБОУ *ім. од. ж. зн.* 427 зв.

[ЖАЛОВАТИ...СА]: СА... ЖАЛОВАТИ *дієсл. не-*

док. інф. 363; жалоуючисА *дієприсл.*

теп. 325 зв.

ЖАЛОСТЬ *ім. од. ж. наз.* 348; жалости *род.*

418, жалос'ти 166 зв.

ЖАЛОУЄТЬ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 363 зв.;

жалоуют *мн. 3 ос.* 324, жалоуют(Т)

152; жаловаль *мин. од. ч. 3 ос.* 116 зв.,

136 зв.; жаловали *мн. 3 ос.* 191 зв.,

377 зв.; жалуючи *дієприсл. теп.* 217

ЖАТВА *ім. од. ж. наз.* 48, 63 зв., 260 зв.,

356 зв., жа(Т)ВА 141 зв.; жатвы *род.*

62 зв., жат'вы 62 зв.; жатв'ѣ *дав.* 48;

жа(Т)ВОУ *зн.* 48 зв.

ЖА(Т)ВА див. ЖАТВА

ЖАТИ *дієсл. недок. інф.* 356 зв.; ж'ноу *теп.*

од. 1 ос. 107; ж'нешь 2 *ос.* 107; жнетъ

3 *ос.* 356 зв., ж'не(Т) 356 зв., ж'нетъ

356 зв.; ж'ноутъ *мн. 3 ос.* 37 зв., 275

Ж'ГАМА див. ЖЕГОМА

ЖДЕ(М) *дієсл. недок. теп. мн. 1 ос.* 52 зв.;

ж'даль *мин. од. ч. 3 ос.* 214 зв.; ж'дали

мн. 3 ос. 206 зв., 250 зв.

ЖЕ¹ *спол.* 74, 83, 145, 152, 192, 226, 468 зв.

ЖЕ² *част.* 2, 2 зв. (4), 3 (3), 3 зв., 16, 16 зв.

(9), 17 (5), 17 зв. (6), 18, 18 зв. (3), 19

(2), 21 зв. (16), 22 (15), 22 зв. (5), 23 (2),

23 зв. (2), 24 (3), 24 зв., 25, 25 зв., 26

(2), 26 зв., 27 (3), 27 зв. (3), 28 (2),

30 зв., 31 (2), 31 зв., 32 (2), 32 зв., 33

(3), 33 зв. (2), 34 зв. (5), 35 (3), 35 зв.,

36 (2), 36 зв. (2), 37 (4), 37 зв., 38, 41 зв.

(5), 42, 42 зв., 43 зв., 44, 44 зв., 45 зв.,

46, 46 зв., 47, 47 зв. (2), 48, 48 зв., 49 зв.

(4), 50 (4), 50 зв. (2), 51 (2), 52 зв. (2),

53 (3), 54 (2), 54 зв., 55 (2), 55 зв., 56,

56 зв. (2), 57 (3), 57 зв. (2), 58 (2), 58 зв.

(4), 60 (4), 60 зв., 61 зв., 62, 62 зв. (2),

63 (4), 63 зв. (3), 64 (2), 64 зв., 65,

65 зв., 66 зв. (3), 67 зв., 68 зв., 70,

70 зв., 71 (3), 71 зв. (2), 73, 73 зв.,

75 зв., 76, 76 зв., 77 зв. (2), 78 зв., 79, 80

(4), 81 (2), 81 зв., 82, 82 зв., 83 зв. (2),

84, 84 зв., 85 (2), 86, 87 зв., 88 (2), 88 зв.

(2), 89, 89 зв., 90 зв., 91 зв., 92, 92 зв.,

95 зв. (2), 96 зв., 97 (2), 97 зв., 99 зв.,

101, 101 зб., 102, 102 зб. (3), 103 (2), 103 зб. (2), 104, 104 зб., 105 (4), 105 зб. (2), 107 зб., 109 зб., 110 (2), 110 зб. (3), 111 (3), 111 зб., 112, 112 зб. (4), 114 (2), 114 зб. (3), 115, 115 зб., 116 зб., 117 (3), 117 зб., 119 зб. (6), 120, 122 (4), 122 зб., 123, 125 зб. (2), 126, 126 зб. (2), 129, 130, 133, 134, 135, 138 зб. (2), 139 зб., 140, 141 зб., 143, 143 зб., 145, 146 зб., 148 зб. (2), 150 зб., 152 зб., 154 зб., 155 зб. (2), 157, 158 зб. (3), 160 зб., 161 зб., 162 (2), 163 зб., 164 зб. (3), 165 (2), 165 зб., 168 зб. (2), 173, 174, 178, 180 зб., 181, 182 (2), 182 зб. (2), 183, 185, 185 зб. (2), 186 зб., 187, 189, 190, 192, 193 зб., 195 зб. (2), 197, 197 зб., 200, 202 (4), 204 зб. (3), 206, 206 зб., 209, 210 зб., 211, 211 зб., 212 зб., 214 (2), 217 зб., 218, 219 (2), 220 зб., 221 зб. (2), 225, 228 зб. (2), 231 зб., 232, 233, 233 зб. (2), 235, 236 (3), 236 зб., 241 зб., 242 зб., 243, 243 зб., 247 (2), 249, 253, 256, 259 зб., 260, 269, 261, 262, 264 зб., 265 (2), 265 зб. (2), 266, 267, 268 (6), 269 (2), 270 (2), 271 зб., 275, 277, 279, 279 зб. (2), 283, 285, 287, 289, 290 зб., 291, 292 зб., 293 зб., 296, 298 зб., 299, 299 зб., 311 зб., 312 (2), 313, 316, 317, 317 зб., 318, 319 зб. (2), 321, 323 зб., 324, 325 зб., 327, 327 зб., 329 (2), 329 зб., 330, 332 зб., 335 зб., 336 (3), 336 зб. (3), 337 зб. (2), 339, 340 зб., 342, 342 зб. (2), 343, 343 зб., 344, 345 (2), 345 зб., 346, 349 (2), 349 зб. (2), 350 (4), 353 зб., 355, 355 зб. (2), 359 (2), 361 (3), 361 зб., 362, 362 зб. (2), 363 (2), 363 зб., 364 (2), 367 зб., 368 зб. (3), 369 зб. (2), 370, 372 зб., 373, 373 зб., 374 зб., 375, 376 зб., 379 зб., 380 зб., 382, 382 зб., 386 зб., 390 зб., 391 зб., 392 зб., 393, 394 зб. (2), 396, 397, 401 зб., 404 зб. (2), 405, 407, 407 зб., 408, 410 (2), 411 (2), 411 зб., 414, 414 зб., 415, 415 зб. (3), 421, 422 зб., 423 (2), 423 зб. (2), 424, 425, 426 зб., 427, 429, 434, 434 зб., 437 зб. (2), 441 зб., 442, 442 зб., 443, 448, 453, 456, 456 зб.,

458 зб., 459 (2), 460, 461 зб., 463, 464, 465 зб., 467 зб., 470 зб., 472, 473 зб., 474 зб., 475, 475 зб. (2), 476 зб. (2), 477, 482 (3); ж 223, 243 зб., 333 зб., (ж) 17, 21 зб. (4), 22 зб. (2), 24, 25 зб., 26, 27, 29, 33, 34, 34 зб., 36 (2), 37, 38, 40, 40 зб., 42 зб., 43 зб., 45 зб., 47, 48, 48 зб., 49, 49 зб., 50 зб., 51, 53 зб., 54, 54 зб., 55, 58, 66, 67, 67 зб., 79, 80 зб., 84, 85, 92, 93 зб., 95, 102 зб., 104 (2), 105, 107, 108 зб., 113, 114, 115, 118, 119 зб., 120 зб. (2), 121, 123 (3), 130 (2), 135 (2), 137, 137 зб., 138, 141, 141 зб., 142 зб., 151 зб., 153, 154, 163 зб., 167, 175 зб., 183, 187 зб. (2), 190 зб., 195 зб., 196 зб., 197, 215 зб., 223, 236, 247, 253 зб., 258 зб., 260, 260 зб., 261, 261 зб., 262, 262 зб., 263, 265 (2), 266, 272 зб. (2), 275, 276 зб., 285 зб., 291, 292, 298 (2), 301 зб., 308 зб., 311 зб., 312, 314, 319 (2), 319 зб., 320 зб., 323, 326, 327 (2), 328, 331, 338 зб., 342 зб. (2), 343, 344, 345, 346, 346 зб., 350 (2), 352 зб., 354 зб., 355, 356 зб., 361 зб., 367 зб., 375, 403, 410, 411, 415 зб., 421 зб., 423 (2), 423 зб., 432 зб., 441 зб., 445, 445 зб., 446 зб., 447 зб. (2), 448, 451 зб., 453, 453 зб., 455, 455 зб., 457, 457 зб. (2), 458 зб. (2), 464, 465, 465 зб., 471 зб., 474, 476, 477 (4), 478 зб., жь 17 зб., 28 зб., 29 зб., 34, 34 зб., 38 зб., 39 (2), 41 зб., 44, 44 зб., 54, 54 зб., 59, 59 зб., 63 зб., 73, 76, 79, 80 (3), 84, 88, 93 зб., 94, 100, 101, 103, 103 зб., 104, 106 зб., 107, 110, 113 (2), 123, 129 зб., 130 зб., 132, 132 зб., 133 зб., 135, 142 зб., 147 зб. (2), 151 зб., 155 зб., 157, 160, 163, 164, 165 зб., 168, 169 (2), 172 зб., 173 зб. (2), 174 зб., 176, 178 зб., 181, 181 зб., 184, 190 зб., 191 зб., 192, 194 зб., 197, 207, 207 зб., 215, 215 зб., 218 зб. (2), 219 зб. (2), 221 зб., 222, 223, 224, 225, 225 зб., 226, 229, 230 зб. (2), 236, 236 зб. (2), 237, 242, 243 зб., 244 зб., 245 (2), 247 зб., 248, 253, 260 зб. (3), 263, 264, 264 зб., 265, 265 зб. (2), 267, 268 зб., 269, 270 зб.,

- 272, 276, 277 (2), 278 зв., 280 зв., 284 зв., 297, 305 зв., 306, 309 зв., 311, 314 зв., 316, 317 зв., 318, 319 зв., 324, 331, 337, 338 зв., 339 зв., 343 (2), 352 (2), 354, 356, 357, 358 зв., 360 зв., 362, 366, 367 (2), 373 зв. (2), 375, 378, 382 (2), 387, 388 зв., 389 зв., 390, 392 зв., 393 зв., 400 (2), 401, 409, 409 зв., 412, 415 зв., 416 зв., 430 зв., 432 зв., 435, 441, 446, 462 зв., 463 зв., 477 зв., 479 зв., ж' 23, 23 зв., 49 зв., 62 зв., 80 зв., 82 зв., 114, 135 зв., 140 зв., 172 зв., 173 зв., 175, 245, 271 зв., 356 зв., 404 (2), ж'ь[!] 98 зв., (х) [!] 364
- жебы** *спол.* 102 зв., 125 зв., 147 зв., 183, 399, 401, 442
- жегома** *дієприкм. недок. пас. теп. од. ж.* наз. 131 зв., ж'гома 42 зв.
- жезьль** *ім. од. ч. зн.* 147
- жезьльчю** *ім. од. ж. ор.* 324
- желѣз'ными** *прикм. мн. ор.* 249
- жена** *див. жона*
- жени(т)са** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 293; *жена(т)са мн. 3 ос.* 96, 312; *са же- нити боудоуѣ майб. мн. 3 ос.* 176 зв.; *женивыиса дієприкм. акт. теп. од. ч. наз.* 83
- жени(х)** *ім. од. ч. наз.* 46 (2), 105, 105 зв., 135 (2), 352, *женихъ* 231 (2); *жени- хови дав.* 105, *женихоу* 105; *жениха зн.* 135, 347
- жениховь** *прикм. од. ч. наз.* 352; *жени- ховь зн.* 352
- женихъ** *див. жени(х)*
- жен'цѣ** *ім. мн. ч. наз.* 63 зв., *жен'цюмъ дав.* 62
- женьскыи** *прикм. од. ч. зн.* 82 зв.
- жеслав'скѡ(м): в... жеслав'скѡ(м)** *прикм. од. ч. місц.* 3; *жеславскои ж. род.* 482 зв., *жесла(в)скои* 481 зв.
- жестокыи** *прикм. од. ч. наз.* 305 зв.; *жес'токое с. наз.* 370
- живоборашцаго** *дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. род.* 446 зв.
- живоначал'ныа** *прикм. од. ж. род.* 3
- живо(т)** ¹ *ім. од. ч. наз.* 274, 341 зв. (2), 370 зв., 411 зв., *животь* 395 зв., 406; *живота род.* 26, 166, 211, 260 зв., 352 зв., 369 зв., 371; *животоу дав.* 30, 40, жи- вотѣ 362; *живо(т) зн.* 79, 79 зв., 84, 109, 300 зв., 301 зв., 350 зв., 354 зв., 356 зв., 361 зв., 362 (2), 363, 367 зв., 369, 369 зв., 378, 391 зв., 403, 447 зв., *животь* 82 зв., 85 зв., 163 зв., 164, 167 зв., 263 зв., 350 зв., 352 зв., 361 зв., 363, 368 зв., 369 зв., 390, 421 зв., 438 зв., *живота* 449; *в' животѣ місц.* 294, 367 зв., *вь... животь* 97, *ѡ животѣ* 37 зв.
- живо(т)** ² *ім. од. ч. наз.* 269, *животь* 421 зв.; *живота род.* 208 зв.; *живо(т) зн.* 349; *въ животѣ місц.* 23, *в' животѣ* 22 зв., 207, 208, 208 зв., 214; *животы мн. наз.* 327
- животворашца(г)[о]** *дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. зн.* 471
- животныи** *прикм. од. ч. наз.* 369, жи- во(т)ныи 369; *живот'ны(х) мн. род. (субст.)* 127
- живо(т)ныи** *див. животныи*
- животь** *див. живо(т)* ^{1, 2}
- живыи** *прикм. од. ч. наз.* 368, 370, *живь* 27 зв., 121 зв., 197, 222, 264, 332 зв., 358, 358 зв. (2), 369 зв., 370 (2), 396; *живаго род.* 74, 371; *живаго зн.* 330 зв.; *живымъ ор.* 115; *жива ж. наз.* 114 зв.; *живой род.* 354 зв.; *живоу зн.* 354; жи- ви *мн. наз.* 312, 413, *живыа* 375, жи- вы(х) *род.* 96, *живыхъ* 177, 312; жи- вы(х) *зн.* 482
- живь** *див. живыи*
- жидове** *ім. мн. ч. наз.* 109, 116, 317, 324, 342 зв., 348 (2), 353 зв., 360, 360 зв. (2), 368 зв., 369 зв., 371 зв., 372 зв., 373, 375, 379, 382 зв. (2), 383 зв., 386, 386 зв., 388 зв., 391 зв., 392 (2), 393 зв., 394 зв., 396 зв. (2), 397, 424, 428, 430, 430 зв., 433; *жидовь род.* 123, 239, 355, 384, 386 зв., 395 зв., 398, 401, 429, 431 зв.; *жидомъ дав.* 360 зв., 380 (2), 410, 426, 428 зв., 431, 434 зв.; *жиды зн.* 358 зв.; *жиды ор.* 240, 351 зв., 391, 399

жидовинь *им. од. ч. наз.* 428; жидовино(м) *ор.* 353 зв.

жидовскыи *прикм. од. ч. наз.* 193 зв., 324 зв., жидов'скыи 192 зв., 328, 359, 371 зв., 429 зв., жидов'скый 431 зв., 432, жидов'скы(и) 399, 401, 428, жидов'ский 429 зв.; жидовского *род.* 434, жидов'ского 372 зв., жидов'ского 346, жидов'ского 350, жидов'ско(го) 252, жидов'ско(г)[о] 329; жидов'ского *зн.* 429, жидов'ский 434 зв.; жидовскы(м) *ор.* 359, жидов'скымъ 432, жидов'ськымъ 192, 349, *при...* жидовско(м) *місц.* 371 зв.; жидов'скаа *ж. наз.* 364, жидов'скаа 347 зв.; жидов'скои *род.* 142 зв., 144 зв., 336 зв., 351, 358, 371 зв., жидов'скои 394; жидов'скои 212, 250 зв.; жидов'скои 358 зв., жидов'скои 437; жидо(в)скоую *зн.* 201 зв.; жидов'скою *ор.* 217 зв.; *в...* жидов'скои *місц.* 181, *в'...* жидов'скои 101 зв., 315; жидов'ское *с. зн.* 266; жидовскыи *мн. наз.* 303, жидов'скый 431 зв., жидов'скый 425 зв., жидов'скаа *зн.* 371 зв.; жидов'скыи *ор.* 328; *в...* жидов'скы(х) *місц.* 371 зв.

жидов'скыи *див. жидовскыи*

жидов'скы(и) *див. жидовскыи*

жидов'скый *див. жидовскыи*

жидов'скый *див. жидовскыи*

жик'гимон'товичоу *прикм. од. ч. дав.* 481 зв.

жилами *им. мн. ж. ор.* 45, 133

ж'ирають *див. из'жираете*

жити *дієсл. недок. інф.* 371 зв.; живоу *теп. од. 1 ос.* 354, 370, 413, живешь *2 ос.* 171, 344 зв.; живе *3 ос.* 396, живе(т) 380 зв., 381; живоуть *мн. 3 ос.* 242, 279, живоу(т) 59–59 зв., 268 зв., 279 зв., 316 зв., 337; жиль *мин. од. ч. 3 ос.* 25 зв., 28 зв.; жила *ж. 3 ос.* 215 зв.; живоущи *дієприкм. акт. теп. мн. наз.* 209; живоущи(м) *дав.* 77 зв., живоущимъ 98 зв.; живоущихъ *зн.* 210; живоучи *дієприсл. теп.* 288 зв.

жит'ницѣ *им. од. ж. род.* 275; жит'ницо *зн.* 27, 37 зв., 219 зв., жи(т)ницоу 274, жыт'ницоу 62 зв.

жито *им. од. с. наз.* 260 зв.; жита *мн. зн.* 274, 274 зв.

жгъчю *им. од. ж. ор.* 119

жнивоу *им. од. с. дав.* 356 зв.; ж'ніво *зн.* 260 зв.

жол'нѣре *им. мн. ч. наз.* 219

жомо(т)скомъ *прикм. од. ч. місц.* 481 зв.

жона *им. од. ж. наз.* 95 зв. (2), 117 зв., 154, 176 зв., 183 зв., 204 зв., 205 зв., 206 зв., 245 зв., 251, 280, 281 зв., 288, 419 зв., жена 46 зв., 47, 63, 70 зв., 109, 109 зв., 144 зв., 145, 154, 165 зв., 176 зв., 206, 239, 243 зв., 244, 244 зв., 251 зв., 265, 269, 311 зв. (2), 353 зв. (2), 354, 354 зв. (2), 355, 355 зв. (2), 377, 377 зв., 464, 468; жены *род.* 21 зв., 23, 65 зв., 148 (2), 266, 286, 353 зв., 357; жонѣ *дав.* 165, женѣ 44 зв., 68 зв., 82 зв., 110, 224 зв., 244 зв., 245, 357; жоноу *зн.* 83, 85 зв., 95 зв. (3), 165 зв., 167 зв., женоу 23 зв., 32 зв., 33, 81, 82 зв., 142 зв., 148, 164 зв., 165, 176 (2), 176 зв., 244 зв., 245 зв., 279, 285 зв., 293, 298, 302, 311 (2), 311 зв. (2), 377, 377 зв., 446, 449 зв., женѣ 376 зв., женѣ 14 зв., 16 зв., 33; жоною *ор.* 83 зв., 338 зв., женоу 212, 311 зв., 352 зв., 355 зв., женоу 176 зв.; о женѣ *місц.* 125; *о...* женѣ 220; жено *кл.* 71, 280 зв., 322 зв., 336, 346 зв., 355, 377 зв., 432 зв., 436, 436 зв.; жоны *мн. наз.* 245 зв., 288, 329 зв.; жены 83, 120 зв., 195, 297 зв., 311 зв., 329, 332, 332 зв., 476; жень *род.* 67, 72, 82 зв., 124 зв., 242 зв., 327; женамъ *дав.* 122, 378, 478, 479; женами *ор.* 53; *в'* жонахъ *місц.* 207, *о...* жонахъ 201 зв., *в'* женахъ 208 зв.

жор'новыи *прикм. од. ч. наз.* 295

жребіа *им. од. ч. зн.* 193 зв., 327 зв.; ж'ре-біа 119 (2); жеребіи *мн. зн.* 432, ж'ре-біи 432 зв.

ж'ребіа *див. жребіа*

ж'реб'ци: на ж'реб'ци *им. од. ч. місц.* 89 зв.

жребати: о жребати *ім. од. с. місц.* 124 зв.;
о... жрѣбати 14 зв., ѿ жрабати 201
жрѣт'ва *ім. од. ж. наз.* 164; жрѣтвы *род.*
55 зв., жрѣтвѣ [!] 46; жрѣтвоу *зн.* 127,
214; жрѣтв *мн. род.* 178; жрѣтвами *ор.*
279

жрѣбати: о жрѣбати *див. жребати: о*
жребати
жрабати: ѿ жрабати *див. жребати: о*
жребати
жѣ *див. же*
ж'ѣ [!] *див. же*

S

с̄ *числ.* 4 (3), 4 зв. (2), 5 (2), 5 зв. (2), 6, 6 зв.
(2), 8 зв. (3), 9, 9 зв. (2), 10 (2), 12, 12 зв.
(2), 13 (2), 13 зв., 27, 35, 37, 41 зв.,
44 зв., 45, 46 зв., 60 зв., 62, 62 зв., 63 зв.,
64, 123 зв. (2), 132, 134, 146 зв., 162,
192 зв., 194, 198 зв., 199 (3), 213 зв.,
218 зв., 232, 244, 247, 248 зв., 263, 266,
267, 267 зв., 268 зв., 273, 298 зв., 327,
329, 330, 333 зв., 335 зв., 346, 357 зв.,
364, 380, 384, 393 зв., 398, 402, 404, 411,
412, 445 (2), 446, 448, 448 зв., 450, 452,
452 зв., 455 (2), 455 зв., 458, 459 (2),
460 зв. (2), 465, 466, 469, 471 зв.,
472 зв., 473 зв. (3), 474 (3), 474 зв. (2),
475 (2), 476, 477 зв. (2), 478 (6), 479 (2),
479 зв., 480 (4), 480 зв. (5), 481

свѣз(д)а *ім. од. ж. наз.* 24; свѣз(д)ы *род.*
24; свѣз'доу *зн.* 23 зв., 24 зв.; звѣз'ды

мн. наз. 181 зв., с'вѣз(д)ы 103; на
зв(ѣ)зда(х) *місц.* 315 зв.

силота *ім. антроп. од. ч. наз.* 234

с̄-мь: на с̄-мь *числ. од. ч. місц.* 481 зв. (2)

смїа *див. смїя*

смїя *ім. од. ж. наз.* 50, смїа 16 зв.; смїю *зн.*
262 зв.; смїй *мн. наз.* 198

с̄ї *числ.* 4, 5, 8, 8 зв. (3), 9, 10, 10 зв., 11 зв.,
12, 12 зв., 13 зв. (3), 20 зв., 35, 45 зв.,
46 зв., 75 зв., 103 зв., 105 зв., 111,
118 зв., 124 (3), 128 зв., 139 зв., 141,
151 зв., 152, 153, 154, 155 зв., 175 зв.,
176, 177, 178 зв., 179, 196, 198 зв., 199,
199 зв. (2), 225 зв., 233 зв., 291, 299 зв.,
324, 330, 335 зв. (2), 361 зв., 417 зв. (2),
446, 446 зв. (2), 449 зв., 453, 458, 460,
468 зв., 470, 472, 473 зв., 477 (2),
479 зв. (2), 480 зв. (2), 481

3

з *прійм.* 2 зв., 3, 25, 40, 44 зв., 57 зв., 58,
58 зв., 59, 59 зв., 61 зв., 70 зв., 78,
79 зв., 80 зв., 84, 85 зв., 86 зв., 89, 90,
98, 100, 121 зв., 123 зв., 132, 135 зв.,
136, 136 зв., 137, 142, 144, 146 (2), 148
(2), 148 зв., 151 зв., 152, 156 зв., 160 зв.,
170, 171, 172 зв., 176 зв., 179, 181,
182 зв., 183 зв., 185, 188 (2), 196, 197,
251 зв., 258 зв., 266 зв., 267, 267 зв.,
269 зв., 270 зв., 273, 273 зв., 275, 276
(2), 280 зв., 286, 286 зв., 287, 289 зв.,
292, 292 зв., 295, 295 зв., 296 зв. (2),

298, 304 зв., 311, 314, 314 зв., 315, 319,
322 зв., 325 (2), 327, 332 зв., 335, 345,
345 зв., 347 зв., 349, 358 зв., 364 зв.,
367 зв. (2), 369, 370, 371 зв., 373 зв.,
374 зв., 375 зв., 376 зв., 384 (2), 392,
399 зв., 400, 403 зв., 409 зв., 419, 425
(2), 426 зв., 427, 442 зв., 446 зв., 454 зв.,
471 зв., 476, 481 зв.; зь 23 зв., 42 зв.,
43 зв., 45, 58 зв., 88 зв., 93 зв., 95 зв.,
133 зв., 134 зв., 135, 151 зв., 152, 154 зв.,
156, 158, 158 зв., 161 зв., 164, 169 (2),
177, 179, 184 зв., 188, 188 зв., 195 зв.,

201 зв., 207, 213, 217 зв., 224, 224 зв., 225, 232, 237 зв. (3), 241, 243 зв., 245 зв., 246 зв., 253, 255 зв., 264, 272, 306, 312, 321 зв., 324, 329, 336 зв., 339 зв., 348 зв., 365, 391 зв., 399, 399 зв. (2), 409, 419, 424 зв. (2), 426, 427, 434, 435 зв., 440, з' 22 зв., 24 зв., 27, 30, 32, 44, 45 зв., 49 зв. (3), 51, 55 зв., 64 зв., 68 зв., 71, 72 зв., 76, 77, 80, 82 зв., 83 зв., 87 (2), 89, 91 зв., 92, 99, 101 зв., 103, 104 зв., 105, 107, 108 зв., 109, 111, 111 зв., 112, 113, 118 зв., 120, 120 зв., 121 зв., 130 (2), 134 зв. (2), 136, 140, 142, 145 зв., 155 зв., 156 зв. (3), 158, 160 (2), 166 зв., 171 зв., 174, 175 зв., 176 зв., 184, 186 зв., 188, 188 зв., 194 зв., 209 (2), 212 (2), 215 (2), 224 зв. (2), 225 зв., 226, 227, 228, 229 зв., 231 зв., 234, 237, 240 зв. (2), 242, 244 зв., 245, 246 зв., 248 зв., 249, 252 зв., 253, 253 зв., 255, 255 зв., 256 зв., 257 зв. (2), 259 зв., 261, 261 зв., 262, 266 зв., 267 зв., 270, 270 зв., 277 зв., 282 зв., 283 зв., 286 зв. (2), 289, 290 зв., 292, 298, 308 зв., 311 зв., 313, 330 зв., 344, 345 зв., 350, 353, 355 зв., 356, 357 зв., 358, 364 зв., 365, 367 зв., 368, 368 зв., 370 зв., 373 зв., 375 зв. (3), 376, 376 зв., 382, 384 зв., 388 зв., 395, 402 зв., 403, 407 зв., 411 зв., 414, 418 (2), 422 зв., 426 зв., 431 зв., 433 зв., 435 (2), 437 зв., 439, 440, 458, 464 зв., 469 зв., з'б[!] 257, зъ 135, зо 26 (2), 87, 129 зв., 177 зв., 229, 245 зв., 300, 394 зв., 398 зв., с 21 зв., 23, 23 зв., 32 зв. (2), 34 (2), 44, 55 зв., 58, 59 зв., 62 зв., 66, 67 зв., 73 зв., 75 зв., 91 зв., 103, 104 зв., 112, 112 зв., 119 зв. (3), 120, 120 зв., 122, 123 зв., 125 зв., 130, 131, 143 (2), 144, 146 зв., 152, 153, 153 зв. (2), 157 зв., 161, 163, 164 зв., 166 зв. (2), 167, 173 зв., 186 зв., 192, 192 зв., 194, 195, 197 (2), 198 зв., 204 зв., 207, 209, 210 зв., 215 зв., 217, 225, 227, 230 зв., 231, 232 зв. (2), 234 (2), 238, 239, 240 зв., 242 зв., 243 зв., 245 зв. (2), 248, 249, 250 (2), 252, 255, 256 зв. (4), 259, 260, 262 зв., 265, 269 зв., 275 зв.,

278 зв. (2), 284, 285, 287 зв., 290 зв., 308 зв., 317 зв., 318 зв. (2), 320, 321, 322 зв., 323, 325 зв., 327 зв., 328, 329 зв., 330, 330 зв., 331 зв., 333 (4), 334, 338 зв., 344, 344 зв., 345, 351, 351 зв., 354, 355 зв., 366 зв., 368 зв., 371, 375, 379 зв., 383 зв., 388, 390 зв., 396 зв., 400 (2), 404, 406 зв., 409 зв., 410, 412, 422 зв., 428 зв. (3), 431 зв., 433 зв., 434, 439, 446 зв., 447, 447 зв., 464 зв.2, 469 зв. (2), 476, 476 зв., 482, 482 зв., с' 32 зв., 91, 105 зв., 106, 107 зв., 112, 117 зв., 118, 119, 122 зв. (2), 123 зв., 125 зв., 143, 144 зв., 148, 149, 159, 170 зв., 173 зв., 269, 269 зв., 284 (2), 288, 295 зв., 363, 406, 424 зв., 438, 475 зв., сь 93 зв., сь 18 зв., 19, 23 зв., 27 зв., 45 зв., 57 зв., 75, 103, 105, 110, 110 зв. (2), 111, 112 зв. (2), 113 (2), 113 зв., 114, 115 зв. (2), 122 зв., 131, 131 зв., 155 зв., 159, 159 зв., 163 зв., 182, 185, 185 зв., 190 зв., 194, 209, 210 зв., 220 зв., 268 зв. (3), 274, 278 зв., 287 зв., 288, 290 зв., 318, 319, 321, 328 зв., 330 зв., 351 зв., 352 зв., 353 зв., 364, 366, 369 зв., 417 зв., 424 (2), 424 зв., 426, 430, 460, 463 зв., 464, 475, 475 зв. (2), 476, 476 зв., 482 зв., со 45 зв., 57 зв. (2), 134 зв. (2), 159 зв., 185, 194, 202, 245, 266 зв., 316, 380, 407, 408, 421 (2), 423 зв., 440 зв., жь 239

з' див. з

з числ. 4, 4 зв. (2), 5, 5 зв. (2), 6 (2), 7, 8 зв. (2), 9 зв. (3), 10 (2), 10 зв., 12, 13 зв., 27 зв., 38 зв., 42, 45, 47 зв., 51 зв., 52 зв., 65, 65 зв., 68, 69 зв., 71, 71 зв. (2), 119, 120 зв., 123 зв., 124, 133, 136, 152, 170, 198 зв., 199 (3), 214, 221 зв., 239, 250 зв., 252, 253, 269, 269 зв., 270 зв., 271 зв., 272 зв., 335 зв., 347, 371 зв., 388, 413, 414, 417 зв., 419, 420, 421, 423, 436, 445 (2), 446 зв., 449, 459, 459 зв., 462 зв., 463 зв., 464 зв., 465 зв., 469 зв., 473 зв., 474 (2), 475 (2), 477 зв. (2), 478 (4), 478 зв. (2), 479, 479 зв., 480 (3), 480 зв. (4), 481 (3)

за¹ прийм. 2 зв., 3, 4, 23 зв., 25, 28 зв. (2), 29 (2), 29 зв., 30 (2), 33 зв. (2), 34 (2), 41 зв. (2), 42 зв., 43, 43 зв. (2), 45 зв. (2), 46 зв., 47, 47 зв., 56 зв. (2), 58, 66, 70 зв., 72 зв., 74 зв., 75 (4), 75 зв. (2), 78 (2), 82 зв., 84 зв., 85, 88 зв. (3), 89 зв., 99 зв., 101, 101 зв., 109 зв., 111 зв., 114 зв., 116 зв., 117, 120 зв., 127, 129 зв., 130 зв. (2), 131, 131 зв. (2), 132, 132 зв., 134, 134 зв. (3), 136 зв., 144 зв. (2), 145 зв., 146, 146 зв. (2), 147, 148, 150, 154 зв., 157 зв., 158 зв. (3), 159, 162 зв., 163 (2), 163 зв., 164 зв., 165 зв., 166 зв., 167, 167 зв., 169, 170, 171, 175, 183 зв. (2), 184, 186, 188 зв., 189, 189 зв., 190, 191 зв., 195, 197 зв., 204 зв., 210 зв., 214, 219 зв., 222 зв., 226, 228 зв., 230 зв. (2), 235 зв., 236 (2), 236 зв., 239 зв., 240, 243 зв., 246 зв., 252 зв., 254, 255 зв. (3), 259 зв., 260 (2), 270, 273, 273 зв., 278 зв., 286 (2), 287 зв., 296, 299, 301, 301 зв., 303, 304 зв., 307, 309, 310 зв., 314, 318, 318 зв. (2), 319, 319 зв., 320, 321, 322 зв., 324, 326 зв., 327, 328, 329, 331 зв., 333, 342 зв., 343 зв. (3), 344 зв. (3), 345, 348, 351 зв., 356, 357, 364 (2), 364 зв., 366, 369 зв., 375, 377 зв., 378, 386 зв., 389.3, 389 зв., 390, 390 зв., 391 зв., 393, 396 зв., 398 зв., 399 (2), 400, 400 зв., 402, 403, 407 зв., 410 зв. (5), 411 зв., 416, 419, 419 зв., 420 зв., 421 (2), 422 (3), 423 (3), 426 (2), 435 зв., 441 зв. (3), 442, 442 зв., 443, 447, 447 зв., 450 зв., 452, 452 зв., 454, 457, 468 зв., 472 зв., 479, 479 зв. (3), 481 зв., 482 зв., жа 383

за² див. зачало

забиваю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 51, 273

забити дієсл. док. інф. 282 зв., 303, 317, 360 зв., 371 зв., 373 зв. (2), 374, 381 (2), 392, 393 зв., 394 зв.; забіє(т) майб. од. 3 ос. 32; забіють мн. 3 ос. 77 зв., 302; забиль еси мин. од. ч. 2 ос. 290 зв.; забиль 3 ос. 290, 390; есте забили мн. 2 ос. 100; забили 3 ос. 92 зв., 93, 174 зв.,

175, 183, 309 зв., 399, 401; забій наказ. од. 2 ос. 32, забіи 84; забіймо мн. 1 ос. 93, 309 зв., забіймо 174 зв.; забійте 3 ос. 290

[забити... са]: са... забити дієсл. док. інф. 379

заблоуди(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 79 зв.; заблоуж'дъшаго дієприкм. акт. мин. од. ч. зн. 80, заблоу(ж)дъша(г)[о] 470; ѿ заблоуж(д)ышо(м) місц. 287; заблоуждышихь мн. род. 80

заблоужденіє ім. од. с. зн. 308

заборонає(т) див. заборонаєть

заборонаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 232, заборонає(т) 324 зв., заборонаєте мн. 2 ос. 272; заборонали есмо мин. мн. 1 ос. 163, 259; заборонайте наказ. мн. 2 ос. 83, 259, 300 зв.

забрала дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 103 зв.; забравши дієприсл. мин. 288 зв.

забыли дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 73, 156 зв.; забытымь дієприкм. пас. мин. од. ч. ор. 273

завинаѡара ім. антроп. од. ч. род. 135 зв.

завинила: бы... завинила дієсл. док. ум. од. ж. 3 ос. 82 зв.

завис'ти ім. од. ж. род. 117 зв.

завръзь дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 79, 79 зв.; завръсте мн. 2 ос. 227–227 зв.

зав'тра присл. 282 зв. (2), заоутра 38

зав'тре див. зав'трѣшніи

зав'треш'ніи див. зав'трѣшніи

зав'треш'ній див. зав'трѣшній

зав'трѣшній прикм. од. ч. зн. 475 зв., зав'треш'ніи 38, 121, зав'треш'ній 401, заоутреш'ній 38–38 зв.; зав'тре 121

зав'далъ дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 400 зв., 409 зв.

зав'са ім. од. ж. наз. 120, 328 зв.

зав'ста ім. од. ч. род. 111 зв., 186

зав'шонь дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 163 зв., зав'шь 79

зав'шь див. зав'шонь

зав'заноую дієприкм. док. пас. мин. од. ж. зн. 305

загиноути дієсл. док. інф. 282 зв., 293; загиноуть майб. мн. 3 ос. 231 зв.; загиноуль мин. од. ч. 3 ос. 32 зв., 80, 350 зв. (2), 399, 422 зв., есть загиноуль 271 зв.; загиноу(л) былъ дмин. од. ч. 3 ос. 291, загиноуль былъ 290; была загиноула ж. 3 ос. 288

заг'лоушило дієсл. док. мин. од. с. 3 ос. 246

загор'ноули дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 227 зв.

загород'ник' ім. од. ч. наз. 436 зв.

загороди ім. од. ж. род. 390 зв.; загороду зн. 389

загор'льсьа дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 278

загоубити дієсл. док. інф. 56, 172, 225; загоуби(т) майб. од. 3 ос. 255 зв.; загоубиль мин. од. ч. 3 ос. 161 зв., 256; загоубили мн. 3 ос. 308; бы... загоубила ум. од. ж. 3 ос. 288; бы... загоубили мн. 3 ос. 136 зв.

загыбае(м) дієсл. недок. теп. мн. 1 ос. 43 зв., загыбае(мь) 248 зв.

загыбае(мь) див. загыбае(м)

за(д)кѡ(м) ім. од. ч. ор. 70

задр'жат'са дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 437 зв.

задр'житє дієсл. док. майб. мн. 2 ос. 437 зв.; задр'жали мин. мн. 3 ос. 160 (2); задр'жаны дієприкм. пас. мин. мн. наз. 331 зв.

задр'жовали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 226 зв.

задоушаю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 140 зв.

зажигает(т) див. **зажигаеть**

зажигаеть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 288, **зажигает(т)** 445 зв.; **зажигаю(т)** мн. 3 ос. 140 зв.; **зажог'ши** дієприсл. мин. 247, 269 зв., **за(жог)** 247

заж'моурили дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 61

заиди дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 481

заистє присл. 94

заказаль дієсл. док. мин. од. 3 ос. 147, 259 зв.

заказовали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 83 зв., 169 зв.

закаман'бло дієприкм. док. акт. мин. од. с. наз. 151 зв.

закладаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 72 зв.

зак'лика(л) див. **закликаль**

закликаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 120, **зак'лика(л)** 345 зв.; **зак'ликав'ши** дієприсл. мин. 120

зак'линаю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 115, 143

зак'лальсьа дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 148 зв.

закон'ни(к) див. **законникь**

законникь ім. од. ч. наз. 299 зв.; **закон'ни(к)** 96; **закон'ника** зн. 174, ω **закон'никоу** місц. 298 зв., ω ... **закон'ниці** 199 зв., ω ... **закон'н'ці** 14 зв.; **законичє** кл. 99; **законниці** мн. наз. 308, **закон'ниці** 48, 57, 69 зв., 72 зв., 152, 155 зв., 156 зв. (2), 160, 160 зв., 173, 183, 233, 270 зв., 323 зв., 371 зв., 377, 398 зв., 399 зв., **законьниці** 229 зв., **закон'ни(ци)** 376, **закон'ниче** 134 зв.; **закон'никовь** род. 188, 271, 312, 343, 385 зв., 399 зв., **законьниковь** 307, **закон'никь** 200; **закон'никомь** дав. 398; **зако(н)ники** зн. 239, **закон'ники** 55, 72 зв., 136, 174, **закон'нікы** 405, **закон'ні(ки)** 266; **закон'ники** ор. 93 зв.

закон'номуу: по... **закон'номуу** прикм. од. ч. місц. 214 зв.; **закон'ні** мн. зн. 266

законооучителїє ім. мн. ч. наз. 242 зв.–243; **законооучителемь** дав. 283 зв.

законь ім. од. ч. наз. 39 зв., 96 зв., 293, 319, 342 зв., 373 зв., 376 зв.; **законоу** род. 96 зв., 170, 214, 229, 263 зв., 272, 373 зв., 427 зв., 443, 482, **законѡ** 215 зв., **закона** 15 зв., 31 зв., 74 зв., 76 зв., 97, 293, 376, 404, 442 зв.; **законови** дав. 272; **законь** зн. 53 зв., 373 зв., 430; **в законѡ** місц. 93 зв., 174, 260 зв., 334, 417, 482 зв., **вѣ законѡ** 41 зв., 99, **в' законѡ** 55 зв., 96 зв., 214 (2), 263 зв., 271, 345, 377, 378 зв., 392 зв., по **законоу** 430

закопаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 106

- закрита** *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. наз.* 383 зв.; *закрито с. наз.* 258–258 зв.; *закрываючи дієприсл. теп.* 323 зв.
- закричаль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 225, 249, 257 зв., 375, *закрычалъ* 131 (2), 195, 328 зв., 398, 405, *закрычал'* 302 зв.; *закрычали мн. 3 ос.* 67 зв., 326, 326 зв., 431; *закричавши дієприсл. мин.* 192, *закрычав'ши* 192, 294, 296 зв.
- закрыва(н)** *дієприкм. недок. пас. мин. од. ч. наз.* 183
- закрычал'** *див. закричаль*
- закрычалъ** *див. закричаль*
- зак'хеи** *ім. антроп. од. с. наз.* 304, *закъхеи* 303 зв.; *ω закхею місц.* 303, *ω закхеи* 200 зв.; *зак'хею кл.* 303 зв.
- зак'хеова** *прикм. од. ж. наз.* 12; *зак'хе-овы род.* 3
- закъхеи** *див. зак'хеи*
- залата** *див. заплата*
- залежи(т)** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 96 зв.
- замер'ло: бы... замер'ло** *дієсл. док. ум. од. с. 3 ос.* 402 зв.
- заметали** *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 439 зв.; *замеч'те наказ. мн. 2 ос.* 439 зв.
- замеш'каєть** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 277; *замеш'кав'шоу дієприкм. акт. мин. од. ч. дав.* 105
- зам'кнѣ(л)** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 96; *зам'к'нено дієприкм. пас. од. с. наз.* 224 зв.; *зам'кнены мн. наз.* 105 зв., *замк'нены* 438; *замьк'нув'ши дієприсл. мин.* 223 зв.
- замордоую(т)** *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 314 зв.
- зам'рък'не(т)** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 103; *замрък'ло мин. од. с. 3 ос.* 328 зв.
- замоужъ** *присл.* 96, 103 зв., 176 зв., 297 зв., 311 зв., 312
- [замоути(т) сд]: сд замоути(т)** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 359 зв., *замоутилисд мин. мн. 3 ос.* 90
- замоучена** *ім. од. с. род.* 359; *по замоученію місц.* 359
- замоучоваль** *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 359
- закрыває(т)** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 20 зв., 128, *закрываєть* 203 зв., 340 зв., 443
- закрыває(т)сд** *дієсл. недок. теп. од. безос.* 123 зв., *закрываєт'сд* 198 зв.
- закрываєт'сд** *див. замыкає(т)сд*
- закрываєть** *див. замыкає(т)*
- закмышлена(м)** *ім. од. с. ор.* 178 зв.
- зам'ѣтажшихъ** *дієприкм. недок. акт. теп. мн. зн.* 29
- зам'ѣпана** *ім. од. с. род.* 183
- заматена** *ім. мн. с. наз.* 180
- зане спол.** 16, 17, 18 зв., 54, 481 зв.
- занеже спол.** 54
- запада** *див. западоу*
- западоу** *ім. од. ч. род.* 278 зв., *запада* 42 зв., 102 зв., 282
- запаленіи: ω запаленіи** *ім. од. с. місц.* 479 зв.
- запалилъ** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 94
- запаматал'ство** *ім. од. с. зн.* 337–337 зв.
- запаш'ной** *прикм. од. ж. род.* 400; *запаш'ными мн. ор.* 434 зв.
- запечатанъ** *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 116; *запечатав'ши дієприсл. мин.* 121 зв.
- запечатоваль** *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 352 зв.
- запись** *ім. од. ч. зн.* 291 зв.
- заплакаль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 397
- заплата** *ім. од. ж. наз.* 235, 236 зв., *залата* 231 зв.; *заплаты род.* 261, *зап'латы* 135; *заплатоу зн.* 356 зв., 328, *зап'латоу* 328
- заплаті** *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 86 зв.; *бы заплатилъ ум. од. ч. 3 ос.* 82
- запов'ѣ(л)** *див. запов'ѣдъ*
- запов'ѣдаю** *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 451, 451 зв., 465, 471; *запов'ѣдає 3 ос.* 410 зв., *запов'ѣдаєть* 313, *заповедаєть* 38 зв., *є(м) заповедаль мин. од. ч. 1 ос.* 123 зв., *запов'ѣдаль 3 ос.* 68 зв., 88 зв., 226, *заповедаль 49; запов'ѣдали мн. 3 ос.* 183 зв.; *заповедаючи дієприсл. теп.* 295, *заповедаа* 52
- запов'ѣдъ** *ім. од. ч. наз.* 96 зв., 177 зв., *запов'ѣ(л)* 96 зв.; *запов'ѣди род.* 290 зв.,

- заповѣ(ди) 13 зв., заповѣди 124; заповѣ(д) *зн.* 152 зв.; по заповѣди *місц.* 329 зв.; заповѣдій *мн. род.* 31 зв., 177; заповѣди *зн.* 16 зв. (2), 301, 413, заповѣди 166; въ... заповѣдехъ 204 зв., на... заповѣде(х) 96 зв.
- заповѣ(т)** *ім. од. ч. зн.* 28
- запоє** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 111 зв., 116, 183, 186 зв., 191, 320, 323, запоеть 410 зв.; запѣ(л) *мін. од. ч. 3 ос.* 427 зв., запѣль 116, 190 зв., 191, запѣль е(с)ть 427 зв.
- запоеть** *див. запоє*
- запона** *ім. од. ж. наз.* 194 зв.
- запорож'новаєть** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 280
- запра** *див. заправды*
- заправ'** *див. заправды*
- заправ'доу** *див. заправды*
- заправ'дѣ** *див. заправды*
- заправды** *присл.* 75, 77 зв., 80, 80 зв., 84 зв., 100, 103, 165 зв., 177 зв., 179, 190 зв., 260 зв., 278, 313, 346, 361, 361 зв., 380 зв., 383 зв., 420 (2), 422, 438 зв., запра(в)ды 305 зв., 402 зв., заправды 91, 366 зв., 375 зв., заправ'ды 78 зв., 85, 92, 101, 103 зв., 104 зв., 105 зв., 108 зв., 109, 110, 138, 138 зв., 156 зв., 159, 167, 172 зв., 182, 184, 185, 186, 205 зв., 236, 242 зв., 244, 270 зв., 349 (2), 350 (2), 352 зв., 361 (2), 361 зв. (4), 366 зв., 367 зв. (2), 369 (2), 369 зв. (2), 372, 380 зв. (2), 381, 381 зв., 382 зв. (4), 383 зв., 387 зв., 389 (3), 389 зв. (2), 393, 402 зв. (2), 407 зв., заправ'ды 110 зв., 147 зв., заправ'доу 349 зв., заправ'дѣ 349 зв., заправ' 80 зв., запра 420
- запра(в)ды** *див. заправды*
- заправ'ды** *див. заправды*
- заправ'ды** *див. заправды*
- заправды** *див. заправды*
- запрети(л)** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 142, запретиль 47 зв.; запрети *наказ. од. 2 ос.* 295 зв., 307
- запретиль** *див. запрети(л)*
- запрещеніа:** о **запрещеніа** *ім. од. с. місц.* 124, 199
- запрѣса** *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 186 зв.; **запрѣсьса** 2 *ос.* 320, с а... **запрѣшь** 116, 323, 410 зв.; с а **заприть** 3 *ос.* 158 зв., с а... **заприть** 255 зв., с а... **запрі(т)** 405 зв.; **запрѣлса** *мін. од. ч. 3 ос.* 427, **запрѣл'са** 190 зв., **запрѣльса** 190 зв., 322 зв., 427 зв., с а **запрѣ(л)** 115 зв., с а **запрѣль** 317, с а... **запрѣль** 109, 115 зв.; с а... **запрі** *наказ. од. 2 ос.* 75
- запрѣль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 342 зв.; **запрень** *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 183
- запоустеніа** *ім. од. с. род.* 180 зв.; **запоустеніа** *мн. зн.* 102
- запоустѣ(т)** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 57, **запоустѣеть** 267 зв.
- запоустѣеть** *див. запоустѣ(т)*
- запоущоу** *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 227 зв.
- зара** *ім. антроп. од. ч. зн.* 21 зв.
- заразо(м)** *присл.* 61 зв.
- зас** *див. зась*¹
- за(с)** *див. зась*¹
- засмотрилса** *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 223 зв.
- зас'мочена** *див. засмоучена*
- засмоутилса** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 301, **засмоутил'са** 23 зв. (2), 84 зв., 149, 205, 408 зв., **зас'мѣтил'са** 441; **засмоутилса** *ж. 3 ос.* 207; **есте** с а... **зас'моутили** *мн. 2 ос.* 333 зв., **засмоутилса** 3 *ос.* 67 зв., 77 зв., **засмѣтилса** 151, **зас'моутилиса** 111; **нехай** с а... **засмоучають** *наказ. мн. 3 ос.* 414, **нехай** с а... **зас'моучаю(т)** 411; **засмоучен'ного** *дієприкм. пас. мин. од. ч. зн.* 301; **засмоутив'шиса** *дієприсл. мин.* 166 зв.
- засмоутил'са** *див. засмоутилса*
- зас'мѣтил'са** *див. засмоутилса*
- зас'моутиль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 396 зв., **зас'моучена** *дієприкм. пас. мин. од. ж. наз.* 403
- засмоучена** *ім. од. с. наз.* 140 зв., **зас'мочена** 61 зв.

засноули *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 321 зв.,
зас'ноули 105

зас'ноули див. засноули

засоромѣлиса *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 281

застоуплена *ім. од. с. род.* 229 зв.

зась ¹ *присл.* 174 зв., зас 420 зв., за(с)
85 зв., 93 зв., 94, заса 113, 136, 144,
156 зв., 290, 353, 428, 429 зв., 436

зась ² *част.* 148, 236 зв.

засѣяни *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 140 зв.

заса див. зась ¹

[затайти са]: са затайти *дієсл. док. інф.*
251 зв.

затвараєте *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 98

затвердиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 405

затвердѣлость *ім. од. ж. зн.* 165

затворить *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 281 зв.;

затвори наказ. од. 2 ос. 35 зв.; за-
творены *дієприкм. пас. мин. мн. наз.*
437, зат'ворены 266 зв.

зат'ми(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 159 зв.,
зат'мил 76

зат'мил див. зат'ми(л)

[затоппали са]: са затоппали *дієсл. не-
док. мин. мн. 3 ос.* 227 зв.

заточеній: в' заточеній *ім. од. с. місц.* 338

заточень *дієприкм. док. пас. мин. од. ч.*
наз. 340 зв.

затроскаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 55

затрудненого *дієприкм. док. пас. мин.*
од. ч. зн. 283

затрась *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 131

затымь *присл.* 339 зв., 482 зв.

затѣнил *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 257

заоулов'ськихъ: на... заоулов'ськихъ *прикм.*
мн. місц. 28 зв.

заоулонь *ім. топ. од. ж. наз.* 28 зв.

заоутра ¹ див. зав'тра

заоутра ² *присл.* 197, зау(т)ра 477, 477 зв.

зау(т)ра див. заоутра ²

заоутреп'ніи див. зав'трѣшніи

захаріа *ім. антроп. од. ч. наз.* 204 зв., 205
(2), 206, 209, 210 зв.; захаріа *род.* 100,
захаріи 206, 444 зв.

захаріиноу *прикм. од. ч. дав.* 217 зв.; заха-
рійнь *зн.* 208; захаріина *ж. наз.* 464,

захаріина 468; захаріинны *род.* 271 зв.,
захаріина *с. род.* 127

заховає(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 403;
еси... заховаль *мин. од. ч. 2 ос.* 423,
заховаль еси 347; заховала *ж. 3 ос.*
213, 217, 400 зв.; есте... заховали *мн.*
2 ос. 153, заховали 3 ос. 422; заховай
наказ. од. 2 ос. 422 зв.; заховано *прис.*
ф. 231 зв.

[заховали са]: са заховали *дієсл. док. мин.*
мн. 3 ос. 287

захововає(т)са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
339

захововала *дієсл. недок. мин. од. ж. 3 ос.*
213 зв.

заховываль: есми... заховываль *дієсл. не-
док. мин. од. ч. 1 ос.* 422 зв.

заходило *дієсл. недок. мин. од. с. 3 ос.*
131 зв.

за(ч) див. зачало

зача(л) див. зачало

зачало *ім. од. с. наз.* 127 зв., 260 зв., 265 зв.,
266, 295, 308, 330, 413, 438 зв., 444 зв.,
445 зв., 448, 451, 453 зв., 458, 458 зв.
(2), 459, 460 зв., 462, 466, 468 зв., 473 зв.,
474, 479 (2), за(ч)ло 3 зв., 4, 36, 384,
445 зв., 447, 448 зв., 450 зв., 451 зв.,
452, 454 (2), 455 зв., 456 (3), 456 зв.,
459, 463 (4), 463 зв., 464 (2), 465 (2),
466 зв., 467 (2), 467 зв., 468, 469 зв.,
470 зв., 471 (2), 473, 473 зв., 475 (2),
476, 478 зв., 479 (2), 480, зача(л) 446,
448, 450, 457, 459 (2), 462 зв., 467,
468 зв., 474, 474 зв., за(ч)л' 457 зв.,
за(ч) 3 зв., 4 (14), 4 зв. (16), 5 (13), 5 зв.
(12), 6 (17), 6 зв. (18), 7 (3), 7 зв. (11), 8
(17), 8 зв. (18), 9 (18), 9 зв. (18), 10 (17),
10 зв. (18), 11 (17), 11 зв. (18), 12 (17),
12 зв. (13), 23 зв., 24 зв., 26, 27, 27 зв.,
28 зв., 29, 29 зв., 30, 31, 31 зв., 32 зв.,
33, 34, 35, 36, 37, 38, 38 зв., 39, 39 зв.,
40, 40 зв., 41 зв., 42 зв., 43 зв., 44, 45,
45 зв., 46, 46 зв., 47 зв., 48, 48 зв., 49,
49 зв., 50 зв., 51 (2), 51 зв., 52 зв.,
53 зв., 54, 54 зв., 55, 55 зв., 56, 57 зв.,
58 зв., 59 зв., 60, 60 зв., 62, 62 зв.,

63 зв., 64 (2), 65, 65 зв., 66 зв., 67, 68, 69 зв., 70, 71, 71 зв. (2), 72 зв., 73, 73 зв., 74 зв., 75, 75 зв., 76 зв. (2), 77 зв., 79 зв., 80 зв., 81, 82 зв., 84, 85 зв., 87, 88 зв., 89, 90, 90 зв., 91 (2), 91 зв. (2), 92 зв., 93, 93 зв., 94 зв., 95 зв., 96, 97, 98, 99, 99 зв., 100 зв., 101, 101 зв., 102 зв., 103 зв. (2), 105, 105 зв., 107 зв., 109, 109 зв., 110 зв., 112 зв., 116, 116 зв., 118 зв., 119, 119 зв., 120 зв., 121, 122, 123, 130, 130 зв., 131, 131 зв., 132, 133, 134, 134 зв., 135 зв., 136 зв., 137, 137 зв., 138, 139, 139 зв., 141, 142, 142 зв., 144, 144 зв., 146 зв., 147, 147 зв., 149 зв., 150 зв., 151 зв., 152, 153, 154, 154 зв., 155 зв., 156 зв., 157, 157 зв., 158, 158 зв., 159 зв., 160, 161, 162 зв., 163 зв., 164 зв., 165 зв., 166, 166 зв., 167 зв., 169, 170, 171, 172 зв., 173, 174, 175 зв., 176, 177, 178 зв., 179, 180, 180 зв., 181 зв., 182 зв., 183 зв., 184, 187, 191, 192 зв., 193, 195 зв., 196, 197, 204 зв., 211 зв., 213 зв., 214, 214 зв., 217 зв., 220, 220 зв., 221 зв., 223, 224, 225, 225 зв., 227, 228, 229, 230 зв., 231, 232, 233 зв., 234, 235, 236, 236 зв., 238, 239, 240 зв., 241, 243, 243 зв., 245 зв., 246, 247, 248, 248 зв., 250 зв., 253, 253 зв., 254, 255, 255 зв., 256, 257, 258, 258 зв., 259, 259 зв. (2), 260 зв., 262, 262 зв., 263, 263 зв., 265, 266, 267, 267 зв., 268 зв., 269, 269 зв., 270 зв., 271 зв., 272 зв., 273, 273 зв., 274, 275 зв., 277, 277 зв., 279, 280, 281, 282 зв., 283, 283 зв., 284 зв., 285, 286, 287, 288 зв., 291, 292, 293, 293 зв., 295, 296 зв., 297, 297 зв., 298 зв., 299 зв., 300, 300 зв., 302, 302 зв., 303, 304, 306, 307 (2), 308, 309, 310, 311, 312 зв., 313 зв. (2), 314, 317, 321, 321 зв., 327, 330, 331, 333 зв., 342 зв., 343, 343 зв. (2), 344, 345, 346, 347, 350, 350 зв., 351, 353, 357 зв., 359, 360 зв., 361 зв., 362 зв., 364 зв., 365 зв., 367, 368, 368 зв., 369, 370, 371 зв., 373, 375, 376 зв., 377, 378, 379, 380, 381 зв., 382 зв., 388 зв., 389 зв., 390 зв., 391,

391 зв., 393, 393 зв., 398 зв., 399 зв., 402, 402 зв., 403, 403 зв., 404, 406, 407 зв., 408, 410, 411, 412, 413, 414, 414 зв., 415 зв., 416 зв., 417 зв., 419, 420, 421, 424, 425, 427 зв., 429 зв., 432 зв. (2), 434, 435, 436, 437, 438 зв., 440 зв., 444, 444 зв. (4), 445 (4), 445 зв. (2), 446 (2), 446 зв. (4), 447 (3), 447 зв. (3), 448 (2), 448 зв. (2), 449 (4), 449 зв. (4), 450 (3), 450 зв. (3), 451 (2), 451 зв., 452 (2), 452 зв. (3), 453 (4), 453 зв. (3), 454, 454 зв. (3), 455 (3), 455 зв. (3), 456, 456 зв. (3), 457 (3), 457 зв., 458 (2), 458 зв. (3), 459 зв. (4), 460 (2), 460 зв. (4), 461 (2), 461 зв. (2), 462 (2), 462 зв. (2), 463 зв., 464, 464 зв. (3), 465 (3), 465 зв. (2), 466 (2), 466 зв., 467 зв. (2), 468 (3), 468 зв. (2), 469 (3), 469 зв. (3), 470 (4), 470 зв. (3), 471 зв. (4), 472 (4), 472 зв. (4), 473 (4), 473 зв. (7), 474 (6), 474 зв. (6), 475 (4), 475 зв. (5), 476 (3), 476 зв. (3), 477 (4), 477 зв. (5), 478 (14), 478 зв. (15), 479 (11), 479 зв. (13), 480 зв. (2), 481 зв., 482, з(ч) 7 зв., 384, 461, 473 зв., 474, 479, 479 зв. (2), за [!] 4; в... зачалє місц. 482 зв., в зача(л) 317 зв., в за(ч)л(ѣ) 317 зв., в за(ч)лѣ 472, в за(ч)лє 482, в за(ч)л 317 зв.; зачала *мн. наз.* 443 (2); зача(л) *род.* 198 зв., зачаль 20 зв., 123 зв., 128 зв., 203 зв., 340 зв., 443; зачала *зн.* 443, 443 зв., 444; ω... зачалє(х) місц. 443

зачаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 126 зв.
зачатіє *ім. од. с. наз.* 455 зв., за(ч)тіє 447
зачерль: бы еси зачерль *дієсл. док. ум. од. ч. 2 ос.* 354

зачирала *дієсл. недок. мин. од. ж. 1 ос.* 354 зв.

за(ч)л' див. зачало

за(ч)ло див. зачало

за(ч)тіє див. зачатіє

зачало *ім. од. с. наз.* 129

заш'кодиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 225 зв.

заш'ло *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос.* 226

з'бав'лени дієприкм. док. пас. мин. мн. наз.
246 зв., 281

збань ім. од. ч. зн. 356; в збаню місц. 318,
в з'баню 184 зв.

з'бероу дієсл. док. майб. од. 1 ос. 274 зв.;
з'бер'ґте наказ. мн. 2 ос. 62 зв.; зо-
брав'шоу дієприкм. акт. мин. од. ч.
дав. 64 зв.

[збер'ґт са]: са збер'ґт дієсл. док. майб.
мн. 3 ос. 298 зв.

з'биль: еси... з'биль дієсл. док. мин. од. ч.
2 ос. 222 зв., избиль 3 ос. 429; з'били
мн. 3 ос. 92 зв.; избієны(х) дієприкм.
пас. мин. мн. род. 460, избієны(х)
457 зв.; о избієных місц. 13; избив'ши
дієприсл. мин. 309

з'бираю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 107;
з'бираєшь 2 ос. 107; збирає(т) 3 ос.
57 зв., збираєть 356 зв.; з'бирають мн.
3 ос. 238, з'бираю(т) 37 зв.

з'бирают'са дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.
426 зв.

[з'блаж'ню... са]: са... з'блаж'ню дієсл.
док. майб. од. 1 ос. 112, 186 зв.; са...
з'блз'нить 3 ос. 242; з'блз'нитеса мн.
2 ос. 111 зв., з'блаж'нитеса 186;
з'блаж'на(т)са 3 ос. 112

з'блажнає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
79 (2), з'блаж'нає(т) 33, з'блажнаєть
163 зв., з'б'лаж'наєть 164; з'блажна-
ю(т) мн. 3 ос. 79; бы... з'блажнала ум.
од. ж. 3 ос. 164; з'блажнаючи
дієприсл. теп. 82 зв.

з'блаж'нає(т) див. з'блажнає(т)

[з'блаж'наю(тс)]: (с) з'блаж'наю(т)
дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 140 зв.

з'ближильса дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
187 зв., са з'ближиль 314

[з'ближиль са]: са з'ближиль див. з'бли-
жильса

збожа див. з'божа

з'божа ім. од. с. зн. 232, збожа 135 зв.

з'борь ім. од. ч. наз. 114 зв.

з'боуде(т)са дієсл. док. майб. од. 3 ос.
415; изб'ылоса мин. од. с. 3 ос. 117

з'боудиль дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос. 394 зв.;
з'боудили мн. 3 ос. 43 зв., з'б'ддили
248 зв.; з'боудив'ши дієприсл. мин. 142

з'боудованко ім. од. с. дав. 286 зв.

з'боудовати дієсл. док. інф. 114 зв.; збоу-
дою майб. од. 1 ос. 74; збоудоуєшь
2 ос. 194; з'боудоваль мин. од. 3 ос.
238 зв. (2), з'боудоваль 92 зв.; з'боу-
довано дієприкм. пас. мин. од. с. наз.
225

збоуреньє ім. од. с. зн. 100 зв.

звады ім. од. ж. род. 326 зв., з'вады 326

з'вады див. звады

з'валь дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 233 зв.;
з'вано дієприкм. пас. мин. од. с. наз.
211; звани мн. наз. 87; зва'нії 286;
зван'ны(х) род. 286; зван'ны(м) дав.
285; з'вано прис. ф. 321 зв.

званіа ім. мн. с. зн. 97 зв.

з'вели дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 93

[з'вер'ноуль... са]: са є(ст) з'вер'ноуль
дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 239

з'вер'ха див. звер'хоу

звер'хоу присл. 99 зв., з'вер'хоу 99 (2),
з'вер'ха 99 зв.

з'вер'хоу див. звер'хоу

звивали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 281

з'витий дієприкм. док. пас. мин. од. ч. зн.
435 зв.

з'вноутрь присл. 248, 270 зв., з'вноу(т)рь
266 зв., з'ноутрь 153 зв., з'вноу(т)ра
270 зв., изб'вноу(т)рь 154

з'вноу(т)рь див. з'вноутрь

з'вноу(т)ра див. з'вноу(т)рь

з'вн'ґ присл. 153 зв.

зводить дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 372 зв.

зволілї: бы са... zvolilї дієсл. док. ум.
мн. 2 ос. 80 зв.

зволокли дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 264,
зволок'ли 193, з'волок'ли 118 зв.

зволок'ли див. зволокли

з'волок'ли див. зволокли

з'выкль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 201 зв.

зв'ѣда(л) дієсл. док. мин. од. 3 ос. 291 зв.,
зв'ѣдаль 191 зв., 303, 425, з'в'ѣдаль
155 зв., 249 зв., изб'ѣдаль 195

звѣдаль див. звѣда(л)

з'вѣдаль див. звѣда(л)

[звѣдовали сѧ]: сѧ звѣдовали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 377 зв.

звѣдовати *дієсл. недок. інф.* 178, 312, из'вѣдовати 97; з'вѣдоую *теп. од. 1 ос.* 233; звѣдоваль *мин. од. ч. 3 ос.* 177, 358 зв., з'вѣдоваль 158, звѣ(д)валь 191; звѣдовали *мн. 3 ос.* 179 зв., 189 зв., 311, 343 (2), з'вѣдовали 313 зв., звѣдова 152; бы(х)... звѣдоваль *ум. од. ч. 1 ос.* 323 зв.

з'вѣриль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 348 зв.; звѣрены *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 303

[звѣрить... сѧ]: сѧ... звѣрить *дієсл. недок. майб. од. 3 ос.* 292 зв.

з'вѣраты *ім. мн. с. ор.* 130

з'вазати *дієсл. док. інф.* 142 зв.; з'важешь *майб. од. 2 ос.* 74; з'важе(т) *3 ос.* 57 зв.; зважете *мн. 2 ос.* 80 зв.; з'вазали *мин. мн. 3 ос.* 425 зв.; былъ звазаль *дмин. од. ч. 3 ос.* 281; звазань *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 80 зв.; звазанного *зн.* 427; з'вазано *с. наз.* 74; звазав'ши *дієприсл. мин.* 191, з'вазав'ши 148

звазана *ім. од. с. род.* 291

з'вазена див. вѣзна

з'вазокъ *ім. од. ч. наз.* 155

з'гасаю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 105

з'годитсѧ *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 287

з'готовимо див. из'готовити

згрешити(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 81;

з'грешилье(м) *мин. од. ч. 1 ос.* 116 зв.;

бы з'грешиль *ум. од. ч. 3 ос.* 80

з'гоубила див. из'гоубиль

здай *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 291

здалека *присл.* 189, 195, 294, 296 зв., 322 зв., 329, з(д)алека 143, з'далека 120 зв., 155 зв., издалека 171 зв., 300, из(д)алека 114 зв.

з(д)алека див. здалека

з'далека див. здалека

здвигнѧ *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 172 зв.

зде *присл.* 55 зв., 59, 66 зв., 75, 75 зв.,

119 зв., 159 зв., 181 зв., 283 зв., 297,

321 зв., 330 зв., 396 зв., 433 (2), 443 зв.,

473, 476 зв., 481, з'де 110 зв., 112 зв.

(2), 120 зв., 146 зв., 155 зв., 297 зв.,

317 зв., 473 зв.; зє(д) [!] 102 зв.

з'де див. зде

здереть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 231 зв.

здоро(в) *прикм. од. ч. наз.* 360 зв., здоровь

290, 359 зв. (2), 394 зв., з(д)оровь 113 зв.,

з'дравь 228 зв.; здоровымь *ор.* 303, 360,

374; з'доровымь 250, 360 зв., з'дору-

вы(м) 258; здорова *ж. наз.* 47, 136 зв.,

з'дорова 145, 145 зв., 233 зв., 252; здо-

ровую *зн.* 47, 280 зв., з'доровоую

145 зв.; здоровою *ор.* 251 зв. (2); здо-

ровыи *мн. наз.* 46, 134 зв., з'доровый

231, здровы 71 зв., 198; з(д)оровы(м)ь

дав. 133

здоровь див. здоро(в)

з(д)оровь див. здоро(в)

з'дравь див. здоровь

здражоваті: боуде здражоваті *дієсл. недок. майб. од. 3 ос.* 101 зв.

з'дрѣмалѧ *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 105

зеведеовь *прикм. од. ч. наз.* 48 зв., зеведе-

ова *род.* 465, зеведеово(г)[о] 137 зв.;

зеведеова *зн.* 29 зв., 130 зв.; зеведе-

ов(м) *ор.* 29 зв.; о... зеведеовоу *місц.*

124 зв., о... зеведеовоу 14 зв., зеве-

деовы *мн. наз.* 85 зв., зеведеовы 168,

439; зеведеовыхъ *род.* 87 зв., зеведе-

овѣ(х) 120 зв., 476; зеведеовѣмь *дав.*

164 зв.; зеведеовы *зн.* 112, зеведеовы

228

зє(д) [!] див. зде

зеленой: на зеленой *прикм. од. ж. місц.*

150 зв.; зеленымь *с. ор.* 327

зелїа *ім. од. с. род.* 270 зв., зелїи *мн. род.*

63, 141 зв.

земла *ім. од. ж. наз.* 28 зв. (2), 31 зв., 60,

141, 182 зв., 316 зв., 446 зв., зє(м)ла

103 зв., зем'ла 120 зв., 139, 471 зв.;

землѣ *род.* 25 зв., 60, 120 зв., 122, 139,

263, 280, 351, 352 (3), 358 зв., 394, 403,

зем'лѣ 227, 371 зв., земли 31, 54 зв.,

58 зв., 101 зв., зє(м)ли 59, зем'ли 182,

212; землѣ [!] 358; земли *дав.* 49 зв.,

- 293, зем'ли 54 зв., 366; землю зн. 25 зв., 48 зв., 51, 51 зв., 68, 98, 141 зв., 278 (2), 287, 321 зв., 353, 384 зв., 399 зв., 424, 425, 440, 447 зв., 462, 466, 468 зв., зе(м)лю 337, зем'лю 30 зв., 106, 107, 139 зв., 141, 151 зв., 161, 248 зв., 330 зв., 402 зв.; землею *ор.* 33 зв., 217 зв.; в землі місц. 65 зв., в зем'ли 181, в'зем'ли 101 зв., 315, на землі 36, 60 зв., 71 зв., 74 (2), 80 зв. (2), 187, 266, 299 зв., 315 зв. (2), 316 зв., 337, 377, 421 зв., на зе(м)ли 80 зв., на зем'ли 36 зв., 45, 62, 97 зв., 100, 103, 123, 134, 139, 140 зв., 141 зв., 151, 155 зв., 159 зв., 213, 230, 238 зв., 246, 247, 377 зв., по землі 47, 47 зв., 194, 328 зв., по... зем'ли 120, 224 зв.; земле кл. 24; по землям мн. місц. 314
- зе(м)ла див. ЗЕМЛА
- зем'ла див. ЗЕМЛА
- земна(г)[о] *прикм. од. с. род.* 479 зв.; земных мн. *род.* 269 зв.; зем'ный зн. 278 зв.
- зем'ський *прикм. мн. зн.* 350, земьстїи 78
- земьстїи див. ЗЕМ'СЬКЫИ
- зе(р) див. ЗРЪНАТИ
- зерно *ім. од. с. наз.* 77 зв., 295 зв., зер'но 402 зв., зр'но 141 зв., зерноу *дав.* 63, зе(р)ноу 279, зер'ноу 456 зв.; ѿ зерноу *місц.* 60, ѿ зер'ноу 139
- зер'но див. зерно
- зида(н)а *ім. мн. с. зн.* 100 зв.
- зидаа *дієприсл. теп.* 119 зв.
- зима *ім. од. ж. наз.* 72 зв.
- зимъ *присл.* 102, 181, 391
- зимнѣцѣ *ім. од. ж. род.* 221 зв.
- зї *числ.* 2 зв., 4, 5, 5 зв., 7 зв., 8, 9 (4), 10, 10 зв. (2), 11 зв., 12 (2), 12 зв., 13 (3), 13 зв. (2), 36, 47 зв., 70, 105, 119, 124, 126 зв., 150 зв., 180, 180 зв., 181 зв., 182 зв., 183 зв., 199, 227, 234 зв., 288 зв., 295, 312 зв., 330, 332, 335 зв. (2), 362 зв., 413, 417, 421 (2), 450, 453 зв., 456, 460, 466, 468 зв., 470 (2), 471 зв., 473, 473 зв., 478, 479, 480 зв. (2), 481
- з'ламлете *дієсл. док. майб. мн. 2 ос.* 434; з'ламанъ *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 229
- златоустаго *ім. антроп. од. ч. род.* 452 зв., 461 зв., зла(т)устаго [!] 461 зв.
- зла(т)устаго [!] див. златоустаго
- зле *присл.* 70 зв., 132, 136, 159, 351, 362, 427, 443, 482 зв., з'ле 93, злѣ 77
- з'ле див. зле
- з'ливано *дієприкм. недок. пас. мин. од. с. наз.* 135 зв.
- зло ¹ *ім. од. с. наз.* 33 зв.; з'ла *род.* 124 зв.; з'лоу *дав.* 33 зв.; з'ло зн. 192 зв., 233
- зло ² *прикм. од. с. наз.* 87; зло зн. 58, з'ло 235; зли *мн. наз.* 39 зв.
- злюбивость *ім. од. ж. зн.* 136
- злодѣи *ім. од. ч. наз.* 276 зв., 389, 390, 427 зв., з'лодѣи 104; злодѣемъ *ор.* 400 зв.; злодѣи *мн. наз.* 36 зв., 276, 327, злодѣе 389 зв., злодѣювь *род.* 328, злодѣевъ 476; злодѣи зн. 327 зв., 475 зв.
- з'лодѣи див. злодѣи
- з'лодѣжщи(м) са: о з'лодѣжщи(м)са *дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. місц.* 124
- зложена *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. наз.* 38
- зломаныи *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 42; зломаного зн. 44 зв.; зламанных мн. зн. 30; зломивши *дієприсл. мин.* 333
- злословити *дієсл. недок. інф.* 163
- злости *ім. од. ж. род.* 272; ѿ злости *місц.* 427; злостїи *мн. род.* 289 зв., 294 зв.; з'лостамъ *дав.* 220; з'лости зн. 94, 235 зв.
- з'лото *ім. од. с. наз.* 98 зв.; злата *род.* 49, 481 зв.; злото зн. 24 зв., з'лото 98 зв.; з'лото(м) *ор.* 98
- зло(тх) див. злоты(х)
- злоты(х) *ім. мн. ч. род.* 303, зло(тх) 304 зв.
- злочиньцами *ім. мн. ч. ор.* 320 зв.
- злы(и) див. злыи
- злыи *прикм. од. ч. наз.* 58 (2), 58 зв., 72 зв., 82, 104 зв., 269, 305 зв., злы(и) 61 зв., з'лыи 93, 107, 238; злого *род.* 40, 423;

зломоу дав. 38 зв.; злыи зн. 40, злы(и) 237 зв.; в' зло(м) місц. 97; злою ж. ор. 252 зв.; злое с. наз. 40 (2), 151, 154, 238, 266, 270; злого род. 58, 328, з'лого 118, 238, 294, 326; злое зн. 30 зв., 58, 238; злыи мн. наз. 154, 351, 372, зли 58; з'лы(х) род. 245 зв., з'лыхъ 241 зв.; з'лы(м) дав. 174, з'лымъ 236 зв.; злыи зн. 64 зв., 68 зв., 70, злыи 153, 266, з'лыи 94 зв., злы(и) 68 зв., злыа 34 зв., 64 зв., злаа 45, 153 зв.; злыми ор. 267; ѿ злы(х) місц. 308; ѿ... злыхъ 220

з'лыи див. **злыи**

злѣ див. **зле**

злѣзь дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 303 зв.

злѣтоую(т)са дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 102 зв.

з'мажет'са дієсл. док. майб. од. 3 ос. 31

змазаної: ѿ... змазаної дієприкм. док. пас. мин. од. ж. місц. 159

змежи прийм. 39, 185 зв., 190 зв., 287 зв., 323, 331, 371 зв., 376 зв., 398 зв., 433 зв., з'межи 56, 110, 113, 113 зв., 117 зв., 120, 127, 190 зв., 233 зв., 257 зв., 269, 280 зв., 287 зв., 317, 319, 321 зв., 322, 371 зв., 382, 391, 393, 398, 408 зв., 416 зв., з'межі 437 зв.

з'межи див. **змежи**

з'межі див. **змежи**

змешаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 279

з'меш'кає(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 104 зв.

з'милована ім. од. с. зн. 250 зв.

з'миловати(с) дієсл. док. інф. 82; са змиловаль мин. од. ч. 1 ос. 82; змилова(в)... са 3 ос. 81 зв., змиловал'са 144, з'милова(л)са 453 зв., з'миловал'са 240 зв., 264 зв.; змилоуйса наказ. од. 2 ос. 70 зв., 88 зв., змилоуйса 169 зв., 302 зв., змилоу(и)са 47 зв., з'милоуйса 77, 169 зв., з'милоуйса 88 зв., 296 зв., 302 зв., з'милоуйса 161 зв.; з'миловав'шиса дієприкм. мин. 132 зв.

з'мины прикм. мн. наз. 218 зв.

[змовиль... са]: са еси... змовиль дієсл. док. мин. од. ч. 2 ос. 87, са... были з'мовили дмин. мн. 3 ос. 386 зв.

Ѣ-мое числ. од. с. наз. 435

з'мор'довав' дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 353; змор'дован'ныхъ дієприкм. пас. мин. мн. зн. 279

змѣтовалася: была змѣтовалася дієсл. недок. дмин. од. ж. 3 ос. 67 зв.

з'мѣшени(и) дієприкм. док. пас. мин. од. ч. зн. 119; з'мѣшеное с. наз. 400

знаємо присл. 424 (2)

з'найдоує(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 338 зв.

з'нашо(д)ши дієприсл. док. мин. 288

з'накоу ім. од. ч. род. 393 зв.; знакъ зн. 188, 321 зв., 348, з'накъ 113 зв.; з'накы мн. наз. 314; з'наковъ род. 349; знакы зн. 307, 364, 367 зв. (2), 386, з'накы 365 зв., 404 зв.

знаменаѿше дієприсл. недок. теп. 475 зв., знаме(н)ѿше [!] 476 зв.

знаме(н)ѿше [!] див. **знаменаѿше**

знаменїє ім. од. с. наз. 58 зв., 72 зв. (2), 269, з'наменїє 103, 156 зв., 213, 269; знаменїа род. 13 зв., 58 зв., 72 зв., 155 зв., 267 зв., з'наменїа 147, 156 зв., 200, 269; знаменїю дав. 72 зв.; знаменїє зн. 58 (2), 72 зв., 325, 402, 474 зв., з'наменїє 215, 269; о знамени місц. 100 зв.; знаменїа мн. наз. 179 зв., 197 зв., 313 зв., 315 зв., з'наменїа 101; знаменїи род. 55, 72 зв., 156 зв., 358, знаменїй 398 зв.; знаменїа зн. 181 зв., знаме(н)мі ор. 197, знамен'ми 477

з'наменїє див. **знаменїє**

знаменує(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 482

знати дієсл. недок. інф. 428, з'нати 210, 246 зв., 404, 411; знаю теп. од. 1 ос. 190 зв., 282, 322 зв., 374 зв., 383 зв., 385 зв., 387, 390 зв., з'наю 115 зв., 116, 207 зв., 282, 383, 383 зв., 387, 390 зв., з'наю 391 зв.; знаєшь 2 ос. 320, 345 зв., з'наєшь 116 зв., 441; знає(т) 3 ос. 54 зв., 293, знаєть 54 зв., 390 зв., з'наєть

- 412 зв.; знаємо *мн. 1 ос.* 368 зв., 374, з'наємо 387 зв., знаємь 426; знаєте 2 *ос.* 140, 374, 378 зв., 411, 412 зв., з'наєте 157, 411 зв.; з'нають 3 *ос.* 389, 417, 417 зв., знаю(т) 376, з'наю(т) 389, 390 зв.; зналь *мин. од. ч. 1 ос.* 343 зв., 344, з'наль 40 зв.; еси зналь 2 *ос.* 443; з'нали *мн. 3 ос.* 436; зна(и)те наказ. *мн. 2 ос.* 182; бы есте знали *ум. мн. 2 ос.* 379, бы есте... знали 379, быс'те з'нали 411 зв., быс'те... з'нали 411 зв.; бы... з'нали 3 *ос.* 132; знаемьи *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 426; знаемый *мн. наз.* 329; знаемыми *ор.* 216 зв.; знаючи *дієприсл. теп.* 176 зв., з'наючи 96
- з'нати** див. знати
- знаш'ли:** **знаш'ли** *єс'мо дієсл. док. мин. мн. 1 ос.* 345
- з'носити** *дієсл. недок. інф.* 418 зв.; из'носи(т) *теп. од. 3 ос.* 58
- з'ноутрь** див. з'вноутрь
- з'нати** *дієсл. док. інф.* 434; з'наль *мин. од. ч. 3 ос.* 434; знаты(и) *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 433 зв., из'нав'ши *дієприсл. мин.* 329 зв.
- зо** див. з
- зобрати** *дієсл. док. інф.* 283; зобраль *мин. од. ч. 3 ос.* 399; есте... зобрали *мн. 2 ос.* 157; зобрали 3 *ос.* 67, 72, 118 зв., 255, 365; быхь зобраль *ум. од. ч. 1 ос.* 274; зобрани *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 107 зв.; зобрав'ши *дієприсл. мин.* 325 зв.
- зобра(л)са** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 137 зв.; зобралоса *с. безос.* 133, 139; зобралиса *мн. 3 ос.* 109 зв., 164 зв., 398 зв., зобрали(с) 121 зв., 398 зв., са... зобрали 96 зв., 272 зв.; зоб'рали(с) были *дмин. од. ч. 3 ос.* 114; зобрав'ши(м)са *дієприкм. акт. теп. мн. дав.* 117 зв.
- зове(т)** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 120, зоветь 194 зв., 396, зоветь 169 зв.; зовете *мн. 2 ос.* 192; зовоуть 3 *ос.* 254, 353, зовоу(т) 65, 212, 359, 431 зв.; зови наказ. *од. 2 ос.* 284 зв.; зов'єте *мн. 2 ос.* 94 зв.; ѿ... звавшимь *дієприкм. акт. теп. од. ч. місц.* 200; зовоуцаа *мн. наз.* 90 зв.; званїи *пас. мин. мн. наз.* 464; з'ванни(м) *дав.* 94; зван'ны(х) *зн.* 94 зв., зван'ныа 93 зв.; ѿ званы(х) *місц.* 200 зв., о з'ван'ны(х) 14 зв.
- зоветь** див. зове(т)
- зове(т)са** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 179
- зозвали** *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 192 зв.
- золотыи** *прикм. од. ч. зн.* 95
- зоп'совань** *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 179 зв.
- зоровавел' ім.** *антроп. од. ч. наз.* 22; зоровавела *зн.* 22
- зоровавелель** *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.
- зосланю:** ѿ зосланю *ім. од. с. місц.* 410 зв.
- зоставаеть** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 283; зоставала *мин. од. ж. 3 ос.* 415 зв.; зос'тавали *мн. 3 ос.* 365–365 зв.
- зоставиль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 95 зв.; зоставила *ж. 3 ос.* 265 зв.; бы... зоставиль *ум. од. ч. 3 ос.* 176; зоставлень *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 104, 313 зв.; зоставив'ши *дієприсл. мин.* 28 зв., 29, 29 зв., 95 зв., 113, 131, 156 зв., 188 зв., 230 зв., 390, зос'тавив'ши 114, зостави(в)ши 264
- зосталь** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 67 зв.; зостала *ж. 3 ос.* 395 зв.; зостали *мн. 3 ос.* 365
- зотика** *ім. антроп. од. ч. род.* 457 зв.
- зотре(т)** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 93 зв.
- зош'лиса** див. зыш'лиса
- зрадливе** *присл.* 272
- зра(д)у** *ім. од. ж. зн.* 406
- зра(д)ца** *ім. од. ч. наз.* 188; зра(д)цю *зн.* 109
- зраждє** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 109; зрадиль *мин. од. ч. 3 ос.* 317; зражень *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 183 (2); зражени *мн. наз.* 314 зв.
- зракъ** *ім. од. ч. наз.* 122
- зри** *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 443 (4), 444
- зримъ(м):** ѿ... зримъ(м) *дієприкм. пас. мин. од. ч. місц.* 336
- зродило** *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос.* 274

зродоу присл. 384

зрозоум'ли: зрозоум'ли... есте дієсл. док. мин. мн. 2 ос. 64 зв.; з'розоум'ли 3 ос. 61, 217, 401 зв.

зростити дієсл. док. інф. 414 зв.

зростѣ: в' зростѣ ім. од. ч. місц. 217

зроушили: зроушили есте дієсл. док. мин. мн. 2 ос. 69

зр'ньо див. зерно

зр'нати ім. од. с. дав. 281, зє(р) 281; ѿ зернати місц. 399 зв.

зривати дієсл. недок. інф. 135 зв.

зраще дієприкм. недок. акт. теп. мн. наз. 475 зв., 476; зрачи дієприсл. теп. 374

зоубь ім. од. ч. зн. 33 зв. (2); зоубовь мн. род. 64, 94 зв., 104 зв., 107 зв.; зоубомь 64 зв., 282, зоубо(м) 42 зв.; зоубы ор. 161

зоум'лиса дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 123

зоупль'на присл. 481 зв.

зоупынилъ: еси... зоупынилъ дієсл. док. мин. од. ч. 2 ос. 443

зоветь див. зове(т)

зъ див. з

зыска(л): ес'ми... зыска(л) дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос. 106 зв., зыс'кальє(х) 106 зв.; зыс'каль 3 ос. 106; бы... зыскаль ум. од. ч. 3 ос. 75, 304 зв.

зыс'кальє(х) див. зыска(л): ес'ми... зыска(л)

зыш'ли(с) див. зыш'лиса

зыш'лиса дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 189, 323 зв., зыш'лиса 149 зв., зыш'ли(с) 144, зош'лиса 96, са зыш'ли 22 зв.; было зыш'лоса дмин. од. 3 ос. 132; были са зыш'ли мн. 3 ос. 234; зышо(д)шиса дієприсл. мин. 122 зв.

зыш'лиса див. зыш'лиса

[зыш'ли са]: са зыш'ли див. зыш'лиса

зышол': зышол'... есми дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос. 368; зышо(л) 3 ос. 41, зышоль 41, 220, 259 зв., 367 зв., 370, 388 зв., зышель 146 зв.; зышло с. 3 ос. 60; зышли мн. 3 ос. 365 зв., былъ зышоль дмин. од. ч. 3 ос. 350; зыиди наказ. од. 2 ос. 194

зъ див. з

з'ѣ [!] див. з

зъблажнаеть див. з'блажнаеть

зъб'лаж'наеть див. з'блажнаеть

зъвр'г'ли дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 225; изъвр'женьє дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 54

зъднєнно ім. од. с. дав. 439 зв.

зъза прийм. 136 зв.

зъзадоу присл. 46 зв., 251, и(з)задоу 145, изъзадоу 243 зв.

зъзобали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 60, изъзобалї 139

зъоубожаєтє дієсл. недок. теп. мн. 2 ос. 292

зъявити дієсл. док. інф. 54 зв., 263; изъяви(л) еси мин. од. ч. 2 ос. 263, изъявиль еси 54 зв.; зъяви(л) 3 ос. 260 зв., зъявиль 213, 260 зв.; зъявлена дієприкм. пас. мин. од. ж. наз. 404 зв.; зъявлено с. наз. 272 зв.

зъяви(т)са дієсл. док. майб. од. 3 ос. 103;

зъяви(л)са мин. од. ч. 3 ос. 458 зв.,

зъявил'са 439, изъявил'са 321; са зъя-

вили мн. 3 ос. 384; бы са... зъявило ум.

од. с. 3 ос. 140 зв.

зъясть дієсл. док. майб. од. 3 ос. 285

зятю: при зятю ім. од. ч. місц. 481 зв.

И

й числ. 3 зв., 4 зв. (2), 5, 6 (3), 6 зв. (3), 8 зв., 9, 9 зв. (2), 10, 10 зв. (4), 11 зв., 12, 13, 13 зв. (2), 28 зв., 41 зв., 42 зв., 53, 57 зв., 60 зв., 66 зв., 72 зв., 73, 74 зв.,

75, 76 зв., 123 зв., 124 (2), 124 зв., 134, 137, 155 зв., 178, 198 зв., 199 (2), 199 зв., 200, 214 зв., 221, 245 зв., 257, 260, 263 зв., 273 зв., 277, 277 зв., 279, 282 зв.,

- 317 зв., 327, 329, 335 зв., 348 зв., 376 зв.
(2), 396, 432 зв., 436, 437, 440 зв., 444 зв.,
445 (2), 445 зв., 446, 447 (2), 449,
449 зв., 451, 451 зв., 452, 455 зв., 458,
459 зв., 461 зв., 462 зв., 463 (2), 464,
465 зв., 467, 469 зв., 470 зв. (2), 474 (3),
475, 475 зв., 477 зв. (2), 478 (2), 478 зв.,
479 (2), 479 зв. (4), 480, 480 зв. (4), 481
(6)
- иаирь** див. **їаи(р)**
- иаковль** див. **їаковль**
- иаковь** див. **їаков'**
- ианаєвь** *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.
- иаредовь** *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.
- ивановича ім. од. ч. род.** 481 зв., 482 зв.
- игемонь ім. од. ч. наз.** 117, 118 (2), 123;
игемоноу дав. 202; *игемономь ор.* 117,
игемоны мн. ор. 202
- иглиное** *прикм. од. с. зн.* 167; *иглиный*
мн. зн. 84 зв., 301 зв.
- игнатїа ім. антроп. од. ч. род.** 456,
461 зв.
- иго ім. од. с. наз.** 52, 55; *иго зн.* 55
- играючи(м)** *дісприкм. недок. акт. теп. мн.*
дав. 239
- игры ім. мн. ч. зн.** 290
- иде(ж)** див. **идеже**
- идеже спол.** 36 зв., 37 (2), 60, 163 зв., 164
(2), *иде(ж)* 80 зв., 458 зв.
- идоумеа ім. топ. од. ч. род.** 136 зв.
- иереѡвь** *прикм. од. ч. наз.* 221
- иер(с)лимьлане ім. мн. ч. наз.** 129 зв.
- иесей ім. антроп. од. ч. наз.** 21 зв.; *їесеа*
зн. 21 зв.
- иес'ромовь** *прикм. од. ч. наз.* 221
- иж** див. **иже**²
- и(ж)** див. **иже**^{1,2}
- иж'** див. **иже**²
- ижды спол.** 2 зв.
- иже**¹ *займ. од. ч. наз.* 31, 36, 36 зв., 37,
48 зв., 51, 52, 54, 57 зв., 59 зв., 61 зв.,
107 зв., 127, 129, 173 зв., 179, 195,
229 зв., 266, 273, 345, 369, 373 зв., 452
(2), 452 зв. (2), 454 (2), 455, 456, 458,
460 зв., 461 (3), 461 зв., 465 зв., 466,
466 зв., 467, 469 (2), 470 зв., 475 зв. (2),
479 зв., 482, *и(ж)* 449 зв., 450 зв., *иже*
ж. наз. 446; *иже с. наз.* 2 зв., 61 зв. (2),
62, 141, 247; *иже дав.* 17; *иже мн. наз.*
71 зв. (3), 75, 126 зв., 200, 246 зв. (2),
275, 450, 450 зв., 451 зв., 457 зв. (2),
464
- иже**² *спол.* 2, 13, 15 зв., 25, 25 зв. (2), 26,
26 зв. (2), 27 зв., 28, 32, 32 зв., 34, 35,
35 зв., 36 зв., 38, 40 зв., 41, 44, 45, 47,
48, 48 зв., 49, 51 зв., 53, 54 зв. (2), 55 зв.
(2), 57 зв. (2), 58, 60, 60 зв. (2), 61 (2),
67 зв., 68, 69 зв., 73, 73 зв. (2), 74, 74 зв.
(2), 75, 76 зв., 79 зв., 82, 83 зв., 85,
86 зв., 88, 88 зв., 89, 90 зв., 92, 93,
93 зв., 94, 95, 95 зв., 96, 97, 99, 99 зв.
(2), 100 (2), 100 зв., 103 зв., 104 зв., 107
(2), 110, 110 зв. (2), 111 зв., 112, 113,
114 (2), 115, 115 зв., 116, 116 зв. (2),
118, 119 зв., 121 зв. (2), 122 (2), 123,
126, 127, 131 зв., 132, 133 (3), 133 зв.,
134 (2), 136, 137 зв., 138, 138 зв., 139 зв.,
140, 141 зв., 142, 142 зв., 144, 145 (2),
146 зв. (2), 148 (2), 151, 151 зв., 153 зв.,
155 зв., 156 зв., 157, 157 зв., 158, 159
(3), 160 (2), 160 зв. (2), 161 зв., 162,
162 зв., 163, 163 зв. (2), 164 зв. (2),
168 зв., 169, 169 зв., 170 зв., 172 (2),
173, 175, 175 зв., 177 (2), 177 зв., 178
(2), 179 (2), 179 зв., 181 зв., 182 (3),
185, 186 зв., 191, 191 зв., 192, 196 зв.
(2), 197, 197 зв., 202, 206 зв. (2), 207,
208, 208 зв., 209, 210 зв., 211, 211 зв.,
212 зв., 213, 213 зв., 214, 216 зв., 217,
218 зв., 219 зв., 221 зв., 223, 224 (3), 225,
225 зв., 226 зв., 230 зв., 231 зв., 232,
232 зв., 235, 238 зв. (2), 239, 240, 241 зв.
(2), 242 зв. (2), 243, 243 зв., 244 зв.,
245, 245 зв., 246, 248 (2), 250 зв., 251,
251 зв. (2), 252, 252 зв., 253 зв. (4), 255
(2), 256, 259 (2), 261 зв., 262 зв. (2),
263, 263 зв., 264, 265 зв., 266 зв., 268,
269 зв., 270, 271 (3), 271 зв. (2), 272 (2),
275, 275 зв., 276 зв., 278 (3), 278 зв.,
279 (4), 279 зв., 280, 280 зв., 281 зв., 282,
282 зв., 283 (2), 286, 287 зв., 288, 290,
291 (2), 293 зв., 294, 295, 296, 296 зв.

(2), 297, 298 зв. (2), 299, 299 зв. (2), 300, 301 зв., 302 зв., 303 зв., 304 (3), 305 (2), 305 зв. (2), 306 зв., 307 зв., 308 зв., 309, 310, 310 зв., 311, 312, 313, 314 (2), 315 (2), 316 (3), 316 зв., 317 зв., 318 зв., 320 (2), 320 зв., 324, 324 зв., 325 (2), 325 зв., 330 зв., 332 (3), 332 зв., 333 зв. (3), 334 (3), 334 зв., 336, 336 зв. (3), 337, 337 зв. (4), 338, 338 зв. (4), 339 (2), 341 зв. (2), 342 зв. (2), 343 зв. (3), 344, 344 зв., 346, 348 (3), 349, 349 зв. (2), 350, 350 зв. (2), 351 (2), 352, 352 зв. (2), 353 (2), 355 (4), 355 зв., 356 зв. (2), 357 зв. (2), 358 зв. (2), 359 зв., 360 зв. (2), 361, 361 зв., 362 (2), 362 зв., 363, 363 зв., 364 зв., 365 зв. (2), 366, 366 зв. (2), 367 зв. (2), 368 (2), 368 зв. (2), 370 зв. (2), 371, 371 зв., 372 (2), 372 зв., 374 (2), 375, 375 зв. (2), 376 зв. (2), 378 зв., 379, 379 зв. (2), 380 (2), 380 зв. (2), 381 (2), 381 зв., 382, 382 зв. (3), 383, 383 зв. (2), 384 (2), 385, 385 зв., 386 (2), 386 зв. (2), 387 (2), 387 зв. (4), 388, 388 зв. (3), 389 зв., 390 зв., 391, 392 зв. (6), 393, 394, 395 (3), 395 зв. (2), 396, 396 зв. (2), 397 зв. (3), 398 зв. (2), 399, 399 зв., 400 зв., 401 (2), 401 зв., 402 (3), 403 зв. (2), 404 (2), 406 (2), 406 зв. (2), 407 зв., 408, 408 зв. (2), 409 зв. (3), 410, 410 зв., 411 зв., 412, 413 (2), 414 (3), 414 зв., 415, 415 зв., 416 зв. (3), 417, 417 зв. (2), 418 (2), 418 зв. (2), 419, 419 зв. (4), 420 зв. (4), 421 (2), 422 (4), 422 зв., 423 зв. (2), 424 (3), 425 (2), 426, 428 зв., 429 зв., 430, 431 зв., 432, 432 зв., 433, 434, 434 зв., 435, 436 (2), 436 зв. (2), 437, 438 зв., 439, 439 зв., 440 зв., 441 (3), 442 (4), 442 зв., 443 (3), 451 (2), 459 зв., 465 зв., 471, 480, 481, 482 (2), ИЖ 36, 87, И(Ж) 37 зв., 41 зв., 47 зв., 49, 51 зв., 68 зв., 80, 83 зв., 117 зв., 120, 126, 134 зв., 137 (2), 138, 151 зв., 190 зв., 211 зв., 270 зв., 271 зв., 277, 283 зв., 292, 299 зв., 316, 320 зв., 356 зв., 371, 385, 393, 399, 402 зв., 414, 417 зв., 418 зв., ИЖ' 220,

263, ІЖЬ 60 зв., ИЖЬ 28 зв., 35, 35 зв., 42 зв., 60, 70, 76 зв. (3), 84 зв., 99, 103 зв. (2), 109, 145 зв., 147 зв., 170, 182, 186, 189, 205, 206 (2), 208 зв. (2), 212, 220, 222, 222 зв., 230, 248 зв., 261 зв., 269 зв., 355 зв., 357, 360 зв., 432

ИЖЬ див. **ИЖЕ** ²

И(э) див. **ИЗ**

из *прийм.* 60, 77, 131, 131 зв., 142 зв., 166–166 зв., 175, 186, 210 зв., 221 зв., 266, 286 зв., 305 зв., 325, 330, 334 зв., 392, 423, 471 зв., 482, 482 зв., И(э) 324, 333 зв., ИЗЬ 26, 28, 29 зв., 30 (3), 38 зв. (3), 44 зв., 52 зв., 69 зв., 70, 76 (2), 89, 90 зв., 95, 96, 131 зв., 136 зв. (2), 139 зв., 154 зв. (2), 160 (2), 162 зв., 170, 170 зв., 171 зв., 176, 205 зв., 212, 213, 234, 249, 257, 266, 291, 299 зв., 307, 322, 326 зв., 342 зв., 343, 344 зв., 348 зв., 352 (3), 370, 371, 374, 393 зв., 395 зв., 400 зв., 404, 405, 422, 427, 434 зв., 444 зв., 474, 481 зв., 482, ИЗ' 27, 30, 41 зв., 59, 77 зв., 81, 87 зв., 89, 90 зв., 93, 95 зв. (2), 100, 114 зв., 119, 120 зв., 122 зв. (2), 130, 131 зв., 145, 157 зв., 160, 161 (2), 162 (2), 168, 172 зв., 185, 193, 193 зв., 194, 211, 212, 215 зв., 224, 225 зв. (2), 230 зв., 248 зв., 253 зв., 261, 271, 271 зв., 279, 291 зв., 307, 309 зв., 325, 332, 348, 351 зв., 352, 355, 355 зв., 357, 358 зв., 373 зв., 382, 395 зв., 400, 401, 402 (2), 408, 436, 474, 482, ИЗ'Ь [!] 320; ИС 24, 46, 52, 63 зв., 66, 83 зв., 100, 121 зв., 125 зв., 172 зв., 189, 191 зв., 268 зв., 278 зв., 286, 293 зв., 295, 303, 308 зв., 325 зв., 335 зв., 346, 347 зв., 375 зв., 384, 456 зв., ИСЬ 204 зв., 220 зв., 249 зв., 250 зв., 252 (2), 305, 357, 384, ИС' 115 зв., 135, 170, 179, 193, 205 зв., 375, 376, 386 зв., 400 зв., 402 зв., 405, И 143 зв.

ИЗ' див. **ИЗ**

ИЗ'БАВИ *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 36, 43 зв., 266 зв., 403; *нехай... ИЗ'БАВИ(Т) 3 ос.* 119 зв.; *ИЗ'БАВЛЕНЬ дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 85, 350 зв., *ИЗ'БАВ'ЛЕНЬ* 389 зв.

из'бавитель *ім. од. ч. наз.* 212 зв., 357
 из'бавленіє *ім. од. с. наз.* 316; из'бав'ленія
род. 215 зв.; из'бавленіє *зн.* 88 зв., 210 зв.,
 405 зв., из'бав'леніє 169
 из'бав'лаєть *дієсл. недок. теп. од.* 3 ос.
 245
 из'бере(т) *дієсл. док. майб. од.* 3 ос. 27,
 из'береть 219 зв., из'бероуть *мн.* 3 ос.
 103; из'бран'ныи *дієприкм. пас. мин.*
од. ч. наз. 327 зв.; из'бран'ныи *мн. наз.*
 103; из'бран'ны(х) *род.* 87, 94 зв., 102 зв.,
 456, 464; из'бран'ны(х) *зн.* 102 зв.
 из'береть *див.* из'бере(т)
 из'биль *див.* з'биль
 из'бирає(т) *дієсл. недок. теп. од.* 3 ос.
 100 зв.; из'бираю(т) *мн.* 3 ос. 40, 238, 415
 из'бираєт'са *дієсл. недок. теп. од.* 3 ос.
 161 зв.
 из'боді *дієсл. док. наказ. од.* 2 ос. 164
 из'борище *ім. од. с. зн.* 239 зв.; на з'бо-
 рища(х) *мн. місц.* 50, на з'борищахъ
 97 зв., на з'борище(х) 65, 100, 146 зв.,
 312 зв.
 из'бранїи: о из'бранїи *ім. од. с. місц.* 124,
 ѿ из'бранїи 199
 из'бысть *дієсл. док. аор. од.* 3 ос. 19
 из'бы(т)ка *ім. од. ч. род.* 274, из'быг'ка 58,
 313; из'бы(т)ковъ *мн. род.* 72, из'быгъ-
 ковъ 156, 238; из'быг'ки *зн.* 67
 из'быг'ка *див.* из'бы(т)ка
 из'бѣг'лиса *дієсл. док. мин. мн.* 3 ос. 149 зв.
 изведе(т) *дієсл. док. майб. од.* 3 ос. 56 зв.,
 из'вель *мин. од. ч.* 3 ос. 130; да из'ве-
 де(т) *наказ. од.* 3 ос. 48, изведена
дієприкм. пас. мин. од. ж. наз. 482
 из'вноу(т)рь *див.* з'вноу(т)рь
 изволи(х) *дієсл. недок. аор. од.* 1 ос. 76,
 из'воли(х) 56 зв.
 из'воли(х) *див.* изволи(х)
 извѣдалъ *див.* звѣда(л)
 из'вѣдовати *див.* звѣдовати
 из'вѣствоваль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос.
 125 зв.—126, ѿ из'вѣствован'ныхъ
дієприкм. пас. мин. мн. місц. 204
 из'вѣстное *прикм. од. с. зн.* 480

из'ваноули *дієсл. док. мин. мн.* 3 ос.
 60—60 зв.
 из'ганаю(т) *дієсл. недок. теп. мн.* 3 ос.
 48 зв.; из'гоних(м) *аор. мн.* 1 ос. 40 зв.;
 из'ганайте *наказ. мн.* 2 ос. 49
 из'тнанїи: по из'тнанїи *ім. од. с. місц.* 167 зв.
 из'горыть *дієсл. док. майб. од.* 3 ос. 415
 из'готовити *дієсл. док. інф.* 206; з'готови-
 мо *майб. мн.* 1 ос. 110 зв., 184; з'гото-
 виль *мин. од. ч.* 1 ос. 411; з'готовиль
 еси 2 ос. 215; з'готовиль 3 ос. 277 зв.;
 з'готовали *мн.* 1 ос. 318; и(з)готовили
 3 ос. 110 зв., зготовали 329 зв., зго-
 товали 185; зготовай *наказ. од.* 2 ос.
 296; з'готованыи *дієприкм. пас. мин.*
од. ч. зн. 108 зв.; з'готованоу *ж. зн.*
 185; зготовано *с. наз.* 285; зготовано
прис. ф. 88, 168 зв.
 из'гроубихъ *дієсл. док. аор. од.* 1 ос. 482 зв.
 из'гоубиль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 25,
 из'гоубили *мн.* 3 ос. 117 зв.; была есми
 з'гоубила *дмин. од. ж.* 1 ос. 288 зв.
 издалека *див.* здалека
 из(д)алека *див.* здалека
 из'дыхати: боудоу(т) из'дыхати *дієсл. не-*
док. майб. мн. 3 ос. 315 зв.
 изьеднали *дієсл. док. мин. мн.* 3 ос. 137
 из'жирает *дієсл. недок. теп. мн.* 2 ос. 98;
 ж'жирають 3 ос. 178 зв.
 и(з)задоу *див.* з'задоу
 изливаема *див.* из'ливаемаа
 из'ливаемаа *дієприкм. недок. акт. теп.*
од. ж. наз. 111 зв.; изливаема 186
 и(з)личены(и) *див.* изыличени
 из'ложити *дієсл. док. інф.* 125 зв.; из'ло-
 жиль *мин. од. ч.* 3 ос. 406 зв.
 из'лоучиль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 83,
 из'лоучиль *єсть* 165
 из'лѣзь *дієсл. док. наказ. од.* 2 ос. 303 зв.
 из'мовиль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 85 зв.
 из'мол'чаль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос.
 94 зв.
 изнемогоша *дієсл. недок. аор. мн.* 3 ос.
 15 зв.
 из'носи(т) *див.* з'носити
 из'нав'пїи *див.* з'нати

из'радовал'са дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 208 зв.

из'ранив'ші дієприсл. док. мин. 264

из'рости(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 415

из'сак'не дієсл. док. майб. од. 3 ос. 101 зв.

из'читаємы(х): в... из'читаємы(х) дієприкм. недок. пас. теп. мн. місц. 2

изыйти дієсл. док. інф. 473 зв.; изыйде майб. од. 3 ос. 60, 154 зв., 466, изы(и)де 60, 447 зв., 462, 468 зв., изыйде(т) 59, изы(и)де(т) 24; из'шель мин. од. ч. 3 ос. 60, изышель 41 зв.; изыш'ло с. 3 ос. 463 зв.; изыиди наказ. од. 2 ос. 273 зв., изыи(д) 474; изше(д)шого дієприкм. акт. мин. од. ч. зн. 154 зв.; ѿ изниє(д)ши(м) місц. 200 зв.; из'шо(д)ши дієприсл. мин. 234, из'ше(д)ши 44 зв., изыше(д)ши 122

изъ див. из

из'ъ [!] див. из

изьвр'жень див. зьвр'гли

изьєдаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 36, 276; изьядає(т) 37; изьидши дієприсл. мин. 317

изьзадоу див. з'задоу

изьзобалі див. зьзобали

изьзове(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 287 зв.

изьзываєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 288 (2)

изьличени дієприкм. док. пас. мин. мн. наз. 51, и(з)личены(и) 273

изьл'гчиса дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 224

изьс'тоупоують дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 346

изьоутра присл. 317

изьяви(л) див. зьявити

изьявиль див. зьявити

изьявил'са див. зьяви(т)са

изьядає(т) див. изьєдаєть

изьясниль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 338

изьобиліа ім. мн. с. наз. 38 зв.

її числ. 4 зв., 5 зв., 6, 7 зв., 8, 9 (3), 10 зв., 11 зв. (2), 12 (2), 12 зв., 13, 13 зв. (2), 29 зв., 37, 47 зв., 124, 125, 127, 142, 170, 184, 187, 191, 199, 201 зв., 228, 239, 279 зв., 280, 281, 317 зв. (2), 335 зв.,

364 зв., 424 (2), 434, 450, 452, 460 зв., 462, 470, 472, 473, 474, 475.2, 476, 479 зв., 480 зв., 481

їїльтєскыи див. із'рїльтєскыи

ик див. к

иконїйского прикм. од. ч. род. 454

икъ див. к

икь див. к

или спол. 17, 18 зв., 31 зв., 37 зв., 38 (2), 38 зв., 40, 49 зв. (2), 50, 51 зв. (2), 52 зв., 68 зв., 78 (2), 80 зв., 85 зв. (7), 95, 102 зв. (2), 108 (2), 117 зв., 140 зв., 141 зв., 151 зв., 153 (3), 173 зв., 175 зв., 230, 233, 241 зв., 478 зв.

илиєвь прикм. од. ч. наз. 220 зв.; илииноу ж. ор. 205 зв.; илино с. зн. 75 зв.

илия див. іліа

илиа див. іліа

іліа див. іліа

именоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 125 зв.

имєшь дієсл. недок. теп. од. 2 ос. 78; имє(т) 3 ос. 161, имєть 197 зв., имємь мн. 1 ос. 475; имєте 2 ос. 323 зв.; имоу(т) 3 ос. 2 зв., 295; ими наказ. од. 2 ос. 355; им'те мн. 2 ос. 102 зв. (2), 113 зв., 181 зв.

им'нїа ім. од. с. род. 274, 287, 288 зв., 304; им'на зн. 84 зв., 105 зв., 288 зв. (2), 290 зв., имє(н)є 200; им'на(м) ор. 277, им'ніємь 104 зв., 454, им'нє(м) 448; им'нїа мн. наз. 268; им'нїи род. 245, 470 зв.; им'на зн. 291, им'нїа 272, 276

ИМА ім. од. с. наз. 143 (2), 147 зв., 204 зв. (2), 207 (3), 209, 214, 214 зв., 249 зв., 250 зв., 265, 266, 293 зв., 328 зв., 329, 331, 331 зв., 341 зв., 348 зв., 425 зв., 458 зв., 474; имени род. 50 (2), 85 зв., 101 зв., 180 зв., имениє 314 зв., 315, 338 зв., имениа 417; ИМА зн. 23 (2), 23 зв., 36, 40 зв., 52 (3), 56 зв., 78 зв., 80, 89 зв., 100 зв., 101, 123, 137 зв., 163, 163 зв., 171 (2), 179 зв., 205 зв., 207 зв., 235, 258 зв., 283, 307, 334 зв., 339 зв., 342, 348, 363 зв., 391 зв., 393 зв., 398 зв., 401 зв., 403 зв., 412 (2), 413 зв.,

416, 420 (2), 420 зв., 422, 424, 438 зв., 445, 449, 456 зв., 457 (2), 462 зв., 471 зв., 477 зв., име 363 зв., 422 зв., и(м)а 445; имене(м) *ор.* 40 зв., 45 зв., 119, 230 зв., имене(м) 40 зв., 121, 123 зв., 144 зв., 163, 197 зв., 209 (2), 210, 258 зв., 265, 303 зв., 314; въ имени *місц.* 422 зв., по имени 389, ѿ имени 163, 262 зв.; имена *мн. наз.* 48 зв., 262 зв.; имена *зн.* 137 зв., 232

инако див. **инакъ**

инакъ *присл.* 46 зв., *инако* 16 зв.

иначей *присл.* 135, 135 зв., 231 зв., 144, *иначей* 411, *иначыи* 231 зв.

иначей див. **иначеи**

иначыи див. **иначеи**

инде *присл.* 18 зв., 282 зв.

ин'дик'тоу *ім. од. ч. род.* 444

иноплемєньникъ *ім. од. ч. наз.* 297

иноуды *присл.* 389

ин'шїи див. **ин'шїй**

ин'шїй *займ. од. ч. наз.* 362 зв., *ин'шїи* 43 зв., 363 зв.; *ин'шого род.* 177 зв., *ин'шого зн.* 412, *ин'шо(г)[о]* 174 зв.; *ин'ши(м) ор.* 24 зв., 457; *иньшимь* 197; *иншоую ж. зн.* 189 зв., *ин'шоую* 93 зв., 165 зв.; *ин'шее с. наз.* 139 зв. (2), 434; *ин'шїи мн. наз.* 3, 60 зв., 73 зв., 148, *ин'шїй* 299 зв., *ин'шї(и)* 73 зв., 366 зв., *ин'шїй* 94, 428; *ин'ши(х) род.* 152, 323 зв.; *ин'шихъ* 177 зв., 431 зв., *ин'ши(мь) дав.* 175, 310; *ин'шї(х) зн.* 29 зв., *иньшїи* 86, *ин'шїи* 94, *ин'шїй* 275

иньи див. **иный**

иный *займ. од. ч. наз.* 356 зв. (2), 390 зв., 417, *иньи* 359 зв., 441; *иного род.* 286 зв., 390; *ин'оо зн.* 18 зв., 52 зв., 92 зв. (3), 165 зв., 241 зв. (2); *иноую ж. зн.* 62, 62 зв., 63, 92 зв., 293; *на инои місц.* 227 зв.; *иное с. наз.* 60 зв., 62, 139 зв., 140 зв. (3), 256 зв.; *иного род.* 259 зв.; *иный мн. наз.* 255, 327, 330 зв., 386, 403 зв., *иньи* 60 зв., 89 зв., 142, 356 зв., 372 зв., 375 зв., 385, *инїи* 115; *ини(х) род.* 152 зв., 172, 195, 253,

299 зв., 479, 442, 479 зв., *инихъ* 127, 230 зв., 245 зв.; *ини(м) дав.* 93, 246 зв., 327 зв., 330 зв., *ин'ѣм'* 60 зв., *инимь* 197 зв., *ини(х) зн.* 31 зв., 260 зв., 268 зв., 337 зв., 454, 476, *инихъ* 219 зв.–220, 260 зв., *инни(х)* 31 зв., *ин'ѣ(х)* 449, *иньпи* 92 зв., 155 зв., 194, 221 зв., 390 зв., 438 зв., 475 зв., *ини(и)* 71, 119 зв., 126; *въ ини(х) місц.* 335, ѿ... *ини(х)* 336, ѿ *инихъ* 41 зв., 348 зв.

ип'полита *ім. антроп. од. ч. наз.* 461 зв.

ир'жа *ім. од. ж. наз.* 37, *р'жа* 36 зв.

ировь *прикм. од. ч. наз.* 221

иро(д) *ім. антроп. од. ч. наз.* 23 зв., 25, 25 зв., 65 зв., 147 зв., 148 (2), 148 зв. (2), 217 зв., 220, 282 зв., 459 зв., 472 зв. (2), *иродь* 253 зв. (2), 325 (2), 325 зв. (2), *іро(д)* 220, *іро(д)* 23 зв., 24, 24 зв., 65 зв., 147 зв., 220; *ірода род.* 204 зв., *ірода* 23 зв., 25 зв., 65 зв., 200 зв., 324 (2), 325, 447 зв.; *іродови дав.* 66, 148, 148 зв., *іродоу* 24 зв.; *ірода зн.* 279; о... *ірод'ѣ... місц.* 13 зв., о... *ірод'ѣ* 124

иродиядина *прикм. од. ж. наз.* 65 зв.

иродияноув *ім. мн. ч. род.* 175 зв.

иродїада *ім. антроп. од. ж. наз.* 148, *иродїады род.* 148, *иродияды* 65 зв., *родияды* 148 зв.; ѿ *иродияд'ѣ місц.* 220

иродова див. **иродового**

иродового *прикм. од. ч. род.* 325, *иродова* 65 зв., 156 зв., 245 зв.; *иродовы ж. род.* 25; *иродовыми мн. ор.* 95, 136 зв.

иродь див. **иро(д)**

іро(д) див. **иро(д)**

ис див. **из**

ис' див. **из**

исааковъ див. **їсааковъ**

исаакъ див. **їсаак(к)**

исаїа див. **їсаїа**

исказили *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 83 зв.

искати *дієсл. недок. інф.* 24 зв., 319; *ищѣ теп. од. 1 ос.* 362; *ищєшь 2 ос.* 436 зв.; *ищє(т) 3 ос.* 80, 267, 269, 355 зв., *ищєть* 156 зв., 373; *ищєте мн. 2 ос.* 58 зв., 72 зв., 122, 196 зв.; *ищоуть 3 ос.* 155 зв.,

- ищоу(т) 38, 138 зв., 275 зв.; искаль
мин. од. 2 ос. 25 зв.; ис'каль 3 ос. 110;
искали мн. 3 ос. 114 зв., 189, 267 зв.,
310 (2), 317; ищи наказ. од. 2 ос. 29 зв.,
36, 71 зв., 343, 343 зв., 413, 470 зв.;
ищѣте мн. 2 ос. 38, 39, 267, 275 зв. (2);
ищоучи дієприсл. теп. 59
- искон'чаніи:** **о** **искон'чаніи** ім. од. с. місц.
313
- ископишаса** дієсл. док. аор. мн. 3 ос. 83 зв.
- искоуситель** ім. од. ч. наз. 27 зв.
- искоусишь** дієсл. док. майб. од. 2 ос. 223,
ис'коусишь 28; искоушень дієприкм.
пас. мин. од. ч. наз. 27 зв.
- ис'коусишь** див. **искоусишь**
- искоушаєте** дієсл. недок. теп. мн. 2 ос. 95;
искоушаль мин. од. ч. 3 ос. 221 зв.;
искоушаємь дієприкм. пас. теп. од. ч.
наз. 221 зв.; искоушаючи дієприсл. теп.
96 зв., 267 зв., искоушаючи 364 зв.,
искоушаю(ч) 96
- искоушеніє** ім. од. с. зн. 36, 266 зв.; **о**
искоушеніи місц. 198 зв.
- искѣповань** дієприкм. недок. пас. мин. од.
ч. наз. 130
- исписаль:** **єсми...** **исписаль** дієсл. док. мин.
од. ч. 1 ос. 482 зв.; **испїсаль** 3 ос. 128 зв.;
исписано дієприкм. пас. мин. од. с. наз.
201 зв., 125; **исписа(в)** дієприсл. мин.
202
- испїють** дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 198;
испїєта дв. 2 ос. 88
- ис'пле(т)ши** дієприсл. док. мин. 118 зв.,
429
- исплгнено** прис. сл. 3
- исповедаючи** дієприсл. недок. теп. 129 зв.,
исповѣдающе 26 зв.
- испове(д)ника** див. **исповѣдника**
- исповѣ(д)** див. **исповѣданіє**
- исповѣданіє** ім. од. с. наз. 479 зв., **испо-**
вѣ(д) 479 зв.
- исповѣдающе** див. **исповедаючи**
- исповѣдника** ім. од. ч. род. 448, 449, 452,
испове(д)ника 461; **исповѣдникъ** зн. 453
- исповѣ(д)ти(с)** дієсл. недок. інф. 476
- исповѣмь** дієсл. док. майб. од. 1 ос. 51;
исповѣсть 3 ос. 51, 273, 452, 461 (2),
ис'повѣсть 273–273 зв., **исповѣ(ст)**
450 зв., **испо** 273
- испочатькоу** присл. 204 зв.
- исправленіи** ім. мн. с. род. 17
- исправляйте** дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.
482 зв.
- испрошеніи:** **о** **испрошеніи** ім. од. с. місц.
201, 201 зв., 335 зв., **о** **ис'прошеніи** 125
- ис'прошеніи:** **о** **ис'прошеніи** див. **испро-**
шеніи: **о** **испрошеніи**
- испоустиль** дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
120, 194 зв., 429
- испыталь** дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 23 зв.,
25, 160 зв., 161 зв.; **испытали** мн. 3 ос.
160
- ис'скарїота** див. **скарїота**
- иссохой [!]:** **о** **иссохой [!]** див. **исъсохшои:**
о **исъсохшои**
- иствѣного** прикм. од. с. род. 334
- исте** присл. 57 зв., **ис'те** 110
- ис'те** див. **исте**
- ис'ти** дієсл. недок. інф. 367 зв., **ясти** 55,
55 зв., 66 зв., 70, 71 зв., 108, 136, 150,
155 зв. (2), 184 зв., 232 зв., 252 зв.,
254 зв., 284 зв., 317 зв., 356, **їсти** 367 зв.,
369 зв., **яс'ти** 108 зв., 110 зв., 137 зв.,
146, 149 зв., 150 (2), 283, 356, **ясті**
104 зв., **їсть** теп. од. 3 ос. 185, 369 зв.,
370 (2), **и(ст)** 370 (2), **ясть** 134 зв., 243,
408, **ясъть** 464, **яст** 46, **я(ст)** 369; **ямы**
мн. 1 ос. 38; **їсте** 2 ос. 231, 274 зв.,
ясте 37 зв., **ядять** 3 ос. 152, **ядать**
68 зв., 231, 475, **яда(т)** 71, 152, 152 зв.,
боудоу **їсти** майб. од. 1 ос. 318 зв.,
боу(д) **ясти** 318, **ясти** боудоу 185; **боу-**
деши **ясти** 2 ос. 296; **боуде(т)** **ясти**
3 ос. 369 зв.; **будете...** **ясти** мн. 2 ос.
369 зв.; **ядоша** аор. мн. 3 ос. 67, 72; **яль**
мин. од. ч. 1 ос. 318 зв., **и(л)** 3 ос.
464 зв., **иль** 134 зв., 243 зв., 469 зв., **їль**
221 зв., 334, **яль** 55 зв., 232 зв., 446 зв.;
єсмо **їли** мн. 1 ос. 317 зв.; **єсте** **їли**
2 ос. 319 зв., 367 зв., **їли** 3 ос. 67, 72,
103 зв., 150 зв. (2), 156 (2), 185, 185 зв.,

232, 255, 297 зв., 298, 365 зв., 366 зв., 367 зв., 369, 370, 408; йжъ наказ. од. 2 ос. 274 зв., яж' 356; ядѣте мн. 2 ос. 261 (2), ядите 111, 185 зв., ядѣтъ 154 зв.; бы есте или ум. мн. 2 ос. 275 зв.; ядаюч(и) дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 243, ядыи 53 зв. (2), ядоу-щи(м) мн. дав. 110 зв., 111; яд'ших' мин. мн. зн. 155 зв.; яд'ши дієприсл. теп. 290

йсти див. ис'ти

истин'на ім. од. ж. наз. 18; истин'нѣ дав.

16, 18 зв.; ис'тин'ною ор. 355 зв.

истин'но присл. 126, ис'тин'но 446 зв.

ис'тин'но див. истин'но

истин'ный прикм. од. ч. наз. 412 зв., 417 зв., истин'ныи 341 зв., истин'ы(и) 418 зв.; истин'наго род. 482 зв.; истин'наго зн. 482 зв., истин'на(г)[о] 132; истин'наа ж. наз. 414 зв., истин'наа 444 зв.

истин'ныи див. истин'ный**истин'ны(и) див. истин'ный**

истин'нѣиших: в'... истин'нѣиши(х) прикм. мн. місц. 18 зв. (2)

истин'ствоуж(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 18 зв.

истканєнь дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 432

исходи(т) див. исходить

исходить дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 70, исходи(т) 70, 153 зв., 344, 417 зв.; исхода(т) мн. 3 ос. 70, 173 зв., 154; , исходили мин. мн. 3 ос. 76, 160; исходѣте наказ. мн. 2 ос. 102 зв.; исходащоу дієприкм. акт. теп. од. ч. дав. 88 зв., исхода(щ) 88 зв.; ис'ходащого зн. 130; ω... исходащ(ω)м с. місц. 28; исходащи мн. наз. 444 зв., исходащая 70, исходащаа 453, исходаща 454 зв., исходащи(м) дав. 47 зв.; исходища зн. 94; исходаще дієприсл. теп. 49 зв.

исхожовали(с) дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 288 зв.

исцѣлити дієсл. док. інф. 48 зв., 56; исцѣлитель майб. од. 3 ос. 233, исцѣли(т) 136; исцѣли аор. од. 3 ос. 66 зв.; ис-

цѣлили мин. од. ч. 3 ос. 30, 90, 136, 147, 322; исцѣлайте наказ. мн. 2 ос. 49; о исцѣлѣвши(х) дієприкм. акт. мин. мн. місц. 13, 199, о исцѣлѣвших 14, 123 зв.; исцѣлена пас. мин. од. ж. наз. 145

[исцѣлити... са]: са... исцѣлити дієсл. док. інф. 283

исцѣлаль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 48, исцѣлайте наказ. мн. 2 ос. 49; исцѣлающе дієприкм. акт. теп. мн. ч. наз. 465

ись див. из

исьсоромитили дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 387 зв.

исьсохшой: о исьсохшой дієприкм. док. акт. мин. од. ж. місц. 89, о иссохой [!] 14 зв.

ити дієсл. недок. інф. 13, 25 зв., 34, 41 зв., 43, 43 зв., 44 зв., 74 зв., 75, 113, 132 зв., 135 зв., 259 (2), 260, 282 зв., 316 зв., 353, 385, 410 зв.; идоу теп. од. 1 ос. 379.2, 410, 410 зв., 411.2, 412, 414.2, 418, 418 зв., 419 (2), 420 зв., 422 зв. (2), 439, 447, 461 зв.; идешь 2 ос. 27, 171, 278 зв., 401 зв., 410 зв., 411, 418, идеши 43; иде 3 ос. 142 зв., 345 зв., 358, 441 зв., 464, 472 зв., иде(т) 26 зв., 36 зв., 51 зв., 64, 89 зв., 100 зв., 103, 105, 111, 129 зв., 205 зв., 286 зв., 316, 343 зв. (2), 344, 349 зв., 355, 361 зв., 362, 364 зв., 370 зв., 390, 396 зв., 406 зв., 421, 454 зв., 459, 472, идетъ 398, идетъ 42, 75, 88 зв., 89 зв., 158 зв., 169 зв., 219 зв., 240, 286, 287 зв., 302 зв., 319, 342 зв., 343 зв., 351, 389, 395 зв., 401, 401 зв., 403, иде(т)ть [!] 404, и(д)' [!] 185 зв.; идемо мн. 1 ос. 85; идоуть 3 ос. 344 зв., 391 зв., йдоуть 389, идоу(т) 327, 351 зв., 389, идоу(т) 312; идоста аор. дв. 2 ос. 477 зв.; идаще імн. од. 3 ос. 465 зв., 467 зв., 470 зв.; ишо(л) мин. од. ч. 3 ос. 331 зв., ишоль 67 зв., 114 зв., 232, 296, 472, шо(л) 240 зв., 265, 321 зв., 358, шол' 240 зв., шоль 88 зв., 113, 167 зв., 169 (2), 171 зв. (2),

188 зв., 189, 193 (2), 239 зв., 240, 240 зв., 251, 254, 258, 264, 264 зв. (3), 290, 296, 303, 322 зв., 326, 343, 364, 426, 435, 461, шов(л) 384, ше(л) 55 (2), шель 45 зв., 67 зв., 70, 72 зв., 100 зв., 110, 132, 150 зв.; ишла ж. 3 ос. 24, 208, ишла 112 зв.; ишло с. 3 ос. 326 зв.; ишли мн. 3 ос. 41 зв., 149 зв., 193 зв., 286, 321, ишли 30, 82 зв., 122 зв. (2), 144 зв. (2), 259 зв., ишли 302 зв., шли 66, 89 зв., 197, 265, 286, 296 зв., 399 зв., 454, 457, 460, шли 30, 42, 47 зв., 134 зв., 146 зв., 150, 162, 171, 212, 332 зв., 344 зв. (2), 356, 396 зв., 452 зв., шлі 197; иди наказ. од. 2 ос. 25 зв., 28 зв., 32, 34, 42, 42 зв., 45 зв., 74 зв., 80, 84 зв. (2), 92, 132 зв., 134, 144, 145 зв., 154 зв., 158 зв., 166 зв., 170, 222 зв., 230, 230 зв., 240, 245, 252, 265, 354 зв., 358, 371 зв., 378, 384 зв., 436 зв., 446, 447, 449 зв., 464 зв., 469 зв.; идѣте мн. 2 ос. 44 зв., 49 (2), 86 (2), 89, 94, 105 зв., 110 зв., 121 зв., 122 зв., 150, 170, 184 зв., 196 зв., 260 зв., 282 зв., 306, 317 зв., 318, 372; идѣта дв. 2 ос. 29; бы... шоль ум. од. ч. 3 ос. 294 зв.; бых'мо шли мн. 1 ос. 254 зв.; идоущаго дісприск. акт. теп. од. ч. зн. 115, 182, 341 зв.; идоуці мн. наз. 302 зв., идоуці 478; идоуци(м) дав. 105 зв., иджци(м) 122 зв.; идоущаа зн. 26 зв.; идоучима дв. ор. 197; шо(д)шій мин. мн. наз. 329 зв.; ше(д)ше ч. наз. 24, 66 зв.; ше(д)ши(м) дав. 24 зв.; о шед'шимь місц. 200 зв.; идоучи

дісприск. теп. 134, идоу(ч) 134; шо(д)ши мин. 46, 52 зв., 78, 107, 112 зв., 116 зв., 122, 122 зв., 123, 197 зв. (2), 198, 254, 260, 289, 329 зв., шов(д)ши 64, ше(д)ши 41 зв., 80; ше(д)ше 24, 66 зв.

иоуда див. іюуда

иоудейскы див. іюудейскы

иоудейскы див. іюудейскы

иоудинь прикм. од. ч. наз. 220 зв., 221 (2); июдинѣ ж. зн. 406, о... іюудинѣ с. місц. 15

иоанамовь прикм. од. ч. наз. 221

иоаннь див. іюа(н)

иоан'на див. іюан'на

иоаньяновь прикм. од. ч. наз. 220 зв.

иоарам' ім. антроп. од. ч. наз. 21 зв.; іюа-рама зн. 21 зв.

иоарамовь прикм. од. ч. наз. 221

иона див. іюона

ионинь див. іюнинь

иор'дана див. іюр'дана

иор'дан'ской прикм. од. ж. род. 26; по... іюр'даньской місц. 218

иоримовь прикм. од. ч. наз. 221

иосиєвь прикм. од. ч. наз. 221

иосифовь див. іюсифовь

иосифь див. іюсифь

иосіа ім. антроп. од. ч. наз. 22; іюсіа род. 450; иосію зн. 22

июда див. іюуда

ию(л) див. іюоль

июль ім. од. ч. наз. 469 (2), 470, ию(л) 73 зв.; іюла род. 118 зв.

июнь ім. од. ч. наз. 467.2

ияковь див. іюаков'

І

і стол. 20 зв., 23 зв. (2), 24 зв., 39 зв., 53 зв., 63, 75 зв. (2), 86, 114 зв., 115 (3), 115 зв., 116, 116 зв., 117, 117 зв., 118 (2), 118 зв. (2), 119 (2), 120 (2), 121 (2), 121 зв., 122 зв. (4), 123 (2), 123 зв. (3), 128 зв., 129 зв., 130, 130 зв. (2), 131 зв. (2), 132,

132 зв. (2), 137 зв. (3), 145 зв., 146 зв., 147 зв., 158 зв., 159 зв. (2), 164 зв., 168, 172, 198 зв., 282, 317 зв., 324, 335, 336, 342, 389, 434, 444, 445 зв., 449 зв., 450, 453, 456, 460, 461 зв., 465, 465 зв., 466, 468, 481, 482, и 2 (2), 2 зв. (2), 3 (6),

3 зв. (11), 5, 12 зв., 13 зв. (6), 14 зв. (5), 15, 15 зв. (4), 16 (6), 16 зв. (4), 17 (5), 17 зв., 18, 18 зв. (5), 19 (4), 21 зв. (2), 22, 22 зв., 23 (6), 23 зв. (6), 24 (2), 24 зв. (7), 25 (8), 25 зв. (7), 26 (4), 26 зв. (3), 27 (5), 27 зв. (7), 28 (8), 28 зв. (3), 29 (6), 29 зв. (7), 30 (15), 30 зв. (3), 31 (2), 31 зв. (3), 32 (2), 32 зв. (2), 33, 33 зв., 34 (4), 34 зв. (3), 35 (3), 35 зв. (3), 36 (5), 36 зв., 37, 37 зв. (4), 38 зв. (4), 39 (4), 39 зв., 40 (3), 40 зв. (4), 41 (13), 41 зв. (13), 42 (9), 42 зв. (7), 43 (7), 43 зв. (6), 44, 44 зв. (6), 45 (5), 45 зв. (12), 46 (4), 46 зв. (8), 47 (8), 47 зв. (4), 48 (9), 48 зв. (8), 49 (4), 49 зв. (3), 50 (6), 51 зв. (2), 51 (3), 51 зв. (2), 52 (3), 52 зв. (6), 53 зв. (9), 54 (3), 54 зв. (4), 55 (11), 55 зв. (5), 56 (7), 56 зв. (6), 57 (6), 57 зв. (2), 58 (2), 58 зв. (9), 59 (5), 59 зв. (10), 60 (12), 60 зв. (7), 61 (8), 61 зв. (5), 62 (5), 62 зв., 63 (5), 63 зв. (5), 64 (5), 64 зв. (4), 65 (10), 65 зв. (5), 66 (9), 66 зв. (6), 67 (8), 67 зв. (4), 68 (9), 68 зв. (4), 69 зв., 70 (4), 70 зв. (3), 71 (12), 71 зв. (7), 72 (10), 72 зв. (4), 73 (3), 73 зв. (3), 74 (6), 74 зв. (2), 75 (2), 75 зв. (7), 76 (6), 76 зв. (3), 77 (11), 77 зв. (7), 78 (5), 78 зв. (3), 79 (5), 79 зв. (2), 80 (2), 80 зв. (2), 81 (4), 81 зв. (6), 82 (4), 82 зв. (9), 83, 83 зв. (4), 84 (3), 84 зв. (4), 85, 85 зв. (4), 86 (4), 86 зв. (6), 87 (6), 87 зв., 88 (3), 88 зв. (8), 89, 89 зв. (6), 90 (9), 90 зв. (10), 91 (6), 91 зв. (4), 92 (6), 92 зв. (6), 93 (4), 93 зв. (6), 94 (7), 94 зв. (7), 95 (6), 95 зв. (6), 96 (3), 96 зв. (4), 97 (4), 97 зв. (7), 98 (4), 98 зв. (2), 99 (8), 99 зв. (5), 100 (3), 100 зв. (7), 101 (4), 101 зв. (12), 102 (2), 102 зв. (4), 103 (10), 103 зв. (8), 104 (2), 104 зв. (9), 105 (4), 105 зв. (8), 106 (7), 106 зв. (4), 107 (2), 107 зв. (6), 108 (10), 108 зв. (8), 109 (5), 109 зв. (6), 110 зв. (4), 111 (8), 111 зв. (3), 112 (5), 112 зв. (6), 113 (5), 113 зв. (6), 114 (6), 114 зв. (7), 115 (2), 115 зв. (7), 116 (12), 116 зв. (5), 117 (4), 117 зв., 118 (3), 118 зв. (7), 119 (8),

119 зв. (8), 120 (4), 120 зв. (12), 121 (3), 121 зв. (9), 122 (4), 122 зв. (6), 123 (7), 123 зв. (3), 124 (3), 124 зв., 125 (2), 125 зв. (5), 126 (8), 126 зв. (4), 127 (3), 127 зв., 129 зв. (7), 130 (9), 130 зв. (7), 131 (11), 131 зв. (12), 132 (13), 132 зв. (9), 133 (8), 133 зв. (5), 134 (11), 134 зв. (11), 135 (5), 135 зв. (7), 136 (13), 136 зв. (10), 137 (7), 137 зв. (11), 138 (5), 138 зв. (10), 139 (11), 139 зв. (7), 140 (7), 140 зв. (5), 141 (7), 141 зв. (5), 142 (6), 142 зв. (10), 143 (7), 143 зв. (8), 144, 144 зв. (9), 145 (8), 145 зв. (8), 146 (11), 146 зв. (15), 147 (11), 147 зв. (6), 148 (3), 148 зв. (14), 149 (6), 149 зв. (12), 150 (7), 150 зв. (12), 151 (8), 151 зв. (3), 152 (14), 152 зв. (2), 153 (5), 153 зв. (3), 154 (5), 154 зв. (5), 155 (15), 155 зв. (8), 156 (8), 156 зв. (8), 157 (7), 157 зв. (9), 158 (7), 158 зв. (5), 159 (6), 159 зв. (7), 160 (4), 160 зв. (7), 161 (8), 161 зв. (5), 162 (8), 162 зв. (11), 163 (3), 163 зв., 164 (2), 164 зв. (7), 165 (5), 165 зв. (3), 166 (5), 166 зв. (5), 167 зв. (7), 168 (7), 168 зв. (4), 169 (7), 169 зв. (8), 170 (7), 170 зв. (5), 171 (5), 171 зв. (3), 172 (7), 172 зв., 173 (5), 174 (3), 174 зв. (5), 175 (4), 175 зв. (4), 176 (5), 176 зв. (6), 177 (4), 177 зв. (9), 178 (4), 178 зв. (6), 179 (7), 179 зв. (3), 180 (7), 180 зв. (2), 181 (2), 181 зв. (6), 182, 182 зв. (6), 183 (9), 183 зв. (6), 184, 184 зв. (6), 185 (8), 185 зв. (7), 186 (5), 186 зв. (8), 187 (7), 187 зв. (5), 188 (7), 188 зв. (5), 189 (8), 189 зв. (4), 190 (9), 190 зв. (7), 191 (14), 191 зв., 192, 192 зв. (7), 193 (8), 193 зв. (3), 194 (5), 194 зв. (4), 195 (7), 195 зв. (6), 196 (7), 196 зв. (5), 197 (4), 197 зв. (5), 198 (4), 198 зв. (4), 199, 199 зв., 200 (2), 200 зв. (2), 201 зв. (6), 202 (6), 204 зв., 205 (7), 205 зв. (6), 206 (5), 206 зв. (4), 207 (2), 207 зв. (9), 208 (8), 208 зв. (4), 209 (14), 210 (10), 210 зв. (6), 211 (4), 211 зв. (8), 212 (3), 212 зв. (6), 213 (7), 213 зв. (3), 214 зв. (8), 215 (5), 215 зв. (3), 216 (6), 216 зв. (8), 217

(8), 217 зб. (3), 218 (5), 218 зб. (3), 219 (3), 219 зб. (2), 220 (4), 220 зб., 221, 221 зб. (8), 222 (5), 222 зб. (5), 223 (11), 223 зб. (10), 224 (3), 224 зб. (5), 225 (7), 225 зб. (11), 226 (7), 226 зб. (10), 227 (7), 227 зб. (3), 228 (7), 228 зб. (7), 229 (9), 229 зб. (6), 230 (8), 230 зб. (9), 231 (3), 231 зб. (4), 232 (6), 232 зб. (8), 233 (7), 233 зб. (6), 234 (9), 234 зб. (2), 235 (4), 235 зб. (4), 236 (2), 236 зб. (5), 237 (6), 237 зб., 238 (2), 238 зб. (6), 239 (7), 239 зб. (2), 240 (6), 240 зб. (8), 241 (11), 241 зб. (4), 242 (4), 242 зб. (4), 243 (6), 243 зб. (6), 244 (2), 244 зб., 245 (4), 245 зб. (10), 246 (6), 246 зб., 247 (4), 247 зб. (5), 248 (9), 248 зб. (10), 249 (5), 249 зб. (7), 250 (9), 250 зб. (9), 251 (4), 251 зб. (5), 252 (4), 252 зб. (11), 253 (7), 253 зб. (5), 254 (4), 254 зб. (11), 255 (6), 255 зб. (7), 256 (7), 256 зб. (7), 257 (5), 257 зб. (11), 258 (6), 258 зб. (4), 259 (6), 259 зб. (5), 260, 260 зб. (6), 261, 261 зб. (2), 262 (2), 262 зб. (6), 263 (3), 263 зб. (5), 264 (8), 264 зб. (7), 265 (3), 265 зб. (3), 266 (6), 266 зб. (4), 267 (5), 267 зб. (5), 268 (3), 268 зб. (8), 269 (4), 269 зб. (3), 270, 270 зб. (5), 271 (4), 271 зб. (5), 272 (5), 273 (2), 273 зб. (6), 274 (5), 274 зб. (6), 275 (2), 276 (2), 276 зб. (5), 277 (6), 277 зб. (2), 278 (2), 278 зб. (3), 279 (3), 279 зб. (4), 280 (4), 280 зб. (7), 281 (4), 281 зб. (5), 282 (10), 282 зб. (8), 283 (3), 283 зб. (5), 284 (3), 284 зб. (4), 285 (2), 285 зб. (10), 286 (9), 287 (6), 287 зб. (8), 288 (5), 288 зб. (4), 289 (3), 289 зб. (8), 290 (10), 290 зб. (4), 291 (5), 291 зб. (2), 292 (2), 292 зб. (2), 293 (3), 293 зб. (6), 294 (6), 294 зб. (2), 295 (3), 295 зб., 296 (4), 296 зб. (2), 297 (5), 297 зб. (6), 298 (5), 298 зб. (3), 299 (4), 299 зб. (2), 300, 301 (6), 301 зб. (2), 302 (6), 302 зб. (4), 303 (8), 303 зб. (8), 304, 304 зб. (7), 305 (3), 305 зб. (3), 306 (4), 306 зб. (3), 307 (2), 307 зб. (6), 308 (8), 308 зб. (4), 309 (3), 309 зб. (3), 310 (5), 310 зб. (3), 311 (3), 311 зб. (8), 312 (4),

312 зб. (4), 313 (4), 314, 314 зб. (9), 315 зб. (11), 316 (4), 316 зб. (5), 317 (9), 317 зб. (7), 318 (4), 318 зб. (7), 319 (2), 319 зб., 320 (2), 320 зб. (3), 321 (5), 321 зб. (5), 322 (9), 322 зб. (8), 323 (4), 323 зб. (6), 324 (6), 324 зб. (4), 325 (6), 325 зб. (6), 326, 326 зб. (7), 327 (6), 327 зб. (5), 328 (3), 328 зб. (5), 329 (8), 329 зб. (6), 330 (9), 330 зб. (6), 331 (5), 331 зб. (7), 332 (6), 332 зб. (7), 333 (9), 333 зб. (8), 334 (9), 334 зб. (6), 335 (6), 336 (2), 336 зб. (4), 337 зб. (3), 338 (7), 338 зб. (2), 339, 339 зб., 340 зб., 341 (2), 341 зб. (4), 342 (7), 342 зб. (5), 343 (6), 343 зб. (2), 344 (7), 344 зб. (7), 345 (8), 345 зб. (7), 346 (15), 346 зб. (2), 347 (9), 347 зб. (9), 348 (6), 348 зб. (4), 349 (4), 349 зб. (4), 350 (2), 351 (5), 351 зб. (5), 352 (3), 352 зб. (3), 353 (3), 353 зб. (5), 354 (4), 354 зб. (2), 355 зб. (3), 356 (2), 356 зб. (2), 357 (4), 357 зб., 358 (5), 358 зб. (4), 359 (3), 359 зб. (2), 360 (2), 360 зб. (3), 361 (4), 361 зб. (2), 362 (3), 362 зб., 363, 363 зб., 364 (3), 364 зб. (2), 365 (3), 365 зб. (5), 366 (4), 366 зб. (3), 367, 367 зб. (4), 368, 368 зб. (5), 369 (3), 369 зб. (3), 370 (2), 370 зб. (3), 371 (3), 371 зб., 372 зб. (2), 373 (5), 373 зб. (5), 374 (3), 374 зб. (4), 375 (4), 375 зб. (2), 376 (3), 376 зб. (7), 377 (4), 377 зб. (3), 378 (3), 378 зб. (2), 379 (5), 379 зб. (4), 380 (3), 380 зб. (3), 381 (2), 381 зб. (2), 382 (5), 382 зб. (3), 383 (3), 383 зб. (5), 384 (6), 384 зб. (6), 385 (8), 385 зб. (6), 386 (4), 386 зб. (5), 387 (2), 387 зб., 388 (7), 388 зб. (3), 389 (7), 389 зб. (5), 390 (5), 390 зб. (6), 391 (6), 391 зб. (2), 392 (5), 392 зб. (2), 393 (5), 393 зб. (4), 394 (4), 395 (4), 395 зб. (5), 396 (5), 396 зб. (6), 397 (5), 397 зб., 398 (7), 398 зб. (3), 399 (2), 399 зб. (6), 400, 400 зб. (2), 401, 401 зб. (5), 402, 402 зб. (2), 403 (2), 403 зб. (3), 404 зб. (3), 405 (4), 405 зб., 406 (7), 406 зб. (5), 407 (3), 407 зб. (6), 408 зб., 409, 409 зб. (3), 410 (4), 411 (6), 411 зб. (4), 412 (3), 412 зб. (3), 413 (5),

413 зв. (8), 414 (3), 414 зв., 415 (6), 415 зв. (2), 416 (3), 417 (2), 417 зв. (2), 418 зв. (4), 419 (5), 419 зв. (6), 420 (2), 420 зв. (4), 421 (6), 421 зв., 422 (5), 422 зв. (2), 423 (4), 423 зв., 424 (4), 424 зв. (4), 425, 425 зв. (7), 426 (4), 426 зв. (7), 427 (4), 427 зв. (3), 428 (2), 428 зв. (3), 429 (4), 429 зв. (9), 430 (3), 430 зв., 431 (3), 431 зв. (4), 432 (2), 432 зв. (6), 433 (4), 433 зв. (6), 434 (2), 434 зв., 435 (9), 435 зв. (6), 436 (2), 436 зв., 437 (14), 437 зв. (3), 438 (8), 438 зв. (2), 439 зв. (9), 439 зв. (3), 440 (4), 440 зв. (5), 441 (6), 441 зв. (2), 442 (2), 442 зв., 443 (24), 443 зв. (3), 444 (10), 444 зв. (6), 445 (3), 445 зв. (4), 446 (2), 446 зв. (3), 447 (2), 447 зв. (4), 448 (2), 448 зв. (4), 449 (3), 449 зв., 450, 450 зв. (5), 451 (3), 451 зв. (4), 452 (2), 452 зв. (5), 453 (4), 453 зв. (4), 454 (4), 454 зв. (6), 455 (3), 455 зв. (3), 456, 456 зв. (2), 457 (3), 457 зв. (2), 458 (3), 458 зв., 459 (4), 459 зв. (2), 460 (4), 460 зв. (3), 461 (3), 461 зв. (3), 462, 462 зв. (3), 463 (6), 463 зв. (3), 464 (2), 464 зв. (4), 465 (3), 465 зв. (4), 466 (7), 466 зв., 467 (3), 467 зв. (5), 468 (4), 468 зв. (7), 469 (3), 469 зв. (2), 470 (5), 470 зв. (4), 471 (6), 471 зв. (4), 472 (5), 472 зв. (5), 473, 473 зв. (4), 474 (3), 474 зв., 475 (4), 475 зв. (2), 476 (8), 476 зв. (5), 477 (3), 477 зв. (5), 478 (2), 478 зв., 479 зв., 480 (3), 481 (2), 481 зв. (20), 482 (14), 482 зв. (9)

і част. 48 зв., 215 зв., 343, 383 зв., 453 зв., 468, 482 (2), и 3, 16, 17 зв., 24 (3), 25, 26 зв. (3), 27 (2), 30 зв. (2), 32, 32 зв., 33 зв., 34 (2), 34 зв. (3), 36 (2), 37 (2), 37 зв., 39 зв., 40 (2), 42, 43 зв. (2), 48 зв. (2), 49, 49 зв. (3), 51 (3), 51 зв., 52 зв., 53 (2), 54 зв., 55, 56 зв., 57 зв., 58, 59 зв., 62 (2), 62 зв., 64 зв., 66, 70, 71, 76 зв., 80 (2), 80 зв. (4), 82 (2), 83 зв., 85 (2), 86 (3), 86 зв., 87 (3), 88, 88 зв., 93 зв., 95 зв. (2), 97 зв. (2), 98 зв., 99, 99 зв. (2), 100 (2), 100 зв., 101 зв., 102,

102 зв. (2), 103, 103 зв. (3), 104, 105, 106 (3), 106 зв. (3), 107, 108 зв., 109, 109 зв., 110 зв., 111 (2), 111 зв., 112 (2), 113 зв., 115, 115 зв. (2), 119 зв., 120, 120 зв., 122, 123, 125 зв. (3), 126, 130, 131 зв., 132, 134 зв., 136, 136 зв., 137 зв., 140, 141, 142, 144, 146 зв., 147 зв., 148 зв., 149 зв., 152 зв., 153 зв., 154 зв., 155 зв. (2), 156, 159, 160, 160 зв. (3), 164, 164 зв., 165 зв., 167, 168 зв., 169, 173 (2), 173 зв. (2), 174, 174 зв. (4), 176 зв., 178, 180 (2), 180 зв., 181, 182, 182 зв., 183, 183 зв., 184, 185, 185 зв. (2), 186 зв. (2), 188 зв., 189, 190 (2), 190 зв. (3), 191 зв. (2), 192, 194 зв. (2), 195, 195 зв. (2), 197, 201 зв., 202 (2), 204 зв., 205 зв., 206 зв., 207 зв., 208, 212 зв. (3), 214, 215, 216, 217 зв. (2), 218 зв., 219, 219 зв., 220, 223 (2), 224, 226 зв., 227 зв., 231, 231 зв., 232, 232 зв. (2), 233 зв., 234, 235, 235 зв. (3), 236 (3), 236 зв. (2), 237 (3), 238, 239 зв., 240, 241 зв., 242 зв., 243, 243 зв., 245 (2), 245 зв., 247, 247 зв. (2), 248, 253 зв., 256, 256 зв. (2), 259 зв., 260, 260 зв. (2), 261, 262 (2), 263, 264, 264 зв., 266 зв. (2), 267, 268 (2), 269, 270 (2), 270 зв. (2), 271, 271 зв., 272, 272 зв., 273, 275 зв., 276 (2), 278, 278 зв., 280, 283 зв., 284 зв., 285 (2), 285 зв., 286 зв., 287, 288, 289, 290 зв., 292 (3), 294, 294 зв., 295, 295 зв., 296 (3), 298, 298 зв. (2), 299 зв., 300 зв., 304, 305 (3), 306, 307 зв., 308 зв., 309 (2), 309 зв. (4), 311 зв. (2), 312, 314, 315 (2), 315 зв., 316 (2), 317 зв. (2), 319 (2), 319 зв. (5), 320 зв., 321 зв., 322 зв., 323 (3), 324, 325 зв. (2), 327 (2), 328, 328 зв., 329 (2), 329 зв., 330, 331, 332, 332 зв., 333 зв., 334 зв., 336, 336 зв. (2), 337, 338, 339 (2), 342 зв., 343 зв., 344 (4), 345, 346, 347 зв. (2), 349, 349 зв., 350, 350 зв., 353, 354 зв., 355, 356 зв., 357, 357 зв., 360 зв. (2), 361 (2), 361 зв., 362 (4), 364, 365 (3), 367 зв., 368 зв., 369 зв., 370 (3), 370 зв. (2), 371, 371 зв., 372 (2), 375, 376, 376 зв., 377, 377 зв., 378 зв.

- (3), 379 (2), 379 зв. (2), 380, 381 (2), 381 зв. (2), 382, 383, 384, 384 зв., 387 зв., 388 зв. (2), 389, 390 (2), 390 зв. (5), 391 зв., 392, 393, 395, 395 зв., 397 (2), 398 зв., 399 (2), 400 (2), 401 (3), 401 зв., 403, 403 зв. (2), 404 зв., 405, 405 зв. (3), 406, 407 зв., 408 (2), 408 зв., 410 (4), 410 зв., 411, 411 зв. (2), 412 (2), 413 (2), 413 зв. (2), 414, 414 зв., 415 (2), 415 зв. (4), 416 зв. (3), 417, 417 зв. (3), 420 зв., 421 (2), 421 зв., 422, 422 зв., 423 (5), 423 зв. (4), 424 (3), 426 зв., 427, 428, 429 (2), 431 зв. (3), 433, 433 зв. (2), 434, 435 зв., 436, 439, 441 (2), 442 (2), 446, 448, 451 зв., 453 зв., 457, 457 зв., 462, 462 зв., 463, 464, 468 (2), 468 зв., 469, 472, 482 зв. (3), (и) 421 зв.
- і числ.** 4, 4 зв., 5, 5 зв. (2), 6, 7, 7 зв., 8 зв., 9, 10 (2), 10 зв. (2), 11 зв. (2), 13 (2), 30, 36, 43, 48 зв., 69, 71 зв., 74 зв., 77 зв., 90 зв., 91, 91 зв., 93, 95 зв., 123 зв., 124, 135 зв., 164 зв., 194, 195 зв., 199 (2), 199 зв., 220, 259 зв., 260 зв., 262 зв., 276, 280, 293 зв., 297, 297 зв., 300, 302, 304, 304 зв. (3), 305, 335 зв., 350 зв., 389, 412 зв., 438 зв., 440 зв., 444 зв., 445 (2), 445 зв. (4), 446 зв., 447, 448 зв. (2), 449 (2), 450 (2), 450 зв.2, 451 зв.2, 452, 452 зв., 453, 453 зв. (2), 454, 454 зв., 455 зв. (2), 458 (2), 459 зв., 461, 461 зв., 462 зв., 463 (2), 464 зв. (2), 465 зв., 466 зв., 467 (2), 468, 469 (2), 469 зв. (2), 471, 472 (2), 473 зв., 474, 475 зв. (2), 477 зв. (2), 478 (2), 478 зв. (6), 479 (3), 479 зв., 480, 480 зв. (3), 481 (4)
- іаи(р)** *ім. антроп. од. ч. наз.* 144 зв., *иаирь* 250; *иаира род.* 44 зв.
- іаиѡала** *ім. антроп. од. ч. род.* 451 зв.
- іаков'** *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв., 22 зв., *іаковь* 48 зв. (2), 65, 353, *иаковь* 168, 179 зв., *ияковь* 15 зв., 259; *іакова род.* 195, 354, 449, 450 зв., 454 зв., 465; *іаковови дав.* 252, *іаковоу* 146 зв., *иаковоу* 145 зв.; *якова зн.* 186 зв., *іакова* 21 зв., 22 зв., 29 зв., 130 зв., 168 зв., 228, 233 зв., 256, 471 зв. (2), *иакова* 75 зв., 137 зв. (2), 159 зв., 282, *иякова* 27 зв.; *иаковомь ор.* 131 зв., *іаковѡ(м)* 42 зв.
- іаковль** *прикм. од. ч. наз.* 96, 221, *іаков'ль* 353, *иаковль* 177; *іакова род.* 234; *іаковоу дав.* 145 зв.; *іаковогого зн.* 137 зв., *ияковла* 312, *іаков'ла* 234; *в'... іаковоу* 207 зв.; *іаконова ж. наз.* 196, 330 зв., *ияконова* 120 зв.
- іаков'ль див.** **іаковль**
- іаковь** *див.* **іаков'**
- ієлисаветь** *див.* **єлисавета**
- ієлисаветѡа** *див.* **єлисавета**
- ієлисеѡ** *ім. антроп. од. ч. род.* 467 зв.
- ієрар'хо(м)** *ім. мн. ч. дав.* 378 зв., *ієрар'хомь* 389 зв.
- ієрар'хомь** *див.* **ієрар'хо(м)**
- ієреи** *ім. од. ч. наз.* 204 зв.; *ієреови дав.* 132 зв., *ієреѡви* 41 зв., 228 зв.; *ієреѡ(м) мн. дав.* 55 зв.; *ієреѡмь* 136, 232 зв.
- ієремеѡ** *ім. антроп. од. ч. род.* 465 зв.; *ієремїе(м) ор.* 25
- ієр'монь** *ім. орон. од. ч. наз.* 471 зв.
- ієр(с)лим'** *ім. топ. од. ч. наз.* 315, *ієр(с)лимь* 23 зв.; *ієроусалима род.* 74 зв., 342 зв., *ієроу(с)лима* 23 зв., *ієрѡ(с)лима* 152, *ієр(с)лима* 26, 30, 136 зв., 138, 167 зв., 168, 171, 171 зв., 214, 216, 216 зв., 222 зв., 234, 259 (2), 281 зв., 282 зв., 296, 302 зв., 304, 306, 330, 331, 331 зв., 333, 334 зв., 335, 347 зв., 395, 399 зв., 474, *ієр(с)лма* 173, 195, 401, *ієр(с)ли(м)* 214; *ієр(с)лимоу дав.* 89, 170; *ієр(с)ли(м) зн.* 399 зв., *ієр(с)лимь* 87, 216, 303, 359, 475; *ієр(с)лимо(м) ор.* 33 зв., *ієр(с)лимомь* 303; *въ ієр(с)лимѣ місц.* 214 зв., 215 зв., 216, 256 зв., 279 зв., 325, 348, 355, 357 зв., 359, 391, 462 зв., 463, *въ иєр(с)лимѣ* 355, *въ іє* 214 зв.; *ієр(с)лиме кл.* 282 зв., *ієр(с)ме* 282 зв.
- ієр(с)лимь** *див.* **ієр(с)лим'**
- ієр(с)лимьской** *прикм. од. ж. род.* 313; *в'... ієр(с)лимьскомь с. місц.* 334 зв., *ієр(с)лимьскый мн. наз.* 327

ієхоніа *ім. антроп. од. ч. наз.* 22; ехонію *зн.* 22

ійльвь *див. ійльвь*

ійльвь *прикм. од. ч. наз.* 346 зв., 468, ійльвь 401 зв.; ійлева *род.* 49; ійлева *зн.* 71 зв.; ійлевы *жс. род.* 25 зв.; ійлевемь *мн. дав.* 320; ійлевы *зн.* 50 зв.; ійлевома *дв. с. ор.* 85

ійльтескыи *див. із'рльтескыи*

ійльтанинь *ім. од. ч. наз.* 345 зв.

ійла *див. ііз'р'ла*

іжъ *див. иже*²

із'рльтескыи *прикм. од. ч. наз.* 210 зв., ійльтескыи 119 зв., ійльтескыи 194; ійльтеского *род.* 70 зв., 214 зв.; ііз'рльтескыи(м) *ор.* 224 зв.; в... із'раильтескω(м) *місц.* 42 зв.; ійльт'скоую *жс. зн.* 25 зв.; із'раил'тескыхъ *мн. род.* 205 зв., ійльтескы(х) 117; із'рльтескымь *дав.* 211 зв.; ійльтескыа *зн.* 332; із'рльтескыи *ор.* 224; в... ійльтескы(х) *місц.* 48

із'р'ла *ім. топ. од. ч. род.* 209, 215, ійла 24, 462 зв., 463; ійлеви *дав.* 344, ійлю 468; въ ііз'р'ли *місц.* 215; ійлю *кл.* 177

іліа *див. іліа*

іліа *ім. антроп. од. ч. наз.* 259 зв., іліа 194 зв., 256 зв., илия 224 зв., илиа 253 зв., иліа 53 зв., 75 зв., 76 зв. (3), 120, 148, 159 зв., 160, 160 зв. (2), 343 (2); іліи *род.* 224, 470 зв.; іліи *дав.* 257, ілій 159 зв., іліи 223, іліи 75 зв.; и(л)ю *зн.* 48 зв., ілію 120, 194; ілією *ор.* 73 зв., ілією 158, 255

і-мь *числ. дав.* 470

іакима *ім. антроп. од. ч. род.* 445 зв.

іосифъ *ім. антроп. од. ч. наз.* 475 зв., іоси(ф) 65, іосиф' 25, іосифъ 22 зв., 23, 207, 212, 216, 338 зв., 475 зв., иосифъ 23 зв., 121 (2), 191, 195 зв. (2), 324, 329, 338 зв., 434; іосифа *род.* 457, иосифа 338 зв., 429, 451 зв., иосифа 217 зв.; іосифови *дав.* 22 зв., 195 зв., 353, іосифоу 24 зв., іосиф8 25 зв.; іосифа *зн.* 22 зв., 213 зв., иосифе *кл.* 23

іро(д) *див. иро(д)*

іс¹ *ім. антроп. невідм.* (у сполученні з х̄с) 457, 458, 472, іс̄ъ 456 зв., 474 зв., і̄v 5, 19, 20 зв., 21 зв., 22 зв. (2), 121 зв., 127, 127 зв., 129, 211 зв., 342 зв., 421 зв., 443, 456 зв., 458 зв., 459, 462 зв. (2), 476 зв.

іс² *див. ісоусь*

і(с) *див. ісоусь*

ісаа(к) *ім. антроп. од. ч. наз.* 15 зв., исаакъ 21 зв.; исаака *зн.* 21 зв., исака 282; исаако(м) *ор.* 42 зв.

ісааковъ *прикм. од. ч. наз.* 221, исааковъ 96, 177; исаакова *зн.* 312

ісаино *прикм. од. с. наз.* 61

ісаіа *ім. антроп. од. ч. наз.* 69, 152 зв., исаіа 343, 404 зв., 405; ісаіа *род.* 218, 223, ісая 109, исаіа 404 зв., 466; исаіемь *ор.* 28 зв., 56 зв., исаие(м) 43, исаінемь 26

ісѡва *прикм. од. ч. род.* 432 зв.; ісѡвь *зн.* 472 зв.; ісѡвы(м) *ор.* 121, ісѡвымь 434; ісѡва *жс. наз.* 346, 346 зв.; ісѡвоу *зн.* 65 зв.; ісѡво *с. наз.* 436, ісѡво 428; ісѡва *род.* 121; ісѡво *зн.* 434, 434 зв., ісѡво 116, 329 зв., 434, исѡво 195 зв.; о... ісѡвѣ *місц.* 13, 15, 124 зв.; ісѡвыхъ *мн. род.* 250, 250 зв., 409 (2); ісѡвымь *дав.* 228; ісѡвы *зн.* 239, 400, ісѡви 399 зв.; ісѡвыми *ор.* 71; на... ісѡвыхъ *місц.* 409, при... ісѡвы(х) 265 зв.

ісоусь *ім. антроп. од. ч. наз.* 67 зв., іс 22 зв., 23, 23 зв., 27 (4), 27 зв. (2), 28, 28 зв. (3), 29 (3), 29 зв., 30, 41, 41 зв. (3), 42 (2), 42 зв. (2), 43 (2), 43 зв. (2), 45 (4), 45 зв. (2), 46 (2), 46 зв., 47 (2), 47 зв. (2), 48 (3), 48 зв., 49, 52, 52 зв. (2), 54 (2), 54 зв., 55 (2), 55 зв., 56, 57, 60, 63 (2), 63 зв., 64 зв., 65 (3), 66, 66 зв. (3), 67 (2), 67 зв., 68, 70 (3), 71 (3), 71 зв. (3), 73 (2), 73 зв. (2), 74 (2), 74 зв. (2), 75 (2), 75 зв. (2), 76 (2), 76 зв., 77 (2), 77 зв. (2), 78 (2), 78 зв., 81, 82 зв. (2), 83, 83 зв., 84, 84 зв. (2), 85 (2), 87 (2), 87 зв., 88 (2), 88 зв. (3), 89, 89 зв., 90 (3), 90 зв., 91, 91 зв. (2), 92, 93,

93 зв., 95 (3), 96, 96 зв. (3), 97 (2), 98, 100 зв., 101 (2), 109, 109 зв. (2), 110, 110 зв. (2), 111 (2), 111 зв., 112 (2), 113 зв., 114, 114 зв., 115, 117 (2), 119, 120 (2), 122 зв. (2), 123 (2), 130, 130 зв. (4), 131 (2), 131 зв., 132 (3), 132 зв. (2), 133 (4), 133 зв. (3), 134 зв. (2), 135, 135 зв., 136 зв., 137, 137 зв., 139, 139 зв. (2), 142, 142 зв., 143, 143 зв., 144 (4), 144 зв., 145, 145 зв. (2), 146 зв. (3), 147, 149 зв., 150 зв., 151 зв., 153, 154, 154 зв. (2), 155 зв., 157 (2), 157 зв. (2), 158, 159 зв., 161 зв. (3), 162 зв. (2), 163, 165, 165 зв., 166, 166 зв. (4), 167 (2), 167 зв. (2), 168 зв. (3), 169, 169 зв. (3), 170 (3), 170 зв., 171 (2), 171 зв. (2), 172 зв., 173, 173 зв., 174, 176, 176 зв., 177, 178 (2), 178 зв. (2), 179 зв. (2), 183 зв. (2), 185, 185 зв., 186, 186 зв., 187, 188 зв., 189 зв., 191 (2), 191 зв., 194 зв. (2), 197, 207 зв., 214, 216, 217, 220 зв., 221 зв. (2), 222, 222 зв., 223 (2), 224, 225, 225 зв., 227, 228 (3), 228 зв., 229, 229 зв., 230 зв., 231, 232, 233, 233 зв. (2), 234, 234 зв., 239, 239 зв., 240, 240 зв. (2), 241, 241 зв., 244 (2), 245 зв., 248 зв., 249, 249 зв., 250 зв. (3), 251, 251 зв., 253 (2), 256, 257, 257 зв., 258 (2), 258 зв., 259, 259 зв. (2), 260 (2), 262 зв., 264 (2), 265 (2), 265 зв., 266, 267 зв. (2), 270 зв., 279, 280 (2), 280 зв. (3), 281 зв., 283, 283 зв. (2), 284 зв. (2), 285, 295 зв., 296, 296 зв., 297, 298 зв., 300 зв. (2), 301 (2), 302 (2), 302 зв. (2), 303 (4), 303 зв., 304, 308, 309 (2), 311 зв., 313 зв., 317 (2), 319, 321, 322 (3), 327, 327 зв., 328 зв. (2), 331 зв., 333 зв. (2), 344 зв., 345 (3), 345 зв. (2), 346 (4), 346 зв., 347 (2), 347 зв., 348 (3), 349, 349 зв., 350, 351, 352 зв., 353 (5), 353 зв. (2), 354, 354 зв. (2), 355, 355 зв., 356, 357 зв. (3), 358 (3), 358 зв. (2), 359, 359 зв. (2), 360, 360 зв. (3), 361, 364 (3), 364 зв. (2), 365 (2), 365 зв. (3), 366, 366 зв., 367, 367 зв. (2), 368 зв. (2), 369 зв., 370 зв. (2), 371 (2), 371 зв. (2), 372 (2), 373 (2), 373 зв.,

375 (2), 375 зв., 376 зв., 377, 377 зв. (2), 378 (3), 378 зв., 379 (3), 379 зв., 380 (2), 380 зв., 381, 381 зв., 382 зв., 383, 383 зв. (2), 384 (2), 385, 385 зв., 388 (2), 388 зв. (2), 389 зв. (3), 391, 391 зв., 392, 392 зв., 394 (2), 394 зв. (2), 395 (3), 395 зв. (3), 396, 396 зв. (2), 397 (3), 397 зв. (2), 398 (3), 399 (2), 399 зв., 400, 400 зв., 401, 401 зв. (2), 402 зв., 403 зв., 404, 404 зв., 405, 406, 406 зв. (2), 407 (2), 407 зв., 408, 408 зв., 409 (2), 409 зв., 410, 410 зв. (2), 411 зв. (2), 413, 419 зв., 421 (2), 423, 424 (3), 424 зв. (2), 425 (3), 425 зв., 426 зв., 427, 428, 428 зв. (2), 429 зв., 430, 430 зв., 431 зв., 432 зв. (2), 433, 435, 436 зв. (4), 437, 437 зв. (2), 438, 438 зв. (5), 439 (3), 439 зв., 440 (2), 440 зв. (5), 441, 441 зв. (2), 442, 442 зв., 444, 445, 446 (2), 447 зв., 448, 450, 450 зв., 451, 451 зв., 452 зв., 453 (2), 453 зв. (2), 454 зв., 455, 455 зв., 456, 456 зв., 457, 457 зв., 459 (2), 459 зв. (2), 460, 460 зв. (2), 461, 462, 465 (3), 466, 468, 468 зв. (4), 469 (2), 470, 470 зв., 471 зв. (2), 472, 473 зв., 474, 475, 477, 477 зв. (3), 478, 252 зв., іць 222 зв., і(с) 351, іца *род.* 229 зв., 317, 330, 345, 366 зв. (2), 401, 433 зв.; іцьѣ *дав.* 116, іцьви 44, 52, 58 зв., 66, 75 зв., 77, 88 зв., 91 зв., 109, 113 зв., 114 зв., 118, 159 зв., 174, 200 зв., 233 зв., 239, 239 зв., 241, 250, 264, 287, 295 зв., 306 зв., 321 зв., 395 зв., 402 зв., 430, 434 зв., 441 зв., 446, 449 зв., 470, іцьови 43 зв., 47 зв., 78 зв., 136 зв., 143 зв., 149 зв., 169 зв., 170 зв., 256 зв., 328 зв., 349, ісоу 23 зв. (2), 60 зв., 68, 68 зв., 96, 457, исоу 110 зв., 220, іць 231; іца *зн.* 14, 76, 76 зв., 94 зв., 109 зв., 113 зв., 114 (2), 116, 117 зв. (2), 118 зв. (2), 120 зв., 122, 124 зв., 143, 145, 160, 160 зв., 183, 189 (2), 189 зв., 191, 192 зв., 196, 196 зв., 200 зв., 214, 214 зв., 228 зв., 249, 297 (2), 300 зв., 303 зв., 306 зв., 323 зв., 324, 325, 326, 326 зв., 337 зв., 343 зв., 344, 345 зв., 360 зв., 366, 393, 399 зв.,

401, 402 зв., 424 зв., 425, 425 зв., 427, 427 зв. (2), 428, 429 (2), 430 зв., 431, 431 зв. (2), 432, 434 зв., 436 зв., 446 зв. (2), 454 зв., 459, 462 зв., 469 зв., 475 (2), 475 зв., 476 (3), 476 зв., иѣа 118 зв., 317, 464 зв.; иѣо(м) *ор.* 144 зв., 286, 475 зв., иѣомь 30 (2), 45 зв., 56 зв., 115 зв. (2), 155 зв., 159 зв., 170, 190 зв., 303, 326 зв., 344 зв., 426 (2), 452 зв., 454, 457, 460, иѣω(м) 120 зв., 134 зв., иѣомь 113 зв., иѣоу [!] 476; при... иѣвѣ *місц.* 448, 466, 475 зв., ω иѣѣ 239, 241, 463 зв., ω иѣѣ 332; иѣє *кл.* 44, 131, 143, 169 зв., 225, 249, 296 зв., 302 зв.

їсь¹ див. иѣ¹

їсь² див. иѣоусь

и-те(м) *числ. дав.* 447 зв.

иоуда *ім. антроп. од. ч. наз.* 48 зв., иоуда 21 зв., 65, июда 184, 321 зв., 335 зв., 409 зв., 410, 413, 424 зв., 425, июда 109, 110, 111, 113, 116, 116 зв. (2), 184, 187 зв., 317, 400 зв., 424 зв.; июды *род.* 424, 467 зв.; июдѣ *дав.* 146 зв., 406, 409, ию(д) 413; июдоу *зн.* 21 зв., 234, июдоу 234, июдоу 317, июдоу 109, 137 зв., 468 зв.; ω июдѣ *місц.* 371 зв.; июдо *кл.* 322

иоудей *ім. од. ч. наз.* 18; иоудей *мн. наз.* 447 зв., иоудее 120 зв., 152; иоудеω(м) *дав.* 453, 466 зв., иѣдеω(м) 456, иоудеωмь 447, иоудео(м) 461 зв., иоудеω(м) 461 зв., 464 зв.

иоудей *ім. топ. од. ж. род.* 26, иоудей 30, 136 зв., июдеа 234; во иоудей *місц.* 25 зв., по... иоудей 241

иоуде(и)скыи див. иоудейскыи

иоудейскыи *прикм. од. ч. наз.* 328, иоудейскыи 23 зв., 119, иоуде(и)скыи 191, иоудейскыи 117, иоудейскыи 118 зв.; иоудейского *зн.* 204 зв., иоудейска 192; въ... иоудейстѣмь *місц.* 24, въ иоудейстемь 457; иоудейской *ж. род.* 129 зв.; иоудискоюю *зн.* 353; в'... иоудейстѣи *місц.* 26, въ иоудейстѣи 210; иудейскых *мн. род.* 229, иоудейскыхъ 164 зв.; иоудейскыа *зн.* 82 зв.

иоудейскыи див. иоудейскыи

иоудова *прикм. од. ж. наз.* 24; иоудова *с. род.* 208; о... иоудинѣ *місц.* 15; въ... иоудовы(х) *мн. місц.* 24

иоа(н) *ім. антроп. од. ч. наз.* 13 (2), 13 зв., 15, 52 зв., 199, 243, 258 зв., 343, 344, 458 зв., 459 зв., иоан' 48 зв., 168, 353, иоань 92, 179 зв., 219 зв., 459, иоаннь 27, 52, 65 зв., 340 зв., 343 зв. (2), 344, 349 зв., 351 зв., 393, 394 зв., 398 зв., 458 зв., иоан'нь 15, 17, 17 зв. (2), 26, 28 зв., 52 зв., 53 зв., 65 зв., 129 зв. (2), 130, 146 зв., 147 зв., 148, 163, 205 зв., 210, 217 зв., 218, 243, 253 зв., 258 зв., 266, 335 зв., 336 зв., 337 зв., 338 зв. (2), 339 зв., 341 зв., 342 зв., 343, 343 зв., 344, 344 зв., 345 зв., 346 зв., 347 зв., 348 зв., 350 зв., 351 зв. (2), 352 зв., 353 зв., 354 зв., 355 зв., 356 зв., 357 зв., 358 зв., 359 зв., 360 зв., 361 зв., 362 зв., 363 зв., 364 зв., 365 зв., 366 зв., 367 зв., 368 зв., 369 зв., 370 зв., 371 зв., 372 зв., 373 зв., 374 зв., 376 зв., 377 зв., 378 зв., 379 зв., 380 зв., 381 зв., 382 зв., 383 зв., 384 зв., 385 зв., 386 зв., 387 зв., 388 зв., 389 зв., 390 зв., 391 зв., 392 зв., 393, 393 зв., 395 зв., 396 зв., 397 зв., 399 зв., 400 зв., 401 зв., 402 зв., 403 зв., 404 зв., 405 зв., 406 зв., 407 зв., 408 зв., 409 зв., 410 зв., 411 зв., 412 зв., 413 зв., 414 зв., 415 зв., 416 зв., 417 зв., 418 зв., 419 зв., 420 зв., 421 зв., 422 зв., 423 зв., 424 зв., 425 зв., 426 зв., 427 зв., 428 зв., 429 зв., 430 зв., 431 зв., 432 зв., 433 зв., 434 зв., 435 зв., 436 зв., 437 зв., 438 зв., 439 зв., 440 зв., 441 зв., 442 зв., 454 зв., 463 зв., иоаньн' 338 зв., иоа(н)нь 337, 338, иоа(н)н' 241 зв., иоаннь 341 зв., 342, 348 зв., иоан'нь 26, 125 зв., 126 зв., 241, 351, 482, иω(н) 13 зв. (2), 123 зв., 125, 199, 199 зв., ω(н) 199, 201 зв.; иоанна *род.* 26, 442 зв., 447 зв., 453, 467 зв., иоа(н)на 4, 149, 335, 466, иоан'на 2, 3 зв., 5, 13 зв., 53 (2), 53 зв., 66, 126, 126 зв., 130, 148 зв., 149, 199, 242 зв., 336, 341, 344 зв., 375 зв., 444 зв.,

- 447 зв. (2), 448, 448 зв. (2), 450 зв., 452 зв., 454 зв., 455, 460, 461 зв., 462, 463, 464 зв., 465 зв., 466 (2), 472 зв., 481 зв., їѡа(н)н'на [!] 446 зв., иѡан'на 293, 459, 460, 468, 474, їѡа(н)н' 451, їѡа(н) 3 зв., 4, 378 зв., 444 зв., 445 зв., 446, 446 зв., 447 (2), 449 зв., 451 зв., 452 зв., 453, 455 зв., 458, 461 зв. (3), 468 зв., 470 зв., 473 зв., 474, 475 зв., 476, 477 зв. (3), їѡ(н)а [!] 445, їѡ(н)на [!] 453, їѡ(н) 4 (13), 4 зв. (16), 5 (11), 5 зв. (3), 444 зв., 458, 458 зв., 465, 467 зв., 473 зв., 474 зв., 475 (2), 475 зв., 478 (2), 478 зв., 479, 479 зв. (5), иѡа(н) 466 зв., їѡан' 459; їѡанови *дав.* 362 зв., їѡаннови 65 зв., їѡан'нови 52 зв., 241, 241 зв., 252, 351 зв., їѡанноу 198 зв., їѡаннѵ 432 зв., иѡа(н)ноу 53 зв., їѡан'ноу 27, 145 зв., 217 зв., 344; їѡанна *зн.* 27 зв., 338, їѡан'на 29 зв., 65 зв., 66, 91 зв., 130 зв., 148 (2), 159 зв., 168 зв., 173 зв., 220, 228, 233 зв., 253 зв., 256 зв., 471 зв., иѡан'на 75 зв., 137 зв., 186 зв., 198 зв., 317 зв., їѡан' 471 зв.; їѡа(н)номь *ор.* 255, їѡан'номь 131 зв., 210, иѡан'номь 73 зв., 158, 482; въ їѡан(нѣ) *місц.* 477, въ їѡан'нѣ 221, ѡ їѡан'нѣ 52 зв., 242, о їѡан'нѣ 13 зв., о їѡ(а)н'нѣ 124, о иѡан'нѣ 76 зв., ѡ иѡан'нѣ 219 зв., 309, при... їѡан'не 481 зв., въ їѡ(н)нѣ [!] 124, в їѡа(н) 110 зв., 124, 124 зв., 470, въ їѡ(н) [!] 120 зв., 125, ѡан'нь [!] 15
- їѡан' див. їѡа(н)
 їѡа(н)н' див. їѡа(н)
 їѡан'на *ім. антроп. од. ж. наз.* 245 зв., иѡан'на 330 зв.
 їѡан'нова *прикм. од. ч. род.* 482; їѡанново *с. наз.* 342 зв., їѡан'ново 91 зв., 173 зв., 308 зв., 362 зв.; їѡан'нова *род.* 127; їѡан'новоу *дав.* 254; їѡан'новѵ 206 зв., 210 зв., їѡа(н)вѵ 206 зв.; їѡан'новы(м) *ор.* 242 зв.; ѡ... иѡанновѣ *місц.* 308; їѡан'нови *мн. наз.* 46, 134 зв., 135, 231, 242; їѡан'новыми *ор.* 351 зв.
- їѡаннь див. їѡа(н)
 їѡа(н)нь див. їѡа(н)
 їѡан'нь див. їѡа(н)
 їѡань див. їѡа(н)
 їѡаньн' див. їѡа(н)
 їѡафам' *ім. антроп. од. ч. наз.* 22; їѡафама *зн.* 22
 їѡ(н) див. їѡа(н)
 їѡна *ім. антроп. од. ч. наз.* 58 зв. (2), їѡ(н)а 239, 259, иѡна 269, 269 зв.; їѡны *род.* 58 зв., иѡны 72 зв. (2), 269
 їѡ(н)а див. їѡна
 їѡникиѡ *ім. антроп. од. ч. род.* 451 зв.
 їѡнинь *прикм. од. ч. наз.* 345, 468 зв., иѡнинь 74, 440 зв. (2), 441; їѡниной *ж. род.* 58 зв.; иѡнины(м) *с. ор.* 269 зв.
 їѡр'дана *ім. гідр. од. ч. род.* 29, 136 зв., иѡр'дана 30, 221 зв.; їѡр'да(н) *зн.* 459, иѡр'дань 27, 393, иѡрьдань 164 зв., їѡрьданомь *ор.* 351 зв., ирданомь [!] 343 зв.; въ їѡр'дани *місц.* 129 зв., 130, во иѡр'дани 26 зв.
 їѡасафат' *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.; їѡасафата *зн.* 21 зв.
 їѡ(с)ѡва *прикм. од. ж. наз.* 475 зв.
 їѡси(ф) див. їѡсифь
 їѡсиф' див. їѡсифь
 їѡсифовь *прикм. од. ч. наз.* 220 зв. (2), 224, 368 зв., иѡсифовь 220 зв., 221; їѡсифова *зн.* 345 зв.; иѡсифова *ж. наз.* 120 зв., 195, 196
 їѡсифь див. їѡсифь
 їѡда див. їѡуда
 їѡдеѡ див. їѡудей
 їѵ див. їс¹

К

к *прим.* 14 зв., 26, 27 зв., 30 (3), 31 зв., 40, 41 зв., 42, 43, 43 зв., 46, 46 зв. (2), 47 зв. (2), 57, 59 зв. (2), 60, 60 зв., 63, 66 зв. (2), 67 зв. (3), 68, 69, 69 зв., 70 зв. (2), 71 зв. (2), 72 зв., 76 зв. (2), 80 зв., 82 зв., 83 зв., 87 зв., 88, 89 зв., 90, 90 зв., 91, 92 зв., 95 зв., 100 зв., 101, 123 зв. (2), 131 зв., 133, 134, 137, 138 зв., 139, 144, 150, 151 (2), 151 зв., 154 зв. 155, 157 зв., 161 (2), 164 зв., 165 зв., 168, 171 зв., 174 зв., 175, 175 зв., 176, 177, 187, 188, 189, 190, 190 зв., 198, 198 зв., 224, 226 зв. (3), 231, 233, 235, 241 зв., 246, 248, 261 зв., 266, 274 (2), 276 зв., 279, 287, 282 зв., 283 зв., 289, 290, 293, 294 зв. (2), 298 зв., 299 (2), 300, 304, 304 зв., 306 зв., 307, 308 зв., 309, 310 зв., 312, 317, 322, 324, 325 зв., 327, 330 зв., 331 зв., 343 зв., 345 зв., 346 зв., 349, 351 зв., 354 зв., 356, 357, 358 (3), 360 зв., 364 зв., 365 зв., 366, 367 зв., 371 зв., 376, 377 (2), 380, 383 зв., 384, 389 зв., 393, 394, 395, 396, 397 зв., 399 зв., 401 зв., 403, 403 зв., 404, 406 зв., 409 зв., 411, 412 зв., 414, 418 (2), 418 зв., 422 зв. (2), 424, 429 зв., 446, 447, 449 зв., 453, 454 зв., 456, 456 зв., 459, 461 зв. (2), 464 зв., 466 зв., 482, к' 40, 49 зв., 59, 62, 72 зв., 78, 82 зв., 86 зв., 88 зв., 91 зв., 92, 93, 95, 97 (2), 98, 99, 99 зв., 105 зв., 108 зв., 109 зв., 112, 114, 115 зв. (2), 116, 117, 117 зв., 121, 126, 129 зв., 133, 134, 136 зв., 137 (2), 139 зв., 141 зв., 144, 145, 149 зв., 152, 154, 155 зв., 158 зв., 161 зв., 164 зв., 173, 183 зв., 206, 207, 210, 216 зв., 217, 219, 223 зв., 226, 227 (2), 228 (3), 231, 231 зв., 239, 239 зв., 240, 240 зв., 241 зв., 242, 247 зв. (2), 259, 259 зв., 261, 263 зв., 266 зв. (2), 268 зв., 279 зв., 280 зв., 284 зв., 290, 299 зв., 300, 300 зв., 326, 329 зв., 332 зв. (2), 353 зв., 365 зв., 366, 367, 375, 380, 386, 395 зв., 398, 402,

403 зв., 406, 432 зв., 435, к' 16 зв., 17, 18, 24 зв., 32, 38 зв., 49, 58 зв., 60 зв., 68, 68 зв., 70 зв., 78 зв., 89 (2), 96, 112 зв., 113, 113 зв., 121, 132, 142 зв., 144 зв., 149, 149 зв., 156 зв., 175 зв., 198 зв., 202, 205, 205 зв., 206 зв., 207, 207 зв., 209 (2), 213, 215, 217 зв., 218, 221, 224 зв., 231, 233 зв., 235, 239, 241, 256 зв., 260 зв., 263 (2), 276 зв., 283 зв., 287, 289 (2), 289 зв., 291, 297, 300 зв., 304, 314 зв., 321 зв., 322, 324, 332 зв. (2), 336, 351 зв., 362 зв., 369, 381 зв., 390 зв., 395 зв., 406, 414, 418 зв., 419, 435 зв., 436 зв. (2), 437 (2), 439 зв., 446, 447, 449 зв., 456, 461 зв. (2), 464 зв., 466 зв., 470, 475, 477 зв., 479 зв., 481 зв., ко 15 зв., 27 (2), 30 (2), 52, 54 зв., 75 зв., 77, 89, 108, 110, 110 зв., 133, 143 зв., 159 зв., 160 зв., 161, 162 зв., 165 зв., 169 зв., 170 (2), 170 зв. (2), 174 зв., 186 зв., 187, 189, 196, 196 зв., 202, 224 зв., 238, 239 зв., 248 зв., 250, 257, 258, 260, 264, 270 зв., 271 зв., 306 зв. (2), 321 зв. (2), 322, 331, 349, 351, 356 зв., 360 зв., 361 зв., 362 зв., 363, 367, 368 (2), 368 зв. (2), 369, 370, 371, 375, 376, 377, 378, 382 зв., 388 зв., 389 (2), 389 зв., 391 зв., 397, 398, 400 зв. (2), 411 зв., 419, 425 зв., 427, 429 зв., 434, 435 (3), 435 зв., 453, 455 зв., коу 44 зв., 139 зв., 142 зв., 184, 191 зв., 198 зв., 220, 223 зв., 236 зв., 243 зв., 246, 247, 254, 266, 279 (2), 281, 286 зв., 287, 298 зв., 307, 333, 335, 443, 460, к' 3 зв., 192 зв., ик 326; ик' 135, ик' 244 зв.

к' *див.* к

к' *числ.* 3 зв., 4 (2), 4 зв., 6 (2), 8 (2), 9, 9 зв. (2), 11 (2), 12, 13 зв., 38 зв., 52 зв., 85 зв., 97, 124, 144, 154 зв., 199 (2), 199 зв., 230 зв., 241, 308 (2), 367, 435 (2), 447 (2), 448 зв., 450, 453 зв., 456, 460 зв., 461 зв., 464, 466, 466 зв., 470 зв., 473, 477 зв., 479 зв., 480 зв.

кѧ числ. 4, 5 зв., 7 зв., 8, 8 зв., 9, 9 зв. (2), 11, 12 зв., 13 зв., 14, 15, 39 зв., 56, 89 (2), 124 (2), 125, 144 зв., 155 зв., 199 (2), 231, 243 зв., 313, 335 зв., 340 зв., 368, 432 зв., 438 зв. (2), 447, 447 зв., 449, 449 зв., 450 (2), 451, 452 зв., 453 зв., 454, 456, 457, 457 зв., 459 зв., 460, 461, 466 (2), 468 зв., 471 зв., 473, 474, 475, 477 зв., 478, 478 зв. (2), 479, 479 зв., 480 зв.

кадило *им. од. с. зн.* 24 зв.

кадил'ного *прикм. од. ч. род.* 205

кадити *дiесл. недок. инф.* 205

каждыи *див. кождыи*

ка(ж)дыи *див. кождыи*

кажды(и) *див. кождыи*

ка(ж)ды(и) *див. кождыи*

каж'дыи *див. кождыи*

казати *дiесл. недок. инф.* 231; *кажешь* *теп. од. 2 ос.* 377; *каже(т)* *3 ос.* 155, *кажет'* 272; *каза(л)* *мин. од. ч. 3 ос.* 132 зв., *казаль* 75 зв., 133, 143 зв., 156, 169 зв., 185, 220, 249 зв., 252 зв., 304 зв., 385 зв.; *кажи наказ. од. 2 ос.* 121 зв.

каиафа *им. антроп. од. ч. наз.* 398 зв., 425 зв.; *каияфы* *род.* 109 зв., 114, 427 зв., 475, 476, *ка* 427 зв.; *каияфѣ* *дав.* 425 зв., 427, 475; *при...* *каияфѣ* *мiсц.* 217 зв.

каиановъ *прикм. од. ч. наз.* 221–221 зв., 221 зв.

каиафина *прикм. од. ч. род.* 476

како *див. як*

каковое *див. яковыи*

калацию *им. од. ж. зн.* 284 зв., *калацью* 230 зв.; *на калац'яхъ* *мн. мiсц.* 283

калацью *див. калацию*

каласе(х): *в каласе(х)* *им. топ. мн. мiсц.* 445

калиты *им. од. ж. род.* 320 зв.

каме(н) *див. камень*

каменіе *им. од. с. наз.* 27 зв., 120 зв., 179, 298, 307; *каменіа* *род.* 26 зв., 218 зв.; *камѣна* *зн.* 383 зв., 392; *каменіе(м)* *ор.* 377, *каменіемъ* 394 зв., *каменіемъ* 100 зв., 143, 174 зв., 282 зв., 308 зв.,

313 зв., 388 зв., 392, 392 зв., *каменіе(м)* 92 зв.

каме(н)ны(х) *прикм. мн. род.* 346; *на камен'ны(х)* *мiсц.* 60, *на...* *камен'ныхъ* 140

камень *им. од. ч. наз.* 79, 93, 163 зв., 175, 196 зв., 295, 307 зв., 310, 405, *каме(н)* 179 зв.; *каменєви* *дав.* 222; *камень* *зн.* 39 зв., 93 зв., 101, 121 зв., 122, 196, 222 зв., 267, 310, 330, 397 (2), 397 зв., 435, 475 зв., *камен'* 28, *каме(н)* 121, 196, 313 зв., 476 зв.; *каменє(м)* *ор.* 377 зв., *каменемъ* 221 зв., *каменє(м)* 321; *в'* *камени* *мiсц.* 121, 196, 329 зв., *на камені* 41 (2), 61 зв., 101, 139, 179 зв., 238 зв. (2), 246, 246 зв., 307 зв., 313 зв.

канаита *им. антроп. од. ч. зн.* 137 зв.

кананійскіи *прикм. од. ч. наз.* 48 зв.; *кананейска* *ж. наз.* 70 зв.; *кананейскоу(и)* *дав.* 68 зв.

канономъ *им. мн. ч. дав.* 449

каны *им. топ. од. ж. род.* 357 зв., 439; *в кана* [!] *мiсц.* 335 зв., 346, 347

кападокійского *прикм. од. ч. род.* 458

капер'наоума *им. топ. од. ч. род.* 77 зв., 133, 162 зв., 239, *капер'наоума* 225, 347, 365 зв., 366 зв., *капер'наоумоу* 41 зв.–42; *капер'наоу(м)* *зн.* 456, *капер'наоумъ* 131; *в капернаоумѣ* *мiсц.* 370, *оу капернаоумѣ* 21 зв., *в'* *капер'наоумѣ* 28 зв., 224, 357 зв.; *капер'наоуме* *кл.* 54, 262

капер'наоумоу *див. капер'наоума*

капер'наоума *див. капер'наоума*

капштоулы *им. мн. ж. зн.* 443–443 зв.

каплющи *дiеприкм. недок. акт. теп. мн. наз.* 321 зв.

караеть *дiесл. недок. теп. од. 3 ос.* 266 (2); *карань* *дiеприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 220

кар'навы *им. антроп. од. ч. род.* 467

кар'па *им. антроп. од. ч. род.* 466 зв.

ката *им. од. ч. зн.* 149

каюса *дiесл. недок. теп. од. 1 ос.* 295 зв.; *боуде(т)* *са...* *кааті* *майб.* *од. 3 ос.* 295 зв., *каяли бы са ум.* *мн. 3 ос.* 294 зв.; *кающи(м)са* *дiеприкм. акт. теп. мн. дав.*

- 287, 288; ω ... каюци(м)са місц. 288 зв.; каюцим'са мн. дав. 52
- кв** числ. 4 зв., 5 зв., 7 зв., 8, 8 зв. (3), 9 зв. (2), 10 (2), 12 зв., 13 зв. (2), 14, 40, 57, 93 зв., 124 (2), 146 зв., 156 зв., 161, 199, 200 (2), 232, 246, 307, 317 (2), 368 зв., 447 (2), 450 зв., 453 зв., 461, 464 зв., 470 зв., 473 зв., 480 зв.
- квар'тникъ** ім. од. наз. 179
- кваса** див. квасоу
- квасоу** ім. од. ч. род. 73, 73 зв. (2), 156 зв. (2), кваса 272 зв.; квасоу дав. 63, 281 зв., ква(с)у 279; о квасѣ місц. 14, о к'васѣ 124, ω к'васѣ 200, ω квасоу 60
- квѣты** ім. мн. ж. зн. 275
- кї** числ. 4 зв. (2), 6, 8, 8 зв., 9, 10 (2), 12 зв., 13 зв., 58 зв., 97, 119 зв., 124, 124 зв., 147, 157 зв., 199, 200, 233 зв., 248, 324 (2), 369, 444 зв., 447, 450 зв., 454, 461, 464 зв., 465, 473 зв., 475 зв., 476, 478 (2), 478 зв., 479, 480 зв.
- кїд** числ. 5, 8 зв. (2), 9, 10 зв. (2), 13, 13 зв., 14, 40, 100 зв., 124 (2), 124 зв., 147 зв., 158, 199, 199 зв., 200, 248 зв., 324, 341, 370, 446, 447 зв. (2), 448 (2), 450, 450 зв., 452 зв., 454 (2), 455, 455 зв., 460 зв. (2), 463, 466 зв. (2), 467 зв., 469, 470 зв., 472 зв., 474 зв. (2), 477, 479, 480 зв.
- кїе** 4 зв., 6 зв., 8 зв. (2), 9, 9 зв., 10 зв. (2), 12 зв., 13 зв. (2), 14, 41 зв., 65 зв., 104 зв., 124 (2), 124 зв., 149 зв., 159 зв., 199 зв. (2), 235, 371 зв., 445 зв., 447 зв., 454 зв., 455, 456 зв., 461, 464, 465, 466 зв., 470, 470 зв., 472, 473, 479, 480 зв.
- келевен** ім. антроп. од. ч. наз. 48 зв.
- келесіа** ім. антроп. од. ч. род. 449 зв.
- кесаріа** ім. антроп. од. ч. род. 458
- кесарійстѣмъ**: о кесарій'стѣмъ прикм. од. с. місц. 14, 124 зв.
- кїс** числ. 4 зв., 6, 8 зв., 9 зв., 10 зв., 13 зв. (2), 42 зв., 43 зв., 66 зв., 109, 124 (2), 124 зв., 150 зв., 199 зв. (2), 236, 251, 321 зв., 335 зв., 373, 408, 432 зв., 447 зв. (2), 451, 457, 457 зв., 464, 466 зв., 474 зв. (2), 475, 478 зв., 480 зв.
- кїз** числ. 5 зв., 6, 8 зв., 9 зв., 11 (2), 13 зв. (2), 14, 43 зв., 67 зв., 116, 124 (3), 124 зв., 151 зв., 162 зв., 199 зв. (2), 236 зв., 253, 283 зв., 335 зв., 375, 449 зв., 451, 454 зв., 461 зв., 465, 468, 470 зв., 475 (2), 475 зв., 476, 476 зв. (2), 479 зв. (2), 480 зв.
- кїи** числ. 6 зв., 8 зв., 9 зв., 11 (2), 13 зв. (2), 14, 20 зв., 44, 122, 123 зв., 124 (2), 124 зв., 152, 164 зв., 199 зв., 238, 254, 335 зв., 377, 446, 448 (2), 449 зв., 454 зв., 457 зв., 459 зв., 462 зв., 468, 476 зв., 477, 479 (2), 479 зв., 480 зв.
- кидарского** прикм. од. ч. род. 424 зв.
- кин'сонъ** ім. од. ч. наз. 78; ки(н)сонъ зн. 78; о кин'сонѣ місц. 125, ω кинсонѣ 221, ω кин'сонѣ 14 зв.
- кипріана** ім. антроп. од. ч. род. 448 зв.
- кира** ім. антроп. од. ч. род. 462, 468
- кирика** ім. антроп. од. ч. род. 470
- кирила** ім. антроп. од. ч. род. 460 зв., 467
- кириней** ім. топ. од. ж. род. 119
- киринейскаго** див. **киринейского**
- киринейского** прикм. од. ч. зн. 326 зв., киринейскаго 193
- кириней** ім. антроп. од. ч. род. 212
- кифа** ім. антроп. од. ч. наз. 345
- кладали** дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 156
- кланати** дієсл. недок. інф. 355
- [кланати са]**: са **кланати** дієсл. недок. інф. 355 зв.; са **кланаето** теп. мн. 1 ос. 355; **кланаетеса** 2 ос. 355; са... **кланаютъ** 3 ос. 355 зв.; **будете са** **кланати майб.** мн. 2 ос. 355; **кланал'са** мин. од. ч. 3 ос. 46 зв.; **кланалиса** мн. 3 ос. 355; **бы са кланали** ум. мн. 3 ос. 355 зв.; **кланаютючиса** дієприсл. теп. 87 зв.; **кланаяса** 41 зв.
- класти** дієсл. недок. інф. 156; **кляли** мин. мн. 3 ос. 150 зв., 156
- клеопасъ** ім. антроп. од. ч. наз. 331 зв.
- клеопова** прикм. од. ж. наз. 432 зв.
- клеопою** ім. антроп. од. ж. ор. 202; ω **клео(п)** місц. 201 зв.
- клетше(т)** дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 474 зв.
- климент'а** ім. антроп. од. ч. род. 461, климента [!] 454

климета [!] див. **климен'та**
к'лине(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 99;
 к'лати боудоут' майб. *мн. 3 ос.* 235 зв.;
 к'лноуци(х) *дієприкм. акт. теп. мн. зн.* 34
клиросе(х): в клиросе(х) *ім. мн. ч. місц.* 482 зв.
кличе(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 342;
 клика(л) *мін. од. ч. 3 ос.* 374
клоуню *ім. од.ж. зн.* 274 зв.
клоучи: в **клоучи** див. **ключи:** в... **ключи**
клько *присл.* 282 зв.
клькокро(т) *присл.* 282 зв.–283, **колик-ро(т)** 100 зв.
ключи: в... **ключи** *ім. од. ч. місц.* 443 (2),
 в **клоучи** 476 зв; **кљочѣ** *мн. зн.* 74, 272
клатвы *ім. од. ж. род.* 66, 149; **клатвою**
ор. 66, 115 зв., **клат'вою** 211
[клати са]: са клати див. **к'латиса**
к'латиса дієсл. *недок. інф.* 116, **са клати**
 190 зв.; **к'лине(т)са** *теп. од. 3 ос.* 98 зв.
 (2), 99, **к'лине(т)са** 98 зв. (2); **к'лал'са**
мін. од. ч. 3 ос. 211; **бы к'лал'са** *ум. од. ч. 3 ос.* 98 зв. (4); **к'линиса** *наказ. од. 2 ос.* 33 зв.
к'миноу *ім. од. ч. род.* 99
кнґни див. **кнґнѣ**
кнґнѣ *ім. од. ж. род.* 481 зв., 482 зв.,
кнґни 482 зв.; **при...** **кнґнѣ** *місц.* 481
кнґїя *прикм. од. с. ч. зн.* 47
кнґжа *ім. од. с. наз.* 144 зв.; **кнажати** *род.*
 283, **кнажате** 44 зв.; **кнажати** *дав.*
 142 зв.; **о к'нажати** *місц.* 138; **кнажата**
мн. наз. 88, **кнґжата** 374; **кнажати** *род.*
 376, 405
кнґзь див. **кназь**
книга *ім. од. ж. наз.* 198 зв., 442 зв., 482;
книгы *род.* 123 зв., 482, **к'нигы** 126,
 127; **книзе** *дав.* 201 зв., 336; **книгоу** *зн.*
 223 зв., 482 зв.; **в...** **книзе** *місц.* 198 зв.,
 443, **въ книзе** 312, **в...** **к'низе** 123 зв.,
в'... **книзе** 335, **в...** **кнґзе** 192 зв.; **книги**
мн. наз. 19, 21 зв., 456 зв., **книгы** 481 зв.;
кни(г) *род.* 478, **книгѣ** 19, 442 зв., 447 зв.,
 460, 466 (2), 468 зв.; **книга(м)** *дав.* 3 зв.;
книги *зн.* 221 зв., 223 (2), **книгы** 481 зв.;

книгами *ор.* 15 зв., **в' книга(х)** *місц.*
 177, **в...** **книгахѣ** 438 зв., **въ к'нигахѣ**
 218
книжникѣ *ім. од. ч. наз.* 177 зв., **кни-ж'никѣ**
 64 зв., **к'ниж'никѣ** 43; **о к'ни-ж'ницѣ**
місц. 125; **кни(ж)ники** *мн. наз.* 191,
книж'ники 90 зв., **к'ниж'ни-ки** 119 зв.,
книжници 178, **кни(ж)ници** 446, **книж'ници**
 230 зв., 308 зв., 310, 317, 445, **книж'ници**
 308, **к'ниж'ници** 287 зв., **к'ниж'ници**
 98 (2), 99 (2), 99 зв. (2), 271, **к'ниж'ни(ци)**
 449 зв., **к'ни-ци** [!] 152; **книжникѣ** *род.* 14 зв.,
к'нижникѣ 152; **книж'нико(м)** *дав.*
 168, **книж'нико(мь)** 87; **книжники** *ор.*
 194; **о...** **к'ниж'ницѣ(х)** *місц.* 124 зв.
книж'никѣ див. **книжникѣ**
к'ниж'никѣ див. **книжникѣ**
к'ниж'ниы *прикм. од. ч. наз.* 336 зв.; **кни-ж'ного**
с. род. 336 зв.
кназь див. **кназь**
кназь *ім. од. ч. наз.* 46 зв. (2), **кнась** 300 зв.,
кнґзь 403 зв., 414, 418 зв.; **кнґза** *род.*
 278 зв., 284 зв; **кназю** *дав.* 202; **кнґземь**
ор. 250 зв., 349; **при...** **кнґси** *місц.* 481 зв.,
при... **кнґсю** 481 зв., **ω...** **кнаси** 57,
 267 зв.; **кнаси** *мн. наз.* 327 зв., **кнґзи**
 303, **кнґзеве** 332; **кназе(м)** *дав.* 48.;
кнґземь 148 зв.; **кнась** *зн.* 325 зв., **кнґзѣ**
 202
кназьс'тва *ім. од. с. род.* 253 зв.
ко¹ див. **к**
ко² див. **который**
ков'чегѣ *ім. од. ч. зн.* 103 зв.
когда *спол.* 47
ког'да *присл.* 46, 108
когоутѣ *ім. од. ч. наз.* 410 зв.
коє *займ. од. с. зн.* 125, 201 зв.; **к'ѣи** 17
кожаны *прикм. од. ч. наз.* 129 зв.; **ко-жаны**
зн. 26
кожды *займ. од. ч. наз.* 64 зв., 293, 350 зв.,
 380 зв., **кож'ды** 40 зв. (2), 61 зв., 82,
 218, 237 зв., 368 зв., **кож'ды(и)** 284,
кажды 32, 72 зв., 202 зв., 267, 274 зв.,
 301 зв., 310, 349 зв., 354, 376 зв., 428 зв.,
каждый 396, **ка(ж)ды** 364 зв., **каж-**

ды(и) 369, ка(ж)ды(и) 293, каж'дый 405 зв., 421, 430 зв., каж'дыи 111, 212, 238, 287, 300, 347, 350 зв., 351; кож(д)ого *род.* 216; кождому *дав.* 75, 126 зв., 182 зв., 444, кож'домому 106, кождому 277 зв., 305 зв., 443 зв., 482, ка(ж)домому 277 зв., каж'домому 273 зв., 432, кажьдомому 235 зв.; кожьдого *зн.* 226, каждого 291 зв., кож'дыи 114, 188 зв., каждыи 191 зв., 316 зв., каж'дыи 293 зв., 308, 322 зв.; каждымь *ор.* 421 зв.; кождое *с. наз.* 57, кож'дое 57; кождого *род.* 58; кож'дое *зн.* 359

КОЖ'ДЫ див. **КОЖДЫ**

КОЖ'ДЫ(И) див. **КОЖДЫ**

КОЗ'ЛИЦЬ *ім. мн. с. род.* 107 зв.

КОЗ'ЛЫ *ім. мн. зн.* 107 зв.

КОЗМИНОЙ *прикм. од. ж. род.* 481 зв., 482 зв.

КОЗМЫ див. **КОЗ'МЫ**

КОЗ'МЫ *ім. антроп. од. ч. род.* 451 зв., козмы 469

КОЗЬЛАТЕ *ім. од. с. род.* 290 зв.

КОКОШЬ *ім. од. ч. наз.* 100 зв.

КОЛ'ВЕ *част.* 82 зв., 94 зв., 346, кол'век' 359, кол'векь 69

КОЛ'ВЕК' див. **КОЛ'ВЕ**

КОЛ'ВЕКЬ див. **КОЛ'ВЕ**

КОЛЕБЛЕМЫ *дісприкм. недок. пас. мин. мн. зн.* 53, 482

КОЛІ ¹ *присл.* 98, 100 зв. (2), 101, 105 зв., 108 зв., 135, 137, 149 зв., 157, 177, 179 зв. (2), 182 зв., 182 зв.—183, 186, 284 зв., 297, 313 зв. (2), 321, 339, 361 зв., 366 зв., 420, 455 зв., 468, 482

КОЛІ ² *спол.* 36 зв., 39, 43, 47 зв., 49 зв., 59, 61 зв., 68 зв., 72 зв., 80 зв. (2), 81, 84 зв., 85, 90, 92 зв., 93, 96 зв., 101 зв., 104 (2), 105 зв., 107 зв. (2), 108, 108 зв., 109 зв., 116, 117 зв., 118 зв., 119, 121, 122 зв., 130, 131 зв., 132 зв., 134 зв. (2), 135 зв., 137, 139, 139 зв. (2), 140 (3), 140 зв. (2), 141 (2), 141 зв. (2), 142, 142 зв., 143 зв., 144 (2), 145, 145 зв., 146 зв., 148 зв., 149 зв., 150 зв., 151 зв. (2), 153 зв., 154 зв., 157, 159, 160, 161, 165, 167 зв., 170, 171, 171 зв., 172 зв.,

173 (3), 174, 176 зв. (2), 179 зв. (2), 180, 180 зв., 182 (2), 183, 183 зв. (2), 184, 184 зв. (2), 185, 186 (2), 187 зв., 189, 194, 195, 195 зв., 197, 197 зв., 208, 208 зв., 212, 214, 214 зв., 216 (2), 217 зв., 219 зв., 220, 224, 225 зв., 226, 227 (2), 227 зв. (2), 228 (2), 229 (2), 231, 232 зв. (2), 233 зв., 234 зв., 235, 238 зв., 239 (3), 239 зв., 240, 240 зв., 242, 248, 249 зв., 250 зв., 251, 252, 256, 256 зв. (2), 257 (2), 258, 259 (2), 259 зв. (2), 261 зв., 262 зв., 265, 265 зв., 266 (2), 267, 267 зв. (3), 268, 268 зв., 269, 270, 271, 272, 272 зв., 273 зв., 276 (3), 278 зв. (3), 281, 281 зв., 282, 283, 283 зв., 285, 287 зв., 288 зв., 290, 290 зв., 291 зв., 292, 294, 295 зв., 296 (2), 296 зв. (5), 297, 299 зв., 302 зв. (3), 303, 303 зв., 304, 304 зв., 306, 306 зв. (2), 307 зв. (2), 308, 309, 309 зв. (2), 312 зв., 314, 315, 316 (3), 318 (2), 320, 321, 321 зв., 323, 323 зв., 326 зв., 327 зв., 328 зв., 330 зв., 331 зв., 333, 333 зв., 334 зв., 337, 342 зв., 343, 344 зв., 345 зв., 346 зв., 347, 348(2), 353, 355, 355 зв., 357, 357 зв., 358, 359 зв. (2), 366 зв. (2), 372 зв., 373, 374, 374 зв. (2), 380 (2), 381, 382, 385 зв., 389, 394, 395 зв. (2), 396, 396 зв. (3), 401, 401 зв., 402, 405, 407 зв., 408, 408 зв., 409, 409 зв., 410, 414, 417, 418, 418 зв., 419 зв. (2), 424, 429 зв., 430, 430 зв., 432, 436, 437, 437 зв., , 439, 439 зв., 440, 440 зв., 441, 442 зв., 447 зв., 454 зв., 460, 466, 472, 473, 474, 479 зв.; колі 150, 180 зв., 183, 193, к'гли 207 зв.

КОЛІ ³ *част.* 34, 43, 52, 59 зв., 66, 68 зв., 69, 74 (2), 80 зв., 82 зв., 97, 98 зв., 102 зв., 104, 109, 110, 147 зв. (2), 149 зв., 151 зв. (3), 153, 163 (2), 163 зв., 165 зв., 168, 169 (2), 172 зв. (3), 173, 184, 221 зв., 253, 258 зв., 259 зв., 260, 260 зв., 261 (2), 261 зв., 265, 356, 361, 389 зв., 412, 413 зв., 415, 416 (2), 418 зв.; колі 98 зв., 334

КОЛИКО див. **КОЛ'КО**

КОЛІ див. **КОЛІ** ², **КОЛІ** ³

КОЛ'КО *займ. наз.* 151 зв., 161 зв., колико 117; **кол'ко** *зн.* 17 зв., 71 зв., 80 зв., 150, 443, **кoл'кo** 155 зв., **ко(л)ко** 477, **ко-лико** 157 (2), **кл'кo** 282 зв.

КОЛО *прийм.* 139 зв., 351 зв., 370 зв.

КОЛОДАЗЬ *ім. од. ч. наз.* 353, 354 зв.; **колодазь** *зн.* 283 зв., 354; **колодаземь** *ор.* 353 зв.

КОЛОСЬ *ім. од. ч. зн.* 141; **в колосѣ** *місц.* 141 зв.; **колосы** *мн. зн.* 55 (2), 232, **класы** 232

КОЛОСА *ім. зб. с. зн.* 135 зв.

КОЛГАТИ *дієсл. недок. інф.* 282

КОЛЬКОВА *займ. од. ж. наз.* 37

КОЛѢБЛЕ(Т)СА *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 242

КОЛѢБ'НИКА *ім. антроп. од. ч. род.* 460

КОЛѢНЬ *ім. мн. с. род.* 132 зв.; **колѣномь** *дав.* 320; **колѣна** *зн.* 118 зв., 166, 193, 321; **колѣнома** *дв. ор.* 85

КОМАРЫ *ім. мн. ч. зн.* 99

КО(Н) ДИВ. КОНЕЦЬ

КОНВЕ *ім. од. ж. род.* 270 зв.

КОН'ВІИ *ім. мн. ж. род.* 152

КОНДРА(НГ) *ім. од. ч. наз.* 179

КОНЕЦ *див. КОНЕЦЬ*

КОНЕ(Ц) *див. КОНЕЦЬ*

КОНЕЦ' *див. КОНЕЦЬ*

КОНЕЦЬ *ім. од. ч. наз.* 19, 24 зв., 27, 29, 31 зв. (2), 34, 36, 2, 37, 40 зв., 41 зв., 45, 46, 48, 52 зв. (2), 54, 54 зв., 55, 55 зв., 58 зв., 59 зв., 60, 60 зв., 62, 63 зв., 65 (2), 67, 68, 69 зв., 70, 71, 71 зв., 72 зв., 73 зв., 74 зв., 75 зв. 2, 77, 78 зв., 85 зв., 87, 88, 91 (2), 91 зв., 92, 94 зв., 96, 97, 98, 99, 101 зв., 103, 104, 105 зв., 107 зв., 116, 119, 120, 121 (2), 121 зв., 131, 132, 134, 135, 137 зв., 141, 142, 145 зв., 147, 149 зв., 150 зв., 151 зв., 152 зв., 153 зв., 154, 154 зв., 155 зв., 157 157 зв., 158 зв. (2), 159, 160, 160 зв., 162 зв., 165 зв., 166, 167 зв., 169, 170, 175 зв., 178 зв., 180, 181 зв., 183, 184, 187 зв. (2), 216, 223, 234 зв., 236, 240 зв., 252 зв., 253 зв., 262, 263 зв., 267 зв., 268 зв., 269, 269 зв., 271, 273 зв., 274 зв., 276 зв., 277 зв.,

279, 281, 285, 286, 291, 292, 293, 294 зв., 296, 297, 300, 303, 306, 309, 310, 311, 312 зв., 314, 315 зв., 316 зв., 321, 329 зв., 342 зв., 343 зв., 344, 346, 347, 348, 352 зв., 357, 358 зв., 360 зв., 361 зв., 362 зв., 365 зв., 367, 367 зв., 369, 371, 372 зв., 378, 382 зв., 388 зв., 392, 393, 393 зв., 398, 403, 404 зв., 408, 413, 413 зв., 415, 416, 417 зв., 420, 421, 423, 424, 424 зв., 427 зв., 431, 433 зв., 434 (2), 435, 437, 437 зв., 443, 445 зв., 446 зв., 447, 449, 450 зв., 451, 451 зв., 452 зв., 453 зв., 454 зв., 455 зв., 456 зв., 457, 457 зв., 458 (2), 458 зв., 460 зв., 461, 462, 463, 465, 466, 466 зв., 467, 468 зв. (2), 469, 469 зв., 471 зв., 475, 476, 477 (2), 478, **конец'** 448 зв., **кoнeц(ц)** 156, **кѣнець** 215 зв., **конец** 446, **кoнe(ц)** 27 зв., 28 зв., 31, 32 зв., 33, 39 зв., 44, 45 зв., 56, 57, 57 зв., 62 зв., 64, 74, 90 зв., 93 зв., 104, 110, 123 зв., 132 зв., 138, 144, 163 зв., 171 зв., 180, 194, 217, 225 зв., 226 зв., 228, 229, 231, 233 зв., 235, 238, 241, 243 зв., 245, 245 зв., 247, 248, 248 зв., 250 зв., 254, 257, 258, 259, 259 зв., 265, 267, 269, 270 зв., 295 зв., 297 зв., 301 зв., 302 зв., 317 зв., 324, 374 зв., 379, 380, 389 зв., 402, 412, 418 зв., 436, 440 зв., 443, 444 зв., 445 зв., 449 (2), 451, 452, 453 (2), 455 зв. (2), 457, 459, 463 зв., 470, 470 зв., 471, 476, 477 зв., **ко(ц)** 26, 29 зв., 38, 39, 40 зв., 42 зв., 43 зв., 46 зв., 47, 49, 49 зв., 50 зв., 51, 66 зв., 75, 77 зв., 79 зв., 80 зв., 82, 83 зв., 84, 85, 89, 93, 95 зв., 99 зв., 100 зв., 101 зв., 104 зв., 109 (2), 130, 130 зв., 131 зв., 135 зв., 136 зв., 137, 139, 147 зв., 164 зв., 172 зв., 174, 177, 180 зв. (2), 191, 192 зв., 220 зв., 221 зв., 224 зв., 230 зв., 232, 239, 243, 254, 255 зв., 256, 260 зв., 263, 275 зв., 283, 284 зв., 287, 288 зв., 299 зв., 302, 308, 313 зв., 315, 316 зв., 329, 331, 350 зв., 351, 368, 369 зв., 378, 381 зв., 384, 390 зв., 405 зв., 407 зв., 444 зв. (2), 445 (5), 445 зв. (2), 446 (2), 446 зв. (3),

447 (3), 447 зв. (3), 448 (4), 448 зв. (2), 449, 449 зв. (3), 450 (4), 450 зв. (2), 451, 451 зв., 452 (3), 452 зв. (2), 453 (3), 453 зв. (2), 454 (4), 454 зв. (2), 455 (2), 455 зв., 456 (4), 456 зв. (2), 457 (3), 457 зв. (2), 458 зв. (4), 459 (3), 459 зв. (4), 460 (2), 460 зв. (2), 461 (3), 461 зв. (2), 462 (2), 462 зв. (2), 463 (3), 463 зв., 464 (3), 464 зв. (3), 465 (3), 465 зв. 2, 466 (2), 466 зв., 467 (2), 467 зв. (3), 468 (4), 468 зв. (2), 469 (2), 469 зв. (2), 470 (3), 470 зв. (3), 471 (2), 471 зв. (2), 472 (4), 472 зв. (4), 473, 473 зв., 474, 474 зв., 475 (4), 475 зв. (5), 476 (2), 476 зв. (3), 477 (2), 477 зв. (4), ко(ц) 23 зв., 30 зв., 208, 225, 350 зв., ко(н) 120 зв., 130, 167, 236 зв., 280, 282, 437 зв., 444 зв., 450, 455, 462 зв., 465, 474 зв., к(ц) 173, 475 зв.; ко(н)ца *род.* 465, кон'ца 2 зв., 50, 59, 101 зв., 103, 182, 207 зв., 336 зв., 463, 467, (ко)н'ца 180 зв., 406; конець *зн.* 46 зв., 138, 294, 482, конє(ц) 450 зв., 457; в... кон'ци *місц.* 482 зв., по кон'ци 482, при кон'ци 142, 432 зв.; кон'цѣ *мн. наз.* 443; кон'цовь *род.* 443, конець 103; кон'цѣ *зн.* 443, 443 зв., 444, конци 446 зв., кон'ци 3 зв.; ѡ... коньцехъ *місц.* 443

кон'чана *ім. од. с. наз.* 63 зв.

[кончати са]: са кончати *дієсл. недок. інф.* 320 зв.; кончаєт'са *теп. од. 3 ос.* 443

кон'чина *ім. од. ж. наз.* 63 зв., 101 зв.; кон'чиноу *зн.* 114 зв.; на кончинѣ *місц.* 144 зв., о кон'чинѣ 15, 125, ѡ кон'чинѣ 221

ко(п) *ім. мн. ж. род.* 304 зв., копь 303

копати *дієсл. недок. інф.* 291 зв.

кошє(м) *ім. од. с. ор.* 433 зв.

копроу *ім. од. с. род.* 99

кошь *див. ко(п)*

кораблѣ *ім. од. ч. род.* 67 зв., кораб'ла 227: корабль *зн.* 45, 297 зв.; в корабли *місц.* 66

кораб'ла *див. кораблѣ*

кор'вань *ім. од. ч. наз.* 153

кордь *ім. од. ч. зн.* 320 зв., кор'дь 425 зв., крьдь 188

кор'дь *див. кордь*

корене *див. корена*

корена *ім. од. с. род.* 60 зв., 183 зв., корене 61 зв., 139 зв., 140, 246 зв.—247, 400; коренємъ *ор.* 172 зв.; на корени *місц.* 218 зв., при корени 26 зв.

кор'ми(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 37 зв., крьмить 275; кормать *мн. 3 ос.* 181; боудоу(т) кормити *майб. мн. 3 ос.* 315 зв.; крьмили *мин. мн. 3 ос.* 327; крьмащи(м) *дієпримк. акт. теп. мн. дав.* 102; кормленого *пас. мин. од. ч. зн.* 290; кор'мныи *мн. зн.* 94

корнїла *ім. антроп. од. ч. род.* 446

ко(р)чена *дієпримк. недок. пас. мин. ж. наз.* 279

косамовь *примк. од. ч. наз.* 221

косноул'са *дієсл. док. мин. од. 3 ос.* 41 зв.

кости *ім. од. ж. род.* 334, 434; костїи *мн. род.* 99 зв.

коста(н)тина *ім. антроп. од. ч. род.* 466; коста(н)ти(н) *дав.* 389 зв.; при костан'тинѣ *місц.* 465 зв.

костан'тинагра(д) *див. костан'тинаграда*
костан'тинаграда *ім. топ. од. ч. род.* 461 зв., костан'тинаграда 453 зв., 467 зв., костан'тинагра(д) 452 зв.

костан'тинаграда *див. костан'тинаграда*

кото(р)и *див. который*

кото(ри)и *див. который*

которы(и) *див. который*

которыи *див. который*

который *займ. од. ч. наз.* 26, 32 зв., 35, 53, 92 зв., 100 зв., 137 зв., 163, 177, 181 зв., 183, 221 зв., 262, 265 (2), 270, 273, 282 зв., 283, 289, 290 зв., 293, 293 зв., 298 зв., 303 зв., 307, 313 зв., 329 зв., 341 зв., 349 зв., 355 зв., 356, 356 зв., 359 зв., 360 (2), 360 зв., 361 зв., 372, 373, 376 зв., 378 зв., 382, 386, 388, 390, 391, 392, 393 зв., 396 (2), 397 (2), 398, 400 зв., 401 зв. (2), 402, 403, 405, 405 зв. (2), 406, 406—406 зв., 407 зв., 408, 408 зв., 409 (2), 413, 417, 417 зв. (2),

418, 425, 425 зв., 426 (2), 427, 428 зв., 429, 430 зв. (2), 433 зв., 434, 434 зв., 435 зв., 439, 441 зв., 442, 468 зв., которыи 24, 32, 34 зв., 39 (2), 39 зв., 40, 40 зв. (3), 41 (3), 41 зв., 48 зв., 51 (2), 51 зв., 52 зв., 55 зв., 56, 61 зв., 64 зв., 74, 80 зв., 81 (2), 81 зв., 82 зв., 85, 85 зв., 89 зв., 92, 93 зв., 96, 97 зв., 98 зв. (2), 100, 101, 104, 106 (4), 106 зв. (2), 107, 111, 113, 113 зв. (2), 116 зв., 121 (3), 121 зв., 142 зв. (2), 143 зв. (2), 144, 147 зв., 161 (2), 171 (2), 173 (2), 185 зв., 187 зв., 192 зв., 193, 195, 195 зв. (2), 197 зв. (2), 202, 202 зв. (2), 204 зв., 206, 212 зв., 213, 219, 220 зв., 225, 229, 233, 235 зв., 238, 238 зв. (2), 240 зв., 241 зв., 242, 243, 244, 244 зв., 249, 261 зв., 262 (2), 269, 271 зв., 273 зв., 277 зв., 284 (3), 285, 286 зв., 287 зв., 291 (2), 293, 293 зв., 298 зв. (3), 300, 301 зв., 303, 303 зв., 304 зв., 305 зв., 306, 310, 315 зв., 318, 319, 319 зв. (5), 323 зв., 324 (2), 325, 326, 326 зв., 329, 338 зв., 342–342 зв., 343 зв. (3), 344, 350 (2), 350 зв. (2), 351, 351 зв., 352 (2), 353 зв., 354 (2), 356., 356 зв. (3), 357 зв., 359 зв., 360, 361 зв. (2), 362 зв., 363 зв., 364, 364 зв., 365 зв., 366, 367 зв., 368, 368 зв. (3), 369 (3), 370, 371 зв., 372 зв., 373., 374 зв., 375, 376 (2), 377 зв., 378 зв., 379 зв., 380, 380 зв., 381 зв., 382 зв., 383, 384, 384 зв., 385, 385 зв., 386, 386 зв., 387, 425 зв., 426 зв., 429, 434, 441 зв., 442 зв., 443 зв., 454 зв., которы(и) 59 зв., 62, 131, 136, 234, 240, 241 зв., 252 зв., 258 зв., 274 зв., 280 зв., 286 зв., 317, 362 зв., 363, 368, 370 зв., 437 зв., которыйи 235 зв., 242, кото(ри)и 408, кьоторый 413 зв., 435 зв. (2), кьоторыи 273, кото(р)и 185, ко 116 зв.; которого *род.* 59 (2), 69 зв., 95 зв., 103 зв., 111, 135, 206, 219 зв. (2), 223 зв., 250 (2), 253, 260 зв., 267, 283 зв., 297 зв., 298, 305 зв., 311 зв., 318, 332 зв., 337, 338, 338 зв., 356, 357 зв., 390, 424 зв., кото(ро)го 354; которому *дав.*

129 зв., 176 зв., 204 зв., 207, 214 зв., 230 зв., 232 зв., 244 зв., 245, 250 зв., 293 зв., 328 зв., 329, 331 зв., 341 зв., 348 зв., 351 зв., 409, 458 зв., кото(р)о-моу 277 зв., кото(ро)моу 427, кото-ро(м) 250 зв.; котому [!] 343 зв.; ко-торого *зн.* 39, 79, 100, 104 (2), 118, 123 зв., 125 зв., 148, 185 зв., 188, 192, 210, 233 зв., 239, 277 (2), 281 зв., 321 зв. (2), 325 зв., 326 зв., 343 зв., 352 зв., 354 зв., 355 (2), 363, 367, 369 зв., 374, 375, 383, 384, 388 зв., 394, 400, 401, 408 зв., 409, 412 зв., 413 зв., 417 зв., 421 зв., 434, 435, 441 зв., кото(р)о[г]о 117, 117 зв., 191, 291, кото(ро)го 113 зв., 117 зв., 175, 345, 392 зв., 432 зв., 439 зв., ко(то)рого 172, ко(т)рыи 317 зв., ко-торыи 93, 104 зв., 181, 261, 276 зв., 277 зв., 298, 307 зв., 447 зв., 448, 468, которы(и) 49, 238 зв., 454; которы(м) *ор.* 38 зв., 435 зв., которымь 191 зв., 217 зв., 437 зв.; в кото(р)о(м) *мисц.* 443 зв., 477, в котором' 329 зв, в которомь 363 зв., 434 зв., в' которω(м) 133 зв., в' которомь 397 зв., ω кото(р)о(м) 242 зв., 253 зв., 409, ω которомь 310, 386, на коромь [!] 306 зв.; котора *ж. наз.* 123 зв., 221, котора 21 зв., 243 зв., 265 зв., 373, 384 зв., котораа 100, 109 зв., 125, 145, 171 зв., 183 зв., 198 зв., 208 зв., 248 зв., 280, 313 зв., 400, 414 зв., котораа 38, 96 зв., 146 зв., 177, 212 зв., 227, 229, 234 зв., 242, 244, 251 (2), 265, 275 зв., 279, 287 зв., 288, 319, 339, 357, 362 зв., 363 зв., 393 зв., 440 зв., 443, 473, 482, кьотораа 207; которои *род.* 91, 104 (2), 154, 204 зв., 245 зв., 277 зв., которой 314 зв., 366, ко(то)рои 197; которой *дав.* 265; ко(т)роую *зн.* 168 зв., котороую 34 зв., 80 зв., 87 зв., 104 (2), 105 зв., 168 зв., 172 зв., 213, 251 зв., 256 зв., 276 зв., 280 зв.–281, 288 зв., 305, 313, 354, 354 зв., 358 зв. (2), 359, 362, 366, 369 зв., 377 зв., 381 зв., 389 зв., 413 зв., 421 зв., 423 зв., 423 зв.–424, 425 зв., 427 зв., 482 зв., которюу 78,

375, которѣ 358; которою *ор.* 38 зв., 91, 91 зв., 141, 173, 173 зв., 174, 229 зв., 237, 308 зв., 309, 400, 424, кото(ро)ю 91 зв.; в ко(т)рой *місц.* 482 зв., в кото(ро)и 123 зв., 198 зв., в' которой 170, на которой 224 зв.–225, 230, на ко(то)рой 443, которое *с. наз.* 38 зв., 40, 60 зв., 61 зв., 89, 141 зв., 170, 193, 193 зв., 203 зв., 213, 218 зв., 237 зв., 238, 270, 306, 331, 340 зв., 364, 367 зв. (2), 393 зв., 399, 432, 443, 449 зв., 456, 456 зв., 458 зв., которое 60 зв., 63, 128 зв., 214, 237 зв., 249 зв., 417, ко(то)роє 140 зв.; которого *род.* 261, 261 зв., 345; котормоу *дав.* 207, ко(то)ромѣ 331; которое *зн.* 58, 84, 116, 191, 212, 215, 268 зв., 281, 306, 318 зв., 323, 338, 350, 353 (2), 367 зв., 404 зв., 414 зв., 421 зв., 422, 422 зв., 425, 428, 431 зв., 467 зв., 481 зв., которое 217, 254, 466 зв.; которм(м) *ор.* 87 зв., 93 зв., 138 зв., 406, котормь 168 зв. (2); на котормь *місц.* 170, на ко(то)рѡ(м) 133 зв.; ко(т)ри(и) *мн. наз.* 189, 471 зв., ко(т)рыи 159 зв., котори 347, который 105, 105 зв., 143 зв., 149 зв., 175, 180 зв., 194 зв., 213 зв., 224 зв., 226, 232 зв., 235 зв., 247, 248, 250, 254, 256, 262, 263, 264, 269 зв., 276, 281 зв., 282 зв., 285, 286 зв., 301 зв., 305 зв., 306, 311 зв., 312 зв., 316 зв., 323 зв., 327, 330 зв., 331 зв., 332, 332 зв., 337, 337 зв., 342 (3), 343, 347 зв., 365 (2), 365 зв., 370 зв. (2), 377 зв., 380, 380 зв., 384 зв., 388 зв. (3), 396 зв. (2), 397 зв., 400, 400 зв., 402 (2), 403 зв., 406, 409 зв., 418 зв., 424 зв., 438 зв., 442 зв., которми 26 зв., 30, 31 (2), 39 зв., 40 (2), 42, 44, 44 зв., 51, 53, 54, 54 зв., 55, 55 зв., 67, 68, 68 зв., 72, 77 зв., 79, 83 зв., 85, 86 зв., 89 зв. (2), 90, 93 (2), 94, 95 зв., 98 (2), 98 зв., 99 зв., 100, 100 зв. (2), 101 зв., 107 зв., 108 зв., 113 зв., 115 зв. (2), 120, 120 зв., 125 зв., 126, 132 (2), 134 зв., 135 зв., 136 (3), 136 зв., 137, 137 зв. (2), 139 зв. (2), 140,

140 зв. (3), 141, 141 зв., 144, 146, 147 зв., 148 зв., 149, 150 зв., 153 (2), 153 зв. (2), 156, 157 зв., 163, 165 зв., 167, 169, 170 зв., 171, 172 (2), 175 зв., 176, 178 зв. (3), 179, 182 зв., 183 зв., 190 зв. (2), 193 зв. (2), 194, 195 (2), 197, 197 зв., 204 зв., 206, 215 зв., 216 зв., 223 зв., 227, 227 зв., 228 (3), 229, 234, 234–234 зв., 236 (3), 240, 241, 242, 242 зв., 243, 245, 245 зв. (3), 246 зв., 247, 247 зв., 249, 251 зв., 253 зв., 256 зв. (2), 259, 260, 261 зв., 267 зв., 269, 272, 273, 279, 279 зв., 282 зв. (2), 284, 288, 292 зв., 293, 293 зв., 294 зв., 296, 296 зв., 298 зв., 299, 299 зв., 302, 302 зв., 303, 306 зв., 307 зв., 308, 310 зв., 313 зв., 315 (2), 315 зв., 316 зв., 319 зв., 322, 326 зв., 327 (2), 329 (2), 329 зв., 330, 330 зв., 331, 334, 343, 344 зв., 346 зв., 355 зв. (2), 358 зв., 362 (2), 363 (2), 365 (3), 365 зв., 366 зв., 370 зв. (2), 365 (2), 365 зв., 370 зв. (2), 372 зв., 376, 389 зв., 390 зв., 421, 423, 426 зв., 438 зв. (1), 443, 476, 480, 482 зв., которми(и) 48, 98, 120 зв., 188, 210 зв., 230 зв., 232 зв., 235 зв. (2), 311, 315 (2), 333, 398, которме 481 зв., ко(т)рыи 335, которми 313; которми(х) *род.* 55 зв., 73 (2), 78, 136, 271, 279, 289 зв., 364, 392, 392 зв., 409 зв., 443, 447, котормыхъ 232 зв., 236 зв.; которми(м) *дав.* 83 зв., 88, 304 зв., котормь 168 зв., 437 зв.; которми(х) *зн.* 94 зв., 137, 279 зв., 296 зв., 417, котормыхъ 94, 233 зв., 361, которми 25 зв., 152, 177, 181 зв., 257, 269, 280 зв., 289, 307, 307 зв., 313 зв., 319, 348 (2), 365 зв., 370 зв., 374 зв., 391 зв., 422, 466 зв., 467 зв., 476 зв., которми 181, 224, 325 зв., 331 зв., 332 зв., 334, 363, 364, 372, 379 зв., 393 зв., 405 зв., 408, 412 (2), 413 зв., 416, 416 зв., 422 (2), 423 зв., 425, 440, которми(и) 346, 422 зв., которме 220; которми *ор.* 133; в которми(х) *місц.* 482, в котормыхъ 327, в' которми(х) 18 зв., в' котормыхъ 236

ко(ц) див. конецъ

коп'нищѣ *им. мн. ж. род.* 72
 кошо(в) *им. мн. ч. род.* 365, кошовъ 73 (2),
 156, 157, 255, кошоувъ 67, 150 зв., 157
 кошовъ *див. кошо(в)*
 коштовнаа *прикм. од. ж. наз.* 400
 кошоувъ *див. кошо(в)*
 крадежьства *им. мн. с. наз.* 70
 крадена *им. мн. с. наз.* 154
 крадоуть *дѣсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 36 зв.,
 крадж(т) 37; крадь наказ. *од. 2 ос.* 166
 крадж(т) *див. крадоуть*
 крайны *им. мн. ж. род.* 217 зв., 220; кра-
 инь *мн. род.* 25 зв.
 крайками *им. мн. ж. ор.* 398
 крапѣво *прикм. од. с. наз.* 119
 краснымъ *прикм. од. с. ор.* 443 (2); въ...
 красномъ *місц.* 178 зв., в' крас'ноумъ
 312 зв., ѿ ... красномъ 179; красны *мн.*
наз. 99 зв.
 краю *им. од. ч. род.* 120; краевъ *мн. род.*
 269 зв.
 кре(с) *див. креста*
 креста *им. од. ч. род.* 3, кр(с)та 2 зв., 51 зв.,
 119 зв. (2), 194 (2), 286, 403 зв., 429 зв.,
 432 зв. (2), 434, 445 зв. (2), 446 зв.,
 465 зв., 471, кре(с) 404 зв.; кресту
дав. 430 зв., кре(с)тоу 433, кр(с)тоу
 430 зв., 431 зв., 432 зв., 433, 433 зв.;
 кр(с)тъ *зн.* 72 зв., 75, 119, 158 зв., 166 зв.,
 193, 255 зв., 326 зв., 431, 475; на крес-
 тѣ *місц.* 431 зв., на кр(с)тѣ 116, 191,
 429, 433, при кр(с)тѣ 448, 449 зв., 466,
 475 зв.; ѿ кр(с)тоу 348 зв.; крестовъ
мн. род. 433 зв.
 креститель *им. од. ч. наз.* 147 зв.—148,
 кр(с)титель 26, 65 зв., 146 зв., 241 зв.,
 243; кр(с)титела *род.* 149, 481 зв.,
 кр(с)титела 66, кр(с)тѣла 467 зв.,
 кр(с)тла 26, 53 (2), 149, 447 зв., 463,
 кртла 459, кр(с)ла 472 зв.; кр(с)ти-
 тѣла *зн.* 242 зв.; кр(с)тителемъ *ор.*
 158, кр(с)тителе(м) 255, кр(с)теле(м)
 73 зв.; о... к(с)тители *місц.* 76 зв.
 креститиса *дѣсл. недок. инф.* 168 зв.,
 кр(с)титиса 27, 87 зв., 218, 219,
 кр(с)титаса[!] 88, кр(с)тити(с) 27, 278;

кр(с)щоуса *теп. од. 1 ос.* 168 зв. (2),
 кр(с)щюса 87 зв., кр(с)щюу(с) 88,
 кр(с)щюща 220; креститеса *мн.*
2 ос. 168 зв.; боуде(т)... кр(с)тити(с)
майб. од. 3 ос. 197 зв.; кр(с)тил'са
мин. од. ч. 3 ос. 130, 217 зв.; кр(с)ти-
 лиса *мн. 3 ос.* 26 зв., 129 зв., 242 зв.,
 243, 351 зв., са кр(с)тили 220; крес-
 тив'шиса *дѣспрсл. мин.* 463 зв.,
 кр(с)тив'са 27
 кривавымъ *прикм. од. ч. ор.* 317
 крив'ды *им. од. ж. род.* 86 зв., 219
 крик'ноуль *дѣсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 68;
 крик'ноули *мн. 3 ос.* 429, 429 зв.,
 крык'ноули 151, 326; крикнуув'ши
дѣспрсл. мин. 161 зв.
 крилѣ: на крилѣ *им. од. с. місц.* 222 зв.;
 крыла *мн. зн.* 283, крилѣ [!] 100 зв.
 криница *им. од. ж. наз.* 353
 кри(т)ского *прикм. од. ч. род.* 469
 критѣ: в' критѣ *им. топ. од. ч. місц.* 202,
 203 зв., 450
 кровоточиваа *прикм. од. ж. наз.* 46 зв.; о
 кровоточив'и *місц.* 13 зв., 124, ѿ кро-
 воточив'и 199 зв.
 кровь¹ *им. од. ж. наз.* 74, 100, 111 зв., 118,
 186, 271 зв., 370, 433 зв.; крови *род.*
 14 зв., крове 100 (2), 251 (2), 271 зв.,
 321 зв., 369 зв., кр'вѣ 144 зв., 145,
 271 зв., 319, 342, к'ръѣ 116 зв. (2);
 кровь *зн.* 109, 116 зв., 183, 279, 317,
 369 зв., 370; въ крови *місц.* 99 зв., на
 к'ръѣ 118
 кровь² *им. од. ч. зн.* 42; на кровѣ *місц.* 298
 кроли: при... кроли *им. од. ч. місц.* 481 зв.
 кро(м) *див. кромѣ*
 кромѣ *прійм.* 2, 18, кро(м) 33, 72, 83,
 кроу(м) 67
 кромѣш'ною *прикм. од. ж. зн.* 42 зв.,
 107 зв.; кромѣш'ни(х) *мн. род.* 94 зв.
 крошлѣ *им. мн. ж. наз.* 321 зв.
 кро(т) *им. мн. ч. род.* 81 (4), 98 зв., 100 зв.,
 109, 116
 кро(т)кьи *прикм. од. ч. наз.* 338, кротокъ
 55, 89 зв.; кро(т)кымъ *ор.* 481 зв.; крот'ци
мн. наз. 30 зв.; кроткими *ор.* 272

кратокъ див. кро(т)кыи
 кротость ім. од. ж. зн. 463 зв.,
 крохо(т) ім. мн. ж. род. 293 зв., крохоть
 154 зв.
 крохоть див. крохо(т)
 кр(п)стіж див. крѣпостію
 кр(с)титасѧ [!] див. креститисѧ
 кр(с)титель див. креститель
 кр(с)тити дієсл. недок. інф. 344; крѣщоу
 теп. од. 1 ос. 219 зв., кр(с)шоу 26 зв.;
 кр(с)ти(ш) 2 ос. 343; кр(с)титъ 3 ос.
 27, 130, 351 зв., 353, 458 зв. (2); боуде
 кр(с)тити майб. од. 3 ос. 219 зв.;
 кр(с)тиль мин. од. ч. 1 ос. 344, есмь...
 кр(с)тиль 130; крестиль 3 ос. 343 зв.,
 кр(с)тиль 129 зв., 348 зв., 351, 351 зв.,
 353, 393, кр(с)тль 458 зв.; крестили
 мн. 3 ос. 121 зв.; кр(с)таи дієприкм.
 акт. теп. од. ч. наз. 344, 458 зв.; крес-
 щень пас. мин. од. ч. наз. 26; кр(с)та-
 ще дієприсл. теп. 123
 кр(с)тити(с) див. креститисѧ
 кр(с)титисѧ див. креститисѧ
 кр(с)щаєтсѧ дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.
 176 зв.
 кр(с)щаю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 343
 кр(с)щеніє ім. од. с. наз. 308 зв., кр(с)щніє
 91 зв., 173 зв.; крещеніа род. 482,
 кр(с)щіа 27 зв.; крѣщеніє зн. 218, кр(с)ще-
 ніє 26 зв., 129 зв., 348 зв., кр(с)щніє 27,
 278, крщеніє(м) ор. 242 зв., кр(с)щні-
 є(мь) 168 зв., кр(с)щеніємь 88, 126,
 кр(с)щніємь 87 зв., 168 зв.; ѿ крѣще-
 ніи місц. 308
 кр(с)щніє див. кр(с)щеніє
 кроу(м) див. кромѣ
 кроупиць ім. мн. ж. род. 71
 крѣдь див. кордь
 крѣмьгъ див. кор'ми(т)
 крѣмль ім. од. ж. род. 49
 крѣстины ім. антроп. од. ж. род. 470 зв.
 крѣчаніє див. крѣчана
 крѣчана ім. од. с. зн. 146, крѣчаніє 25
 крѣчати дієсл. недок. інф. 56 зв., 169 зв.;
 кричить теп. од. 3 ос. 257 зв., крѣ-
 чи(т) 70 зв.; крѣчатъ мн. 3 ос. 299;

крѣчаль мин. од. ч. 3 ос. 143 (2), 162,
 169, 302 зв.; крѣчала ж. 3 ос. 70 зв.;
 кричали мн. 3 ос. 88 зв., 252, 430 зв.,
 крѣчали 44, 88 зв., 89 зв., 118, 137,
 171, 192 зв., 401 зв.; бы крѣчало ум.
 од. с. 3 ос. 307; крѣчаща(г)[о] дієприкм.
 акт. теп. од. ч. род. 343; о... крѣ-
 чащемь місц. 89; крѣчаще мн. наз.
 47 зв.; кричачи дієприсл. теп. 226
 крѣп'кыи прикм. од. ч. наз. 268; крѣп'ка-
 го род. 57 зв., 138, крѣп'каго 138;
 крѣп'каго зн. 57 зв.
 крѣпльшіи прикм. од. ч. наз. 26 зв.—27
 крѣпостію ім. од. ж. ор. 177 зв., 264,
 крѣпстіж 177 зв.
 крѣпстіж див. крѣпостію
 кто див. хто
 к'то див. хто
 кѣ див. к
 коу див. к
 коуды присл. 43, 404
 коуколь ім. од. ч. наз. 62, 63 зв.; коуколю
 род. 62; коуколь зн. 62 зв.; о коуколю
 місц. 63, ѿ кѣколи 60
 коупель ім. од. ж. наз. 359; коупель зн.
 359, 359 зв. (2), 385; в коупели місц.
 384 зв., на... коупели 358 зв.
 коупецькы(м) прикм. од. ч. ор. 347 зв.
 коупець'тво ім. од. с. зн. 304 зв.
 коупины ім. од. ж. род. 238; в коупинѣ
 місц. 177, при коупинѣ 312
 коупити дієсл. док. інф. 105 зв.; коупоу-
 є(т) теп. од. 3 ос. 64; коупить майб.
 од. 3 ос. 320 зв., коупи(т) 64; коупимо
 мн. 1 ос. 150; коупа(т) 3 ос. 66 зв.;
 коупиль есми мин. од. ч. 1 ос. 285,
 285 зв.; коупиль 3 ос. 195 зв.; коупили
 мн. 3 ос. 116 зв.; коупѣте наказ. мн.
 2 ос. 105 зв.; коупоующа дієприкм.
 акт. теп. мн. зн. 90; коупивши
 дієприсл. мин. 364 зв.
 коуп'ла ім. од. ж. наз. 125 зв., 126 зв.; коуп-
 ло зн. 94; на... коуп'ли місц. 304 зв.
 коуповали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 172,
 298, 308

коупоу *им. од. ж. зн.* 38; в' коупѣ *місц.* 333;
 коупы *мн. зн.* 150, 254 зв.
 коуп'цю *им. од. ч. дав.* 64; коупцѣ *мн. зн.*
 303, коуп'цѣ 170
 коурица *им. од.ж. наз.* 283
 коур'чата *им. мн. с. зн.* 100 зв., 283
 коурь *им. од. ч. наз.* 111 зв., 116 (2), 183,
 186 зв., 190 зв., 191 (2), 320, 323 (2),
 427 зв.
 коурачегоса *дієприкм. недок. акт. теп.*
од. род. 56 зв.
 коусите *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 175 зв.
 кѵстодію *им. од. ж. зн.* 121 зв.; коусто-
 дією *ор.* 475 зв., коусто(ди)єю 121 зв.,
 476 зв.
 коучокъ *им. мн. ж. род.* 371 зв.; в
 коуч'кахъ *місц.* 371 зв.

кѵнѣ(ц) *див. конѣцъ*
 кѵ(ц) *див. конѣцъ*
 к(ц) *див. конѣцъ*
 къ *див. к*
 къѣ *див. коѣ*
 къкошь *им. од. ч. наз.* 283
 къли *див. коли*²
 кънець *див. конѣцъ*
 къторыи *див. который*
 къторыи *див. который*
 кѣ *числ.* 4 зв., 6 зв., 8 зв., 10, 11 зв. (2), 14
 (3), 45, 70 зв., 73 зв., 112 зв., 124,
 124 зв. (2), 147 зв., 153, 166, 199 зв.,
 200 зв., 239, 255, 330, 343 зв., 376 зв.,
 378, 457 зв., 461 зв., 468, 472 зв., 481
 кѣ-го *числ. од. род.* 481 зв.
 кѵтовѣ *им. од. ч. дав.* 58 зв.

Л

(л) *див. глава*²
 л *числ.* 4 зв., 5, 6 зв., 8 зв., 9 зв., 11 зв. (2),
 14 (2), 14 зв., 45 зв., 71, 124 зв. (2), 154,
 168, 199 зв., 240 зв., 256, 338, 379, 444,
 447, 448 (2), 451 зв. (2), 453, 454 зв.,
 457 зв., 458 зв., 461 зв. (2), 464 зв., 465,
 467, 468 зв., 481
 лѣ *числ.* 4 зв., 6, 9 зв., 11 зв. (2), 14 (2),
 14 зв., 46, 71 зв., 124, 124 зв. (2), 154 зв.,
 169, 199 зв., 200 зв., 241, 257 зв., 390,
 448 зв., 455, 458, 463 зв., 464, 465 зв.,
 469, 471 (2), 472 зв., 474, 481
 ла(в) *див. глава*²
 лав'ра *им. антроп. од. ч. род.* 472
 ладаноу *им. од. ч. род.* 205
 лаза(р) *им. антроп. од. ч. наз.* 400, лазарь
 293 зв., 294, 393 зв. (2), 394, 394 зв.,
 395, лаза(р') 400; лаза *род.* 474; лаза-
 реви *дав.* 398; лазара *зн.* 294, лазара
 294, 393 зв., 394, 401 (2), 402; ѿ...
 лазари *місц.* 200 зв., 335 зв.; лазароу
кл. 398
 лаза(р') *див. лаза(р)*
 лазарь *див. лаза(р)*

ла(з)рева *прикм. од. ж. наз.* 393 зв.
 лазоуки *им. мн. ч. зн.* 310 зв.
 лако(м)ство *им. од. с. наз.* 35; лакомства
род. 272, 274; лако(м)ства *мн. наз.* 154
 ламаль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 156
 ламехо(в) *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.
 лав'цоухы *им. мн. ч. наз.* 143; лан'цоухами
ор. 142 зв.
 лариона *им. антроп. од. ч. род.* 450
 латин'скими *прикм. мн. ор.* 328
 латинань *им. мн. ч. род.* 443, 482
 лац'нѣише *присл.* 84 зв., лац'нѣ(и)ше 301 зв.
 лац'нѣ(и)ше *див. лац'нѣише*
 лѣ *числ.* 4 зв., 6 зв., 8 зв., 9 зв., 12 (2), 14
 (2), 14 зв., 46 зв., 73, 124 зв. (3), 155 зв.,
 170, 199 зв., 200, 221, 243, 258, 335 зв.,
 340 зв., 381 зв., 478, 481
 л'вово *прикм. од. с. зн.* 126 зв.
 лѣ *числ.* 4 зв., 9 зв., 11 зв., 12 (2), 13, 14,
 14 зв., 47 зв., 71 зв., 73 зв., 124 зв. (2),
 156 зв., 171 зв., 199 зв. (2), 243 зв.,
 317 зв., 382 зв., 446 зв., 464 зв., 469 зв.,
 479, 481
 л'гарь *им. од. ч. наз.* 383 зв.

лѣд числ. 9 зв., 11 зв., 12 зв. (2), 14, 48, 75 зв., 124 зв. (2), 157, 173, 199 зв., 200, 245 зв., 260 зв., 384 (2), 453 зв., 462, 468, 469, 470 зв., 478 зв. (3), 481

лев'вѣть ім. од. ч. наз. 264 зв.; лев'виты мн. зн. 342 зв.

левѣинь прикм. од. ч. наз. 220 зв.

левѣї ім. антроп. од. ч. наз. 230 зв.; левѣї дав. 133; левѣю зн. 134, 230 зв.; о лев'вѣї місц. 123 зв., ѿ лев'вѣї 199

левѣїнь прикм. од. ч. наз. 221

левѣ ім. од. ч. наз. 126 зв.; л'воу дав. 126 зв.

легеонь ім. од. ч. наз. 143, легеонь 249 зв., легеонь зн. 143 зв.; о легеонѣ місц. 124, ѿ легеонѣ 199 зв.

легеонь див. легеонь

легко прикм. од. с. наз. 461, 466, 467 зв., 469 зв., ле(г)ко 444 зв., 448, 455, лег'ко 52, 55, 460 зв., 463, 471

ле(г)ко див. легко

лег'ко див. легко

лег'чѣї присл. 261 зв., 262, 293

ледѣ присл. 257 зв.

лежи(т) див. лежить

лежить дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 42, 42 зв., 218 зв., 397 зв., 435 зв., 440, лежи(т) 26 зв., 98 зв., 154 зв., 215, 359 зв., 395, 435 зв.; лежать мн. 3 ос. 336, 482; лежа(л) мин. од. ч. 3 ос. 122; лежалъ 133 зв., 230, 293 зв., 359 зв.; лежала ж. 3 ос. 131 зв., 146, 440 зв.; лежало с. 3 ос. 359; лежачого дієприкм. акт. теп. од. ч. зн. 45, 358 зв., лежечый 435 зв.; ѿ лежачомь місц. 335 зв.; лежачоу ю. зн. 440; лежачее с. зн. 213 зв.

ленивыи прикм. од. ч. наз. 107

лен'тионь ім. од. ч. зн. 406 зв.

лестець ім. од. ч. наз. 121 зв.

лестиве присл. 183, лес'тѣвѣ 109 зв.

лес'тѣвѣ див. лестиве

лесть ім. од. ж. наз. 121 зв., 154; льсти род. 345 зв.; лѣсть зн. 95, 175 зв., 310

лѣ числ. 4 зв., 6, 9 зв., 12 зв. (2), 14, 14 зв. (3), 49, 77, 124 зв. (2), 125, 157 зв., 173,

199 зв. (2), 201, 246, 263 зв., 388 зв., 466 зв., 474, 478 зв., 481

л'живе присл. 33 зв., 84, 166, 189 (2), 301

л'живого прикм. од. с. род. 114 зв.; о л'живомь місц. 100 зв.; лжывыи мн. наз. 331, л'живыи 70, 102 зв. (2), 114 зв., 181 зв., л'живїи 101 зв., лжывыи 181 зв.; л'живы(х) род. 16, л'живы(х) 40; л'живы(х) зн. 114 зв.; о л'живыхь місц. 100 зв.

л'жоущей дієприкм. недок. акт. теп. мн. наз. 30 зв

лѣ числ. 6, 11 зв., 14, 14 зв., 49 зв., 77 зв., 124 зв., 158, 174, 200, 221, 247, 264, 389 зв., 444 зв., 445 зв., 446 зв., 447, 448 зв., 450 зв., 453, 455 зв. (3), 458, 461 зв., 463, 464 зв., 467, 470 зв., 471, 478, 478 зв. (2)

лѣ числ. 4 зв., 6, 9 зв., 14, 14 зв., 50 зв., 124 зв., 125, 158 зв., 175 зв., 199 зв., 200, 221, 248, 265, 290 зв., 447, 451 зв., 454 зв., 474, 479 зв. (2)

ли част. 18 зв., 31 зв., 37, 37 зв., 40 зв., 46, 47 зв., 51, 52 зв., 53 (2), 55, 56, 57, 62 зв., 64 зв., 69 зв., 78, 2, 79 зв., 81, 84 зв., 87 зв., 90 зв., 91, 91 зв., 95, 98 зв. (2), 101, 109, 112 зв., 114 зв., 117 (2), 117 зв., 119 зв., 136, 140, 140 зв., 142, 153 зв. (2), 157, 157 зв., 166, 168 зв., 172, 173 зв., 175 зв. (2), 176 зв., 179 зв., 187 (2), 189 зв., 191, 192, 194, 233, 235 зв., 236 зв., 237, 237 зв., 241 зв., 242 (2), 242 зв., 244 зв., 259 зв., 265 зв., 266 зв., 267, 273, 275, 276 зв., 280 зв., 281 зв., 283 зв. (2), 286 зв., 299, 308 зв., 310, 319 зв., 322 (2), 324 зв., 331 зв. (2), 334, 343, 345 зв., 371, 382 зв., 383, 384, 388, 396, 398 зв., 399 зв., 403, 407 зв., 408, 410 зв., 419 зв., 421, 425 зв., 427, 428 (2), 429, 430 зв., 431, 439, 440 зв. (2), 441 (2), 443 зв., 468 зв., 470, 473 зв., 478 зв., 481, лї 109, 383 зв.

лї числ. 5, 5 зв., 6, 10, 14, 14 зв., 36, 51, 79 зв., 125, 159 зв., 176, 200, 221, 248 зв., 266, 335 зв., 358 зв., 391 зв., 450 зв., 461, 463, 479

либо див. лубо
 л̄ и двоухъ: по л̄ и двоухъ див. тридесати(х)
 и двоу
 ли(д): в ли(д) *ім. топ. од. ж. місц.* 451 зв.
 лика *ім. од. ч. род. 17*
 лима *гебр.* 120
 лимасава(х) *гебр.* 194 зв.
 лисанияшъ *ім. антроп. од. ч. наз.* 217 зв.
 лисицеко *ім. од. ж. ор.* 279; лисиць *мн. наз.* 43, лисици 259 зв.,
 ли(ст) *ім. од. ч. зн.* 33, 83, листъ 165
 ли(с)трѣ *ім. од. ж. зн.* 400
 листъ див. ли(ст)
 листа *ім. зб. с. наз.* 182.; листа *зн.* 90 зв.,
 103, 171 зв. (2)
 лисоу *ім. од. дав.* 282 зв.
 ли(т): на ли(т) див. ли(т)р̄г̄и: на
 ли(т)р̄г̄и
 литовскомъ: при литовскомъ *прикм. од. ч. місц.* 481 зв.
 литор̄г̄иннымъ *прикм. мн. дав.* 443; лв-
 (т)р̄г̄иннымъ *зн.* 480
 литостротонь *ім. од. ч. зн.* 431
 ли(т)р: на ли(т)р див. ли(т)р̄г̄и: на ли-
 (т)р̄г̄и
 ли(т)р': на ли(т)р' див. ли(т)р̄г̄и: на ли-
 (т)р̄г̄и
 ли(т)р)г: на ли(т)р)г див. ли(т)р̄г̄и: на
 ли(т)р̄г̄и
 ли(т)р̄г': на ли(т)р̄г' див. ли(т)р̄г̄и: на
 ли(т)р̄г̄и
 ли(т)р̄г(и): на ли(т)р̄г(и) див. ли-
 (т)р̄г̄и: на ли(т)р̄г̄и
 ли(т)р̄г(и): на ли(т)р̄г(и) див. ли(т)р̄г̄и:
 на ли(т)р̄г̄и
 ли(т)р̄г̄и: на ли(т)р̄г̄и *ім. од. ж. місц.*
 147 зв., на ли(т)р̄г̄и(и) 406, 456, 456 зв.,
 474 зв., на ли(т)р̄г̄и(и) 109 зв., на
 литр̄г̄и 116, на ли(т)р̄г' 457 зв., на
 ли(т)р' 453 зв., 454 зв., 457, 461, 463 зв.,
 464 зв., на ли(т)р 3 зв., на ли(т) 23 зв.,
 452 зв., 453, 457, 459 зв. (2), на ли(т)р)г
 463, на лв(т)р̄г̄и 4, 130, 446, 455,
 457 зв., 469, 478 зв., на лв(т)р̄г̄и 24 зв.,
 399 зв., 444, 445 зв., 448 зв., 457 зв.,
 458, 458 зв., 460 зв., 467, 467 зв.,

473 зв., на лв(т)р̄г̄и 389, на лв(т)р̄г̄и
 109, на лв(т)р̄г̄и(и) 474 зв. (3), на
 лв(т)р(г) 7 зв., 10, на лв(т)р̄г̄и 447, на
 лв(т)р(г)и 445, на лв(т)р' 4 зв. (2), 5
 (2), 5 зв. (2), 6 (2), 6 зв. (2), 7 зв., 8 (2),
 8 зв. (2), 9 (2), 9 зв. (3), 10, 10 зв. (3), 11
 (3), 11 зв. (3), 12 (2), 12 зв. (3), 27,
 27 зв., 101, 103 зв., 122, 213 зв., 445. 2,
 445 зв. 2, 446, 446 зв. 2, 447, 447 зв.,
 448, 448 зв. (2), 450 (2), 450 зв., 453,
 453 зв., 454 (2), 454 зв., 455, 455 зв.,
 456, 456 зв., 457 (2), 458, 458 зв. (2),
 459, 459 зв., 462, 462 зв., 464. 2, 464 зв.,
 465 зв., 466, 466 зв., 467, 467 зв., 468,
 469, 469 зв. 3, 470 (2), 470 зв. (2), 471,
 472 (2), 473 (3), 473 зв., 474 (4), 476 зв.,
 478 зв. (2), 479, 480, 480 зв., на лв(т)р̄
 75 зв., 429 зв., 446, на лв(т)р 4, 5 (2),
 8 зв., 445 зв., 447 (2), 447 зв. (2), 448 зв.,
 449 зв., 450 зв., 452 (2), 455 зв., 456,
 456 зв., 458 зв., 459 зв., 460 зв., 461,
 461 зв., 463, 465, 465 зв., 467 зв., 468
 (2), 468 зв., 470 зв. (2), 471, 471 зв.,
 472, 472 зв., 474 (3), 479, 480 зв., на
 лв(т)р' 459 зв., на лв(т)р 206 зв., на
 лв(т) 444 зв. (2), 445, 446 зв., 447 зв.,
 456, 457, 457 зв., 459 (2), 460, 462,
 468 зв., 469, 470, 472 зв., 478 зв., 479,
 на (л)вр̄г̄и 472 зв., на лвр(г)̄и 444 зв.,
 на лвр(г) 444 зв., 450 зв., 451, 451 зв.,
 453, 454 зв., 464 зв., 465, на лвр'(г)
 451 зв., 466, 467, 471 зв., на (л)вр 449,
 478 зв., на лвр' 6 зв., на лвр(г) 449 зв.,
 460 зв., на лв(г)р' [!] 450, на лв(г) 449,
 451 зв., 452 зв., 453, 454, 460, 461,
 462 зв., 465 (2), 466, на (л)в 333 зв.,
 469 зв., на (л)вр' 445, на (л)р' 442; на
 лито(р)г̄иахъ *мн. місц.* 443, на литерь-
 г̄иахъ 481, на ли(т)р̄г̄иахъ 443 зв.,
 в(г) [!] 449, вр(г) [!] 449 зв.

литр̄г̄и: на литр̄г̄и див. ли(т)р̄г̄и:
 на ли(т)р̄г̄и

лихвою *ім. од. ж. ор.* 305 зв., лих'вою 107

лих'вою див. лихвою

лихоє *прикм. од. с. зн.* 295

лице *ім. од. с. наз.* 75 зв., 256 зв., 259, 398;
лице *зн.* 34, 36 зв., 79 зв., 115, 126 зв.
(2), 190, 235 зв., 259, 374; лице(м) *ор.*
53, 129, 215, лицемъ 211, 242 зв., 259,
260 зв.; на лица *місц.* 112 зв., 228 зв.,
296 зв., по лицо 109, 115, по лицуо
190, 317, 323 зв., 427, 429 зв.; лица *мн.*
зн. 36 зв., 76, 95, 310, 330

лицемѣре *ім. од. ч. кл.* 280 зв.; лицемѣри
мн. наз. 98 (2), лицемѣры 35 зв., 72 зв.,
98, 99 зв. (2), лѣцемѣры 36 зв.; о...
лицемѣрехъ *місц.* 152 зв.

лицемѣріє *ім. од. с. наз.* 456

лицемѣр'ничє *ім. од. ч. кл.* 237 зв; лице-
мѣрници *мн. наз.* 69, 278 зв., лице-
мѣр'ници 35, 95, 99 (2), 271

лицемѣрство *ім. од. с. наз.* 272 зв.

личбе *ім. од. ж. дав.* 198 зв., ли(ч)бе 335,
лич'бе 123 зв.; лич'бою *зн.* 106, 291;
лич'бою *ор.* 365

ли(ч)бе *див.* личбе

лич'бе *див.* личбе

личити *дієсл. недок. інф.* 81

лише *част.* 34 зв., лишьъ 155

лишь *див.* лише

лі *див.* ли

л'ноу *ім. од. ч. род.* 56 зв.

л'наное *прикм. од. с. зн.* 406 зв.

ло *див.* лоза

лобноє *прикм. од. с. зн.* 193, 431, лоб'ное
327 зв.

лоб'ное *див.* лобное

ловити *дієсл. недок. інф.* 439; боудешъ...
ловити *майб. од. 2 ос.* 228

ловитѣѣ: ѿ ловит'вѣ *ім. од. ж. місц.* 199,
ѿ... ловит'ве 228

ловит'ве: ѿ... ловит'ве *див.* ловитѣѣ: ѿ
ловитѣѣ

лов'цами *ім. мн. ч. ор.* 130 зв., лов'ца 29

лов'ца *див.* лов'цами

лована *ім. од. с. род.* 226 зв.

логина *ім. антроп. од. ч. род.* 449 зв.

лода *ім. од. ж. наз.* 43 зв., 67 зв., 151, 366;
лодѣ *род.* 142, 142 зв., 151 зв., 248 зв.,
366; лодѣ *дав.* 366; лодю *зн.* 29 зв.,
43 зв., 60, 67, 68, 72, 137, 139, 142 (2),

144, 149 зв., 150 зв., 151, 156, 156 зв.,
248 (2), 250, 365 зв., 366 (2), 366 зв.,
439, 451, лодаю *ор.* 439 зв.; в лодѣ
місц. 29 зв., 60, 68, 142, 156 зв., 226 зв.,
в' лодѣ 131, на лодѣ 130 зв., 139, на...
лоудѣ 227 зв., лодѣ *мн. наз.* 142, 366 зв.;
лодѣ *зн.* 227 зв., 228, лоудѣ 227

ло(ж) *див.* ложе

ложе *ім. од. с. зн.* 133 зв., 134 (2), ло(ж)
133 зв.; ложемъ *ор.* 229 зв; на ложи
місц. 266 зв., на... ложоу 298 зв.

ложесна *ім. мн. с. зн.* 214

ложѣ *ім. од. ж. наз.* 382; л'жоу *зн.* 382

лоза *ім. од. ж. наз.* 414 зв., 415, 444 зв., ло
414 зв.; лозою *ор.* 414 зв.; на лозѣ
місц. 415

лозна(г)[о] *прикм. од. ч. род.* 186, лоз'на-
(г)[о] 111 зв.

лоз'на(г)[о] *див.* лозна(г)[о]

локоть *ім. од. ч. зн.* 37 зв., 275; локоть *мн.*
род. 440

ломили *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 433 зв.

лоно *ім. од. ж. наз.* 237; в лонѣ *місц.*
342 зв.; лона *мн. зн.* 294; на лонѣ(х)
місц. 294

лопата *ім. од. ж. наз.* 27, 291 зв.

лотовѣ *прикм. од. ж. зн.* 298; лотовы *мн.*
зн. 298

лотъ *ім. антроп. од. ч. наз.* 298

лоханю *ім. од. ж. зн.* 406 зв.

(л)р': на (л)р' *див.* ли(т)р'и: на ли(т)р'и
лу(к) *див.* лоука

лоука *ім. антроп. од. ч. наз.* 17 (2), 17 зв.,
198 зв., 199 зв., 200 зв., 201 зв. (2),
202 зв., 203 зв., 204 зв., 205 зв., 206 зв.,
207 зв., 208 зв., 209 зв., 210 зв., 211 зв.,
212 зв., 213 зв., 214 зв., 215 зв., 216 зв.,
218 зв., 219 зв., 221 зв., 222 зв., 223 зв.,
224 зв., 225 зв., 226 зв., 227 зв., 228 зв.,
229 зв., 230 зв., 231 зв., 232 зв., 233 зв.,
234 зв., 235 зв., 236 зв., 237 зв., 238 зв.,
239 зв., 240 зв., 241 зв., 243 зв., 244 зв.,
246 зв., 247 зв., 248 зв., 249 зв., 250 зв.,
251 зв., 252 зв., 253 зв., 254 зв., 255 зв.,
256 зв., 257 зв., 259 зв., 303 зв., 336 зв.,
лу(к) 13, 13 зв. (3), 14, 14 зв. (2), 235 зв.

(2), 260 зв., 261 зв., 262 зв., 263 зв., 264 зв., 265 зв., 266 зв., 267 зв., 268 зв., 269 зв., 270 зв., 271 зв., 272 зв., 273 зв., 274 зв., 275 зв., 276 зв., 277 зв., 278 зв., 279 зв., 280, 280 зв., 281 зв., 282 зв., 283 зв., 284 зв., 285 зв., 286 зв., 287 зв., 288 зв., 289 зв., 290 зв., 291 зв., 292 зв., 293 зв., 294 зв., 295 зв., 296 зв., 297 зв., 298 зв., 299 зв., 300 зв., 301 зв., 302 зв., 304 зв., 305 зв., 306 зв., 307 зв., 308 зв., 309 зв., 310 зв., 311 зв., 312 зв., 313 зв., 314 зв., 315 зв., 316 зв., 317 зв., 318 зв., 319 зв., 320 зв., 321 зв., 322 зв., 323 зв., 324 зв., 325 зв., 326 зв., 327 зв., 328 зв., 330, 330 зв., 331 зв., 332 зв., 333 зв., 334 зв.; лоуки *род.* 3, 456, 459, лѣки 204, луку 454, 479, лоукуы 3, 5, 127, 201 зв., 450, 453 зв., 455 зв., 456 зв., лу(к) 4, 9 (7), 9 зв. (18), 10 (17), 10 зв. (18), 11 (17), 11 зв. (5), 12 (5), 12 зв. (5), 444, 444 зв., 445 (3), 445 зв., 446, 446 зв., 447, 447 зв., 448, 448 зв., 449 (2), 450 (2), 452, 452 зв., 453, 455, 457 зв. (2), 458, 459 зв. (2), 460, 460 зв. (2), 462 зв. (3), 463 зв., 464, 464 зв. (2), 465, 465 зв., 467, 467 зв., 468 (3), 468 зв., 469 (2), 469 зв. (3), 470 зв. (3), 471 зв. (2), 472 (3), 472 зв., 473 (3), 473 зв. (3), 475 зв., 476, 477, 478 (4), 478 зв. (4), 479 (5), 479 зв. (4), лу(к) 9 (7), лоу(к) 119 зв., 343 зв., 449, 449 зв., 451, 452, 453 зв., 455 зв., 456 (2), 456 зв., 461, лѣ(к) 198 зв., лу(ц) 453 зв., 473; лоукою *ор.* 482; в лоуцѣ *місц.* 3, 13 (4), 13 зв. (5), 14 (4), 14 зв. (4), 15 (5), 124 (3), 335 зв. (2), в' лоуцѣ 112 зв., 123 зв., 124 (5), 124 зв. (5), 125 (7), 477, 481 зв., в лоу(ц) 3, 13 (3), 14 зв., 124 зв., 317 зв. (2), 343, в' лоу(ц) 124, 124 зв. (2), 125, в лу(ц) 13, 13 зв. (2), 14 зв. (2), 15, 123 зв. (4), 124, 124 зв., 125, 472, 480 зв., в' лу(ц) 123, в... лоу(ц) 13, 124 зв.

лоукавого *прикм. од. ч. род.* 36, 266 зв.

лоукав'ства *ім. мн. с. наз.* 154

лоуцѣз'ства *ім. од. с. род.* 270 зв.

льстив'нѣ *присл.* 125

люобити *дієсл. недок. інф.* 200 зв.; люби(ш) *теп. од. 2 ос.* 468 зв., любишь 394; любить *3 ос.* 239 зв., 245, 352 зв., 390 зв., 413 (2), 450, люби(т) 51 зв. (2), 413, 445 зв., 469, лю 51 зв.; любите *мн. 2 ос.* 34 зв., 271, 451, 451 зв.; любать *3 ос.* 97 зв., 236 (3), 312 зв., люба(т) 35 зв.; боудоу любити *майб. од. 1 ос.* 413; любиль *мин. од. ч. 1 ос.* 410; любиль *3 ос.* 239, 244 зв., 394, 481 зв.; любили *мн. 2 ос.* 410 (2); люби наказ. *од. 2 ос.* 84; любѣте 34, 235 зв.; есть... любиль *бы ум. од. ч. 3 ос.* 416 зв.; бы есте любили *мн. 2 ос.* 381 зв., бысте любили 236, 414; любаци(м) *дієприкм. акт. теп. мн. дав.* 482; любаци(х) *зн.* 34 зв.

любо *спол.* 39, 37, 57, 109 (2), 183, 292 зв., 443 (2), 482 зв., либо 181 зв., 267, 433, 443 (3), 443 зв. (2), 482 зв. (2)

любодѣйства *ім. мн. с. наз.* 70

любодѣйци *ім. мн. ч. наз.* 92, лодѣйца [!] 92; любодѣйцами *ор.* 290 зв.

любодѣянїа *ім. од. с. род.* 381 зв.; любодѣянїа *мн. наз.* 154

любы *ім. од. ж. с. наз.* 101 зв.; любве *род.* 482; любовь *зн.* 410, 481 зв., 482; в люб'ви *місц.* 415 зв., ѿ люб'ви 30

любымь *прикм. мн. дав.* 223 зв.

люде *ім. мн. ч. наз.* 35, 58, 73 зв., 78 зв., 91, 143 зв., 234 зв., 235, 243, 272, 281, 308 (2), 313, 365 зв., лю(д)ѣ 308 зв., людіе 29, 44, 69, 118, 152 зв., 206, 220, 242 зв., 303, 317, 327 зв., 377, 426 зв.; людеи *род.* 50, 93 зв., люде(и) 247 зв., людій 91 зв., 97 зв. (2), 299, 397 зв., людіи 35 зв., 61, 85, 91 зв., 167, 173 зв. (2), 215 (2), 234, 293, 298 зв., 299, 301 зв., 306 зв., 308 зв. (2), 310, 317, 327, 330 зв., 443, 462 зв., 463, 482, люди(и) 205; люде(м) *дав.* 80, 93, 99 зв., 148 зв., 309, людемь 36 зв., 38 зв., 99 зв., 121 зв., 192 зв., 210 зв., 211, 211 зв., 212 зв., 220, 239, 356, 365, 422, 459; люди *зн.* 23, 24, 157 зв., 252 зв., 279 зв., 206, 308, 324 (2), 325 (2), 332, 364, 371 зв.,

398 зв., 399 (2), лю(ди) 308, люді 426, людіи 241; людьми *ор.* 216, 308, 332, люд'ми 35, 51 (2), 169, 183, 206 зв., 224, 251 зв., 293, 323 зв., 372 зв. (2), 375 зв., людми 311; в люде(х) *місц.* 48, в' люде(х) 109 зв., в людехъ 29 зв., в' людехъ 48, на... люде(х) 315 зв.

лю(д)є див. люде
людіє див. люде

лю(д)скоуоу *прикм. од. ж. зн.* 175 зв., 405; люд'ско(г)[о] *с. род.* 152 зв., людьско-ского 158 зв.; люд'скїи *мн. наз.* 116, людьскїи 109 зв., лю(д)стїи 476, лю(д)скїа 36 зв.; лю(д)скы(х) *род.* 113; лю(д)скыи *зн.* 77 зв., лю(д)ска 69

людь *ім. од. ч. наз.* 160 зв., 219 зв., людоу *род.* 42 зв., 155 зв., 214 зв., 252, 350, 442 зв., 482; людѣ 371 зв., людоу *дав.* 123 зв., 198 зв., 482 зв.; лю(д) *зн.* 117 зв., людь 254 зв., 365, 393; людо(м) *ор.* 213, людомъ 224 зв.

людѣйца [!] див. любодѣйци
лютыи *прикм. мн. наз.* 44

лѣвоуи: на лѣвоуи *прикм. од. ж. місц.* 193 зв., 327 зв., по лѣвоуи 87 зв., 107 зв., 108 зв., 168 зв.

лѣкаръ *ім. од. ч. наз.* 201 зв.; лѣкарѣ *род.* 133, 134 зв.; ликарю *кл.* 224; лѣкарє(в) *мн. род.* 144; лѣкарѣ *зн.* 231

лѣкарства *ім. мн. с. зн.* 251, 254

лѣкованіємъ *ім. од. с. ор.* 322

лѣнвиви *прикм. мн. наз.* 332 зв.

лѣпше *присл.* 68 зв., 79 зв., 295, 338, лѣп'ше 32 зв., 33, 45, 79 (2), 83 зв., 111, 163 зв., 164, 185 зв., 230, 300, 398 зв., 418, 426, 450, лѣп'ше 163 зв., лѣп'шеи 133 зв., 232

лѣп'ше див. лѣпше
лѣп'шеи див. лѣпше

лѣп'шїи *прикм. од. ч. наз.* 56, 284; леп'шо- (г)[о] *с. род.* 482; лѣп'шїи *мн. наз.* 37 зв., лѣп'шїи 275, лѣп'шїий 273

лѣп'ше див. лѣпше

лѣто ¹ *ім. од. с. наз.* 279 зв.; лѣта *род.* 2, 120, 398 зв., 399, 425 зв., 480, 481; лѣтоу *дав.* 9, 444; лѣто *зн.* 217 зв. (2),

223 зв., 280, 259, 459, 481 зв.; лѣ(т) *мн. род.* 146, 279, 290 зв., 335 зв., 348, 358 зв., лѣть 25, 46 зв., 144 зв., 161 зв., 215 зв. (2), 216, 249 (2), 251, 274 зв., 280, 281, 359 зв. (2), 383 зв., 386 зв.; лѣта *зн.* 224 зв., 309, 387; в лѣте(х) *місц.* 206, в' лѣтехъ 251, по лѣте(х) 17 зв., по лѣтѣ(х) 17 зв., 20 зв., 125 зв., 128 зв., 203 зв., 338, 340 зв., по... лѣтѣхъ 17 зв., 202, в'... лѣтѣхъ 220 зв., в'... лѣтѣхъ 211 зв.

лѣто ² *ім. од. с. наз.* 103 зв., 182, 316

лѣторосли *ім. мн. ж. наз.* 182, 415, лѣторос'ли 103; лѣторосли *зн.* 141 зв.; лѣторослами *ор.* 414 зв.

лѣторос'ли див. лѣторосли

лѣ числ. 7, 10 зв., 11 зв., 13 зв., 14, 14 зв., 51 зв., 71 зв., 81, 125, 160, 177, 202 (2), 250 зв., 267 зв., 393 зв., 445 зв., 450, 469 зв., 474, 478, 479

л҄у: на л҄у див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(г): на л҄у(г) див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(г)р': на л҄у(г)р' див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
(л)у҄р: на (л)у҄р див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄ур': на л҄ур' див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄ур(г): на л҄ур(г) див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄ур'(г): на л҄ур'(г) див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄ур(г)їи: на л҄ур(г)їи див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
(л)у҄ргїи: на (л)у҄ргїи див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(гр): на л҄у(гр) див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(г)р': на л҄у(г)р' див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(г)р(г): на л҄у(г)р(г) див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(г)ргїи(и): на л҄у(г)ргїи(и) див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(г)р(г)ии: на л҄у(г)р(г)ии див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи
л҄у(г)р'гї: на л҄у(г)р'гї див. ли(т)р'гїи: на ли(т)р'гїи

лв(т)рґи: на лв(т)рґи див. ли(т)рґи: на
ли(т)рґи
лв(т)рґи: на лв(т)рґи див. ли(т)рґи:
на ли(т)рґи
лв(т)ри: на лв(т)ри див. ли(т)рґи: на
ли(т)рґи

лв(т)рь: на лв(т)рь див. ли(т)рґи: на
ли(т)рґи
лв(т)рыґи: на лв(т)рыґи див. ли(т)рґи:
на ли(т)рґи

М

м̄ числ. 5, 6 (2), 10, 14, 52 зв., 82 зв., 85,
124 зв., 125, 161, 178, 195 зв., 200, 221,
221 зв. (2), 253, 269, 398 зв., 462, 463 зв.,
464, 465, 474, 478

м̄а числ. 6, 9, 11 зв., 13 зв., 14, 53 зв., 84,
124 зв., 125, 162 зв., 178 зв., 200, 200 зв.,
221, 253 зв., 399 зв., 456, 474 зв.

мааѿов прикм. од. ч. наз. 220 зв.

маг'далини див. магдаљна

магдаљни див. магдаљна

маг(д)алыни див. магдаљна

маг'далыни див. магдаљна

магдаљн'скы(х) прикм. мн. род. 72

магдаљна ім. антроп. од. ж. наз. 121,
маг'далына 120 зв., 122 магдаљни
195, 196, 437, 476 зв., 477 зв., маг(д)а-
лыни 435, маг'далини 432 зв., маг'да-
лыни 196, 245 зв., 330 зв.; магдаљни
род. 470 зв., магдаљни дав. 197

маг'далына див. магдаљна

маетности ім. од. ж. род. 84 зв; мает-
ность зн. 179, мает'ность 251, 313;
маетности мн. зн. 182 зв., мает'ности
286 зв.

мазовецкомь: при мазовецкомь прикм. од.
ч. місц. 481 зв.

маа ім. од. ч. наз. 465 зв., 466; маа род.
432 зв.

маиановь прикм. од. ч. наз. 221

маккаве(и) ім. антроп. од. ж. род. 471

максима ім. антроп. од. ч. род. 461

мал' див. малыи

малахія ім. антроп. од. ч. род. 458 зв.

малелеилевь прикм. од. ч. наз. 221 зв.

мал'жон'кы ім. од. ж. род. 164 зв.

мало присл. 40, 48, 71 зв., 87, 94 зв., 112 зв.,
126, 130 зв., 139 зв., 147, 149 зв., 155 зв.,
156, 187, 200, 227, 245, 260 зв., 277 зв.,
281 зв., 286, 402, 412 зв., 419, 456, 464

маловѣре ім. од. ч. кл. 68; маловѣры мн.
наз. 38, 43 зв., 73, 275 зв.

маломож'ныи прикм. мн. зн. 284 зв.

маломоц'ныа прикм. мн. зн. 49

мал'хь ім. антроп. од. ч. наз. 425 зв.

малыи прикм. од. ч. наз. 150, мал' 303 зв.;

малого род. 195; малый зн. 404, малыи
375, 410; малы(м) ор. 106 зв., 305, ма-
лымь 419; в' мало(м) місц. 106 зв., по
мало(м) 115 зв., по маломь 190 зв.; в
малой ж. місц. 292, оу малои 292, по
мало(и) 322 зв.; малое с. зн. 78 зв.,
275 зв., 444 зв., 468; м̄лыи мн. наз. 167;
малы(х) род. 31 зв., 78, 79 зв., 80, 163 зв.,
295, 452, малыхь 52

мам' див. маю

мамон'та ім. антроп. од. ч. род. 444 зв.

мамоны ім. од. ж. род. 292; мамон' дав.
37 зв.

мамы ім. од. ж. род. 26 зв., 218 зв.

манасія ім. антроп. од. ч. наз. 22; манасію
зн. 22

манастыри: в манастыри ім. од. ч. місц. 3

ман'ноу ім. од. ж. зн. 367 зв., 369, 370

ма(р) див. марко

марины ім. антроп. од. ж. род. 470

марія ім. антроп. од. ж. наз. 22 зв., 296,
245 зв., 265, 393 зв., 395 зв., 400, 476 зв.,
мр̄ія 436, мр̄іа 65, 120 зв. (2), 121 (2),
122 (2), 195 (2), 196 (3), 207, 207 зв.,
208 (2), 208 зв., 209, 211 зв., 213, 265 зв.,

- 330 зв. (2), 396 зв., 399 зв., 432 зв. (2), 435, 437, 464, 469, 475 зв., 476 зв., 477 зв. (2); маріи *род.* 337; мріи 208, 396, 464, 470 зв., мріа 3, 464 зв., 471 зв.; марій *дав.* 395 зв., мріи 197, 215, мрії 398; марію *зн.* 213 зв., мрію 23 зв., 396 зв.; мрією *ор.* 212, мрієж 24 зв.; ω... мріи *місц.* 200; мріє *кл.* 207, 436 зв.
- маріамъ** *ім. антроп. од. ж. наз.* 445, мріа(м) 472, мріамъ 453 зв., 472 зв.; ма-рїамъ *зн.* 23
- марко** *ім. антроп. од. ч. наз.* 17 (2), 17 зв., 128 зв., мар'ко 124 зв., 125 зв. (3), 126, 126 зв., 127, 129 зв., 130 зв., 131 зв., 132 зв., 133 зв., 134 зв., 135 зв., 136 зв., 137 зв., 138 зв., 139 зв., 140 зв., 141 зв., 142 зв., 143 зв., 144 зв., 145 зв., 146 зв., 147 зв., 148 зв., 149 зв., 150 зв., 151 зв., 152 зв., 153 зв., 154 зв., 155 зв., 156 зв., 157 зв., 158 зв., 159 зв., 160 зв., 162 зв., 163 зв., 164 зв., 165 зв., 166 зв., 167 зв., 168 зв., 169 зв., 170 зв., 171 зв., 172 зв., 173 зв., 174 зв., 175 зв., 176 зв., 177 зв., 178 зв., 179 зв., 180 зв., 181 зв., 182 зв., 183 зв., 184 зв., 185 зв., 186 зв., 187 зв., 188 зв., 190 зв., 191 зв., 194 зв., 195 зв., 196 зв., 197 зв., марько 192 зв., 193 зв., ма(р) 13 (3), 13 зв. (4), 14 (2), 14 зв. (3), 335 зв., м(р̄) 4, 13 зв., 14 зв., 199 (3), 199 зв. (2), 200 зв., 201 зв., 221 (2), 335 зв.; марка *род.* 3, ма(р)ка 2 зв., 14, 125, мар'ка 123 зв., 125 зв., 127, 198 зв., 199, 465, 468 зв., 473 зв. (2), 474 (2), мар(к) 459, ма(р) 7 зв. (3), 8 (13), 8 зв. (13), 9 (2), 11 зв. (13), 12 (12), 12 зв. (5), 447, 451 зв., 456, 457, 465 (2), 466, 472 зв., 474 (3), 475, 475 зв., 476, 479 (2), м(р) 458 зв., 477 (2), 478 (2), 478 зв., 479 зв. (2); мар'комъ *ор.* 482; в' маркоу *місц.* 199 зв. (2), в ма(р)коу 14 (3), 14 зв., 15, 417 зв. (2), в' мар'коу 198 зв., в мар'коу 3, 14, 14 зв. (3), 15, 200, 221 (3), 335 зв., в ма(р) 13 (2), 13 зв. (5), 14 (2), 14 зв. (2), 15 (6), 199 (3), 199 зв., 201, 221 (2), 335 зв., в' ма(р) 199, 199 зв. (2), 200 (2), 200 зв., 221, 335 зв., 480 зв., 481 зв., в м(р) 199, 199 зв., 477
- мар'ко** *див. марко*
- мар'ноюю** *прикм. од. ж. зн.* 35
- мароть** *див. марь(т)*
- мар'тіана** *ім. антроп. од. ч. род.* 463
- марфа** *ім. антроп. од. ж. наз.* 396 зв., марѳа 395 зв., 397, 400, мар'ѳа 265, 265 зв., 395 зв. (2); марьѳы *род.* 260 зв.; марѳѣ *дав.* 398, мар'ѳѣ 395 зв.; мар'ѳоу *зн.* 338 зв., мар'ѳѳ 394; ω марѳѣ *місц.* 200; мар'ѳо *кл.* 265 зв. (2)
- мары** *ім. мн. наз.* 240 зв.
- мар'ѳа** *див. марфа*
- марѳа** *див. марфа*
- мар'ѳино** *прикм. од. с. наз.* 393 зв.
- марько** *див. марко*
- марь(т)** *ім. од. ч. наз.* 464, мароть 464
- масла** *ім. од. с. род.* 105, мас'ла 291 зв.; маслоу *дав.* 478 (2); масломъ *ор.* 465
- мас'ла** *див. масла*
- масть** *ім. од. ж. наз.* 400; масти *род.* 183, 243 зв., 400 (2), мас'ти 400 зв. (2); масть *зн.* 400 зв.; мастю *ор.* 393 зв., 400; мас-тїи *мн. род.* 196; масти *зн.* 329 зв.
- матєѳатїєвъ** *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.
- мати** *ім. од. ж. наз.* 22 зв., 195, 336, 346 зв., мті 59 зв. (4), 87 зв., 120 зв. 2, 138 зв. (4), 139, 149, 208 зв., 209, 215, 216, 216 зв., 217, 247 зв., 248 (2), 278, 338 зв., 339, 346, 346 зв., 347, 432 зв. (2), 448, 466, 475 зв., 476; мтіри *род.* 278, матєре 349, мтіре 51 зв., 167 зв., 205 зв., 240 зв., 286, 336, 338 зв., 432 зв., 446, 464 зв., 470, 470 зв., 471, мтіре 449 зв.; мтіри *дав.* 252, мтіри 66, 68 зв., 69, 149 (2), 153 (3), 215, 241, 432 зв.; матєрь *зн.* 68 зв., 82 зв., 84, мтірь 24 зв., 25, 25 зв. (2), 51 зв., 69, 146, 153, 165, 167 зв., 301, 368 зв., 429, 432 зв., 445 зв., 450, 469 зв., мтіре 85 зв.; матєрю *ор.* 339, мтірю 23 зв., 66, 245 зв., мтірїж 24 зв.; матєри *мн. зн.* 339
- матїзмѣ**: ω матїзмѣ *ім. од. ж. місц.* 432 зв., о матїзмѣ 119

матиз'мѣ: о матиз'мѣ див. матизмѣ: ѿ матизмѣ

ма(т)ка *им. од. ж. наз.* 55, 59 зв., мат'ка 136; ма(т)коу *зн.* 65, мат'коу 166

мат'ка див. ма(т)ка

матгановъ *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.

матгѣиєвъ *прикм. од. ч. наз.* 220, 221 зв.

матѣатовъ *прикм. од. ч. наз.* 221

ма(т)ѣан' *им. антроп. од. ч. наз.* 22 зв.; ма(т)ѣана *зн.* 22 зв.

матѣи *им. антроп. од. ч. наз.* 338,

ма(т)ѣи 17, 2, 18, 20 зв., 21 зв., 22 зв., 23 зв., 24 зв., 25 зв., 26 зв., 27 зв., 28 зв., 29 зв., 30 зв., 31 зв., 32 зв., 33 зв., 34 зв., 35 зв., 36 зв., 37 зв., 38 зв., 39 зв., 40 зв., 41 зв., 42 зв., 43 зв., 44 зв., 45 зв., 46 зв., 47 зв., 48 зв. (2), 49 зв., 50 зв., 51 зв., 52 зв., 53 зв., 54 зв., 55 зв., 56 зв., 57 зв., 58 зв., 59 зв., 60 зв., 61 зв., 62 зв., 63 зв., 64 зв., 65 зв., 66 зв., 67 зв., 68 зв., 69 зв., 70 зв., 71 зв., 72 зв., 73 зв., 74 зв., 75 зв., 76 зв., 77 зв., 78 зв., 79 зв., 80 зв., 81 зв., 82 зв., 83 зв., 84 зв., 85 зв., 86 зв., 87 зв., 88 зв., 89 зв., 90 зв., 91 зв., 92 зв., 93 зв., 94 зв., 95 зв., 96 зв., 97 зв., 98 зв., 99 зв., 100 зв., 102 зв., 103 зв., 104 зв., 105 зв., 106 зв., 107 зв., 108 зв., 109 зв., 110 зв., 111 зв., 112 зв., 113 зв., 114 зв., 115 зв., 116 зв., 117 зв., 118 зв., 119 зв., 120 зв., 121 зв., 122 зв., 123 зв., 126, ма(т)ѣ(и) 126, м(ѣ) 123 зв., 199 (2), 199 зв., 200 (2), 201 зв.; ма(т)ѣя *род.* 2, 13, матѣа 15 зв., ма(т)ѣа 3, 127, 408, 462, матѣа 476 зв., ма(т)ѣи 2 зв., ма(ѣ)а 453, 460, ма(ѣ)а 453, ма(т) 12 зв., 447 зв., 448 (2), 455, 455 зв., 456 зв. (2), 457 (2), 458 зв., 460 зв., 474, ма(ѣ) 5 зв. (9), 6 (15), 6 зв. (18), 7 (3), 7 зв. (8), 8 (4), 8 зв. (5), 9 (2), 12 зв. (2), 444 зв. (2), 445 зв. (2), 446, 446 зв., 448 зв., 449 зв. (2), 450, 450 зв., 451, 451 зв., 452, 452 зв., 453 зв., 454 (2), 454 зв. (2), 455, 458 зв., 459, 459 зв. (2), 460 зв., 461 (2), 462 (2), 463 (3), 463 зв., 464, 465 зв., 467 (2), 467 зв., 468, 468 зв., 469, 469 зв., 470 (2), 471 (2), 471 зв. (2), 472 зв., 473, 475

(2), 475 зв., 476, 476 зв. (2), 477, 478 зв. (2), 479, 479 зв. (2), 480, 481 зв., м(ѣ) 450 зв., 457, 465, 470, 472 зв., 473 зв. (2), 474 зв. (3), 475, 476 зв., 478 (5), 478 зв. (6), 479 (6), 479 зв. (2); ма(т)ѣа *зн.* 137 зв., матѣа 234, ма(т)ѣа 45 зв.; ма(т)ѣеѣ *ор.* 443, 482, ма(т)ѣеѣ(м) 20 зв., 123 зв.; по... ма(т)ѣеѣви *мисц.* 126, в матѣи 198 зв., в ма(т)ѣи 2 зв., 221 (3), в' ма(т)ѣи 200 (2), в' маѣи 124 зв., о ма(т)ѣи 13 зв., в ма(т) 330, в' ма(т) 124 (3), 329 зв., в маѣ 321 зв., в ма(ѣ) 123 зв., 124, 124 зв., 199 (6), 199 зв. (3), 200 зв., 201, 221 (3), 335 зв. (2), 469 зв., 473 зв., 477, 478 зв., в' ма(ѣ) 6 (2), 123 зв. (2), 124 (10), 124 зв. (11), 125 (10), 199 (2), 199 зв. (4), 200, 200 зв. (2), 221, 335 зв. (3), в(в) [!] ма(ѣ) 123 зв., в м(ѣ) 199 (2), 199 зв., в' м(ѣ) 125, 199

ма(т)ѣи див. матѣи

ма(т)ѣ(и) див. матѣи

ма(т)ѣеѣва *прикм. од. ж. наз.* 3; ма(т)ѣеѣвъѣмь *мн. дав.* 2 зв.

маю *дисл. недок. теп. од. 1 ос.* 84, 149, 240, 244, 257 зв., 263 зв., 266 зв., 274 (2), 282 зв., 291, 294 зв., 300, 300 зв., 303 зв., 334, 354 зв. (2), 359 зв., 362 зв., 382 зв. (2), 390 зв. (2), 391 (2), 403, 418 зв., 430, 430 зв., 431, мам' 425 зв., имаю 278, 356, 379 зв., има(м) 42, 87 зв., 143, имамъ 111 зв.; маѣ(ш) 2 ос. 371, 477, маѣшь 107, 241 зв., 301, 307 зв., 354, 354 зв., 382, 383, 407, 481 зв., маѣши 430 зв., машь 383 зв., 394 зв., имаѣшь 166 зв., 274 зв., 373 зв., имаѣши 382 зв.; маѣ 3 ос. 352, маѣ 138, ма 30, маѣ(т) 30, 43, 45, 76 зв., 78 зв., 93 зв., 114, 134, 135 зв., 138, 138 зв., 139 зв., 141 (3), 260, 273, 282 зв., 313 зв., 316, 320 зв. (2), 350, 355 зв., 357 зв., 361 зв., 369, 375 (2), 375 зв. (2), 387, 391, 405 зв., 413 (2), 414, 419, 419 зв., 444, 451 зв., 460, 464 зв., 465 зв., 471, 477 зв., маѣть 107, 121 зв., 146 зв., 158, 179 зв., 230, 246, 247, 247 зв. (2), 258,

299, 305 зв., 306 (2), 315 зв., 334, 364 зв., 369 зв., 381, 415 зв., 430 зв., 443 зв., 462 зв., 464, 467, 469, маєть 32, имає(т) 53 зв., 60 зв. (4), 61 зв., 64 (2), 74 зв., 107 зв., 126 зв., 138 зв., 141, 153 зв., 287, 305 зв., 362, 375 зв., 444, 448 зв., 451 зв., 455, 458, 462 зв., 464, 464 зв., 465 зв., 467, 469, 471, имаєть 53 зв., 64, 75, 160 зв., 161, 219, 243, 352 зв., 448 зв., 455, 458, имаєть 219 (2); маємо *мн.* 1 *ос.* 225, 254 зв., 364 зв., 367, 398 зв., 430, 431, 439 зв., имаємь 157, имамаы 66 зв., 381 зв.; маєте 2 *ос.* 100 зв., 157, 334, 363, 363 зв., 379 зв., 401, 404 (2), 420, 439, 449, имаєте 35, 50 зв., 71 зв., 110, 121 зв., 142 зв., 150, 155 зв., 157, 173, 184 (2); маюць 3 *ос.* 35, 58, 97, 159, 247, 256, 259 зв., 289, 313 зв., 346 зв., 423 зв., маюць 355 зв., маю(т) 48, 75, 140, 150 (2), 284 зв., 294 зв., 316 зв., 361 зв., 418 зв., 473 зв., 480, имаюць 46, 102, 155 зв., имаю(т) 43, 71 зв., 135, 470; боудемо мати *майб. мн.* 1 *ос.* 93; боудете мати 2 *ос.* 34 зв., боудоу(т) мати 3 *ос.* 315; маль *мин. од.* ч. 1 *ос.* 84; ма(л) 3 *ос.* 55 зв., 303, 338 зв., 368 зв., маль 2 зв., 81, 131, 142 зв., 149 зв., 249, 279 зв., 283, 288 зв., 291, 364 зв., имал 473, има(л) 56, ималь 81 (2), 84 зв., 91 зв., 117 зв., 425 зв.; мала *ж.* 3 *ос.* 183 зв., 265; имало *с.* 3 *ос.* 246; мали *мн.* 3 *ос.* 44, 65 зв., 93 зв., имали 60 (2), 60 зв.; ималь еси былъ *дмин. од.* ч. 2 *ос.* 107; май *наказ. од.* 2 *ос.* 80; бысте мали *ум. мн.* 2 *ос.* 273 зв. (2); бы имали 3 *ос.* 56; имащемоу *дієприкм. акт. теп. од.* ч. *дав.* 107; имащи(м) *ор.* 479; о имащомь *місц.* 124, о имащи(м) 13 зв., ѿ имащи(м) 198 зв., 199, 200, ѿ имащимь 200; имащи *ж. наз.* 359; маючи(м) *мн.* ч. *дав.* 301 зв., имащимь 166 зв.; имоуца *ж. зн.* 17; маючи *дієприсл. теп.* 79, 79 зв., 94 зв., 95 зв., 126, 157 (2), 163 зв., 164, 270, 287 зв., 288, 295 зв., 311 (2), 311 зв., 337 зв., маючі 95 зв., имаючи

22 зв., 71, 164; имавши *дієприсл. мин.* 15 зв.

маѳоусалевь *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.

мѡ *числ.* 5, 6, 9 зв., 11 зв., 13 зв., 14, 15, 54, 85 зв., 125, 163 зв., 200, 221, 254, 270, 402, 446 зв.

мѡ *числ.* 5, 6, 9 зв., 11 зв., 14 зв., 15 (2), 54 зв., 87 зв., 125, 164 зв., 182 зв., 200, 255, 271, 404, 444 зв., 448, 455, 460 зв. (2), 463, 466, 467 зв., 469 зв., 471, 478 зв.

мѡд *числ.* 9 зв., 11 зв., 14, 14 зв., 15, 55, 110 зв., 124 зв. (3), 125, 165 зв., 183 зв., 199, 200, 200 зв., 255 зв., 272 зв., 335 зв., 406, 461, 474 зв.

мѡе *числ.* 6 зв., 11 зв., 14 зв., 15, 55 зв., 124 зв., 125, 166, 184 зв., 200, 201, 221, 256, 274, 335 зв., 407 зв., 471 зв.

мѡ(д) *ім. од. ч. наз.* 26; медоу *род.* 334; мѡ(д) *зн.* 129 зв.

медведька *ім. од. ч. зн.* 267

межи *прийм.* 57 зв., 62, 78 зв., 80 (2), 88 (2), 93, 100, 114, 120 зв., 121 зв., 131 зв., 139 зв., 145, 154 зв., 157 (2), 157 зв., 160, 162 зв., 164 зв., 167, 169 (2), 177, 183, 194, 195, 196, 206 зв., 211 зв., 213, 216 зв. (4), 218 зв., 224, 224 зв., 225 зв., 240, 241, 246, 247, 258 зв., 265, 271 зв., 272, 286, 294 зв., 308, 315 зв., 319 (2), 319 зв. (2), 322 зв., 324, 325 зв. (2), 331, 331 зв. (2), 333 (2), 342, 351 зв., 356, 368 зв., 369 зв., 372 зв., 375, 375 зв., 377 зв., 385 зв., 391, 399, 402 (2), 410 зв., 417, 419, 419 зв., 429, 432, 442

мелеайєвь *прикм. од. ч. наз.* 221

мел'хисєвь *прикм. од. ч. наз.* 221

мельхиинь *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.

мен'ше *присл.* 245

мен'шити(с) *дієсл. недок. інф.* 352

мен'шии *прикм. од. ч. наз.* 163, 288 зв., мен'шии 53, мен'шии 242 зв.; мен'ша *ж. наз.* 24; мен'шее *с. наз.* 63, менши [!] 141 зв.; мен'ши(х) *мн. род.* 377 зв.; в' мен'ши(х) *місц.* 18 зв.

мен'шии *див. мен'шии*

мен'шии *див. мен'шии*

меркоуріа *ім. антроп. од. ч. род.* 454

мер'твѣй *прикм. од. ч. наз.* 397 зв., мрт-выи 162, мрт'выи 241; мер'т'вого *зн.* 241, мрѣ'т'вого 240 зв., мртво(г)[о] 252 зв.; мртви *мн. наз.* 122, мртвиі 361 зв., мртвыи 52 зв., мрт'вѣй 242; мртвы(х) *род.* 52 зв., 65 зв., 76, 77 зв., 96, 99 зв., 121 зв. (2), 122 зв., 148 (2), 177, 253 зв., 333 зв., 334 зв., 348, 358 зв., 436, 438 зв., 477 зв. (2), мртвыхъ 95 зв., 158, 160 (2), 162 зв., 168, 176, 176 зв., 196, 202, 295, 312, 400, 401, 471 зв., 482, мрт'вы(х) 242, мрѣтвы(х) 95 зв., 440 зв., мрѣт-вы(х) 395 зв., мрѣтвыхъ 255 зв., 330, 330 зв., 402, мрѣт'выхъ 44 зв., мрѣт-вы(м)ъ *дав.* 361 зв., ме(р) 368; мрт-вы(х) *зн.* 43 зв., 482, мрѣтвы(х) 96, мрт'выи 361, мртвыа 49; мртвыми *ор.* 330 зв.

месѣа *им. од. ч. наз.* 355 зв.; месѣоу *зн.* 345

место *див.* мѣсце

меча *им. од. ч. род.* 315 зв.; мечъ *зн.* 48 зв., 51 зв., 113 зв. (3); мече(м) *ор.* 109, мечемъ 114, 322; мечѣ *мн. ор.* 113

мечеть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 161 зв., 178 зв.; мечемо *мн. 1 ос.* 392 зв.; мечете 2 ос. 392; мечоу(т) 3 ос. 130 зв.; метали *мин. мн. 3 ос.* 89 зв., 119 (2), 179, 327 зв., 432 зв.; мечоучи *дієприсл. теп.* 193 зв.

меш'кает *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 412 зв.; боуде меш'кати *майб. од. 3 ос.* 415, мешкати боудеть 412 зв.; меш'каль *мин. од. 3 ос.* 206 зв., 249, 250 зв., 412; бы мешкаль *ум. од. ч. 3 ос.* 344 зв.; бы есте... меш'кали *мн. 2 ос.* 415; мешкаючому *дієприкм. акт. теп. од. ч. дав.* 482 зв.; меш'каючіи *мн. наз.* 90, меш'каючий 337 зв.; мешкаючи *дієприсл. теп.* 413 зв.

мешкана *им. од. с. зн.* 342, меш'кана 142 зв., 413 зв.; меш'кана *мн. зн.* 411

меш'кана *див.* мешкана

мешчане *им. мн. ч. наз.* 304 зв.

меѳедіа *им. антроп. од. род.* 467 зв.

мѣ *числ.* 6 зв., 10 зв., 11 зв., 14 зв., 15 (2), 56, 90, 125, 166 зв., 185, 200, 257, 274, 410, 457, 474 зв., 481 зв.

мѣ *числ.* 5, 9 зв., 14 зв., 15, 57 зв., 90 зв., 124 зв., 125, 167 зв., 200, 258, 279, 411, 474

мзда *им. од. ж. наз.* 455, мз'да 455 зв., 460 зв., мѣзда 446, 452 зв., мѣзда 448, 452 зв., мѣз(д)а 454, 469, мѣз'да 30 зв., 450, 460 зв.; мз(д)ы *род.* 52, мѣз'ды 35, 49, 450, 463, мѣз'ды 163 зв.; м'здоу *зн.* 35 зв., 52, мѣз(д)оу 52, мѣз'доу 34 зв., 35, 36 зв.

мз'да *див.* мзда

мї *числ.* 5, 6 зв., 8 зв., 10, 11 зв., 14 зв., 15, 58 зв., 91 зв., 124 зв., 125, 169, 200, 201 зв., 221, 258, 280 зв., 335 зв., 412, 466 зв., 467 зв., 472

миасинехъ *въ миасинехъ им. топ. мн. місц.* 444

[миловали... са]: са... миловали *дієсл. недок. мин. мн.* 414 зв.

милована *им. од. с. род.* 415 зв.

миловати *дієсл. недок. інф.* 177 зв. (2); милоую *теп. од. 1 ос.* 414, 441 (2), милѣю 441, милоую 440 зв.; милоуеш' 2 ос. 440 зв., 441 (2), милоуешъ 440 зв.; милоуе(т) 3 ос. 361, милѣе(т) 403, милоуеть 202 зв., 403, 413 зв.; милоуете *мн. 2 ос.* 412; миловати боуде(т) *майб. од. 3 ос.* 413 зв.; милова(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 406, миловал' 338, миловаль 172, 397, 409, 432 зв., 435, 439 зв., 441 зв.; миловали *мн. 2 ос.* 415 зв., 416 зв., миловали 3 ос. 405; милоуите *наказ. мн. 2 ос.* 236 зв.

милосер'дъ *прикм. од. ч. наз.* 236 зв.; мл(с)рдныи *мн. наз.* 30 зв., мл(с)рд'ни 236 зв.; о милосрѣд'ныхъ *місц.* 104 зв.

милосрѣдоуя *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 71 зв., мл(с)рдоуа [!] 155 зв., милосрѣдова *аор. од. 3 ос.* 48, 66 зв.

милость *им. од. ж. наз.* 342 зв., 424, мл(с)тъ 207, 216; мл(с)ти *род.* 46, 55 зв., 211, 363 зв., 481 зв.; милость *зн.* 149 зв., 342 зв. 2, мл(с)тъ 209, 236, 270 зв.,

- 400 зв.; в' милости місц. 217, 415 зв., по милости 482 зв.
- мильыи** *прикм. од. ч. наз.* 481 зв., 482; *милого зн.* 309 зв.
- мимо**¹ *присл.* 112 зв., 113, 134 (2), 187, 264 зв., 302 зв., 316 зв. (2), 384 (2)
- мимо**² *прійм.* 88 зв., 193, 193 зв., *ми(мо)* 321
- ми(мо)** *див.* **мимо**²
- мимоидоучого дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. род.** 482
- мимоходацїи дієприкм. недок. акт. теп. мн. наз.** 119 зв.
- минодоры ім. антроп. од. ж. род.** 445 зв.
- миноути дієсл. док. інф.** 44, *мин(в)ти* 151; *миноуль мин. од. ч. 3 ос.* 150; *е(ст) миноула ж. 3 ос.* 66 зв.; *миноу(в)ши дієприсл. акт. мин.* 196, *миноув'ши* 196, 477
- мин(в)ти див.** **миноути**
- мины ім. антроп. од. ч. род.** 452
- ми(р) ім. од. ч. наз.** 49 зв., *мирь* 49 зв., 213, 261, 307, 341 зв., 342, 413 зв., 414, 416 зв. (3); *мира род.* 261, 278, 343 зв., 416 зв. (3), *мирови дав.* 378, 384 зв., 413, 467, *мироу* 63, 449 зв., 460 зв., 462, 465 зв., 470, 472 зв., *мирѣ* 31; *ми(р) зн.* 49 зв., 458 зв., *мирь* 51 зв., 164 зв., 261, 333 зв., 341 зв., 351, 413 зв., 445 зв., 477 зв., *мира* 418 зв.; *миромь ор.* 145 зв., 215, 252, 447, 464 зв., 469 зв., *миро(мь)* 245; *въ ... мирѣ місц.* 110, *в мироу* 287, *оу мироу* 341 зв.
- мир'ликійскаго прикм. од. ч. род.** 455 зв.
- мир'наа прикм. од. ж. наз.** 339
- мир'не присл.** 339
- миро ім. од. с. наз.** 109 зв., 400; *мира род.* 109 зв., 183 зв.; *миро зн.* 109, 110, 329 зв.; *миромь ор.* 125, 199, 243 зв., 245, 335 зв., 393 зв., 399 зв., *миро(м)* 15
- мироносиць ім. мн. ж. род.** 4
- мироточьца ім. од. ч. род.** 463
- мир'ры ім. од. ж. род.** 434; *мир'роу зн.* 24 зв.
- мирь див.** **ми(р)**
- мистрѣ ім. од. ч. наз.** 78, *мис'трѣ* 134
- мис'трѣ див.** **мистрѣ**
- мисы ім. од. ж. род.** 99, 185 зв., 270 зв.; *на мисѣ місц.* 66 (2), 149 (2); *мисы мн. зн.* 99
- митродоры ім. антроп. од. ж. род.** 445 зв.
- митрополитового прикм. од. ч. зн.** 322
- михаило ім. антроп. од. ч. наз.** 482; *михайла род.* 123 зв., 335, 445, 452, *михаила* 198 зв., 442 зв.
- младенець ім. од. ч. наз.** 188 зв., 208, 214, 364 зв., *м'ладенець* 258; *младеньца зн.* 213, *м'ладен'ца* 188 зв.; *м'лоден'че кл.* 241; *младенець мн. род.* 90 зв., 457 зв., 474; *младен'це(м) дав.* 263, *младеньце(м)* 54 зв., *мла(д)нце(м)* 26; *младен'гѣ зн.* 23 зв.
- м'ладенець див.** **младенець**
- младен'чики ім. мн. ч. зн.** 298 зв.
- мл'боу ім. од. ж. зн.** 451
- мл'итиса див.** **молитиса**
- мл(с)въ див.** **мл(с)тивъ**
- мл(с)рдїа ім. од. с. род.** 211; *мл(с)рдїо дав.* 482 зв.; *мл(с)рда зн.* 265, *мл(с)рдїе* 99, *мл(с)рдїе* 209, 209 зв., 210 зв.
- мл(с)рдоуа див.** **милоср'дїоуо**
- мл(с)тивъ прикм. од. ч. наз.** 74 зв., *мл(ст)въ* 300; *мл(с)твого род.* 452 зв.
- мл(с)тына ім. од. ж. наз.** 35; *милостынѣ род.* 164 зв., 302 зв., 385; *мл(с)тыноу зн.* 35 (2), 270 зв., 276; *мл(с)тынѣ мн. зн.* 35
- мл(с)ть див.** **милюсть**
- мл'тва ім. од. ж. наз.** 205; *молитвы род.* 321 зв., *мл'твы* 90, 178 зв., *мл'твѣ* [!] 172; *мл'твѣ дав.* 266; *мл'твоу зн.* 465; *молитвою ор.* 77 зв., *мл'твою* 159, 162; *въ мл'твѣ місц.* 298 зв., *оу молит'вѣ* 91, *на молит'вѣ* 233 зв., *по... мл'твѣ* 266, *ѡ молит'вѣ* 200; *мл'т'вами мн. ор.* 215 зв.; *в мл'твахъ місц.* 312 зв.
- мл'твныи прикм. од. ч. наз.** 308
- млоутомь ім. од. ч. ор.** 289
- мл'тнїа ім. од. ж. наз.** 262 зв., 297 зв., *мл'тнїи* 102 зв., 122
- мл'тнїи див.** **мл'тнїа**
- мльи прикм. мн. зн.** 71 зв., *м'льи* 71
- м'льи див.** **мльи**

МЛЫНЪНЫИ *прикм. од. ч. зн.* 163 зв.

МЛЫНЬСКИЙ *прикм. од. ч. зн.* 79

МЛЫНЪ: ВЪ МЛЫНЪ *им. од. ч. мисц.* 104

МНА(С) *див. мнаса*

МНАСА *им. од. ж. наз.* 305, **мна(с)** 305, **мнась** 305; **м'нась** *зн.* 305 зв.; **мна(с)** *мн. род.* 305, **мнась** 200 зв., 304 зв., 305, 305 зв. (2), **ω...** **мнась** *мисц.* 303

МНАСЬ *див. мнаса*

МНИТСА *диэсл. недок. теп. од. безос.* 465, **мни(т)са** 18 зв., 19, 451 зв.

МНИ(Т)СА *див. мнитса*

МНИХО(М) *им. мн. ч. дав.* 403

МНО(Г)КРО(Т) *присл.* 77

МНОГО *присл.* 35 зв., 37 зв., 39 зв., 43, 44, 46, 60 (2), 71 зв., 73 (2), 74 зв., 84 зв., 94 зв., 117 зв., 132 (2), 133, 134 зв., 136 зв., 137, 143, 144 (2), 144 зв., 146 (2), 147 зв., 149 зв., 150, 152, 152 зв., 153, 158, 160 зв., 166 зв., 172, 179, 189, 191 зв. (2), 195, 274 зв. (2), 277 зв. (3), 289 (2), 289 зв., 291 зв. (2), 297 зв., 323 зв., 325, 348, 359 зв., 379 зв., 392, 395, 398 зв., 405, 414, 419 зв., 440, 454 зв., **мно(г)[о]** 77 (2), 139, 357, 448, **м'ного** 109 зв., 114 зв., 148 зв., 161 зв., 162, 216 зв., 219 зв., 224 зв., 230 зв., 245, 245 зв., 249, 249 зв., 255 зв., 351 зв.

м'ного *див. много*

МНО(Г)[О] *див. много*

МНОГОГРЕШНЫИ *прикм. од. ч. наз.* 482; **многогреш'наго** *род.* 123 зв., 198 зв.

М'НОГОЦЕН'НАГО *прикм. од. ч. род.* 109 зв., **многоцен'ны** [!] 183 зв.

МНОГЫИ *прикм. од. ч. наз.* 113, 136 зв., 169, 178, 364, **многый** 401, **многы(и)** 155 зв., **м'ногыи** 155 зв., 257 зв., **м'ногый** 245 зв., **многь** 88 зв.; **многыи** *зн.* 149 зв., 160 зв., 299, 415, **многый** 415, 415 зв., **мно(г)** 66 зв., **многь** 66 зв.; по **м'ного(м)** *мисц.* 106; **многа** *ж. наз.* 30 зв., 48, 260 зв., 446, 450, 452 зв. (2), 455, 455 зв., 460 зв. (2), 269, **м'нога** 236 зв., **мно(г)** 454; **многы** *род.* 139, 450 зв.; **многую** *ор.* 316, **м'ногую** 103; **ω** **многои** *мисц.* 265 зв.; **многое** *с. наз.*

372 зв.; **многое** *зн.* 25; **в'мног(м)** *мисц.* 35 зв.; **многыи** *мн. наз.* 30, 54, 89 зв., 144 зв. (2), 149 зв., 263 зв., 281 зв., 286 (2), 370, 371, 374 зв., 375 зв., 380, 393, 399 зв., 411, 452 зв., 454, 461, **многый** 393 зв., 399 зв., 401, 431 зв., 468, **многы(и)** 71, **м'ногыи** 245, **многый** 313 зв., 398, **м'ногы(и)** 120 зв. (2), 224, **мнози** 56 зв., 82 зв., 134 зв., 171, **мноси** 167 зв., **мноси** 41 зв., 42 зв., 45 зв., 60, 61, 71, 85 зв., 87, 101, 101 зв. (2), 146 зв., 169 зв., 179 зв., 357, 457, 464, **м'носи** 162, 204, 228 зв., 240 зв., **мносий** 40 зв., 447, **мносий** 146 зв., 178 зв., 391, **м'носии** 205 зв.; **многы(х)** *род.* 101 зв., 144 зв., 273, 338, 465, **многыхь** 65, **м'ногыхь** 215, 226, **м'ногыхь** 249, **мносѣ(х)** 51; **многы(м)** *дав.* 196, 330 зв., 465 зв., **м'ногы(м)** 120 зв., 133, 252, **многымь** 435, 446, **м'ногымь** 435, 446, **м'ногымь** 215, 241 зв.; **многы(х)** *зн.* 101, 101 зв., 179 зв., 285, **многыхь** 88 зв., 126, 169, **м'ногы(х)** 205 зв., 241 зв., **многый** 418 зв., **многыи** 40 зв., 43, 65 зв., 146 зв., 186, 221 зв., 302, 438 зв., 465, **м'ногыи** 147 зв., 245, 309, **м'ногыи** 111 зв., **многья** 78 зв., **многья** 26 зв.; **многыми** *ор.* 106 зв., 141 зв., 277 зв., 325; **в...** **м'ногыхь** *мисц.* 215 зв., по **многыхь** 288 зв., по **многым'** 482 зв., **ω** **многы(х)** 272, 336, **ω** **многыхь** 265 зв., **ω...** **мносѣ(х)** 41 зв.

МНОГЫ(И) *див. многыи*

м'ногыи *див. многыи*

многый *див. многыи*

м'ногый *див. многыи*

многь *див. многыи*

МНОЖЕСТВО *им. од. с. наз.* 136 зв., 139, 307, 324, 327, **множес'тво** 364 зв., **м'ножество** 205, 213, 234, 359; **множества** *род.* 142 зв., 245 зв.; **множес'тво** *зн.* 118 зв., **м'ножество** 227 зв.; **множес'твомь** *ор.* 439 зв.

МНОЖЕС'ТВО *див. множество*

м'ножество *див. множество*

МНЮ *диэсл. недок. теп. од. 1 ос.* 447 зв.

МО ДИВ. МОИ

мова ім. од. ж. наз. 118, 356 зв.; мовы род. 166 зв.; мовоу зн. 146, 482, мовѣ 481 зв.; в' мовѣ місц. 175 зв.; мовы мн. наз. 331 зв.

МОВИ ДИВ. МОВИТИ

МОВИТИ дієсл. недок. інф. 26 зв., 58, 59 зв. (2), 111, 132, 167, 169 зв., 174, 179 зв., 180 зв., 190 зв., 192 зв., 206 зв., 223 зв., 241, 242, 269, 272 зв., 282, 309, 324, 372 зв., 379 зв., 391, 418 зв., 461, мовиті 273 зв., мови 185 зв.; мовлю теп. од. 1 ос. 32 зв., 81, 83, 173, 183, 218 зв., 230, 267, 272 зв., 273, 362 зв., 370 зв., 381, 382 (2), 412, 418, 422 зв., мов'лю 134, 146, 183, 235 зв., 241, 355 зв., 382, 406, 408, 420 зв., 441; мови(ш) 2 ос. 251 зв., 324 зв., мовишь 60 зв., 115 зв., 145, 190 зв., 265 зв., 271, 310 зв., 323, 355 зв., 380 зв., 392 зв., 404, 411 зв., 420 зв. (2), 428, 430; мовить 3 ос. 193 зв., 229 зв., 232, 272, 299, 312, 352, 353 зв., 368 зв., 373, 374, 376, 382, 409, мовит' 388, мови(т) 40 зв., 96, 115, 133 зв., 268 зв., 318, 352 зв., 379, 382, 419 зв., 432; мовимо мн. 1 ос. 350; мовите 2 ос. 69, 98 зв., 99 зв., 243 (2), 268, 278 зв. (2), 316, 324, 325 зв. (2), 331 зв., 388 зв., 392 зв., 407 зв.; мовать 3 ос. 90 зв., 160, 238, 333 зв., 370 зв., мова(т) 71 зв., 146 зв., 178, 202, 337 зв.; боудоу мовити майб. од. 1 ос. 414, 420; боудешь ... мовити 2 ос. 206; боуде мовити 3 ос. 386 зв., 418 зв., боуде(т) мовити 418 зв.; боудете мовити мн. 2 ос. 180 зв.; боудоу(т) мовити 3 ос. 327, бждж(т) мовиті 58, мовити боудоутъ 198; почноу(т) мовити 327; мови(л) мин. од. ч. 1 ос. 405 зв., мовиль 206, мовильємь 161, мовиль есми 418 (2), мовиль ес'ми 426 зв., ес'ми... мови(л) 381 зв., 405 зв., есми... мовиль 426 зв., ес'ми... мовиль 413 зв.; мови(л) 3 ос. 321 зв., 333, 348, 478, мовил' 65 зв., 93 зв., 143, 148, 274, 374, 405, мовиль 57, 76, 81 зв., 93 зв., 97 (2), 112 зв., 113, 123, 132 зв., 133,

138, 138 зв., 139, 140 зв., 141 (2), 141 зв. (2), 145 зв., 146 зв., 147, 147 зв., 152 зв., 153, 155, 159, 159 зв., 162 зв., 178, 178 зв. (2), 187, 187 зв. (2), 189, 194 зв., 218, 246, 247, 252, 255 зв., 257, 260 зв., 269, 270, 272, 274, 278 зв., 280 зв., 281, 283 зв., 298 зв., 317 зв., 328, 344 зв., 355 зв., 358, 360, 364 зв., 370, 371 зв., 376, 378, 379, 380 (2), 387 зв., 394 зв., 403 зв., 404 зв., 454 зв. (2), 460, 466, 468 зв., е(ст) мовиль 209, есть мовиль 210 зв., 217, есть... мовиль 158 зв., мовиль есть 210; мовила ж. 3 ос. 215 зв., 265 зв.; есте мовили мн. 2 ос. 272 зв. (2), мовили 3 ос. 48, 90 105 зв., 109 зв., 117, 119 зв., 120, 137 зв., 142 зв., 148, 159 зв., 162, 173, 183, 183 зв., 184 зв., 186 зв., 190, 192, 194 (2), 194 зв., 213 (2), 224, 225 зв., 230, 230 зв., 232, 233 зв., 248 зв., 256 зв. (3), 265 зв., 267 зв., 272 зв. (2), 298 зв., 302 зв., 308 зв., 313 зв., 323 зв., 327 зв., 333, 333 зв., 357, 360, 365 зв., 368 зв., 372 зв. (2), 374, 374 зв. (2), 375 зв. (2), 377, 379, 379 зв., 385 (3), 386 (2), 386 зв. (2), 391 (2), 391 зв., 393, 396 зв., 398 зв., 402, 403 зв., 419 (2), 429 зв., 431 зв., 432, мовили 196, мовилі 356, 372 зв.; мовте наказ. мн. 2 ос. 261 зв., 296, мов'те 35 зв., 180 зв., 218 зв., 261, 266; бы(х)... мовиль ум. од. ч. 1 ос. 373, 406, 417; бы ... мови(л) 3 ос. 68 зв., 153, бы... мовиль 395, 409; мовачїи дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 47, мовачїй 403 зв.; мовачимь ор. 119; мовачи(м) мн. дав. 243; мовачи дієприсл. теп. 30, 74 зв., 75 зв., 78 зв., 89 зв., 113, 119 зв., 123, 137, 167, 172, 189, 192, 218 зв., 226, 229 зв., 239 зв., 241 зв., 285, 287 зв., 342, 396, 399 зв., 401 зв., 429 зв., 482 (2), 482 зв. (2)

МОВИТІ ДИВ. МОВИТИ

МОВЛОВА(Л): есми... мовлова(л) дієсл. недок. мин. од. ч. 1 ос. 426 зв.

МОГОУ дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 47зв., 114, 114 зв., 266 зв., 285 зв., 291 зв.,

362; можеш¹ 2 ос. 41зв., можеш² 33 зв., 161 зв. (2), 228 зв., 237 зв., 354, 410 зв., 446; може 3 ос. 83 зв., 85, 119 зв., 138 (2), 159, 251 зв., 286 зв., 295, 345зв., 392, 349, 349зв., 414 зв., може(т) 26 зв., 31, 37, 37 зв., 40, 51, 57 зв., 113, 127, 138, 167, 194, 286 (2), 287, 292 зв., 301 зв., 349 (2), 349зв., 351 зв., 368 зв., 369 зв., 371, 372, 392 зв., 412 зв., може(т) 138, 153 зв., 275, 349, можеть 133 зв., 159 зв., 162, 218 зв., 229 зв., 237, 287, 361, 370 зв., 391 (2), мож 291; можемо *мн.* 1 ос. 35, 87 зв., 168 зв., 402, 411; можете 2 ос. 37 зв., 58, 72 зв., 87 зв., 168 зв., 184, 231, 275, 292 зв., 363 зв., 375 (2), 379 (2), 410, 415, 418 зв.; могоуть 3 ос. 247, могоу(т) 51, 83 зв., 135 (2), 141 зв., 271, 273, 312, 417; будешь мочи *майб.* од. 2 ос. 206, будешь могль 291; буде(т) мочи 3 ос. 155 зв., буде(т) мочи 138, будеть мочи 384 зв.; боудоу(т) мочи *мн.* 3 ос. 281 зв., боудоу(т) могли 314 зв.; могль... *еси мин.* од. ч. 2 ос. 187; могль 3 ос. 44, 97, 133, 142 зв., 143, 147, 154, 163, 206 зв., 263 зв., 300 зв., 303 зв., 304 зв., 321, 338 зв., могль есть 397; могла *ж.* 3 ос. 184, 238 зв., 251, 280 (2), могола 148 зв.; могло *с.* 3 ос. 183 зв., 341 зв.; моголі *мн.* 1 ос. 402 зв., есмо... могли 77, 161 зв.; есте могли 2 ос. 316 зв., есте моголі 112 зв.; могли 3 ос. 77, 102 зв., 161, 294 зв., 302, 310 зв., 311, 330, 377, 404 зв., 439 зв., моголі 133 (2), 137 зв., 141 зв., 247 зв., 257 зв., 258 зв., 389 зв., быхь... могль *ум.* од. ч. 1 ос. 206, 410 зв.; могль бы... *еси* 2 ос. 132 зв.; могль бы 3 ос. 286 зв., 388, бы могль 80, 181 зв., 286 зв., 386, 442 зв.; моголо... бы *с.* 3 ос. 187; бысте могли *мн.* 2 ос. 393; бы... моголі 3 ос. 153 зв., 229 зв., бы... моголі 393 зв.; могло бы было *мин.* *ум.* од. ч. 3 ос. 109 зв.; могожци(х) *дисприкм.* *акт.* *теп.* *мн.* *род.* 16 зв.

МОЖНО: *есть...* *можно прис.* *сл.* 301 зв., *есть* *мож'но* 161 зв., 167, *е(ст)*... *мож'но* 85, *мож'но* *есть* 112 зв., *можь* 216 зв.
 МОЖ'НО *див.* *можно: есть...* *можно*
 МОЖ'НОС'ТИ *див.* *можьности*
 МОЖ'НЫ *прикм.* *мн.* *наз.* 187
 МОЖЬ *див.* *можно: есть...* *можно*
 МОЖЬНОСТИ *ім.* *од.* *жс.* *род.* 247 зв., *мож'ности* 106
 МОИСЕИ *див.* *моисїи*
 МОЙ *займ.* *од.* *ч.* *наз.* 27 зв., 266 зв., 360 зв., 362, 383, 390 зв., 395 зв., 396 зв., 403 (2), 413 зв., 414 зв., 415, 438 (2), *мои* 42 (2), 56 зв. (2), 69 зв., 76, 81, 82, 90, 103 зв., 104 зв., 110 зв., 112 зв. (2), 120 (2), 130, 139, 160, 172, 194 зв., 208 зв., 220 зв., 240, 257, 264, 277, 286, 290, 291 зв., 308, 314, 319 зв., 358, 367 зв., 372 (2), 378 зв., 380, 392, 414, 482, *мо* 74; *моего род.* 40 зв., 59, 59 зв., 80, 86 (2), 88, 108, 111 зв., 174 зв., 208 зв., 217, 268 зв., 289, 334 зв., 347 зв., 363 зв., 368 зв., 371, 378 зв., 381, 390 зв., 391, 391 зв. (2), 392 (2), 393, 411, 412, 413, 415 зв., 416 (2), 419 (2), 482, 482 зв., *мое(г)[о]* 79 зв., 263, 294 зв., 413 зв., 444 зв.; *моемоу дав.* 42, 240, 274, 289, 291 зв., 312, 418 зв., 436 зв., 437 (2), 456 зв., 463 зв., *моемѣ* 96 зв., *моемо-емоу [!]* 178; *моего зн.* 25, 43 зв., 53, 56 зв., 92 зв., 114, 129, 161, 242 зв., 257 зв., 260, 309 зв., 379, 411 зв., 417 (2), 436, *мое(г)[о]* 382 зв., 411 зв., *мои* 42, 94, 239 зв., 294, 328 зв., 383 зв.; *мои(м) ор.* 77, 299, 454 зв., 461, *моимь* 51, 51 зв., 54 зв., 286, 286 зв., 287, 319 зв.; *въ ... мое(м) місц.* 92, 413, *в'...* *моемь* 208 зв. (2), 260, *ѡ...* *моемь* 420 зв.; *моа ж.* *наз.* 46 зв., 56 зв., 59 зв. (4), 70 зв., 111 зв., 112, 130, 138 зв. (4), 144 зв., 186, 187, 206, 248, 321, 369 зв., 373 (2), 383, 403, 413 зв., 415, *моа* 208 зв., 265 зв., 346 зв., 352, 370; *моєи род.* 166 зв., 244 зв., 286, 482 зв., *моєї* 301, 319, 382 зв., *моєї* 84 зв., 437 зв.; *моєї дав.* 122 зв., *моєї* 274 зв.; *мою зн.*

62 зв., 74, 88, 206 зв., 274, 287 зв., 368, 369 зв., 370, 390 зв. (2), 410 зв., 422 зв., 423 зв., 465, 470; в... моєй місц. 415 зв. (2), по... моєй 362, 482 зв., о... моєй 119, о... моєй 432 зв.; моє с. наз. 55 (2), 88, 111, 168 зв., 182 зв., 185 зв., 290 зв., 318 зв., 356, 362 зв., 369 зв., 378, 381, 419, 428 зв. (3), 444 зв., 448, 455, 460 зв., 461, 463, 466, 466 зв., 467 зв. (2), 468, 469 зв., 471; моего род. 50 (2), 85 зв., 101 зв., 145, 149, 180 зв., 304, 314 зв., 315, 400 зв., 414 зв., 417, 428 зв.; моемоу дав. 161 зв.; моє зн. 55, 78 зв., 80 зв., 101, 107, 110, 163, 163 зв., 179 зв., 184, 258 зв., 274 зв., 369 зв., 370, 412 (2), 413 зв. (2), 416, 420 (2), 420 зв., 445, 447 зв., 453 зв., 468; мо-имь ор. 197 зв., 314; вь... моємь місц. 319 зв., по... моє(м) 111 зв., о... моємь 163; мой мн. наз. 248, 266 зв., 316 зв., 391 зв., 415 зв. (2), 416, 422, 428, мои 87 зв., 94, 103 зв., 215, 306, 380 зв., 390 зв., 410, 415, 422, 428 зв., моа 452 зв., 458; мой(х) род. 289 зв., 361 зв., 381 зв., 413 зв., моихь 159, 256, 381 зв., 383, 391 зв., 392, 405 зв., 406 зв.; мо-имь дав. 206, 272 зв., 364, 393, 436 зв., мой зн. 238 зв., 244 зв. (3), 245, 248, 333 зв. (2), 385, 385 зв., 387 зв., 405 зв., 407, 412, 413 (2), 415 зв., 416 зв., 432 (2), 438, 440 зв., 441 (2), мои 40 зв., 41, 119, 274, 274 зв., 305 зв., 382, 390 зв., 406 зв., мо(и) 438, моа 24, 63; моими ор. 110 зв., 185, 290 зв., 318; в'... мо-и(х) місц. 319 зв., в... моихь 380 зв., вь... моихь 208 зв.

МОЛ'БИ ім. мн. ж. зн. 98

МОЛ'ВА ім. од. ж. наз. 109зв.

МОЛЕНІЄМЬ ім. од. с. ор. 481 зв.

МОЛИТИСА дієсл. недок. інф. 113, 150 зв., 233зв., 266, 298 зв., млітиса 35 зв., 256–256 зв., са... молити 35; мліши-са теп. од. 2 ос. 35 зв.; молит'са 3 ос. 232, 317, мліт'са 109, млт'са 421; мо-литеса мн. 2 ос. 48, 181, 235 зв., млі-теса 35 зв., са мліте 266; млат'са

3 ос. 231; бждете са мліти майб. мн. 2 ос. 36; молил'са мин. од. ч. 3 ос. 83 зв., 112 зв., 299 зв., 321, молильса 187, 187 зв., 229, 321, мліл'са 132, молальса 226 зв., са молиль 256 зв., са... молиль 255, 266; са мліи [!] мн. 3 ос. 402; мол'теса наказ. мн. 2 ос. 34, 102, 112 зв., 187, 321, млт'те(с) 321 зв., млт'еса 182 зв.; бы смо са... молили ум. мн. 1 ос. 170; молащоуца дієприкм. акт. теп. од. ч. дав. 220; млаще... (с) мн. ч. наз. 35 зв.; молащи(х)са зн. 313, молащих'са 205; молачиса дієприсл. теп. 112 зв., 173 (2)

[МОЛИТИ... СА]: са... молити див. моли-тиса

МОЛОДОЕ прикм. од. с. наз. 135 зв., 231 зв.; молоды(и) мн. наз. 103

МОЛОДОСТИ ім. од. ж. род. 84–84 зв., 166 зв., моло(до)сти 301

МОЛО(ДО)СТИ див. молодости

МОЛО(Д)ШІИ прикм. од. ч. наз. 288 зв., 319 зв.; моло(д)шимь ор. 441

МОЛОТИ: боудоу(т) молоти дієсл. недок. майб. мн. 3 ос. 298 зв.; мелюще дієприкм. акт.теп. мн. ж. зн. 104

МОЛ'ЧАТИ: боудеши мол'чати дієсл. недок. майб. од. 2 ос. 206; мол'чаль мин. од. ч. 3 ос. 169 зв., 189 зв., мол'ча(л) 302 зв., мльчаль 114 зв.; мол'чали мн. 3 ос. 88 зв., 257, мльчали 136 зв., 162 зв.; бы... мол'чали ум. мн. 3 ос. 307

МОЛЬ ім. од. ж. наз. 276

МОНАСТЫРА ім. од. ч. род. 442 зв.

МОНАХА ім. од. ч. зн. 482

МОРЕ ім. од. с. наз. 44, 142 зв., 451, 458 зв., 459; мора род. 28 зв., 43, 44, 60 (2), 67 зв., 78, 91, 130 зв., 139, 143 зв., 151, 365 зв., 366 зв., 438 зв. (2); морю дав. 142, мороу 41 зв., 71, 134, 136 зв., 154 зв., 199, 365 зв., морѣ 44; море зн. 29, 44 зв., 64, 98, 130 зв., 156 зв., 163 зв., 172 зв., 295, 295зв., 364, 439 зв.; мо-реть ор. 28 зв., 366; на мори місц. 365 зв., по морю 146 зв., при мори 29, в' мори 143 зв., на мори 43 зв., 139, по

мороу 65 зв., 67 зв. (2), 151 (2), 364, 366, при моры 139, 144 зв.
 морове *им. мн. ч. наз.* 101 зв., 314
 мор'ского *прикм. од. ч. род.* 315 зв.; морьскоую *ж. зн.* 79; о мор'стѣ(м) *с. місц.* 13 зв., 124, ѡ мор'стемь 335 зв.
 морьдыре *им. мн. ч. наз.* 97
 моци *им. од. ж. дав.* 310 зв.; мощь *зн.* 45, 91, 121 зв., 137, 147, 173 зв., 202 зв., 230, 252 зв., 262 зв., 273, 308 зв., 362, 391 (2), 421 зв; мощо *ор.* 91 зв. (2), 173 зв. (2), 174, моцоу 308 зв., 309; в'... моци *місц.* 170, ѡ... моци 258, 308
 моц'на *прикм. од. ж. наз.* 75 зв.
 мощьѣйшій *прикм. од. ч. наз.* 268
 мочена *им. од. с. наз.* 61 зв.
 мош'ны *им. од. ж. род.* 147, 253; мошноу *зн.* 320 зв.
 мощеи *им. мн. род.* 466, 471, 472; моще(м) *дав.* 461 зв., мощемь 461 зв., 468
 мовсеи *див. мовсѣи*
 мовсеѡвъ *прикм. од. ч. наз.* 373 зв.; мовсеѡвого *род.* 214; в'... мовсеѡвъ *місц.* 334; в' мовсеѡвъ *с. місц.* 358 зв.; мовсеѡвы *мн. наз.* 387 зв., мовсеѡвъ *зн.* 97; в'... мовсеѡвы(х) *місц.* 177
 мовси *див. мовсѣи*
 мовсѣи *им. антроп. од. ч. наз.* 312, мовсеи 373–373 зв., мовсеи 165 зв., 256 зв., 350, 363 зв., 367 зв., 373 зв., мойсеи 377, мовси 15 зв., 41 зв., 75 зв., 83 (2), 95 зв., 132 зв., 153, 165, 176, 228 зв., 311, 345; мовсея *род.* 332 зв.; мовсеови *дав.* 76, мовсеѡви 159 зв., 257, 364, 387 зв.; мойсеа *зн.* 294 зв., мовсеа 295, мовсеа 342зв.; мовсеѡмь *ор.* 159
 мѡ *див. марко*
 мѡіа *див. маріа*
 мѡіа(м) *див. маріамь*
 мѡіамь *див. маріамь*
 мѡіи(н) *прикм. од. ч. наз.* 146 зв.; маріина *род.* 336; мѡіина *зн.* 22 зв.; маринно *с. наз.* 393 зв.
 мѡія *див. маріа*
 мѡтв'ца *им. од. ч. зн.* 43 зв., мѡтв'ца 260
 мѡтвыи *див. мер'твыи*

мѡт'выи *див. мер'твыи*
 мѡтв'ца *див. мѡтв'ца*
 мръдоують *са: са мръдоують дієсл. не-док. теп. мн. 3 ос.* 151
 мръзено *присл.* 293
 мръзости *им. мн. ж. зн.* 101 зв., 180 зв.
 мрѣжа *им. од. ж. наз.* 227 зв.; мрѣжоу *зн.* 227, 227 зв.
 м(с)ць¹ *им. од. ч. наз.* 207 зв., 444, 448 зв., 451 зв., 455, 458, 462 зв., 464, 464 зв., 465 зв., 467, 469, 471; м(с)ца *род.* 3, 429 зв., 444 (2), 453 зв., 457 зв., 481 зв., мѣ(с) 470 зв., м(с)а 170; м(с)ць *зн.* 207; в' мѣсаци *місц.* 443 зв.; м(с)цевь *мн. род.* 206 зв., м(с)ціи 356 зв., 444, м(с)цы(и) 224 зв; м(с)цемь *дав.* 443 зв.; м(с)ци *зн.* 209
 м(с)ць² *див. мѣсаць*
 мѡи *див. мати*
 мѡрна *прикм. од. с. род.* 83 зв.
 моудре *присл.* 292, моудрѣ 178
 моудрость *им. од. ж. наз.* 243 зв.; моудрости *род.* 216, 336 зв; моудрости *дав.* 201зв., мждрости 16, 16 зв.; моудрость *зн.* 59, оу моудрости *місц.* 217, в' моудрости 206; моуд'рости *мн. зн.* 269 зв.
 моудрыи *прикм. од. ч. наз.* 104; мждромоу *дав.* 41; моуд'рымь *ор.* 277, моудрый *мн. наз.* 105, 336, моуд'рый 105 зв., мждри 16 зв., 50; моуд'ры(х) *род.* 105, моуд'рыхь 263; моуд'ры(м) *дав.* 105, моудрыи *зн.* 100
 моудрыцеве *им. мн. ч. наз.* 172, мждрыцеве 23 зв.; моудрыцевь *род.* 25 (2); моудрыце(м) *дав.* 24 зв.; моудрыцѣ *зн.* 24
 моудрѣ *див. моудре*
 моудрѣи *присл.* 443
 моудрѣишій *прикм. мн. наз.* 292
 мѡ(ж) *им. од. ч. наз.* 250 зв., моуж' 358, моужь 22 зв., 250, 250 зв., 257 зв., 303, 329, 332, 343 зв., 357 зв.; моужа *род.* 293, 354 зв. (2), моужеви *дав.* 164 зв., 207, мжжеви 41; моужа *зн.* 22 зв., 148 зв., 165, 165 зв., 207 зв., 354 зв.; моуже(м) *ор.* 354 зв., моужемь 215 зв.;

- ω... моужи *місц.* 335 зв.; моужѣ *мн. наз.* 256 зв., моужіє 58 зв., 68, мжжіє 15 зв., моужеве 229, 241 зв., 256 зв. (2), 269 зв., 323 зв., 330; моужевь *род.* 67, 150 зв., моужей 65 зв., 72, 254 зв., 286, 296 зв., 354 зв., 365; моужи *ор.* 269 зв.
- моуж' див. моуж(ж)
- моужескаго *прикм. од. ч. род.* 214; моужескыи *зн.* 82 зв.; моужескыа *жс. род.* 342
- моужъ див. моуж(ж)
- моуки *ім. од. жс. род.* 60, моукуы 63; в' моуцѣ *місц.* 281 зв.
- моукоу *ім. од. жс. зн.* 109, 294, 294 зв., мѣкоу 318 зв.; ω... моуцѣ *місц.* 252 зв., 298 зв.; мжками *мн. ор.* 16 зв., в' моукахъ 294
- мѣкоу див. моукоу
- моукуы див. моуки
- моутень *прикм. од. ч. наз.* 482
- моучителе(м) *ім. од. ч. ор.* 82
- моучити *дієсл. недок. інф.* 44, 190; еси... моучиль *мин. од. ч. 2 ос.* 143, 249; моучимое *дієприкм. пас. теп. од. с. зн.* 294 зв.; моучимый *мн. наз.* 234зв.; моучень *мин. од. ч. наз.* 143 зв.
- [моучи(т) са]: са моучи(т) див. моучить... са: са... моучить
- [моучить... са]: са... моучить *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 70 зв., са моучи(т) 42
- моушоу *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 217, 285 зв., 384; моушишь *2 ос.* 190 зв.; моусить *3 ос.* 76 зв., 101, 180 (2), 330 зв., моуси(т) 74 зв., 255 зв., 297 зв., 320 зв. (2), 385 зв., моѣси(т) 352, мѣси(т) 404; моусимо *мн. 1 ос.* 226 зв.; моусите *2 ос.* 349 зв., моуса(т) *3 ос.* 79, 314, 334; моусѣль *мин. од. ч. 3 ос.* 353; моусѣли *мн. 3 ос.* 374; бы(х)... моусѣль *ум. од. ч. 1 ос.* 186 зв.
- ѣ-ца *ім. од. жс. род.* 473; ѣ-цѣ *зн.* 3; ω... ѣ-ци *місц.* 473
- м(ч)ни(к) див. мѣника
- мѣника *ім. од. ч. род.* 450 зв., м(ч)ника 447, 449 зв., 450, 454 зв., 458 зв., 461, 462 зв., 470, мѣнка 444 зв., 445, 446, 459 зв., м(ч)ника 472, м(ч)н'ка 445 зв., м(ч)ни(к) 454 зв.; м(ч)ни(к) *мн. род.* 451 зв., 452, мѣникъ 457 зв., 459 зв., 472, м(ч)никъ 449, 449 зв., м(ч)н'къ 449 зв., маченикъ [!] 471; м(ч)нико(м) *дав.* 50 зв., мѣникомъ 85, мѣнко(м) 49 зв., 314, 417 зв., 479, мѣко(м) 87
- м(ч)ника див. мѣника
- м(ч)ница *ім. од. жс. род.* 457 зв., мѣнца 448 зв., 470 зв.; м(ч)нцѣ *мн. род.* 445 зв.; моученица(м) *дав.* 478 зв.
- мѣничьски(м) *прикм. мн. дав.* 444; в... мѣнчъскы(х) *місц.* 443
- мѣнка див. мѣника
- м(ч)нка див. мѣника
- м(ч)н'ка див. мѣника
- м(ч)н'ны(х) *дієприкм. пас. мин. мн. род.* 464, 469
- мѣнца див. м(ч)ница
- мгъзда див. мзда
- мгъз(д)а див. мзда
- мгъзда див. мзда
- мы *займ. мн. наз.* 17, 36, 46, 77, 85, 123, 162, 167, 168 (2), 189, 218, 225, 266 зв. (2), 301 зв., 328, 332, 339 зв., 342 зв., 355, 368 зв., 371, 380 зв., 381 зв. (2), 382 зв., 386 зв., 387, 387 зв. (3), 388 зв., 395, 404, 422 зв., 423 зв., 430, 431, 439; на(с) *род.* 44, 143, нась 95 зв., 118, 295, 336 зв.; на(м) *дав.* 16, 17, 27, 36. 2, 44, 60 зв., 63, 74 зв., 85, 86 зв., 91 зв., 95, 101, 105, 105 зв., 115, 116 зв., 123, 126 зв., 131, 276 зв., 311, 317 зв., 342 зв., 355 зв., 369 зв., 377, 428, 443, 479 зв., намъ 70, 105 зв., 115 зв., 159 зв., 161 зв., 163 зв., 165, 168 (2), 173 зв., 176, 179 зв., 185, 190, 196, 204 зв., 210 зв., 211, 213, 216 зв., 239 зв., 256 зв., 259, 262 зв., 266 (2), 271, 282, 294 зв., 295 зв., 308 зв. (2), 310, 323 зв., 326, 328, 333 (2), 338 зв., 348, 354, 367 зв., 377, 398 зв., 391 зв., 409 зв., 411 зв. (2), 413, 419 (2); нась *зн.* 343, на(с) 36 (2), 43 зв., 44, 44 зв., 131, 143 зв., 171, 210 зв., 211 зв., нась 86, 210 зв., 225, 241 зв., 266, 266 зв. (2),

308 зв., 327 (2), 332, 388, 401 зв.; нами
ор. 23, 47 зв., 70 зв., 88 зв. (2), 146 зв.,
 161 зв., 163 (2), 163 зв., 241, 259, 294 зв.,
 296 зв., 304 зв., 333; в на(с) *місц.* 65,
 342, 423 зв., в' нас' 204, 333
МЫСЛИТИ *дієсл. недок. інф.* 229 зв., 245;
МЫСЛИШЬ *теп. од. 2 ос.* 74 зв., 158 зв.;
МЫСЛИТЕ *мн. 2 ос.* 45, 73, 157, 230,
МЫС'ЛИТЕ 133 зв.; **МЫСЛИЛА** *мин. од. ж.*
3 ос. 47, 145; **ЕСТЕ ... МЫСЛИЛИ** *мн. 2 ос.*
 314 зв.; **МЫСЛИЛИ** *3 ос.* 73, 91 зв., 133 зв.,
 156 зв., 173 зв., 210, 219 зв., 308 зв.,
МЫС'ЛИЛИ 133 зв.; **МЫСЛЬТЕ** *наказ. мн.*
2 ос. 50; **МЫСЛАЧИ** *дієприсл. теп.* 482 зв.,
МЫШ'ЛАЧИ 409
МЫСЛІЮ *ім. од. ж. ор.* 96 зв., 126 зв., 264;
МЫСЛИ *мн. наз.* 215; **МЫСЛИ** *зн.* 57, 68 зв.,
 209, 229 зв., 258 зв.
МЫТАРЕВА *прикм. од. ж. наз.* 12
МЫТАРЬ *ім. од. ч. наз.* 48 зв., 299 зв., 330
 (2); **МЫТАРА** *род.* 473; о... **МЫТАРИ** *місц.*
 13 зв., ω **МЫТАРИ** 200 зв., 303, о **МЫТАРЫ**
 123 зв., ω... **МЫТАРИ** 199, ω **МЫ(Т)**
 299 зв.; **МЫТАРЕ** *мн. наз.* 45 зв., 134 зв.,
 219, **МЫТАРЕВЕ** 92 (2); **МЫТАРЕ(М)** *дав.*
 53 зв.; **МЫТАРЫ** *ор.* 45 зв.
МЫТИ: **БОУДЕПИ...** **МЫТИ** *дієсл. недок. майб.*
од. 2 ос. 406 зв.
МЫТ'НИКА *ім. од. ч. зн.* 226 зв., 230 зв.;
МЫТНИЦИ *мн. наз.* 287, **МЫТ'НИЦИ** 242 зв.;
МЫТ'НИКОВЬ *род.* 230 зв.; **МЫТ'НИКОМЬ**
дав. 243 зв.; **МЫТНИКАМИ** *ор.* 303 зв.,
МЫТНИКЫ 134 зв., **МЫТ'НИКЫ** 230 зв.
МЫТ'НИЦИ: **НА МИТ'НИЦИ** *ім. од. ж. місц.*
 45 зв., 134, 230 зв.
МЫТО *ім. од. с. зн.* 75 зв.
МЫШЦА *ім. од. ж. наз.* 404 зв.; **МЫШ'ЦЕЮ**
ор. 209
МЫГ'НОВЕНІЯ: **ВО МЫГ'НОВЕНІЯ** *ім. од. с. місц.*
 222
МЪЗДА *див. мзда*
МЪВАЙТЕ *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 253
МЪДИ *ім. од. ж. род.* 147
МЪД'НИЦОУ *ім. од. ж. зн.* 406 зв.
МЪДАНИЦЬ *ім. мн. ж. род.* 152

МЪЙТЕСА *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.*
 182 зв.
МЪНИЛ'СА *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 202
МЪНАЮЩИ(М) *дієприкм. недок. акт. теп.*
мн. дав. 89; **МЪНАЮЧИ** *дієприсл. теп.*
 347 зв.
МЪРИТЕ *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 141,
 237; **БОУДЕТЕ МЪРИТИ** *майб. мн. 2 ос.*
 38 зв.
МЪРОУ *ім. од. ж. зн.* 100, 237, 352 зв.;
МЪРОЮ *ор.* 38 зв., 141, 237; ω... **МЪРЪ**
місц. 139; **МЪР'** *мн. род.* 291 зв., **МЪРЬ**
 292
МЪСТЕЧКА *ім. од. с. род.* 331, **МЪСТЕЧ'КА**
 265, 396
МЪСТЕЧ'КА *див. МЪСТЕЧКА*
МЪСТО ¹ *ім. од. с. наз.* 44 зв., 57, 90, 225,
МЪС'ТО 132; **МЪСТА** *род.* 44 зв., 49 зв.,
 68, 73 зв., 90 зв., 100 (2), 110 зв., 122 зв.,
 133, 184 зв., 185, 207, 208, 212 (3), 216,
 224 зв., 225, 229, 240 зв. (2), 249, 253,
 259, 259 зв., 260 зв., 261, 261 зв., 306,
 329, 345, 353, 353 зв., 356, 393 зв., 399,
 431 зв., **МЪС'ТА** 120 зв., 172 зв., 261 зв.,
 356, 357, 366 зв., 375 зв., 398 зв., 402 зв.;
МЪС'ТОУ *дав.* 147 зв.; **МЪСТО** *зн.* 94, 186 зв.,
 225 зв., 254, 307 зв., 318, **МЕС'ТО** 364; в
МЪСТЪ *місц.* 334 зв., в... **МЪСТЪ** 298 зв.,
 299, **ВЪ МЪСТЪ** 289, **В' МЪСТЪ** 191 зв.,
 243 зв., 250, **В' МЪС'ТЪ** 326, по... **МЪСТОУ**
 250 зв., **ВЪ...** **МЪСТО** [!] 228 зв., **МЪ(СТ)**
мн. род. 132, **МЪСТЪ** 30, 149 зв., 150,
 151 зв., 245 зв., 254; **МЪСТОМЬ** *дав.* 52,
 54, 226 зв.; **МЪСТА** *зн.* 157 зв.; **МЪСТЫ** *ор.*
 305 (2); по **МЪСТА(Х)** *місц.* 101 зв., по
МЪСТАХЪ 180, 281 зв., по **МЪСТОХЪ** 245 зв.,
 по **МЪС'ТО(Х)** 147, **ВЪ МЪСТЪ(Х)** 143 зв.,
 по **МЪСТЪ(Х)** 253 зв.
МЪС'ТО ² *див. МЪСЦЕ*
МЪС'ТО *див. МЪСТО*
МЪСЦЕ *ім. од. с. наз.* 150, 196 зв., 285 зв.,
 431 зв., **МЪС'ЦЕ** 33 зв., 285 зв., **МЪСТО**
 66 зв., 193, 333, 431, **МЕСТО** 119; **МЪСЬ-**
ЦА *род.* 381; **МЪСЦЕ** *зн.* 97 зв., 122, 223,
 283, 284, 294 зв., 321, 327 зв., 393, 411,
 424 зв., **МЪС'ЦЕ** 119, 132, 149 зв., 264 зв.,

303 зв., 411, 431, мѣсто 66, 149 зв., 193, 226 зв., 450, место 119; на мѣ(с)ці *місц.* 234, на... мѣсци 234, 234 зв., 254 зв., 284, 431, 455, на... мѣ(с)ци 450, на мѣс'ци 25 зв., 117 зв., 431, 452 зв., на... мѣс'ци 142, 178 зв., 266, 284 (2), 365, 396 зв., 435 зв., на мѣсцю 101 зв., на... мѣсцю 434, на м(с)цѣ 124 зв., на мѣстѣ 446, 448, 455 зв., 460 зв. (2), 469, на... мѣстѣ 162, 360, на... мѣс'тѣ 394; мѣ(ст) *мн. род.* 133, мѣсть 111 зв., 161 зв., 278 зв.; мѣсца *зн.* 283 зв., мѣс'ца 271, м(с)ца 14, м(с)ца 199 зв., мѣста 59, 268 зв., мѣ(с)цами *ор.* 314; на... мѣс-це(х) *місц.* 133, на мѣс'це(х) 140

мѣс'це див. **мѣсце**

мѣсцьскымъ *прикм. мн. дав.* 240 зв.; мѣс-т'цькыи *зн.* 285 зв.

мѣсць *ім. од. ч. наз.* 103, м(с)ць 181 зв.; м(с)ць *зн.* 77; в' мѣсци *місц.* 443 зв., на м(с)ци 315 зв.; м(с)цемъ *мн. дав.* 443 зв.

мѣсачникоу: на мѣсачникоу *ім. од. ч. місц.* 75 зв.; мѣсач'ники *мн. зн.* 30

мѣти *дієсл. недок. інф.* 68 зв., 247 зв., 304 зв., 339, 354, 362, 400 зв., 407, мѣті 107 зв., имѣти 65 зв., 148; боудешь мѣти *майб. од. 2 ос.* 305, боудеши мѣти 166 зв., боудеши имѣти 301, имѣти боудешь 84 зв.; мѣти боуде 3 *ос.* 85 зв., боуде(т) мѣти 266 зв., 305 зв., бо-деть [!] мѣти 202 зв., боуде(т) имѣти 286 зв., 378; боудемо... мѣти *мн. 1 ос.* 411 зв.; боудете мѣти 2 *ос.* 236, 295 зв., боудете мѣти 91, 369 зв., мѣти боудете 401, 421, боудете мѣті 410; мѣль *мин. од. ч. 1 ос.* 363 зв., 405 зв., есми мѣль 421 зв., ес'ми мѣль 305; мѣ(л) 3 *ос.* 321, мѣл' 350, мѣль 143 зв., 144, 164 зв., 166 зв., 191 зв., 210 зв., 219 зв., 225, 233, 251, 256 зв., 260 зв., 283, 307, 332 зв. (2), 350 зв., 364, 365 зв., 370 зв., 372, 400 зв., 404, 407 зв., 436, 442, мѣль 142 зв., имѣль 26, 135 зв., 136 (2), 172, имель 481 зв., 482; имѣла еси *ж.* 2 *ос.* 354 зв., мѣла 3 *ос.* 109 зв., 154,

171 зв., 313, имѣла 179; мѣло *с. 3 ос.* 139 (2), 295; есмо мѣли *мн. 1 ос.* 443; мѣли 2 *ос.* 386 зв., 421, 433 зв., 438 зв., мѣли есте 99, 270 зв.; мѣли 3 *ос.* 30, 44 зв., 132, 137, 155 зв., 156 зв., 226, 244, 258 зв., 299 зв., 325 зв., 331 зв., 361 зв., 375, 422 зв., 424 зв., имѣли 91 зв., 95 зв., 156, 173 зв., 176 зв., 311 зв., 390 (2); мѣи *наказ. од. 2 ос.* 117 зв., имѣи 285, 285 зв.; мѣйте *мн. 2 ос.* 164 зв., 314 зв., имѣйте 164 зв., имѣите 172 зв.; бы(х)... мѣль *ум. од. ч. 1 ос.* 112, быхъ мѣль 166; бы мѣль 3 *ос.* 295, 391, бы... мѣль 69, 160, 241 зв., 297, 313 зв., 319, 372 зв., 428, 441 зв., 442; бы... мѣла *ж.* 3 *ос.* 180 зв.; бы... мѣло *с. 3 ос.* 167 зв., 247 зв., 272 зв., 304; бы(х)мо мѣли *мн. 1 ос.* 375, бых'мо мѣли 371; бисте мѣли 2 *ос.* 77 зв., 273, 388 зв., бы есте... мѣли 180 зв., 314 зв.; бы мѣли 3 *ос.* 172, 233 зв., бы... мѣли 317, 417 (2); имѣя(и) *дієприкм. акт. теп. од. ч. наз.* 463 зв., имыи 131; имѣа *дієприсл. теп.* 41

мѣха *ім. од. ч. род.* 320 зв; мѣси *мн. наз.* 46 зв., мѣхове 46 зв., 135 зв.; мѣхи *зн.* 46 зв. (2), 135, 135 зв. (2)

мѣшка *ім. од. ч. род.* 320 зв., мѣш'ка 49; мѣшо(к) *зн.* 320 зв., мѣшокъ 409 зв.; мѣш'ковъ *мн. род.* 261

мѣш'ка див. **мѣшка**

макое *прикм. од. с. зн.* 53; маки(м) *ор.* 53

ма(с) *прикм. од. ч. наз.* 193; ма(с) *род.* 192 зв., ма(с)по(ст) *дав.* 195; ма(с)поу(ст)наа *ж. наз.* 12 зв., 473 (2), ма(с)поу(ст) 107 зв., ма(с)поу(ст) 313 зв., ма(с) 187; ма(с)поу(ст) *род.* 191, ма(с) 184, м(ст) 109

маты *ім. од. ж. род.* 99, 270 зв.

мждрьцеве див. **моудрьцеве**

мжжествуо *ім. од. с. дав.* 16, мжж'ствуо 16

мжж'ствуо див. **мжжествуо**

мѠ числ. 5, 6 зв., 10 зв., 12 зв., 14 зв., 59 зв., 91 зв., 170, 200, 259 зв., 281, 414, 454 зв., 474 зв., 478, 479, 482

м(Ѡ) див. **матѠи**

Н

Н числ. 5, 6 зв., 8 зв., 10 (2), 11 зв., 60, 79 зв., 92 зв., 171 зв., 260 зв. (2), 281 зв., 376 зв., 453 зв., 414 зв., 478 зв.

На числ. 6 зв., 8 зв., 11, 11 зв., 14 зв., 60 зв., 93 зв., 172 зв., 200 зв. (2), 262, 282 зв., 415 зв., 445 (2), 448 зв., 449, 450, 452, 462 зв., 464 зв., 467, 469 зв., 478 зв. (2), 479 зв.

на ¹ *прим.* 2, 2 зв., 3, 3 зв. (2), 4 (2), 4 зв. (2), 5 (4), 5 зв. (3), 6 (2), 6 зв. (3), 7 зв. (2), 8 (2), 8 зв. (3), 9 (2), 9 зв. (3), 10 (2), 10 зв. (3), 11, 11 зв. (3), 12 (2), 12 зв. (3), 14, 14 зв., 16 зв., 17, 17 зв., 22 зв. (2), 23 зв. (2), 24, 24 зв., 25 зв., 26, 26 зв. (3), 27 (3), 27 зв. (3), 28 (4), 28 зв., 29 зв., 30, 30 зв. (2), 31 (3), 32, 32 зв. (2), 34 зв. (4), 35, 35 зв., 36 (3), 36 зв., 37, 37 зв. (2), 38, 39, 39 зв. (2), 40, 40 зв., 41 (5), 43, 43 зв., 44, 44 зв. (2), 45 (2), 45 зв., 46, 46 зв., 48, 48 зв. (2), 49 (2), 49 зв., 50 (4), 50 зв., 51 (4), 51 зв. (3), 53, 53 зв., 55, 55 зв., 56 зв. (5), 57 зв. (2), 58 (2), 58 зв., 59, 59 зв. (5), 60 (2), 60 зв., 61 зв., 62 (2), 62 зв., 63 (2), 64 зв., 65, 65 зв., 66 (3), 67 (4), 71, 71 зв. (3), 72 зв., 73 (3), 74 (6), 75 зв. (4), 76, 77 (2), 79, 79 зв., 80, 80 зв. (6), 81 зв., 82 зв., 83 зв., 84, 84 зв., 85 (3), 85 зв. (2), 86, 87 (3), 88, 89 зв. (2), 90 зв., 93 зв. (3), 94 (4), 94 зв. (4), 95, 96 зв., 97 (3), 97 зв. (6), 98 зв. (2), 99, 100 (3), 100 зв. (2), 101 (4), 101 зв. (7), 102 зв., 103 (2), 103 зв., 104, 105, 105 зв., 107 зв., 109 (7), 109 зв. (2), 110 (4), 111 зв., 112 зв., 113 зв., 114 (2), 114 зв., 115, 115 зв., 116 (4), 116 зв. (2), 117 (2), 117 зв. (4), 118 (3), 118 зв. (8), 119 (2), 119 зв., 120 (2), 121, 122 (2), 123 (3), 124 зв., 126, 126 зв., 127, 129 зв. (2), 130 (7), 130 зв., 132 (5), 133 (3), 133 зв., 134 (2), 134 зв., 136 (2), 137 (2), 138 зв. (3), 139 (5), 140 (2), 140 зв. (2), 141, 141 зв., 142 (3), 142 зв., 144, 144 зв. (3),

146 зв., 147 (2), 147 зв. (5), 148, 149 (2), 149 зв., 150 (2), 150 зв. (3), 151, 151 зв. (2), 154 зв., 155 (2), 155 зв. (3), 157 зв. (3), 158, 158 зв., 159 зв. (5), 160 (2), 161 (2), 161 зв., 162, 162 зв., 163 зв., 165, 166 (3), 166 зв. (2), 167 (2), 168, 168 зв. (2), 170, 170 зв. (2), 171 (2), 171 зв. (3), 173 (3), 174, 175 зв. (2), 176 зв. (2), 178, 178 зв. (4), 179 зв. (2), 180 (3), 180 зв., 181 (3), 183 (2), 183 зв., 184, 186, 186 зв., 187, 188 (2), 188 зв. (2), 189 (4), 189 зв. (2), 190 (2), 190 зв., 191 (2), 191 зв. (2), 192 зв., 193 (2), 193 зв. (2), 194 зв., 195, 195 зв., 196, 196 зв. (2), 197, 197 зв., 198 (2), 199 зв., 200 зв. (2), 205, 205 зв., 206 зв. (2), 207 зв., 208 (4), 208 зв., 209 (2), 210, 211 (2), 211 зв. (2), 213 (2), 213 зв. (2), 214 (2), 214 зв. (3), 215 (4), 216 (3), 217 зв. (2), 218, 218 зв. (2), 220, 221 зв. (2), 222, 222 зв. (3), 223 (2), 223 зв., 224 зв. (2), 225 зв., 226 (2), 226 зв. (3), 227 (2), 227 зв. (3), 228 зв. (2), 229 (2), 229 зв. (2), 230 (2), 230 зв. (2), 231, 233 (2), 233 зв. (3), 234 (2), 234 зв. (2), 235, 237, 238 зв. (4), 242, 243, 244 зв., 245 зв., 246 (2), 246 зв., 247 (2), 247 зв., 248 (3), 248 зв., 249 зв. (2), 251 (2), 252 зв. (2), 253 (2), 253 зв., 254, 254 зв. (4), 255, 256 (3), 257 зв., 260 (2), 260 зв., 261 (2), 261 зв. (3), 262 (2), 262 зв. (4), 264 зв. (2), 265, 265 зв., 266 (4), 266 зв., 267 зв., 268 (2), 269 зв. (2), 271 (3), 271 зв., 272 (3), 272 зв. (3), 273 зв., 274 зв., 275 (2), 275 зв. (2), 276, 278 (4), 278 зв. (2), 279 зв. (2), 280 (3), 280 зв., 281, 281 зв., 282, 283 (4), 283 зв., 284 (5), 285 зв. (2), 286, 287 зв. (2), 288, 289 зв. (3), 290 (4), 293 зв., 294 (2), 294 зв., 295 (3), 295 зв., 296 зв., 298 (4), 298 зв., 299 (2), 299 зв., 301, 302 зв., 303, 303 зв. (4), 304 зв. (2), 306 зв. (3), 307, 307 зв. (2), 308, 310 (6), 312 зв. (3),

313 зв., 314 зв. (2), 315 (2), 315 зв. (7), 316 (3), 316 зв. (4), 317 (2), 318, 318 зв., 319, 320.2 321 (3), 321 зв., 322 (3), 322 зв. (3), 323, 323 зв., 324 (2), 325 зв. (2), 326, 326 зв., 327 (2), 327 зв. (3), 329, 330 (2), 330 зв. (2), 332, 333, 333 зв. (2), 334 зв., 335, 336, 337 (4), 338 (2), 341, 341 зв., 343 (2), 344 (2), 345, 346 (3), 346 зв., 347, 348, 350, 350 зв., 351, 352 зв., 353 зв., 355 (2), 356, 357 зв. (2), 358 зв., 359, 360, 360 зв., 361 зв., 362 (2), 363 зв. (2), 364 (3), 365 (2), 365 зв. (4), 366 зв., 370, 372 (2), 372 зв. (2), 373 зв., 374, 374 зв., 375, 376, 376 зв. (3), 377 (4), 377 зв. (3), 380, 383 зв., 384, 384 зв. (2), 385 зв., 387, 388 зв. (3), 389 (2), 391, 392, 392 зв. (2), 393, 393 зв., 394, 396, 396 зв. (2), 397, 398 зв. (3), 399 зв. (3), 401 (2), 401 зв. (3), 402 (2), 402 зв., 403 (3), 403 зв. (2), 404, 404 зв. (2), 405 зв. (2), 406 (2), 406 зв., 407 зв. (3), 408 зв., 409 (3), 415 (2), 416 зв., 417 зв., 418 зв., 419 зв. (2), 420 зв., 421 (2), 421 зв., 422 зв. (4), 423 (3), 424 (2), 424 зв., 425, 425 зв., 426 зв., 427 зв., 428 зв. (2), 429 (3), 429 зв. (5), 430, 430 зв., 431 (3), 431 зв., 432 зв., 433 (2), 434 (3), 434 зв., 435 зв. (2), 437, 437 зв. (3), 439, 440 (3), 440 зв. (3), 441 зв., 442, 443 (4), 443 зв. (3), 444 (2), 444 зв. (4), 445 (3), 445 зв. (5), 446 (5), 446 зв. (5), 447 (4), 447 зв. (5), 448 (6), 448 зв. (5), 449 (3), 449 зв. (5), 450 (5), 450 зв. (3), 451 (2), 451 зв. (3), 452 (3), 452 зв. (6), 453 (4), 453 зв. (6), 454 (4), 454 зв. (4), 455 (5), 455 зв. (6), 456 (5), 456 зв. (6), 457 (7), 457 зв. (5), 458 (4), 458 зв. (4), 459 (5), 459 зв. (4), 460 (3), 460 зв. (8), 461 (3), 461 зв. (3), 462 (2), 462 зв. (4), 463 (4), 463 зв., 464 (3), 464 зв. (3), 465 (5), 465 зв. (4), 466 (3), 466 зв. (2), 467 (3), 467 зв. (4), 468 (3), 468 зв. (6), 469 (5), 469 зв. (5), 470 (4), 470 зв. (5), 471 (2), 471 зв. (4), 472 (3), 472 зв. (4), 473 (5), 473 зв. (3), 474 (8), 474 зв. (6), 475 (3), 476 (6), 476 зв. (5), 477, 478 (3),

478 зв. (8), 479 (6), 479 зв. (3), 480, 480 зв. (2), 481, 481 зв. (13), 482 (3), 482 зв. (3)

на² див. **на(д)**

наасъсоновъ *прикм. од. ч. наз.* 221

наболеи *присл.* 336, 482

набрали: *єстє... набрали дієсл. док. мин. мн. 2 ос.* 73 (2), *набрали 3 ос.* 150 зв., 156; *набрав'ші дієприсл. мин.* 401

навели: *єсть навелидь дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 210 зв.

навели *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 117 зв.

навечеріє *ім. од. с. зн.* 459, *наве(ч)ріє* 217 зв., 456, *в' наве(ч)рію місц.* 220

наве(ч)ріє див. **навечеріє**

наврати(т)са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 49 зв.; *навратил'са мин. од. ч. 3 ос.* 25 зв., 223, *навратил'са* 221 зв.; *са навратили мн. 3 ос.* 216

наврънетъ *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 205 зв.

навръноуса *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 59; *са навръне(т) 3 ос.* 261; *наве(р)нете(с) мн. 2 ос.* 78 зв.; *навер'ноулса мин. од. ч. 3 ос.* 252 зв., *навер'ноул'са* 250 зв., *са... навръноуль* 290, 304 зв.; *навер'ноул'са ж. 3 ос.* 209; *навръноул'са мн. 3 ос.* 262, 405, *соу(т) са навръноули* 297; *навръноувши(с) дієприсл. мин.* 304 зв., *навръноувшиса* 320, *навръндв'шиса* 265

навръхоу *присл.* 89 зв.

навыишого [!] див. **наивыишого**

навык'нжти *дієсл. док. інф.* 18

наивыишого *прикм. од. ч. род.* 211, *навыишого* [!] 249, *найвыи'шій мн. наз.* 332

навѣжаю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 211 зв.; *навѣжали є'тє мин. мн. 2 ос.* 108, 108 зв.

навѣки *присл.* 369 зв., 404, 412, *навѣкы* 91, 138 зв., 171 зв., 207 зв., 209 зв., 339 зв., 354 зв., 368, 370, 380 зв., 381, 382 зв., 383, 391 зв., 396, 406 зв.

навѣкы див. **навѣки**

навѣц'кы *присл.* 206 зв.

навазоу(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 97

на(г) *прикм. од. ч. наз.* 262 зв., нагъ 108, 108 зв., 188 зв., 439 зв.; нагого *зн.* 108, 109

на(г)геевъ *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.

нагле *присл.* 183, 316 зв.

нагладовали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 233

наготовити *дієсл. док інф.* 411; еси наготоваль *мин. од. ч. 2 ос.* 274 зв.; е(ст) наготоваль *3 ос.* 94; наготовали *мн. 3 ос.* 259, наготовили 318; были наготовили *мин. мн. 3 ос.* 330; наготовуйте *наказ. мн. 2 ос.* 185, 318, наготовайте 317 зв.

нагъ *див. наг*

на(д) *прим.* 35, 47 зв., 50 зв. (2), 77, 80 (2), 81 зв., 82, 88, 88 зв. (3), 104, 104 зв., 106 зв. (3), 119, 139 зв., 144, 147, 161 зв., 165 зв., 169, 177 зв., 202 зв., 217 зв. (2), 219, 226, 237, 240 зв., 242 зв., 250 зв., 253, 264 зв., 265, 270 зв., 274, 277 (2), 279, 281, 288, 296 зв., 299, 303, 304 зв., 305 (3), 307 зв. (2), 319, 327 (4), 328, 332, 344, 346, 353 зв., 361, 364, 374 зв., 384, 392, 396 зв., 412, 415 зв., 436, 443, 448, 453, 453 зв., 454, 479, над' 169, 265, надъ 82, 202 212 зв., 287, 279 зв., 297 зв., 303 зв., 323 зв., 348 зв., 352 (2), 408, 421 зв., 454 зв., надо 70 зв., 169 зв. (2), 184, 302 зв. (2), 327, 430 зв., на(д)д' [!] 306, на 48 зв.

над' *див. на(д)*

надвое *присл.* 120, 194 зв.

надворъ *присл.* 427 зв., 429 зв. (2), 430 зв.

над'воръ *присл.* 426

на(д)д' [!] *див. на(д)*

надо *див. на(д)*

на(д)то *присл.* 90, 101, 101 зв., 140 зв., 178, 286, 294 зв., над'то 159, надъто 167 зв.

над'то *див. на(д)то*

надъ *див. на(д)*

надъто *див. на(д)то*

надѣвали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 216

надѣи *див. надѣи*

надѣи *им. од. ж. род.* 151, 421, надѣи 169 зв., 251 зв., 363 зв.; надѣю *зн.* 219 зв., 299 зв., 363 зв.

надѣю(с) *див. надѣюса*

надѣюса *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 244 зв., надѣю(с) 296; надѣеш'са 2 ос. 114; надѣет'са (3) ос. 451, надѣе(т)са 107 зв., 471, са... надѣеть 247 зв., 277 зв., са... надѣе 104 зв.; надѣетеса *мн. 2 ос.* 236, 279, 363, надѣете(с) 276 зв., 278, са надѣете 236 зв., 468, са... надѣвае 104, 279 зв.; надѣваю(т)са 3 ос. 126, 167, надѣваю(т)... са 35 зв.; боуде(т) са надѣвати *майб. од. 3 ос.* 417 зв., надѣятиса *бждоуть мн. 3 ос.* 56 зв.; надѣял'са *мин. од. ч. 3 ос.* 119 зв., надѣвальса 325, са надѣваль 268 зв.; са надѣвала *ж. 3 ос.* 436 зв.; са... ес'мо надѣвали *мн. 1 ос.* 332; надѣвали(с) 3 ос. 333 зв., са надѣвали 169, 409 зв., са надѣва(ли) 394 зв., са надѣвалі 304; надѣючиса *дієприсл. теп.* 482 зв., са... надѣючи 236 зв.

надѣяніемъ *им. од. с. ор.* 170

наемни(к) *им. од. ч. наз.* 390, наемникъ 390; наемнико(м) *ор.* 390; наемниковъ *мн. род.* 289 зв.; нае(м)ники *ор.* 131

наемникъ *див. наемни(к)*

на(з) *див. наза(д)*

назав'тра *присл.* 171 зв., 275 зв., 345

наза(д) *присл.* 101 зв., 181, 425, назадъ 213, 250, 260, 298, 371, 436 зв., на(з) 71 зв. (2)

назадъ *див. наза(д)*

назадѣ *присл.* 453 зв.

назарей *им. антроп. од. ч. наз.* 457

назарев'скыи *прикм. од. ч. наз.* 131; назара(н)ского *зн.* 425, назаран'ско(г)[о] 424 зв., назаран'скы(м) *ор.* 115 зв.; ѿ... назарен'скомъ *місц.* 332

назаранинъ *див. назаранинъ*

назареть *им. топ. од. ч. наз.* 207; назарета *род.* 28 зв., 90, 130, 212, 345 зв. (2), 459, назаретоу 216, 217; назареть *зн.* 223, 444; в'... назаретѣ *місц.* 25 зв.

назарія *им. антроп. од. ч. род.* 449 зв.

назаранинь *ім. од. ч. наз.* 169 зв., 302 зв., назаранинь 431 зв.; назаранина *зн.* 196 зв.; назараниномь *ор.* 190 зв., назаранин(о)м) 26; назаранине *кл.* 225

наз'вати *дієсл. док. інф.* 210; єсми... наз'валь *мін. од. ч. 1 ос.* 416; наз'валь 3 *ос.* 233 зв., 392 зв.; наз'ваний *дієприкм. пас. мін. од. ч. наз.* 355 зв., назван'ний 385, 395, наз'вань 209 зв.–210; назван'ного *зн.* 317; наз'вана *ж. наз.* 245 зв., назван'наа 339; наз'ван'ної *род.* 306; наз'ван'ної *дав.* 207 зв.; на... названою *місц.* 317; наз'вано *с. наз.* 116 зв., 214, названо 193; названного *род.* 399, наз'ван'ного 112; названое *зн.* 327 зв., наз'ваное 119, 431, наз'ва(н)ное 450, на 119; наз'ваны *мн. наз.* 30 зв.

назватиса *дієсл. док. інф.* 289 зв., наз'ватиса 289 зв.

наз'ватиса *див. назватиса*

назирайте *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 297; назираючи *дієприсл. теп.* 283

наз'намена(л) *дієсл. недок. мін. од. ч. 3 ос.* 367 зв., наз'наменуючи *дієприсл. теп.* 441 зв.

назває(т)са *див. называєт'са*

называєт'са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 192 зв., 339, называє(т)са 48 зв., 338 зв.; назове'т'са *майб. од. 3 ос.* 207 зв.; называйт'са *наказ. мн. 2 ос.* 97 зв.

называєши *див. называєшп*

называєшп *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 84, называєши 166, 300 зв.; называє(т) 3 *ос.* 96 зв., 97, 232, 279, называєть 178, 245 зв., 312 (2), 389; называєте *мн. 2 ос.* 238, 407 зв.; боудоу называти *майб. од. 1 ос.* 416; назовешь 2 *ос.* 205 зв.; боудоуть... называти *мн. 3 ос.* 209; называль *мін. од. 3 ос.* 125 зв.; называли *мн. 3 ос.* 209; называйте *наказ. мн. 2 ос.* 97 зв.; называемо *дієприкм. пас. теп. од. с. наз.* 123 зв.; називано *мін. од. с. наз.* 210; называни *мн. наз.* 97 зв., 319 зв.

напана *ім. топ. од. ж. наз.* 240 зв.

наибол'ше *присл.* 174

на(и)бол'шимь: о... на(и)бол'шимь *прикм. од. с. місц.* 93 зв.

найгоршемоу *прикм. од. ч. дав.* 59 зв.

найдена *ім. од. с. наз.* 477; найдена *род.* 3 зв.

найдоую *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 280, 324 зв., 326 зв., 429, 429 зв., 430; найдоує(т) 3 *ос.* 267, найдоуєть 268 зв., на(и)доуєть 39; бы найдовали *ум. мн. 3 ос.* 40, на(и)довали 189

на(и)меньшии *прикм. од. ч. наз.* 258 зв.; наймен'шимь *ор.* 31 зв.; наймен'шей *ж. род.* 275; наймен'ши(х) *мн. род.* 109, наймен'шихь 108 зв.

наймитовь *ім. од. ч. род.* 289

[наймь... са]: са... наймь *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 296; са найло *мін. од. с. безос.* 73 зв., са... найло 73; найлиса *мн. 3 ос.* 255, са... наили 364 зв., 365

наипер'ше *присл.* 212, наипр'ше 197, наипр'в'и 78, напер'в'и 261, нап'р'в'и 180, 272 зв., наипр'вое 425 зв.

наипосл'є *присл.* 95 зв.

наипр'вое *див. наипер'ше*

наипр'в'и *див. наипер'ше*

на(и)пр'шаа *прикм. од. ж. наз.* 177 зв., наипр'шю *зн.* 289 зв.; наипершеє *с. наз.* 177

наипр'ше *див. наипер'ше*

наировоу *прикм. од. ж. зн.* 245 зв.

найти *дієсл. док. інф.* 79, 375; найдешь *майб. од. 2 ос.* 78; найде 3 *ос.* 59, 64, 453, найде(т) 52, 59, 75, 104, 268 зв., 276, 277, 287 зв. (2), 299 зв., 389 зв., 466 зв., найдеть 78, 207 зв., на(и)деть 276 зв.; найдете *мн. 2 ос.* 24, 39, 55, 89, 94 зв., 170, 213, 267, 306, 375, 379, найдете 375; нашоль єсми *мін. од. ч. 1 ос.* 325 зв., єсми... нашоль 240, єсми нашоль 287 зв., є(м)... нашоль 41 зв.; наишоль 3 *ос.* 205, нашоль 81 зв., 86, 90 зв., 112 зв., 113, 171 зв., 183, 187, 187 зв., 223, 279 зв., 304, 321 зв., 344 зв., 345 (2), 347 зв., 360, 395, 401 зв., нашель 171 зв.; нашла єсми *ж. 1 ос.*

- 288 зв.; еси наш'ла 2 ос. 207; наш'ла 3 ос. 154 зв.; нашли есмо *мн.* 1 ос. 345, есмо нашли 324 зв.; нашли 3 ос. 185, 229 зв., 254 зв., 330, 332, 333, наш'ли 94 зв., 114 зв., 119, 170 зв., 213 зв., 216 зв. (2), 233, 240, 306 зв., 308, 318, 330, 332 зв., 336 зв.; бы наш'ла *ум. од. ж.* (3) ос. 288; на(и)дена *дієприкм. пас. мин. од. ж. наз.* 22 зв.; нашо(д)ши *дієприсл. мин.* 132, нашод'ши 388, наше(д)ши 64, нашед'ши 443 зв.
- нака(з)** *ім. од. ч. зн.* 429 зв.
- наказовали** *дієсл. недок. мин. мн.* 1 ос. 295
- накладаєте** *дієсл. недок. теп. мн.* 2 ос. 271
- накладомь** *ім. од. ч. ор.* 481 зв., 482 зв.
- накор'мити** *дієсл. док. інф.* 155 зв.; накор'милъ *мин. од. ч.* 3 ос. 65 зв., 68 зв., 252 зв., 364, накръми(л) 155 зв.; накръмили *мн.* 1 ос. 71 зв., 108; накръмлень *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 146 зв.
- накрываєть** *дієсл. недок. теп. од.* 3 ос. 247
- накоупити** *дієсл. док. інф.* 364 зв.; накѹпа(т) *майб. мн.* 3 ос. 150; накоупил *мин. од. ч.* 3 ос. 409 зв.; накоупили *мн.* 3 ос. 196, 353 зв.; бых'мо... накоупили *ум. мн.* 1 ос. 254 зв.
- наливайте** *дієсл. недок. наказ. мн.* 2 ос. 346
- налиль** *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 406 зв.; налили *мн.* 3 ос. 346
- наложишь** *дієсл. док. майб. од.* 2 ос. 265; наложили *мин. мн.* 3 ос. 322 зв.
- налтъяль** *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 264 зв.
- намъшаноу** *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. род.* 434
- наособ'ности** *присл.* 77, 101
- наостатокъ** *присл.* 92 зв.
- напаваль** [!] *дієсл. недок. мин. од. ч.* 3 ос. 120
- напасти** *ім. од. ж. род.* 247; напасть *зн.* 112 зв., 187, напа(ст) 321, 321 зв.; напасті *мн. род.* 339; в'напасте(х) *місц.* 319 зв.
- напере(д)** ¹ *присл.* 29 зв., 36, 85 зв. 122, 155 зв., 211, 297 зв., 298 зв., 303, 303 зв., 312 зв., 314, 346, 359, 376 зв., 406, 408 зв., 410 зв., 413, напередь 141, 159, 164 зв., 275 зв., 313, 347, 371 зв., 414, 417 зв., 432 зв., напре(д) 265 зв., 448, наперь(д) 302 зв.
- напере(д)** ² *прийм.* 476 зв., напередь 336 зв.
- напередь** *див. напере(д)* ^{1, 2}
- наперьсника** *ім. од. ч. род.* 442 зв.
- наперьв'ѣи** *див. наипер'ше*
- наперь(д)** *див. напере(д)* ¹
- написаніє** *див. написана*
- написана** *ім. од. с. наз.* 176, написаніє 95, 126, 310; написаніємь *ор.* 125 зв.; ѿ написаніи *місц.* 198 зв.
- написати** *дієсл. док. інф.* 18, 165, 482 зв.; написа *аор. од.* 3 ос. 17, 17 зв., 19; написаша *мн.* 3 ос. 19, напи(с)ша 19; есми написа(л) *мин. од. ч.* 1 ос. 432, ес'ми написаль 432; написаль 3 ос. 20 зв., 125 зв., 176, 203 зв., 210, 311, 337 зв., 338, 340 зв., 345, 377, 431 зв., написа(л) *єсть* 442, написаль *є(ст)* 125 зв., написаль *єсть* 165; написали *мн.* 3 ос. 337 зв.; напиши *наказ. од.* 2 ос. 291 зв., 292; написавши(х) *дієприкм. акт. мин. мн. зн.* 18 зв.; написаны(и) *пас. мин. од. ч. наз.* 193 зв., 328, написань 443 (2); написана *ж. наз.* 123 зв.; написан'ноюю *зн.* 119; написан'ное *с. наз.* 392 зв., написано 125 зв., 310, 315, 320 зв., 401 зв., 417, 443; написаны *мн. наз.* 13, 262 зв., 438 зв., 443; написа(н)ны(х) *род.* 478, написан'ны(х) 442 зв., 447 зв., 468 зв.; написано *прис. ф.* 2, 24, 28 зв., 160 зв., 172, 186, 214, 222 зв. (2), 223, 263 зв., 308, 336, 348, 367 зв., 369, 378 зв., 392 зв., 401 зв., 431 зв. (2)
- написатиса** *дієсл. док. інф.* 16
- напись** *ім. од. ч. наз.* 193 зв., 328
- [напію... са]: са... напію *дієсл. док. майб. од.* 1 ос. 296; напіет'са 3 ос. 375, (с) напіеть 354
- напльнити** *див. напол'нити*
- напльни(т)са** *дієсл. док. майб. од.* 3 ос. 64 зв., напльна(т)са *мн.* 3 ос. 114; са

- наполниль *мин. од. ч. 3 ос. 286*, на-
пол'нил'са *єсть 94 зв.*; напол'нилася
ж. 3 ос. 208 зв.; напл'нилося *с. 3 ос.*
223 зв., са напол'нило *25 зв., 43, (с)*
напол'нило *28 зв., 417*, са напл'нило
56 зв., 119; напл'нилися *мн. 3 ос. 230*,
напл'нили(с) *224 зв.*, са напл'нили
188 зв.; бы(л) напол'нил'са *дмин. од. с.*
3 ос. 400; напл'нив'шиса *дієприсл.*
мин. 233 зв.
- напл'гнає(т) *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.*
141 зв.
- напл'гналося *дієсл. недок. мин. од. с. 3 ос.*
216
- напои(т) *див. напоить*
- напоить *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 280 зв.,*
напои(т) *52*; напоили *мин. мн. 1 ос.*
108, напоили *єсте 2 ос. 108*, напоили
є'те 108 зв.; бы... напоиль *ум. од. ч.*
3 ос. 163 зв.; напоєнь *дієприм. пас.*
мин. од. ч. наз. 324, 429
- напол'нити *дієсл. док. інф. 31 зв., на-*
пл'нити 27; напол'ниль *єсми мин. од.*
ч. 1 ос. 418; напл'ниль *3 ос. 120, 194 зв.,*
209, напл'н'їте *наказ. мн. 2 ос. 346*;
напл'нєньи *дієприм. пас. мин. од. ч.*
наз. 221 зв., 228 зв., напл'нєнь 210 зв.,
221 зв., напл'ню(н) 205 зв.; напл'не-
наго *род. 342*; напл'нена *ж. наз. 218*,
напол'нена *420*; напл'неноую *зн.*
422 зв., 470; напл'нив'ши *дієприсл.*
мин. 433
- наполы *присл. 328 зв.*
- наполым'рѣтвого *прим. од. ч. зн. 264*
- напоминає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
252 зв., 266, напоминаєть *155 зв., 159,*
164 зв., 279; напоминаючи *дієприсл.*
теп. 220
- напоминаєть *див. напоминає(т)*
- напою *ім. од. ч. род. 205 зв.*
- направити *дієсл. док. інф. 211 зв., напра-*
вили мин. мн. 3 ос. 192
- направоує *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
155 зв.; направ'ї(и)те *наказ. мн. 2 ос.*
343
- напрє(д) *див. наперє(д) ¹*
- напроти(в) *прим. 121, 476 зв., напротивь*
189 зв., 248 зв., 268 зв., 314 зв., на-
противко 179 зв., напроти'ко 178 зв.,
нап'ротив'ко 105
- напротивко *див. напроти(в)*
- напроти'ко *див. напроти(в)*
- нап'ротив'ко *див. напроти(в)*
- напротив' ¹ *присл. 195*
- напротив' ² *див. напроти(в)*
- напр'в'їи *див. наипер'ше*
- нар'да *ім. од. с. род. 183 зв.*
- на(р)дового *прим. од. ч. род. 400*, нар'є-
дового *183 зв.*
- нарекаєти *дієсл. недок. інф. 74 зв., 419 зв.;*
нар'кали *єсмо мин. мн. 1 ос. 243*; на-
рикаєти *3 ос. 327*
- наречєш *дієсл. док. майб. од. 2 ос. 23,*
207 зв.; наречє *3 ос. 23 зв., 456 зв., 457*;
нарекоу(т) *мн. 3 ос. 23*; нарекоша *аор.*
мн. 3 ос. 90 зв.; наречєн'нєи *дієприм.*
пас. мин. од. ч. наз. 48 зв.; наречєно
прис. ф. 214
- наречєшиса *див. наречєш'са*
- наречєш'са *дієсл. док. майб. од. 2 ос. 345,*
наречєшиса *467 зв.*; наречєт'са *3 ос.*
214, наречєт'са *207 зв., наречєтса 467,*
наречє(т)са *26, 31 зв. (2), 172, 449 зв.,*
457, 460 зв., 462, 465 зв., 470, 472 зв.
- наро(д) *ім. од. ч. наз. 88 зв. (2), 113, 136 зв.,*
137 зв., 138 зв., 139, 145, 234, 234 зв.,
239 зв., 240 зв. (2), 250, 321 зв., нарω(д)
47, 60, 134, 155 зв., народь 47, 146 зв.,
169, 172, 178 зв. (2), 180, 188, 192,
245 зв., 250 зв., 257 зв., 269, 302 зв.,
312 зв., 314, 364, 366, 373 зв., 399, 401
(2), 401 зв., 402, 428, нарωдь *161 зв.*;
народоу *род. 29, 230 зв., народа 65 зв.,*
91 зв., 133, 137, 139, 153 зв., 155, 161,
175, 200, 257 зв., 269, 272 зв.,
273 зв.–274, 297 зв., 307, 317 зв., 324 зв.,
327, 360, 364 зв., 374 зв., 375 зв.; на-
родови *дав. 117 зв., 145, 280 зв., 314,*
народоу *180, 229 зв., 240*; наро(д) *зн.*
71 зв., 153, нарω(д) *69*, народь *66 зв.,*
149 зв., 160 зв., 303 зв.; народо(м) *ор.*
118, 255, 398 зв., народω(м) 145, на-

- родомъ 156; о народѣ *місц.* 71 зв., 89, ѿ народѣ 155 зв.; народе *кл.* 72 зв.; народи *мн. наз.* 82 зв., 251, 376, 403 зв., 404, народове 30, 41, 41 зв., 45 зв., 48, 56, 56 зв., 57, 60, 66, 71, 71 зв., 89 зв. (2), 90, 96, 107 зв., 144 зв. (2), 164 зв., 218 зв., 227, 228 зв., 251 зв., 255, 267 зв., 286, 326, 329, 366 зв., 374 зв., 452 зв., 454, 457, 460, 465 зв., 467 зв., 470 зв., наро(до)вѣ 226 зв.; народовъ *род.* 22 зв., 278; народо(м) *дав.* 76 зв., 97, 101 зв., 242, 269, 454 зв., народѡ(м) 59 зв., 63, 67 (2), 71 зв., 72, 114, народомъ 269, народомъ 50, 52 зв., 172, 218, 315 зв., нарѡдомъ 155 зв., народѡмъ 56 зв.; народы *зн.* 30, 43, 48, 52, 60, 63, 66 зв., 67 (2), 68 зв., 72, 121 зв., 142, 150 зв., 158 зв., 192, 226 зв., 227, 239, 252 зв., 254, 315 зв., 399 зв., 453 зв., народовъ 254; о... народѣ(х) *місц.* 14
- народитисѧ** *дієсл. док. інф.* 349–349 зв., сѧ... народи(ти) 349, 349 зв.; народи(т)сѧ *майб. од. 3 ос.* 349, сѧ... народить 419 зв.; есми сѧ... народиль *мин. од. ч. 1 ос.* 428 зв.; сѧ еси... народиль 2 *ос.* 388; сѧ народиль 3 *ос.* 212 зв., 384, сѧ... народиль 337, є(ст) народил'сѧ 23 зв., сѧ єсть народиль 349 зв., 386 зв., сѧ єсть... народиль 337, 419 зв.; сѧ народило с. 3 *ос.* 349 зв. (2); сѧ былъ народиль *дмин. од. ч. 3 ос.* 111, (с) былъ... народиль 185 зв.; бы сѧ... народиль *ум. од. ч. 3 ос.* 349 зв., 386
- народъ** *див. наро(д)*
- нарожени** *дієприкм. док. пас. мин. мн. наз.* 381 зв.
- нарожена** *ім. од. с. род.* 205 зв., наро(ж)на 384; ѿ нароженіи *місц.* 20 зв., по... нароженіи 442 зв.
- наро(ж)на** *див. нарожена*
- нароѡгаю(т)сѧ** *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 302; бы сѧ нароугали *ум. мн. 3 ос.* 138 зв.
- наро(д)** *див. наро(д)*
- нароѡдъ** *див. наро(д)*
- нарьдогово** *див. на(р)догово*
- нарадиль: бы нарадиль** *дієсл. док. ум. од. ч. 3 ос.* 242 зв.
- насадиль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 174, 309
- насерѣ(д)** *прийм.* 151
- наслѣдить** *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 82 зв., наслѣда(т) *мн. 3 ос.* 30 зв.
- наслѣдовати** *дієсл. недок. інф.* 263 зв., 300 зв.; наслѣдоуйте *наказ. мн. 2 ос.* 108; наслѣдовани *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 97
- [наслѣдовати сѧ]: сѧ наслѣдовати** *дієсл. недок. інф.* 133
- [насмѣваю(т) сѧ]: сѧ насмѣваю(т)** *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 299 зв.; насмѣвалисѧ *мин. мн. 3 ос.* 292 зв., насмѣвалисѧ 323 зв., насмѣвали(с) 193 зв., сѧ... насмѣвали 193
- [насмѣяли ... сѧ]: сѧ... насмѣяли** *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 118 зв.; насмѣяв'ши-сѧ *дієприсл. мин.* 325
- нас'сон'** *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв., нас'сона *зн.* 21 зв.
- настав'** *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 34, 235 зв.
- наставникъ** *ім. од. ч. наз.* 98; настав'ники *мн. ор.* 97 зв.
- настасѣ** *ім. антроп. од. ж. род.* 481 зв., 482 зв.
- настоящей** *див. настоящей*
- настоящюи: в' настящюи** *прикм. од. ж. місц.* 335, в настоящей 198 зв.
- настоупати** *дієсл. недок. інф.* 262 зв.
- насоуц'ный** *прикм. од. ч. зн.* 266, на-сыщ'ныи [!] 36
- насыпали** *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 227 зв.
- насытити** *дієсл. док. інф.* 289; насытили *мин. од. ч. 3 ос.* 338; насычени *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 30 зв., насыщени 234 зв., насыщеніи 235
- насытити(с)** *дієсл. док. інф.* 293 зв.; на-сыта(т)сѧ *майб. мн. 3 ос.* 154 зв.; на-сытишасѧ *аор. мн. 3 ос.* 67, насыти-ша(с) 72; насытилисѧ *мин. мн. 2 ос.* 367; насытилисѧ 3 *ос.* 150 зв., насы-тылисѧ 156

насып'ч'ныи [!] див. насоуц'ныи
 насѣна ім. од. с. зн. 141
 насѣяль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 62 (2)
 натоштаноу дієприкм. док. пас. мин. од.
 ж. зн. 237
 наука ім. од. ж. наз. 3 зв., 131 зв., 373;
 науки род. 3, 123 зв., 442 зв., науки
 152 зв., 250 зв., 336 зв., 382, науки
 73 зв.; науце дав. 123 зв., 198 зв.;
 наукоу зн. 201 зв. (2), 443, 482 зв.; ѿ
 науце місц. 373, 426 зв.
 науомовь прикм. од. ч. наз. 220 зв.
 науочайтєса дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.
 180 зв.
 науочати дієсл. недок. інф. 227, 375; нау-
 чаешь теп. од. 2 ос. 95, 175 зв., 310,
 310 зв.; научає(т) 3 ос. 30, 252 зв.,
 358 зв., 406, научаєть 164 зв., 232,
 260 зв., 272, 283, 324 зв., 364, 371 зв.;
 есми науочаль мин. од. ч. 1 ос. 426 зв.;
 науоча(л) 3 ос. 226 зв., 229, 308 (2),
 457 зв., науочаль 29 зв., 131, 132, 134,
 172, 202, 223, 225, 227, 229, 280, 308,
 317, 373, науочаль 30; навчали мн.
 3 ос. 252 зв.; науочайте наказ. мн. 2 ос.
 123; науочаючи дієприсл. теп. 281 зв.,
 379
 науоченю ім. од. с. дав. 30; науоченіємь
 ор. 146 зв.; о науоченю місц. 96, ѿ
 науоченю 225, в науоченіи 178 зв., в'...
 науоченіи 139, ѿ науоченіи 26, 41
 науочи(л)са дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
 369; науочѣтєса наказ. мн. 2 ос. 103,
 науочитєса 46, 55, 182; науочив'са [!]
 дієприсл. мин. 17 зв.
 науочить дієсл. док. майб. од. 3 ос. 273 зв.,
 418 зв., науочит' 453, науочи(т) 413 зв.,
 452, 461, 472; науочиль мин. од. 1 ос.
 132; науочиль 3 ос. 31 зв., 126, 266;
 науочили мн. 3 ос. 149 зв., 337, нау(ч)
 472 зв.; науочі наказ. од. 2 ос. 266;
 науочите мн. 2 ос. 123; науоченыи
 дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 64 зв.,
 навче(нь) 237, науочень 201 зв.,
 204 зв., 336 зв.; науочена ж. наз. 66;
 науочени мн. наз. 123, 369

науочоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.
 448 зв.
 нахилиласа дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.
 436, нахилившиса дієприсл. мин. 435 зв.,
 нахилив'шиса 377 зв., нахилив'ши(с)
 377
 находи(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 382
 нахоровь прикм. од. ч. наз. 221
 [наобѣдали... са]: са... наобѣдали
 дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 440 зв.
 наѿпослѣ присл. 197 зв.
 наѿпос'лѣ прийм. 176 зв.
 наѿсоб'ливос'ти присл. 255
 наѿсобность присл. 159 зв.
 наѿста(т)коу присл. 299
 наѿстатокъ присл. 398 зв.
 начатокъ див. начатѿ(к)
 начатѿ(к) ім. од. ч. наз. 9, начатокъ 449
 начерьтан'наа дієприкм. док. пас. мин. мн.
 зн. 482
 начала ім. од. с. род. 3
 началъ дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 127;
 начнѣм' наказ. мн. 1 ос. 19; нача(т)
 дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 127, на-
 ча(т) 18
 начинає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 127
 начинає(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
 3 зв.
 [начноу(т) ... (с)]: (с)... начноу(т) дієсл.
 док. майб. мн. 3 ос. 316
 нашествія: ѿ нашествіи ім. од. с. місц.
 479 зв.
 нашольса дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 291,
 са нашоль 290
 [нашоль са]: са нашоль див. нашольса
 на(ш) займ. од. ч. наз. 201 зв., нашъ 36,
 266, 376 зв., 381, 386 зв., 394 зв., 395,
 474; нашего род. 5, 20 зв., 171, 211.2,
 332, 354, 383, 443, 444, 446, 446 зв.,
 448, 448 зв., 449, 450, 450 зв., 451 зв.,
 452, 452 зв. (2), 455 (3), 456 зв., 458 (2),
 459, 459 зв., 460 (2), 460 зв., 461, 461 зв.,
 462 зв. (2), 463 (2), 464 зв., 465 зв. (2),
 466 (2), 466 зв., 467, 469, 472, 474 зв.,
 476 зв., наше(г)[о] 452 зв., 468, 469,
 на(ш)(г)[о] [!] 464; нашемоу дав. 211,

266 зв., 404 зв.; нашего *зн.* 471 зв., нашъ 36, 239 зв., 266, 443; по... нашему *місц.* 430, 443 зв.; наша *ж. наз.* 309 зв.; нашей *род.* 445, 464, нашеа 446, 449 зв., 464 зв., 471 зв., 481 зв., нашеа 469, нашеа 3, наша 453 зв.; наше *с. наз.* 333, наше 174 зв.; нашего *род.* 350; наши *мн. наз.* 16, 88 зв., 105, 332, 355, 367 зв., 369, 370; наши(х) *род.* 261 зв., 453 зв., 460, 460 зв., 467, нашихъ 99 зв., 210 зв., 211, 332 зв., 454 (2), 460, 461 зв.; наши(м) *дав.* 36, нашимъ 209; нашѣ *зн.* 328, наши 16, 324 зв., 391 зв., наша 36, 43, 211 зв., 266; нашими *ор.* 210 зв.; на наши(х) *місц.* 282, на... наши(х) 118 зв.; нашими *дв. ор.* 93, 175

нашь див. на(ш)

наьяль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 85 зв., 86; **наятымъ** *дієприкм. пас. мин. мн. дав.* 174; о наяты(х) *місц.* 85 зв.

наятїи: о наятїи *ім. од. с. місц.* 14

наѡанаиль *ім. антроп. од. ч. наз.* 345 зв. (3), 439; наѡанаила *зн.* 345, 345 зв.

наѡановъ *прикм. од. ч. наз.* 221

нѡо див. небо

нѡсныи *прикм. од. ч. наз.* 37 зв., нб(с)ныи 34 зв., 36, 38, 82, 267 зв., 458 зв., нб(с)ны(и) 69 зв.; нб(с)ного *род.* 79 зв.; небесныи *зн.* 367 зв.; нб(с)ны(м) *ор.* 80; ѡ... небесномъ *місц.* 364; нб(с)ной *ж. род.* 164 зв.; небеснѣи 297 зв.; небесное *с. наз.* 29, 62 зв., 445 зв., нѡсное 300 зв., нб(с)ное 26, 30, 30 зв., 49, 53, 62, 63, 64.3, 81, 83 зв., 85 зв., 93 зв., 105, 447 зв., 448 зв., 456 зв., 459 зв., 464, 470, нб(с)ное 455; небеснаго *род.* 74, нб(с)наго 60 зв., 83 зв., 213, 482; нѡсному *дав.* 64 зв.; небесное *зн.* 13, 78 зв., нб(с)ное 31 зв., 40 зв., 84 зв. (2), 98; в... нб(с)нѣмъ *місц.* 78 зв., вѣ... нб(с)нѣмъ 78 зв., 449 зв., 462, 472 зв., в'... нб(с)нѣмъ 42 зв., 53, вѣ... нб(с)нѣ(м) 31 зв., вѣ... нб(с)немъ 460 зв., 465 зв., 467, 470, вѣ... нб(с)немъ 31 зв.; небеснїи *мн. наз.* 103 зв., небес-

ныи 63, небес'ныи 103, нѣсныи 182, нѡсныи 281, 316, нб(с)ныи 246, 259 зв., нб(с)ны(и) 181 зв., нб(с)ныа 43, 139, 141 зв., нб(с)ныа 179; небес'ный *зн.* 278 зв., нб(с)ныи 37 зв., небескыи 350; по... небес'ны(х) *місц.* 115, по... нѡсны(х) 103, по... нб(с)ныхъ 190

нб(с)ныи див. нѡсныи

нб(с)ны(и) див. нѡсныи

нѡ числ. 4 зв., 6 зв., 9, 10, 12, 14 зв., 62, 95, 125, 173, 200 зв., 221, 259 зв., 263, 283, 416 зв., 451, 451 зв., 465, 470 зв., 473 зв., 478 зв., 479

нѡ-мъ числ. місц. 472

нѣ числ. 5, 6 зв., 9, 10 зв., 12, 14 зв., 62 зв., 95 зв., 174, 200 зв., 221, 263 зв., 279, 283 зв., 417 зв.

нѣд числ. 6 зв., 12, 14 зв. (2), 63 зв., 96 зв., 125, 175 зв., 200, 200 зв., 265, 285, 419, 445, 453 зв., 472

не част. 3 (2), 3 зв., 15 зв., 16, 16 зв. (2), 18 (3), 18 зв. (7), 23 (2), 23 зв., 24, 24 зв., 25 зв. (2), 26 зв. (2), 27, 27 зв., 28, 31 (3), 31 зв. (5), 32, 32 зв. (3), 33, 33 зв. (4), 34, 35 (8), 35 зв. (3), 36, 36 зв. (4), 37 (3), 37 зв. (6), 38 (3), 38 зв. (4), 39 (3), 40 (2), 40 зв. (3), 41 (3), 41 зв. (2), 42, 42 зв., 43, 44, 46 (5), 46 зв., 47, 48 (2), 48 зв., 49 (4), 49 зв. (2), 50 (2), 50 зв. (5), 51 (5), 51 зв. (7), 52 (2), 52 зв., 53, 53 зв. (3), 54, 55 (2), 55 зв. (4), 56 (2), 56 зв. (4), 57 (2), 57 зв. (4), 58, 58 зв., 59, 60 (3), 60 зв. (3), 61 (9), 61 зв. (4), 63, 65.2, 65 зв., 66 зв. (2), 67 зв., 68 зв., 69, 69 зв. (2), 70 (2), 70 зв. (2), 71, 71 зв. (3), 72 зв. (2), 73 (3), 73 зв. (3), 74 (2), 74 зв. (3), 75, 76 (3), 76 зв., 77 (2), 77 зв.3, 78 (2), 78 зв. (3), 79 зв. (2), 80 (5), 81 (3), 81 зв., 82 (2), 82 зв. (2), 83 (3), 83 зв. (3), 84 (6), 85, 86, 86 зв. (2), 87, 87 зв., 88 (3), 89 зв., 90 зв. (3), 91 (2), 91 зв. (2), 92 (3), 93 (2), 93 зв., 94 (2), 94 зв. (2), 95 (2), 95 зв. (3), 96 (4), 97 (4), 97 зв. (3), 98 (2), 98 зв. (2), 99, 99 зв., 100 зв., 101 (4), 101 зв. (3), 102 (2), 102 зв. (5), 103,

103 зв. (4), 104 (3), 104 зв. (2), 105, 105 зв. (2), 107 (4), 108 зв. (5), 109 (3), 109 зв. (2), 110, 111 (3), 111 зв. (2), 112 (2), 112 зв. (3), 113 (2), 114 (2), 114 зв. (2), 115 зв. (2), 116, 116 зв., 117 (3), 117 зв., 118, 119, 119 зв., 121 зв., 122 (2), 122 зв., 125 зв., 126, 127, 129 зв., 131, 132, 132 зв., 133 (5), 134, 134 зв. (2), 135 (4), 135 зв. (2), 136 (2), 137 (2), 137 зв., 138 (5), 138 зв., 139 (2), 139 зв. (2), 140 (4), 140 зв. (3), 141 (2), 141 зв., 142, 142 зв. (2), 143 (3), 144, 144 зв., 145 зв. (2), 146 (2), 146 зв. (2), 147 (3), 147 зв., 148, 148 зв., 149, 149 зв. (2), 150 (2), 151 (2), 152 (5), 152 зв., 153 (3), 153 зв. (3), 154.2, 155, 155 зв. (3), 156 зв., 157 (7), 157 зв. (2), 158, 158 зв., 159 (3), 159 зв. (2), 160 (2), 161, 162 (4), 162 зв. (2), 163 (5), 163 зв. (2), 164 (6), 164 зв. (2), 165 (2), 165 зв. (4), 166 (6), 166 зв., 167 (2), 167 зв., 168 зв. (2), 169 (2), 170, 170 зв. (2), 171, 171 зв. (3), 172 (2), 172 зв., 173, 173 зв., 174, 175, 175 зв. (3), 176 (2), 176 зв. (5), 177 (2), 177 зв. (2), 178, 179 зв. (3), 180 (3), 180 зв. (2), 181 (7), 181 зв. (3), 182, 182 зв. (4), 183 (3), 184, 185 зв. (2), 186, 186 зв. (2), 187 (3), 187 зв., 188 зв., 189 (2), 189 зв. (4), 190 зв., 191, 191 зв. (2), 193 зв., 194, 196 зв. (2), 197 (2), 197 зв. (2), 198, 200 зв., 201 зв. (2), 205 (2), 205 зв., 206 (2), 206 зв., 207, 207 зв. (2), 208, 209 зв., 210, 212 зв. (2), 214 зв., 215 зв., 216, 216 зв., 217 (2), 218 зв. (2), 219 (4), 219 зв., 221 зв. (2), 222, 222 зв., 223, 224 (2), 224 зв., 225 зв., 226, 226 зв., 227 зв., 228, 228 зв., 229 зв., 231 (2), 231 зв. (2), 232, 232 зв. (2), 235 зв. (2), 236 зв. (3), 237 (5), 237 зв. (3), 238 (3), 238 зв. (2), 239 зв. (2), 240, 240 зв., 242, 242 зв., 243 (5), 244, 244 зв. (3), 246, 246 зв. (3), 247 (2), 247 зв. (7), 249 (3), 249 зв., 251 (2), 251 зв., 252 (2), 252 зв., 253 (2), 254 зв., 255 зв., 256, 257 (2), 257 зв., 258, 258 зв., 259 (4), 259 зв. (2), 260 (2), 260 зв., 261 (4), 261 зв., 262 зв.

(2), 263 (2), 263 зв. (2), 265 зв. (2), 266 зв. (4), 268 зв. (4), 269, 269 зв., 270 (3), 270 зв., 271 (3), 272 (3), 272 зв. (4), 273 (4), 273 зв. (2), 274 (2), 274 зв. (2), 275 (4), 275 зв. (5), 276 (2), 276 зв. (3), 277 зв. (3), 278 зв. (2), 279 (2), 279 зв. (3), 280 (5), 280 зв. (2), 281, 281 зв., 282 (2), 282 зв., 283 (2), 283 зв. (3), 284, 284 зв. (2), 285 зв., 286 (6), 286 зв. (3), 287 (4), 287 зв., 288 (2), 289 (2), 289 зв. (2), 290 зв. (3), 291 (2), 291 зв., 292 зв. (5), 293, 293 зв., 294 зв. (3), 295 (5), 295 зв., 296, 297 (5), 298 (2), 298 зв. (5), 299 (6), 299 зв., 300, 300 зв. (5), 301 (5), 301 зв., 302 (3), 303 зв., 304 зв. (2), 305 (2), 305 зв. (3), 306, 306 зв. (2), 307 зв. (2), 308, 308 зв., 309 (2), 310 (3), 311 (3), 311 зв. (3), 312 (4), 313 зв. (3), 314 (3), 314 зв. (2), 315 (2), 316, 316 зв. (3), 318 зв. (2), 319 зв., 320 (3), 320 зв., 321 (2), 321 зв., 322 зв. (2), 323 (3), 323 зв. (2), 324 зв. (2), 325, 325 зв., 326, 326 зв., 327 (3), 327 зв., 328 (2), 329, 329 зв., 330 (2), 331, 331 зв. (2), 332, 332 зв. (2), 333, 334 (2), 336, 336 зв. (6), 337 (4), 337 зв. (3), 338 зв., 341 зв. (3), 342 (3), 342 зв. (2), 343 (2), 343 зв. (2), 344 (2), 345 зв., 346 зв. (3), 347, 347 зв., 348, 349 (4), 349 зв. (4), 350 (3), 350 зв. (6), 351 (2), 351 зв. (3), 352, 352 зв. (5), 353, 353 зв., 354 (2), 354 зв. (4), 355, 355 зв., 356, 356 зв., 357, 357 зв., 358 (3), 359 зв., 360 (2), 360 зв. (3), 361 (3), 361 зв., 362 (3), 362 зв. (3), 363 (5), 363 зв. (5), 364, 364 зв., 365, 365 зв., 366 (3), 366 зв. (2), 367 зв. (2), 368 (6), 368 зв. (3), 369 (2), 369 зв. (3), 370, 370 зв. (3), 371 (4), 371 зв., 372 (6), 372 зв. (2), 373 (4), 373 зв. (3), 374 (4), 374 зв. (4), 375 (6), 375 зв. (3), 376 (4), 376 зв. (3), 377 зв. (2), 378 (4), 378 зв. (3), 379 (5), 379 зв. (2), 380 (3), 380 зв. (2), 381, 381 зв. (4), 382 (7), 382 зв. (4), 383 (3), 383 зв., 384, 384 зв., 385 зв. (3), 386, 386 зв. (2), 387 (2), 387 зв. (3), 388 (3), 388 зв. (2), 389 (3), 389 зв. (2), 390 (4), 390 зв. (2), 391,

- 391 зв. (4), 392 (2), 392 зв. (3), 393 (3), 393 зв., 394, 394 зв. (2), 395, 395 зв., 396 (2), 396 зв., 397 (2), 397 зв., 398 зв. (5), 399 (3), 399 зв., 400, 400 зв. (2), 401 (2), 401 зв. (3), 402 (2), 402 зв., 403 зв., 404 (2), 404 зв. (2), 405 (7), 405 зв. (6), 406 зв. (2), 407 (5), 407 зв., 408 (3), 409 зв., 410, 410 зв. (4), 411 (2), 411 зв. (3), 412 (2), 412 зв. (4), 413 (2), 413 зв. (4), 414 (3), 414 зв. (2), 415 (4), 415 зв., 416 (3), 416 зв. (2), 417 (8), 417 зв. (2), 418 (4), 418 зв. (4), 419 (3), 419 зв. (2), 420 (4), 420 зв. (3), 421, 422, 422 зв. (2), 423 (6), 424, 425, 425 зв., 426, 426 зв., 427, 427 зв. (4), 428, 428 зв. (3), 429 (2), 429 зв., 430 (4), 430 зв. (3), 431, 432 (4), 433, 433 зв., 434, 434 зв., 435, 435 зв. (2), 436 (2), 436 зв. (3), 437 зв. (4), 438, 438 зв. (2), 439 (2), 439 зв. (2), 440 (2), 441 зв., 442 (3), 442 зв. (2), 443 (7), 444 зв., 445 зв., 446 (2), 447 зв., 448, 449 зв., 450, 450 зв., 452, 453 (2), 454, 456, 463, 463 зв., 465, 466 зв. (3), 467 зв. (2), 468 (2), 470 зв., 472, 473 зв., 477, 481 зв. (2), 482, 482 зв. (2)
- небо** *им. од. с. наз.* 220, 224 зв., *н̄бо* 31 зв., 72 зв. (2), 103 зв., 182 зв. (2), 316 зв.; *неба* *род.* 91 зв., 259 зв., 262, 308 зв., 367 зв. (2), 368 зв., 399 зв., *н̄ба* 72 зв. (2), 91 зв., 156 зв., 173 зв., 182, 217 зв., 262 зв., 298, 308 зв., 350, 352, 367 зв., 369, 370, 403 зв., *н̄бесе* 344, *н̄бсе* 27 зв., 103, 112 зв., 122, 130, 220 зв., 267 зв., *н̄бси* 54 зв.; *н̄бса* [!] 447 зв.; *небоу* *дав.* 300, *н̄боу* 293, 397 зв.; *небо* *зн.* 330, 421, *н̄бо* 67, 150 зв., 155, 198, 213, 254 зв., 289 зв. (2), 335, 338, 350, 423, 445 зв., 470; *небомь* *ор.* 99, *н̄бомь* 33 зв.; *в' небѣ* *мисц.* 96, *в' н̄бѣ* 182 зв., *в' н̄бѣ* 350, *на небеси* 84 зв., 123, 307, 452 зв., 460 зв., *на н̄беси* 455, *на н̄бсѣ* 51 зв., *на н̄бси* 36, 37, 103, 235, 266, 288, 301, 337, 403, 460 зв., 465 зв., *н̄ н̄бси* 454; *н̄бса* *мн. наз.* 27 зв., 462, 466, 468 зв., 471 зв.; *небесь* *род.* 54, 321, 368, 463 зв., *н̄бесь* 368 зв., *н̄бс* 103, 314, *н̄бсь* 173 зв., 262 зв., 351 зв., 369 зв.; *небеса* *зн.* 417 зв., *н̄бса* 17, 130, 346, 482; *на небесе(х)* *мисц.* 39 зв., 40 зв., 59 зв., 176 зв., *на н̄б(с)сехъ* [!] 80 зв., *на н̄бсе(х)* 448, 455 зв., *на н̄бсе(х)* [!] 31, 266, *на н̄бсехъ* 30 зв., 34 зв., 35, 36, 51, 74 (3), 79 зв., 80 зв. (2), 97 зв., 166 зв., 173 (2), 262 зв., 276, 452 зв., 446, 454 зв., 468 зв., 469
- небѣлена(г)[о]** *дिएтрикм. недок. пас. мин. од. ч. род.* 46 зв.
- неве(р)ства** *див. невѣр'ства*
- невесело** *присл.* 72 зв.
- неве(т)шпаюца** *прикм. мн. зн.* 276
- невиди(м)** *прикм. од. ч. наз.* 333; *невидимы(х)* *мн. род.* 338
- невинень** *прикм. од. ч. наз.* 118; *невин'ноюу* *ж. зн.* 116 зв.
- неводоу** *им. од. ч. дав.* 64
- неволи:** *в неволи* *им. од. ж. мисц.* 380 зв.
- невол'наа** *прикм. од. ж. наз.* 426 зв.
- невол'никъ** *им. од. ч. наз.* 380 зв.
- невъз'мо(ж)но** *прис. сл.* 77 зв.
- невѣр'нии** *прикм. од. ч. наз.* 77, 161, 257 зв.; *невѣр'ны(м)* *ор.* 438; *невѣр'ными* *мн. ор.* 104 зв., 277 зв.
- невѣр'ства** *им. од. с. род.* 65, *невѣр'ства* 77 зв., *неве(р)ства* 465
- невѣр'ства** *див. невѣр'ства*
- невѣр'ствію** *им. од. с. дав.* 197 зв.; *невѣр'ствіе* *зн.* 147
- невѣста** *им. од. ж. наз.* 278, *невѣсть* 51 зв.; *невѣстоу* *зн.* 352
- невѣ(р)ство** *им. од. с. зн.* 450 зв.
- невѣсть** *див. невѣста*
- невѣс'тки** *им. од. ж. род.* 278
- него(д)ного** *прикм. од. ч. род.* 239 зв.
- нед** *див. неделя*
- не(д)** *див. неделя*
- недав'но** *присл.* 394
- недалеко** ¹ *присл.* 44, 178, 239 зв., 296 зв.
- недалеко** ² *прійм.* 366 зв.
- нед'бати** *дिएсл. недок. инф.* 37 зв.
- не(д)дела** *див. неделя*
- недела** *им. од. ж. наз.* 459 зв., 473 (2), *не(д)дела* [!] 474, *не(д)ла* 3, 6, 8 (2), 8 зв. (3), 9 (2), 9 зв. (4), 10 (2), 10 зв. (2),

11 (2), 11 зв. (3), 12 зв., 36, 447, 458 зв.,
 нє(д)ли 6 (2), 6 зв. (3), 7, 7 зв. (2), нєд
 11, нє(д) 4 (2), 4 зв. (2), 5 (2), 5 зв. (2), 6
 (2), 6 зв. (3), 7 зв. (2), 8 (2), 8 зв. (3), 9
 (2), 9 зв. (2), 10 (2), 10 зв. (3), 11, 11 зв.
 (3), 12 (4), 12 зв. (4), 24 зв., 28 зв., 29,
 36, 37, 41 зв., 44, 45, 47 зв., 49 зв., 51,
 66 зв., 67, 70, 71 зв., 81, 84, 92 зв.,
 93 зв., 96, 105 зв., 107 зв., 133, 158 зв.,
 161, 227, 236, 240 зв., 246, 248 зв.,
 250 зв., 263 зв., 274, 280, 285, 288 зв.
 (2), 293 зв., 296 зв., 299 зв., 300 зв.,
 302 зв., 303, 317 зв. (2), 330, 345, 350,
 353, 359, 375, 384, 413, 421, 445 зв.,
 456, 456 зв., 457, 473 зв., 474 (4), 474 зв.;
 нєдєлѣ *род.* 39, 443, 481, нєдєли 281,
 300, 303, 388 зв., 423, ни(д)єли 443,
 нє(д)лї 291, нє(д)лѣ 443, нє(д)ли 29,
 38 зв., 67, 94 зв., 97, 157, 236 зв., 241,
 250 зв., 252 зв., 254, 294 зв., 297, 301 зв.,
 н(д)ли 169, нє(д)ла 2, 12 зв., н(д)ла
 3 зв., нє(д) 4, 23 зв., 29 зв. (2), 30,
 31 зв., 32, 33, 37, 38.2, 38 зв., 39, 40,
 40 зв. (2), 42 зв., 43 зв., 45, 45 зв., 46,
 46 зв., 48 (2), 49, 50 зв., 51, 52 зв.,
 53 зв., 54, 54 зв., 55, 55 зв., 56, 57 зв.,
 58, 59 зв., 60, 60 зв., 62, 62 зв., 63 зв.,
 64, 65, 65 зв., 68 (2), 69 зв., 71 (2),
 72 зв., 73, 74 зв., 75, 76 зв., 77 зв.,
 80 зв., 82, 85, 85зв. (2), 87, 90 (2), 90 зв.,
 91, 91 зв., 93.2, 95 зв., 98, 99, 99 зв.,
 101 зв., 102 зв., 107 зв., 109, 130.2,
 130 зв., 131, 131 зв., 134, 134 зв.,
 136 зв., 137, 137 зв., 138, 139, 139 зв.,
 141, 142, 142 зв., 144, 144 зв., 146 зв.,
 147, 149 зв., 150 зв., 151 зв., 152, 153,
 154, 155 зв., 156 зв., 158 зв., 159, 160,
 162 зв. (2), 163 зв., 164 зв., 165 зв., 166,
 166 зв., 169, 170, 171, 172 зв., 173, 174,
 175 зв., 176, 177, 178 зв., 179, 180,
 180 зв., 181 зв., 182 зв., 183 зв., 184,
 191, 193, 195 зв., 220 зв., 221 зв., 223,
 224, 226 зв., 228, 231, 233 зв., 234,
 234 зв., 235, 236 зв., 241, 243, 243 зв.,
 245 зв., 247, 248, 253 зв., 255, 255 зв.,
 258, 258 зв., 260 зв., 263, 265, 266, 267,

267 зв., 268 зв., 269 зв., 270 зв., 271 зв.,
 272 зв., 273 зв., 274 зв., 277 зв., 279,
 282 зв., 284 зв., 286, 287, 291, 293, 297,
 297 зв., 300, 302, 304, 306, 307, 308,
 309, 310, 311, 313 зв., 314, 316, 317,
 317 зв. (2), 324, 331, 342 зв., 343, 344,
 346 (2), 347, 348 зв., 350 зв. (2), 351,
 357, 357 зв., 360 зв. (2), 361 зв., 362 зв.,
 364 зв., 367, 368, 368 зв., 369, 370,
 371 зв., 378 (2), 379, 381 зв., 382 зв.,
 388 зв., 390 зв., 398 зв., 402 (2), 404,
 411, 412, 414, 417 зв., 419, 420, 423,
 437, 437 зв., 473, 480, 481 (2), нє 104;
 нє(д)лю *зн.* 90, 437, 480, нє(д)ла [!]
 3 зв., н(л)ю 243 зв., нє(д) 85, 285, 317 зв.,
 376 зв., 399 зв., 437, 449, 473 зв., 481 зв.;
 в... нє(д) *місц.* 343 зв.; нє(д)ль *мн. род.*
 2 зв., 3; нє(д)ла(м) *дав.* 3 зв., 473 зв.,
 нє(д)ла^м 286; нє(д)ла *зн.* 2 зв. (2), 3
 (2); в... нє(д)ла^х *місц.* 2

нє(д)ли див. нєдєла

нє(д)л'ны(м) *прикм. мн. дав.* 443

нє(д)ла див. нєдєла

нєдобрє *присл.* 154 зв.

нєдоброт'ливый *прикм. мн. дав.* 236 зв.

нєдовѣрїю *ім. од. с. дав.* 161 зв.

нєдозорь *ім. од. ч. зн.* 443 (2)

**нєдорозоумѣвал'са *дієсл. недок. мин. од.*
ч. 3 ос. 253 зв.**

**нєдоста^вало *дієсл. недок. мин. од. безос.*
 320 зв.**

**нєдоста^нє(т) *дієсл. док. майб. од. безос.*
 481, нєдос'танє(т) 105 зв.**

нєдос'танє(т) див. нєдоста^нє(т)

**нєдоста^ткоу *ім. од. ч. род.* 179, нєдос-
 та(т)коу 313; нєдоста^тко^к *зн.*
 288 зв.—289**

нєдоста(т)коу див. нєдоста^ткоу

**нєдооумель: *єсмн...* нєдооумель *дієсл. не-*
док. мин. од. ч. 1 ос. 482**

**нєдоугь *ім. од. ч. зн.* 29 зв., 48, 48 зв.;
 нєдоугь *мн. род.* 13, 123 зв., 199; не-
 доугы *зн.* 43, 137; нєдоугы *ор.* 30**

нєдоу(ж)н' див. нєдоужного

**нєдоужного *прикм. од. ч. зн.* 41 зв., 479,
 нєдоу(ж)н' 200; нєд'ж'ныа *мн. зн.* 66 зв.**

недоузе: в недоузе *ім. од. ч. місц.* 335 зв.
 нед(о)ст)ині *прикм. мн. наз.* 15 зв.
 неємань *ім. антроп. од. ч. наз.* 224 зв.
 неже див. **ни(ж)**
 нез'дорова *ім. од. с. зн.* 144 зв.
 незлюбивы(х) *прикм. мн. род.* 474
 не(з)наємый *дієприкм. недок. пас. теп. мн. наз.* 271
 незначител'наа *прикм. мн. зн. 97–97 зв.*
 неймацаго *дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. род.* 107–107 зв.
 некогда див. **н'коли**²
 неког'да див. **н'коли**²
 немало *присл.* 337
 немалый *прикм. од. ч. наз.* 150
 немедло *присл.* 443 зв.
 немного *присл.* 347 зв.
 неможе *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 394,
 неможе(т) 394
 неможе(т) див. **неможе**
 немоцень див. **немоц'ный**
 немоц'ный *прикм. од. ч. наз.* 393 зв., не-
 моцень 108, 108 зв., 239, 357 зв., 359,
 393 зв.–394; немоц'ного *зн.* 108, 109,
 240 зв.; немоц'на *ж. наз.* 187 зв., 226,
 немоц'на 112 зв.; немоц'ный *мн. наз.*
 134 зв., немоц'ный 231; немоц'ных *род.*
 359; немоцны(х) *зн.* 68, немоц'ны(х)
 147, 147 зв., немоц'ный 65 зв., 465, не-
 моцны(и) 27 зв., немоц'ный 226, не-
 моц'ны 146 зв., 151 зв. (2), 253, не-
 моц'ны(и) 131 зв., немоц'ны 261 зв.,
 немоц'ны 198, немоц'ны 43; не-
 моц'ны(ми) *ор.* 364
 немочь *ім. од. ж. наз.* 394; немочи *род.*
 142 зв., 145, 145 зв., 280 зв., немощи
 75 зв.; немощь *зн.* 29 зв.; немочю *ор.*
 252 зв.; в немочи *місц.* 336, в... немочи
 251, в' немочи 336; немочи *мн. род.*
 229, 234, 241 зв., 245 зв. (2), немощи
 221 зв.; немочи *зн.* 132; немощами *ор.*
 29 зв., немочи 253
 ненавидѣти *дієсл. недок. інф.* 372; нена-
 видить *теп. од. 3 ос.* 416 зв. (2), 417,
 ненавиди(т) 351, 417; ненавидать *мн.*
 3 ос. 210 зв., 235 зв.; ненавидѣти бж-

дешь *майб. од. 2 ос.* 34; боуде... не-
 навидѣти 3 ос. 101 зв., ненавидѣти
 боудеть 293 зв.; ненавидѣти боудоуть
мн. 3 ос. 234 зв.; ненавидѣли *мин. мн.*
 3 ос. 304 зв.; бы ненавидѣль *ум. од. ч.*
 3 ос. 403; ненавидащи(м) *дієприкм.*
акт. теп. мн. дав. 34; ненавидени *пас.*
мин. мн. наз. 180 зв., ненавидими 50
 ненависти *ім. од. ж. род.* 192; ненависть
зн. 325 зв., 423; в ненависти *місц.*
 314 зв., в' ненависти 101 зв.
 непло(д)на *прикм. од. ж. наз.* 205, не-
 пло(д)ноу *зн.* 279; непло(д)ный *мн.*
наз. 327
 неплоды *ім. од. ж. наз.* 207 зв.
 непл'тного *прикм. од. ч. род.* 391
 неповеленнѣмь: ѿ неповеленнѣмь див.
 неповелѣннѣ(м): о неповелѣннѣ(м)
 неповелѣннѣ(м): о неповелѣннѣ(м) *ім.*
од. с. місц. 13, ѿ неповеленнѣмь 199 зв.
 неповин'ны(х) *прикм. мн. род.* 55 зв.
 неподоб'на *прикм. од. ж. наз.* 208
 непомненіи: о непомненіи *ім. од. с. місц.*
 124 зв.
 непоквер'нены *дієприкм. док. пас. мин.*
мн. зн. 68 зв.
 непослушеньства *ім. од. с. род.* 266
 непотребный див. непотреб'ного
 непотреб'ного *прикм. од. ч. зн.* 107 зв.,
 непотребный 175; непотребный *мн.*
наз. 296
 неправды *ім. од. ж. род.* 101 зв., не-
 прав'ды 99, 99 зв.; неправ'доу *зн.* 282,
 неправ'дж 40 зв.
 неправ'ды див. неправды
 неправе(д)нѣ(м): ѿ... неправе(д)нѣ(м)
прикм. од. ч. місц. 200 зв.
 неприяз'нины(и) *прикм. мн. наз.* 63 зв.
 неприятел'а *ім. од. ч. род.* 272; неприятел'ѣ
мн. наз. 307 зв., неприятел'ѣ 306, не-
 приятели 51 зв.; неприятел'и *род.*
 210 зв.; неприятел'ѣ *зн.* 236 зв., непри-
 тел'ѣ 235 зв.
 неразоумливи *прикм. мн. наз.* 153 зв.
 нероукотвореного *прикм. од. ч. род.* 472

неславна *прикм. од. ж. наз.* 336 зв.; неславное *с. наз.* 336 зв.
 неслоуш'но *присл.* 231 зв.
 несль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 326 зв., нюсль 172, 431; несли *мн. 3 ос.* 229, 241; неси *наказ. од. 2 ос.* 187; несьте *мн. 2 ос.* 346; несень *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 133, 293 зв.; несоучи *дієприсл. теп.* 184 зв., 434; несено *прис. ф.* 240
 несмьльни(и) *прикм. мн. наз.* 332 зв.
 несправедливе *присл.* 324
 несправедливости *ім. од. ж. род.* 373, несправедливост'и 270 зв.; несправедливости *дав.* 292 зв.
 несправедливост'и *див. несправедливости*
 несправе(д)ливыи *прикм. од. ч. наз.* 299, несправедливь 292, 292–292 зв.; несправе(д)ливого *род.* 232; ω... несправе(д)ливѣмь *місц.* 200 зв.; несправе(д)ливо *с. наз.* 37; несправедливого *род.* 292; несправедливого *зн.* 292; в' несправедливомь *місц.* 292 зв.; несправедливыи *мн. наз.* 300; несправедливыи *зн.* 34 зв.; несправедливыми *ор.* 183
 несправедливь *див. несправе(д)ливыи*
 несталость *ім. од. ж. зн.* 482
 нестройность *ім. од. ж. зн.* 314
 несъше(д)ши(х)са *дієприкм. недок. акт. мин. мн. зн.* 18
 неогасажици(м) *дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. ор.* 27
 неогасимыи *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. зн.* 163 зв., 164; неогасимымь *ор.* 219 зв.
 неоумыгымь *дієприкм. док. пас. мин. мн. ор.* 70, 152 (2), неоумыгыма *дв. ор.* 152 зв.
 нехай *част.* 75, 87 зв., 88, 102, 119 зв., 139 зв., 280, 298, 310, 315, 327 зв., 377 зв., 398, 403, 411, 414, нехай 33 зв., 68 зв., 83, 83 зв., 88, 95 зв., 98, 102 (3), 118 (2), 119 зв., 120, 141, 153, 153 зв., 154 зв., 158 зв., 162 зв., 165, 169, 171 зв., 175 зв., 180 зв., 181 (4), 194, 208, 209 зв., 219 (2), 237 зв., 246, 247, 255 зв., 260,

280, 287, 293, 294 зв., 298, 315 (3), 317 зв., 319 зв., 320 зв., 321, 339 зв., 367 зв., 375, 411, 460, 463 зв., 482 зв. (2), неха(и) 101 зв., 319 зв., 415

неха(и) *див. нехай*

нехай *див. нехай*

нехайте *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 83 зв., нехате [!] 425

нехате [!] *див. нехайте*

неосквдѣюща *дієприкм. недок. акт. теп. мн. зн.* 276

нечистости *ім. од. ж. род.* 99 зв.

нечистыи *прикм. од. ч. наз.* 59, 131, 143, 159, 257 зв., 268 зв.; нечисто(г)[о] *род.* 55; нечистому *дав.* 161 зв., 249, 258; нечистого *зн.* 131, 142 зв., 154, 221 зв., 225, нечисто(г)[о] 138 зв., нечистыи 30; нечистыи *мн. наз.* 137, 143 зв.; нечистыхь *род.* 234 зв.; нечисты(м) *дав.* 131 зв., нечистымь 225 зв.; нечистыи *зн.* 43, 266; нечистыми *ор.* 48 зв., 147, 152

нешитымь *прикм. од. с. ор.* 439 зв.

неоалимь *ім. топ. од. ч. наз.* 28 зв.

неоалим'ськихъ: на... неоалим'скихъ *прикм. мн. місц.* 28 зв.

нѣ *числ.* 5, 6 зв., 10, 12, 14 зв., 64, 125, 176, 200 зв., 221, 266 (2), 286 зв., 420, 448 зв.

нѣ *числ.* 5, 6 зв., 10 (3), 12, 14 зв., 65, 98, 177, 200 зв., 267, 287 зв., 413, 421, 450 зв., 465, 470

нѣ *числ.* 5 зв., 6 зв., 12, 15, 65 зв., 125, 178 зв., 200 зв., 221, 267 зв., 288 зв., 425, 471 зв., 472 зв.

ни *див. нї*

нї *числ.* 10, 12, 15.2, 66 зв., 125, 179, 200 зв., 265 зв., 268 зв., 291, 424, 472, 475, 479 зв.

нигде *присл.* 342 зв., 458 зв.

нива *ім. од. ж. наз.* 200; нивы *мн. зн.* 356 зв.

ни(ж) *спол.* 16, неже 49 зв., 60, ни(ж)лї 129 зв., нижли 68 зв., 79, 179, 183 зв., 262, 300, 301 зв., 376 зв., ни(ж)ли 84 зв., 147 зв., 323, 414, ниж'ли 22 зв., 31 зв., 33 (2), 37 зв., 51 зв. (2), 54, 54 зв., 56,

- 58 зв., 79 зв., 80, 98, 112, 114, 116, 163 зв., 164 (2), 186 зв., 191, 214, 219 зв., 242 зв., 269 зв. (2), 275 (2), 288, 292, 293, 295, 318 зв., 345 зв., 351, 353, 362 зв., 383 зв., 405, 408 зв., 421 зв., 440 зв.
- ниже** *част.* 18, 42
- нижли** див. **ни(ж)**
- ни(ж)ли** див. **ни(ж)**
- ниж'ли** див. **ни(ж)**
- ни(ж)лї** див. **ни(ж)**
- ниж'наго** *прикм. од. ч. род.* 120 зв.; **ниж'ни(х)** *мн. род.* 379 зв.
- ни(ж)шей** *присл.* 25
- низведеписа** *дієсл. док. майб. од. 2 ос.* 449
- низ'ко** *присл.* 190
- низьположилъ** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 209
- никако** *присл.* 2 зв.
- никейского** *прикм. од. ч. род.* 449
- никоди(м)** *ім. антроп. од. ч. наз.* 349, 349 зв., 434, 458 зв., **никодимъ** 349, 376; **никодима** *род.* 429; **никодимо(м)** *ор.* 348 зв., **нико(ди)мо(м)** 371 зв.; **о** **никодимѣ** *місц.* 335 зв.
- никодимъ** див. **никоди(м)**
- нико(л)** див. **нико(л)ы**
- николи** див. **нѣколи**¹
- нико(л)ы** *ім. антроп. од. ч. род.* 466, **нико(л)** 455
- никомидїи:** **в'** **никомидїи** *ім. топ. од. ж. місц.* 457 зв.
- никто** див. **нѣх'то**
- ни(к)то** див. **нѣх'то**
- ник'то** див. **нѣх'то**
- никыты** *ім. антроп. од. ч. род.* 446 зв.
- нила** *ім. антроп. од. ч. род.* 452 зв.
- нимьфодоры** *ім. антроп. од. ж. род.* 445 зв.
- ниневитомъ** *ім. мн. ч. дав.* 269
- ниневи(т)стїи** *прикм. мн. наз.* 58 зв., 269 зв.
- ниривъ** *прикм. од. ч. наз.* 221
- нихто** див. **нѣх'то**
- ни(х)то** див. **нѣх'то**
- них'то** див. **нѣх'то**
- ниць** *присл.* 424
- нї-ица** *ім. од. ж. род.* 5 зв.
- ничто** див. **ниш'то**
- нич'то** див. **ниш'то**
- ниш'то** *займ. наз.* 341 зв., **ничто** 50 зв., 272 зв., **нич'то** 453, 472; **нѣчого** *род.* 289, 351 зв., **нѣчо(г)[о]** 477, **ничого** 63, 90 зв., 97, 98 зв. (2), 114 зв., 117, 118 (2), 126, 132 зв., 147, 153 (2), 171 зв., 189 зв. (2), 191 зв. (2), 197, 206 зв., 219, 221 зв., 225 зв., 227 зв., 236 зв., 247 зв., 253, 257, 262 зв., 272 зв., 302, 320 зв., 325, 326, 328, 337, 337 зв., 361, 362, 370 зв., 372, 374, 380, 388, 398 зв., 402, 414, 415, 420, 426 зв., 430, 439, 471 зв., **ничо(г)[о]** 336 зв., **ничего** 77 зв., 144 зв.; **ничемоу** *дав.* 31; **ничи(м)** *ор.* 24, **ничим'** 162
- ниш'їи** *прикм. мн. наз.* 234 зв.; **нишци(м)** *дав.* 84 зв., 301, **нищимъ** 166 зв., 304
- ниязкои** *займ. од. ж. род.* 430 зв.; **ниязкою** *ор.* 420 зв.
- нї** *част.* 31 зв., 102 зв., 422 зв., **нѣ** 84, 85, 88 зв., 100 зв., 175 зв., 305 зв., 309, 383 зв., **ни** 18 зв. (2), 33 зв. (4), 35, 36 зв., 37 зв., 38, 53 зв., 62 зв., 95, 103 зв., 109, 135, 143, 145 зв., 160 (2), 182 зв., 219, 224 зв., 240, 247 зв., 253, 271, 273, 275, 275 зв., 278, 279 зв. (2), 286, 290 зв., 292 зв., 294 зв., 312, 315, 324 зв., 325 зв., 326, 336 зв., 372 зв., 375 зв., 376, 377 зв. (2), 378, 379, 383, 393 зв., 400, 420, 425, 429, 429 зв., 430, 434 зв., 440, 442 зв., 447 зв.
- ннѣ** *присл.* 19, 27, 46 зв., 60, 114 (2), 115, 119 зв., 214 зв., 223 зв., 234 зв. (2), 235 (2), 270 зв., 272 зв. (2), 307 зв., 320 зв., 355, 361 зв., 377, 382 зв., 386, 386 зв., 387, 388 зв., 395 зв., 403, 403 зв. (2), 406 зв., 408 зв., 410 (3), 410 зв. (3), 414, 417 (2), 418, 418 зв., 420, 420 зв., 421, 421 зв., 422, 422 зв., 428 зв., 440, 474 зв.
- ннѣш'нїи** *прикм. од. ч. зн.* 167 зв.
- но** *стол.* 46 зв., 125 зв., 405, 458 зв., **нж** 2 зв., 15 зв., 17, 18 (2), 18 зв., 24 зв., 46 (2), 46 зв., 50, 53, 58 зв., 112 зв., 125 зв., 274, 445 зв., 453, 475

нововѣр'ца ім. од. ч. зн. 98

новѣй прикм. од. ч. наз. 319, 434 зв.; нового род. 186, 442 зв., новаго 111 зв., 454 зв., 463; новому дав. 9, 444; новыи зн. 77; в новѣмь місц. 324, в ново(м) 482 зв. (2), в' новѣмь 121; новаа ж. наз. 131 зв., новоу зн. 446 зв., 464; новое с. наз. 135, 135 зв.; нового род. 46 зв., 135, 231 зв. (3), 232, новѡ(г)[о] 135, нова(г)[о] 120; новому дав. 406; новое зн. 46 зв., 231 зв. (2), 410, ново 111 зв., 186; новыи мн. зн. 46 зв., 135 зв., новѣй 231 зв., новы(и) 14, 199 зв., новаа 65; новыми ор. 198

нога ім. од. ж. наз. 79, 164; ногъ мн. род. 28, 49 зв., 97, 122 зв., 222 зв., 243 зв., 250, 250 зв., 253, 261 зв., 296 зв., 406 зв., 436, нѡ(г) 251 зв.; нога(м) дав. 154, ногам(м) [!] 474 зв., ногамъ 144 зв., 178, 228; ноги зн. 239, 393 зв., ноги 94 зв., 147, 211 зв., 243 зв. (2), 244 зв. (3), 245, 290, 333 зв., 334, 396 зв., 399 зв., 400 (2), 406 (2), 406 зв., 407 (2), 407 зв. (3), 437; ногами ор. 39, 71, 147 зв., 312; на нога(х) місц. 81 зв., при нога(х) 265 зв., по ногамъ 398; ногама дв. дав. 33 зв.; носѣ зн. 79, 164

ноє ім. антроп. од. ч. наз. 15 зв., 103 зв., 297 зв.

ноєвь прикм. од. ч. наз. 221 зв.; ноєвы мн. зн. 103 зв., 297 зв.

ноємврїи ім. од. ч. наз. 451 зв., ноємврїи 452, 453, 454, ноє(м) род. 45 зв., 48 зв., 273, 460, 461 зв.

ноємврїи див. ноємврїи
ножна ім. мн. зн. 425 зв.

ножь ім. од. ч. зн. 188, 320 зв., 425 зв. (2); но(жи) мн. наз. 320 зв.

носити дієсл. недок. інф. 27, 151 зв., 271, 360; носить теп. од. 3 ос. 286; носи(л) мин. од. ч. 3 ос. 269, носиль 400 зв.; носѣте наказ. мн. 2 ос. 49, 261, но(с)те 49; носачи дієприсл. теп. 330, 429 зв.

но(ч) ім. од. ж. наз. 409 зв., 448 зв., 455, ночь 384 зв., 443 зв., 444, 451 зв., 458, ноць 462 зв., 464, 464 зв., 465 зв., 467,

471; ночи род. 112, 186 зв., 274 зв., 439, ноци 67 зв., 474 зв.; но(ч) зн. 298 зв., ночь 232, 233 зв., ноць 111 зв., 186, 215 зв., 227 зв.; ночии мн. род. 221 зв., ноци(и) 27 зв., ноци 27 зв.; ноци зн. 58 зв. (2)

ночоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 90 зв.

ночь див. но(ч)

ночьноюу прикм. од. ж. зн. 212 зв.; о...
нощной місц. 151

ноць див. но(ч)

нѣ-тної числ. род. 378

ноуди(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 53 зв.; нехайи ноуди(т)са наказ. од. 3 ос. 293

ноужни(д)ци ім. мн. ч. наз. 53 зв.

ноужьнѣйши(х): в ноужьнѣйши(х) прикм. мн. місц. 18 зв., в' нжжнѣйши(х) 18 зв.

ноутрьноста(х): в' ноутрьноста(х) ім. мн. ж. місц. 99 зв.

нѣ-ци ім. од. ж. род. 437, 437 зв.; по нѣ-ци місц. 234

нѣ¹ див. нѣ

нѣ² див. нѣкоторый

нѣко див. нѣоторый

нѣкогда див. нѣколи²

нѣколи¹ присл. 90 зв., 134, николи 40 зв., 48, 55 зв., 61, 90 зв., 93, 112, 135 зв., 290 зв. (2), 316 зв., 358, 363, 376, 380 зв., 382

нѣколи² присл. 337, 337 зв., нѣкогда 320, некогда 140, некогда 28

нѣко(т) див. нѣоторый

нѣкото(р) див. нѣоторый

нѣкото(р)и див. нѣоторый

нѣоторый див. нѣоторый

нѣоторы(и) див. нѣоторый

нѣко(то)рый див. нѣоторый

нѣоторый займ. од. ч. наз. 91 зв., 92 зв., 105 зв., 264, нѣоторый 46 зв., 84, 96, 166, 259 зв., 279 зв., 285, 288 зв., 291, 293 зв. (2), 300 зв., 304, 309, 313 зв., 322, 446 зв., 456, 457, 458, 464 зв., 469 зв., 471 зв., 473, нѣоторы' [!] 281 зв., нѣко(то)рый 174, нѣко(т)ры(и) 317 зв.,

нѣкото(р)и 161, нѣкото(р) 92 зв., нѣко(т) 291, нѣко 285, нѣ 46 зв., 91 зв., 288 зв., 293 зв., 309; нѣкоторого *род.* 79 зв., 110 зв., 283; нѣкоторого *зн.* 258 зв.; нѣкото^{раа} *ж. наз.* 265, 269; нѣкоторое *с. наз.* 139 зв.; нѣкоторого *род.* 265; в нѣкоторомь *місц.* 298 зв., на нѣкото(р)м 266; нѣкторыи *мн. наз.* 45, 58 зв., 60, 75, 120, 122 зв., 123, 126, 126 зв., 133 зв., 152, 155 зв., 170 зв., 183 зв., 189, 194 зв., 202, 232, 245 зв., 256, 279, 282 зв., 311, 312, 313 зв., 330, 332, 332 зв., 337, 344, 370 зв., 372 зв., 374, 385, 385 зв., 397, нѣкторый 267 зв., 337 зв., 375 зв., 388 зв., 398, 409 зв., 419, нѣко(т)рыи 190, 307, нѣкот'рыи 159, нѣ 279; нѣкторы(х) *род.* 253 зв.; нѣкторы^{мь} *дав.* 299 зв.; нѣкторы(х) *зн.* 152, 314 зв., нѣкторыхъ 175 зв., 226 зв., 271 зв. нѣкторыи 100 (2)

нѣко(т)ры див. **нѣкторый**

нѣкто *займ. наз.* 251 зв., 264 зв. (2), 270, 271, нѣк'то 169

нѣк'то див. **нѣкто**

нѣмыи *прикм. од. ч. наз.* 48, 152, 161 зв., 267 зв., нѣмь 206 зв., 267 зв.; нѣмого *род.* 155, 161, нѣмаго 55, 57, нѣма 47 зв.; нѣмы^{мь} *мн. дав.* 155; *немы(х) зн.* 71 зв., нѣмыи 68 зв., *немыи* 71

нѣмь див. **нѣмыи**

нѣ(ст) див. **нѣтъ**

нѣтъ *прис. сл.* 95, 175 зв., 310, 330 зв., 343, 372 зв., нѣ(ст) 12 зв.

нѣх'то *займ. наз.* 293 зв., *нихто* 374, *ни(х)то* 368 зв., *них'то* 352 зв., 372, 390 зв., 392 (2), *никто* 37, 46, 47 зв., 54 зв., 56 зв.,

84, 86, 97, 178, 182 зв., 231 зв., 247, 263, 289, 342 зв., 349, 350, 371, 411 зв., 415 зв., 417, 420, 445 зв. (2), 458 зв., 470 зв., *ни(к)то* 455 зв., *ник'то* 101, 103 зв., 135, 138, 142 зв., 154, 231 зв., 247, 251, 269 зв., 300 зв., 342 зв., 350; нѣкого *род.* 329 зв., *никого* 76; нѣко^{моу} *дав.* 132 зв., 155, *никому* 41 зв., 74 зв., 76, 157 зв., 158, 197, 228 зв., 255 зв., 328, 361 зв., 477, *никомѡ* 252 зв.; *никого зн.* 261, 378 зв., 428

нѣ(х)то див. **нѣх'то**

нѣшто *займ. наз.* 339; *нѣшто зн.* 32, 87 зв., 244, 272

нѣя(к) ¹*присл.* 278 зв., нѣяко 62 зв., 71 зв.

нѣя(к) ² див. **нѣякыи**

нѣяко див. **нѣя(к)**

нѣякыи див. **нѣякый**

нѣякы(и) див. **нѣякыи**

нѣякый *займ. од. ч. наз.* 283, 393 зв., нѣякыи 188 зв., 204 зв., 249, 348 зв., 357 зв., 359 зв., нѣякы(и) 84, 243 зв., 303, 348 зв., 393 зв., нѣя(к) 263 зв., 357 зв.; нѣкоего *род.* 284 зв.; нѣяко^{моу} *дав.* 239, 244; нѣякого *зн.* 193, 326 зв.; нѣякаа *ж. наз.* 144 зв., 322 зв.; нѣяко^й *род.* 430 зв., нѣя(к)и [!] 326; нѣяко^ю *зн.* 445, 472, нѣяко^ю [!] 453 зв.; нѣякого *с. род.* 296 зв.; нѣякое *зн.* 325; нѣякый *мн. наз.* 229; нѣяки(х) *род.* 2; нѣякыи *зн.* 241; в нѣякыхъ *місц.* 19

нж див. **но**

нжжънѣйши(х) див. **ноужънѣйши(х)**

нѡ *числ.* 7 зв., 10, 12, 15, 67, 105, 180, 200 зв., 269, 293 зв., 427 зв., 465, 475, 476

О

о *прим.* 13 (12), 13 зв. (15), 14 (14), 14 зв. (14), 15 (12), 17, 27 зв., 37 зв., 44 зв., 48 зв., 53, 63, 65, 65 зв., 66 зв., 71 зв., 73 зв., 76, 76 зв., 80 зв. (2), 85 зв., 86,

86 зв., 89 (6), 91 зв., 93 зв. (2), 96 (2), 96 зв., 100 зв. (5), 102 зв., 104 зв. (4), 111, 111 зв., 112, 119, 123 зв. (6), 124 (16), 124 зв. (15), 125 (13), 125 зв., 126,

126 зв., 130, 131, 131 зв., 138, 144, 146, 146 зв., 151, 151 зв., 152 зв., 153 зв., 154 (2), 291, 330, 335 зв., 459, 470 зв., ω 5 зв., 14 зв., 18, 18 зв., 20 зв., 26 (2), 27 зв., 28 (3), 30 (3), 33 зв., 37 зв. (2), 38 зв., 41, 41 зв. (2), 48, 52 зв. (2), 57, 57 зв. (3), 60 (7), 69, 75 зв., 77, 82 зв., 85 зв., 93 зв., 95, 101, 103 зв. (2), 121 зв., 122 зв., 126 зв., 136, 136 зв., 139 (3), 139 зв., 155 зв., 158, 159 (2), 160 зв. (2), 161, 162, 163, 165, 173 зв., 174 (2), 179 (4), 180, 182 зв., 183, 185 зв., 186, 192, 193 зв., 195 зв., 198 зв. (8), 199 (15), 199 зв. (11), 200 (15), 200 зв. (17), 201 (12), 201 зв. (5), 204, 211 зв., 213, 214 зв., 215, 215 зв., 216 зв. (2), 217 зв., 219 зв., 220 (2), 220 зв., 221 зв., 222 (2), 222 зв. (2), 223, 225, 225 зв., 226 зв., 228, 228 зв., 232 (2), 232 зв., 235 зв., 239, 241 (3), 242 (2), 242 зв., 245 зв. (2), 252 зв., 253 зв., 254, 256 зв., 258, 258 зв., 260 зв., 262 зв., 264 зв., 265 зв. (3), 267 зв., 268, 272 (2), 274 зв., 275, 278 зв., 279 (2), 281, 283 (3), 287 (6), 288 (2), 288 зв. (3), 291 (2), 292 зв., 295 (3), 298 зв. (3), 299 зв. (3), 302, 303 (4), 308 (3), 308 зв., 309, 310, 311, 312, 313 (2), 313 зв., 320 зв. (2), 324 зв., 325, 326 зв., 329 зв., 330, 331, 331 зв., 332, 332 зв., 334, 335 зв. (17), 336 (2), 336 зв., 337 (5), 337 зв. (4), 338, 339 (2), 341 зв. (2), 342 (2), 343, 343 зв., 345 зв., 346 (2), 348 (2), 348 зв. (3), 353, 358 зв. (2), 359, 362 зв. (3), 363 (3), 364 (2), 368 зв., 371 зв. (2), 372, 372 зв., 373 (2), 374 зв., 375, 378 (2), 378 зв. (2), 382, 386 (2), 390, 391 зв., 392 зв., 393 зв., 394 зв., 395, 395 зв. (2), 399 зв., 401 зв., 405, 408, 408 зв., 409 (2), 410 (2), 410 зв., 414, 414 зв., 415, 417 зв. (2), 418 зв. (6), 419 зв. (2), 420, 420 зв., 426 зв. (2), 427, 428, 432, 432 зв., 442, 443 (4), 443 зв., 457 зв., 459, 459 зв., 463 зв., 465, 465 зв., 466 зв., 467 зв. (2), 470 зв., 473 (2), 474 зв., 476, 476 зв. (2), 479, 479 зв. (3), 481 зв., 482 (4)

б числ. 10 зв., 14 зв., 75 зв., 124 зв., 196 (2), 199 зв., 221, 279, 309, 471 зв., 477
 б̄а числ. 11, 14 зв., 76 зв., 125, 197 (2), 198 зв., 221, 280, 310 зв., 457 зв., 477
 обадва числ. наз. 69 зв.
 обанадесать числ. зн. 147, ѡбанадесат(т) 468, ѡбанадесать 462, ѡбанадесате 451 зв., 465 (2), 469, ѡбохьнадесат(т) 162 зв.; ѡбоманадесать ор. 171 зв., об̄манадесате 85. Див. ще: дванадесать
 об'вивь дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 121; об'вилі мн. 3 ос. 434 зв.
 обещади дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 184 зв.; об̄щано прис. ф. 214 зв.
 обиды ім. мн. ж. наз. 154
 обладаю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 88; обладающе дієприм. акт. теп. мн. наз. 319
 облакъ див. ѡблокъ
 облечет'са дієсл. док. майб. од. 3 ос. 38; ѡболочетеса мн. 2 ос. 37 зв., 375, ѡблечетеса 334 зв.
 [обличити са]: са обличити дієсл. недок. інф. 81
 об'нов'леніє ім. од. с. наз. 446, ѡбнов'леніє 451 зв.; ѡб'новле(н)а мн. наз. 479 зв.
 обоє числ. наз. 46, 82 зв., ѡбоє 165, 204 зв., 205, 231 зв.; обоє зн. 62 зв.
 [оболокали ... са]: са... оболокали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 147
 образъ ім. од. ч. наз. 95, 310; ѡбраза род. 472; ѡбразо(м) ор. 220, ѡбразомь 197; о ѡбразѣ місц. 15
 обрѣзовати дієсл. недок. інф. 209; обрѣзоуєте теп. мн. 2 ос. 373 зв.; обрѣзовань дієприм. пас. мин. од. ч. наз. 211 зв.; обрѣзано с. наз. 213
 обрѣтеніє ім. од. с. наз. 463, обрѣтеніє 466 зв.
 об'тег'чени див. ѡб'таг'чени
 обоуви ім. од. ж. род. 27, 49, ѡбоуви 219 зв., 261, 320 зв.; ѡбоувы мн. зн. 290
 обоуты дієсл. док. інф. 147
 об'ходить дієсл. недок. інф. 50 зв.; об'ходите теп. мн. 2 ос. 98; об'ходиль мин.

од. ч. 3 ос. 29 зв.; *объходи наказ. од.*
2 ос. 481
объчлѣдаль дієсл. недок. од. ч. 3 ос. 138 зв.
объхожоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.
147
объявило дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 74
объявляли дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.
137; *объявлены дієсприкм. пас. мин.*
мн. наз. 351
обѣ див. **ѡба**
обѣ(д) *ім. од. ч. наз.* 94; *ѡбѣдъ зн.* 283,
284 зв., 285; *ѡбѣдомь ор.* 270
обѣсильса *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.*
116 зв., *са ѡбѣсиль* 116
ов' *займ. од. ч. наз.* 18 зв. (2); *овое с. наз.*
139 зв.
ѡв *числ.* 11, 14 зв., 76 зв., 125, 221, 281,
311, 479
ѡв-є *числ.* 456 зв.
ови(д) *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.; *овида*
зн. 21 зв.
ово *спол.* 3, 62 (2), *ѡво* 18 зв. (2), 59 зв.
ов'цю див. **ѡв'ца**
ѡг *числ.* 7 зв., 10 зв., 14 зв., 77 зв., 125, 221,
312 зв., 282 зв. (2)
огє(н) див. **ѡгєнь**
огнь див. **ѡгєнь**
огньоую *прикм. од. ж. зн.* 33, 64, 64 зв.,
ѡгньоую 33; *ѡ... ѡгнено(м) с. місц.*
479 зв.
огородил' *дієсл. док. мин. од. 3 ос.* 174
ѡд *числ.* 11 зв., 51, 125, 221, 283, 313,
317 зв., 470
одаривыи *дієсприкм. недок. акт. мин. од.*
ч. наз. 115 зв.
одесною *присл.* 88, 96 зв., *ѡдесною*
168 зв., 178, 312 зв., 482, *ѡдес'ною*
115, 198
одинадесатоую *числ. од. ж. зн.* 86, *о єди-*
надесатой місц. 86 зв.
одѣли *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 118 зв.
ѡє *числ.* 5 зв., 10 зв., 15, 29 зв., 79 зв., 125,
221, 284 зв., 313 зв., 452
оженали(с) *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.*
103 зв.

ѡѣ *числ.* 11, 15, 80 зв., 125, 201, 285, 317,
456, 462
ѡѣ *числ.* 7 зв., 10 зв., 81, 201, 286, 319, 460,
479
ѡзнаймоуеть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
109, *ѡзнаймѣ* 159, *ѡзнаймоуеть* 55;
ѡз'найми(л) єс'ми мин. од. ч. 1 ос. 421 зв.
ѡй *числ.* 10 зв., 15, 82 зв., 125, 201, 287,
320, 479 зв.
ѡкааніи: **ѡ** *ѡкааніи ім. од. с. місц.* 200, *о*
ѡкааніи 14 зв.
[ѡказоуете са]: **са ѡказоуете** *дієсл. недок.*
теп. мн. 2 ос. 99 зв.
ѡко *ім. од. с. наз.* 32 зв., 37 (3), 79, 87, 154,
164, 270 (2); *ѡка род.* 38 зв. (3), 222,
237 зв. (3); *ѡко зн.* 33 зв., *ѡко* 33 зв.;
ѡко(м) ор. 127, 164, *ѡкомь* 79 зв.; *вѣ*
ѡцѣ місц. 38 зв., *ѡв ѡцѣ* 237 зв., *во*
ѡцѣ 38 зв., *в ѡкоу* 237 зв., *вѣ ѡкоу*
237 зв., *вѣ ѡкоу* 38 зв.; *ѡчи дв. наз.*
47 зв., 61, 88 зв. (2), 113, 187 зв., 215,
223 зв., 263, 331 зв., 333, 385; *ѡчеи*
род. 47 зв., *ѡчіи* 88 зв., 300, *ѡчіи* 307 зв.;
ѡчи зн. 61, 76, 155 зв., 157, 157 зв.,
164 зв., 294, 298 зв., 323 зв., 356 зв.,
364 зв., 384 зв., 385, 385 зв. (2), 386,
386 зв., 387, 387 зв., 388, 391, 397,
397 зв., 404 зв., 421, 423, 470, *ѡчи*
157 зв., *ѡцѣ* 79 зв., 164; *ѡчима ор.* 61,
93, 175, 234 зв., 405; *вѣ ѡчію місц.*
471 зв., *вѣ ѡчію* 457 зв.
ѡколич'ны(х) *прикм. мн. род.* 150, *ѡко-*
лич'ны(х) 254
ѡколо ¹ *присл.* 147, 397 зв., 403 зв., *ѡколо*
166 зв., 190 зв., 194 зв., 209
ѡколо ² *прійм.* 43, 138 зв. (2), 145, 280,
ѡколо 136 зв., 160 зв., 188, 210
ѡкроуховь *ім. мн. ж. род.* 72, 150 зв., *ѡк-*
роуховь 156, 157 (2), 255, *ѡкроуховь*
67; *ѡкроухы зн.* 365
ѡктєніа *ім. од. ж. наз.* 476
ѡливою *ім. од. ж. ор.* 147 зв.
ѡл'тарь *ім. од. ч. наз.* 98 зв.; *ѡл'тарь род.*
205; *ѡл'тарю дав.* 32; *ѡл'тарє(м) ор.*
32, *ѡл'тарємь* 98 зв. (2), *ѡл'тарємь*
271 зв., *ѡл'тарѡ(м)* 100

олѣвоую ¹ присл. 119 зв.

олѣвоую ² прийм. 88

олѣю ім. од. ч. род. 183 зв., олѣа 105;

олѣви дав. 183 зв., олѣи зн. 105;

олѣ(мь) ор. 244 зв., 264 зв.

олѣа див. олѣю

он займ. од. ч. наз. 470 зв., онь 63 зв.,

66 зв., 74 зв. (2), 76, 81, 81 зв., 86 зв.,

90, 92 (2), 103, 104, 104 зв., 105 зв.,

113, 115 зв., 116 зв., 117, 117 зв., 130,

138, 138 зв., 142 зв., 143 зв., 144 зв.,

146 (2), 146 зв., 150 (2), 151, 156 зв., он' 68

зв., 84, 87 зв., 467 зв., ѿ(н) 43 зв.,

62 зв., 137, 142, 174 зв., 226, 262 зв.,

268 зв., 282, 289, 292 зв., 306, 308, 356,

361, 377 зв., 386 зв., 435, ѿн' 17 зв.,

58 зв., 70 зв., 71, 190, 263 зв., 304 зв.,

318, 323 зв., 360, 362 зв., 370 зв., 382,

465 зв., ѿнь 25 зв., 43 (2), 45 зв., 55, 56,

59, 59 зв., 60 зв., 62 зв., 64 зв., 67,

67 зв., 69 зв., 70 зв., 71, 72 зв., 74 зв.,

83 зв., 88, 93 зв., 94, 94 зв., 110 зв., 111,

131 зв., 133, 134 (3), 137, 141, 142,

145 зв., 151, 152 зв., 155 зв., 157 зв.,

158 зв., 160, 161, 161 зв., 163, 164 зв.,

165 зв., 166, 166 зв., 168, 169, 169 зв.

(2), 173, 175 зв., 179, 179 зв., 183 зв.,

185 (2), 185 зв., 186 зв., 187 зв., 188 зв.,

189, 189 зв. (2), 190 зв. (3), 191, 193 зв.,

195 зв., 196 зв. (2), 206, 206 зв., 208 зв.,

210, 214 зв., 216 зв., 217, 218 зв., 219,

219 зв., 223, 225, 225 зв., 226 (2), 226 зв.,

227, 228 зв., 229 (2), 230 зв. (2), 231,

232 зв., 233 (3), 234 зв., 239 (2), 240 (2),

244, 244 зв., 245 зв., 246 зв., 248, 248 зв.,

249 зв., 250 (2), 250 зв., 251, 252 (2),

252 зв. (2), 255 (2), 255 зв., 257, 257 зв.,

258, 259, 260, 262 зв., 263 зв., 264, 265,

266, 266 зв., 267 зв., 269 (2), 270, 271,

272, 274, 277, 280, 281, 281 зв., 282,

282 зв., 283, 287 зв., 288 зв., 289 зв.,

290, 290 зв. (2), 291, 291 зв., 292, 294,

294 зв., 295, 295 зв., 296 зв., 298 зв.,

299, 301 (2), 301 зв. (2), 302 зв. (4), 303

(2), 304, 305, 306 зв. (2), 307 (2), 308,

308 зв., 309, 310 (2), 311, 312, 316,

317 зв., 318 (2), 320 (2), 320 зв., 321 зв.,

322 зв. (2), 323, 324, 324 зв. (2), 325,

325 зв., 326, 330, 331 зв., 332, 332 зв.

(2), 333 (2), 336 зв. (2), 337, 338, 339,

342 зв., 343 зв., 344 (2), 345 зв., 348 (4),

352, 356, 358, 358 зв., 359 зв., 360,

362 зв., 363, 364, 366 (2), 367, 372 зв.,

374 зв., 376 зв., 377, 380, 381 зв., 384 зв.,

385 (2), 385 зв. (2), 386, 386 зв., 387 (2),

388 (3), 390, 393, 395, 399 зв., 402,

404 зв. (2), 409, 409 зв., 410 зв., 412,

418, 419, 426, 426 зв., 427, 432, 433 зв.,

434, 436, 437 зв., 439 зв., 440 зв. (2),

441 зв., 443 зв., 454 зв., 459, ѿн'ъ [!]

254 зв.; єго род. 53, 65 зв., 77, 107 зв.,

113 зв., 122, 132 зв., 137, 148 зв., 157 зв.,

159, 188, 196 зв., 209, 210, 228 зв.,

234 зв., 244, 251 зв., 329 зв., 330 зв.,

374 зв., 376, 383 зв., 405, 405 зв., 412 зв.

(2), 426 зв., 427 зв., є(г)[о] 76 зв., 108 зв.,

нєго 26, 26 зв., 27, 39 зв., 56 зв., 58,

60 зв., 77, 87 зв., 95 зв., 107, 107 зв. (2),

117 зв., 118 зв., 129 зв., 131, 131 зв.,

132 зв., 137 зв., 138 зв., 139 зв., 141,

143, 146, 156 зв., 162 (3), 165 зв., 177 зв.,

183, 187, 193, 193 зв., 218, 219 (2), 220,

223, 225 зв. (2), 226 зв., 228 зв., 234 зв.,

239 зв. (2), 242 зв., 243, 247 зв., 252 зв.,

253 зв., 257 зв., 258, 264 зв., 266 зв.,

267 зв., 268, 270, 277 зв. (2), 278 зв.,

281, 286 зв. (2), 292 зв., 300 зв., 305 зв.,

306, 323 зв., 325 (2), 331, 341 зв., 344 зв.,

369, 372, 373 зв., 374 зв., 375 зв., 376 зв.,

379 зв., 384, 388 зв., 389, 395 зв., 401,

401 зв., 402, 413 зв., 457 зв., 463 зв.,

нє(г)[о] 132 зв., 242 зв., 291, 315; ємоу

дав. 17 зв., 23 (4), 23 зв., 24 (2), 24 зв.

(2), 27 (4), 28 (3), 28 зв. (2), 34, 39 зв.

(2), 41 зв. (6), 42 (2), 43 (3), 43 зв. (3),

45, 45 зв. (2), 46 зв. (2), 47 зв., 52 зв.,

55, 55 зв., 56, 58 (2), 58 зв., 59 зв. (3),

60, 60 зв. (3), 62 зв. (2), 64 зв., 65 зв.,

66 зв., 67 зв., 68 (2), 69 зв., 70, 70 зв.,

71 зв. (2), 74 (2), 74 зв., 76 зв., 77 (3),

78, 79, 81 (5), 81 зв. (3), 82, 82 зв.,

83 зв., 84 (5), 84 зв., 85, 86, 87 зв. (2),

88 зв., 90 зв., 91, 91 зв., 92 (4), 93 (2), 94 зв., 95 (2), 96 зв. (3), 97, 100 зв., 101, 105, 106 зв. (2), 107 (2), 108, 108 зв., 109 зв., 110, 110 зв. (2), 111 (2), 112 (3), 112 зв., 113 зв. (2), 114 зв., 115 (2), 115 зв., 116, 116 зв., 117 (3), 118 зв. (2), 119, 119 зв. (2), 120 зв., 121, 122 зв., 123, 130, 131, 131 зв., 132, 132 зв. (4), 133, 134, 135, 135 зв. (2), 137, 138 зв., 141, 142, 143 (3), 144 (2), 145, 145 зв., 146 зв., 149 зв., 153, 154 зв., 155, 155 зв., 157 зв., 158 (2), 158 зв., 160 зв., 161, 161 зв. (3), 163 (3), 163 зв., 166 (4), 166 зв., 167, 167 зв., 168 (2), 169, 169 зв. (2), 170 (2), 172 зв., 173, 173 зв., 174, 174 зв., 175 зв. (2), 176, 177 (2), 177 зв., 178 (2), 179, 179 зв., 184 зв. (2), 185 зв., 186, 186 зв., 187 зв., 188, 188 зв., 189 зв., 190, 191(2), 191 зв., 193 (2), 193 зв., 194 (2), 194 зв., 195, 200, 205 (3), 205 зв., 206, 207 зв., 211, 212, 214, 214 зв., 216, 219, 221 зв., 222 (3), 222 зв. (3), 223 зв., 225 зв. (2), 227 зв., 228 зв., 230 зв., 231, 235 зв. (2), 240, 244 (2), 244 зв., 245 зв., 247 зв., 250 зв. (2), 251 зв., 252, 254 (2), 255, 259 (2), 259 зв., 260 (2), 264 (2), 265 (2), 266 зв. (2), 267 (6), 269 (2), 270 зв., 271, 273 зв. (4), 274, 274 зв., 276, 276 зв., 279, 280, 281 зв., 282 зв., 283 зв., 285 (2), 289 (2), 289 зв., 290 зв. (2), 291, 291 зв., 292, 293 зв., 294, 295 (3), 295 зв. (3), 296 (3), 296 зв., 297, 300 зв., 301, 301 зв., 302, 302 зв. (2), 303, 303 зв., 304, 305 (2), 305 зв. (2), 306 зв., 308, 308 зв., 309, 311, 312 (2), 317 зв., 320, 320 зв. (2), 321, 322 (3), 323, 323 зв., 324 зв., 325, 326, 327 зв. (3), 328 (2), 328 зв., 334, 335, 338 зв., 339, 341 зв., 343 (2), 344 зв., 345 (3), 345 зв. (5), 346, 347, 348 (2), 349, 349 зв. (2), 351 зв. (2), 352 зв., 353 зв., 354 (2), 354 зв. (3), 355 зв. (4), 356, 358, 358 зв. (4), 359 зв. (3), 360 зв., 361 (2), 362, 364 зв. (2), 366 зв., 367, 371, 373 зв., 374, 376 зв., 377, 378, 378 зв., 380, 380 зв., 381, 381 зв., 382 зв. (2), 384 зв.,

385, 385 зв. (2), 386 зв., 387 (2), 387 зв., 388 (3), 388 зв. (2), 391 зв., 392, 394, 395 зв., 396, 397 (2), 398 зв., 401 зв., 404, 406, 406 зв. (3), 407.3, 409 (2), 409 зв. (3), 410 зв. (2), 411 зв. (3), 413 (3), 420 зв., 421 зв. (2), 424 зв., 426 зв., 427 (3), 428 зв. (3), 430 (3), 434 (2), 436 зв. (2), 437 зв., 438, 438 зв., 439, 439 зв., 440 зв. (2), 441 (6), 441 зв. (2), 443 зв., 456 зв., 457, 470 зв., 473 зв., 475, е(мѠ) 280 зв., 290, 349, 394 зв., емѠ 132 зв., 150, 157, 172 зв., 244, 294 зв., 331 зв., 346, 350, 371, 379 зв., 386, 396 зв., 400, 410 зв. (2), 411, 427 зв., 428, ему 88, немюу 26, 27 зв., 30 (2), 42, 43, 43 зв., 46, 46 зв., 47 зв. (2), 57, 60, 63, 66 зв., 68, 69 зв., 70 зв., 71, 72 зв., 80 зв., 82 зв., 83 зв., 87 зв., 90, 91, 95, 95 зв., 100 зв., 101, 109 зв., 115 зв., 117 зв., 129 зв., 131 зв., 133 (2), 134, 137 (2), 138 зв., 139, 149 зв., 150, 151 зв., 152, 155, 157 зв., 161, 161 зв., 164 зв., 165 зв., 168, 173, 175 зв., 176, 177, 188, 189, 205, 216 зв., 226, 227, 239, 241 зв., 246, 247 зв. (2), 259, 259 зв., 263 зв., 266, 266 зв., 274, 290, 299 (2), 300, 304, 307, 308 зв., 322, 325 зв., 343 зв., 345 зв., 346 зв., 351, 354 зв., 356, 357, 358 (3), 364 зв., 367, 367 зв., 371 зв., 376, 377 (2), 383 зв., 393, 394, 395, 396, 399 зв., 403 зв., 429 зв., 447, 456, 459, 461 зв. (2), 464 зв., 466 зв., н(е)моу 183 зв., немѠ 317, 349, нѐ(мѠ) 235, нем(Ѡ) 70 зв., нѐ(мѠ) 76 зв., 144, 287, нѐ(м) 389 зв., 453; его зн. 24, 25, 28 (3), 28 зв., 32 зв., 40 (2), 42 (2), 43 зв., 44 (2), 44 зв. (2), 47 зв., 48 зв., 49 зв., 51, 52, 56 (4), 56 зв. (2), 57, 59, 63 (2), 64 (2), 64 зв., 65 зв. (2), 67 зв., 68 (2), 68 зв., 70 зв., 72 зв., 74 зв., 76, 77 (4), 77 зв., 78 (2), 78 зв., 80 (3), 81, 81 зв. (5), 82 (2), 82 зв., 87, 89 (2), 89 зв., 90, 92 зв. (2), 93 (2), 93 зв. (2), 94 зв., 95, 95 зв. (2), 96, 96 зв. (2), 97 (2), 98, 103, 104 зв. (2), 106, 109, 110 (2), 111, 113 зв. (4), 114, 114 зв., 115 (2), 115 зв., 116 (2), 116 зв. (2), 117, 117 зв.,

118 зв. (6), 119 (2), 119 зв. (2), 120 (3), 120 зв., 121, 121 зв., 122 зв., 123 (3), 125 зв. (2), 130, 131, 131 зв., 132, 132 зв., 134 зв., 136 (4), 136 зв., 137 (3), 137 зв. (2), 138 зв., 139 зв. (2), 142 (2), 142 зв. (3), 143 (4), 143 зв., 144, 144 зв. (2), 148 (2), 148 зв. (3), 149, 149 зв., 151 (2), 151 зв. (2), 152, 153 зв. (3), 155, 156 зв., 157 зв. (4), 158 зв., 160, 161 зв., 161 (7), 161 зв. (2), 162 (2), 162 зв. (2), 163 (2), 164 зв. (2), 165, 166, 166 зв., 168 (3), 169 зв., 170 зв. (2), 172 (3), 174 (3), 174 зв. (2), 175 (3), 175 зв., 176, 177, 177 зв., 178, 178 зв., 179 зв., 184 зв. (2), 188 (4), 188 зв., 189, 189 зв., 190 (3), 190 зв., 191 (4), 191 зв., 192 (3), 192 (5), 193 (3), 193 зв. (2), 195 зв. (3), 196 (2), 196 зв. (2), 197 зв., 207, 210, 211 зв., 212 зв. (2), 214 (2), 214 зв., 216 зв. (5), 218 зв., 219, 221 зв. (2), 222, 222 зв. (2), 224 зв. (2), 225, 225 зв., 226, 226 зв. (2), 227, 228 зв., 229, 229 зв. (2), 233 (2), 234, 238 зв., 239 (2), 239 зв., 241, 243 зв., 244, 244 зв., 246 зв., 247, 248 зв. (2), 249 (4), 249 зв. (3), 250 (2), 250 зв. (4), 251, 254, 257 зв. (2), 258, 258 зв. (3), 259, 261 зв., 263 зв., 264 (2), 264 зв. (2), 265 (2), 267 зв. (2), 268, 268 зв., 269, 270, 272, 273 зв., 277, 277 зв., 281, 283, 283 зв. (3), 284 зв., 285, 287 зв., 289, 289 зв. (3), 290, 290 зв., 291, 294 зв., 297, 298 зв., 299, 300 зв., 301, 302 (4), 303 (3), 303 зв. (3), 304 зв., 306 зв. (6), 308 (4), 309 (3), 309 зв. (4), 310 (2), 310 зв. (4), 311, 312 (2), 313 зв., 317 (2), 317 зв. (3), 319, 321, 321 зв., 322, 322 зв. (4), 323, 323 зв. (5), 324 (3), 324 зв. (2), 325 зв. (3), 326 (2), 326 зв. (3), 329, 331 зв., 332 (3), 333 (2), 337 зв., 341 зв., 342 (2), 343, 343 зв., 344, 346, 352, 357, 357 зв., 358 (3), 358 зв., 360, 360 зв. (2), 361 зв., 364 зв., 365 зв., 366, 366 зв., 367 зв., 368 зв. (2), 369, 370 зв. (2), 371 зв. (2), 372 зв., 373, 374 зв. (2), 375 (2), 375 зв., 377 (3), 379, 383 (2), 383 зв., 384 зв., 385, 385 зв., 386 зв.,

387, 387 зв., 388 (3), 389, 391, 391 зв., 392, 393, 394 зв., 395, 396 зв. (2), 397 (2), 398 (2), 399, 399 зв. (2), 400 зв., 401 зв., 402, 402 зв., 403, 405 зв. (2), 406 зв., 407 зв., 408, 409 (2), 410 (2), 411 зв. (2), 412 зв., 413, 413 зв., 416 зв., 418, 419 зв., 422, 424 (2), 425, 425 зв. (3), 427 зв., 429, 429 зв. (7), 430, 430 зв., 431 (2), 431 зв., 432, 433 зв., 435, 436, 436 зв. (2), 439, 448, 451, 454, 468 зв., 475 (2), 475 зв., 476, 482, е(г)[о] 65 зв., 87, 93 зв., 154, 155, 168, 178, 193, 194 зв., 258, 264 зв. (3), 272, 289 зв., 296 зв., 326, 327 зв., 342, 356, 369 зв., 427 зв., 429 зв., 431, 436 зв., 475 (2), 475 зв., 476, неґо 49 зв., 117, 118 (2), 148 (2), 155, 157 зв., 166 зв., 188, 189 (2), 190, 190 зв., 191 зв., 192 зв., 193, 205, 214, 220, 223 зв., 230 зв., 233, 249 зв., 272, 310, 321, 322, 322 зв., 324, 326 зв., 332, 334, 341, 341 зв., 345, 347, 350 зв. (4), 357, 368 зв., 374 зв. (2), 375 зв., 376 (3), 380, 380 зв., 383 зв., 388, 393 зв., 398, 398 зв., 404 зв., 405, 409 зв., 421, 424 зв., 447, 461 зв., не-(г)[о] 325 зв., нь 27 зв., 130, 137, 475 зв., 476, ѿ 111 зв.; ни(м) оп. 23 зв., 29 зв., 32 зв., 34, 39 зв., 42 зв., 43 зв., 44, 46 зв., 47 зв., 55 зв., 56 зв., 59 зв., 66 (2), 67, 75 зв., 80, 88 зв., 89 зв. (2), 105 зв., 113, 114 зв., 119 зв., 120, 120 зв., 130 зв., 132, 134 зв., 135 зв., 136, 136 зв., 137, 144, 146, 146 зв., 148 зв., 149, 184 зв., 188, 188 зв., 193 зв., 205 зв., 243 зв., 252 зв., 255, 256 зв. (2), 283 зв., 286 зв., 304 зв., 317 зв., 322 зв., 329, 349, 352, 364, 389, 402, 431 зв., 446 зв., 468 зв., 469 зв., 472 зв., ним' 344, ни(м') 145, 149, нимь 29, 41 зв., 45 зв., 55 зв., 82 зв., 107 зв., 118 зв., 125 зв., 131, 132, 134 зв., 137, 144 зв. (2), 145 зв., 156 зв., 160 зв., 167 зв., 171 (2), 189, 193, 194, 195 (2), 197, 210 зв., 211, 228, 229 зв., 230 зв. (2), 232 зв. (2), 233, 240, 240 зв., 253 зв., 254, 256 зв. (4), 258, 265, 266 зв., 286, 305 зв., 307 зв., 310 зв.,

318, 318 зв., 321, 322 зв., 323, 327 (2), 328, 329 зв., 344 зв. (2), 371, 384, 395, 400, 427, 433 зв., 435 зв., 441 зв., 464 зв., 475 зв., 476, НИ(МЬ) 245 зв., НІ(М) 142, 251 зв., ИМ' 88; В НЕ(М) *місц.* 49 зв., 92 зв., В НЕМЬ 90, 326, 331 зв., 354 зв., 382 зв., 410 зв., 413 зв., 415, 482, ВО НЕМЬ 370, В' НЕ(М) 393, В' НЕМ' 345 зв., В' НЕМЬ 214 зв., 219 зв., 373, 429 зв., 430, 434, В' НЕ(МЬ) 382, НА НЕ(М) 98 зв., 261, НА НЕМ' 440, НА НЕМЬ 56 зв., 98 зв., 99, 122, 216, 310, 344 (2), 352 зв., 429, 458, 462 зв., О НЕ(М) 65 зв., 111, О НЕМ' 53, 130, 459, О НЕМЬ 65, 146 зв., 151 зв., 154 (2), О НЮ(М) 76, О НЕМ 342, 459, О НЕ(М) 27 зв., 185 зв., 228 зв., 325, 336 зв., 343 зв., 372, 372 зв., 374 зв., О НЕМ' 220 зв., О НЕМЬ 158, 160 зв., 162 зв., 211 зв., 214 зв., 215, 223, 225 зв., 241, 264 зв., 332 зв., 342, 345 зв., 368 зв., 401 зв., 405, 410.2, ПРИ НЕ(М) 322, ПРИ НЕМЬ 250 зв., 402

ОН' див. ОН

ОНА див. ВОНА

ОН'ДЕ присл. 102 зв., ОН'ДЕ 181 зв., 297

ОНИ займ. мн. наз. 37 зв., 47 зв., 66 зв., 71 зв. (2), 73 зв., 76, 83, 86 (3), 87 зв., 88 зв., 91 зв., 92 зв., 94, 108 зв., 113, 116 зв., 118 (3), 121 зв., 122 зв., 123, 130, 130 зв. (4), 137 зв., 144, 146, 147 зв., 150 (2), 151 (3), 152, 239 зв., ОНІ 95, ОНИ 15 зв., 17 зв. (2), 24 (2), 29, 29 зв. (2), 30 зв. (3), 31, 35, 35 зв., 44 зв., 52 зв., 54 зв., 57 зв., 73, 86, 110, 115, 122 зв., 136 зв., 142 зв., 155 зв., 156 (2), 157, 158, 162 зв. (2), 165, 167, 168, 168 зв., 170 зв., 173 зв., 174, 174 зв., 175, 175 зв., 176, 184 зв., 185 зв., 187, 187 зв., 188, 188 зв., 190, 192, 192 зв., 196 зв., 197, 197 зв., 198, 210, 216 зв., 217, 231, 233 зв., 244, 248 зв., 252 зв., 253 зв., 254 зв., 255, 257 (2), 258, 268, 269 зв., 271 зв., 276, 278 зв., 279, 283 зв. (2), 284 зв., 285, 294 зв., 296 зв., 298 зв., 302, 304 (2), 305 зв., 306 зв. (2), 308 зв., 309 зв. (2), 310, 311, 317 зв., 318 (2),

319, 320 зв. (2), 321 зв., 322 зв., 324 (2), 324 зв., 326, 326 зв. (2), 331 зв. (2), 333, 333 зв. (2), 334, 335, 337, 337 зв. (2), 344 зв., 346 (2), 357 зв., 358 зв., 366, 367, 376, 377, 377 зв., 380, 380 зв., 387, 387 зв., 388, 389 зв., 394 зв., 421, 422 (2), 422 зв., 423, 423 зв. (2), 425 (2), 427 зв., 431 (2), 433, 436, 439, ОНІ 330 зв., 334, ОН'Ъ 119; И(Х) *род.* 2 зв., 25 зв., 50 зв., 76, 78, 126 зв., 133, 137, 267 зв., 300 зв., 311 зв., 320 зв., 348, 384, 395, 405, 440, 465 зв., 470 зв., 477 зв., ИХЬ 80 зв., 143 зв., 151 зв., 163, 176 зв., 179, 211, 212 зв., 225, 227 зв., 297 (2), 324, 333 зв., 357, 412, 452, 462, 467 зв., НИ(Х) 38, 44, 46, 51, 79 зв., 86 зв., 92 зв., 93 зв., 96 зв., 100, 105, 111, 120, 135, 138, 149 зв., 151, 152, 176 зв., 190 зв., 227, 244 зв., 258, 258 зв., 271 зв. (2), 272, 273, 287 зв., 296 зв., 304 зв. (2), 311 зв., 316, 319 (2), 323, 326, 330, 334 зв., 357, 375 зв., 376, 376 зв., 398 зв., 407 зв., 409 зв., 422 зв., 424 зв., 425, 427 зв., 433, НИХЬ 37 зв., 76 зв., 115 зв., 155 зв., 160 зв., 174 зв., 182 зв., 188 зв., 190 зв., 192, 197, 205, 212, 212 зв., 213, 224 зв. (2), 226, 226 зв., 227, 231, 233 зв., 250, 267 зв., 294 зв., 295, 321, 322, 331, 364 зв., 391, 393, 443, НІ(Х) 398, Н'Ъ 156, 193; И(М) *дав.* 16 зв., 24, 24 зв., 29, 29 зв., 39 зв., 40 зв., 41 зв., 43 зв., 46, 47 зв. (2), 48, 48 зв., 49, 50, 52 зв., 55, 56, 56 зв., 57, 58 зв., 60, 60 зв., 62, 62 зв. (3), 63 (2), 63 зв., 64 зв. (2), 65 (2), 66 зв. (2), 68, 68 зв., 69 зв. (2), 72 зв., 73 (2), 74, 75 зв., 76, 76 зв. (3), 77 зв. (4), 78, 78 зв., 82 зв., 83, 83 зв. (3), 85, 86 (2), 87, 88, 88 зв., 89 зв., 90 зв., 91, 92, 92 зв., 96, 101 (2), 104, 105 зв. (3), 108 зв., 109, 112, 113 зв., 117 зв., 118, 118 зв., 121 зв., 123, 130 зв., 134 зв., 135 зв., 136, 137 (2), 137 зв., 138 зв., 139, 139 зв., 140 зв., 141 (2), 141 зв. (3), 142 зв., 144, 146, 146 зв., 147 (3), 149 зв., 150 (3), 151, 162 зв., 164 зв., 165 зв. (2),

167, 178 зв., 184, 198, 237, 252 зв.,
 254 зв. (2), 258 зв., 259 зв., 261, 276 зв.,
 279 зв., 281 зв., 282 зв., 287 зв., 288 зв.,
 298 зв., 300 зв., 304 зв., 306 зв., 307,
 313 зв., 317 зв., 318, 318 зв., 332 зв., 333,
 333 зв., 346, 348.2, 356, 366 зв., 367 зв.
 (2), 376, 378 (2), 378 зв., 379, 385 зв.,
 389 зв., 398, 404, 408, 421 зв., 423 зв.,
 427 зв., 435, 436 зв., 437, 437 (2), 440,
 454 зв., 477 зв., им' 18, 88, 376, 383,
 и(м') 248 зв., имь 26 зв., 29, 35 зв.,
 44 зв., 46, 47, 59 зв., 61, 66 зв., 67,
 69 зв., 70, 70 зв., 71 зв. (2), 72 зв.,
 73 зв., 76, 77 зв., 80 зв., 83 зв., 85, 86,
 86 зв., 88 зв., 89, 90, 91 зв. (2), 93, 94,
 95 (2), 96 зв., 110, 110 зв. (2), 111,
 111 зв. (2), 113, 117 зв., 118, 118 зв.,
 121 зв., 122 зв. (3), 123, 131 зв., 132,
 132 зв., 133, 133 зв., 135, 136, 139 зв.,
 140 (2), 142, 143 зв., 144, 146, 147 зв.,
 149 зв., 150 (2), 150 зв., 152 зв. (2), 153,
 153 зв., 155 (2), 155 зв., 156 зв., 157 (2),
 158 (2), 158 зв., 159, 160, 160 зв., 162,
 162 зв., 163, 165, 167 зв., 168, 168 зв.
 (2), 170, 170 зв. (4), 172, 172 зв., 173 зв.,
 174 (2), 175 зв. (2), 176, 176 зв., 177,
 178 зв., 179, 180, 183 зв., 184 зв. (3),
 185 (2), 185 зв. (2), 186 (2), 187, 187 зв.,
 188, 188 зв., 191 зв., 192 (4), 192 зв. (2),
 196 зв., 197 зв., 198, 206 зв., 212 зв. (2),
 213 (3), 216, 217 (2), 219 (2), 226 (2),
 227 зв., 228 зв., 230, 231, 232, 232 зв.,
 236, 241 зв., 246, 246 зв., 248, 249 зв.
 (3), 250, 252 зв., 253, 254, 254 зв., 255,
 255 зв., 262 зв., 266, 267 зв., 272, 277,
 279, 286, 287 зв., 288, 292 зв., 294 зв.,
 296 зв., 297, 300 зв., 301 зв. (2), 302,
 304 зв., 306, 308, 308 зв., 309, 309 зв.,
 310, 311, 311 зв., 314, 317 зв. (3), 318,
 318 зв., 319, 320, 320 зв., 321, 321 зв.
 (2), 323 зв., 325 зв., 326, 326 зв., 327 зв.,
 331, 331 зв., 332 зв., 333 (2), 333 зв. (3),
 334 (3), 334 зв. (2), 337 зв., 342, 343,
 344 (2), 346, 346 зв., 348 (2), 356, 360,
 360 зв., 361, 364 зв., 365, 366, 367,
 367 зв., 368 зв., 369 зв., 370 зв., 371,

372, 373, 373 зв., 375, 377 зв., 379,
 379 зв., 380, 380 зв., 381, 381 зв., 382 зв.,
 383 зв., 385, 385 зв., 386 зв., 387 (2),
 387 зв., 388 зв. (3), 389 зв. (2), 391 зв.
 (2), 392, 392 зв., 394 зв., 395, 400 зв.,
 402 зв., 407 зв., 408 зв., 417, 419 зв.,
 421, 422, 423, 424, 424 зв., 425 (3),
 426 зв., 429, 429 зв. (2), 430, 431 (2),
 436, 437, 437 зв. (3), 439 (2), 439 зв.,
 440, 440 зв., 445 зв., 458 зв., и(мь)
 165 зв., 167, 168 зв., 253, ни(м) 67 зв.
 (2), 151, 206 зв., 224, 231 зв., 274, 298 зв.,
 310 зв., 327, 330 зв., 456 зв., нимь 46 зв.,
 151, 174 зв., 175, 187, 198, 217, 219,
 223 зв., 226 зв., 231 (2), 248, 283 зв.,
 306 зв., 312, 324, 326, 331 зв., 332,
 365 зв., 384, ні(м) 326; их зн. 41, 165,
 442 зв., и(х) 23 зв., 29 зв. (2), 30 (2), 39,
 40, 40 зв. (2), 41, 50, 56 зв., 59, 62 зв.
 (2), 64 зв., 65, 67, 71 (2), 71 зв., 72 зв.,
 75 зв., 76, 82 зв. (2), 85 зв., 86 зв., 88,
 88 зв., 90, 94, 96 зв., 97, 97 зв., 107 зв.,
 112 зв., 113 (2), 116 зв., 122 зв., 123 (2),
 130 зв., 131 (2), 132, 137 (2), 138, 139,
 143 зв., 146 зв., 147 (2), 149 зв., 150 (2),
 150 зв., 151, 159 зв., 162 зв., 164 зв., 165,
 165 зв., 166, 168 зв., 187 зв., 254, 271 зв.
 (2), 279, 279 зв., 285 зв., 294 зв., 317,
 334 зв. (3), 337 зв., 346, 358 зв., 406,
 408, 422, 422 зв. (3), 423 (2), 423 зв.,
 425, 467 зв., 468 зв., ихъ 24 (2), 37 зв.,
 38 зв., 48, 48 зв., 60, 60 зв., 61, 62 зв.,
 63 зв., 66 зв., 90 зв., 117, 121 зв., 134,
 151, 155 зв. (2), 156, 156 зв., 158, 160,
 160 зв., 166, 172, 180 зв., 187, 215,
 216 зв. (2), 226 (2), 227, 229, 236,
 238 зв., 241, 248, 253, 254, 254 зв., 255,
 257, 259 зв., 260 зв. (2), 269 зв., 275,
 276, 276 (2), 285 зв., 286, 298, 305 зв.,
 306 (2), 321 зв., 344 зв., 358 зв., 363,
 368, 377, 386, 389, 389 зв., 390, 391 зв.,
 392 (3), 395 зв., 405, 413, 421, 423 (2),
 448 зв., 466 зв., ни(х) 83 зв., 136, 167,
 нихъ 166, 249 зв., 310, 423, нѣ 116 зв.,
 196 зв., 437 зв.; ними ор. 24, 46, 62 зв.,
 75 зв., 78 зв., 88 зв., 106, 112, 120 зв.,

135, 150 зв., 159 зв., 161, 167 зв., 169, 195, 217, 230, 231, 234, 239 зв., 287 зв., 302 зв., 306, 314, 319, 321 зв., 322 зв., 327 зв., 330, 330 зв., 331, 331 зв., 333 (3), 334, 351, 385 зв., 389, 402, 404 зв. (2), 417, 422, 422 зв., 425, 426 зв., 437 зв., 438, 453 зв., ни(ми) 88 зв., 330 зв., ими 35, 88, 106, 106 зв., 169, 319; в ни(х) місц. 54, 261, 261 зв., 275, 313 зв., в' них 211 зв., в' ни(х) 288, 359, 424, в' нихъ 61, 204 зв., 206 зв., 422 зв., 423 зв., 424, в' ні(х) 363, о ни(х) 93 зв., о нихъ 66 зв., ѿ ни(х) 299 зв., 335 зв., ѿ нихъ 48, ѿ нѣ 193 зв.,

оні див. они

онъ див. он

оплюль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 92 зв.

опос'лѣ присл. 92, 105 зв., 114 зв., ѿпослѣ 174 зв., 197, 221 зв., 360, ѿпосли 157 зв., 255

опочиваєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 139; ѿпочиваль мин. од. ч. 3 ос. 441 зв.; ѿпо(чи)ваи наказ. од. 2 ос. 274 зв.; опочивайте мн. 2 ос. 113, ѿпочивайте 187 зв.

опрѣсноци ім. мн. ч. наз. 183

опоуститъ дієсл. док. майб. од. 3 ос. 82 зв., опоуститъ 82 зв.; еси опоустилъ мин. од. ч. 2 ос. 120; ѿпоустилъ 28 зв.; ѿпоустили мн. 1 ос. 301 зв., есте опоустили 2 ос. 99; бы ѿпоустилъ ум. од. ч. 3 ос. 165 зв., 301 зв., бы ѿ 165 зв.; ѿпоусти наказ. од. 2 ос. 327 зв.; ѿпоустивши дієприсл. мин. 182 зв., ѿпоустив'ши 142, 152 зв., 167, 167 зв., опоустив'ші 90 зв.

опа(т) див. опать

опать присл. 64, 112 зв., опа(т) 86, 88 зв., 89, 92 зв., 113, 120, 130, 133, 139, 154 зв., опать 187 зв. (2), 192 зв., 324, 325 зв., 358 зв., 393, 394, 394 зв., 420, опат' 406 зв., опа(т) 2 зв., 3, 64, 112 зв., 134, 137 зв., 167, 173, 174 зв., 189 зв., 192 (2), 216, 290, 291, 295 зв., 349, 354, 357 зв., 377 зв., 387, 389 зв., 390 зв., 391, 397, 407 зв., 411, 414, 430, 438

орель ім. од. ч. наз. 127, ѿрель 127; ѿр'ла род. 127; ѿрлови дав. 127, ѿр'лоу 126 зв.; ор'ли мн. наз. 103, ѿрьлове 298 зв.

осан'на гебр. 89 зв. (2), 90 зв., ѿсан'на 171 (3), 401 зв.

освѣти(т)са: да освѣти(т)са дієсл. док. наказ. од. 3 ос. 31

осе див. се

ослабѣли дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 71 зв.

ослицѣ ім. од. ж. род. 89 зв.; ослицоу зн. 89 зв., ос'лицоу 89; о ѿслици місц. 89

осла ім. од. с. зн. 89, 89 зв., ѿсла 170, 170 зв. (2), 306, 306 зв. (2), 401 зв., ѿс'ла 170 зв., ѿслѣ 170, ѿсла [!] 306 зв.; ослѣтемь ор. 89; о ѿслати місц. 14 зв., ѿ ослати 335 зв., на ѿслати 401 зв., на ѿслатию 399 зв., на ѿслѣтю 303

основанъ дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 41, ѿснова(н) 238 зв.

особно присл. 75 зв., 87, ѿособно 179 зв., ѿсоб'но 254, ѿсѣбно 435 зв.

остави(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 79 зв., 85, ѿстави(т) 412 зв., ѿоставить 287 зв.; оставите мн. 2 ос. 421; ѿставать майб. мн. 3 ос. 307 зв., еси оставилъ мин. од. ч. 2 ос. 194 зв.; оставилъ 3 ос. 63, ѿставилъ 43, 131 зв., 176 зв. (2), 380, ѿс'тавилъ 358 зв.; оставили мн. 1 ос. 85; оставили 3 ос. 17 зв.; ѿставили 176 зв.; оставь наказ. од. 2 ос. 43 зв., ѿстави 19; ѿстав'те мн. 2 ос. 62 зв.; ѿоставилъ бы ум. од. ч. 3 ос. 176; ѿставлень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 101, 298 зв.; ѿставлена ж. наз. 298 зв., ѿставлен'на 104; ѿоставивши дієприсл. мин. 353, ѿстави(в)ши 468 зв., ѿставив'ши 73, 130 зв., 175, 188 зв., 228, 311 зв. (2), 355 зв.

[остане (с)]: (с) остане дієсл. док. майб. од. 3 ос. 432

остродалекаа прикм. од. ж. наз. 127

острозрител'на прикм. од. ч. род. 127

осоудили дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 116 зв.

осоуж'деніє *ім. од. с зн.* 98, **осоуж'деніє** 313, **осожденіє** 178 зв.
ото част. 38 зв., 87, 89 зв., 113, 139, 451, 467, **ото** 133 зв., 167, 168, 187 зв., 260 зв., 279 зв., 301 зв., 302, 319, 320, 324 зв., 429 зв., 446 зв.
отожъ част. 262 зв., **ото(ж)** 262 зв., 283, 304, 420 зв., **отож'** 356 зв., **отожъ** 156 зв., 207, 207 зв., 294, 360 зв., 421, **о(т)го(ж)** 106 зв.

отрокъ *ім. од. ч. наз.* 56 зв.; **отрока зн.** 209; **отрокъ мн. род.** 450 зв., 456; **отроки зн.** 90 зв.

оїъ див. о҃тець

очищаєте *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 99; **очищайте наказ. мн. 2 ос. 49**

очищаю(т)са *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 52 зв.

оѡ числ. 8, 12 зв., 84, 201 зв., 288 зв., 325, 450 зв., 473, 479 зв.

П

пї числ. 85 зв., 201 зв., 291, 292, 326 зв., 474 зв., 476 зв.

пїа числ. 11 зв., 87, 201 зв., 292

павель *ім. антроп. од. ч. наз.* 202, 337, 482; **павла род.** 452, **пав'ла** 460, 468 зв.; **павлоу дав.** 202 (2); **пав'ло(м) ор.** 125 зв.

павловъ прикм. од. ч. наз. 17

пагорокъ *ім. од. ч. наз.* 218

падати: **падати боудоу(т)** *дієсл. недок. майб. мн. 3 ос.* 182; **падали мин. мн. 3 ос.** 137, 424; **падающи(х) дієприкм. акт. теп. мн. род.** 71

паденіє див. падена

падена *ім. од. с. наз.* 239, **паденіє** 41; **падена зн.** 215, **паденіє** 109

паде(т)са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 267 зв.

паднєшь *дієсл. док. майб. од. 2 ос.* 28; **пал'** *мин. од. ч. 3 ос.* 228 зв., **паль** 112 зв., 187, 249, 250 зв., 289 зв., 296 зв., 298; **пала ж. 3 ос.** 145 зв.; **пало с. 3 ос.** 139 (2), 139 зв. (2), 246 (4); **пали мн. 3 ос.** 60 (2), 60 зв., 76; **па(д)н'ѣте наказ. мн. 2 ос.** 327; **падши дієприсл. мин.** 81, 81 зв.; **па(д)ше** 24 зв.

пак част. 27 зв., **па(к)** 39, 66 зв., 82 зв., 90 зв., 94, 96 зв., 106, 133 зв., 139 зв., 166 зв., 194 зв., 197 зв., 206 зв., 213 зв., 240 зв., 275, 278 зв., 280, 280 зв., 283 зв., 291, 302 зв., 304 зв., 309, 326 зв., 330, 331 (2), 345, 360 зв., 363 зв., 374 зв., 391, 410, 441 зв., 450 зв., 459 зв., 475 зв.,

481 (2), **пакъ** 25, 25 зв., 26, 27 (2), 28 зв. (3), 29 (2), 32 (2), 37 (2), 37 зв. (2), 38 зв., 39 зв. (3), 42 зв., 43, 43 зв. (2), 44, 44 зв. (2), 47 зв. (2), 50 зв., 51, 56 (3), 57 (2), 57 зв., 59, 60 зв., 62, 62 зв., 64 зв., 65 зв., 73 зв., 74, 75, 75 зв., 76 зв., 78, 78 зв., 79, 80 (2), 81 зв. (2), 83 (2), 83 зв., 85, 85 зв., 86 (2), 88, 89 зв., 90 зв., 91 зв., 92, 92 зв. (4), 95 зв. (2), 96, 96 зв., 98, 102, 103 зв. (2), 104, 105, 105 зв. (3), 106 (2), 111, 112, 114, 114 зв. (2), 115, 115 зв., 118 (2), 120, 120 зв. (2), 121, 122, 126, 134 зв., 135, 140, 140 зв., 142, 143, 143 зв., 144 (2), 145, 146, 148 (2), 156, 157 зв., 158, 159 зв., 161 зв., 164, 166 зв. (2), 167 (2), 168, 168 зв., 171 (2), 171 зв., 173 зв. (2), 175, 176, 176 зв. (2), 177, 179 зв., 181 зв., 182, 183, 183 зв., 186 зв. (2), 188 (2), 189, 191 зв., 192 зв., 193 зв., 197 (2), 198 (2), 204 зв. (2), 206, 207, 207 зв. (2), 209 (2), 210, 210 зв., 211 зв., 212, 213 (2), 215, 217 зв., 219, 220 (2), 221 зв., 227, 231, 231 зв., 232, 233 зв., 237 зв., 238 зв., 239, 240 зв., 243 зв., 244, 246, 248, 249 зв., 250, 250 зв., 252 зв. (2), 253 зв., 254, 255 (3), 256 зв., 257, 260 зв., 261, 261 зв., 262, 262 зв., 264, 264 зв. (2), 267 зв. (2), 268, 270 (2), 275, 276 зв. (2), 277, 277 зв. (2), 278 зв., 279 (2), 279 зв., 280 (2), 281, 281 зв., 282, 283 зв.,

284, 284 зв., 285 (2), 286, 287, 288 зв., 289, 291 зв., 292 зв. (3), 293 зв., 294, 294 зв., 295, 295 зв. (2), 296, 298 зв. (2), 300 (2), 300 зв., 301 зв. (2), 302, 302 зв., 303, 304, 305, 307, 307 зв., 309 (2), 309 зв. (2), 310 (2), 311, 311 зв. (2), 313 зв., 317, 317 зв., 319 (2), 319 зв., 320, 320 зв. (2), 322, 322 зв. (2), 324 зв., 325, 326, 326 зв., 327 (2), 328 (3), 329 зв., 330, 331, 331 зв., 333 (2), 336 зв., 337 зв., 339, 343, 343 зв., 344, 344 зв., 345, 346, 353, 355 зв., 356 (2), 357 (2), 357 зв. (3), 360, 362 зв., 365 зв., 366 (2), 370 зв., 371 (2), 371 зв., 374 зв., 375, 375 зв. (2), 376 зв., 377, 378, 379, 380 (2), 381, 383, 384, 384 зв., 385 зв. (2), 386 (2), 387 (2), 387 зв., 389 зв., 390 зв., 391 (2), 391 зв., 393, 393 зв. (2), 394 зв., 395, 395 зв., 397 (2), 399 (2), 399 зв., 401 (2), 401 зв., 402 зв., 403 зв., 405, 406, 407, 409, 409 зв., 413 зв., 418, 418 зв. (2), 419 (3), 419 зв., 420 зв., 424 зв., 425 (3), 426 зв., 427 (2), 427 зв. (3), 428, 429 (2), 430, 431 зв. (2), 432, 432 зв., 433, 433 зв., 434 (3), 435 (2), 435 зв., 436 (2), 437 (2), 437 зв. (2), 438, 438 зв., 439 зв., 440, 440 зв. (2), 443, 443 зв., 447, 454 зв., 470, 473, 475, 476 зв., 477 зв., 480, 481, пакъ 354 зв., пак¹ 117, 325 зв., 398 зв., паки 183, 233 зв.

пак¹ див. пак

па(к) див. пак

паки *присл.* 28, паки 33, 110 зв., 112 зв., 119 зв., 120 зв.

пакъ див. пак

паки див. пак, паки

пакъ див. пак

палити: палити боуде *дієсл. недок. майб.* од. 3 ос. 219 зв.

палитѣ *ім. од. ж. род.* 49, 253

пал'мовыхъ *прикм. мн. род.* 401 зв.

пал'са *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 41 (2)

палца *ім. од. ч. род.* 294; палець *зн.* 155, 438; пал'це(м) *ор.* 268, пал'цемъ 377

пам(т) див. памать

паматаєте *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 73;

паматанте *наказ. мн. 2 ос.* 298; паматаючи *дієприсл. теп.* 318 зв.–319

паматує(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 419 зв.

памать *ім. од.ж. наз.* 449 зв., пам(т) 446, 458, 463, 470, 472 зв.; памати *род.* 99 зв., 444; памать *зн.* 84, 409, 478 зв., пам(т) 110, 481 зв.

пангелеимона *ім. антроп. од. ч. род.* 470 зв.

паноую(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 169

пань *ім. од. ч. наз.* 195 зв., 220; пано(м) *ор.* 217 зв., паномъ 329, па(н)мъ 220; при... п'ноу *місц.* 481 зв.; п'не *кл.* 402 зв.

папы *ім. од. ч. род.* 458, 461 зв., 467

параскев'тїи див. парасковгїи

параскеврїи див. парасковгїи

парасковгїи *ім. антроп. од. ж. род.* 482 зв., параскев'тїи 449 зв., параскевгїи 481 зв.

пасеть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 295 зв.;

пасль *мин. од. ч. 3 ос.* 289; пас'ли *мн. 3 ос.* 143 зв.; паси *наказ. од. 2 ос.* 440 зв., 441 (2); пасено *дієприкм. пас. мин. од. с. наз.* 44, 143 зв., 249 зв.

пастоухове *ім. мн. ч. наз.* 249 зв.

пастырь *ім. од. ч. наз.* 388 зв., 389, 390, 390 зв. (2), 444 зв., 447, 448 зв., 450 зв., 453, 455 зв., 458, 461 зв., 464 зв., пасты(р) 390, пас'тырь 107 зв.; пастыра *род.* 48, 150; пастыра *зн.* 111 зв., 186; па(с)тыреть *ор.* 390; пастыре *мн. наз.* 213, пастыріе 212 зв., 458, пастыріе 211 зв., пастыреве 44 зв., 213 (2), 213 зв.; ѿ ... пастырехъ *місц.* 198 зв.

пас'тырь див. пастырь

пасха *ім. од. ж. наз.* 2 зв. (2), 183, 399, пас'ха 109, 347 зв., 364; пасхы *род.* 2, 3 зв. (2), 216, 317, 409, пас'хы 399 зв., 443, 476 зв., па(с) 474 зв.; пасцѣ *дав.* 3, 342 зв.; пасхоу *зн.* 184 зв. (2), 185 (2), 317 зв., 318 зв., 427 зв., 475, пас'хоу 110 зв. (3), 317 зв., 318 (2), 429; пас'хою *ор.* 431; по пасцѣ *місц.* 195 зв., о... пасцѣ 15, о пасцѣ 125, ѿ пасцѣ 201, по па(с) 353, 365 зв., 416 зв.

пас'ха див. пасха

пато(м)ські *прикм. од. ч. зн.* 340 зв.; на пато(м)скомь місц. 388
 патріар'ха *ім. од. ч. род.* 452 зв., 453 зв., 467 зв.
 пахоміа *ім. антроп. од. ч. род.* 466
 пахоучи(х) *прикм. мн. род.* 196; пахоучіи *зн.* 329 зв.
 паче *присл.* 18, 18 зв.
 паш'ню *ім. од. ж. зн.* 232, 274
 пѣв *числ.* 8, 10 зв., 15, 88 зв., 125, 201 зв., 293, 329, 335 зв.
 пїг *числ.* 10, 90, 89, 201 зв., 293 зв., 474
 пїд *числ.* 7 зв., 12, 90 зв., 295
 пекел'ного *прикм. од. ч. род.* 100, 164; пекел'ныи *зн.* 273
 пек'ла *ім. од. с. род.* 163 зв., 164, 262; в' пеклѣ *місц.* 294
 пеленами *ім. мн. ж. ор.* 213
 пеленькы *ім. мн. ж. зн.* 212 зв.
 пер'вей *див. пер'ше*
 пер'выи *див. пр'ьшии*
 перебили *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 433 зв.
 перебуваю *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 415 зв.; перебуваєть *3 ос.* 367 зв.; перебува(ль) *мин. од. ч. 3 ос.* 351; перебувайте *наказ. мн. 2 ос.* 253; бы... перебуваль *ум. од. ч. 3 ос.* 442; перебуваочо(г)[о] *дієприкм. акт. теп. од. ч. род.* 363; перебуваючому *дав.* 260 зв.
 перебыль: бы перебыль *дієсл. док. ум. од. ч. 3 ос.* 442; перебыли бы *мн. 3 ос.* 54 зв.
 перевезѣ(м)са *дієсл. док. наказ. мн. 1 ос.* 142, пере 142
 переворот'ныи *прикм. од. ч. наз.* 77, переворот'ный 257 зв.
 переворот'ный *див. переворот'ныи*
 перед *прийм.* 89 зв., 171, 193, 352, пере(д) 24, 32, 35 (2), 51 (2), 75 зв., 118 зв., 132, 137, 145 зв., 150 зв., 156, 180, 195 зв., 204 зв., 214, 215, 230 зв., 239, 242 зв. (2), 243, 249, 305 зв., 377 зв., 393, 399 зв. (3), 434, перед' 205 зв., 211, передь 89, 180, 205, 205 зв., 206, 218 зв., 261, 306, 311, 325 зв., 337, передо 222, 306, 342 зв., 343 зв. (2), 389 зв., пре(до) 263, пред

211, пре(д) 26, 31, 39, 44, 50, 51, 51 зв. (2), 52, 53 (2), 54 зв., 66, 67, 71, 80, 93, 98, 100, 107 зв., 115 зв., 117, 118, 129, 129 зв., 130, 134, 159 зв., 167 зв., 175, 190 зв., 229 зв. (2), 230 зв., 251 зв., 255, 259, 260 зв., 263, 266 зв., 270, 273, 273 зв. (4), 281, 282, 283 зв., 284, 289 зв. (2), 293 (2), 302, 303 зв., 314, 316 зв., 321 зв., 324 зв., 325 зв., 330 зв., 331, 332 (2), 334, 350, 350 зв., 363 зв., 376 зв., 379, 384 зв., 389, 404 зв. (2), 431, 438 зв., 439 зв., 443, 445 (2), 445 зв. (2), 448 зв., 449, 450, 450 зв., 452 (2), 454 зв., 455 (2), 455 зв., 456 зв. (2), 458, 458 зв. (2), 460, 460 зв., 461 (2), 464 зв., 467, 469 зв., 470, 472 зв., предь 117, 170, 324, 332, 454, прѣ(д) 156, прѣдь 156, пд 462 зв., переде(т) [!] 370 зв.

пере(д) *див. перед*

перед' *див. перед*

пере(д)немь: в пере(д)немь *прикм. од. с. місц.* 482, на передьнемь 178 зв.; пре(д)ная *мн. зн.* 97 зв.; пере(д)ними *ор.* 282 зв.

перед'нѣишее *прикм. од. с. зн.* 312 зв.; на передьнѣишомь *місц.* 284; пре(д)нѣишии *мн. наз.* 169; передьнейшимь *дав.* 148 зв.; пере(д)нѣишии *зн.* 271, пре(д)нѣишии 283 зв.

передо *див. перед*

передраласа *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.* 194 зв.

передь *див. перед*

передьнемь *див. пере(д)немь: в пере(д)немь*

переѣха(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 142 зв., 144, переѣхаль 144, 248 зв.; переѣхали *мн. 3 ос.* 142 зв., 248 зв., 366 зв., 439 зв.; преѣхав'ши *дієприсл. мин.* 68, преѣхав'ши 73

переѣхаль *див. переѣха(л)*

перез'валь *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 137 зв. (2)

перезрѣли: есте... перезрѣли *дієсл. док. мин. мн. 2 ос.* 79 зв., есте перездрѣли 452

перездрѣли: есте... перездрѣли див. перезрѣли: есте... перезрѣли
 перейти *дієсл. док. інф.* 294 зв., прийти 316; перейде(т) *майб. од.* 3 ос. 31 зв., 361 зв., перейде(т) 316 зв., преїде(т) 77 зв.; преїде *аор. од.* 3 ос. 45, перешоль *мин. од. ч.* 3 ос. 358, 406, перешел' 371 зв.; переш'ла *ж.* 3 ос. 206; преїди *наказ. од.* 2 ос. 77 зв., 110 зв., 119 зв., 120 зв., преї(ди) 283 зв., 408, преди 51; перед'ѣте *мн.* 2 ос. 149 зв.; перешо(д)шоу *дієприкм. акт. мин. од. ч. дав.* 44, прешє(д)шѣ 44
 перекажовати *дієсл. недок. інф.* 272
 перелестиль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 101
 переложиль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 346; переложеного *дієприкм. пас. мин. од. с. род.* 347
 переломиль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 185 зв.
 перемеш'каль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 357 (2), 393, 394; перемеш'кала *ж.* 3 ос. 209; перемеш'кали *мн.* 3 ос. 254 зв., 344 зв., 347 зв.
 перемешковаль *дієсл. недок. мин. од. ч.* 3 ос. 371 зв., перемеш'коваль 399
 перемеш'коваль див. перемешковаль
 перемину(т) *дієсл. док. майб. мн.* 3 ос. 103 зв.
 переможе(т) *дієсл. док. майб. од.* 3 ос. 268; есми... перемогль *мин. од. ч.* 1 ос. 421; перемог'ши *дієприсл. мин.* 174
 переперовь *ім. мн. ч. род.* 359
 [переплавили са]: са переплавили *дієсл. док. мин. мн.* 3 ос. 151 зв.
 переплын'ѣмо *дієсл. док. наказ. мн.* 1 ос. 248
 пересопницького *прикм. од. ч. род.* 482, пр'всосоп'никого [!] 442 зв., пересопницькимь *ор.* 481 зв.
 переставаючи *дієприсл. недок. теп.* 244 зв.
 пересталь *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 68, 142, 151, 226, 227, перес'таль 266; перестали *мн.* 3 ос. 248 зв.; перестань

наказ. од. 2 ос. 142; перестан'те *мн.* 2 ос. 322
 перес'таль див. пересталь
 перестрашили *дієсл. док. мин. мн.* 3 ос. 332; перестрашени *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 159 зв., 330
 [перестраши(т) ... (с): (с) ... перестраши(т) *дієсл. док. майб. од.* 3 ос. 479 зв.; перестрашилиса *мин. мн.* 3 ос. 333 зв.
 перестоупаєте *дієсл. недок. теп. мн.* 2 ос. 153; есми... перестоупиль *мин. од. ч.* 1 ос. 290 зв.; бы... перестоупиль *ум. од. ч.* 3 ос. 31 зв.
 переходи(т) *дієсл. недок. теп. од.* 3 ос. 59, преходить 268 зв.; переход'ѣте *наказ. мн.* 2 ос. 261; прехода(шѣ) *дієприкм. акт. теп. од. ч. дав.* 47 зв.; преходачи(х) *мн. род.* 339; прехода *дієприсл. теп.* 45 зв., прехода 453, прехо(д) 45 зв.
 пер'лоу *ім. од. ж. зн.* 64; ѡ... перлѣ *місц.* 60; перель *мн. род.* 39, 64
 пер'фи(р) *ім. од. ч. зн.* 293 зв.
 пер'ше *присл.* 3, 35 зв., 286 зв., 416 зв., 421 зв., 435 зв., пр'ше 186 зв., пер'вей 32, пр'вѣй 260, 435 зв., пр'вѣи 31, 57 зв., 112, 116, 191, 318 зв., 344 зв., пр'вѣе 214 зв., пр'вѣе 17, 20 зв., 38, 38 зв., 43 зв., 62 зв., 76 зв., 99, 154 зв., 160, 214, 436, пр'вѣе 181 зв.
 перьстомь *ім. од. ч. ор.* 377
 петровь *прикм. од. ч. наз.* 17, 125 зв.; петровь *зн.* 42 зв.; петровоу *ж. зн.* 221 зв.; о... петровѣ *місц.* 13, 123 зв., ѡ... петровѣ 41 зв., 199; петрово *с. зн.* 406; о... петровѣ *місц.* 15, 125
 петр *ім. антроп. од. ч. наз.* 51, 52, петрѣ 114 зв., 115 зв., 186, 191, 252 зв., 301 зв., 426, 427, 435 зв., 477 зв., петрѣ 48 зв., 67 зв. (2), 70, 74 (2), 74 зв., 75 зв., 78, 80 зв., 85, 109 (2), 112, 116, 125 зв., 137 зв., 158, 158 зв., 159 зв., 167, 172 зв., 179 зв., 189, 190, 228, 251 зв., 255, 256 зв. (2), 276 зв., 317, 322 зв. (2), 323 (3), 323 зв., 331 (2), 345 (2), 371, 406, 406 зв., 407, 409, 410 зв. (2), 424, 425 зв., 426, 426 зв., 427, 427 зв., 435, 439 (2),

439 зв., 440, 441, 441 зв. (2), 450 зв., пет'рь 111 зв., 155 зв., петра *род.* 17 зв., 72 зв., 128 зв., 344 зв., 364 зв., 435, 454, 460, 467, 468; петрови *дав.* 74 зв., 78, 109, 112 зв., 115 зв., 158 зв., 187, 190 зв., 196 зв., 252, 406, 425 зв., 426, 435, 438 зв., 439 зв., 440 зв., 447 зв., 468 зв., 478, петроу 125 зв., 145 зв., 460, 466; петра *зн.* 27 зв., 29, 75 зв. (3), 186 зв., 190, 256, 471 зв. (2), пе(т)ра 317 зв., пет'ра 112, 159 зв., 323, 426; петромъ *ор.* 125 зв., пет'ромъ 233 зв.; петре *кл.* 74, 320

петрь див. **петр**
петрь див. **петръ**
пет'рь див. **петръ**

печаловати: печаловати бжде *дієсл. недок. майб. од. 3 ос.* 38 зв.; печалоуи *наказ. од. 2 ос.* 38

печалоуєшиса *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 265 зв.; печалоуєт'са *3 ос.* 272; печалоуєте(с) *мн. 2 ос.* 37 зв., са... печалоуєте 275; печаловалса *мин. од. ч. 3 ос.* 264 зв.; са... печаловали *мн. 2 ос.* 274 зв., печалоуйтеса *наказ. мн. 2 ос.* 37 зв., 38 (2); печалоуяса *дієприсл. теп. 37 зв., 275*

печаль *ім. од. ж. зн.* 61 зв.; печал'ми *мн. ор.* 316 зв.

печеной *прикм. од. ж. род.* 334

печера *ім. од. ж. наз.* 397; печерѡ *зн.* 172, печероу 308, пещероу 90

печь див. **пѣ(ч)**
пещь див. **пѣ(ч)**

пѣ *числ.* 7 зв., 11 зв., 91 (2), 296 зв.
пѣ *числ.* 7 зв., 10 зв., 91 зв. (2), 297
пѣ *числ.* 8, 10 зв., 92 зв., 297 зв., 457
пѣ *числ.* 7 зв., 12, 93, 298 зв., 479 зв.

пиан'ства *ім. од. с. род.* 313; пѣ(н)ство(м) *ор.* 316 зв.

пиваль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 343, 354; пивали ес'мо *мн. 1 ос.* 282

пиво *ім. од. с. наз.* 370

пигана *ім. од. ч. род.* 270 зв.

пила(т) *ім. антроп. од. ч. наз.* 117, 118, 121 зв., 191 зв., 192, 195 зв., 324 зв.,

325 зв., 326 зв., 430, 430 зв., пилаг' 429, пилаць 117 зв., 118, 121, 191, 191 зв., 192 (2), 192 зв., 217 зв., 324 зв. (2), 326, 427 зв. (2), 428 (2), 428 зв. (2), 429, 429 зв. (2), 430 (2), 430 зв., 431, 431 зв., 432, 434; пилата *род.* 121 зв., 183, 195 зв., 324, 325 зв.; пилатови *дав.* 116 (2), 191 (2), 329 зв., 424, 431 зв., пилатоу 121, 324, 429 зв.; пилата *зн.* 433 зв., 434 (2), 475 зв.; пилато(м) *ор.* 324 зв., пилатомъ 325 зв., пилато(мъ) 324

пилат' див. **пила(т)**
пилаць див. **пила(т)**
пил'но *присл.* 121 зв., 285
пил'ности *ім. од. ж. род.* 482; пил'ность *зн.* 482; пил'ностью *ор.* 321, 482 (2), пил'нос'тю 288, пиль'ностью [!] 204 зв., пи(л)ностью 278 зв.

пил'ноуй *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 265

пири *ім. од. ж. род.* 261

пирь *ім. од. ч. зн.* 284 зв.

писаніє див. **писана**
писана *ім. од. с. наз.* 212, писаніє 126 зв., 193 зв., 223 зв.; писана *род.* 123 зв., писаніа 96, 336 зв., 443, 482; писанію *дав.* 348, 481 зв., 482; писаніє *зн.* 443; в' писаніи *місц.* 339 зв.; писана *мн. наз.* 188 зв., писаніа 114; писаніи *род.* 332 зв.; писаніа *зн.* 16, писаніа 333; писаньми *ор.* 15 зв.

писати *дієсл. недок. інф.* 3, 126 зв., 127, 337; пише *теп. од. 3 ос.* 38 зв., пише(т) 202, пишеть 336 зв., 338, 482 (2); писаше *імн. од. 3 ос.* 18; писалъ *мин. од. ч. 3 ос.* 377, 377 зв., ест'... писалъ 364, писалі *мн. 3 ос.* 337; пиши *наказ. од. 2 ос.* 431 зв.; пишоучи(м) *дієприкм. акт. теп. мн. дав.* 443; писав'шемоу *мин. од. ч. дав.* 482 зв.; пишеме(х) *нас. теп. мн. род.* 460, 466 (2); писаны *мин. мн. наз.* 302, 332, 334, 335, 438, 442 зв.; писан'наа *с. зн.* 334 зв.; писано *прис. ф.* 28 (2), 53, 90, 111, 111 зв., 129, 152 зв., 160 зв., 185 зв., 218, 222, 242 зв., 334 зв.

[писати... (с)]: (с)... писати дієсл. недок. інф.

3

пискали: пискали єсмо дієсл. недок. мин. мн. 1 ос. 53 зв., пис'калі єсмо 243

пис'калі: пискали єсмо див. пискали: пис'кали єсмо

писменемь ім. од. с. ор. 443 (2); писмена мн. наз. 443; писмено(м) дав. 364; писмена зн. 482; писмены ор. 328

писмо див. пис'мо

пис'мо ім. од. с. наз. 392 зв., 434 (2), писмо 408, 422 зв., 432, 433; пис'ма род. 125 зв., 176 зв., 363, 436, писма 175; писмо зн. 373; в' пис'мѣ місц. 93, 375, 375 зв., 376 зв., в' писмѣ 358 зв.; пис'ма мн. наз. 114

пистикіа ім. од. ч. род. 183 зв.

пити дієсл. недок. інф. 87 зв. (2), 104 зв., 111 зв., 119, 168 зв., 193, 194 зв., 353 зв. (2), 354 (2), 425 зв., питі 277; пію теп. од. 1 ос. 111 зв., 168 зв. (2); піє(т) 3 ос. 369 зв., 370, пієть 46, 243, пие(т) 134 зв.; піємь мн. 1 ос. 38; пієте 2 ос. 37 зв., 231; піють 3 ос. 231; боудоу пити майб. од. 1 ос. 186, 318 зв., боудоу пиль 186; боудеши... пити 2 ос. 296; боуде пити 3 ос. 354, боудеть пити 205 зв.; боудете пити мн. 2 ос. 369 зв., пити боудете 168 зв.; есте... пили мин. мн. 2 ос. 319 зв.; пили 3 ос. 103 зв., 186, 297 зв., 298; пій наказ. од. 2 ос. 274 зв.; пійте мн. 2 ос. 111 зв., 261; бы(х)... пиль ум. од. ч. 1 ос. 113; бы есте пили мн. 2 ос. 275 зв.; піа дієприсл. теп. 53 зв., піа 53 зв.; пив'ши мин. 232

питі див. пйти

пица ім. од. ж. наз. 37 зв.

пїяницями ім. мн. ч. ор. 104 зв.

плаваніи: оу плаваніи ім. од. с. місц. 151

плаваючи дієприсл. недок. теп. 245 зв.

п'лавил'са дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 156 зв.

плавы прикм. мн. наз. 356 зв.

плакал'са дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 116, 323 зв., 475; плач'теса наказ. мн. 2 ос. 327, плач'теса 327; плачоу-

щи(м)са дієприкм. акт. теп. мн. дав. 197; ѿ плачоущи(х)са місц. 201 зв.; плачоучи(с) дієприсл. теп. 25

плака(т) див. плакати

плакати дієсл. недок. інф. 46, 191, плака(т) 396 зв.; плачешь теп. од. 2 ос. 436, 436 зв.; плаче 3 ос. 109, плач-четь [!] 396 зв., пла(ч) [!] 303; плачете мн. 2 ос. 146; плачоу(т) 3 ос. 396 зв.; плакати боудете майб. мн. 2 ос. 235, боудете плакати 419 зв., боудоу(т) п(ь)лакати 3 ос. 103; плакала мин. од. ж. 3 ос. 436; плакали єсмо мн. 1 ос. 53 зв.; есте... плакали 2 ос. 243; плакали 3 ос. 252, 327; пла(ч) наказ. од. 2 ос. 240 зв.; плач'те мн. 2 ос. 252; плачоущи дієприкм. акт. теп. мн. наз. 30, плачоущеи 243 зв.; плачоучи дієприсл. теп. 243 зв., 436

пламени: в... пламени ім. од. с. місц. 294

пла(т) ім. од. ч. наз. 93 зв.; плата род. 46 зв., 231 зв.; о... платѣ місц. 104 зв.

пла(х)тѣ: в' пла(х)тѣ ім. од. ж. місц. 262

пла(ч) ім. од. ч. наз. 107 зв., 282, плачь 25, 42 зв., 64, 64 зв., 94 зв., 104 зв.; плачь зн. 146; плачемь ор. 161 зв.

плачь див. пла(ч)

плащемь ім. од. ч. ор. 118 зв.

плащеницеж ім. од. ж. ор. 121

плевелы див. половы

плема ім. од. с. наз. 380 зв., 381; племене род. 375 зв.; племена наз. мн. 218; племе(н) род. 479 зв.

плечѣ ім. мн. с. наз. 404 зв.; плечѣ зн. 287 зв.; плечи 97 зв.

пло(д) ім. од. ч. наз. 58 (2), 208 зв., 416, плодь 280; плодоу род. 40, 139 зв., 205, 218 зв., 414 зв., плода 26 зв., 40 (2), 58, 90 зв., 111 зв., 171 зв., 186, 238, 247, 279 зв., 280, 309, 318 зв., 414 зв.; пло(д) зн. 26 зв., 40 (2), 60 зв., 62 (2), 93, 139 зв., 140 зв., 237 зв., 238, 246, 356 зв., 403, 414 зв., 415 зв., 416, плодь 415; плод(ѿ)м ор. 92 зв.; плоды мн. наз. 92 зв., 93, 174, 218 зв., 247, 414 зв.

плод(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 141

ПЛО(Д)НОМЬ: ω ... ПЛО(Д)НОМЬ *прикм. од. с. місц.* 399 зв.

ПЛОДЬ див. ПЛО(Д)

ПЛО(Т) див. ПЛОТЬ

ПЛОТОМЬ *ім. од. ч. ор.* 92 зв., 174; *плоты мн. зн.* 286

ПЛО(Т)СКЫА *прикм. од. ж. род.* 342; ω *плть(т)стѣ(м) с. місц.* 18

ПЛОТЬ *ім. од. ж. наз.* 165, 187, ПЛО(Т) 83, 112 зв., 349 зв., 369 зв.; *плоти род.* 378 зв., ПЛО(ТИ) 349 зв.; *плотю ор.* 337 зв., 342; *по плоти місц.* 127, 450 зв., 456 зв., 458, 467 зв., *о плоти* 126

ПЛОУТЬ *ім. од. ч. зн.* 260

ПЛЪНЫЙ *прикм. од. ч. наз.* 433; *плъноюу ж. зн.* 440, *плъноюу* 237, *пол'но с. наз.* 270 зв., *пол'ни мн. наз.* 99, 99 зв., *пол'ны* 99 зв.; *плъны(х) мн. род.* 365, *полны(х)* 67, 152 (2), *пол(ь)ныхъ* 72, 150 зв.

ПЛЪНОУЛЬ *дієсл. недок. мин. од. 3 ос.* 156; *плъноули мн. 3 ос.* 248, 366

ПЛЪНЕНЬМЬ *прикм. мн. дав.* 223 зв.

ПЛОВАТИ *дієсл. недок. інф.* 190; *пловали мин. мн. 3 ос.* 118 зв., 193, *п'ловали* 115

ПЛОНОУ(Л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 155, 384 зв., *п'лноуоль* 157 зв.; *плноуов'ши дієприсл. мин.* 155

П'ЛНОУОЛЬ див. ПЛОНОУ(Л)

ПЛАСАЛА *дієсл. недок. мин. од. ж. 3 ос.* 65 зв., 148 зв.; *пласали есте мн. 2 ос.* 53 зв., *есте...* *пласали* 243

ПЛАСТРЪ *ім. од. ч. зн.* 334

ПНЕ(Д) *ім. од. ч. наз.* 38, 52 зв., 55 зв., 60 зв., 65, 72 зв., 90 зв., 98, 120, 130, 136 зв., 139 зв., 144 зв., 151 зв., 156 зв., 163 зв., 169, 170, 180, 225 зв., 235, 243 зв., 255, 263, 269, 273 зв., 284 зв., 297, 306, 307, 311, 317 зв. (2), 346, 357 зв., 370, 381 зв., 398 зв., 414, 473 зв., *пне(д)лка род. 2; понедел'коу дав.* 65, 358 зв., 382 зв., *пне(д)л'коу* 99, 152 зв., 269 зв., 309, 443, *пн(д)ел'кѣ* 343 зв., *пн(д)ел'коу* 285, *пне(д)* 39 зв., 49, 53 зв., 56, 62, 79 зв., 80 зв., 91, 130 зв., 137,

141, 145 зв., 157 зв., 164 зв., 170, 171 зв., 180 зв., 220 зв., 226 зв., 236, 245, 255 зв., 263 зв., 275 зв., 297 зв., 312 зв., 321, 347, 371, 415; *пне(д)лѡ(к) зн. 3, пне(д)локъ* 29 зв., 38 зв., 317 зв. (3), *пне(д)* 4 (3), 4 зв. (2), 5 (2), 5 зв. (2), 6 (2), 6 зв. (3), 7 зв. (2), 8 (2), 8 зв. (3), 9 (2), 9 зв. (3), 10 (2), 10 зв. (3), 11 (2), 11 зв. (3), 12 (2), 12 зв. (2), 39, 48, 79 зв., 101, 175 зв., 247, 274 зв., 307, 342 зв., 474 зв.

ПО *прийм.* 2 (2), 3, 16, 17 зв. (5), 18 зв., 20 зв., 22, 24 зв., 25 (2), 26 зв., 27 зв., 28 зв. (2), 29 (2), 30, 34, 38 зв., 40, 40 зв., 44 зв., 47, 47 зв. (2), 56 зв., 65 зв., 67 зв. (4), 68, 75, 75 зв., 79 зв., 85 зв., 86 зв. (3), 87 зв. (2), 89 зв. (2), 101 зв. (2), 103 (2), 106, 107 зв. (3), 108 зв., 109 (2), 111 зв., 115 (2), 115 зв., 118 зв., 119 зв., 120, 120 зв., 121 зв. (2), 125, 125 зв. (2), 126, 127, 128 зв., 129 зв., 131 зв., 132, 133, 143 зв., 146 зв., 147, 150 зв. (2), 151 (2), 151 зв., 158, 159 зв. (2), 162 зв., 167 зв., 168, 168 зв., 170, 171 (2), 176, 176 зв., 180, 181 зв., 183, 184, 185 зв., 188 зв., 189 зв., 190 (2), 190 зв., 193, 194, 195 зв., 196, 197 зв., 198, 202, 202 зв., 203 зв., 204 зв., 205 (2), 206 зв., 214 зв., 215, 216, 217 зв., 223 (2), 224 зв., 233, 241 (2), 245 зв. (3), 250 зв., 252, 253, 253 зв., 254 зв., 256 (2), 259, 260 зв., 266, 273, 277 зв., 281 зв. (2), 288 зв., 291 зв., 298, 303, 307, 314, 317, 319, 322 зв., 323 зв., 326 зв., 328 зв., 329 зв., 332 зв., 336, 338, 339, 340 зв., 342 зв., 346.2, 353, 357, 359, 362 (2), 364, 365 зв. (2), 366, 373, 389 (2), 398 (2), 408, 409 зв., 410, 416 зв., 423, 427, 429 зв., 430, 431 зв. (2), 435 (3), 438, 439 зв., 442 зв., 443 зв., 447 (2), 450 зв., 456 зв., 457 (2), 458, 459 зв. (2), 467 зв., 474 зв. (2), 475 зв., 476 зв., 478, 480, 482, 482 зв. (4)

ПОБИВАТИ *дієсл. недок. інф.* 377; *побиваєшь теп. од. 2 ос.* 282 зв.; *побиває(т)* 3 ос. 23 зв.

побиете *дієсл. док. майб. мн. 2 ос.* 100;
побіють *3 ос.* 271 зв., побію(т) 308 зв.;
побиль *мин. од. ч. 3 ос.* 100 зв., 279 зв.;
побили *мн. 3 ос.* 92 зв., 94, 100, 271 зв.
поби(ли) 271 зв.; **побиты** *дієприкм. пас.*
мин. мн. зн. 94; **побивь** *дієприсл. мин.*
 25

поблаз'нили(с): бы са... поблаз'ни-
ли(с) [!] *дієсл. док. ум. мн. 3 ос.* 186 зв.

побрати *дієсл. док. інф.* 57 зв.; **побере(т)**
майб. од. 3 ос. 57 зв., **побереть** 138,
 268; **бы...** **побраль** *ум. од. ч. 3 ос.* 235 зв.

побоудоую *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 274 зв.

побѣгнуть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 283 зв.;
побѣже *аор. од. 3 ос.* 458 зв., 459;
побѣгль *мин. од. ч. 3 ос.* 331, 477 зв.;
побѣгла *ж. 3 ос.* 435; **побѣг'ши**
дієприсл. мин. 322

побѣдоноспа *ім. од. ч. род.* 464 зв.

побѣдоу *ім. од. ж. зн.* 56 зв.; **ω побѣ(д)**
місц. 479 зв.

побѣлены(м) *дієприкм. пас. мин. мн. дав.*
 99 зв.

поваж'нѣише *прикм. од. с. зн.* 97 зв.

поведати див. повѣдати

поведе(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 441 зв.;
поведоуть *мн. 3 ос.* 180; **повели** *мин.*
мн. 3 ос. 118 зв.; **поведен'** *дієприкм.*
пас. мин. од. ч. наз. 324

повеленіє *ім. од. с. наз.* 456 зв.; **о пове-**
леніи *місц.* 124

повелѣвао *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 162,
 238

повелѣ(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 81,
повелѣль 23, 43, 66, 71 зв., 110 зв., 121,
 123, 155 зв., 165, 228 зв., **полѣль [!]** 67;
повели наказ. *од. 2 ос.* 43 зв., 44 зв.,
 67 зв.; **повелѣте** *мн. 2 ос.* 254 зв., 365

повелѣль *див. повелѣ(л)*

поверечи *дієсл. док. інф.* 71, 154 зв.; **по-**
връгь *мин. од. ч. 3 ос.* 225 зв.; **по-**
вер'жено *дієприкм. пас. мин. од. с. наз.*
 26 зв.; **повръг'ши** *дієприсл. мин.* 116 зв.,
 169 зв.

повеселил'са *дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос.*
 290 зв.

повидѣти *дієсл. док. інф.* 185, 244; **по-**
видѣль *мин. од. ч. 1 ос.* 206, **повидѣ(л)**
есми 417 зв., **повидѣль** *есми* 416, *есми*
повидѣль 425, *есми...* **повидѣль** 122 зв.,
 346, 349 зв., 387, 391 зв. (2), 413 зв.,
 414, 416 зв., 418 (2), 420, 427, *ес'ми*
повидѣль 352, 410, 414 зв., *ес'мі...* **по-**
видѣль 350; *еси* **повидѣль** *2 ос.* 115 (2),
 264, 312; **повидѣ(л)** *3 ос.* 265, 287 зв.,
 348, 395, **повидѣль** 59 зв., 62, 63, 78,
 83 зв., 122, 156 зв., 177, 185, 190, 237,
 249 зв., 260, 279 зв., 291 зв., 307, 312,
 314, 318, 323 (2), 342 зв., 343, 344, 356,
 357, 370 зв., 389 зв. (2), 399, 402 зв.,
 404 зв., 408 зв., 409, 428, 437, 441,
 441 зв., **повѣдѣль** 62 зв., 178, 231 зв.,
пови(д)л' 291 зв., *есть...* **повідѣль**
 330 зв.; *есть* **повидѣла** *ж. 2 ос.* 354 зв.;
повидѣла *3 ос.* 145 зв., 197, 252; **пови-**
дѣли *мн. 3 ос.* 44 зв., 66 зв., 82, 122 зв.,
 131 зв., 135 зв., 143 зв., 144, 149 зв.,
 157, 160, 176, 197 зв., 213, 250 (2), 254,
 285 зв., 330 зв., 337, 337 зв., 358 зв. (2),
 375 зв., 398, 402 зв., 428, **повѣдѣли**
 241, **повидели** 120; **быль...** **повидѣ(л)**
дмин. од. ч. 3 ос. 191, **быль** **повидѣль**
 116; **повидѣль** **бы(х)** *ум. од. ч. 1 ос.*
 411, **бы(х)...** **повидѣль** 350; **бы...** **пови-**
дѣли *мн. 3 ос.* 97; **повѣдѣвши**
дієприсл. мин. 246; **повидѣно** *прис. ф.*
 247 зв., 253 зв., 375, 375 зв.

повиноватыи *дієприкм. недок. пас. мин.*
мн. наз. 137 зв.

повиноую(т)са *див. повиноуют'са*

повиноуют'са *дієсл. док. теп. мн. 3 ос.*
 262 зв., **повиноую(т)са** 262 зв.; **пови-**
ноув'са *мин. од. ч. 3 ос.* 125 зв.

повитого *дієприкм. док. пас. мин. од. ч.*
зн. 213

пово(д) *ім. од. ж. наз.* 238 зв.

повол'нымь *прикм. од. ч. ор.* 217

повстане(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.*
 269 зв., **пов'стане(т)** 59, 101 зв., **пов-**
станеть 314, **повьстанеть** 180; **пов'ста-**
ноу(т) *мн. 3 ос.* 50, 101 зв., 102 зв.,
 181 зв., 269 зв., 337 зв., **повьстану(т)**

180 зв.; пов'ста *аор. од. 3 ос.* 53; пов'сталь *мин.од. ч. 3 ос.* 138, повьсталь 241; повьстала *єсть ж. 3 ос.* 351 зв.; повстали *мн. 3 ос.* 41, пов'стали 41

пов'стане(т) див. повстане(т)

повстанеть див. повстане(т)

повсадївнѣнымъ прикм. мн. дав. 443

повтекали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 183, пов'текали 188 зв.

пов'текали див. повтекали

пов'торе див. повторе

повторе присл. 191 зв., 326, 425, 437 зв., пов'торе 191, 251 зв., 281 зв., 387, 389 зв., 395, 404 зв., 429, 440 зв.

повьстанеть див. повстане(т)

пов'даєш'са дієсл. недок. теп. од. 2 ос. 392 зв.; поведаетса *3 ос.* 414 зв., са... поведаеть 376 зв.; са боудоу(т) пов'дати *майб. мн. 3 ос.* 313 зв.–314; са поведаль *мин. од. ч. 3 ос.* 119 зв.

пов'дати дієсл. недок. інф. 266, поведати 52 зв., 74 зв., 121 зв., 122 зв. (2), 133, 167 зв., 223 зв., 468; пов'даю *теп. од. 1 ос.* 42 зв., 58, 76 зв., 77 зв., 78 зв., 79 зв., 80, 80 зв. (2), 84 зв. (2), 85, 91, 92, 93, 100, 100 зв., 101, 103 зв., 104 зв., 105 зв., 108 зв., 109, 110 зв., 111 зв., 138, 147 зв., 156 зв., 159, 160 зв., 165 зв., 167, 172 зв., 179, 182, 184, 185, 186, 186 зв., 224 (2), 240, 242 зв. (2), 245, 256, 263 зв., 266 зв., 271 зв., 273, 274 зв., 275, 276 зв., 277, 278, 279, 279 зв. (2), 281 зв., 282, 283, 286, 288, 292, 298 зв., 299 зв., 300, 300 зв., 301 зв., 305 зв., 307, 313, 316, 318 зв. (2), 320, 320 зв., 328 зв., 346, 349 зв., 350, 361, 361 зв. (2), 366 зв., 367 зв., 369, 369 зв., 380, 380 зв., 382 зв., 383 зв., 389, 389 зв., 402 зв., 408, 408 зв. (2), 410, 410 зв., 412 (2), 414, 419 зв., 420, 453, 462, 466 зв., 467 зв. (2), пов'да(ю) 75, поведая 110, 115, 349, 356 зв., 379 зв., 466 зв., пов'д(ю) 93, 288 зв., 408 зв., пов' 103 зв., 138; пов'даєш' 2 ос. 276 зв., 343, 383, 428 зв.; пов'дає 3 ос.

164 зв., 393 зв., 410 зв., пов'дає(т) 35, 85 зв., 97, 239, 252 зв., 303, 324 зв., 337 зв., 346, 419, пов'даєть 109, 279, 295, 298 зв., 313, 406, 417 зв. (2), 419, 434, пов'даєть 35, 55, 97, 155 зв., 159, 217 зв. (2), 260 зв., 384, поведает 399 зв., поведает(т) 26, 27 зв., 30, 60, 68 зв., 72 зв., 116, 406, поведаеть 23 зв., 41 зв., 44 зв., 133, 352 зв., 361, 371 зв., 429; пов'даємо *мн. 1 ос.* 382 зв., пов'дає(м) 261 зв.; пов'даєте *2 ос.* 153, 158, 191, 255, 355, 386, поведаете 74, 356 зв., 384; пов'дають *3 ос.* 158, 176, 255, 311, 447 зв., 466, пов'даю(т) 95 зв., 97, 312, 332 зв., 468 зв., поведаять 462, поведая(т) 73 зв., 76 зв., 127; боудоутъ пов'дати *майб. мн. 3 ос.* 337 зв., боудоу(т) пов'дати 121 зв.; пов'даль *мин. од. ч. 1 ос.* 342, 343 зв., пов'даль есми 334, есми... поведаль 379 зв.; еси... пов'даль *2 ос.* 132 зв.; пов'да(л) *3 ос.* 186 зв., пов'да(ль) 246, пов'даль 250 зв., 308, 333, 393 зв., 432, повидаль 348, повед(л) 136, поведаль 254, 380, 385, 405, єсть пов'даль 196 зв.; пов'дали *мн. 3 ос.* 155, 158, 197, 252 зв., 255 зв., 279, 302 зв., 330 зв., 331, 331 зв., 332 зв. (2), 333 зв., 437 зв., поведали 74 зв., 138, 148, 403 зв., пов'д'ли 241; пов'даи *наказ. од. 2 ос.* 157 зв., 228 зв., 250 зв.; пов'дайте *мн. 2 ос.* 76 зв., 241 зв., поведайте 123; пов'дано *дієприкм. нас. мин. од. с. наз.* 184; пов'дани *мн. наз.* 210; пов'денаа *зн.* 180 зв.; пов'даючи *дієприсл. теп.* 23, 63 зв., 332, поведаячи 145 зв., 403 зв.; повид'вши *мин.* 247, 306, 394 зв., пов'д'вши 246; пов'дано *прис. ф.* 215, пов'дено 213 (2), 222 зв.

пов'в(м) дієсл. док. майб. од. 1 ос. 24 зв., 91 зв., 323 зв., пов'в'мь 91 зв., 173 зв., 174, 212 зв., 238 зв., 309, 420 зв.; пов'в'сть *3 ос.* 287 зв., 288, 355 зв., 418 зв., 419, пов'в(ст) 419; пов'в'те *мн. 2 ос.* 91 зв.; повель *мин. од. ч. 3 ос.* 41 зв.; еси... пов'вла *ж. 2 ос.* 354 зв.; пов'вла

3 ос. 437; повѣж'наказ. од. 2 ос. 244 зв., 391 зв., повѣжь 63, 95, 101, 144, 179 зв., 244, 308 зв., 323 зв., 436 зв. (2), повѣждь 41 зв.; повѣжете мн. 2 ос. 196 зв., повѣ(ж)те 89, повѣж'те 24, 52 зв., 89 зв., 94, 122, 122 зв., 261 зв., повѣж'те 282 зв., 308 зв.; бы повѣль ум. од. ч. 3 ос. 399 зв.

повѣмь див. **повѣ(м)**

повѣсиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 350; повѣшенъ дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 191

повѣ(ст) див. **повѣсть**

повѣсть ім. од. ж. наз. 29 зв., 89, 123, 131 зв., 223, 389 зв., повѣ(ст) 2, 47; повѣсти род. 207, 208, 357; повѣсти мн. наз. 331, 337 зв.; повѣстеи род. 256, повѣстїй 381 зв.; повѣстемь дав. 206; повѣсти зн. 204, 272, 421, 466 зв., 467 зв., повести 468; в повеста(х) місц. 380 зв.

поганина ім. од. ч. зн. 80; погани мн. наз. 38, 343 зв., поганове 35 зв., 275 зв.; погановъ род. 49, 315 зв.; погано(м) дав. 215, 302, поганомъ 87, 168

поган'ськіи прикм. мн. наз. 319, погань-ськіи 88

поганьськіи див. **поган'ськіи**

погладовали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 409
погладѣти дієсл. док. інф. 280; погладѣль мин. од. ч. 3 ос. 166 зв. (2); поглади наказ. од. 2 ос. 257 зв., 397; погладѣте мн. 2 ос. 356; погладѣвши дієприсл. мин. 190, 322 зв., погладѣвши 233; погладѣв'ши 345

пог'нав'ши дієприсл. док. мин. 68

погор'дѣли дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 93 зв.

погор'шенѧ ім. од. с. наз. 295; погор'шеню дав. 78 зв.

погор'шилиі: есмо... погор'шилиі дієсл. док. мин. мн. 1 ос. 78

погребати дієсл. недок. інф. 252 зв.

погребеніѧ ім. од. с. род. 400 зв., 482; погребенію дав. 184; пог'ребеніє зн. 110, 116 зв.

погреб'сти дієсл. док. інф. 41 зв., 43 зв. (2); погребль мин. од. ч. 1 ос. 260; погребѧ наказ. од. 2 ос. 260; погребень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 294, 429
погребь ім. од. ч. зн. 92 зв.

по-гре(ц)коу присл. 431 зв.

погрозиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 132 зв., 161 зв., 258, пог'розиль 131

пог'розиль див. **погрозиль**

погроужень дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 262

погоубити дієсл. док. інф. 16 зв., 51, 131, 136 зв., 233; погоубить майб. од. 3 ос. 52, 163 зв., 403, пог'убить 158 зв.; по(г)убить 463, погоуби(т) 52 (2), 75 (2), 93, 175, 255 зв., 298 (2), 310, 450, 456, погобить [!] 158 зв.; погоубиль мин. од. ч. 1 ос. 368, погоубиль ес'ми 425; погоуби(л) 3 ос. 390, погоубиль 94, пог'убиль 259; пог'убило с. 3 ос. 298; бы... погоубиль ум. од. ч. 3 ос. 75

погыбаю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 289; погыбаемъ мн. 1 ос. 142

погыбел'ныи прикм. од. ч. наз. 422 зв.; погыбельного зн. 98

погыбель ім. од. ж. зн. 39 зв.

погыбоваль: еси погыбоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 2 ос. 68

погыне(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 315; погынете мн. 2 ос. 279 зв.; погыноу(т) 3 ос. 114, 135 зв., 315 зв., 391 зв., погыбноу(т) 46 зв. (2); погынѧ(л) мин. од. ч. 3 ос. 33; погыноула ж. 3 ос. 320; погыноуло с. 3 ос. 365; погыб'шаго дієприкм. акт. мин. од. ч. зн. 79 зв., погыбша(г)[о] 304; погыб'шою ж. ор. 287 зв.; погыб'шимъ мн. дав. 49, 70 зв.

по(д) прийм. 31, 42 (3), 100 зв., 140 зв. (2), 141 зв., 147 зв., 154 зв., 178 зв., 240 (2), 269 зв., 274, 283, 312, 345 зв., 364, 389 зв., 420, 443, по(д) 239 зв., подь 247 зв.

подаваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 333; подавали мн. 3 ос. 327 зв.

подавило дієсл. док. мин. од. с. 3 ос. 60 зв.

подавляє(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 61 зв.; подавлены дієприкм. пас. мин. мн. наз. 247

подати дієсл. док. інф. 293; подамь майб. од. 1 ос. 409; подасть 3 ос. 39 зв., 267 (2), пода(ст) 35 зв., 39 зв., 267; пода(л) мин. од. ч. 3 ос. 409; подали мн. 3 ос. 334

по(д)вигнеть дієсл. док. майб. од. 3 ос. 408 зв.; подвигнѣте наказ. мн. 2 ос. 316; по(д)двиг'ноув'ши дієприсл. мин. 334 зв.

под'виг'ноу(т)са дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 103

по(д)виг'ши дієприсл. док. мин. 76

по(д)визѣ: въ по(д)визѣ ім. од. ж. місц. 321

подворникови ім. од. ч. дав. 185

по(д)вора ім. од. с. зн. 259

по(д)выпшаеть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 284

подивовал'са дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 42, подивовальса 117, 337 зв., са... подивоваль 191 зв.; подивовали(с) мн. 3 ос. 160 зв.

подивовальса див. подивовал'са [подивоваль ... са]: са... подивоваль див. подивовал'са

по(д)копати дієсл. док. інф. 104, 276 зв.

по(д)коповаю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 36 зв., по(д)коповаж(т) 37

по(д)коповаж(т) див. по(д)коповаю(т)

подле прийм. 60, 243 зв., по(д)ле 139, 399, по(д)леи 227

по(д)ле див. подле

по(д)леи див. подле

по(д)лоу(г) прийм. 321, подлоугъ 208, 214, 346, 373 зв., подлѣгъ 378 зв., по(д)лоугъ 87, под'лоугъ 215 зв.

подлоугъ див. по(д)лоу(г)

по(д)лоугъ див. по(д)лоу(г)

подлѣгъ див. по(д)лоу(г)

под'лоугъ див. по(д)лоу(г)

подлѣгшєє прикм. од. с. зн. 283

по(д)небесныя прикм. од. ж. род. 297 зв.

по(д)несе(т)са дієсл. док. майб. од. 1 ос. 300; есь... под'несльса мин. од. ч. 2 ос. 262; по(д)несыйса дієприкм. акт. мин. од. ч. наз. 54; по(д)не(с)шиса дієприсл. мин. 377 зв., по(д)несьшиса 377 зв.

по(д)нести дієсл. док. інф. 300; поднесешь майб. од. 2 ос. 441; по(д)несете мн. 2 ос. 380; по(д)несль мин. од. ч. 3 ос. 209, 294, 374 зв., 376, 421 (2), 470; по(д)несѣте наказ. мн. 2 ос. 316 (2), 356 зв.; по(д)несень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 403 зв., 404; по(д)не(с)ши дієприсл. мин. 364 зв., 423, по(д)не-с'ши 397 зв., под'нес'ши 364 зв.

по(д)ножіє ім. од. с. наз. 33 зв.; по(д)ножіє зн. 178

по(д)нож'ко(м) ім. мн. ч. ор. 97

[по(д)носи(т) са]: са по(д)носи(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 300

подобає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 452, 453, подобаєть 461, 472; подобало бє-зос. 334 зв.

[подобає(т)... са]: са... подобає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 380; подобаласа мин. од. ж. 3 ос. 66; (с)... подобало с. 3 ос. 263

подобаєть див. подобає(т)

подобень див. подобныи

по(до)бень див. подобныи

подобеньство ім. од. с. наз. 85 зв., 89, 104 зв., 283; подобен'ство зн. 174, подобеньство 299 зв., подобеньствомъ ор. 308; в подобеньствѣ місц. 217 зв., ѿ подобен'ствѣ 139; подобеньствы мн. ор. 60, 237, подобен'ствы 60

подобныи прикм. од. ч. наз. 383 зв., 385, подобень 40 зв., 41, 64 зв., 238 зв. (3), по(до)бень 53 зв.; подоб'ного род. 110; подобна ж. наз. 177 зв., подоб'на 96 зв., 190 зв.; подобно с. наз. 64, 85 зв., 281 (2), 462 зв., 464, по(до)бно 62, 63, 64, 281, 281 зв., 448 зв., 456 зв., подоб'но 62, 64, 105, 126 зв., 127, по(до)б'но 62 зв., 64, 85 зв., 105, подно [!] 62 зв.; подоб'ни мн. наз. 243, подобни 276,

по(до)бни 99 зв., подобны 243;
 подобны(х) род. 152 зв., 153
 подоймѣте *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.*
 397
 подол'ка *ім. од. ч. род. 46 зв., 68 зв., 251;*
 подол'ковъ *мн. род. 151 зв.;* подол'ки
 зн. 97 зв.
 подопговали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.*
 272 зв.
 подотни *дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 280*
 по(д)стерѣгаючи *дієприсл. недок. теп.*
 310 зв.
 по(д)оустили *дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 192*
 подъ див. по(д)
 пожди *дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 81 зв.;*
 пождѣте *мн. 2 ос. 186 зв., пождѣте*
 112–112 зв.
 пожечи *дієсл. док. інф. 62 зв.;* по(ж)же-
 ны(х) *дієприкм. пас. мин. мн. зн. 457 зв.*
 поживали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.*
 427 зв.
 пожигаю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.*
 63 зв.
 по-жидов'ски *присл. 431 зв., по-жидов'с-*
 кы 431, по-жидов'ськоу 431 зв.
 по-жидов'скы див. по-жидов'ски
 по-жидов'ськоу див. по-жидов'ски
 пожинаю *дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 305 зв.;*
 пожинаешъ 2 ос. 305
 пожираете *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос. 99;*
 пожирають 3 ос. 312 зв.; пожирали
мин. мн. 3 ос. 184 зв.
 пожитокъ *ім. од. ч. наз. 255 зв.;* пожитокъ
 зн. 453, 466 зв., пожито(к) 389 зв.
 пожраль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 290 зв.*
 позабиваль: есь позабиваль *дієсл. док. мин.*
од. ч. 2 ос. 100 зв., еси позабиваль
 282 зв.; позабивали *мн. 3 ос. 172*
 позавиваль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.*
 264 зв.
 позвати *дієсл. док. інф. 304 зв.;* позовоу(т)
майб. мн. 3 ос. 284 зв.; позваль *мин.*
од. ч. 3 ос. 27 зв., 44 зв., 226 зв., 402,
 428, поз'валь 29 зв., 130 зв., 226 зв.;
 поз'вала *ж. 3 ос. 396;* поз'вали *мн.*
 3 ос. 254; поз'вав'шомоу *дієприкм. акт.*

мин. од. ч. дав. 284 зв.; позванъ *пас.*
мин. од. ч. наз. 284, поз'ванъ 346; по-
 званіи *мн. наз. 93 зв.;* поз'ван'ныхъ
 род. 283 зв.
 позволиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 144*
 поз'доровила *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 208*
 поз'доровлена *ім. од. с. род. 208 зв.;* по-
 з'доровлена *мн. зн. 208;* поздоровле-
 ніа 271, 312 зв.
 поз'доровлати *дієсл. недок. інф. 192 зв.;*
 поздоровлани *дієприкм. пас. мин. мн.*
наз. 178 зв.
 поздѣ див. позно
 познаваєте *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.*
 278 зв.
 позна(л)са *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.*
 477 зв.
 поз'нати *дієсл. док. інф. 333 зв.;* поз'наете
майб. мн. 2 ос. 40, 40 зв., 380, 380 зв.;
 познають 3 ос. 410; позналь *мин. од.*
ч. 1 ос. 251 зв., поз'на(л) ес'ми 363 зв.,
 есмї... позналь 424; позналь еси 2 ос.
 411 зв.; позна(л) 3 ос. 23 зв., позналь
 342, позналь 267 зв., 419 зв., 423 зв.,
 424; еси... познало *с. 2 ос. 307 зв.;*
 есмо... познали *мн. 1 ос. 371, ес'мо*
 познали 382 зв., 420 зв.; поз'нали есте
 2 ос. 383, есте поз'нали 393; познали
 3 ос. 331 зв., 333, 421 зв., 422.2, 424,
 поз'нали 76 зв., 151 зв., 206 зв., 439,
 поз'налї 149 зв.; бы... позналь *ум. од.*
ч. 3 ос. 414; бы еси... познало *с. 2 ос.*
 307 зв.; поз'нано *дієприкм. пас. мин.*
од. с. наз. 58, 238, 247 зв.; познавши
дієприсл. мин. 68, поз'нав'ши 95, 133 зв.
 поз'но див. позно
 позно *присл. 477 зв., поз'но 437, поздѣ*
 449
 позобали *дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 246*
 позри(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 32 зв.;*
 позрѣль *мин. од. ч. 3 ос. 136, 158 зв.,*
 поз(д)рѣль 323, поз'дрѣль 254 зв.; по-
 зрѣте *наказ. мн. 2 ос. 316;* позрѣвши
дієприсл. мин. 166 зв., 167, по-
 з(д)рѣвши 310, поздрѣвши 313, по-

з'дрѣвши 234 зв., позрѣв' 85, позрѣ(в) 234 зв.

позывати дієсл. недок. інф. 283

позычати: боудете... **позычати** дієсл. недок. майб. мн. 2 ос. 236 зв.; **позычайте** наказ. мн. 2 ос. 236 зв.

позыч' дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 266 зв.

поймати дієсл. док. інф. 93 зв., 374 зв., 424, поимати 114, 137 зв., 175, 188 зв., 375 зв., поймаітї 393; **поймоу майб. од. 1 ос. 411; пойме 3 ос. 95 зв., пойметь 33, 268 зв.; поймаєте мн. 2 ос. 439 зв.; поймають 3 ос. 314, пойма 314; поймаль мин. од. ч. 3 ос. 148, 379; поимали мн. 1 ос. 227 зв.; поймалисте 2 ос. 114, поймали есте 188 зв.; поимали 3 ос. 113 зв., 176 зв., 188, 310, 326 зв., 375, 399 зв., 425 зв., 439, поимали 188 зв., 317, 475; были поимали дмин. мн. 3 ос. 228; пойми наказ. од. 2 ос. 24 зв., 25 зв., 80, 112 зв.; поймайте мн. 2 ос. 188, поймањ дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 130 зв., 183; поимана ж. наз. 377; поиманоу юзн. 376 зв., поиманоу юж. 377; поиманоу [!] 446; поймани мн. наз. 315 зв.; поймавши дієприсл. мин. 174, пойма(в)ши 114, поймав'ши 65 зв., 92 зв., 93, 94, 175, 322 зв., 476**

поимоує(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 473

поимоуєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 293; **поимують мн. 3 ос. 311 зв., поимовали мин. мн. 3 ос. 297 зв.**

пойти дієсл. док. інф. 285 зв. (2), 303 зв., 320, 375 (2), 394 зв., 410 зв., 447, 452, 453, поити 145 зв., 158 зв., 249 зв., 252 зв., 255 зв., 260 зв., 286 зв., 332 зв., 371 (2), **пойдоу майб. од. 1 ос. 92, 260, 289, 372, 379 (2), 394 зв., 411, 418; поидоу 43, 259 зв., поидѣ 375; поидешь 2 ос. 211, 259 зв., пойдешь 410 зв.; поиде(т) 3 ос. 59, 266 зв., поиде(т) 190, 255 зв.; поидеть 165 зв., 268 зв.; поидемо мн. 1 ос. 302, поиде(м) 439; поидоу(т) 3 ос. 109; поидоша аор. мн. 3 ос.**

24; **пошоль мин. од. ч. 1 ос. 418; пошо(л) 3 ос. 132, 321, пошо(л) 132, пошоль 45 зв., 46 зв., 56 зв., 92 (2), 116 зв., 134–134 зв., 136 зв., 144, 144 зв., 154, 166 зв., 170, 184 зв., 206 зв., 208, 217, 226 зв., 230, 230 зв., 288 зв., 289 зв., 300, 306, 353, 357 зв., 358, 364 (2), 365 зв., 372, 376 зв. (2), 384 зв., 393, 397, 402, поше(л) 65, пошель 28 зв., 52 зв., 321; пошла ж. 3 ос. 356, 396 (2), пош'ла 29 зв.; пошли есмо мн. 1 ос. 301 зв.; есте пошли 2 ос. 85, есте пош'ли 416; пошли 3 ос. 86, 344 зв., 468 зв., пош'ли 43 зв., 56 зв., 88 зв., 123, 130 зв., 131, 167, 213, 228, 254, 372 зв., 398, 435, 436, 472 зв.; поиди наказ. од. 2 ос. 43 зв., 144 зв., 260 (2), 284, 297, 371 зв., 397, 442, поиди 134, 166 зв., 273 зв., 301, поиди 441 зв., поиди 345, 345 зв.; поидѣмо мн. 1 ос. 113, 187 зв., 309 зв., 394, 395 (2), 414 зв., поидѣте 2 ос. 130 зв., 184 зв., 241 зв., поидѣте 296 зв., 440, поидѣте 356, подѣте 174 зв.; бы(х)... пошоль ум. од. ч. 1 ос. 418; пошо(д)ши дієприсл. мин. 62 зв., 89 зв., 94 зв., 121 зв., 170 зв., 186 зв., 197, 228 зв., 306 зв., 317 зв., 318, 360 зв., 385, пошод'ши 402 зв., поше(д)ше 94 зв.**

покаанїа ім. од. с. род. 129 зв., 218, 288; покаанїю дав. 26 зв., 218 зв.; покаанїє зн. 26 зв., 46, 54, 58 зв., 92, 134 зв., 231, 262, 279, 453 зв.; ѿ покаанїи місц. 217 зв.

[покаєте... (с)]: (с)... покаєте див. [покаєте... са]: са... покаєте

[покаєте... са]: са... покаєте дієсл. док. майб. мн. 2 ос. 279 зв., (с)... покаєте 279 зв.; покаялися мин. мн. 3 ос. 54, са... покаали 269 зв., (с) покаали 147 зв.; покайтеса наказ. мн. 2 ос. 26, 29, покайте(с) 130 зв.; ѿ покаавшим'са дієприкм. акт. мин. од. ч. місц. 201 зв.

покаждєнїа ім. од. с. род. 205

покаже(т)са дієсл. док. майб. од. 3 ос. 18; **покажиса** наказ. од. 2 ос. 41 зв.; по-

казал'са дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 205
показаль: єсми... **показаль** дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос. 392; **показоуа** дієприсл. теп. 2 зв.
показаніа ім. од. с. род. 127 зв.
покарав'ши дієприсл. док. мин. 326, **покарав'ші** 326 зв.
покарав'ші див. **покарав'ши**
поки спол. 358, 384 зв., **поки** 147 зв., 150 зв., 253, 384 зв., 404 (2), **покі** 404
покивоуючи дієприсл. недок. теп. 119 зв.
покі див. **поки**
покладаю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 390 зв. (3); **покладаєть** 3 ос. 390; **покладаєте** мн. 2 ос. 363 зв.; **покладали** мин. мн. 3 ос. 171, 255; **покладайте наказ.** мн. 2 ос. 36 зв.
покладоу ім. од. ч. род. 58; **ω** **покладоу** місц. 60
покладоує дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 82 зв.; **покладовали** мин. мн. 3 ос. 151 зв., **покла(до)вали** 71
пож'ликали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 227 зв.
пож'лоненію ім. од. с. дав. 119; **поклоненіє** зн. 118 зв., 403, 404 зв.
пож'лонили дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 330
поклонитиса дієсл. док. інф. 23 зв.; **поклонюса** майб. од. 1 ос. 24; **поклонишьса** 2 ос. 222 зв., **поклониш'са** 28, 28 зв., **са** **поклонишь** 222; **поклона(т)са** мн. 3 ос. 355; **поклонил'са** мин. од. ч. 3 ос. 143, 166, 388 зв., **поклонильса** 77; **поклониласа** ж. 3 ос. 70 зв.; **поклонилиса** мн. 3 ос. 24 зв., 68, 123, **пож'лонилиса** 122 зв., **са...** **пож'лонили** 335
пож'лон'ници ім. мн. ж. наз. 355
покой ім. од. ч. наз. 437, 437 зв., 438; **покоа** род. 48 зв., 59; **покой** зн. 400 зв., 421, **покои** 69 зв., 170 зв., 266 зв., **покоуи** 164 зв., 183–184; **в'** **покои** місц. 268
поколе спол. 32 зв., 77, 359 зв., 365, 391 зв.
покольтає дієсл. док. майб. од. 3 ос. 276

покол'на ім. од. с. род. 212, 215 зв.; **покол'на** зн. 266; **покол'на** мн. наз. 103
покор'млена ім. од. с. наз. 370, **покор'млена** 275; **покор'млена** зн. 367 зв. (2), **покор'млена** 254 зв., 356
покор'ни прикм. мн. наз. 159, **покор'ніи** 30 зв.
покор'ніи див. **покор'ни**
покорь(м) ім. од. ч. зн. 104; **покор'моувь** мн. род. 153, **покар'мовь** 261; **покор'мы** зн. 153 зв.
покор'млена див. **покор'млена**
покор'ъ ім. од. ж. дав. 164 зв., 252 зв.
покровено присл. 472, **покровен'но** 50 зв., 126
покровен'но див. **покровено**
покровь ім. од. ч. зн. 239 зв.
покрывати дієсл. недок. інф. 190
[покрывала... са]: са... **покрывала** дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 43 зв.
покры(и)те дієсл. док. наказ. мн. 2 ос. 327
покрытость ім. од. ж. зн. 308
покоушав'ши дієприсл. док. мин. 119
покоушаєте дієсл. недок. теп. мн. 2 ос. 310; **покоушаємь** дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 297 зв.; **покоушаючи** дієприсл. теп. 72 зв., 156 зв., 164 зв., 377, **пок'вшачи** 263 зв.
покоушеніє ім. од. с. зн. 223
покоушень дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 27 зв.
поки див. **поки**
покываючи дієприсл. недок. теп. 193 зв.
пол див. **половины**
по(л) див. **половины**
поламаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 150 зв.; **поламань** дієприкм. пас. мин. наз. 433 зв., **поламань** 143
по-латин'г присл. 431 зв.
поле ім. од. с. наз. 63 зв., 116 зв. (2), 274; **пола** род. 295 зв.; **поле** зн. 64, 116 зв., 117; **на поли** місц. 62 зв., 102, 104, 181, 275 зв., 298, 290, **оу поли** 60, **в'** **полю** 64
полег'чало дієсл. док. мин. од. с. безос. 358 зв.

полиєкта ім. антроп. од. ч. род. 459 зв.
 полика(р)пѣ ім. антроп. од. ч. дав. 402 зв.
 поличили дієсл. док. мин. мн. 2 ос. 175;
 поличень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 193 зв., 320 зв.
 поличковань дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 183
 поличо(ж) ім. од. ч. зн. 424
 пол'но(м): о... пол'но(м) прикм. од. ч. місц. 63 зв.; пол'наа ж. наз. 38; пол'нии мн. зн. 275; плънии 37 зв., 482
 поло(в) див. ПОЛОВИНЫ
 полови див. ПОЛОВИНЫ
 половины ім. од. ж. род. 265 зв., 446 зв., полови 124, поло(в)321 зв., пол 51, по(л) 283 зв., 450 зв., 451 зв., 472, 478 зв., 479 зв. (2); половиною зн. 304, по(л) 475 зв.; половины мн. наз. 29
 половы ім. мн. ж. зн. 219 зв., плевелы 27, 62 зв. (2), 63 зв.
 положеніє ім. од. с. наз. 460, 469, поло(ж)ніє 472 зв.
 положить дієсл. док. інф. 229 зв., 391; положоу майб. од. 1 ос. 56 зв., 96 зв.–97, 178, 312, 410 зв.; положишь 2 ос. 410 зв.; положи(т) 3 ос. 104 зв., 277 зв.; положе(т) мн. 3 ос. 140 зв.; есми... положиль мин. од. ч. 1 ос. 239 зв., 305 зв.; еси... положиль 2 ос. 305, 436 зв.; положиль 3 ос. 121, 238 зв., 280 зв., 329 зв., 385 зв., положиль єсть 324; положила ж. 3 ос. 212 зв.; єсте положіли мн. 2 ос. 397; положили 3 ос. 93, 196, 434 зв., 435, 436, 475 зв.; положи наказ. од. 2 ос. 46 зв., 144 зв.; бы(х) положиль ум. од. ч. 1 ос. 266 зв.; бы... положиль 3 ос. 286 зв., 416; положеный дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 435 зв., положе(н) 434 зв., положень 397 зв.; положеного зн. 213; положена ж. наз. 443; положено с. наз. 314 зв., 329 зв., 436, 451 зв.; положеного зн. 274 зв., 482; положенны мн. зн. 331, 443 (2); положив'ши дієприсл. мин. 260; положено прис. ф. 175, 196 зв., 329 зв., 397

поло(ж)ніє див. положеніє
 полотенное прикм. од. с. наз. 435 зв.; полотеньнымь ор. 434 зв.
 полотно ім. од. с. наз. 406 зв.; полот'на род. 195 зв.; полотномь ор. 195 зв., 398, полот'номь 406
 по(л)праз'ника ім. од. ч. зн. 373, по(л)празь 373
 по(л)празь див. по(л)праз'ника
 пол'скомь: при... пол'скомь прикм. од. ч. місц. 481 зв.
 полоу ім. од. ч. род. 214; поль зн. 82 зв.
 полоуден'ныа прикм. од. ж. род. 203 зв.; полоден'нги дав. 126
 полоудіє ім. од. ч. род. 59, 278 зв., полоу(д)не 269–269 зв.
 полоуд(д)не див. полоудіє
 полоучити дієсл. док. інф. 311 зв.
 полуби(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 292 зв.; полубиль мин. од. ч. 1 ос. 415 зв.; полубиль 3 ос. 166 зв.; є(ст) полубила ж. 3 ос. 245; полюбили мн. 3 ос. 351
 польпр(с)тва ім. од. с. род. 148 зв.–149
 помавашє дієсл. недок. ім. од. 3 ос. 206 зв.
 помагає дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 118, помагає(т) 370 зв.; помагаль мин. од. ч. 3 ос. 198
 помагає(т) див. помагає
 помаговаль: помаговаль єсть дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 327 зв.
 помазаль: помазаль еси дієсл. док. мин. од. ч. 2 ос. 244 зв.; помазаль 3 ос. 223 зв., 384 зв., 385; помазала ж. 3 ос. 184, 393 зв., 399 зв.; помазали мн. 3 ос. 196; пома(ж) наказ. од. 2 ос. 36 зв.; ѿ помазавшой дієприкм. акт. мин. од. ж. місц. 199, о помазав'шой 15, 125, ѿ по(м)завшой 335 зв.; помазан'номоу пас. мин. од. ч. дав. 463 зв.
 помазанникь ім. од. ч. наз. 345
 помазовала дієсл. недок. мин. од. ж. 3 ос. 234 зв., 400; помазовали мн. 3 ос. 147 зв., 465
 помастила дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 245

померети дієсл. док. інф. 379 зв.; померете майб. мн. 2 ос. 379, 379 зв.; помер'ли мин. мн. 3 ос. 370, пом'рли 311 зв., пом'рли соуть 383, пом'рли соу(т) 369

помететь дієсл. док. майб. од. 3 ос. 288; пометень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 59, 268 зв.

помизаа дієприсл. недок. теп. 127

помиловаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 241; пом'лоуй наказ. од. 2 ос. 294; помилувани дієприкм. пас. мин. мн. наз. 30 зв.

помимо прийм. 264 зв., 302 зв., 384

помолятиса дієсл. док. інф. 67–67 зв., 299 зв., 473; помол'юса майб. од. 1 ос. 112, 186 зв.; пом'ліса наказ. од. 2 ос. 35 зв.

помол'чали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 283 зв., помол'чали 311

помол'чали див. помол'чали

помор'я ім. мн. с. род. 234

помо(ч) ім. од. ж. зн. 75, помочь 159; помочоу ор. 198 зв., 442 зв., 481 зв., помощію 123 зв.

помочи дієсл. док. інф. 402; поможеть майб. од. 3 ос. 327 зв.; помогла мин. од. ж. 3 ос. 265 зв.; помог'ло с. 3 ос. 144 зв.; помог'ли мн. 3 ос. 227 зв.; помози наказ. од. 2 ос. 70 зв., 328, помози 161 зв. (2)

помочь див. помо(ч)

помрачаю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 36 зв.

помр'кне(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 181 зв.

пом'стоу ім. од. ж. зн. 299 зв.; по(м)сты мн. наз. 319

пом'щ'са дієсл. док. майб. од. 1 ос. 299

помыслиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 23, 244, 291, 299; помыслили мн. 3 ос. 309 зв.; бы... помыслиль ум. од. ч. 3 ос. 277

помыслы ім. мн. ч. зн. 233; в помыслє(х) місц. 482 зв.

помышлен'я ім. мн. с. наз. 70, 333 зв., помыш'лен'я 153 зв.; помышлен'я зн. 45, помыш'лен'я 267 зв.

помыш'лен'я див. помышлен'я

помыш'лала дієсл. недок. мин. од. ж. 3 ос. 207; ѿ помышляющихь дієприкм. акт. теп. мн. місц. 199 зв., о помышляжши(х) 124 зв.

пом'сти дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 299

пом'таю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 40–40 зв.; пом'тайте наказ. мн. 2 ос. 39; пом'таны дієприкм. пас. мин. мн. наз. 293 зв.

поманоу дієсл. док. майб. од. 1 ос. 462 зв., 471 зв.; помани наказ. од. 2 ос. 328 зв., 463 зв.

по-нанемоу [!] див. по-напемоу

понапол'наль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 17 зв.; понапол'ни наказ. од. 2 ос. 19

по-напемоу присл. 78 (2), по-нанемоу [!] 78

поне стол. 16

поне(ж) див. понеже

понеже стол. 15 зв., 16, 18, 116 зв., поне(ж) 120 зв., 468, понеже 204

понемного присл. 364 зв.

понести дієсл. док. інф. 475; понесе(т) майб. од. 3 ос. 318; понесе аор. од. 3 ос. 43; понесь мин. од. ч. 3 ос. 193, понесль 119; понесьши(м) дієприкм. акт. мин. мн. дав. 86 зв.

понехай дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 27

поновлен'я ім. од. с. наз. 391

поношен'я ім. од. с. зн. 447 зв., 468

поноса(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 30 зв., 133; поносиль мин. од. ч. 3 ос. 197 зв.

пов'теискыи прикм. од. ч. наз. 217 зв.; пон'тійс'комоу дав. 116

пональ: **пональ ес'ми** дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос. 285 зв.; поя(л) 3 ос. 146, 256, пояль 25 зв., 28 (2), 87, 159 зв., 176, 176–176 зв., 176 зв., 256, 311, 311 зв. (3), 429, 471 зв. (2), пояли мн. 3 ос. 142, 155; был'ь... пояль дмин. од. ч. 3 ос. 148; бы... пояль ум. од. ч. 3 ос. 165 зв.; поя(в)ши дієприсл. мин. 302, появ'ши 25, 75 зв. (2), 95 зв., 112, 157 зв., 158 зв., 163, 167 зв. (2), 186 зв., 254, 302, 431, поав'ши 118 зв.

попали(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 27;
попалиль мин. од. ч. 3 ос. 259 зв.
попелгъ: оу... попелгъ ім. од. ч. місц. 54, на
попелъ 262
попереврътає(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос.
288; поперевръта(л) мин. од. ч. 3 ос.
172, поперевръталь 90, поперевръ-
таль 347 зв.
попеченіє ім. од. с. наз. 35
пописањ дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.
211 зв., 212
поплыли дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 248
[попол'нити сА]: сА попол'нити дієсл.
док. інф. 334; (с) попол'нило мин. од.
с. 3 ос. 63
попольнали дієсл. недок. мин. мн. 1 ос.
410 зв.
попрацоуйсА дієсл. док. наказ. од. 2 ос.
278 зв.
поприще ім. од. с. зн. 34
попросись [!] дієсл. док. майб. од. 2 ос.
149; попроси(т) 3 ос. 66; попросиль
мин. од. ч. 3 ос. 210
пошь ім. од. ч. наз. 30; попо(в) мн. род.
478; попы зн. 126
[пошьють... сА]: сА... пошьють дієсл. док.
майб. мн. 3 ос. 347
попжстишасА дієсл. док. аор. мн. 3 ос. 18
[поради(л) сА]: сА поради(л) дієсл. док.
мин. од. ч. 1 ос. 260
порадоу ім. од. ж. зн. 426
поражоу дієсл. док. майб. од. 1 ос. 111 зв.,
186; пораженъи дієприкм. пас. мин.
мн. зн. 30
пороблень дієприкм. док. пас. мин. од. ч.
наз. 380 зв.
породишь дієсл. док. майб. од. 2 ос. 207
зв.; породить 3 ос. 23, породи(т) 23;
породила мин. од. ж. 3 ос. 23 зв., 209,
211 зв., 212 зв., породила є(ст) 209;
породили мн. 3 ос. 327; порож'день
дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 59
породъ: в' породъ ім. од. ж. місц. 213
порож'деніє ім. од. с. наз. 58, пороженіє
100; порожденіа мн. наз. 26 зв.
пороженіє див. порож'деніє

порож'не присл. 152 зв.
порож'него прикм. од. ч. зн. 174 зв., по-
рож'не(г)[о] 309 зв.; порожнього с.
род. 58
порож'не(г)[о] див. порож'него
порож'нюочи дієприсл. недок. теп. 86 (3)
порозоумѣти дієсл. док. інф. 302, 374; по-
розѣмѣте майб. мн. 2 ос. 140, 413; по-
розоумѣ(л) мин. од. ч. 3 ос. 310, 358 зв.,
порозоумѣль 359 зв., 365 зв., порозоу-
ме(л) 353; порозоумѣла ж. 3 ос. 145;
порозоумѣли мн. 3 ос. 73 зв., 76 зв.,
93 зв., 151, 175; порозоумѣвши дієприсл.
мин. 229 зв., порозоумѣв' 73
порока ім. од. ч. род. 205
поро(х) ім. од. ч. зн. 147 зв., 253, 261 зв.,
порѡ(х) 49 зв.
пороугали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 120;
пороуга(н) дієприкм. пас. мин. од. ч.
наз. 324
пороучаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 421
пороучи(л) дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.,
429, пороучиль 436 зв., пороучено прис.
ф. 277 зв.
пороучиль див. пороучи(л)
пороушити дієсл. недок. інф. 238 зв.
порѡ(х) див. поро(х)
по(с) див. поста
посадил'сА дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
270; посадисА наказ. од. 2 ос. 284
посадить дієсл. док. майб. од. 3 ос. 276 зв.;
посадили мин. мн. 3 ос. 89 зв., 254 зв.;
посадѣте наказ. мн. 2 ос. 150
посве(д)чаєте дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.
271 зв.
посвѣдьчили дієсл. док. мин. мн. 3 ос.
223 зв.
посвачоуу дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 423;
посѣає(т) 3 ос. 98 зв., посѣиль мин. од.
ч. 3 ос. 392 зв.; посвѣающаа дієприкм.
акт. теп. од. ж. наз. 98 зв.; посвачени
пас. мин. мн. наз. 423; посваченъи зн.
232 зв., посѣенъи 55 зв., посѣен'нъи
232
посель ім. од. ч. наз. 408; послы мн. зн.
287, пос'ли 304 зв.

[посквернили... са]: са... **посквернили** дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 427 зв.
поскврънити дієсл. док. інф. 153 зв., по-с'кврънити 153 зв., **посквернає(т)** теп. од. 3 ос. 68 зв., **посквернає(т)** 69 зв.; **посквернають** мн. 3 ос. 70, **поскврънаю(т)** 153 зв.
пос'кврънити див. **поскврънити**
послана ім. од. с. зн. 482; в... **посла(ни)** місц. 482, о **посланіи** 13 зв.
посли див. **послѣ**
послоуговати дієсл. недок. інф. 265 зв.; **послоугоує** теп. од. 3 ос. 319 зв.; **послоуговала** мин. од. ж. 3 ос. 43, 131 зв., 226, **послѣговала** 400; **послоуговали** мн. 3 ос. 195, 346 зв., 473 зв.; **послоу-гоуючи** дієприсл. теп. 120 зв.
послоужишь дієсл. док. теп. од. 2 ос. 28 зв., 222 зв.; **послоужиль** мин. од. ч. 3 ос. 169; **послоужили** ес'мо мн. 1 ос. 109; **послоужи** наказ. од. 2 ос. 296
послоухає дієсл. док. майб. од. 3 ос. 80 (3); **послоухають** мн. 3 ос. 49 зв.; **послоухайте** наказ. мн. 2 ос. 153, 160, **послоухайте** 76; **бы...** **послоухаль** ум. од. ч. 3 ос. 80; **послоухала** бы ж. 3 ос. 295 зв.; **послоухавши** дієприсл. мин. 24
послоуховали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 308
послѣ присл. 27 зв., **посли** 156
послѣ(д)нѣйшии прикм. од. ч. наз. 88
послѣднемѣ прикм. од. ч. дав. 87; **послѣд-ній** зн. 32 зв., 395 зв., **послѣдніи** 368, 369 зв., 371 зв., 375, **послѣ(д)ній** 375, 405 зв., **послѣ(д)ніи** 279, 369, **послѣд'ніи** 368 зв.; о **послѣднемѣ** місц. 104 зв.; **послѣд'наа** ж. наз. 121 зв.; **послѣд'наа** 59 зв., на **послѣднеи** місц. 183, на **послѣ(д)нѣи** 109; на **послѣд-немѣ** с. місц. 184 (2); **послѣдніи** мн. наз. 87 (2), 167 зв. (2), 461, **послѣ(д)ніи** 85 зв. (2), 86 зв., 268 зв., 282 зв., 450 зв., **послѣ(д)** 450 зв.; **послѣ(д)ни(х)** род. 86 зв.; **послѣ(д)ни(ми)** ор. 282 зв.

послѣ(до)ваніє ім. од. с. наз. 476; **после-дованіа** мн. наз. 444
послѣдователь ім. од. ч. наз. 17, 125 зв.; **послѣдователя** род. 202
послѣ(д)ствоующими прикм. мн. ор. 477
посмотрѣте дієсл. док. наказ. мн. 2 ос. 37 зв.
посмѣвань дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 429; **посмѣваного** зн. 317
посмѣватиса: **посмѣватиса** **боудоу(т)** дієсл. недок. майб. мн. 3 ос. 168; **посмѣва-лисa** мин. мн. 3 ос. 47, 191, 194 (2), **пос'мѣвалиса** 118 зв.; **пос'мѣваючисa** дієприсл. теп. 327 зв.
посмѣяніє ім. од. с. зн. 87
посмѣянь дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 25, 160 зв., 255 зв., 324
посоромотатъ дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 235
посоромочоває(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 308
посоромѣютьсa дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 309 зв.
посполитыи прикм. од. ч. наз. 201 зв.; **посполитого** род. 482; **посполитомоу** дав. 123 зв., 198 зв.
посполоу присл. 170, 245, 322 зв., 329, 330, 414 зв., 439, **пос'полоу** 435, **по-сполѣ** 298 зв.
пос'полоу див. **посполоу**
посполѣ див. **посполоу**
пос'пѣла: **єсть** **пос'пѣла** дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 141 зв.
поспѣшаніємѣ ім. од. с. ор. 481 зв.
поспѣшно прикм. од. с. наз. 482
поспѣш'не див. **поспѣш'но**
поспѣш'но присл. 149, **поспѣш'не** 208
посре(д) **прийм.** 67 зв., 333 зв., 471, **по-срѣ(д)** 225, 455 зв., 467, 470 зв., 477 зв., **посредѣ** 50, 225 зв., 260 зв., 322 зв., 438, 452, 465 зв., **посрѣдѣ** 80 зв., 163, 462, 467 зв.
посредѣ див. **посре(д)**
посрѣ(д) див. **посре(д)**
посрѣдѣ див. **посре(д)**
по(ст) див. **поста**

поста *ім. од. ч. род. 474 (6), 481 (2), по(с)та 473 зв., по(ст) 132, 133, 134, 135 зв., 154 зв., 157 зв., 158 зв., 161, 167 зв., 345, 393 зв., 473 зв. (2), 474 (2), постоу дав. 3 зв.; посто(м) ор. 159, постомь 77 зв., 162, 215 зв.*

по(с)та див. поста

поставленїи: ѿ поставленїи *ім. од. с. місц. 179*

поставлю *дієсл. док. майб. од. 1 ос. 189 зв., пос'тавл'ю 106 зв., поставить 3 ос. 277 (2), 448, постави(т) 107 зв., 454; поставиль єсми мин. од. ч. 1 ос. 416; поста(в)и(л) 3 ос. 163, поставиль 28, 41, 78 зв., 126, 222 зв., 258 зв., 274, 311 зв., 431 зв.; поставиль є(ст) 41; поставили *мн. 3 ос. 214, 377, пос'тавили 110; поста(в) наказ. од. 2 ос. 427, постави 32; поставлены(и) дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 433, поставень 364; поставлена ж. наз. 140 зв.; ѿ ... поставеной місц. 245 зв.; поставлен'ное с. зн. 261; поставлено прис. ф. 476 зв.**

пос'тавл'ю див. поставлю

поставлає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 269 зв., поставлаєть 247 зв.; поставлаю(т) *мн. 3 ос. 31**

поставлає(т)са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 31*

поставлаєть див. поставлає(т)

поставоу *ім. од. ж. зн. 72 зв.*

пос'тановена *ім. од. с. наз. 371 зв.*

пос'танов'лю *дієсл. док. майб. од. 1 ос. 106 зв.; постанови(т) 3 ос. 104 зв.; пос'тановиль мин. од. ч. 3 ос. 104; в... постановлен'но(м) дієприкм. пас. мин. од. ч. місц. 443, в... постановлен'номь 482; постанов'лено с. наз. 219, постановлен'но 482*

[постар'єли были са]: са были постар'єли *дієсл. док. дмин. *мн. 3 ос. 205**

постел'є *ім. од. ж. род. 360; пост'єль зн. 133, 140 зв.; постелю 230 (2), 359 зв., 359 зв.–360, 360 (2), пост'єлю ор. 247 зв., на постели місц. 154 зв., 229; на постела(х) *мн. місц. 151 зв.**

постигло *дієсл. док. мин. *мн. с. 3 ос. 268**
 постилали *дієсл. недок. мин. *мн. 3 ос. 89 зв., 171, 306 зв.–307**

постинайте *дієсл. док. наказ. *мн. 2 ос. 306**

поститиса *дієсл. недок. інф. 135 (2), са... постити 231; пощоуса теп. од. 1 ос. 300; постиш'са 2 ос. 36 зв.; пости(м)са *мн. 1 ос. 46; поститеса 2 ос. 36 зв.; поста'тьса 3 ос. 231, поста(т)са 46, 135 (2); боудоу(т) са постити майб. *мн. 3 ос. 46, 135; са боудоуть постити 231 зв.; постил'са мин. од. ч. 3 ос. 27 зв., 221 зв., пос'тил'са 27 зв.; постили(с) *мн. 3 ос. 134 зв.; поста'йсa дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 36 зв.; постащєса [!] *мн. дав. 36 зв.*****

по(ст)ника *ім. од. ч. род. 444 зв.*

постогна(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 397, постогналь 396 зв.*

постогналь див. постогна(л)

постои *дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 38 зв.; постоу(и)те *мн. 2 ос. 194 зв.**

[пострашили са]: са пострашили *дієсл. док. мин. *мн. 3 ос. 257**

постри(ж)нїє *ім. од. с. зн. 479; постры(ж)нїє 403*

постры(ж)нїє див. постри(ж)нїє

постоупи *дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 227, 284; постоупили мин. *мн. 3 ос. 425**

пос'тоуп'кы *ім. *мн. ч. зн. 278 зв.**

постыдит'са *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 159*

по(ст)а(т) *дієсл. недок. теп. *мн. 3 ос. 133**

посоудиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 337 зв.*
 посоужоваль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 298 зв.*

пос'хло *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос. 246; пос'хли *мн. 3 ос. 60 зв.**

посылати *дієсл. недок. інф. 147; посылао теп. од. 1 ос. 49 зв., 53, 100, 242 зв., 260 зв., 437 зв., 455 зв., 463, 467, 471, посылаж 129, по(с) 446 зв., по 49 зв.; єсми... посылаль мин. од. ч. 1 ос. 320–320 зв., 325 зв.; посылаль 3 ос. 239; посы(л)ючі [!] дієприсл. теп. 24*

пос'єдати *дієсл. недок. інф. 283; пос'єдаю(т) теп. *мн. 3 ос. 283 зв.**

посѣтилъ: **посѣтилъ** *є(ст) дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 211 зв.*
посѣченія *ім. од. с. род. 307 зв.*
посѣя(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 63; посѣявыи дієприкм. акт. мин. од. ч. наз. 63 зв.*
потаемне *присл. 434*
потаєно *дієприкм. недок. пас. мин. од. с. наз. 141*
потвердиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 323, потврѣди(л) 352 зв.; потверди наказ. од. 2 ос. 320*
потврѣди(л) *див. потвердиль*
потекоуть *дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 375*
по(т)кала *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 396 зв.; по(т)кали мн. 3 ос. 358, 401 зв.*
по(т)катиса *дієсл. док. інф. 286 зв.*
по(т)кне(т)са *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 394 зв., потькне(т)са 394 зв.*
потока *ім. од. ч. род. 424 зв.*
потолд *присл. 324 зв.*
пото(м) *присл. 126, 141, 186, 283 зв., потω(м) 24 зв., 106 зв., 108 зв., 113, 152, потомь 55, 92, 109, 121 зв., 141, 165, 167, 171, 176, 209, 221 зв., 222 зв., 230 зв., 240 зв., 245 зв., 246 зв., 260 зв., 273, 291 зв., 296, 299, 309 зв., 310 зв., 312, 323, 347, 351, 359, 364, 371 зв., 376 зв., 394, 406 зв., 410 зв., 429, 432 зв., 434, 435 зв., 438, 438 зв., потомъ [!] 406 зв., потому 436*
потому *див. пото(м)*
потомь *див. пото(м)*
потомъ[!] *див. пото(м)*
потонути *дієсл. док. інф. 142; потонуло мин. од. с. 3 ос. 249 зв.; потонули мн. 3 ос. 44 зв.*
потопи(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 297*
потоп'талі *дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 39; потопгані дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 315 зв.; потоп'та ж. наз. 31; потоп'тано с. наз. 246*
потопь *ім. од. ч. наз. 297 зв.; потопа род. 103 зв.*
потратилъ *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 288 зв.*

потреба *ім. од. ж. наз. 190, 285, 298 зв., 337, 348, 409 зв.; потреби род. 66 зв.; потребує зн. 135 зв., 265 зв., 478; по(т) 477, 478 зв., 479, 479 зв., потреби мн. наз. 94; потреба(м) дав. 3 зв.*
потреб'ний *прикм. од. ч. наз. 148 зв.*
потребож *дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 27; потребоує(ш) 2 ос. 420 зв.; потребоує(т) 3 ос. 267, 306 зв., потребоуєть 170 зв., 306 зв., 407; потребоуемо мн. 1 ос. 324, пот'ребоує(м) 115; потребоуєте 2 ос. 35 зв., 38, 275 зв.; потребоують 288, потребоую(т) 46, 134 зв., 231; потребовали мин. мн. 3 ос. 254*
по-третєє *присл. 326, 441*
потрѣпи *дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 81 зв.*
потрасєною *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. зн. 237*
[пот'рас'ла са]: **са пот'рас'ла** *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 120 зв.; потраслоса с. 3 ос. 90*
потоуп'ное *прикм. од. с. зн. 32*
потω(м) *див. пото(м)*
поты *присл. 322*
поть *ім. од. ч. наз. 321; потомь ор. 317*
потькне(т)са *див. по(т)кне(т)са*
потѣхи *ім. од. ж. род. 214 зв.*
потѣшає(т)са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 294–294 зв.*
потѣшитель *ім. од. ч. наз. 418; потѣшителя род. 412*
поучає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 16 зв.; поучаючи дієприсл. теп. 482*
поученію: **по поученію** *ім. од. с. місц. 198*
похвалиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 292; пох'валень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 223*
похватили *дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 383 зв., 392*
пох'ватоваль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 249*
пох'моур'но *присл. 72 зв.*
поховаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 106, 191; поховали мн. 3 ос. 149, поховалі*

66; поховань *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 116
походнами *ім. мн. ж. ор.* 424 зв.
похожоваль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 303
похотель: **похотель** *єсми дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос.* 482 зв.
похоти *ім. од. ж. род.* 342 (2); **похотию** *ор.* 32 зв.; **похоти** *мн. род.* 140 зв.
похоули(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 138 зв.
поц(т)ше(д)ши *дієприсл. док. мин. 29–29 зв.*
поцелую *див. поцѣлюю*
поцѣлюю *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 321 зв., **поцелую** 113 зв., 188; **поцѣловаль** *єси мин. од. ч. 2 ос.* 244 зв., **поцѣловаль** 3 ос. 188, 321, **поцеловаль** 113 зв.; **поцѣловала** *ж. 3 ос.* 203
[пачало... са]: **са...** **пачало** *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос.* 214
пачато(к) *ім. од. ч. наз.* 180, 457, **пачатокъ** 101 зв., 202, 379 зв., 457 зв., 477; **пача(т)коу** *род.* 181, 418, **пачат'коу** 108, 165, 271 зв., **пача(т)коу** 102, **пачатокъ зн.** 19; **пачаткомъ** *ор.* 376 зв.; **в...** **пача(т)коу** *місц.* 482 зв., **на пача(т)коу** 126, 341, 347, 401 зв.; **пача(т)кы** *мн. наз.* 3 зв., 443; **пача(т)ковъ** *род.* 443; **пача(т)ки** *зн.* 443, **пача(т)кы** 443 зв., 444; **ω пача(т)ко(х)** *місц.* 443
пачатокъ *див. пачато(к)*
почемоу *присл.* 206
почиває(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 18
починає(т)са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 443, 473; **починаютса** *мн. 3 ос.* 473; **починаю(т)са** 2, 480; **са...** **починала** *мин. од. ж. 3 ос.* 329 зв.
починаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 126, 337; **починаємъ** *мн. 1 ос.* 443 зв.; **по(ч)наю(т)** 3 ос. 480; **починаль** *мин. од. ч. 3 ос.* 220 зв., 291, 358; **починайте** *наказ. мн. 2 ос.* 26 зв.
почитати *дієсл. недок. інф.* 482
почнєшь *дієсл. док. майб. од. 2 ос.* 207; **почне(т)** 3 ос. 292 зв., **почнє(т)** 37 зв.; **почнєте** *мн. 2 ос.* 282; **почноу(т)** 3 ос. 327; **пача(л)** *мин. од. ч. 3 ос.* 54, 220 зв.,

пачаль 29, 52 зв., 54, 68, 74 зв. (2), 81, 112, 116, 127, 133, 139 (2), 144, 146 зв., 147, 150, 158, 158 зв., 167, 167 зв., 169 зв., 171 зв., 174, 179 зв., 186 зв., 190 зв., 191, 223 зв., 241, 242, 254, 269, 272 зв., 286 зв., 288 зв., 290 зв., 308, 309, 332 зв., 406; **пачала** *ж. 3 ос.* 190 зв., 206 зв., 243 зв., 455 зв., 464, 468, **по(ч)ла** 206 зв., **єсть пачала** 207 зв.; **пачало** *с. 3 ос.* 307, **пачало єсть** 3; **пачали** *мн. 3 ос.* 55, 111, 135 зв., 144, 151 зв., 168 зв., 185 зв., 190, 192, 192 зв., 204, 229 зв., 245, 272, 285, 290, 317 зв., 319, 324, 468, **пачали** 156 зв.; **поч'ни** *наказ. од. 2 ос.* 480, 480 зв. (2); **почн'ємо** 339 зв.; **пача(л)** *бы ум. од. ч. 3 ос.* 104 зв., **пачал' бы** 277; **пачали** *бысте мн. 2 ос.* 281 зв.; **пачавши** *дієприсл. мин.* 443, **пачав'ши** 86 зв., 324 зв., 334 зв., 377 зв., 444
почръшьсти *дієсл. недок. інф.* 353 зв.
почтливости: **в** **почтливости** *ім. од. ж. місц.* 221 зв., **в'** **поч'тливости** 361 зв., 382 зв., **в'** **поч'тливос'ти** 361 зв.
поч'тливости: **в'** **поч'тливости** *див. почтливости:* **в** **почтливости**
поч'тливос'ти: **в'** **поч'тливос'ти** *див. почтливости:* **в** **почтливости**
поч'ти(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 403
пошлю *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 271 зв., 334 зв., 417 зв., **пош'лю** 309 зв., 418; **пошле(т)** 3 ос. 89, 287, **пошлеть** 413 зв., **пош'ле(т)** 63 зв., 103, 182, 287, **пош'леть** 170 зв.; **посла** *аор. од. 3 ос.* 16; **послаль** *мин. од. ч. 1 ос.* 356 зв., **єс'ми ... послаль** 423; **послаль** 2 ос. 423, 423 зв. (2), 424, **пос'лаль** 397 зв., **єси послаль** 421 зв., **посла(л)** 3 ос. 239 зв., 260 зв., 309, 367, 378 зв., 405 зв., 408, **послаль** 49, 52, 52 зв., 85 зв., 89, 92 зв. (3), 93 зв., 94 (2), 137, 149, 157 зв., 170 (2), 174, 174 зв. (3), 184 зв., 223 зв., 239, 241, 253, 258 зв., 259, 262, 285, 289, 306, 309, 309 зв., 317 зв., 325, 344, 352 зв., 361 зв. (2), 363 (2), 368, 368 зв. (2), 370, 373 (2),

374 (2), 375, 378 зв., 379 зв., 380, 381 зв., 384 зв., 392 зв., 405, 405 зв., 408 зв., 413 зв., 417, 418, 427, 437 зв., посылъ 260 зв., послалъ... есть 350 зв., есть... послалъ 367, есть послалъ 356; послали *мн.* 2 *ос.* 362 зв.; послали 3 *ос.* 138 зв., 174 зв., 175 зв. (2), 304 зв., 310 зв., 342 зв., 343, 394, посла(ли) 374 зв., посл'лали 95; былъ послалъ *дмин.* *од. ч.* 3 *ос.* 148; пошли наказ. *од. 2 ос.* 143 зв., 294, 294 зв.; бы(х)... послалъ *ум. од. ч.* 1 *ос.* 408 зв.; пославшаго *дiспрiкм. акт. мин. ч. од. род.* 362 зв., 368, 467 зв.; послав'шаго *зн.* 52, пославышаго 163, по(с)лав'шаго 466 зв.; посла(н) *пас. мин. од. ч. наз.* 207, посланъ 70 зв., 206, 224 зв., 226 зв., 352, 384 зв., посланыи 188, 341 зв.; послани *мн. наз.* 100 зв., 240, 306 зв., послан'ны 343, послан'ными 282 зв.; послан'ныхъ *род.* 97; о послан'ны(х) *мiсц.* 13 зв., ѿ послан'ны(х) 199; послав'ши *дiспрiсл. мин.* 25, 66

поп'лю див. **поп'лю**

поп'я(л) див. **поп'аль:** **поп'аль ес'ми**

поп'яль ¹ див. **поп'аль:** **поп'аль ес'ми**

поп'яль ² *дiесл. док. мин. од. ч.* 136

поп'ясь *им. од. ч. наз.* 26, 129 зв., *поп'яса род.* 469, 472 зв.; *при поп'яс'хъ мн. мiсц.* 49

правда *им. од. ж. наз.* 423, 428 зв., *прав'да* 31 зв., 76 зв., 154 зв., 380 зв., 411 зв.; *правды род.* 428 зв., *прав'ды* 30 зв. (2), 38, 382; *правд'ѣ дав.* 16, 16 зв.; *правдоу зн.* 80 зв., 145 зв., 242 зв., 316, 328 зв., 381 зв., 382, 408, 410 зв., 412, 462, *прав'доу* 27, 32 зв., 53, 112, 163 зв., 186 зв., 204 зв., 224, 256, 261 зв., 276 зв., 300, 300 зв., 351, 354 зв., 380 зв., 382 (2), 408, 408 зв. (4), 410 зв., 412, 418 зв., 419 зв. (2), 441 (2), 450, 453 (2), *прав'дѣ* 418; *правдою ор.* 355 зв., *прав'дож* 17; *по правд'ѣ мiсц.* 202 зв., *по прав'д'ѣ* 423, ѿ *правд'ѣ* 418 зв., ѿ *прав'д'ѣ* 418 зв.

прав'да див. **правда**

правдiве прiсл. 202, 328, *прав'дiве* 17 зв., 24, 25, 95, 244 зв., 428 зв., *прав'дiве* 374

прав'дiве див. **правдiве**

правдiвыи див. **правдiвый**

пра(в)дiвы(и) див. **правдiвый**

прав'дiвыи див. **правдiвый**

правдiв'ыи [!] див. **правдiвый**

правдiвый *прiкм. од. ч. наз.* 362, 424, *правдiвыи* 345 зв., 357, 365 зв., 374 зв., 379 зв., *пра(в)дiвы(и)* 374, *прав'дiвыи* 352 зв., 373, 375 зв., *прав'дiвый* 378 зв., *прав'дiвыи* 95, *правдiв'ыи* [!] 120 зв.; *правдiвомѣ дав.* 175 зв.; *правдiвого зн.* 421 зв., *прав'дiвого* 148 зв.; *правдiвы(м) ор.* 374, *прав'дiвымь* 173 зв.; *прав'дiваа ж. наз.* 309, 356 зв.; *правдiвое с. наз.* 362 зв., 370, 378, *прав'дiвое* 369 зв., 378, 378 зв., 433 зв., 442, *прав'дiво* 362 зв.; *прав'дiвого род.* 367 зв.; *правдiвое зн.* 388 зв.; *прав'дiвы(мь) ор.* 247; ѿ *правдiво(м) мiсц.* 30; *прав'дiвыи мн. наз.* 337 зв., 355; *прав'дiвыхъ род.* 206

прав'дiвый див. **правдiвый**

правед'на(г)[о] *прiкм. од. ч. род.* 100, *праведнаго* 462 зв., 471, 474; *праведны(х) мн. род.* 445 зв., *праве(д)ны(х)* 64 зв., *правед'ны(х)* 99 зв., *правед'ныхъ* 284 зв.; *праведны(х) зн.* 482, *праведныхъ* 231; ѿ... *праведныхъ мiсц.* 288

праведнаго див. **правед'на(г)[о]**

праведникъ *им. од. ч. наз.* 451, 465; *правед'ника зн.* 52; *праве(д)нищи мн. наз.* 64, *праведьнищи* 61; *правед'ники зн.* 46, *правед'ники* 134 зв.

правед'ничю *прiкм. од. ж. зн.* 52; *праве(д)ниче с. зн.* 52

право *прiсл.* 155

православiй: **в' православиі** *им. од. с. мiсц.* 337 зв.

правы(м) *прiкм. од. ч. ор.* 92, 264; *праваа ж. наз.* 33, 232 зв.; *правоую зн.* 118 зв., 119 зв.; *на правоуи мiсц.* 193 зв., 196 зв., 324, 327 зв., *по правои* 87 зв., 107 зв., 205, *по правой* 439 зв., *по правоуи*

- 107 зв., 168, 189 зв.; по правоу 324; правое с. наз. 32 зв.; правое зн. 34, 317, 322, 425 зв.; права мн. наз. 393 зв.; правы зн. 26, 129 зв., 218
- правдиве** див. **правдиве**
- правдивый** див. **правдивый**
- прагноу** дієсл. *недок. теп. од. 1 ос.* 433
- праздноує(м)** дієсл. *недок. теп. од. 1 ос.* 461 зв., праз(д)нже(м) 5 зв.
- праз(д)нже(м)** див. **праздноує(м)**
- празникъ** ім. од. ч. наз. 371 зв., праз'ни(к) 359; празника *род.* 317, праз'ника 216, 375, празника 371 зв., п'раз'дника 406, праз'д'ни 406; празникъ *зн.* 183, 372 (2), праз'никъ 117 зв., 216, 372 зв., праз(д)никъ 191 зв. праз'дникъ 348, 399 зв., 401, пра(з) 440 зв.; при праз(д)никоу *місц.* 371 зв.; пра(з)никѡ(м) *мн. дав.* 3 зв., праз(д)никомъ 444; праз(д)ники *зн.* 326, 443 зв., пра(з)ни(к) 265, пра(з) 208
- праз'ни(к)** див. **празникъ**
- праз'нич'ныи** див. **празьничныи**
- празьничныи** *прикм. од. ч. зн.* 357 зв., праз'нич'ныи 372 зв.
- прабѣъ** ім. *мн. ч. род.* 456
- працѣютса** дієсл. *недок. теп. мн. 3 ос.* 275
- пр(ди)тче(в)** *прикм. од. ч. род.* 444 зв.; пр(д)тчева *с. род.* 127–127 зв.; пр(д)тчевы *ж. род.* 466 зв.
- пр(ди)тча** див. **предитечѣ**
- пр(до)бнаго** див. **препо(до)бнаго**
- пр(д)тча** див. **предитечѣ**
- пр(д)тчи** див. **предитечѣ**
- пр(д)тчѣ** див. **предитечѣ**
- пре**¹ див. **през**
- пре**² див. **претръши(т)**
- пребуде(т)** дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 416; пребудете *мн. 2 ос.* 415; пребудѣта [!] 49 зв.; пребудоу(т) *3 ос.* 415; пребыль *мін. од. ч. 3 ос.* 344; пребыло *с. 3 ос.* 402 зв.
- пребыває(т)** дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 352 зв., 370, 404, пребываетъ 388 зв., 410 зв., 412; будете пребывать *майб. мн. 2 ос.* 380 зв., будете пребыва(ти) 415 зв.; пребываль *мін. од. ч. 3 ос.* 125 зв., 206 зв., 317; есте пребывали *мн. 2 ос.* 319 зв.; пребываютъ *наказ. мн. 2 ос.* 147 зв., 261; пребывающаго *дієприкм. акт. теп. од. ч. зн.* 344
- пребываєтъ** див. **пребыває(т)**
- пребыванія** ім. од. *с. род.* 127 зв.
- превъч'ное** *прикм. од. ч. зн.* 18; ѡ превъч'номъ *місц.* 337
- прегрешенія** ім. *мн. с. зн.* 82
- пред** див. **перед**
- пре(д)** див. **перед**
- предавати** дієсл. *недок. інф.* 180
- преданія:** о преданія ім. од. *с. місц.* 15, 125; преданія *мн. наз.* 16 зв.; преданіємъ *дав.* 16 зв.
- преда(ст)** див. **предасть**
- предасть** дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 110 зв., 111, 180 зв., преда(ст) 50; п'редаль *мін. од. ч. 3 ос.* 110; преда(н) *дієприкм. пас. мін. од. ч. наз.* 448, преданъ 162 зв., 459 зв.; предано *с. наз.* 469 зв.; предана *мн. наз.* 54 зв., 444 зв., 460 зв., 461, 463, 466, 467 зв., 471
- предате(л)** ім. од. *ч. наз.* 424 зв.
- предитечѣ** ім. од. *ч. род.* 481 зв., пр(д)тчѣ 463, пр(д)тчи 253 зв., пр(д)теча 467 зв., пр(ди)тча 472 зв., пр(д)тча 447 зв., 459
- пре(д)ложен'ныи** *прикм. мн. зн.* 135 зв.–136
- пре(д)молва** ім. од. *ж. наз.* 201 зв., пре(д)мо(л)ва 336, пре(д)мол'ва 125
- пре(д)мо(л)ва** див. **пре(д)молва**
- пре(д)мол'ва** див. **пре(д)молва**
- предо** див. **перед**
- пре(до)** див. **перед**
- пре(д)ре(ч)ню:** в пре(д)ре(ч)ню ім. од. *с. місц.* 15 зв.
- пре(д)писан'номъ:** в пре(д)писан'номъ *дієприкм. пас. мін. од. ч. місц.* 443, в предьписа(н)но(м) 443
- пре(д)празде(н)ство** ім. од. *с. наз.* 445, пре(д)праз(д)нсь'тво 458, пре(д)праз'днство 462 зв.
- пре(д)праз'днство** див. **пре(д)празде(н)ство**

пре(д)праз(д)нсь'тво див. пре(д)праз-де(н)ство
 пре(д)сту(п) див. престоупи
 пре(д)сылаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 260 зв.
 пре(д)са стол. 267, 383, 383 зв.
 пре(д)теча див. предитечѣ
 предь див. перед
 предьписа(н)но(м): в предьписа(н)но(м) див. пре(д)писан'номь: в пре(д)пи-сан'номь
 прежде¹ присл. 456 зв., преж'де 22 зв., 76 зв., 474 зв.
 прежде² прийм. 15 зв., 406 зв., 424, преж-(д)е 103 зв., преж'де 337, 406
 преж(д)е див. прежде²
 преж'де див. прежде^{1,2}
 през прийм. 79, 482, през' 111, 155, презь 3, 227 зв., 421, пре 443, 482
 през' див. през
 презь див. през
 преиз'буде(т) дієсл. док. майб. од. безос. 60 зв., 107
 преити див. переити
 прекладана дієприкм. недок. пас. мин. од. ж. наз. 482
 прелестити дієсл. док. інф. 102 зв., 181 зв.; прелестать майб. мн. 3 ос. 101, 179 зв., прельста(т) 101 зв.; прелестиль мин. од. ч. 3 ос. 179 зв.; прел'щени дієприкм. пас. мин. мн. наз. 313 зв., 376
 прелесть ім. од. ж. зн. 61 зв., 140 зв.
 прелешаєтєса дієсл. недок. теп. мн. 2 ос. 177, прел'щаєтєса 96
 преложиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 338; преложил наказ. од. 2 ос. 17 зв.
 преломить дієсл. док. інф. 56 зв.; преломиль мин. од. ч. 3 ос. 318 зв.; преломивь дієприсл. мин. 67, 72, 111
 преломлє(н)и: въ преломлє(н)и див. преломлєніи: въ преломлєніи
 преломлєніи: въ преломлєніи ім. од. с. місц. 333 зв., въ преломлє(н)и 477 зв.
 прел'щаєтєса див. прелешаєтєса
 прелюбодєинны див. прелюбодѣинны

прелюбодѣинны прикм. од. ч. наз. 58 зв., прелюбодєинны 72 зв.; в' прелюбодѣ-нѣмь місц. 159; прелюбодѣинога с. род. 83, прелюбодѣинаго 33
 прелюбодѣйства ім. од. с. род. 301; прелюбодѣйство зн. 165 зв.; на прелюбодѣйствѣ місц. 376 зв., 377 (2); прелюбодѣйства мн. наз. 70
 прелюбодѣйцею ім. од. ж. ор. 33; прелюбодѣйци мн. наз. 300
 прелюбодѣяль: прелюбодѣяль є(ст) дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 16 зв.
 прелюбодѣяніи: в прелюбодѣяніи ім. од. с. місц. 446; прелюбодѣяніа мн. наз. 154
 прелюбы ім. мн. ж. зн. 32 зв. (2), 33, 83 (2), 84, 165 зв., 166, 293 (2)
 премагали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 324 зв.
 преминоути дієсл. док. інф. 293; преми-не(т) майб. од. 3 ос. 31 зв., 103 зв., 182–182 зв., переминыйть 182 зв.; переминоуть мн. 3 ос. 182 зв., преминоу(т) 103 зв.
 премогоу(т) дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 74
 премоудро(ст) див. премоудрость
 премоу(д)ро(ст) див. премоудрость
 премоудрость ім. од. ж. наз. 271 зв., пре-моудро(ст) 146 зв., премоу(д)ро(ст) 65, премоудрѡ(ст) 54; премоудрость зн. 314 зв.
 премоудрѡ(ст) див. премоудрость
 премоудры(х) прикм. мн. род. 54 зв.
 пренесєніє ім. од. с. наз. 466, 471, 472 (2)
 преобразильса дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 75 зв., преѡобрази(л)са 159 зв., са... преѡобразиль 252 зв.
 препи див. престоупи
 препискамаи ім. мн. ж. ор. 482; на пре-писко(х) місц. 443
 препо(до)бнаго прикм. од. ч. род. 452 зв., прп(до)бнаго 444, 448, 448 зв., 449, 450, 451 зв., 452 зв., 455, 459 зв., 460, 460 зв., 461, 463 (2), 464 зв., 465 зв., 466, 466 зв., 469, прп(до)бна(г)[о] 455, 460, 468, прп(до)бьна(г)[о] 444 зв., прп(до)бнаго 457 зв., прп(до)ного 454 зв.; прп(до)бномоу дав. 452 зв., прп(до)б-

н(м)оу 466; прп(до)бныа ж. род. 446, 449 зв., 464 зв.; прп(до)бны(х) мн. род. 459 зв., 467, прп(до)бныхъ 460; прпо(до)бны(м) мн. дав. 444, прп(до)бны(м) 446, 478 зв., прп(до)б'ны(м) 40 зв., пр(до)бны(м) 479, прп(до)б'нымъ 55, прп(д)бны(м) 30 зв., прп(д)б'ны(м) 39 зв., прб(до)ны(м) 479, прп(до)бь(н) 235, прп(до)бн(мь) 30

препоясани дієприкм. док. пас. мин. мн. наз. 276

препрѣдоу: в' препрѣдоу ім. од. ж. місц. 192 зв.

пре(с) див. престоупи

п'ре(с) див. престоупи

преселенія ім. од. с. род. 22 зв.; пресе-леніє зн. 22; по преселеній місц. 22

пре(с)пи див. престоупи

пре(ст) див. престоупи

преставленіє ім. од. с. наз. 447 зв.

престѣо прикм. од. ч. род. 442 зв.; пр(с)ты(м) ор. 339 зв.; пр(с)тои ж. од. род. 445 (2), 464, пр(с)теи 444, пр(с)тыа 3, 198 зв., 453 зв., 457, 457 зв., 469, 471 зв., 472 зв.; трестѣо [!] с. наз. 476

престоль ім. мн. ч. род. 209

пре(ст)пи див. престоупи

престоуп(п) див. престоупи

престоупає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 360 зв.; престоупаєте мн. 2 ос. 68 зв.; престоупаю(т) 3 ос. 68 зв.

престоупи дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 38 зв., 293 зв., 307, 314, 432 зв., престѣ(п) 48 зв., 433, престоуп(п) 51 зв., 81, 144 зв., 450 зв., пре(д)стоуп(п) 300 зв., пре(ст)пи 62 зв., 193, 265 зв., 430 зв., пре(ст) 51 зв., 56 зв., 82 зв., 90 (2), 103 зв., 193 зв., 210 зв., 259 зв., 274, 313 зв., 314, 316, 321, 321 зв., 327 зв., 376 зв., 431 зв., препи 430 зв., прѣ(ст) 209, 214

престоупленія: о престоупленія ім. од. с. місц. 13 зв., 124

прети(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 16 зв., 52

преторь ім. од. ч. наз. 192 зв., 475; преторь зн. 427 зв. (2), 428, 430, 475, 476

претръши(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 101 зв., пре 101 зв.; претръгъвьый дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 50, претръпъвыи 463

преоуказа дієсл. док. аор. од. 3 ос. 17 зв.

преходить див. переходи(т)

преображеніє ім. од. с. наз. 471 зв.; пре-ображенія род. 482; преображенію дав. 75 зв., преобра(ж')нію 257, пре-ω(б) 165 зв.; преображеніє зн. 75 зв., преω(б)ра(ж)ніє 159 зв., преωбра(ж) 256, преω(б) 75 зв.; ω преображеніи місц. 124 зв., о преображеніи 14, ω преображеніи 199 зв., ω... преобра-женіи 159

преобрази(л)са див. преобразильса [преобразиль... са]: са... преобразиль див. преобразильса

пречъ присл. 115 зв., 132 зв., 133, 172 зв., 264

преше(д)ши дієприкм. док. мин. 55 зв.

прещенія ім. од. с. род. 16 зв.

при¹ див. приподоб'ни

при² прийм. 3, 26 зв., 29, 49, 60, 61 зв., 71 зв., 80, 88 зв., 90 зв., 103 зв., 116, 130 зв., 138, 139, 142, 143, 143 зв., 144 зв., 155 зв., 169 зв., 182, 188 зв., 217 зв., 224 зв., 227, 242, 246, 246 зв., 250 зв., 265 зв., 284 зв., 311 зв., 312, 322, 322 зв., 352 зв., 371 зв. (2), 383, 395 зв., 396 зв., 402, 418, 432 зв., 442 зв., 448, 449 зв., 465 зв., 466, 468 зв., 475 зв., 481 зв. (3)

приближаю(т)са дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 69; приближал'са мин. од. ч. 3 ос. 290; приближались мн. 3 ос. 287

приб'лижитиса дієсл. док. інф. 133 (2); приблизил'са мин. од. ч. 3 ос. 170, 331 зв., приближильса 321 зв., при-б'лижил'са 113, са приближилъ 92 зв., са... приближилъ 303, са... приб'ли-жилъ 240 зв., (с) приб'лижилъ 307 зв.; приб'лижилася ж. 3 ос. 113; прибли-жилоса с. 3 ос. 26, 130 зв., 261 зв., приб'лижилоса 49, прибл'жилоса 29,

приб'лижило(с) 261 зв., са прибли-
жило 315, приближи... са 459 зв.;
приблизилися мн. 3 ос. 332 зв., при-
ближили(с) 89, приближи(с) 89, 287,
приб'лижи(с) 306, при 42 зв., 307
приблизжуєса дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
366, са... приближує 316; приближо-
вальса мин. од. ч. 3 ос. 317, са... при-
близжоваль 302 зв., 306, (с)... прибли-
жоваль 307
[приблизжує... са]: са ... приближує
див. приближуєса
приб'лиз'ко присл. 126
прибыла дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 238 зв.
приб'ьгл дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 435;
приб'ьг'ши дієприсл. мин. 166 (2), 289 зв.
привалиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 121,
196
привез'ши дієприсл. док. мин. 228
привести дієсл. док. інф. 295, привес'ти
303; приведоша аор. мн. 3 ос. 429 зв.;
привельє(м) мин. од. ч. 1 ос. 161; при-
вель 3 ос. 405 зв.; привели есте мн.
2 ос. 325 зв., есте... привели 376; при-
вели 3 ос. 43, 47 зв., 57, 81, 83 зв.,
89 зв., 116, 155, 157, 161, 170 зв., 193,
306 зв., 345, 377 (2), 385 зв., 425 зв.,
446, 449 зв., ест' привели 376 зв., бы-
ли привели дмин. мн. 3 ос. 377 зв.;
приведи наказ. од. 2 ос. 258; приве-
д'те мн. 2 ос. 77, 89, 161, 170 зв., 290,
306, 306 зв.; приведонь дієприкм. пас.
мин. од. ч. наз. 116; приве(д)ши дієприсл.
мин. 324.2
привес'ти див. привести
привиденіє ім. од. с. наз. 67 зв.
[приводити... боудоу(т)]: боудоу(т)... при-
водити дієсл. недок. майб. мн. 3 ос.
273 зв.; приводил'є(х) мин. од. ч. 1 ос.
77; приводили мн. 3 ос. 226, 295; при-
водачи дієприсл. теп. 279
приволюкоу дієсл. док. майб. од. 1 ос.
403 зв.; приволоче(т) 3 ос. 368 зв.
прив'ьноути дієсл. док. інф. 390 зв.

привазаноуоу дієприкм. док. пас. мин. од.
ж. зн. 89; привазано с. наз. 306 зв.;
привазаное зн. 170 зв., пр'ивазаное 170
приганы ім. од. ж. род. 204 зв.
приг'ноу дієсл. док. майб. од. 1 ос. 453 зв.
[пригодити... са]: са... пригодити дієсл.
док. інф. 167 зв.; пригодит'са майб.
од. 3 ос. 314 зв., пригоди(т)са 449 зв.;
пригодил'са мин. од. ч. 3 ос. 148 зв.;
пригодилоса с. безос. 205, 232 зв., 251,
264, 339, пригодило(с) 135 зв., са...
пригодило 3 ос. 161 зв., 333 зв.; са
были пригодили дмин. мн. 3 ос. 331 зв.
приго(д)ны(м) прикм. од. ч. ор. 260
пригожыи прикм. од. ч. наз. 317 зв.
пригорьтає дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
298 зв.
пригрозиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 77
пригыбаючи дієприсл. недок. теп. 193
придалоса дієсл. док. мин. од. с. безос.
135 зв.
придана дієприкм. док. пас. мин. од. ж.
наз. 3 зв.; п'ридано с. наз. 126 зв.; при-
дано прис. ф. 141
приехал'ь: есь... приехал' дієсл. док. мин.
од. ч. 2 ос. 366 зв.; пріехала ж. 3 ос.
269 зв.; были... пріехали дмин. мн. 3 ос.
366 зв.; приехав'ши дієприсл. мин.
227 зв., пріехав'ши 305 зв.
призвати дієсл. док. інф. 134 зв., приз'ва-
ти 46, 93 зв., 169 зв., 231; приз'ва аор.
од. 3 ос. 48 зв.; призвал' мин. од. ч.
3 ос. 137, 147, 153, 469, приз'ва(л) 465,
призваль 48 зв., 137, 451 зв., 462, 465,
468, 468 зв., приз'валь 147, 233 зв.,
304 зв., 347, п'риз'ва(л) 105 зв.; при-
звали мн. 3 ос. 386, 387, приз'вали
169 зв.; призови наказ. од. 2 ос. 86 зв.,
354 зв.; призвавши дієприсл. мин. 179,
призва(в)ши 71 зв., 88, призв(ав)ши
71 зв., призвав'ши 69, 138, 153, 195 зв.,
291, приз'вав'ши 24, 78 зв., 82, 158 зв.,
241, 280 зв., 290, 291 зв., 300 зв., при-
з'вав'ь 88 зв., 162 зв., приз'вав' 155 зв.
приз'вати див. призвати

[приз'навали сА]: сА приз'навали дієсл. *недок. мин. мн. 3 ос. 212*
прикажешь дієсл. *док. майб. од. 2 ос.;*
 приказа(л) *мин. од. ч. 3 ос. 158,* при-
 казал' 248 зв., приказаль 41 зв., 43 зв.,
 56 зв., 76, 146, 155, 158, 160, 182 зв.,
 225 зв., 226, 249, 252 зв., 255 зв., єсть...
 приказаль 164 зв.; приказаны
дієприкм. пас. мин. мн. наз. 296
приказаніє *ім. од. с. наз. 177;* приказана
род. 152 зв.; приказано *дав. 406;* при-
 казана *зн. 410,* приказаніє 68 зв., 69,
 152 зв., 165; приказана *мн. наз. 415 зв.,*
 приказанія 69; приказанї *род. 177 зв.,*
 приказана *зн. 84, 153, 410 зв., 412,*
 415 зв. (2); о... приказаню *дв. місц. 93 зв.*
приказовати дієсл. *недок. інф. 158 зв.;*
 приказоую *теп. од. 1 ос. 416, 416 зв.,*
 прика 416 зв.; приказоує 3 ос. 174,
 248 зв., приказоуєть 414 зв.; прика-
 зова(л) *мин. од. ч. 3 ос. 155,* прика-
 зоваль 156 зв.
прикла(д) *ім. од. ч. зн. 408,* приклад' 60;
 прикладо(м) *ор. 78 зв.*
приклад' див. **прикла(д)**
приклад'но *присл. 16*
прикликаючи(м) *дієприкм. недок. акт. 296*
теп. мн. дав. 243
приклони дієсл. *док. наказ. од. 2 ос. 453 зв.;*
 приклонив'ши *дієприсл. мин. 321*
прикосноул'сА дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос. 42 зв., 47 зв.*
прилег'ло дієсл. *док. мин. од. с. 3 ос. 364*
прилежаніє *ім. од. с. зн. 481 зв.;* при-
 лежаніємь *ор. 482*
прил'ноуль дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос. 261 зв.*
приложи(м) дієсл. *док. майб. мн. 1 ос. 141 зв.;*
 приложиль *мин. од. ч. 3 ос. 220;*
 приложи *наказ. од. 2 ос. 295 зв.;*
 приложив'ши *дієприсл. мин. 304;* при-
 ложено *прис. ф. 127*
[прилучи(т) сА]: сА прилучи(т) див. **[при-**
лучити сА]: сА прилучити

прилучити див. **[прилучити сА]:** сА
 прилучити
[прилучити сА]: сА прилучити дієсл.
док. майб. од. 3 ос. 458 зв., сА при-
 лучи(т) 456 зв., прилучити 456
прилѣпи(т)сА див. **прилѣпит'сА**
прилѣпит'сА дієсл. *док. майб. од. 3 ос. 165,*
 прилѣпи(т)сА 82 зв.
прилѣтаю(т) дієсл. *недок. теп. мн. 3 ос. 63;*
 прилѣтѣв'ши *дієприсл. мин. 60, 139*
примовиль дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос. 158 зв.*
примовляє(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос. 279,*
 примовляєть 97; примовляють
мн. 3 ос. 164 зв.
примовляєть див. **примовляє(т)**
примыш'лайте дієсл. *недок. наказ. мн. 2 ос. 180 зв.*
примжс'ли дієсл. *док. мин. мн. 3 ос. 119*
приневоли(ли) дієсл. *док. мин. мн. 3 ос. 193*
принести дієсл. *док. інф. 229 зв., 465,* при-
 нес'ти 149; принесеш' *майб. од. 2 ос. 32;*
 принесоша *аор. мн. 3 ос. 45;* при-
 несль *мин. од. ч. 3 ос. 356,* п'ринесль
 106; принесла *жс. 3 ос. 243 зв.;* естє
 принесли *мн. 2 ос. 416;* принесли 3 ос.
 23 зв., 24 зв., 30, 68, 95, 131 зв., 175 зв.,
 214 (2), 433; принеси *наказ. од. 2 ос. 32,*
 41 зв., 132 зв., 228 зв.; принєс'те
мн. 2 ос. 67, 175 зв., 289 зв., 440; бы...
 принє(с) *ум. од. ч. 3 ос. 451,* бы... при-
 несль 417 зв., 471, быстє принесли *мн. 2 ос. 415 зв.;*
 принесена *дієприкм. пас. мин. од. жс. наз. 17 зв., 66*
принєс'ти див. **принести**
приносити дієсл. *недок. інф. 451 зв.;* при-
 носи(т) *теп. од. 3 ос. 62;* приносатъ
мн. 3 ос. 247, принос(т) 140 зв.; при-
 носила *мин. од. жс. 3 ос. 414 зв.;* при-
 носили *мн. 3 ос. 165 зв., 300 (2)*
приношали дієсл. *недок. мин. мн. 3 ос. 165 зв.*
приношували дієсл. *недок. мин. мн. безос. 127*

принюди(л) дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 150 зв., **принюдиль** 67, 150 зв., **принюдиль** 67; **принюдѣте наказ. мн.** 2 ос. 286; **бы... принюдил' ум. од. ч. 3 ос.** 34

принюдиль див. **принюди(л)**

принюдиль див. **принюди(л)**

принати дієсл. док. інф. 253, 405 зв., **прिया**ти 23, 259, 352 зв., 421 зв., **пріяти** 53 зв., 200 зв., 375; **пріймоу майб. од. 1 ос.** 318 зв.; **прііме(т)** 3 ос. 52, 78 зв., 165 зв., **прііме(т)** 59, **прііметь** 23, 163 (2), 258, **прііме(т)** 52, 291 зв., 300 зв., **прііметь** 419; **пріімете мн.** 2 ос. 173, 363 зв.; **при(и)моу(т)** 3 ос. 313, **пріймоу(т)** 49 зв., 261, 261 зв., 291 зв., **прімоу(т)** 35, 178 зв.; **пріахо(м)** аор. мн. 1 ос. 17, **пріахо(м)** 17; **пріясте** 2 ос. 451 зв., **пріасте** 453 зв., 462; **пріналь мин. од. ч. 3 ос.** 384, 390 зв., **пріяль** 111, 433, **пріяль** 303 зв., 318 зв., 432 зв., **пріаль** 209, **пріа(л)** 23, **пріаль** 193 зв., 250 зв., 304 зв.; **пріяла ж.** 265; **прінали мн.** 422, 435, **пріяли** 147 зв., 152, 342 (2), 357 зв., **пріали** 292, 342 зв., **пріали есте** 108, **есте пріяли** 469, **есте пріали** 468, **есте пріяли** 49; **пріімѣте наказ. мн.** 2 ос. 111, 185 зв., 258, 318 зв., 437 зв., **пріи(мѣ)** 258; **бы пріналь ум. од. ч. 3 ос.** 352 зв., **бы... пріаль** 258 зв.; **прінав'ши дієприсл. мин.** 258, **пріав'ши** 254

пріпаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 144 зв., 228; **пріпала ж.** 3 ос. 154; **пріпадаючи дієприсл. теп.** 132 зв.

пріпер'ла дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 239

пріпложовало дієсл. недок. мин. од. с. 3 ос. 139 зв.

пріподобимь дієсл. док. майб. мн. 1 ос. 141 зв.

пріподоб'ны **прикм. мн. наз.** 243; **при** 243

пріпоминаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 232

пріпровадиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 264 зв.

пріпрадоу ім. од. ж. зн. 193

пріровнао(т)са дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 312

пріров'новає(т) див. **пріровноваєть**

пріровноваєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 38 зв., **пріров'новає(т)** 239

пріров'новайтєса дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос. 35 зв.

пріро(в)нає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 279

прірод'ны(м) **прикм. од. ч. ор.** 338

пріроженны **прикм. од. ч. наз.** 427; **пріроженны мн. ор.** 216 зв.

пріслаль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 241 зв.; **пріслала ж.** 3 ос. 117 зв.

пріс'тѣль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 187 зв.

пріставао(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 353 зв.

пріставленіа ім. од. с. род. 46 зв.

пріставлає(т) дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 46 зв.

пріс'тав'ни(к) ім. од. ч. наз. 291; **прістав'никоу дав.** 86 зв.; **прістав'ника зн.** 291; **ω пріставницѣ місц.** 200 зв.

прістаноуть дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 155 зв.; **прісталь мин. од. ч. 3 ос.** 289, 329

прістань ім. од. ж. наз. 151 зв.

прістеречи дієсл. док. інф. 310 зв.

прістойнаа **прикм. од. ж. наз.** 338 зв.

прістоупити дієсл. док. інф. 247 зв.; **прістоупиша аор. од. 3 ос.** 63; **прістоупи(л) мин. од. ч. 3 ос.** 106 зв., **прістоупиль** 42, 76 зв., 80 зв., 96, 188, **прістоупиль** 106; **прістоупила ж.** 3 ос. 87 зв., **пориств'пила** 251 зв., **пріс'тоупила** 109 зв., 115 зв., **пріс'тв'пила** 145 зв.; **прістоупило с.** 114 зв.; **прістоупили мн. 3 ос.** 30, 46, 47 зв., 66 зв., 68 зв., 71, 72 зв., 77 зв., 82 зв. (2), 90, 91, 95 зв. (2), 100 зв. (2), 101, 150, 168, 173, 311, 470, **прістоупи(ли)** 58 зв., 311, **прістжпили** 46, **прістоупилі** 72 зв., **пріс'тоупили** 110 зв.; **прістоупивши дієприсл. мин.** 473 зв., **прістоупи(в)ши** 251, 264, **прістоупи(в)ше** 231, **прістоупив'ши** 27 зв., 28 зв., 43, 43 зв.,

46 зв., 60 зв., 62, 69 зв., 70 зв. (2), 76, 84, 113 зв., 115 зв., 121, 122, 123, 131 зв., 161, 164 зв., 177, 240 зв., 248 зв., 254, 282 зв., 329–329 зв., 459 зв., пристѣ-пив'ши 77, 113, 122 зв., 329–329 зв., 473 зв., прис'тоупив'ши 92, п'рис'тоупив'ши 106 зв., пристоуп'ив'ши 91 зв., пристоуп'ив'ши 402, пристоупи(в) 69 зв., пристоупив' 60 зв., прис'тоупи(в) 282 зв., пристоупи 177, пристоу 164 зв., пристѣ 254

пристоупоуючи дієприсл. *недок. теп.* 429 зв. [присагали... са]: са... присагали дієсл. *недок. мин. мн.* 2 ос. 33 зв.

присагати дієсл. *недок. інф.* 116, 190 зв.; присагаи наказ. од. 2 ос. 33–33 зв.

присагы ім. мн. ж. зн. 33 зв.

притворѣ: в' притворѣ ім. од. ч. місц. 391

притер'пѣль дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 337; притерпѣвыи дієпримк. акт. мин. од. ч. наз. 465, притр'пѣвыи 467

прити див. **прійти**

прит'кнеши дієсл. *док. майб. од. 2 ос.* 28

притокою ім. од. ж. ор. 389 зв.

приточив'ши дієприсл. *док. мин.* 196

притча ім. од. ж. наз. 200 зв. (2), 221, при(т)ча 124, 124 зв., 283, при(т)ча 14 зв., прит'ча 14, 14 зв.; при(т)чѣ *род.* 63, при(т)чи 140, 141 зв. (2); при(т)чѣ *дав.* 182, при(т)чи 103; прит'чоу *зн.* 287, 304, 309, при(т)чоу 175, 245 зв., 247, 279 зв., 283 зв., 287 зв., 288 зв., 298 зв. (2), 299 зв., 456, 456 зв., 457, 473 (2), при(т)чѣ 291, при(т)ч(ѣ) 285, при(т)чѣ 304, прит'чоу 61 зв., 93 зв., 246, 276 зв., прит'чоу 224, 231 зв., 310 зв., при(т)чоую 457, прит'чо 272, при(т)чоу 62 зв., 63 (2), 65, 70, 92 зв., 93 зв. (2), 104, 105 зв., прит'чоу 62, при(т)чж 37, при(т)ча[!] 40, при(т) 62, 62 зв., 64, 81, 85 зв., 91 зв., 92 зв., 105, 274, 281, 309, при(т)ч 174, 293 зв., 464, при(т)ч 60, притч 455, 471 зв.; прит'чею *ор.* 308, п'ри(т)чею 420 зв.; в при(т)чи *місц.* 316, в прит'чи 279, о при(т)чи 153 зв., ѡ при(т)чи 139 зв.,

199; при(т)чѣ *мн. зн.* 140; прит'чами *ор.* 454 зв., при(т)чами 60, 60 зв., 139, 141 зв., 260 зв., 274, 420; в' при(т)ча(х) *місц.* 61, 140, 420, в' при(т)ча(х) 63 (2), оу прит'чахъ 174, оу при(т)ча(х) 138, о при(т)ча(х) 13 зв., ѡ при(т)ча(х) 200

при(т)ча див. **притча**

при(т)ча див. **притча**

прит'ча див. **притча**

притагноуль дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 279

прихилил'са дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 409; прихилив'шиса дієприсл. *мин.* 129 зв., прихилив'шиса 331

приходити дієсл. *недок. інф.* 165 зв., 300 зв.; прихожоу *теп. од. 1 ос.* 280, прихождъ 378 зв.; приходить 3 ос. 79, 246 зв., 376 зв., приходи(т) 61 зв., 140, 238, 295, 349 зв., пріходить 390, пріходи(т) 351; прихода(т) *мн. 3 ос.* 40, 294 зв.; приходила *мин. од. ж. 3 ос.* 183; приходили *мн. 3 ос.* 149 зв., 245 зв.–246, 377, приходи(ли) 393; прихо(д)шѣ дієпримк. акт. *теп. од. ч. дав.* 47 зв.; приходашаго *зн.* 27 зв., приходашѣи 167 зв.; в' прихо(д)шѣ *ж. місц.* 449; приходашее *с. наз.* 171; приходашее *зн.* 280; приходашѣи *мн. наз.* 482; приходашимъ *дав.* 218; приходачи дієприсл. *теп.* 160 зв., 280 зв., 293 зв., 299, 327 зв., 401

прихожалъ дієсл. *недок. мин. од. ч. 3 ос.* 134 зв.; прихожали *мн. 3 ос.* 317, 351 зв.

прихожоваль дієсл. *недок. мин. од. ч. 3 ос.* 279 зв.; прихожовала *ж. 3 ос.* 299; прихожовали *є'мо мн. 1 ос.* 108; прихожовали 3 ос. 133, прихожевали 129 зв.

приодеже(м)са дієсл. *док. майб. мн. 1 ос.* 38

причетници ім. мн. ч. наз. 443; причет'ники *зн.* 126

причина ім. од. ж. наз. 246 зв. (2); причини *род.* 443; причиноу *зн.* 233, 251 зв.; причинь *мн. род.* 78 зв.; причини *зн.* 246 зв.

причинити дієсл. док. інф. 37 зв.; причинила *мин. од. ж. 3 ос.* 305 (2)
причитати [!] дієсл. док. інф. 275
причтен'нями *прикм. мн. наз.* 482 зв.
пришествіє *ім. од. с. наз.* 102 зв.; *пришествіа род.* 101; *пришествіє зн.* 103 зв., *пришес'твіє* 103 зв., *пришестьвіє* 75 зв.; *о пришествіи місц.* 15, *ω* *пришествіи* 371 зв.
пришиває(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 135
пришлець *ім. од. ч. наз.* 331 зв.
приш'льни *прикм. мн. наз.* 218 зв.
приятель *ім. од. ч. наз.* 266 зв., *пріятель* 394 зв.; *приятела зн.* 266 зв.; *пріятеле(м) ор.* 267, 430 зв.; *приятелю кл.* 266 зв.; *пріятели мн. наз.* 209; *приятелен род.* 284 зв., *пріателен* 314 зв.; *приятел' зн.* 239 зв., 292, *пріател'б* 287 зв.; *пріател'ми ор.* 290 зв.
приятити див. **принати**
пріател'ка *ім. од. ж. наз.* 207 зв.; *пріател'кы мн. зн.* 288
пріательс'тв'є: **в' пріательс'тв'є** *ім. од. с. місц.* 325 зв.
пріатень *прикм. од. ч. наз.* 224; *пріат'но с. зн.* 223 зв.
пріатіє *ім. од. с. зн.* 2
пріємний *прикм. од. ч. наз.* 352 зв.
прізнальса дієсл. *недок. мин. од. ч. 3 ос.* 251
прімати дієсл. *недок. інф.* 164 зв.; *прімоую теп. од. 1 ос.* 362 зв., *пріймоую* 363 зв.; *пріймає(т) 3 ос.* 52 (4), *пріймаєть* 52, 78 зв., 163 (2), *пріймоує(т)* 61 зв., *пріймоуєть* 373 зв., *прімоує(т)* 287 зв., *прімоуєть* 258 зв. (2), *пріймоуєть* 373 зв., 408 зв., *прім'єть* 408 зв. (3); *пріймоуєте мн. 2 ос.* 350, 363 зв.; *прімаю(т) 3 ос.* 140, 140 зв., 242, *прімоують* 246 зв., *пріймоую(т)* 52 зв., *прієм'лють* 113 зв.; *о прієм'шимь дієприкм. акт. теп. од. ч. місц.* 15; *прімоуююче мн. наз.* 363 зв.; *ω* *прієм'ши(х) місц.* 200 зв.
прі(и)ти див. **прійти**

прійти див. **прійти**
прійти дієсл. док. інф. 53 зв., 67 зв., 75, 79, 83 зв., 93 зв., 104 зв., 277, 295, 307, 315 зв., 316 зв., 321, 355 зв., 365 (2), 368 зв., 371, 375 (2), 375 зв. (3), 379 (2), 410, 418 зв., 424 зв., *прійти* 76 зв., 160, 241 зв. (2), *прі(и)ти* 363, *прити* 68; *придоу майб. од. 1 ос.* 186, *прійдоу* 111 зв., 304 зв., 359 зв., 411, 442 (2), *придоу* 412 зв., *прід'є* 414; *прійдешь 2 ос.* 328 зв.; *прійде 3 ос.* 45, 62, 104, 105 зв., 107 зв., 299 зв., 307 зв., 444, 456, 458 зв., 459 (2), 477 зв., *прійде* 276, *пріде* 63, 76 зв., 157, 160 зв., 276, 276 зв., *пріиде(т)* 374, *прійде(т)* 36, 42, 49 зв., 50 зв., 101 зв., 104 (2), 104 зв., 105 зв., 266, 284, 297, 310, 316 зв., 374 (2), 446, 448, 468, *пріиде(т)* 120, 256, 266, 276, 369, 374 зв., 399, 454, 455, 470 зв., *пріиде(т)* 61 зв., 196 зв., 283, 297, 368, 418 зв., 420, *пріиде(т)* 384 зв., *пріиде(т)* 355, *пріиде(т)* 93, 120, 175, 284, 318, 355 зв., 361 зв., 411 зв., *пріиде(т)* 104, 194 зв., 240, 356 зв., 444 зв., 482, *пріиде(т)* 159, 183, 276 зв. (2), 277, 375, 417 зв. (2), 418 (2), 473, *пріиде(т)* 140, *пріиде(т)* 417 зв., *пріиде(т)* 447 зв.; *прійдемо мн. 1 ос.* 413 зв.; *прійдоуть 3 ос.* 135, 282, *прійдоуть* 231, *прійдоу(т)* 101, 179 зв., *прійдоу(т)* 46, 100 зв., 307 зв., 313 зв., *прійдоу(т)* 135, *прідоу(т)* 42 зв., 297; *прійд'є(х) аор. од. 1 ос.* 46 зв., *прід'є(х)* 31 зв., 51 зв., *пріиде(х)* 51 зв.; *пришоль мин. од. ч. 1 ос.* 134 зв., 231, 239 зв., 344, 374 зв., *прише(л)* 31, *пришо(л) ес'мі* 420 зв., *пришоль есми* 278, 405 зв., *пришоль ес'ми* 381 зв., 428 зв., *пришоль есми* 390, *ес'ми пришо(л)* 363 зв., *есми... пришо(л)* 132, *есми пришо(л)* 378, 405 зв., *есми... пришо(л)* 381 зв., *ес'ми... пришо(л)* 388 зв., *ес'ми пришо(л)* 403; *пришо(л) еси 2 ос.* 349, *еси... пришо(л)* 396, 421, *еси п'ришо(л)* 113 зв., *пришель еси* 44, 131, 225; *пришо(л) 3 ос.* 65, 113, 142, 154 зв., 162 зв., 169, 170, 195 зв., 239, 250 зв.,

259 зв., 290 зв., 303 зв., 351, 450 зв., 465, 475 зв., пришол' 304, 353, пришоль 41 зв., 47, 48 зв., 55 зв., 82 зв., 88, 90 зв., 92, 112, 113, 126, 130, 130 зв., 131 зв., 132 зв., 144 зв., 151, 157, 159 зв., 160 зв., 162 зв., 164 зв., 169 зв., 185, 187, 187 зв. (2), 195 зв., 201 зв., 210, 214 зв., 217, 223, 225 зв., 250 зв., 252, 256, 264 зв., 266 зв., 289, 290, 290 зв., 305, 316 зв., 317 зв., 321 зв., 341 зв., 342, 349, 351, 353, 357 зв., 372, 384 зв., 395, 396, 399 зв., 403 зв., 406, 406 зв., 414, 424 зв., 434, 435 зв., 437, 438, 446, 468 зв., 474, п'ришоль 106, 121, прише(л) 26, 53 зв., 55 зв., 71 (2), 73 зв., 146 зв., пришель 25 зв., 26, 47 зв., 53 зв., 65, 72, 73 зв., 76 зв., 79 зв., 86, 130, 146 зв., 171 зв., 243 (2), 257 зв., 406; пришо(л) есть 396, 421 зв., пришол есть 160 зв., 351, 402 зв., пришель є(ст) 27, есть пришоль 352 (2), есть... пришоль 384; пришла ж. 3 ос. 138 зв., 187 зв., 366, 396 зв., 419 зв., 435, приш'ла 100, 103 зв., 122, 144 зв., 145, 154 зв., 183 зв., 208 зв., 215 зв., 218, 346 зв., 353 зв., есть приш'ла 421; пришло с. 57 зв.; приш'лис'мо мн. 1 ос. 23 зв., пришли естє 2 ос. 188 зв., 322, приш'ли естє 53 (2), п'риш'ли естє 108, сте... приш'лі 112 зв., пришли 3 ос. 78 зв., 173, 186 зв., 285, 294 зв., 317 зв., 321, 329, 330, 332, 357, 476, приш'ли 23 зв., 41 (2), 45 зв., 68, 89, 105 зв., 114 зв., 131 зв., 133, 137 (2), 143 зв., 145 зв., 149, 149 (2), 151 зв., 155 зв., 169, 171 зв., 176 (2), 185, 196, 209, 213 зв., 219, 226 зв., 227 зв., 247 зв., 250, 279 (2), 355 зв., 376, 389 зв., 401, 433 зв., п'риш'ли 120 зв., пришли 308 зв., приш'лі 327 зв., былъ пришо(л) дмин. од. ч. 3 ос. 376, 435 зв., былъ пришоль 196 зв., 264, 324, 396, 434, 437 зв., былъ... пришоль 374 зв., пришоль былъ 365 зв., 401; была... приш'ла ж. 3 ос. 379; было приш'ло с. 3 ос. 395 зв.; были... пришли мн. 3 ос. 329, 329 зв.,

были... приш'ли 86 зв., 137 зв., 195, 229, 357 зв., 396 зв., 398, 402, были п'риш'ли 120 зв.; прийдѣ наказ. од. 2 ос. 67 зв., при(и)ди 42, приїди 240, приди 354 зв.; прїйдѣте мн. 2 ос. 94, 107 зв., придѣте 122, 344 зв., придѣте 54 зв.; бы(х)... пришоль ум. од. ч. 1 ос. 278, бы(х) пришель 51; бы... пришоль 3 ос. 296, 337, 363 зв., 368; бы... пришло с. 3 ос. 141; бы(х) былъ пришоль мин. ум.од. ч. 3 ос. 417; пришедьи дієприкм. акт. мин. од. ч. наз. 52; прише(д)шоу дав. 91, пришед'шоу 91; прише(д)шаго зн. 75; прише(д)шее с. зн. 447, 452, пришед'шее 159; прише(д)ши(х) мн. род. 152; прише(д)ши(м) дав. 76 зв., 77 зв., 98, 99, 99 зв., 235, 322, 389 зв., 391 зв., 447, 455 зв., 456, 461 зв. (2), 466 зв., прише(д)шимъ 77 зв., 389, 453, 464 зв., прише(д) 93, 360 зв., 361 зв., 362 зв., 381 зв., 388 зв., при(шд) 293, 382 зв., при(д) 404, при 271 зв., 367, 390 зв., (п) 368 зв., 369, 370, 378, 379; ѿ прише(д)ши(х) місц. 335 зв.; пришо(д)ши дієприсл. мин. 68, 123, 135, 154, 179, 183, 188, 190, 196, 196 зв., 239 зв., 241 зв., 269, 277, 297 зв., 301, 304 зв., 305, 351 зв., 358 зв., 418, 433 зв., 440 зв., 449 зв., 475, пришод'ши 166 зв., 175 зв., 205, 268 зв., 287 зв., 398 зв., 437, прішо(д)ши 434, прише(д)ши 24, 25 зв., 28 зв., 32, 42, 42 зв., 44 зв., 46 зв. (2), 59, 66 (2), 82, 86 зв. (2), 107, 112 зв., 113, 119 (2), 121 зв., 152, прише(д) 321 зв.

пріятель див. **приятель**

пріяти див. **пріяти**

прм(д)сть див. **прмоу(д)рость**

прмоу(д)рость ім. од. жс. зн. 458, прм(д)сть 452 зв.

про прійм. 35, 83, 136, 153, 251 зв., 304, 392 зв., 405, 434 зв.

пробиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 433 зв.; пробіли мн. 3 ос. 174 зв.

пробита ім. од. с. род. 437 зв.

прободоша дієсл. док. аор. мн. 3 ос. 475 зв., 476; **проболи** [!] мин. мн. 3 ос. 434
проболи [!] див. **прободоша**
пробоудив'шиса дієприсл. док. мин. 256 зв.
прова ім. антроп. од. ч. род. 449 зв.
провидител'на прикм. од. ж. наз. 127
продавц'ї ім. мн. ч. зн. 303
продаєтса дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 187 зв.,
 продає(т)са 113
продає(т)са див. **продаєтса**
продаєшь дієсл. недок. теп. од. 2 ос. 322;
 продає(т) 3 ос. 64, 113, продаєть 187 зв.,
 319, 441 зв.; продають мн. 3 ос. 273;
 продаваль мин. од. ч. 3 ос. 113 зв.;
 продавали мн. 3 ос. 172 (2), 298, 308,
 347 (2), прода(в)али 90; продавы(и)
 дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 475;
 продающаго род. 319; продающы(м)
 мн. дав. 105 зв., продающаа зн. 90
продатель ім. од. ч. наз. 234
продати дієсл. док. інф. 81, 400 зв., 407 зв.,
 про(д)ти 408 зв.; прода(ст) майб. од.
 3 ос. 64, 185, 320 зв.; продадоу(т) мн.
 3 ос. 302; продаль мин. од. ч. 3 ос.
 48 зв., 116 зв., 118, 137 зв., 184 зв.,
 317 зв., 371 зв., 406 зв., 468 зв.; продаи
 наказ. од. 2 ос. 84 зв., 166 зв., 301;
 продайте мн. 2 ос. 276; бы... продаль
 ум. од. ч. 3 ос. 317 зв.; продань
 дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 87, 111,
 168, 185 зв., 330 зв., 424; продано с.
 наз. 109 зв., 183 зв.; продано прис. ф.
 400 зв.
продероу(т)са дієсл. док. майб. мн. 3 ос.
 46 зв.
продрали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 133 зв.
прозбы ім. од. ж. род. 266, проз'бы 35 зв.;
 прозбами мн. ор. 325
проз'бы див. **прозбы**
прозвище(м) ім. од. с. ор. 134, прозви-
 щемь 186 зв., 191 зв., проз'вищемь 234,
 240 зв., п'роз'вище(м) 117 зв.
п'роз'вище(м) див. **прозвище(м)**
прозвищемь див. **прозвище(м)**
проз'вищемь див. **прозвище(м)**

прозираю(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.
 52 зв., 241 зв.
прозреніє ім. од. с. зн. 223 зв.
проздріишь дієсл. док. майб. од. 2 ос. 38 зв.;
 проздр'єль мин. од. ч. 1 ос. 305, про-
 з(д)р'єль ес'ми 385; еси... проз'р'єль 2 ос.
 385 зв.; прозр'єль 3 ос. 157 зв., 164 зв.,
 170, 303, 386, проз'р'єль 386; про-
 зр'єли мн. 3 ос. 85 зв., 88 зв., про-
 з(д)р'єли 241 зв.; прозри наказ. од. 2 ос.
 303; прозр'євши дієприсл. мин. 157 зв.
прозабнжти дієсл. док. інф. 16
происхожденієніє [!] ім. од. с. наз. 471
пройти див. **пройти**
пройти дієсл. док. інф. 84 зв., 301 зв.,
 проити 167; проиде майб. од. 3 ос.
 215; прошоль мин. од. ч. 3 ос. 384,
 465 зв.; проше(д) дієприсл. мин. 225,
 467, прошедь 470 зв.
про(к) див. **прокимень**
прок' див. **прокимень**
прокаженнїи прикм. од. ч. наз. 41 зв.; про-
 каженого род. 183 зв.; о прока-
 жен'н'є(м) місц. 13, о прокажен'н'ємь
 123 зв., ѿ прокаженн'ємь 199; прока-
 женїи мн. наз. 52 зв.; прокажены(х)
 род. 296 зв.; ѿ прокаженных місц. 200 зв.,
 ѿ... прокажен'ных 295
проказа ім. од. ж. наз. 41 зв. (2)
про(к)и див. **прокимень**
проки(м) див. **прокимень**
прокимень ім. од. ч. наз. 452 зв., проки(м)
 446 зв., 451, 459, про(к)и 449 зв., про(к)
 447 зв., 448, 453 зв., 455, 455 зв., 456 зв.,
 458, 460, 460 зв., 462, 463, 464, 465,
 465 зв., 467 зв., 468 зв., 469 зв., 471 зв.
 (2), 474, прок' 462 зв., ро(к) 472 зв.
прокла ім. антроп. од. ч. род. 453 зв.
прокла(л): еси прокла(л) дієсл. док. мин.
 од. ч. 2 ос. 172 зв.; проклати дієприкм.
 пас. мин. мн. наз. 376, п'рок'латїи 108 зв.
прокопіа ім. антроп. од. ч. род. 469 зв.
проливає(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
 319

пролѣ(т)са дієсл. док. майб. од. 3 ос. 46 зв., 135 зв.; пролѣан'наа дієприкм. нас. мин. од. ж. наз. 271 зв.

промежи прийм. 296

промови(л) дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 151, 375, промовиль 48, 67 зв., 69 зв., 75 зв., 194 зв., 267 зв.

промовиль див. промови(л)

пронеси дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 321

пропасть ім. од. ж. наз. 294 зв.; пропасть зн. 249 зв.

проповедати див. проповѣдати

проповѣдати дієсл. недок. інф. 29, 52 зв., 196, 223 зв., 226 зв., 445 зв., 469 зв., проповедати 125 зв., 137, 144; проповѣдає(т) теп. од. 3 ос. 100 зв.; проповѣда аор. од. 3 ос. 13; проповѣдаль мин. од. ч. 3 ос. 29 зв., 220, 223 зв., 226 зв., 308 зв., проповеда(л) 129 зв., проповедаль 129 зв., 130 зв., проподаць [!] 48; проповѣдали мн. 3 ос. 147 зв., 155, 198, 253; проповѣда(и) наказ. од. 2 ос. 260; проповѣдайте мн. 2 ос. 49, 50 зв., 197 зв.; проповѣдано дієприкм. нас. мин. од. с. наз. 180, 184, 272 зв., 293, 334 зв., проповѣдан'но 101 зв., п'роповѣдан'но 110; проповѣдоючи дієприсл. теп. 245 зв., проповѣдаючи 218, 253 зв., проповедаа 26

проповѣди ім. од. ж. род. 58 зв.; проповеди дав. 126 зв.

пропоускати дієсл. недок. інф. 164 зв.; пропоуцає(т) теп. од. 3 ос. 293

пропали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 192 зв., 193, 193 зв., 431 зв., 475; пропа(т) дієприкм. нас. мин. од. ч. наз. 118; проплатого зн. 196 зв.; пропатыи мн. наз. 194

пропатіє ім. од. с. зн. 87, 109, 118 зв.

прорек'ни дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 190, прор'ци 115 зв., 323 зв.

пр(о)рк' див. пр(о)р(о)къ

пр(о)ркъ див. пр(о)р(о)къ

пророкоуєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 211 зв.; пр(о)р(о)коша аор. мн. 3 ос.

53 зв.; пр(о)роковаль є(ст) мин. од. ч. 3 ос. 210 зв., 399, 404 зв.

пр(о)р(о)къ ім. од. ч. наз. 224, 241, 244, пр(о)рк' 467 зв., пр(о)ркъ 60, 65, 90, 146 зв., 221 зв., 253 зв., 255, 282 зв., 332, 343 (3), 352 зв., 355, 357 зв., 365 зв., 375 зв., 376 зв., 386; пр(о)рока род. 242 зв., 404 зв., пр(о)р(о)ка 218, 223, 224, пр(о)рка 53, 58 зв., 72 зв., 73, 126, 180 зв., 269, 444 зв., 447 зв., 450, 456, 458 зв., 459, 463, 465 зв., 466, 467 зв. (2), 470 зв., 472 зв., 481 зв.; пр(о)ркѣ дав. 221 зв.; пр(о)рка зн. 52, 53, 65 зв., 89 зв., 91 зв., 93 зв., 242; прор(о)ко(м) ор. 309, пр(о)р(о)комъ 211, пророко(м) 23, пр(о)рко(м) 26, 56 зв., 63 пр(о)ркомъ 24, 25, 28 зв., 43, 102, 117, 148, 173 зв., пр(о)ркѡм 24; при... пр(о)р(о)цѣ місц. 224 зв., пр(о)р(о)ки мн. наз. 102 зв., пр(о)ркы 31, пророкове 383, пр(о)р(о)кове 293, пр(о)ркове 332 зв., 345, 383, пророци 39 зв., пр(о)р(о)ци 53 зв., 96 зв., 263 зв.; пр(о)р(о)ци 61, 101 зв., 181 зв.; пр(о)р(о)ковъ род. 210 зв., 271 зв., пр(о)рко(в) 148, пр(о)рковъ 40, 74, 158, 242 зв., 295, 302, 332 зв., пр(о)р(о)къ 100; пр(о)р(о)комъ дав. 235, пр(о)рко(м) 478 зв., пр(о)ркомъ 465; пр(о)р(о)кы зн. 100 (2), 100 зв., 282, 282 зв., 294 зв., пр(о)ркы 38 зв., 271 зв.; пр(о)ркы ор. 26; въ пр(о)рцехъ місц. 369, въ пр(о)рцѣ(х) 129, о... пророкохъ 100 зв.

пророчествоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 152, є(ст) пр(о)р(о)чъствоваль 69; пр(о)рчъствовахѡ(м) аор. 1 ос. 40 зв.

пр(о)р(о)чица ім. од. ч. наз. 215 зв.; ѡ ... пр(о)рчици місц. 198 зв.

пр(о)р(о)чскаа прикм. од. ж. наз. 127; пр(о)р(о)чскїи мн. наз. 114; пр(о)рчскї(м) дав. 444; пр(о)рчськыи зн. 99 зв., пр(о)рчськыи 221 зв., пр(о)р(о)чськыа 271 зв., пр(о)ркїя [!] 456

пр(о)рочество ім. од. с. наз. 404 зв., пр(о)рчество 61; пр(о)р(о)чства род.

218, пр(о)р(о)чѣс'тва 127; пр(о)р(о)чѣст-
во(м) *ор.* 269 зв.
 пр(о)р(о)чю *прикм. од. ж. зн.* 52;
 пр(о)р(о)чѣ *с. зн.* 52
 прор'ци див. прорек'ни
 пр(о)рцкыхъ: в пр(о)рцкыхъ *прикм. мн.*
місц. 334
 пр(о)рчество див. пр(о)рчѣство
 [прорывала... сА]: сА... прорывала *дієсл.*
недок. мин. од. ж. 3 ос. 227 зв.
 [прорывала... сА]: сА... прорывала *дієсл.*
док. мин. од. ж. 3 ос. 440
 просвѣтилоСА *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос.*
 75 зв.
 просвѣтити *дієсл. док. інф.* 211 зв.; про-
 светиль *мин. од. ч. 3 ос.* 126
 просвѣщаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
 341 зв.
 просвѣщатисА *дієсл. недок. інф.* 16; прос-
 вѣта(т)СА *майб. мн. 3 ос.* 64; про-
 свѣщаахжСА *імперф. мн. 3 ос.* 15 зв.,
 просвещаахжСА 15 зв.
 просвѣщеніа *ім. од. с. род.* 458, 459; про-
 свѣщенієм' *ор.* 458 зв., просвѣщеніємь
 130, 458 зв., про(с)ще(н)е(м) 26, про-
 свѣ(щ) 27 зв.; по просвѣщеніи *місц.*
 28 зв., 459 зв. (2), по просвѣ(щ)ніи 29,
 по просвѣ(щ) 28 зв.
 просити *дієсл. недок. інф.* 144, 149, 192,
 290 зв., 291 зв., 415; прошоу *теп. од.*
1 ос. 249, 257 зв., 285, 285 зв., 294 зв.,
 422 (2), 423 (3), 443, 482 зв.; просишь
2 ос. 353 зв.; просить *3 ос.* 39, 421, 482,
 проси(т) 34, 267, 287, 320; просимо
мн. 1 ос. 168; просите *2 ос.* 87 зв.,
 168 зв., просите 445; боудоу просити
майб. од. 1 ос. 420 зв.; боуде... просити
3 ос. 443 зв., боуде(т) просити 267,
 284; боудете просити *мн. 2 ос.* 412 (2),
 420 зв.; просиль есми *мин. од. ч. 1 ос.*
 257 зв., есми просиль 320; еси просиль
2 ос. 82; проси(л) *3 ос.* 243 зв., 285,
 329 зв., 434, 446 зв., 464 зв., 481 зв.,
 просиль 77, 81 зв. (2), 121, 132 зв., 143,
 144, 144 зв., 169 зв., 195 зв., 227, 228 зв.,
 243 зв., 244, 250 (2), 250 зв., 270, 284

(2), 302 зв., 325, 358, 434, 469 зв., 475 зв.;
 просила *ж. 3 ос.* 149, 154; есте... про-
 сили *мн. 2 ос.* 420; просили *3 ос.* 44,
 44 зв., 55, 68–68 зв., 68 зв., 70 зв.,
 72 зв., 76 зв. (2), 85 зв., 117 зв., 125 зв.,
 143 зв., 151 зв., 155, 157 зв., 218 зв.,
 226, 239 зв., 249 зв. (2), 326 зв. (2), 333,
 356, 402 зв., проси(ли) 433, просилі
 357; проси наказ. *од. 2 ос.* 148 зв., 149,
 284 зв., 409; просѣте *мн. 2 ос.* 39 (2),
 102, 260 зв., 267, 420, 444 зв., 482 зв.,
 просѣте 316 зв., просѣ 267; бы еси...
 просиль *ум. од. ч. 2 ос.* 395 зв.; бы
 просиль *3 ос.* 39, 267, бы... просиль
 39 зв., 235 зв.; бы еси просила *ж. 2 ос.*
 354; бысте просили *мн. 2 ос.* 91, быс-
 те... просили 416, 420, бы есте... про-
 сили 173; бы просили *3 ос.* 337 зв.,
 бы... просили 80 зв., 191 зв., 267 зв.;
 просащомѸ *дієтрикм. акт. теп. од. ч.*
дав. 458 зв., 482, про(с)ще(мѸ) 34; про-
 саци(х) *мн. род.* 284; просаци(м)
дав. 39 зв.; о просащихъ *місц.* 13 зв.,
 14, ѿ просащихъ 200; прошены *нас.*
мин. мн. наз. 312 зв.; просачи *дієтрисл.*
теп. 87 зв., 239, 326 зв., просачі 42
 прославити *дієсл. док. інф.* 441 зв.; про-
 слави(т) *майб. од. 3 ос.* 410, просла-
 вили *мн. 3 ос.* 31, 45 зв., 47 зв.; просла-
 ви наказ. *од. 2 ос.* 403 зв., 421 зв. (2),
 446 зв., прос'лави 403 зв.; прослав-
 лень *дієтрикм. нас. мин. од. ч. наз.*
 394, 401 зв., 412, прос'лав'лень 375 зв.
 прославит'СА *дієсл. док. майб. од. 3 ос.*
 415, прослави(т)СА 410; прослависА
наказ. од. 2 ос. 410 (2), прославись
 474 зв., про 410, да прослава(т)СА *мн.*
3 ос. 35
 простер'л див. простеръ
 простер'ль див. простеръ
 простеръ *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 136 зв.,
 простер'ль 56, простер'л 68, про-
 стръль 59 зв., прост'ръль 113 зв., про-
 стръ 132 зв.; простри наказ. *од. 2 ос.*
 56, 136 зв., 233; простер'ши *дієтрисл.*
мин. 41 зв., простъши 228 зв.

простиць дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 221 зв.
 простирали: простирали есте дієсл. не-
 док. мин. мн. 2 ос. 322 зв.
 простирало ім. од. с. наз. 435 зв.; прос-
 тирало зн. 188 зв., 329 зв., п'ростирало
 188; простирала мн. зн. 331
 простороньї прикм. мн. наз. 39 зв.
 прострѣль див. простерѣ
 просѣтрѣль див. прпостерѣ
 прострѣ див. простерѣ
 простыи прикм. од. ч. наз. 338, простѣ 18;
 просты(м) ор. 337 зв.; просѣта ж. наз.
 280 зв.; просто с. наз. 37, 270
 простѣ див. простыи
 протасіа ім. антроп. од. ч. род. 449 зв.
 протереби(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 27
 против прийм. 286 зв., 335, проти(в) 51 зв.,
 278, 323 зв., против' 57, 180, 295 зв.,
 314 (2), 395 зв., 401 зв., 402, 424 зв.,
 427 зв., противь 32, 57, 70 зв., 86 зв.,
 114 зв., 123 зв., 136 зв., 138 (2), 180,
 180 зв., 191 зв., 198 зв., 232, 239 зв.,
 272, 273 зв., 278 (5), 295 зв., 306, 339,
 427 зв., 482, против'ь [!] 51 зв., про-
 тивоу 13, против'коу 50, 58, 80, про-
 тив'ко 56, 57 зв., 81, 127, 138, 253 зв.
 проти(в) див. против
 против' див. против
 противит'са дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
 430 зв.; противитиса... боудоу(т) майб.
 мн. 3 ос. 314 зв., (с) противити боу-
 доу(т) 416 зв.; са... противили мин.
 мн. 2 ос. 33 зв., 416 зв.; противащї(с)
 дієсприкм. акт. теп. мн. наз. 314 зв.
 против'ко див. против
 против'коу див. против
 против'никъ ім. од. ч. наз. 32 зв.; про-
 тив'ниці мн. наз. 281; против'ники зн.
 34
 противности ім. мн. ж. зн. 313
 против'ны див. против'ныи
 против'ныи прикм. од. ч. наз. 67 зв., 151,
 против'ны 163 зв.; против'ны(м) ор.
 259; против'ныхъ мн. зн. 206
 противоу див. против
 противь див. против

против'ь [!] див. против
 прото спол. 60, 100 зв., 139 зв., 148, 163 зв.,
 205, 206, 212, 238 зв., 259, 269 зв., 270,
 307 зв., 338 зв., 344, 362, 371 зв., 381 зв.,
 386 зв. (2), 419 (2), 431 зв., 433, 441, 482
 прото(ж) див. протоже
 протоже спол. 159 зв., прото(ж) 17 зв., 30,
 64 зв., 123, 275 зв., 419 зв., 434 зв.,
 482 зв., протожь 34 зв., 35 зв., 36, 38,
 39 зв., 40 зв., 50 зв., 51, 57 зв. (2),
 61 зв., 62, 93, 94, 98, 98 зв., 101 зв.,
 105 зв., 116 зв., 126, 136, 177, 181,
 181 зв., 182 зв., 207 зв., 218 зв., 236 зв.
 (2), 239 зв., 247 зв., 260 зв., 271 зв.,
 273, 274 зв., 304, 312, 313 зв., 360 зв.,
 388 зв., 382
 протожь див. протоже
 протопопы ім. од. ч. род. 123 зв., 442 зв.,
 482
 протагни дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 438
 прохо(ж)валь дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.
 470 зв.
 прохожовальса дієсл. недок. мин. од. ч.
 3 ос. 281 зв.
 процѣжаєте дієсл. недок. теп. мн. 2 ос. 99
 прочита(и) дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 376 зв.;
 прочитаючи дієсприл. теп. 443
 прочихъ прикм. мн. род. 452; прочи(м)
 дав. 3 зв.
 прочоль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 337 зв.
 прочь присл. 116 зв., 121, 166 зв., 175 зв.,
 331, п'рочь 105 зв.
 п'рочь див. прочь
 про(ш) див. прошеніє
 прошеніє ім. од. с. зн. 479 зв., про(ш) 39; о
 прошенїи місц. 15
 прошоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.
 385, прошова(л) [!] ж. 3 ос. 299
 прошто присл. 135, 232, прош'то 83, 91 зв.,
 110, 133 зв. (2), 134 зв., 162, 216 зв.,
 231, 275, 376
 прош'то див. прошто
 прощень дієсприкм. док. нас. мин. од. ч.
 наз. 278 зв.
 прп(до)бнаго див. препо(до)бнаго
 прп(до)бна(г)[о] див. препо(до)бнаго

прп(до)бничьскы(х): в... прп(до)бничьскы(х) *прикм. мн. місц.* 443
 прп(до)бно див. препо(до)бнаго
 прп(до)бьна(г)[о] див. препо(до)бнаго
 прп(до)ного [!] див. препо(до)бнаго
 пр(с)водѣы *ім. од. ж. род.* 3, 464, 471 зв.
 пр(с)тль *ім. од. ч. наз.* 33 зв.; пр(с)толо(м) *ор.* 99; на пр(с)тлѣ *місц.* 85, 107 зв.; на... пр(с)тлѣ(х) *мн. місц.* 85
 проу(д)костю *ім. од. ж. ор.* 44 зв., проу(д)кос'тю 143 зв.
 проу(д)кос'тю див. проу(д)костю
 проужаетьса *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 257 зв., прѣжал'са *мін. од. ч. 3 ос.* 162
 проускомь: при... проускомь *прикм. од. ч. місц.* 481 зв.
 прч(с)тыа див. прч(с)тыа
 прч(с)тыа *прикм. од. ж. род.* 123 зв., прч(с)тыа 336; прч(с)тѣй *дав.* 336, прч(с)той 338 зв.
 прѣваанадесать *числ. од. ж. наз.* 52
 прѣвое див. пер'ше
 прѣвозван'наго *прикм. од. ч. род.* 454 зв.
 прѣвомч'ника *ім. од. ч. род.* 471, прѣвом(ч)ника 457, прѣвом(ч) 92 зв.
 прѣвом(ч)ника див. прѣвомч'ника
 прѣвомч'нца *ім. од. ж. род.* 447 зв.; прѣвом *дав.* 105
 прѣворечен'наго *дієприкм. недок. пас. мін. од. ч. зн.* 23 зв.
 прѣворож'ден'наго *дієприкм. док. пас. мін. од. ч. зн.* 212 зв.
 прѣвосоп'никого [!] див. пересопницкого
 прѣвосѣдана *ім. од. с. род.* 200 зв.
 прѣвыи див. прѣшій
 прѣвѣе див. пер'ше
 прѣвѣи див. пер'ше
 прѣвѣй див. пер'ше
 прѣси *ім. мн. ж. наз.* 269, 327; прѣсій *род.* 409; прѣси *зн.* 300, 329; прѣсами *ор.* 102, 181, 315 зв.; на прѣсе(х) *місц.* 409, 441 зв.
 прѣстень *ім. од. ч. зн.* 290
 прѣстомь *ім. од. ч. ор.* 97 зв., 271
 прѣсанина *ім. од. ч. род.* 454 зв., 461
 прѣше див. пер'ше

прѣшій *числ. од. ч. наз.* 92, пер'выи 176, прѣвыи 13, 48 зв., 88, 95 зв., 120, 285, 304 зв., 311 зв., 450 зв. (2); пер'вого *род.* 435, прѣвого 435, прѣваго 460; пер'вому *дав.* 91 зв., пе(р)вом(ѣ) 407 зв., прѣвому 291 зв., 433 зв.; пер'выи *зн.* 110 зв., прѣвы(и) 184 зв.; прѣшаа *ж. наз.* 3, 123 зв., перваа 6, прѣваа 96 зв., 177, 339; прѣвои *род.* 121 зв.; перѣвю *зн.* 197, прѣвю 477; пер'шею *ор.* 338 зв.; прѣвое *с. наз.* 410, 477; пе(р)вом(ѣ) *дав.* 407 зв.; пер'шій *мн. наз.* 376 зв., пер'віи 167 зв., прѣвѣи 282 зв., прѣвыи 86 зв., прѣви 85 зв. (2), 87 (2), 167 зв., 461; перших *род.* 255, перѣвы(х) 86 зв., прѣвы(х) 92 зв., 268 зв., прѣвыихъ 59 зв.
 прѣвѣе див. пер'ше
 прѣ *ім. од. ж. род.* 38 зв.
 прѣ(д) див. перед
 прѣ(д)ложеньи *дієприкм. док. пас. мін. мн. зн.* 232 зв.
 прѣдъ див. перед
 прѣрѣкаемое *дієприкм. недок. пас. теп. од. с. зн.* 215
 прѣ(ст) див. престоици
 прадоу(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 37 зв., 275
 п'сал'мовь *ім. мн. ч. род.* 474 зв.; в'псал'мѣхъ *місц.* 334
 п'си див. пси
 пси *ім. мн. ч. наз.* 293 зв., п'си 39, 71, 154 зв.; п'сомь *дав.* 39, 71, 154 зв.
 п'таховь *ім. мн. ч. род.* 273
 п'тица див. п'тицѣ
 п'тицѣ *ім. мн. ж. наз.* 63, 141 зв., 246, 259 зв., 281, п'тица 43, 60, 139; птиць *род.* 275, п'тиць 51, 273; п'тицѣ *зн.* 37 зв., 51, 275
 п'т'наа *числ. од. ж. наз.* 375
 поустиса *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 28, 222 зв.
 поустити *дієсл. док. інф.* 14, 82 зв., 164 зв., пѣстити 430 зв.; поущоу *майб. од. 1 ос.* 53, 326 зв., пѣщо [!] 192; поусти(т) *3 ос.* 33, 165 зв.; поусти(л) *мін. од. ч. 3 ос.* 192 зв., поустиль 81 зв.; поустиѣ

наказ. *мн.* 2 *ос.* 398; бы поустиль *ум.*
од. ч. 3 *ос.* 33, 83

пѣстити див. поустити

поустынѣ *ім.* од. *ж.* *род.* 399; поустыню
зн. 27 зв., 221 зв. (2), 229, 249 зв., 459 зв.,
473 зв.; в поустыни *місц.* 217 зв., 287 зв.,
в' поустыни 26 (2), 350, 367 зв., въ
поустыни 129 зв., 218, 369, 370, на
поустыни 71 зв., 102 зв., 129 зв., 130 (2),
226 зв., 242, 252 зв., 343; в поустына(х)
мн. *місц.* 468, в' поустынахъ 211 зв.

поустъ *прикм.* од. ч. *наз.* 100 зв., 283; поус-
то *с.* *наз.* 66 зв., поустое 150; поустое
зн. 66–66 зв., 132, 149 зв. (2), 226 зв.,
254; на поусто(м) *місц.* 254 зв.; на поу-
сты(х) *мн.* *місц.* 133

поу(т) *ім.* од. ч. *наз.* 28 зв., 39 зв., 40;
поутю *дав.* 175 зв., поути 310; поуть
зн. 211 зв., 242 зв., поу(т) 26, 49, 53,
129, 129 зв., 147, 166, 218, 343; поу-
те(м) *ор.* 24 зв., 44, 92, 457, поутемь
170, 259 зв., 264 зв.; на поути *місц.*
32 зв., 35 зв., 49, 71 зв., 139, 140, 162 зв.,
278 зв., 302 зв., 333, 333 зв., по поути
89 зв. (2), 171, при поути 60, 61 зв.,
88 зв., 169 зв., 246, при пѣти 90 зв.;
поутї *мн.* *род.* 94

поута *ім.* *мн.* *с.* *наз.* 143; поута *зн.* 249 зв.;
поуты *ор.* 249

поута(н) *дієприкм.* *недок.* *нас.* *мин.* од. ч.
наз. 142 зв.

поутоваль *дієсл.* *недок.* *мин.* од. ч. 3 *ос.*
249

поущеницю *ім.* од. *ж.* *зн.* 33; поущеницею
ор. 83

поущенїя: о поущенїи *ім.* од. *с.* *місц.* 124 зв.

поущен'ною *дієприкм.* *док.* *нас.* *мин.* од.
ж. *ор.* 293 зв.

по(д) див. по(д)

понеже див. понеже

пчель *ім.* *мн.* *ж.* *род.* 334

п'шеницѣ *ім.* од. *ж.* *род.* 292; п'шеницю
зн. 62, п'шеницоу 62 зв. (2), 141 зв.,
219 зв., 320, п'шеницѣ 62 зв., п'ше-
ницѣ 27

п'шеничноє *прикм.* од. *с.* *наз.* 402 зв.

пытана *ім.* *мн.* *с.* *зн.* 331 зв.

[пытаете са]: са пытаете *дієсл.* *недок.*
теп. *мн.* 2 *ос.* 419 зв.; пытал'са *мин.*
од. ч. 3 *ос.* 426 зв., пытал'са 302 зв.;
пытали(с) *мн.* 3 *ос.* 131 зв.; пытайса
наказ. од. 2 *ос.* 426 зв.; пытайтеса *мн.*
2 *ос.* 24, 387; пыгаючиса *дієприсл.*
теп. 160

пытати *дієсл.* *недок.* *інф.* 162 зв., 258 зв.,
272, 419 зв., 440; пыгаю *теп.* од. 1 *ос.*
308 зв.; пыгае(т) 3 *ос.* 426 зв., пыгаеъ
216; пыгають *мн.* 3 *ос.* 308; пытати...
боудете *майб.* *мн.* 2 *ос.* 420; пытал'
мин. од. ч. 1 *ос.* 325 зв., пыталъ 3 *ос.*
24, 73 зв., 96 зв., 117, 143, 157 зв.,
162 зв., 166, 189 зв., 255, 300 зв. (2),
324 зв. (2), 409, 420 зв.; пытали *мн.*
3 *ос.* 95 зв., 139 зв., 152, 153 зв., 162,
164 зв., 165, 176, 219, 246 зв., 297 (2),
310 зв., 323 зв. (2), 360, 385, 385 зв.,
386; пытай *наказ.* од. 2 *ос.* 418; пы-
тайте *мн.* 2 *ос.* 386 зв.; бы... пыталъ *ум.*
од. ч. 3 *ос.* 306 зв.

пыха *ім.* од. *ж.* *наз.* 154

пѣвень *ім.* од. ч. *наз.* 323, 410 зв.

пѣвца *ім.* од. ч. *род.* 448 зв.

пѣнежно(м): о... пѣнежно(м) *прикм.* од. ч.
місц. 104 зв.

пѣнесъ див. пѣнасъ

пѣнезь див. пѣнасъ

пѣны *ім.* *мн.* *ж.* *зн.* 161, 161 зв., 257 зв.

пѣнасъ *ім.* од. ч. *зн.* 95, пѣнезь 175 зв.,
279, 310, пѣнесъ 32 зв.; по пѣнезю *місц.*
86 зв., 87, по пѣнесю 85 зв.; пѣнези
мн. *род.* 183 зв., пѣнесїи 49, 81 зв.,
364 зв.; пѣнясъ *зн.* 89, пѣнасі 347 зв.,
пѣнаси 347 зв., пѣнезь 178 зв., 179,
221, 273, пѣнезь 313

пѣ(с) див. пѣснь

пѣскоу: на пѣскоу *ім.* од. ч. *місц.* 41

пѣ(с)н див. пѣснь

пѣснь *ім.* од. *ж.* *зн.* 111 зв., 186, пѣ(с)н
464, пѣ(с) 446 зв.; пѣсни *мн.* *зн.* 290

пѣ(т) *дієсл.* *недок.* *інф.* 480

пѣ(ч) *ім.* од. *ж.* *зн.* 64 зв., печь 275 зв.,
пещь 64

пѣши *присл.* 66, 472 зв.

пѣшии *прикм. мн. наз.* 149 зв.

па *див.* ПАТО(К)

ПА(К) *див.* ПАТО(К)

ПА(Т) *числ. наз.* 67, 73, 105 (2), 150 зв., 254 зв., 278, 365; **ПА(Т)и** *род.* 481, ПА-ТЕ(Х) 365; **ПАТЬ** *зн.* 65 зв., 105 зв., 157, 206 зв., 254 зв. (2), 364 зв., ПЯ(Т) 331, ПА(Т) 2 зв. (3), 66 зв., 73, 106 (5), 106 зв., 273, 285 зв., 294 зв., 305, 354 зв., 359; **ПА(Т)ма** *ор.* 65 зв., 146 зв., 252 зв., 364, ПАТ'МИ 305; **В' ПАТИ(Х)** *мисц.* 2 зв., О ПАТИ(Х) 13 зв., 124, Ѡ ПАТИХЬ 199 зв., 335 зв.

ПАТАА *числ. од. ж. наз.* 358 зв.; **ПАТОА** *род.* 6 зв.

ПАТ'ДЕСА(Т)НИЦА *им. од. ж. наз.* 5, ПАТ'ДЕСАТ'НИЦА 4 (2), 4 зв.

ПАТ'ДЕСАТ'НИЦА *див.* ПАТ'ДЕСА(Т)НИЦА

ПАТЕЛ' *им. од. ч. наз.* 116

ПАТЕРО *числ. зн.* 67, 150, 150 зв., 157

ПАТИДЕСАТИ *числ. род.* 383 зв.; **ПА(Т)ДЕСА(Т)** *зн.* 291 зв., ПАТЬДЕСАТЬ 244, ПАДЕСА(Т) 395, ПАТИДЕСА(Т) 150 зв., 254 зв.

ПА(ТК) *див.* ПАТО(К)

ПА(Т)НАДЕСАТИ(Х) *числ.* 202, ПАТИНАДЕСАТИ(Х) 17 зв.

ПАТОЕ *числ. од. с. наз.* 13

ПАТОИНАДЕСА(Т) *числ. од. ж. род.* 97; **ПЯТОИНАДЕСА(Т)** *с. зн.* 217 зв., 459, ПАТОИНАДЕСАТЬ 217 зв.

ПАТО(К) *им. од. ч. наз.* 95 зв., ПАТОКЬ 195 зв., 329 зв., 431, 433, 473 зв., ПА(ТК) 155 зв., 283, ПА(К) 46, 51, 55, 64, 71, 76 зв., 90, 102 зв., 134 зв., 139, 144, 150 зв., 166 зв., 174, 183 зв., 193, 234, 234 зв., 243, 254, 260 зв., 268 зв., 272 зв., 282 зв., 293, 304, 310, 317, 317 зв., 347, 362 зв., 369, 379, 390 зв., 411, 423, ПА 60; **ПА(Т)КА** *род.* 2, 476, ПА(К) 476; **ПАТКОУ** *дав.* 306, ПА(Т)КОУ 34, 55 зв., 91, 175 зв., 273 зв., 348, 364, 424, 443, ПАТ'КОУ 156, 262, 293 зв., ПА(Т)КѠ 180, 243 зв., ПА(ТК) 52, 184, 269, 392, ПА(К) 46 зв., 52 зв., 60 зв., 65, 71 зв., 77, 96, 121, 135 зв., 151 зв., 163 зв., 167 зв., 225, 235, 254, 283, 311, 317 зв., 369 зв., 380, 412; **ПАТО(К)** *зн.* 283 зв., 294 зв., 327, 476 зв., ПАТОКЬ 90, 433, 434 зв., ПА(Т) 238, ПА(К) 4 (2), 4 зв. (3), 5, 5 зв. (2), 6 (3), 6 зв. (2), 7, 7 зв., 8 (3), 8 зв. (2), 9 (3), 9 зв. (2), 10 (3), 10 зв. (2), 11 (3), 11 зв. (2), 12 (3), 12 зв. (2), 33, 51 зв., 52, 90 зв., 103 зв., 104, 116, 119 зв., 120 зв. (2), 144 зв., 145 зв., 149, 162 зв., 179, 193, 193 зв., 224; **по ПА(Т)КОУ** *мисц.* 121 зв., **по ПА(Т)ЦѢ** 475 зв., **по ПА(Ц)** 476 зв., Ѡ ПА(ТК) 476 зв.

ПАТОКЬ *див.* ПАТО(К)

ПАТОУ *им. од. ж. зн.* 408 зв.

ПАТЬСОТЬ *числ. зн.* 244

пѣ *числ.* 8 зв., 12, 93 зв., 299 зв., 473

Р

р̄ *числ.* 11, 20 зв., 102 зв., 309

р̄а *числ.* 8 зв., 11, 103 зв., 310

рабь *им. од. ч. наз.* 482; **раба** *род.* 123 зв., 198 зв.

рав'ви *гебр.* 159 зв., 188 (2), 344 зв., 345 зв., 349

рав'воуни *гебр.* 436 зв.

равноап(ст)льного *прикм. од. ч. род.* 450 зв.; **равноап(ст)льной** *ж. род.* 447 зв.; **равноап(ст)льны(х)** *мн. род.* 466

рагановь *прикм. од. ч. наз.* 221

ра(д) *прикм. од. ч. наз.* 148 зв., 289, **радь** 395; **ради** *мн. наз.* 178 зв.,

радецкии *прикм. од. ч. наз.* 192 зв.

ради *прійм.* 18, 19, 30 зв., 50 (2), 52, 158 зв., 200 зв., 457 зв.

ради(т)... *са дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 286 зв.

раднии *прикм. од. ч. наз.* 195 зв.; **раднымь** *ор.* 329

ра(д)нѣй присл. 270 зв.

рад'нѣйше присл. 105 зв.

радоватиса дієсл. недок. інф. 291; радоу-
є(т)са теп. од. 3 ос. 287 зв.; радоу-
ют'са мн. 3 ос. 252; боуде(т) са радо-
вати майб. од. 3 ос. 420; са боуде(т)
радовати 419 зв.; са радовати боуде
80; боудоут' са радовати мн. 3 ос.
205 зв.; радовал'са мин. од. ч. 3 ос.
325, радовальса 303 зв., 383 зв.; (с)
радовали мн. 2 ос. 362 зв.; радовалиса
3 ос. 24 зв., 209, 281, са... радовали
356 зв.; радоуиса наказ. од. 2 ос. 192 зв.,
207, радоуиса, 429 зв., радоу(и)са
118 зв.; радоуитеса мн. 2 ос. 30 зв.,
235, радоуйтеса 288, ра(д)уитеса
122 зв., радоуите(с) 262 зв., са радоу-
ите 262 зв.; радовали бысте са ум. мн.
2 ос. 414; радоваль бы са былъ мин.
ум. од. ч. 3 ос. 383 зв.

радо(ст) див. радость

радость ім. од. ж. наз. 205 зв., 288, 288 зв.,
352, 425 зв., 420, радо(ст) 415 зв.; ра-
дости род. 64, 106 зв., 164 зв., 420;
радость зн. 419 зв. (2), 470, радо(ст)
212 зв., 422 зв., радос'ть 106 зв.; ра-
достю ор. 61 зв., 208 зв., радостію
122 зв., 140, 246 зв., 335, 352, ра-
дос'тію 262–262 зв., ра(до)стіж 24 зв.;
в радости місц. 334, ѿ радости 287

рады ім. од. ж. род. 323 зв., 329; радоу зн.
56, 95, 109 зв., 116 зв., 191 (2), 251,
398 зв., 429 зв., раду 476 зв.; ра(д)у
116, 136 зв., радѸ 122 зв., 476; радоу
ор. 482

радъ див. ра(д)

радат'са дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 393 зв.,
са радать 109

[радать са]: са радать див. радат'са

раждає(т)са дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 24

разараѣшь дієсл. недок. теп. од. 2 ос. 194;
разараа дієприсл. теп. 119 зв.

раз'бойни(к) ім. од. ч. наз. 429, раз'бой-
никъ 389; раз'бойника род. 114, 322;
раз'бойника 188 зв.; раз'бойника зн.
119 зв., ѿ... разбойницѸ місц. 201 зв.;

роз'бойници мн. наз. 389 зв., раз'бой-
никове 119 зв., разбойниковъ род.
260 зв.; разбойникомъ дав. 172, 308,
раз'бойнико(м) 90; разбойники зн. 200,
264, раз'бойники 193 зв., 265; разбой-
никами ор. 324; раз'бойника дв. наз.
119 зв.; разбойникома ор. 429

раз'бойникъ див. раз'бойни(к)

разликовати дієсл. док. інф. 18 зв., 19;
разликоуж(т) майб. мн. 3 ос. 18 зв.,
раз'ликоуж(т) 18 зв.

разорєніє ім. од. с. наз. 315; ѿ разорєню
місц. 303, ѿ разорєніи 313

разорити дієсл. док. інф. 114 зв.; разороу
майб. од. 1 ос. 189; разорите мн. 2 ос.
348; разорєнь дієприкм. пас. мин. од.
ч. наз. 313 зв.

разоумны(х) див. розоумны(х)

разоумъ ім. од. ч. наз. 482; розоумоу род.
137 зв., 391, розоума 70, 482; розоумъ
зн. 211, 334 зв.; розоумомъ ор. 177 зв.;

при... розоумѸ місц. 143 зв., оу... ро-
зоумѸ 250, ѿ розоумѸ 216 зв.

разы ім. мн. ч. наз. 186 зв., 191, 300, 317,
323, 410 зв.; разъ род. 295 зв. (2)

раи: в раи ім. од. ч. місц. 328 зв.

раифе: в раифе ім. топ. од. ч. місц. 460

раї числ. 116 зв., 119 зв., 327, 475, 475 зв.,
476

рало ім. од. с. зн. 260

рама ім. од. с. наз. 404 зв.; рамена мн. зн.
287 зв.

рамѸ: в рамѸ ім. од. ж. місц. 25

раненому дієприкм. док. пас. мин. мн. ч.
дав. 260 зв.

рано присл. 72 зв., 85 зв., 90 зв. (2), 132,
172 зв., 196, 330, 427 зв., 435, 477

рань ім. мн. ж. род. 241 зв.; ранамъ дав.
277 зв.; раны зн. 264 зв.; ранами ор.
277 зв.

раскааніи: о раскааніи ім. од. с. місц. 15

раслаблен'ныи див. рослаблень

[распадовало са]: са распадовало дієсл.
недок. мин. од. с. 3 ос. 120 зв.

распати див. роспати

распатіє ім. од. с. наз. 443

растачае(т) див. растачае(т)
 растлѣти *дієсл. док. інф.* 16
 растлат'са *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 16
 ратоушь *ім. од. ч. наз.* 192 зв.; ратоуша
род. 427 зв.
 рахавы *ім. антроп. од. ж. род.* 21 зв.
 рахиль *ім. антроп. од. ж. наз.* 25
 рѣ числ. 11, 203 зв., 311, 474 зв.
 рѣі числ. 118 зв., 303, 477
 рѣ числ. 12, 104, 312 зв., 448, 454, 473
 рѣі числ. 4, 119, 123 зв., 283 зв., 331, 341,
 343 зв., 449 зв., 475, 477 зв.
 рѣд числ. 9, 11, 105, 313 зв., 445 зв., 447 зв.,
 455, 470, 479
 рѣі числ. 5, 121, 203 зв., 333 зв., 476 зв.,
 477 зв.
 ребра *ім. мн. с. зн.* 433 зв., 437, 438 (2)
 рейстры *ім. мн. ч. зн.* 292
 ремена *ім. од. с. род.* 219 зв.; ремень *зн.*
 130, 343 зв.
 ремесла *ім. од. с. род.* 336 зв.
 ретяз'ми *ім. мн. ч. ор.* 142 зв.
 реченія: в'... реченія *ім. од. с. місц.* 35 зв.,
 ѿ... реченій 28
 речи *дієсл. недок. інф.* 133 зв. (2), 230 (2),
 237 зв., 238, 401 зв., 403, 444, 452, 453,
 482, рещи 45 (2), 171, 344 зв., 472;
 рекоу *теп. од. 1 ос.* 42, 55 зв., 62 зв.,
 240, 274, 289, 442 зв.; речеши 2 *ос.*
 18 зв., 38 зв.; рече 3 *ос.* 18 зв., 27 зв.,
 31, 32 зв., 33, 34, 36, 37, 38, 39, 39 зв.,
 40, 40 зв., 49, 49 зв., 50 зв., 51, 51 зв.,
 53 зв., 54 зв., 57 зв., 60 зв., 62, 62 зв.,
 66, 79 зв., 85 зв., 91 зв., 93, 107 зв. (2),
 108 зв., 246, 247, 271 зв., 335 зв., 338,
 456 зв., ре(че) 291, рече(т) 32, 57 зв.,
 59, 91 зв., 108 зв., 181 зв., 266 зв., 282,
 284 (2), 288, 295 зв., 296, речеть 104 зв.,
 172 зв. (2), 173 зв., 287 зв., 296, 308 зв.,
 ре(ч) 31 зв., 35, 38 зв., 64, 73, 92 зв.,
 93 зв., 445 зв.; речемо *мн. 1 ос.* 173 зв.,
 259 зв., 308 зв., рече(м) 91 зв. (2), ре-
 чемь 173 зв., 308 зв.; речете 2 *ос.*
 100 зв., 110 зв., 224, 283, рекоу(т) 3 *ос.*
 30 зв., 40 зв., 297 (2), 374; рекоша *аор.*
мн. 3 ос. 126 зв.; рекль *мин. од. ч. 1 ос.*

73 зв., рекльемь 102 зв., есми рекл'
 392 зв., есми рекль 414, 419 зв., есми...
 рекль 392 зв., 419, ес'ми... рекль 371,
 ес'ми... рек'ль 379 зв., рекль есми 368,
 397 зв., рекль ес'ми 181 зв., 397 зв.;
 есь... рекъ 2 *ос.* 177 зв., еси рекль 111,
 191 зв., еси рек'ль 117; ре(к) 3 *ос.* 235,
 423, 445 зв., 446 зв., 447 (4), 453, 454 зв.,
 455 зв., 461 зв., 462 зв., 463 (3), 464 зв.
 (2), 468, 473 (2), рекъ 65 зв., 73, 78, 89,
 91 зв., рек(л) 314, рекл' 175 зв., 185 зв.,
 281 зв., 378, 400 зв., 428 зв., ре(к)л'
 350 зв., рек'л' 265, 338, рекль 24, 26 зв.,
 27 (2), 27 зв., 28 (3), 29, 41 зв., 42, 42 зв.
 (2), 43 (2), 43 зв. (3), 44 зв., 45 (3),
 45 зв., 46 (2), 47 (2), 47 зв., 48, 52 зв.
 (2), 54 зв., 56, 57, 58 зв., 59 зв. (2),
 60 зв., 62 зв. (2), 63 зв., 64 зв. (2), 65,
 66, 66 зв., 66 зв.—67, 67 зв., 68, 69 зв.
 (2), 70, 71 (2), 71 зв. (2), 72 зв., 73,
 73 зв., 74 (3), 74 зв., 75 (2), 75 зв., 76,
 76 зв. (2), 77, 77 зв. (2), 78, 78 зв., 80 зв.
 (2), 81 (2), 82, 82 зв. (2), 83, 83 зв., 84
 (5), 84 зв. (2), 85 (3), 86 (4), 87, 87 зв.
 (2), 88 (2), 88 зв., 89, 90, 90 зв. (2),
 91 зв., 92, 93, 94, 94 зв. (2), 95 (3), 96,
 96 зв. (4), 98, 99, 99 зв., 101 (2), 101 зв.,
 102 зв., 103 зв. (2), 104, 105, 105 зв. (2),
 106, 106 зв. (2), 107, 107 зв., 109 (2),
 110, 110 зв. (2), 111 (2), 111 зв., 112 (4),
 113, 113 зв. (2), 114, 117.2, 117 зв.,
 121 зв. (2), 122 зв. (2), 126 зв., 130 зв.
 (2), 132, 132 зв. (3), 133 зв. (2), 134,
 134 зв., 135, 135 зв., 136 (2), 136 зв.,
 137, 138 зв. (2), 139 зв. (2), 140, 141,
 141 зв., 142 (3), 142 зв., 143 (2), 144,
 145, 145 зв. (2), 146 зв. (3), 148, 148 зв.,
 149 зв., 150, 152 зв., 153, 153 зв., 154 зв.
 (2), 155, 155 зв., 157 (2), 157 зв. (2), 158
 (2), 158 зв. (2), 159 зв., 160 зв., 161 (2),
 161 зв. (4), 162, 162 зв., 163 (2), 163 зв.,
 164 зв., 165 зв. (2), 166 (2), 166 зв. (2),
 167 (3), 168, 168 зв. (3), 169 зв., 170 (3),
 171 зв., 172 зв. (3), 173 зв., 174 (2), 176,
 176 зв., 178 (2), 179 (2), 179 зв., 180,
 181 зв., 183 зв., 184 зв., 185, 185 зв.,

186 (3), 186 зв. (2), 187 (2), 187 зв., 188, 188 зв., 189 зв., 191 зв., 192 (2), 194 зв., 195, 196 зв., 197 зв., 202, 205, 206 (2), 207 (2), 207 зв., 212 зв., 214 зв., 215, 219 (3), 221 зв., 222, 222 зв. (2), 224 (2), 226 зв., 227, 227 зв., 228 (2), 228 зв., 229 зв., 230 (2), 230 зв., 231 (2), 232, 232 зв., 233 (3), 236, 236 зв., 238, 240, 240 зв., 241, 241 зв., 244 (3), 244 зв. (3), 245 (2), 246 зв., 248 (2), 248 зв., 249, 250 зв., 251 (2), 251 зв. (2), 252 (2), 252 зв., 253, 253 зв., 254 зв. (2), 255, 255 зв. (2), 256 зв., 257 зв., 258 (2), 258 зв. (3), 259, 259 зв. (3), 260 (4), 262 зв. (2), 263 (2), 263 зв., 264, 265, 265 зв., 266, 267, 267 зв., 268 зв., 269, 269 зв., 270 зв., 271 (2), 271 зв., 272 зв., 273, 273 зв. (2), 274 (4), 274 зв., 275 зв., 277, 277 зв., 279, 280, 280 зв. (3), 281 (2), 281 зв., 282 зв., 283 зв. (3), 284 зв., 285 (4), 285 зв., 286, 288 зв. (3), 289, 289 зв. (2), 290, 290 зв., 291 зв. (2), 292 (2), 292 зв., 293, 293 зв., 294 (2), 294 зв. (3), 295 (3), 295 зв., 296 зв., 297 (4), 297 зв., 298 зв. (3), 299 зв., 300 зв., 301 (2), 301 зв. (2), 302, 303 (2), 303 зв., 304 (3), 304 зв. (2), 305 (4), 305 зв., 306, 308, 308 зв., 309, 309 зв., 310, 311, 311 зв., 312 (2), 312 зв. (2), 313 зв., 317 зв., 318, 318 зв. (2), 319 (2), 320 (3), 320 зв. (2), 321 зв., 322 (3), 323 (2), 323 зв., 324, 324 зв. (2), 325 зв., 326, 327, 328 зв., 329, 330 зв., 331 зв. (2), 332 зв., 333 зв., 334, 336, 339, 343 (2), 343 зв., 344, 344 зв. (2), 345 (4), 345 зв. (6), 346 (4), 346 зв., 347, 347 зв., 348, 349 (3), 349 зв., 350 (2), 353 зв., 354, 354 зв. (2), 355, 355 зв., 356 (2), 358, 358 зв., 359 (2), 360, 360 зв., 361, 361 зв., 362 зв., 364 зв. (2), 365, 367 (2), 367 зв. (2), 368, 368 зв., 369, 370, 370 зв., 371, 372, 373, 373 зв., 375 (2), 376, 377 зв. (2), 378, 379 (3), 379 зв., 380 (2), 381 зв. (2), 382 зв., 383 зв., 384, 384 зв. (5), 385, 385 зв., 386, 387, 388, 388 зв. (2), 389, 389 зв. (2), 390 зв., 391 зв., 394 (2),

394 зв., 395, 395 зв., 397 (2), 397 зв. (2), 398, 398 зв., 400 зв., 403, 403 зв. (2), 405, 406, 406 зв., 407, 407 зв. (2), 408, 409 зв., 410 (2), 410 зв. (2), 411 (3), 411–411 зв., 411 зв. (2), 412, 413 (2), 414, 414 зв., 415 зв., 416 зв., 417 зв., 419, 419 зв., 420, 421, 424 зв., 425 (3), 425 зв., 426 (2), 426 зв., 427 (2), 427 зв. (2), 428 (2), 428 зв. (2), 429, 429 зв. (2), 430 (3), 431 (2), 433 (2), 436 зв. (3), 437 (2), 437 зв. (3), 438 (4), 439 (2), 439 зв. (2), 440 (2), 440 зв. (5), 441, 441 зв. (2), 445 зв., 447 зв., 448, 448 зв., 449, 450, 450 зв., 451 зв., 452 (4), 452 зв., 453, 454 (2), 455, 455 зв. (2), 456 (3), 456 зв., 457, 457 зв., 458, 458 зв., 459 зв., 460 зв. (2), 461 (3), 461 зв., 462 (2), 464, 465, 465 зв., 466, 466 зв., 467 (2), 467 зв., 469 зв. (2), 470 (3), 471 (2), 471 зв., 472, 472 зв., 473, 474 зв., 477 зв. (2), рє(к)ль 404, 451, 469 зв., рек'ль 70, 91 зв., 92 (3), 106 зв., 107, 110, 111, 111 зв., 112, 112 зв., 113 зв., 114 зв., 115 (2), 118 (2), 134, 150, 153 зв., 165, 165 зв., 175 зв., 177 зв., 180 зв., 182 зв., 234 зв., 243, 262, 262 зв., 263, 263 зв. (2), 264 (2), 266, 266 зв., 270 зв., 274 зв., 276 зв., 277, 279 зв., 281 зв., 285, 285 зв. (2), 290 зв., 291 (2), 299, 299 зв. (2), 300 зв., 301, 301 зв., 304 (2), 307, 307 зв., 309, 310, 313, 313 зв. (2), 316 (2), 318 зв., 320, 321 (2), 326, 327 зв., 328 зв. (2), 333 зв., 334, 334 зв., 336, 351 зв., 353 зв., 355 зв., 358 (2), 360 зв., 366, 368, 368 зв., 369 зв., 378, 381, 383, 388 (2), 388 зв., 395 зв., 400 зв., 406 зв., 409 зв., 413, 427, 432 зв. (2), 440 зв., 441 (3), 446 зв., 451, 465, 466 зв., 470 зв., 471, рекрь [!] 407, рекль єсть 175, рекль є(ст) 310 зв., є(ст) рекль 114 зв., рек'ль є(ст) 127 зв.; рекла ж. 3 ос. 70 зв., 87 зв., 149, 190 зв., 207 зв., 208, 208 зв., 209, 216 зв., 265 зв., 322 зв., 346 зв., 353 зв., 354 зв. (2), 395 зв. (2), 396, 396 зв., 397, 426, 436 зв. (3), рек'ла 115 зв. (2), 149, 154 зв., 269, 346 зв., 354, 354 зв., 355 зв., 356, 378,

435, 436, 436 зв., рекла е(ст) 71; рекли *мн. 3 ос.* 24, 45 зв., 47 зв., 55, 57, 60 зв., 62 зв. (2), 66 зв., 67 зв., 71 зв. (2), 73 зв., 77, 78, 83, 83 зв., 86, 87 зв., 88 зв., 90 зв., 93, 95, 96 зв., 138 зв., 142, 150, 155 зв., 165, 190 зв., 210, 254, 254 зв., 255, 259 зв., 285 зв., 295 зв., 301 зв., 306 зв. (2), 310, 312, 318, 320 зв. (2), 322, 324, 343, 344 зв., 348, 351 зв., 366 зв., 367, 370, 375, 376, 376 зв., 378 зв., 382 зв. (2), 383 зв., 385 зв., 386 зв., 397, 425, 427, 427 зв., 439, рек'ли 17 зв., 45, 46, 91 зв., 92, 105, 110 зв., 112, 114 зв., 115, 115 зв., 116 зв. (2), 118 (2), 126 зв., 132, 134 зв., 135, 145, 150 (2), 157, 168, 168 зв., 174, 174 зв., 175 зв., 219, 231, 241 зв., 251 зв., 282 зв., 296 зв., 305 зв., 307, 330 зв., 343, 348, 367, 367 зв., 371 зв., 373 зв., 376, 378, 381, 381 зв., 385 зв., 387 (2), 387 зв., 388 зв., 394 зв., 397, 420 зв., 436, 477, рекъли 377, реклі 69 зв., 170 зв., 324, 394, рек'лі 388, релі [!] 397; былъ... рек'ль *дмин. од. ч. 3 ос.* 442, рек'ль бы(л) 441 зв., рек'ль былъ 442; речи *наказ. од. 2 ос.* 265 зв., реци 27 зв., 42, 239 зв., 274; речѣте *мн. 2 ос.* 282 зв., рецѣте 49 зв., 50 зв., 170 зв., 184 зв., 318; бы(х) рекль *ум. од. ч. 1 ос.* 383 зв.; бы... рекъ *3 ос.* 69, 89, бы рекль 58, 170 зв., 202 зв., 263, 409, бы... рекль 32, 102 зв. (2), 153, 172 зв., 273 зв., 409 зв., бы(х) рекль 383 зв.; рекли бы есте *мн. 2 ос.* 77 зв., 295 зв., бысте рекли 91; рекоучи *диприкм. акт. теп. од. ч. наз.* 76, 257; рекоучего *род.* 218; рекоучого *зн.* 89 зв.; рекоучи(м) *ор.* 117; рекоущее *с. наз.* 61; рекоущи(м) *мн. дав.* 53 зв.; ѿ рекшихъ *мин. мн. місц.* 200 зв.; рекомыи *пас. теп. од. ч. наз.* 22 зв.; в'... рекомѣмъ *місц.* 443 зв., речен'нии *мин. од. ч. наз.* 26, речен'ный 439, реченьнии 110; речен'ного *род.* 317, речен'наго 109 зв.; речен'номуу *дав.* 118; речен'наго *зн.* 117 зв., ре(ч)н'наго 29; речоньмъ *ор.*

208 зв.; в'... речен'но(м) *місц.* 25 зв.; ре(ч)ннаа *ж. наз.* 393 зв.; речено *с. наз.* 43, 119 (2), 194 зв., 320 зв., речен'но 23, 25, 28 зв., 56 зв., 89, 96, 117, 302 зв., 339 зв., речен'ное 23 (2), 25, 26, 63; речен'ное *зн.* 364; реченаа *мн. зн.* 101 зв.; рекоучи *диприсл. теп.* 42, 44, 47, 47 зв., 48, 55, 56, 59 зв., 64 зв., 67 зв., 68, 68 зв., 70 зв., 73, 73 зв., 76, 76 зв., 77, 78, 81 зв. (2), 82 зв., 85, 86 зв. (2), 88 зв. (2), 90, 91 (2), 91 зв., 92 зв., 93 зв., 94, 95, 95 зв., 96 зв. (2), 97, 101 (2), 105 зв., 108, 108 зв., 109, 109 зв., 111, 112 зв., 115 (2), 115 зв. (2), 117, 117 зв., 118 (3), 118 зв., 120, 120 зв., 121 зв., 122, 123, 129 зв., 131 (2), 131 зв., 133 зв., 134, 135 зв., 143, 143 зв., 144 зв., 146 зв., 149, 151, 155 зв., 156 зв. (2), 158 (2), 158 зв., 160 (2), 162, 162 зв., 163, 168, 169 зв., 173 зв., 176, 177, 179 зв. (2), 188, 189 зв. (2), 190 зв. (2), 191, 192, 206 зв., 208 зв., 210, 210 зв. (2), 217, 219, 219 зв., 220 зв., 222, 222 зв., 225, 225 зв. (2), 228 зв. (2), 237, 239 зв., 241, 244, 245, 247 зв., 248 зв., 249 зв., 250 зв., 255, 257 зв., 262 зв., 274 (2), 277, 279 зв., 282 (2), 286 зв., 287 зв., 290, 291, 299 (2), 299 зв., 300, 300 зв., 302 зв., 303, 303 зв., 304 зв., 305, 306 зв., 307, 308 зв. (2), 309 зв., 310 зв., 311, 313 зв., 321 зв., 322 зв., 323 (2), 323 зв. (2), 324 зв. (3), 326 (2), 327 зв., 328, 331 зв., 332, 333, 337 зв., 342 зв., 343, 344, 349 зв., 356, 359 зв., 366 зв., 371, 373, 375 зв., 376, 378, 379, 380 зв., 382 зв., 385 (2), 385 зв. (2), 386, 387, 387 зв., 391 зв., 392 зв. (2), 394, 395, 402 зв. (2), 404 (2), 404 зв., 407, 408 зв., 409 (2), 410 зв., 421 (2), 425 (2), 428, 429, 429 зв., 430, 430 зв., 431, 442, рекоучы 171, рекоу(чи) 119 зв., рекѣчи 113 зв., 118, 145, 152, 174 зв., 191 зв., 241, 298 зв., 375, 393, 426, 428, рекжчи 16 зв., 17, 18, 19, рекоучі 70 зв., 91, 116 зв., 155, 369 зв., 439 зв., рекочи 309, рекоу(ч) 358 зв., 384; рекши *мин.*

- 384 зв., 421, рек'ши 328 зв., 334, 372, 396, 397 зв., 409 зв., 424, 429, 436, рек'ші 437 зв.; речено прис. ф. 32 зв., 214, реченно 32, речен'но 33 (2), 33 зв., 34, 110, 146, 319, речен'о 456 зв.
- речили:** есте... речили дієсл. недок. мин. мн. 2 ос. 443
- речь** див. рѣчь
- рещи** див. речи
- рѣ** числ. 8 зв., 12 зв., 105 зв., 313 зв., 473
- рѣи** числ. 122, 476 зв.
- р'жа** див. ир'жа
- рѣ** числ. 11, 12 зв., 107 зв., 314, 447, 449, 449 зв., 450, 451, 452 зв., 454, 456, 457 зв., 459 зв., 473, 478 зв.
- рѣи** числ. 123, 477
- рѣ** числ. 11, 109, 316, 474 зв.
- рѣи** числ. 11, 109 зв., 307, 317, 321 зв., 408, 474 зв.
- рибникъ** ім. од. ч. наз. 359; в риб'никоу місц. 384 зв.
- рѣ** и **рѣи** числ. 20 зв.
- рим'лане** ім. мн. ч. наз. 398 зв.
- рим'ского** прикм. од. ч. род. 443, 482, рымского 458, ры(м)ского 461 зв.; в ри(м)ско(м) с. місц. 482; рымськими мн. ор. 328
- римѣ:** в римѣ ім. топ. од. ч. місц. 20 зв., 125 зв. (2), 128 зв., 469, в' римѣ 125 зв.
- ринокъ** ім. од. ч. зн. 285 зв.
- рисаивъ** прикм. од. ч. наз. 220 зв.
- рѣ** числ. 12 зв., 116, 324 (2), 473 зв., 475 зв., 476, 476 зв.
- робити** дієсл. недок. інф. 35, 280 зв., 384 зв.; роблю теп. од. 1 ос. 290 зв.; робиль мин. од. ч. 3 ос. 106; есте... робили мн. 2 ос. 86 зв., 356 зв.; робили 3 ос. 86 зв., 356 зв.; роби наказ. од. 2 ос. 92
- роботиз'ны** ім. мн. ж. зн. 356 зв.
- робот'никъ** ім. од. ч. наз. 261; роботниці мн. наз. 309, робо(т)ниці 92 зв.; роботниковъ род. 260 зв., робо(т)никовъ [!] 309; роботникомъ дав. 174 зв., 309, робот'нико(м) 92 зв., 93 (2), ропот'ником [!] 226 зв.; роботниковъ зн.
- 85 зв., робот'никовъ 86 зв., робот'ники 260 зв.; роботники ор. 85 зв.
- роботной** прикм. од. ж. род. 89 зв.
- роботой** ім. од. ж. зн. 182 зв.
- ров'но** прикм. од. с. наз. 189 зв.; ровного род. 189; ров'ны(м) ор. 361; на... ровнѣ(м) місц. 460, на ровно(м) 450, 460 зв., на... ровномъ 452 зв., 455 зв., 469, на... ров'но(м) 234 зв., на... равномъ 446; ров'ны мн. наз. 218; ровныхъ род. 395; ров'ны зн. 86 зв.
- ровоам'** ім. антроп. од. ч. наз. 21 зв.; ровоама зн. 21 зв.
- рогатина(ми)** ім. од. ж. ор. 113
- рогъ** ім. од. ч. зн. 210 зв., 463 зв.
- род'женіє** див. рожденіє
- [родиль са]:** са родиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 22 зв., 384; са... родили мн. 3 ос. 242 зв.; рож(д)ьшоуса дієприкм. акт. мин. од. ч. дав. 23 зв., 457; рожд'шьее... са с. наз. 23
- родинѣ:** в родинѣ ім. од. ж. місц. 147
- родителеве** див. родителі
- родители** див. родителі
- родителі** ім. мн. ч. наз. 386 зв., родители 384 (2), 386 зв., родителеве 216, 462 зв.; родителии род. 314 зв.; родителе(м) дав. 50, родителемъ 180 зв.; родителѣ зн. 302
- родити** дієсл. недок. інф. 40 (2), 212; родить теп. од. 3 ос. 237 зв., 238, роди(т) 26 зв., 40 (3), 419 зв.; роди(х) аор. од. 1 ос. 456 зв.; ражд'даемое дієприкм. акт. теп. од. с. наз. 207 зв.; рож'ден'ныи пас. мин. од. ч. наз. 53; ѿ рожден'нѣмъ місц. 335
- родичеве** див. родичове
- родичове** ім. мн. ч. наз. 386 зв., родичеве 214 зв., 252 зв.; родичовъ зн. 386
- родипаса** дієсл. док. аор. мн. 3 ос. 83 зв.; родиса наказ. од. 2 ос. 18, 18 зв.
- родияды** див. продіада
- родо(м)** присл. 154, родомъ 201 зв., 402 зв.
- родомъ** див. родо(м)
- ро(д)ства** ім. од. с. род. 21 зв., 127, род'ства 456 зв.

родь *ім. од. ч. наз.* 103 зв., 182 зв., 209, 316, рѡ(д) 156 зв.; родоу *род.* 304, рода 64 зв., 243, 269 зв., 271 зв., 457 зв.; родоу *дав.* 59 зв., 156 зв., 269; ро(д) *зн.* 53 зв., родь 209, 217 зв., рѡ(д) 100 зв.; родомь *ор.* 269 зв., родѡ(м) 58 зв., 59; в родѣ *місц.* 292, в'... родѣ 159, в... родоу 210, на... родоу 271 зв., 279, ѡ... родовѣ 201 зв.; роде *кл.* 58 зв., 161, 257 зв.; родовѣ *мн. наз.* 209; родовь *род.* 22 зв. (2)

родьства див. ро(д)ства

ро(ж) див. ро(ж)ство

рожаю *ім. од. ч. наз.* 77 зв., 162; рожаю *кл.* 77

рожденіе *ім. од. с. зн.* 127, род'женіе 126;

ѡ рожденіи *місц.* 337 зв.

рождество див. ро(ж)ство

рожество див. ро(ж)ство

ро(ж)ство *ім. од. с. наз.* 22 зв., рожество

22 зв., рождество 445, 457, 467 зв.,

ро(ж) 23 зв.; ро(ж)ства *род.* 24 зв.,

рожества 482, рождества 65 зв., 442 зв.,

445, 456 зв., рожѣ(д)ства 19, ро(ж)

23 зв., 211 зв.; рожествоу *дав.* 254,

ро(ж)дествоу 148 зв., ро(ж) 23 зв.;

ро(ж)ство *зн.* 253 зв., рождѣство

456 зв., ро(ж) 22 зв.; рожд(д)ество(м)

ор. 456 зв., рожд(д)ествомь 456 зв.,

ро(ж) 281; по ро(ж)ствѣ *місц.* 457, по

рожд(д)ествѣ 457, ѡ... рождествѣ 337,

по ро(ж) 24 зв., 56 зв.

рожець *ім. мн. ч. род.* 289

роз'биваєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*

161; розбивано(г)[ѡ] *дієприкм. пас.*

мін. од. ч. зн. 252 зв.

ро(з)бієтьса *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 310

роз'біють *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 307 зв.;

роз'бить *дієприкм. пас. мін. од. ч. наз.*

101; розбивши *дієприсл. мін.* 183 зв.

роз'б'гнетеса *дієсл. док. майб. мн. 2 ос.*

421; розб'ггну(т)са *3 ос.* 186,

роз'б'гну(т)са 111 зв.

[роз'виваю(т)са]: са роз'виваю(т) *дієсл.*

недок. теп. мн. 3 ос. 316

роз'волок'ши *дієприсл. док. мін.* 118 зв.

[розворочаль... бы]: бы... розворочаль

дієсл. недок. ум. од. ч. 3 ос. 325 зв.

роз'вращає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*

324 зв.

розврѣтаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*

324 зв.

роз'вазати *дієсл. док. інф.* 129 зв., 219 зв.,

281; роз'важите *наказ. мн. 2 ос.* 398;

быхь розвѣзаль *ум. од. ч. 1 ос.* 343 зв.;

роз'вазань *дієприкм. пас. мін. од. ч.*

наз. 155

роз'гандаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*

390

розгнѣвал'са *дієсл. док. мін. од. ч. 3 ос.*

285 зв., розгнѣвал'са 82, роз'гнѣвал-

са 290–290 зв., роз'гнѣвал'са 94, 165 зв.,

розгнѣвал'са 25; розгнѣвалиса *мн.*

3 ос. 88, роз'гнѣвалиса 109 зв., 360 зв.,

роз'гнѣвалиса 360 зв.

роз'гнѣвалса див. розгнѣвал'са

роз'гнѣвал'са див. розгнѣвал'са

розгнѣвал'са див. розгнѣвал'са

роз'горовалоса *дієсл. док. мін. од. с. 3 ос.*

333

роз'грѣшишь *дієсл. док. майб. од. 2 ос.* 74;

роз'грѣшите *мн. 2 ос.* 80 зв.; роз'грѣ-

шень *дієприкм. пас. мін. од. ч. наз.*

80 зв.; роз'грѣшено *с. наз.* 74

роз'тоу *ім. од. ж. зн.* 414 зв.

роздаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 317;

роздаваль *мін. од. ч. 3 ос.* 183, 365

роз'дасть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 268 зв.;

роз(д)аль *мін. од. ч. 3 ос.* 105 зв.; роз-

даи *наказ. од. 2 ос.* 166 зв., 301; розда-

ите *мн. 2 ос.* 276

роз'делил'са див. розьдѣлив'са

розделить *дієсл. док. інф.* 200; роз'дѣли(т)

майб. од. 3 ос. 104 зв., 107 зв., роз-

дели(т) 277 зв.; розделиль *мін. од. ч.*

3 ос. 288 зв., роз'делиль 150 зв., роз-

дѣлили *мн. 3 ос.* 432, роз(д)ѣлили 119

(2), 193 зв., розделѣте *наказ. мн. 2 ос.*

318 зв.; роз'делен'ными *дієприкм. пас.*

мін. од. ч. наз. 57, роздѣлень 138, роз-

(д)ѣлень 278; роз(д)ѣлено *с. наз.* 138;

роздѣлени *мн. наз.* 278; роз'дѣлив'ши *дієприсл. мин.* 327 зв.
роздираймо *дієсл. недок. наказ. мн.* 1 ос. 432
роз(д)решено *дієсл. недок. прис. ф.* 468 зв.
роздръласа *див. розодралася*
роздѣленіє *ім. од. с. зн.* 278, 480
[роздѣлил... са]: са... роздѣлил *див. розьдѣлив'са*
роздѣляючися *дієприсл. недок. теп.* 267 зв.
роз'жаловалиса *дієсл. док. мин. мн.* 3 ос. 82
роз'ка *ім. од. ж. наз.* 414 зв., 415
роз'ламаль: ес'ми... роз'ламаль *дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос.* 157; роз'ламаль 3 ос. 254 зв.
розличи(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 286 зв.
розли(ч)не *присл.* 217 зв.
розличного *прикм. од. с. род.* 266; розличныи *мн. наз.* 478, розличнаа 478 зв.; розличны(х) *род.* 221 зв., розличны(х) 199, раз'личны(х) 13, 123 зв.; роз'лич'ными *ор.* 30
розлоучае(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 83, 107 зв., роз'лоучае(т) 165
роз'лоучае(т) *див. розлоучае(т)*
[розлоучали... са]: са... розлоучали *дієсл. недок. мин. мн.* 3 ос. 256 зв.
роз'лоучити *дієсл. док. інф.* 51 зв.; роз'лоучать *майб. мн.* 3 ос. 235
роз'лѣт'са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 231 зв.
роз'маитыи *прикм. мн. зн.* 132
роз'мечоу *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 274
роз'миловальса *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 289 зв.; сте са... роз'миловали *мн. 2 ос.* 420 зв.
роз'множена *ім. од. с. зн.* 101 зв.
розмовляю: ѿ розмовляю *ім. од. с. місц.* 348 зв.
розмоваєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 352 зв.; ес'те... роз'мовляли *мин. мн. 2 ос.* 162 зв., розмовляли 3 ос. 162 зв., 331 зв., роз'мовали 399 зв.; роз'мовляючи *дієприсл. теп.* 331
розмыслить *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 172 зв.

розмышляете *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 298 зв.; розмышляючи *дієприсл. теп.* 213
рознесласа *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.* 47, роз'несласа 131 зв.
роз'несласа *див. рознесласа*
[роз'нилъ бы]: бы роз'нилъ *дієсл. недок. ум. од. ч. 3 ос.* 126
рознигѣ *ім. мн. ж. наз.* 375 зв.
розность *ім. од. ж. наз.* 391, роз'ность 385 зв.
роз'ность *див. розность*
роз'ными *прикм. мн. ор.* 226
розобье(т)са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 93 зв.
розогнаныи *дієприкм. док. пас. мин. мн. зн.* 399
розодралася *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.* 120, роздръласа 328 зв.
розорывав'ши *дієприсл. док. мин.* 190
розо(с)ла(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 196, розослалъ 252 зв.; розослали *мн. 3 ос.* 68
розослалъ *див. розо(с)ла(л)*
розослаіи: о розослаіи *ім. од. с. місц.* 48 зв.
розотнетъ *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 277 зв.
роз'рывоваль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 249–249 зв.
роз'садилиса *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 150 зв.
роз'са(ди)тъ *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 135 зв., росьсадить 231 зв.
роз'славити *дієсл. док. інф.* 338 зв.; рос'славлю *майб. од. 1 ос.* 403 зв.; рославить 3 ос. 419; есми... рославиль *мин. од. ч. 1 ос.* 421 зв.; рос'славиль 3 ос. 421 зв.; рославили *мн. 3 ос.* 213; рос'лавленъ *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 422 зв.
роз'сылае(т) *див. розсылаєть*
розсылаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 121 зв., роз'сылае(т) 146 зв.
роз'сѣвае(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 140, росьсѣвае(т) 356 зв., рос'сѣваєть 356 зв.; емь... рос'сѣваль *мин. од. ч. 1 ос.* 107, есми... рос'сѣва(л) 305 зв.; еси...

- роз'сваль 2 ос. 107; роз'сваль 3 ос. 139, роз'сваль 246
- роз'свачь *им. од. ч. наз.* 140, роз'свачь 246, ро(с)свачь 139; роз'свача *зн.* 139
- роз'менію *им. од. с. дав.* 272
- розоумны(х) *прикм. мн. род.* 263, разоумны(х) 54 зв.
- розоумѣти *дієсл. недок. інф.* 60 зв., 206, 258 зв., роз'мѣти 389 зв.; розоумѣтеп. *од. 3 ос.* 101 зв., розоумѣ(т) 61 зв., 62, 373, роз'мѣтеь 180 зв.; розоумѣ(м) *мн. 1 ос.* 64 зв.; розоумѣте 2 ос. 70, 73, 73 зв., 153 зв., 157, 381 зв., роз'мѣте 157; розоум'ю(т) 3 ос. 61, 337; бждете розоумѣти *майб. мн. 2 ос.* 61; розоум'л' *мин. од. ч. 3 ос.* 245 зв., розоум'ль 145, 157, 327, 336 зв., 401; розоум'ли *мн. 3 ос.* 140, 162 зв., 246 зв., 258, 302 зв., 310, 334 зв., 337, 405, 409 зв.; розоум'и *наказ. од. 2 ос.* 443; розоум'йте *мн. 2 ос.* 69 зв., 363, 443, розоум'ите 153, розоум'и)те 247 зв.; розоум'в' *дієприсл. мин.* 109 зв.–110
- роз'мѣти *див. розоумѣти*
- роз'шираю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 97 зв.
- розыграл'са *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 208; розыгралоса *с. 3 ос.* 208 зв.
- розып'лисa *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 94
- розыгневал'са *див. розг'невал'са*
- роз'дѣлив'са *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 57, роз'делил'са 138, са... роздѣлили 274; розделиса *наказ. од. 2 ос.* 268; роздѣлившееса *дієприкм. акт. мин. од. с. наз.* 57
- роз'свачь *див. роз'свачь*
- ро(к) *див. прокимень*
- роць *им. од. ч. наз.* 280; рокоу *род.* 3, 216; роць *зн.* 3
- романа *им. антроп. од. ч. род.* 448 зв.
- ропочѣте *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 368 зв.
- роптали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 287 зв., 303 зв., роп'тали 86 зв., 230 зв., 368 зв.
- роп'тали *див. роптали*
- роп'тана *им. од. с. наз.* 372 зв.
- росвѣтив'шоую *дієприкм. док. акт. мин. од. ж. зн.* 31
- росказана *им. од. с. наз.* 391, 406; росказана *зн.* 406
- рос'казоуе(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 131 зв.; еси росказаль *мин. од. ч. 2 ос.* 285 зв.; росказаль 3 ос. 74 зв. (2), 89 зв., 95 зв., 142, 149, 150, 170 зв., 228 зв., 252, 296, 303, 385, 406, 414 зв., рос'казаль 365, е(ст) росказаль 132 зв., е(ст)... росказаль 83, есть... рос'казаль 380; были росказали *дмин. мн. 3 ос.* 399 зв.; роскажи *наказ. од. 2 ос.* 222; бы... рос'казаль *ум. од. ч. 1 ос.* 346; росказоуючи *дієприсл. теп.* 332 зв.
- рос'каяв'са *дієприсл. док. мин.* 92
- росклад'ши *дієприсл. док. мин.* 426 зв.
- рос'коши: в рос'коши *им. од. ж. місц.* 242; роскоши *мн. ор.* 247
- рослаблен'ныи *див. ослабленъ*
- ослабленъ *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 229, ослаблен'ныи 133, ослаблен'ныи 133 зв.; ослаблен'наго *род.* 4 зв.; ослаблен'номуу *дав.* 45, 134, 230, рос'слаблен'номуу 45 зв., ослаблен'номуу 133, 133 зв. (2); ослаблен'ного *зн.* 45, 226 зв.; о ослаблен'нѣ(м) *місц.* 13, 123 зв., ѿ ослабленнѣ(м) 199, ѿ ра(с)ла 359
- рославиласа *див. [рос'славиль (с)]: (с) рос'лавиль*
- роspаленое *дієприкм. док. пас. мин. од. с. наз.* 440
- [роspаматаи са]: са роspаматаи *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 32; роspаматал'са *мин. од. ч. 3 ос.* 209, 211
- рос'плакальса *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 307 зв.
- роspостер'ль *див. роspостеръ*
- роspостеръ *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 338, роspостер'ль 17 зв.
- роspоустити *дієсл. док. інф.* 71 зв.; роspоустить *майб. од. 3 ос.* 150 зв.; роspоусти *наказ. од. 2 ос.* 66 зв.; роspоустив'ши *дієприсл. мин.* 67, роspоустив'ши 150 зв., роspоусти(в) 72

роспоустный *прикм. од. ч. зн.* 83, рос'поустный 33, роспоустьныи 165
 рос'поустный див. роспоустный
 роспоустьныи див. роспоустный
 роспота *ім. од. с. зн.* 94 зв.; на роспоутю *місц.* 170 зв.
 распати *дієсл. док. інф.* 431, распати 430;
 распнете *майб. мн. 2 ос.* 100; распали *мін. мн. 3 ос.* 116, 119, 193 зв. (2), 327 зв., 332, 432, рос'пали 118 зв., 119, 431 зв.; распни *наказ. од. 2 ос.* 192 зв., 431, расп(н)и 192, рас'пни 326 (2), 429 зв., рас'п'ни 429 зв.; рос'пн'те *мн. 2 ос.* 430; расп(т) *дієприкм. пас. мін. од. ч. наз.* 330 зв., 431, 434 зв., рос'па(т) 118, распать 324, 326 зв., распать 429; распатомоу *дав.* 433 зв.; распатаго *зн.* 122; рос'паты *мн. наз.* 327–327 зв., распатыи 120
 [рос'славиль (с)]: (с) рос'славиль *дієсл. док. мін. од. ч. 3 ос.* 402 зв.; роз'славилася *ж. 3 ос.* 123, рославилася 228 зв.
 ро(с)соудити *дієсл. док. інф.* 72 зв.; еси рос'соудиль *мін. од. ч. 2 ос.* 244 зв.
 рос'с'ваєть див. роз'с'ває(т)
 рос'с'ваню: ѿ рос'с'ваню *ім. од. с. місц.* 245 зв.
 ро(с)с'вачь див. роз'с'вачь
 ро(с)с'янїє *ім. од. с. зн.* 375
 рстачає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 57 зв., рстачає(т) 268 зв.; рсточи *наказ. од. 2 ос.* 209
 рстворилися *дієсл. док. мін. мн. 3 ос.* 27 зв.
 рости *дієсл. недок. інф.* 62 зв., 352; рстоу(т) *теп. мн. 3 ос.* 37 зв., 275; росль *мін. од. ч. 3 ос.* 217; росло *с. 3 ос.* 211 зв., 216; рстоучи *дієприсл. теп.* 139 зв.
 рстор'гну(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 39
 рс'тр'г'ноуль *дієсл. док. мін. од. ч. 3 ос.* 115
 рсхожовалася *дієсл. недок. мін. од. ж. 3 ос.* 225 зв.

росыпаль: емь... росыпаль *дієсл. недок. мін. од. ч. 1 ос.* 107; еси... росыпаль *2 ос.* 107
 росыпаль *дієсл. док. мін. од. ч. 3 ос.* 347 зв.
 росьсадить див. роз'са(ди)ть
 росьс'ває(т) див. роз'с'ває(т)
 ро(т)мистрь *ім. од. ч. наз.* 425 зв.
 роугалися *дієсл. недок. мін. мн. 3 ос.* 119 зв.; роугаючися *дієприсл. теп.* 328
 роуганїє *ім. од. с. наз.* 154; роуганїє *зн.* 115; роуганїє *мн. зн.* 138 зв.
 роуз'кі *ім. мн. ж. зн.* 171
 роузочокъ *ім. мн. ж. род.* 401
 роука *ім. од. ж. наз.* 33, 79, 136 зв., 163 зв., 210 зв., 232 зв., 233 зв., 319; роуки *род.* 42 зв., роукуы 210 зв., 211, 374 зв., 376; роукоу *зн.* 13 зв., 41 зв., 46 зв., 47, 55, 56 (2), 59 зв., 68, 111, 113 зв., 118 зв., 124, 131 зв., 132 зв., 136 (2), 136 зв., 144 зв., 146, 157 зв., 162 зв., 199, 228 зв., 233 (3), 252 зв., 290, 438, роукѸ 136, 155; роукою *ор.* 123 зв., 185 зв., 198 зв., 442 зв.; в' роуцѸ *місц.* 27, 219 зв., на... роуцѸ 327 зв., по... роуцѸ 87 зв., 107 зв.; роукъ *мн. род.* 68 зв., 392 (2); роуки *зн.* 82 зв., 94 зв., 260, 352 зв., роукуы 77 зв., 83 зв., 84, 113, 113 зв., 118, 147, 152, 162 зв., 166, 187 зв., 198, 214 зв., 258, 280 зв., 310, 322 зв., 328 зв., 330 зв., 333 зв., 334, 334 зв., 406 зв., 407, 437, 437 зв., 438, 441; роуками *ор.* 152 (2), 189, 189 зв., 232 (2), рѸками 70; в роука(х) *місц.* 276, 437 зв., на роука(х) 28, 222 зв., по роукамъ 398; роуцѸ *дв. зн.* 68 зв., 79, 157 зв. (2), 163 зв., 188, 226; роукама *ор.* 146 зв., 152 зв.
 роускомь: при роускомь *прикм. од. ч. місц.* 481 зв.; роускоюю *ж. зн.* 481 зв., 482
 роуты *ім. од. ж. род.* 270 зв.
 роуфового *прикм. од. с. род.* 193
 роуфы *ім. антроп. од. ж. род.* 21 зв.
 роуч'ничокъ *ім. од. ч. наз.* 435 зв.
 роушити *дієсл. док. інф.* 31 зв. (2); роушень *дієприкм. пас. мін. од. ч. наз.* 373 зв.; роушено *с. наз.* 392 зв.

рѡ(д) див. родь
 рыба́реве *им. мн. ч. наз.* 29; рыба́рыи *зн.* 27 зв.
 рыба́рьской *прикм. од. ж. род.* 336 зв.
 рыба́твомь *им. од. ч. ор.* 336 зв.; рыба́(т)ви
мн. наз. 130 зв.
 рыба́иць *им. мн. ж. род.* 71 зв.
 рыба́ного *прикм. од. ч. род.* 64 зв.; ѡ...
 рыба́ной *ж. мѣсц.* 228
 рыба́лове *им. мн. ч. наз.* 227
 рыба́ *им. од. ж. род.* 39 зв., 72, 267 (2),
 334; рыба́у *зн.* 78, 440, 440 зв.; рыба́
мн. зн. 150 зв., 156, 199, 226 зв., 227 зв.
 (2), 365, 439 зв. (2), 440 (2); рыба́ми *ор.*
 440, рыба́ми 65 зв., 155 зв., 364; рыба́ѣ
дв. зн. 66 зв., 67, 150, 150 зв. (2), 254 зв.
 (2), 365; ѡ... рыба́у *мѣсц.* 13 зв., 124 зв.,
 ѡ... рыба́у 199 зв.
 рыба́ете *дѣсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 235;
 рыба́ли *мин. мн. 3 ос.* 327; рыба́ли есте
 53 зв.; рыба́ющимь *дѣсприкм. акт.*
теп. мн. дав. 197
 рыба́ *им. од. ж. род.* 46 зв., 469; рыба́ѣ *дав.*
 46 зв.; рыба́ *мн. род.* 46 зв., 47
 рыба́ского див. *рима́ского*
 рыба́(м)ского див. *рима́ского*
 рыба́зали *дѣсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 89 зв.
 рыба́ка *им. од. ж. наз.* 238 зв., 239; рекоу *зн.*
 482; во... рыба́ѣ *мѣсц.* 26 зв., въ... рыба́ѣ
 129 зв.; рыба́кы *мн. наз.* 41 (2)
 рыба́ца *им. од. с. род.* 40
 рыба́чь *им. од. ж. наз.* 80, 91, 115 зв., 190 зв.,
 208, 225, 413 зв., рече́чь 309, 338 зв., 375,
 383 зв.; рыба́чи *род.* 134, 162 зв., 275,

рѣчи́ 82 зв.; рѣчи́ *дав.* 358; рѣчь *зн.*
 91 зв., 133, 184, 213; в... рѣчи́ *мѣсц.*
 298, ѡ... рѣчи́ 80 зв., ѡу... рѣчи́ 292 (2);
 рече́чи *мн. наз.* 218, рѣчи́ 100 зв., 153 зв.
 (2), 154, 182, 187, 210, 270 зв., 275 зв.,
 302, 313 зв., 314, 316 (2), 316 зв., 331 зв.,
 332, 334, 341, 343 зв., 393 зв., 422 (2),
 438 зв., рѣчи́ 432 зв., рѣчи́ 182 зв.;
 рече́чи *род.* 254 зв., 353 зв., рече́чи
 442 зв., рече́чи(и) 153, рѣчи́и 148 зв., 152,
 152 зв., 204 зв. (2), 206, 220, 257, 275 зв.,
 316 зв., 323 зв., 325, 325 зв., 332 зв.,
 334 зв., рѣчи́и 409 зв., 417, 418; рече́чи
зн. 219, 350, рѣчи́ 155, 206, 217, 224,
 230 зв., 235 зв., 253 зв. (2), 270 зв.,
 279 зв., 288, 296, 301, 302, 306, 313 зв.,
 329 зв., 330 зв., 331, 357 зв., 370, 379 зв.,
 400 зв., 406 зв., 408, 413 зв. (2), 415 зв.,
 416, 417 зв., 418 (2), 418 зв. (2), 420,
 420 зв., 421, 422 зв., 424 зв., 441, 442,
 рѣчи́ 263; рече́чи *ор.* 434 зв., рѣчи́ми
 314; ѡ... рече́чи(х) *мѣсц.* 272, 442, ѡ...
 рече́чи 265 зв., въ... рѣчи́хъ 332 зв., ѡ...
 рѣчи́хъ 331 зв. (2), в рѣчи́хъ 217, ѡ...
 рѣчи́хъ 220
 рыба́ѣ: в рыба́ѣ *им. од. с. мѣсц.* 261 зв.
 рыба́вое *прикм. од. с. наз.* 459 зв.; рыба́вы
мн. зн. 2
 рыба́(м) *присл.* 473, рыба́домь 481
 рыба́домь див. рыба́до(м)
 рыба́дь *им. од. ч. зн.* 476 зв.; в рыба́доу *мѣсц.* 93,
 по рыба́доу 204 зв.
 рыба́ *числ.* 12 зв., 112 зв., 321, 473 зв., 47

С

с¹ див. з
 с'¹ див. з
 (с) див. з
 с² див. *скариѡ(т)скыи*
 с̄ *числ.* 8, 10 зв., 474 зв., 476 зв. (2)
 с̄а *числ.* 7 зв., 11 зв., 128 зв., 317 зв.
 сава́(х)ѡани *гебр.* 120
 савы́ *им. антроп. од. ч. род.* 455, 460

са́(д)доуке́е *им. мн. ч. наз.* 95 зв.,
 са́(д)доуке́еове 72 зв., са́(д)доуке́еѡве
 176; са́(д)доуке́еѡв *род.* 311; са́(д)доу-
 ке́еѡ(м) *дав.* 96; са́(д)доуке́и *зн.* 174,
 са́(д)доуке́а 26 зв.; садоуке́ими *ор.*
 93 зв.; ѡ са́(д)доуке́еѡхъ *мѣсц.* 221, ѡ
 са́(д)доуке́и(х) 125, ѡ са́(д)доуке́еѡ(х)
 14 зв.

са(д)доукейска *прикм. од. ч. род. 73, 73 зв.*; са(д)доукейски *жс. род. 73 зв.*;
 са(д)доукейское *с. зн. 308*
 са(д)доукееве *див. са(д)доукее*
 са(д)доукееве *див. са(д)доукее*
 садиль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 69 зв.*;
 садили *мн. 3 ос. 298*; саженоую
дієприкм. пас. мин. од. жс. зн. 279 зв.
 садок' *ім. антроп. од. ч. наз. 22*; садока
зн. 22
 садъ *ім. од. ч. наз. 69 зв.*; сады *мн. зн. 298*
 садѣтєса *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос. 284*
 сажавка *ім. од. жс. наз. 359*; в сажавцѣ
місц. 384 зв.
 салаановъ *прикм. од. ч. наз. 221*
 салаѣил' *ім. антроп. од. ч. наз. 22*; сала-
 ѣиила *зн. 22*
 салаѣиле(в) *прикм. од. ч. наз. 220 зв.*
 салима *ім. топ. од. ч. род. 351 зв.*
 саломи *див. саломіа*
 саломіа *ім. антроп. од. жс. наз. 196, 338 зв.*
 (2), 339, саломи 195; саломій *род.*
 338 зв., са(л)міи 336; саломію *зн. 338 зв.*
 сал'монов' *ім. антроп. од. ч. наз. 21 зв.*;
 са(л)мона *зн. 21 зв.*
 сальмоновъ *прикм. од. ч. наз. 221*
 сам займ. *од. ч. наз. 428, са(м) 26, 38 зв.,*
 67 зв., 84, 96 зв., 133 зв., 135 зв., 137,
 139, 139 зв., 143, 150 зв., 151, 166,
 182 зв., 194, 255, 299, 299 зв., 331 зв.,
 347, 354, 365 зв., 372, 373, 374 зв., 375,
 379, 385, 400 зв., сам' 178, 357 зв., самъ
 27, 55 зв., 75, 119 зв., 145, 177 зв., 178
 (2), 224, 232 зв., 237 зв., 244, 255 зв.,
 256, 257, 260 зв., 268, 274, 291, 295,
 309, 312, 321, 327 зв., 328, 333 зв., 343,
 353, 358 зв., 361 (2), 362, 362 зв., 363,
 370 зв., 373, 377 зв., 378, 378 зв. (2),
 380, 381 зв., 383, 386 зв., 387 зв., 389,
 390 зв., 396 зв., 397, 399, 406, 410, 412,
 413, 418 зв., 420 зв., 421, 424 зв., 431,
 441, 468 зв., самыи 202, самы(и) 226;
 самого *род. 363 зв., 405 зв., 421 зв.*;
 самомоу *дав. 15 зв., 338 зв., самомѣ*
 411; са(м)моу [!] 447 зв.; самого *зн.*
 44 зв., 76, 264, 348, 386 зв., 421, 421 зв.,

423, само(г)[о] 332 зв., самыи 337, са-
 мьмь *ор. 80, самѣмь 20 зв.*; сама *жс.*
наз. 47, 145, 414 зв.; самои *дав. 215*;
 самоую *зн. 265 зв.*; само *с. наз. 231 зв.,*
 267, 402 зв.; сами *мн. наз. 45, 58, 73,*
 83 зв., 91 зв., 98 (2), 99, 133 зв., 149 зв.,
 151, 173 зв., 180, 183 зв., 204 зв., 218,
 245, 271, 272, 278, 293, 308 зв., 316,
 324, 327, 351 зв., 357, 366, 366 зв., 383,
 465; самыи *зн. 331*

са(м) *див. сам*

сам' *див. сам*

самариньскыи *прикм. мн. зн. 49*

самарита(н)ка *ім. од. жс. наз. 353 зв.*; са-
 маританьки *род. 353 зв.*; ѿ сама(ри)
місц. 353

самаританьскою *прикм. од. жс. ор. 352 зв.*;
 самаританьского *с. род. 259, 353*

самаританинь *ім. од. ч. наз. 264 зв., 382 зв.*;
 самаритане *мн. наз. 357*; самарита-
 новъ *род. 357*

самаріа *ім. топ. од. жс. род. 353 зв.*; са-
 марію *зн. 353*; самарією *ор. 296*

самарани(н) *ім. од. ч. наз. 296 зв.*; ѿ са-
 мараныни *місц. 335 зв.*; самараномъ
мн. дав. 353 зв.

самараныни *ім. од. жс. род. 4 зв.*

самоличнѣ *присл. 16*

самоны *ім. антроп. од. ч. род. 453*

самоса(т)скыи *прикм. од. ч. наз. 337*

са(м)сона *ім. антроп. од. ч. род. 468*

самы(и) *див. сам*

самыи *див. сам*

самъ *див. сам*

сан'далпа *ім. мн. ч. зн. 147*

санѣцко *прикм. од. ч. род. 482, санѣц-*
 ко(г)[о] 123 зв., 442 зв.

санѣцко(г)[о] *див. санѣцко*

санѣу *ім. од. ч. род. 126 зв.*

саньни: о саньни *прикм. од. ч. місц. 124*

саранчу *ім. од. жс. зн. 129 зв.*

сарѣѣи *ім. антроп. од. жс. род. 224 зв.*

сатанинѣ: ѿ... сатанинѣ *прикм. од. с. місц.*
 201

сѣ числ. 8 зв., 11

свадьбы *ім. од. жс. род. 276*

- сварь *им. од. ч. наз.* 319
с'везав'ши *дiсприсл. док. мин.* 116
свекры *им. од. ж. наз.* 278; свекры *род.* 51 зв., 278
све(ч)а *див. свѣча*
свиное *прикм. од. с. наз.* 44, 249 зв.; свиное *зн.* 44 зв. (2)
свинѣ *им. мн. ж. наз.* 289; свинїи *род.* 143 зв.; свинѣ *зн.* 143 зв., 249 зв., 289; свинїами *ор.* 39; о свина(х) *місц.* 144
свитаєть *дiєсл. недок. теп. безос.* 183; с'витающи *дiсприкм. акт. теп. од. ж. наз.* 122, свитающї 476 зв.
свитанамъ *им. од. с. ор.* 332; на свитаню *місц.* 85 зв., 191, на свита(н)ю 376 зв.
свободни *прикм. мн. наз.* 78; свободными *ор.* 381
свободѣ *им. од. ж. дав.* 223 зв.
своего *займ. од. ч. род.* 25 зв., 65 зв., 75, 85 зв., 102, 104, 148, 159, 179, 181, 205, 206, 206 зв., 209, 210 зв., 220, 230, 238, 276 зв., 277 зв., 280 зв., 291 зв., 294, 300, 313 (2), 358, 376 зв., 382, 416 зв., 417, 421, с'воего 106, 154 зв.; своему *дав.* 32, 37 зв., 82 (2), 86 зв., 93 зв., 95 зв., 153, 176, 275, 285 зв., 289 зв., 290 зв., 311 зв., 353, своемѣ 278; своего *зн.* 28, 29 зв., 32, 51 зв., 81 зв., 82 зв., 92 зв., 96 зв., 109, 131, 165, 165 зв., 172, 177 зв., 178, 209, 212 зв., 215, 268, 276, 286 (2), 345, 350 зв., 360 зв., 380, 421 зв., свое(г)[о] 23 зв., 51 зв., 350 зв., свои 32, 41 (2), 45 зв. (4), 46 зв., 72 зв., 75, 82, 93 (2), 113 зв., 158 зв., 166 зв., 182 зв., 238 зв., 255 зв., 281, 297 зв., 431, 443, 453 зв., 464, 469, 472, свой 32, 155, 265, сво(и) 45, 238 зв., 244, с'вои 472 зв.; свои(м) *ор.* 50 зв. (2), 97 зв., 125 зв., 133 зв., своимъ 87, 156 зв., 215 зв., 278 зв., 408; в'... свое(м) *місц.* 65, 121, в... своемъ 292, в' своемъ 147, 230 зв., вѣ... своемъ 279 зв., по... своему 223; своей *ж. род.* 261, 332 зв., 349, 373, 393 зв., 396, 400, 403, своей 181 зв., 278, свои 103, 126, 163 зв., 181 зв., 243 зв., 244 зв., 286, 323 зв., 450, 463, свое(и) 208 зв., своеа 49 (2), 52, своеа 85, 205 зв., с'воеа 107 зв.; своеи *дав.* 66, 153, 159, 165, 432 зв., своей 83, 149, с'воей 149; свою *зн.* 23 зв., 24 зв., 29, 29 зв., 33, 35, 35 зв., 36 зв., 43, 46 зв., 48 зв., 52 (2), 59 зв., 69, 72 зв., 75 (4), 82 зв., 83, 88 зв., 94, 95 зв., 146 зв., 158 зв. (2), 159, 165 зв., 169, 179, 219 зв., 251, 255 зв. (2), 260, 264 зв., 293, 298, 313, 317, 347, 360, 363 зв., 390, 403, 408 зв., 416, 429, 450 зв., 457, с'вою 27, 113 зв., свож 33; своею *ор.* 66, 104, 209, 272, 277, 338 зв., своею 33 зв.; в... своей *місц.* 147, в' свои 240 зв., вѣ... свои 224, 256, 473, вѣ... своей 275 зв., по своей 266, в'... своей 60, 107 зв., вѣ... своей 38, 147, вѣ... свои 352 зв., 359 зв., оу свои 221 зв., ѿ свои 298 зв., ѿ свое(и) 252 зв., в с'воей 251, вѣ... с'воей 357 зв., на... с'воей 154, в'... свое 207 зв.; своего *с. род.* 64 зв., 97 зв., 102, 181, 211 зв., 212, 215 зв., 216, 238, 246, 287, 289, 294, 348, 468; своему *дав.* 148 зв.; свое *зн.* 26, 60, 65, 85 зв., 87, 105 зв., 109, 134, 144 зв., 155 зв., 159, 164 зв., 183, 190, 209 (2), 211, 219 зв., 259, 260 зв., 289, 289 зв., 304 зв., 317, 320 зв., 348 зв., 356, 363 зв., 369 зв., 388 зв., 406 зв., 407 зв., 438 зв., с'вое 27, 107; свои(м) *ор.* 126, 212 зв., 259, своимъ 104 зв., 177 зв., 260 зв., 277, 325 зв.; в... свое(м) *місц.* 104 зв., 277, в'... свое(м) 17 зв., 35 зв., 139, вѣ... свое(м) 16 зв., 65, 75, на... свое(м) 62, 62 зв., 63, оу свое(м) 338, ѿ свое(м) 358 зв., в... своемъ 178, в'... своемъ 32 зв., 213, 217, вѣ... своемъ 172 зв., 328 зв., на... своемъ 296 зв., по своемъ 435, ѿ своемъ 417 зв., в... с'воемъ 210, на... с'вое(м) 212 зв.; свои *мн. наз.* 342; свои(х) *род.* 17, 58 зв. (2), 68 зв., 78, 299, 338, 438, своихъ 71, 89, 170, 184, 210 зв., 229, 234, 241, 245 зв., 289 зв., 295, 306, 312 зв., 329, 438 зв., 470 зв.; свои(м) *дав.* 28, 31, 31 зв., 48, 49, 50 зв., 52 зв., 53 зв.,

54 зв., 65 зв., 72, 73, 74 зв., 75, 84 зв., 94, 97, 101 зв., 102 зв., 103 зв. (2), 107 зв., 109, 141, 142 (2), 150 зв., 172 зв., 180, 254 зв., 258 (2), 262, 262 зв., 263, 267, 272 зв., 274 зв., 291, 298 зв., 314, 316, 321 зв., 394, 403, 410, 411 (2), 412, 413, 414, 414 зв., 415 зв., 416 зв., 417 зв., 419, 420, 438 зв., 446 зв., 447, 452, 454 зв., 455 зв., 457 зв., 460 зв., 461 (2), 462 (2), 462 зв., 463 (2), 464 зв., 465 (2), 465 зв., 466, 466 зв., 467 (2), 469 зв. (3), 471, 472 зв., 474 зв., 477 зв., сво(им) 181 зв., своимь 43, 74 зв., 111, 113, 137, 148 зв., 156, 160 зв., 166 зв., 182 зв., 186 зв., 210 зв., 220, 222 зв., 263, 285 зв., 297, 317, 330, 365, 406, 438 зв., 440 зв., 454, 460 зв., 465, 467 зв., 470, 471, 477 зв., с'вои(м) 109, 112 зв., с'воимь 112, сво 180 зв., 182 зв.; свои(х) зн. 25 зв., , 38 зв., 48 зв., 73 зв., 87, 284 зв., 304 зв., своихь 158, 227 зв., 241, 284 зв., с'вои 105 (2), 105 зв., 214 зв., 226, 239, 252 зв., 260, 266, 283, 287 зв., 329, 334 зв., 364 зв., 397 зв., 406, 421, свои 25, 30, 61, 76 (2), 89 зв. (2), 92 зв., 94 (2), 95, 97 зв., 100 зв., 104 зв., 130 зв. (2), 157 зв., 162 зв., 179, 182, 182 зв., 188, 239, 252 зв., 266, 283, 286 зв., 287 зв., 288, 291 зв., 294, 300, 306 зв., 307, 313, 342, 389 (2), 416, 423, 441, 451 зв., 470, свой 36 зв., с'вои 329, 330 зв., с'во(и) 285, своя 437, своа 23, 24 зв., 26 зв., 43 зв., 52, 52 зв., 59 зв., 63 зв., 71 зв., 93 зв., 94, 97 зв., 103, 105, 150 зв., 155 зв. (2), 158 зв., 171 (2), 182, 233 зв., 234 зв., 260, 462, 465 (2), 468, 469, 482, с'воа 115, 129 зв., своа 67, 169 зв.; своими ор. 39, 69, 75, 81, 87 зв., 88, 105, 119 зв., 136 зв., 156, 158 зв., 159, 161, 191 зв., 194, 232, 336, 364, 366, 399, 424, 424 зв., своими 475, своима 110 зв., 234 зв.; в... свои(х) місц. 133 зв., на... свои(х) 26, в... своихь 206, в'... своихь 219 зв., вѣ... своихь 205, на... своихь 222 зв., ѿ своихь 272, 346

с'воєго див. своєго

свѣ(ди)те(л) ім. од. ч. наз. 446 зв.

свѣдительствоую(т) дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 191 зв.

свѣ(д)кове ім. мн. ч. наз. 114 зв., свѣдькове 334 зв.; свѣдковь род. 189 зв., свѣ(д)ковь 80, 114 зв., с'вѣд'ковь 115; свѣ(д)ками ор. 183

свѣдство див. свѣдоц'ство

свѣдоц'ство ім. од. с. наз. 342 зв., 362 зв., 433 зв., свѣдоц'ство 189 зв., 378, свѣдоц'ство 378, с'вѣдоц'ство 362 зв., свѣдство 442; свѣдоц'ства род. 41 зв., 350, свѣдоц'ства 189, свѣдоц'ства 189, 362 зв., с'вѣдоц'ства 114 зв.; свѣдоц'ство зн. 50, 314 зв., свѣдоц'ство 101 зв., 180, 211, 228 зв., 341 зв., 362 зв., 378 зв., свѣдоц'ство 132 зв., 147 зв., с'вѣдоц'ство 253–253 зв., свѣдство 427; свѣдоц'ства мн. наз. 70; свѣдоц'ства зн. 324, свѣдоц'ства 352, 352 зв.

свѣдоц'ство див. свѣдоц'ство

свѣдоц'ство див. свѣдоц'ство

с'вѣдоц'ство див. свѣдоц'ство

свѣд'чю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 362 зв., свѣ(д)чю 378, 378 зв., свѣд'чю 372; свѣ(д)чишь 2 ос. 378; свѣд'чить 3 ос. 363, свѣ(д)чить 342, 352, 362 зв., свѣд'чи(т) 362 зв., 378 зв., свѣ(д)чи(т) 357; свѣ(д)чимо мн. 1 ос. 350; свѣ(д)чите 2 ос. 100, 352; свѣ(д)чать 3 ос. 363, свѣ(д)чать 363; свѣд'чити боудете майб. мн. 2 ос. 417 зв.; свѣд'чить мин. од. ч. 1 ос. 294 зв., 344, свѣ(д)чиль 428 зв.; есь... свѣд'чиль 2 ос. 351 зв.; свѣ(д)чи(л) 3 ос. 357 зв., свѣд'чиль 433 зв., свѣ(д)чиль 344, 348, свѣд'чиль 362 зв.; свѣд'чили мн. 3 ос. 189, свѣ(д)чили 189; свѣ(д)чи наказ. од. 2 ос. 301, свѣд'чи 84, свѣдьчи 166; бы свѣ(д)чиль ум. од. ч. 3 ос. 341 зв. (2)

свѣ(д)чю див. свѣд'чю

свѣд'чю див. свѣд'чю

свѣдькове див. свѣ(д)кове

свѣ(т) ім. од. ч. наз. 29, 31 (2), 37, 63 зв., 341 зв. (3), 350 зв., 351, 372, 378, 402, 412 зв., 419 зв., 421 зв., 423, 423 зв. (2),

424, 442 зв., 449 зв., 460 зв., 462, 465 зв., 467, 470, 472 зв., свѣть 212, 412 зв.; свѣта *род.* 28, 63 зв. (2), 64 зв., 101, 102, 140 зв., 181, 222, 271 зв., 292, 311 зв., 313, 316 зв., 351, 357, 369 зв., 376 зв., 379 зв. (2), 394 зв., 403 зв. (2), 404, 414, 418 зв., 421, 422, 423 (5), 424, 428 зв., 446 зв., св(ѣ)та 404, с'вѣта 108, 406, 428 зв., света 482; свѣтови *дав.* 372, свѣтоу 79, 351, свѣтѸ 426 зв.; свѣ(т) 29, 350 зв. (3), 365 зв., 388 зв., 392 зв., 396, 405 зв. (2), 420 зв. (2), 422, 423 (2), свѣть 75, 159, 215, 256, 348 зв., 404 (2), 405 зв., 419 зв., 428 зв.; свѣтомь *ор.* 270, 384 зв., свѣтѸ(м) 132; на свѣтѣ *місц.* 58, 272 зв., 380, 384 зв., 403, 406, 421, 422 зв. (4), по... свѣтѣ 184, 196, по... свѣтоу 197 зв., ѿ свѣтѣ 341 зв. (2)

свѣти(л) див. **свѣтил'никъ**

свѣтил' див. **свѣтил'никъ**

свѣтил'никъ *ім. од. ч. наз.* 37, 269 зв., свѣтил' 37, свѣти(л) 269 зв.; свѣтил-ника *род.* 470 зв., свѣтилника 445 зв., свѣтил'ника 455 зв.; свѣтил'никъ *зн.* 245 зв., 463 зв.; на свѣтильникоу *місц.* 247 зв., на свѣтил'никоу 140 зв.; с'вѣтил'ники *мн. наз.* 105; с'вѣтил'ники *зн.* 150 (3); свѣтил'ники *ор.* 105

свѣтило(м) *ім. од. с. ор.* 376 зв.

свѣти(т)са див. **свѣтиг'са**

свѣтиг'са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 341 зв., свѣти(т)са 297 зв.

свѣтитъ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 362 зв.; **свѣтила** *мин. од. ж. 3 ос.* 31

свѣтло *ім. од. с. наз.* 270, свѣ(т)ло 404; свѣтло *зн.* 270, свѣт'ло 247 зв., 269 зв.; на свѣтлѣ *місц.* 50 зв.

свѣ(т)ло див. **свѣ(т)ло**

свѣтлости *ім. од. ж. род.* 181 зв., 394 зв., с'вѣтлос'ти 103; свѣтлость *зн.* 394 зв., свѣт'лость 351, с'вѣтлость 351; свѣт-лостью *ор.* 405 зв., свѣ(т)лостью 341 зв.

с'вѣтлос'ти див. **свѣтлости**

свѣтлыи *прикм. од. ч. наз.* 76; свѣ(т)ло(и) *ж. род.* 343, свѣ(т) 4, 331, 342 зв., 344,

347, 348 зв., 351; в... свѣ(т)ло(и) *місц.* 343 зв.; свѣтло *с. наз.* 37, 270, свѣ(т)ло 270; свѣ(т)лоє *зн.* 325 зв.

свѣтъ див. **свѣ(т)**

свѣтѣстыа *прикм. од. ж. род.* 5 зв.

свѣча *ім. од. ж. наз.* 270, свѣ(ч)а 362 зв.; свѣчѣ *род.* 288; свѣчоу *зн.* 31, 140 зв., 247, 269 зв.; ѿ свѣчи *місц.* 245 зв.; свѣчи *мн. наз.* 276; свѣчами *ор.* 424 зв.

свѣчена *ім. од. с. род.* 362 зв.

свѣщникъ *ім. од. ч. наз.* 269 зв.; свѣщ'никъ 31

свѣщ'никъ див. **свѣщникъ**

сважѣ(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 138; свазаль *мин. од. 3 ос.* 65 зв.; сважѣтѣ *наказ. мн. 2 ос.* 62 зв., 94 зв.

свѣточ'ный *прикм. од. ч. зн.* 402, с'точ'ныи 109 зв., с'ч'ныи 283; в' с'точ'ны(х) *мн. місц.* 255

сва(т)цехъ: оу сва(т)цехъ *ім. мн. місц.* 443 с'г числ. 8, 11 зв.

с'д числ. 12, 478

се част. 16 зв., 17, 18, 23, 26, 45, 45 зв. (2), 46 зв., 48 зв. (3), 51, 53, 55, 56 зв., 59, 2, 70 зв., 76, 85, 102 зв., 104, 105 (2), 107, 111, 111 зв., 121, 129, 130, 160, 181 зв., 185 зв., 186, 195 зв., 197, 215, 217, 223, 243 зв., 247, 253 зв., 262, 272 зв., 282 зв., 285, 297 (2), 314, 317 зв., 320 зв., 327, 331, 333 зв., 336 (2), 339, 344, 345, 432 зв. (2), 446, 448, 450, 451 зв., 452 зв. (2), 455 зв., 455 зв. (2), 459, 460 зв. (2), 463, 465, 465 зв., 469, 471 (2), 476 зв., 478, сее 126 зв., 260 зв., осе 39 зв.

себѣ *займ. род.* 32 зв., 33, 43, 59, 68 зв., 79, 79 зв., 97, 107 зв., 138 зв., 145, 160, 243, 250 зв., 258 зв., 268 зв., 283 зв., 303, 361, 362, 374 зв., 381 зв., 390 зв., 399, 401, 403, 405 зв., 408, 412, 414 зв., 418 зв., 428; собѣ *дав.* 36 зв., 37, 57 (2), 59, 66 зв., 67 зв., 69, 73, 80, 88, 88 зв., 97 зв., 99 зв., 116 зв., 137, 138.3, 150, 158 зв., 226 зв. (2), 245, 252, 254 зв., 268 зв., 274 зв., 276, 280 зв., 281, 289, 291, 292, 295, 298 зв. (2), 300 зв., 304 зв.,

311 зв., 317 зв., 318 зв., 320 зв., 327 зв., 328, 342, 353 зв., 402, 403 зв., 411, 432, 432 зв., 443, 447, 464 зв., 469 зв., себѣ 105 зв., 119, 170, 200 зв., 477 зв.; себѣ зн. 36 зв., 55, 75, 75 зв., 78, 83 зв., 84, 96 зв., 98, 119 зв., 143, 158 зв., 177 зв., 178, 180, 194, 217 зв., 239 зв., 255 зв., 256, 264 (2), 284, 293, 310 зв., 311 зв., 324 зв., 328, 338, 348, 372, 383, 386 зв., 396 зв., 407 зв., 423, 441, 443; собою ор. 71, 80 (2), 87, 93, 105, 110, 112, 142, 145 зв., 156 зв. (2), 160 (2), 162 зв., 164 зв., 167, 184, 186 зв., 194, 196, 218 зв., 225 зв., 240, 261, 268 зв., 319, 325 зв. (2), 327, 331, 331 зв. (2), 333, 333 зв., 356, 368 зв., 369 зв., 375, 380, 402, 410 зв., 419, 419 зв., 432, (со)бою 252, собож 35, 42, 131 зв., 135, 177; в собѣ місц. 20 зв., 26 зв., 61 зв., 128 зв., 140, 141, 145, 203 зв., 260 зв., 268, 274, 291, 299 зв., 340 зв., 362, 369 зв., 443 зв., 448 зв., 451 зв., 455, 462 зв., 464, 464 зв., 465 зв., 469, 470, 471, в' собѣ 45, 47, 57, 73, 91 зв., 133 зв., 145, 151, 164 зв., 173 зв., 183 зв., 244, 245, 258 зв., 267 зв., 299, 299 зв., 308 зв., 309 зв., 370 зв., 397, 410, 422 зв., 443, 458, 467, на собѣ 171 зв., по собѣ 176, 176 зв., 332 зв., при собѣ 138, 383, ѿ собѣ 221 зв., 278 зв., 343, 362 зв., 378, 466 зв., в себѣ 477, в' себѣ 362, во себѣ 463 зв., ѿ себѣ 38 зв., 373, 378, 378 зв., 467 зв., ѿ себе 373

сєвастїи: вѣ сєвастїи ім. топ. од. ж. місц. 464

сєвєрїа(н)на ім. антроп. од. ч. род. 445 зв. сегосвѣт'ними прикм. мн. ор. 247; в... сєгосветни(х) місц. 482 зв.

сє(д)маанадєса(т) див. сєманадєса(т)

сє(д)мєрицєю ім. од. ж. ор. 81

сє(д)мища ім. од. ж. наз. 2 зв. (2); сє(д)мища род. 3, сє(д)мища 2 зв.; сє(д)мищ мн. род. 2 зв.; сє(д)мища(м) дав. 2 зв.; в сє(д)мища(х) місц. 2 зв., 3

сєдмь див. сє(м)

сє(д)мь див. сє(м)

сєд'мь див. сє(м)

сє(д)мьдєсатъ числ. наз. 262; сє(д)мидєса(т) род. 458 зв., 466 зв., сє(д)мьдєса(т) 81, сє(д)мидєсати(х) 17, сєдмьдєсати(х) 202; сє(дм)дєса(т) зн. 449, сє(д)мьдєса(т) 454, сє(д)мьдєсатъ 260 зв.

сєд'мьдєсатъ и два числ. зн. 260 зв.

сє(д)мьнадєсатъ числ. зн. 2 зв., сє(д)мьнадєса(т) 2 зв.

сєє див. сє

сєи див. сєй

сє(и) див. сєй

сєй займ. од. ч. наз. 93, 120, 337, 337 зв., 338 зв., 384, 441 зв., сєи 195, 215, 243, 257, 328, 462, 465 зв., 470, 475 зв., сє(и) 45 (2), 57, 106 зв., 467, 472 зв., сѣи 17 зв., 93, 202, сѣ(и) 53 зв., 342 зв., 449 зв., 460 зв., 474 зв.; сєго род. 18, 19, 28, 61 зв., 63 зв., 111 зв., 123, 140 зв., 181, 243, 271 зв., 347, 379 зв. (2), 418 зв., 482, сє(г)[о] 457 зв., 470 зв.; сємоу дав. 19, 42, 49 зв., 284, сємѸ 65; сєго зн. 369 зв., сѣи 19, сѣ(и) 53 зв.; си(м) ор. 269 зв., симь 59 (2); в'... сємь місц. 50 зв., 159, на сємь 403, о... сє(м) 71 зв.; сїа ж. наз. 3, 112 зв., сїа 2 зв., 65, 113, 319; сєи род. 482; сїю зн. 65, 70, 104, 111 зв., 186, 187, 189, 222, 224, 247, 288 зв., 298 зв., 299 зв., 348, 455, 456, 456 зв., 464, 471 зв., 473 (2), 482 зв.; в сєи місц. 443, в'... сєи 335, по сїю 431 зв.; сє с. наз. 110, сєє 23, 78 зв., 208 зв., сїє 3, 63, 109 зв.; сєго род. 26 зв., 218 зв., 336 зв., 482; сїє зн. 17 зв., 46 зв., 107 зв., 110, 443; сїи мн. наз. 69, 152 зв., си(и) 445 зв., 455 зв., сїа 48 зв., 65, сїа 19, 31 зв., 123 зв., 198 зв., 335; си(х) род. 16.2, 17, 31 зв., 52, 61, сих' 17, сихъ 78, 79 зв., 163 зв., 452, си(х) зн. 18, сихъ 475 зв., 476, сїа 109, сїа 16 зв., 17 (2), 17 зв., 18, 41, 54 зв., 337, 458; по си(х) місц. 16, ѿ... си(х) 241

сєкира див. сокира

- село *им. од. с. наз.* 336 зв.; села *род.* 89, 112, 157 зв., 170, 193, 289, 296 зв., 326 зв., 331, 356; селоу *дав.* 332 зв.; село *зн.* 197 зв., 285; на селѣ *місц.* 62, 63, 290; сѣль *мн. род.* 229, сель 132, 150, 151 зв., 167 зв., 254 зв.; села *зн.* 66 зв., 85 зв., 94, 157 зв., 470 зв.; в селѣхъ *місц.* 143 зв., в' селѣхъ 250, по селѣхъ 245 зв., 281 зв.
- се(м) *числ. наз.* 311 зв., семь 311 зв., седмь 176, 311 зв., се(д)мь 176 зв. (2), 471, 478 (2), сед'мь 245 зв.; семи *род.* 81, се(д)ми 295 зв., 449, 450 зв., семохъ 95 зв., семь 81; се(м) *зн.* 73, се(д)мь 59, 71 зв., 72 (2), 95 зв., 157, 197, 295 зв., сед'мь 155 зв., 156, 215 зв., 268 зв.; се(д)ма *ор.* 155 зв.; в се(д)ми(х) *місц.* 2, о се(д)ми(х) 124, о се(д)михъ 14
- семанадеса(т) *числ. од. ж. наз.* 295, се(д)маанадеса(т) 2 зв., се(д)мыанадеса(т) *род.* 2 зв.
- семейевъ *прикм. од. ч. наз.* 220 зв.
- семеро *числ. зн.* 156, 157, 338 зв.; семерма *ор.* 68 зв.
- семого *числ. од. ч. род.* 95 зв.; семаа *ж. наз.* 239, семаа 152; секои *род.* 358 зв.
- семь *див. се(м)*
- се(п)теврїи *див. се(п)теврїй*
- сеп'теврїи *див. се(п)теврїй*
- се(п)теврїй *им. од. ч. наз.* 444, се(п)теврїи 445, сеп'теврїи 444, 446, 447, 448; се(п)теврїа *род.* 459 зв., 465 зв., се(п) 223, 429 зв., 432 зв., 444; в'... сеп'те(в)рїи *місц.* 443 зв.
- сербьскаго *прикм. од. ч. род.* 463, сръбскаго 460
- сергіа *им. антроп. од. ч. род.* 449
- середины *им. од. ж. род.* 64 зв.; серединою *зн.* 229 зв.; на срединѣ *місц.* 136, 189 зв., 233, 377
- сероуховъ *прикм. од. ч. наз.* 221
- сестра *им. од. ж. наз.* 139, 265 зв., 397 зв., 432 зв., 475 зв.; сестры *род.* 396; сестроу *зн.* 394, строу [!] 265; сес'троу *ор.* 338 зв.; сестри *мн. наз.* 59 зв., сестры 65, 138 зв., 146 зв., 394, сес'тры 136; сестрь *род.* 393 зв., сестрь *зн.* 167 зв., сес'тры 286, сестры 85 зв., сес'тры 167 зв.
- сестренецъ *им. од. ч. наз.* 338 зв., сес'тренець 125 зв.
- сес'тренець *див. сестренець*
- сѣ *числ.* 11
- сѣ *числ.* 12 зв., 444 зв., 473 зв., 478 зв.
- сѣ *числ.* 8 зв., 11
- сїи *числ.* 11, 474 зв.
- сигьклитикоу *им. од. ч. дав.* 202
- сидоноу *им. топ. од. ч. род.* 136 зв., сидонови *дав.* 262, сидоноу 54; в сидоноу *місц.* 54, в' сидонѣ 261 зв.
- сидон'ской *прикм. од. ж. род.* 224 зв.; сидоньски(х) *мн. род.* 154 зв., сидон'скы(х) 154, сидоньскихъ 70; сидоньскаа *с. род.* 274
- сикїота *им. антроп. од. ч. род.* 464 зв.
- сила *им. од. ж. наз.* 36, 145, 207 зв., 229, 234 зв., 251 зв., 336; силы *род.* 96, 115, 176 зв., 189 зв., 225, 324; силоу *зн.* 163, 253, 262 зв.; силоу *ор.* 103, 182, 205 зв., 225 зв., 316, 334 зв., 481 зв.; в силѣ *місц.* 452, в' силѣ 223, въ силѣ 447, во силѣ 159; силы *мн. наз.* 65, 103, 179, 182, 315 зв.; си(л) *род.* 465; силы *зн.* 450 зв.
- силливестра *им. антроп. од. ч. род.* 458
- сил'ныи *прикм. од. ч. наз.* 209, 332; сил'ныхъ *мн. зн.* 209
- сил'нѣиши *див. сил'нѣиши*
- сил'нѣиши *прикм. од. ч. наз.* 129 зв., сил'нѣиши 219 зв.; сил'нѣишого *род.* 217 зв.
- силоамѣ: въ силоамѣ *им. топ. од. ч. місц.* 200
- силоуамьскыи *прикм. од. ч. наз.* 279 зв.; селоуамь'скоую *ж. зн.* 385; в... силоуам'ской *місц.* 384 зв.
- силоуйтеса *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 281 зв.
- симеоуа *им. антроп. од. ч. род.* 444, 463, симиоуа 462 зв., 465, 466 зв.; ѿ симеонѣ *місц.* 198 зв.
- симеоновъ *прикм. од. ч. наз.* 221

симиона див. **симеона**

симовь *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.

симон *ім. антроп. од. ч. наз.* 371, **симонь** 48 зв. (2), 65, 74, 132, 227 зв., 228, 244 зв., 255, 345, 371, 407, 409, 410 зв., 425, 426, 426 зв., 427, 435 зв., 439 (2), 439 зв., 440; **симиона** *род.* 109 зв., 183 зв., 344 зв., 364 зв.; **симонови** *дав.* 137 зв., 146 зв., 227, 228, 244 зв., 320, 333 зв., 406, 435, 440 зв., 447 зв., 478, **симоноу** 460, 466, **симонѣ** 468 зв., **симо** 440 зв.; **симиона** *зн.* 29, 119, 130 зв., 137 зв., 193, 233 зв., 234, 326 зв., 344 зв.; **симоноє** *кл.* 74, 78, 187, 244, 320 (2), 440 зв. (2), 441, 441 зв., 468 зв.

симоновь *прикм. од. ч. наз.* 400 зв.; **симонова** *род.* 255 зв.; **симоновоу** *дав.* 406, 409 зв.; **симоновь** *зн.* 131 зв.; **симонова** *ж. наз.* 131 зв., 225 зв., 227; **симоновы** *мн. наз.* 228

симонь див. **симон**

синая: вѣ **синая** *ім. топ. од. ч. місц.* 460

сире(ч) див. **сирѣчь**

сиречь див. **сирѣчь**

сирїи *ім. топ. од. ж. род.* 224 зв.; **по...**
сирьи *місц.* 30

сиропениска *ім. од. ж. наз.* 154

сиротами *ім. мн. ч. ор.* 412 зв.

сирьскаго *прикм. од. ч. род.* 212

сирѣчь *спол.* 2 зв., 249 зв., **сире(ч)** 443, **сиречь** 443, 443 зв., 482

сита(х): в'... **сита(х)** *ім. мн. с. місц.* 63; **ситѣ** *дв. зн.* 281 зв.

сифовь *прикм. од. ч. наз.* 221 зв.

сихарь *ім. топ. од. ч. наз.* 353

сионьскаѧ *прикм. од. ж. наз.; сионьскои*
дав. 89 зв.

сице *присл.* 2 зв., 16, 19

сіаніє(м) *ім. од. с. ор.* 15 зв.

сіяєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*

с'казаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 117;
скажи *наказ. од. 2 ос.* 70

сказаніє *ім. од. с. наз.* 443; **сказанію** *дав.*
19

сказоует'са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 475

скарбниці *ім. од. ж. род.* 178 зв., **скарбниці** 313, **с'кар'бниці** 178 зв.; **в' скар'бниці** *місц.* 379

с'кар'бниці див. **скарбниці**

скарисота *ім. антроп. од. ч. наз.* 406 зв., **с'скарисота** 413, **ис'скарисота** 400 зв.; **скарисота** *зн.* 234

скарїфскїи див. **скарїфскыи**

скарїфскыи *прикм. од. ч. наз.* 184, 187 зв., **скарїфскїи** 48 зв., **с'скарїф'скыи** 110, с 184; **скарїфского** *зн.* 317, 468 зв., **с'скарїфскаго** 137 зв.; **ω... скарїфскомь** *місц.* 371 зв.

с'скарїф'скыи див. **скарїфскыи**

скарьбниці див. **скарбниці**

сквер'нить *дієсл. недок. теп. од. безос.* 70; **сквр'нить** 3 *ос.* 152; **скверна(т)** *мн.* 3 *ос.* 70, **сквер'на(т)** 55 зв., **с'кве(р)на(т)** 153 зв., **сквр'на(т)** 154

сквозѣ див. **скрозѣ**

сквр'нить див. **сквер'нить**

ски(м)никоу *ім. од. ч. дав.* 479

скисло *дієсл. док. мин. од. с.* 63, 281 зв.

[**скланати... са**]: **са...** **скланати** *дієсл. недок. інф.* 254

склониль: бы... **склониль** *дієсл. док. ум. од. ч. 3 ос.* 43, 260; **склонив'ши** *дієприсл. мин.* 433

[**склониль... са**]: **са...** **склониль** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 333

с'кланиціо див. **с'тланиці**

скон'чавалиса *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 472

скон'чаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 52, 223, **с'кончаль** 109; **скон'ча** *аор. од. 3 ос.* 65

с'кончаль див. **скон'чаль**

скон'чанїа *ім. од. с. род.* 123 зв., 476 зв., 477; **скончанїє** *зн.* 64 зв.

[**скон'чатї са**]: **са** **скон'чатї** *дієсл. док. інф.* 179 зв.; **скончают'са** *майб. мн. 3 ос.* 278; **скончалиса** *мин. мн. 3 ос.* 476 зв., **скон'чалис'** 481, **са...** **скон'чали** 221 зв.

скоп'ци *ім. мн. ч. наз.* 83 зв. (3); **ω** **скоп'цехь** *місц.* 82 зв.

с'кор'бѣ *ім. од. ж. зн.* 421; в' скръби *місц.* 101 зв., по скръби 181 зв., по с'кръби 103
 скористоуи *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 166
 скоро *присл.* 60, 290 зв., с'коро 91
 с'коро *див. скоро*
 скоролоупоу *ім. од. ж. зн.* 267
 скоропію *ім. од. ж. зн.* 262 зв., скорьпію 267
 скор'чена *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. наз.* 280
 скорьпію *див. скоропію*
 скоти *ім. мн. ч. наз.* 354
 скотиноу *ім. зб. ж. зн.* 264 зв.
 скоць *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 222 зв.
 с'кош'товаль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 347
 скрег'таніе *див. скрег'тана*
 скрег'тана *ім. од. с. наз.* 282 зв., скрег'гтана 94 зв., скрег'таніе 107 зв., скрег'таніе 104 зв., скрежетаніе 42 зв., 64, 64 зв.
 скрег'тана *див. скрег'тана*
 скрег'таніе *див. скрег'тана*
 скрежетаніе *див. скрег'тана*
 скрежетъ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 161
 скривленый *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 218
 скрин'коу *ім. од. ж. зн.* 400 зв., 409 зв.
 скровище *ім. од. с. наз.* 276, с'кровище 37; скровища *род.* 238; с'кровища 58, 238; скровищоу *дав.* 64 (2), с'кровищоу 448 зв.; скровище *зн.* 84 зв., 166 зв., с'кровище 301; скровища *мн. зн.* 24 зв., 37, 276 зв.; сокровищ *род.* 36 зв.; в' скровище(х) *місц.* 102 зв.
 скрозѣ *див. скрозѣ*
 скрозѣ *прійм.* 162, 301, 470 зв., скрозѣ 167, 226 зв., 229 зв., 268 зв., 281 зв., сквозѣ 55, 84 зв.
 скръб'ни *прикм. мн. наз.* 181
 скръб'ѣти *дієсл. недок. інф.* 112; скръби *наказ. од. 2 ос.* 482
 скры *дієсл. док. аор. од. 3 ос.* 64, с'кры 63; с'крыльє(м) *мин. од. ч. 1 ос.* 107; с'крыла *ж. 3 ос.* 281 зв.; ѡ... скры-

ты(м) *дієприкм. пас. мин. од. ч. місц.* 60; скрыто *с. наз.* 302, 307 зв.; скрытого *род.* 247 зв., 272 зв., 453; скрытомоу *дав.* 64
 скрываютѣ *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 36 зв.
 с'крыльєа *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 404 зв.
 скрыню *ім. од. ж. зн.* 116 зв.
 скоудел'ници: в' скоудел'ници *ім. од. ж. місц.* 184 зв., 318
 с'коудельниче *прикм. од. с. зн.* 117, с'коудель'ничє 116 зв.
 слава *ім. од. ж. наз.* 36, 225 зв., 228 зв., 307, 383; славы *род.* 85, 332 зв., 363 зв. (3), 373 (2), 382 зв., 394, с'лавы 107 зв.; славоу *зн.* 28, 65 зв., 215, 222, 256 зв., 342 (2), 397, 405 (2), 423 зв. (2), 462, 462 зв., 463, 466, сла(в)у 347; славою *ор.* 182, 316, 421 зв., с'лавою 103; в' славѣ *місц.* 75, 107 зв., въ славѣ 159, 168 зв., 256, 256 зв., 473, въ... славѣ 38, 275 зв.
 славити *дієсл. недок. інф.* 133; славили *мин. мн. 3 ос.* 241
 славне *див. славно*
 славно *присл.* 429, слав'но 284, славне 482 зв.
 слав'но *див. славно*
 слав'ныйи *прикм. од. ч. наз.* 336 зв., славного *род.* 463, 470 зв., 472 зв., слав'ного 464 зв., слав'наго 451, 465 зв., 467 зв., 476 зв., слав'наго 482, славна(г)[о] 442 зв., слав'наго 459, с'лав'наго 117 зв.; о славно(м) *місц.* 330; слав'но *с. наз.* 147 зв.; ѡ... славны(х) *мн. місц.* 281, ѡ... слав'ныхъ 457 зв.
 сла(д)ко¹ *прикм. од. с. наз.* 55
 сла(д)ко² *присл.* 148 зв., 178 зв.
 слезами *ім. мн. ж. ор.* 239, 243 зв., 244 зв.
 слѣнце *ім. од. с. наз.* 34 зв., 60, 64, 75 зв., 103, 131 зв., 139 зв., 181 зв., 196, 226, 328 зв.; слѣнца *род.* 23 зв. (2), 24; слѣнцо *дав.* 127; на слѣнци *місц.* 315 зв.
 слово *ім. од. с. наз.* 18, 33 зв., 78 (2), 127 (3), 140, 182 зв., 217 зв., 225 зв., 241, 246 зв., 258, 302, 337 зв., 339 зв., 341

- (3), 342, 370 зв., 381, 392 зв., 417, 423, 425, 428, 442, 463 зв., 466 зв., 467 зв.; слова *род.* 58, 61 зв., 70 зв., 83, 83 зв., 140 зв. (2), 258, 311, 323, 337, 357, 363, 414 зв., с'лова 141 зв., словесе 33, сло-воу [!] 217; словоу *дав.* 127, 293, с'ловѣ 117; слово *зн.* 30 зв., 32, 42, 57 зв., 58, 61 зв. (4), 62, 69 зв., 113, 116, 126 зв., 136, 140 (3), 140 зв. (2), 141 зв., 145 зв., 154 зв., 158 зв., 160, 173 зв., 187 зв., 191, 198, 213, 227, 227 зв., 246 зв., 247, 252, 269, 308 зв., 323 (2), 375 зв., 422 (2), 423 (2), 430 зв., 445, 445 зв., 453 зв., 455 зв., 482 зв., с'лово 125 зв., 133, сло(в) 470 зв., 472; слово(м) *ор.* 239 зв., словомъ 43, 223 зв., 332; в' словѣ *місц.* 95, 310 зв., ѡ... словѣ 222, 258 зв., по словеси 336; слова *мн. наз.* 103 зв., 316 зв., 334, 336, 370 зв., 405 зв., 415; словъ *род.* 58 зв., 159, 166 зв., 204 зв., 239, 265 зв., 357, 361 зв., 381 зв., 382, 383, 383 зв., 391 (2), 405 зв., 413 зв., слоувъ 58 зв., словесь 49 зв.; слова(м) *дав.* 348, 364; слова *зн.* 40 зв., 41, 68 зв., 84 зв., 153, 214, 238 зв., 248, 258, 330 зв., 352 зв., 371, 379, 382 зв., 405 зв., 412 (2), 413, 416 зв. (2), 421, 430, словеса 41, с'ловеса 109; по... словє(х) *місц.* 256, ѡ словесе(х) 465 зв., ѡ словесехъ 467 зв., 470 зв.
- словачого дієприкм. недок. акт. теп. од. с. род.** 336 зв.
- слоуга ім. од. ч. наз.** 41 зв., 42 (2), 42 зв., 50 зв., 81, 81 зв., 88, 104 (2), 104 зв., 169, 239, 240, 277 (2), 277 зв., 279, 292 зв., 319 зв., 403, 408, 416, 416 зв., 482, слѣга 50 зв.; слоугы *род.* 104 зв., 210 зв., 277, 424; слоузѣ *дав.* 42, 223 зв., 296, слоузѣ 32 зв., 279, 425 зв.; слоугоу *зн.* 107 зв., 174, 174 зв. (2), 215, 239, 240 зв., 295 зв., 309 (2), 322, 425 зв., слоугѣ 290, слоу(г) 188; слоугою *ор.* 81 зв., 98, 163, слѣ(г)ю 169; о слоузѣ *місц.* 100 зв.; слоуго *кл.* 82, 305, 305 зв., с'лоуго 106 зв. (2); слоугы *мн. наз.* 62 зв., 94 зв., 190, 276, 276 зв., 285 зв.
- (2), 296, 347, 358, 376 (2), 425 зв., 428 зв., 429 зв., 482 зв.; слоугъ *род.* 289 зв., 304 зв., 426 зв., 427, с'лоугъ 106; слоуга(м) *дав.* 94, 94 зв., 285 зв., слоугамъ 65 зв., 182 зв., 286, 303; слоугъ *зн.* 304 зв., слоугы 25, 92 зв. (3), 93 зв., 94 (2), 105 зв., 277, 285, 375, 424 зв.; слоугами *ор.* 81, 114 зв., 136 зв., 416, слоу(г)ми 189
- слѣга див. слоуга**
- слоуговали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.** 470 зв.
- слоу(ж) див. слоуж'ба**
- слоуж'ба ім. од. ж. наз.** 453 зв., 466, 474 зв., слу(ж)ба 478 зв., слоу(ж) 459 зв., 460, 461 зв. (2), 465 зв., 466, 466 зв.; слоу(ж)бы *род.* 482, слоуж'бы 206 зв.; слоужбоу *зн.* 451 зв., слоу(ж)бѣ 451, 471, слоуж'бою 417 зв., 465, 470 зв.; в слоу(ж)бѣ *місц.* 473, ѡ... слоу(ж)бѣ 265 зв., 474 зв.
- слу(ж)ба див. слоуж'ба**
- слоужєбникови ім. од. ч. дав.** 240, 317; слоужєбника *зн.* 239, с'лоужєб'ника 113 зв.; слоужєб'ничи *мн. наз.* 62, 204 зв., 426 зв.; слоужєб'ницѣ *зн.* 277; слоужєб'ники *ор.* 95
- слоужєбница ім. од. ж. наз.** 190, слоужєб'ница 208; слоужєб'ницѣ *род.* 208 зв.
- слоужєб'ница див. слоужєбница**
- слоужити дієсл. недок. інф.** 37, 291, 292 зв. (2); слоужить *теп. од. 3 ос.* 319 зв., 403; боуде(т)... слоужити *майб. од. 3 ос.* 403, боудеть... слоужити 276 зв.; слоужиль *мин. од. ч. 3 ос.* 88 зв.; слоужила *ж. 3 ос.* 215 зв.; слоужили *мн. 1 ос.* 295; слоужили *3 ос.* 28 зв., 169, 245 зв., с'лоужили 130; бы єсмо... слоужили *ум. мн. 1 ос.* 211; слоужачемоу *дієприкм. акт. теп. од. ч. дав.* 205; слоужено *прис. ф.* 88
- слоу(х) ім. од. ч. зн.** 472 зв. (2); слоухоу *дав.* 404 зв.; слѣха *мн. наз.* 155
- слоухати дієсл. недок. інф.** 269 зв., 370 зв., 382; слоухаєшь *теп. од. 2 ос.* 397 зв.;

слоухае(т) 3 ос. 352, 382, 387 зв., 445, 448 зв. (2), 449 (2), 450, 452 (2), 462 зв., 464 зв., 467, 470, слѣхае(т) 450, слоухаеъ 261 зв., 262 (2), 361 зв., 387 зв., 428 зв., 445, 462 зв., 464 зв., 467, слѣхаеъ 469 зв., слѣ 262; слоухаеъ *мн.* 2 ос. 141 (2), 382, 392; слоухають 3 ос. 44, 131 зв., 136, 248 зв., 294 зв., 295, 451, слоухаю(т) 140 зв., 142 зв., 389, 391 зв.; боудоуть слоухати *майб. мн.* 3 ос. 390 зв.; слоухаль *мин. од. ч.* 3 ос. 148 зв., 178 зв., слѣхаль 148 зв.; слоухала *ж.* 3 ос. 265 зв.; слоухали *мн.* 3 ос. 216 зв., 304, 317, слѣхали 389 зв.; слоухайте *наказ. мн.* 2 ос. 257; бы... слоухали *ум. мн.* 3 ос. 147 зв.; слоухаючи *дієприсл. теп.* 287 зв.

слоуховали *дієсл. недок. мин. мн.* 3 ос. 426 зв.

слоушныи *прикм. од. ч. зн.* 317

слы(х) *ім. од. ч. зн.* 239 зв.

слыхаль *дієсл. док. мин. од. ч.* 3 ос. 325; есте... слыхали *мн.* 2 ос. 363 зв.; слыхано *прис. ф.* 388

слышаню *ім. од. с. дав.* 246, 247, 287, 460; слышанїа *мн. зн.* 101

слышати *дієсл. док. інф.* 53 зв., 60 зв., 61 зв., 64, 139 зв., 141, 141 зв., 153 зв., 155, 263 зв., 387 зв., 472, слыша(ти) 463 зв., слѣшати 107 зв.; слышѣ *теп. од. 1 ос.* 253 зв., 291, 362; слышиш' 2 ос. 90 зв., слышишь 349 зв., слѣшишь 117; слышитъ 3 ос. 139 зв., 328 зв. (2), 246, 247, 460, слыши(т) 18, 40 зв., 41, 61 зв. (2), 62, 153 зв., 287, 463 зв., слѣштитъ 141; слышите *мн.* 2 ос. 50 зв., 52 зв., 61 зв., 157, 235 зв., 247 зв., 263 зв., 299, 413 зв., 472; слышать 3 ос. 246 зв., 248, слыша(т) 52 зв., 61 (2), 242, 269; слышати бждеъте *майб. мн.* 2 ос. 61; есми слыша(л) *мин. од. ч. 1 ос.* 379 зв., есми... слышаль 416, есми... слышаль 381 зв.; слыша(л) 3 ос. 202 зв., 459 зв., слышаль 177, 369, 463 зв., 472 зв., [с]лыша(л) 472 зв., е(ст)... слышаль 352;

слышала *ж.* 3 ос. 59; есмо слышали *мн. 1 ос.* 189, 324, 404, ес'мо слышали 357, слышали есмо 224; есте слышали 2 ос. 466 зв., 467 зв., есте... слышали 241 зв., 387, ес'те слѣшали 115, слышали есте 32, 32 зв. (2), 33 (2), 33 зв., 34, 190, 414; слышали 3 ос. 61 (2), 61 зв., 140, 171 зв., 194 зв., 213 (2), 227, 229, 234, 247, 263 зв., 292 зв., 301 зв., 344 зв., 402, 403 зв., 472; слы(ш) *наказ. од. 2 ос.* 53 зв., слышь 60 зв., 64, 177, 338 зв., слѣшь 107 зв., слыши 18, 453 зв., 462 зв., 471 зв., слѣши 127 зв.; слыш'те *мн. 2 ос.* 61 зв., 69 зв., 92 зв., слѣш'те 139; бы... слышаль *ум. од. ч.* 3 ос. 376 зв., 405 зв.; слышащеи *дієприкм. акт. теп. мн. наз.* 445, 445 зв., 453 зв., 455 зв., 470 зв., слышаще(и) 472; слышанъ *нас. мин. од. ч. наз.* 25, 217 зв.; слышано *с. наз.* 272 зв.; слышачи *дієприсл. теп.* 61, 140, 146 зв., 246 зв., 352, слыша 52 зв.; слышав'ши *мин.* 66, 224 зв., 242 зв., 246 зв., 377 зв., слышавше 197, слыша(в) 28 зв., 52 зв., 65 зв.

слыша(ти) *див. слышати*

слѣшати *див. слышати*

слѣ(п) *див. слѣпыи*

слѣпецъ *ім. од. ч. наз.* 237, 302 зв.; слѣп'ца *зн.* 237; о слѣп'цю *місц.* 13 зв., 14 зв., о слѣпци 200 зв., о слѣп'ци 124 зв.; слѣпцеве *мн. наз.* 47 зв., слѣп'цеве 47 зв.

слѣпо *присл.* 384

слѣпонарожен'наго *див. слѣпонарожен'наго*

слѣпонарожен'наго *дієприкм. док. нас. мин. од. ч. род.* 397, слѣпонарожен'наго 388

слѣпы(и) *див. слѣпыи*

слѣпыи *прикм. од. ч. наз.* 69 зв., 99, 170, 302 зв., слѣпы(и) 169 зв., слѣ(п) 386 зв., слѣпъ 384 (2), 385, 386 (2), 387 (2); слѣпаго *род.* 5; слѣпомоу *дав.* 155 зв., 164 зв., 298 зв., 384 зв., 391, слѣпом(ѣ) 386; слѣпого *зн.* 157 зв., 169 зв., 384,

слѣпаго 55, 57, 69 зв.; слѣпымь *ор.* 385 зв.; ѡ... слѣпѣмь *місц.* 335 зв., ѡ слѣпомь 232; слѣпїи *мн. наз.* 52 зв., 85 зв., 90, 98 зв., слѣпши 88 зв., 99, слѣпый 99, 241 зв., с'лѣпїи 98 зв. (2), слепїи 69 зв., слѣпи 388 зв. (3); слѣпыхь *род.* 359, слепыхь 69 зв.; слѣпы(м) *дав.* 241 зв., 285 зв., слѣпымь 223 зв.; слѣпши *зн.* 68 зв., слѣпы(и) 44 зв., 71 зв., слепыи 71, 284 зв.; о слѣпыхь *місц.* 14 зв., о слѣпоу *дв. місц.* 13 зв.

слѣпъ див. **слѣпши**

смакъ *ім. од. ч. зн.* 287

смерьдитъ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 397 зв.

смирен'ныи *прикм. од. ч. наз.* 482; **смирен'нымь** *ор.* 481 зв.; **смиреныа** *мн. зн.* 209

[**смирити... (с)**]: (с)... **смирити** *дієсл. док. інф.* 307 зв.; **смирит'са** *майб. од. 3 ос.* 218, 284 зв., **смири(т)са** 78 зв.

смоква(м) *ім. мн. ж. дав.* 171 зв.; **смоквы** *зн.* 238, **смок'вы** 40

с'моков'ница *ім. од. ж. наз.* 91; **смоков'ницѣ** *род.* 182, **с'моков'ницѣ** 103; **смоков'ницю** *зн.* 90 зв., **смоковницю** 170, 279, **смоков'ницю** 171 зв., 172 зв., 279 зв., **с'моковницю** 172 зв.; **смоков'ницею** *ор.* 91, **с'моков'ницею** 345 зв.; о... **смоковници** *місц.* 89, о... **смоков'ници** 14 зв., о... **с'моков'ници** 124 зв.

с'моков'нич'но *прикм. од. с. наз.* 91, **смоковничное** *зн.* 316; на... **смоков'нич'но(м)** *місц.* 280

смотрити *дієсл. недок. інф.* 329, **с'мотрыти** 127; **смотришь** *теп. од. 2 ос.* 310, **смот'ришь** 175 зв.; **смотриль** *мин. од. ч. 3 ос.* 178 зв.; **смотрѣли** *мн. 3 ос.* 475 зв., **смотрили** 195, 196; **смотрѣм'** *наказ. мн. 1 ос.* 339; **смотрѣте** *2 ос.* 275 (2); **смотрачи** *дієприсл. теп.* 327 зв., 329, **с'мотрачи** 120 зв.

с'мотрыги див. **смотрити**

смѣртной *прикм. од. ж. род.* 326 зв.; в... **сѣмѣртнѣи** *місц.* 29, вь... **сѣмѣртнѣи** 211 зв.; **смѣртного** *с. род.* 198

смѣръ *ім. од. ж. наз.* 448, 455 зв., 469 зв., 472 зв., **смѣръ** 460; **смѣрти** *род.* 25, 159, 214 зв., 256, 326, 361 зв., 382 зв., 383, 482 зв., **с'мѣрти** 115, **сѣмѣрти** 75; **смѣрти** *дав.* 112, **сѣмѣрти** 187, **сѣрти** 190; **смѣръ** *зн.* 168, 180 зв., 332, **с'мѣръ** 320, **сѣмѣръ** 50, 87, 189; **смѣртю** *ор.* 68 зв., 153, 404, 441 зв., **сѣмѣртю** 428; ѡ **смѣртї** 394 зв., ѡ **смѣрти** 256 зв., по **смѣрти** 17 зв., при... **смѣрти** 116

смѣръ див. **смѣръ**

смѣрте(л)ныи *прикм. од. ч. наз.* 321; **смѣртел'наа** *ж. наз.* 394

смоутна *прикм. од. ж. наз.* 187, **с'моут'на** 112; **смоут'ни** *мн. наз.* 331 зв.

с'моут'на див. **смоутна**

смоутокъ *ім. од. ч. наз.* 419 зв., 420; ѡ... **смоут'коу** *місц.* 419 зв.

смысль *ім. од. ч. зн.* 15 зв.

[**смѣбати са** **боудете**]: **са смѣбати** **боудете** *дієсл. недок. майб. мн. 2 ос.* 234 зв.; **смѣбалиса** *мин. мн. 3 ос.* 252 зв., **с'мѣя-лисa** 152, **са с'мѣяли** 146; **смѣяли** **бы** (с) *ум. мн. 3 ос.* 286 зв., **сѣмѣющим'са** 235

смѣле *присл.* 195 зв., **с'мѣле** 131 зв.

с'мѣле див. **смѣле**

смѣ(л)ства *ім. од. с. род.* 30

смѣль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 97, 178, 300, 440; **смѣли** *мн. 3 ос.* 162 зв., 405, **с'мѣли** 312

смѣрень *прикм. од. ч. наз.* 55

[**смѣрае(т) са**]: **са смѣрае(т)** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 300; **сѣри(т)са** *майб. од. 3 ос.* 98, 300

смѣраля *дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. наз.* 98

сматени *дієприкм. док. пас. мин. мн. наз.* 48

сна *ім. од. ч. род.* 23, **с'на** 256 зв., 395, **сноу** 394 зв.; во **снѣ** *місц.* 25 зв., в' **снѣ** 24 зв., вѣ **снѣ** 23, 25 зв., вѣ **снѣ** 117 зв.; в' **снѣхъ** *мн. місц.* 24 зв.

с'на див. **сна**

снаднѣи *присл.* 167

с'нійди дієсл. док. наказ. од. 2 ос. 119 зв.;
нехай снійде 3 ос. 194, нехай снійде(т)
119 зв.

сїюположеніє ім. од. с. наз. 17

снопы ім. мн. ч. зн. 62 зв.

сноу див. сна

снь див. снї

снї ім. од. ч. наз. 14 зв., 27 зв. (2), 28,
39 зв., 43, 45, 50 зв., 53 зв., 54 зв. (2),
55 зв., 57, 58 зв., 63 зв. (2), 65, 68, 74,
75, 76 (2), 76 зв., 77, 77 зв., 79 зв., 85,
87, 88, 96 зв., 104, 105 зв., 107 зв., 109,
111 (2), 113, 115, 119 зв. (2), 120 зв.,
130, 134, 136, 137, 146 зв. (2), 158, 159,
160 (2), 162 зв., 168, 169 (2), 178,
182 зв., 185 зв. (2), 187 зв., 189 зв., 195,
207 зв., 220 зв. (2), 222, 222 зв., 224,
226, 230, 232 зв., 240 зв., 243, 255 зв.,
256, 257, 258, 259 зв. (2), 261, 263 (3),
267, 269, 273, 276 зв., 278, 288 зв. (2),
289 зв., 290 (2), 290 зв., 297 зв., 298,
299 зв., 304, 319, 324 (2), 330 зв., 336,
342 зв., 344, 345, 345 зв., 350 (2),
357 зв., 358 (2), 358 зв. (2), 361 (3), 362,
367 зв., 368 зв., 371, 381 (2), 386,
386 зв., 392 зв., 394, 396, 400 зв.,
402 зв., 404 (2), 410, 421 зв., 422 зв.,
432 зв., 438 зв., 444 зв., 446, 447 зв.,
450, 455, 459, 461, 468, 470 зв., 471 зв.,
473, 474 зв., 475 зв., 482; сїа род. 19,
21 зв. (2), 92 зв., 100, 102 зв., 103,
103 зв. (2), 123, 127 (2), 129, 137 зв.,
235, 297 зв., 336 (2), 361 зв., 362,
369 зв., 458 зв., 465; снїви дав. 89,
89 зв., 93 зв., 278, 361 зв., 362, сїюу
90 зв., 217 зв., 273 зв., 353, 406; сїа зн.
23 (2), 23 зв., 25, 50, 51 зв., 54 зв.,
57 зв., 73 зв., 75, 92 зв., 93, 98, 103, 115,
134, 161, 172, 174 зв., 180 зв., 182,
189 зв., 205 зв., 207 зв. (2), 209, 212 зв.,
239, 257 зв., 258, 297 зв., 309 зв., 316,
322, 345 зв., 346, 350 зв. (3), 352 зв. (3),
358, 361, 361 зв., 368 зв., 370 зв., 380,
388, 421 зв., 446 зв., 453, 454 зв., сїа
352 зв.; сїо(м) ор. 178, 289 зв., 482 зв.,
снїомь 77, 97, 125 зв., 136, 138 зв.,

164 зв., 207 зв., 221 зв., 289 зв., 304,
312.2, 316 зв., 338 зв. (2), 339, 339 зв.,
430; вь снї мїсу. 412, на... снї 89 зв., о
снїоу 14 зв., 124 зв., ѿ снї 199, ѿ снїоу
160 зв., 287, 288 зв., 302, 473; снїоу кл.
44, 47 зв., 70 зв., 74, 88 зв. (2), 91 зв.,
133 зв., 143, 169 зв., 216 зв., 290 зв.,
294, 302 зв. (2), снїе 23, 169 зв., 249;
снїнове мн. наз. 85 зв., снїове 42 зв., 46,
50, 57 зв., 78, 87 зв., 135, 137 зв., 168,
311 зв., 312, 381, 439, 446 зв., снїве
34 зв., 63 зв. (2), 100, 154 зв., 180 зв.,
268, 292 (2), 354, 404, снїы 231, 236 зв.;
снїовь род. 25, 54, 78, 87 зв., 120 зв.,
205 зв., 243 зв., 476, снївь 117; снїомь
дав. 39 зв.; снїы зн. 26 зв., 91 зв.,
100 зв., 205 зв., 112, 218 зв., 228,
338 зв., 399; снїми ор. 87 зв., 312, снїы
30 зв., 327, 342; о... снїнхь мїсу. 89;
снїы дв. зн. 288 зв., 473; о... снїоу мїсу.
14 зв.

снїгь ім. од. ч. наз. 122, 159 зв.

снати дієсл. док. інф. 194 зв.; снав'ши
діспрїсл. мн. 195 зв.

со див. з

[соблаж'нає(т) са]: са соблаж'нає(т)
дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 61 зв.; соб-
лаж'на(т)са майб. мн. 3 ос. 10 зв.

соблаж'наєшь дієсл. недок. теп. од. 2 ос.
74 зв.; соблаж'нає(т) 3 ос. 32 зв.

соборища ім. од. с. род. 131 зв., 225 зв.;
соборище зн. 55 зв., 136, 223, 232 зв.,
соборыще 131; вь соборищи мїсу.
224 зв., в' соборищи 223 зв., 225, на
соборищоу 370; съборищь мн. род.
280; соборища зн. 180, 273 зв., 314 зв.;
в соборища(х) мїсу. 35, в' соборища(х)
35 зв., на соборища(х) 29 зв., 271, на
соборищахь 178 зв., на съборища(х)
48, на соборище(х) 448 зв., на собо-
рищехь 223, 226 зв., на со(б)рище(х)
132, на собошихь [!] 426 зв.

сборьномуу прикм. од. ч. дав. 279;
събор'ны(м) мн. дав. 16

- собралиса дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 60, 152; са были събрали дмин. мн. 3 ос. 437
- соверышиль: есми соверышиль дієсл. док. мин. од. ч. 1 ос. 421 зв.; съвръшиль еси 2 ос. 90 зв.
- совръшень прикм. од. ч. наз. 34 зв., съвръшень 458 зв.; съвръшен'ны(м) ор. 84 зв.; съвръшена ж. наз. 208 зв., 442 зв.; совер'шени мн. наз. 34 зв., съвер'шени 423 зв.; съвръшены зн. 206
- совыше присл. 352, съвыше 211 зв., 349, 430 зв., 432, съвыш'ше 334 зв., 349 зв.
- совѣтникъ ім. од. ч. наз. 195 зв.; съвѣт'нико(м) ор. 329
- совѣтъ ім. од. ч. зн. 243, съвѣ(т) 446 зв., 463 зв.
- согрешн(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 295 зв.; съгрешиль есми мин. од. ч. 1 ос. 289 зв. (2); съгрешиль 3 ос. 384, съгрешил' есть 384; бы... согрешн(л) ум. од. ч. 3 ос. 295 зв.
- содома ім. топ. од. ч. род. 298; в' содомѣ місц. 54; содомомъ мн. дав. 147 зв.
- содо(м)стѣи прикм. од. ж. дав. 49 зв., содом'стѣи 54 зв.
- содом'стѣи див. содо(м)стѣи
- соз'вав'ши дієприсл. док. мин. 253, съз'ва 253
- созон'та ім. антроп. од. ч. род. 445
- сокира ім. од. ж. наз. 26 зв., секира 218 зв.
- сокровен'наа прикм. мн. зн. 63
- сокроушен'ной прикм. од. ж. род. 56 зв.
- солило ім. од. с. зн. 111
- со(л)нечнѣ(м): ѿ... со(л)нечнѣ(м) прикм. од. с. місц. 5 зв.
- соложеніа ім. од. с. род. 63
- соломон' ім. антроп. од. ч. наз. 21 зв., соломонъ 38, 269 зв., 275 зв., соломона род. 59; соломона зн. 21 зв.
- соломоніа ім. антроп. од. ж. род. 471
- соломоновѣ: в'... соломоновѣ прикм. од. ч. місц. 391 зв.; соломоновоу ж. зн. 59; соломоновы мн. зн. 269 зв.; в... соломоновѣхъ місц. 391 зв.
- соломонъ див. соломон'
- солонна прикм. од. ж. наз. 164 зв.
- соль ім. од. ж. наз. 31 зв. (2), 164 зв. (2), 287 (2); соль зн. 164 зв.; солію ор. 164–164 зв.; ѿ соли місц. 159
- сон'мища(х): на сон'мища(х) ім. мн. с. місц. 180
- сон'мы ім. мн. ч. зн. 50
- сонѣсть дієсл. док. майб. од. 3 ос. 348
- сопротив'никомъ ім. од. ч. ор. 299
- соро(д)ника ім. од. ч. род. 465
- соромотити дієсл. недок. інф. 82 зв.
- соромотоу ім. од. ж. зн. 206 зв., 271; соромотоу ор. 284
- соромоу ім. од. ч. род. 267; соромоу дав. 38 зв.
- [соромѣю... са]: са... соромѣю дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 299, съромѣю(с) 291 зв.; са... боуде(т)... соромѣти майб. од. 3 ос. 256, са... соромѣти боуде(т) 256; са боудоу(т) соромѣти мн. 3 ос. 174 зв.; са... соромѣл' мин. од. ч. 3 ос. 299, са... соромѣль 298 зв.
- сопреню ім. од. с. дав. 14 зв.
- сопротив'нико(м) ім. од. ч. ор. 32 зв.
- сорочьки ім. од. ж. род. 235 зв.
- сотвореніа ім. од. с. род. 165, сътвореніа 424; ѿ сотвореніи місц. 283
- сот'никовъ прикм. од. ч. наз. 41 зв.; сот'никово(г)[о] зн. 239
- сот'никъ див. сотникъ
- сотникъ ім. од. ч. наз. 42, 194 зв., сот'никъ 42, сотъникъ 239 зв., сътникъ 328 зв., сът'ник' 120 зв.; съ(т)ника род. 446, сът'ника 449 зв.; сотникови дав. 42 зв., сѿт'никови 239; сотника зн. 195 зв.; на сотникоу місц. 195 зв., о сот'ницѣ 13, ѿ сотници 199
- сотона ім. од. ч. наз. 138 (2), 221 зв., 268, 281, 317, сътона 57, 320; сотоноу зн. 138, сътоноу 57; сотоно кл. 74 зв., 158 зв., 222 зв.
- сотонаиаила [!] ім. антроп. од. ч. зн. 262 зв.
- сотреть дієсл. док. майб. од. 3 ос. 310
- сотъ ім. мн. ж. род. 334
- сотъникъ див. сотникъ
- сохожал' дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 359

сошеды дієприкм. *недок. акт. теп. од. ч. наз.* 369, сошеды(и) 369, съшеды(и) 368 зв.

сошеды(и) див. **сошеды**

сошествєна дієприкм. *недок. акт. мин. од. ч. род.* 202

с'падоу(т) дієсл. *док. майб. мн. 3 ос.* 103

спаню: ѿ **спаню** ім. *од. с. місц.* 395

спасти дієсл. *док. інф.* 79 зв., 298, сп(с)ти 75, 119 зв., 136 зв., 158 зв., 233, 255 зв., 470, спс(т)ти [!] 194; сїсе *майб. од. 3 ос.* 119 зв., спасє(т) 464 зв., сїсе(т) 297, 469 зв., сїсеть 23, 255 зв., 447, 458 зв., сп(с)ть 159, 170, 455 зв.; сїсь *мин. од. ч. 3 ос.* 259 зв., сп(с)ль 304; сїси *наказ. од. 2 ос.* 68, 171, 328, 401 зв., 482 зв.; сїсєнь *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 50, 101 зв., 167, 180 зв., 181 зв., 197 зв., 446 зв., 463, 471, сї(с)нь 102 зв., 301 зв., 456, 467; спасєн'на *ж. наз.* 144 зв.; сїсни *мн. наз.* 362 зв.

с'пекоулатора ім. *од. ч. зн.* 149

с'пїжар'нѣ ім. *од. ж. род.* 275

спира ім. *од. ж. наз.* 425 зв.; с'пироу *зн.* 424 зв.

[спирати... (с)]: (с)... спирати дієсл. *недок. інф.* 317 зв.

списаны дієприкм. *док. пас. мин. мн. наз.* 17 зв.

спїшь дієсл. *недок. теп. од. 2 ос.* 187; спи(т) 3 ос. 47, 146, спить 252 зв.; спите *мн. 2 ос.* 183, 321 зв.; спа(т) 3 ос. 113, 187, 187 зв., с'пать 276 зв.; спал' *мин. од. ч. 3 ос.* 262 зв., спаль 43 зв., 142, 262 зв.; спѣте *наказ. мн. 2 ос.* 113, 187 зв.; спал' бы *ум. од. ч. 3 ос.* 141; спащи(м) *дієприкм. акт. теп. мн. дав.* 62, с'пачи(м) 123; с'пачи(х) *зн.* 112 зв.

сплодил дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 22–22 зв., сплоти(л) 21 зв., сплодилъ 21 зв. (16), 22 (14), 22 зв. (4), спло(ди)ль 21 зв., спло(ди)л' 21 зв. (2)

сплоти(л) див. **сплодил**

спло(ди)л' див. **сплодил**

сплодиль див. **сплодил**

спло(ди)ль див. **сплодил**

[с'плоди(т) са]: са с'плоди(т) дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 141 зв.

сплѣненїа ім. *мн. с. зн.* 342 зв.

сподоби дієсл. *док. наказ. од. 2 ос.* 482

сподобихѡ(м)са дієсл. *док. ім. мн. 1 ос.* 17

сполоу присл. 186 зв., 356 зв., 402 зв., 435 зв.

с'поминає(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 126

с'поманѣлис'мо дієсл. *док. мин. мн. 1 ос.* 121 зв.

споматав'ши дієприсл. *док. мин.* 172 зв.

спосквер'нає(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 69 зв.

спотребоу ім. *од. ж. зн.* 286 зв.

споча(т)ка див. **споча(т)коу**

споча(т)коу присл. 82 зв., 83, 370 зв. 382, спочатькоу 3, споча(т)ка 417 зв.

спочатькоу див. **споча(т)коу**

с'праведливє присл. 310 зв., с'правед'ливє 362 зв.

с'правед'ливє див. **с'праведливє**

справедливость ім. *од. ж. наз.* 342 зв.; справедливости *род.* 342; в'справед'ливости *місц.* 211

справедливыи прикм. *од. ч. наз.* 329, справед'ливыи 23, 214 зв., с'праведливыи 175 зв., 329; с'праве(д)ливого *род.* 118; с'правед'ливы(м) *ор.* 117 зв.; справедливаа *ж. наз.* 54, справед'ливаа 100; справе(д)ливє *с. наз.* 86; справедливового *род.* 278 зв., справе(д)ливого 86; в'справед'ливо(м) *місц.* 292 зв.; справед'ливи *мн. наз.* 299 зв., справед'ливы 99 зв., с'правед'ливіи 108, 109, справе(д)ливы(и) 204; справед'ливыи *зн.* 34 зв.; справедливыми *ор.* 293, 310 зв.

справед'ливыи див. **справедливыи**

с'праведливыи див. **справедливыи**

с'правиль дієсл. *док. мин. од. ч. 1 ос.* 363

справ'лены дієприкм. *док. пас. мин. мн. наз.* 218

справоваль дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 217 зв.; быхъ справова(л) *ум. од. ч. 1 ос.* 406

справ'ца *ім. од. ч. наз.* 217 зв.; справци
дав. 346; справ'цоу *зн.* 292; справцею
ор. 277; справцямь *мн. дав.* 170

с'правы *ім. мн. ж. наз.* 363

с'прощена *дієприкм. док. пас. мин. од. ж.*
наз. 280 зв.

спраговъ *ім. мн. ч. род.* 285 зв.

сѣса *ім. антроп. од. ч. род.* 472; сѣса *зн.* 5,
462 зв., 471 зв.; сѣсе *кл.* 482 зв.

сѣсає *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 194; ѡ...
сѣсаемьхъ *дієприкм. пас. теп. мн. місц.*
200 зв.

сѣсиса *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 119 зв.,
194

сѣситела *ім. од. ч. род.* 459, сѣстела
476 зв., сп(с)тла 443, 456 зв., 458,
462 зв., сп(с)тл(а) 20 зв.; спаситє(л)вѣ
дав. 395; в'... сѣсители *місц.* 208 зв.

сп(с)нїє *ім. од. с. наз.* 304, 355; сѣсенїа
род. 210 зв., 211, 464; сѣсенїє *зн.* 215,
218, сп(с)енїє 446 зв.; [о] сѣсенїи *місц.*
89

сѣсовѣ: о... сѣсовѣ *прикм. од. с. місц.* 14

сѣстела *див. сѣситела*

сп(с)ти *див. спасти*

сп(с)тла *див. сѣситела*

сп(с)тл(а) *див. сѣситела*

спс(т)ти [!] *див. спасти*

споустили *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 229 зв.,
с'поустили 133 зв.; споущен'ного
дієприкм. пас. мин. од. ч. зн. 226 зв.

с'поустили *див. споустили*

с'пытаю *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 91 зв.,
173 зв.; спыталь *мин. од. ч. 3 ос.* 96,
290; спытали *мн. 3 ос.* 56, 298 зв.;
спытайте *наказ. мн. 2 ос.* 49 зв.

спѣш'но *присл.* 303 зв.

срачицоу *ім. од. ж. зн.* 34

ср(д)це *ім. од. с. наз.* 61, 68 зв., 151 зв.,
152 зв., 276, 333, 420, срѣ(д)це 69;
ср(д)ца *род.* 58, 70 (2), 83, 136 зв.,
153 зв., 165, 197 зв., 238 (3), 263 зв.,
срѣ(д)ца 177 зв.; ср(д)цоу *дав.* 58;
ср(д)це *зн.* 61 зв., 68 зв., 153 зв., 157,
406, 453 зв.; ср(д)цемь *ор.* 30 зв., 55,
177 зв., 223 зв., 247, 332 зв., 338, 405,

ср(д)це(м) 61, 96 зв., 338; в ср(д)ци
місц. 58 зв., 104 зв., 210, 277, в' ср(д)ци
32 зв., 213, 217, въ ср(д)ци 16 зв.,
172 зв.; ср(д)ца *мн. наз.* 37, 316 зв.,
411, 414; ср(д)ць *род.* 82, 215, 258 зв.;
ср(д)ца *зн.* 205 зв., 209, 246 зв., 293,
333 зв., 404 зв., 418; в ср(д)ца(х) *місц.*
133 зв., в' ср(д)цахъ 219 зв., 314 зв., въ
ср(д)цахъ 133 зв., в ср(д)цехъ 140, въ
ср(д)цехъ 230, въ ср(д)цихъ 45

сребра *ім. од. с. род.* 49, 481 зв.; с'ребро *зн.*
107, с'реб'ро 106

среб'ролюб'цями *ім. мн. ч. ор.* 292 зв.

сребр'ники *ім. мн. ч. наз.* 121 зв.; среб-
р'никовъ *род.* 123, с'ребр'никовъ
116 зв., с'ребр'никовъ 117, с'ребр'р-
никъ 110; с'реб'ники *зн.* 123, сребр'н-
ники 184 зв., 264 зв., с'ребр'никі
116 зв. (2), с'рер'ники [!] 317 зв.

сре(д) *див. среда*

среда *ім. од. ж. наз.* 317 зв., 473 зв., сре(д)
62 зв., 131, 142, 165 зв., 172 зв., 187,
231, 248, 267, 287, 300, 308, 344, 360 зв.,
364 зв., 368, 404, 419, срѣ(д) 49 зв., 54,
58 зв., 68, 74 зв., 85 зв., 91 зв., 99 зв.,
137 зв., 153, 158, 177, 181 зв., 221 зв.,
238, 258, 270 зв., 277 зв., 313 зв.; се-
редѣ *дав.* 271, 420, средѣ 154, 166,
267 зв., 279, 300 зв., 313 зв., 314, 315 зв.,
346, 361 зв., срѣдѣ 92, 158 зв., 178 зв.,
248 зв., сре(д) 32 зв., 54 зв., 59 зв., 110,
147 зв., 288 зв., 302, 309, 365 зв., 368,
374 зв., 443, срѣ(д) 40 зв., 50 зв., 63 зв.,
69 зв., 75, 87, 100 зв., 131 зв., 138, 191,
223, 232, 239, 259, 405 зв., ср(д) 173,
се(р) 223; средоу *зн.* 314, 474 зв.,
сре(д) 4 (2), 4 зв. (5), 5 зв., 6 (3), 7 зв.
(2), 8 (2), 8 зв. (3), 9 (2), 9 зв. (3), 10 (2),
10 зв. (3), 11 (2), 11 зв. (3), 12 (2), 12 зв.
(2), 109 зв., 301 зв., 315, срѣ(д) 4, 4 зв.,
5, 31 зв., 147

срѣбскаго *див. серб'скаго*

срѣдѣти *прикм. од. ч. наз.* 305

срѣ(д)це *див. ср(д)це*

срѣ(д) *див. среда*

срѣсти *дієсл. недок. інф.* 202

с'саль: *еси с'саль дієсл. недок. мин. од. ч. 2 ос.* 269

с'скарюта див. *скарюта*

[с'стар'єшь сА]: сА *с'стар'єшь дієсл. док. майб. од. 2 ос.* 441

с(т) див. *сти(х)*

с'та *прикм. од. ч. род. 18 зв., 23, 221 зв., с'то с. наз.* 209

стаанїи див. *стаянїи*

ставаи *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 443

ставить *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 247 зв., 269 зв.

стадо *ім. од. с. наз.* 44, 44 зв., 143 зв. (2), 249 зв. (2), 275 зв., 390 зв., 444 зв., 447, 448 зв., 450 зв., 453, 455 зв., 458, 461 зв., 464 зв., 468, *ста(до)* 444 зв.; *стада* *род.* 111 зв.; *стадо зн.* 44 зв. (2), 438 зв.; *стадомь* *ор.* 212 зв.

ста(до) див. *стадо*

[стане... сА]: сА... *стане* див. *стане(т)сА*

стане(т)сА *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 80 зв., *станет'сА* 91, 172 зв., сА... *стане* 414; сА... *станоу(т)* *мн. 3 ос.* 182 зв., 316 зв.; *сталсА* *мин. од. ч. 3 ос.* 258, 321, *ста(л)сА* 319, 339 зв., *стал'сА* 105, 159 зв., 220 зв., 257, 288 зв., *стальсА* 208 зв., *с'тал'сА* 130, сА... *сталь* 257, 403 зв. (2), *стал'сА* *єсть* 359 зв., *стал'сА* *є(ст)* 93, сА *єсть...* *сталь* 310; *сталасА* *ж. 3 ос.* 43 зв. (2), 56, 142, 194, 238 зв., 285 зв., 391, *с'таласА* 280 зв., сА... *стала* 183 зв., *сталасА* *єсть* 342 зв., сА *єсть...* *стала* 251 зв.; *сталосА* *с. 3 ос.* 116, 212, 217 зв., 304, сА *стало* 22 зв., 82, 91, 122 зв., 145 зв., 213, 249 зв.–250, 250, 252 зв., 331, сА... *стало* 392 зв., 408 зв., 414, 433 зв., (с)... *стало* 143 зв., 329, *сталосА* *єсть* 114, 337 зв., 342, *сталосА* *є(ст)* 89, *с'талосА* *є(ст)* 122, сА *є(ст)* *стало* 285 зв.; *сталосА* *безос.* 134 зв., 206 зв., 208, 212, 213, 220, 229, 248 (2), 256, 257, 265, 296, 296 зв., 331 зв., 334 зв., *сталос'* 257, 259 зв., сА... *стало* 326 зв., 360 зв., сА *с'тало* 144, (с)... *стало* 326, *сталосА* *єсть* 266, 283, 293 зв., 304 зв.,

306, 308, *сталосА* *є(ст)* 142 зв., 211 зв., 255, *сталос'* *єсть* 266, *сталос'* *є(ст)* 211 зв., 255; *сталисА* *мн. 3 ос.* 330, сА *стали* 341–341 зв., сА... *стали* 331 зв., 332

станет'сА див. *стане(т)сА*

станоуль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 233; *станоув'ши* *дієприсл. мин.* 88 зв.

старости: *в'ь старости ім. од. ж. місц.* 207 зв.

старци *ім. мн. ч. наз.* 446 зв., 476, *ста(р)ци* 476 зв., *стар'ци* 429 зв.; *старець* *род.* 74 зв., 113; о... *старце(х)* *місц.* 14 зв., о... *старцехь* 221

ста(р)ци див. *старци*

стар'ци див. *старци*

стар'шїи див. *старшїи*

старшїи *прикм. од. ч. наз.* 202, 303 зв., *стар'шїи* 290, 319 зв., *старьшїи* 258 зв.; *стар'ши(м)* *ор.* 32, 32 зв., 33 зв., *стар'шимь* 33, 162 зв., 169, *старшь* 277; *старшїи* *мн. наз.* 173, 189, 308, *стар'шїи* 91, 114, 119 зв., 191, 280 зв., *с'тар'шїи* 109 зв., 116, 117, 117 зв.; *старшихь* *род.* 68 зв., 377 зв., *старьши(х)* 188, *старьшихь* 158, *стар'шихь* 152 зв., 255 зв., *с'тар'ши(х)* 152, *с'тарьши(х)* 152 зв.; *стар'шимь* *дав.* 322, *с'тар'ши(м)* 116 зв.; *старьшии* *зн.* 239; *стар'ши(ми)* *ор.* 122 зв., *таршими* 308 зв.

стары(и) *прикм. од. ч. зн.* 231 зв., *старь* 206; *старымь* *ор.* 349; *старой* *ж. род.* 231 зв.; *старое* *с. наз.* 232; *старого* *род.* 135; *староמוу* *дав.* 135; *старое* *зн.* 232; *стары(х)* *мн. род.* 253 зв.

старь див. *стары(и)*

старьшїи див. *старшїи*

стар'їишин'ство *ім. од. с. зн.* 291 зв., *с'тар'їишин'ство* 305

стар'їишин'ство див. *стар'їишин'ство*

стар'їишїи *ім. мн. наз.* 323 зв.

[стар'їла сА]: сА *стар'їла дієсл. недок. мин. од. ж. 3 ос.* 215 зв.

стати *дієсл. док. інф.* 138 (2), 316 зв.; *стане* *майб. од. 3 ос.* 364 зв., *стане(т)* 57

(2); ста(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 234, 450, сталь 117, 169 зв., 212 зв., 223, 234, 234 зв., 302 зв., 333 зв., 426, 437, 438, 439, 446, 448, 452 зв., 455, 455 зв., 460 зв., 477 зв.; стала *ж. 3 ос.* 80, 233, стала е(ст) 24; стало *с. 3 ос.* 213, 251, стали *мн. 3 ос.* 189 зв., 241, 330; стань *наказ. од. 2 ос.* 233, стан' 136, с'тани 112 зв., стан 33; ставши *дієсл. мин.* 299 зв., став'ши 226, 230 зв., 243 зв., 304, с'тав'ши 375

стираль *ім. од. ч. зн.* 78

[стати... (с)]: (с)... стати *дієсл. док. інф.* 313 зв.

статьки *ім. мн. ч. наз.* 298

стаяній *ім. мн. ч. род.* 331, 366, 395, стаяній 330

стеж'кы *ім. мн. ж. наз.* 218; сте(ж)кы *зн.* 286, стеж'ки 26, стеж'кы 218, с'теж'кы 129 зв.

стелникъ *ім. од. ч. зн.* 334

[стерегли са]: са стерегли *дієсл. недок. мин. мн. 1 ос.* 313; са стерегли 3 ос. 73 зв.; стереж'теса *наказ. мн. 2 ос.* 178 зв., 179 зв., 181, 313, стережитеса 272 зв., стереж'т(с)а 316 зв., са стереж'те 312 зв.; са стерез'те 40, стереж' 313 зв.

стереговали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 249

стереговал'са *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 148 зв.

стеречи *дієсл. недок. інф.* 272, с'теречи 121 зв.; стерегоу *теп. од. 1 ос.* 383 зв.; стережеть 3 ос. 268; стерегоу(т) *мн. 3 ос.* 269; боуде(т) *стеречи майб. од. 3 ос.* 382 зв., 383; стерегль *мин. од. ч. 1 ос.* 84, стерегль ес'ми 166; стерегль 3 ос. 182 зв.; есте *стерегли мн. 2 ос.* 97; стерег'ли 3 ос. 120 зв., 136, 222 зв., с'терег'ли 119, с'терег'ли 123; были... *стерег'ли дмин. мн. 3 ос.* 212 зв.; сте-режи *наказ. од. 2 ос.* 270, с'тережи 132 зв., стереж'те *мн. 2 ос.* 47 зв., 79 зв., 97, 101, 141, 452, стре(ж)те [!]

141, стереж' 79 зв., стереж'те 180, с'тере 180

с'теречи *див. стеречи*

стерна *ім. од. с. зн.* 192 зв.

стефана *ім. антроп. од. ч. род.* 454 зв., 457, 471 зв., стефан8 *дав.* 92 зв.

с'тилища *ім. од. с. род.* 384

стискалеса *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 144 зв.

стискають *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 251 зв.; бы... *сти(с)кали ум. мн. 3 ос.* 137

с'тиса *дієсл. недок. майб. од. 3 ос.* 36, с'ти(т)са 266

с'ти(т)са *див. с'тиса*

с'тити *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 385 зв.

сти(х) *ім. од. ч. наз.* 466, 468 зв., стихь 463 (2), 467 зв., с(х) 451, 452 зв., 453 зв., 455, 455 зв., 456 зв., 458, 458 зв., 460, 460 зв., 461, 462, 462 зв., 464, 465, 469 зв., 471 зв. (2), 472 зв., 474, с(т) 448; стихо(в) *мн. род.* 20 зв., 198 зв., стиховь 123 зв., 128 зв., 203 зв., 430 зв., стиховь 341

стихь *див. сти(х)*

с'тлеи *ім. мн. ч. род.* 461 зв.; с'тителе(м) *дав.* 389, с'тителемь 31 зв. (2), с'тле(м) 390 зв.

с'тльскы(м) *прикм. мн. дав.* 44; в... *с'ти-гельскы(х) місц.* 443

с'тланиц' *ім. од. ж. род.* 99; с'кланицо *зн.* 109 зв., скланиц' 243 зв.; с'кланиць *мн. род.* 152 зв., с'кл'ниць 152; с'тланиц' *зн.* 99

сто *числ. наз.* 79 зв.; сто *зн.* 60 зв., 62, 81 зв., 140 зв., 287 зв., 291 зв., 292, 434, с'то 139 зв., стоу 150 зв.; о сто *місц.* 14, ѿ сто 287, ѿ с'то 200 зв.

с'то ¹ *ім. од. с. зн.* 357 зв.

с'то ² *присл.* 207 зв., 214

стодолоу *ім. од. ж. зн.* 274 зв.

с'то и па(т)деса(т) и три *числ. зн.* 440

стокротъ *присл.* 82 зв., 85 зв., 167 зв., 246

стола *ім. од. ч. род.* 71, 109 зв., 293 зв.; столови *дав.* 243 зв.; сто(л) *зн.* 296, столь 243 зв., 270, 318 зв., 407 зв.;

столомь *ор.* 134, 154 зв., 183 зв., 197 зв., 319, 319 зв., 333, 400; столы *мн. зн.* 90, 172

столець *ім. од. ч. зн.* 207 зв.; стол'цовь *мн. род.* 152; стол'ціґ *зн.* 90, с'тол'ціґ 347 зв., стол'ци 97; на стольцохь *місц.* 320

стол'тьп *ім. од. ч. наз.* 279 зв.; стльпа 283, 482; стол'тьп *зн.* 286 зв., стльпъ 174; ѿ с'тльпґ *місц.* 200 зв.

стольника *ім. од. ч. род.* 444

с'тор'говали *дієсл. док. мин. мн.* 3 *ос.* 117

сторожеве *ім. мн. ч. наз.* 122; сторожовь *род.* 122 зв.; сторожомь *дав.* 121 зв., с'траже(м) 122 зв.–123; сторожами *ор.* 116

сторожоу *ім. од. ж. зн.* 67 зв., 121 зв., 212 зв., 276 зв. (2), с'тра(ж) 104; о... сторожи *місц.* 151

стороны ¹ *ім. од. ж. род.* 30, strony 248 зв.; стороною *зн.* 43, 44, 67, 73, 142, 142 зв., 150 зв., 174, 248, 365 зв., 424, с'тороною 144; стороною 229 зв.; в'... сторонґ *місц.* 212 зв., на сторонґ 115 зв., 193 зв. (2), 324, 366 зв., на... с'торонґ 196 зв., по... сторонґ 168, 189 зв., 205, 431 зв., 439 зв., по... с'торонґ 108 зв.; в сторона(х) *мн. місц.* 29

стороны ² *ім. од. ж. род.* 250, страны 26, 203 зв.; с'транґ *дав.* 126; стороною *зн.* 288 зв., 304 зв., страноу 24 зв., 200 зв., 457; въ... сторонґ *місц.* 288 зв., въ... странґ 210; страны *мн. зн.* 225 зв., 446, 468 зв.

с'тости: въ с'тости *ім. од. ж. місц.* 211, ѿ с'то(сти) 26

с'то(сти): ѿ с'то(сти) *див. с'тости: въ с'тости*

с'точ'ный *див. сваточ'ный*

стояти *дієсл. недок. інф.* 180 зв., с'стояти 281 зв.; стою *теп. од. 1 ос.* 206; стоить 3 *ос.* 180 зв., 343 зв., 352 зв., стои(т) 101 зв.; стоите *мн. 2 ос.* 86, 173; стоять 3 *ос.* 86 (2), 159, 248, 397 зв., сто-я(т) 59 зв.; боуде стояти *майб. од. 3 ос.* 268; ста *аор. од. 3 ос.* 460 зв.; есмь стояль *мин. од. ч. 1 ос.* 425; стоя(л)

3 *ос.* 344, 396 зв., 426, 454 зв., стояль 60, 195, 227 (2), 283 зв., 344, 382, 426 зв., 468 зв., 469; стояла *ж. 3 ос.* 426, 432 зв., 436, 477 зв., сто 436; стояло *с. 3 ос.* 346; стояли *мн. 3 ос.* 59 зв., 120, 188, 190 зв. (2), 194 зв., 305 зв., 325, 327 зв., 329, 403 зв., 448, 466, 475 зв., с'стояли 115 зв., 170 зв., стоали 227; стоуи *наказ. од. 2 ос.* 237 зв., с'тоуи 120; стоячого *дієприкм. акт. теп. од. ч. зн.* 432 зв., 436 зв.; стояще *мн. наз.* 35 зв.; стоящи(х) *род.* 75; стоячи *дієприсл. теп.* 138 зв., 205, 226, 256, 256 зв., 265 зв., 296 зв., 300, 399 зв., 427, стоа(чи) 31

с'стояти *див. стояти*

стра *див. страстей*

с'трав'ныхь *прикм. мн. род.* 254 зв., с'трав'ныхь 353 зв.; с'травные *зн.* 219

с'трав'ныхь *див. с'трав'ныхь*

с'тра(ж) *див. сторожоу*

стра(ж)деть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 77

с'тран'вопріе(м)ца *ім. од. ч. род.* 468

с'тран'ны(м) *прикм. мн. дав.* 116 зв.

страны *див. стороны* ²

стра(с) *див. страстей*

стра(ст) *див. страстей*

страстей *ім. мн. ж. род.* 424 зв., 475, 475 зв., стра(с)теи 431, 475 зв., с'трас'тей 427 зв., стр(с)теи 119, 120 зв., 121 зв., 410, 427, 474 зв. (3), 475 (5), 475 зв. (5), стр(ст)еи 475 зв., стр(с)те(и) 434, 435, стр(с)тій 434, стр(с)ти(и) 482, стра(ст) 114, 116 зв., 119 (2), 327, 432 зв., стр(ст) 329, 424, стра 192 зв.; страсте(м) *дав.* 3 зв.; стра(ст)ми *ор.* 202 зв.; ѿ... страсте(х) *місц.* 346

стра(с)теи *див. страстей*

с'трас'тей *див. страстей*

с'трагилата *ім. антроп. од. ч. род.* 463, 467

с'трати(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 287 зв.

с'тратов'ника *ім. антроп. од. ч. род.* 459 зв.

стра(х) *ім. од. ч. наз.* 196 зв., страхъ 205, 210, 225 зв.; страхоу *род.* 372 зв., стра-ха 67 зв., 122, 230, 315 зв., 434; стра-

хоть *ор.* 212 зв., страхом 151, страх(м) 122 зв.; вь... страху *місц.* 248
 страхъ див. стра(х)
 страшить *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 298 зв.
 с'траш'ливи *прикм. мн. наз.* 142 зв.
 страшныи *прикм. мн. наз.* 314
 стрегоуши(х): ѿ стрегоуши(х) *дієприкм. недок. мн. місц.* 198 зв.
 строєніє *ім. од. с. зн.* 291 зв.
 strony див. стороны¹
 стр(ст) див. страстєи
 стр(с)тєи див. страстєи
 стр(ст)єи див. страстєи
 стр(с)тє(и) див. страстєи
 стр(с)ти(и) див. страстєи
 стр(с)тїи див. страстєи
 стр(с)тно(г)[о] *прикм. од. с. род.* 481 зв.; стра(ст) *дав.* 194; стр(с)тны(м) *мн. дав.* 443
 стрьгнены *дієприкм. док. пас. мин. мн. наз.* 143
 стрьгѣти *дієсл. док. інф.* 187
 стрѣтеніє *ім. од. с. наз.* 462 зв.; оустрѣтєнїа *род.* 462 зв.; стрѣтенїю *дав.* 216; стрѣтеніє *зн.* 44 зв., 105, 214, стрѣ(н) 214 зв.
 стрѣтилисѧ *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 44
 стрѣти(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 184 зв., с'трѣти(т) 318; стрѣтиль *мин. од. ч. 3 ос.* 122 зв., 142 зв., 248 зв.–249, 257 зв.; стрѣтили *мн. 3 ос.* 296 зв.
 с'трѣти(т) див. стрѣти(т)
 стрѣхоу *ім. од. ж. зн.* 133 зв., 229 зв., стрѣхѧ 226 зв.; на с(т)рѣсѣ *місц.* 298
 стрѣхѧ див. стрѣхоу
 страслисѧ *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 122
 страсноуль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 161
 стоудєно *присл.* 426 зв.
 стоудєнои *прикм. од. ж. род.* 52
 стоудєн'ци: при стоудєн'ци *ім. од. ч. місц.* 352 зв.
 стоудита *ім. антроп. од. ч. род.* 452 зв.
 стоуд(д)на *ім. од. ж. наз.* 353, стоуд'на 354; стоуд'ню *зн.* 283 зв.
 стоуд'на див. стоуд(д)на
 стоудод'янїє *ім. од. с. наз.* 154

стоупоує *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 101 зв., стоупоуеть 181; стоупиль *мин. од. ч. 3 ос.* 225, стоу(пи)ль 225, с'тоупиль 368 зв.,
 стоупоуеть див. стоупоує
 с'тчныи див. свѧточ'ныи
 с'тыи див. с'тый
 с'ты(и) див. с'тый
 с'тый *прикм. од. ч. наз.* 422 зв., с'тыи 131, 180 зв., 207 зв., 214 зв., 217 зв., 220, 225 зв., 249 зв., 250 зв., 252 зв., 253 зв., 254 зв., 255 зв., 256 зв., 257 зв., 258 зв., 259 зв., 260 зв., 261 зв., 262 зв., 264 зв., 265 зв., 266 зв., 267 зв., 268 зв., 269 зв., 270 зв., 271 зв., 272 зв., 273 зв. (2), 274 зв., 275 зв., 276 зв., 277 зв., 278 зв., 279 зв., 280, 280 зв., 281 зв., 282 зв., 283 зв., 284 зв., 285 зв., 286 зв., 287 зв., 288 зв., 289 зв., 290 зв., 291 зв., 292 зв., 293 зв., 294 зв., 295 зв., 296 зв., 297 зв., 298 зв., 299 зв., 300 зв., 301 зв., 302 зв., 303 зв., 304 зв., 305 зв., 306 зв., 307 зв., 308 зв., 309 зв., 310 зв., 311 зв., 312 зв., 313 зв., 314 зв., 315 зв., 316 зв., 317 зв., 318 зв., 319 зв., 320 зв., 321 зв., 322 зв., 323 зв., 324 зв., 325 зв., 326 зв., 327 зв., 328 зв., 330, 330 зв., 331 зв., 333 зв., 334 зв., 337 зв., 375 зв., 422 зв., 461 зв., 472 зв., с'ты(и) 251 зв., 262 зв., 413 зв.; с'того *род.* 13, 15 зв., 22 зв., 208 зв., 221 зв., 336, 469 зв., 470, 470 зв., 471 зв., с'то(г)[о] 125, 451 зв., 460, 461, с'то 2 (3), 3, 5 зв., 16, 26, 39, 80 зв., 123, 123 зв. (2), 128 зв., 198 зв. (2), 201 зв., 204, 210 зв., 335, 349 зв., 371 зв., 375, 410 зв., 444 зв. (4), 445, 445 зв., 446 (2), 446 зв., 447 (3), 447 зв., 448, 448 зв. (4), 449 (2), 449 зв., 450 (4), 450 зв. (3), 451, 452, 453 (2), 453 зв. (2), 454, 454 зв. (3), 455 зв., 456 (2), 457 (2), 458, 458 (2), 459 (2), 461 (3), 461 зв. (2), 462 зв. (2), 463 (3), 464 зв. (2), 465 (3), 465 зв. (2), 466, 466 зв., 467, 467 зв. (3), 469 зв. (2), 470, 470 зв. (2), 471, 472, 472 зв. (4), 473 зв. (2), 474, 476, 476 зв., 481 зв. (2), 482, с'то 448; с'томоу *дав.* 58, 104 зв.,

125 зв., 163 зв., 273 зв., сѣмоу 93, 104, 215 зв., 344, 345, 389, 409 зв., 415, 416, 437, 444 зв., 451, 473 зв., сѣмѣ 225, 389, 413, сѣо(мѣ) 272 зв., сѣм(ѣ) 413; сѣго *зн.* 148 зв., 267 зв., 273 зв., 417 зв., 429, 435, сѣши 28, 101, 103 зв., 138 зв., 474 зв. (3), 476 зв., сѣшй 437 зв.; сѣы(м) *ор.* 214 зв., 344, 443, 458 зв., сѣымь 27, 123 зв., 130, 178, 205 зв., 219 зв., 458 зв., 482 зв.; ѡ... сѣомь *місц.* 339; сѣаа *ж. наз.* 388 зв., 482; сѣои 123 зв., 442 зв., 443, сѣаа 3, 446 зв., 447 зв., 448 зв., 454, 455, 457 зв., 464 зв., 469 зв., 470, 470 зв. (3), 473, 476 зв., 481 зв., сѣаа 455 зв., 470 зв.; сѣои *дав.* 243 зв., сѣеи 247; сѣоую *зн.* 455 зв., 474 зв., 476 зв., сѣоую 482 зв., сѣжа 3, 3 зв.; по сѣои *місц.* 480, ѡ сѣои 473; сѣое *с. наз.* 3, 125 зв., 459, 471 зв.; сватоу *род.* 202 зв., сѣоу 446, сѣго 3, 120 зв., 476 зв.; сѣое *зн.* 52 зв., 211, 451 зв.; сѣымь *ор.* 126; на... сѣомь *місц.* 101 зв.; сѣи *мн. наз.* 107 зв., 134 зв., 135; сѣы(х) *род.* 5, 5 зв., 51, 114, 116 зв., 119 (3), 120 зв. (2), 121, 121 зв., 192 зв., 256, 327, 421, 424, 431, 432 зв., 435, 445 зв., 451 зв. (2), 452, 453 зв., 456, 456 зв., 457 зв. (2), 458 зв., 459 зв., 464, 466, 467, 468 (2), 468 зв., 469, 470, 471, 472, 474 зв. (3), 475 (7), 475 зв. (5), 480, сѣых' 410, сѣыхъ 36, 85, 85 зв., 210 зв., 424 зв., 427, 427 зв. (2), 434. 2, 445, 449, 449 зв.3, 450 зв., 453, 456, 462, 475 зв.; сѣы(м) *дав.* 3 зв., 48 зв., 378, 444, 478 зв. (2), сѣымь 3 зв., 51, 51 зв. (2), сѣы(м)ь 443 зв.; сѣаа *зн.* 5 зв., 482; сѣыми *ор.* 482; въ сѣы(х) *місц.* 452 зв. (2), 454 (2), 455, 458, 460 зв., 461 зв., 466, 467, 469, в... сѣыхъ 452, 465 зв., по... сѣы(х) 29

СТАГЧЕНО *дієсл. док. прис. ф.* 435 зв.

СТА(Ж) *див. сѣажаль: ес'мь... сѣажаль сѣажаль: ес'мь... сѣажаль дієсл. недок. мин. од. ч. 1 ос.* 148; сѣажите *наказ. мн. 2 ос.* 449, 450, 451, 452 зв., 454,

456, 457 зв., 459 зв., сѣажит(т) 449 зв., сѣа(ж) 447

СТАЖАНІИ: *о сѣажаніи ім. од. с. місц.* 17

СТАЖАЮЩИХСЯ: ѡ **СТАЖАЮЩИХСЯ** *дієприкм. недок. акт. мн. місц.* 201

СТАТИ *дієсл. док. інф.* 66, 253 зв.; **СТА(Т)** *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 146 зв.

СТАТА *ім. од. с. зн.* 65 зв.

СОУ *див. соубота*

СОУ(Б) *див. соубота*

СУ(Б) *див. соубота*

СОУБО(Т) *див. соубота*

СОУБОТА *ім. од. ж. наз.* 136, 146 зв., 329 зв., 330, 360 (2), 385 зв., 456 зв., 458 зв., 459 зв., 473, 474, соубо(т) 275 зв., 445 зв., 457, соу(б)та 42 зв., 281, 473 зв., 474, соу(б) 26, 38 зв., 40 зв., 45 зв., 46 зв., 51 зв., 56 зв., 57 зв., 77 зв., 82 зв., 88 зв., 94 зв., 97, 100 зв., 105, 132, 134, 135 зв., 154 зв., 157 зв., 229, 262 зв., 281, 283, 292, 295, 298 зв., 312 зв., 313 зв., 317 зв., 351, 365 зв., 379, 380, 391 зв., 393 зв., 412, 416 зв., 447, 473, 473 зв., 474 (2), су(б) 103 зв., сж(б) 27 зв., 34, 35, 225, 230 зв., 232, 239, 247, 253, 257, 259 зв., соу 71 зв.; соуботы *род.* 136, 385 зв., 433, 476 зв.; соуботѣ *дав.* 36, 41 зв., 55 зв., 105 зв., 196, 232 зв., 253 зв., 263, 276 зв., 316, 352 зв., 367, 393, 413, 443, 461, 477, соубо(т)ѣ 316 зв., соу(б)тѣ 132 зв., 155 зв., соубо(т) 52 зв., 71 зв., 89, 136, 258, 284 зв., 296, 315 зв., сж(б)тѣ 240 зв., сжбо(т) 36, соу(б) 39, 57, 58 зв., 78 зв., 83 зв., 95 зв., 98, 101 зв., 104, 136 зв., 248, 260 зв., 299 зв., 313 зв., 314, 316 зв., 380, 381 зв., 417 зв., соу(бт) 293, сѣ(б) 72 зв., сж(б) 27, 28 зв., 43 зв., 46, 47, 123 зв., 158 зв., 225 зв., 230 зв., 231, 233 зв.; соуботоу *зн.* 55, 197, 232 (2), 232 зв., 233, 280, 280 зв., 283 зв., 329 зв., 360 зв., 373 зв. (2), 433, 476 зв., 477, сѣботоу 374, соубо(т) 440 зв., соу(б) 121, 461, сѣ(б) 473 зв., сжбо(т) 232, сж(б) 4 (2), 4 зв. (2), 5 (2), 5 зв. (2), 6 (3), 6 зв. (2), 7, 7 зв., 8 (3), 8 зв. (2), 9

- (3), 9 зв. (2), 10 (3), 10 зв. (2), 11 (3), 11 зв. (2), 12 (3), 12 зв. (2), сж 122; соуботою *ор.* 195 зв.; по соуботѣ *місц.* 435; ѿ соу(б) 476 зв.; сжботы *мн. наз.* 2 зв.; соуботь *род.* 196, 449, 477 зв., соубо(т) 330, 437, 476 зв., 477, 477 зв., сжбо(т) 122, сжбѡ(т) 3; соубота(м) *дав.* 282, сжбота(м) 3 зв., соу(б) 473 зв.; соуботы *зн.* 55 (2), 55 зв., 56 (2), 102, 135 зв. (2), 136 (2), 232, 233, сжботы 2 зв., 3 (2); в' соуботахъ *місц.* 225
- соуботныи прикм.** *од. ч. зн.* 131, 136, 232, 280 зв., 281, 476 зв., соубот'ныи 56, 283 зв., 284 зв., 360 зв., соубот'ныи 223, сжботны(и) 122, сжбо 122; соуботны(м) *мн. дав.* 443
- соубот'ныи див.** соуботныи
соубот'ныи див. соуботныи
соу(б)та див. соубота
- соу(д) ім.** *од. ч. наз.* 56 зв., 351, 362, 378 зв., 403 зв.; соуда *род.* 232, соудоу 384, 428 зв.; соудоу *дав.* 32, 38 зв., 138 зв., 362, сждоу 32 (2); соу(д) *зн.* 56 зв., 58 зв., 59, 99, 269 зв., 270 зв., 361 зв., 388 зв. (2), соудь 361 зв.; соудомъ *ор.* 374, соудѡ(м) 38 зв., 100; вѣ соудоу *місц.* 465, на соудѣ 262, о... соудѣ 104 зв., ѿ соудѣ 418 зв. (2); соуды *мн. зн.* 362
- соударь ім.** *од. ч. зн.* 435 зв.
- соудины ім.** *од. ж. род.* 231 зв.; соудиною *ор.* 247; соудинь *мн. род.* 346; соудины *зн.* 231 зв., 346
- соудити дієсл. недок. інф.** 85, 278 зв., 362, 405 зв., 482; соужоу *теп. од. 1 ос.* 305 зв., 362, 378, сѡжѡ 405 зв.; соуди(т) 3 *ос.* 361–361 зв., 382 зв., сѡди(т) 376 зв., сжди(т) 17 зв.; соудитє *мн. 2 ос.* 38 зв., 378 зв., сѡдите 278 зв.; соудать 3 *ос.* 38 зв., 237; боудоу(т) соудити *майб. мн. 3 ос.* 405 зв.; соуди(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 250 зв.; соудѣте *наказ. мн. 2 ос.* 237, 374 (2), 427 зв., соудите 38 зв., соу(д)тє 38 зв.; бы(х) соудиль *ум. од. ч. 1 ос.* 378 зв.; бы... соудиль 3 *ос.* 405 зв.;
- соужени *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 38 зв.; соудачи *дієприсл. теп.* 320
- соудитиса дієсл. недок. інф.** 379 зв.; са... соудіти 34
- соудищи ім. мн. с. зн.** 118 зв.
- соудіа див.** соуда
- [соудіти... са]: са соудіти див.** соудитиса
соуд'ныи прикм. *од. ч. зн.* 49 зв., 54, 54 зв., 58; о... соу(д)но(м) *місц.* 100 зв., о... соу(д)номъ 104 зв., ѿ соудномъ 179, ѿ соу(д)номъ 295
- соудового прикм.** *од. ч. род.* 427 зв., 428, 430; соудовыи *зн.* 147 зв.; на... соудово(м) 117 зв., 431
- соуда ім.** *од. ч. наз.* 279, соудіа 32 зв., 298 зв., 299; соудѣ *дав.* 32 зв., сѡдѣ 279; соудієко *ор.* 274; ѿ соудіи *місц.* 200 зв., 298 зв.; соудіи *мн. наз.* 57 зв.; соудіи *зн.* 273 зв.; соудами *ор.* 268
- соук'мань ім.** *од. ч. зн.* 231 зв.
- соук'на ім.** *од. с. род.* 135, 231 зв.; соукномъ *ор.* 439 зв.
- соукна ім.** *од. ж. наз.* 432; соук'нѣ *дв. зн.* 147, соук'ни 219
- соукманоу ім.** *од. ж. зн.* 235 зв.
- соупер'никомъ ім.** *од. ч. ор.* 278 зв.
- соусан'на ім.** *антроп. од. ж. наз.* 245 зв.
- соусѣде ім. мн. ч. наз.** 384 зв., соусѣдове 209; соусѣдовъ *род.* 284 зв., соусѣды *зн.* 287 зв.
- соусѣдніи прикм. мн. зн.** 288
- соусѣдове див.** соусѣде
- соутажцею ім.** *од. ж. ор.* 278 зв.
- соухоу прикм.** *од. ж. зн.* 13 зв., 124, соухоую 55, 55 зв., 136 (2), 199, соую [!] 233; соухымъ *с. ор.* 327; соухыхъ *мн. род.* 359
- соухоую див.** соухоу
- соучець ім.** *од. ч. зн.* 38 зв. (3), 237 зв. (2), сѡчець 237 зв.
- сѡчець див.** соучець
- соую [!] див.** соухоу
- соущихъ див.** сѡсоущихъ
- с(х) див.** сти(х)
- схова(ла) дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.** 281 зв.; сховай *наказ. од. 2 ос.* 425 зв.;

- ѿ... схованомъ *дієприкм. пас. мин. од. ч. місц. 60*
схована *ім. од. с. род. 64 зв.; схована мн. зн. 276*
сходиль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 257 зв.; нехай... сходи(т) наказ. од. 3 ос. 298*
сходоу *ім. од. ч. род. 23 зв.*
[схожовал... сА]: сА... схожоваль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 424 зв.*
с'хопив'шисА *дієприсл. док. мин. 169 зв.*
схочеш' *дієсл. док. майб. од. 2 ос. 470, 473 зв., схочешь 2 зв.*
схочешь *див. схочеш'*
с'пивали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 29 зв.; (с)шїты(и) дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 432*
сїєницьскомуу: по сїєницьскомуу прикм. од. ч. місц. 205
сїєнію *ім. од. с. дав. 74, 392*
сїєн'номоученика *ім. од. ч. род. 447, сїєн'ном'ника 448 зв., сїєн'ном(ч)ника 448, 456, 461, 461 зв., 470, сїєн'ном'чка 444 зв., 461 зв., 448 зв., 470 зв., сїєн'ном(ч)ника 446, сїєн'ном'чїни(к) 444 зв., сїєн'но 465; сїєн'ном(ч)нико(м) мн. дав. 479*
сїєн'ном'чїни(к) *див. сїєн'номоученика*
сїєн'ном'чїника *див. сїєн'номоученика*
сїєн'ном(ч)ника *див. сїєн'номоученика*
сїєн'ном'чїнка *див. сїєн'номоученика*
сїєн'ном(ч)ника *див. сїєн'номоученика*
сїєн'ства *ім. од. с. род. 127*
сїєнникъ *ім. од. ч. наз. 264 зв.; сїєн'ници мн. наз. 308 зв., 443 (2), 482 зв.; сїєн'никомъ дав. 232 зв., 296 зв.*
сїєн'но *див. сїєн'номоученика*
съ *див. з*
съби *див. събирающи(м)сА*
събирає *дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 283, собираєть 268 зв.*
собираєть *див. събирає*
събирающи(м)сА *дієприкм. акт. теп. мн. дав. 269, съби 269*
съблаз'ни(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 78; бы съблазнили ум. од. ч. 3 ос. 163 зв.*
съблаж'ни(т)сА *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 52 зв.; (с)... съблаз'нили мин. мн. 2 ос. 417 зв.; соблазнилисА 3 ос. 69 зв.*
съблаз'нь *ім. од. ж. наз. 79; соблаз'нѣ зн. 295; съблаз'ны мн. наз. 79; соблаз'ны 63 зв.*
събо(р) *ім. од. ч. наз. 444, съборь 189, 191, 452, 457, 458 зв., 459, 464, 468 зв., 469 зв.; собороу род. 386 зв., 405, собоюроу 332, събороу 280 зв.; съборѣ дав. 3 зв.; соборь зн. 192 зв., 457, 457 зв.; съборомь ор. 470; в' соборѣ місц. 131 (2); соборовь мн. род. 417 зв., 470*
събор'никъ *ім. од. ч. зн. 443 зв.*
съборь *див. събо(р)*
събрати *дієсл. док. інф. 100 зв.; собрали мин. мн. 3 ос. 365, събрали 94 зв.; собрани дієприкм. пас. мин. мн. наз. 80 зв.; събранныхъ род. 286; собрано прис. ф. 444 (2); събрав'ши дієприсл. мин. 23 зв.*
съвръшєнь *див. совръшєнь*
съвръшїласА *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 482; сА єсть... съвръшило с. 3 ос. 433*
съвыше *див. совыше*
съвыш'ше *див. совыше*
съвѣ(т) *див. совѣтъ*
съвѣтовашасА *дієсл. недок. аор. мн. 3 ос. 19*
сыгрешай *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос. 360 зв., 378, 446, 449 зв.*
сыгрешєнія *ім. мн. с. род. 36 зв., 173; сыгрѣшенїя зн. 36 зв., сыгрешєнія 36*
сьдом'ланомъ *ім. мн. ч. дав. 261 зв.*
сьжеженїя *ім. мн. с. род. 178*
сьз'ва *див. соз'вав'ши*
сьи *див. сєй*
сь(и) *див. сєй*
ськровище *див. скровище*
ськроуше(н)ныА *дієприкм. док. пас. мин. мн. зн. 223 зв.*
ськры *див. скры*
сьмирєнія *ім. од. с. род. 211 зв.; смиренїю дав. 79 зв.; смиренїє зн. 413 зв. см'рєнїє 208 зв.*
сьнидоша(с) *дієсл. недок. аор. мн. 3 ос. 19*

сѣнизитисѧ дієсл. док. інф. 3

сѣпѣл'ника ім. од. ч. зн. 47

сѣсоудъ ім. од. ч. наз. 433; сосоуд(д) зн.

140 зв., 269 зв.; сосоудω(м) ор. 31; со-
соудове мн. наз. 231 зв.; сосѣды зн.
64 зв., 172, 231 зв., сѣсоуды 57 зв., 138;
в' сосоудѣ(х) місц. 105

сѣсоущихъ дієприкм. недок. акт. теп. мн.
род. 474, соущихъ 90 зв.

сѣтвореніа див. сотвореніа

сѣтвороу дієсл. док. майб. од. 1 ос. 110 зв.;

сѣтвориша аор. мн. 3 ос. 446 зв., сот-
воріша 472 зв.; створиль мин. од. ч.
3 ос. 82 зв., сѣтвориль 450 зв., 474 зв.,
сотвориль... єсть 165, сѣтвориль...
єсть 82 зв., сѣтвориль є(ст) 181; сѣт-
вори наказ. од. 2 ос. 90 зв., 209

сѣт'ник' див. сотникъ

сѣтникъ див. сотникъ

сѣтона див. сотона

сѣхранити дієсл. док. інф. 28

сѣходаща(г)[о] дієприкм. недок. акт. теп.
од. ч. зн. 344

сѣх'ши: о сѣх'ши дієприкм. недок. акт.
мин. од. ж. місц. 124 зв.

сѣшєды(и) див. сошєды

сѣшєствіє ім. од. с. наз. 5 зв.; сω(ш) зн.
375; ω... сошєствіи місц. 417 зв.

сы(р) див. сыропоу(ст)

сы(р)номѣ прикм. од. ч. дав. 321; сы(р)
329 зв.; сырныи зн. 317, сы(р)ныи 307,
318 зв., сыр'ныи 283 зв., 328 зв.; сы(р)
ж. род. 306

сыропоу(ст) прикм. од. ч. наз. 321, сы(рп)
324, сы(р) 473 зв. (2); сы(р) дав. 324;
сы(р)поу(ст) зн. 12 зв. (3), сыро(п)
327 зв., сы(р) 473 зв.; сы(р)поу(ст)наа
ж. наз. 12 зв., сыропоу(ст) 35, 36; сы-
ропоустной род. 443, сыропоустныа
37, сы(р)поу(ст)ныа 12 зв.; сыропоу-
(ст)ной дав. 36; сы(р)поу(ст) 12 зв.,
сы(р) 473 зв. (2), сы(р)поу(ст) мн. наз.
330, сы(рп) 329 зв.

сы(рп) див. сыропоу(ст)

сѣ див. з

сѣвера ім. од. ч. род. 282

сѣдають дієсл. недок. теп. мн. 3 ос. 243

сѣдовальємъ дієсл. недок. мин. од. ч. 1 ос.
114

сѣдѣна ім. од. с. род. 178 зв., 318; сѣдѣна
зн. 312 зв.; при сѣдѣню місц. 371 зв.;

сѣдѣна мн. зн. 172, сѣденіа 482, сѣда-
ніа 97 зв.

сѣдѣти дієсл. недок. інф. 88; сѣдить теп.
од. 3 ос. 196 зв., 211 зв., 216 зв., 230 зв.,

250, 322 зв., сѣди(т) 134, сєдить 319 зв.

(2), сєди(т) 143 зв., 401 зв.; сѣдѣть мн.

3 ос. 155 зв., сѣда(т) 71 зв., сєдѣть

443; боудєшь сѣдѣти майб. од. 2 ос.

284; сѣдѣти боудє(т) 3 ос. 189 зв., боу-

дє... сѣдѣль 324; боудоу(т) сѣдѣти мн.

3 ос. 282; сидѣл' мин. од. ч. 3 ос. 364,

сѣдѣль 114 зв., 115 зв., 117 зв., 134 зв.,

138 зв., 139, 169 зв., 170 зв., 178 зв.,

179 зв., 183 зв., 189, 302 зв., 306 зв.;

сѣдѣла ж. 3 ос. 121, 265; єсмо... сѣдѣли

мн. 1 ос. 168; єстє сѣдѣли 2 ос. 320;

сидѣли 3 ос. 476 зв., сѣдѣли 88 зв.,

134 зв., 148 зв., 149, 185, 197 зв., 229,

230 зв., 284, 285, 320, 365, 400, 476 зв.,

сєдѣли 245, 347 зв., 409 зв., сѣ(д) 229;

сѣди наказ. од. 2 ос. 96 зв., 178, 312;

сѣдѣте мн. 2 ос. 112, 186 зв., 334 зв.;

нехай бы... сѣдѣли 3 ос. 87 зв.; сѣдаи

дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 126 зв.;

сѣдащомоу дав. 109 зв., сѣдащоу 45 зв.,

101, сѣ(д) 101; сѣдачого зн. 115,

сѣдащого 45 зв.; сѣдащимъ ор. 99;

сѣдащій мн. наз. 29, сѣдащєи 29;

сѣдащи(х) род. 66, 94 зв.; сѣдащи(м)

дав. 53 зв.; сѣдачихъ зн. 436, сѣда-

щи(х) 94 зв., 138 зв., сѣдащаа 211 зв.;

сѣдачи дієприсл. теп. 60, 64 зв., 119,

227, 262, 286 зв., 352 зв., 377, сѣда

89 зв.

сѣе(т)сѧ дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 140

сѣжоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 385

сѣмо присл. 438

сѣма ім. од. с. наз. 63 зв., 141, 246 зв.;

сѣмьни род. 246, сѣменє 176 зв., 176 зв.

(2), 311 зв., сѣма 62; сѣменю дав.

209–209 зв.; сѣма зн. 62 зв., 63 зв.,

95 зв., 176, 311 зв., сѣмено 60; о сѣмені
місц. 124, ѿ сѣмени 60; сѣмень мн.
род. 63, 141 зв.

сѣнехъ: в сѣнехъ ім. мн. місц. 391 зв.

сѣнь ім. од. ж. наз. 318; сѣни дав. 29; въ...
сѣни місц. 211 зв.; сѣни мн. зн. 76,
159 зв., 257

сѣсти дієсл. док. інф. 67, 71 зв., 155 зв.,
168 зв., 254 зв., сѣс'ти 365; саде майб.
од. 3 ос. 198, саде(т) 85, 107 зв.; саде-
те мн. 2 ос. 85; садоу(т) 3 ос. 42 зв.;
сѣль мин. од. ч. 3 ос. 30, 60 (2), 71,
110 зв., 122, 171, 223 зв., 241, 243 зв.
(2), 318 зв., 322 зв., 333, 353 зв., 407 зв.,
431; сѣло с. 3 ос. 365; сѣли мн. 3 ос.
45 зв., 97, 322 зв.; са(д) наказ. од. 2 ос.
284, сѣдь 296; сѣ(д)ши(х) дієприкм.
акт. мин. мн. зн. 18–18 зв.; сѣд'ши
дієприсл. мин. 162 зв., 291 зв., сѣдыши
286 зв.

сѣ(т) ім. од. ж. наз. 316 зв., 440; сѣтъ зн.
29 зв., 130 зв., 227 зв., 440 (2), 439 зв.
(2), сѣ(т) 29 (2); ѿ сѣти місц. 60; сѣти
мн. зн. 130 зв. (2)

сѣтоужце дієприкм. недок. акт. теп. мн.
наз. 36 зв.

сѣяи ім. од. ч. наз. 60

сѣянїа ім. мн. с. зн. 55, 135 зв., 461

сѣяти дієсл. недок. інф. 139, 246; сѣють
мн. 3 ос. 275, сѣю(т) 37 зв.; еси... сѣяль
мин. од. ч. 2 ос. 305; е(ст) сѣяль 3 ос.
62 зв.; да сѣе(т) наказ. од. 3 ос. 60;
сѣющаго дієприкм. акт. теп. од. ч.
род. 61 зв., 199; сѣющоу дав. 60; сѣя-
ное пас. мин. од. с. наз. 61 зв. (3),
сѣян'ное 62; сѣян'ными мн. наз. 140

сюдѹ присл. 285 зв.

сагае(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 185 зв.

сж(б) див. соубота

сжбо див. соуботныи

сжботны(и) див. соуботныи

сжща дієприкм. недок. акт. теп. од. ч. род.
18 зв.; соущоу дав. 449; сжщи ж. наз. 127
сѣ числ. 11, 308

сумеѡнь ім. антроп. од. ч. наз. 215, сү-
миѡнь 214 зв.; симеѡна род. 211 зв.;
сүмиѡ(н) дав. 215 зв.

сүмиѡнь див. сумеѡнь

Т

(т) див. то¹

таемницѣ ім. мн. ж. наз. 482; таем'ницѣ
зн. 139 зв.

таемности ім. мн. ж. зн. 246 зв.

та(ж) спол. 476

таже спол. 18 зв.

ташласа дієсл. недок. мин. од. ж. 3 ос. 206 зв.

таинствѣ ім. мн. с. род. 338; ѿ таинств-
вахъ місц. 348 зв.

таино див. тайно

тайно присл. 23, 50 зв., 372 зв., 426 зв.,
таино 24

тайнѣ: в' тайнѣ ім. од. ж. місц. 35 зв.;
тайны мн. зн. 60 зв.

тайнѣмь: о... тайнѣмь прикм. од. ч. місц. 15;
таино с. наз. 140 зв.; тайного род. 272 зв.,
тайного 247 зв.; тайными мн. ор. 134 зв.

так присл. 296, 325 зв., 336, 409 зв., 427,
439, та(к) 35, 71 зв., 83, 88, 103 зв.,
104, 133 зв., 170 зв., 206, 209 зв., 288,
298, 321 зв., 333 зв., 350 зв., 406, 411 зв.,
464 зв., 482 зв., так' 22 зв., 30 зв., 34 зв.,
40, 42, 42 зв., 58 зв., 64 зв., 76 зв., 82,
86, 92, 92 зв., 95 зв., 99 зв., 102 зв.,
103 зв., 112, 112 зв., 119 зв., 126 зв.,
150 зв., 162, 186 зв., 206, 219, 224, 265,
269, 279 зв. (2), 287, 311 зв., 316, 345,
349 зв., 362, 365, 390 зв., 408, 410 (2),
414 зв., 437 зв., такъ 19, 24, 27, 28,
28 зв., 31 зв., 33, 36, 42 зв., 44, 48, 57,
59 зв., 69, 71, 71 зв., 78, 83, 87 (2),
89 зв., 103 зв. (2), 114, 123, 132 зв.,
133 зв., 142 зв., 159, 160 зв., 165, 169,
176 зв., 182, 185 (2), 186, 188 зв., 189 зв.,

195, 206 зв., 213, 217, 222 зв. (2), 227 зв., 233, 233 зв., 234 зв., 235 (2), 236 (2), 254 зв., 266, 269, 274, 274 зв., 275 зв. (2), 276 зв., 277, 278 зв. (2), 279 зв., 280, 283, 296, 297, 297 зв. (3), 299 зв., 306 зв. (2), 311, 318 (2), 319, 319 зв., 326, 326 зв., 332 зв. (2), 334 зв. (2), 338, 338 зв., 339, 350 зв., 362, 370, 371, 376, 378 зв., 379, 379 зв., 380 зв., 384, 386 зв. (2), 392 зв., 398 зв., 401, 402 зв., 404 зв., 407 зв., 412, 415, 419, 422 зв., 436 зв., 440, 442, 457, 481, 482 (4), так(ъ) 350, тако 38, 54 зв., 63 зв., 83 зв., 445, 448 зв., 449, 450, 452, 454, 462 зв., 467, 470

так' див. так

та(к) див. так

также *спол.* 320 зв., 396, так'же 86 зв., 100, 165 зв., 176 зв., 194, 228, 231, 284 зв., 317 зв., 361, 365 зв., 407 зв., 440 зв., 481 зв., такъже 236 зв., та(к)же 298

так'же¹ *присл.* 80, 99 зв., 103 зв., 106, 140, 153 зв., 194, 232 зв., 264 зв., 294, 361, 365 зв., такъже 288 зв.

так'же² див. такъже

та(к)же див. такъже

тако див. так

таковыи див. таковыи

таковыи *займ. од. ч. наз.* 429, таковыи 39, 326, 386 зв., таковъ 15 зв.; такового *род.* 184 зв.; такового *зн.* 359 зв., 381 зв., таковыи 113 зв., 188, 191 зв., 258 зв., 317 зв., 321 зв., 337 зв., 338; таковая *ж. наз.* 83 зв., таковаа 246 зв., 424, таковаа 234 зв.; таковой *род.* 134, таковое [!] 240; таковую *зн.* 45 зв., 184, 230; ѿ таковой *місц.* 311; таковое *с. наз.* 355, таково 141; таково *зн.* 78 зв.; таковыи *мн. наз.* 135, 146 зв., 181, 197 зв., 327, таковыи 261 зв.–262, таковы(и) 313; таковы(х) *род.* 30 зв., 83 зв., 153, 165 зв., 300 зв., 349, 391, таковыхъ 163; таковы(х) *зн.* 355 зв., 377, таковыи 386, таковыи 172, 253 зв., 279, 348, таковы(и) 365 зв.; таковыи

ор. 141 зв., 237; ѿ таковы(х) *місц.* 338, 483; таковъ *дв. с. наз.-зн.* 15 зв.

таковъ див. таковыи

такожде *присл.* 16 зв., такождє 39 зв.

такождє див. такожде

такожь *присл.* 31

такыи *займ. од. ч. наз.* 299 зв.; такое *с. наз.* 192 зв.; такы(х) *мн. род.* 30, 152 зв.

такъ¹ див. так

такъ² *спол.* 60, 133 (2), 134, 137, 137 зв., 139, 141 зв., 191 зв., 248, 272 зв.

такъже див. такъже, так'же

талан'тъ *ім. од. ч. зн.* 107 (3); тала(н)тоувъ *мн. род.* 106, талан'тоувъ 106 (2), талан'тъ 14, 81, 106 (3), 106 зв., 107; таланты *зн.* 15, 106 зв. (2)

тали *гебр.* 146

талары *ім. мн. ч. зн.* 264 зв.

та(м) 3, 25 зв., 29, 47, 55 зв., 59 зв., 77 зв., 86 зв., 94 зв. (2), 98, 112, 115 зв. (2), 120, 120 зв., 122 зв. (2), 130, 132, 133 зв., 136, 146, 149 зв. (2), 190, 196 зв., 227, 261, 283, 283 зв., 288 зв., 298 зв., 305, 318, 330, 340 зв., 346 (2), 347 зв., 359, 366, 375, 379, 396 зв., 397, 424 зв., 426 зв., 465, там' 37, 185, 330, 411, 426 зв., тамъ 43, 71, 90 зв., 121, 132, 151 зв., 170 зв., 173, 183 зв., 186 зв., 188, 195, 209, 212, 213 зв., 228 зв., 229, 240, 249 зв., 253, 268 зв., 276, 280, 282, 285 (2), 297, 299, 305 зв., 327 зв. (3), 328, 329 зв., 330, 346 зв., 347 зв., 351, 351 зв., 353, 359 зв., 364, 366 зв., 375, 377 зв., 379, 393, 394 зв., 395, 395 зв., 399, 400, 402, 403, 409 зв., 410, 424 зв., 425, 426, 431 зв., 432 зв., 433, 435 зв., 443, 450 зв., 476 зв. (2), тамъ 313, тамо 24 зв., 25, 30, 102 зв.

там' див. та(м)

тамо див. та(м)

тамъ див. та(м)

тамъ див. та(м)

тар'ха *ім. антроп. од. ч. род.* 449 зв.

тастаме(н)те: в... тастаме(н)те *ім. од. ч. місц.* 482 зв.

татіе *ім. мн. ч. наз.* 37

твари *им. од. ж. дав.* 197 зв.

твои див. **твой**

тво(и) див. **твой**

твой *займ. од. ч. наз.* 32, 35 зв., 378 зв., 395 зв., 425 зв., 428 (2), твои 32 зв., 35, 36 зв., 80, 89 зв., 217, 290 (2), 290 зв., 295 зв., 336, 358, 358 зв. (2), 432 зв., тво(и) 401 зв., 421 зв., твоуѣ 291; твоего *род.* 35 зв., 38 зв. (2), 106 зв., 134, 144, 148, 230, 237 (2), 250 зв., 348, т'воего 106 зв.; твоему *дав.* 28 зв., 35 зв., 36 зв., 38 зв., 222 зв., 237 зв., твоего *зн.* 34 (2), 80, 84, 96 зв., 153 зв., 166, 177 зв., 223, 258, 263 зв., 264, 301, 354 зв., 446 зв., твои 32, 53, 113 зв., 129, 242 зв., 244 зв. (2), 291 зв., 425 зв., тво(и) 438, твѣ(и) 107; твои(м) *ор.* 32, 32 зв., 289 зв., твоимъ 82, 177 зв., 289 зв., 354 зв.; в... твоємъ *місц.* 303 зв., по... твоему 215; твоя *ж. наз.* 59 зв., 303, 464 зв., твоя 33, 35 (3), 36, 47, 59 зв., 71, 79 (2), 113, 115 зв., 138 зв. (2), 145 зв. (2), 163 зв., 164, 170, 190 зв., 205, 205 зв., 207 зв., 248 (2), 251 зв., 252, 266, 297, 305 (3), 320, 321, 336, 339, 432 зв., 446, 471 зв., тво(а) 469 зв., твоя 245; твоеѣ *род.* 23, 145 зв., 357, 423, твоеи 208, 360, твоеѣ 264, 280 зв., 290 зв.; твоеа 154 зв.; твою *зн.* 36 зв., 56, 136 зв., 144 зв., 153, 166, 230, 233, 274 зв., 301, 320, 359 зв., 360 (2), 410 зв., 438; твоею *ор.* 96 зв. (2), 264 (2), твоеж 177 зв. (2); в... твоеи *місц.* 168 зв., по... твоеи 87 зв., 423, 482 зв.; твое *с. наз.* 32 зв., 33 (2), 36 (3), 37 (4), 79, 87, 164, 249 зв., 266 (2), 270 (5), 290 зв., 378, 423; твоего *род.* 37, 38 зв. (2), 101, 208 зв. (2), 237 зв. (2), 263 зв., 291, твое(г)[о] 269 зв., 307 зв.; твоему *дав.* 482 зв.; твое *зн.* 34 (2), 36 зв., 40 зв., 84 зв., 107, 132 зв., 133 зв., 134, 215, 227 зв., 228 зв., 290 зв., 403 зв., 422 (2), 422 зв., 423, 424, 453 зв., 462 зв., 471 зв., 474; твои(м) *ор.* 40 зв. (2), 96 зв., 258 зв., твои(м) 53, твоимъ 129, 163, 242 зв.; в... твоємъ *місц.* 210, в... твоємъ 237 зв.;

в'... твоємъ 294, в'... твое(м) 87 зв., вь... твоємъ 237 зв., вь... твое(м) 38 зв., вь... твоємъ 38 зв., 244, 422 зв., ѿ твоемъ 262 зв.; твоѣ *мн. наз.* 372, 385, 422 (2), твои 45 (2), 46, 55, 68 зв., 135, 152 зв., 229 зв., 230, 231, 245, 307 зв. (2), 422, 428, тво(и) 422, твоя 471 зв.; твои(х) *род.* 28, 33, 97, 305 зв., 462 зв., тво(их) 463, твоихъ 33, 77, 215, 222 зв., 284 зв., 289 зв., 307 зв.; твоимъ *дав.* 144, 161, 178, 307; твоихъ *зн.* 257 зв.; твоѣ 292, 312, твои 33 зв., 100 зв., 133 зв. (2), 235 зв., 283, 328 зв., 386, 387, твоя 35 зв., 97, 138 зв., 178; твоими *ор.* 312; по... твоимъ *місц.* 462 зв.

творѣца *им. од. ч. род.* 449

творѣте *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 16 зв.; да твора(т) 3 *ос.* 16 зв.; творащѣй *дієприкм. акт. теп. мн. наз.* 455 зв., творащей 470 зв., творащее [!] 445 зв.

тврѣдости *им. од. ж. дав.* 197 зв.; тврѣдость *зн.* 83

твоуѣ див. **твой**

тежъ *присл.* 314, ты(ж) 40, 51 зв., 65, 66, 75 зв., 137, 138, 142 зв., 152, 173 зв., 202, 219 (2), 255, 277 зв., 292 зв., 297 зв., 298, 305, 313, 322 зв., 323, 323 зв., 344, 346, 348, 359 зв., 371, 372 зв., 424, 426, 443 (2), тыжъ 28, 33 зв., 49 зв., 50 зв., 76, 82, 83, 91 зв. (2), 100, 121, 135, 136, 137 зв., 156, 172 (2), 174 зв., 176 зв., 177 зв., 181, 186 зв., 191 зв., 195, 195 зв., 215 зв., 219 зв., 220, 224 зв., 231 зв., 236 (2), 237 (2), 247 зв., 250, 252, 253, 256, 263, 264 зв., 276 зв., 277, 277 зв., 278 зв., 280, 286 зв., 288, 293 зв., 294, 294 зв., 298, 299, 305, 308 зв., 309, 311 зв., 314, 315, 319, 319 зв., 320 зв., 322 зв., 327 зв., 333 зв., 337, 346, 349, 351, 353, 361, 362, 363, 370, 391, 392 (2), 399, 402, 403, 421 зв., 442, 482 (2), 482 зв.

текоучоѣ *дієприкм. недок. акт. теп. од. ж. род.* 354 зв.

телеснымъ *прикм. од. ч. ор.* 220; телесное *с. наз.* 35; ѿ телесны(х) *мн. місц.* 337

- тело див. тѣло
 тел'цоу див. тел'цю
 тел'цю *ім. од. ч. дав.* 127, тел'цоу 126 зв.,
 те(л)ца *зн.* 127, 290, 290 зв.
 тела *ім. од. с. зн.* 290
 темнаа *прикм. од. ж. наз.* 322 зв.; темно *с. наз.* 270 (2)
 темниці *ім. од. ж. род.* 52, тем'ницѣ 28 зв.,
 65 зв., 148, 220; темницоу *зн.* 32 зв.,
 81 зв., темницоу 320, тем'ницоу 279,
 326, 326 зв., тем'ницѣ 351 зв.; въ тем'ни-
 ци *місц.* 66, в' тем'нищи 108, 108 зв.,
 109; въ темниці *мн. зн.* 314 зв.
 тем'ницѣ див. темниці
 тем'но див. темно
 темно *присл.* 328 зв., 365 зв., тем'но 435
 темности *ім. од. ж. род.* 270; темность *зн.*
 107 зв., 351; в' тем'ности *місц.* 378,
 405 зв., в' темнос'ти 404; те(м)ностіи
мн. род. 94 зв., в темноста(х) *місц.*
 272 зв.
 теперече *присл.* 381
 теперь *присл.* 119 зв., 294, 354 зв., 420 зв.
 тепло *присл.* 278 зв.
 терebиль *дієсл. недок. мин. од. ч.* 320
 тер'на *ім. од. с. наз.* 246, тр'на 60 зв.,
 139 зв.; терна *род.* 192 зв., тр'на 238,
 тр'ніа 40; терна *зн.* 139 зв., тер'на
 246, 247; в' тр'ню *місц.* 61 зв., 140 зв.;
 тер'ній *мн. зн.* 60 зв.
 терпливости *ім. од. ж. дав.* 417 зв.; въ
 тер'пливости *місц.* 315, ѿ тр'пливос-
 ти 30
 тер'пѣти *дієсл. недок. инф.* 332 зв., терь-
 пѣти 255 зв., 256 зв., тр'пѣти 76 зв.,
 158, 160 зв., 289, 297 зв., 334 зв.; тр'п-
 лю *теп. од. 1 ос.* 77, 294; тр'пли(ш)
2 ос. 294 зв.; тр'пи(т) *3 ос.* 299 зв.;
 тр'пѣти боудоу *майб. од. 1 ос.* 161,
 257 зв.; боуде тр'пѣти *3 ос.* 74 зв.;
 ес'ми тр'пѣла *мин. од. ж. 1 ос.* 117 зв.,
 144 зв.; тр'пѣли *мн. 3 ос.* 279 зв.
 терьпѣти див. тер'пѣти
 теслинь *прикм. од. ч. наз.* 65, 146 зв.
 тесла *ім. од. ч. наз.* 146 зв.
 тестемъ *ім. од. ч. ор.* 425 зв.
 тет'рoев(г)ліа *ім. мн. с. наз.* 481 зв.
 тече(н)є *ім. од. с. наз.* 145, теченіє 251;
 теченіє *зн.* 14 зв.; в... теченію *місц.*
 251
 теченіє див. тече(н)є
 тецца *ім. од. ж. наз.* 131 зв., 225 зв.; тецоу
зн. 42 зв., 221 зв.; о теци *місц.* 13,
 123 зв., 199, ѿ тецѣ 41 зв.
 тиверіядського див. тиверіадського
 тиверіады *ім. топ. од. ж. род.* 366 зв.
 тиверіадського *прикм. од. с. род.* 438 зв.,
 тиверіядського 438 зв.
 тиверію *ім. топ. од. ж. зн.* 364
 тиверіа *ім. антроп. од. ч. род.* 217 зв.
 тимеовъ *прикм. од. ч. наз.* 169–169 зв.
 тимооєа *ім. антроп. од. ч. род.* 461
 тироу *ім. топ. од. ч. род.* 136 зв.; тирови
дав. 262, тироу 54; в' тироу *місц.* 54,
 261 зв.
 тирона *ім. антроп. од. ч. род.* 473 зв.
 тирьскаа *прикм. од. с. род.* 234; тирь-
 ски(х) *мн. род.* 70 зв., 154 зв., тирь-
 скы(х) 154
 [тисноули... са]: са... тисноули *дієсл. не-
 док. мин. мн. 3 ос.* 227
 тисачи *ім. мн. ж. наз.* 73 зв., 156, тисащи
 72; тисачъ *род.* 150 зв., тисачъ 65 зв.,
 тисачі 67, 73, 154 зв., тисачіи 365,
 тисащій 457 зв., тисачоув 157; тиса-
 чи *зн.*, 155 зв., 157, тиса(щи) 203 зв.;
 тисачами *ор.* 287, тисач'ми 286 зв.;
 тисачи *дв. наз.* 143 зв.
 тиса(ч)ное *прикм. од. с. зн.* 481 зв.
 тисащи див. тисачи
 тисащ'никъ *ім. од. ч. наз.* 425 зв.
 тита *ім. антроп. од. ч. род.* 472 зв.
 титоуль *ім. од. ч. зн.* 431 зв., титѣль 431 зв.
 титѣль див. титоуль
 тихо *присл.* 142 зв., 248 зв., 396
 тишина *ім. од. ж. наз.* 43 зв.
 тлеющихъ *дієсприкм. недок. акт. теп. мн.
 род.* 481 зв.
 тлъко див. тол'ко
 тлъчетъ див. тол'че(т)
 тма див. т'ма

Тма *им. од. жс. наз.* 37 (2), 120, 194, 249 зв., 341 зв., 404, тма 143; тмоу *зн.* 42 зв.; тмою *ор.* 81, тмож 14; въ тмѣ *місц.* 29, 50 зв., 211 зв., 341 зв.; те(м) *мн. род.* 114; тмы *зн.* 272 зв.; тмѣ *дв. наз.* 457 зв.

ТО ¹ *част.* 24 зв., 25 зв., 33 зв. (3), 39, 40 зв., 41 зв., 42 зв., 43, 43 зв., 44 (2), 44 зв. (2), 45, 54, 55, 57, 59 зв. (3), 61 зв. (3), 62, 63 зв., 64 зв., 65, 65 зв. (3), 68, 70, 75 зв., 77 зв., 78 зв., 83, 83 зв., 85, 86, 86 зв., 87 зв., 89, 89 зв., 90 (3), 92 зв., 95, 96 зв., 99 зв., 100 зв. (3), 101 (2), 101 зв., 102, 102 зв. (2), 105 зв., 106, 108 зв., 109 (2), 109 зв. (3), 114 (4), 114 зв., 116 зв., 117 зв., 118, 118 зв., 119, 120 зв., 122 зв., 123, 125 зв., 129 зв., 130, 131, 131 зв., 133 зв., 134 зв., 135 (2), 136 (3), 136 зв., 137 зв., 138 зв., 139, 140 (3), 140 зв. (3), 141 зв., 142, 142 зв., 143, 143 зв. (3), 146, 146 зв. (3), 147 зв., 148, 148 зв., 149, 149 зв. (3), 150, 150 зв., 151 зв., 154, 155 зв. (2), 156 зв., 157, 157 зв., 160, 161, 162, 163, 167 (2), 168 зв. (2), 170, 170 зв., 171, 171 зв., 172, 175 (2), 175 зв. (2), 177, 177 зв., 178 зв. (2), 179, 179 зв. 2, 181, 181 зв., 182, 182 зв. (3), 183 (3), 183 зв. (2), 185 зв., 186, 188, 190 зв. (2), 191, 193 (2), 195, 196, 197 (2), 198 зв., 202, 204 зв. (3), 205, 206 зв., 207 (3), 207 зв. (2), 208 (2), 210 зв. (2), 211 зв., 212, 213 (3), 214 зв. (2), 215, 215 зв., 216 зв., 217, 217 зв., 219 зв. (2), 220 зв., 221 зв. (3), 223 (3), 223 зв., 225 (3), 225 зв., 227, 227 зв., 228 (2), 229 (4), 229 зв., 230, 230 зв. (3), 231, 232, 232 зв. (2), 233 зв., 234 (2), 235 (2), 238 зв., 239 (3), 240 (2), 240 зв. (3), 241, 241 зв. (2), 242, 242 зв., 243 (2), 243 зв., 244 (2), 244 зв., 245, 245 зв. (2), 246 зв., 247, 248 зв., 249, 250, 250 зв. (3), 252 (2), 253 (2), 253 зв., 254 зв., 256 (2), 256 зв., 257 (2), 258 (2), 258 зв., 260 зв., 261 зв., 262 зв. (2), 263 (3), 265 (3), 265 зв., 269 (2), 269 зв. (3), 270 зв., 271 зв., 272, 274 зв.,

276 зв., 279 (2), 279 зв. (2), 280, 283, 284, 287 зв., 288 зв., 289 (2), 290 (2), 290 зв., 291 (3), 292, 292 зв., 293 зв. (3), 294, 295 зв., 296 зв. (2), 297, 298 зв., 299, 299 зв., 300, 302, 302 зв. (2), 303, 303 зв., 304 зв. (3), 306 (2), 306 зв. (2), 307, 308, 308 зв., 309, 310 (3), 311, 311 зв., 312 зв., 313 (2), 313 зв. (4), 315, 315 зв., 316, 316 зв. (3), 317 (2), 317 зв., 318, 318 зв., 319 (2), 321, 322, 322 зв., 324, 324 зв., 325 зв. (2), 326 (3), 327 (2), 327 зв. (2), 328, 328 зв., 329 (2), 329 зв. (2), 330 зв. (2), 331 (4), 331 зв. (3), 332 зв., 334, 334 зв., 337 зв., 338 зв. (2), 341, 341 зв. (2), 342, 342 зв., 343 зв. (5), 344 (2), 344 зв., 345, 345 зв., 346, 348, 348 зв., 350 (2), 350 зв., 351, 352 (2), 353 (3), 353 зв., 354, 354 зв., 355 (3), 355 зв., 357, 357 зв. (2), 358 зв., 359 (2), 359 зв. (4), 360, 360 зв., 361 зв., 362, 363, 364 (2), 364 зв. (2), 365 (2), 365 зв. (3), 366, 366 зв. (2), 367, 368 зв. (3), 370, 370 зв. (2), 371 зв., 372, 373, 373 зв., 374 (4), 374 зв., 375, 375 зв. (3), 376, 376 зв., 377 (2), 377 зв. (2), 379, 380 зв., 384 (3), 385, 385 зв., 386 (2), 386 зв., 387, 387 зв. (2), 389 (2), 389 зв., 390, 392 зв., 393, 393 зв. (3), 394, 395, 396 зв. (2), 397, 397 зв., 399, 399 зв., 400 (4), 400 зв. (3), 401, 401 зв. (2), 402 (2), 402 зв., 403 зв., 404, 404 зв., 405, 406, 408, 409 (7), 411 зв., 415, 415 зв. (2), 417 зв., 418 (3), 419 (2), 421, 421 зв., 422 зв., 424 зв., 425 зв. (2), 426 (3), 426 зв. (2), 427 зв., 428 зв., 431 (2), 431 зв. (2), 432 зв. (3), 433, 434 зв., 437, 437 зв., 438 зв. (2), 439 (2), 439 зв., 440 зв. (2), 441 зв., 442 (4), 443 (2), 447 зв., 451 зв., 458, 458 зв., 462, 463 зв., 468 зв. (3), 469, 472, 474, 482 (4), (т) 47 зв., 48, 65, 88 зв., 116, 130, 130 зв., 131, 131 зв., 132, 133, 134, 134 зв., 135 зв., 136 зв., 137, 137 зв., 139, 139 зв., 141, 144, 144 зв., 146, 147, 150 зв., 151 зв., 152, 153, 154 зв., 155 зв., 158, 160, 161, 162 зв., 164 зв., 166, 167 зв.,

169, 170, 171, 172 зв., 173, 175 зв., 176, 177, 178 зв., 179, 220, 234, 248 зв., 260 зв., 263 зв., 265, 266, 267, 269, 274, 279, 280, 282 зв., 283, 284 зв., 286, 287 зв., 300, 300 зв., 302 зв., 303, 306, 307, 308, 310, 311, 313 зв., 317, 321, 324, 327, 331, 345, 346, 347 зв., 348 зв., 357 зв., 359, 364 зв., 365 зв., 384, 393, 393 зв., 398 зв., 402, 406, 407 зв., 421, 423, 424 зв., 427 зв., 430, 432 зв., 434, 435, 436, 438 зв., 440 зв., 450 зв., 451, 453, 453 зв., 454, 454 зв., 455, 456, 457, 457 зв., 459 (2), 459 зв., 460, 460 зв., 461, 462 зв., 463, 463 зв., 464 (2), 464 зв., 465(2), 465 зв., 466, 467 зв., 468 (2), 469, 469 зв., 470, 476 зв., 477 (2), 477 зв., ты [!] 221 зв.

то² *спол. сл.* 31, 32, 35, 36 зв., 37 (3), 46 зв., 78 зв., 80 (2), 83 зв., 135 зв., 155 зв., 164 зв., 168, 268, 270 (2), 270 зв., 279 зв., 280, 284, 286, 286 зв., 287, 295, 308 зв., 369 зв., 379, 379 зв., 382, 383, 383 зв., 390, 393, 394 зв., 398 зв., 402 зв. (2), 403 зв., 407 зв., 408 зв., 411 зв., 412, 416 зв. (2)

товариш¹ *ім. од. ч. наз.* 395, товаришъ 243–243 зв.; товариша *зн.* 81 зв.; товарищемъ *ор.* 328, 482 зв., товариш(о)м) 82; товаришѣ *кл.* 482; товариши *мн. наз.* 228, 416, товарище 81 зв.–82; товаришовъ *зн.* 227 зв., товаришѣ 104 зв., товариши 416; товариш^{ми} *ор.* 291 зв., 416

товаришъ *див.* товариш¹

товаръ *ім. од. ч. наз.* 354

тогда *див.* тогды

тогда *див.* тогды

тогды *присл.* 25, 25 зв., 27, 28, 28 зв. (2), 30 (2), 38 зв., 40 зв., 43 зв., 45, 47 зв. (2), 56, 57 (2), 57 зв., 58 зв., 59 (2), 62, 64, 68 зв., 69 зв., 71, 73 зв., 74 зв., 75 (2), 76, 76 зв., 77, 78, 80 зв., 82, 83 зв., 85 (2), 87 зв., 89, 94, 94 зв. (2), 95, 97, 101 зв. (3), 102 зв. (2), 104, 112 (2), 119, 120, 121, 122 зв., 127, 133, 138 зв., 149 зв., 158, 160, 160 зв., 170 зв., 171 зв.,

177, 178, 180 зв., 182 (2), 186, 189 зв., 192 зв., 195 зв., 237 зв., 239 зв., 242 зв., 251, 268 зв., 278 зв., 280 зв., 282, 284, 289, 290 зв., 309 зв., 312, 314 (2), 315 (2), 317, 317 зв., 320, 320 зв., 322 (2), 324, 324 зв. (2), 326, 327, 327 зв., 334, 334 зв., 337, 348, 351 зв., 357, 358, 358 зв. (2), 360, 364 зв., 365, 367, 367 зв. (2), 369 зв., 370, 371, 371 зв., 372, 372 зв. (2), 374, 375, 376, 377, 379, 380 (2), 382 зв. (2), 383 зв. (2), 384 зв., 385, 385 зв., 386, 391, 392, 394, 396 зв., 397 (2), 397 зв., 398 зв., 400 (2), 401 зв., 402, 403 зв., 425, 425 зв. (2), 426 (2), 427, 427 зв., 428 зв., 429, 429 зв., 431, 431 зв., 435, 439 зв., 450 зв., тог(д)ы 27, 51, 52, 103, 122 зв., 231 зв., 284, 355 зв., 374, 374 зв., 385 зв., 435, тогды 26, 29 зв., 41 зв., 43 зв., 46, 48, 94 зв., 101 зв., 102, 103, 105, 107 (2), 107 зв. (2), 108, 108 зв., 109, 109 зв., 110, 113, 113 зв. (2), 114, 115 (2), 115 зв., 116, 116 зв., 117 (2), 118 зв., 130 зв., 132 зв., 135, 138, 142, 149, 157 зв., 173 зв., 176, 181 зв., 190, 209, 212, 218, 218 зв., 223, 224 зв., 226, 229 зв., 231, 247 зв., 248 зв., 249 зв. (2), 254, 285 зв., 332 зв., 344 зв., 347, 355 зв., 364, 368 зв., 376, 381 зв., 395, 398, 400 зв. (2), 408 зв., 439 зв., тогды 173 зв., 174, тогды 208, тгды 160 зв., тгды 111 зв., 118 зв., тогда 24, 25, 27, 27 зв., 28, 46, 54, 63, 168, 307, 445 зв., тогда 228 зв.

тог(д)ы *див.* тогды

тогды *див.* тогды

того дла *див.* дла того

того... дла *див.* дла того

то(г)[о] дла *див.* дла того

того д'ла *див.* дла того

то е(ст) *див.* то есть

то есть *спол.* 116 зв., 120, 308, 318, 346, 399, 400, 431, 435 зв., 371 зв., то е(ст) 126 зв., 137 зв., 152, 153, 346, 371 зв., 379

тожь *част.* 216 зв., то(ж) 32

тои *див.* той

той *займ. од. ч. наз.* 26 зв., 31 зв., 95 зв.,
 тои 40 зв., 77 зв., 104, 138, 146 зв.,
 156 зв., 159, 171, 182 зв., 236 зв., 239 зв.,
 тьй 23, 27, 50, 52 зв., 339, тьи 17 зв.,
 18, 23, 27 зв., 49 зв., 81, 81 зв., 82 зв.,
 344, 456, 467, 471, ть(и) 53, 53 зв., 57,
 65 зв., 101 зв., 103 зв., 104 зв., 106 (2),
 106 зв. (2), 111 (2), 113 зв., 114 зв., 121,
 125 зв., 127, 143, 178, 180 зв., 185 зв.,
 202, 205 зв., 207 зв., 342 зв., 463, 465,
 тот 377 зв., то(т) 32, 63 зв., 65 зв., 106
 (2), 113, 113 зв., 115 зв., 136 зв., 146 зв.,
 148, 175 (2), 182 зв., 187 зв., 188, 190 зв.,
 202, 242, 245, 255 зв., 263, 265, 267 зв.,
 268 зв., 269, 270 зв., 277, 284 (2), 284 зв.,
 285, 287 зв., 290, 290 зв., 291, 297, 299,
 300 (3), 304 зв., 309 зв., 310, 311, 311 зв.,
 316, 319 зв. (3), 321 зв., 322 зв., 323,
 326, 329 (2), 329 зв., 341 зв., 342, 343 зв.
 (2), 344 (2), 344 зв., 345, 349, 350, 351 зв.,
 352 зв. (2), 355 зв., 356 (2), 360 (2),
 361 зв., 368 зв., 369 (3), 369 зв., 370,
 373, 374, 374 зв. (2), 376 (2), 378 зв.,
 380, 383, 384, 385, 385 зв., 386 зв., 387,
 388, 389 зв., 391, 392, 394 зв. (2), 397
 (2), 392, 401 зв., 403, 403 зв., 404, 404 зв.,
 407, 408, 409, 412, 413 (2), 413 зв., 415,
 417 зв., 418 зв., 425 зв., 430 (2), 433 зв.,
 435, 435 зв., 439 зв., 441 зв., 442, 446 зв.,
 448, 458 зв., тω(т) 176 зв., тот' 398 зв.,
 тоть 106, 162, 214 зв., 219 зв., 224,
 239 зв., 242 зв., 244 зв., 257, 286 зв.,
 321 зв., 329, 351, 351 зв., 354 зв., 357 зв.,
 360, 370 зв., 379 зв., 382, 382 зв. (2),
 385, 385 зв., 386, 394, 398 зв., 442 (2);
 того *род.* 29, 33 зв., 47, 51, 71, 74 зв.,
 77, 100 зв., 103 зв., 104 зв., 111 зв., 118,
 175, 191, 206, 222, 228, 235 зв., 248,
 262, 269 зв., 272, 273 (2), 278, 278 зв.
 (2), 292, 293, 297 зв. (2), 304, 306, 311 зв.,
 313 зв., 316 зв., 324, 331, 346, 356, 366,
 367 зв., 368, 371, 373, 383 зв., 384, 386,
 394 зв., 397, 403, 403 зв. (2), 406, 408,
 411 зв., 414, 417, 420, 428 зв. (2), 430 зв.,
 432 зв., 453 зв., 463 зв., 482, то(г)[о]
 373, 427; томоу *дав.* 28 зв., 34, 39, 41 зв.

(2), 49 зв., 59 зв. (3), 65, 79, 87, 107,
 111, 136, 144, 156 зв., 176, 185 зв.,
 190 зв., 219, 222 (2), 222 зв., 233, 235 зв.,
 238 зв. (3), 247 зв., 261, 265, 268 зв.,
 269, 273 зв., 282 зв., 295, 302, 304, 305,
 305 зв., 319, 349, 355 (2), 363, 375, 380,
 389, 401 зв., 403, 409, 418, 425 зв.,
 427 зв.; того *зн.* 27, 76, 109, 116 зв.,
 119, 143 зв., 160, 174 зв. (3), 188 зв.,
 257, 257 зв. (2), 258 зв., 309 зв. (3),
 324 зв., 325 зв., 326, 326 зв., 329, 363 зв.,
 367, 368, 374 (2), 385 зв., 387 зв., 405,
 405 зв., 408 зв. (2), 421 зв., 429, 430 зв.,
 441 зв. (2), то(г)[о] 359 зв., тои 42 зв.,
 50, 95 зв., 100 зв., тьи 93 зв., 449, ть(и)
 60, тот 431 зв., то(т) 41 (2), 41 зв. (2),
 54 зв., 114, 116, 117 зв., 180 зв., 240 зв.,
 254 зв., 273 зв., 279, 282 зв., 298, 307 зв.,
 310 (2), 314 зв., 316, 333 (2), 344 зв.,
 345 зв., 353 зв., 354, 360, 370, 372, 413,
 420, 420 зв., 437, 460, 461 зв., 463, 472,
 477 зв., 481 зв., тот' 372, тоть 190 зв.,
 213, 235, 241 зв., 280, 284, 288 зв., 396,
 402, 437 зв.; ты(м) *ор.* 44, 47 зв., 81 зв.,
 98 зв., 117 зв., 119 зв., 192, 264 зв.,
 325 зв., 356, 451, 465, 471, тым' 434 зв.,
 тьмь 393, тьмь 157 зв., 210, 256,
 370 зв., 384 зв., 417 зв., ть(м) 125 зв.,
 тьмь 20 зв.; в то(м) *мисц.* 302, 305 зв., в'
 то(м) 261, 324 зв., на томь 58, 271 зв.,
 272, ω... то(м) 103 зв. (2), ω... томь
 200 зв., ω томь 339; тая *ж. наз.* 215 зв.,
 265, 348, 453, 462 зв., таа 24, 47, 56,
 109 зв., 123, 179, 215 зв., 240 зв., 245,
 280 зв., 313, 354 зв., 377, 393 зв., 394,
 482, таа 183 зв., 215 зв., 244 зв. (2),
 280, 299, 313, 318, 322 зв., 338 зв., 366;
 той *род.* 82 зв., 186 зв., 275, 338 зв.,
 354, 354 зв., 358, 363 зв., той 21 зв.,
 262, тои 112, 140, 143, 145, 148 зв.,
 162 зв., 166 зв., 274 зв., 390 зв., 400 зв.,
 439, ть(и) 181 зв.; тои *дав.* 91, 172 зв.,
 295 зв., ть(и) 77 зв.; тоую *зн.* 78, 91,
 173 зв., 175, 213, 215 зв., 244 зв., 276 зв.,
 279 зв., 287 зв., 298 зв., 308 зв., 309,
 310 зв., 311 зв., 318 зв., 321, 354, 394,

400 зв., 480; тою *ор.* 141, 237, 421 зв., 477 зв.; в то(и) *місц.* 343 зв., 464, 474, 477, в' то(и) 212 зв., в'... тьги 35 зв., на тои 355 (2), по... тои 47, 47 зв., 68, по тоуї 431 зв., по... ть(и) 151 зв.; то *с. наз.* 18 зв., 99 (2), 141, 161 зв., 247, 341, тоє 27 зв., 38, 74 зв., 101, 103 зв., 116 зв., 138, 143 зв., 180, 183 зв., 207, 207 зв., 241, 223 зв., 225 зв., 247, 258, 272 зв. (2), 274 зв., 283, 293, 295, 302, 306, 310, 314 зв., 320, 339, 365, 370 зв. (2), 408 зв. (2), 414 (2), 418 зв., 434, 442, 482; того *род.* 16, 49 зв., 68, 70 зв., 83 зв., 175, 213, 238, 252 зв., 257, 258, 281, 323, 357, 368, 385 зв., 389 зв., 398 зв., 399, 406 зв.; томоу *дав.* 147 зв., 155 зв.; тє *зн.* 24 зв., то 23 зв., 25, 28 зв., 42, 43, 44 зв., 45 зв. (2), 46, 47 зв., 56 зв. (2), 57, 62 зв., 66 (2), 69, 76, 88, 91, 92, 94, 95 зв., 97, 109 зв., 110 (2), 117 зв., 118, 123, 126 зв., 143 зв., 145, 148, 149, 157 зв., 168, 168 зв., 172, 172 зв., 194 зв., 195, 213 (2), 219 (2), 242 зв., 244, 245 зв., 246, 246 зв., 249 зв., 251 зв., 257 зв., 259, 263, 264, 265 зв., 285 зв., 290, 296, 300 зв., 301 зв., 303 зв., 304, 305 зв., 327, 328 зв. (2), 347, 348 (2), 352, 360 зв., 361, 368 зв., 375, 377 зв., 379, 388 зв., 394, 401 зв., 412, 416, 416 зв., 418, 432, 436, 440 зв., 442, 460 зв., 482, ть 472, тоє 23, 28, 34 зв., 43 зв., 69 зв. (2), 82, 91 зв. (2), 99, 103 зв., 113 (2), 118, 120 зв., 132, 132 зв., 134 зв., 139 зв., 144 зв., 145 зв., 146 зв., 154 зв., 160, 165, 171 зв., 173 (2), 173 зв. (2), 174, 180 зв., 184 (2), 184 зв., 187 (2), 187 зв. (2), 192, 206, 213, 220, 224 зв., 227 зв., 232, 239 зв., 240, 247, 252, 258 зв., 263, 263 зв. (2), 264 зв., 265 (2), 269, 270, 270 зв., 271, 272, 273, 276 зв., 281 (2), 283 зв., 285, 287, 291 зв., 292, 292 зв., 294 зв., 299 зв., 301 (3), 303, 303 зв., 304, 309, 310, 311, 312, 312 зв., 313 зв., 314 зв., 318 зв. (2), 321 зв., 323, 332 зв., 333 зв. (2), 334, 336, 344 зв., 346, 347 зв., 349 зв., 350 (2), 357 зв.,

361, 362 зв., 364 зв., 367 зв. (2), 371 зв., 372 (2), 372 зв., 374 зв., 375 зв., 377, 380 (3), 381 (2), 384 зв., 387 (2), 389 зв., 391, 394 зв., 396, 396 зв., 397 зв., 400 зв., 401 зв., 402, 402 зв. (3), 403 зв. (2), 404 зв., 405, 406, 407 зв., 408 зв., 409 зв., 415 зв., 416 зв. (2), 420 зв., 424, 426 зв., 428, 428 зв. (2), 430, 430 зв., 432 зв., 433 зв., 437 (2), 437 зв., 441 зв. (2), 443, 446, 457, 457 зв., 463, 465 зв., 477 зв., 479 зв., 482 зв., тьє 76; в то(м) *місц.* 229, в том' 294, в томь 328, на том 280, на то(м) 434 зв., на томь 394, 396 зв., ω то(м) 258 зв., ω томь 213, [о]... тω(м) 24; того *ч.-с. род.* 84, 116 зв., 144, 156, 157, 166, 189 зв., 246 зв. (2), 255 зв., 263, 275 зв., 295 зв. (2), 337, 346 зв., 348, 350, 352 зв., 370 зв., 378, 381 зв., 386 зв., 387, 387 зв., 409 зв., 442 (2), то(г)[о] 323 зв., 354; томоу *дав.* 31 зв., 64 зв., 73, 96 зв., 117, 191 зв., 202, 210, 215, 262 зв. (2), 298, 317 зв., 330, 331, 337 зв., 360 зв., 361 зв., 362, 395, 396, 410, 418 зв., 446, 449 зв., томъ 258; в то(м) *місц.* 337 зв., в томь 341 зв., в' то(м) 356 зв., на томь 398 зв., о то(м) 146, о тω(м) 102 зв., ω то(м) 122 зв., 291, 312, 337 зв., 443, 482, ω том' 165, ω томь 232 зв., 337, 339, 339 зв., 408 зв., 415 зв., 419 зв., 482; ти *мн. наз.* 86 зв., тїи 30, тїї 90 зв., тїи 120 зв., 338, тьги 44, 83 зв., 94, 100 зв., 102 зв., 114 зв., 115, 125 зв., 132, 133, 135 зв., 136, 136 зв., 137 зв., 139 зв., 140 (2), 140 зв. (2), 144, 146, 153 зв. (2), 154, 169, 171, 175, 179, 181, 182, 182 зв., 190 зв., 193 зв. (2), 194, 204 зв., 247, 251 зв., 256 зв., 275 зв., 279 зв., 283, 294 зв., 301 зв., 302 зв., 306 зв., 307, 313 зв., 314, 315 (2), 315 зв., 316 (2), 316 зв., 323 зв., 330 зв., 331, 343, 343 зв., 344, 355 зв., 362 (2), 363 (2), 376, 424, 443, 481 зв., тьїї 105, 109, 143 зв., 232 зв., 234, 246 зв., 247, 247 зв., 248, 249, 250, 269, 269 зв., 311 зв., 313, 319 зв., 322, 332, 347, 364 зв., 377 зв., 388 зв., 391 зв.,

402, 405 зв., 438 зв. (2), ТЫЙ 70, 102 зв., 279, 440 зв., ТЫ(И) 30 зв., 77 зв., 87 зв., 189 зв., 206, 240, 240 зв., 242, 245, 334, 426 зв., ТЫЕ 178 зв., ТИЙ 30 зв.; ТЫ(Х) *род.* 39 зв., 42, 67, 72, 79, 80, 90, 92, 100, 106, 108 зв., 109, 111 зв., 113 зв., 117 зв., 118, 120, 134 зв., 149, 149 зв., 150 зв., 181 зв., 188, 189, 265, 273, 275 зв. (2), 285, 286, 316 зв., 325 зв., 331 зв., 332 зв., 344 зв., 397 зв., 409 зв. (2), 412, 417, 418, 422, 426 зв., 440, 471 зв., ТЫХ' 334 зв., ТЫХЬ 40, 51, 100, 103, 156, 159, 170 зв., 172, 181 зв., 194 зв., 204 зв. (3), 206, 242 зв., 281 зв., 289, 295, 328, 400; ТЫ(М) *дав.* 3 зв., 55 зв., 88, 98, 107 зв., 108 зв., 115 зв., 118, 136, 148 зв., 197 зв., 267 зв., 272, 305 зв., 348, ТЫМЬ 93, 165 зв., 168 зв., 180, 181, 190 зв., 197, 197 зв., 232 зв., 235 зв., 236 (2), 236 зв., 315, 342, 343, 346 зв., 347 зв., 365, ТЫМЬ 15 зв.; ТЫ(Х) *зн.* 30, 38, 126, 137, 282 зв., 235 зв., 333, 422 зв., 425, ТЫХЬ 38, 171 зв., 235 зв., 236 (2), 308, ТЫИ 49, 54 (2), 100 зв., 167, 177 зв., 181, 210, 258, 263, 280 зв., 315, 325, 330 зв., 331, 347 зв., 370, 374 зв., 390 зв., 415 зв., 421 (2), ТЫЙ 155 зв., 156, 213, 217, 221 зв., 254, 306, 310, 327 зв., 379, 379 зв., 400 зв., 408, 412, 413 зв., 417 зв., 418 (2), 420, 430, 442, ТЫЙ 270 зв., 313 зв., 417 зв., 421, 422 зв., ТЫ(И) 84 зв., 346, ТЫА 40 зв., 155 зв., ТЫА 181 зв. (2), 208, 325 зв., 471 зв., 482, ГАЯ 54 зв., ГАА 70; ТЫМИ *ор.* 260, 284, 314, 319, 332, 423 (2); в ТЫ(Х) *місц.* 26 (2), 438 зв., в' ТЫ(Х) 135, в' ТЫХЬ 231 зв., 233 зв., на ТЫ(Х) 96 зв., 315 зв., на ТЫХЬ 133, 161 зв., 278 зв., по ТЫ(Х) 206 зв., о ТЫХЬ 44 зв., ѿ ТЫ(Х) 331, 442, ѿ ТЫХЬ 331 зв., ѿ ТЫ(Х) 18 зв.

ТОК'МО *част.* 2 зв., 54 зв., 229 зв.

ТОЛКНЫ *займ.* *од. ч. зн.* 71 зв.; ТОЛИКЫ(Х) *мн. род.* 17

ТО(Л)КО *див.* ТОЛ'КО¹

ТОЛ'КО¹ *част.* 31, 34 зв., 42, 52, 54 зв., 55 зв., 57, 68 зв., 72 зв., 76, 84, 86 зв.,

90 зв., 91, 103 зв., 125 зв., 145, 160, 252, 360 зв., 377 зв., 399, 401, 407, то(л)ко 336, тлъко 58 зв., 65, 136, 145 зв., 146, 147 (2), 156 зв., 162, 201 зв. ТОЛ'КО² *присл.* 290 зв.

ТОЛ'ЧЕ(Т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 267, тлъчеть 39; ТОЛ'ЦЪТЕ *наказ. мн. 2 ос.* 39, тлъцѣте 267

ТОР'БЫ *ім. од. ж. род.* 253

ТОР'ГОВНИКЫ *ім. мн. ч. зн.* 346

ТОРГОВЦО(М) *ім. мн. ч. дав.* 347 зв., тръговцомь 172, тръговцо(м) 90, тръговцомь 305 зв., тръговце(м) 107

ТОТ *див.* ТОЙ

ТО(Т) *див.* ТОЙ

ТОТ' *див.* ТОЙ

ТОТО¹ *част.* 39 зв., 58 зв., 61 зв., 65, 93, 104, 131 зв., 142 зв., 174 зв., 177 зв., 196 зв., 213, 240, 269 зв., 296 зв., 365 зв., 368, 369, 370, 417 зв.

ТОТО² *займ. од. с. наз.* 66 зв., 69 зв., 212; ТОТО *зн.* 64, 101, 179 зв., 226 зв., 320 зв., 329

ТОТЬ *див.* ТОЙ

ТОЧЕНО: в' ТОЧЕНО *ім. од. с. місц.* 144 зв.

ТОЧ'Ж *част.* 18

ТОЩИХЬ *прикм. мн. зн.* 209

ТРАВА *ім. од. ж. наз.* 38, 275 зв., 365; ТРАВ'ОУ *зн.* 141; на ТРАВ'Ь *місц.* 67, на Т'РАВ'Ь 150

ТРАПЕЗЪ: на ТРАПЕЗЪ *ім. од. ж. місц.* 319

ТРАХОНИТЬСКИЙ *прикм. од. ч. наз.* 217 зв.

ТРЕБА *прис. сл.* 133

ТРЕБОУЕТЬ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 89

ТРЕПЕТЬ *ім. од. ч. наз.* 196 зв.

ТРЕСЕНА *див.* ТРАСЕНА

ТРЕСТ'ОЕ [!] *ім. од. с. наз.* 476

ТРЕТІИ *числ. од. ч. наз.* 95 зв., 176 зв., 285 зв., 305, 311 зв., 323, 332; ТРЕТЕГО *род.* 121 зв., 282 зв., 346; ТРЕТЕМОУ *дав.* 106; ТРЕТЕГО *зн.* 309 зв., ТРЕТІИ 74 зв., 77 зв., 87, 168, 255 зв., 302, 330 зв., 334, 348; на ТРЕТЕ(М) *місц.* 476; ТРЕТ'АЯ *ж. наз.* 97, 217 зв., 339, ТРЕТ'ІА 6, 193 зв.; ТРЕТ'ЮУ *зн.* 86, 276 зв.; ТРЕТЕЕ *с. наз.*

126 зв., 246, 279 зв., 466 зв.; третїи *мн. наз.* 158

три *числ. наз.* 23 зв., 216 зв., триє 278, тріє 80 зв.; трѡ(х) *род.* 2, тре(х) 80, 336 зв., 456, 461 зв., трехъ 265, три *зн.* 5 зв., 17 зв., 58 зв. (4), 71 зв., 75 зв., 109, 112, 155 зв., 183, 186 зв., 189 зв., 191, 209, 224 зв., 257, 278, 281 зв., 317, 323, 339, 346, 348, 410 зв., 477, 478 зв., 481 зв., т'ри 116, тры 320, 338 зв.; трома *ор.* 114 зв., 119 зв., 194; в' тро(х) *місц.* 63, по тре(х) 158, 162 зв., по трехъ 121 зв.

триваючемоу дієприкм. недок. акт. теп. *од. ч. дав.* 482 зв.

тридеса(т) *числ. зн.* 60 зв., 62, 110, 117, 140 зв., 443 зв., тридесать 366, тръдеса(т) 116 зв., т'ридеса(т) 139 зв.; в' тридесатихъ *місц.* 220 зв.

т'ридеса(т) *див.* тридеса(т)

тридеса(т) и ѡсмы *числ. зн.* 359 зв.

тридесати(х) и двоу: по тридесати(х) и двоу *числ. місц.* 17 зв., по ѡ и двоухъ 338

тридесать *див.* тридеса(т)

триє *див.* три

триста *числ. зн.* 183 зв., 400 зв.

трифона *ім. антроп. од. ч. род.* 462 зв.

тріє *див.* три

трое *числ. зн.* 266 зв., трои 159 зв.

трои *див.* трое

тро(п) *ім. од. ч. наз.* 476; по тропарехъ *місц.* 474 зв.

троска *ім. од. ж. наз.* 419 зв.; троски *род.* 247, 482, троскы 321 зв.

троскана *ім. од. с. зн.* 140 зв.

[троскати са]: са троскати *дієсл. недок. інф.* 185 зв.; боудете са троскати *майб. мн. 2 ос.* 419 зв.

тростиноу *ім. од. ж. зн.* 242, тръстїнѡ 433

тростї *ім. од. ж. род.* 56 зв.; трость *зн.* 120, 194 зв., тръсть 118 зв. (2); тростїю *ор.* 193; трости *мн. зн.* 53

тр(о)ца [!] *ім. од. ж. род.* 3, 5 зв., в' троици *місц.* 123 зв.; по... тр(о)ци [!] 480

трощетеса *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 146; трошїса *наказ. од. 2 ос.* 252; троцѣтеса *мн. 2 ос.* 273 зв.

троубами *ім. мн. ж. ор.* 103

троуби *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 35

троу(д) ¹ *ім. од. ч. зн.* 110

троу(д) ² *ім. од. ч. наз.* 132, троудъ 228 зв.; троу(д) *зн.* 283

троуди *дієсл. недок. наказ. од. 2 ос.* 252

троудно *присл.* 84 зв., троуд'но 301

троуд'но *див.* троудно

троуд'ность *ім. од. ж. зн.* 184; троудностью *ор.* 167, трѣдностью 166 зв.

троудоватыи *прикм. од. ч. наз.* 293 зв., троудоваты(и) 132 зв.; троудоватого *род.* 109 зв., 183 зв., троудоватого *зн.* 226 зв.; троудоватыи *мн. наз.* 242; троудоватыхъ *род.* 224 зв., 296 зв.

троудоваты(и) *див.* троудоватыи

троудоватъства *ім. од. с. род.* 228 зв.

троудъ *див.* троу(д) ²

троуда(т)...са *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 37 зв., троудили есмо са *мін. мн. 1 ос.* 227 зв.; троудихѡ(м)са *аор. мн. 1 ос.* 17; троудїса *наказ. од. 2 ос.* 227 зв.

троуж'дающїи(с) *дієприкм. недок. акт. теп. мн. наз.* 54 зв.

трѣпъ *ім. од. ч. наз.* 102 зв.; троупѣхъ *мн. род.* 327 зв.

троуса *ім. антроп. од. ч. род.* 451; троусоу *дав.* 451

троучали *дієсл. недок. мн. мн. 3 ос.* 115

тръгати *дієсл. недок. інф.* 55

тръговищи: на тръговищи *ім. од. с. місц.* 86

тръгов'це(м) *див.* торговцо(м)

тръгов'цо(м) *див.* торговцо(м)

тръговцомъ *див.* торговцо(м)

тръгов'цомъ *див.* торговцо(м)

тръгѡ *ім. од. ч. род.* 152; на тръгоу *місц.* 178 зв., 271; на тръго(х) *мн. місц.* 243

тръдеса(т) *див.* тридеса(т)

тръжествїахъ: в тръжествїахъ *ім. мн. с. місц.* 443

тръжищахъ: на тръжищахъ *ім. мн. с. місц.* 97 зв., на тръжище(х) 53 зв., 312 зв.

тръжище(х): на тръжище(х) *див.* тръжищахъ: на тръжищахъ

тръновїи *див.* тръновїи

гръновѣй *прикм. од. ч. зн.* 429, 429 зв.,
 гръновѣи 118 зв.,
 гръна див. тер'на
 гръпеніе *ім. од. с. зн.* 155 зв.; в' терьпеніи
місц. 247, в гръпеніи 451, въ гръпеніи
 447, 449, 449 зв., 452 зв., 454, 456,
 457 зв., 459 зв., въ гръпе(н)и 450
 гръпѣти див. тер'пѣти
 гръстѣнѣ див. тростиноу
 гръкро(т) див. трикро(т)
 гръпливѣи *прикм. мн. наз.* 252 зв.
 гръсеніе див. гръсена
 гръсена *ім. од. с. наз.* 122, гръсена 180,
 гръсеніе 101 зв.; гръсеніа *род.* 479 зв.;
 гръсна *зн.* 120 зв.; гръсена *мн. наз.*
 314
 гръсль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 258;
 гръсоучи *дієприсл. теп.* 145 зв.
 гръсоучиса *дієприсл. недок. теп.* 251 зв.
 тоу див. тоу(т)
 тоуга *ім. од. ж. наз.* 315 зв.
 тоуды *присл.* 193, 303 зв.
 тоужити *дієсл. недок. інф.* 112, 186 зв.,
 298 зв.
 тоуне *присл.* 49 (2), 451 зв. (2), 453 зв. (2),
 462 (2), 268 (2), 269 (2)
 тоу(т) *присл.* 76, 115 зв., 170 зв., 182, 196 зв.,
 256 зв., 289, 354 зв., 357, 364 зв., тоуть
 159, 224, 256, 257, 395 зв., 401, тоу
 16 зв., 42 зв., 49 зв., 64, 64 зв., 65, 66,
 67, 67 зв., 77, 80 зв., 82 зв., 94 зв.,
 104 зв., 107 зв., 112, 119, 121, 122, 136,
 143, 147, 147 зв., 151 зв., 159 зв., 179 зв.,
 186 зв. (2), 190 зв., 194 зв., 223, 225,
 232 зв., 254 зв., 269 зв., 279, 306, 333,
 334, 354 зв., 357, 366 зв., 432 зв., 434 зв.,
 436, 452, 462, 463 зв., 474
 тоуть див. тоу(т)
 тоуч'ного *прикм. од. ч. зн.* 290 зв.; тоуч-
 ное *с. зн.* 290
 то҃гды див. то҃гды
 то҃г'ды див. то҃гды
 то҃(ж) див. то҃жъ
 то҃(т) див. то҃й
 ты҃ды див. то҃гды
 ты҃'ды див. то҃гды

тъ(и) див. той
 тѣи див. той
 тѣй див. той
 ты *займ. од. наз.* 24, 27, 28, 28 зв., 35 зв.,
 36 зв., 43, 52 зв., 54, 67 зв., 68, 74 (2),
 74 зв., 111, 112 зв., 115 (2), 115 зв. (3),
 116 зв., 117 (2), 130, 137, 158, 186 зв.,
 187, 189 зв., 190 зв. (3), 191, 191 зв.,
 207, 208 зв., 211, 220 зв., 222, 226,
 241 зв. (2), 244 зв., 251 зв., 260, 262,
 265, 271, 284, 290 зв., 291 зв., 294 зв.,
 295 зв., 296, 305, 307 зв. (2), 320 (2),
 323 (2), 323 зв., 324, 324 зв. (2), 328.3,
 331 зв., 342 зв., 343 (3), 345 (2), 345 зв.
 (3), 347, 348, 349 (2), 350, 351 зв., 353 зв.,
 354 (2), 355, 367, 371 (2), 372, 376 зв.,
 377, 378, 379 зв., 380 зв., 382 зв., 383
 (4), 385 зв., 386, 387 зв., 388 (3), 391 зв.,
 392 зв., 394, 394 зв., 396 (2), 396 зв.,
 397 зв. (2), 404, 406, 406 зв., 410 зв. (2),
 411 зв., 413, 421 зв., 422, 423 (2), 423 зв.
 (4), 424, 426, 427 (3), 428 зв. (2), 430,
 430 зв., 436 зв., 440, 440 зв. (2), 441 (3),
 442, 467 зв., 468 зв., 481; тебе *род.* 24,
 27, 32, 34, 58 зв., 85, 90 зв., 100 зв.,
 110 зв., 112, 168 (2), 171 зв., 186 зв.,
 191 зв., 217, 235 зв., 274 зв., 284 (2),
 295 (2), 305, 421 зв. (2), 422 (2), 443 зв.,
 482 зв. (2); тобѣ *дав.* 24 зв., 28, 32 зв.
 (2), 33, 35, 35 зв., 42 зв., 44, 45, 54 (2),
 54 зв., 65 зв., 71, 74 (2), 74 зв., 76, 78,
 79, 79 зв., 80, 81, 81 зв. (2), 82 (2),
 86 зв., 87, 89 зв., 91, 95, 106 зв., 108 зв.,
 109, 133 зв. (2), 134, 143, 144, 146, 148,
 148 зв. (2), 159 зв., 161, 162, 163 зв.,
 164, 173 зв., 184 зв., 186 зв., 187, 205 зв.,
 206 (2), 215, 222 (2), 229 зв., 230 (2),
 239 зв., 241, 241 зв., 244, 245 (2), 257,
 261 зв. (2), 263, 265 (2), 265 зв., 266 зв.,
 279, 282 зв., 284 (3), 284 зв. (3), 290 зв.,
 299 зв., 305, 305 зв., 308 зв., 318, 320,
 328 зв., 346, 346 зв., 349, 349 зв. (2),
 350, 353 зв., 360 (2), 360 зв., 367 зв.,
 383 зв., 387, 395 зв., 397 зв., 401 зв.,
 410 зв., 422 зв. (2), 427 зв., 428, 430 зв.,
 441, 442 (2), тебѣ 35 зв., 36 зв., 74,

205 зв., тебѣ 112, ти 45, 110 зв., 164, 170, 303, 354, 430 зв., 443, 458 зв., 476 зв. (2), 481, 482; тебѣ *зн.* 32 зв., 34 (2), 35 зв., 47, 54 зв., 80 (2), 106 зв., 108 (2), 108 зв., 114 зв., 115, 115 зв., 132, 138 зв., 143, 145 зв., 170, 189 зв., 225 зв., 235 зв. (2), 245, 249, 251 зв. (2), 257 зв., 262 зв., 269, 270, 279, 282 зв., 284, 284 зв., 285, 285 зв., 294 зв., 303, 307 зв. (2), 323 зв., 345 зв., 346, 373 зв., 377 зв. (2), 378, 392 зв., 394 зв., 396, 397 зв., 407, 410 зв., 421 зв. (3), 424 (2), 427, 428, 430, 430 зв., 440 зв., 441 (3), 441 зв. (2), 443, 458 зв., 464 зв., 469 зв., 482 зв., та 28 (2), 32 зв. (2), 33, 33 зв., 35, 36 зв., 79 (2), 106 зв., 108 (3), 115 зв., 117, 131, 145, 163 зв. (2), 164 (2), 169 зв., 207 зв. (2), 222 зв. (2), 278 зв., 279, 297, 307 зв. (3), 345 зв., 420 зв., 447, 456 зв.; тобою *ор.* 43, 54 зв., 59 зв., 82, 112, 129 зв., 131, 143, 144, 167, 186 зв., 207, 225, 242 зв., 248, 249, 250 зв., 259 зв., 260, 282, 284, 289 зв. (2), 301 зв., 320 (2), 351 зв., 355 зв., 388, 410 зв., 439, 445, 449, 450, 452, 454, 464 зв., 467, 470, тобож 34, 53, то(б)ю 448 зв.; в тобѣ *місц.* 307 зв. (2), в' тобѣ 37, 54 зв., 270, 423 зв., на тобѣ 74, о тобѣ 291, о тебѣ 112, ѿ тобѣ 28, ѿ тебѣ 222 зв., 459 зв.

ТЫ [!] див. то ¹

ТЫ(Ж) див. тежь, тыж

ТЫЖ *спол.* 35, ты(ж) 30, 35, 44 зв., 55, 60 (2), 68 зв., 75 зв. (2), 78 зв., 82 зв. (2), 85 зв. (2), 93 зв., 100 зв., 109 (6), 116, 121 зв., 133, 136 (2), 142 зв., 146 зв., 159, 164 зв., 217 зв., 245 зв. (2), 252 зв. (5), 260 зв. (2), 266, 279 (2), 283, 287, 291, 295, 298 зв. (2), 303 (3), 308 (2), 313 (2), 317, 330, 346, 348 зв., 352 зв., 371 зв., 376 зв. (2), 393 зв., 399 зв. (4), 410 зв., 414 зв., 417 зв., 424 (3), 429 (3), тыжь 26, 27 зв. (2), 38 зв., 41 зв. (3), 44 зв. (2), 52 (2), 55, 65 зв. (2), 78 зв.,

82 зв., 85 зв., 97, 121 зв., 133, 139, 146 зв., 155 зв., 159, 164 зв. (3), 170, 174 (2), 211 зв., 226 зв. (2), 245 зв. (2), 260 зв., 266 (3), 272 (4), 279, 283, 295 (3), 298 зв. (2), 303, 308, 313, 317 (3), 324 (2), 330, 348 зв., 358 зв., 364 (2), 384, 396 зв., 399 зв., 410 зв., 429, 435 (2), 438 зв.

ТЫ(Ж)ДЕН¹ *ім. од. ч. зн.* 300

ТЫЖЬ див. тыж

ТЫ(М)¹ *спол.* 127, тѣмь 16

ТЫ(М)² *спол. сл.* 155

ТЫ(М)³ *част.* 151

ТЫСАЩИ див. тисачи

ТЬ *ім. од. с. ор.* 464

ТѢЛО *ім. од. с. наз.* 33 (2), 37 (2), 37 зв., 82 зв., 111, 185 зв., 270 (3), 298 зв., 318 зв., 329 зв., 369 зв., 370 зв., 436, тѣло 275, 451 зв.; тѣла *род.* 37, 121, 269 зв., 272, 332, 334, 335 зв., 348, 369 зв., 433, телесе 15, 125, 330, тесе(с) [!] 201 зв.; тѣло *зн.* 16 зв., 51 (2), 66, 74, 109, 110, 121 (2), 149, 165, 183, 184, 195 зв. (2), 273, 317, 329 зв., 369 зв. (2), 370, 434 (2), 434 зв.; тѣломь *ор.* 37 зв., 133, 145, 274 зв., 303, 303 зв.; по... тѣлѣ *місц.* 188 зв.; телеса *мн. наз.* 120 зв., телеси 336

ТѢМЬ див. ты(м)¹

ТѢНЬ *ім. од. ж. зн.* 269 зв.; тѣню *ор.* 141 зв.

ТѢСНЫИ *прикм. од. ч. наз.* 40; тѣс'ныи *мн. зн.* 281 зв.

ТѢШИЛИ *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 396 зв.; тѣшачи *дієсприкм. теп.* 395 зв.

ТѢЩИТЬ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 161, 257 зв.; тѣшачи *дієсприсл. теп.* 161 зв.

ТАГ'НОУТИ *дієсл. недок. інф.* 439 зв.; таг-ноучи *дієсприсл. теп.* 440

ТАГОТОУ *ім. од. ж. зн.* 86 зв.

ТАЖ'КО *присл.* 61

ТАЖ'КОСТЮ *ім. од. ж. ор.* 164 зв.

ТАЖ'КОУЮ *прикм. од. ж. зн.* 294; таж'каа *мн. зн.* 97

ОУ

оу див. в

Ѹ див. в

оубивати *дієсл. недок. інф.* 428; убивающихъ *дієприкм. акт. теп. мн. род.* 272, оубиважщи(х) 16–16 зв.

оубити *дієсл. док. інф.* 51, 65, 116, 388 зв., 475 зв., оуби(ти) 148; оубієть *майб. од.* 3 ос. 417 зв.; оубиоу(т) *мн. 3 ос.* 101 зв., 180 зв., оубіють 50, 168, оубію(т) 162 зв.; оубили *мин. мн. 3 ос.* 109 зв., 114 зв., 429 зв.; оубіи *наказ. од.* 2 ос. 166, 301; оубиєнь *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 74 зв., оубієнь 255 зв.; оубієноу *дав.* 158

оуби(ти) див. **оубити**

оубичовал' *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 429

оубійства *ім. од. с. род.* 326, оубійс'тва 326 зв.; оубійс'тво *зн.* 191 зв.; оубійства *мн. зн.* 70, оубійс'тва 154

оубійс'тва див. **оубійства**

оубійца *ім. од. ч. наз.* 382; оубійца *мн. зн.* 94

оубо *част.* 2 зв., 3, 15 зв., 16, 16 зв., 17 (4), 18 зв. (3), 19, 48, 65, 126 зв., 127 зв., 204, Ѹбо 18 зв.

Ѹбо див. **оубо**

оубогыи *прикм. од. ч. наз.* 293 зв. (2); оубогомоу *дав.* 298 зв.; оубога *ж. наз.* 336 зв., оубогад 179, оубогаа 179, 313; оубогооу *зн.* 174, 313 (2); оубозіи *мн. наз.* 30, 242; оубози(и) 52 зв.; оубогы(м) *дав.* 109 зв., 223 зв., 400 зв., оубогыь 183 зв., 409 зв., Ѹбогыь 400 зв., Ѹбогы(х) *зн.* 110, оубогыи 184, оубогыи 283, 284 зв., 285 зв., Ѹбогыи 400 зв.

оубоял'са *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 68; оубоялиса *мн. 3 ос.* 333 зв.; оубойтеса *наказ. мн. 2 ос.* 16; оубояв'ши(с) *дієприсл. мин.* 107

оубраного *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. зн.* 94 зв.

оуб'гнете *дієсл. док. майб. мн. 2 ос.* 100

оуб'жати *дієсл. док. інф.* 316 зв.

оуб'ляти *дієсл. док. інф.* 159 зв.

оув див. в

оувель *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 75 зв., 222 зв.; оувели ех'мо *мн. 1 ос.* 108; оувели ес'те 2 ос. 108 зв.; оувели 3 ос. 193 зв., 323 зв., оувелі 322 зв.; оуведи *наказ. од. 2 ос.* 426; оувед'те *мн. 2 ос.* 285 зв.

оуверечи *дієсл. док. інф.* 273, 278; оувр'гоу(т) *майб. мн. 3 ос.* 63 зв., 64 зв., 415; оувр'гъ *мин. од. ч. 3 ос.* 281, оувр'гль 141; оувр'гла *ж. 3 ос.* 179 (2), 221, 313, 313 зв., оувр'гла 125, есть оувр'гла 313, е(ст) оувр'гла 179; оувр'зи *наказ. од. 2 ос.* 78; оувр'з'те *мн. 2 ос.* 94 зв., оувр'з'те 107 зв., оувр'женныи *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 326 зв., оувр'жень 79, оувр'же(н) 295, оувр'жень 163 зв.; оувр'жен'номоу *дав.* 64, оувр'женоу 79, 79 зв., оувр'женоу 164 (2); оувр'жено *с. наз.* 33, оувр'жено 33, 218 зв.

оувесь див. **весь**

оувиди(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 361, оувид'ть 452; оувидимо *мн. 1 ос.* 120, 194 зв.; оувидите 2 ос. 103 зв., 419; Ѹвида(т) 3 ос. 122 зв., оувида(т) 256; оувид'ша *аор. мн. 3 ос.* 29; еси... оувид'ль *мин. од. ч. 2 ос.* 438 зв., оувид'л) 3 ос. 435 зв., оувид'ль 116 зв., 130, 134, 146, 151, 160 зв., 161 зв., 171 зв., 280, 364 зв., 377 зв., 435 зв.; оувид'ли *мн. 3 ос.* 24 зв., 152, 196 зв., 256 зв., 259, 366, 417; бы оувид'ль *ум. од. ч. 3 ос.* 390; оувид'вши *дієприсл. мин.* 303, 328 зв., оувид'в'ши 44 зв., 67 зв., 123, 244, 303 зв., 365 зв., 437 зв., оувид'в' 165 зв.

оувид'ть див. **оувиди(т)**

оувила *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.* 212 зв.

оувиноуль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 329 зв.

оуводи(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 39 зв.; оуводили *мин. мн. 3 ос.* 214 зв.; оуводи наказ. *од. 2 ос.* 36

оувѣдаемо дієсл. *док. майб. мн. 1 ос.* 213; оувѣдал' *мин. од. ч. 3 ос.* 125 зв., оувѣдалъ 25, 229 зв., есте оувѣдали *мн. 2 ос.* 134, оувѣдали 3 *ос.* 103 зв., 151 зв.; да оувѣдає(т) *наказ. од. 3 ос.* 47 зв.; оувѣдано *дієприкм. пас. мин. од. с. наз.* 50 зв.; оувѣдани *мн. наз.* 35

оувѣренію *ім. од. с. дав.* 332 зв.

оувѣрити дієсл. *док. інф.* 363 зв., 423 зв., оувѣрити 404 зв., оувѣри(т) *майб. од. 3 ос.* 368; оувѣримо *мн. 1 ос.* 119 зв.; оувѣрите 2 *ос.* 364; ѡвѣра(т) 3 *ос.* 321; оувѣри(л) *еси мин. од. ч. 2 ос.;* оувѣриль 3 *ос.* 358 зв., 376, 404 зв., 423 зв., оув(ѣ)риль 358, ѡвѣриль 388; есми оувѣрила *ж. 1 ос.* 396; еси оувѣрила 2 *ос.* 208 зв.; оувѣрило *с. 3 ос.* 348, 357, 405; оувѣрили *мн. 1 ос.* 194, есмо оувѣрили 371; оувѣрили 2 *ос.* 367, оувѣрили есте 420 зв., есте оувѣрили 92, есте... оувѣрили 173 зв.; оувѣрили 3 *ос.* 347, 348, 357, 374 зв., 380, 397 зв., 398, 399 зв., 414, 422, 438 зв., 447; были оувѣрили *дмин. мн. 3 ос.* 380 зв.; бы... оувѣриль *ум. од. 3 ос.* 405 зв.; бы есте... оувѣрили *мн. 2 ос.* 358, быс'те оувѣрили 395; оувѣрень *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 435; оувѣрив'вши [!] *дієприсл. мин.* 246 зв.

оувѣрити див. оувѣрити

оувѣроуете дієсл. *док. майб. мн. 2 ос.* 350; оувѣроваль *мин. од. ч. 3 ос.* 350 зв., 345 зв.; оувѣровали *мн. 3 ос.* 92

оуваза(н) *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 295

оувазеню: въ оувазеню *ім. од. с. місц.* 52 зв.

оуваноуло дієсл. *док. мин. од. с. 3 ос.* 139 зв.

оугасає(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 164, оугасаєтъ 164 (2)

оугасаєтъ див. оугасає(т)

оугаси(т) дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 56 зв.

оуглехъ: на оуглехъ *ім. мн. ч. місц.* 440 зв.

оуглови *ім. од. ч. дав.* 175, 310, оуглоу 93

оуглоу див. оуглови

оугла *ім. зб. с. наз.* 440

оуг'нани *дієприкм. док. пас. мин. мн. наз.* 42 зв.

оугнѣтає(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 145; оугнѣтаю(т) *мн. 3 ос.* 251 зв.; оугнѣталі *мин. мн. 3 ос.* 251

оугобзиса дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 200

оуготоваи: о оуготоваи *ім. од. с. місц.* 15

оуготови(т) див. оуготовить

оуготовить дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 129, оуготови(т) 53; оуготова(х) *аор. од. 1 ос.* 463 зв.; оуготовайте *наказ. мн. 2 ос.* 26, 129 зв.; оуготова(н)'ное *дієприкм. пас. мин. од. с. зн.* 108

оудари(т) див. оударить

оударить дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 235 зв., оудари(т) 34; оудари(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 323 зв., оудариль 188, 322, 425 зв., 427; оударивъи *дієприкм. акт. мин. од. 3 ос.* 116; оударивъ *дієприсл. мин.* 113 зв.

оудивиши(с) *дієприсл. док. мин.* 18 зв.

оудияцо *ім. од. ж. зн.* 78

оуд'роугое *присл.* 115 зв.

оудръжа(т)са дієсл. *док. майб. мн. 3 ос.* 278

оудоушило дієсл. *док. мин. од. с. 3 ос.* 139 зв.

оудѣлати дієсл. *док. інф.* 26 зв.; оудѣлає(т) *майб. од. 3 ос.* 33; оудѣлає(м) *мн. 1 ос.* 76; оудѣлають 3 *ос.* 311 зв.; оудѣлаль *мин. од. ч. 3 ос.* 92 зв., 106; оудѣлайте *наказ. мн. 2 ос.* 26 зв., оудѣланоуоу *дієприкм. пас. мин. од. ж. зн.* 189 зв.; оудѣланы(и) *мн. наз.* 351

оудѣлѣте дієсл. *док. наказ. мн. 2 ос.* 105

оуєха(л) дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 171

оуєць *ім. од. ч. наз.* 338 зв.

оужасайтеса дієсл. *недок. наказ. мн. 2 ос.* 101

оуже *присл.* 16 зв., 19, 66 зв.

оужиль: еси оужиль дієсл. *док. мин. од. ч. 2 ос.* 294

оужицоу *ім. од. с. дав.* 301 зв., **оужищѣ** 167; **оужища** *мн. зн.* 249 зв.; **оужищами** *ор.* 249

оужищѣ *див.* **оужицоу**

оуз'боронаючи *дієприсл. недок. теп.* 27

оуз'доровити *дієсл. док. інф.* 77, 223 зв., 228 зв.; **оуздоровлю** *майб. од. 1 ос.* 42; **оуздоровиль** *мин. од. ч. 1 ос.* 405, **оуздоровиль** 3 *ос.* 56 зв., 61, 65 зв., 68 зв., 146 зв., 221 зв., 239, 245 зв., 252 зв., 283, 283 зв., 358, 358 зв., **ѳдоровиль** 44 зв., 352 зв., **оуз(д)оровиль** 55, 132, 384, **оуз'доровиль** 43, 57, 71, 82 зв., 226, 226 зв. (2), 239, 241 зв., , 254, **уздоровиль** 44 зв., **быль оуз'доровиль** *дмин. од. ч. 3 ос.* 137; **оуздоровлень** *дієприкм. нас. мин. од. ч. наз.* 41 зв., 152, **оуз'доровлень** 42 зв., 359, 360, **оуз'доров'лень** 42, 224 зв., 240, **оуз'доровлюнь** 157 зв.; **оуздоровлен'номоу дав.** 360; **оуз'доров'лен'на зн.** 240 зв.; **оуздоровлена ж. наз.** 251, **оуз(д)оровена** 47, **оуз'доровлена** 71; **оуздоровлени** *мн. наз.* 68 зв., 234 зв., **оуз'доровлени** 147 зв., 234, **оуз'доров'лени** 151 зв., 229, 245 зв.

оуздоровленіи: **ѱ оуздоровленіи** *ім. од. с. місц.* 75 зв.

оуздоровлѣває(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 279

оуздоровлаите(с) *дієсл. недок. наказ. мн. 2 ос.* 280 зв.

оуздоровлати *дієсл. недок. інф.* 137, **ѳдзоровлати** 142 зв., **оуз'доровлати** 253 (2); **оуз'доровлаю** *теп. од. 1 ос.* 282 зв.; **оуздоровлаєть** 3 *ос.* 142 зв.; **оуздорв'лал'** *мин. од. ч. 3 ос.* 27 зв., **оуз(д)ороваль** 29 зв.; **оуз'дорв'лала ж.** 3 *ос.* 229, **оуз'дорвала** 234 зв.; **оуздоровла(ли)** *мн. 3 ос.* 465; **оуздорв'лайте** *наказ. мн. 2 ос.* 261 зв.; **оуз'дорволяючі** *дієприсл. теп.* 253 зв.

ѳдзоровлати *див.* **оуздорвлати**

оуз'дорвлати *див.* **оуздорвлати**

оуз(д)оров'ль: **оуз(д)оров'ль є(ст)** *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 77

оузнизали *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 433

оуз'дроу *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 420, 437 зв.; **оуз'риши'** 2 *ос.* 397 зв., **оуз(д)ришь** 346, **оуздришь** 344; **оуздрить** 3 *ос.* 352 зв., **оуз'дрить** 218, **оуздри(т)** 382 зв., **оуздрите** *мн. 2 ос.* 61, 101 зв., 115 зв., 122 зв., 182 зв., 189 зв., 282, 283, 297, 315, 316, 346, 370 зв., 419 (3), 419 зв. (2), **оуздрите** 196 зв., **оуздрите** 278 зв. (2), **оуз'раť** 3 *ос.* 159, **оузра(т)** 75, 447, **оуз'ра(т)** 103, **оуздра(т)** 316, **оуз(д)р'ть** 309 зв.; **оу(з)др' аор. од. 3 ос. 45 зв.; **оузр'є(л)** *мин. од. ч. 3 ос.* 90 зв., **оузр'єль** 160 зв., **оуз'р'єль** 94 зв., **оуз(д)р'є(л)** 301, 344 зв., 345 зв., **оуз(д)р'єль** 29, 29 зв., 42 зв., 47, 86, 130 зв. (2), 143 зв., 149 зв., 343, 432 зв., **оуздр'є(л)** 343 зв., **оуздр'єл'** 303 зв., 313, **оуздр'єль** 270, 289 зв., 294, 296 зв., 313, 323, 359 зв., 384, 396 зв., 441 зв., **оуз'др'є(л)** 227 зв., 230 зв., 344, **оуз'др'єль** 206 зв., 227, 296 зв., 331, 435 зв., **оуздр'єль** 230 зв., **ѳз(д)рель** 454 зв., **оуз'д'єль [!]** 22 зв.; **оузр'єла ж.** 3 *ос.* 190, **оуз(д)р'єла** 115 зв., **оуздр'єла** 435, **оуз'др'єла** 436, 436 зв.; **оузр'єли** *мн. 3 ос.* 151, **оуз(д)р'єли** 172 зв., 429 зв., **оуз(д)р'єли** 309 зв., **оуздр'єли** 396 зв., 433 зв., **оу(з)др'єли** 146 зв., 440, **оуз'др'єли** 249 зв., 250; **были...** **оузр'єли** *дмин. мн. 3 ос.* 151; **оуздр'єть** *наказ. мн. 2 ос.* 182; **бы...** **оуз'др'єль** *ум. од. ч. 3 ос.* 214 зв.; **оузр'євши** *дієприсл. мин.* 396 зв., **оузр'євши** 133 зв., **оуз'р'євши** 213, 240 зв., **оуз(д)р'євши** 190 зв., **оуз(д)р'євши** 24 зв., 30, 92 зв., 322 зв., **оуздр'євши** 325, **оуздр'євши** 264 зв., **оуз'др'євши** 144 зв., 207, 216 зв., 249, 264 зв. (2), 441 зв.**

оуз'каа *прикм. мн. наз.* 39 зв.; **оуз'кыми** *ор.* 39 зв.

оукажоу *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 273; **оукаже(т)** 3 *ос.* 318, 361, **оукажеть** 185; **еси...** **оуказаль** *мин. од. ч. 2 ос.* 443 зв.; **оуказаль** 3 *ос.* 26 зв., 28, 72 зв., 218 зв., 334, 347, 437, **ѳказаль** 222, **оуказали**

мн. 3 ос. 100 зв.; оукажи наказ. од. 2 ос. 411 зв. (2); оукажѣте мн. 2 ос. 310 [оуказанїи]: в... оуказанїи ім. од. с. місц. 482; ѳказанїа мн. наз. 335, ѳказанїа 123 зв., 198 зв.

[оуказати сѧ]: сѧ оуказати дієсл. док. інф. 413; оукажоусѧ майб. од. 1 ос. 413; оуказалсѧ мин. од. ч. 3 ос. 333 зв., оуказа(л)сѧ 197, оуказальсѧ 75 зв., 197, сѧ оуказа(л) 196, сѧ оуказаль 62, 435, сѧ...оуказаль 121 зв., (с) єсть оуказаль 330; оуказалисѧ мн. 3 ос. 120 зв.; оукажисѧ наказ. од. 2 ос. 228 зв., ѳкажисѧ 132 зв.; оукажѣтєсѧ мн. 2 ос. 296 зв.

оуказоує(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 361; оуказоуємо мн. 1 ос. 443 зв., 473 зв., оуказѣмо 480; боудє оуказовати майб. од. 3 ос. 476 зв.; оуказовали мин. мн. 3 ос. 310 зв.; оуказоуєчєє дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 444

оуказоує(т)сѧ дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 102 зв.

оуказь ім. од. ч. наз. 474 зв., 481 зв.

оукаралисѧ дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 327 зв.; оукарѣючисѧ дієприсл. теп. 323 зв.

оукладкали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 193; оук'ладкаючи дієприсл. теп. 118 зв.

оукорив'ши дієприсл. док. мин. 325

оукоротиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 181 зв.; бы... оукоротиль ум. од. ч. 3 ос. 181 зв.; оукорочени дієприкм. пас. мин. мн. наз. 100 зв., 102 зв. (2)

оукраинь ім. од. ж. род. 129 зв., 248 зв., 399 зв., 402 зв., оук'раинь 143; по... оукраинѣ місц. 131 зв., 151 зв., 217 зв., 223; оукраинь мн. род. 44, 44 зв., 70, 70 зв., 72, 73 зв., 142 зв., 144, 154, 154 зв., 156, 164 зв., 8 154; оукраинь зн. 82 зв., 154 зв.; в оукраинахь місц. 371 зв., на оукраина(х) 28 зв., 315, по... оукраина(х) 25, 241

оук'раинь див. оукраинь

ѳкраиньного прикм. од. с. род. 399

оукраль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 390; оукрали мн. 3 ос. 123; оукрадь наказ. од. 2 ос. 301, оукра(д) 84; бы... оукрали ум. мн. 3 ос. 121 зв.

оукрасиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 126; оукрасили мн. 3 ос. 105; оукрашень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 59, 268 зв.; оукрашена ж. наз. 313 зв.

оукрашаєтє дієсл. недок. теп. мн. 2 ос. 99 зв.

оукротити дієсл. док. інф. 143; оукроти(л) мин. од. ч. 3 ос. 245 зв.

оукроуховь див. окроуховь

[оукрыти... сѧ]: сѧ... оукрыти дієсл. док. інф. 31

оукрѣшлалосѧ дієсл. недок. мин. од. с. 3 ос. 211 зв., 216

оулиты ім. антроп. од. ж. род. 470

оулицѣ ім. мн. ж. зн. 261 зв.; на оулица(х) місц. 56 зв., 151 зв., на... оулица(х) 282

оулич'ноу(м): на ... оулич'ноу(м) прикм. од. ч. місц. 35 зв.

оуловити дієсл. док. інф. 272; єсте... оуловили мин. мн. 2 ос. 440; бы... оуловили ум. мн. 3 ос. 95

оуловленѧ ім. од. с. зн. 227 зв.

оумєєтности: по... оумєєтности ім. од. ж. місц. 482 зв.

оумєрєти дієсл. док. інф. 112, 186 зв., 239, 404, 430, оумрѣти 312, 428, 442 (2); оумрєть майб. од. 3 ос. 311 (2), 369, 402 зв., ѳмрєть 396; оумєр'ль мин. од. ч. 3 ос. 25 зв., 95 зв., оумрѣ 294, оумрѣль 293 зв., 311 зв. (2), 383, 395, 397, 398 зв., 426, 433 зв., оумрѣль 176 зв. (2), 195 зв., оумєр'ль є(ст) 25 зв., єсть оумєр'ль 162, оумрѣ єсть 358, єсть оумрѣль 383; оумєр'ла ж. 3 ос. 176 зв., оумєр'ла 95 зв., оумрѣла 311 зв., оумрѣла 46 зв., 145 зв., оумєр'ла є(ст) 252, оумєр'ла єсть 252, оумрѣла є(ст) 146, є(ст) оумрѣла 47; єсмо... ѳмрѣли мн. 1 ос. 395; оумрѣль бы(л) дмин. од. ч. 3 ос. 290, оумрѣль былъ 291, былъ оумрѣль 397, был' оумрѣль 398, былъ... ѳмрѣль 400; была оумєрѣла ж. 3 ос. 252 зв.; нехаи

- оумре(т) наказ. од. 3 ос. 153, нехаи оумреть 68 зв.; бы... оумер'ль ум. од. ч. 3 ос. 95 зв., бы оумр'ль 195 зв., бы... оумрль 176, 396; оумр'ль бы былъ мин. ум. од. ч. 3 ос. 396 зв., бы... былъ... оумр'л' 395 зв.; оумр'лы(х) *диесприкм.* акт. мин. мн. род. 96, 312, оумр'лыхъ 294 зв., оумр'лы(х) 177; оумр'лы(х) зн. 260, умр'ши(х) 479 зв.
- оумиловаль *диесл. док. мин. од. ч. 1 ос.* 415 зв.; оумиловаль еси 2 ос. 423 зв., еси оумиловаль 423 зв., еси... оумиловаль 424 (2); оумиловаль 3 ос. 420 зв., ѓмиловаль 348 зв.; оумиловав'ши *диесприл. мин.* 406
- оумилосръдовав'... сѧ *диесприкм. недок. мин.* 88 зв.
- оумирати *диесл. недок. инф.* 358; оумираеть *теп. од. 3 ос.* 164 (3); оумирала *мин. од. ж. 3 ос.* 251
- оумирисѧ *диесл. док. наказ. од. 2 ос.* 32
- оумл'гк'ни див. оумол'гк'ни [!]
- оумл'гк'ни див. оумол'гк'ни [!]
- оумл'гчали *диесл. док. мин. мн. 3 ос.* 329 зв.
- оумовеніе *ім. од. с. зн.* 474 зв., оумывеніе 407 зв., оумы(в) 406, 407 зв.; по оумывенію *місц.* 408
- оумол'гк'ни [!] *диесл. док. наказ. од. 2 ос.* 225 зв., оумл'гк'ни 131, оумл'гкни 142
- оумомь *ім. од. ч. ор.* 177 зв.
- оумоцовали *диесл. недок. мин. мн. 3 ос.* 121 зв., оумоцоуйте наказ. мн. 2 ос. 121 зв.
- оумр'твень *диесприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 324
- оумоученіе див. оумоучена
- оумоучена *ім. од. с. зн.* 164 зв., оумоученіе 85, 159; при оумоученю *місц.* 16
- оумы(в) див. оумовеніе
- оумывальнипоу *ім. од. ж. зн.* 406 зв.
- [оумываль...(с)]: (с)... оумываль *диесл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 270
- оумывана *ім. од. с. зн.* 152; ѱ оумываніи *місц.* 335 зв.
- оумывати *диесл. недок. инф.* 406; оумывае(т) *теп. од. 3 ос.* 406; оумываю(т) *мн. 3 ос.* 68 зв.; оумывайте наказ. *мн. 2 ос.* 407 зв., бы... оумывали ум. *мн. 3 ос.* 152
- оумывеніе див. оумовеніе
- оумыслиль *диесл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 275 зв.
- оумысль *ім. од. ч. зн.* 258 зв.
- ѳмыти *диесл. док. инф.* 406—406 зв., 407; оумыю *майб. од. 1 ос.* 407; оумыль есми *мин. од. ч. 1 ос.* 407 зв.; оумы(л) 3 ос. 407 зв., оумыл 118, 407 зв.; оумыи наказ. *од. 2 ос.* 36 зв., оумытый *диесприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 407; оумытыи *мн. зн.* 68 зв.
- оумытисѧ *диесл. док. инф.* 385, сѧ оумыти 385 зв.; оумы(л)сѧ ес'ми *мин. од. ч. 1 ос.* 385; оумыльсѧ 3 ос. 384 зв.; оумыйсѧ наказ. *од. 2 ос.* 384 зв.; бы сѧ... оумыли ум. *мн. 3 ос.* 152
- [оумыти сѧ]: сѧ оумыти див. оумытисѧ
- оумѳете *диесл. недок. теп. мн. 2 ос.* 72 зв.; оумѳль *мин. од. ч. 3 ос.* 336 зв.; оумѳли *мн. 3 ос.* 187 зв.
- оумѳтана *диесприкм. док. пас. мин. од. ж. наз.* 275 зв.
- оумѳтовали *диесл. недок. мин. мн. 3 ос.* 179
- оуничиженіи: ѱ уничиженіи *ім. од. с. місц.* 201 зв.
- оуйкъ див. оучени(к)
- оупаде *диесл. док. майб. од. 3 ос.* 93 зв. (2), оупадеть 310, оупаде(т) 51, 283 зв., 310; оупаль *мин. од. ч. 3 ос.* 161, 264, 279 зв.; оупала *ж. 3 ос.* 251 зв., 396 зв.; оупали *мн. 3 ос.* 425, впали 60 зв.; впаль былъ *дмин. од. ч. 3 ос.* 265; впа(л)ши *диесприл. мин.* 402 зв.
- оупаде(т) див. оупаде
- оупадеть див. оупаде
- оупасе(т) *диесл. док. майб. од. 3 ос.* 24
- оупередиль *диесл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 78; оупредила естъ *ж. 3 ос.* 184; оупредили *мн. 3 ос.* 149 зв.
- оупережаю(т) *диесл. недок. теп. мн. 3 ос.* 92
- оупиватисѧ *диесл. недок. инф.* 277

оуплет'ши дієприсл. док. мин. 192 зв.
 оуповає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 465;
 оуповаю(т) мн. 3 ос. 457
 оупо(до) див. оуподоблю
 оуподобилася дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 148 зв.; оуподобилоса с. 3 ос. 81, 447 зв., оупо(до)билоса 445 зв., оупо(до)би(с)[!] 81; оуподобиса наказ. од. 2 ос. 93 зв. (2), 455, 470
 оуподоблю дієсл. док. майб. од. 1 ос. 53 зв., 281, оупо(до) 53 зв.; оупо(до)бимо мн. 1 ос. 281 зв.
 оупокою ¹ ім. од. ч. род. 35 зв.
 оупокою ² ім. од. ч. род. 212 зв., 268 зв.; оупокою зн. 55
 оупокою ³ дієсл. док. майб. од. 1 ос. 55
 оупосре(д)коу прийм. 437
 оупросити дієсл. док. інф. 114; оупрошоу майб. од. 1 ос. 412
 оурадили дієсл. док. мин. мн. безос. 399 [оурадовали... са]: са... оурадовали дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 317 зв.
 оурієва прикм. од. ж. наз. 21 зв.
 оуроде ім. од. ч. кл. 32
 оуроди(т) див. оуродить
 оуродить дієсл. док. майб. од. 3 ос. 205 зв., оуроди(т) 280
 оурїзовали дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 171
 оускочи(л) дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 439 зв.; оускочило с. 3 ос. 249 зв.
 оусланоу дієприкм. док. пас. мин. од. ж. зн. 185, оусланоую 318
 оусланоую див. оусланоу
 оуслыши(т) див. оуслышть
 оуслышть дієсл. док. майб. од. 3 ос. 123, оуслыши(т) 56 зв.; оуслышите мн. 2 ос. 101, 179 зв., 180 зв., 314, 459, оуслышать 3 ос. 140 (2), 362, оуслыша(т) 140 зв., 361 зв.; оуслыша(л) мин. од. ч. 3 ос. 28 зв., 84 зв., 430 зв., оуслышаль 25 зв., 147 зв. (2), 169 зв., 239, 285, 290, 302 зв., 312 зв., 324 зв., 388, 394, 430, 439 зв.; оуслышала ж. 3 ос. 145, 208, 395 зв., 396; оуслышали мн. 3 ос. 88 зв., 209, 353, 401; били... оуслышали дмин. мн. 3 ос. 344 зв.; оуслыши наказ.

од. 2 ос. 451, 465; бы... оуслышаль ум. од. ч. 3 ос. 418 зв.; оуслыше(н) дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 452 зв.; оуслышана ж. наз. 205; оуслышани мн. наз. 35 зв.; оуслышавши дієприсл. мин. 172, 184 зв., 310, оуслышав'ши 23 зв., 42, 46, 57, 69 зв., 76, 84 зв., 88, 93 зв., 94, 96 (2), 134 зв., 136 зв., 137 зв., 145 зв., 148, 154, 168 зв., 240, 247, 252, 253 зв., 290, 301.2, 361 зв., 370, 374 зв., 375 зв., 388 зв., 394, оуслышав'ши 357 зв., оуслыша(в)ши 149, оуслышав'ші 95 зв., оуслышав' 65 зв., вслыша(в) 253 зв.; оуслышано прис. ф. 133
 ѵс'нѵ(л) див. оусноу(л)
 оуснѵ(л) дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 394 зв., ѵс'нѵ(л) 394 зв.; былъ оусноуль дмин. од. ч. 3 ос. 248
 оусоуп'ши(х) дієприкм. док. акт. мин. мн. род. 120 зв.
 оуспеніє ім. од. с. наз. 471 зв., оусп'ніє 470 зв.; оуспенія род. 3
 оусп'ніє див. оуспеніє
 оусправе(л)ливень дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 58 зв.; оусправедливена ж. наз. 243 зв.
 оуста ім. мн. наз. 58, 210, 238, 452 зв., 458; оу(ст) род. 444 зв., оустъ 18 зв., 28, 69 зв., 70, 90 зв., 152, 224, 272, 305 зв., 324, 433, 474; оустомъ дав. 15 зв.; оуста зн. 30, 63, 69 зв., 70, 78, 96, 210 зв., 314 зв.; оустнами ор. 69, оусты 15 зв., 69, 152 зв., 336; при оустъ(х) місц. 80
 оуставиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 44 зв., ѵставиль 44 зв.
 оуставичности ім. од. с. дав. 266
 оуставляєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 231 зв.
 оуставовъ ім. мн. ч. род. 68 зв.; оуставы зн. 68 зв., 152, 152 зв. (2)
 оустановена ім. од. с. род. 69; оустановеніє зн. 153.2
 оустанови(л) дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 137; есте установили мн. 2 ос. 153
 оустеречи дієсл. док. інф. 297
 оустины ім. антроп. од. ж. род. 448 зв.

оушрашають'ся дієсл. *недок. теп. мн. 3 ос.* 414

[оушрашил'ь са]: са оушрашил'ь дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 430; оушрашил'ьса *мн. 3 ос.* 76, 120 зв., 143 зв., 166 зв., 212 зв., 216 зв., 241, 250, 366, оушрашил'ь(с) 131 зв., 160 зв., 196 зв., са... оушрашил'ь 250; са был'ь оушрашил'ь *дмин. од. ч. 3 ос.* 228; оушрашил'ь'шиса *дієприсл. мин.* 248 зв.

оустрои(т) див. оустрои'ть

оустрои'ть дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 76 зв., оустрои(т) 160 зв.; оустроены *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 481 зв.

оустоудит'ь дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 294

оустыда(т)са дієсл. *док. майб. мн. 3 ос.* 92 зв.; бы са оустыдил'ь *ум. од. ч. 3 ос.* 159

оусоум'нитеса дієсл. *док. майб. мн. 2 ос.* 91

оусоушил'ь дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 170

оус'хне(т) дієсл. *док. майб. од. 3 ос.* 415; оусхла *мин. од. ж. 3 ос.* 172 зв. (2), оусхла 232 зв., оус'хла *є(ст)* 91; оусхло *с. 3 ос.* 139, 139 зв., 145, оус'хло 91; оус'хлоую *дієприкм. акт. мин. од. ж. зн.* 136

оус'ѣк'новеііє *ім. од. с. наз.* 472 зв.; ѡс'ѣк'новеііа *род.* 481 зв.; оус'ѣк'новеіію *дав.* 66 зв., оус'ѣк'нове(н)ю 149 зв.; оус'ѣк'нове(н) *зн.* 147 зв.

оус'ѣяно(м): ѡ... оус'ѣяно(м) *дієприкм. док. пас. мин. од. с. місц.* 399 зв.; оус'ѣяни *мн. наз.* 140 зв.

оутайль: оутайль еси дієсл. *док. мин. од. ч. 2 ос.* 54 зв., 263

[оутайти са]: са оутайти дієсл. *док. інф.* 154

оутапати дієсл. *недок. інф.* 68

оутвер'дил'ь дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 259; оутвер'джено *дієприкм. пас. мин. од. с. наз.* 259

оутвер'ждадь дієсл. *недок. мин. од. ч. 3 ос.* 198; оутвер'ждаючи *дієприсл. теп.* 321

оутеж'ь дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 188 зв.; есте... оутежли *мн. 2 ос.* 218 зв.; оутежли 3 ос. 44, 250, оутеж'ли 114, 143 зв.

оутискоуит'є дієсл. *недок. наказ. мн. 2 ос.* 219

оутолимо дієсл. *док. майб. мн. 1 ос.* 123

оутоноули дієсл. *док. мин. мн. 3 ос.* 143 зв.

оутрата ім. од. ж. наз. 109 зв., 183 зв.

оутратил'ь дієсл. *док. мин. од. ч. 3 ос.* 288 зв., бы... оутратили *ум. од. ж. 3 ос.* 287

оутрачоваль дієсл. *недок. мин. од. ч. 3 ос.* 291 (2)

оутр'ѣнаа *прикм. од. ж. наз.* 481; оу(т)р'ѣе *с. наз.* 4, 5, 5 зв., 458 зв., оу(т)р'ѣе 4, 5, оу(т)р' 4 зв. (2), 459 зв., оу(т)р 5 зв.; оутр'ѣни(х) *мн. род.* 481; оутр'ѣнимь *дав.* 443; оутр'ѣній *зн.* 480

оутр'ѣни ім. од. ж. дав. 389 зв.; на у(т)р'ѣні *місц.* 456 зв., на оу(т)р'ѣні 272 зв., на оутр'ѣни 448, на у(т)р'ѣни 22 зв., 208, 343, 403 зв., 437 зв., 448, 451, 452 зв., 455 зв., 456 зв., 461 зв., 463, 465 зв., 468 зв., 471 зв., 474, на оу(т)р'ѣни 389, на утр'ѣни 256, на у(т)р'ѣни 121, 159 зв., 437, 440 зв., 446 зв., 449 зв., 452, 453 зв., 455, 460 зв., 461 зв., 462 зв., а [!] у(т)р'ѣни 463, на у(т)р'ѣ [!] 214 зв., на у(т)р'ѣ 214, 447 зв., 448, 449, 456, 458, 459, 464, 465, 467 зв., 469 зв., 471 зв., 473 зв., 476 зв., на оу(т)р'ѣ 453 зв., на у(т)р 460, 468 зв., 472 зв., 473 (2), на у(т) 455 зв., на оу(т) 197, н оу(т) 160; на оутр'ѣна(х) *мн. місц.* 443, 443 зв.

оутр'ѣи *прикм. од. ч. зн.* 476 зв.

оут'ѣкає(т) дієсл. *недок. теп. од. 3 ос.* 390, оут'ѣкає'ть 390; оут'ѣкаю(т) *мн. 3 ос.* 181, оутекають 315, 389, оутекаю(т) 102; оутекаль *мин. од. ч. 3 ос.* 23 зв.

оут'ѣкає'ть див. оут'ѣкає(т)

оут'ѣканіє див. оут'ѣкана

оут'ѣкана *ім. од. с. наз.* 181, оут'ѣканіє 102

оут'ѣшеніа *ім. од. с. род.* 235

оут'ѣшит'ель ім. од. ч. наз. 413 зв., 417–417 зв.; о оут'ѣ(ш)тели *місц.* 335 зв.

оутѣшити(с) дієсл. док. інф. 25 зв.;
оутѣша(т)с майб. мн. 3 ос. 30

оуха ім. од. с. род. 322; оухо зн. 113 зв.,
167, 188 зв., 317, 322, 425 зв., 427,
453 зв., оуши дв. наз. 61; оушей род.
258; оуши зн. 50 зв., 53 зв., 60 зв., 64,
84 зв., 107 зв., 139 зв., 141, 153 зв., 155,
157, 246, 247, 272 зв., 287, 301 зв., 460,
463 зв.; оушима ор. 61., 8шима 61,
(8)шима 61; вѣ оушох місц. 208 зв., вѣ
оуше(х) 223 зв.

оухватоуає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
390

оухватуе(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
61 зв.

оухопиль дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 81 зв.

оучастниці ім. мн. ч. наз. 99 зв.

оучени(к) ім. од. ч. наз. 125 зв., оученикъ
50 зв., 128 зв., 237, 439 зв., оучінь 426
(3), 432 зв. (2), 435 (2), 435 зв., 442;
оученика род. 52; оучіньови дав. 429,
432 зв., оученикоу 41 зв., 50 зв., 8че-
никоу 252 зв., оучінькоу 336, оучінькоу
435; оучінька зн. 432 зв., 441 зв., 477 зв.;
оученико(м) ор. 121, оученико [!]
286–286 зв., оучеником' 387 зв., оуч-
інько(м) 287, оучінькомъ 434, 8чінькомъ
286; оученици мн. наз. 30, 43 зв. (2), 46
(2), 46 зв., 55 (3), 60 зв., 63, 66, 66 зв.,
67, 67 зв., 68 зв., 69 зв., 70 зв., 71 зв.,
72, 73, 76, 76 зв. (2), 77, 78 зв., 83 зв.
(2), 85, 89 зв., 91, 100 зв., 101, 109 зв.,
110 зв. (2), 112, 121 зв., 123 (2), 134 зв.
(2), 135, 135 зв., 145, 149, 150, 152 зв.,
155 зв., 157 зв., 162, 165 зв. (2), 166 зв.,
169, 171 зв., 172 зв., 184 зв., 185, 188 зв.,
232 (2), 240 зв., 241, 242, 246 зв., 248,
255, 259, 321, 346, 347 зв., 348, 351,
353, 353 зв., 356, 365 зв., 366–366 зв.,
371 зв.–372, 380 зв., 387 зв., 394 зв.,
438, 477, оученіци 424 зв., оученіці
439 зв., оучіньци 410, 475, оучіньци 114,
133, 146 зв., 152, 153 зв., 300 зв., 347,
355 зв., 356, 365, 366, 370 зв., 384, 394,
401 зв., 408 зв., 415 зв., 420 зв., 435,
436, 437 (2), 437 зв., 439, 456, 470,

8чіньци 347, оученикове 454 зв.; оуче-
никовъ род. 179, оученико(в) 43 зв.,
оучениковъ 48 зв., 77, 87, 89, 152, 170,
184 зв., 234, 344, 344 зв., 353, 364 зв.,
366 зв., 370, 438, 439, 440, оученіковъ
409, оученикоувъ 45 зв., оученикъвъ
241, оучіньковъ 427, 437, 438 зв., оуч-
іньковъ 266, 295, 306, 312 зв. (2), 338,
371, 419, 426, 8чіньковъ 400 зв., оучіньк
307; оученико(м) дав. 74 зв., 84 зв.,
109 (2), 111, 112, 113, 122, 122 зв.,
254 зв., 258, оученико(м) 43, 52, 122 зв.,
137, 150 зв., оученикомъ 48, 67, 72,
74 зв., 75, 97, 134 зв., 156, 160 зв., 161,
166 зв., 186 зв., 196 зв., 230 зв., 263,
298 зв., 307, 317, 460 зв., оученико(мъ)
254 зв., оучінько(м) 254 зв., оу(ч)ни-
ко(м) 447, 8чіньком 406, оучінькомъ 263,
274 зв., оу(ч)никомъ 321 зв., 465, оуч-
інько(м) 112 зв., 142, 291, 321 зв., 394,
406, 440 зв., 446 зв., 461, 462, 465 зв.,
466, 467 (2), 469 зв. (2), 470, 471, 472 зв.,
477 зв. (2), 8чінько(м) 158, оу(ч)нк(м)
31, оучінькомъ 272 зв., 279, 330, 365 (2),
395, 411, 417 зв., 437, 438 зв. (2), 454,
462, 464 зв., 465, 466 зв., 8чінькомъ
406 зв., оу(ч)ни(км) 295, оу(ч)н' 410,
оуче(км) 457 зв., оучінь(м) 462 зв.,
оучіньомъ 471, оуче 416 зв., оу(ч) 31 зв.,
75, 80 зв., 101 зв., 109, 141, 142, 262,
403, 414 зв., 415 зв., 452 зв., 454 зв.,
455 зв., 460 зв., 463, 467 зв., 8(ч) 258,
474 зв., оученики [!] 159; оучениковъ
зн. 73 зв., 158, 257 зв., 260 зв., оуче-
ники 52, 52 зв., 59 зв., 67, 71 зв., 95,
121 зв., 150 зв., 155 зв., 158 зв., 162 зв.,
179, 234 зв., 239, оучіньки 233 зв.,
414 зв., 451 зв., 465 (2), 468, 469, 482,
оучіньки 252 зв., 266 (2), оучіньки 421,
оучінькі 462; оучениками ор. 136 зв.,
387 зв., оучіньками 399, оученики 45 зв.,
134 зв., 156, 185, 351 зв., 366, 8ченики
110 зв., оученикі 158 зв., оучіньки 318,
364, 475, оучіньки 424, 424 зв., оу(ч)ни
424; ѿ оучінькохъ місц. 440 зв., ѿ оуче-

нище(х) 426 зв.; оученикома *дв. ор.* 110 зв.
оученикъ див. **оучени(к)**
оученїа *ім. од. с. род.* 69, 155 зв., **оу(ч)нїа** 482; **оученїю** *дав.* 172; **о оученїи** *місц.* 13, 131, **оу... оученїи** 97
оученьи *прикм. од. ч. наз.* 263 зв.; **оуче-ныи** *мн. наз.* 272; **оучены(м)** *дав.* 271, 272
оучень *ім. од. ч. наз.* 17, 482
оу(чи) див. **оучити**
оучини див. **оучинити**
оучинильса *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 257; **оучинилоса** *с. 3 ос.* 239, 281, **оучинилоса** *безос.* 328 зв., **са...** **оучинило** 248 зв.; **са...** **было оучинило** *дмин. од. с. безос.* 365 зв.
оучинити *дієсл. док. інф.* 33 зв., 136–136 зв., 147, 192 зв., 210 зв., 233 зв., 247, 264, 296, 299, 319, 364 зв., 365 зв., 397, 415, **оучини** 47 зв., **оучинїти** 300 зв., **оучиню майб.** *од. 1 ос.* 29, 88 зв., 130 зв., 274, 289, 291 зв., 309 зв., 319 зв., 412 (2), 424; **оучинить** *3 ос.* 175, 240, 299 зв., 380 зв., **оучини(т)** 42, 82, 277 зв., 309 зв., **оучинї(т)** 93; **оучинимо** *мн. 1 ос.* 118, 123, 159 зв., 219, 256 зв.–257, 413 зв.; **оучините** *2 ос.* 91, 98, 296, 416, **оучинать** *3 ос.* 417, 417 зв.; **оучиниль** *мин. од. ч. 1 ос.* 170, 192, 303, 356, 421 зв., **есми...** **оучиниль** 374, 407 зв., **ес'ми...** **оучиниль** 373 зв., 408, 424; **есь...** **оучиниль** *2 ос.* 216 зв., **еси оучиниль** 428, **еси...** **оучиниль** 86 зв., 239 зв.; **оучини(л)** *3 ос.* 62 зв., 280 зв., 347, 385, 456, **оучи(ни)л'** 65, **оучиниль** 23, 55–55 зв., 86, 92, 93 зв., 106, 135 зв., 144 (2), 157, 159, 174, 206 зв., 209, 210 зв., 230 зв., 232 зв., 233, 250 зв. (2), 258, 259 зв., 265, 277 зв., 285, 292, 296, 319 зв., 328, 358 зв., 360 зв. (2), 365 зв., 376 зв., 384 зв., 385 зв., 393 зв., 403, 417, 442 зв., **оучинї(л)** 360, **оу(ч)ни(л)** 465, **оучиниль е(ст)** 209, **е(ст)...** **оучиниль** 32 зв., 192 зв., 326, **есть оучиниль** 270 зв. (2), 387, 398, **есть...** **оучиниль** 118, **есть**

оучиниль 398; **с'те...** **оучинила** [!] *ж.* *2 ос.* 110; **оучинила** *3 ос.* 47, 62, 110 (2), 145, 184 (2), 251 зв.–252, 303, 357, **оучинїла** 145 зв., **оучинила** *есть* 184; **оучинило** *с. 3 ос.* 246, 342; **есмо оучинили** *мн. 1 ос.* 296; **сте...** **оучинили** *2 ос.* 172, **сте оучинили** 90, **есте...** **оучинили** 98, 308, **ес'те оучинили** 108 зв.; **оучинили** *3 ос.* 56, 58 зв., 76 зв., 89 зв., 92 зв., 94 зв.–95, 109 зв., 110 зв., 116, 122 зв., 123, 136 зв. (2), 160 зв., 191, 214, 227 зв., 254, 254 зв., 273, 401 зв., 432 зв., 476, 476 зв., **оучинили** 308, **оу(ч)нили** 429 зв., **оучи** 56, 116, **оу** 94 зв.; **оучиниль** **быль** *дмин. од. ч. 3 ос.* 357 зв., **были оучинили** *мн. 3 ос.* 192; **оучини** **наказ.** *од. 2 ос.* 42, 224, 240, 265, 289 зв.; **оучин'те** *мн. 2 ос.* 346; **бы(х)** **быль...** **оучиниль** *мин. ум. од. ч. 1 ос.* 417; **оучинены(и)** *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 42, 240, **оучинень** 98, 175 (2), 250, 341 зв.; **оучинена** *ж. наз.* 53 зв., 136, 136 зв., 294 зв.; **оучиненой** *род.* 326; **оучиненое** *с. наз.* 325, **оучинено** 62; **оучини(в)ши** *дієприсл. мин.* 116 зв., 133 зв., 347 зв.

оучинїти див. **оучинити**

оучите(л) див. **оучитель**

оучите(л)никовъ *ім. мн. ч. зн.* 226

оучитель *ім. од. ч. наз.* 46, 50 зв., 96 зв., 97 зв., 110 зв., 185, 237 зв., 318, 350, 396, **оучите(л)** 300 зв.; **оучителя** *род.* 252, 471; **оучителеви** *дав.* 279; **оучителя** *зн.* 16, 145 зв., 252; **оучителе(м)** *ор.* 50 зв., **оучителемъ** 237, 349, 407 зв. (2); **оучителю** *кл.* 43, 58 зв., 84, 95, 95 зв., 96 зв., 97 зв., 113 зв., 142, 159 зв., 161, 163, 166 (2), 168, 170, 172 зв., 175 зв., 176, 177 зв., 179, 219, 227 зв., 244, 248 зв. (2), 251 зв., 256 зв., 257 зв., 258 зв., 263 зв., 271, 296 зв., 307, 310 зв., 312, 313 зв., 344 зв., 351 зв., 356, 366 зв., 377, 384, 394, 436 зв., **оучителю** 311, **оучт'лю** 274, 349; **оучители** *мн. наз.* 41 зв., 76 зв.,

97, 98, 114, 137 зв., оучи(т)ли 58 зв., оучителе 160, оучителіє 109 зв., 114 зв., 131, 134 зв., 229 зв., оучителєвє 68 зв., 97, 189, 229, 308, 325, 371 зв.; оучителєи *род.* 74 зв., 158, 178 зв., 255 зв., 312 зв., ъчителєи 308, оучителєв 58 зв., оучителєвь 45, 133 зв., 177; оучителємь *дав.* 97; оучителєи *зн.* 23 зв., 100; оучител'ми *ор.* 97 зв., 211 зв., 216 зв., оув оучителєи *місц.* 31 зв., вь... оучителєи 461 зв.

оучити *дієсл. недок. інф.* 52 зв., 139, 146 зв., 150, 158, 388, 445 зв., 469 зв., оу(чит) 139; оучить *теп. од. 3 ос.* 35, 60, 78 зв., 121 зв., 146 зв., 164 зв., 174, 266, 410 зв., оучи(т) 16 зв., 399 зв.; оуча(т) *мн. 3 ос.* 152 зв., оуча(т) 69; бжде... оучити *майб. од. 3 ос.* 31 зв.; оучиль *мин. од. ч. 3 ос.* 41, 65, 91, 131, 139, 162 зв., 164 зв., 226 зв., 232 зв., 377, оучили *мн. 3 ос.* 121 зв., оучими *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 16 (2); оучачи *дієприсл. теп.* 178, 370, 374, оуча 48

оучити(с) *дієсл. недок. інф.* 16; (с)... оучиль *мин. од. ч. 3 ос.* 373

оучінокъ *ім. од. ч. наз.* 367; оучин'коу *род.* 329; оучин'ки *мн. наз.* 351, оучин'кы 351, 363, 391 зв., ъчин'кы 351; оучин'ковъ *род.* 97, 392, 393, оучиньковъ 392, 412; оучин'комь *дав.* 393; оучин'ки *зн.* 97 зв., оучин'кы 271 зв., 328, 367, 381, 381 зв., 382, 384, 392 зв., 412 (2); о оучин'кахъ *місц.* 104 зв.

оу(ч)ніа *див. оученіа*

оучійкъ *див. оучени(к)*

оучовальємь *дієсл. недок. мин. од. ч. 1 ос.* 188 зв.; оучовальєси *2 ос.* 282

оучр'ѣжденіє *ім. од. с. зн.* 230 зв.

оучти *ім. од. ж. дав.* 198 зв., оуч'ти 123 зв.; на оучта(х) *мн. місц.* 283

оуч'ти *див. оучти*

оучтвности *ім. од. ж. род.* 146 зв.—147, оуч'твности 357 зв.

оуч'твности *див. оучтвности*

оуч'тили *дієсл. недок. мин. мн. 2 ос.* 382 зв.

оуш'ли *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 216 зв.; оушо(д)ши *дієприсл. мин.* 252

Ф

фа(д)дєа *ім. антроп. од. ч. зн.* 137 зв.

факоум *гебр.* 146

фалеко(в) *прикм. од. ч. наз.* 221

фал'шивыи *прикм. мн. зн.* 21 зв.

фаноуилєва *прикм. од. ж. наз.* 215 зв.

фарес' *ім. антроп. од. ч. наз.* 21 зв.; фареса *зн.* 21 зв.

фарєсовъ *прикм. од. ч. наз.* 221

фарисей *ім. од. ч. наз.* 270, 299 зв. (2); фарисєа *род.* 473; ѿ фарисєи *місц.* 200, 200 зв.; фарисєи *мн. наз.* 26 зв., 41 зв., 45 зв., 46, 56 (2), 68 зв., 97, 135, 244, 377, фарисє(и) 58 зв., 137 зв., фарисєє 55, 82 зв., 93 зв., 94 зв. (2), 96, 98 (3), 99 (2), 99 зв. (2), 119 зв., 121 зв., 133, 134 зв., 152 (3), 164 зв., 229, 230 зв., 233, 242 зв., 271, 317 зв. (2), 376 зв.,

445, фарисєовє 96 зв., фарисєовє 272, 287 зв., 292 зв., 297, 353, 374 зв. (2), 378, 385 зв., 402, фарисєєвє 135 зв., ѿарисєовє 136 зв., фарисєѡ(в) 402, фари(с) 231; фарисєѡ(в) *род.* 338 зв., фарисєѡвь 58 зв., 232, 243 зв., 270, 282 зв., 348 зв., 376, 385 зв., 458, 464 зв., 469 зв., фарісєѡвь 424 зв., 446 зв., фарисєоувь 175 зв., фарисєи 14 зв.—15, 31 зв.; фарисєѡ(м) *дав.* 14 зв., 270 зв., 376, фарисєѡмь 221, 270 зв., 383 зв.; о... фарисєѡхъ *місц.* 124 зв., ѿ фа(р) 299 зв.

фарисєйска *див. фарисєйского*

фарисєйского *див. фарисєйского*

фарисєйского *прикм. од. ч. род.* 284 зв., фарисєйского 156 зв., 272 зв., фарисєйска 73, 73 зв.; ѡ... фарисєйст'ѣмь

місц. 200, *о...* фарисеистъ 14, 124–124 зв.; фарисейской *ж. род.* 272, фарисеиски 73 зв.; фарисейского *с. род.* 283; фарисеистіи *мн. наз.* 231
фарисеѡвъ *прикм. од. ч. зн.* 243 зв.; *в'...* фарисеѡво(м) *місц.* 243 зв.
февра(л) *див.* февраль
февраль *ім. од. ч. наз.* 463, **февра(л)** 462 зв.; **феврала** *род.* 466 зв.
федоровича *прикм. од. ч. род.* 481 зв.
феклы *ім. антроп. од. ж. род.* 447 зв.; **фек'лтъ** *дав.* 105
феѡфилоу *ім. антроп. од. ч. дав.* 202
фивенского *прикм. од. ч. род.* 460
фикгоу *ім. од. ж. зн.* 303 зв.; **фик'гамъ** *мн. дав.* 171 зв.; **фик'ги** *зн.* 238
филимона *ім. антроп. од. ч. род.* 453 зв.
филипова *див.* филипового
филипового *прикм. од. с. род.* 446, **филипова** 73 зв.; **филиповы(и)** *мн. зн.* 158
филиппъ *ім. антроп. од. ч. наз.* 345 зв., **фили(п)пъ** 48 зв., **филип'пъ** 217 зв., 345 (2), 345 зв., 364 зв., 402 зв., 411 зв.;

филип'па *род.* 65 зв., 148 (2), 449, 453, 468 зв.; **филип'пови** *дав.* 364 зв., 402, **филиппоу** 345, **филип'поу** 346; **филипа** *зн.* 234, **филип'па** 137 зв., 345; **филип'помъ** *ор.* 402 зв.; **филип'пе** *кл.* 411 зв.
фили(п)пъ *див.* филиппъ
филип'пъ *див.* филиппъ
философъ *ім. од. ч. наз.* 177 зв.
финикияныни: *о финикияныни ім. од. ч. місц.* 124
финиковыхъ *прикм. мн. род.* 401
фистоу *ім. од. ч. дав.* 202–202 зв.; **фисте** *кл.* 202 зв.
ѳ.ѡ *числ.* 481 зв.
фоки *див.* фоки
фоки *ім. антроп. од. ч. род.* 447, **фоки** 470 зв.
форобами *ім. мн. ж. род.* 226
фрола *ім. антроп. од. ч. род.* 472
фоудоментъ *ім. од. ч. зн.* 286 зв.
фоун'т *ім. од. ч. зн.* 400; **фоун'тоувъ** *мн. род.* 434

Х

хананеи: *о хананеи ім. од. ж. місц.* 14
хананеиской *прикм. од. ж. род.* 152
хананьни *ім. од. ж. род.* 3
харитона *ім. антроп. од. ч. род.* 448
хѡа *прикм. од. ч. род.* 19, 21 зв., 127, 201 зв., 335, 336, 456 зв., 465 (2), 465 зв.; **хѡ** *зн.* 217 зв.; *ω...* **хѡѳ** *місц.* 336; **хѡа** *ж. наз.* 136; **хѡоу** *зн.* 183; **хѡо** *с. наз.* 22 зв. (2), 52, 457; **хѡа** *род.* 17 зв., 20 зв., 23 зв., 24 зв., 125 зв., 127 зв., 128 зв., 129, 202, 203 зв., 211 зв., 333 зв., 338, 340 зв., 456 зв., 458 зв.; **хѡоу** *дав.* 23 зв., **хѡо** *зн.* 22 зв., 75 зв., 348 зв.; **хѡѳмъ** *ор.* 456 зв., **хѡы(м)** 281, **хѡѳмъ** 456 зв., **хр(с)твы(м)** 146 зв.; *о...* **христовъ** *місц.* 15, *ω...* **хѡѳ** 18, 159, 199 зв., *по хѡѳ* 24 зв., 56 зв., 457 (2), *ω...* **хѡѳ(м)** 303, 330, 348 зв.; **хвы** *мн. наз.* 163 зв.;

хѡѳмъ *дав.* 3 зв.; **хѡа** *зн.* 52 зв.; *ω...* **хѡѳхъ** *місц.* 337
хва(л) *див.* хвала
хвала *ім. од. ж. наз., хва(л)* 482; **хвалы** *род.* 186, **х'валы** 111 зв.; **хвалоу** *зн.* 35, 72, 90 зв., 156, 185 зв., 295, 297, 299 зв., 303, 318 зв. (2), 365, 366 зв., 402, 405, **х'валоу** 111 зв., 387
хвалити *діссл. недок. інф.* 303; **хвалю** *теп. од. 1 ос.* 54 зв., 262 зв., 397 зв.; **хвалите** *мн. 2 ос.* 271 зв.; **хвалаць** *3 ос.* 211 зв., **хвала(т)** 152 зв.; **боудоу(т)** **хвалити** *майб. мн. 3 ос.* 235; **хвалиль** *мин. од. ч. 1 ос.* 214 зв., 482 зв.; **хвалила** *ж. 3 ос.* 215 зв., 280 зв.; **хвалили** *мн. 3 ос.* 71 зв., 134; *да хвалить наказ. од. 3 ос.* 463 зв.; **хвалите** *мн. 2 ос.* 463 зв.; **хвалачихъ** *дісприкм. акт. теп. мн. род.* 213; **хва-**

лено пас. мин. од. с. наз. 339 зв.; хвалачи дієприсл. теп. 213, 230, 296 зв., 303, 335, х'валачи 210, хвалаще 477 зв.

хєровимо(м) ім. мн. ч. дав. 126 зв.; на хєровимѣ(х) місц. 126 зв.

хитонъ ім. од. ч. наз. 432 (2); хитон зн. 432

хипш'ниці ім. мн. ч. наз. 40, 300

хлѣ(б) ім. од. ч. наз. 477 зв., хлѣбъ 367 зв., 368, 368 зв., 369 (3), 369 зв., 370; хлѣба род. 39 зв., 67, 71 зв., 73 (2), 137 зв., 147, 150, 150 зв., 152 зв., 154 зв., 157 (3), 243, 253, 266 зв., 267, 283, 284 зв., 289, 333 зв., 364 зв., 367 зв. (2), 369 зв., 409 (2), 409 зв.; хлѣбъ зн. 36, 71, 111, 152, 156 зв., 185 зв., 266, 318 зв., 333, 365, 367 зв. (2), 370, 408, 440, 440 зв.; хлѣбомъ ор. 155 зв., 222; ѡ... хлѣбѣ місц. 27 зв., 73 зв., 222, 364, 409 зв.; хлѣбы мн. наз. 27 зв.; хлѣбовъ род. 66 зв., 71 зв., 72, 73 (2), 150, 151 зв., 155 зв., 156, 156 зв., 254 зв. (2), 364 зв. (2), 365, хлѣбо(в) 150; хлѣбы зн. 55 зв., 67, 68 зв., 73, 135 зв., 150 зв., 152, 232, 232 зв., 366 зв., 367 зв.; хлѣбы ор. 65 зв., 68 зв., 146 зв., 155 зв., 252 зв., 364; о... хлѣбѣхъ місц. 13 зв., 14, 124, о... х'лѣбѣ(х) 124, ѡ... хлѣбѣхъ 199 зв., 335 зв.

хлѣбного прикм. од. ч. род. 73 зв.

хо див. ходити

ховає(т) дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 413

[ховати сА]: сА ховати дієсл. недок. інф. 434 зв.; ховайтєсА наказ. мн. 2 ос. 274

ходити дієсл. недок. інф. 178 зв., 312 зв.; ходить теп. од. 3 ос. 163, 259, 394 зв., ходи(т) 151, 163, 286, 366, 378, 394 зв., 404; хода(т) мн. 3 ос. 39 зв., 52 зв., 71 зв., 157 зв., 241 зв., 271; бѣде(т)... ходити майб. од. 3 ос. 378; ходиль еси мин. од. ч. 2 ос. 441; ходи(л) 3 ос. 29, 230 зв., 245 зв.; ходил' 173, 364, ходиль 29, 65 зв., 130 зв., 146 зв., 217 зв., 245 зв., 250 зв., 360, 391, 441, хо 173; ходила ж. 1 ос. 354 зв.; ходила 3 ос. 146; ходили мн. 3 ос. 204 зв., 253 зв., 332 зв., 371; ходи наказ. од. 2 ос. 45,

134, 157 зв., 230, 360 (2), ходѣ 314; ходѣте мн. 2 ос. 297, 404; ходаи дієприкм. акт. теп. од. ч. наз. 151, хода 67 зв.; ходаща зн. 67 зв.; ходячи дієприсл. теп. 70 зв., 130 зв., ходаще 49

хожденїи: ѡ... хожденїи ім. од. с. місц. 124, 335 зв., о... хож(д)єнїи 13 зв.

хож(д)єнїи: о... хож(д)єнїи див. хожденїи: ѡ...хожденїи

хожоваль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 125 зв., 399; хожовали мн. 3 ос. 195, 216

хол'мъ ім. од. ч. наз. 218; хол'момъ ор. 327

холод'ники ім. мн. ч. зн. 159 зв., 257

хоне(х): в хоне(х) ім. топ. мн. місц. 445

хопилисА дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 122 зв.

хоразинь ім. од. ч. наз. 54, 261 зв.

хоробою ім. од. ж. ор. 359; в хоробѣ місц. 239 зв., вѣ... хоробѣ 359 зв.; хоробы мн. зн. 137

хороминахъ: в хороминахъ ім. мн. ж. місц. 272 зв.

хоромы ім. мн. зн. 288

хорьги прикм. од. ч. наз. 359 зв.

хо(т) стол. 278 зв., 396, 404 зв., 440, хотА 295, 378

хотєнїа ім. од. с. род. 16; хотєнїа мн. зн. 15 зв.

хоть част. 256

хотА див. хо(т)

хочоу дієсл. недок. теп. од. 1 ос. 71 зв., 87, 112 зв., 132 зв., 149, 187, 228 зв., 278, 326, 423 зв., хочю 87, 92, хощоу 41 зв., 46, хошѣ 55 зв.; хочєш 2 ос. 84 зв., 478 зв., хочєшь 41 зв., 76, 84, 87 зв., 110 зв., 148 зв., 169 зв., 184 зв., 228 зв., 303, 318, 321, 348, 355 зв., 359 зв., 388, 394 зв., 406, 413, хочєши 259 зв., хощєшь 71, хощєши 62 зв.; хочє(т) 3 ос. 24 зв., 34, 88, 119 зв., 255 зв., 275 зв., 282 зв., 293, 298, 349 зв., 372, 373, 373 зв., 405 зв., 408 зв., 447, 452, хочєть 75, 158 зв., 162 зв., 232, 352 зв., 361, 379, хощє(т) 2 зв., 236; хочємо мн. 1 ос. 58, 304 зв., 402 зв., хочємы 168; хочєте 2 ос. 88 зв., 110, 117 зв.,

118, 168, 192 (2), 236, 271, 363, 371, 373 зв., 381, 382 (2), 387 зв. (2), 429, хочете 16 зв., 39 зв., 53 зв.; хотать 3 ос. 248, 303, хота(т) 59 зв., 97 зв., 294 зв., 312 зв., 316 зв., 374, 419 зв.; боуде(т) хотѣти *майб. од. 3 ос.* 169, бѹде(т) хотѣти 354 зв., бжде(т) хотѣти 54 зв., боудеть хотѣти 169; боудете хотѣти 184, 297, 417; хотахж *имп. мн. 3 ос.* 16; хотѣль есми *мин. од. ч. 1 ос.* 100 зв., 283; еси хотѣ(л) 2 ос. 441; хотѣ(л) 3 ос. 252 зв., 299, хотѣль 23 (2), 41 зв., 65 зв., 68, 81, 81 зв., 137, 149, 151, 154, 162, 234 зв., 239, 253 зв., 264, 272, 289, 290 зв., 293 зв. (2), 303 зв. (2), 332, 345 (2), 371 зв. (2), 399, 400 зв., 430 зв., 453, 468 зв., хотель 119, хотѣь [!] 325; хотѣла *ж. 3 ос.* 25 зв., 148; хотѣли *мн. 2 ос.* 283, 362 зв.; хотѣли 3 ос. 61, 76 зв., 93 зв. (2), 160 зв., 175, 229, 259, 263 зв., 306, 360 зв., 365, 365 зв., 366, 371 зв., 374 зв., 383 зв., 388 зв., 392, 393 (2), 394, 424, хотили 375 зв.; хотѣте *наказ. мн. 2 ос.* 97 зв.; бы(х) хотѣль *ум. од. ч. 1 ос.* 442 (2), бы еси хотѣль 2 ос. 132 зв., бы еси... хотѣль 441 зв.; бы хотѣль 3 ос. 34, 75, 88, 255 зв., 263, 286 зв., бы... хотѣль 210, 253, 286 зв., 319; бы... хотѣли *мн. 3 ос.* 98, 117 зв., 272; хотаи *дисприкм. акт. теп. од. ч. наз.* 53 зв.; ѿ хотащи(м) *місц.* 200; хотачи *дисприсл. теп.* 59 зв., 272, хотѣчи 192 зв.

хочю див. хочоу

хощоу див. хочоу

хощѣ див. хочоу

храмина *ім. од. ж. зн.* 24 зв.

храмоу *ім. од. ч. род.* 90, 451 зв., храмѹ 89; в хамѣ [!] *місц.* 371 зв.

храмѹ див. храмоу

хранилища *ім. мн. с. зн.* 97 зв.

хранаще див. хранащей

хранащей *дисприкм. акт. теп. мн. наз.* 445, хранаще 453 зв., 472; хранащи(м)

дав. 16 зв. (2)

христи *ім. мн. ч. наз.* 102 зв., 181 зв.

христось *ім. антроп. од. ч. наз.* 364, х̄с 14 зв., 16, 18 (2), 18 зв. (2), 22 зв., 23 зв. (2), 27 зв. (2), 30, 35, 41 зв., 44 зв., 48 зв., 52, 55, 57, 60, 65 зв., 68 зв., 72 зв., 74, 74 зв., 75 зв., 78 зв., 82 зв., 85 зв., 93 зв., 97, 97 зв., 98, 100 зв., 101, 102 зв., 109, 115, 116, 121 зв., 136, 139, 142 зв., 146 зв., 152, 155 зв. (2), 158, 159, 164 зв., 174, 178, 1, 194, 196, 211 зв. (2), 212 зв., 221 зв. (2), 226, 226 зв., 232, 239, 252 зв., 260 зв., 272, 279, 283, 295, 298 зв., 303, 312, 313, 317, 323 зв., 327 зв., 328, 332 зв., 336, 343 (2), 345, 352, 355 зв., 356, 357, 358 зв., 371, 374 (3), 374 зв., 375 зв. (3), 375 зв., 376 зв., 384, 388 зв., 391 зв., 393 зв., 396, 404, 406, 410 зв., 414 зв., 417 зв., 421, 424, 435, 438 зв. (2); хр(с)та *род.* 126, 324 зв., х̄а 5, 20 зв., 22 зв., 82 зв., 121 зв., 255 зв., 337, 376 зв., 443, 446, 451, 456 зв., 457 зв., 458, 459, 462 зв. (2), 472, 474 зв., 476 зв.; х̄би *дав.* 202, хр(с)тоу 118, 123 зв., х̄оу 133, 334 зв.; хр(с)та *зн.* 116, 324, 386 зв., х̄а 85 зв., 109, 117 зв., 132, 211 зв., 214 зв., 217 зв., 308, 393 зв., 421 зв.; христомь *ор.* 72 зв., хр(с)томь 41 зв., х̄омь 219 зв., 342 зв.; о... христѣ *місц.* 100 зв., о хр(с)тѣ 96 зв., о х̄ѣ 125 зв.; х̄е *кл.* 115 зв.

хромомоу *прикм. од. ч. дав.* 79, хромѹ 164; хромы(и) *мн. наз.* 241 зв., хромѣи 52 зв., 90; хромыхь *род.* 359; хромый *зн.* 68 зв., хромьи 71, 71 зв., 285 зв., хромый 285 зв.; о... хромыхь *місц.* 14 зв.

хромѹ див. хромомоу

хр(с)твы *прикм. од. ж. род.* 482 зв.

хр(с)тіанско(г)[о] див. хр(с)тіанського

хр(с)тіанського *прикм. од. ч. род.* 482, хр(с)тіанско(г)[о] 442 зв.

хр(с)толюбивомь: *при...* хр(с)толюбивомь *прикм. од. ч. місц.* 481 зв.; хр(с)толюбивою *ж. род.* 481 зв., 482 зв.; *при...* хр(с)толюбивою *місц.* 481 зв.

х̄с див. христось

хто *займ. од. наз.* 352 зв., х(т)о 364 зв., х'то 158 зв. (2), 159 зв., 319, 369 зв.,

375 (2), КТО 14, 26 зв., 31 зв., 32 (2), 33 (3), 33 зв., 34 (4), 37 зв., 39, 40 зв., 44, 49 зв., 51 зв. (2), 52 (5), 54 зв., 55, 57 зв., 58, 59 зв. (3), 60 зв., 64, 68 зв., 69 (2), 75 (3), 78 зв. (3), 82 зв., 83, 83 зв., 85, 88, 90, 91, 93 зв., 97, 98, 98 зв., 99, 101 зв., 102 (2), 124 зв., 131, 142 зв., 145, 153, 153 зв., 155 зв., 159, 162, 162 зв., 163, 165 зв. (3), 169 (2), 170 зв., 172 зв., 173 зв., 181 (2), 201, 218 зв., 219 (2), 225 зв., 229 зв., 232, 238 зв., 244, 245, 246, 247 зв., 251, 251 зв., 253, 253 зв., 255 зв. (3), 256, 258 зв. (3), 260, 262 (2), 263 (2), 264, 265, 266 зв., 267 (3), 268 зв. (3), 273 зв. (2), 274, 275, 277 (2), 284 (2), 286, 286 зв., 287, 292 (3), 292 зв. (2), 294 зв., 295 зв., 297, 298 (2), 300, 300 зв., 301 зв., 302 зв., 303 зв., 306 зв., 308 зв. (2), 319 зв., 320 зв., 342 зв., 343, 348, 349, 349 зв., 350 зв., 351, 352 (2), 352 зв., 353 зв., 356, 360, 368, 369 (2), 369 зв., 370 (3), 370 зв., 373 (2), 373 зв., 378, 379 зв., 382, 384, 386 зв., 387 зв. (2), 388 (2), 389 зв., 394 зв. (2), 395 зв., 403 (5), 404 зв., 405 (2), 405 зв. (3), 407, 408 зв., 409, 412, 413 (4), 413 зв., 415 (2), 417, 420 зв., 440, 441 зв., 445, 445 зв., 447, 448 зв., 449, 450 (2), 452 (2), 453, 460, 462 зв.,

464 зв., 466 зв., 467, 469 зв. (2), 482, К'ТО 53 зв., 57 зв., 89, 95 зв., 98, 98 зв.5, 102, 102 зв. (2), 107 зв., 111, 115 зв., 133 зв., 138 зв. (2), 139 зв., 141 (3), 145, 158 зв., 162 зв., 163, 163 зв., 167 (2), 172, 179 зв., 180 зв. (2), 181 зв., 193 зв., 196, 199 зв., 229 зв., 235 зв. (2), 247, 247 зв., 248 зв., 258 зв., 259, 262 (2), 286, 293, 295, 298, 319 зв., 323 зв., 350 зв., 352, 352 зв., 354, 356 зв., 359, 368, 370, 370 зв., 373, 382, 382 зв., 383, 386 зв., 389 (2), 404 (2), 408 зв., 411 зв.; кого *род.* 95, 273, 304, 371; *кому дав.* 53 зв., 54 зв., 222, 243, 263, 274, 274 зв., 277 зв., 281, 311, 404 зв., *ко(м)в* 53 зв., *комв* 243, 432; *кого зн.* 80 зв. (2), 93 зв., 173, 175 зв., 268, 295, 424 зв., 425, 436 зв., *ко(г)[о]* 310; *кы(м) ор.* 74, *ким'* 383, *кимь* 73 зв., 158 (2), 255 (2); ω *кω(м) місц.* 57 зв., ω *комь* 409

х(т)о див. **хто**

х'то див. **хто**

хоула *ім. од. ж. наз.* 57 зв. (2); *хоулоу зн.* 115, 190, 229 зв., *хоулѡ* 392 зв.; *хоулы мн. наз.* 70; *хоулы зн.* 133 зв.

хѡлишь *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 392 зв.; *хоули(т) 3 ос.* 45; *бы... хоулиль ум. од. 3 ос.* 273 зв.

х'лаидоко *ім. од. ж. ор.* 118 зв.

Ω

ω¹ див. **о**

ω² *виг.* 38, 71, 161, 185 зв., 235, 237 зв., 257 зв., 275 зв., 280 зв., 282 зв., 289 (2), 289 зв., 294, 307, 332 зв.

ѡ *числ.* 203 зв.

ѡба *числ. ч. наз.* 237, 435; **ѡбѣ** [!] *род.* 119 зв.; **ѡбѣма** *дав.* 244; *ѡба зн.* 112; **ѡбѣ ж. наз.** 28 зв.; **ѡбѣ зн.** 150 зв., **ѡбѣ** 227 зв.; **ѡбѣ с. зн.** 79 зв.

ѡбанадесаΔ(т) див. **обанадесать**

ѡбанадесаΔте див. **обанадесать**

ѡбанадесать див. **обанадесать**

ѡбаче *стол.* 54, 282 зв., 321

ѡбачив'писΔ *дієприсл. недок. мин.* 160

ѡбачишь *дієсл. док. майб. од. 2 ос.* 345 зв.; **ѡбачиль** *мин. од. ч. 3 ос.* 216; **ѡбачили** *мн. 3 ос.* 196 зв.; **ѡбач'** *наказ. од. 2 ос.* 336 зв.

ѡбвиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 195 зв.

ѡб'винити *дієсл. док. інф.* 377; **ѡб'винили** *мин. мн. 3 ос.* 136

ѡб'дрѣжа(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 16 зв.

обер'нет'са *дієсл. док. майб. од. 3 ос. 419 зв.*; обер'ноуласа *мин. од. ж. 3 ос. 436–436 зв.*; обер'ноув'шиса *дієприсл. мин. 263, 327, 441 зв.*, обер'ноув'шиса 240, обер'ноув'шиса 244 зв., 259 зв.; обер'ндв'шиса 263, обер'н(ѡ)в'шиса 436 зв., обер'нж-в'шиса 2 зв., обер'ноув'ши(с) 286, 323, обр'ноув'шиса 39, обр'ноув'ши(с) 145, обр'ноув'ши(с) 158 зв., обр'ноув'шиса 317 зв.

об(б)жаловали *дієсл. док. мин. мн. 3 ос. 272*

обираль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 317 зв.*

обители *ім. мн. ж. наз. 411*

облакь *див. оболоть*

область *ім. од. ж. наз. 322 зв.*

облегь *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос. 333*

облизовали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос. 293 зв.*

обличае(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 136*

обличити *дієсл. док. інф. 23*; обличи(т) *майб. од. 3 ос. 418*; обличи *наказ. од. 2 ос. 80*

обличамь *ім. од. с. ор. 438 зв.*

обложень *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 277 зв.*

облокь *мин. од. ч. 3 ос. 325 зв.*; облокли *мн. 3 ос. 192 зв.*, облок'ли 118 зв., облокли 193, 429 зв.; оболотѣте *наказ. мн. 2 ос. 289 зв.*; оболочень *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 242, 250*, оболоченьи 188 зв., оболочен'ныи 143 зв.; оболочена *зн. 53*; оболоченьи *мн. наз. 196 зв.*

облоу(д)но *присл. 288 зв.*

облагоу(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 307 зв.*; облажень *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 315*

обнов'леніє *див. об'нов'леніє*

обое *див. обоє*

оболоковальса *див. оболочовальса*

оболокь *ім. од. ч. наз. 257*, облакь 76, облакь 159 зв.; облака *род. 76*, об-лака 160, 257; оболоть *зн. 257*; обо-

локы *мн. зн. 278 зв.*; по об'лако(х) *місц. 103*, въ облацѣхъ 182, на облацѣхъ 316, по облацѣхъ 190, по об'лацѣхъ 115

оболочетеса *див. облечет'са*

оболочовальса *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 293 зв.*, оболочовальса 249

обохьнадеса(т) *див. обанадесать*

обрадован'на *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. наз. 207*

образа *див. образь*

обратити *дієсл. док. інф. 205 зв.*; об'рати *наказ. од. 2 ос. 113 зв.*

обрата(т)са *дієсл. док. майб. мн. 3 ос. 140*; обратилиса *мин. мн. 3 ос. 61*;

обратив'шиса *дієприсл. мин. 74 зв.*, обратив'шиса 344 зв., обратив'ши(с) 295 зв., обратив'са 47

оброку *ім. мн. ч. зн. 277*; оброку *ор. 219*

оброусоу *ім. од. ч. дав. 263, 263 зв.*; оброу(с) *зн. 259 зв.*, броу(с) [!] 305; оброусомь *ор. 398*

оброучена *дієприкм. док. пас. мин. од. ж. наз. 22 зв.*; обр'чен'ною *ор. 212*

оброуч'ника *ім. од. ч. род. 457*; оброуч-никомь *ор. 338 зв.*

обр'заніє *ім. од. с. наз. 458*; обр'за(ни) *дав. 217*; обр'заніє *зн. 373 зв.2*, обр(ѣ)заніє 213 зв.

обр'мененіи *дієприкм. недок. пас. мин. мн. наз. 55*

обр'теніє *див. обр'теніє*

обр'тыи *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз. 52*

об'таг'чены *дієприкм. док. пас. мин. мн. наз. 187 зв.*, об'тег'чени 113

об'тажены *дієприкм. недок. пас. мин. мн. наз. 316 зв.*

об'ходите *див. об'ходити*

об'ходи(т)... са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 2 зв.*

об'хождаль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 48*

обхож(д)еніє *ім. од. с. наз. 480*, об'хож(д)еніє 480 зв., 481; об'хож(д)еніє *зн. 2*

об'хож(д)еніє див. обхож(д)еніє
 обоуви див. обоуви
 общаа прикм. од. ж. наз. 478 зв.; общой
 дав. 266
 об'ще присл. 262
 об'щежитела ім. од. ч. род. 459 зв.
 об'щем(ч)нико(м) ім. мн. ч. дав. 478 зв.
 об'ьяв'лень див. об'ьявленє
 обыбрала дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.
 264 зв.; обыбрали мн. 3 ос. 265; обыб-
 равши дієприсл. мин. 317
 обыймаєть дієсл. недок. теп. од. 3 ос.
 341 зв.; обыймоу(т) майб. мн. 3 ос.
 307 зв.
 обыздр'єв'писа дієприсл. док. мин. 196 зв.
 обычай див. обычай
 обычай ім. од. ч. наз. 429, 434 зв., обычай
 117 зв., 164 зв., 326; обычаю род. 321;
 обычай зн. 191 зв.; обычає(м) ор. 338;
 обыча(и) мн. наз. 16; обычай зн. 16;
 по обычаю місц. 205, 214 зв., 216, 223
 обышла дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос. 404
 обваза(н) дієприкм. док. пас. мин. од. ч.
 наз. 398; обвазано с. наз. 398
 об'ьявленє дієприкм. док. пас. мин. од. ч.
 наз. 344, об'ьяв'лень 372; об'ьявлен'но
 с. наз. 336
 об'ьяв'ши дієприсл. док. мин. 166, об'я-
 в'вши 163
 об'ьяв'ши див. об'ьяв'ши
 об'ьяденіа ім. од. с. род. 313; об'ьяденіємь
 ор. 316 зв.
 об'ьдаль дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос. 270,
 460, 466; об'ьдайте наказ. мн. 2 ос. 440
 об'ьд див. об'ьд
 [об'ьсилъ са]: са об'ьсилъ див. об'ьсилъ-
 са
 об'ьтницю ім. од. ж. зн. 334 зв., об'ьт'ни-
 цю 214
 об'ьт'ницю див. об'ьт'ницю
 об'ьшєных дієприкм. пас. мин. мн. род.
 328
 об'ьшаважще дієприкм. недок. акт. теп.
 мн. ч. наз. 16 зв.
 об'ьде присл. 358

овечый прикм. од. ч. наз. 389; ов'чаа ж.
 наз. 359; овечоую зн. 389; на овчои
 місц. 358 зв.; овечими мн. ор. 389 зв.;
 вь... ов'чихъ місц. 40
 овидовъ прикм. од. ч. наз. 220 зв.
 ово див. ово
 овѣ(н) ім. од. ч. наз. 341 зв.
 ов'ца ім. од. ж. наз. 56; ов'цю зн. 56,
 ов'цю 287 зв.; ов'цѣ мн. наз. 149 зв.,
 ов'цѣ 48, 186, 260 зв., 389 (2), 389 зв.,
 390, 391 зв. (2), 467, овца 50, ов(в)ца
 455 зв., ов'ца 111 зв., ов'ца 471; овєць
 род. 14, 79 зв., 200 зв., 287, 287 зв.,
 391 зв.; ов'ца(м) дав. 49, ов'ца(м)
 70 зв.; ов'цѣ зн. 107 зв. (2), овцѣ 389,
 390 зв. (2), ов'цѣ 347 зв., 389, 390 (3),
 390 зв., 441 (2), овьцѣ 347 зв.; о
 ов'ца(х) місц. 390
 огень ім. од. ч. наз. 259 зв., оге(н) 298,
 огонь 43, 131 зв., огнь 164 (3), 358 зв.;
 огна род. 189, ог'на 100, огна 164,
 278; огневи дав. 226, огню 32; огень
 зн. 273, 218 зв., 322 зв., 426 зв., ог'нь
 79, 108 зв., ог'нь 161 зв., ог'нь 163 зв.,
 огонь 40, 79 зв., огнь 26 зв., 77, 164,
 415; огне(м) ор. 131 зв., огне(м) 27,
 42 зв., 51, 63 зв., огнемь 164, ог'немь
 219 зв. (2), 226; при ог'ни місц. 322 зв.
 огладати дієсл. недок. інф. 285; огла-
 даю теп. од. 1 ос. 175 зв.; огладаль
 мин. од. ч. 3 ос. 171; огладили мн.
 3 ос. 329 зв., 344 зв.; огладайте наказ.
 мн. 2 ос. 150; огладайте 344 зв., ог-
 ладайте 356 зв.
 огладѣти дієсл. док. інф. 285 зв.
 огн'ною див. огньоую
 огнь див. огень
 огородъ ім. од. ч. наз. 424 зв., 434 зв.;
 огоро(д) зн. 281; в огородѣ місц. 427,
 в'... огородѣ 434 зв.
 огор'ноул'са дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.
 439 зв.
 одвер'ница ім. од. ж. наз. 426
 одверный прикм. од. ч. наз. 389; од-
 вер'ной ж. дав. 426

одеж'да *им. од. ж. наз.* 37 зв.; одежоу *зн.* 264, 289 зв., 429 зв., дежоу 143 зв.; о одеж'ди *місц.* 37 зв.; одеж(д)ы *мн. зн.* 89 зв.; въ одеж'да(х) *місц.* 40
 одер'жати *дієсл. док. інф.* 363; одер'жаль *мин. од. ч. 3 ос.* 338, одръжаль 336 зв.; бы одер'жа(л) *ум. од. ч. 3 ос.* 159, бы... одер'жаль 256
 одесноюю *див. одесноюю*
 одес'ноюю *див. одесноюю*
 оди(н) *числ. од. ч. наз.* 400, одинь 244, 272 зв., 273, 275 зв., 295, 364 зв., 377 зв., 378 зв., 400 зв., 409, 416 зв., ђдинь [!] 364 зв., един 96, еди(н) 51, 87 зв., 139 зв., 142 зв., 188, 266, 292 зв., 408 зв., 426 зв., 444 зв., 448 зв., 464 зв., е(ди) 298 зв., един' 102 зв., 119 зв., 253 зв., 264, 285, одинь 32 зв., 33, 38, 59 зв., 66, 67, 80, 84 (2), 97 зв. (3), 104, 110, 110 зв., 113, 113 зв., 120, 121, 127, 139 зв., 144 зв., 148, 156 зв., 161, 162 зв., 168, 177, 177 зв. (2), 179, 184, 185 (2), 185 зв., 188, 188 зв., 194 зв., 213, 225, 229 зв., 233 зв., 248 зв., 252, 254, 255, 257 (2), 257 зв., 263, 263 зв., 264 зв., 271, 273 зв., 285, 286, 296 зв., 298 зв. (2), 299 зв., 301, 302 зв., 314 зв., 321 зв., 322, 328, 331 зв. (2), 336 зв., 339, 344 зв., 371, 371 зв., 375 зв., 376, 376 зв., 377 зв., 378, 390 зв., 398 зв. (2), 406, 407 зв., 409, 410 (2), 415 зв., 418, 422 зв., 426, 427, 433 зв., 434 зв., 437 зв., 440, 447, 450 зв., 453, 455 зв., 458, 461, ед'инь 240 зв., еде(н) 123, еден' 317, одинь 18; единого *род.* 166 зв., 229, 265, 301, 372 зв., 377 зв., 393 зв., 449, 466 зв., единого 33 зв.; единомуу *дав.* 28 зв., 51, 108 зв., 109, 145 зв., 222 зв., 289, 293, единомѡ 86 зв., 240, 274, едином(м) 105 зв., еди 274; единого *зн.* 52, 76, 79 зв., 80, 81, 81 зв., 98, 117 зв., 119 зв., 160 (2), 162, 163, 163 зв., 172, 191 зв., 193 зв., 257 зв., 290, 292 зв. (2), 295, 326, 350 зв., 380, 381 зв., 425, 429, 436, 452, 482 зв., единого(г)[о] 78, 289 зв., 327 зв., единого 37, 37 зв., 155, 158,

единь 37 зв., 76 (2), 106 (2), 106 зв., 147, 156 зв., 159 зв., 248, 257 (3), 275, 297; одины(м) *ор.* 79 зв., едны(м) 73 зв., ед'нымь 377 зв., едины(м) 287, единымь 271, ед'нымь 288, единѣмь 126 зв.; по единомуу *місц.* 185 зв., 291 зв., въ едином(м) 278, на единомь 458 зв., ѡ едином(м) 222, ѡ единомь 288 зв., ѡ едином(м) 27 зв.; едина *ж. наз.* 31 зв., 79 зв., 83, 104, 115 зв., 165, 179, 190, 251, 298 зв., 299, 366, едина 31 зв., единья 443; единой *род.* 325 зв., 326, 429, 442 зв., единой 112 зв., 187, 224 зв., 324 зв., 429 зв., единомѡ 430; единою *зн.* 31 зв., 56, 64, 75 зв., 86 зв., 90 зв., 91 зв., 122, 196, 251, 287 зв., 288, 313, 330, 437, 449, 476 зв., 477, 477 зв. (2), единѡ 227, 330; по единой *місц.* 323; едином *с. наз.* 82 зв., 139, 265 зв., 390 зв., 392, 422 зв., 444 зв., 447, 448 зв., 450 зв., 453, 455 зв., 458, 461 зв., 464 зв., едно 422 зв., 423 зв. (3), ед'но 246, 423 зв.; единого *род.* 265; едином *зн.* 34, 90 зв., 126 зв., 163, 165, 173 зв., 235 зв., 308, 373 зв.; единымь *ор.* 164; въ едином(м) 228, на единомь 280, 298 зв., 435 зв., на еди(н) 280; едины *мн. наз.* 75 зв., 149 зв., 172, 174 зв., 306 зв., едины 123, 477, ед'ни 73 зв., 158, едины(и) 94; единѣхъ *род.* 18 зв.; единѣмь *дав.* 136, 232 зв.; ед'ны(м) *ор.* 55 зв.

одинь *див. оди(н)*

одолѣю(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 446
 одослань *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 324

одра *им. од. ч. род.* 240 зв.; одръ *зн.* 45 зв. (2); на одръ *місц.* 45

одѣвае(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 38, одѣваеъ 275 зв.

одѣваеъ *див. одѣвае(т)*

[одѣваю(т)... са]: са... одѣваю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 53; одѣвальса *мин. од. ч. 3 ос.* 275 зв.

одѣна *им. од. с. наз.* 256 зв.; одѣна *род.* 94 зв., 145.2, 151 зв., одѣна 49, 145,

251; одѣна *зн.* 26, 53, 429 зв., одѣна 190, 242, 293 зв., 320 зв., 327 зв., 406 зв., 407 зв., 435 зв., дѣна [!] 325 зв.; одѣна(м) *ор.* 53, одѣнамаъ 435 зв.; в'... одѣноу *місц.* 242; одѣна *мн. зн.* 89 зв., 115, 119, 432, одѣна 171, 193 зв., 253, 306 зв., 307, 432; в' одѣна(х) *місц.* 436
одѣяли: одѣяли *єс'мо дієсл. док. мин. мн. 1 ос.* 108; одѣяли *єсте 2 ос.* 108, 108 зв., одѣянь *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 129 зв.
одѣянїє *ім. од. с. наз.* 122, 159 зв., 275; одѣянїа *род.* 68 зв., 97 зв., 101 зв., одѣянїа 181; одѣянїє *зн.* 94 зв., 118 зв., одѣянїє 34, 435 зв., одѣанїє 196 зв., 249; одѣянїємъ *ор.* 434 зв.; въ одѣянїи *місц.* 178 зв., в'... одѣянїи 312 зв.; одѣянїа *мн. зн.* 193, одѣянїа 170 зв.–171, одѣянїа 119, одѣанїа 169 зв.; въ одѣянїахъ *місц.* 330
ожени(т)са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 83
оживеть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 46 зв.; оживоу(т) *мн. 3 ос.* 361 зв.; ожиль *мин. од. ч. 3 ос.* 291, *єсть ожиль* 290
оживи(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 298, оживить 361
оживить *див. оживи(т)*
оживлаєт *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 361, оживаєтъ 370 зв.
оживаєтъ *див. оживлаєт*
ожидаемъ *дієсл. недок. теп. мн. 1 ос.* 241 зв. (2); оживады *мин. од. ч. 3 ос.* 195 зв., 329; оживающоу *дієприкм. акт. теп. од. ч. род.* 315 зв.; оживаючихъ *мн. род.* 359
озера *ім. од. с. род.* 248, *єзера* 227.2; *озеро* *зн.* 248, *зеро* 249 зв.; *при озерѣ* *місц.* 468 зв., *при о* 227
озїа *ім. антроп. од. ч. наз.* 22; *озїю* *зн.* 21 зв.
[ознаимоує са]: са **ознаимоує** *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 159
ознаимоуєтъ *див. ознаимоуєтъ*
означаетса *дієсл. недок. безос.* 339

означити *дієсл. док. інф.* 443; означили *мин. мн. 1 ос.* 443, *єсмо...* означили 482
окаанїи: о **окаанїи** *див. окаанїи:* о **окаанїи**
[оказало... са]: са... **оказало** *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос.* 247 зв.
оказоуєшь *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 348; **оказоує(т)** *3 ос.* 260 зв.; **оказова(л)** *мин. од. ч. 3 ос.* 332 зв.
окамене(нн)ї: о **окамене(нн)ї** *ім. од. с. місц.* 136 зв.
окаменено *дієприкм. док. пас. мин. од. с. зн.* 157
околич'ны(х) *див. околич'ны(х)*
около *див. около*^{1,2}
окопаю *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 280; *окопають* *мн. 3 ос.* 307 зв.
окровенїє *ім. од. с. зн.* 215
окро(м) *прийм.* 177 зв., 336 зв., *окромъ* 282 зв.
окромъ *див. окро(м)*
окроуховъ *див. окроуховъ*
октабрь *ім. од. ч. наз.* 448 зв., *ок'табръ* 449, 450, 451
ок'табръ *див. октабрь*
окоупоуючи *дієприсл. недок. теп.* 159
оливной *прикм. од. ж. род.* 170, *олив'ной* 306, *олив'ной* 307; *олив'ной дав.* 89; *оливноюу* *зн.* 186, *олив'ноюу* 111 зв., *олив'ноюу* 321, 376 зв.; *на...* *оливной* *місц.* 179 зв., 317, *на...* *олив'ной* 101
олив'ной *див. оливной*
олив'ной *див. оливной*
ол'тара *див. ол'таръ*
олтѣви *див. олтѣю*
омочи(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 111; *омочиль* *мин. од. ч. 3 ос.* 294; **омочи(в)ши** *дієприсл. мин.* 409, *омочив'ши* 409
омывана *ім. мн. с. зн.* 152 зв.
омывати *дієсл. недок. інф.* 243 зв.; *омываєтъ* *теп. од. 3 ос.* 239
омыла *дієсл. док. мин. од. ж.* 244 зв.
омыл'ный *прикм. мн. наз.* 331
о(н) *див. он, іоа(н)*

ОН' ¹ див. ОНЫЙ

ОН' ² див. ОН

ОН'де див. ОН'де

ОНИ див. ОНИ

ОНИ див. ОНИ

ОНО *займ. од. с. наз.* 306, 435 зв. (2); *ε зн.* 53 зв., 61 зв., 66, 79, 89, 121, 139, 140, 140 зв., 141 зв., 164, 170 зв. (2), 209, 246 (2), 329 зв. (3), 421 зв., 423, 434 зв., 445, 453 зв., 455 зв., 470 зв., 472

ОНОН див. ОНЫЙ

ОНО(Н) див. ОНЫЙ

ОНОНЬ див. ОНЫЙ

ОНОФРІА *ім. антроп. од. ч. род.* 467

ОНЫИ див. ОНЫЙ

ОНЫЙ *займ. од. ч. наз.* 360 зв., 387 зв., ОНЫИ 241 зв., 258, 359 зв., ОНОН 327 зв., ОН' 307, ОНО(Н) 277 зв., 426, 435, ОНОНЬ 131, 144, ОНОНЬ 132 зв., 228 зв., 244, 250, 277, 287, 293 зв., 294 зв., 300, 316 зв., 359 зв., 372 зв., 413, 418 зв., 421 зв., 442, ОНЬ 121 зв.; *оного род.* 97, 399, *оного* 186, 239, 277, 426; *оногому дав.* 15 зв., 296; *оного зн.* 240 зв., 284, 387, ОНО(Г)[О] 99, ОНЫЙ 196, 377, 462, 468 зв., ОНЫИ 256, 463 зв., 469, 470 зв., 472, ОНЫ(И) 263 зв., ОНЫ 462 зв., ОНОИ 311 зв., ОНО(Н) 261 зв., ОНОНЬ 311 зв., 440 зв., О(Н) 157 зв., (ОН) 470 зв., ОНЬ 40 зв., ОН 468 зв., О(Н) 45 зв., 46, 46 зв., 48 зв., 52 зв., 54, 55, 55 зв., 56, 56 зв., 58 зв., 59 зв., 60 зв., 63 зв., 65, 65 зв., 66 зв., 67, 68, 69 зв., 70, 71, 72 зв., 73 зв., 74 зв., 75, 75 зв., 76 зв., 77 зв., 82 зв., 84, 87, 88 зв., 89, 90, 90 зв., 91, 94 зв., 95 зв., 96, 97, 100 зв., 101, 114, 116, 118 зв., 123, 130 зв., 131, 131 зв., 132, 133, 134, 134 зв., 135 зв., 136 зв., 137, 137 зв., 139, 139 зв., 141, 142 зв., 144, 144 зв., 146 зв., 147, 147 зв., 149 зв., 150 зв., 151 зв., 152, 153, 154 зв., 155 зв., 156 зв., 157, 158, 160, 161, 162 зв., 164 зв., 166, 167 зв., 169, 170, 171, 172 зв., 173, 175 зв., 176, 177, 178 зв., 179, 183 зв., 187, 191, 192 зв.,

193, 195 зв., 197, 208, 211 зв., 213 зв., 214, 214 зв., 220, 220 зв., 221 зв., 223, 224, 225, 225 зв., 227, 228, 229, 230 зв., 231, 232, 233 зв., 234, 234 зв., 239, 240 зв., 241, 243 зв., 245 зв., 248, 248 зв., 250 зв., 253, 253 зв., 254, 255, 257, 258 зв., 259 зв., 260 зв., 265, 266, 267 зв., 269, 273 зв., 279, 280, 282 зв., 283, 284 зв., 286, 287, 296 зв., 297, 300, 300 зв., 302, 302 зв., 303, 306, 307, 308, 310, 311, 313 зв., 317, 321, 324, 327, 331, 344, 345, 346, 347, 348 зв., 351, 357, 357 зв., 359, 364 зв., 365 зв., 371 зв., 384, 393, 398 зв. (2), 402, 406 зв., 407 зв., 421, 423, 424, 427 зв., 429 зв., 432 зв., 434, 435, 436, 438 зв., 440 зв., 450 зв., 451, 451 зв., 452 зв., 453 (2), 453 зв. (2), 454, 454 зв., 455, 455 зв., 456, 457, 457 зв., 458, 458 зв., 459 (2), 459 зв., 460, 460 зв., 461, 462 зв., 463, 463 зв., 464 (2), 464 зв., 465 (2), 465 зв., 466, 467 зв., 468, 468 зв., 469 (2), 469 зв., 470, 470 зв., 471 зв., 472, 472 зв. (2), 476 (3), 476 зв., 477 (2), 477 зв. (2), ОН' 78 зв., 109 зв., 116 зв., ОНЬ 19, 65 зв., 82, 474, О 71 зв., [О]Н' 455; *о... ОНО(М) місц.* 15, О ОНО(М) 392 зв., О ОНОМЬ 182 зв., 386; *в' въ номь [!]* 434 зв.; *ОНАЯ жс. наз.* 190 зв., 353 зв., ОНАА 426, ОНА(А) 355 зв.; *ОНОИ род.* 142, ОНОЙ 252.2, 321 зв., 357, 399 зв., ОНОИ 30, 66, 433, ОНОЕИ 400; *ОНОЮ зн.* 150 зв., ОНОЮ 43, 44, 67, 248, 359, 424; *ОНОЮ ор.* 287 зв., 443; *в' ОНОЙ місц.* 288 зв., *на ОНОЙ* 304 зв., О ОНОИ 228, *в' НОЙ [!]* 359 зв.; *ОНОЕ с. наз.* 431 зв., *ОНОГО род.* 205, 366 зв., 425 зв., ОНО(Г)[О] 253; *ОНОГО зн.* 271, ОНО(Г)[О] 311, ОНО 73, 196, ОНО 55, ОНОЕ 191, 323, 393, 424 зв., О(Н) 154; *ОНЫМЬ ор.* 384 зв.; *в' ОНОМЬ місц.* 389, *на ОНОМЬ* 360, *на ОНОМ'* 365; *ОНЫИ мн. наз.* 86 зв., 105 зв., ОНЫЙ 213, 256 зв., 276, 306, 365 зв., 396 зв., ОНЫИ 276 зв., 279 зв., 309, 329 зв., ОНЫ(И) 241 зв., 309 зв.,

- оны 94 зв.; оны(х) *род.* 80, 95 зв., 151 зв., оны(х) 70 зв., 166 зв., 336 зв., 357, 365, оныхъ 210 зв., 257, 391, онѣ(х) 17 зв.; оны(м) *дав.* 139 зв., онымъ 215 зв., 283 зв., 380; оны(х) *зн.* 304 зв., оны 94, о(ни) 471 зв., оныйъ 392 зв., 416 зв., оныи 307, оные 208, оныя 102, оныа 130, 211 зв., 308, 337 зв., о(н)я 41 зв., 42 зв., 43 зв., 44, 45, 47 зв., 48, она 456 зв., о(н) 130, 468, 470, 472 зв.; по оны(х) *місц.* 365 зв., оу... оныхъ 170 зв., по оных¹ 256
- ОНЬ див. он
 он'ъ [!] див. он
 онѣ див. они
 опатреню: на опатреню *ім. од. с. місц.* 272
 опатрьне *присл.* 291
 опер'ласа *дієсл. док. мин. од. ж. 3 ос.* 238 зв.; опер'лиса *мн. 3 ос.* 41, опръ-ли(с) 41
 опловитыѣ *прикм. од. ч. ор.* 237
 оплюю(т) див. оплюютъ
 оплюютъ *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 302, оплюю(т) 168; оплюва(н) *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 183; оплюваного *род.* 317
 оповидѣль *дієсл. док. мин. од. 3 ос.* 360 зв.; оповѣ(ж) *наказ. од. 2 ос.* 372, оповѣжь 80; оповѣдаючи *дієприсл. теп.* 93 зв., 280; оповидѣв'ши *мин.* 166–166 зв.
 опоинога *прикм. од. ч. род.* 205 зв.
 опол'ночи *присл.* 266 зв.
 опосли¹ див. опослѣ
 опосли² *прійм.* 311 зв.
 опослѣ див. опослѣ
 опочиваль див. опочиваетъ
 опочие(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 261; опочин'те *наказ. мн. 2 ос.* 149 зв.
 опоясальса *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 406 зв., 439 зв.; опоясавшиса *дієприсл. мин.* 296, опоясав'шиса 274 зв.
 опоясоваль: опоясоваль еси *дієсл. недок. мин. од. ч. 2 ос.* 441
- опояшеть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 441; опоясанъ *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 406
 оправ'данъ *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 300
 опрѣсночныи *прикм. од. ч. наз.* 317, 317 зв., опрѣсночныи 307 зв.; опрѣсноч'ны(и) *зн.* 110 зв., опрѣсночныи 184 зв.
 опрѣсночныи див. опрѣсночныи
 опоустить див. опоустить
 опоуховаль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 283 зв.
 опоущати *дієсл. недок. інф.* 99, 270 зв.; опоущаю *теп. од. 1 ос.* 420 зв.; опѣщаетъ 3 ос. 165; опоущаете *мн. 2 ос.* 270 зв.; опоущаючи *дієприсл. теп.* 442 зв.
 опа(т) див. опать
 опат' див. опать
 опать див. опать
 орель див. орель
 ореть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 295 зв.
 оружіе *ім. од. с. наз.* 215; оружіе *зн.* 268; оружіемъ *ор.* 114, 188, оружіемъ 113, оружіемъ 188 зв., 322, оружіемъ 424 зв.
 осажень *дієприкм. док. пас. мин. од. ч. наз.* 116
 осан'на див. осан'на
 освѣти(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 270; освѣтила *мин. од. ж. 3 ос.* 212 зв.
 осель *ім. од. ч. наз.* 283 зв.; осли *зн.* 280 зв.; на... осли *місц.* 89 зв.
 осія *ім. антроп. од. ч. дав.* 146 зв.
 оскаржили *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 56, ос'ка(р)жили 272; оскаржено *прис. ф.* 291
 ос'ка(р)жили див. оскаржили
 оскоудно *присл.* 3 зв.
 ославена *ім. од. с. род.* 421
 ославала *дієсл. недок. мин. од. ж. 3 ос.* 299
 ослепиль *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 404 зв.
 ослици: о ослици див. ослициѣ

ос'лич'нѣ: на... ос'лич'нѣ *ім. од. ж. місц.*
401 зв.
ослѣ див. осла
осла див. осла
ос'ла див. осла
ослѣ див. осла
осмого числ. *од. ч. род.* 211 зв.; осмыи зн.
209; осмаа *ж. наз.* 245 зв.
осмь числ. *наз.* 213; по осмо(х) *місц.* 256,
по осмихь 20 зв., по осми 438, по
ос'ми 133, по осмь 17 зв.
осмьдесать и чотыри числ. *зн.* 215 зв.
осмѣють *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 302
основа(н) див. основань
основоу *ім. од. ж. зн.* 238 зв., 286 зв.
особ'ливой *прикм. од. ж. род.* 225; на
особливо(м) *с. місц.* 142, на особли-
вомь 162
особ'но див. особно
особно див. особно
особы *ім. од. ж. род.* 363; особоу *зн.* 175 зв.
осожденіе див. осож'деніе
осолитса *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 31,
осолит'са 164 зв.; осолена *дієприкм.*
нас. мин. од. ж. наз. 164 зв.; осолено
прис. ф. 287
осолит'са див. осолитса
осоромотив'ши *дієприсл. док. мин.* 174 зв.,
309 зв.
оставаю(т) *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 2
остави(т) див. остави(т)
оставить див. остави(т)
оставленіе *ім. од. с. наз.* 17
оставлає(т)са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
100 зв.
оставлаю *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.*
413 зв.; оставлає(т) 3 ос. 337 зв.,
останеть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.*
179 зв., 307 зв.; осталь *мин. од. ч. 3 ос.*
257, осталь 372 зв., 377 зв., 405 зв.;
остало *с. 3 ос.* 216; остали *мн. 3 ос.*
433; было остало *дмин. од. с. 3 ос.* 255
остан'кы *ім. од. ч. зн.* 334
остереговаль: есми... остереговаль *дієсл.*
недок. мин. од. ч. 1 ос. 422 зв.
остѣ *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 423

осторож'не *присл.* 182 зв., 188
островъ *ім. од. ч. зн.* 340 зв.; на... ост-
ровъ *місц.* 338
острого *прикм. од. ч. род.* 315 зв.; ост-
рый *мн. наз.* 218
острого(м) *ім. од. ч. ор.* 307 зв.
остоупать *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.*
307 зв.; остоупили *мин. мн. 3 ос.*
391 зв.
осоуди(т) *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 59;
осоудать *мн. 3 ос.* 87, осоуда(т) 168,
269 зв., осоудать 58 зв., 369 зв.; осоу-
ди(л) *мин. од. ч. 3 ос.* 377 зв., осоу-
диль 326 зв.; осоудили *мн. 3 ос.* 190,
осѣдили 332; осоужень *дієприкм.*
нас. мин. од. ч. наз. 183, осоуждень
197 зв., 350 зв.2, 418 зв., осоуж'день
58 зв.; осоужени *мн. наз.* 328, осоу-
ж'дени 237; осоуж'деный *зн.* 223 зв.
осоудит'са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 164
осоужаю *дієсл. недок. теп. од. 1 ос.* 378 зв.;
осоуждайте *наказ. мн. 2 ос.* 236 зв.;
осѣ(ж) 236 зв.; быстє... осуждали *ум.*
мн. 2 ос. 55 зв.
осоуж'деніе див. осож'деніе
осщеніе *ім. од. с. зн.* 391, 478 (2), 479
осъбно див. особно
осыплю *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 280;
осыплють *мн. 3 ос.* 307 зв.
осѣнит' *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 207 зв.
осагнѣте *дієсл. док. наказ. мн. 2 ос.* 333 зв.
Љ *прийм.* 2 (2), 2 зв. (2), 3 (2), 3 зв. (3), 4
(16), 4 зв. (16), 5 (13), 5 зв. (12), 6 (15),
6 зв. (18), 7 (3), 7 зв. (11), 8 (17), 8 зв.
(18), 9 (17), 9 зв. (18), 10 (17), 10 зв.
(18), 11 (17), 11 зв. (18), 12 (17), 12 зв.
(13), 13 (2), 16 (5), 17 (4), 17 зв. (4), 18
(2), 18 зв. (2), 21 зв. (3), 22 зв. (3), 23
(4), 23 зв., 25 (4), 25 зв., 26 (2), 26 зв.
(3), 27 (3), 27 зв. (2), 32 зв. (2), 33 (2),
33 зв., 34, 35 (2), 35 зв., 36, 37 зв. (2),
38, 40 (2), 40 зв., 42 зв., 44, 46, 46 зв.,
47, 50, 52 (2), 53, 54, 54 зв., 55 (2), 58
(2), 58 зв. (3), 59 (5), 60 зв., 63 (3), 64
(2), 64 зв., 65 зв. (2), 66, 67 зв., 68 зв.
(2), 69 (2), 70 (2), 70 зв., 71 (4), 72 зв.,

74 зв. (3), 75, 76 зв., 77, 78 (4), 79 (2), 79 зв. (3), 80, 80 зв., 82, 83 зв., 86 зв., 87 зв., 88, 89 зв., 90 зв., 91 зв. (2), 93 (2), 95 зв., 96 (2), 97 (2), 97 зв. (2), 100, 100 зв., 102, 102 зв., 103 (3), 105 (2), 107 (2), 107 зв. (3), 108, 108 зв., 110 зв., 111 зв. (3), 112 зв., 113 (2), 115 зв., 119 зв., 120 (2), 121, 122 (3), 123 зв., 124, 125 зв. (2), 126, 126 зв. (2), 127 (7), 129 зв., 130 (2), 132 зв., 135 (2), 136 зв. (3), 137 зв. (2), 141, 141 зв. (2), 142, 142 зв. (3), 143, 143 зв., 144 зв. (2), 145, 145 зв. (2), 149 зв., 150 зв., 152 (2), 152 зв., 153, 153 зв., 154 зв., 155, 156, 158, 162 зв., 163 зв., 165, 167, 171 зв., 173 зв. (2), 174, 175, 177 (2), 178, 178 зв., 180 зв., 181, 182 (3), 183 (3), 184, 186, 187 (2), 188 (3), 188 зв., 194 зв., 196 (2), 197 (2), 199 (2), 200, 202 (2), 203 зв., 204 зв., 205 зв., 207 (2), 208 (2), 208 зв., 210 зв. (2), 211 зв. (2), 212 (2), 213, 214, 215 зв. (2), 217 (2), 217 зв., 218, 218 зв., 219, 220, 221 зв. (4), 223 (2), 226, 226 зв. (2), 227 (2), 228 (2), 228 зв., 229, 231, 234 (2), 234 зв. (2), 235 зв., 236 зв., 238 (5), 239 зв., 241 зв., 242, 242 зв. (3), 243 (2), 243 зв., 245 зв. (3), 247 зв., 249, 249 зв., 250, 250 зв., 251 (2), 251 зв., 252 (2), 253 зв. (4), 255 зв., 256 зв., 257 зв., 258, 260 зв., 263, 263 зв., 265 зв. (2), 266, 266 зв., 267 зв., 268, 271 зв. (3), 272, 272 зв., 274 (3), 274 зв., 275, 277 зв. (2), 278, 278 зв. (2), 280 (2), 280 зв. (2), 281 (2), 282 (2), 283 зв. (2), 284, 289, 291 зв. (2), 293 (3), 293 зв., 294 зв. (2), 295, 296 зв., 297 зв. (2), 301, 302, 305 зв. (2), 306 зв., 307 зв., 308 зв. (2), 309, 312, 312 зв., 313 (2), 314 зв. (3), 315 зв. (3), 318 зв., 321, 321 зв. (2), 324 (3), 324 зв., 325, 329, 329 зв., 330 (3), 330 зв., 331, 332 зв. (3), 334, 334 зв. (2), 337 (2), 338, 339, 341, 341 зв., 342 (5), 344 зв., 347, 349, 349 зв. (4), 353 зв., 354, 360, 361, 361 зв., 362, 362 зв., 363 зв. (3), 364, 365 зв., 369 (4), 371 (2), 373 (2), 374 зв. (2), 376 зв., 377 зв.,

379 зв. (5), 381 зв. (4), 382, 383, 385 зв. (3), 387 зв., 388, 389, 390 зв. (2), 391, 392 (2), 395, 395 зв., 397 зв., 398, 399 (2), 400, 401, 403, 403 зв., 405 зв., 406 зв. (2), 408, 411 зв., 412, 413, 414, 414 зв., 416 (2), 416 зв. (4), 417, 417 зв. (3), 418 зв., 419, 420 (2), 420 зв. (3), 421, 422 (2), 423 (5), 424 (2), 424 зв., 427 зв. (2), 428, 428 зв., 429, 430 зв., 432 зв., 435, 437, 438 зв., 439, 439 зв., 440 зв., 443, 444 (2), 444 зв. (6), 445 (6), 445 зв. (4), 446 (3), 446 зв. (5), 447 (4), 447 зв. (3), 448 (4), 448 зв. (4), 449 (6), 449 зв. (5), 450 (4), 450 зв. (4), 451 зв. (4), 452 (4), 452 зв. (3), 453 (5), 453 зв. (4), 454 (3), 454 зв. (3), 455 (3), 455 зв. (4), 456 (5), 456 зв. (5), 457 (4), 457 зв. (6), 458 (3), 458 зв. (4), 459 (6), 459 зв. (5), 460 (3), 460 зв. (4), 461 (3), 461 зв. (2), 462 (3), 462 зв. (3), 463 (3), 463 зв. (3), 464 (4), 464 зв. (3), 465 (5), 465 зв. (2), 466 (4), 466 зв. (2), 467 (3), 467 зв. (3), 468 (4), 468 зв. (4), 469 (3), 469 зв. (4), 470 (3), 470 зв. (5), 471 (2), 471 зв. (4), 472 (5), 472 зв. (5), 473 (6), 473 зв. (9), 474 (8), 474 зв. (6), 475 (7), 475 зв. (8), 476 (5), 476 зв. (4), 477 (5), 477 зв. (7), 478 (13), 478 зв. (16), 479 (16), 479 зв. (18), 480 (2), 482 (2), 482 зв.

ЉТА ім. од. ж. наз. 31 зв.

ЉБѢТОВАНІА [!] ім. мн. с. зн. 16 зв.

ЉВАЛИ(Т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 196; щвалиль мин. од. ч. 3 ос. 122; щвалень дієприкм. пас. мин. од. ч. наз. 196 зв., 330, 435

ЉВЕ(Д)ШИ дієприсл. док. мин. 74 зв.

ЉВЕР'ЖЕНА ім. од. с. зн. 406, о щвр'женїи місц. 125

ЉВОДИМИ дієприкм. недок. пас. мин. мн. наз. 16

ЉВОЖОУЕТЬ дієсл. недок. теп. од. 3 ос. 272

ЉТВОРИЛОСА дієсл. док. мин. од. с. 3 ос. 220; щтворилиса мн. 3 ос. 47 зв., 210, щворилиса 333, са щворили 88 зв., 120 зв., 130; щтвориса наказ. од. 2 ос. 155, щвориса 155

Ќтворити *дiесл. док. инф.* 391; *Ќтвороу майб. од. 1 ос.* 314 зв.; *Ќвориль мин. од. ч. 3 ос.* 385 зв., 386, 386 зв., *Ќвориль* 334 зв., 388, 397, *Ќтвориль есть* 387 зв., *есть Ќтвориль* 387; *Ќворили мн. 3 ос.* 276; *Ќвори наказ. од. 2 ос.* 78, 105 зв., *Ќтвори* 282; *Ќворены дiеприкм. пас. мин. мн. наз.* 385; *Ќтвореныи зн.* 346; *Ќтворив'ши дiеприскл. мин.* 24 зв., 30, 223; *Ќтворено прис. ф.* 267.2, *Ќворено* 39 (2)

Ќворочайса *дiесл. недок. наказ. од. 2 ос.* 34

Ќтвораеть *дiесл. недок. теп. од. 3 ос.* 389; *Ќтворяючи дiеприскл. теп.* 214

Ќвр'гоу(с) див. **Ќвр'гоуса**

Ќвтр'гоуса *дiесл. док. майб. од. 1 ос.* 112, *Ќвр'гоу(с)* 51; *Ќвр'жеш'са 2 ос.* 112, *Ќвр'жешьса* 186 зв., *Ќвр'жешиса* 191; *Ќвр'жетса 3 ос.* 273 зв., *Ќвр'же(т)са* 51, 287; *са... Ќвр'гль мин. од. ч. 3 ос.* 424

Ќвр'зоу *дiесл. док. майб. од. 1 ос.* 63; *Ќвр'гоша аор. мн. 3 ос.* 463 зв.; *Ќвр'рг'ли мин. мн. 3 ос.* 243; *Ќвр'жень дiеприкм. пас. мин. од. ч. наз.* 273 зв.; *Ќвр'жени мн. наз.* 48

Ќвр'зоули *дiесл. док. мин. мн. 3 ос.* 397 зв.

Ќв'соудоу *прискл.* 133

Ќв'ѣ(т) *им. од. ч. зн.* 58

Ќвазали *дiесл. док. мин. мн. 3 ос.* 306 зв., *Ќвазали* 170 зв.; *Ќваж'ѣте наказ. мн. 2 ос.* 89, 306 зв., *Ќвазав'ши дiеприскл. мин.* 170 зв.

Ќвазоуеть *дiесл. недок. теп. од. 3 ос.* 280 зв.; *Ќвазоуете мн. 3 ос.* 170 зв., 306 зв. (2)

Ќдаваны *дiеприкм. недок. пас. мин. мн. наз.* 297 зв.

Ќдати *дiесл. док. инф.* 81 (3), 121, 244, 284 зв.; *Ќдають теп. мн. 3 ос.* 311 зв.; *Ќда(м) майб. од. 1 ос.* 81, *Ќдамь* 81 зв., 265; *Ќдаси 2 ос.* 32 зв., 279, *Ќда(с)* 33 зв.; *Ќдасть 3 ос.* 310, *Ќда(ст)* 75; *Ќдадоу(т) мн. 3 ос.* 284 зв.; *Ќдаль мин. од. ч. 3 ос.* 223 зв.; *Ќдан наказ. од. 2 ос.*

34, 81 зв.; *бы Ќдаль ум. од. ч. 3 ос.* 81 зв.; *Ќдана дiеприкм. пас. мин. од. ж. наз.* 207

Ќдинь див. **Ќди(н)**

Ќтерებაеть *дiесл. недок. теп. од. 3 ос.* 414 зв.

Ќтер'ла *мин. од. ж. 3 ос.* 244 зв.

Ќтець *им. од. ч. наз.* 290, 352 зв., 363, 367 зв., 382, *Ќць* 34 зв., 35, 35 зв. (2), 36, 36 зв. (2), 38, 39 зв., 50, 54 зв., 69 зв., 74, 82, 92, 97 зв., 103 зв., 173 (2), 180 зв., 182 зв., 215, 236 зв., 263 (2), 267 зв., 275 зв., 278, 289 зв., 290 зв., 336 зв., 355 зв., 358 зв., 360 зв. (2), 361 (3), 362, 367 зв., 368, 368 зв., 370, 378 зв. (3), 380 (2), 381, 383, 383 зв., 390 зв., 392 (2), 392 зв., 403, 406 (2), 406 зв., 410 зв., 411 зв., 412, 413 зв., 414, 414 зв., 415, 415 зв., 419, 420 зв., 421, 425 зв., 437 зв., 445, 458 зв., *оць* 37 зв., *оць* 161 зв., 210 зв., 217, 289 зв., 319 зв., 363 (2), 413 зв. (2), 414 зв., *Ќ(ц)* 275 зв., 390 зв., 412 (2); *Ќца род.* 25 зв., 26 зв., 34 зв., 40 зв., 50, 51, 59 зв., 64, 75, 79 зв., 107 зв., 111 зв., 123, 159, 167 зв., 171, 193, 218 зв., 267, 289, 294 зв., 334 зв., 339 зв., 347 зв., 362 зв., 363 зв., 368 зв., 370, 378 зв., 379, 381 (2), 381 зв., 382 (3), 391 зв., 393, 411, 412, 413 зв., 415 зв., 420 зв., 444, 444 зв., 448, 448 зв., 449, 450, 450 зв., 451 зв., 452, 452 зв. (3), 455. (3), 458, 459 зв., 460 (2), 460 зв., 461, 461 зв., 463 (2), 464 зв., 465 зв. (2), 466 (2), 466 зв. (2), 467, 468, 469 (2), 482, *оца* 80 зв., 88, *оца* 35, 207 зв., 209 зв., 217, 263, 337, 342, 354, 369, 371, 383, 391, 392 (2), 413, 416 (2), 417 зв. (2), 420, 420 зв., 421, 444 зв., 445, *оцєви дав.* 69, 252, 288 зв., 290 зв., *оцєви* 252, 258, *оцоу* 35 зв., 36 зв., 69, 153 (2), 278, 289, 289 зв., 355, 355 зв., 406, 411 зв., 414, 418 зв., 419 (2), 421, 436 зв., 437 (2), 482 зв., *оцу* 153, *оцоу* 210, 211; *оца зн.* 29 зв., 31, 41 зв., 43 зв., 51 зв. (2), 54 зв., 68 зв., 69, 82 зв., 84, 85 зв.,

- 97 зв., 114 зв., 131, 146, 153, 165, 166, 167 зв., 260 зв., 286, 301, 360 зв., 361, 361 зв., 368 зв., 369 (2), 380, 381 зв., 382 зв., 390 зв., 411 зв. (4), 412 (2), 414, 417 (2), 417 зв., 420 зв., 445 зв., 450, 469 зв., ѡѡа 161 зв.; ѡѡе(м) *ор.* 51, 338 зв., ѡѡеъмь 29 зв., 51 зв., 80, 381 зв., 454 зв., 461, ѡѡеъмь 363 зв., ѡѡе(м) 54 зв.; въ ѡѡи *місц.* 410 зв., 411 зв., 412, 413, ѡ ѡѡи 420 зв.; ѡче *кл.* 54 зв. (2), 112 зв. (2), 187, 262 зв., 263, 266, 288 зв., 289, 289 зв., 294 зв., 327 зв., 328 зв., 397 зв., 403, 403 зв. (2), 421, 421 зв., 422 зв., 423 зв. (2), 424, 445, 446 зв., ѡ(ч) 294, ѡче 36, ѡ(ч) 321, 452, ѡ 263; ѡѡи *мн. наз.* 443, 482 зв., ѡѡеве 235, 271 зв., 355, 367 зв., 369, 370, ѡѡеве 235; ѡѡевь *род.* 99 зв., 100, 271 зв., 373 зв., ѡѡь 5, 449 зв., 454 (2), 456 зв., 460 (2), 460 зв., 461 зв., 467, ѡѡь 453 зв., ѡ(ц) 421; ѡѡеъмь *дав.* 444, ѡѡеъмь 205 зв., 209; ѡѡи *ор.* 210 зв.
- ѡеде *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 472; ѡеха(л) *мін. од. ч. 3 ос.* 66
- ѡимаєть *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 235 зв.
- ѡиме(т)са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 46, 265 зв.
- ѡимоує *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 291 зв.
- ѡиноу(д) *присл.* 336 зв.
- ѡтирати *дієсл. недок. інф.* 243 зв., 406; ѡтирала *мін. од. ж. 3 ос.* 393 зв., ѡтира(л) 400
- ѡискати *дієсл. док. інф.* 79 зв.; ѡискаль еси *мін. од. ч. 2 ос.* 80, ѡисковано *прис. ф.* 277 зв.
- ѡити *дієсл. док. інф.* 66 зв.; ѡиде *майб. од. 3 ос.* 25, 464, ѡи(д) 477; ѡишо(л) *мін. од. ч. 3 ос.* 223, 304, ѡишоль 84, 106.3, 121, 132 зв., 137 зв., 144, 174, 182 зв., 187, 187 зв., 228 зв., 250, 309, 331, 399, ѡшоль 84 зв., ѡишель 62, 72 зв., ѡшель 44 зв., 136 зв., ѡишиль 92 зв.; ѡиш'ла *ж. 3 ос.* 187; ѡишли *мн. 3 ос.* 52 зв., 264, 457, ѡиш'ли 24 зв., 95 зв., 149 зв., 242, 371, ѡиш'лі 175, 425; былъ ѡишоль *дмін. од. ч. 3 ос.* 360; ѡишли былі *мн. 3 ос.* 353 зв.; ѡиди *наказ. од. 2 ос.* 87, 228; ѡидѣте *мн. 2 ос.* 40 зв., 47, 108 зв., 282; ѡше(д)ши(м) *дієприкм. пас. мін. мн. дав.* 457; ѡишо(д)ши *дієприсл. мін.* 130 зв., 227, 252 зв., 404 зв., ѡише(д)ши 112
- ѡколе див. ѡкола, ѡкоула
- ѡколѣ див. ѡкоула
- ѡкола *спол.* 2 зв., 309, ѡколе 91 зв., 146 зв., 268 зв., 282 (2), 347, 349 зв., 374 (2), 374 зв., 378, 378 зв., 387 зв. (2), 430, 433
- ѡкрыє(т)са *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 50 зв.
- ѡкрыто *дієприкм. пас. мін. од. с. наз.* 272; ѡкрыты *мн. наз.* 215; ѡкрыто *прис. ф.* 125 зв.
- ѡкоудоу *спол.* 65 (2), ѡкж(дѡ) 2
- ѡкоула *присл.* 208 зв., ѡколе 354, ѡколѣ 155 зв.
- ѡкж(дѡ) див. ѡкоудоу
- ѡлоуча(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 64 зв.
- ѡметаніи: о ѡметаніи *ім. од. с. місц.* 15
- ѡмолодноу(т) *дієсл. док. майб. мн. 3 ос.* 182
- ѡмгыщеніа *ім. од. с. род.* 299
- ѡмгѡноу *ім. од. ж. зн.* 75
- ѡмгѡрено *дієсл. док. прис. ф.* 141, 237
- ѡмгѡрит'са *дієсл. док. майб. безос.* 38 зв.
- ѡмгѡтаєте *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 152 зв.
- [ѡмѡтає(т)... са]: са... ѡмѡтає(т) див. ѡмѡтаєт'са
- [ѡмѡтаєть... са]: са... ѡмѡтаєть див. ѡмѡтаєт'са
- ѡмѡтаєт'са *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 262, ѡмѡтаєтьса 262, са... ѡмѡтає(т) 262, са... ѡмѡтаєть 262
- ѡмѡтаєтьса див. ѡмѡтаєт'са
- ѡнесла *дієсл. док. мін. од. ж. 3 ос.* 66
- ѡннѣ *присл.* 209, 482 зв.
- ѡналь *дієсл. док. мін. од. ч. 3 ос.* 206 зв.; ѡнаѡто *дієприкм. пас. мін. од. с. наз.* 291 зв., 306
- ѡто див. ото
- ѡто(ж) див. отожъ

Ѡтож' див. **отожъ**

Ѡтожъ див. **отожъ**

Ѡтол'стѣло *дiесл. док. мин. од. ч. 3 ос. 61*

Ѡтосла(л) *дiесл. док. мин. од. ч. 3 ос.*

325 зв.; Ѡтослали *мн. 3 ос. 174 зв.;*

Ѡтосланъ *дiетрикм. пас. мин. од. ч. наз. 424*

Ѡпадають *дiесл. недок. теп. мн. 3 ос. 247*

Ѡперети *дiесл. недок. инф. 311*

Ѡповидѣти *дiесл. док. инф. 97, 283 зв.,*

343; Ѡповидѣ(л) *мин. од. ч. 3 ос. 54 зв.,*

244 зв., 255, 361, 364 зв., 385, Ѡпо-

видѣль 27, 27 зв., 42, 44 зв., 51, 52,

52 зв., 55, 56, 58 зв. (2), 59 зв., 60 зв.,

67 зв., 68 зв., 70 зв. (2), 71, 74 (2),

86 зв., 91, 91 зв., 111, 114 зв., 117, 118,

122, 161, 163, 165, 166, 169 зв., 171 зв.,

177 (2), 178, 191 зв., 192, 217, 222,

222 зв. (2), 244, 252, 257 зв., 265 зв.,

279, 280 зв., 283 зв., 297 (2), 322, 328,

331 зв., 343 (2), 345 зв. (2), 346, 348,

349, 349 зв. (2), 350, 353 зв., 354, 359 зв.,

360, 366 зв., 367, 368 зв., 371 (2), 373,

373 зв. (2), 378, 378 зв., 380 зв., 382 зв.,

383, 385 зв., 387, 387 зв., 388, 392,

392 зв., 394 зв., 402 зв., 403 зв., 404,

406 зв., 407, 410 зв. (2), 413, 421, 425,

426 зв., 427, 428 (2), 428 зв. (2), 430,

430 зв., 432, 438, 441, 441 зв., 450 зв.,

Ѡповидѣл' 351 зв., Ѡповидѣль 264,

384, Ѡповѣдѣль 219 зв., 229 зв.–230,

391 зв., Ѡповѣ(д)ль 189 зв., 271; Ѡпо-

видѣла *ж. 3 ос. 354 зв.;* Ѡповидѣли

мн. 3 ос. 93, 105–105 зв., 118, 170 зв.,

309, 311, 348, 376 (2), 380 зв., 381,

382 зв., 386–386 зв., 388, 392, 404,

424 зв., 427 зв., 428, 431, 439 зв., Ѡпо-

вѣдѣли 155 зв., 158, Ѡповидѣли 430,

Ѡповидѣлї 64 зв., 376 зв.; бы... Ѡпо-

видѣль *ум. од. ч. 3 ос. 266 зв.;* Ѡпо-

видѣли *бы есте мн. 2 ос. 324; бы...*

Ѡповидѣли *3 ос. 187 зв.;* Ѡповидѣвши

дiетприсл. мин. 307, Ѡповидѣв'ши

379 зв., Ѡповидѣв'ши 92, 115, 116 зв.,

135, 135 зв., 150, 154 зв., 158, 159 зв.,

161, 165, 172 зв., 173 зв., 174 (2), 207 зв.,

209, 246 зв., 248, 255, 258 зв., 283 зв.,

294, 311 зв., 312, 313 зв., 385 зв., 387,

Ѡповидѣв'ши 241 зв., Ѡповидев'ши

167, Ѡповѣдѣв'ши 139 зв.

Ѡповѣдати *дiесл. недок. инф. 314 зв.;* Ѡпо-

вѣдаешъ *теп. од. 2 ос. 189 зв., 191 зв.,*

427, Ѡповедаешъ 114 зв.; Ѡповѣдае(т)

3 ос. 41 зв., Ѡповѣдаеть 152, 170,

226 зв.; Ѡповѣдаль *мин. од. ч. 3 ос.*

117, 325, Ѡповида(л) 447 зв., Ѡпове-

даль 360 зв.; Ѡповѣдаючи *дiетприсл.*

теп. 72 зв., 76 зв., 77, 82 зв., 83, 85,

87 зв., 92, 101, 105 зв., 107, 111, 111 зв.,

138 зв., 152 зв., 160 зв., 164 зв., 176,

176 зв., 178, 179 зв. (2), 185 зв., 188 зв.,

191–191 зв., 192, 206, 218 зв., 227 зв.,

231, 232, 263 зв., 290 зв., 308 зв., 324 зв.,

Ѡповедаючи 69 зв., 91 зв., 108 зв.,

Ѡповѣдаючи 71

Ѡповѣдъ *им. од. ж. зн. 373 зв.;* Ѡ... Ѡпо-

вѣди *мiсц. 311; Ѡ Ѡповѣдехъ мн. мiсц.*

216 зв.

Ѡповѣсти *дiесл. док. инф. 314 зв.;* Ѡпо-

вѣмь *майб. од. 1 ос. 40 зв.;* Ѡповѣсть

3 ос. 282, Ѡповѣ(ст) 109; Ѡповида(т)

мн. 3 ос. 108, 108 зв.; Ѡповѣжте *наказ.*

мн. 2 ос. 173 зв., 306 зв., Ѡповѣжте

173 зв.

Ѡпоустити *дiесл. док. инф. 23, 78 зв., 83,*

Ѡпоустити 165; Ѡпоущоу *майб. од.*

1 ос. 81, 117 зв., 155 зв.; Ѡпоустить

3 ос. 36, 173, Ѡпоусти(т) 36 зв.; Ѡпоус-

тите *мн. 2 ос. 324, 437; Ѡпоустиль*

е(см) мин. од. ч. 1 ос. 82; Ѡпоусти(л)

3 ос. 133, 173, 244, 244 зв., Ѡпоустиль

67, 81 зв., 156, 250 зв., 283 зв.;

Ѡпоусти *мн. 3 ос. 309, 309 зв.;* Ѡпоусти

наказ. од. 2 ос. 36, 70 зв., 150, 209,

214 зв., 266, 295 зв. (2), Ѡпѣсти 254;

бысте... Ѡпоустили *ум. мн. 2 ос. 82*

Ѡпоустити див. **Ѡпоустити**

Ѡпоусти(т)СА див. **Ѡпоустит'СА**

Ѡпоустит'СА *дiесл. док. майб. од. 3 ос.*

57 зв., Ѡпоусти(т)СА 57 зв. (2)

Ѡпоустъ *им. од. ч. наз. 476*

- Ѡпоушати *дієсл. недок. інф.* 45, 83, 133 зв., 134, 229 зв., 230; Ѡпоушаєть *теп. од. 3 ос.* 245; Ѡпоушаємо *мн. 1 ос.* 36, 266 зв.; Ѡпоушаєте *2 ос.* 36, 36 зв., 173, Ѡпоу 36; Ѡпоушайте *наказ. мн. 2 ос.* 173, Ѡпоушайте 237; бы смо... Ѡпоушали *ум. мн. 1 ос.* 170; Ѡпоушени *дієприкм. пас. мин. мн. наз.* 138 зв., 140, 437 зв., Ѡпоушены 245; Ѡпоушено *прис. ф.* 58, 237, 245, 237 зв. (2)
- Ѡпоушаютьсѧ *дієсл. недок. теп. мн. 3 ос.* 230, Ѡпоушаютьсѧ 245, Ѡпоушаю(т)сѧ 45, 133 зв. (2), 229 зв.; Ѡпоушаю(т)... сѧ 45
- Ѡпоушеніє *ім. од. с. наз.* 334 зв.; Ѡпоушеніє *зн.* 111 зв., 129 зв., 138 зв., 211, 218, 223 зв.
- Ѡрадѣли *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 111 зв., 186
- Ѡрадѣе *присл.* 49 зв., 54, 54 зв.; Ѡрадѣи 147 зв.
- Ѡрадѣи див. Ѡрадѣе
- Ѡречисѧ *дієсл. док. інф.* 149
- Ѡриг(н)оу *дієсл. док. майб. од. 1 ос.* 63
- Ѡричеть *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 16 зв.; Ѡречен'на *дієприкм. пас. мин. од. ч. зн.* 285 зв.; Ѡречен'нымъ *ор.* 285
- Ѡтрокъ див. отрокъ
- Ѡтроча *ім. од. с. наз.* 208 зв., 211, 211 зв., 467 зв., Ѡтрочѧ 24 зв., Ѡрочѧ 78 зв.; Ѡтрочати *род.* 24, Ѡтрочате 25 зв.; Ѡтроча *зн.* 24 зв., 163, 462 зв., Ѡтрочѧ 24 зв. (2), 25, 25 зв. (2), 78 зв. (2); Ѡтрочате(м) *ор.* 23 зв.
- Ѡтрочище(х): о... Ѡтрочище(х) *ім. мн. с. місц.* 13
- Ѡтрочѧ див. Ѡтроча
- Ѡрочѧ див. Ѡтроча
- Ѡтроубами *ім. мн. ор.* 289
- Ѡрѣзоуетъ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 414 зв.
- Ѡтрасаємо *дієсл. недок. теп. мн. 1 ос.* 261 зв.; Ѡтрасаите *наказ. мн. 2 ос.* 253
- Ѡтрасѣте *дієсл. док. наказ. мн. 2 ос.* 49 зв., 147 зв.
- Ѡселе див. Ѡ(т)села
- Ѡселѣ див. Ѡсела
- Ѡсела *присл.* 273 зв., Ѡселѣ 115, 294 зв., 446, 449 зв., Ѡселе 44 зв.
- Ѡсла див. осла
- Ѡстои(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 152 зв.; Ѡстоите *мн. 2 ос.* 235
- Ѡстоупи(л) *дієсл. док. мин. од. ч. 3 ос.* 334 зв., Ѡстоупиль 321, Ѡстѣпиль 227; Ѡс'тѣпив'ши *дієприсл. мин.* 112 зв.
- Ѡстоупиль див. Ѡстоупи(л)
- Ѡстѣпиль див. Ѡстоупи(л)
- Ѡсылає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 72 зв., Ѡсылаєть 358 зв.
- Ѡсылаєть див. Ѡсылає(т)
- Ѡсѣши *дієсл. док. наказ. од. 2 ос.* 79, 163 зв., 164, Ѡсѣи 33
- Ѡсѣи див. Ѡсѣши
- Ѡта(мъ)толе *присл.* 253
- Ѡтодоу див. Ѡтоудоу
- Ѡто(ж) див. отожд
- Ѡтоле див. Ѡтола
- Ѡтолѣ див. Ѡтола
- Ѡтола *присл.* 77 зв., 236 зв., 279, Ѡтоула 294 зв., Ѡтолѣ 29, 110, 130 зв., 154, 162, 222 зв., Ѡтоле 259 зв., 347 зв., 357 зв., 371 зв., 414 зв., 476 зв.
- Ѡтргъне(т)сѧ *дієсл. док. майб. од. 3 ос.* 135
- Ѡтоу(д) див. Ѡтоудоу
- Ѡтоудоу *присл.* 29 зв., 32 зв., 45 зв., 52 зв., 55 зв., 56 зв., 65, 66, 70, 71, 84, 146 зв., 164 зв., 453, Ѡтодоу 47 зв., Ѡтоу(д) 147 зв.
- Ѡтоула див. Ѡтола
- Ѡталѣ *дієсл. док. мин. мн. 3 ос.* 113 зв., 188 зв., 317, 322, 425 зв., 427
- Ѡходи(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 257 зв.; Ѡходили *мин. мн. 3 ос.* 149 зв.; Ѡше(д)ши(м) *дієприкм. акт. мин. мн. дав.* 24 зв.; Ѡходачи *дієприсл. теп.* 105 зв.
- Ѡхожалѣ *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 226 зв.
- Ѡхожовалѣ *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.* 229; Ѡхожовала *ж. 3 ос.* 215 зв.
- ѠѢество *ім. од. с. зн.* 65; въ ѠѢествѣ *місц.* 224, ѠѢествіи 65

Ўчизна *ім. од. ж. наз.* 309 зв., 336 зв.;
 ўчизноу *зн.* 146 зв., ўчиз'ноу 450 зв.,
 ѡ(ч)зноу 465; ўчизною *ор.* 274; въ
 ўчиз'нѣ *місц.* 224, въ ўчизне 352 зв.,
 въ ўчиз'не 357 зв.

Ўчичь *ім. од. ч. наз.* 309 зв.

Ўпѣвѣ *прикм. од. ж. зн.* 92

Ўпѣвской: въ... ўпѣвской *прикм. од. ж.*
місц. 256; ўпѣв'ского *с. род.* 336 зв.;
 ўпѣвскомь *місц.* 342 зв.

Ўпшь *див. ѡтець*

Ўпяти *дієсл. док. інф.* 153 зв., 447 зв., 468;
 ѡя(т) *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.*
 135, ѡать 231

Ўтазали были *дієсл. недок. дмин. мн.*
 3 ос. 256 зв.

Ў(х) *виг.* 131

Ў(х)таи: въ ѡ(х)таи *див. ѡхтайкоу: въ*
ѡхтайкоу

ѡхтайкоу: въ ѡхтайкоу *ім. од. ч. місц.*
 480, 481 (2); въ ѡ(х)таи 480

Ў(ц) *див. ѡтець*

Ўц'та *див. ѡц'ту*

Ўпѣ *див. ѡтець*

Ўц'ту *ім. од. ч. род.* 327 зв., ѡц'та 433;
 ѡце(т) *зн.* 119, 433; ѡцтомь *ор.* 324,
 ѡц'то(м) 120, 433, ѡц'томь 194 зв., 429
 ѡц'пѣн'ѣваеъ *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
 161

Ўчерьтою *ім. од. ж. ор.* 443; въ ѡчерь-
 та(х) *мн. місц.* 44, въ ѡчерьта(х) 443,
 въ ѡчер'тахъ 482

Ўчистило(с) *дієсл. док. мин. од. с. 3 ос.*
 297; (с) ѡчистили *мн. 3 ос.* 399 зв.;
 ѡчистиса *наказ. од. 2 ос.* 41 зв. (3)

Ўчистити *дієсл. док. інф.* 41 зв., 132 зв.;
 очистишь *мин. од. ч. 3 ос.* 41 зв.; очи-
 ще(н) *дієприкм. пас. мин. од. ч. наз.*
 132 зв., ѡчищень 296 зв., очищонь
 132 зв.; ѡчищени *мн. наз.* 296 зв.

Ўчищеніа *див. ѡчищеніа*

ѡчищеніа *ім. од. с. род.* 214, ѡчищеніа
 335 зв., 346; ѡчище(н)е *зн.* 132 зв.,
 ѡчищеніе 228 зв.; ѡ ѡчищенію *місц.*
 295

Ўшоуюю *присл.* 168 зв.

Ц

ца(р) *див. ца(р)ство*

царество *див. ца(р)ство*

царигра(д) *ім. топ. од. ч. зн.* 472

ца(р)ство *ім. од. с. наз.* 470, царество 171,
 цр(с)тво 26, 29, 30, 30 зв., 36 (2), 49,
 53, 57 (2), 57 зв., 62, 62 зв., 63, 64 (3),
 81, 83 зв., 85 зв., 93 зв., 101 зв., 105,
 130 зв., 138 (2), 141, 165 зв., 180, 234 зв.,
 261 зв. (2), 266, 268 (2), 281 (2), 293,
 295, 297 (2), 300 зв., 304, 314, 316,
 318 зв., 428, 428 зв. (2), 445 зв., 447 зв.,
 448 зв., 456 зв., 459 зв., 464, црѣство
 267 зв., цр(с)твіе 297, ца(р) 64; царьст-
 ва *род.* 38, 180, цр(с)тва 63 зв., 83 зв.,
 139 зв., 165 зв., 166 зв., 167, 178, 195 зв.,
 246 зв., 275 зв., 300 зв., 302, 314, 349,
 482, цр(ст)ва 74, црѣства 329, цр(с)т-
 віа 29 зв., 42 зв., 60 зв., 61 зв., 101 зв.,

130 зв., цр(с)твіа 48, 63 зв.; цр(с)твоу
дав. 207 зв., 260 зв., цр(с)твію 64 зв.;
 ца(р)ство *зн.* 319 зв., царьство 200 зв.,
 цр(с)тво 13, 31 зв., 40 зв. (2), 78 зв.,
 84 зв. (2), 92, 93, 98, 101 зв., 108,
 141 зв., 164, 245 зв., 256, 260, 275 зв.,
 281 зв., 301 зв. (2), 304 зв. (2), 308 зв.,
 364, 447, 452, црѣство 253, цр(с)твіе
 159; в цр(с)твіи *місц.* 64, 78 зв., 282 зв.,
 въ цр(с)твій 11 зв., въ цр(с)твіи 31 зв.
 (2), 75, 186, 282, 318 зв., 319 зв.,
 328 зв., 449 зв., 456 зв., 460 зв., 462,
 465 зв., 467, 470, 472 зв., въ цр(с)тїи
 78 зв., в' цр(с)твіи 42 зв., 87 зв., 242 зв.,
 285, в' цр(с)тви(и) 53, ѡ цр(с)твѣ 254,
 ѡ цр(с)твіи 226 зв., 279; цр(с)тва *мн.*
зн. 28, 222

цвѣ(т) *див. цвѣ(т)нои*

цвѣ(т)ной *прикм. од. ж. род.* 90 зв.; цвѣ(т)
402; ц'вѣт'ноюю *зн.* 90, цвѣ(т) 399 зв.
цвѣтоноснаа *прикм. од. ж. наз.* 474;
цв(ѣ)тоносноѣ *род.* 481
ц'вѣты *ім. мн. ч. зн.* 37 зв.
цесара *див. цесара*
цесаревъ *прикм. од. ч. наз.* 95, 176, 311;
ω... цесаревоѣ *ж. місц.* 174; цесарево
с. *наз.* 95, 176, 311
цесаріа *ім. топ. од. ч. род.* 73 зв., цесарыа
157 зв.–158
цесар'ства *ім. од. с. род.* 446
цесарыа *див. цесаріа*
цесара *ім. од. ч. род.* 198 зв., 211 зв., 217 зв.,
431, 468 зв., цесара 456 зв.; цесареви
дав. 93 зв., 95, 176, 310, 311, 324 зв.,
430 зв. (2), цесарови 95
ци *див. чи*²
цинтириѡн *ім. антроп. од. ч. наз.* 328 зв.
црѣвъ *див. црѣ(вь)*
црѣ(вь) *прикм. од. ч. наз.* 357 зв., црѣвь 358;
ω црѣвѣмъ *місц.* 335 зв.
црѣквь *див. црѣковъ*
црѣкнаго *прикм. од. ч. род.* 444; на...
црѣкв'нѣмъ *місц.* 222 зв., на...
црѣкв'нѣмъ 28; црѣкв'наа *ж. наз.*
328 зв., црѣкв'наа 120, црѣкв'наа 194 зв.;
црѣкв'ноѣ *род.* 313, црѣкв'ноѣ 178 зв.;
црѣкв'ноюю *зн.* 116 зв.; в'... црѣкв'ней
місц. 379; црѣкв'ное *с. зн.* 100 зв.;
црѣкв'ны(м) *ор.* 98 зв.; ω... црѣкв'нѣмъ
місц. 179; црѣкв'нѣи *мн. наз.* 443,
црѣкв'нѣи 482 зв.; црѣкв'нѣмъ *дав.* 322;
црѣкв'наа *зн.* 101
црѣковъ *ім. од. ж. наз.* 348, црѣковъ 98 зв.;
црѣковѣ *род.* 55 зв., 100 зв., 170, 179, 303,
317, 335 зв., 346, 347 зв., 383 зв.,
388 зв., 391 (2), црѣковѣ 214 зв., 215 зв.,
црѣковѣ 313, црѣковѣ 479; црѣкови *дав.* 149,
179 зв.; црѣковъ *зн.* 74, црѣковъ 72 зв.,
171 зв., 172, 189, 194, 205, 299 зв., 348,
црѣковъ 171, 473, црѣковъ 91, 114 зв.,
119 зв., 373, 453 зв., црѣкъ 308; црѣковио
ор. 98 зв. (2), 100; в црѣкви *місц.* 90,
90 зв., 172, 173, 178, 335, 379, 399 зв.,
426 зв., в црѣкви 188 зв., въ црѣкви 3 зв.,

114, 317, 322 зв., 360 зв., 391, 443, въ
црѣк'ви 206 зв. (2), 216 зв., в' црѣкви 90,
116 зв., 308 зв., 374, в' црѣк'ви 347 зв., в'
црѣкві 308, при црѣкви 3, 442 зв., ω црѣвѣ
479 зв., ω црѣкви 313 зв., 348; црѣкви
мн. род. 442 зв.; црѣквы *зн.* 126
цр(с)каго *прикм. од. ч. род.* 126 зв.;
цр(с)кого *зн.* 352 зв.; при... црѣско(м)
місц. 242; цр(с)ко *с. наз.* 126 зв.; в...
цр(с)ки(х) *мн. місц.* 53
цр(с)твїе *див. ца(р)ство*
цр(с)тво *див. ца(р)ство*
цр(с)твоуе(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.*
25 зв.; црѣствїють *мн. 3 ос.* 319;
цр(с)твовати *оудеть майб. од. 3 ос.;*
црѣтвоваль *мин. од. 3 ос.* 304 зв.
црѣоучога *дієприкм. недок. акт. теп. од.*
ч. род. 339 зв.
црѣца *ім. од. ж. наз.* 59, 269
црѣ *ім. од. ч. наз.* 21 зв., 23 зв. (2), 66,
89 зв., 94, 94 зв. (2), 107 зв., 108 зв.,
117, 119, 119 зв., 147 зв., 148 зв., 149,
191, 193 зв., 194, 286 зв., 307, 324 зв.,
328 (2), 345 зв., 401 зв. (2), 428, 428 зв.,
431, 431 зв. (2), 472 зв.; црѣ *род.* 23 зв.,
33 зв., 204 зв., 286 зв., 431, 447 зв.; црѣ
дав. 93 зв., црѣо 81; црѣ *зн.* 21 зв., 24,
50, 192, 429, 431; црѣ(м) 308, 365 зв.,
црѣмъ 192, 306, 324 зв., 428 зв., 430 зв.,
432; ω црѣ *місц.* 283; црѣо *кл.* 192 зв.,
црѣо 118 зв., 429 зв.; црѣ *мн. наз.* 78,
црѣе 263 зв., 319; црѣи *род.* 466;
црѣ(м) *дав.* 314 зв.; црѣ *зн.* 180
црѣство *див. ца(р)ство*
црѣлованіе *ім. од. с. наз.* 207; црѣлованіа
мн. зн. 97 зв.
црѣломждрїю *ім. од. с. дав.* 16, 16 зв.
црѣлоуете *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.*
34 зв.; црѣловаль *мин. од. ч. 3 ос.*
289 зв.; црѣловала *ж. 3 ос.* 244 зв.;
црѣловали *мн. 3 ос.* 160 зв.; црѣлоуйте
наказ. мн. 2 ос. 49 зв., 261; црѣловав'ши
дієприсл. мин. 243 зв.
црѣна *ім. од. ж. наз.* 116 зв.; црѣноу *зн.* 117

цѢННІТЕ *дієсл. недок. теп. мн. 2 ос.* 51;
цѢННАГО *дієприкм. пас. мин. од. ч.*
род. 117

цѢЛЫИ *прикм. од. ч. зн.* 86; цѢЛА *жс. наз.*
56; цѢЛИ *мн. наз.* 16 зв., 50
ЦАТѢ *ім. дв. жс. зн.* 125

Ч

чѢ *числ.* 94 зв., 300, 474 зв.

чѢА *числ.* 95 зв., 300 зв., 317 зв.

чадо *ім. од. с. наз.* 45

ча(с) *ім. од. ч. наз.* 92 зв., 110 зв., 130 зв.,
150 (2), 171 зв., 174, 182 зв., 314, 372
(3), 406, 476 (4), чась 209, 309, 317 зв.,
318 зв., 321, 374 зв., 402 зв., 417 зв.,
418, 421 зв.; часоу *род.* 29, 74 зв., 110,
184 зв., 206, 223, 228, 248, 278 зв., 293,
324, 347, 366, 371, 420, 430 зв., 432 зв.,
ча(с)у 121, ча(с)у 100 зв., 135, часа 71,
278, 403, 411 зв., 447 зв., 470 зв., ча(с)
77, 329, ч[асѣ] 223; часови *дав.* 403;
ча(с) *зн.* 24, 41 зв. (2), 54 зв., 62 зв.,
65 зв., 70, 75 зв., 78 зв., 88 зв., 89, 90,
100 зв., 109 зв., 114, 116, 116 зв., 117 зв.,
118 зв., 123, 130 зв., 131, 131 зв., 132,
133, 134, 134 зв., 135 зв., 136 зв., 137,
137 зв., 139, 139 зв., 142 зв., 144, 144 зв.,
146 зв., 147, 147 зв., 149 зв., 150 зв.,
151 зв., 152, 153, 154 зв., 155 зв., 158,
160, 161, 162 зв., 164 зв., 166, 167 зв.,
169, 171, 173, 176, 177, 179, 180 зв.,
190 зв., 196, 213 зв., 214, 220, 220 зв.,
221 зв., 224, 225, 225 зв., 227, 228, 229,
230 зв., 231, 232, 234, 239, 240 зв., 241,
243 зв., 245 зв., 248, 248 зв., 250 зв., 253,
253 зв., 254, 255, 256, 257, 258 зв.,
259 зв., 260 зв., 263 зв., 265, 266, 267 зв.,
269, 273 зв. (2), 279, 280, 282 зв., 283,
284 зв., 286, 287, 296 зв., 297, 299, 300,
300 зв., 302, 302 зв., 303, 306, 307, 308,
310, 311, 317, 321, 324, 327 (2), 344,
345, 345 зв., 346, 347, 348 зв., 351, 353,
353 зв., 357 зв., 359, 362 зв., 364 зв.,
365 зв., 371 зв., 375, 377, 384, 393,
393 зв., 398 зв., 402, 406 зв., 410, 421,
423, 424, 429 зв., 436, 437 зв., 438 зв.,

450 зв., 451, 452 зв., 453 (2), 453 зв.,
454 зв., 455 зв., 456, 457, 457 зв., 458 зв.,
459 (2), 460, 460 зв., 461, 462 зв. (2),
463, 464, 464 зв., 465 (2), 465 зв., 467 зв.,
468, 468 зв. (3), 469, 470, 470 зв., 471 зв.,
472 (3), 472 зв., 474, 476 (4), 476 зв.,
477 (2), 477 зв., чась 50, 65 зв., 114,
116, 157, 157 зв., 167 зв., 213, 240 зв.,
241 зв., 247 (2), 276 зв., 279, 310, 311 зв.,
314 зв., 316, 316 зв., 317, 317 зв., 333 (2),
402, 404, 407 зв., 411 зв., 420 зв., 427 зв.,
434, 435, 440 зв., 448, 451 зв., 453 зв.,
454 (2), 452, 459 зв., 462, 463 зв., 464,
469, 469 зв., 470 зв., 472 зв., 477 зв.,
481 зв., ч' 455; часомь *ор.* 356, часом(м)
44; въ часоу *місц.* 302, на... часѣ 476
(2), о... часѣ 15, 125, по часоу 25, 106,
190 зв., по... часѣ 115 зв., на... ча(с)
434, 476; часовь *мн. род.* 72 зв., 325;
часо(м) *дав.* 476; часы *зн.* 481 зв.; на...
часѣ(х) *місц.* 481 зв., ѿ часѣ(х) 476, на
часѣхъ 481 зв.; часа *дв. зн.* 474 зв.

часто *присл.* 142 зв., 231, 424 зв., час'то
152

час'то *див.* часто

часть *ім. од. жс. наз.* 3, 123 зв.; части *род.*
253 зв., 407; часть *зн.* 265 зв., 288 зв.,
334, 409, 432; части *мн. зн.* 432

чась *див.* ча(с)

чаша *ім. од. жс. наз.* 112 зв., 113, 319;
чашоу *зн.* 52, 87 зв., 88, 111 зв., 168 зв.
(2), 185 зв., 187, 318 зв., 319, 321, 425 зв.;
чашею *ор.* 163 зв.

чѢ *числ.* 96, 302

чѢА *числ.* 97, 302 зв.

чѢД *числ.* 98, 303

че¹ *див.* чет'вер'того

че² *див.* чек

чек *ім. од. ч. наз.* 32 зв., 43 зв., 54 зв., 59 зв., 63 зв., 69 зв., 75, 87, 93, 101 зв., 131 зв., 138, 142 зв., 149 зв., 154, 160, 166, 173, 178 зв., 182 зв., 191, 223, 233 зв., 241, 253 зв., 258 зв., 267 зв., 271 зв., 279, 291, 302, 309, 316, 317 зв., 324, 348, 361 зв., 368 зв., 378, 388 зв., 406 (2), 420, че 50 зв.; четвѣргоу *дав.* 150 зв., четве(р)коу 180 зв., четвер'коу 160 зв., 421, четве(р)т'коу 103, четвертькоу 310, четвер'т'коу 183, четвер'тькоу 316 зв., четверть'коу 88; четвер' 224 зв., чет'ве(р) 259 зв., че(т)коу 369, че(тк) 154 зв., 192 зв., че(к) 44, 51, 55, 60, 64, 70, 75 зв., 93 зв., 116, 132, 139, 144, 167, 174, 234 зв., 243, 254, 268 зв., 280, 292, 302 зв., 329 зв., 350 зв., 379, 389 зв., чѣ 33, че(т)р'кѣ 443; че(т)ве(р)то(к) *зн.* 406 зв., четвер'току 321, че(к) 4 (3), 4 зв. (2), 5 (2), 5 зв., 6 (3), 6 зв. (2), 7, 7 зв., 8 (3), 8 зв. (2), 9 (3), 9 зв. (2), 10 (3), 10 зв. (2), 11 (3), 11 зв. (2), 12 (3), 12 зв. (2), 109, 110 зв., 112 зв., 283 зв., 321 зв., 327 зв., 408, 473 зв., 474 зв.

чекали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 215 зв.; чекающи(м) *дієприкм. акт. теп. мн. дав.* 276

челадь *ім. од. ж. наз.* 426 зв.; челадю *ор.* 104, 277

чемоу *див. чомоу*

чер'вени(т)... *са дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 72 зв., черьвени... *са* 72 зв.

черв'лен'ною *прикм. од. ж. ор.* 118 зв.

чер'вь *ім. од. ч. наз.* 164, чръвь 37, 163 зв., 164

чер'гоу *ім. од. ж. зн.* 205

черева *ім. од. с. род.* 375, чрева 83 зв., 456 зв., чръва 205 зв.; чрево *зн.* 70, 153 зв., 289; в' чревѣ *місц.* 58 зв.

черевикы *ім. мн. ч. зн.* 147

через *прийм.* 268, 341, 341 зв., через' 148, 350 зв., черезь 59, 89 зв., 135 зв. (2), 156 зв., 172, 185 зв., 210 зв., 216 зв., 232 (3), 233 зв., 246 зв., 272, 295, 342 зв., 353, 389 зв., 411 зв. (2), 420 зв., 423, 461

через' *див. через*

черезь *див. через*

чересь *ім. од. ч. зн.* 147

чер'нопишемой *дієприкм. недок. пас. теп. од. ж. дав.* 123 зв., 198 зв., 335; чернописан'ны(м) *мин. мн. дав.* 13

черторьискомь: *при... черторьискомь прикм. од. ч. місц.* 481 зв.

черьвени... *са див. чер'вени(т)...* *са*

черьпали *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 347; чръпайте *наказ. мн. 2 ос.* 346 зв.

честиса *дієсл. недок. інф.* 2 зв. (2)

честоваль: *бы... честоваль дієсл. недок. ум. од. ч. 3 ос.* 69

честь *ім. од. ж. наз.* 482 зв.; честь *зн.* 277 зв., 284 зв.; во ч'ти *місц.* 60

четверовласт'ни(к) *див. четверовласт'никь*

четверовласт'никь *ім. од. ч. наз.* 65 зв., 459 зв., четверовласт'ни(к) 472 зв.

чет'веролич'но *прикм. од. с. наз.* 126 зв.

чет'вер'того числ. *од. ч. род.* 217 зв., чет'вр'того 220, че 220; чет'вер'тый *зн.* 397 зв.; четвертаа *ж. наз.* 442 зв., четвер'таа 352 зв., чет'вертаа 139; чет'вер'той *род.* 253 зв., четве(р)тоа 6 зв.; чет'вер'тоую *зн.* 67 зв.; о чет'вер'той *місц.* 151; чет'вер'тое *с. наз.* 126 зв., чет'вер'тье 246; чет'вер'томуу *дав.* 331

четворообы(ч)но *прикм. од. с. зн.* 126 зв.

чет'вр'того див. чет'вер'того

чєтырдєсатє *див. чотырдєсд(т)*

чѣ *числ.* 99, 304

чѣ *числ.* 99 зв., 306

чѣ *числ.* 100 зв., 307

чѣ *числ.* 101

чи ¹ *част.* 39 зв. (2), 40 зв., 56 (2), 70, 79 зв., 82, 82 зв., 86 зв., 87, 90 зв., 93, 96, 111.3, 135 зв., 146 зв., 172, 177, 185 зв., 224, 267 (2), 273, 281, 283 зв., 287 зв., 288, 291 зв., 297, 296, 320 зв., 332 зв., 333, 349, 359 зв., 371, 373, 373 зв., 374, 374 зв., 375 зв. (2), 376, 376 зв., 377 зв., 383, 386, 388, 391,

392 зв., 397, 397 зв., 399 зв., 428, чї
428, ци 37 зв., 187, 231, 237, 343
чи² *спол.* 183, 276 зв., 319 зв., 384
чии *займ. од. ч. наз.* 176, чїй 95, 96 зв.,
311; *чиего род.* 259 зв.; *чие с. наз.* 175 зв.
чили¹ *спол.* 91 зв., 98 зв. (2), 136, 136 зв.,
175 зв., 241 зв., 308 зв.
чили² *част.* 70, 133 зв., 140 зв.
чи(м) *спол.* 38, 50 зв., 155, *чимь* 275 зв.
чимь *див. чи(м)*
чинити *дієсл. недок. інф.* 38 зв., 55, 56, 84,
87, 99, 117 зв., 136, 153, 166, 184, 204,
232, 233, 263 зв., 270 зв., 273 зв., 274,
291, 349, 367, 373, 382, 384, 386, 388,
398 зв., *чиниты* 233; *чиню теп. од.*
1 ос. 86 зв., 91 зв. (2), 173 зв., 174, 309,
363, 380, 391 зв., 393, 406, 406 зв., 412,
414 зв.; *чинишь 2 ос.* 91, 173 зв., 271,
284 зв. (2), 308 зв., 348, 349, 367 зв. (2),
372 (2), 409 зв.; *чинить 3 ос.* 165 зв.,
218 зв., 238 зв., 351, 361 (2), 373 зв.,
374 зв., 398 зв., 412, 416, *чини(т)* 40 зв.
(2), 59 зв., 83, 104, 116, 141 зв., 155,
277, 353, 361, 372; *чините мн. 2 ос.* 98,
152 зв., 170 зв. (2), 184, 381, 381 зв.,
чи(ни)те 293, *чинать 3 ос.* 136, 170,
232, 236 (2), 327, *чина(т)* 34 зв., 35, 55,
97, 97 зв., 245 зв., 327 зв., 380 зв.;
боуде чинити майб. од. 3 ос. 138 зв.,
бжде чинити 31 зв., *чинити боуде*
374 зв., *чинити боуде(т)* 412, *чинити*
боудеть 412; *боудемо чинити мн. 1 ос.*
219, *чинити боудемо* 218 зв.; *буо-*
дете... чинити 2 ос. 236, *чини(ти) боу-*
дете 408; *боудоуть чинити 3 ос.*
181 зв., *боудоу(т) чинити* 93, *чинити*
боудоу(т) 102 зв.; *чиних(о)м аор. мн.*
1 ос. 40 зв.; *чини(л) мин. од. ч. 1 ос.*
368, *чиниль* 368, *еси... чиниль* 301;
есь чиниль 2 ос. 224, *еси... чиниль*
173 зв.; *чини(л) 3 ос.* 438 зв., *чиниль*
136 зв., 148 зв., 348, 364, 381 зв., *есть*
чиниль 220; *ес'ми... чинила ж. 1 ос.*
356; *чинили мн. 1 ос.* 367; *есть чинили*
2 ос. 108 зв., *есть... чинили* 92, 408,
есть... чинили 109 (2); *чинили 3 ос.*

35, 39 зв., 94, 149 зв., 236, 279, 362,
432, *чини(ли)* 362; *чини наказ. од.*
2 ос. 113 зв., 264, 409 зв.; *нехай чинить*
3 ос. 219; *чин'єте мн. 2 ос.* 97, 219,
235 зв., 236, 236 зв., 292, 318 зв.,
чин'те 39 зв.; *бы(х)... чиниль ум. од. ч.*
1 ос. 393; *бы чиниль 3 ос.* 163; *бы...*
чиниль 387 зв.; *бы... чинили мн. 2 ос.*
262, *бы есте... чинили* 381; *бы были...*
чинили мин. ум. мн. 2 ос. 54; *чинены*
дієприкм. пас. мин. мн. наз. 54 (4),
54 зв., 261 зв., 262

чиниты див. чинити

[*чинишь... са*]: *са... чинишь дієсл. не-*
док. теп. од. 2 ос. 383; *са... чинить*
3 ос. 118, 430 зв., *са чини(т)* 361, (с)...
чини(т) 430

чинова(л) *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.*
192, 404 зв.; *чиновали мн. 3 ос.* 235 (2)

чиноу *ім. од. ч. род.* 205, *чинѸ* 444

чинѸ *див. чиноу*

чин'шовый *прикм. од. ч. зн.* 95

чин'шь *ім. од. ч. наз.* 78

число *ім. од. с. наз.* 123 зв.; *числа род. 2;*
число зн. 481

чистите *дієсл. недок. мн. 2 ос.* 270 зв.

чистости *ім. од. ж. род.* 351 зв.,

чистый *прикм. од. ч. наз.* 338, *чисть* 407;
чистый зн. 15 зв.; *чисто ж. ор.* 121;
чисто с. наз. 99; *чистое зн.* 68 зв.,
329 зв.; *чист'ти мн. наз.* 407, 407 зв.,
чисты 270 зв., *чистїй* 338, *ч(с)тый*
30 зв.; *чистыми ор.* 242, 414 зв.

чисть див. чистый

читана *ім. од. с. род.* 3, 3 зв., 442 зв.;
читану дав. 335

читати *дієсл. недок. інф.* 446, 473, 480;
читаешь теп. од. 2 ос. 263 зв.; *читаль*
мин. од. ч. 3 ос. 221 зв.; *читалисте мн.*
2 ос. 82 зв., *читали есте* 96, *есть...*
читали 55, 90 зв., 93, 135 зв., 175, 177,
232 зв., *чита(ли) 3 ос.* 431 зв.; *читаны*
дієприкм. пас. мин. мн. наз. 480; *чи-*
тано прис. ф. 474 зв.

читачоу *ім. од. ч. кл.* 481 зв.

чї *див. чи*¹

чій див. **чи**

члкъ *ім. од. ч. наз.* 141, члкъ 18, 28, 39, 42, 53 зв., 55 зв., 56 (2), 58 (2), 62 зв., 63, 64, 75, 77, 82 зв., 83, 91 зв. (2), 92 зв. (2), 102 зв., 105 зв. (2), 107, 111, 121, 131, 136 (2), 142 зв., 153, 159, 161, 164, 165 (2), 170 зв., 174 (2), 181 зв., 182 зв., 184 зв., 185 зв., 195, 202 зв., 214 зв. (3), 222, 225, 228, 228 зв., 232 зв., 238 (2), 240, 243, 249, 263 зв. (2), 264, 279 зв., 281, 283, 285 (2), 286 зв., 287 зв., 288 зв. (2), 291 (2), 293 зв. (2), 304 (2), 305, 305 зв., 309 (2), 317 зв., 318, 329 (2), 338, 341 зв., 347, 348 зв., 349, 349 зв., 351 зв., 358, 359 зв. (2), 360, 360 зв., 373 зв., 376 (2), 385, 385 зв. (2), 386, 387, 387 зв., 388, 393 зв., 398 зв., 419 зв., 426, 429 зв., 446 зв., 456, 457, 458, 462 зв., 463, 471 зв., 473, 479 зв.; *чловека род.* 153 зв., 426; *члка* 43, 59, 79 зв., 110 зв., 115 зв., 116, 136, 143, 153 зв. (2), 159, 191, 249, 249 зв., 268 зв., 359 зв., 362 зв.; *члкови дав.* 56, 64 зв., 85 зв., 136, 136 зв., 185 зв., 233 (2), 238 зв. (2), 319, 427 зв., *члкоу* 51 зв., 59 зв., 62, 64, 75, 79, 81, 82 зв., 83 зв., 93 зв., 111, 126 зв., 136, 244, 268 зв., 274 (2), 289, 264, 279 зв., *члкъ* 255 зв., *члка зн.* 41 зв., 45 зв., 47 зв., 51 зв., 53, 55, 68 зв., 69 зв. (2), 70 (3), 94 зв., 119, 134, 142 зв., 152, 153 зв. (3), 154, 226 зв., 229, 242, 245 зв., 250, 252 зв., 283, 303 зв., 325 зв., 341 зв., 356, 358 зв., 373 зв., 374, 376 зв., 381 зв., 384, 387; *члкомь ор.* 337 зв., 392 зв., 421 зв.; *в...* *члцѣ мисц.* 325 зв., *въ чловецѣ* 348 зв., *в'...* *члцѣ* 324 зв., *ѡ члкоу* 260 зв., 348; *члче кл.* 229 зв., 237 зв., 274, 280 зв., 323 (2); *члкъ мн. наз.* 44, 299 зв., *члци* 15 зв., 16 зв., 39 зв., 158, 271, 299 зв., 300, 315 зв., 351; *члковь род.* 339, 378 зв., *члкъ* 35, 83 зв., 152 зв., 173 зв., 217, 363 зв., 449, 449 зв., 450, 451, 452 зв., 456, 457 зв., 459 зв.; *члко(м) дав.* 45 зв., 57 зв. (2), 276, *члкомь* 29, 36, 36 зв. (2), 62, 95, 130 зв., 258, 341 зв.;

члкъ зн. 31, 31 зв., 228, 271; *члкъ ор.* 31, 98, 273, 273 зв., 450 зв., 452, 461 (2); *въ члце(х) мисц.* 447 зв., 468; *члка дв. наз.* 473

члколоичѣно *прикм. од. с. наз.* 127

члколобещѣ *ім. од. ч. наз.* 16

члколобѣемь *ім. од. с. ор.* 17

члколобномоу *прикм. од. с. дав.* 482 зв.

члкоуоубійца *ім. од. ч. наз.* 382

члкъи див. **чловеческыи**

члкъий див. **чловеческыи**

члкъ див. **члкъ**

чловеческыи *прикм. од. ч. наз.* 367,

члчскыи 362, *члчскы(и)* 298, *члч(с)кыи* 162 зв., 169, 185 зв., 319, 330 зв., 350 зв., *члч(с)кы(и)* 136, 350, *члчъскыи* 45, 50 зв., 53 зв., 55 зв., 58 зв., 63 зв. (2), 75, 76, 76 зв., 79 зв., 87, 88, 104, 105 зв., 109, 111, 134, 158, 160, 185 зв., 232 зв., 255 зв., 256, 258, 259 зв., 273, 276 зв., 297 зв., 299 зв., 304, 324, 444 зв., 446, 447 зв., 455, 461, 470 зв., 471 зв., 473, 474 зв., *члчъскый* 259–260, 410, *члчъскы(и)* 230, 243, 468, *члчъс'кыи* 107 зв., 111, 113, 269, *члчъскї(и)* 187 зв., *чл(с)кыи* 168, *чл(с)кый* 402 зв., 404, *члкъи* 159, *члкъий* 404, *члчъскъ* 77 зв.; *члчко(г)[о]* *род.* 103 зв., *члчес'ка(г)[о]* 369 зв., *члчъскаго* 102 зв., 153 зв., 297 зв., *члчъска(г)[о]* 103 зв., 235, *члчъс'каго* 103; *члчъскоу дав.* 273 зв.; *чловеческаго зн.* 75зв., *члческаго* 380, 454 зв., *члчскаго* 182, *члчска(г)[о]* 316, *члчъскаго* 57 зв., 73 зв., 189 зв., 297 зв., 370 зв., 453, *члчъска(г)[о]* 322, *члчъс'каго* 103, 115, 346; *ѡ члч(с)комь мисц.* 302, *ѡ...* *члчъскомь* 160 зв.; *члч(с)каа мн. наз.* 75; *члчъскы(м) дав.* 138 зв.; *чл(с)кыи зн.* 97 зв., 162 зв., *члчъскыи* 259 зв.; *члчъскы(м) ор.* 316 зв.

члонковь *ім. мн. ч. род.* 33, *члонковь* 32 зв.

члоньковь див. **члонковь**

члчскыи див. **чловеческыи**

члчскы(и) див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 члч(с)кыи див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 члч(с)кы(и) див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 члччы *прикм. од. ч. наз.* 85
 члчьскі(и) див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 члчьскыи див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 члчьскы(и) див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 члчьс'кыи див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 члчьскь див. ЧЛОВЕЧЕСКЫИ
 чоґо ¹ *займ.* див. ШґО
 чоґо ² *присл.* 18 зв., 45
 чоґо дла див. дла чоґо
 чоґоу ¹ *займ.* див. ШґО
 чоґоу ² *присл.* 86, чемѸ 37 зв., 84, 120, 166,
 170 зв., 173 зв., 175 зв., 183 зв., 217,
 230 зв., 237 зв., 278 зв., 328, 427
 чор'ного *прикм. од. ч. род.* 33 зв.
 чотыр'деса див. чотыр'деса(т)
 чотыр'деса(т) *числ. зн.* 27 зв., чотыр'де-
 са(т) 27 зв., чотыр'деса(т) 130, чо-
 тыр'десать 27 зв., чотыр'деса 27 зв.,
 чотыридесате 221 зв.; ѡ-темь *дав.* 85
 чотыр'деса(т) див. чотыр'деса(т)
 чоты(р)деса(т)ница див. чоты(р)иде-
 са(т)ница
 чотыр'десать див. чотыр'деса(т)
 чотыри *числ. наз.* 156, 356 зв., чтыри 16 зв.
 (2), 17, 18, 72, 73, чтыры 133, 481 зв.;
 чтыро(х) *род.* 103, чтыре(х) 182; чо-
 тыре(м) *дав.* 3 зв., чтыре(м) 16; четы-
 ро(х) *зн.* 481 зв.; чтырехь 18, чотыри
 395, чотыры 432, чтыри 16, чтыры 479,
 ч'тыры 157, 338 зв.; чтыр'ми *ор.* 482
 чоты(р)идеса(т)ница *им. од. ж. наз.* 474,
 чоты(р)деса(т)ница 473 зв.
 чотыр'деса(т) див. чотыр'деса(т)
 чотыр'деса(т) и шесть *числ.* 348
 чрева див. черева
 чресла *им. мн. с. наз.* 276
 чрьвь див. чер'вь
 чръта *им. од. ж. наз.* 31 зв.
 чръва див. черева
 чръды *им. од. ж. род.* 204 зв.
 ч(с)тнаго *прикм. од. ч. род.* 2 зв., 3,
 446 зв., 459, 467 зв., 471, 472 зв., ч(с)т-
 на(г)[о] 404 зв., 445 зв. (2), ч(ст)на-

(г)[о] 403 зв.; ч(с)тнмѸ *дав.* 403; ч(с)т-
 на *ж. наз.* 455, 455 зв., 460 зв., 469 зв.,
 472 зв., ч(с)тъна 460, чт(с)на [!] 448;
 ч(с)тныа *род.* 463, 466 зв., 469, 472 зв.,
 ч(с)тныа 147 зв.; ч(с)тно(м) *с. дав.*
 118 зв., ч(с)тнмѸ 403; ч(с)тны(м) *мн.*
дав. 460
 ч(с)тна(г)[о] див. ч(с)тнаго
 ч(ст)на(г)[о] див. ч(с)тнаго
 чѳ(сти) *дїесл. недок. инф.* 223; ч'те *теп.*
од. 3 ос. 101 зв., 180 зв.; чтоу(т) *мн.*
3 ос. 69 (2), 152 зв.; есте чли *мин. мн.*
2 ос. 55 зв.; чти *наказ. од. 2 ос.* 2 зв.,
 39, 48 зв., 51 зв., 57, 63 зв., 68 зв.,
 83 зв., 84, 85, 90, 90 зв., 104, 120 зв.,
 149, 153, 193 зв., 238, 263, 269, 274 зв.,
 283 зв., 294 зв., 301, 301 зв., 314, 315,
 315 зв., 316 зв., 317 зв. (3), 321, 321 зв.,
 433, 442, 443, 473 зв., 476 зв., 478 зв.,
 ч(т)и 52, ч'ти 110 зв., 119 зв., 145 зв.,
 166, 406 зв., 430 зв., 432 зв., 433; чтоґо
дїеприкм. пас. мин. од. с. наз. 2 зв.;
 чтоґомоґоу *дав.* 443 зв.; чтоґомыи *мн. наз.*
 481; чтоґомы(м) *дав.* 443, чтоґомыь 443
 ч'тенїи: по ч'тенїи *им. од. с. місц.* 474 зв.
 чте(т)са *дїесл. недок. теп. од. 3 ос.* 2 зв., 3
 (2), са чте(т) 3, са... чтеь 3 зв.; че-
 та(т)са *мн.* 3 ос. 2, чта(т)са 2,
 чтать(с) 3, чтоу(т)са 481 зв.
 [чте(т) са]: са чте(т) див. чте(т)са
 [чтеь... са]: са чтеь див. чте(т)са
 что ¹ *спол.* див. що ²
 что ² *займ.* див. шґо
 чтыри див. чотыри
 чтыр'надесать *числ. наз.* 22 зв., чтырь-
 надеса(т) 22 зв.
 чтыры див. чотыри
 чтыр'надеса(т) див. чтыр'надесать
 чоудно *прикм. од. с. наз.* 474; чоуд'ныи *мн.*
зн. 230 зв.
 чоуднѳйшее *прикм. од. с. зн.* 339
 чоудо *им. од. с. зн.* 347, 358 зв., 373 зв.;
 чоудесь *мн. род.* 358; чоуда *зн.* 262,
 348, 374 зв., чоудеса 90 зв., 102 зв.
 чоудовалиса *дїесл. недок. мин. мн.* 3 ос.
 45 зв.

чоу(до)творенїа *ім. од. с. род.* 482
 чоудотвор'ца *ім. од. ч. род.* 450 зв., чо-
 дотворца 453 зв.; чоудотворець *мн.*
род. 451 зв., 462, чоудотворе(ц) 469,
 чодотворець 468
 чоуєши *див.* чоуєшь
 чоуєшь *дієсл. недок. теп. од. 2 ос.* 237 зв.,
 чоуєши 38 зв.; чоують *мн. 3 ос.* 276;
 чоул' *бы ум. од. ч. 3 ос.* 276 зв., чол'
 бы 104; чоуйте *наказ. мн. 2 ос.* 104,

105 зв., 112 зв. (2), 182 зв. (2), 183, 187
 (2), 448
 чоужого *прикм. од. ч. род.* 389 зв., чо-
 жего 29; чоужимь *ор.* 389; чожего *с.*
род. 166; в чоуже(м) місц. 292 зв.; чоу-
 жи(х) *мн. род.* 78, чожихь 78
 чоулыми *прикм. мн. ор.* 316 зв.
 чодотворца *див.* чоудотвор'ца
 чожего *див.* чоужого
 чѣ *числ.* 101 зв., 308, 482

Ш

ша *див.* за
 шарлать *ім. од. ч. зн.* 293 зв., шар'лать
 192 зв., 193
 шар'лать *див.* шарлать
 шатане *ім. од. ч. кл.* 28 зв.
 шафарьства *ім. од. с. род.* 291
 шафард *ім. од. ч. зн.* 291; ѿ шафари місц.
 291
 шафовати *дієсл. недок. інф.* 291
 ше(ст)деса(т) *числ. зн.* 62, 139 зв., 140 зв.,
 330, ше(ст)десать 60 зв., шестьде-
 са(т) 331
 ше(ст)десать *див.* ше(ст)деса(т)
 шестыи *числ. од. ч. наз.* 207 зв., 474 зв.;
 шестыи *зн.* 207; на шесто(м) місц. 476;
 шостаа *ж. наз.* 353 зв., шестаа 194,
 шестаа 364; шестой *род.* 120, 328 зв.,
 431, шестоа б зв., 7; о шестой місц. 86
 шесть *числ. наз.* 280 зв., 346; шести(х)
род. 470, шесть *зн.* 224 зв.; шестыми
ор. 399 зв., ше 399 зв.; по шести місц.
 75 зв., 159 зв., по ше 159 зв.
 шестьдеса(т) *див.* ше(ст)деса(т)
 ширєи *присл.* 126
 широкыи *прикм. од. ч. наз.* 39 зв.
 шитаа *дієприкм. недок. пас. мин. од. ж.*
наз. 432
 шію *ім. од. ж. зн.* 115, 163 зв., 295, 289 зв.;
 на шіи місц. 79
 шкодити: буде... шкодити *дієсл. недок.*
майб. од. 3 ос. 198

шкодовати: будеть... шкодовати *дієсл.*
недок. майб. од. 3 ос. 262 зв.
 шлюбили *дієсл. недок. мин. мн. 3 ос.* 317 зв.
 шлюбоваль *дієсл. недок. мин. од. ч. 3 ос.*
 317 зв.
 што¹ *займ. наз.* 44, 79 зв., 85, 219, 230,
 247 зв., 255 зв., 265, 270 зв., 272 зв.
 (3), 278 зв., 292 зв., 301 зв., 310, 311
 (2), 320 зв. (2), 327, 331, 331 зв., 337,
 339 зв., 343, 349 зв., 375, 419 (2),
 428 зв., 442, 443, ш'то 25, 28 зв., 43,
 56 зв., 61 зв., 69 зв. (2), 70, 74 зв., 75
 (2), 78, 82 (2), 86 (2), 89, 91, 95, 96,
 98 зв. (3), 99 (2), 99 зв., 101, 115, 116,
 116 зв., 117, 119, 120 зв., 122 зв., 131,
 131 зв. (2), 133 зв., 135 зв., 143 зв.,
 145 зв., 146 зв., 151, 152, 153 зв.,
 158 зв. (2), 159, 160, 170 зв., 173, 176,
 210 зв., 213, 215, 216, 236 (2), 236 зв.,
 246 зв., 247, 249, 249 зв., 250, 252 зв.,
 255, 261, 290, 293, 302 зв., 315, 329,
 345 зв., 346 зв., 348, 349 зв., 365, 380,
 413, 441 зв., 442, что 45, 458 зв.; чоґо
род. 35 зв., 43 зв., 53 (2), 66, 71 зв., 81
 (2), 84, 87 зв. (2), 141, 148 зв., 149,
 150, 155 зв. (2), 168 зв., 232, 242 (3),
 267, 305 зв., 320 зв., 325 зв., 344 зв.,
 360 зв., 412, 416, 420, чо(ґо) 52 зв.,
 чо(ґ)[о] 355 зв.; чоґоу *дав.* 242,
 чоґоу 141 зв., 238 зв., 281 зв., чемѣ
 181; що *зн.* 35, 81 зв., 304, што 37 зв.,

61 зв., 76, 81, 81 зв., 84, 87, 157, 157 зв., 172 зв., 180 зв., 181 зв., 187, 187 зв., 190 (2), 198, 219, 250 зв., 257, 263 зв. (2), 272 зв. (2), 273, 273 зв. (2), 274, 274 зв. (2), 277 зв., 291, 291 зв., 296 (2), 299, 300, 300 зв., 303, 304 зв., 306, 308, 309 зв., 323, 326, 333 зв., 334, 346, 352, 367 зв., 368, 395 зв., 398 (2), 398 зв., 406 (2), 409 зв. (2), 412, 415, 416, 419 (2), 421 зв., 426 зв., 432, 443, 443 зв., 461, ш'то 34 зв., 37 зв. (2), 38 (2), 50, 52 зв., 55, 61, 64 (2), 73, 74 (2), 75, 76 зв., 85 зв., 88 зв., 89, 90 зв., 91 зв., 93, 95, 97, 101 зв., 110, 113 зв., 114 зв., 115 зв., 118 (2), 126, 127 зв., 132 зв., 133 зв., 135 зв. (2), 141, 143, 149 зв., 159, 159 зв., 160, 160 зв., 161, 161 зв., 162 зв., 164 зв., 166, 166 зв., 167 зв., 168 (2), 169 зв., 170 зв. (2), 171 зв., 172 зв., 173, 175, 179, 180 зв., 181, 183, 184 (2), 187, 189 зв., 190 зв., 192, 192 зв.,

193 зв., 213 (2), 218 зв., 219, 225, 230, 232 зв., 233 зв., 235 зв., 238, 241 зв., 247 зв., 254, 257, 258, 263 зв. (2), 266 зв., 275, 278, 291, 309 зв., 327 зв., 343, 350, 355 зв., 356, 357, 361 (2), 364 зв., 367, 368, 376 зв., 381 (2), 383, 387 (2), 399 зв., 403, 406, 406 зв., 407 зв., 416, 418 зв., 419 (2), 420, 428, 439 зв., что 448, 455, 455 зв., 460, 469 зв., 472 зв., ш' 96 зв.; чи(м) *ор.* 31, 38, 69, 287, чимь 164 зв., 244, 284 зв., 353 зв., щи(м) [!] 309, щимь [!] 400; ѿ чомь *місц.* 443
 ш'то ² *див.* що ²
 ш'то ¹ *присл.* 38 зв., 95, 115, 142 зв., 321 зв., 324, 330 зв.
 ш'то ² *див.* що ², ш'то ¹
 ш'тобы *спол.* 398 зв.
 ш'тоукоу *ім. од. ж. зн.* 409 зв.
 шуица *ім. од. ж. наз.* 35
 шуоуоу *ім. од. ч. род.* 315 зв.

Щ

щедробливостамь: по щедробливостамь *ім. мн. ж. місц.* 482 зв.
щепите *дісл. недок. теп. мн. 2 ос.* 58 (2)
щ'кодоу *ім. од. ж. зн.* 256
щ'колы *ім. од. ж. род.* 142 зв.; щ'колы 144 зв., 250 зв.; в ш'колѣ *місц.* 221 зв.

що ¹ *див.* ш'то ¹
 що ² *спол.* 17 зв., что 46, ш'то 55 зв., 273 зв., 288, 370 зв., 448, 457, 457 зв., ш'то 82 зв., 108 зв., 109, 140, 153 зв., 159, 258 зв., 301, 370 зв., 389 зв., 416 зв.

Ю

юга *ім. од. ч. род.* 282 зв.
ю(ж) *присл.* 43, 76 зв., 84, 121, 131 зв., 150, 150 зв., 165, 195 зв., 257, 266, 270, 281 зв., 285 зв., 291, 316, 318, 359 зв., 365 зв., 397, 433 зв., 447 зв., 481 зв., южь 25 зв. (2), 26 зв., 31, 32 зв., 47, 71 зв., 100 зв., 111 зв., 113 (2), 115 зв., 116, 118 зв., 131 зв., 133, 137 зв., 142

(2), 144 зв., 145 зв., 146, 150, 153, 155 зв., 160 зв., 162 зв. (2), 165, 169, 171, 171 зв., 172 зв., 174, 176 зв., 178, 179 (2), 182, 185 (2), 185 зв., 186, 187 зв., 193, 195 зв. (3), 196, 205, 206 (2), 206 зв., 209, 213, 216 (2), 216 зв., 218 зв., 221 зв., 226 (2), 228, 233 зв., 240 зв., 246, 248 зв., 251 (2), 252, 252 зв., 254, 256 зв., 257, 266 зв.,

267 зв., 268, 272 зв., 278, 279 зв., 280 зв.,
285, 287 зв., 288, 288 зв., 289, 291 зв.
(2), 293 зв., 294, 302, 309, 312, 314 (2),
315, 316, 318 зв., 328 зв., 329 зв., 330,
333.3, 339, 347, 350 зв., 353, 353 зв.,
356 зв., 357, 358.3, 359 зв., 364, 365,
365 зв., 373 (2), 384 зв., 386 зв. (2), 387,
395, 397 зв., 399, 403 зв., 406, 407 зв.,
409 зв., 414 (2), 416, 419 (2), 419 зв.,
420, 421, 421 зв., 422 зв. (2), 430 зв.,

432, 432 зв., 433 (2), 437 (4), 439 (2),
440, 440 зв. (2), 460, 477

юж' див. ю(ж)

южь див. ю(ж)

юноша ім. од. ч. наз. 84 (2), 84 зв., 166;
юношоу зн. 196 зв.

юревны ім. антроп. од. ж. род. 481 зв.,
юрьєвны 482 зв.

юрьїмь прикм. од. ч. ор. 443 зв.

юрьєвны див. юревны

Я

я займ. од. наз. 26 зв., 27, 32, 32 зв., 33,
33 зв. (2), 34, 40 зв., 42 (2), 55, 57 зв.
(2), 67 зв., 74, 80 зв., 82, 82 зв., 87,
87 зв., 88, 91 зв. (3), 92, 100, 107, 110,
111 (3), 111 зв., 112, 123 зв., 130, 130 зв.,
134 зв., 143, 148, 151, 162, 168 зв. (3),
173 зв. (2), 174, 177, 179 зв., 185 зв. (2),
186 зв., 189, 189 зв., 206 (2), 219 зв.,
240, 242 зв., 251 зв., 260 зв., 265, 267,
268, 273, 275, 289, 290 зв., 292, 296,
304 зв., 305 зв., 308 зв., 309, 314, 314 зв.,
319 зв. (2), 321 зв., 322 зв., 324, 326,
333 зв., 334, 334 зв., 342, 343 (2), 343 зв.
(3), 344 (3), 348, 352, 354, 354 зв., 355 зв.,
356, 356 зв., 359 зв., 360 зв., 362 зв. (2),
363 зв. (2), 366, 368, 368 зв. (3), 369 (2),
369 зв. (2), 370 (2), 370 зв., 371, 372 (2),
374 зв. (3), 375 (2), 378 (4), 378 зв. (3),
379 (2), 379 зв. (4), 380 (2), 381, 381 зв.,
382, 382 зв., 383 (2), 383 зв., 384, 385
(2), 387, 388 зв., 389 зв. (3), 390 (2),
390 зв. (2), 391 зв. (3), 392, 392 зв., 393,
395 зв., 396, 397 зв., 403, 403 зв., 405,
405 зв. (5), 408 (2), 408 зв., 410, 411,
411 зв., 412 (6), 412 зв., 413 (2), 413 зв.,
414, 414 зв. (2), 415 (2), 415 зв. (3), 416,
417 зв., 420 зв., 421 зв., 422 (3), 422 зв.
(4), 423 (5), 423 зв. (3), 424 (3), 425 (3),
426 зв., 427, 428, 428 зв., 429 (2), 429 зв.,
436 зв., 437 зв., 439, 446 зв., 447, 450 зв.,
452, 453, 455 зв., 458, 461 зв., 463,

464 зв., 466 зв., 476 зв., 482, а 24,
24 зв., 27, 38 зв., 87 зв., 112 зв., 113 зв.,
129 зв., 168 зв., 186, 186 зв., 187, 188,
207 зв., 208, 212 зв., 217 (2), 219 зв.,
231, 238, 253 зв. (2), 268 (2), 291, 320,
325 зв., 342 зв., 352, 362, 362 зв. (2),
363, 369 зв., 373, 374 зв., 378, 379 (2),
390 зв. (2), 406, 406 зв., 407 зв., 408 зв.,
409, 410, 410 зв., 411 (2), 411 зв., 413,
415 зв., 418 (2), 419, 420 зв., 421 (2),
423 зв., 430 (2), 451, 467, 467 зв., азъ
49 зв. (2), 51, 51 зв., 53, 96, 101, 129,
368, 369, 444 зв. (2), 447, 448 зв., 455 зв.,
461 зв., 471; мене род. 27, 30 зв., 40 зв.,
51, 51 зв. (4), 52, 55, 69 (2), 75, 83 зв.,
88 (2), 96 зв., 108 зв., 112, 112 зв., 113,
116, 143, 145, 148 зв., 152 зв., 153,
158 зв., 167 зв., 168 зв. (2), 178, 180,
186 зв., 187, 191, 208 зв., 228, 244 зв.,
251, 251 зв. (3), 255 зв., 262 (2), 266 зв.,
268 зв., 273 зв., 282, 286, 291 зв., 299,
312, 321, 323, 342 зв., 353 зв., 370,
378 зв., 390 зв., 401, 403 зв., 405 зв.,
410 зв., 414, 415, 417 зв., 436 зв., 450;
мнѣ дав. 24, 27, 28, 40 зв., 54 зв. (3),
57 зв., 67 зв., 69, 81, 87, 89, 91 зв., 110,
117, 130, 143, 165 зв., 170 зв., 204 зв.,
208, 208 зв., 209, 263 (2), 290 зв., 300,
300 зв., 303, 306 зв., 308 зв., 319 зв.,
324, 346 зв., 360, 363, 364, 368 (2),
368 зв., 369, 371, 375, 380, 392, 393 (2),

403, 412, 414 зв., 416 зв., 422 (5), 422 зв. (2), 423 зв. (2), 424, 425, 428, 444 зв., 448, 455, 460 зв., 461, 463, 466, 467 зв., 469 зв., 471, 482 зв., мн(ѣ) 363, 382 (2), 385, 403, 412, 421 зв., 425 зв., (м)нѣ 238, м'нѣ 108, 108 зв., 109, 161, 222, 258, мн(ѣ) 299, мнѣ 482 зв., ми 18, 24, 43 зв., 59 зв., 66, 67, 70 зв., 77, 81 зв. (4), 95, 106, 106 зв. (3), 108, 108 зв., 110, 123, 149, 173 зв. (2), 175 зв., 224, 244 зв., 260 (2), 265 зв., 266 зв., 285, 288 зв., 291, 296.2, 299, 310, 323 зв., 325 зв., 344, 353 зв., 354, 354 зв., 355, 356, 368 (2), 385 зв., 390 зв., 406 (2), 406 зв., 436 зв., мї 114, м'мѣ [!] 249; мене зн. 51 зв. (2), 52 (2), 74, 78, 78 зв., 100 зв., 108 (3), 108 зв. (4), 110, 114, 152 зв., 153, 158 (2), 159, 163 (3), 184, 188 зв. (2), 209, 217, 249, 255 (2), 258 зв. (3), 262 (2), 265 зв., 273, 283, 285 (2), 285 зв., 289 зв., 291 зв., 318 зв., 320, 333 зв., 345 зв., 363 зв., 366 зв., 368 (2), 368 зв., 369, 370 (2), 373, 373 зв. (2), 374, 374 зв. (2), 375 (3), 378 зв., 379 (2), 380, 381 (2), 381 зв. (2), 382, 382 зв., 383, 384 зв., 389 зв., 390 зв. (3), 396 (2), 397 зв. (3), 403, 405 (4), 405 зв. (3), 407 зв., 408 зв. (4), 410, 410 зв., 411, 411 зв. (4), 412 (2), 412 зв. (2), 413 (3), 413 зв. (2), 414, 416, 416 зв., 417 (3), 418 (2), 418 зв. (2), 419 (2), 419 зв., 420, 420 зв., 421, 421 зв., 422, 423, 423 зв. (4), 424 (3), 425, 426 зв., 428 зв., 430 зв., 434, 437 зв., 438 зв., 440 зв. (2), 441, 445, 448 зв., 449, 450, 452, 464 зв., 467, 468 зв., 470, 482, ме(н) 462 зв., 482 зв., ма 41 зв., 51, 52, 68, 69.2, 73 зв., 74 зв., 79, 82, 84, 95, 108, 110 зв., 111, 113, 114, 120, 122 зв., 132 зв., 148 зв., 152 зв., 163 (2), 163 зв., 166, 175 зв., 185, 187 зв., 194 зв., 223 зв., 228 зв., 238, 274 зв., 294, 300 зв., 310, 319, 322 зв. (2), 328 зв., 344, 348, 356, 359 зв., 360, 360 зв., 361 зв., 362 зв., 363 (2), 368 (2), 368 зв., 375, 378 зв., 379 зв., 380, 392, 408 зв., 415 зв., 419 (3), 419 зв., 426 зв., 427,

441, 445, 450 зв., 452, 461 (2), 466 зв., 467 зв.; мною ор. 28 зв., 43 зв., 45 зв., 57 зв. (2), 70 зв., 74 зв., 75 (2), 84 зв., 85, 87, 112 зв., 129 зв., 130 зв., 134, 158 зв. (3), 166 зв., 169 зв. (2), 185, 185 зв., 260, 266 зв., 268 зв. (2), 274, 287 зв., 288, 290 зв., 302 зв. (2), 306, 319, 327, 328 зв., 342 зв., 343 зв. (3), 345, 378, 380, 389 зв., 403, 407, 408 зв., 410 зв. (2), 417 зв., 421 (2), 423 зв., 430, 430 зв., 441 зв., 447, 452, м'ною 29, 111, 112 зв., 184, 219 зв., 222, 222 зв., 230 зв., 255 зв. (2), 256, 286, 301, 343 зв., 391 зв., 442; вѣ мнѣ місц. 370, 393, 412 (3), 413, 414, 414 зв., 415 (4), 421, 423 зв. (2), на м'нѣ 110, 223, о м'нѣ 111 зв., по мнѣ 26 зв., 342 зв., при мнѣ 71 зв., 155 зв., ѿ мнѣ 52 зв., 186, 242, 320 зв. (2), 334, 362 зв. (2), 363 (3), 378 зв., 391 зв., 414 зв., 417 зв., 428, ѿ м'нѣ 364

яви(т) дієсл. док. майб. од. 3 ос. 16 зв.; еси... явиль мин. од. ч. 2 ос. 36 зв.; яви(л) 3 ос. 449, 454; яве(л)шаго дієприкм. акт. мин. од. ч. род. 465 зв.

[явити... ся]: са... явити дієсл. док. інф. 304; яви(т)са майб. од. 3 ос. 298; яват'са ми. 3 ос. 36 зв.; яви(л)са мин. од. ч. 3 ос. 197 зв., 438 зв., 477 зв., явил'са 23, 24 зв., 25 зв., 438 зв., 440 зв., 477 зв., явильса 159 зв., (с) явиль 468, яви... (с) 112 зв.; са... явило с. 3 ос. 48; яви(ли)са ми. 3 ос. 331; бы са... явиль ум. од. ч. 3 ос. 253 зв.; явльша-яса дієприкм. акт. теп. од. ж. род. 24

явленіа ім. од. с. род. 468, яв'леніа 211 зв.; явленіе зн. 332; ѿ явленіи місц. 199 зв.

яв'леніа див. явленіа

явлен'но присл. 126

явне див. яв'но

я(в)не див. яв'но

яв'не див. яв'но

яв'но присл. 35 зв., явне 133, 337, 372 зв., 374, 391 зв., 420 зв., я(в)не 420 зв., яв'не 372 зв., 395, 399, 436 зв., яв'нѣ 35 зв.

явногрѣшникъ *ім. од. ч. наз.* 299; яв'но-
грѣшника *зн.* 80; яв'ногрѣш'ниці *мн.*
наз. 34 зв., явногрѣш'ниці 242 зв.

явность *ім. од. ж. зн.* 141

яв'ний *прикм. од. ч. наз.* 38 зв.; яв'ного *зн.*
115 зв.; яв'не *с. наз.* 247 зв., яв'но
247 зв.; яв'не *зн.* 158 зв.; яв'ни *мн. наз.*
351; яв'ними *ор.* 134 зв.

яв'нѣ *див.* яв'но

явѣ *присл.* 125 зв.

ягодичинѣ *ім. од. ж. дав.* 295 зв.; ягоди-
чиною *зн.* 303 зв.

ядає(т) *дієсл. недок. теп. од. 3 ос.* 287 зв.;
ядаль *мин. од. ч. 3 ос.* 129 зв., ядали
мн. 3 ос. 152 (2); ядаючи(и) *дієприкм.*
акт. теп. од. ч. наз. 243

яденіє *ім. од. с. наз.* 26, 356

ядоу *ім. од. ч. род.* 153 зв.

яд'ца *ім. од. ч. наз.* 53 зв., яд'ца 243

яд'ца *див.* яд'ца

я(ж) *див.* яже

яже *спол.* 3, 125 зв., 452, 472 (2), 475,
476 зв., я(ж) 38 зв.

языка *ім. од. ч. род.* 155; язык(ь) *зн.* 294;
на языцѣ *місц.* 336

яз'вины *ім. мн. ж. зн.* 43

языковъ *ім. мн. ч. род.* 315 зв., языкомъ
дав. 215

языкъ ¹ *ім. од. ч. наз.* 210; языка *род.*
17 зв., 482, языка 481 зв.; языкомъ *ор.*
17, 20 зв., 359; по... языкоу *місц.*
443 зв.; языки *мн. ор.* 198

языкъ ² *ім. од. ч. наз.* 101 зв., языкъ *зн.*
101 зв.; языци *мн. наз.* 457; языкомъ
дав. 101 зв.; языки *зн.* 123; вѣ языцехъ
місц. 334 зв.; вѣ... языцѣхъ 180

яйца *ім. од. с. род.* 267

як ¹ *присл.* 411, я(к) 263 зв., 376, як' 241,
373, якъ 38 зв., 55 зв., 57, 57 зв., 58,
73 зв., 91, 96 зв., 97, 100, 112 зв., 138,
140, 143, 157, 166 зв., 167, 172 зв., 178,
209, 218, 237, 237 зв., 249 зв., 263 зв.,
268 (2), 278, 278 зв., 289 (2), 291 зв.,
297, 301, 312 (2), 345 зв., 349, 349 зв.,
350, 353 зв., 363 зв., 368 зв., 369 зв.,
377, 380 зв., 386 (3), 387, 404, 411 зв.,

а(к) 94 зв., яко 142 зв., 207 зв., 225 зв.,
474, како 14 зв.

як ² *спол.* 33 зв., 78 зв., 279 зв., 482, я(к)
23 зв., 30 (2), 52, 82, 107 зв., 142 зв.,
146 зв., 155 зв., 162 зв., 169, 196, 239,
298, 352 зв., 361 зв., 380, 385 зв., 399 зв.,
434 зв., 455 зв., 476 зв., як' 103 зв., 114,
130, 192, 209, 324, 364, 429, якъ 2, 23,
23 зв. (3), 26, 27 зв. (4), 30, 33, 34 зв., 35
(2), 37 зв., 38 зв. (3), 41 зв. (4), 42 зв.,
44 зв. (5), 50, 52 (3), 55 (4), 56, 58 зв.,
60, 63 зв., 65 зв. (3), 68 зв. (3), 78 зв., 73
(2), 75 зв. (2), 78 зв., 82 зв. (2), 85 зв.
(2), 88, 93 зв., 95, 97, 105 зв., 109 (6),
110 зв., 111, 116 (6), 117, 121 зв. (5),
122, 123, 125 зв. (2), 130, 133 (4), 135 зв.,
136 (3), 136 зв., 137 зв., 139, 142 (2),
142 зв., 144 (2), 146 зв. (4), 152 (3),
152 зв., 155 зв. (3), 160 зв. (2), 161 зв.,
162 зв., 164 зв. (6), 170 (3), 170 зв., 172,
174 (2), 178, 179 (2), 182 зв., 183 (2),
184 зв., 185 (2), 185 зв. (2), 191 (4),
196 зв., 202 (2), 206 зв., 209, 210, 210 зв.,
211 зв. (6), 213 (2), 214 (2), 216 зв.,
217 зв., 221 зв. (3), 224 зв., 226, 226 зв.
(5), 228 зв., 232 (2), 232 зв., 236, 236 зв.,
243 зв., 244 зв., 245 зв. (5), 246, 247 зв.,
248 зв., 250, 251 зв., 252 зв. (6), 257,
259 зв., 260 зв. (4), 264, 266 (6), 267 зв.,
269, 270, 272 (3), 273 зв., 275, 275 зв.,
279, 283 (2), 283 зв., 285 зв., 295 (2),
296, 297 зв. (2), 298 зв. (2), 299 зв., 303
(3), 306 зв., 308 (3), 312, 313 (2), 314 зв.,
317 (6), 317 зв., 318, 319, 319 зв., 324
(2), 326 зв., 329 зв., 330, 330 зв., 332
(2), 332 зв., 333 (2), 333 зв., 334, 336,
336 зв. (2), 337 зв. (2), 338 зв., 342 зв.,
343, 346 (4), 347, 348, 348 зв. (3), 350,
352 зв., 358 зв. (2), 361, 361 зв., 362,
364 (3), 365, 365 зв., 367 зв., 370, 371 зв.
(2), 373 (2), 375, 376 зв. (2), 379 зв., 385
(2), 386 зв., 390 зв., 391 зв., 393 зв. (3),
397, 399 зв. (4), 401 зв., 406 (2), 407 зв.,
408, 410 (2), 410 зв. (2), 414 (2), 414 зв.,
415, 415 зв. (4), 421 зв., 423 (4), 423 зв.
(3), 424 (6), 425, 426 зв., 429 (5), 433,

- 445 (2), 437 зв., 438 зв. (2), 439, 440 зв., 456 зв., 458 зв., 477 зв., 480, 481 зв., 482 (2), яко 2 зв., 3 зв., 16 зв. (6), 17, 17 зв. (2), 18 (4), 18 зв. (5), 19, 27 зв., 30, 32, 32 зв., 34 зв., 35, 35 зв. (2), 36 (3), 36 зв. (2), 38 (2), 41 (2), 48, 49 зв., 50 (2), 50 зв. (2), 54 зв., 55 зв., 58 зв., 62 зв., 64, 65, 65 зв., 71, 75 зв., 77 зв., 78 зв. (2), 80, 84, 87, 89 зв., 91 зв., 93 зв., 96, 96 зв., 100 зв., 102 зв. (2), 112 зв., 122 (2), 126 зв., 129, 130, 131 (2), 136 зв. (2), 141 зв. (2), 149 зв., 159 зв., 165 зв., 176 зв., 177 зв., 178, 178 зв., 191 зв., 202 зв., 204 зв., 210 зв., 215, 217 зв., 220, 226 зв., 233 зв., 236 зв., 237 зв., 239, 260 зв., 262 зв., 266 (2), 271, 279, 285, 289 зв., 295 зв., 296, 299 зв., 300, 300 зв., 316 зв., 319 зв. (3), 320, 321 зв., 336, 342, 344, 353, 362 зв., 370, 384, 405, 413 зв., 422 зв., 445 (2), 448 зв., 449, 450, 452, 454, 456, 457, 459, 462 зв., 464 зв., 467 (2), 470, 471, 482 (2)
- я(к)** див. **як**¹, **як**²
- як**¹ див. **як**¹, **як**²
- яко**¹ див. **як**¹, **як**²
- яко**² *част.* 254 зв., 431
- якобы**¹ *спол.* 114, 122, 141, 157 зв., 159 зв., 188 зв., 235, 291, 297 зв., 321, 322, 331, 332 зв., 436 зв.
- якобы**² *част.* 143 зв., 151, 162, 209, 220 зв., 251, 256, 256 зв., 263, 323, 328 зв., 330, 331, 344 зв., 353 зв., 365, 366, 395, 409, 434, 436 зв., 440
- якова** див. **іаковъ**
- яковыи** *займ. од. ч. наз.* 360; **яко(во)го** *зн.* 336 зв., **яковыи** 348; **яковой** *жс.*
- дав.* 141 зв.; **яковоую** *зн.* 252 зв.; **какое с. наз.** 179, 179–179 зв.; **яковыи** *мн. наз.* 102, 179 зв., 181; **яковыи** *зн.* 349
- якыи** *займ. од. ч. наз.* 30; **якаа** *жс. наз.* 244; **якоюу** *зн.* 121 зв., 236; **якоюю** *ор.* 359, 404, 428, 441 зв.; **яково с. наз.** 207; **якыи** *мн. наз.* 313 зв.; **якыи** *зн.* 367
- якъ** див. **як**¹, **як**²
- ямоу** *ім. од. жс. зн.* 56, 174, 237, **ямѸ** 69 зв.; **ямы** *мн. зн.* 259 зв.
- ямѸ** див. **ямоу**
- ясліи** *ім. мн. род.* 280 зв.; **въ яслехъ** *місц.* 212 зв., 213, 213 зв.
- ясне** див. **ясно**
- яс'не** див. **ясно**
- ясно** *присл.* 72 зв., 337 зв., **ясне** 157 зв., **яс'не** 337
- ясность** *ім. од. жс. наз.* 212 зв.
- ясти** див. **ис'ти**
- яс'ти** див. **ис'ти**
- ясті** див. **ис'ти**
- яти** *дієсл. недок. інф.* 322–322 зв.; **ймоу** *теп. од. 1 ос.* 437 зв.; **яль** *мин. од. ч. 3 ос.* 47, 68; **яли** *мн. 3 ос.* 109 зв., 183, 197, 197 зв., **инали** 109; **бы...** **яли** *ум. мн. 3 ос.* 183; **яв'ши** *дієприсл. мин.* 131 зв., 146, 162 зв., 252 зв.; **є(м)ше** 193, **єм'ше** 114
- ятроба(х): въ ятроба(х)** *ім. мн. жс. місц.* 315–315 зв.
- яч'мѣн'ныхъ** див. **ячъмѣн'ны(х)**
- ячъмѣн'ны(х)** *прикм. мн. род.* 365, **яч'мѣн'ныхъ** 364 зв.
- ящоричее** *прикм. од. с. наз.* 100; **ящор'чина** *мн. наз.* 26 зв.



Ѣ

Ѣа числ. 7, 10, 12, 15, 69 зв., 107 зв., 120 зв., 181 зв., 200 зв., 270 зв., 299 зв., 432 зв., 448, 466, 475 зв.
 Ѣв числ. 9, 10, 12, 15, 70, 109 зв., 125, 182 зв., 199, 200 зв., 271 зв., 299 зв., 355 зв., 434, 456, 475 зв., 478
 Ѣг числ. 7, 12, 15, 71 зв., 110 зв., 125, 183 зв., 200 зв., 201, 272 зв., 300 зв., 435, 453, 472, 477 зв.
 Ѣд числ. 12 зв., 14 зв., 15, 71, 110 зв., 124 зв., 125, 184, 200 зв., 273, 302, 436, 452, 461, 477 зв., 479
 Ѣе числ. 3 зв., 4, 10 зв., 12 зв., 15, 72 зв., 113, 187, 200 зв., 273 зв., 437, 449

Ѣѕ числ. 10 зв., 12 зв., 15, 73, 115 зв., 125, 191, 200 зв., 274, 438 зв. (2), 477 зв.
 Ѣѣ числ. 5 зв., 11, 15, 73 зв., 116 зв., 192, 200 зв., 275 зв., 304 зв., 340 зв., 432 зв., 440 зв., 444 зв., 446, 447 зв., 460, 466, 468, 468 зв. (2), 475, 476, 478, 479, 479 зв.
 Ѣи числ. 10 зв., 12 зв., 14 зв., 15, 74 зв., 121, 124 зв., 125, 193, 201, 201 зв., 221, 277, 306, 335 зв. (2)
 Ѣо числ. 4, 10 зв., 14 зв., 75, 124 зв., 195 зв., 221, 277 зв., 308 зв., 475 зв., 479 зв.

Ѣ

Ѣаломьстѣи: въ... Ѣаломьстѣи прикм.
 од. ж. місц. 312 зв.

Ѣ

Ѣа числ. 4 зв., 5, 6 (2), 6 зв. (2), 7 зв., 8, 9 зв. (2), 10, 10 зв. (3), 11 зв. (2), 13 (2), 13 зв. (2), 29, 43, 45, 61, 67, 68 зв., 71 зв. (2), 80 зв., 85 зв., 87, 90, 123 зв. (2), 124 (2), 134 зв., 139, 155 зв., 159 зв., 186, 199 (3), 200, 217 зв., 253, 259 зв., 268, 274, 284 зв., 286, 287, 291, 293, 335 зв., 350, 365 зв., 384 (2), 404, 432 зв., 437, 445 (2), 445 зв., 453, 453 зв., 455, 455 зв., 456, 459, 459 зв., 464, 465, 466, 467 (2), 471 зв., 472, 474, 475 зв. (2), 476, 477 зв. (2), 478 (2), 478 зв., 480 зв. (2), 481 (4)
 Ѣаворь герб. 471 зв.
 Ѣа(д)деи ім. антроп. од. ч. наз. 48 зв.
 Ѣал'шпивьми прикм. мн. ор. 183
 Ѣани герб. 194 зв.
 Ѣарисеове див. фарисеи

Ѣа(р)рановь прикм. од. ч. наз. 221
 Ѣеѡфїлак'та ім. антроп. од. ч. род. 15 зв.
 Ѣеѡдора ім. антроп. од. ч. род. 452 зв., 463, 464 зв., 467, 473 зв.
 Ѣеѡдоры ім. антроп. од. ж. род. 446
 Ѣеѡдосїа ім. антроп. од. ч. род. 459 зв.
 Ѣеѡфана ім. антроп. од. ч. род. 449
 Ѣеѡфиль ім. антроп. од. ч. наз. 202;
 Ѣеѡфиле кл. 204 зв.
 Ѣї числ. 4, 5 зв., 8 (2), 9, 9 зв. (2), 11 (2), 12, 12 зв., 13 зв., 14, 38, 49, 82 зв. (2), 120 зв., 124 (3), 142 зв., 154, 199 (2), 229, 240 зв., 303 (2), 335 зв., 365 зв., 429, 446 зв., 448, 450 зв., 466, 467 зв., 473 зв., 475 зв. (2), 478, 479, 480 зв.
 Ѣ-моу числ. од. ч. дав. 88, Ѣ-мѡ 434; на Ѣ-мь місц. 481 зв. (2)

Ѣ-мѢ див. Ѣ-моу

Ѣома ім. антроп. од. ч. наз. 48 зв., 395,

411, 435, 437 зв., 438 (2), 439; Ѣомы

род. 448 зв. ; ѢомѢ дав. 437 (2), 438;

Ѣоמוу зн. 137 зв., 234; Ѣоמו кл. 438 зв.

Ѣомина прикм. од. ж. наз. 4

ѵ

ѵ(г) [!] див. ли(т)р҃гїи: на ли(т)р҃гїи

ѵр(г) [!] див. ли(т)р҃гїи: на ли(т)р҃гїи





Список ілюстрацій

1. Арк. 2. Передмова до Науки читання.
2. Арк. 3 зв. Початок Науки читання.
3. Арк. 13. Показчик чорлописаних глав до Євангелія від Матвія.
4. Арк. 15 зв. Початок Передмови Феофілакта Болгарського до Євангелія від Матвія.
5. Арк. 20 зв. Мініатюра “Євангеліст Матвій”.
6. Арк. 21. Початок Євангелія від Матвія.
7. Арк. 128 зв. Мініатюра “Євангеліст Марко”.
8. Арк. 129. Початок Євангелія від Марка.
9. Арк. 203 зв. Мініатюра “Євангеліст Лука”.
10. Арк. 204. Початок Євангелія від Луки.
11. Арк. 340 зв. Мініатюра “Євангеліст Йоан з Прохором”.
12. Арк. 341. Початок Євангелія від Йоана.
13. Арк. 444. Початок Місяцеслова.
14. Арк. 93 зв. Зразок почерку писця Михайла Василієвича. Сторінка з сумарієм та ініціалом.
15. Арк. 155 зв. Зразок почерку другого писця. Сторінка з сумарієм та ініціалом.
16. Арк. 192 зв. Зразок уживання глос у тексті Євангелія від Марка.
17. Арк. 12 зв. Кінець Науки читання.
18. Арк. 19. Кінець Передмови Феофілакта Болгарського до Євангелія від Матвія.
19. Арк. 82 зв. Сторінка з Євангелія від Матвія.
20. Арк. 112. Сторінка з Євангелія від Матвія.
21. Арк. 125 зв. Початок Передмови до Євангелія від Марка.
22. Арк. 133. Сторінка з Євангелія від Марка.
23. Арк. 172. Сторінка з Євангелія від Марка.
24. Арк. 201 зв. Початок Передмови до Євангелія від Луки.
25. Арк. 202 зв. Кінець Передмови до Євангелія від Луки.
26. Арк. 227. Сторінка з Євангелія від Луки.
27. Арк. 268 зв. Сторінка з Євангелія від Луки.
28. Арк. 311. Сторінка з Євангелія від Луки.
29. Арк. 336. Передмова до Євангелія від Йоана.

30. Арк. 351. Сторінка з Євангелія від Йоана.
31. Арк. 364. Сторінка з Євангелія від Йоана.
32. Арк. 375. Сторінка з Євангелія від Йоана з додатковим вказом на правому полі та редакторською вставкою на нижньому полі.
33. Арк. 443. Початок Післямови до Пересопницького Євангелія.
34. Арк. 443 зв. Кінець Післямови до Пересопницького Євангелія.
35. Арк. 455. Сторінка з Місяцеслова.
36. Арк. 473. Початок читань на тиждень Митаря і Фарисея.
37. Арк. 473 зв. Покажчик читань на тиждень Великого посту.
38. Арк. 476 зв. Кінець покажчика читань Євангелія на весь рік.
39. Арк. 477. Покажчик читань Євангелій недільних.
40. Арк. 3. Запис писця Михайла Василієвича [1557 р.].
41. Арк. 123 зв. Запис [1556 р.] в кінці Євангелія від Матвія.
42. Арк. 198 зв. Запис [1556–1561 рр.] в кінці Євангелія від Марка.
43. Арк. 335. Запис 1561 р. в кінці Євангелія від Луки.
44. Арк. 442 зв. Запис 1561 р. в кінці Євангелія від Йоана.
45. Арк. 481 зв. Початок колофонного запису 1561 р., виконаного Михайлом Василієвичем.
46. Арк. 482. Продовження колофонного запису 1561 р.
47. Арк. 482 зв. Кінець колофонного запису 1561 р.
48. Записи, які свідчать про історію побутування пам'ятки:
 - а) арк. 2–7. На нижньому полі вкладний запис 1701 р. про передачу Пересопницького Євангелія гетьманом України Іваном Мазепою до Переяславського кафедрального собору.
 - б) арк. 2–7. Екслібрис бібліотеки Переяславської семінарії (не раніше 1799 р.).
 - в) арк. 20. Запис XIX ст. про історію створення пам'ятки.



Наукове видання

ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ 1556-1561

Дослідження. Транслітерований текст. Словопоказчик

Затверджено до друку Вченими радами Національної бібліотеки України
імені В. І. Вернадського, Інституту української мови НАН України,
Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України

Оправа художника *А. Д. Шубіна*
Технічний редактор *М. А. Притихіна*
Верстка *С. Г. Даневича, І. В. Остапової*

Ілюстрації виконано видавництвом “Літтон” з слайдів,
виготовлених ТОВ “Гайдай-студія”

В оформленні видання використано елементи оздоблення
Пересопницького Євангелія

Оправу оформлено за зразками тиснення українських кодексів XVI ст.,
наданих *О. М. Гальченко*

Підп. до друку 12.07.01. Формат 70x100/16. Папір офс. № 1. Офс. друк.
Ум. друк. арк. 62,4. Ум. фарбо-відб. 68,59. Обл.-вид. арк. 66,38. Тираж 500 пр. Зам. 12.

Друкарня Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
03039, Київ-39, просп. 40-річчя Жовтня, 3.

Про авторів

ОНИЩЕНКО Олексій Семенович – доктор філософських наук, професор, академік Національної академії наук України, заслужений діяч науки Української РСР, академік-секретар Відділення історії, філософії та права Національної академії наук України, генеральний директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Автор понад 200 праць, зокрема, 11 монографій. Працює в галузі філософії та історії культури, інформатики, книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, соціології.

ЧЕПГА Інна Петрівна – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту української мови Національної академії наук України. Автор понад 90 праць, зокрема, трьох монографій. Працює в галузі історії української мови та історії давньої української літератури.

ДУБРОВІНА Любов Андріївна – доктор історичних наук, професор, директор Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Автор понад 100 праць, зокрема, 6 монографій. Працює в галузі історії України, спеціальних історичних дисциплін: української історіографії, джерелознавства, археографії, кодикології, книгознавства, бібліографознавства; інформатизації архівної та бібліотечної справи.

ГНАТЕНКО Людмила Анатоліївна – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Автор понад 30 праць, зокрема, однієї монографії. Працює в галузі історії українського правопису та спеціальних історичних дисциплін: палеографії, джерелознавства, кодикології, кодикографії.

